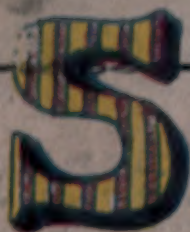

3 1761 08116861 9

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

Wedenjm a nákladem

JANA HOŠT. POSPJŠILA,

čjnného auda českého národnjho Museum, čestného kurátora kommandity zaopatřugjcjho ustawu prawjho we Wjdni, hospodářského dozorce na panstwj Hradeckém.

Třetj ročnj běh.

1836.

W Praze a w Hradci Králowé.

— A člowěk z hljny učiněn gest; ale slowo od wěčnosti žiwotem naplnilo geg, a swětlo wěčné oswjtilo geg.

I učiněn gest, aby se podoben stal slowu od wěčnosti a swětlu wěčnému.

Člowěk hluchý a newidomý zůstáwá hljnau; ale *poznánj* a *wěděnj* uwádj geg k pramenům slowa od wěčnosti a k branám swětla wěčného.

* * *

Učiti se musj člowěk napořád; šťasten, kdo *přjgemně* se učj!

Čjslo 1nj.

Časopis tento wychházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w liliowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy geště půlarchowá přjloha přikládá.

3ti r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádnjch knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

7ho ledna] [1836.

Kytku tomu gen chci dáti,
S kým bych srdce rozdělil — —
Co srdečně býwá dáno —
Buď i skrowno — rádo bráno.

J. Chmelenský.

Úkaz.

Mrtwá půlnoc křjdla rozestřela,
Z wýše mraků u gezero gasné
Tagná chmura klidně wypršela —
Ai, tu hromy zawznj hrůzohlasné,
Rachocenjm chwěge zem se celá;
S bleskotné pak wýše čarokrásné
Nebešťanka, w oblakowém trůnu,
W záři hwězd se wznášj k zemi lůnu.

Raucho gegj raucho newinnosti,
Něžná hlawa kwjtjm owěnčena,
Zlatá páska slunečnj skwělosti
Kolem pásu gesti otočena;
W ruce gedné držj roh hognosti,
Ruka druhá s štjtem napřažena;
Oči, twáře brzo plynau w slasti,
Brzy oraušj se mrakem strasti.

Zelená se hágek w pustém lese,
Libým hágkem potůček se line,
Dle potůčku skalná hůrka pne se,
Kolem nj se mladý břečtan wine;
Nade krag ten bohyně se wznese,
Staupne na břeh hlučné řjčky siné,
Po břehu pak do mladistwé tráwy
Sege sjmě krásy, lásky, sláwy.

Rozesilať sjmě rozmanité,
Ramenem ge swatým požehnala,
I hned we swé ragské sjdlo skryté,
Zpět se w sláwu nebes ubjrala;
Kwjtj to pak nynj, pěkně swité,
Gehož sjmě božka rozsjwala,
Slauži gegj, ač i někdy s wadau,
Kráse, lásce, sláwě w oběť kladau.

K. Tupý.

Po pěti letech.

I. Přátelé.

Garnj ſlunce bylo ſe probudilo, a růžemi owěnčenau hlawu z modrawé kolébky pozdwihnauc, s miloſtným uſmánjm na čeſké krage ſe djwalo. A wlny labſké, rybnjky bohdanecké a leſy kolem Pardubic leſkly ſe w rannj záři. Neyſpanilegi wſſak i neywážněgi ſtála hora Kunětická, gakoby ſſedá pramáti celé kraginy a ſtaroſtliwá ochranitelka wůkol rozproſtřených dědin. Na hoře, na tom ſkalnatém temeně, s otewřenými boky ſtrmělo to ſtaré, ſlawné ſjdlo, památka čeſké bugaroſti, a hlawu chatrně pokrytau tak gakſi litoſtně k nebi wypjnalo, gakoby bylo chtělo wzdychnauti: Ai, ſtaniž ſe dle wůle Páně; nemohuť zabrániti, aby newcházela gen noha přátelſká! —

Weliké, každému oku čitelné pjſmeny gſau naſſe ſtaré hrady, a gich podiwnau, po wlaſtech roztrauſſenau ſměſicj podobá ſe kragina weliké knize o přjhodách celého národu. Nemůžeš ſproſtý, ſrdečný rolnjk, ani wycwičený ſſkolák okolo ctihodných těchto památek kráčeti, aby ſe gemněboleſtnému wzpomjnánj neoddal. Ne wždycky pěkné položenj a rozmanité wůkolj, alebrž powěſtné takowých zřjcenin děginy pozornoſt mimogdaucjch, i zwědawoſt wzdálených zbuzugj. Aneb gednau, aneb oběma těmito wlaſtnoſtmi poſpolu ſtaly gſau ſe některé ſtarožitné hrady čeſké takřka powěſtnými ſtanowiſſtěmi, kamž každého roku zwědawý poceſtnjk, zláſſtě dobrodružná mládež pautě ſwé konáwá.

Hora Kunětická i ſe ſwým geſſtě patrným přjkopem, zachowanau hlawnj branau a obydljm hradnjho — ſe wſſemi kobkami w těch dwau rozložitých křjdlech mezi gihem a wýchodem, s obnowenau kaplj a pewnau wěžj — ten celý pěkný hrad zláſſtnjm cjlem zpytatelůw ſtarožitnoſtj owſſem nebýwá; leč na weliké, u proſtřed kamenným ſlaupem podklenuté ſjni manželka nyněgſſjho tamnjho dohljžitele wlákno a plané hruſſky ſuſſjwá, a na býwalém náhradj za čaſu nedělnjho pacholjci z bljzké oſady kuželky kauljwagj, když ſe w malé hoſpůdce u paty hory ſtěſnati nemohau. Mimo to, gakž mile garo zemi kwětem oſypá, zagiſté ani týhodne neuplyne, by ſtařj a mladj z bljzkého Bohdánče, z Pardubic, z Chrudjmě i z Králowé Hradce pro wyraženj ſem nepřigjžděli, a zápiſnj kniha w přjbytku dohljžitelowu, wedlé hlawnjho průgezdu, hognoſtj gmen patrně doſwědčuge, že toto wěkowité ſjdlo páně Kuňákowých potomků za čaſu nowěgſſjho mnohých i wzdálených, i wzneſſených hoſtů widjwá. —

Střecha wedlé wěže, na ſtawenj k ſtraně wýchodnj, byla otrhána, aneb gen chudě po kuſech doſſky pokryta. Mladj odwážliwci obyčegně po zetlelých těch latjch lezauce, do wýſſky ſe drali, aby ſe w rozlehlegſſj wyhljdce kochali. Takž tam w měſjci kwětnu, léta 1828, za zornjho gitra tři ginochy widěti bylo, genžto ſi byli přiwſtali, aby ſe z probuzenj garnjho ſlunce zaradowali.

Geden ſtál řjkage na okapu této ſtřechy, podepřen o wěž, s rukama založenýma, a djwal ſe wážným, ſkoro hrdým wzhledem na budjcj ſe kraginu, gakoby ſe wládař djwal na zemi ſobě podrobenau. — Druhý ſeděl aſi o tři latě wýſſe, a gedným loktem ſe o koleno podpjrage, hlawu mage na dlaň ſkloněnau, tichým, ſkoro ſmutným okem hleděl w rannj čerwánky, gakoby ſe mu za nimi otewřjti měla brána k ſpanilegſſjmu žiwotu. — Třetj konečně neyweyš na hřebeně ſe otáčel, a ruſé kadeře, gimiž rannj wětřjk zahráwal, s čela ſtjrage, kolkolem zraky wyſjlal, gako pták, hledagjcj, kamby pod ſſirým nebem neydřjwe zalétnauti měl.

Poſtawa i podoba těchto třj ginochů byla weſměs tak půwabná, že ſe od nich oko bedliwého pozorowatele ſnadno neodwrátilo.

Prwnj, neynjže ſtogjcj, byl ſilný, dobře zroſtlý mladjk, gehož pěkné, wážné twáře aſi dwa a dwadcetkráte letnj ſlunce bylo oſmáhlo. A wſſak na těch ſmědých ljcjch rděly ſe také temnoplamenné růže, a nad nimi ſe giſkřily dwě ohniwé oči. Z pohledu i poſtawy ona ſſlechetná odwážliwoſt wyſwitala, gežto w neſnázjch a nebezpečenſtwjch neykráſněgſſj mužowau známkau býwá, a gakkoliw mu okolo rtů, ſmědýma wauſſkama zaſtjněných, žádné uſmánj nepoletowalo, předce na twáři a wyſoce klenutém čele ona půwabnoſt ſpočjwala, gižto rádi na prwnj pohled u mužů powěſtného gména, nebo neobyčegných, pěkných ſchopnoſtj wyhledáwáme.

Druhý mladjk s prwnjm ſice ſtegného ſtářj býti ſe zdál, audů wſſak byl mnohem autlegſſjch — ba řjkage ſlabých. Weſſkeré geho těleſné úſtrogj podobalo ſe něžné djwčici, a bledá geho, ačkoli ne churawá pleť byla gakoby náſtin žaloſti na twáři zženſſtilé. Gen když ſe mu byſtřegi w kráſné, černé oko nahljdlo, tagný gakýſi mužný oheň w něm widěti bylo, gimžto ſe celá geho bytnoſt zahřjwala, uſtawičně hotowa gſauc k wýletu w řjſſi wěčně ſe obnowugjcjch ideálů. Takowj lidé bez hluku ſice, bez dotjrawoſti žiwotem poſpolitým gen poletugj, a wſſak pauze gediného pohlédnutj

potřebj gest, a půwabná hlawa takowá — s těmi dlauhými, černé se lesknaucými kadeřemi nikdy wjce z paměti newygde.

Celé giného ducha byl třetj ginoch zlatohláwek, sedjcj na hřebeně chatrné střechy. Stálým sice s oběma autrubý na gednom stupni stál, negewil wšak žádnau nujnost pewného, ani tichau truchnomyslnost druhého; nýbrž celé swěžjé tělo geho hrálo gen bodrau žiwostj, gežto člowěka truchliwými žiwota cestami nepotlačeného dodjwá, a gež nepotřebněgšj byla k slaučenj přátelského swazku druhých dwau charakterů. Smjch byl geho žiwel; i w době neywážněgšjho zamyšlenj neztratilo se mu okolo rtů hrawé usmánj. Na každém geho pohnutj bylo widěti, že s přemyšlenjm weliké péče nemiwá, nýbrž dle zlaštnj přirozené bystrosti okamžitě nápady swé tak rychle pronášj, gakž mu i slowa hbitě od úst plynula. Ale bylyť nápady geho zdrawé, rownéj gako slowa geho kapagjcjm z úst perlám nepodobna nebyla.

Ostatně byli wšickni třj takořka stegně oděni. Letnj šedjwé nohawice a lehké sukněnce s kamašemi na nohau — zelenawé, nad kolena téměř dosahugjcj kabátky na těle — lehké čepice s podlauhlým záclonkem na hlawě dobře gim slussely.

Byliť přátelé; gednoho wážnost a tichá mysl druhého, a žiwostj třetjho byly se pomjsily w swazek gemný i pewný k nerozlaučenj, a tentýž srdcj swazek byl tjm půwabněgšj a pewněgšj, an gich ducha gestě giná wazba paustala — totiž uměnj. Wšechněch třech heslo bylo uměnj, i mohliť při něm wšickni třj wedlé sebe obstáti bez škodné žárliwosti a zhaubné nepřjzně, gelikož geden se byl oddal malbě, druhý hudbě, třetj diwadlu. —

Co w plamenných wlnách třásla se nynj slunečnj kaule, a gakoby růžowým gezerem potopena tonula weškerá kragina, což tjm bylo k prawdě podobněgšj, an se na tisjcjch lupenů rannj rosa třpytila, a nad celau planinau lehaunké, šedé mráčky se wznášely. A byloť neděli, poswátné ticho po dalekém wůkolj, gakež před obětowánjm býwá we swatyni Páně. Pobožnými zwuky zawzněl nynj w blizké wesnici zwonek k rannjm božjm službám, a ginoši na Kuněticjch, w pohledu newyslowně krásného přjrody obrazu pohřjženi, tjše se modlili.

Zwonek umlknul, a mladjk na hřebeně si oddechnuw, zwolal: Amen; w dole stogjcj znamenal se křjžem, a prostřednj si slzu ze řasy utřel.

„Štěstj mage wjru, že we každý den takowým gitrem nebudu," smál se mladjk we wýšce, a dosti neopatrně s latj na lať postupowal. „Chtěl bych ty nádherné wýkresy a rozkošné sjly swým neydražšjm pokladem zapsati mohl; a weselého ducha mého byloby wěčná škoda. — Nemilý prawda, ty náš milý, tagemnými zwuky přjrody nadšený wěštiteli," wolal dále, an se byl až k mladjku druhému dostal, a pojatim se wedle něho, gako prawé dobře geg obgjmal — „wiš, náš Bedřichu! Spjše wěštiti mezj námi ty gen prawé podržjš; strašný zůstanau fomedianta."

Oba na to se usmjwagjce, chtěli nazřjt do wnitřku stawenj, kamž i ginoch prwnj se byl giž obrátil. A když na nádražj wylaupili, stáli nějaký čas zástup u prostřed trawau porostlého prostranstwj, okem wycwičeným prohljžege zbytek a stawu zachowánj stawby.

„Nebyloby na škodu," promluwil k němu malý k herec, „kdybys dnešnjmu gitru na památku něco ku lar we swau tobolku učinil. Neylépe ale na wrchen zbytek na wěži strašného kohauta namalowati, a tomubys man podobu dal. Náš Bedřjšek by ge přjsnicku — a tu mi na znamenj mého uměnj kejřaný okolo zobáku narjsete. Wsadil bych se, že ta kompozicj hogného odbytu nalezne."

„Nenj pochybnosti," odpowěděl malíř. „Českého Garricka w podobě šprawého kohauta každý si rád kaupj."

„Bravo, bravo, Stanislawe!" zasmál se srdečně weselý. „Ty si prawé do neypřjšlušněgšjho rozmaru dostáwáš, abys Hogarthůw kaujek wywedl."

„Nic mi k tomu nechybj," řekl zase mladý malíř, „než abys mi k nápisu a Bedřichowě pjsni text opatřil. A ten abys snad z názwů wšech smutných komedij obslauchl, w kterých tě už wybwjzdali."

„Bravissimo, Stanislawe!" wolal herec; „dnešnj twé kompozicj giž napřed zlatý penjz uděluji. Ty si gsi, alespoň co do gadrnosti slow, srownale drahý gako Angelo; kdybys w ruce držel karabáč, mohl bys tučnau scenu z Coreggia přemalowati. Ga ginaký Giulio Romano, a tobě náš cestowatel Antonio!"

A po těch slowech mladého hudebnjka opět laskagjcj obgjmal. —

Wtom na to přjšuhal se pacholjk z hořůšky pod horau, přinášege Stanislawowu potřebnau mappu, dwé weliké desky z tuhého papjru, mezj nimiž kreslenj swoge schowáwal — přinesl i Bedřichowu kytaru a čerstwé mléko s domácjm chlebem k snjdanj. A mladý malíř neopominul, horu i některau částku rozkošného wůkolj

wyreysowati; wyobrazil také Wiljma co dowádiwau opičku tak wýborně, žeby ho byl weselý herec radostj řjkage uljbal. Bedřich improwisowal několik pjsnj — a Wiljm mezi tjm, co gednomu i druhému pochwalu wzdáwal, sám sí stawěl i kaulel w kuželky.

Byloť to krásné, blahé gitro; rozkoš progimala srdce mladjkůw, každého citu šlechetného schopných. I podaliť sí ruce, a wraucné gich stisknutj bylo nowau pečetj wěčného přátelstwj. — Slunce se s nebes na ně zasmálo.

„Poslyš, milý Slawe!" ozwal se nynj bledinký hudec řečj, gako w letě wečernj dechy ljbeznau. „Wiljm řekl prawdu. Památku dnessnjho gitra zaswěťme, a wssak nás i aučelů nassich důstogně."

„Což pak obmeyssljš?" tázal se ho maljř tak přjtulně, gakž s njm weždy gednáwal, a bljže k němu přikročil. Také Wiljm se k němu přibočil, a takž se octnul něžný Bedřich nynj u prostřed obau milých druhů, a pogaw ge za ruku, řekl takto:

„Nás wssechny tři — ač i po rozličných cestách — wede gedna hwězda, swaté uměnj! Když gsem tu prwé shora ty nasse krage české rozprostřeny widěl gako krásný čalaun, zasteskło se mi, že i nasse hwězda nad nimi neswjtj, alebrž w dalekau cizinu nás uwádj. A wssak zawázalť gsem se w té zbožné době slibem nezrussitelným, že se musj časem hwězda moge wznesti nad Čechy. Milowati budu swé uměnj, a důwěrně swé hwězdě w zářiwé twáře hleděti, aby swětlo swé i na powěst kraganů mých pausstěla, a mne gen aby k poctě českého gména k branám wěčné harmonie wodila. A kdybych se někdy rukau odwážliwau sáhnauti osmělil po wawřjnu wěčně zeleném: stalo by se, gen abych gjm čelo české owěnčil!"

„A gá Rafaelem nechci slauti," řekl maljř, hlawu hrdě powznesa, „kdyby mě českým Rafaelem nazýwati neměli. Ta gesti neywětssj sláwa umělcowa, gežto nad swogi sláwu — sláwu wlasti stawjwá."

[Pokračowánj.]

Obrazy powěstných mužů sauwěkých.

Meyerbeer.

I také snad giž po wzdálených, odlehlegssjch kraginách wlasti nassj zawzněło gméno, gežto we Francii, té záhřiwné pěstowatelně krásných uměnj, wzniku wzawssj, od pěti let heslem bylo wssechněch společenských zábaw, aurodným polem recensentských per, a neklamné wnadidlo diwadelnjch ředitelů — od tichoplynné Sekwány až k wlnám baltickým. Zkrátka „Roberta Ďábla," Meyerbeerowu zpěwohru — ty zwuky plné žiwaucj romantiky, obsahugjcj tesklíwý wzdech lásky a hlomozenj zborů pekelných — „Roberta Ďábla" snad giž každý zná — a byť i sám w poslauchánj se byl nekochal, aspoň o rozkossech čjtal, gež ginde z čarozwuků těchto w srdce posluchačů plynuly.

A gaký ž gest člowěk, ptáte se nassi domácj páni hudebnjci — gakýž gest, co gediným swým djlem wjce zjskal, nežli my wssickni za celý dlauhý žiwot wyhrageme, a byťbychom do roka wjce partitur přehráli, než Isabellina weliká, skwostná arie se zborem not má?

I zaweduť wás na chwjli do Pařjže, skromné dussinky, a několika tahy wám toho diwotworce wyobraziti se wynasnažjm. —

W ulici de Richelieu, w hostinci knjžecjm, w prwnjm — tom neykrásněgssjm a neydražssjm poschodj bydlj muž malé postawy, černých, lesknawých wlasů — gako za času zimnjho perutě hawranj. Ráz twářj geho nám bezděky onu melancholickau podobu sslechetněgssjch nočnjch ptáků w paměť uwádj, gežto we skalinách pyrenegských sjdljce, brlohy swé gen po západu slunce opausstěgj, a pak mocným letem nad zemj utichlau se wznássegj. A podobnost tato tjm wětssj býwá pro střjbrné breyle, gimiž zastiňuge zraků swých, za sklj čkama gako planaucj hwězdy zářjcjch.

W komnatách geho sice žádné nádhernosti nenalezáme — ale wěčná, pamětihodná tichost w nich panuge. Krásné a nákladné fortepiáno tam co neywzácněgssj nábytek nalezneš. — Muž, o němž tu mluwjm, sice neywětssj dennj část při tomto nástrogi strawj, předce wssak nechce, aby od někoho slyssán byl. Dwa slaužjcj neustále na stráži stogj přededweřmi třech pokogů, oddělugjcjch pána ode wssech nezaswěcenců. Onť nad swými sauzwuky s wětssj skrbostj bdj, než nad swým nesmjrným bohatstwjm.

Hostů málo u sebe widjwá, a to gen w určitých hodinách. Gde-li na procházku, nagmutého kočárku užjwá. U wečer aneb o samotě se procházj, anebo se za orchestrem weliké opery na swém sedadle umjstj. Neyslowútněgssj komponisté před njm se tu skláněgj; Rossini sám, gehož mnohotwořiwým duchem předce „Lazebnjk Sewillský, Mogžjš, Wiljm Tell a Othello" powstali, záwistným okem naň pohljžj. Zraky wssechněch hudebnjků z orchestru se po něm otáčegj, zpytugjce každé geho pohnutj gako neyprawdiwěgssj usudky,

a když někdo w diwadle gméno geho wyslowj, w lóžjch i na podzemj geg opakugj, ba i prstem na wnie ukazugj. On ale, wždy pokorný i rozpačitý, podepře si hlawu na zadek před njm stogjcj lawice, zapomene na celau welikau operu, a oddá se swému snění. Pak se mu pohybugj rty, oko geho gitřj, a četnj wyznawači starého zákona, na wšech místech pozemj stogjce, šeptagj si dosti hlasitě: Bratr náš gest u wytrženj!

A bratr ten gest Meyerbeer!—

Neda se zapřjti, že spanilý, wždy swobodný a wznešený tento genius často podiwného rozmaru bý-wá, gehož půwod by se někdy welmi těžko uhodnauti a sotwa omluwiti dal, kdybychom ginších podobných příkladů neměli, že i na wyššjm ústrogj někdy powaha dětská lipne.

Meyerbeer zwláštnj ostýchawost před kočkami cjtj; gediným pohlednutjm na to zwjře domácj we wšech žilách trhánj dostáwá.

Gednau nawštjwil pana Scribe na wenku, chtěge se tam několik dnj zdržeti. Ale sotwa že se koně wy-přáhli, a magitel krásného statku wenkowského s ho-stem swým po zahradě se procházeti začal, an giž panj Bayardowa, neť pana Scribe, slawného komponistu blednauti widj. On sám hned swému slaužjcjmu opět zapřáhnauti welj. Plnj starosti ptagj se po wšjcknj na příčinu, on se dlauho wymlauwá, až pak posléze ostýchawost swogi před kočkami zgewj. I hned se, kde která, odstranj, a milý host zase mysli swé, wjru a pokogu nabude, a opět se tagemným dělá, gakž to geho nejmilegšj wyraženj býwá. Ráčj a započaté dj-la swoge w gakausi tagnosti plnau raušku zabalowati, nad wšje giné miluge; takž na př. zpěwcowé, kterým nowau zpěwohru k cwičenj dáwá, nikdy o celém obsahu djla nezwědj.

Uměnj swé miluge Meyerbeer co dušj swau, ba pro ně i fanatikem býwá. — Za časů prwnjch zkaušek „Roberta Ďábla" doslechl, že Herold, gehož „Zampa" práwě také na diwadle Feydeau prowozowati se měl, warhan we swé hudbě užiti chce. I hned skladatel Roberta do kočárku sedl, ke wšem warhanjkům gel, a kaupiw u nich, cokoliw hotowého měli, aneb za čty-ry a pět měsjců zhotowiti mohli, takž upokogen, domů se opět wrátil, wydaw k dosaženj aučele swého 40 i 50 tisjc franků.

Wygmauce zwláštnůstky Meyerbeerowy, shledá-me na něm člowěka nad míru skromného, prostého a wjru milowného. Nechlubj se, aniž zásluhy swoge wynášj, mluwj-li o sobě; upřjmným, bez pochleben-stwj a zjelimosti se zachowuge, když o djlech cizjch sau-djwá. — Meyerbeer gest bohatý, žiwot ale wede, gako-by chudým byl. I miluge a wyhledáwá samotnost, gakož giný po sláwě a skwělosti tauzj. — —

Narozen gest Beer Meyer, čili we swětě umě-leckém Meyerbeer nazwán, roku 1794 w Berljně. Otec geho, israelita, tamtéž byl penězoměncem. — Giž w dewátém roce nabyl w otčině swé powěsti co zna-menitý pianista. W roce 1810—11 byl žákem s C. M. Weberem Voglerůw žák, pod gehož dohledem i kantátu „Bůh a příroda" sepsal, gež napotom w Berljně s welikau pochwalau prowozena byla. A wšak tehdegšj zpěwohry geho „Jefta" a „oba Kalifo-wé" stegné pocty nedočkaly se. Wšude geště neznámost zpěwu se gewila. R. 1815 pustil se do Wlach a do Francauz, kdežto se w theorii zpěwu upewnil. W Pa-dowě na to 1817 s pochwalau prowozowati dal zpě-wohru nowau: „Romilda e Costanza," geště wětšj oblibu wšak dosáhla „Margaritta d' Anjou" a „Emma di Resburgo." Nade wšecka tato djla wynikl ale „Crociato in Egitto" (Křižák w Egyptě), genž mu na-potom i we Francii a na wšech diwadlech německých slawného gména wydobyl. — R. 1831 wystawil po dlauhém pomlčenj s nowým djlem „Robertem Ďáblem." Šest let prý o té zpěwohře pracowal, a w Pařjži za partituru osmdesáte tisjc franků obdržel. — W Němcjch o témto welikém djle rozličně sauzeno; gež i w skutku pozůstá míchanice hudby wlaské, fran-cauzské a německé; ale když při prowozowánj takowý náklad — takowý zpěw a šperk, tance a dekoracj spo-giti se mohau gako w Pařjži a Londýně, wždycky po-sluchače, hogně shromážděné, rozplameniti musj.

Čas a duch lidský.

Giž také w Drážďanech wjce než tři částě města plynem (t. Gas) se oswětlugj. Oswětlowánj to nynj giž lacinějšj gest, než ono olegem, a gelikož náklonnost oby-watelstwa k němu se wždy zmáhá, nadjti se lze, že w krátkém čase toto wydánj obci ani dost málo obtjžnosti neučinj. 8000 tolarů obnášegj nynj celoročnj autraty.

A podiwno gest, w Japaně djwka 16tiletau spatřiti, gežto wšemi wnadami krásného pohlawj ozdobena, k wůli domácjmu mrawu bělostkwělé zauby si očernj, pěkné obočj ostřjhá, rty zelené — a lice na bjlo obarwj. Tjm wšjm honositi se musj japanská ženština, chce li we wzácných společnostech důkazy dobrého wychowánj dáti.

p. Brandenburg udáwá w lipském Dennjku (das Tagblatt) dobrý prostředek, »gak se neychutněgi husy upekau.« Nadjwati prý se magj na kyselo zadělaným zeljm; djl husjho sádla se podiwným způsobem slaučj se zeljm, gjm pak pečené sama ljbezné sstáwy a chuti nabude. Takowé zelj pak p. Brandenburg za zlásstnj a skwostnau lahůdku udáwá.

W unoru, březnu a dubnu, někdy i w prosinci táhnau kraginami mexikanskými heyna ptáků, nassjm křepelkám podobných, gen že se tamty usazugj, nasse nic. Ony tam nazwjce po trawnatých rowinách sedagj, a přibljžj-li se lowec, na neyblížssj strom nebo křowinu se powznesau. Pes lowcůw začne na ně sstěkati — čjmž ptáci gakoby okauzleni bez pohnutj na wětwjch seděti zůstanau, takže lowec až k stromu přikročiti, a ptáky w sytě pochytati může. Gak mile pes ale sstěkati přestane, hned celé heyno rychle uletj.

Wygednáwá prý se o wystawenj telegrafu z Pařjže do Bruselu — a sice mluwjcjmi traubami, genžby se na deset střewjců hlaubky zakopaly, a w prostorách, asi deset hodin dálky, opět na dennj swětlo wywáděly. Owssem že by se k tomu také zlásstnj, gen ustanoweným auřednjkům srozumitelná mluwa smysliti musela. Náwrh tento nenj sice pranowý, stálťby ale za to, aby se w skutek uwedl. Na zemi se člowěk namluwil giž dosti; i w powětřj gazyku čili hrdla swého zkaussel; pročby toho také gednau pod zemj neokusil?

Dennj kronika.

W letossnjm wjdeňském wystawenj wýrobků domácjho průmyslu nacházely se též kytagowé kalhoty, na stáwku tkané bezewsseho sswu. Kregčj, ačkoli giž celá pogednánj o swém měřickém uměnj swětu na podiwenau wydáwagj, zle by se poděkowali, kdyby se takowá tkanina dále rozssiřowala.

We Wratislawi chowá kněhkupec Hebenstreit (magitel kněhkupectwj J. F. Korna starssjho) celý oblek po Friedrichu Welikém, a sice: uniformu i s wesstau, nohawice, boty, kossili, klobauk, wlásenku, nočnj kamizolu a rukawičky.

W Pařjži uwězněn byl tuten čas muž padesátiletý, genž paničkám, procházegjcjm se na Boulevardu, pro wyraženj ostrým nožjkem ssaty rozřezáwal. — Nic tedy na swětě nowého, ani to chytré smeysslenj: w tlačenici z mužských plássťů prostřednj kusy wyřezáwati, gakž se nedáwno w pražských městách přiházelo.

Filosof gakýs dokazowal, žeby i mor ctitelů nacházel, kdyby milosti a penzj na rozdanau měl. Skorokprawdu mluwil — ten pan filosof. Gen slyssme! — Když w Tuloně cholera wypukla, wězňům lepssj strawa dáwati se začala. I zwolali tu wssickni w řetězjch: Zdráwa buď cholera!

W Petrohradě založen nynj ustaw, kdežto se užitjm sjly elektrické množstwj neduhů hogj.

Pařjžan gakýsi nechal w nagatém kabrioletu sáček s 250 zl. ležeti. Kočj geg zpozorowal, a we wssj poctiwosti do prwnjho poschodj s njm pospjssil, aby geg odewzdal; zatjm ale mimogdaucj ubohému wdole pěkný bič ukradli. — Takž to kjdj tento swět! — Hleď si každý na paty.

W Ewropě prý se 10,897,333 chudých nacházj; tedy dwadcátý djl wesskerého obywatelstwa. — Gesstě welký kus práce, nežli se tolik bjdy s mohowitostj slaučj a spasitelně pomjchá!

Tagný radda Walker z Mnichowa obeslán gest do Pařjže k bohatému penězoměnci, genž mu 40,000 zlatých odměny slibuge, zdařj-li se mu operacj na očjch, gakau[ž] byl powěstný hogič na gednom Francauzu dowedl, gen[ž] se byl za tau přjčinau dlauhý čas w Mnichowě zd[r]žowal. — Komu čest, tomu čest!

Pomocj gakéhosi francauzského stroge zhotowug[e] p. Hover, kregčj w Lipsku, elastické westy za [illegible] hodiny a 40 minut.

(Připomjnky na doby minulé, dle dnů usrownané, w kterýchž tyto listy wycházegj.)

Dne 7. ledna 1558 město Calais we Francauzsku, genž to po dwě stoletj Angličanům náleželo, od Francauzů opět wydobyto.

Dne 7. ledna 1715 zemřel we Francii arcibiskup Frantissek Fenelon, powěstný spisowatel přjběhů Telemacha, syna Ulyssowa. Wýborný spis ten přeložen gest do wssech ewropských gazyků. I my několik přeloženj w česstině máme. Přeložilť geg Josef Jawůrek, kněz cirkewnj, a sice, gak sám prawj, z překladu německého gakéhosi Ernsta, roku 1775 w Lipsku na swětlo wyssléhо, užjwage při tom giž gednoho starssjho přeloženj čes[kéhо]. Prwnj djl wyssel r. 1796 a druhý djl r. 1797. Druhé, lepssj přeloženj z francauzského gazyka podal nám důstogný J. L. Ziegler, děkan chrudjmský, gehož prwnj djl wyssel r. 1814, a druhý r. 1815. —

[1830] Tomáš Lawrence, geden z neyznamenitěgs[jch] maljřů, umřel w Londýně.

[1835] Král Francauzů wyslyssel žádost knjžete Talleyra[nda] o propusstěnj z wyslanstwj w Angličanech pro geho stářj; n[a to] pak ministr záhraničných záležitostj u weřegném listu znam[enitau] tau službu wychwalowal, kterauž byl knjže Francauzům a [illegible] w nebezpečném čase prospěssně prokazowal.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 4.

3ᵗⁱ r. běh.

Časopis tento wychazj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 946, a k dostanj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gešté půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacuj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

28ʰᵉ ledna] [1836.

Znáte děwy, gimž by ráda
Ustaupila sama Láda,
Gak gsau slične, rozmilé?
To gsau děwy — české děwy!
W. Picek.

Nešťastné ženy.

(z Gellerta.)

Gisté město — za mořem kdes, tušjm, stálo —
Dobyli gsau nepřátelé autokem;
Že to wšak drjw nešlo auskokem,
A že mnohým pod hradbau se k smrti hrálo:
Tak se wjtězowé rozljtili,
Že si usmyslili,
Muže z města, ač gich bylo mnoho,
Zahubiti do gednoho.
Prosjm, pomyslete, lidičky,
Gaký pláč a gaké nařjkanj,
Lamentacj, křik a bědowanj
Wedly ubohé gich paničky!
Tisjc se gich dalo do křiku!
To muselo býti powyku —
Mně giž audy hrůzau drkotagj,
Dwě-li se gen slyšet dagj! —
Gako bez rozumu po ulicjch řádily,
Wlasy měly spuštěné,
Oči opuchlé a červené,
Sem tam blaudjc ručinkama lomily,
A giž strachy skoro w hrobě
Před wůdcem těch lotrů w pohodlné době
Na kolena sebau hodily,
O žiwot swých mužů prosily.
Ani gedna panička
Mezi tisjcem tu nebyla,
Genžby swého mužjčka
Ráda byla pozbyla?
Mezi tisjcem žen ani gediné?
Ani gediné!
To gest mnoho; tenkrát byly, na mau duši,
Dobré časy geště, gak se slušj.
Ač byl dosti nelidský pan generál;
Předce nemoh' při swé twrdosti
Wzdorowati ženské žádosti.
Gá bych sám rád muže znal,
Gehožto by — a byť třeba Turek byl,
Srdce z podšwu měl a s tygry žil —
Slzy ženské nedowedly obměkčiti.
Gá bych nebyl směl tjm generálem býti,
Před njmž krásotinky z desperacj
Hlásky žalostnými
Předlauhé swé pěly lamentacj;
Gá bych byl co děcko plakal s nimi,
Manželům bych nebyl žiwot wzal,
Žjnce každinké pak kterého giž měla,
Ba i, kdyby byla chtěla,
Geště dwa a wjce za náhradu dal!
W generálu ale té roty
Nebylo tak mnoho dobroty. —
„Krásotinky," gal se mluwiti;
Krásotinky? — máme tomu wěřiti?
Starý wogák s hrudjm gako kamen
Měl by „krásotinky" řjkati?
Co si budem hlawu lámati;
On to řekl — a tjm amen.
Starý wůdce, takbych myslil sobě,
Musjwal přede často slýchati,
Že se může ženským w každé době.

Třebas nebyly, předc krásotinky řjkati.
„Krásotinky!“ řekl generál,
„Chci wám muže waše darowati;
Za to ale, že gsem wám ge dal,
Musjte mi šperky swoge dáti.
Kteráby dát wšecky nechtěla,
Gen to fikne, ztratj manžela.“
Gako osiky se žjnky chwěly,
Gak gen strašný wýrok uslyšely,
Třásti počaly se na těle,
Smrtelný pot stál gim na čele.
Wěru, nebylo se čemu smáti!
Která muže podržeti chtěla,
Wšecky šperky obětowat měla,
Wšecky šperky za gednoho muže.
Ten pan generál byl twrdá kůže!
Co gim platna byla radost krátká,
Že ge „krásotinky“ gmenowal,
An ge ubožátka
Gako bez swědomj sužowal?
Slyšte diw! — wšem budiž za to chwála! —
Ani gedinká se nezdráhala;
Wšecky s welkau radostj
Snášely swé skwostnosti;
O, w té době každá dáti chtěla
Wjc než měla!
Wšak pan generál byl hořký host;
Na tom neměl geště dost.
W pasti geho mužowé se potili,
Až přjsahu žjnky složily —
Deyte pozor! — až přjsahu složily:
Že to dobrodinj w celém žiwobytj
Mužům nechtj předhoditi,
A že nebudau chtjt, aby mužowé
Za ty staré šperky dali na nowé.
Nediwte se tomu, že to geště chtěl,
Onť sám doma ženu měl! —
Na to každá panička
Obdržela mužjčka.
Gakého tu wzniklo radowánj,
Toť se snadno udá mysliti;
Darmobych se snažil ljčiti
Žjnek manželů swých objjmánj,
S gakau chutj každá k swému letěla,
Gak se na hrdlo mu wěšela —
To muselo býti podjwánj!
Nepřátelé z města chwátali,
Ženy chwjlku státi zůstaly —
Za tjm hostem zlým se djwaly,
Pak si každá swého chytila,
A s njm domů pálila.
Gest už konec pjsničky?
Geště nenj, lidičky!
Za několik dnů a za několik nocj
Počala se wšechnau mocj
Ženská mužnost krčiti;
Něco počalo ge trápiti —
Ach, a welmi ge to trápit muselo,
Co gim na srdéčku leželo,
Neboť, přjsahu-li zrušit nechtěly,
Žádnému se swěřit nesměly
Gakby měly kruté ugjmánj,
Počjnaly sobě ubožátka.
Bolestné to bylo na ně podjwánj,
Zkrátka:
Tagná bolest, co ge trápila,
Tak ge za srdéčko chopila,
Až i na lůžko ge wložila;
A než zašlo dnů a nocj dwakrát pět,
Zemřelo těch ubožátek dewět set;
Kdo kde ženu měl — ach, ten gi pochowal —
O nešťastný generál!

Fr. Jar. Rubeš.

Wěrný milenec.

Ai, snowé! — wy kauzelná zrcadla dussí lidských, wěčně se mihagjcj obrazowé nassich stesků a žádostj, nassich bolestj a wássnj — wy gste podiwně se mnau zahráli!

J bylť mi we snách, gakobych podobau nad snjh bělegssj a nad slunce gasněgssj na hwězdě se nacházel. A držel gsem w rukau harfu libě zwučjcj, a pjseň wssezagjmawá plynula ze strun střjbrných. J bylo ticho poswátné w četných zborech dussj, nekončená gich tauha přestala, i trápenj s tauhau ukončilo se, a mjr wessel mezi zástupy.

Genom geden hlas hrau a zpěwem mým neupokogil se. A bylť to hlas ženssiny bez přestánj žalugjcj, kwjlenjm pronikawým smjssen.

Neustále slyssetí bylo: „Swětislawe, ó Swětislawe můg! neběduj pro milenku zemřelau!“

Srdce moge pohnulo se, a přibljžiw se k mjstu, odkud přicházel hlas tento, řekl gsem hlasem utěssugjcjm: „Proč žaluješ, dcero země, nepřestáwagjc kwjliti? A proč harfa má ty neybjdněgssj druhy twých utěssugjc, gen pro tebe žádných libozwuků nechowá?“

„O skwělá bytosti,“ odpowěděla lkagjcj, „k osobě mluwjš, kteráž na zemi gednoho z tworů božských wjce milowala, nežli Boha samého; protož nynj sprawedliwě trestána gest. Přeswědčena gsem, že Swětislaw můg bezkonečně pro mne truchlj, a žalost geho neywětssj mně působj muka.“ — „A gak wjš, že on kwjlj pro tebe?“ — tázal gsem se ne bez podiwenj.

„Wjm, w gaké žalosti bych gá byla truchlila pro něho,“ odpowěděla djwka horliwě.

„A gakbych mohl ulehčiti žele twému?"

Wznessená blaženost pogala dussi, an ruce pozdwihnauc, takto zwolala: „Ach, můžeš-li, abych se na zemi nawrátiti směla — genom na gedinkau krátkau hodinu; — abych opět spatřila Swětislawa swého, a zakrýwagíc mu trápenj swé, laskawými slowy ze srdce truchliwost geho zahnala."

A mně bylo w okamženj tom, gakoby moc byla dána w ruce mé, a gakobych mohl učiniti, oč wěrná djwka žádala. — „Ach!" wzdechnul gsem; „mohlbych wyplniti prosbu twau. Znáš-li wssak pokánj, za to uložené? Slyš, nesstastnice! Za gednu hodinu na zemi tisýc let w ukrutných trýznj čekati musýš!" — „A to-li wssecko gest?" zwolala slečna Hwězdohorská; „ó gak ráda snesu trest tento! Gedna hodina útěchy, u wywolence nassého ztráwena, muka tisýců a opět tisýců let přewažuge. Wssecko snese ženština milugjcj!" —

• • •

Noc byla na zemi; gen w sjnjch Swětislawa skwěly se swjce, kde on u hlučného kwasu se weselil; hlasitý smjch a žerty se ozýwaly po sjni. Swětislaw neyhlasitěgi smál se a žertowal mezi hosťmi. Po prawici mu seděla panna krásná, kteréž neylaskawěgssj city na gewo dáwal.

„O!" — wzdychla si lepá slečna Hwězdohorská, „kteráž djwka twým slowům uwěřiti smj? Nepřisahal-li gsi Adletě tu samu lásku — těmi samými slowy? a ledwa tři měsýce w hrobě ležj —"

„I u wssech wssudy," řekl mladý Swětislaw. „Ty! miluwjš na ugmu wnadam swým. Adletě? — gá že gsem gi milowal? Gakžbych tebe hoden byl? Několik přjwětiwých slow, usmánj — hle, w tom láska pozůstáwala, kterauž cjtil Swětislaw k Adletě. Zdaž wina má, že blázinek tomu ginak rozuměl? Ty's gediné slunce blaženosti mé; panické srdce tobě přináššjm."

„Mluwjš prawdu?" usmjwagjcj tázala se slečna. „Zdali gsi netruchlil, když Ida zemřela?"

„Wěru, nemohu zapřjti, že mě to prwnj týhoden welmi mrzelo; w twých gasných očjch gsem wssak brzo nassel útěchy!"

W tom okamženj zdálo se Swětislawowi, gakoby hluboký wzdech za sebau slyssel; obrátil se, nespatřil wssak nic giného, nežli slabý mlhawý stjn, kterýžto se rozplynul u wchodu sjně. — Zdaliž měla Adleta přjčinu, zgewiti přjtomnost swau?

• • •

„A wywolenci swému žádné útěchy gsi nepřinesla?" řekl gsem, když ubohá Adleta se wrátila.

„Kaž žádám, aby mne opět mučili," odpowěděla Ida.

„A proto-li gsi přetrpěla tisýciletá muka k trápenj swému?"

„Ach!" odpowěděla Ida: „po této gedné hodince, kterau gsem na zemi ztráwila, wěčných bolestj se nebogjm!" —

Wynalezenj párostrogů.

Ačkoli za nassich dnů mnoho přjležitostj se nám poskytuge o strogech párau hnaných wsselicos se dočjsti, předce o gménu toho, genž prwnj na myšlenku přissel, wodnj páru na strogjch upotřebiti a u weřegnost to podati, posud w žádném weřegném listu zmjnka se nestala.

Tato čest prawem ani Španělowi, ani Francauzowi, ani Angličanu připsati se nemůže; neb kterýkoli si na práci dá, zachowané posud materialie o půwodu této technické haluze saudným okem prohlédnauti, nalezne, že gakýsi Mathásius, kazatel w Jachimowských dolech w Čechách to byl, genž giž w roce 1562 we swé hornické postille krátké popsánj o upotřebenj wodnj páry na gednoduchý streg k wážnj wody podal, kterýžto welmi onomu párostrogi se podobá, gegž pozděgi Saverry wynalezl. An sám Saverryho nález geště malau opravu učinil, nenj se čemu diwiti, že pauhý náwrh kazatele Mathásiusa bez následků ostal. Má Mathásius w tomto ohledu s Teichmeyerem, kterýž Beringůw průliw 80 let před Beringem byl objewil, stegný osud.

Hádanka.

Synowé, kteřj se dobré matcři podobagj, zwětšjho djlu, když urostau, přjwětiwj muži býwagj, w gichžto srdcjch přirozená wlastnjho pokolenj wážnost s ljbeznostj a přjwětiwostj ženských se sprogila. I prawj se, že gim štěstj we swětě wolněgi zakwjtá.

Nenj walná zásluha, prawj-li se o někom, že bez náruživosti gest; k znamenité zásluze wssak přičte se člowěku, na němž se widj, že swé náruživosti přemáhá, a statečně nad nimi wjtězjge.

Fr. Wlad. Kik.

Báchorka
o
wodnj růži.

[Dokončenj.]

J ſſel takto Božepor za ſluncem dewatero dnj, až mu bylo měſta dogiti, kdež nebeſa byla mrakem zaſtřena, mlhawý ſe plaužil den, ſtromy ſe k zemi klonily, zwjřata w prachu ſe plazila, a lidé s bledau, opuchlau twářj po měſtě ſe potáceli. Poznalť přjchozj, že ſe octnul w knjžectwj churawých.

Bylať tam zlá čarodêgka kněžnu očarowala, we kteréž ſe bylo knjžeti zaljbilo, nechtjcjmu zamilowati ſobě ſſkaredau čarodêgnici. Porazila newinnau kněžku boleſtným neduhem, a neduhowé ſkljčili celé knjžectwj, aniž gak pomoci bylo, než wodau z diwotworné ſtudánky — tak byla oznámila čarodêgnice. A wſſak nadarmo z knjžectwj churawých zmužilegſſj pro wodu gſau poſjlali; geſſtěr wſſecky odwážliwce roztrhal. J zaradowal ſe tedy w duchu Božepor, že byl njm co proſtřednjkem geſſtěr přemožen, a weſſel s diwotwornau wodau ke kněžně, aby ſe podjwal na boleſtný neduh. Gak ſe ale naň podjwal, litoſtj geg ſlzy polily, neboť na ſmrt ubledlá, wymořená, s wyhaſlýma očima a s hubenými audy ležela djwka newinná na loži, a žaloſtně úpěla. Ale Božepor položil gj na rty ſtřjbrnau lahwičku s diwotwornau wodau, a blahodêgného toku gj nalil do hrdla. A hned přeſtala djwka kwjleti, a w tichý ſpánek upadla. Mezi ſpánkem utiſſilo pak ſe i wzdychánj kolem po měſtě, se ſtromů, zwjřat a lidj padala churoba, den ſe obgaſnil, a ſluníčko s oblohy modré uſmjwalo ſe na uzdrawené knjžectwj, a radoſt geho i hlaſitých ſlow nabyla, an kněžna Libice ze ſna procitla. Prawj ſe, že po tom ſnu twáře gegi prokwětaly zářj neyrannêgſſjch čerwánků, když ſe na čiſtém ſněhu zhljžegi. Ale tyto twáře gegi, ač i barwau byly ſnjh, ſtudenoſtj prý předce ſnjh nebyly. Wřeléť byly gako pěkná ſſjge, gako plná ňádra, gako celé tjlko labutj; a když obě ruce powzneſla, chtjc obezmauti ſwého uzdrawitele, zdálo ſe Božeporu, gakoby gaſný bůžek, u ráge ſtogjcj, rozproſtjral bleſkuplné perutě — „Pogď a wegdi!“ — wolage.

J wložil knjže Božepor ramena ſwá okolo kněžny Libice, a kněžna Libice, knjže Božepora za ruku wedauc, před národ předſtaupila, zwolagjc: „Eihle, to manžel můg a knjže wáš!“ — A národ zawýſkaw radoſtj, zwolal hlaſem welikým: „Eihle, to manžel twůg, a knjže náš!“ — Ale Božepor, gakž geg i kráſná Libice wábila, i národa wůle těſſila — Božepor zpomněl na ſeſtru, a zpomena odhodlaně zwolal: „Nelze býti manželem twým, ani knjžetem waſſjm, dokawad bratrſká upřjmnoſt nepoſlaužj neſſťaſtné ſeſtře.“ A gakž i Libice ſlzy wylévala, i národ proſil: bratr Božepor nemohl ſe kochati w blahoſtech, dokawad ſe wodnj růže chwěla na černé bažině.

A když widěli weſpolek, že ſe nedá bratr Božepor pro bratrſkau ſwogi upřjmnoſt zdržowati: ſljbili gſau mu, že budau do ſta i dwau ſet dnj čekati, až ſe nawrátj; a Libice mu darowala neydražſſj wěc z knjžecjho pokladu, ſtřjbrnau pjſſťalku. — „Tuto pjſſťalku wezmi,“ prawila, „gdi za ſluncem a neunaw ſe; alebrž chutě po knjžectwj weſelých panen ſe poptáwey.“ — A Božepor nemeſſkal rozlaučiti ſe; alebrž hned na druhý den wſtal před ſluncem, a po celý den kráčel za njm, poptáwage ſe po knjžectwj weſelých panen. Muſel wſſak giti dlauho — dlauho, až dny počjtati zapomněl, a twář geho wauſy zaroſtla. Šel přes lauky a leſy, přes hory a doly, přes pole a wody, až k wyſoké ſkále přiſſel, kdež byla weliká, tmawá geſkyně, a w té byl chod do knjžectwj weſelých panen. Ale w geſkyni hučel wodnj praud, a bratr Božepor muſel ſe žiwota odwážiti pro neſſťaſtnau ſeſtru, uwázati ſe na weliké dřewo, a w tmawé geſkyni ſe puſtiti po praudě. A praud neſl dřewo dále, i neſl Božepora, až ſe tmy kolem plawce začaly trhati, a gaſný den ſe rozbřeſknul, a dřewo i s plawcem na břehu ſe zarazilo, kdež byla rozkoš, na zemi ſſlápnauti. Po tiſjci a tiſjci kwětin, čerweně a bjle, modře a žlutě ſe leſknaucjch, poletowalo tu ſtrakatých motýlků; na zelených ſtromjch rděla ſe zlatá gablka; ptáčkowé tu hlaſitêgi ſſtěbetali, než kde na zemi; z leſjků wykukowaly černýma očima krotké laně, a w čiſtých potůčkách honily ſe zlaté rybičky.

J nemohl ſe Božepor těm kráſám doſt nadiwiti. Poſléze myſlil, že tady proto rozkoſſno, poněwadž tu dwogj ſlunce ſwjtilo — gedno na nebi, a druhé na zemi. J puſtil ſe Božepor rownau ceſtau za ſluncem na zemi, neboť bylo neobyčegné welkoſti a gaſnoſti; ale gakž bljže přicházel, poznáwal, že to nenj ſlunce na zemi, alebrž weliký hrad ze ſamého ſtřjbra a drahých kamenů, genžto ſluncem na nebi zářil, gakoby ſluncem byl na zemi. A gakž Božepor geſſtě bljže přicházel, po lučinách kolem hradu děwčata poletowati uwiděl; a potěſſil ſe, že geſt mezi weſelými pannami. A weſelé panny ſotwa že přjchozjho zočily, giž: „Hleďte, hleďte hudebnjka!“ — wolaly, a takto wolagjce, přepodiwné ſkoky tropily. A na gich wolánj wyhrnulo ſe panen

z hradu geſſtě ſila nesčetná, wſſecky w bjlém rauſſe, s pěknými twářemi, a ty se kolem Bozepera, [illegible] kamenjcího, obíhaly. Tak někdy na gaře kolem gedného kamene na sta bjlých motylů se honjwá, i usedá, i opět ulétá.

„Zdrew, hudebníku, zdrew! — My gsme na tebe dáwno čekaly!" — zwolala nynj wſſecka ta ſila panenská, a nohy panenské se už chutě po kwětinách haupaly, a oči hořely. A Bozeper wyndal ſtřjbrnau pjſſťalku, a gak z nj prwnj zwuky wylaudil, začaly panny zpjwati, a rukama tleskati, a gako wětrem kolem do kola se wznáſſeti. A chtěl-li Bozeper přeſtáwku udělati, aby nabyl oddechu, giž opět wſſecky: „Hrey, hrey!" — wolaly, a Bozeper knjže musel hráti weſelým pannám, gako ſproſtý pjſſtec. W tom se ale hrubý křik ozwal na ſtřjbrném hradě, a z brány, drahými granáty pokládané, wyběhl muž diwé poſtawy, a křičel na weſelé panny, aby geg nebudily ze ſpanj. Ale panny se daly do ſmjchu, a tancowaly bez uſtánj; a když diwý muž u proſtřed panen pjſſťce uwiděl, začal hroziti a rozběhl se naň. Nepoznal geg ale, neboť byla twář geho wausy zaroſtlá; pjſſťec ale muže z hradu ſtřjbrného poznal, neboť to byl zlý čarodějnjk, co zaklel ſeſtru Milawu. —

Na ſtřjbrném hradě bydlel ten zlý čarodějnjk, a tam ſwé čáry prowáděl. I byl tam ſjlu krásných panen nashromáždil, geſſto se ženské ſtkwoſtnými dary snadno zaslepj — a mezi těmi zaslepenými trávil žiwot w rozkoſſech. Brzy ale měly wſſecky rozkoſſe zhynauti. Bozeper mu ſtrogil pomſtu, a ſotwa že ho poznal, giž i hněwem začal geſſtě hlaſitěgi pjſkati. A gakž prwnj zwuky ucho čarodějnjkowo dojaly, začal ten zlý ženich potworné ſkoky prowáděti, a tlusté nohy wyhazowal gako dwa ſſpalíky, a rukama okolo ſebe tlaukl gako poſedlý. Takby asi huňatý medwěd ſkákal, kdyby chtěl laſſkowati mezi heynem bělorauných beránků.

A takž tancowal tedy zlý čarodějnjk mezi pannami, a panny tancowaly okolo Bozepera knjžete. Ale když gim takto tancugjcjm hudbu dělal, zpozorowal, že chtiwoſti mezi nimi neubýwá, ani že se audy gegich unawugj; leč poznawal, že gemu samému prsa ſlábnau, a že už dlauho nepoſtačj pjſkati. I namáhal se tedy znowa; ale dech se předce krátil, a gak se dech krátil, pjeſtawali i zwukowé, a čarodějnjk ramena ſwá natahowal po pjſſťci. A pjſſťec knjže newěděl giné pomoci, leč mezi panny ſkočiti, a čarodějnjku se ukrýti, ažby opět ſjly nabyl, aby mohl pjſkati, a zlého čarodějnjka umdljti. Ale čarodějnjk, ſotwa že zwuky přeſtaly, dlauhým krokem, gako čáp, se puſtil za Bozeperem, a mezi pannami se honil za bezbranným knjžetem. Auzkoſtj tlauklo ſrdce w ubohém Bozeperu, a giž cjtil, že geg ruka zlého čarodějnjka za rameno popadá, a twář mu zbledla, z úſt pak mu wyklauzlo: „Milawo — ſeſtro — duſſe moge!" — A gakž mu tato z úſt wyklauzla, wetchá Zlatena mu na myſl padla; on pak ſtrnauw pjſſťec, hodil geg přes hlawu, a w tom i cjtil, že puſtil čarodějnjk geho rameno. Neboť pjſſťec byl padnul čarodějnjkowi na prſa, a gakž tam padnul, w žhawý uhel se proměnil, i hned se do wnitřnoſti čarodějnjka wpálil. A pálil i ſežjral malo po audech geho, že ſebau zlý ženich o zem hodil, a w krutých boleſtech křičeti začal, až ſi panny hrůzau uſſi zacpáwaly, ſtrachem se dadauce na autěk.

A země se třáſti začala, obloha se černala, wichrowé hučeli, a hrad ſtřjbrný se bořil; ale mſtitel ſeſtry Milawy ſtál neohrožený u hynaucjho čarodějnjka, i djwal se na muka geho, gežto ſežjrala tělo geho, že nezůſtalo po něm než holé koſti ležeti. A když Bozeper ty holé koſti ſpatřil, rychle po lebce ſáhnul, a zdwihna gi do powětřj, weſele zwolal: „Nagdu ſe, Milawo!"

W tom geg ale nowá hromowá rána zaſtraſſila; i zdálo ſe mu, že ſe celý ſwět naň bořj, a kolem nebe ſe celá kragina změnila. Octnul ſe na břehu černé krwawé tekutiny, kdežto ſe u proſtřed na pjſčitém oſtrůwku chwěla wodnj růže. Staloť pak ſe, že ſſli kolem lidé z knjžectwj, ale knjžete ſwého nepoznali; neboť byla twář geho wauſy zaroſtlá. Ti lidé ſſli wſſak do zbranj, i powěděli Bozeperowi, že gdau wolit nowé knjže, an byli na dwore po gednu a dwě zimy nadarmo čekali. I zkřikl Bozeper: „Gá gſem knjže waſſe!" — ale lidé ſe mu wyſmáli. A Bozeper zwolal opět: „Gděte, a zwolte ſi knjže nowé; pro ſeſtru ſe rád ſláwy ſwětſké odřeknu." A na to poſadil ſe na břeh, a lebkau čarodějnjka začal nabjrati černau kazinu i wylewati za ſebau do pjſku; a mokrota w pjſku ſe ztrácela, aniž ſe nowá kazina za njm činila. A wſſak dobrý bratr tam ſeděl, a nabjral kazinu po celý den, i po druhý den, a negedl a nepil, a ſnáſſel dennj parno a nočnj mráz; ale černé tekutiny geſſtě neubýwalo — ſtegně wyſoko ſtála pořád pod břehem. [illegible] počala ſmjrati dobrého bratra. [illegible] lil neunawené za ſebe; a wſſak kazina předce neubýwala.

„Milawo — ſeſtro — duſſe moge!" začal [illegible] dowati, neboť geg opauſſtěla ſjla; dewětkráte [illegible] nim zapadlo polednj ſlunce, a wždycky geg [illegible] klečowati. Ale gakž na ſeſtru zwolal w [illegible]

kosti, i wetchá stařena mu na mysl připadla, a on třetj prsten s prstu stáhnuw, přes hlawu geg přehodil a zwolal: „Pomoz, matko, pomoz!“

A gakž takto zwolal, obklopila geg temnost k neproniknutj, a hučenj wětrů nastalo po černé bažině; i bylok, gakoby žena we mraku, co w plássti křjdlatém, letěla přes tekutinu, a obrubau plásstě swého smjtala tu krwawau hladinu. Za nj ale, kudy letěla, obgasnila se hladina, a ostrůwek na nj začal se pohybowati, i měnil se w lodku, a wodnj růže začala zrůstati, z wětwiček se táhly autlé ručinky, a z kwětu pukala milostná hlawinka. Dech wětrů pak pohánel lodku ke kragi, kdež třesaucj se ruce rozpjnal bratr Božepor, až mu do náručj klesla sestra Milawa. A s mraků a wětrů sestaupila wetchá stařena, genž byla drahně od kněžny gablka a medem namazané koláče dostala; ale opět nebyla wetchá stařena, neboť byla pěkné, mladé podstaty, celá žiwaucj, a ta požehnala bratru upřjmnému a sestře wyswobozené. Od wýchodu pak přicházeli zástupowé, i přicházeli od západu, a wssickni hlasem wysokým wolali: „Zdráw buď knjže Božepor!“ U prostřed pak gela na skwělé brůně spanilá Libice, a srdce Božeporu zaplesalo, an se octnul mezi sestrau a newěstau. Ti pak, genž byli ssli wolit giné knjže, a nynj zaslechli zástupy wolagjcj: „Zdráw buď Božepor!“ — usta taktéž otewřeli, a zwolali: „Zdráw buď Božepor!“ — Na to pak nastalo hodowánj a radowánj, zpjwánj a tancowánj po wsech kraginách, a bylo tak upřjmné, že ničeho nelitugi, než že gsem byl tenkrát gesstě na haubách, a ničeho nepřegi, než aby trwalo gesstě, a gá se tam mohl rozběhnauti.

Týl Hornjk.

Španělsko, gakž gest.

„Spain, at it is“ gmenuge se nedáwno wysslé djlo anglické, z něhož tuto kratičké wýgimky podáwáme.

O Sspanělých máme až posud málokteré zpráwy prawdiwé. Gsautě gesstě gakoby terra incognita w mrawozpytném zeměpisu, čemuž se tjm wjce diwiti gest, an země tato i polohau i děginami swými pamětihodně wyniká, a w posledních wálečných letech množstwj Francauzů i Angličanů s nj seznámiti se mohlo. A wssak Sspaněl, ačkoli rodem Ewropčan, wlastnostmi wjce Orientalu se podobá. Žiwost arabská s wážnostj Gothůw pomjssená zwlásstnj powaze sspanělské základem gest. Netrpěliwj k djlu, leniwj i přemeysslenj a pyssnj k zdokonalenj se — upadli gsau wplywem náramného bohactwj a hluboké chudoby w onen staw, kdežto se gim nepřjčinliwá lhostegnost za hlawnj známku národnjho rázu wytýká. —

Madrid spjsse sjdlem wlády sspanělské, nikoli hlawau země nazwán býti má; neboť gest Sspanělsko směsice kragin přerozdjlných, kdež každá hlawnjm městem se honosj. Takž Bilbao, hlawa diwokých kragin biskaiských — obchodem oplýwagjcj Barcellona — weselá a bohatá Walencie — zřjceninami arabského wěku obsypaná Granada — rozkossná Sewilla zwlásstnjmi obyčegi se dělj, aniže w gaké spogenj s Madridem splýwagj, leč w gedno neywyšssj řjzenj politické. —

Spisowatel djla řečeného cestownjky zwlásstě na zřeteli měl. Přicházegjcj do Madridu takto připrawuge na uwjtanau.

Ginde hospodských pozornost pocestným až do promrzenj obtjžnau býwá: zde se gj nenj co báti — zde se w hostinci lhostegně na wás djwagj. Prawj, že wssecky pokoge naplněny gsau, potom nahlédnauti slibugj — opět ale na slib zapomjnagj, až se gim několikráte připomene. Pak se po celém domě wolá: Kde wězj kljče? — a hezky dlauho gesstě trwá, nežli se pokog otewře. Na hlawněgssjch ulicjch denně 20 i 30 realů ($2^1/_2$ i $3^1/_2$ zl.) za byt se platj, genž nad mjru přjgemný nenj. A gakéž w nich obslauženj posléze? Zwonek sice w každém pokogi se nacházj, ale gim se host ad libitum we zwoněnj cwičiti můž; nikdo zagisté k poslauženj nepřikwapj, dokawad se domnjwá, že něco důležitěgssjho na prácj má.

Postelj neywětssj zásluha záležj w starobylosti; wlna w nich w nečetné množstwj uzljků zmačkána gest, a působjc rozmanité wrchole a pádoliny, rozkoš pěkné kraginy na mysl uwádj. Nic nesskodj — srdnatě wssecko sneseme, u stolu daufagjce náhrady nagjti. A wěru, prwnj den wssecko gesstě no obstánj shledáme, aniž wjce než 3 zl. 24 kr. platjme; to wssak poneyprw a naposled bylo, co nás takto wyčastowali. Wssecko se měnj — nádobj, prostřenj, gjdla; toliko plat stegný zůstane. —

Kdož déle w Madridu messkati hodlá, owssemže po domácku se usjdliti musj. Kus papjru, na prostřed balkonu připewněný, oznamuge, že tu byt k dostánj; wisj-li papjr po straně, byt s nábytkem. Osoba, gežto přjbytek nagjmat přicházj, w křesťanské trpěliwosti wycwičena býti musj — to se w Sspanělých samo sebau rozumj. Po zazwoněnj wystrčj kljčnice hlawu za mřjžkau, a přjchozjho bedliwě si prohljdne, a nežli záworu odstrčj, přjsně se na přjčinu přj-

chodu powyptá. Na to geg wypustj, a panj domácj sama wygednáwati začne. I prowádj geg obydlím, a u předmětu každého kusu nábytku mnohým slowem dotkuge, aby ho newětssjho wegdy neplatiwali. Takž na př. rokožky na pohlaze owssem giž welmi staré, ale přece lisklé gsau; díry w nich nedagj se upříti, leč ty teprw poslednj nágemnjk učinil. Opony nad okny gsau sspinawé, to wssak zawinila moucha. Čalaun asi sskwrny dělá a ssikle obnissi, a ke wssemu tomu pohodlj i wěssák na ssaty tu wisy. — Chce-li kdo Spaněla úplně seznati, gen dokonalý ssatnjk (commode) požádey.

„Ssatnjk? I což wám, pane kawalíre, napadá? Což nemáte kofry? Kdo by na ssatnjk pomeyssiel, kdo kofry má? A tu gest stolek; na ten si ssaty položte, nic se wám neztratj — nebuďte we strachu. A gestli kofr welký, také pokog zdobj." — „Gá ale nemohu býti bez ssatnjku." — „A proč ne? Gak žiwi we Spanělích prádlo do kofrů skládáme; — podiwné wasse myssénky, nám ssatnjk ani na mysl nepřigde." — „Nuž, tedy se wám porauččim." — „Ueh! hombre ingenio tan vivo — o wy zbytečný člowjčku — wy gste gako pisstalka. Vamos, senta se usted — posaďte se na kanape, pane kawalíre; trochu si požwatláme!"

I musel by člowěk z kamene býti, aby se tomu nabjdnutj protiwil. A nynj začne wyptáwánj se od příchodu nasseho do Spanel až na dobu nyněgssj; potom se přátelé selenau, a též stran ssatnjku domlauwati začnau; posléze otázka wznikne, coby se dalo, kdyby se ssatnjk opatřil? Nikdo ale, probůh! penjz do záštawy za to nářadj nedáwey, neboť ty wjce ani lesk, ani duchw, ani prosby domácj panj z kapsáře newyplaudj. —

K snjdanj pige se we Spanělích (owssem že tu řeč o domech zámožněgssjch) nazwjce ssálek čokolády, a po té zagi se chleba. Pigeť se obyčegně w posteli, a pak se i notná sklenice wody wyprázdnj. Na to se wstáwá, leč o umytj řeči nebýwá. Gestli powětrnost pohodná, wstaupj manželowé na balkon, aby čerstwého powětřj užili; bylo-li se mezi nimi roztržce domácj přihodila, wygde z nich každý na ginau stranu. Pán tu stáwá w úplném obleku domácjm, ukryt toliko pláššťjkem; panj widěti w ssálu, spodničce a pantoflích na bosých nohau. Oba magj wlasy w krásném nepořádku, gelikož se tu ani nočnjch čepic ani čepců neužjwá. Na to se panj do kostela béře, pán se po domě obljžj, kauřj cigarro — a o 11té hodině při druhé snjdanj opět se oba segdau. — O dwau hodinách gde se ke stolu. Tu se přinese hustá polewka s chlebem, nudlemi, makkaronkami neb rejžj; labůdkálům i některé lekwary anebo sladkých brebelků se do nj zawaři; potom přigde howězina, drůbež a slanina; pozděgi hrách a zelenina s nějakau gitnicj, k zákusku se rozlausknau některé ořechů, a hrozny a syrem žaludek se doplnj. Wyjmauce nejkrutěgssj zimu, celý dům po obědě w hlubokém spanj se ukryge, po němž teprwa dámy strojiwati se počjnagj, aby weceřnj procházku nezmesskaly, an zatjm pánowé se rozcházegj, kam ge náklonnost wede. Pod wečer se scházegj w kawárnách, později w diwadle, a když gedenácté bige, spěchá se k weceři. Howězj maso s omáčkau tu mjstným dílem na stůl přicházj. — Takž ubjhá den po dni w wěčné gednotwárnosti. —

W oddělenj „o lékáře" wychwaluge spisowatel domácnost poznáme na celý žiwot Spanělů welmi prawdiwě, a ze wsseho wyswjtá, že spanj a lenost za dwa ussetřugjcj audele lidských dnů se pomalugj. — Zatec na služebnjku, co chceš, a gak dělaj-li chceš; on se z mjsta nehne, sedj si, a leda že po lo — newjm — odpowj, neb wyjewnj s za ussima se zasskrábe. Rozhněwáš-li se, hned se ti řekne: Ay! que genio tan malo tiene — u takowého pána nejze wydržeti! — A připadne-li komu nessťastná myšlénka, wychowati si mládka k obsluze: budiž gist, že, gak mile ponekud se k službám upodobj, dwogj plat požádá.

(Budaucnj Kwalen.)

Čas a duch lidský.

Holandsstj kolonisté na předhořj Dobré Naděge, u prostřed rodin a otroků swých gesstě gako Patriarchowé starého zákona žiwot wedau, wssim hogně oplýwagjce, co k žiwotu pohodlnému náležj. Při stole sedj paterfamilias na prwnjm mjstě, klobauk mage na hlawě, kdežto za pentli drmka mjsto ozdoby zastrčena gest. Před obědem se mu nádoba s wodau přinese, kterau on si twáře, ruce a nohy umyge, což pak i ostatnj dle pořádku učinj. Po umytj wegde do gjzby dítě — obyčegně dítě otroka — a hlaubau modlitbu před gjdlem odříkáwá, gjž přítomnj nábožně poslauchagj, potom teprwa počne oběd. Host u holandského kolonisty rád widěn býwá, aniž se za prokázanau hostinnost co žádá, leda ssňupec tabáku pro otroky, gimiž si tito zuby čistěgj. —

Opatrowny pro malé dítky se welmi rozmnožugj; i w Austrálii mezi diwokými gedna od anglických missionářů založena gest.

Za pochautky požjwagj w Číně bohářowé hnjzda wlasstowek, genž na ostrowech Archipelagu se hnjzdegj.

Gsauť tato hnjzda welmi drahá; za libru neylepssjch dáwá prý se 135 dolarů. Bon apetit!

W Chině powstala dle přjkladů ewropských společnost zpytatelů přjrody, a prwnj djlo, co pěčj gegj na swětlo wysslo, gest úplná kniha kuchařská. Zagisté o blaženost lidskau prawá čjnská pěče!

Wynalezenj posstowských aukadů wognám co děkowati máme. Neyprwněgssj byly ustanoweny léta 1462 za panowánj Ludwjka dwanáctého we Francauzjch, při obleženj twrze Nancy, an w gistém wzdálenj rychlj poslowé pohotowě stáli, na gichžto mjsto pozděgi wozy se dosazowaly.

Neywětssj kniha se nacházj w Mekce. Gesti to opis koranu. Pjsmeny w této knize gsau na 3 palce wysoké, a kniha sama obnássj geden střewjc tlaussťky, 4 střewjce, 2 palce délky a 2 střewjce ssjřky. Gakýs nábožný Hindu zhotowil opis tento w ssesti letech, a syn geho mezi řádky perské přeloženj napsal.

Loterii Řjmané k zwelebenj radowánek wynalezli, kterěž ke cti Saturna slawjwali. Augustus gen dáwal malé wýhry, ale Nero gednoho dne 1000 cedulek rozdati kázal, mezi nimiž mnohé s welkými wýhrami spogené byly. I Ludwjk XIV., král francauzský, dal u přjležitosti sňatku slečny z Nantes s wéwodau Marly loternj cedulky rozdati. Roku 1694 král anglický, mage peněz potřebj, nauzi swau parlamentu přednesl, kterýž mu radau byl, aby loterii na million liber sterlinků založil a tak sobě z nesnáze pomohl, což i hned w skutek uwedeno bylo. Za podobnau přjčinau i we Francauzjch r. 1700 loterie se založila.

Dennj kronika.

Z Prahy. W neděli dne 31. ledna na diwadle w domě Kajetanském we prospěch ustawu pro chudé prowozowati se bude Raupachowa weselohra: Passerowé, čili: Schůzka u kočičj hory. — Též oblibená kwartetta opět zpjwáti se budau.

Od listopadu roku loňského prowozuge společnost Beduinůw hry swé w pařjžském diwadle swatomartinském. Na cestě z Algiru byly giž w Marseillu uměnj swoge na odiw dali, sobě weliké pochwaly, a wůdci swému welikého zisku dobywsse. Cokoliw kdy Pařjžané umělého w způsobu tom widěli — Mazurier, Ravel, Harvey, trpasljk Franconiho, a Auriol sám — we stjnu ležj před těmito pustin obywately. Tu gest lidi widěti, an se způsobau hroznů na sebe nawěsj; ginj, an se gako baljk swinau, a tak 30 (?) střewjců do weyssky wyskočj; někteřj nosj pět saudruhů na ramenau, a tak se s nimi o gedné noze procházegj; druzj opět podiwné kozelce w powětřj metagj, na brdle nesauce dwě ostré dýky, nad očima sspičaté kopj; a ginj posléze spoluherců nohama se chopiwsse, po rukau skáčj a tancugj, pak se owinau, gako hadowé mezi sebau se pletauce, a wsse to s takowau žiwostj, ba wztekostj gakausi prowodjce, že slowům nelze popsati. — Diwadlo, kdykoli hráli, až potud bylo přeplněno. Gich wůdce dostáwá od ředitele diwadla, Harela, za každau hru 1000 franků. Oni sami, 8 mužů totiž a 2 děti, od wůdce každodenně, nechť hragj, nebo nic, 400 franků, z nichž ale málo utratj, an se nazwjce gen zeleninau žiwj, a wjna nepigj — W prwnjch gedenácti představenjch wybral p. Harel 38,902 franků.

Mezi dnem 15. a 16. předesslého měsjce wznikl w Nowém-Yorku (w sgednocených obcjch amerikánských) tak náramný oheň, že skoro 700 domů popelem lehlo, a mnohé částě zámožných ulic prachem do powětřj wyhozeny býti musily, aby se úplné zkáze města ubránilo. Tamněgssj nowiny oznamugj dále, že zářj na 45 mil kolem widěti bylo. Přitom tak krutá zima panowala, že woda we střjkačkách mrzla. Sskodu w prwnjch dnech na 30 millionů dolarů udáwali. Obchodnjku gednomu sklad zbožj za 300,000 dolarů — ginému za 200,000 shořel. A wssak giž po celém státu k pomoci pohořelých kapitály se skládagj, a obec sama nesstastné 10ti milliony založj.

Dne 28. ledna 814. Zemřel Karel Weliký w 72hém roce wěku swého, a w 47mém r. swého panowánj w Achu. I we slowanském děgepisu gsau wálky geho se Slowany, gakož i obrácenj gich na wjru křesťanskau, znamenité.

[1364.] Silný wichr mnoho sskod natropil. W kostele sw. Wjta na hradě pražském wssecky okna wytlaukl.

[1496.] Geden djl pražského mostu w noci se rozsypal.

[1790.] Židé dostali we Francauzjch měsstanské práwo.

[1832.] Rakauské pluky wtrhly do Bologni.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 5té.

Časopis tento wychazj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na staróm městě, w Jiljowé ulici, čjslo 94[illegible], a k dostánj gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gešté půlarchowá přjloha přikládá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

4ho unora] [1836.

I my máme z kmene wlastnjho
Mužů, kterým slušj čest a djka!

J. Kollár.

Přátelské upamatowánj.

Wzhůru, drahý zpěwče! — Harfu do umělé ruky,
Dáwno nezněl po wlastech Twůg hlahol český!
Ať nás nowé pogmau „Loketského zwonu" zwuky,
Mocněgšj než wyljčené cizj lesky.
Co Čech Čechům zpjwá,
W srdce pěkně wplýwá.

Pobožnau Ti matkau wřelá k ctnosti láska dána,
Po otci gsi, Wenceslawe, zdědil štěstj,
Bratrem Františkem Ti wraucj wůle zanechána,
A ta drsnau k wědám krásným cestu klestj;
Známi gá okolnosti —
Zdrog Twé slowutnosti.

We Králowé Hradci muzám českým sláwu plodjš,
Tam se každé srdce přjmo k Tobě wine;
Uměnjm a wěrnau snahau wěčný chrám wywodjš,
Kdež i žák, i měšťan w potěšenj plyne:
Tamž i pro wlastence
Wěčné wigj wěnce!

Než i otčinu swau wždy na mysli mjlé mjwáš,
„Jan za chrta dán" gest důkaz toho silný;
S garau obraznostj často w mladém wěku dljwáš,
Gjm se bawj i teď duch Twůg krásopilný;
Za mladých dnů w tauze
Žiwots trávil pauze.

We mně domu wašeho památka nezhynula,
Wěčně, wěčně — prawjm — budete mně drazj! —
Kyžby mi gen přjzniwěgšj hwězda pokynula,
Býti při Wás — pakbychom tu byli blazj!
Nebeby nám přálo,
Blaho pewně stálo.

L. Wr[illegible]

Žárliwost a pomsta.

Bylo odpoledne. Na staroměstských hodinách dozniwala gesstě třetj čtwrt na druhau, když pan Řepka, zaobalen w plássti, k psacjmu stolku přikročiw, kwapně po hořegssi přjhrádce ruku wztáhnul, aby z nj papjry wyndal, na něž byl před chwjlj w rychlosti zapomněl. Gesstě wětssj kwapnostj ale přjhrádky se giž giž dotýkagjcj ruku odtrhnul, rozehnaw se nj po nepatrném, na stole ležjcjm listu papjru. Nebylo ginák, než gakoby celý ten list ze samé elektrické látky uděláu byl. Tak to gjm sskublo, a z očj, sotwa že nima několikrát sem a tam list přeběhnul, giskry mu srssely, žjla na čele mu silně naběhla, a twář se mu zalila krwj a wztekem. — Gak častokrát nepatrná wěc tak mocně člowěkem zatřese! Před půl hodinau gesstě seděl tentýž pan Řepka w tomtéž pokogi, u toho samého stolku, a weselé, spokogené mysli papjry probjral; ba před čtwrt hodinau gesstě tentýž pan Řepka w tomtéž pokogi, nedaleko toho samého stolku na rozlaučenau choť swogi poljbil, což nikdy učiniti neopominul, kdykoli z domu odcházel: — nynj tu ale stál, gakoby hrůzau přeplněná sopka, gež každým okamženjm záhubnau tlamu rozssklebiti a zkázu plným hrdlem wůkol wychrliti se chystá; tak asi, gako pisálek ubohý, když kritiku o swé pracičce čte, gjžto si nebenosný slaup chwály mermomocj wystawěti chtěl, nestranná kritika pak mu do prawdy řekne, a celau geho naděgi w niwec obrátj. Leč úplně pan Řepka předce w takowéto spisowatelské přjpadnosti nebyl, gelikož ani básnjkem, ani cos tomu podobným nenj. Pan Řepka ge bohatý muž, domácjm pánem, a giž podruhé do stawu manželského wstaupil. Na prwnj, wěkem geg přewyssugjcj manželce gemu se neywjce ljbilo, že brzo umřela, a že mu po nj welká mohowitost co neymilegssj památka zbyla. Dlauhý čas wdowcem zůstal; posléz mu předc ale opět napadlo, zapřáhnauti se gesstě gednau we gho manželské; aby si ale předesslé manželstwj poněkud nahradil, pogal manželku mladau, hezkau, a wssak ne přjliš mohowitau. S tauto žiwot weselý nynj giž na druhý rok tráwil, i můžeš se řjci, že i žiwot slastný. Gedno gen mu někdy domácj blaženost kalilo, a to byl on sám, neb aspoň geho wássen — žárliwost. Půl léta po swatbě mu totiž teprw napadlo, že o mnoho let starssj gest, než druhá polowice geho manželstwj; ona že ge mladinká, w bugarém, kwětaucjm wěku, krásná, přjgemná, přjwětiwá, weselého rozmaru, slowem že mu snad wěrna nenj. Ta giskra w něm skoro nynj giž půldruhého léta dautnala, ačkoli se dosti často gi udusiti snažil. — Dnes měl něgaké řjzenj w Kolјně, a protož také, rozžehnaw se po půldruhé s manželkau, do Wysokého domu chwátal, odkudž dostawnjk we dwě hodiny wygjždj. Sotwa že ale do hostince wstaupil, napadlo mu, že potřebný spis doma zapomněl, a tu nebylo giné pomoci, než w čerstwosti se domů wrátiti, a opět w čerstwosti se do hostince odebrati. Práwě ale, když po hořegssi přjhrádce psacjho stolku ruku wztahowal, na stole list papjru a na něm několik řádečků rukau manželčinau psaných spatřil. Ten spatřiti a žárliwostj plameniti, stalo se gedným okamženjm. Protož se také dychtiwě listu chopil, a gesstě dychtiwěgi čjsti začal:

Přemilý Wiljme!

Dnes se nám dáwno očekáwaná přjležitost nahodila, že déle pospolu býti moci budeme. Starý dnes doma nenj, gá pak gsem giž obgednala fiakra; po ssesté bude státi před nassjm domem, a gá daufám —

Tolik stálo na listu; pan Řepka zaťal zuby, wywalil očí, a wraucj wztek w něm zamumlal: „Tedy předce?! — Počkey, wěrná choti, ty se mi newywineš!" — Po těch napolo srozumitelných slowech napřáhnul nohu, podobage se rozdiwočené sselmě, která se wztekle po kořisti wrhnauti chce. Nagednau wssak opět zarazil, k stolku se obrátil, list na předesslé mjsto položil, a pokradmo se hnal čerstwým krokem z pokoge. Papjry, pro které se byl z hostince wrátil, zůstaly w přjhrádce, a pan Řepka, gakoby ho nepřjtel w patách pronásledowal, z domu ubjhal.

Z cesty do Kolјna nebylo nic, ač na tom welmi záleželo, aby tam gesstě toho dne dorazil. Tak se ale wede manželům, kteřj giž při letech gsauce, mladinké manželky bráwagj. Mnohý často auřad a giné potřebné, welmi důležité wěci zanedbati musj, aby gen mladé paničce wyhowěl, aby s nj na procházku, do společnosti ssel, a gi kratochwjlemi žiwot oslazowal, a to z pauhé starosti, aby se gi w manželstwj nezastesklo, a takž aby si z pauhého zastesknutj pokradmo milkowánjm nepomáhala. Giný opět nutj se, nawzdor swým ssediwým wlasům, na weselého mladjka hráti, aby gen mladá žinka se žádným mladjkem hráti nepotřebowala. A když z domu bez paničky wycházj, aneb když se panáček u geho přjtomnosti na ni usměge, ba gen laskawě pohlédne: giž strachem diw neumjrá, žárliwost mu tělo i dussi progjmá, někdy bez přjčiny, někdy arci také ne. — Gesti to wěc podiwná, gakowau mocj krásná pleť w mladém, kwetaucjm wěku wladařj! Budto že čarowati umj, anebo sama kauzlo gest; a to kauzlo ge

tjm mocnegšj, když se mladá žinka starým mužem opanowati dá. Tu swět samé diwy spatřuge! Z maudrých stáwagj se blázni, z bohatých chudj, z wážných weselšj, z lakomců mrhači, a tak mnoho giných nešťastných metamorfos. — Tak se také s panem Řepkau dělo. Pan Řepka giž gako mladjk přjliš milownjk hlučných kratochwjlj nebyl, tjm méně tedy, když do pokročilegšjho wěku dotahnul. Nejmilegšj geho zábawa čtenj bywala. Nynj ale, co se podruhé oženil, přátelé geg s nemalým podiwenjm někdy i tancowati widěli, ba on také, ačkoli welký šňupák byl, k wůli ženušce i šňupánj si odwyknul! A za tyto, i za mnohé giné oběti odměnau mu dána newěra! Proto také pan Řepka na cestowánj zapomenuw, w plášti zakuklen z ulice do ulice běhal, ba i za bránu se pustil, gen aby poněkud wnitřnj dauši wysoptil.

Zatjm se ukolébal krátký zimnj den w mrazjwé šero, pan Řepka zastočil do kaširny, a za malau chwjlku se spřátelily dwě půlky punše s geho rozjitřenau krwj. Kdo si ho wšimnul, gak tu podepřen o lewý loket se sklopenau hlawau seděl, a chwjlkami gako bezděky wšelý napog do sebe lil, zpozorowati musel, že se hlauběgi do myšlének, nejž do sklenice zabral, to gest, že nepřišel k wůli punšji do kaširny, nýbrž že k wůli kaširně punš pil, aby totiž na prázdno za stolem neseděl.

Když i posléze, w myšlénkách pohřjžen, giž několikrát i prázdnau sklenici k ustům nahnul, a gak se samo sebau rozumj, nadarmo z nj srkal; pozdwihnul hlawu, zagiskřil zrakoma a trpce mezi zuby zamumlal: „Tak se pomstjm, tak! a kdybych to žiwotem zaplatit měl!"

[Dokončenj budaucně.]

Aumrtnj zpráwa.

Dne 9. prosince 1835 okolo druhé hodiny zpolodne umřel, stářjm gsa sešlý, p. Emanuel Faulhaber, ředitel choru a spolu prwnj učitel w král. městě Launech, mage 75 let neunawené aučinliwého wěku swého. Narozen gsa we Wilimowě w kragi čáslawském, oddal se na učenj gymnasiálnj, po gehožto skončenj, když si i učitelský kurs odbyl, dostal se r. 1779 za školnjho mládence do Slaného. Když se tu geho učitelská zběhlost u wychowáwánj mládeže a w uměnj hudebnjm patrně na gewo dala, došlo geg roku 1782 powolánj za mjstnjho učitele do Kolče blíž Slaného, kdežto se po 9 let zdržowal, powděčen gsa té příležitosti, že si mohl u wychowánj mládeže nemalých zásluh získati. Když se zatjm místo prwnjho učitele a ředitele choru w Launech uprázdnilo, a geho dobré powěsti aučinnosti zmohla, ujmenowán r. 1792 tento aušad na se wzjti, gegž i napotom skrz 43 let tau samau chwálau zastáwal, kteráž se mu giž i na předešlých mjstech byla dostala. — Gakých zásluh si dlauhým konánjm učitelských powinností wydobyl, o tom swědčj nejen mnohonásobné pochwaly wšech, gimi mu milostiwé udělené, nýbrž i geho powýšenj za wzorného učitele okršku launského. — Powinowati si ale za ty léta, gež w učitelském stawu trávil, takowé odměny zaslaužil, kteréžto mu na stará léta žiwot osladila: protož mu Geho cjs. král. Majestátnost, nejmilostiwěgšj otec wlasti, druhý památi cjsař František I., přihljžege k geho 50letém w učitelském auřadu horliwé zastáwaným službám, tu zwláštnj milost učinil, že ho malým zlatým penjzem s auškem a penjžitau poctau ctil.

Gaké zásluhy si i co ředitel choru o hudbu získal, dokazugj četné w rukopisech se nacházegjcj, mezi nimiž pozoruhodné mše, gichžto 45 na počet sčjtá, geden welkolepý requiem, arie a giné kusy. —

Byl ale i den aumrtj tohoto muže dnem smutku celého města, gežto skoro celé městanstwo z geho ztráty pozůstáwá; a wážnost, kterauž pro něg wysokau a šetrnau měli, se při geho pohřbu tjm neobyčegným spůsobem na gewo dala. Dospělj žáci a mládenci, gegichžto učitelem on někdy býwal, wzali o swé ugmi tělo na ramena swá, aby mu poslednj službu prokázali. — Giž pozůstalý smutně tento w temnosti hrobowé, ale w srdcjch wděčných žáků žiti bude na wěky. — Památka geho buďiž w požehnánj!

Španělsko, gakž gest.

[Dokončenj.]

Pokusíme se, některé částky hlawnjho města popsati. —

U wnitř nepodá Madrid nižádnau náhradu za prázdnau, ba pustau kraginu, kteráž geg obkličuge. Oko trudliwého na těchto domech spočjwá, aniž se při prwnjm pohledu myšlénky zbawiti lze, že w těch staroplných kamenných pohodlného bytu nenalezneme. Skoro wšecky domy opatřeny gsau w prwnjm poschodj balkonem, swišle gsau i w giných poschodjch widěti, gelikož za letnjho wedra teprw w nich pobyti lze s nějakým pohodljm. I wšak — ačkoli obywatelé dobrau přjčinu magj, tato mjsta w plném

řádku chowati, sotwa kde který balkon wyčisstěný a omalowaný spatřjme; wssudy se známky gewj, že zde hubjcj čas wladařj. Okna gsau bjdná; pozůstáwagj z malých čtwerhrannjků přerozličných barew, neboť se schwalně neyspatněgssj sklo wybjrá, aby se zwědawým zrakům do wnitř nahljžeti zabránilo. Mnohé hospodyně mimo to gesstě i giný prostředek nalezly, gakžby balkon okrásslily; po obau stranách totiž prowázků upewnj, na něž bjlých, černých a modrých punčoch, nočnjch kabátků a ssátků k wysussenj naměsj, s nimiž pak wjtr zahráwá, gakoby s weselými korauhwemi wywolených rytjřů. —

J nenj w Madridu nic neobyčegného, že bjdná chysse wedlé skwostného paláce stogj, mechowitau střechu swau gakoby na posměch mramorowému sausedu ukazugjc. Musiť se ale řjci, že stawenj neynowěgssj každému městu hlawnjmu za ozdobu slaužiti mohau, gen že gich wnitřnj uspořádánj nad mjru stěsnané gest, gelikož magitelowé to gediné při stawbě na zřeteli magj, aby mnoho nágemnjků dostali. —

Částky města „Rastro" a „Barrios bajos" welmi nečistě a nepřjgemně wyhljžegj; stogjť tu nazwjce njzké hljněné baudy, kdež luza neyspростěgssj přebýwá. Tuť se brlohy nesslechetnjků nacházegj, a zagisté městu hlawnjmu ke cti neslaužj. —

Obywatelé magj mnohých zwláštnostj we swé podobě a způsobě. Kdyby se někdo s očima zawázanýma w Madridu octnul, otewřew napotom oči, domnjwalby se, že w lidnatém přjstawu se procházj; takž rozdjlný tu oděw nalezne — brzy ewropský, brzy orientalský, brzy opět z obau smjssený. Valencian kolem hlawy, dle obyčege Mauřenjnů, barewný ssátek obtáčj a přes bedra pruhowatý plásst přehazuge; Moragatan dle tělesné sjly a obleku holandskému kapitánu se podobá; obywatel z Estremadury ssiroký kožený pás kolem těla nosj; Katalončan, s diwokým pohledem a smělau postawau, hlawu čepicj z čerwené wlny pokrýwá, gegjžto konec mu až na ramena padá.

Ke wssemu tomu gesstě přimjchati se musegj skwostné uniformy četného wogska, obleky rozličných mnichů, sspinawé hadry nuzákůw, a nesčjslné plássťjky bjlé a černé barwy, gimiž se ženy každého stawu a každého wěku přiodjwagj. —

Gediná ulice „Calle de Alcala" gest pěkná i nádherná; na délku skoro mjli obnássj. Powěst gegj rozmnožugj hostincowé, kdež celé zbory mezkářů a wozjčkářů po hostinsku bydlj, na prawidelných cestách swých z gednoho města do druhého w Madridu se zastawugjce. Tuto slysseti gsau zwonky mezků; na prahu ležj dwa hrozné psy — na obogku dlauhé hřebjky proti wlkům upewněny magjce — i zdá se, že tisse spj; leč oni gen čekagj, až se kdo přibljžj, aby se naň wztekle rozběhli. Mimogdaucj uskočj, a dostihna pěkné domy a něžné besedy, giž wyprosstěna wsseho nebezpečj býti se domnjwá, an geg opět kupa malých psjků obklopj, honjcjch se před hlučnau winárnau. Tuto nás potká obchodnjk s drahými kameny, tamto přistaupjme k baudě, kdež tlustá prodawačka aneb sspinawý pan manžel za hromadau gitrniček a sýra sedj. — Ulice táhne se poněkud z kopce, takže dostaupiwsse k celnici na gedné straně Prado, a na druhé slunečnj bránu, Puerta del Sol, spatřjme. W tomto wůkolj hemžj se napořád zástupy silných chlapů. Někteřj až nad bradu w plásstí zahaleni gsau, ginj plássť přes rameno přehodiwsse, kauřj a žwatlagj, oba konce ulice wssak neustále na zřeteli magjce. Kdožby dle gich pyssného wzezřenj, dle pěkných kňaurů, sspičatých klobauků s hedbáwným třapcem, a dle tlustých cigarrů sauditi chtěl, lehkoby ge za nágemnjky z Andalusie mjti mohl, přichozj do Madridu pro wyraženj — aneb za koňaře z Kordowy; gich westy a kazagky gsau nákladně wyssjwané; dle hedbáwného, po předu pěkným kraužkem w uzel spogeného ssátku na krku daloby se i řjci, že pánowé k urozenstwu náležegj; a wssak rozdjlná tato zdánj gsau neprawá a omylná, neboť gsau, zkrátka řečeno, lidé, genž dýky a meče sobě wážj nad wsselike giné nástroge, a genž se tu ráno i wečer shromaždugjce, pilný pozor na přjchod a odchod cizincůw dáwagj, napotom i prostředků nalezagjce, pocestnjky wssech péčj o swětské statky zbawiti; gsautě powěstnj Caballeros ladrones, ginák zloděgowé a lupiči nazwáni.

Též ulice „Calle de la Montera" mnohými zlásstnostmi se honosj. Zdeť se lesknau neykrásněgssj krámy; zdeť i wždy sjlu paniček widěti, nad nimiž prodawači diw nezaufagj, an množstwj zbožj prohledáwagjce, málo co kupugj. Leč gakkoliw se gj žiwosti pařjžská rue Vivienne a londýnská Bond-street wyrowná, w těch obau předce nikde kupeckého mládence přes stolek skákati neuwidjme, aby wssetečnau slepici zahnal, která se byla i s kuřaty na prahu usadila. Ba zde i někdy dámy mezi smlauwánjm náhle zkřiknauti uslyssjme, an ge rázný zobák statného krocana ulekne, kterýžto uběhnuw z wedlegssjho krmnjku, pentličku na střewjcí

dámy za něco dobrého k gjdlu měl, a chtiwě se po nj ohlédnul.

K záwěrce slúž zde anekdota, dle níž lehko o náklonnosti Španělů k pomstě saud pronesti se dá.

Dwa přátelé šli spolu podjwat se na štwanici. Mezi diwadlem wznikla mezi nimi hádka, kdože z protiwníků statečněgi si počínal. Došlo až na rány; ale Manuel zůstal wjtězem. Vincente přigal — tak se alespoň zdálo — přítelowu omluwu o mezj upokogenau; potagl se ale takto, že se pomstj. I wyzwal tedy Manuela za několik dnj do dworce k swému strýci, kdež mu pěkné stádo mladých býků ukázati chtěl, kteréž byli práwě z letnjch pastew přihnali. Po gjdle wyšedsse prohlídli si chléw a skoty. — „Nynj sem, hle! pohleď," řekl Vincente; „w této přihradě tobě neykrásněgšjho býka ukážu." — Dwéře pozwolna otewřeli; místo bylo tmawé, stěny nizké. — „Trochu gesstě popogdi můžeš, Manueli!" — I tentýž opráwdu gesstě krok učinil; ale sotwa že se w přihradě nacházel, an zrádný Vincente dwéře na kwap zawřel, a klíče zahodil, aby skutek nesslechetný tak rychle na gewo nepřissel. Manueli genom několik okamženj zbýwalo, aby se k činu rozhodnul; neboť býk hřmotem pohaužen, wzchopil se, dupal, a ohniwé zraky na hosta upřel, kterýž ani plášťě neměl, aby zwjře umdlel a času nabyl. Chléw měl klenutý strop, genž na silném kamenném slaupu spočjwal. Býk giž hlawu klonil ke skoku — Manuel podepřew se záda o slaup, nepřítele křikem, rukama a nohama wyzýwal. I rozehnalo se zwjře diwoké, ale bystrému oku Manuela neušel příznjwý okamžik; neboť, gak oni rohy býkowy giž giž zawaditi měly, stranau uskočil, a býk se i hned mrtew swalil na zemi; násilným trknutjm o slaup byl si lebku roztřepil. Na pokřik Manuelůw chwátala se nynj čeled k pomoci — Vincente wšak byl se zatjm domů odebral. Manuel wymrsstiw se na kůň, a nabiw bambitku, spěchal za wrahem. — „Vincente!" wolal naň zdaleka. „Esperate — počkey — gá gsem ti něco dlužen!" — Vincente ale we smrtelných auzkostech bodal koně, Manuel wšak gel bystřegi. I začal Vincente o milost prositi, an Manuela giž na blízku uhlídal — broky wšak na té rána z bambitky zawzněla. — Vincenta pochowali, aniž práwě gaké wyšetřowánj té wěci zawedlo. — Manuel wšak opustiw dům i wlast, odplaul, gak se prawie, do Ameriky. Ale přátelé ani skutek geho nezchwalowali, neboť wšickni měli čin geho za wraždu.

———

T e r s t.

(Kousek z cestopisu od roku 1835.)

Noc 31ho srpna byla powětrnost welmi tichá, — wytáhly se kotwice na naší barce, kteráž hned se rozwinula okolo Grada se točíc, k gjnému břehu plaula. Malá lodička nás a našeho kapitána k nj tam dopravila. Plawci nám uchystali ze swinských kazagek a plášťů pod welikým stanem na palubě pohodlné lůžko. Plauli gsme od 8 hodin pořád pozwolna podél břehu, protože se z příliny bezwětřj wesla potřebowati musela. O 10té hodině loď zakotwili u břehu, a naříkowali dwojnau prostoru lodnj pilkem. My zatjm na břeh wystaupiwše, byliny gsme hledali. W 11 hodin kotwice se opět wytáhly, a loď se hnala práwě nastalým gižným wětrem s nadmutými plachtami přímo ku T e r s t u. Moře se dmulo, a lodj sem tam kolébalo, což na mne nedobře auěinkowati začalo, takže gsem se musel zděšj celého těla na palubě položiti, a oči zamhauřiti, aby mi wrátowé přešly. — Obzor náš byl neywyšlownë krásný. W sewern strměly skalaté pohory Alpské; zdálo se nám, gakoby i W e l k ý G l o c k n e r neyzáze z nebe wystupowal, — na wýchodu gewil se T e r s t a geho okolj w nádherném polokole, — w gihu I s t r i e, w dáleku do modra se tratící, a širé, neobmezené moře, až na západ obzor zawjragíc, z něhož opodál wěže Gradské z wln wystupowala, a wýše čněgící pahorkowé na rozsáhlém pobřežj okolo G r a d u.

Po 2hé hodině odpoledne zakotwili gsme se w přístawu terstanském, — stáli gsme na palubě žasnauce a diwjce se předmětům, kolem oku našemu se gewjcjm. Pan kapitán odewzdal naše průwodčj listy, a my wystaupili na břeh.

Cjl náš, k němuž tauha zdaleka zaléhala, byl dosažen; wše nám bylo gako nowým swětem, an gsme na celé powawadnj cestě gen we wnadách přírody pramen wznešených, potěšitelných citů poznáwali. W T e r s t u ukazuge se, gak blahodárně člowěčenstwo tam účinkuge, kde se pod ochranau sebe hodné wlády, swobody totiž, nachází. T e r s t co přístaw swobodný stal se gedním z neyprostrannegšjch, neyktwětněgšjch a neyznámogšjch sjdel lidských, středem obywatelstwa, dle rodu, mrawů a obyčegů welmi mezi sebau rozdjlného. W pestrobarewné směsenině widjme tu A n g l i č a n y, F r a n c a u z y, N ě m c e, W l a c h y, gižnj S l o w a n y, Ř e k y, T u r k y a giné kmenowce, a toto množstwj se pohybuge unawitelně čilostem čilým, sháněgíc se po žiwnosti swé, gižto se zde tigj

cero pramenů otwjrá. W nowém městě (cita nuova) křižugj se samé ssiroké, přjmé, rownym uhlem se potkáwagjcj ulice, wydlážené naskrze čtwerohrannjky z jurského wápna aneb pjskowce, a po obau stranách zwedagj se nepřetržené řady palácům podobných, w sličné italské podobě se skwěgjcjch stawenj.

Weliká schůzka cizinců z gedné strany, pak bljzkost kamenitého, neúrodného Krassowa (Karst) z druhé strany gsau přjčiny drahoty zdegssj w potrawnjch wěcech, ač tu w giném ohledu laciné gest žiwobytj. Dostaneť se tu na př. libra chleba swatojanského (ceratonia siligua), libra merunek atd. za 1 carantano (1 kreycar střjbra), libra wýborných winných hroznů za 2 carantany, 12 čerstwých fiků neb pěkná pomoranč za 1 carantano. Toto owoce přinássegj nazwjce Slowané krainsstj na trh, gichžto poctiwost nás w mnohé přjležitosti welmi potěssila. Gesti to milý, dobrý národ, gehožto přjbuzenstwj k nassim kraganům zewně i wnitř hned gest k poznánj, a který též každému cizinci obyčegným zdwořilým a poklidným pozdrawenjm mile a bezděky sám se schwálj; nás pak zwlássté mile dogjmal, gelikož gsme njm často a žiwé na milenau wlast byli upamatowáni. Slowanskau gemnost nemohli osudowé protiwnj nikdy potřiti; kde tuhá, člowěčenstwa nehodná poroba ducha i tělo nesklječila, tam neykrásněgi se gewj w dobrosrdečné, upřjmné zdwořilosti, keráž cestugjcjmu we wlasti cizé tak milá a lahodná gest, a kterauž gsme i opět zde mezi Slowany krainskými nalezli. Přiznáwám se, že se mi takowé slowanské pozdrawenj wždy mnohem wjce ljbilo, než nezakrytá, neobalená twář, gežto nás hned na počátku žiwě upamatowala, že gsme překročili hranice české. Tu žádný wjce nepohnul klobaukem; každý ssel lhostegně swau cestau.

W Terstu se mluwj wlasky, krainsky i německy. Netraufám si rozhodnauti, která řeč z obau prwněgssjch přewládá; we wětssjch domech owssem Slowančina málo gest wssjmána. Gistilo se mi, že počet obywatelů 60,000 dussj obnássj, a mezi tjm že 20,000 samých cizinců gest, genž wssickni do třjdy obchodnjků a průmyslnjků náležj. Zřežka gen si můžeme představiti přerozličné, mnohotwárné žiwobytj, kteréž tu wssude, zlásstě na prostranných nábřezjch u přjstawu panuge. Procházky podél přjstawu za tichých, lunau obgasněných wečerů přewedly nás, skoro bych řekl, do řjssj snů a obraznosti. W geden takowý wečer obrátiwsse skaumawé zraky k hwězdogasné, tmawomodré obloze, z které luna, skoro w auplňku, gemné swětlo swé wůkol po krásném tom panorámu wylewala, nemálo byli gsme překwapeni, zpozorugjce wzhledem na kraginy nebeské nad nassjm otcowským městem, patrné proměny w stanisstěch hwězd. Zwlásstnj dogem na nás měla skwělá, pod uhlem wýssky 45° se ukazugjcj zwjřednice, pak neobyčegná wýsska Atairu. Bylť to wečer, gakého gsem nikdy nepožil. Lahodný kraginný wětřjk dul z Krassowa dolů, ljbaje wlny morské, kteréž se gemně kraužily po daleké, tiché hladině; plawci někteřj, genž snad taužebně očekáwali dobrého wětru, wytahowali kotwice, a snažili se w nočnj tichosti dosáhnauti ssirého moře, kteréž gim na dálce přjwětiwě kynulo. Pozorowalať se zwlásstnj hlučnost, gak mile wjtr tak dobře se obrátil. — Za časů mého krátkého přebýwánj zde mohlť gsem zpozorowati, že wjtr o polední nazwjce od moře wěge, a k wečeru pak obyčegně se obracj, a od kraginy k moři se pohybuge. Prawidelněgi se tyto proměny wětru owssem za dnů gasných střjdagj, kdež teplo w kragi o polední wyššjho stupně dosáhne, než na moři, (an na zemi tepljk snáze se wywinuge, odkudž prauděnj hustssjho nadmorského wzduchu do kraginy pocházj) — w noci naproti tomu se tepljk w zemi dřjwe wtáhne, pročež studeněgssj wzduch pak k moři těžj. To záležj na tom, že moře sspatněgi teplo odwádj, gak země. Tjm se i stáwá, že powětřj na pomořjch tak náhlým proměnám podrobeno nenj, gelikož se tam odmeznosti těchto změn sobě wjce přibližugj, než to hlaub w zemi možná.

Mezi Terstem a Benátkami zřjzeno gest welmi gisté spogenj pomocj párnj lodě, která w 8 hodinách swého, asi 100 wlaských mil wzdáleného cjle dogde, nic při tom proměnám w powětřj nepodléhagjc. Plat z přewozného gest 9 a 6 zl. střjbra. Plawba se wykonáwá dwakrát w témdni z obau mjst w čas nočnj od 10 hodin wečjr až k 6té hod. z rána. Když má připlauti, každý, koho rozličného způsobu swazek k bližšjcjm se wiže, taužebně na hráz morskau spěchá, uwjtati milé a drahé osoby po delssjm neb kratssjm rozlaučenj, a ge domů radostně prowázeti po ssťastně ukončené cestě. Bylyť to doby, mě zwlássté dogjmagjcj, když gsem spatřil rychlau loď s gegjmi železnými křjdly takřem neygistěgssjm k břehům letmo se bljžiti, a poznenáhla umenssowané rychlosti konečně zastawenau kotwice zarážeti, kdež pak z obau stran taužebně se ruce proti sobě spjnaly. — Wždy mně zůstane w žiwé paměti čarowná wyhljdka, která se nám na hoře Opčině otewřela, když gsme dne 5ho zářj přes tuto horu, 1200 střewjců nad mořem, sewerně nad městem strmjcj, po nákladné silnici kroky nasse opět do

milé wlasti obrátili. Na prawo neobmezené modrozelené moře, daleko do nébe wybjhagjcj, w modrém šerú se tratjcj břehy istrianské, kteréž nawštjwenj nepřjzniwý osud nám zbraňowal, wjdaly se před našjmi zraky. Wjzje pod námi plawné, loděmi wšeho druhu a každé welikosti naplněný přjstaw, gegž dwě pewné, náramné hráze obmezugj, pěkná swětlárna z mateniče pohyblivých střelnů a plachet pewně na konci hráze wyčnjwagjcj, krásné, skwělé pořadj domů podél přjstawu rozestawené, konečné přerozmanité stupenj palácú, domů a chrámů nádherného, w kotlině sestaweného města, z gehožto wysokých ulic matný hluk městský až k nám nahoru zaléhal, pewnost, nade wšjm wůkol panugjcj hrad, s gehožto neywyšší bášti prapor rakauský wál, — to wše mně poskytowalo tak krásný, dokonalý obraz mořského obchodního města, gakým gen kdy kochati se možné bylo mládenecké obraznosti obywatele krajiny, u středu našj pewniny ležjcj.

Čas a duch lidský.

Skwostné wjno tokagské, gež mnozj giž dřewnjm zlatem a králem wšeho wjna nazwali, roste u městyse Tokage a w geho wůkolj; ale wšeck Meres-Male neylepšj hrozny wydáwá. — Neywětšj část náležj wládě; mimo to i knjže Brezenheim a hrabě Spirmai welikého podjlu magj. Za dobrých let se tu i 400,000 wěder urodj. Král Bela IV. prý ty winné keře nasázel, a wlašštj osadnjci ge wěštili. Giž okolo 1751 wynášely desátky z winohradů biskupstwj jagerskému 10,000 dukátů. — Hrozny welmi pozdě uzrágj; sbjrka někdy až na 28ho řigna připadá.

Zwony začátek swůg wzaly zponenáhla z cimbálů a rolniček, které národowé wýchodnj wěcem náboženstwj se týkagjcjm zaswětili. Pozděgi bylo zwonů k shromážděnj celých obcj užjwáno; neboť dokawad wynalezeny nebyly, museli se ustanowenými rychlíky swoláwati. Neyprwněgšj zwony byly prkenné, a poněwadž gich hlaholem národ k služebám božjm se swoláwal, swatými ge nazýwali. Paulinus, biskup w Nole (w Kampanii) okolo l. 400 po narozenj Kr. prwnj byl, genž zwony po kostelých uwedl; a po něm prý také latinská gména zwonů: campana a nola powstala. W šestém stoletj užjwali zwonů giž w klášteřjch, a nad střechau kostelnj ge wywěšili. L. 550 we Francii. I w Anglicanech začalo se znamenj k službám božjm na zwon dáwati. We wýchodnjch kraginách byly w 7tém stoletj uwedeny; we Slezsku 1030; kdy w Čechách, nepowědomo gest; to gediné wjme, že léta 1303 w Praze zwon weliký slit byl, a že zwon w Praze na wěži sw. Jiljí od roku 1437 gméno má. Dále wjme, že léta 1509 w pátek po sw. Tomáši zwon nowý z hory do Týna k matce Boží, slitý od Pštrossa(?) ..., wyzdwižen byl, waže 58 centů bez 30 lib. Též gest nám powědomo, že nákladem krále Wladislawa slit byl zwon l. 1499 weliký k sw. Wáclawu na hrad pražský o 200 centnéřjch Bartošem zwonařem nowoměstským. Zwoniwalo se, gak nám letopisowé swědčj dotud, dokawadž lidé krále k libosti, gemuž zwonů rád poslauchal. Nadělený zwon dostal gméno Patronus (pater campanarum t. g. otec zwonůw), protože byl neywětšj. W 11tém stoletj obdržel kostel w Augsburku dwa zwonce. Zdá se, že se w tom zwláštnj lesk wyhledáwala, weliký zwonů míti. W Moskwě byl dřjwe zwon, weliký Iwan nazwaný, gehož wýška rozličně na 18, 19, také 21 střewjců, tlauštka na 2 a obgem na 64 stř. se udáwá. Srdce wážilo 10,000 liber, a celý tento zwon 4400 centnéřů. Oheň léta 1701 zničil geg; giný zwon w Moskwě wážj 356 centnéřů. Do pařjžského chrámu Páně přišel léta 1680 zwon, který 25 stř. w obgemu obnášel, a 310 cent. wážil. We Wjdni byl léta 1711 zwon 354 cent. lit, gehož půldesáta stř. dlauhé srdce 8 centnéřů wážilo. Neywětšj zwon w rakauském mocnářstwj gest w Holomauci na Morawě w prostředný chrámowé wěži, wážj 358 centnéřů. Erfurtský weliký zwon, který J. z Campen lil, a J. z Lappny gménem Susana křtil, wážj 275 cent., má přes 24 francauzských střewjců w obgemu, a 4 stř. dlauhé srdce, které 11 centnéřů wážj. Neywětšj zwon w Čechách gest zwon zámecký w Praze Zikmunde řečený. Wážj 249 wjd. neb 227 pražských centnéřů, gehož srdce ale 6 cent. W průměru 8 stř. 1½ palce, ztlaušťj pak 1 stř. měřj. Léta 965 nastal mraw zwony křtjti, t. g. gim gména dáwati. Prwnj byl ke cti papeži Janowi VIII. Johannes nazwán.

Gsau lidé, kteřj wždycky gen začinagj, končiti ale nikdy nemohau. Gestli wšak s wětšj záslužau, těžkosti přemáhati a tak dlauho pracowati, až mjzdy swé nenalezáme. — Gestliže podnikánj twé dobré, proč bys na polowici cesty státi zůstáwal? — Gestliže ale zlé, nemáš ani začátku w něm činiti.

W Čechách se počítalo léta 1786 wětšjch a menšjch rybnjků na 20,000, které přes 182,700 gitrů wýměrau zagjmali. Neyznamenitěgšj mezi nimi gest Rozenberk w Budějowsku, po někdeyšjch držitelých, pánech z Rožmberků

tak nazwaný. Wiljm z Rosenberků dal geg léta 1584 stawěti, a w ssesti létech byl dohotowen. W okolku má pět hodin cesty, a powrch geho obnássj 3494 měřice wýsewků. Hráz gest 760 sáhů dlauhá a 7 sáhů wysoká, z kamene wytesaná. Přes něg byl léta 1604 dřewěný, 1519 pražských loktů dlauhý most wystawěn; nynj gest zděný. Před lowenjm se z něho woda 14ti trubami pustj, a w 6ti týdnech wyteče.

We wýchodnjch kraginách byl i gest osel až podnes nádhernégssj, žiwégssj, a nikoli gako u nás znamenjm hlauposti. W skutku nenj osel tak hlaupý, gakž obyčegně o něm lidé w nassjch kraginách smeyssljj; neboť on, sám sobě zůstawen, lest progewuge, kterauž i koně předčj. Hlawnj geho známky gsau trpěliwost, ssetrnost a dobromyslnost — což i we znaku, když užjwán, znamenati má. Osel byl od gakžiwa pro swůg gistý krok (zwlásstě oslice) obyčegné gizdné zwjře, gakž nám i pjsmo swaté wyprawuge; neboť sám Kristus na oslici u weliké sláwě do Jeruzaléma se bral. Ženské a osoby wznessenébo stawu milowali zwlásstě strakatého osla; byť i tak gen malowán byl. Negen ale pauze k gjzdě, nýbrž i také k nossenj břemena, k tahánj pluhu a we mlýnech toto zwjře upotřebiti se může, a z kůže geho pergamen se připrawuge.

Za časů dáwných neměli chrámowé žádných oken, nýbrž potřebného swětla se do nich kulatými děrami we stropě neb otewřenjm dweřj pausstělo. Poslednégssjm způsobem také swětnice potřebného swětla nabýwaly. Budowy starých měly málo oken, a tyto nessly takměř nikdy na ulici, nýbrž do dwora. Na ulici byla okna u Ŕjmanů a Řeků welmi od zemi zweyssena, takže nikoliw k wyhljdkám, nýbrž pauze k pausstěnj swětla ustanowena byla. Nočnjho času se okenicemi zawjrala. Sklenná okna přissla teprwa za časů Řjmanů do obyčege. Desky tyto pozůstáwaly také z papjru, plátna, kosti a t. d., časem také se skla, gak nám wyhrabánj města Herkulanum dokazuge. Izraelsstj zamjkali okna mřjžemi. Přibjk.

Dennj kronika.

Z Prahy. Dne 29ho slysseli gsme violoncelistu, p. professora Merka z Wjdně, plnau měrau se přeswědčiwsse, že ani saudy wjdeňských kritiků, ani pověst chwálau neplýtwaly, p. Merka k neywýbornégssjm, mnohými pěknými zwlásstnostmi wynikagjcjm hudebnjkům počjtagice. P. Merk gest professorem na wjdeňském konserwatorium, a spolu audem orchestru opery w korytanské bráně. Gasktýž to orchester! Mayseeder, Klein, Löwi, Merk a ginj těmto podobnj geho členowé! —

Tu ty dny bral se Prahau do Wjdně powěstný Mensen, genž roku lonského i zde na barwjrském ostrůwku hbitostj swogj w běhu na odiw se wydal. Známo, že gedenkráte za 14 dnj z Pařjže do Moskwy doběhl; nynj poběhne z Wjdně do Madrasu za 60 dnj! — djlem za přjčinau wysoké sázky, djlem w záležitostech anglického řjzenj. — Na těchto swých cestách wždy co možná neyrownégi běžj, přes pole, řeky, lesy i bahna; protož napořád s sebau nese kompas a dwě chůdy k přestaupenj bažin.

Doslýchali gsme, že p. Grabinger zdegssj stawowské diwadlo opustiti zameyssljj; čjmžby owssem nasse hry české — (budesli se roku letossnjho po sw. Wáclawě česky opět hráti!) — ztrátu trpěly. Wjmeť giž ale, že p. Gr. opět w Praze zůstane. —

W Teplicjch roku lonského sgelo se 49 osob knjžecjch a králowských, 2 cjsařowé, a wjc nežli 60 princezek.

Djtko Beduinůw (wiz čjslo 4té) při poslednj zkaussce upadlo, a nohu zlomilo.

Neynowégssj dopisy z Nowého Yorku udáwagj sskodu, ohněm powstalau, genom na 5 millionů dolarů. A což při té strassliwé nehodě neywjce podiwu hodno, že toliko dwě osoby žiwota pozbyly.

Dne 4. února 1096 wypukl w Praze mor, kterýž záhubně zuřil. Wssecky prostředky proti němu byly nadarmo. Lidé na potkánj mřeli. Wéwoda Oldřich dal kolem města hranice ze dřjwj wystawěti a zapáliti, domnjwage se, že tjmto způsobem čistě powětřj plamenem, mor wyhladj, genžto z nakažliwého powětřj powstáwá.

[1670]. Židé z Wjdně wystěhowali se; bydleli na předměstj, nynj »Leopoldstadt« nazwaném, kterézto gméno gemu po gich wystěhowánj se dáno bylo. Gmenowaloť se před tjm město židowské.

[1707]. Francauzi se wzdali w Modeně.

[1716]. Karel VI. položil základnj kámen ku kostelu sw. Karla Bor. we Wjdni dle učiněného slibu, gestliže totiž mor ssťastně se od města odwrátj.

[1794]. W národnjm shromážděnj w Pařjži prohlásila se swoboda Negrů otroků. I w Angličanech se toho pozděgi ugali, zwlásstě Lord Wilberforce a geho přátelé, aby se obchod s černými otroky odstranil; i osada se založila po 30 letech pro swobodné Negry na pomořj, Sierra Leone nazwaném, w Africe.

[1820]. Zemřel w Praze Bohumjr Jan Dlabač, kněz řádu premonstrátského a bibliotékář w klásstere strahowském, muž zaslaužilý a pro wsse dobré horliwý. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 6té.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Halowé ulici, čjslo 946, a k dostanj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

3tj r. běh.

Předplacuge se u wydawatele i w wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá i po c. k. poštow., auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

11ho unora] [1836.

Blaze, komu z gasnjch wjnek
Čistá minulosti twář se usmjwá! —
Wydey, Čechu, počet ze dne každého. *Čechra.*

Z p o m e n u t j.

Rdj se na wýchodě gasná *zoře*,
Gako twář se rdjwá prwnj *lásky*;
Zoře plane gen w pohledu *gitra*,
Mladá twář se rdj i w *zpomenutj*.
Zpomenutj! ano, ty gsi *slunce*,
Tebau zoře, gitro lásky *plane!*

Ach, to krásné gitro prwnj *lásky!*
Duch se stápj w moře *zpomenutj*,
Opět ljce, opět slunce *plane*;
Oči blaudj *tam*, kde kyne *zoře*,
Slza, gako za mladého *gitra*,
Skwj se w záři milostného *slunce*.

Tam, kde pohořj w garnjho *gitra*
Prwnjm blesku ozářeno *plane*,
Tam, kde tagným zdechem *zpomenutj*
W obzoru procitla žhaucj *zoře*:
Oko zaslzené stjhá *slunce*,
Kleslé slunce, ragskau hwězdu *lásky!*

Wšecky city splynau w *zpomenutj*,
Gako barwy wšecky spogj *zoře*;
I gak růžj ňádra dechu *gitra*
Se odenau tauženostj *lásky*:
Tak i srdce w zpomenutj *plane*,
Když se chmurami probjrá *slunce*.

Gakau moc ty w sobě skrýwáš, *slunce?*
We twém kwětu swět obžiwne, *zoře!*
Ozwěna zanášj plesy *gitra*,
Zem a nebe w gednom ohni *plane*;
Slawjk w hági zpjwá blaho *lásky*,
W žiwém snu oplýwá *zpomenutj*.

Ale ach, gen z gitra zoře *plane*,
Skryta zdřjmá w nočnjm *zpomenutj*;
Nad hrobem se wznášj giné *slunce*,
Mdlé co Luna, bledá dcera *lásky*.
Žel wystaupj z saumračného *gitra* —
Za hrobem se žádná nerdj *zoře!*

Karel Sabinský.

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

Belisar můg giž dohotowen. Gesti to djlo dobré; tuſſjm, že gménu mému w Neapoli pěknau památku zůſtawj. Ale co i ſnad gazyk weřegný k pochwale mé bude hláſati — kdybych na weřegnoſt nemuſel, abych Staniſlawa Nowotného a s njm Čecha oſlawil: nedal bych za neykráſněgſſj uznánj Neapolitanů ony rozkoſſe, gaký́ch gſem při obraze doma pocjtil. Pocházelyť od mé Fenelly. Odbywſſi domácj ſwé zaměſtnánj, hodinu čaſto wedlé mne ſtáwala, a celau duſſi w pohledu na obraz pohřjžila. Newjm ani, gak ſe to přiházelo — ale podoba Ireny bezděky ſſtětcem mým twárnoſt mladé Neapolitanky doſtáwala, a když gſem gi byl — totiž mé Fenelle — o ſmutném oſudu řeckého hrdiny powěděl, ona ruku mau uchopiwſſi a ohniwě na uſta přitiſknuwſſi, negednau zwolala: „Gá budu twau Irenau!"

Gá ſice ani neymenſſjho powolánj, ba ani doſti ſkrowné chuti necjtjm, ſtáti ſe ſlepcem Beliſarem; ale ſrdečnoſt děwčete mě těſſila. Wěděltě gſem, že dobře ſmeyſſlj. — Ale gaký nářek powſtal, když ſe dozwěděla, že obraz nawždy nepodržjm! Upěnliwě obgimala kolena má; domnjwala ſe, že mě ſnad pohorſſila, gmenugjc ſebe napořád Irenau. I muſelť gſem gi z bludu wyweſti; a — mělbyſſ byl děwče italſké widěti, když gſem zběžnými ſlowy o powolánj maljřů powěděl. — „Neapole tobě tedy bude chwálu wzdáwati?" tázala ſe s očima giſkřjcjma; „budau ſnad tleſkati a gméno twé radoſtně wolati, gakož mi otec powjdáwal, že w San Carlu zpěwákům ſlawičjho hrdla děláwagj? A mne uwidj a pozná celá Neapole — twau Fenellu? A řeknau: Nenj Fenella giž w prachu pohozená chudobička?" —

I wgelať gakáſi hrdoſt w djtě neapolitanſké od té hodiny, co ſe domeyſſlj, že bude „celý zemſký rág" o něm mluwiti. A negen že ſnaha geho, dle nawedenj mého ſe zdokonaliti a ſſupiny zanedbaného wychowánj ſe ſebe ſetřáſti, denně ſe zmáhá: i péče djwčj o zewnitřnj způſobu, o čiſtý oděw a dworný mraw wůčihledě zrůſtá. Co gi kdy na penězjch darem poſkytnu — i nečinjm to zřjdka, an widjm, že gich dobře užjwá — wſſecko na malý, někdy arci dětinſký ſſperk nakládá. A wſſak mě těſſj, že okolo ſebe ſpanilau holčici mám. Aby náklonnoſt gegi ſſkodně ſe nezmáhala, dobře zabránjm.

Za náhradu i ſpolu za odměnu co den rozkwetagjcjmu, pěknému ducha nadánj zhotowil gſem Fenelle mogi Beliſara nowého w malé podobě; ale počal gſem ſe ſtrachowati, že gi radoſt uſmrtj, když gſem gi obrázek, aſi na pjď dlauhý a ſſiroký, doručil. Geſti Wlach podiwné ſtwořenj. Žádného odporu činiti nemohu Neapolitanu, že chlaubně otčinu ſwau rágem pozemſkým nazýwá; rád mu wěřjm — s takau přirozenau wáſſniwoſtj, i rádbych řekl, nelſčenoſtj muſelť prwnj člowěk žel i radoſt ſwau gewiti, nežli geg ſtudený rozum ſtáhnul we ſwé řemenj. —

Geden den gakoby oltář owěnčj Fenella Beliſara ſwého wonnými kwětinami, i bylaby powděčna, kdyby celý ſwět na ples gegi pohljžel — druhý den geg ukládá gakoby poſwátnau památku, gižto ukrýti ſluſſno zrakům nezaſwěceným.

* * *

Žigi w Čechách. Nelekey ſe; oko mé arci až doſawáde bawj ſe pohledem na zelenawé, neobſáhlé půlkolo moře jaderſkého, leč ucho moge poſlauchá hlaſy domácj, ljbezný hlahol naſſj čeſſtiny. I muſjmť ſe přiznati, že gſem ſnad geſſtě nikdy tak libě plynaucj gazyk náš otcowſký neſlyſſel, gako w daleké Neapoli. Fenella moge totiž počjná čeſky mluwiti. Že djtě moge — abych giž gednau otcowſkým práwem ſwým ſe pochlubil — djtě Staniſlawa Nowotného gazyk čeſký gako poklad neydražſſj zamilowati muſj: tau myſſlénkau gſem ſe ani neobjral — bylo mi, gakoby ſe ſamo ſebau rozumělo, že ſe dcera hodnau ſtáti muſj otce Čecha. Gen z neyhrubſſjch kalužin muſel gſem djtko zpuſtlé dřjwe wyweſti, ſrdce a ducha geho pogemů a ſaudů ſſlechetněgſſjch teprwa ſchopné učiniti: pak ſe mi zdálo, že čaſu bude, mladau Wlaſſku w raucho čeſké přewláčeti. S nj gſem až doſawad nemluwil než dialektem domácjm, i měltě gſem doſti práce, aby mně wždy porozuměla; ona ſama ginák mě rozpráwěti neſlyſſela, než po wlaſku, aneb když ſe několik Němců, zde meſſkagjcjch, u mne ſeſſlo, hlaholem germanſkým, ucho wlaſké podiwně pronikagjcjm. Konečně — bylo to pod wečer, odhodiw ſſtětec, o ſamotě k oknu ſe umjſtiw, kudy w audy zemdlené občerſtwugjcj wětérkowé wanuli, zamyſſlil gſem ſe we wzdálenau Prahu, a pogaw kytaru, zpjwal gſem twoge: „Ach, wlaſti má, ty wěčný chráme!" — Byloť mi, gakobyſte wſſickni třj — ty, bratře, Bedřich náš i ſſotek Wiljm okolo mne ſtáli, a nikdy gſem gako tenkrát necjtil, gak prawdiwě oživil Bedřich zwuky ſwými: „Ach, wlaſti má, ty wěčný chráme!" —

„To nenj německé?" — tázala se Fenella, an gsem byl přestal, a ruka mege lhostegně po strunách přegjžděla.

„Nenj" — usmál gsem se, neboť mě těšilo, že ucho, zwukům gemným zwyklé, rozeznalo libohlasu češtiny. „Gestiť to mluwa otců a bratrů mých, kteřj se Čechy nazýwagj, a daleko odtud za wysokými Apeninami, za mnohau řekau bydlíce, kraině krage obýwagj, národem gsauce od mnoha let staroslawným, a wše, co dobrého a pěkného, pěstugjcjm."

„Ach, to Fenella ráda wěřj, neboť dobrodinec gegj zrodil se mezi nimi, a řeč gegich lahodně zawznj-wá — lahodněgi, nežli gsem kdy slyšela dobrodince mého rozmlauwati s cizozemskými přátely."

A tuť nastalo cwičenj w naši češtině. I welel gsem gi, nazýwati mě od té doby „milý otče" — a džjwka radostně stokráte po sobě opakowala: „milý otče," „milý otče;" neboť gi bylo, gakby swoge „mio caro" opětowala. — Mně pak ge děwče geště gednau tak milé, co mě „milý otče" nazýwá.

* * *

Dlauho gsem mlčel; prawda. Hněwal gsem se; nikoliw na tebe — ani na celý swět; alebrž na rozkošný geho djl, a na lid w tomto djlu žiwotem podlým se wlekaucj. Nesluššno gesti, dle smeyšlenj a gednánj osob gednotliwých sauditi o celých rodinách, hřjšno, o celých osadách a národech. Ale — na Neapolitany gsem zanewřel. Musj mi odpustiti — a wšak, kteřjžby wzorem wšeho šlechetného státi měli nad njzkých zborů wášněmi — ti sami — leč nynj poslechni!

Sedmihřbetá Roma chowá mě nynj w lůnu swém. Nežli gsem se ale s rozkošnau Neapolj rozlaučil, Wesuw nawštjwiti gsme si usmyslili — gá a mladý sochař Brand, rodem Sas. I Fenella nás prowázeti se odhodlala, nedadaucj se mým warowánjm odstrašiti. Byloť ten den po třech Králjch — gitro se spanile rozesmálo, an gsme si průwodčjho až do Resiny zgednali, odkudž gsme se na wrch pustiti chtěli. Popisánj sopky, celé a zewrubné udánj wšech okolnostj na cestě naší mně odpustiž: neboť kolikráte gsi to samé, ledwa že ginými slowy w dobrých i špatných cestopisjch giž asi četl? — Leč malým — ne-li wýborným, aspoň prawdiwým nástinem naší zagisté pamětihodné pauti předce tě ušetřiti nemohu; wjce wšak při kreslenj mém Neapolitana, nežli sopku geho na zřeteli míti budu. — U Portici sebral se zbor lenjwých lazzaronů okolo našeho wozjku, mermomocj za průwodčj nám se nabjzegjcjch; geden i beze wšech okolků na zad se usadil, ostatnj pak z obau stran wedlé rychle se otáčegjcjch kol bez oddechu běželi. Dorazjwše do Resiny, geště ani tam gsme se lupu pozbyti nemohli. Gen penjze a dary bylo gich wšeobecné heslo. Ano i několik mezků s hubenými hnáty stálo tu hned pohotowě, že gsme nemohli ginak, nežli na ty koňnaté zwjřecj hřbety se umjstiti, chtěli-li gsme bez meškánj z rukau těch diwolozralých, a pitjm samými „milordone — eccellenza — neymilostiwěgšj padrone" kolem sebe motagjcjch otrhanců wywáznauti. Fenella byla wšechněm „spanilý andjlek — milostiwá slečinka." Ta ubohá podobným lichocenjm na začátku studem se zardjwagjc, bázliwě na mne pohljžela, gakoby řjci byla chtěla: „Odpusť, že mě ti nešťastnjci s tebau do gedné třjdy stawj" — pozděge w nj ale předce gemiřá marnůstka wjtězem se stawšj, holčici hlawu wýše napnauti, a z wýška na dotýrawau žebrotu pohljžeti naučila. Rád bych byl zwěděl, gakby se lazzaroni byli chowali, kdyby Fenellu co z gich rodu wyšlé pauhé byli poznali! —

I pustili gsme se na horu. Mezi wysokými stěnami ustydlé láwy, černých to škwar, spatřili gsme zde onde takřka z utwrdlé láwy wystawené domky mezi winohrady, a za hodinu gsme se u powěstné Paustewny ocitnuli, gegjžto obywatel spolu i hospodským gest. Odtud wšak wůkolj wždy pustěgšj a strašliwěgšj twárnosti nabýwá; museli gsme gako po dalekém moři popele a škwar cestu konati; nadarmo se oko po křowině, ano i nadarmo po trávě ohljželo. Náhle gsme u wnitř hory temné rachocenj zaslechli; zastawiwše kroky, a s tlukaucjm srdcem zraky pozdwihnuwše, až k oblakům sahagjcj slaup dýmu a ohniwého kamenj gsme spatřili, gežto s hrůzným třeskem sopka několikráte po sobě wywrhla. Mlčjce, w welikém zaunutj za delšj čas na wznešené to diwadlo gsme hleděli.

Konečně gsme až k patě té welikánské sopečnj homole dospěli, odkudž chtě nechtě dalšj cestu pěšky konati se musj. Kolkolem tu strmj, gakoby černé náhrobky, menšj wětšj pahrbky, mezi nimiž nesčjslné propasti černý gjcen rozšklebugj. Několikráte museli gsme se zastawiti, a odpočjwagjce dechu opět nabyti; gelikož nám nebezpečj hrozilo, že mdlobau klesneme. Gakž gsem tu Fenelle obratnau lehkost záwiděl, gakowauž od mládj nepřetrženého otužena, brzy přjmo wzhůru, brzy letmo dolů nepatrnau stezkau se wznášela. Sám zkušený, a w obtjžném namáhánj nepokogné sopky zestaralý náš průwodčj několikráte s podi-

wenjm nad odwážliwau djwčicj zwolal: „San Genarro — ta slečinka mjsto nohau perutě má! — hnáty moge co žiwy takowau pocestnici w tomto letohrádku hořjcjho pekla neprowázely." —

Na neywenš umdlení dostali gsme se posléz až k wrcholi. Wětšši pustotu a hrůzu ani we zpěwjch Dantowých nenalezneš, gako se nám nynj zgewila. Kolkolem nedostihne oko než wypálenau láwau nahromaděné homole a sskleb jcj se rozsedliny, z nichž neustawně dým a sjrowitý smrad wystaupá; mezi tjm wali se ssirokými brázdami praudowé, žhaucj gako rozpálené železo, a časem, gakoby wáda bussjcjch podzemnjch dělnjků, z plamenné té wýhně temný hlukot zawznjwá. — Hrůznėgssiho sotwa co se zobraziti dá, a wssak sotwa také co wznessenėgssiho, ba welebnėgssiho. Postaw se w duchu se mnau w tu wýssku, kdežto se ti před zasnaucjma zrakoma gizliwý otwor sopky, w nedostihlau dalekost rozprostřené moře, a Neapole se wssi swau rozkossi, zahradami a winicemi otwjrá!

[Budaucně dále.]

Žárliwost a pomsta.

[Dokončenj.]

Zatjm se přiblj̃žila sſestá; s nj se wyřjtil pan Řepka z kafjrny, a pewný aumysl a pomsta se wyřjtily s njm. W plássti zakuklen, s klobaukem hluboce do očj wtlačeným, hnal se přjmo k swému domu, k němuž práwě fiakr zatáčel.

„Gste wy o ssesté obgednán?" ptal se ho pan Řepka.

„Gsem," odpowěděl fiakrista.

„Kam pogedete?" tázal se pan Řepka dále, a fiakrista mu wesnici nedaleko Prahy gmenowal, s tjm doložením, že, chce-li někam geti, geho bratr tu nedaleko stogj s čerstwými ryzkami, ten že mu neylépe poslaužj.

„Nikoli," odpowěděl pan Řepka. „Chci si malý žertjk udělati — osoby, co wezti máte, znám, a — wjteli pak wy, koho powezete?"

Fiakrista. Ani gsem se nezeptal; dostal gsem záwdawek, a —"

Řepka. Dobře tedy, dobře! Nechte mne ge na určité mjsto dowezti, dobře wám zaplatjm."

Fiakr se z počátku zdráhal, když mu ale pan Řepka gméno swé i osobu swěřil, a krom určených peněz také drahé hodinky do zástawy dal, přiwolil tomu, a za malau chwjli seděl pan Řepka na kozljku, w bělawém chatrném plássti a samau bělostj zažlautlém klobauku, kdežto si zatjm wozka w geho plássti a klobauku podál pánowitě a wesele wykračowal.

Hodnau chwjli giž pan Řepka na kozljku po fiakrowsku na zapřenau seděl, zimau a nedočkawostj sebau wrtě, když se podoba mužská w plássti přiblj̃žila, a hodiwssi uzljk do wozu, řekla: „Hned pogedeme!" Nato do domu wklauzla; pan Řepka sebau trhl, a uchopiw prawicj wozkowo žezlo, po straně zastrčený bič, lewicj wtlačil hlaubėgi schljpený klobauk do očj. — S nadřečenau podobau mužskau wyssla nynj z domu podoba ženská, tak zakuklená, že kromě kausek nosu nic člowěčjho in natura na nj widěti nebylo.

„Ha, podwodnice! zakukli se třebas ledwinami země, gá tě předce poznám, a wyrwu ze hřjssné temnosti na swětlo pomsty!" — zamumlal w duchu pan Řepka, a giž kočár po ulici rachotil. — Gak mu asi na kozljku bylo, může si, tussjm, i neženatý žiwě w duchu představiti. Nenj to také wěru žádná maličkost! W kočáře manželka s tagným milánem a na kozljku pan manžel, kterýž gi bez gegjho wědomj, k swé wlastnj potupě, na gistėgssi mjsto k hanebnému milkowánj weze. Gindy se ubohý pan Řepka žárliwostj giž diw nepropadnul, když gen nėgaký heysek po mladé panjčce milostným okem mrsstil, a ona mu na pozdrawenj poněkud wljdně odpowěděla; nynj sedėla těsně wedlé milána w krytém kočáru za tmawého wečera, a on musel odwrácený s opratj a bičem na kozljku za wděk wzjti!

Zatjm se dostali za bránu, a tu teprwa pan Řepka rozmlauwánj w kočáře sedjcjch rozeznati mohl, anto zprwu pro hlomoz a rachocenj na dlážení toliko několik wzdychnutj — body do geho srdce — byl zaslechnul.

„Ani se té blažené chwjle dočkati nemohu!" ozwal se sjpawě, a skoro ssептem hlas ženský; „a k tomu gesstě tak pomalu gedeme" —

„Popožente předce" — poraučel wozkowi hlas mužský — „wždyť tak wáhawě nikdy negezdjwáte!"

Pan Řepka, kterýžto samau dychtiwostj, aby howoru porozuměl, na koně zapomněl a prawé ucho do zadu přjčil, prásknul do konj, a zasskřjpnuw zubami, diw že hlasitě wztekem nepromluwil: „Dočkati se nemůžeš? ó strpenj, pomsta tě dosti časně plamenným bleskem zasáhne! — Šeptá, aby gi wozka dle hlasu nepoznal, hanebnice — ale zná tě wozka, zná, a smrtelný pot ti čelo skropj, až ty také wozku poznáš!"

„Ani ho giž nepoznáš," bylo opět srozumitelně pronášeno hlasem mužským; „[illegible] o mnoho wyrostl a tak tlustý také giž není."

Panu Řepkowi šla hlawa kolem!

„Dnes ráno mi o něm wyprawowala mlékařka, gak nynj roztomilý, weselý klauček gest," zašeptal na to hlas ženský. „Ach, můg žiwot má mnohem wjce sladkosti do sebe, co gsem se stala matkau."

„Matkau?!" zaskřípal zubami pan Řepka, a newědomky pustiw z prawice bič, hnal se nj do kapsy. — Wečer byl temný, měsjce nebylo na obloze, gen zde onde smutně prohljžely hwězdy tchaunkými mraky. Gako dwě bludných swětýlek blikaly u kočáru lucerny na pana Řepku, kterýžto s wzteklau bystrostj zahubnau střelu do bambitky nabigel. Koně, gakoby předzwjdali blížjcj se hrůzu, uháněli auprkem a časem zagiskřil rázným podkowami dotknutý na silnici křemen.

W kočáře utichnul howor, a wečerným tichem se ozýwalo wzdychánj, gakowé horaucj láska w upřjmně se milugjcjch srdcjch twořjwá.

„Wěčně twá!" zašeptala ženština hlasem láskau rozplýwagjcjm.

„Ha, ďáble!!" zařwal pan Řepka křikem nepomocněgšjho wzteku, a giž i kohautek i prawice nataženy byly; a sotwa že se rozlaučila slowa se rtoma geho, padla i rána, a wyděsila ozwěnu z wečerního ticha, wyděsila i koně z rowně běžjcj dráhy. Geho slowa, rána, hrůzné wykřiknutj w kočáře hlasem mužským i ženským, sklacenj se kočáru do příkopu wedle silnice — to wše bylo skoro gedným okamženjm.

„To twá odměna za hanebnau lásku, tak se, newěrná manželko, mstj oklamaný manžel!" zwolal pan Řepka, a pokud mu možno bylo, k městu uháněl.

„Wrahowé! wrahowé! k pomoci!" znělo za njm polomrtwým hlasem.

Až na polowic cestě ku bráně potkal fiakristu, kterýžto, gak umluweno bylo, za kočárem na určité místo pospjchal.

„Dey sem můg šat, tu nedaleko čeká na tě kočár!" řekl pomatěně pan Řepka, a hodiw mu šat na zem, i strhnuw z něho swůg, dále uháněl.

Celý unawený přišel domů, a wkročiw do pokoge, gako před bezednau propastj zarazil bystrý krok, a gako bleskem omráčený zůstal bez sebe státi. Gak mu asi w tomto okamženj bylo, nelze popsati. W pokogi seděla u stolku w knize čtaucj manželka, a spatřiwši geg, s podiwenjm wstala, s podiwenjm se k němu blížila, řkaucj: „Což gsi negel do Koljna?"

Pan Řepka neodpowjdal, a stál gako bezžiwotná socha mezi dweřmi, prawicj maje na čele položenau.

„Bože, co to znamená?" lekla se manželka, i přikročila blíže.

Pan Řepka opět neodpowjdal, kolena se pod njm zachwěla, a polomrtwý sebau wrhnul na blízké sedadlo.

„Manželi, probůh, co se stalo? O Bože, ge bez sebe!" wolala starostliwá choť, a zawolawši služku, křjsila manžela.

„Welko si se mnau hrálo," zašeptal pan Řepka, poněkud se zpamatowaw.

„Swrchowané nebe! co pak se stalo? tak pak předce powěz!" tázala se manželka celá poděšená.

„O neptey se, nehleď na mne tak laskawě, gešitě mne usmrtjš!" wzdychal pan Řepka, a darmo bylo wšecko ptanj manželčino.

Mezi tjm byla služka wenku, a přiběhnuwši do pokoge, wyděšeně zwolala: „Pro Pána Boha! milostpanj, Pepi se wrátila, někdo po nj střelil!"

„Přiweď gi sem! přiweď gi sem!" wolal wšj silau pan Řepka.

Služka se hnala ke dweřjm, a sotwa že ge otewřela, wkročil wozka s dwěma osobama, mužským a ženskau, do pokoge.

„Pane Řepko," počal wozka, „ta přiwážjm" —

„Dobře, dobře," skočil mu pan Řepka do řeči; „mlčte — nedělegte powyku — zawřete dwéře — nepauštěgte sem žádného — sprawjme to potichu — gá — gá — ó proklatá žárliwosti!"

Panj Řepkowá stála gako we wiđěnj, chwjli na ustrašeného manžela, chwjli na raněné pohljžegjc. „Probůh, co pak se stalo?" zwolala konečně s neywětšjm podiwenjm a strachem.

Tu se wšecko wyswětlilo. Služka panj Řepkowé totiž měla sestřenici, a ta byla w tom samém domě u pana Cirewce za kuchařku. Byla wdaná — nynj prawě churawá (protož také w kočáře tak slabě mluwila), manžel byl w giném domě we službě, a proto mu prawě dnes ljstek poslala, aby po sešlé hodině přišel, že k geho matce pogedau, kteráž byla gich djtě k wychowánj přigala. Na neyštěstj požádala panj Řepkowu, aby gi ljstek napsala, což se i stalo. Že ale panj Řepkowá, prawě když zrownu podotknutau částku listu napsala, za příčinau z pokoge poodešla, stalo se to hrozné nedorozuměnj. — Chtěl-li nynj pan Řepka, aby tato nepřjgemná událost u weřegnost nepřišla, musil zaplatiti, a muže i ženu dáti wyhogiti. Byly

totiž gen poněkud raněni, poněwadž pan Řepka toliko broky bambitku nabil. Ke wšemu tomu také zanedbal welmi důležitau cestu do Koljna, což, gak později widěl, mu welmi na škodu bylo. A kdo byl toho wšeho přjčinau? — pošetilá žárliwost. — Nuž, kdo chuti má, pana Řepku následug!

W. Filjpek.

W r a ž e d l n i c e. *)

(Ballada wendická.)

Pšišła **) rjedna žowka
Po wodu do stužonka,
Pšižo k' njej taki stari Hujko,
Taki stari, šiken šūri.

„Žowka rjedna, daj se me raz napiš!“

„„Hujko stari, ta woda njejo čista,
Wona jo połna dubowego lista.““

„Žowka rjedna, ta woda jo derje čista,
Ale tū sū nečista.“

„„Ja wem, ač moj Bog nademnu jo,
Won wodaj me moje šješke grechi.““

„Žowka rjedna, ži neželu rano na mšu,
Tebe budu twoje grechi wodane.“

Žowka na mšu žešo,
Sled njeje tšowa skrješo,
Proedk njeje kamenje se kšajachu.
Žowka žješo na kiarchob,
Žeweš row se otworjichu;
Žowka žješo do čerkwej,
Žeweš dušow za njej žechu,
Starša skoči na jej' šiju,
Załamo jej tu głowu.

„Toš maš, matka naša!
Tū sū nas žeweš husmeršiła,
Hišči pšeče wenku chojžiš,
A tom grešnem swetu słužiš,
Tomu złemu a rjedobremu.“

Přišla sličná djwka
Do potoka pro wodu:
Starý strýc k nj přišel také,
Starý také, wšecken siwý.

„Djwko sličná, dey se mi napjti!“

„„Strýče starý, woda nenj čista,
Plna gesti dubowého listj.““

„Djwko sličná, woda zagisté ge čista,
Ale ty gsi nečista.“

„„Gáť wjm; ale Bůh můg nademnau gest,
Odpustj mi wšecky moge hřjchy.““

„Djwko sličná, w neděli gdi ráno na mši,
Budau ti twé hřjchy odpuštěny.“

I šla djwka na mši,
Za nj tráwa wadla,
Před nj krwácelo kamenj.
Djwka přišla na hřbitow,
Dewět hrobů otewře se;
Djwka přišla do kostela,
Dewět dušj za nj šlo;
Staršj skočila gj na šjgi,
Zlomila gj hlawu.

„Tu máš, matko naše,
Dewět gsi nás usmrtila,
Geště předce wenku chodjš,
A hřjšnému swětu slaužjš,
Tomu zlému, nedobrému.“

---

*) Wiz: Neues Lausitzisches Magazin, herausgeg. v. d. oberl. Gesellſ. d. Wiſſ. durch deren Sekretär Leop. Haupt 1835. 13. Bandes 2. Heft.

**) ł čte se we wendickém nářečj gako w; k. p. połna = powna.

Uſtaw pro ženſſtiny choromyſlné w Gentu.

Ne bezpráwě chwalitebná powěſt o pečicowných a dobročinných uſtawech Gentſkých ſe rozchází, a zwláſſtě dwa uſtawy pozornoſt ceſtowatelů na ſe wábj; geden z nich wſſeobecný ciwiliſaci oněch kragin náleží, kdež Gent ſkage druhým hlawnjm mjſtem geſt — druhý pak mjſtu ſamému k weliké cti ſlauží: centrálnj káznice totiž a uſtaw pro ženſſtiny choromyſlné. — Gednáť ſe tu owſſem o bjdě a zločinſtwj: ale kde ſe, proſým, co ſtowjk ſ ušlechtilegſſím poctem ciwiliſací podiwj, než na mjſtech, kdežto ſe bjdě ſrozumjwá i pomáhá, kdežto ſe zločin gen treſce, pomſtau ale neſtjhá! Gdi wás negdřjwe w nemocnici uwedu; zde w způſobách nerozmanitěgſſjch utrpenj nalezneté, gež nezřjdka doktorům káznice k wyſwětlenj mnohých nepráwoſtj ſlaužjwá; čili tu gako tam zmatenj rozumu ſe negewj? — tu na okamžik, tam na déle!

I zaklepali gſme na dwéře nepatrné, na nichž ani znak, ani nápis něgaký o uſtawu zde ſe nacházegjcjm ſwědectwj nedáwal. Neboť mjſto rány ſwoge cizincům na odiw ſtawěti, gežto kolem kráčegj rozumem ſe wypjnagjce, geboz moc a ſjlu pauhá zimnice aneb ztráta peněz ſnadno podwrácj. Obſtarožná panna, ſ brejlema na noſe, otewřewſſi, do nizkého ſálu nás uwedla, kdežto dle ſtěn ſchránky ſ kjſſemi, lahwicemi, a náčinjm lékarnickým okolo ſe objewowaly; neboť geſt to w ſkutku také lékárna pro chudé, gimžto ſe tu léky zdarma poſkytugj; a tak dům tento útočiſſtě i na duchu ſtjženým, i na těle trpjcjm podáwá.

Ačkoli při naſſj náwſſtěwě i muž nás doprowázel, dozorſtwj nad uſtawem wedaucj, kterýž takto hodnoſtj ſwau zwědawoſt naſſi gako rauchem auřadnjm ukrýwal: předce gſem pozorowal, že přjchod náš nepokog způſobil mezi nábožnými ſeſtrami, gežto pauze na zſſjlené a chudé byly gſau uwykly, a toliko z uſt lékařowých wěděly, gak ſe ſſatj, a gaký žiwot wedau, kdož negſau w chudobě. I zarděly ſe, a zdály ſe w auzkoſtech, gaké as náſledky náwſſtěwa naſſe mezi gich ſwěřenci mjti bude. My wſſak záhy wywrátili gich nepokog wážnoſtj a uctau prawého ſaucitu, a nemladſſj mezi geptiſſkami doſtala rozkaz, po uſtawu nás prowéſti.

Cokoliw tuto k pochwale napiſſi, nedonikne až ke ctjhodným pannám — w onu oſamělcſt, kdežto ſe pozemſſtj angelowé oněch ugjmagj, gež lidé ze ſpolků ſwých wylučugj, Bůh pak geſſtě přigmauti nemůže. — I proč bych ſe welikoſti takowých obětj nepodiwil? proč ſlowy, ucty plnými, na twora nezpomjnal, kterýž kráſu, ducha a půwodnoſt w tato ſtraſſliwé ſtanowiſſtě zahrnul! A ta zagiſté ſlečna uhnila, nás prowázegjcj! Ach, což mi báze, pozorem ſledém a něžným, bez zneuctěnj, pohleďte ta auzká, wlažná — a ba i gjž holaubčj twáře, to poctiwé duše, kteréžto ſe nenj gen rozumnau, pomjgjc ſebe tomnau dobrotau ge wyſſla geſt. Panice ta byla ſpanilé obraz oněch ženſſtin, gež mezi nebem a zemj žiwot wedauce, zemi mi ſtečenſtwjm, neb duſſewnjm úmrtjm těla náležj; za nic ſlaužjce twořům, gežto ſe také oſiřelé oddáwagj, neiž do ráge wſtupugj, a gež za giné hřích káti ſe nemuſj, než za ſwé zdetj; za wyce ženám, gež ani nemocné, ani zdrawé, ani mladé, ani ſtaré nejſauce, rok nebýwagj, aniž toho cjtj, a umjragj, aniž byly žily.

Když ſe nám ſe ſmutkem tiſſe ſklonila, ſtažným uſmánjm a ſonutjm hlawy znamenj dáwagjc, odchodem za nj kráčeli: celá duſſe moge ſe zbauřila. I obnowil gſem w duchu to ſpanilé ſtwořenj z temné nemocnice, a ſwětu ge znowu oddawal; i wiiděl gſem gi matkau ſſťaſtné rodiny ſe ſtáti, ſwými wlaſtnoſtmi nás okauzlowati, a takto gſem ſe ſtanowiſſku blížil, z něhož mi na pannu, w ſtawu newinnéſſjm gen co na neſſťaſtnau, hleděti zbýwá. Ale gak rychle ſe celý tento můg román ſkončil, když gſem bližſſj paměti ſeznal! Z prwnjch ſlow gegjch wyſwitalo, že chce, aby ſe gj rozumělo, ne aby ſe nad nj kwjlelo! —

Negdřjwe ukazowala nám rozličné oddělenj — ležnice, kuchyni, komnaty pro nemocné. Wſſude panuge obdiwu hodná čiſtota. Poſtele gſau měkké a pohodlné; mnohá nuzná žena, gež při úplném rozumu ledwa bjdné ſlamj ze ſlámy měla, nenj poſkrowſſi gegj, alespoň lože pohodlné nalezla, na němž ſe bezſtaroſtně wyſpj. — Co do zewnitřnj způſoby, nalezá ſe w uſtawu wſſecka pohodlnoſt. Zjſſené tiſſj ſe tu z čerſtwého powětřj, ſwětla i neobmezenoſti audům — alſpoň ty, gež nemocj dlauho tráweny negſau; w bogneſſi doſtáwagj potrawy, gakéž ſamy nábožné panny, gežto ge i připrawugj. Wěhlaſný lékař, kterýž wj, že umjnj ſ neduživci takowými w dobrotě zlaſſtnj gednati muſj, každého dne ſem docházj, pilný pozor na wnitřnj ſtaw gaſné myſli dáwage. Také ſwého kněze uſtaw má, i kaple ſe w domě nacházj, kdežto i negdiwěgſſj mezi ženami — gak nám průwodkyně wyprawowala — ſe ſcházegj, a ſ welikau pobožnoſtj ſe modlj. —

Na to nás prowáděla w prwnjm poſchodj, na předeſjni, z njžto ſe do malých komůrek ſ bjlau podlahau, po-

stelj a trochau nábytku chodilo. Přebýwagjř zde osoby, kterým se wjce swobody poskytá, gelikož nemoc gegich žádného přjsného dohljžení nepožaduge. I widělik gsme tu dwě, z nichž každá giným způsobem pozornost nassi opautala. Gedna byla sstastna we swém bláznění. Krom důstatečného zaopatřenj a wjce prostředků než potřeb poskytuge gi staw gegj wětssjch radostj, nežli mnohým nám zdrawý rozum. Nalezli gsme gi, an se ženskau pracj zabýwala. I wstalať, a w samém smjchu o wěcech obyčegných howor wedla, tjm gen od podobného zpráwné hospodyně rozdjlný, že neměl žádného spogenj. Bylať ubohá asi padesát let stará, a giž dwacet let w ustawu ztráwila, wždy gsauci weselá, sstastná, úplně zdrawá, i spokogená s udělowanau gi swobodau. Nikdy si nestýská; panny wždy s usměchem wjtá, a genom někdy gim předhodj, že gi dosti často nenawsstěwugj. Skljčena ge — abych řekl, zssjlenostj mysli spokogené, a snad že welikým utrpenjm w ni upadla. Geť nynj sstastna, protože staw ducha swého nezná; kdyby wssak w gasném okamžiku wědomost o nesstěstj swém dostala, zagistéby zemřela. — I djwal gsem se na ni gesstě z wenku oknem; onať se gesstě pořád usmjwala, patrno wssak bylo, že těch wjce na mysli nemá, gež byla práwě widěla. We twářjch se gi zssjlenost ničjm negewila, nenj-li ustawičný smjch na lidském obličegi neygistěgssj známkau mysli zssjlené."

[Dokončenj.]

Čas a duch lidský.

Obywatelstwo králowstwj polského obnássj podlé sečtenj, roku 1835 předsewzatého, 4,059.517 osob, a sice 2,012.951 mužského, a 2,046.566 ženského pohlawj. Co do náboženstwj, gest 3,211.357 katoljků, 216.983 sgednocených Řeků, 937 řecko-ruské cjrkwe, 212.698 Lutheránů, 2201 reformátů, 199 morawských bratřj, 912 Mennonitů, 3567 Filiponců, 258 Cikánů, 343 Mahomedánů a 410.062 Židů. —

Bakči Seraj gest pro swé ragské zahrady rozhlássenо po celé ruské řjssi. Cizinci to diwno, spatřj-li tam uprostřed léta, w měsjci čerwnu, běloskwaucj záwěg; a wssak na bljzku pozná, že to solnj gezero, kteréž w létě wysychá, a čistau sůl po sobě zanecháwá. Wůkolnj obywatelé pak tuto sůl smetagj na hromady weliké, do pytlů gi sypagj a prodáwagj. —

Gjřinky.

Přátelům wesměs oblibených gjřinek těmito řádkami oznamuge se, že z welké zbjrky, záležegjcj z 1142 obrud neykrásněgssjch nassinských a cizozemských gjřinek roku 1836 k dostánj gsau **semena** ku 66ti rozličně barewným odrudám — od francauzských kwětin **100** zrn po **12 kr.** — od karelných, pohaninokwětých a od nowých wysokých anglických (každé oddělenj pro sebe) $^1/_2$ lotu **1 zl. 30 kr.** střjbra giž od ledna měsjce — **bambulinky** ale od začátku dubna až do konce kwětna. —

Přehled a poznamenánj bylin, z něhož hognost rozmanitě kwětaucjch gjřinek wybrati a wywoliti se dá, k dostánj gest zdarma w **Dassicjch** (w Čechách, poslednj possta z Chrudjmě neb Holic); gakož i w **Pospjssilowském kněhoskladu** w **Praze** a w **Králowé Hradci**, a i w giných dostogných kněhoskladech, wssak bez posstowských útrat.

W Dassicjch u Pardubic na Labi.

Jos. J. Turek,
farář, spoluaud zahradnické společnosti w Berljně a Frauendorfu.

Dne 11. unora 435. Uzawřel se mjr s Genserichem, králem wandalským.

[1437]. **Barbora**, druhá manželka krále Zikmunda, byla w chrámu sw. Wjta na hradě pražském korunowána. Z kostela odebrala se s korunau na hlawě a oděna králowským ornátem do swé residencj na starém městě. Barbora pocházela z rodu cilleyského; byla dcera Heřmana II., wnuka Bedřicha ze Saaneku, a sestra welepowěstného Bedřicha, gehož syn Ulrich, poslednj toho rodu potomek, Ladislawem Hunyadem w Bělohradě byl zawražděn. Byla Barbora dle popsánj děgepisců wysoká, plnotělná panj, beze wssj ženské půwaby, se zlými, potrhanými tahy we twáři, we chtiwých očjch diwoký oheň hořel. Zemřela na morowau ránu w 70tém roce wěku swého w Melnjce, dne 11. čerwence 1451.

[1650]. Welepowěstný mudrc Descartes (Cartusius) skonal w Stockholmu.

[1814]. Bitwa u Montwirailu. Knjže Schwarzenberk dobyl mostu w Nogentu, a táhl s welikau rakauskau armádau podlé Sény do Pařjže.

Dne 11. unora zemřela **Alžběta**, manželka Gindřicha VII., krále anglického. Gindřich VII. z Richmondu, z rodu Lancasteru, s **čerwenau** růžj w erbu, pogal Alžbětu, dceru Eduarda IV., wéwody z Yorku, s **bjlau** růžj w erbu, roku 1815 za manželku, a tjmto způsobem ukončilť se nepřátelské, dlauhé a krwawé boge, známé co boge mezi čerwenau a bjlau růžj. Bylať Alžběta dcera Eduarda IV., toho samého, genž na trůn po otci dosednuw, swého wlastnjho bratra, Gjřjho z Clarencu, dal w sudě, malwazským wjnem naplněném, utopiti, kteraužto smrt si Gjřj z Clarencu sám wywolil. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 7mé.

Časopis tento wychásj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lilowé ulici, čjslo 214, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtwrtletých dnech wždy [illegible] pularchowá přjloha přikladá.

3ti r. běh.

Předplacenj a wydáwatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

18ho unora] [1836.

Matku milau, geuž tě porodila,
Milau wlast, tu drahau rodičku!

Čtwero Gindřichů.

(Ze staré francauzské knihy: »Doigt de Dieu.)

W lese Saint Germain bydlela w malé chyšce stará žena, kterau celé wůkolj za čarodějnici powažowalo. — Gednoho wečera, když se neustále dešť lil, slyšelať ona silné klučenj na dwéře. Otewřewši spatřila rytjře, který gi o skrytj před zlým powětřjm žádal. I uwedla mu stařena koně do skrowné stáge, a rozdělawagic oheň, tázala se na pohled wznešeného ginocha, gestliby chuti měl, něco pogjsti. Šestnáctiletý žaludek, gakož i srdce podobného stářj, gest snadno k upokogenj. Ginoch na otázku poswědčil, stará pak na to sýr a kus černého chleba přinesla.

„To gesti wšecko, co chudým pocestným, kteřj sem zablaudj, předložiti mohu; neboť sausedé, magjce mne za čarodějnici, neposkytnau mi ničeho, ba, co se dá, gešté odegmau."

„Až budu gednau francauzským králem," prawil na to usmjwage se mladý cizinec, „wynasnažjm se, abych powěru mezi lidem z kořene wywrátil."

„Dejž to Pánbůh!" wzdychla stařena.

Na to se mladý host za stůl k gjdlu posadil, ale w tom giž opět na dwéře se klepalo.

I wyšla stará otewřjt, a zase promoklého rytjře spatřila, taktéž o nocleh žádagjcjho. I wyslyšela stařena prosbu geho, a s nowým hostem, zdálo se gj, že opět wznešený pán wstaupil pod střechu geji.

„Gsi-li ty to, Gindřichu?" zwolal prwnj. — „Gsem, Gindřichu," odpowěděl druhý. — Oběma bylo gméno „Gindřich." Z řečj gegich poznala stará, že k weliké lowecké společnosti Karla dewátého náležj, a bauřkau rozehnáni, tu se náhodau opět shledali.

„Nemáš-li nic wjce k gjdlu, stařeno?" — řeklo se po chwilce.

„Ani coby za nehet padlo," odpowěděla žena.

„Tedy se dělme." — Prwnj Gindřich sice při tom mrzutau twář učinil, wida wšak odhodlanost druhého, „budiž tedy," doložil. — Práwě chtěli nožem loweckým chléb rozkrogiti, an se po třetj zwenčj zaklepalo. Podiwné, i nyn[illegible]rozený mladjk wkročil do chyše, a gak se poznalo, [illegible]ich třetj. Překwapená stařena giž toto sgjti se za úmluwu čtweracých wejčjků powažowala.

I chtěl prwnj chléb a sýr pod stůl schowati, ale druhý wšak zase na stůl, a meč swůg k tomu položil. Třetj Gindřich se usmál, řka: „Mně tedy nic dáti nechcete? — Také dobře, gá mohu čekati; mám dobrý žaludek."

„Gjdlo prwnjmu magiteli náležj!" ozwal se prwnj. — „Nikoli," wpadl mu druhý do řeči, „tomu patřj, kdo ji ge nejlépe hágiti bude." — „Mně wšak se

zdá, že tomu patřiti bude, kdo si ge dobude," doložil třetj.

I wytasil po těch slowech prwnj Gindřich meč; takž i oba ostatnj učiniwsse, wespolek giž i na sebe doráželi začali, an se po čtwrté klepalo; čtwrtý Gindřich wstaupil do chysse. Při pohledu na obnažené meče wytasil i swůg, a k neyslabssjmu se postawil. Stařena se ukryla, a meče roztřjsstily, cokoli zasáhly.

Mezi potýkánjm spadl kahanec se stolu, ale i po tmě trwalo gesstě břinčenj mečů — wždy slaběgi, až konečně utichlo. Stařena nynj z kauta wylezla, a rozswjtiwssi opět kahanec, wssecky čtyry raněny na zemi ležeti spatřila. Prohledáwagic ale rány, poznala, že hosté ne ranami, gako zemdlenjm byli upadli.

I wstáwal geden po druhém, a při pokogném rozmeysslenj smáli se tomu, co byli učinili.

„Nynj pokogně wespolek pogezme!" — Ale chléb a sýr ležely na zemi rozsslapány, čehož wssickni srdečně litowali. I chyssi chatrnau na několika mjstech porauchanu shledali, a stařena, w kautě sedjcj, strassně pohljžela na bugné ginochy.

„Proč se na nás mračjš?" prawil Gindřich prwnj.

„Čtu osud wáš, na čelech wassich napsaný," odpowěděla stařena; „i truchljm nad budaucnostj wassj."

A Gindřich druhý poručil gj, aby gim budaucnost odhalila, i ostatnj dwa žádali o to s ausměchem. — Po něgakém pomlčenj stařena začala:

„Gakož gste se wssickni čtyřj w této chyssi sesslí: wssickni čtyřj osudu stegného se dočkáte. Gakož gste chléb, wám hostinsky podaný, nohama usslapali: budete též někdy moc a práwo, wám swěřené, nohama sslapati; gakož gste tuto chyssi zbořili a w chudobu gesstě wětssj uwedli: přiwedete i někdy zemi francauzskau k pádu a chudobě; a gakož gste konečně po tmě bogowali: takž i někdy wssickni čtyřj zradau ze swěta segdete."

Ale ginossi se zasmáli nad proroctwjm stařeny, a dobré mysli odesslí.

I bylok to čtwero oněch napotom powěstných hrdin Ligue, dwa co gegi náčelnjci, dwa co protiwnjci. — Proroctwj stařeny se ale takto splnilo:

Gindřicha z Condè otráwila w Saint Jean d' Angely wlastnj manželka.

Gindřicha z Giuse zawraždilo w Bloisu oněch pět a čtyřicet.

Gindřich z Valois (co král Gindřicha III.) padl Saint Cloudu Jakubem Klementem, a

Gindřich z Bourbonu (Gindřich IV.) krwácel w Pařjži rukau Ravaillakowau. Wácl. Dunda.

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

I stáli gsme takto w pohledu a obdiwu pohřjženi, an tu znenáhla, gakoby wyděssena, Fenella sebau potrhla. Nám sotwa že času zbýwalo, zeptati se „kde a co?" — spatřili gsme djwku, ana s napnutau hlawau k bljzké slugi se klonila. Krew nám w žilách ustydala, an gsme z černé hlubiny lidské upěnj wystaupati zaslechli. Fenella byla neyprwněgssi na okragi té tmawé gámy, gegižto stěny dosti příkro dolů padagice, diwokým, potrhaným skaliskám se podobaly, kdež we sskulinách hluboké záwěge wřelého popele a drobného kamenjska se černaly. Stálik gsme, gakoby nad hlubokau sschtau — nad wchodem w řjssi newyskaumatelnau, z gegižto wnitřnosti nikdoby se newrátil, a kdežto na příkré stěně člowěka gsme spatřili, gakoby zázrakem mezi dwěma kusy zkamenělé láwy těsně držaného, a po pás w popeli wězjcjho. Hrůzau se kolena pod námi zachwěla. Gednalok se tu o zachowánj žiwota lidského; ale gakž k nesstastnjku se dostati, bez wětssjho nesstěstj — nebo nezliby pozdě bylo s pomocj? I wolali gsme plným hrdlem na ubohého, tak alespoň zatjm giskru naděge w brzké wyswobozenj w něm roznjtiti hodlagice; leč on s hlawau skleslau polo kleče, gako stoge w těsné sskulině, ani neodpowjdal, ani se nehýbal. W tom se černé mračno horkého popele z otworu sopky pozdwihlo, a wětrem zanesseno, co wřelý déssť tak hustě a násilně až na nás se spausstělo, že gsme se twářj na zemi položiti museli, abychom se nezalkli. Ale na nesstastnjka, nad bezednau propastj se wznásseficjho, prsska tato žádaný měla aučinek; powzbudila na smrt zemdlené sjly geho k nowému pohnutj, upěnliwý křik mu z prsau wynutiwssi.

„Gesstě žiw gest ubohý," řekl gsem, „a nemá-li zahynutj geho částkau i na nás padnauti, giž bez rozmeysslenj k němu se pustiti musjme."

Průwodčj náš, učiniw několikráte znamenj křjže, ruce sepial, a rychlýma rtoma začal modlitbu za umrlé odřjkáwati.

„Gesti tato láwa dosti utuhlá a silná, by člowěka zdržela?" ptám se Neapolitana.

„Excellenza — mohlibyste zámky na nj stawěti, kdyby pod nj ďáblowé pec newytápěli," odpowěděl průwodčj, nedage se z nábožného modlitby odřjkáwánj wytrhowati.

„Nuže, tedy mi přispěgte!" —

Šťastnau náhodau byl si Neapolitan panec, w němž oběd náš na horu nesl, šňůrau prowazem okolo beder obwázal, gjmž gunty bjzmě na mezka swého upewňowal.

„Držte pewně" řku k ostatnjm, an gsem si prowaz pewně okolo těla otočil, druhý konec Brandowi a Neapolitanu k držení podáwage.

„Dio — dio —!" bědowala Fenella, křečowitě se ke mně tisknaucj. — „Přjteli, powažte, weč se paušťjte!" napomjnal Sas — a starý Wlach několikráte po sobě zamumlal: „Corpo di Dio — gá gsem wšeho newinen!"

„Můžete-li prsa swoge wědomjm obtjžiti, že gste w potřebě neywyšší neučinili, jež waše sila byla: opusťte lhostegně, aneb bázliwě, až gá srdce swého poraukagjcj hlas utišjm!" —

Takto promluwiw, chopil gsem se k činu, a wšickni tři pohotowě byli, mě podporowati. — Sotwa na dwa sáhy mohli gsme s hora w prohlubinu po nahromaděné láwě slezti. Tam gsme plnými hrdly pokřikowati začali na nešťastného, načež k pozorowánj bylo, že se ubohý namáhal, pohybowánjm rukau, ba celého těla i upěnliwým hlasem znamenj dosawadnjho žiwota podati. Bylť to patrný zápas mezi hrzkau, bolestnau smrtj a nowě powstalau nadějí w blízké wyswobozenj.

Odwážliwě spustil gsem se k obžiwugjcjmu, prowaz gsem mu kolem těla uwázal, a nad hlawami nám stogjcj saudruhowé megi s wynaložením wšech sil nešťastnjka nahoru wytáhli. Na to gsem i gá tau samau cestau se nawrátil, owšemže ne tak s častým, bolestným zawazowánjm o hranaté wypukliny láwy, před nimiž se bezbranný nešťastnjk uchrániti nemohl. I shledali gsme nynj, že si byl pádem nohu zlomil, aneb aspoň z kolena wymknul, an se na ni postawiti nemohl, a ruku wywrátil. Pro popel gsme hned ani množšiwj modřin pozorowati nemohli; na rukau museli gsme bjdně zmořeného až do hospody čili do paustewny donesti.

Musjm wšak slowy kratššími dalšj událost zahrnauti. — Kdože nešťastnjk byl? — Mladý Francauz, rodem z domu welmi zámožného, ducha swého nestrowným nadánjm k uměnj powolaný. Pán welikého gměnj, a takto nižššími potřebami žiwota neobmezen, giž po tři léta po Italii putuge, gakž geg duch a zalíbenj wedjwá. I bylť gsem se s njm giž dřjwe w besedách přátelských sešel. Srdečná geho národnj upřjmnost, a weselý rozmar, gakowýmž mi Wiljma našeho na mysl uwáděl, zgewily se mi gako dwě přátelské hwězdy, neklamným swětlem mě wolagjcj z wášnj neapolitanských. Karel Castlain byl z neywybornegšjch žáků pařížské akademie, a pustiw se na to wlastnj drahau ku chrámu slawného uměnj, wěčnau naděgi mistrů swých potwrdil. Tak gsem w geho djlně sedal — bylť gakýsi tagný paute mezi námi, gež bych spíše nežli přátelstwjm dwau mužů, alebrž rodičné náklonnostj dwau wažjků gmenowal.

Ušiknutjm šjlage lebi pozbyw, za chwíli hlauban stál gsem nad nešťastným mladjkem s rukama sepiatýma: ale gakýž cit mě pogal, an gsem pozděgi celau událost nekoty geho se dozwěděl. Hněw, zanewřenj, pomsta — žádna z těchto wzteklic duši mau neopanowala; lečbyla to směsice gich gedowatých dechů, gež ňádra moge plamenně naplňowala!

Dwa Neapolitaně, jakožto powěstj umělcj, byli se přjsahau zawázali, mladjka Francauze z cesty sklíditi, genž byl nepowěděnjm djlem swým cenu ulícenau si wydobyl, po njž oni dwa nadarmo tauzili. Nešťastná záwišť, ty pretwořená sestro chwalné horliwosti umělecké, ty zuby krwechtiwými kotitis kde se chápeš, a nehledjc na wlastnj zkázu, k propasti gj wlečeš!

S přátelským ochotenstwjm prowázeli záhrnjci mladjka, přemluwiwše geg k ohledánj jezera, w gehož wnitřnostech mu wyhlídli hrob. Černá propasť zdála se gim býti nepříhodnegšj — gedine hnutj rukau — překwapugjcj strčenj — a s pronikawým zkřiknutjm letěl nešťastný w strašliwau hlaubku. Ale anděl strážný rozprostřel ramena swá, nebo nebylo geště mladé dušj s auctem dnů swých předstaupiti před Pána: zachycen gest nešťastnjk welikým stalikem láwy, gežto wybjhagjc z kolmé stěny, gakoby u nitru wisel, newelkau, popelem zasypanau skrjšnau tworila. A powěsta i hned položila se zakeřnjkům na paty, ženauc ge gako wyděšené od okrage propasti, kteráž obět gich zlobě uchránila, by swědectwj o gich zločinu wydala. —

* * *

Četl gsi? Slyšel gsi? — W srdečném pocitu přestati gsem musel u wyprawowánj o saudu božského práwa, týkagjcjm se ubohého Castlaina — o wěm dalšjm pozdrženj se w Neapoli, když gsem četl, když gsem slyšel ga! — Pařížané gsau u weselém pobawenj — náš Bedřich přeneohru swau na welikém diwadle k prowozenj přiwedl. Wšickni časopisowé přeplnjcj gsau chwalozpěwy o neznámém dosawad „wybornem skladateli z kragin polabských!" — Zdaliž mu tu powěst záwidjm?

Zdaliž bych s njm na wrch hořjcj sopky wyběhl, a — — O, zagisté wyběhl; ale abych před očima weškerého swěta okolo krku mu padl a na usta wěčnostj poswěcená bratrské poljbenj wtisknul!

I přisslak s tauto zprávau doba swátečnj w tichau mogi domácnost, ač ne cele tak tichau, gak gsem si gi před pokřtjm cest mých zobrazil. Fenella moge opustila otčinu, a wěrně otce nowého prowázj. Castlain pak, sťastně z pohromy wywáznuw, zapřisáhl se, že se newzdálj od wyswoboditelů swých — gakž mu se nás nazýwati oblibilo — i mámeť co dělati, abychom se při mohowitosti geho častým, a někdy až obtjžným darům wyhnuli. —

* * *

Smálť gsem se w tuty dny, i zlobil gsem se. Usudky Francauzůw o národech cizjch a wědomosti zeměpisné zlásstě z časů starssjch, známy gsau častau swogj směssnostj po celém okresu wzdělaného swěta; skorobych ale řekl, že Wlachowé w ohledu tomto pod poklesky francauzské gesstě hlauběgi klesagj. Slyš!

Byliť gsme se u hraběte Sollariho, wraucjho přjtele wěd a uměnj, hogným počtem ze wssech uhlů swěta sessli. Byliť krom francauzských a německých malířů a sochařů i domácj doktorowé wssech swobodných uměnj shromážděni, a rozmluwa žiwěgi se pohybowala, nežli často w úzkém zboru wywolených, gelikož hrabě sám zagjmawau wljdnostj a přátelským howorem za dobrý přjklad se postawil, a hosté za njm stegným krokem kráčeti se snažili. I přissli gsme rozpráwkau o uměnjch s wětwe na wětew, zmjnili se o národech, kde a gak se poswátný ten strom dařjwá, dotkli se i giných wlastnostj oněch národů, dostawsse se tak až na gazyk. Gá byl samogediný Čech we společnost, z podiwnosti také i o gazyku nassem se zmjnka činila. I doklá dalť řjmský dottore a professor zeměpisu i děgeprawy, že se w zemi, kterauž gá gsem wlastj swogj nazýwati oblibil, německým gazykem rozpráwj, rozprostřeným od wysokých Alp až k sewernjmu moři. O slowanských mnohokmenných nářečjch pán ani zdánj neměl. I wěděl gsem, že pauhým ugisstowánjm celau besedu spjsse na wjru obrátjm, než pana doktora; ale náhoda i znamenitého lékaře, rozeného Srba, do spolku byla uwedla, a žasnutj učeného professora každým okamženjm rostlo, an gsem se i se Srbem, na sto mil od kolébky Čechů rodilým, w nářečj slowanském srozuměl, a dokázal, že hlahol Slowanůw na neywětssj částce Ewropy zawznjwá. I zpjwaliť gsem — a mámliž ti opět wjtězoslávau české lahodné pjsně popisowati? — I smál gsem se panu doktoru!

[Pokračowánj.]

Ustaw pro ženšstiny choromyslné w Gentu.

[Dokončenj.]

Druhá choromyslná, gsauci djwka asi třidcetiletá, osslivá byla, a wssak s rozumnau, pewný ráz gewjcj twářj. Procházela se dlauhými kroky, wážně, hrdě, s pozdwiženau hlawau, ani slowa nepromluwjc, s pohledem rekyně, gižto možno, wzdorowati nepřjzniwému osudu. Přjčina pomatenosti gegj láska gest, a sice láska nad gegj staw se wypjnagjcj. Zamilowala se totiž — gakž nynj udáwá — do guvernera tamněgssj prowince, gehož ale nikdy newiděla. Kdož řjci může, co asi ubohá wytrpěla, nežli se w nyněgssjm stawu octnula? — Zdaž to w skutku muka beznaděgné lásky nebyly? — Powažuge nessťastná wězenj swé za poslednj překážku ze strany přjbuzných, a každého dne očekáwá, že pro ni gegj tagný miláček possle. Za nehezkau se wjce nemá, zhljžjť se w sslenosti swé, w tom gedinkém zrcadle, gežto gi pochlebuge, i widj se w něm krásnau a wznessenau. Pánowitě a gaksi opowrženě hleděla na nás; mne pak pogala wraucj žádost, abych gi mluwiti usslyssel. Za tau přjčinau požádal gsem nassj průwodkyni, aby gi přiwolala. S nespokogenau a mrzutau twářj a pohledem hrdým přiblj žila se. „Tito pánowé by s wámi rádi promluwili," řekla panna hlasem gemným, a my zwědawě přikročili. — „Se mnau?" zeptala se ona. — „Ano, s wámi." Ona wssak pokrčila zlehka ramenama, a ode ssla opět, gakoby se w očekáwánj swém byla sklamala. —

Nynj nás panna wedla do sjně, kdež tiché a mjrné zssilené přebýwaly, ty, gežto rozumné gsau, libým hlásskem doložila. Mnohé z nich pletau punčochy; gedny ustawičně sedj, giné bez umdlenj celé dny stogj. Gakž ge člowěk ráno uwidj, i wečer ge nagde, nepohnutelné, bez widu, bez sluchu, bez hlasu, bez wůle. Ani nespj, ani nebdj; žiwot gegich se podobá žitj bylin, kteréž pauze wětrem se pohybugj, a gen tenkráte z mjsta se hnau, když ge na lože poháněgj. Tuty magj hlawy skloněné na lewé rameno, giné na prawé; giné opět rozpráwěgj beze wsseho smyslu; některé klečj na stolicjch, gakoby se modlily, a ssseptagj slowa, k modlitbě docela nenáležjcj. Gest to směsice tworů člowěčj postawy, a wssak žádná společnost; gsau pospolu

a předce každá z nich gako o samotě, powzdy se, a přede se neptagj, proč tady gsau, mluwj spolu a gedna druhé nerozumj. Málo které z nich pozdwihlo hlawy, když gsme do sjnj sſli. Gen dwě neb tři se přiblížily k nám, a tázawě na nás pohlédly, gakoby nás za twory držely od nich rozdjlné měly, aneb gakoby se byly pohlednutjm na nás na něco nám podobného byly upamatowaly, co we swětě zažily, w kterémž nynj negsau.

Nemocné ženy a ty, genž násilím na loži držány býti musegj, nacházegj se na weliké, slabým swětlem temně ozářené sjni. Wjce neb méně swětla množj neb zmenšuge gegich trápenj. Zde gsme widěli staré ženy, gešto stářjm a bjdau stjžené, na tato mjsta se dostaly: bjdná těla, z nichž duše dáwno byla wystaupila, nežli zápasila se smrtj. Když gsem tyto osoby spatřil, bylo mi, gakobych skutečně gesstě dýchagjcj mrtwoly widěl, gichžto se dotknauti nemilosrdná smrt prodléwá. — Ty, co násilím na lůžku držely, mladssj byly. Gjstě k lůžku uwázané, zraky měly hořkými slzami zalité, twář wyhlau, zimničnj, a w nj gakési známky pokory, gakoby w nesstastném bogi byly klesly a gesstě dosawad na oswobozenj čekaly. „Patřte na tuto zde," řekla panna, „tři mužowé s nj měli zápasiti, kdyby se z lůžka dostala." Bylať to mladá, hrůzně hubená žena; s roznjcenýma, ale wpadlýma ljcema, a wssak s twářj wznessenau a zanjmawau. Každé gegj dechnutj doprowázela gakási wzteklost. Ptal gsem se po přjčině gegj zssjlenosti; nikdo gi wssak newěděl, neboť pro hanbu mnozj zamlčj takowé wěci, když někoho ze swých do tuto ustawu odewzdáwagj.

„Nynj uwidjte několik wzteklých," řekla nasse krásná průwodkyně, a wedla nás do horegssjho pochodj. „Tyto nás zuby a nehty rozdrhaly, kdybychom ge na swobodě nechaly."

W tom okamženj nacházely se tam toliko dwě. Gegich obydlj se podobagj pewným klecjm. Gedna stála, hlawu o trám opjragjc, gehož se wzteklé rukama držela. Byla stará, wráskowitá, smutná žena s twářj umrtwělau, ačkoli wjce hrubau, než gemnau. Zewnitřnost negewila žádné známky zssjlenosti, žeby každý, dle toho saudiw, o swobodu gegj byl požádal. Nám řekla hlasem gednozwučným několik hrubostj, gakoby ubohá paměť cele zničenau měla; snad nám tjm lichotit chtěla. Pod uwadlýma rtoma se gj dlauhé zuby bělaly, to gediné, co gi k lesnjm sselmám přirownáwalo, gelikož si we wssem ostatnjm gako diwá sselma počjnala. Kdyby umjněna nebyla, drawými zubami swé dobrodinnjch posluhowačky potrhala. Twůj i autrpnost we mně wzbudila; mně bylo s hrůzau a ossklíwostj na tuto hrůzu přírody hleděti, gež tu s twarem lidským spogila dussi zwjřecj.

Autrpnost ale opět we mně ožjwala při pohledu na druhau nesstastnau ženstinu, chowagjcj w sobě wzteklost, ačkoli zssjlenost gegj hrůznegssj byla, než oné stařeny s dlauhými zuby. Na trámu w klecj byly zawěsseny dwéře, takže powětřj a swětlo pauze gen nepatrnau dyrau wnjti přjstj mohlo. Denní gasnost gj byla nad mjru protiwna. Tělowegj zawřenu, než dwě sselmy, w těsnegssj mjstě, než nezhůssnějssj wězeňkyně, trýzninu swětlem a wzduchem, kterýžto w nj wzteklost probauzely, ač gen poněkud u wětssj mjře k nj se dostaly, wic bez gména, bez nohou, zůmusslau, networnau, w klubku swinutau, hrůzné zaownaněj i samému umění, — spatřil gsem gi w temném kautě, kde gi sotwa twář widěti bylo, gjž pod swázanýma rukama ke předu pnula, gakoby se i proti tomu trochu swětla a powětřj na zdor stawěla, co se gj nezbytnutelně popřjti muselo. O hrůza! zbláznit by se musel, kdoby tyto wěci příliš na blízku a s přjssným saucitem pozorowal. Sstastně gsme opět na dwoře.

Na dworu spatřil gsem až dwadcet gjných choromyslných. Některé na zemi ležely, giné, podepřené o zeď, upjraly neodwrácené zraky k nebesům. W gegich zraku nebylo ale ani památky po zbožnosti nebo naděgi: hledění gegich bylo mrtwé, a obzor nebes mu sotwa wjce swětla poskytowal, než pauhá černá temnost. Několik gich přisslo k nám, prosjcjch o swobodu; wssecky si wedly stížnost na mladé panny, swé opatrownice. Přiblížila se k nám i stará žena s berlema, a hrozila nám pronikawým hlasem, že králi psáti bude, gestliže gi hned bránu neotewřeme. Giná se swázanýma rukama, tlustá hrubá žena, se silnými wausy, mužským hlasem a pomateným zrakem pustila se za pannau, necudně gi přezdjwagjc. Panna se wssak ani nezačerwenala, mnoho těch urážliwých přezdjwek nemělo ani smyslu pro ni; ona poslauchala a neslyssela, gegj paměť byla tak čistá, gako gegj dusse. Nikdy nezapomenu, s gakau srdečnostj a ljbeznostj tu ubohau chlácholila! To wssak nepomohlo nic, až giná, přílis sesstaralá a hrozně ossklíwá žena se swisslýma rtoma a hasnaucjma očima, k tomu gesstě hluchoněmá, k nj přistaupila, gakoby gi chlácholit

chtěla, za ruku wzala a na druhau stranu gi táhla. Gako djtě za matkau šla ona wzteklá za nj. To mně bylo ze wšeho, co gsem widěl, neydiwněgšj: přátelstwj mezi dwě ma rozumu zbawenými twory, giskra srdečné náklonnosti w temnu dwau zničených dušj.

I byl giž nynj čas, hrůzné toto mjsto opustiti. Welké to zagisté zkaušenj rozumu lidského, celau hodinu pozorowánjm choromyslných ženštin ztráwiti. Z hluboka gsem si oddechl, an gsme posléze dlauhau chodbau kráčeli, kdežto se komnaty geptišek nacházegj. Gedna z nich, sedjcj u fortepiána, práwě zbožnau pjseň kostelnj dohráwala. Gemné zwuky pobauřenau dušj mau ukolébaly.—

Slyšel gsem také mnoho chwalného o ustawu pro choromyslné mužské.

„Račte odpustiti, že wás tam prowesti nemohu," řekl mi muž, kterýž mě na dopis dobrého přjtele w ustaw ženský uwedl, a hlas geho gakši bolestně při tom zazwučel. — Snad gsem byl starce z obwyklého dennjho pořádku wytrhnul? —

Mělť syna w blázinci!

Z Raudnice.

Že se zdegšj městský ustaw pro chudé s prospěchem udržuge, tomu začasté držané hudebnj akademie a deklamacj welmi přispjwagj. Slawný magistrát žádné snahy nešetřj, aby ochotnjků powzbudil, genžby k dosaženj tohoto chwalitebného cjle dopomáhali; a máť w zaslaužilém učiteli a rektorowi zdegšj wzornj školy, p. Wáclawu Wobořilowi, statnau podporu, gakož i téhož pomocnjk, p. Josef Saudský, znamenitý aud hudebnjho zboru gest. Čistým, lahodným, mistrným přednášenjm několika koncertů na hausle, a wůbec blahým snaženjm o zwelebenj hudby připrawil si Saudský gméno, genž gest milo celé Raudnici, a weleznámo celému okolj! —

Kdo přjtelem mládeže gest, wj, gakauže okrasau ona každého přátelského shromážděnj býwá; pročež i při hudebnjch akademijch nebudiž opomjgena. Neygistěgšjho a neytrwalegšjho wjtězstwj dostane se nám, wycwičjme-li djtky tak, že citelného srdce nabudau. Wčeregšj wečer prawdu této mé wýpowědi doswědčil; neboť kdož se wčera při našj akademii nacházel, gemuž by Marie Angrowa bohatau slzu swým angelským přednášenjm »Otče náš« od Kamaryta byla newynutila? Kdo tu byl přjtomen, gehož srdceby se nebylo w milostných citech potápělo, an Marie Ničowa »Der Schutzheilige« od J...... deklamowala? A kdož neslyšel a newiděl s potěšenjm Johannu Roztočilowau? Kdo netleskal Vincencowi Hákowi, že i podruhé musil wystaupiti? — Tolik působj děti w pospolitém žiwotě.

Nynj wšak ať uwedu, čjm se wčeregšj wečer neywjce oslawil, a čjm se radost Raudničanů dowršila. Bylať to slawnost, w kterauž gsme našemu neymilostiwěgšjmu králi, Ferdinandowi I. dobrořečili! — Pokládámeť to za zwláštnj důkaz upřjmnosti a hluboké oddanosti k swému mocnáři, an negen we dnech wšeobecného uctěnj — o Geho narozeninách, w Geho swátek atd., nýbrž i kromobyčegně naň wzpomjnáme, a z panowánj Geho se radugeme. — Kdo mnoho chwály zasluhuge, tenť se každým slowem a každau wěcj chwálj wá, genž k němu směřugj, byť i sebe prostšj byly. Takéž i njže uwedeným wčeregšjm uspořádánjm a promluwenjm srdce wěrných Raudničanů k uctiwosti pohnuto bylo.

Stálť před owěnčeným obrazem milostiwého mocnáře ozdobený stolek, na němž 3 nádobky s planaucjm plápolem widěti; před obětnicj po prawu 3 chlapci — po lewu 3 děwčátka stála pokorně skloněna, k nimž přistaupiw 4tý chlapec, promluwil na ně, až pak (an se byli wšickni wystřjdali) skončil takto:

4tý chlapec. Koho, bratřj, sestry, oslawugete?
Kam upřeny wraucně waše zraky?
Zda tjm ohněm sjni tuto osloňugete,
A wáš pohled modliteb gjau znaky?

1nj chlapec. Ey, my gsme se sešli, w oběť přinesti
Plápol tento — lásku srdcj našich,
A w swau dušj hlaub a hlauběg' uwesti
Twář zde prwnj z milowaných, neydražšjch.

1nj děwče. Gestiť twář to Ferdinanda cjsaře,
Krále Čechů, milostného pána;
Twář to gestiť rakauského mocnáře,
Twář, genž Bohem k potěše nám dána.

2hý chlapec. Ferdinand nám chrámy, školy otwjrá,
Hágj práwa, statky našj wlasti,
Obchod, orbu, řemeslnictwj podpjrá,
Wšude rozsjwá swým wěrným slasti.

2hé děwče. Ctěme krále Ferdinanda našeho,
Genž má péči o wšj lidskau třjdu;
Slawme obraz Otce nám wšem drahého,
Genž zahánj nesnáz, auzkost, bjdu.

ch chlapec. Nynj wjm giž, kam oko waſſe zjrá,

Proč ſe tato ſlawná oběť pálj! —

Blaze těm, gež gedno ſrdce zawjrá!

Blaze Tomu, Gegž wſſech ſrdce chwálj!

A ſpolečný tleſkot dokázal, že Gegj — Cjſaře a krále — wſſechněch ſrdce chwálj! —

Akademie ſe ſkončila pjſnj, kterau giem dle nápěwu wůbec oblibeného, »Čerwenag' ſe kopce ſtojjl, a 20 dětj ji zpjwati dal. Tuto gſau některé gegj ſtrofy:

O miloſtné nebe,
Wydey dary z ſebe
Na každého z přjtomných.
Dey mu ſſťaſtně žjti,
Wždycky proſtu běti
Wſſech neſnázj obromných.

Choť ſe choti zaſtaň,
Zlatý wěk gim naſtaň
W upřjmném milowánj;
Panna a mládenec
Wig ſi láſky wěnec
W ljbezném uſmjwánj.

Celá ať Raudnice
Zkauſſi blaha wjce,
Nežli ſe dá wyſlowit!
Měſſťan, úřednjci,
Čeleď, řemeſlnjci,
Ať ſi mohau pohowit.

Giž ſe paraučjme,
S wámi ſe laučjme,
Děkugjc wám za pomoc.
S Pánem Bohem gděte,
Wſſickni ſladce ſpěte —
Dey wám Pánbůh dobrau noc! —

Joſef Hochmann,
kaplan w Raudnici.

Čas a duch lidský.

Nezdá ſe, že wýchodnj welmoži a deſpotowé ſwými ženami wždycky co otrokyněmi nakládagj, gak ſe wůbec u nás myſlj. Podlé wyprawowánj w Aſii ceſtugjcjho Ewropčana lapil ſmyrnſký paſſa gednau překráſnau Chiotčanku (Řekyni z oſtrowa Chio), a dal gi přiweſti do ſwého haremu. Chiotčanka ſe mu nepoddala. Paſſa ſkutečnau láſkau k nj zahořew, chopil ſe wſſech proſtředků, gi ſobě nakloniti. Hrozil gi ſwau mocj, hleděl gi dary a bohatſtwjm přemluwiti, a konečně na ni dotjral celým praudem přeſwědčugjcjch důkazů o ſwé laſkawoſti. Panna křeſťanſká odporowala neobroženě, newj ſe, zdali z nábožnoſti, aneb že ſrdce gij giném byla zadala. Paſſa ſi zaufal, ale byl ſſlechetný, znad že Chiotčanku ſkutečně milowal, a propuſtil gi. — Pro ſwau kráſu wyhlášené Řekyně zdagj ſe wůbec ſchopné býti znamenitého hrdinſtwj w láſce. Na přjklad ſlauží Řekyně, která w přjtomnoſti lorda Byrona na hudebnjm náſtrogi hrála gegi pjſeň brwa. Báſnjku onomu to nad mjru lahodilo, protože nadſſenoſt tuto na ſebe potahowal, a w tom mu djwka náhle wyznala, že ſe těſſj ze ſwé brzké ſmrti. Otráwila ſe, aby ſe doſtala k ſwému milenci na wěčnoſt.

W giſté zprávě z Paříže ſe piſſe: Moda, o nowém roce ſebe nawſſtěwowati, wždy wjc a wjce zachágj. Z přánj, kteráž ſe při naſtáwagjcjm nowém roce auſtně odřjkáwati muſela, ſeſſlo to až na pauhé náwſſtěwy, gehožto wýznam a přjčinu doba měla wyjaſniti. Pak ſe genom ljſtky oſobně doručowaly, a konečně byly i ty donáſſeny od ſlaužjcjch. Poſléz i ten obyčeg přicházel w zapomenutj, gako wſſecko na zemi, a ſnadby ſe r. 1836 byl gij napoſledy ukázal, nebylaliby ho nowá myſſlénka opět wzbudila a zagjmawým učinila. Gſau to roztomilé ljſtky aneb radegi pěkné obrázky, gež mladj maljři na male, na způſob gotický ozdobně obraubené ljſtky namalowali, a kteréž buď náwſſtěwám, nawſſtěwitelům neb nawſſtjweným, dle okolnoſti a zwláſſtnjch ohledů, rozličnau cenu dodáwagj. Spatřugj ſe na ljſtkách těch to hiſtorické přjběhy, kraginy, rozličné kroge, kopie znamenitých malјřſkých děl, wlaſtnj náčtiny, zkrátka wſſecko, co obraznoſt twořiti, neb ſobě přáti může. Tyto ljſtky ſtogj za 3 i za 50 franků, a kdo mnoho známých má, můžeť při noworočnjch náwſſtěwách lehce tiſýc franků wydati.

Diwné způſoby ſmrti. Tarquinius Priskus zalknul ſe rybj koſtj, a řjmſký konſul Fabius zemřel wlaſem w mléce. — Wladiſlaw, ſyn čeſkého krále Wáclawa, uduſil ſe mauchau, kteráž mu do krku přiſſla. — Thales ſkonal žjznj w diwadelnj hře, a zákonodárce Drako byl též w diwadle pláſſtěmi a kabáty zaſypán, že tjm ſe uduſil. — Prof. Jakub Meyer w Báſlu zemřel mezi pohřebnj řečj, práwě když wyřknul ſlowa: »Gak ſtrom padne, tak také ležj.« — Weliký Plato ſkonal mezi pjſánjm. Palemon zemřel u pohledu na ſwého oſla, fjky obkuſugjcjho, a Verius u pohledu na ſſkaredau babu. — Cleombrotus utopil ſe z newrloſti nad ſamým ſſtěſtjm; geg žiwot tjžil, protože prý dle geho zwažowánj, za celého žiwobytj žádné neſſtěſtj ſe mu nepřihodilo. — Philemon ze Syrakuſu, Philiſtus z Ničay, a Polykrates z Naxoſu, ujmáli ſe až k ſmrti.

Kwt.

W gedné části Indie žige národek, který se podiwným obyčegem znamenitým činj. Když matka swau neystarssj dceru zasnaubj, prowrtá gj dřjwe ussi, čjmž djwku na swého budaucjho manžela upautá. Dřjwe wssak, než prowrtánj ussj se stane, musj si dáti klauby třetjho a čtwrtého prstu na prawé ruce uřjznauti, což kowář we wsi děláwá, položiw totiž prsty na kowadlinu, dlátem ge usekne.

Weliká gest náklonnost k učenj u sewernjch Amerikánů. Když gednau gakýsi putugjcj professor w malém městečku oznámil, že bude zde populárně hwězdářstwj a přjrodoskum přednásseti, kaupili sobě čeledjnowé, rolnjci a osoby neynižssjch stawů, zanechawsse swých pracj, ljstky k několika přednosům.

Welká láce. Balthasar Bathyani kaupil w roku 1464 300 loket plátna k pokrytj králowských wozů, loket za 2 denáry (bis pénz) a 40 loket taffetu na praporce, loket za 4 grosse. Když též králowského rychljka, Michala, ze Slezka do Morawy a odtud do Kossice ku králi poslal, dal mu 2 zl. na cestu; a když ho z Kossice do Budjna poslal, aby swětlossky, swjcny a kořenj nakaupil, dal mu na to 4 zlaté.

Dennj kronika.

We francauzských listech čteme, že pan Raab, balletnj mistr pražského stawowského diwadla, kterýž byl nedáwno cestu do Pařjže nastaupil, nynj tam giž skutečně gest, a poprwé w diwadle Porte St. Martin wystaupj, a sice we frassce: »Policinelo lékařem.« Zde, w Praze, gsme widěli »Poličinelůw půwod,« kdež pan Raab obecenstwu přjležitost dal, neobyčegné ohebnosti a mrsstnosti se diwiti.

Dne 18. unora. Toho dne začaly se u Řjmanů pohřebnj slawnosti, od čehož také měsjc ten byl nazwán Februar; nebo februare znamená w latině tolik, co čistiti, a februa byly u Řjmanů slawné obřady, gimiž se zemřelými se smjřiti, aneb blaudjcjm stjnům pokog zjskati, aneb pro ublj̄ženj gim za žiwobytj se očistiti chtěli. Po ten čas nedržely se žádné radowánky a swatby, aniž se cos započalo, při čemž nerádi na smrt a přáchniwěnj pomyslili. Ucta pro zemřelé byla Řjmanům swatau powinnostj; byloť zákonem rozkázáno: »Práwa zemřelých ať gsau swatá« a t. d. Dobřj gich bůžkowé domácj gmenowali se Lary; zlj pak, a sice wečernj přjssery hrůzoplného pohledu, Larwy; (odkudž snad gméno larwa.) Aby tyto Larwy s sebau smjřili, obětowali gim paliwé oběti; spálenisstě posypali pak při modlitbách owocem, wěnci a kwětinami. Takto připamatowánj na zemřelé se ročně u nich obnowowalo, a nemohlo přigjti w zapomenutj.

[1549]. Na wsseobecném zemském sněmu na hradě pražském byl arciwéwoda Maximilian, prworozený syn cjsaře Ferdinanda, za českého krále zwolen.

[1587]. Marie Stuartka, králowna skotská, byla na rozkaz anglické králowny Alžběty sťata. Gindřich VIII. měl dwě sestry; starssj byla prowdána za Jakuba IV., krále skotského; gegj syn byl Jakub V., otec Marie Stuartky. Nad gegjm žiwotem nesstastný wládl osud. Otec gegj brzo po gegjm narozenj zemřel (1542). Co pětileté děcko musela se s matkau rozlaučiti, ubjragjc se do Francie. Tato pro swau krásu a laskawost powěstná králowna wrátila se pak do Skotska, kde wssak lid se proti nj popudil, pročež se do Anglicka k Alžbětě uteci musela. Ale Alžběta wsadila gi do wězenj, w němž 18 let ztráwila; a když se mnozj o to ucházeli, gakby gi wyswobodili, uzawřela Alžběta, že Maria Stuartka umřjti musj. Saud k tomu ustanowený wyřkl nad nj ortel smrti. Marie Stuartka w očekáwánj wyplněnj wyřknutého nad nj ortele, připrawowala se k smrti, a psala psanj swým wzdáleným přátelům a přjbuzným. I Alžbětě psala, prosjc gi pro wssecko, aby gj připowěděla, že při gegj smrti služebnjci gegj přjtomni budau, a že pak tělo gegj we Francii do poswátné země položeno bude. Alžběta gj na to odpowěděla. Na den před smrtj psala odpoledne swému zpowědnjku, který w tom samém zámku bydlel, a k nj giž připusstěn nebyl, žádagjc geg, aby této noci pro ni bděl, a se za ni modlil. Na to psala wlastnoručně a bez přestáwky swau poslednj wůli, w njž na žádného služebnjka nezapomněla. I králi francauzskému, Gindřichu III., psala psanj, w němž mu swé slaužjcj poručila, gemu zdrawj a dlauhého žiwota přála, žádagjc geg, aby ročně za ni mssi swatau čjsti dal. Toto psanj podepsala o 2. hodině po půlnoci. O 8. hodině rannj oblekla ssaty sametowé a hedbáwné, gakoby k gakési slawnosti; ostatnj ssaty předesslého wečera rozdala; pak se přikryla bjlým záwogem, sahagjcjm až na zemi. Když na to po osmé hodině rannj se gi oznámilo, že giž čas, dala gesstě gednau swým služkám »s Bohem,« a kráčela, podpjragjc se na swé dwa slaužjcj, skromně, ale majestatně, dlauhau sjnj, černě potaženau. U prostřed stálo lessenj, na němž gi dwa kati očekáwali. Sjň byla lidem naplněna, gi welmi litugjcjm. Když byla na lessenj wystaupila, byl gj gesstě gednau ortel smrti přečten. Tisse poslauchala, pak padla na kolena, hlasitě se modljc za Alžbětu, aby gi Bůh dlauho zachowal, a gj byl milostiw. Tu swlékla ssaty, a objmagjc swé služebnice, laučila se s nimi. Tyto, widauce swau dobroditelkyni giž na umřenj, počaly běddowati; i kati prosili gi za odpusstěnj. Dala si pak oči zawázati, položila hlawu na sspalek, a modlila se hlasitě: »Bože, tobě paraučjm mého ducha!« Kat pohledem na tuto milostnau králownu welmi pogat, mocně se opět zpamatowal, ale teprw po třetj ráně se hlawa od těla oddělila. Takto skonala Marie Stuartka w 45tém roce wěku swého.

[1677]. Narodil se w Pařjži Jakub Cassini, muž učený, zwlásstě w filoskumu a we hwězdářstwj zběhlý. Geho neyslawněgssj bylo: »O welikosti a podobě země« zjskalo mu sláwu w tehdegssjm učeném swětě, za kterýchžto dob filoskum a hwězdářstwj gesstě nebyly daleko pokročily. **K.**

W předesslém čjsle na str. 48 řád. 15. w prawo od zdola čti mjsto Cartusius — »Cartesius.« A tamtéž na řád. 7. zdola mjsto r. 1815 — »1485.«

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 8^mé. 3ti r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna pularchowá přjloha přikládá.

Předplácenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. we stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

25^ho unora] [1836.

Upěnliwé nařjkánj
Po wlastech se rozljhá!
Čecha pohřbili.

Hlas weřegný.

PAMÁTKA GEHO OSWJCENOSTI
KNJŽETE
RUDOLFA KINSKÉHO.*)

Geště w stránjch žalopjsně nedozněly,
Zpěwy české mutnau lkagj ozwěnau;
A giž zase z lyry nowé hudj žely
Pěwec český — s hlawau k ňadrům skloněnau.

Drahá naše wlasti, twé radostné luhy
Hrozj w pustý proměnit se želů krag,
Siné chmury kalj naděgné twé duhy,
Slibugjcj Čechům zkwetagjcjm rág.

Ustaň, děwo česká, wjnek slávy strogit,
Drahým wjtězowým skráněm chystaný;
Počni myrtj w neweselau kytku pogit,
Sypat kwjtj we hrob nowě ustlaný.

A wy pěwci naši, gimžto zwuky gemné
Dáno laudit ze hlučného waryta,
Změňte pjsně bodré w žalozpěwy temné,
Gasná hwězda waše wjce neswitá.

Na Tetowa hradu šedých rumech sedj
W rannj mlze welebný gakýsi duch,
Geho oko wěštj w gih daleký hledj,
Chladných wětrů zwěsty chytá plný sluch.

Gako pustých hrobů tichončmým sadem,
W ciprisowém listj wjtr smutně hrá,
Tako tichým, mrtwým, starodáwným hradem
Kmetůw těžký, tagemný zdech mutno lká.

Slunce dlj, a wětry chladné němo wanau,
Srdce wěštj wšak se chwěge wjc a wjc;
Zraky geho diwným, nahlým ohněm planau,
Wetché údy ztuhly — mrtwa geho ljc.

„Angel smrti!" — Wchynských strážný duch se zhodj,
Do wšj wlasti hlasem mutným zastená:
„Rudolf klesnul, wdowa nad ložem se trudj,
W dálce pláče otce mlád' opuštěná!"

Zrak obrátil kalný, twář zahalil bledau,
W upěnliwý, zaufagjcj pláč se dal;
Zněl kolébkau Tetowského rodu šedau
Pláč žalostný, wšj se wlastj rozléhal.

Giž Ho nenj! — zawznj Čechůw smutné bědy,
Ach, gjm klesla našj wlasti naděge,
Giž gsme zřeli slunce naše naposledy,
Pusté šero kolem nás se rozlege! —

Mocný zástupce, twůg otec, nuzný Čechu,
Gjm ti w garu žitj klesnul w temný row;
Onť, co lásky angel, pomoc, milau těchu,
Gasnau rukau wodil pod twůg bjdný krow.**)

Gemu zněly ze rtů hlasných sladké zpěwy,
Geho slávu zwučné harfy hlásaly,
Wonné wěnce Gemu pletly české děwy,
Naši kmeti Geho rodu žehnali.

A wšak, wlasti milá, giž Ho wjce nenj,
Gedináček odňat twému obgetj;
Syn twůg drahý, hoden twého zaljbenj,
Swadnul — krásný kwjtek twého podletj.

Přigmi nynj zbledlau schránu ducha ctného,
Zemi česká, w drahé Gemu lůno twé;
Přiwiň úzeg' k ňádrům syna ustydlého,
Poslednj mu wtiskni poljbenj swé.

Přigmi choti drahau, wjtey djtky Geho,
W zarmaucených srdce útěchu teď leg;
Ty pak, duchu čistý otce zgasněného,
Nade dráhau wlasti našj wěčně chwěg. —

Boy. Pichl.

*) Zesnulť w Pánu, gakž weškeré wlasti s bolestným ustrnutjm zaslechly, oswjcený tento lidomil u wěku bugarém dne 27. ledna 1836. Nenj zagisté srdce českého, gežby se zpěwcem těchto strof stegné city nebylo gewilo.
R.

**) Gak welice slowa tato wzdálena gsau ode wšeho pochlebenstwj, důkazem stůgtež slowa dopisem nestranného wlastence ze Zlonic od 4. unora nás došlá: »Neyprwé Wám tu žalostnau zprávu dáwám, že gsme 2ho t. m. oswjceného mecenáše našeho a patrona, knjžete Kinského, uložili w kryptu knjžecj u sw. Isidora bljže Budenic wzdělanau. Nepamatugj zagisté Zlonice takowý shon lidu, gaký byl tehdáž: mladj i stařj, katoljci i židé, sprostj i wzdělanj sešli se, a skwjcj se w očjch přemnohých slzy mluwily hlasitě o wážnosti a lásce, w gaké byl knjže zesnulý. Několikráte gel tau cestau, kterau wezli tělo geho; ale gindy weselé hudby lowců sprowázely — kamkoliw patřil, weselé twáře wjtaly geg; tehdáž mysliwci knjžecj bolné zwuky wyluzowali se swých — snad naposled znjějch — nástrogů; smuten byl lid poddaný, gako smutnjwá djtko ztratiwšj otce..... Widěl gsem zsinalau twář geho, widěl ty štědré ruce: a gelikož mi wstaupila na mysl ta wšecka dobrodinj, gakáby byl wždycky po našj milé wlasti rozdáwal: plakal gsem, hořké plakali gsme slzy u mrtwoly geho. Ty prosby, ta wzljkánj, ty modlitby, gaké se zaň k nebesům wysjlaly, snadby kamenem byly hnuly; ale nad kámen necitedlněgšj smrt newšimla si gich, newrátila kořist swau!« — —
Šk.

Přjbytky pařjžských ſpiſowatelů.

Slibugjce, že obrazy těchto přjbytků w čaſopiſe naſſem podáme, toho byli gſme důmněnj, že čjtatelům naſſjm přigemnau ſlužbu proukážeme. Žádného z nich zagiſté tagno giž nenj, že „powzbuzowati ſrdce čeſkoſlowanſká ke wſſemu, co gim powinnoſti k mocnáři, k ſwým kraginám, kraganům a k ſobě ſamým ukládagi“ — a „ſeznamowati ge s pamětnoſtmi záhraničnými, i uwáděti takto na weřegné reydiſſtě welikého ſwěta“ — hlawnj dwa a ſtegnj účelowé naſſich „Kwětů“ gſau. I ſebe hleďmež, i na giné pohljžegme, chceme-li s pochwalau kráčeti ſwětem.

Zpráwy, i byť gednotliwé, o domácjm žiwotě ſpiſowatelů powždy gſau zábawné pro čtenáře; wěžjť w tom coſi wnadného, můžeme-li gich dennjho žiwobytj a gich ſmeyſſlenj porownáwati. Wěkowé uplynau, a my geſſtě rádi anekdoty o mužjch čjtáme, gež byli obdiwem čaſu ſwého, a ſnad i potomkůw uctu požadugj: gakéž mnohem wětſſj wnady muſegi podobné zpráwy o mužjch ſauwěkých mjti, gichžto genius diwy ſwé před naſſima očima prowáděl? — I tuť ſi zagiſté rádi na prſty wyſtaupneme, a natáhnuwſſe krk, přes ſtěnu w podomácnoſt takowých pánů nahljdneme.

Dá-li ſe dle wěcj zewnitřnjch o umělcowu charakteru ſauditi: přjbytek geho zagiſté geſt, kterýž ducha geho obraz podáwá. Každý tak ſe uſpořádá, gak náklonnoſt a chuť wlaſtnj požaduge; i bylořby zagiſté těžko w komnatě přemeyſſleti a pſáti, gegiž weſſkeré uſpořádánj s duchem obywatele by ſe neſhodowalo.

Ale což, kdo přjbytek ſwůg tak zřjditi nemůže z přjčin důležitěgſſjch, nežli geſt chuť a náklonnoſt? — Ai, myť mluwjme zde o ſpiſowateljch francauſkých — o mužjch, kteřj gſauce audowé dwau rozdjlných ſſkol, klaſſické a romantické, ſrdcem třidceti millionů Francauzůw, a kapſau průmyſlných kněhkupců pohybugj; ti pak, wěru! zlatem a ſtřjbrem, gežto gim nakladatel a čjtatel s radoſtj za oběť přináſſj, urownati mohau dle liboſti přjbytek ſwůg!

Geſti wſſak w Pařjži geſſtě giných ſpiſowatelů počet welmi weliký, gežto co náčelnjci národnjho wzdělánj žiwot wedau podobný těm některým, gež gſme tuto uwedli; my gich opomjgjme opět z přjčin důležitěgſſjch, nežli geſt chuť a náklonnoſt. Aby pak ſe čte-

nákowé nassi alespoň s některými zde uwedených lyre seznámili, krátké zprávy o gich žiwotě gsme k poznání přjbytků, ne snad bez prospěchu, přidali.

Casimir D**** bydlj we welikém stawenj, kdežto se i conservatorium nachází, a znamenitau část prwnjho poschodj zaujímá. Gde se k němu po welikých schodech z časů Ludwjka XIV. Nahoře wztagi přichozjho zdwořilí služebnjci, což obyčegně důkazem bywá, že w dobré službě gsau. Málokdo pregde dlauhými předsjněmi, aby Kazimjrowu letitau matku nepotkal. Twář gegj gest gemná a dobrotná. Wedlé nj hopkuge malý, bezaunký chlapeček, rozkošný zlatohláwek; ale, gak mile cizjho přicházeti spatří, honem utekê k otci, a mezi nohy se mu schowá. Tohoto synáčka D**** tak miluge, že se i z neywážněgssj rozprawky wytrhne, aby mu hračky spořádal. — Wssecko gednoduché a takořka patriarchalské w obydlj tohoto básnjka se nalezá. W pokogi, kde hostě wjtáwá, gediný weliký obraz krále Ludwjka Filipa wisý, neboť D**** gest naporád gesstě přjtel kraluw, gakož gjm gindy wéwody Orleanského býwal. Germain D**** swého bratra často nawsstěwuge, a obyčegně s njm obědwá. Kdykoli se bratřj potkagj, wždy sobě s libým usměchem ruce stisknau; Germain gest ostatně wždy dobrého rozmaru, přjwětiw a rád si porozpráwj. Když odchází, widěti gest na něm, že rád u bratra pobyl; bratr pak geg doprowázj zrakem laskawým. — S wřelým pohnutjm laučiwagj se hosté s tjmto přjbytkem, proniknuti gsauce duchem neyčistěgssjho básnictwj, gežto celau rodinu prowjwá.

(D**** Kazimjr, narozen 1794 w Havru, giž co 17letý gjnoch slawnau dithyrambau na krále řjmského dráhu básnickau započaw, pozděgi cele básnictwj dramatickému se oddal. Truchlohry gebo: „Les vêpres siciliennes" (1819) a „Le Paria" (1820) dobrau powěst mu zgednaly: zwlássť druhá skwělau barwitostj, zwučným werssem, gakož i bohatostj myssének a obrazů o básnickém gebo pokroku krásné swědectwj wydala. Znamenité gsau elegie gebo: „Messéniennes." Nowých wěnců dobyl na diwadle weselohrau: „L' école des vieillards" (1823) a truchlohrami „Marino Faliero" (1829), „Louis XI" (1832), a „Les fils d' Edouard" (1833). — D**** sice dle swého wzdělánj k staré sskole klassické náležj: gelikož ale při swém básnickém nadánj předmětů wždy takowau sjlau a způsobem se uchopil, že úzké meze staré sskoly geniálně přeletěl: s několika ginými básnjky téhož účele a záměru k oněm přjstitelům nowěgssj a zabawněgssj poesie francauzské náležj, gežto z nowé romantické sskoly se teprwa pozděgi wywinula a wzmohla. — Neyposlednějssj dílo gebo „Don Juan d' Austria" lonského roku se prowozowalo, a dle swých wnad i wad mnohému pro et contra wznjku dalo.)

Jules J***. Kdo k tomu gjti chce, musj gjti přes dwůr paláce ulicj de Tournon, na němžto lokage uwidj, an, oblečeni gsauce na dwořj zlaté lemowané kabáty, s ohrnutými u krku koláry, skwělý kočárek umýwagj. Skwostnými pokogi gde se na to, až se do komnaty wkročj, kde J**, w posteli leže, pjsawá, obklopen společnostj domácjch mladjků. Gich howorem wssak ani dost málo ze swé práce wytrhowati se nedá, ba někdy sám wtjpnými nápady rozprawku ožiwuge. Také někdy panna (w literatuře známá půtkau swau s p. Lisandrem) pozdjlu bráwá na těchto zábawách; z wětssjho djlu ale gen proto přicházjwá, aby J** beze wssech ohledů ze společnosti wywedla, když naň dlauho do snjdanj čekati musj. Někdy wssak také, když se přátel a zwědawých přjliš nahromadj, sám se tento powěstný kritikus tagnými dweřmi do pjsárny odstranj, kdežto se w tichosti wážněgssjm pracjm oddáwá. Při psanj sedáwá J** w sseditém županu, na hlawě mage bawlnenau čepičku. —

B*** bydlj w neparném domku. Po úzaunkých, neprohledných schodech přigde se k němu do obydlj, w němžto se rozličného nářadj, spjsse welmi pohodlné nežli wkusně sestaweného, spatřuge. Z wyšlého přjchozj, že se u člowěka nachází, kterýžto nahle zbohatnuw, we staw swůg se gesstě wprawiti neumj. — Z gedné strany gest komnata, kdež B** po celý den meškawá, do čtyr hran stawěná — z druhé strany pak se w půlkole zatáčj. W tomto půlkole weliký, prawý turecký diwan se nacházj, to gen: na podlaze skwostný čalaun rozprostřen ležj, černým a červeným hedbáwjm protkawaný. Po stěnách červené opony wisj, na nichžto se sslaupowé z bjlého mussjlinu skwěgj, a mezi těmi až ssestero pěkných, dwauramenných stříbrných swjcnů se lesknau. Strop, kdežto weliká, pěkná lampa na zlatém řetězi se haupá, blysstj se co padlý snjh. Okrauhlé sstj u prostřed komnaty potažen gest drahým perským čalaunem; na malých stolcjch rdjsí se kwjtem neykrásněgssj růže, a wedle gednoho stogj pana B***a zlatem wykládaná hůl, za kterauž wjce nežli 1000 franků dal. —

Pro rozdjl wſtupmež nynj w přjbytek Chateaubrianda. Zde nás newjtagj zlatě lemowanj ſluhowé, alebrž wážná proſtota, odřeknutj ſe hluku ſwětſkého, a tichá trudomyſlnoſt. Komnata, kdež býwalý miniſtr — kdež onen bydlj, genž weſſkeré literatuře francauſké ceſtu nyněgſſj poukázal — ta komnata ge pauze dubowým nábytkem naplněna. Umdlen tjhotau dnů ſwých, ſedá Chateaubriand ſkoro napořád w hlubokém zamyſſlenj, gen po chwjlkách oko k hoſtům pozdwihuge. Tu neſlyſſeti než potichu pronáſſená ſlowa, mezi nězto ſe ſſuſtěnj kráſných ſtromů před okny, a ſſtěbetánj ptactwa mjſj, gež hnjzda ſwoge nad okny u bytu muže upletlo, gegž wyhnanſtwj, nehody a ſláwa přetěžce byly zkauſſely.

(Vicomte de Chateaubriand, mezi počtem neyznamenitěgſſjch ſpiſowatelů francauſkých, narodil ſe 1769 w Combourgu w Bretani, a wlaſtně ſe Lepretre nazýwal, až otec geho ſtatek ſi kaupil, a s njm i nowé gméno přigal. Roku 1786 wſtaupil Ch. do wogſſtě, a wydal ſe do ſewernj Ameriky za čaſůw tehdegſſjho welikého pobauřenj. 1792 wrátil ſe do Ewropy, a odebraw ſe do Angličan, z nauze pracjm liternjm ſe oddal. Pozděgi ſe opět w Pařjži umjſtiw, ſpoluwydawatelem čaſopiſu „Mercure de France" ſe ſtal. — Meſſkánj geho w Řjmě, kdež 1803 tagemnjkem u wyſlanſtwj byl, powzbudilo geg k nábožné báſni: „Les Martyrs," kteráž 1807 na ſwětlo wyſſla. Toho roku učiněn byl francauſkým miniſtrem we Walliſu, wzaw-ale propuſſtěnj, r. 1806 putowal zemj řeckau do Jeruſalema, do Alexandrie a Kaira, a zemj ſſpanělſkau ſe do wlaſti nawrátil. Po uwedenj Ludwjka XVIII. zjſkal ſwými „Reflexions politiques sur quelques brochures du jour" dobrau powěſt u miniſterium; dne 19. ſrpna 1815 powýſſen byl za ſtátnjho miniſtra a péra — 1816 zwolen za člena akademie. 1820 byl wyſlancem mimořádnjm w Berljně, 1822 w též důſtognoſti w Londýně — 1824 ale, an Villélůw náwrh ſtran důchodů ſchwáliti nechtěl, propuſſtěn geſt. Spiſkem „Le Roi est mort; vive le Roi" po ſmrti Ludwjka wydaným, dobyl ſi přjzeň Karla X. W ten čas pſal mnoho w záležitoſtech tiſku. — R. 1830 mluwil s horliwoſtj o práwu wéwody burdowalſkého, zpěčowal ſe, Ludwjka Filipa uznati, načež propuſſtěn byl z komory pérůw. Od těch dob rytjrſké ſlužby ſwoge obětuge wéwodowi z Burdowallů i matce geho, a wſſak ſe w podnikánj Karliſtůw nemjſj. — 1833 byl Ch. w Praze. Prawj ſe, že okolnoſti geho welmi ſkwělé negſau — muſjž z nedůſtatku giných přjgmů pilně Miltonůw „Ztracený rág" překládati. — Spiſy geho gſau plny žiwota báſnického. Pjſſe wraucně, s wybrauſſeným duchem i znamenitau ſilau; ale myſſlénkám ſe čaſto prawdy a ſpogenj nedoſtáwá. — „Atala" geho i na gazyk čeſký přeložen geſt od J. Jungmana.)

Mnohý kráčel giž ulicj, nazwanau „rue vivienne," tjmto úzkým průchodem, kdež po obau ſtranách domy se ſſeſti a ſedmi poſchodjmi ſtrmj — a nepomyſlil ſi, že by na neywyšſſjm těchto domů balkon ſe nacházel, z něhož neobſáhlá wyhljdka na Pařjž a wůkolj gegj ſe otwjrá. Z balkonu toho kročj ſe w pokog, welmi auprawně i neobyčegně okráſſlený. Na prahu ſpočjwá náramný pes, neuſtále za welitelem ſwým ſe ohljžege, kterýž w černém ſametowém domácjm kabátě s welkau péčj kwětiny obſtaráwá, gimiž celý balkon pokryt geſt. Po ſtěnách wiſj ručnice, umrlčj hlawy, podobizna ženſſtiny s přewrácenými ſypacjmi hodinkami, liſty za ſklem černými pentlemi obtočené, motýlky, čjnſké nádoby — wſſe to s obzláſſtnj chutj a bez wſſeho nepořádku w pokogi rozſtaweno. Také čeſtný penjz tu widěti. Přikročiwſſe bljže, čteme na něm:

„Miniſterium obchodu a weřegných pracj Alfonſu Karrowi, an byl s nebezpečenſtwjm wlaſtnjho žiwota kyryſnjka druhého pluku před utonutjm ochránil. W Châlonsu dne 25. čerwence 1829. — Podáno w roku 1833." —

Alexander D** zůſtáwal gindy w nádherném oddělenj welikého domu w ulici „rue bleue" nazwané. Kůži z tygra proſtřenu měl na podlaze, a okny, ſlawným umělcem malowanými, pronikalo gen polowičnj ſwětlo na lože báſnjkowo. Snad že z umělecké ſwéhlawoſti bydlj nynj D** w úzkém přjbytku w passage Saulnier, kdež bohatý geho nábytek we třech pokogjkách ſotwa ſe nahromaditi dá.

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

Přiſſelť ale také na zlobu řád. Zaljbiloť ſe pánům o neznamenitoſti hiſtorie naſſj rozpráwěti — v gediné době, o gediné oſobě ubozj Řjmané newěděli, kterážby doſtogna byla gich barew a ſſtětců. K čemuž gſem měl hluchým hrdiny a welikány naſſe wypočjtáwati? K čemu o bogech a dobách, i nad cizjmi národy rozhodugjcjch, mluwiti? Oni znagj gen, o čem pozůſtatky Řjma ſtarého ſſeptagj. A wſſak zawázal gſem

se, že obrazem z děgin leských palmu wstěpnau obdr-žjm nad gich kompositcemi! — Uwidjm, gak daleko pa-mět mege dosáhne, a gak wysoko si obraznost mege wyssine.

* * *

Něco nowého! S Italij musím se rozlaučiti. Bude mi to s radostj i se želem. S tebau, kragino — ty schránko wěčně newadlé krásy, s tebau, pozwatný hřbitowe ussechtilé welikosti, s tebau, swětnice wěčných rozkossj! — s tebau bude se mi holce laučiti! Počjtil giem na prsau twých, gak možno bylo, že gsi od wě-kú pěstowala miláčky, gichž gména až podnes zněgj we swatyni uměnj. Tebe s bolestj opaustjm! Leč wůle dobrodince mého, gjžto mi se bylo wždycky wděčně tj-diti — powěs hraběte mého wolá mě za Rýn, do Pa-ryže, aniž mi litowati gest, že mě ze spolku wlastných odwádj. Buďte tu s Bohem!

Wytrhuge mě sice nenadálá tato cesta z mnohé začaté práce, a wssak předce s radostj se do wln pa-řjžského žiwota gednau potopjm, a opláknuw, co mi w Italii srdce ustjsnilo, s nowau silau se k djlu na-wrátjm. Gedinau starost mi odgezd můg působj — starost o Fenellu. Newjm, gakž ginák nyni nad bu-daucnostj děwčete toho rozhodnauti, nežli zůstawiti gi w Římě u rodiny, co znám, ssechetné, až mi bude s hraběcjm příznivcem stran dalssjho zaopatřenj pro-mluwiti. Až dosawade giem mu o mém otcowském prawu ani zmjnku neučinil. Překwapiti geg mujjm djwčj přirozenau půwabnostj, a zjskanau do té doby wzdělanostj.

* * *

Starosti mege stran Fenelly se množj. Něco podiwného. Že s Castlainem bydljm, wjš; gest mi, gakobych mladssjho bratra w něm milowati musel, a s potěssenjm pozorowal giem, že i okolo Fenelly a ko-lem něho ono něžné pauto růže swoge otáčj, gakéž se-stru a bratra blažjwá. Gá giem ge, bohužel! nepo-znal nikdy.

Mluwě o kwapném odgezdu, nezatagil giem sle-chetnému Frankowi starost mogi o děwče, i widěl giem, že také w něm se péče wzbudila, že se zprávy neoče-káwané řjkage uleknul. Zamlčel se wssak, a gá ctil mlčenj geho, wěda, že se zagisté s náwrhem ssechetným stran zaopatřenj děwčete zanássj.

Bylit gime o samotě. Gá pořádal wěci swoge k brzkému odchodu; Castlain oknem pohljžege w za-hradu, stál dlauhau chwjli, ani slowa nemluwě. Náhle se obrátil. Twář geho se rděla.

„Rozhodnul gsi gij, příteli, co s Fenellau pocne-me?“ tázal se gakśi negistě.

Gá mu rodinu nětkterých w Římě německých hu-debnjků pogmenowal, kterýžto giem djwku za ohlegný penjz hodlal dáti w opatrowánj.

„A domnjwáš-li se, že bude chtjti Fenella zů-stati?“

Gá pokrčil rameny. — „Co má počjti? — S sebau gi wzjti nemohu.“

„Nech tedy, ať gá gi s sebau wezmu — dausám, že se nebude zpěčowati. Pogmu gi za ženu.“

Myslil giem, že dobře neslyssjm. — Byl to žert? — Měl giem se smáti? — To djtě za ženu?

„Fenelle bude patnácte let — a prosjm, abys, milý Stanislawe, powážil, že pod nebem italským stogjme, ne we studených sewerných kragjch.“

I byloť mi, gakoby rauška s očj mých padala. Fenella prawě do dweřj wkročila — s podiwenjm wzhlédnul giem poprwé na kwetaucj pannu. Čtrnácti-leté děwče wlastně garnjmu, dechem milosti uplně roz-winutému paupěti se podobá. Kdež giem mjwal oči, že tyto wnady lepotwárného tjla, tato labutjowá ňadra, tyto zářjcj hwězdy pod krásným obočjm newi-děly? — W ljbezném tenutj potápěl giem zraky w kráse djwčjně. — Castlain mi stisknul prawici, a rychlým krokem okolo Fenelly z pokoge se odebral. —

„Co schážj bratru Karlowi?“ tázala se Fenella, s podiwenjm se za njm djwagjc, an odcházel.

„Mluwili gime o tobě, Fenello!“ prohlássil giem se zkrátka, chtěge co nejdřjwe tagemstwj odkrýti, gež od několika minut dussi mau tjžilo.

„O mně? — Snad giem mu nedala přjčinu k mrzutosti? Pozorowalať giem, že mu twáře gako w hněwu hořj.“

„Hořj mu ohněm lásky. On tě miluge.“

„Ai, tomu gest sestra Fenella powděčna. Fenella geg také miluge!“

„On tě chce za manželku pogmauti!“

I očekáwali giem, že se djwka do smjchu dá; ale s ulekmutjm bylo mi widěti, že gi blednau růže po twářjch. Krew, zdálo se, že gi w srdci wázne, klopotně se gi ňadra zdwihala — sotwa že gi bylo dechu nabyti. Stálať tu na okamžik, gakoby socha alabastrowá.

„Co gest ti, djtě?“ zwolám wyděssen nad stawem djwčjm, a wida gi na těle se třesaucj, w náruč giem gi chtěl pogmauti; a wssak děwa gakoby w smrtelných auzkostech, sklauzla mi z objetj, a padnauc k zemi, za-

čala mi kolena objímati, s hlasitým ssfkánjm wolagjc: „Nezawrhug Fenellu!"

„Pro žiwý Bůh! Fenello — gák blaho twoge obmeyssljm —"

„O, tedy mne nech neynižssj služby konati pod střechau twogj — na mrknutj oka twého budu pozor dáwati — potřeby moge nebudau tebe tjžiti — potu a mozolů nebudu se sstjtiti: genom mě nech po boku swém zemřjti!"

A twáře gegj při těch slowech nowého žiwota nabyly, oko gegj lesklo se, celá dusse gegj byla w plamenném pohnutj. — J muselk gsem djwku horaucj upokogiti. Šetrnými slowy gsem gi o wůli hraběcjho přjtele mého powěděl. — Slzy gi kanuly po twáři, an lewicj mau obgatá wedlé mě stogic, hlawu mi byla na srdce sklonila, a tisse, co wolný beránek, na slowa moge pozor dáwala. Swatě gsem gi sljbil, že s Karlem dalssjch řečj o gegjm zaopatřenj nebude, alebrž pobyw dle wůle přjzniwce swého w Pařjži, bez odkladu že se do Řjma opět nawrátjm. Roznjtil gsem w nj naděgi w krásněgssj budaucnost.

Pewněgi byl gsem mezi rozpráwkau rámě okolo djwky otočil; ona důwěrně, co wtělená milostnost, hleděla mi do očj. Newjm ani gak — ale hlawa moge se bezděky sklonila, a rtowé mogi zawadili o rty djwčj — gesstě nikdy gsem gi nebyl poljbil; bylok to prwnj poljbenj, co gsem si otcowského práwa nad mladau Neapolitankau osobil. Newjm, gak prawj otcowé ljbagj — ale we mně wřela krew, dech se mi zaužil, hlawa mi ssla kolem — bylok mi, gakobych se byl z těsných okowů tělesných wznesti měl do wětrné wýsosti, a genom dwěma djwčjmi rameny tjžena gsem se cjtil k hmotné zemi: Fenella mě byla w tom okamžiku křečowitě obgala, a rtowé gegj žhaucjm dechem hořeli na rtech mých, poljbenj opětugjce. Na to se wymkla z obgetj mého, zůstawjc mě w komnatě samotného.

Za dlauhau chwjli stál gsem, newěda, gakž neznámau posud bauři w prsau pogmenowati. Wečer se bljžil — slunce mi po zlatých poblescjch posjlalo „dobrau noc!" — Přistaupil gsem k oknu — ljbezně ssustělo lupenj na rozkossném sadě — we dálce u hustého křowj se něco bělalo: Fenella tam klečela, ruce magjc sepiaté k pobožné modlitbě.

* * *

Wssecko w pořádku. Fenella giž w nowém obydlj se umjstila; zdát se, gakoby ulewy nacházela w hudebnickém žiwotě swých nowých domácjch. S Castlainem málo co mluwila. — On gi w skutku miluge; a wssak s beznaděgnau láskau swogj umjnil se nawrátiti k břehům weselé Sekwány — doprowodj mě do Pařjže.

Do Pařjže! — Nowá hwězda wede kroky moge — náš Bedřich! — Po pěti letech měli gsme se shledati; náhoda čili osud gináč welj; uwidjme, bude-li z toho weselo- anebo truchlohra. Hleď, gesstěbych rád žertowal.

Co asi náš Bedřich dělá? Pod wěnci swé sláwy nenaděge se mé náwsstěwy. Ta tichá dusse! — Gak se těssjm na ljbezné usmánj geho, na panické zarděnj, až o zpěwohře začnu. — Kde as wězj Wiljm? — Zdá se, gakobychom neměli slowu swému „Po pěti letech" dostáti.

* * *

Dne ...... 1830 opustili gsme s Castlainem břehy tiberské. Podiwno! Bylk to den nowých nesnázj Francie. Rychloletá powěst potkáwala nás, djlem hrůzné, djlem libostné roztrussugjc báchorky. Karel se třásl — plesal i lekal se — dusse geho před wozem zaljtala za pařjžské náspy, a mjsila se mezi gardu národnj; na čas ustaupil obraz Fenelly z mysli geho. Gen o matku swjrala geg péče. — Nynj gest w Pařjži, a s njm i listy moge hraběti. Přjsnost pomeznjho dozorstwj zadržuge mě na prahu Francie; mussjmk na dalssj rozhodnutj čekati.

* * *

Šťastně gsem proklauznul! Diwá to a diwě se ssklebjcj doba. Rána, gežto z Pařjže zatřásti měla wesskerau zemj, nynj teprwa po žilách kragin ostatnjch se rozbjhá. Hluk, zwoněnj a břinkot po osamělých dědinách; zástupowé po silnicjch, dotazowánj a zadržowánj na wssech hospodách — gsemtě žádostiw, gak se Francie z tohoto otřásánj usadj.

* * *

Zkaussenj moge začjná! Šlechetného přjzniwce mého zachwátila smrt. Ulekánj, týránj a poraněnj — an se práwě u býwalého ministra, hraběte R.... nacházel, proti gehož domu i rodu se praud rozwětřené lůzi obořil — uwrhlo starce ssedesátiletého na lože, z něhož wjce nepowstal.

W prwnj pařjžské ulici potkal gsem pohřebnj průwod. Genom několik skwostných kočárů gelo za rakwj. Podobalo se, že cizinci poslednj službu prokazugj. Leknutjm bylbych se z wozu skoro skácel, an gsem bljže na znak pohlédnul, gegž byli w předu na rakew upewnili.

„Kdo to?" zkřiknu hlasem pronikawým, z wozu střelhbitě wyskočiw.

„Oběť lidské nezbedy!" odpowěděl gednozwučný černopláštjk, genžto s křjžem kráčel po předu.

Můg hrabě to byl! — Nynj stogjm sám sobě zanechán. Hlawa mě pálj — musjm pilně k nebi zhljžeti — a Bedřicha nassého wyhledati.

[Pokračowánj.]

Wausy.

I musjmeť článek tento — dá-li se — promjchati wážnostj a žertem, galož gsau wausy odkwetagjcjho — starého mládence, promjchané ssediwým a černým. Wausy gsau widitelné znamenj uzrálého pokolenj mužského, hlawnj ozdoba na twáři nassich sswiháků. Neydřjwe rostau na swrchnjm rtu, a tu se wsseligak zakrucugjce, zwlásstnj studium požadugj. Zoweme ge frňausy — někdy gim také wausjjska řjkáme. Pozděgi se na bradě a pod bradau wyskytugj, posleze pak na ljcjch (ljcausy?) wylizagj.

Barwa wausů, gich sjla a zrůst řjdj se často dle rozličnosti národu, stářj a přirozených powah. Černé, twrdé a suché wausy spatřugj se na lidech letory cholerické, w prostřednjm stářj a na obywatelých kragů teplých, suchých — nasse černé woskowané frňausy prosjm aby se neráčilo w tuto třjdu počjtati; bjlé, bledé, husté pučj gako chmýřenj na autlých mužjkách — tau mjchanicj rodu ženského a mužského — a na lidech w kragině wlhké; plamenné čili zrzawé wausky krássleji člowěka kragin půlnočnjch. Mimo to i ginau barwu někdy dostanau. Kdož nezná ku př. Modrofausa Raula? Gsauť prý modré wausy gen pauhé zwrhnutj čerwených. Oprawdowě modré, ano i zelené wausy prý ale skutečně u dlauho pod zemj pracugjcjch kowkopů k spatřenj býwagj. W stářj wssecky šedjwěgj; a wssak i auzkostj, strachem, starostj a welikým leknutjm chudinky před časem zblednau.

A což nynj o gich welkosti, délce a haussťce wyprawowati? Známoť, že mnohému, a byťby deset ssálečků mastě denně wymazal, předce wyljzati nechtěgj; za to prý sslechtic Rauber, wogenský radda Maximiliana II. wausy měl, že mu až na zem, od země zase až pod pás dosahowaly, kdežto si ge mimo to gesstě gednau okolo těla otočiti mohl. — Wjmeť také ze zkussenosti, že mrtwolům gesstě několik neděl w hrobě wausy rostau. — Řekowé nechawali si wausy až do panowánj Alexandra Welkého swobodně růsti; Žide a ginj Orientalé střjhali gich, w nesstěstj a zármutku postaweni gsauce. Když ale odnjmanj wausů wsseobecné do zwyku přisslo, což asi 300 let před narozenjm Kr. se stalo, tuž ge Řjmané w nesstastném pádu a zármutku růsti necháwali. Stařj Germané střjhali wausů genom někdy, a někteřj kmenowé národu tohoto za prawidlo měli, že se mladjk dřjwe holiti neměl, dokawad byl něgakého nepřjtele nepřemohl. — Předceť dobře, že mnohý starý obyčeg do hrobu se uložil; — tež bychom za nassich dnů ani břitwy nepotřebowali; a cožby řjkali břitwáři a brusiči?

Čechowé až do panowánj Jana Lucemburského pěkné po celé bradě wausů nosili; leta 1317 ale dle francauzského způsobu ge přistřihowati začali, což arci k nemalému pohorssenj panů Staročechů slaužilo, kteřj pilněgi obyčegů swých předků se držjce, nežli čestnj hausowé Nowočechů, mrawy, ssat i gazyk gich milowali. W ten čas pánowé u dwora kralowského také ssiroké slowanské poctiwice swlékati, a úzké francauzské nohawice obláčeti, i kratké kabátky s mnohými lesknaucjch se knoflíků na se wěsseti začali, čemuž se owssem starj sausáčkowé nemálo smáwali.

U Franků byly dlauhé wausy a wlasy znamenjm swobody a důstogenstwj. Gich docela odholowati bylo teprwa za panowánj Ludwjka XIV. wůbec uwedeno; nebť poddanj a dwořenjnowé, chtjce swému 4letému králi co neypwjc se podobati, nechali sobě wausů cele ostřihowati, a holé brady w dobrau powěst přiwedli.

W prwnjch letech francauzského pobauřenj opět ljcausy do obyčege přissly, a gakž wůbec známe, zwlásstě od několika poslednějssjch let znamenitau čásťkau negen mužské sprautlosti, nýbrž celé mužské twáře staly se. Často se obličeg neynowěgssjho sswiháka malému podjlku podobá, kolkolem hustým a wysokým pessjm obrauhenému.

Řecké duchowenstwo a někteřj klássternjcj až dosawáde dlauhých wausů nosj.

Obywatelowé wýchodnjch kragin swé wausy wždy w neykrásněgssjm pořádku držj, a woňawými wodičkami ge zawlažugj. Muži geden druhému wausy na znamenj wážnosti, ženy a děti wausy swých manželů a otců k wygewenj lásky a náklonnosti ljbagj. Kdo pěkných wausů má, za sslechetného se powažuge, kterýž nižádného zločinu spáchati nemůže. Spácha-li ale předce něco, gežby zákonům na odpor stálo, wůbec geg litugj, řkauce: „Škoda geho wausů!" — „Na mé wausy!" gestiť weliká přjsaha, neywětssj ale: „Na wausy proroka!"

Přibjk.

Čas a duch lidský.

Mathieu, mechanik w Bruſelu, opět nowý ſtrog párnj wynalezl, gjmž weſſkeré poſſty w niwec uweſti hrozj. Wyſtawjli ſe pro tento ſtrog dráha bez překážky rowná až do Pařjže, prawj wynálezce, že tam z Bruſelu pſanj za hodinu dogdau! —

Poceſtný geden wyprawuge o Sawogjch toto: Wſtaupiwſſe do hoſpody, chtěli gſme poſnjdati. J ſljbil krčmář, že nám hned poſlaužj. Brzy na to otewřely ſe dwéře, a mladjk ſwazek holj na ramenau neſa, wſtaupil do ſwětnice. My giž gakſi bogácně na ſebe pohljžeti začali, gak nám aſi poſlaužj; an gſme s podiwenjm ohledali, že hole čili kyge we ſwazku žádné dřewo nebyly, alebrž chléb, způſobau čtyry ſtřewjce dlauhých prutů pečený.

W Pařjži počjtá ſe nynj 2413 ſſewců, 1058 kregčů, 2790 winařů, 1350 lékařů a hogičů, 969 wláſenkářů a 600 pekařů.

Dennj kronika.

W Pařjži nakaupilo ſe 500 dram — truchlo-, weſelo- a činoher, gežto ſe do Carihradu w knihownu ſultánowu odwezti magj. Newj ſe geſſtě, budeli w nich panownjk turecký čjtati, a neboli ſe i prowozowati budau. — Gak ſe čaſowé měnj!

Každá maličkoſt od Fieschiho nynj w Pařjži ceny nabýwá, nowé lárky poſkytugj k rozprawkám. Zwláſſtě po liſtech geho pozor ſe dáwá. Angličan gakýſi za malau cedulku, gižto wězeň podplukownjku Ladvocatowi poſlal, dwadcet lib. ſterlinků zaplatil.

Nedáwno prowozowali w Hamburce na druhém diwadle »Das Feſt der Handwerker.« Práwě když »Hähnchen« chwalořeč o ſobě držel, lampy nagednau zhaſjnaly, a na gewiſſti notná tma powſtala; »Klucke ſe toho chytiw, prohodil: »Na Hähnecken, des muß wahr ſind; wenn du erſcheinſt, verdunkelſt du Allens!«

Markytu Callaghanowu chytil dráb w Londýně na ulici, an s dwěma dětmi žebrala. Přiwedenať byla k policeynjmu komiſaru, kdež wyznala, že djtko neymladſſj denně za 8 kreycarů nagjmá, chtjc u lidj autrpnoſt wzbuditi. Hellena Fitzgeraldowá, matka djtěte, gſauc předwolána, wygádřila ſe, že djtko to za ten penjz odſtaupiti muſj, gelikož gj překážj, kdykoli ſe na dennj práci pronagjmá. — Matku na měſýc, nagjmatelku na 2 měſýce do kázníce zawřeli.

Joſef Guſikow (wiz lonſké »Kwěty«) s wſſeobecnau pochwalau koncerty w Drážďanech a Lipſku dáwal. Neobyčegný tento ukaz na obzoru hudebnjm wſſude obdiwenj wzbuzuge. — W Drážďanech prý Madame Friedrichsowa, powěſtná harfeniſtka z Londýna (kterau gſme předeſſlého měſýce i tady, w Praze, ſlyſſeli) s Guſikowem w koncertě hráti nechtěla, protože prý zwyklá nenj we ſpolečnoſti wyznawačů ſtarého zákona hráwati! — Z uſt Angličanky ſlowa až k newjře podobná.

We Francii přepadli laupežnjci doſtawnjk, ohledawſſe ale, že w něm pauze několik chudobných řemeſlnjků ſedj, uſtali od ſwého předſewzetj, a darowali gim geſſtě ke wſſemu 40 franků. Neobyčegná, wěru, třjda laupežnjků.

Zakládánj železných drah geſt nynj neyznamenitěgſſjm podnikánjm po celé Německé řjſſi. Z Frankobrodu, z Mohuče, Augsburgu — po Bawořjch, Würtembersku, po Swěycařjch, k pomezjm francauſkým, wſſude napořád ſe ſpolečnoſti k založenj podobných ſilnic wyſkytugj, wſſude ſe giž wozy párnj k rychlému dowáženj hotowj. — J w naſſem Polſku nákladná dráha železná ſe bude ſtawěti, a pak možno bude, ze Lwowa do Wjdně za 24 hodin ſe doſtati. Stran obchodu přineſau tyto ceſty nesčjſlné užitky. — Potřebný howězj dobytek řjkage hrawě do Morawy, Rakaus a odtud k nám ſe bude po párnjch wozjch dowážeti; nedoſtatek pjce po ceſtách nebude mu překážkau.

Dne 25. unora 365. Geta byl od bratra Domiciana na kljně matčině zawražděn, a od něho ſamého pak mezi bohy počten, řkaucjho: »Sit divus, modo non vivus.«

[1296]. Zemřel pražſký biſkup Tobiáš, muž wážný a o celé Čechy zaſlaužilý. Byl wěrným rádcem krále Wáclawa II., kteréhož, pod poručenſtwjm Otty Dlauhého z Braněboru nedbale wychowaného, we dwanáctém roce množſtwjm peněz čeſký národ wykaupil; načež on, doſednuw na trůn, neunawenau pilnoſtj wynahradil, co ſe na něm bylo zanedbalo. Nabyl známoſtj w gazycjch a we wſſelikerých třjdách uměnj, takže ſe ſtal wýborným panownjkem. J báſnjkem byl wýborným. Kdož nezná geho kráſnau pjſeň: »Z welikých dobrodružſtwj miloſt mi wygewila ſladinkau důſtognoſt!« —

[1637]. Zemřel cjſař Ferdinand II. Geſſtě za geho žiwobytj byl geho ſyn Ferdinand III. za cjſaře řjmſkého zwolen, gemuž cjſař Ferdinand II. ukončenj třidcetileté wálky zanechal. Cjſař Ferdinand II. powýſſil rod Lichtenſſteinů, Dietrichſſteinů (1622) a Lobkowiců (1624) do ſtawu knjžecjho. Od něho do ſtawu knjžecjho powýſſený rod Eggenberg a rod Piccolomini giž wymřel.

[1723]. Zikmund, hrabě z Kollowic, byl za prwnjho arcibiſkupa wjdeňſkého inſtalowán. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Poſpjſſila.

Čjslo 9té.

3ti r. běh.

Časopis tento wy-
...zj u Jana Host.
...pjšila, w Praze, na
...rém městě, w Li-
...wé ulici, čjslo 210,
...k dostánj gest w
...skladu wyda-
...telowu každý čtwr-
... po archu, k ně-
...žto se we čtrnácti
...ech wždy gestě
...archowá přjloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá i po c. k.
paštow. auřadech, a
wšak gen za půlletnj
předplátku 2 zl. 12 kr.
na stř., týdennjk tento
se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

3ho března] [1836.

Slawský národ rownjm se mi zdáwá
Pokognému býti potoku,
Kterýž we zdlauhawém pokroku,
Ale wážně k cjli swému plawá.
J. Kollár

Hesperidky.

Uwod.

Čerwánky blednau — umjrá den! —
Tu mlhy wstaupj z gezera chladného,
A z hrobu prawdy wywstane sen
I bolest...

Dalibor, truchlohra.

Swjce mi dohořela. Samoten gsem seděl w ...emné komnatě, přemeyšlege o dennjch nesnázjch a ...ewyhnutelných bolestech.

„Tak wýborný člowěk," řekl gsem k sobě, „a tak ...různý osud geho. — Proč mně nemožno pomoci ge...nu? Proč wůle, saucit a slzy nestačj k zlepšenj stawu ...člowěka nešťastného?"

A opět bych byl w rozgjmánj zádumčiwém, gako ...byčegně, wlhkým okem w temnost zjral, kdybych, ...pamatowaw se, nad swau citliwostj se nebyl musel ...zasmáti.

„Pošetilost, bláznowstwj, šjlenost!" zwolal gsem. Denně se té sprosté citliwůstky odřjkám, a hle, ledwa ...že zagde slunce, giž opět w zřjceninách srdce mého ona ...nepokogná nočnj strašidla procitnau, gakéž gsau zpo...mjnánj, přánj a widiny, i giné stwůry bez wšj sku...tečnosti, a ty opět zkaljj weškerau radost žiwota mého.— ...Ha, ha, ha! — Budu se smáti, a kdybyš, milý Erwjne, geště dneš umjral, a rumy srdce mého za tebau do hrobu se řjtily; na twém náhrobku ani nezawzdychnu, a smjchem zagenu žel a zaufalstwj." —

I opět gsem se smál, a gasné welké krůpěge slzj, co žhaucj perla, kanuly mi po twáři. Swlekl gsem oděw swůg, a ubjrage se do lože, duši gsem nutil k zapomenutj wšech truchných myšlének.

„Dobrau noc, Erwjne! Nynj budu spáti; a přečkáš-li dnešnj noc, powjm ti z gitra o twém snu."

Byl wšak Erwin tento gediný přjtel můg, wystřednj ginoch, gakých za wěku našeho často nalézáme; nebyl ale třeštjncem! — Znal gsem geg co pilného pozorowatele smeyšlenj a gednánj lidských, i neobyčegného štaumatele powah zasmušilých; nenalézal gsem ale w něm přjsného posuzowatele swěta, aniž pojmowal wjm, zdali geg milowal, aneb zawrhowal. Býwal welmi zamyšlilým, když se wšak rozgařil, rozmar geho diwoce wesele se nazýwati mohl. Wyhledáwal gsem geg často schwálně, a to mne k němu wábilo; neb tjž ginošského trudu welikau do sebe mocnost wjmagj. Neměl žádných přátel, a protož gsem se gá k němu přiblížil. Stali gsme se nerozdwogitelnými; geden druhému wjce nežli bratrem byl.

Erwjn bydlel nademnau we čtwrtém poschodj u chudé wdowy. Tam se byl i roznemohl, a pomoc mu wjce nebylo. — Tři noci ztráwil gsem bdjenjm u po-

ſtele geho, dneſſnj *čtwrtau* gſem giž nemohl. Wdowa na tuto gednu noc přewzala ſlužbu mau.

Giž gſem počal mdlobau pozdřimowati, an mě lehké klepánj na dwéře wytrhlo.

„Kdo to?"

„Ach, odewřte a rychle k nám poſpěſſte," — ozwal ſe hlas ženſký — „wáš přjtel ſe giž chyſtá k odchodu na wěčnoſt!" —

„Nuž — tedy ſſťaſtnau ceſtu!" — wykřiknul gſem, a zchopiw ſe z lože, gako wytržený běžel gſem k umjragjcjmu.

Ženſſtina, genž mne byla zbudila, nebyla wdowa, u kteréž Erwjn zůſtáwal, nýbrž *Faniſka*, dcera gegj, djwka ſſeſtnáctiletá, ſpanilá ſice, ale nezkuſſená w žiwotě poſpolitém. W lehkém bjlém oděwu přiběhla ke mně. Spěchage s nj nahoru, pewně gſem gi držel za ruku. O té lehkomyſlnoſti w *takowém* okamženj! — Málem bych ſi byl giž také přál, aby doba tak wážná nebyla; bylbych zkuſil, zdali ſe Faniſka zardj; neboť až podnes weſſkerá moge zkuſſenoſt we ſwětě ženſkém neſtačuge k zodpowjdánj nerozhodnuté poſud otázky, zdali ſe twáře panenſké we tmě také zardj, nebo nic? A gá nižádné přjležitoſti nezameſſkám, poznánj moge obohatiti. — Přiſtaupil gſem k loži Erwjna. Slabý mžik lampičky poletowal po ſtěnách auzké, kauřem načazené komnaty. Mdlá záře oſwěcowala bledau twář umjragjcjho. Lože Erwjnowo bylo chudobné, gako celý nábytek geho. —

Podáwage mi ruku ſwau, ſlaboſtj giž promluwiti nemohl. Bledoſt obličege geho w onu žlutau barwu přecházela, kteráž obyčegně w poſlednjm taženj ſe zgewuge. Oči byly hluboko wpadlé, a na čele ſe mu wyrážel chladný pot. Ruce geho ležely w mých, zraky geho ſpočjwaly na mně. Rozuměl gſem pohlednutj geho! —

Byloť to okamženj, kdež Erwjnu geſſtě wjce na myſli tanulo, než mnohému člowěku za celé žiwobytj. Gakoby celé ſtoletj chowalo ſe w okamženj tomto; přeſwědčen gſem, že duſſe geho nad budaucjm wěkem ſe wznáſſela. Znalť gſem giž takowý pohled geho; nynj ale gaſnoſtj ſwau wjce nemámil. Nebyly to wjce dwě hwězdy, z nichž záře plna citů, plna wýrazu prſſela. Co dwě luny hleděly oči Erwjnowy z hlubin obličege zaſmuſſilého, mdle a tiſſe. Wzneſſenau wůli a byſtrau činliwoſt gſem w nich čjtáwal; nynj wſſak zádumčiwoſt hluboká mi zpomjnala na temnau noc wnitřnjch geho ſwětů. A bog s temnoſtj tauto, i tauženj po ſwětle prawdy a kráſy w ſobě i mimo ſebe značilo wzneſſeného ducha geho!

„Ty ſe chwěgeš?" — tázal ſe mne po chwjli, hlas geho wznáſſel ſe co ſſeptánj duchů w puſté ſjni. — „Wěz, že kráſné dny a tiché wečery, které gſme ſpo ztráwili, i po ſmrti mé nezagdau. Kdy ſe ſlunce zato w moři západnjch oblak, ty přigdeš k mému hrobu, powjš mi, co twůg ſwět dělá; w ſſumu liſtj hágow zděljm pak gá tagemſtwj hrobowé. Důwěřug ſe w ſl wa má, přátelſtwj a láſku wěrnau hrob nerozdwog Nynj ſpatřjm, kam kleſá ſlunce, kam ſe ženau wětrow a to gſem giž od dětinſtwj wěděti ſi přál. Uſtan pro mne želeti. Budeš-li neſſťaſtným, přigdu tě po těſſit, budeš-li ſſťaſtným, přigdu ſe zdělit o ſſtěſtj tw Genom na mne zpomjney. I tobě ſe otewře tichý hrol kdež w lůnu matky ſpočineš!" —

Zamlčel ſe — ſlaboſt mu nedala mluwiti dále.

„Ano," zwolal gſem w boleſtném wytrženj, „an nawſſtiw mne, a zůſtaniž mi wěrným tam, gakož g tobě zde!"

„Přigdu," zaſtenal on. — „Oh! giž, giž ſe kon pauť má! — Wezmi ſrdce, — wezmi láſku, — wezm myſſlénky mé!" — —

Rukau mi ukázaw papjry na ſtole ſložené, kleſn zpátky na lože, a těžce wzdychati počal. Ale gakob umjragjcj tělo ſe ſmrtj zápaſilo, opět ſe wytrhl mdloby. Neſrozumitelná gſem zaſlechl ſlowa, z nichž genom některá gſem pochopil, gako: ſhledánj! wlaſt! —

To byla poſlednj ſlowa geho. Geſſtě gednau mu zableſklo w očjch, ale chmura hned obtáhla gaſn nebe; křečowitě ſtiſknuw ruce mé políbil ge, a bjl pěna ſe mu wyrazila z uſt. —

Zbytečno ſe mi zdá ſnaženj, připomenutjm n dobu náſledugjcj ſobě žel, čtenáři dlauhau chwjli ob nowowati; doſti na tom, že gſem žádný wečer neopo minul nawſſtjwiti hrob přjtelůw, a několik hodin m obětowati. Kdož tak oſamotnělý na té lednj ſtrán zemſké přebýwá gako gá, zwj, co ztráta *gediného* přjtele obnáſſj. Geſtiť wſſak dokázaná prawda, že w neſnázjch člowěk ſeſjlj. Nynj teprwa gſem ſe nauči ceniti a užjwati ſamotnoſti ſwé. Neměl gſem přjtelkyni; gen s přjrodau gſem ſe těſſil. Ta aleſpoň zůſtane wždy kráſnau! — Neměl gſem přjtele, gen hrob geho mi geſſtě kyne, a to tiché mjſtečko mne giž zná, a z chladné ſwé hlubokoſti mi kwjtky utěſſitelné podáwá. Gá a hrob ſobě giž rozumjme; wjmeť, co gedén od druhého k očekáwánj máme.

Nade wſſecko mne wſſak těſſj dědictwj moge, Erwjnowy rukopiſy. Zde ſe mi gaſnj žiwot geho negen *zewnitřnj*, dle okolnoſtj přjhodných napořád

měnící, a méně na lidské wůli záležející; nýbrž i …ssewní čilivost geho, která z ke swětelné se wy-…mula w slowech nenucené i neobmezené wyřknutých.

Magji ale myšlénky obrazotwornéch, ba i w …ledu tom přepiatých lidj neswjčelnj zagjmawost do …se, gestliže harmonický systém wnitřnjho swěta — swé… swého — w naši wšednj skutečnosti užjwati a uwesti …snaží. Wjme, že nalezme gest snažení gegich, že …dnau oběti obwážliwosti swé; wjme wšak též, že, …feliw tyto zagdau, myšlenky gegich w ochranu bu-…dauenosti se utjkagj, a tam se i uskutečnj. Takowé lidi …ajme budto milowati, aneb zawrhowati. Srdečnj …aha gen šťedrým lidem se otwjrá, lidem nezmuži-…m a malicherným. Wzdělaný rozum buď w nás …znost; wtip a čiliwost ducha často k podiwenj nás …budj; ale lásku, wraucj lásku budj toliko ten, z ge-…žto welikého srdce weliký duch wykwjtá, kdo lásky …den gest w myšlenkách, citech a činech, kdo dům-…ym gest wůdcem, umělcem, člowěkem! Kdo ta-…wým lidem rozumj, musj ge milowati. A gá milo-…al swého Erwjna.

Pamatuji gebo u wěčegnost prozawaze, nic se na … neobljžjm, žádný-li si ho na cestě newšjmne. Znamk …srdce některé, genž na pauti swé neopominau zřetel …ůg naň obrátiti — a buďsi genom geden aneb gedna! …plegen giem. —

Ale ti lidičky, gichžto horda liliputánská nesčjslná …, nechť se neberjj nad přepiatými náhledy a šandy …tele mého. Budau-li se wšak předce horšiti, ne-…diwjm se, neboť wjm, že gich malé dušinky a malá …rčka (gichžto se několik millionů wegde na geden …rec) genia postihnauti nemohau. Budete-li se wšak …ršiti na mne, odpustjm wám, milé dětky, odpuste … tě. —

Že gsem pozůstalost Erwjnowu s obzwláštnj po-…rnostj přehlédnauti musel, na tom nepochybugte. …ám wšak přitom co želeti. Mnohý list schazj, i zdá …, že ge Erwjn sám zničil. Proč? — newjm; do-…zjwám se wšak, že to myšlenky byly, kterébych i gá … zamlčeti musel. —

Fanika, ona roztomilá djwka, ona něžná Fanjška … osiřotěla. Mnohé hodinky bawil giem se s nj w …woru o přjteli zemřelém. Matka zemřela; dcera …likau citj bolest. Gjmcí si tedy přjbuznj. Diud gi …wedl z Prahy, a obiah dopisů našich na počátku …dy gedna o Erwjnowi; newjm, gak se to stenč! —

„Hesperidky!" — Takowý nápis dal Er-…n dennjku swému; a kdokoliwěk za nápisem tjmto raubé powjdky hledal, pro skrácenj dlauhé chwjle psané, na omyluby se nacházel! Gsau to genom we-černj myšlenky, raubé zlomky Erwjnowých pozorowá-nj, rozgjmánj a pozorowánj; swědečné wýlewy citu i rozumu geho; procházely w črnných šatech obraznosti, když ale geho w zřjenných lužjch zjšilo se, i na lwěch-nách nijných obypotjwale.

Erwjn na počátku dennjku swého sám se wy-gádřil takto:

Když zemný woter přilétá,
A chladjcj wětry wlagj:
Po háji ai ptáčkowé mdlj
Bezpečnú hnjzda hledagj.

A Gasoň ledwa za hory
Že twář ukrýwá čerwenau:
Giž gasné perle zdj zem,
Hlawinku sklonj růže swau.

I gá se skrýwám w háge tjn,
Zanášege bolesti swé;
W mém srdci spurně bogugj
Cit a myšlénky bauřliwé.

Gak mnoho gsem na zemi zřel
Za geden dlauhý, gasný den;
Wše w srdci mém se slaučilo,
Newjm, co prawda gest, co sen.

A nynj, když se končj den,
Tu mne to hrůzně pogjmá;
Kde duše znepokogená
Si w temné noci podrjmá?

Kam skrygi dřjw myšlénky swé,
Než w bogi musjm zahynaut?
Mám ge wložiti w chladný hrob,
Bych snadněg mohl spočinaut?

Ai, w slowech ge rozešlu wen,
Co motýlky, w hodaucj čas;
Nechť blaudj sem, nechť blaudj tam —
Když pokynu, přiljtnau zas!

(Pokračowánj.)

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

III. Náwštěwa.

Takto byl četl Milowjn choti swé zlomky z dopisů Stanislawowých, až se byl k osudnému přjtelowu přjchodu do Pařjže dostal; načež, ačkoli gesstě wjce listů we swazečku leželo, přečtené opět skládati a zawazowati začal.

„Nu, a což se dále dělo s přjtelem?" tázala se wnadná panička, s podiwenjm náhlému pomlčenj mladého manžela se djwagic. „Proč nečteš dále? Gsau-liž to tagnosti, gež se w paměť ženskau ukrýti bogjš, anebo wěci tak weliké, že ge mysl ženská neobsáhne? Čili we mně tak skrowné zwědawosti pohledáwáš, mysle, že oči zamhauřjm, an mne na wrch wywedeš, a na rozmanitau kraginu prstem ukážeš?"

„Ženské twé přirozenosti nebudu wětšjch obětj ukládati," usmál se mladý manžel, „nežliby gj lze bylo snésti. Leč o dalšjch přjhodách Stanislawa dá se kratššjmi slowy promluwiti, nežli přečtenjm těchto listů ostatnjch, nazwjce o maljrstwj, stawu geho we Francii, w Němcjch a we Wlassjch, s potahem na wlast nassi gednagjcjch. — Bedřicha Wiljm nenassel" —

„Byl snad ugel z Pařjže? Potkala geg nehoda?"

„Potom sі geho listy přečteme," odpowěděl Milowjn s potměsšilau lhostegnostj.

„A co se stalo s Fenellau?"

„Stanislaw gi wjce nespatřil."

„Umřela?"

„Ai, kdož pakby na konec knihy, na poslednj list pohljžel, nežliby se stránku za stránkau k rozhodnutj dostal? — Musjmeť také w dopisy nassého Wiljma nahlédnauti — či že ne?"

„Tys nemilosrdný ukrutnjk!" zahněwala se u směssné wážnosti mladá panička, ssálky a prázné konwičky skládagic — „a gábych pana manžela slussně potrestati, a wjce ani slowa poslauchati neměla —"

„Ale když tě pan manžel, ten nemilosrdný ukrutnjk, u wssj pokoře a ponjženosti poprosj — budeš poslauchati? — Na weliké dobrodružstwj, milá Betinko, se netěš. Neywětššj djl dopjsů Wiljmowých gsau žerty s weselau bjdau a lidskau possetilostj, stýskánj, že se w zlaté kolébce s millionem blysštěcjch se dukátů nenarodil, žaloby na sspatné engagement, a přánj, aby se w Č** diwadelnjm . . . . . . stal. Ani na obsah nehledě, mohu Ti podlé datum několika slowy „té dlauhé řeči krátký smysl" powědjti.

„Tuhle máš list prwnj," mluwil Milowjn dále rozwázaw druhý swazeček. — „I táhlk gsem, prawj s kapsau přelehkau do toho mnohožádaucjho swěta uwidjme, kdo koho zmůžeme; gá-li mým odřjkánjm se anebo swět swým požadowánjm. — W nassjch českých L . . . . zastawil gsem se u společnosti, rozhlássené pro pigáka prwnjho hrdinu. Přissel k gsem, gakoby posel s nebe poslaný. Hrdina, zase práwě záwratj skljčen, žiwau wěcj s Jaromjrem se zabýwati nechtěl; — prosjm tě, kdož může zwjře rozumné nutiti: To čiň, anebo to? — Chtěge Bertu a w auzkostech postaweného direktora od zaufalstwj uchrániti, hrál gsem tu na každých prknech dewět a dewadesátkráte přezwykanau osobu, abych stotku doplnil — a dostaw úplnau desjtku, čtwrtý djl celého přjgmu, honoráru: weselé mysli pospjchal gsem dále. — „O radostné cestowánj!" — Poljbenj tomu, kdo mi k té pjsni nápěw udělá. — Kdyby Bedřich, sedě nynj we woze posstowském, co rozumného začjti wěděl, zrobilby mi gi." —

„Tuhle giný list. — Wýmary gsau weselotwárné. S radostným trnutjm wkročil gsem tu na gewisstě, kdež byl po mnoho let gigant germanský wéwodil — „der Herr von Göthe," gakž geg mnozi gmenugi, spjsse dwořana, než básnjka na zřeteli magjce. Ach, bylať to asi weliká, spanilá doba — podoby klassické tu z temnosti swatyně předstupowaly před zářjcj lampy, nežli „Aubryho pes" — ten čtwernohý umělec, zasstěkal. Gakoby ugasným zpomenutjm nadssený wystaupil gsem co Karel Ruf — ti blázni w dole, na pozemj, tleskali; mně wssak nebylo času zbylo, před hrau recensenty ponawsstjwiti, a takž ti maudřj lidé na druhý den bláznům tleskagjcjm we wssech časopisech dokázali, žebych nullau byl mezi nullami wýmarských umělců. Ředitelstwo mi prstem na ty zlowěstné řádky ukazowalo — gá pak pomysliw „swět gest weliký" — opět gsem tlumok wzal na bedra." —

„Třetj a čtwrtý list. — Ale člowěk gest křehké stwořenj, a mé začjnagi nohy boleti. Počkám si na weselegssj přjsstj w Lipsku. Předstawugi zde — nelekey se — třetj milownjky. Rádbych se s planetau powadil, na njžto gsem se narodil. Gesti to as wssech macech koruna. Nebudu wssak zaufati — wjra moge až dosawad se pěkně zelená — a byřbych i stoly a stolice na gewisstě wynássеti měl. — Ale gakž to napotom s mými plány wypadne? — O plačtiwá truchlohro: Gak to as wypadne? — Gindy gsem se ti smáwal, teď bych zaplakal. — Prosjm Tě, gen si tu rozkoš gak náležj wyobraz. Ředitel národnjho diwadla! — nebo diwa-

dělka, wssecko gedno; hlawa audům, ne gakoby plewy ze wssech čtyr swěta uhlů, z brloh netwědomosti, surowosti, leniwosti a nedbanliwosti ssanknutých — alebrž pudem prawého powolánj, uměleckého zanjcenj w geden pewný a krásný swazek spogených; hlawa ustawu, gehož gediné heslo „uměnj," ssjt „pewná wůle," a „ohniwá mysl" gest!

Nebohy wssechněch diwadelnjch podnikatelů na hlawu mau by se obrnauti museli, kdyby se záměr můg podařiti neměl: kdybych řádnau společnostj a pilným wedenjm slawu nassemu i národnj wzdělanosti neprispěl. Z přinutil bych kragany, aby na slowa nasse, ne gako na pauhé kratochwilné žerty hladem a žjznj trápených komediantů, alebrž gako na zwěsty libemilých učitelů pozor dáwali, hlásagjcjch, co k zusslechtěnj srdce i ducha, co k powzbuzenj ke wssemu sslechetnému přjgemnau cestau wedjwá. Poznati by musela společnost powolánj swé, a za nim toliko řjditi běh swůg: i národ by poznal pak cenu powolánj toho, a místo co se nynj s pánowitau lhostegnostj, ba s opowrženjm od herců obracj; přjzniwě by gich uwjtati, laskawě by se k nim přiwinauti musel. — Ach, byloiby to wssecko welmi krásné, welmi wýborné, kdyby gen — — fi, hanba! člowěk gesti gen předce spylý twor, a rozpadáwá se gako wyschlá nádoba, nenj-li otočen obručj z kowů, buďsi z mědě, ze střjbra, anebo ze zlata! — Ach, což gsau nám platny plány neymistrněgssj — ? pauhé sny, pauhé bubliny zůstáwagj — bez peněz! — Gábych řjci nemohl, že gsem kdy k mudrcům nalezel, penězy pohrdagjcjm. Práwě, že gsem gich nikdy nemjwal, cenu gich znáti gsem se naučil! — Gak to as wypadne?

Dobře se mi začjná dařiti! — Gsem nemocen. — W tom wlastně ta dobrota nezáležj, ale předce se mi začjná dařiti. — Wlastně: byl gsem nemocen. Horká zimnice byla si mě tak zamilowala, že gsem gij ginák nemyslil, nežli že mě do chladného swého lože manželského — do hrobu — uložj. O welikém obstaránj, o welikém wydánj tu owssem řeči nebylo; ach, kdyby mi gen přátelská ruka byla pot stjrala! — Kdyby byla? — Ach, wždyť gsem blahoděgné stisknutj gegj pocjtil.

„Signora Romani bude zpjwati!" — mluwilo se před čtyrmi nedělmi po celém městě, a stařj pánowé obgednáwali si sedadla deset dnj napřed — mladj páni chystali kukátka. Wěděloť se, že ge signora mladá, spanilá; powěst pak byla před nj letěla z Wlach welmi pochwalná. Echo di Milano přeplněno bylo wěnci, gj k uctě uwinutými. — Poneyprw měla zpjwati Desdemonu. Gá slyssel Devrientowu, Wranickau a Heinefettrowu — ale pohjwal sem gjm se předce i na rozenau Wlasku. Spanilá byla — žiwý wytwor ducha Shakespearowa — an tu w bjlém, stkwostném atlase, drahý lesknaucj se diadem na stkwělém čele, z oblekárny wykročila, k wystaupenj se hotowjc. Gediným pohledem na tuto postawu musela se chwěgjcj srdce po celém hlučném prostoru zanjtiti. Sladké trnutj lahodilo se w prsa má — a wssak i bázeň gjmala mě, pozorugjcjho welikau mladost půwabné, gak se podobalo, asi osmnáctileté. A wssak zpjwala! Gak — ? nenáležj w můg list. Giž ta okolnost obecenstwo rozplamenila, že Wlasska — co se pamatowalo, prwnj — w gazyku německém zpjwala. Ani toho wssak třeba nebylo; okauzlené publikum by gi bylo předce po prwnjm finale třikráte wolalo. Pěkně mnozjm herců, zpěwců a diwadelnjch přjzniwců bylo se obrowalo kolem spanilé djwky, upřjmné i neupřjmné gi sstěstj přegjcjch. Náhodau někdo na mne zawolal. Z signora gmeno mege zaslechne, a nagednau, k podiwenj wssech okolo stogjcjch, rozpráwku přetrhnuwssi, s angelským úsměchem se ke mně obrátj, a medowau češtinau se táže: — —"

Nemohlť giž Milowjn dočjsti, neboť se klepalo na dwéře a mladj manželowé s hlasitým „wegděte" wzchopili se k přiwjtánj hosta. Wstaupila do pokoge ženstina mladá a kwetaucj, gako nowerozene gare. Oblek gegj progewowal mohowitost — wzezřenj gegj bylo důkazem wýborného wychowánj. Ani Milowjn, ani choť geho gi wssak neznala.

„Neračte osobě cizj za zlé pokládati," začala gakoby zpěwawý slawjk, a tóny ljbezné — české sice, ale w gakémsi neobyčegném, lahodném názwuku — plynuly přes malinowé rtjky — „neračte osobě cizj za zlé pokládati, gestli wás w přjgemné zábawě wytrhuge" —

„Prosjm — co gesti přjčinau tak milé a wjtané náwsstěwy?" odslowil mladý manžel, dworně gi w austrety kráčege.

„Bydlj zde pan Milowjn?"

„Onť wassnostem swau poklonu sskládá."

„Přjtel Stanisslawa Nowotného?"

„Ten samý. Musjm se přiznati, že wassnostiný prwnj krok přes můg práh nemohl se we swetku wjtanégssjm státi, gako s gménem drahého přjtele."

Mladý manžel předstawil choti swau, i zdálo se mu, gakoby oko ženstiny neznámé, s neobyčegnau

důwěrau a přichylnosti na spanilé paničce bylo spočinulo. — Wssickni tři usedli okolo stolu. Manželů zraky s patrnau dychtiwosti po ustech hosta swého se obracely.

„Můžete-liž mi, pane, řjci, kde se pan Nowotný nynj zdržuge?" tázala se neznámá.

„Poslednj dopis geho poslán mi byl z Hamburku — wssak giž na tři čtwrtě léta přjtel můg o sobě slyssetí nedal."

„Nesmj wám s podiwenjm býti, gestliže se důležitěgi po záležitostech mladého muže poptáwati budu, nežliby snad dle přjsných usudků osobě pohlawj mého slussělo;" začala opět ženstina, a slabý ruměnec, gakoby lehaunké čerwánky, přeletěl gi přes ljce. „Činjm to w záležitostech osoby, kterauž mocné kauzlo, gako gest wazba wděčnosti a dětinské lásky, k p. Nowotnému pautá. Bez pochyby že wám z dopisů geho gméno Fenella neznámo nenj?"

„Fenella?" podiwili se manželé wespolek, a zwědawost gich každým okamženjm rostla.

„Ai, gakžbychom ge znáti neměli, gimžto listy přjtelowy gakoby čarokrásným kwjtjm prosypány býwagj," prohlásil se na to Milowjn, a podiwné tussenj geho dusse se zmocnilo. I nemohlť se tomu pudu wnitřnjmu ubrániti, a wzchopiw se, zwolal: „Snad tu před námi — ?"

„Fenella sedj?" — přegala mu ženstina dalssi slowa s libým usměchem. „Nikoli, gen přjtelkyni gegi widjte. Gméno mé gest Annunciata Romani."

„Signora Romani — powěstná pěwkyně? —"

A ona se usmjwagic, hlawau kynula.

[Pokračowánj.]

G a d ý r k a.

Gakož hauba, leč žeby gi ohněm spálil, hltawosti netratj; rowněž lakomec, lečby ho potkela smrt, od powahy swé nepustj.

Co shnilý pařez w žiwém lese, toť lakomec we společnosti lidské gest. W shnilém pařezu kryge se had, mnohý gedowatý gesstěr a leckterý nečistý a sskodný zeměplaz; při lakomci pak má wsselíká zlá, i ta neyprůmyslněgssi neprawost swé wýhřewné hnjzdo.

Ljtá zwěř a drawé sselmy wycházegi času nočnjho z lesů a daupat swých na laupež; lakomec pak gest tak bezstaudný, že i bjledni po swém trhu sljdj.

W. Hek.

Č e s k é h o r y.

(Doplněk k popisu českých hor w lonském „Swětozoru.")

Na pahorku žigi,
Kde swůg domek mám;
Tu se w noci krygi,
Tu mám byt i chrám.

Dole owěnčuge
Horu tmawý háj;
Hora tato sluge
Pohrochotský ráj!

Giž w mnohých časopisech popisowaly se hory nassi milé wlasti, nikde wssak posawáde se neučinila zmjnka o hrochotském pohoří, w středu Čechie, w beraunském kragi ležjcjm. Gedinau báseň (z njž hořegssi dwě strofy wyňaty gsau) o těchto horách pod gménem „Můg ráj" w „Hlasateli českém" nacházjm. Gsa bytem u paty těchto hor, osmělugi se, milým kraganům w krátkosti zpráwu o nich podati.

Nemohau se owssem rownati Krkonossům nebo Ssumawě, dosti wssak na tom, že z mnohých chlumů tohoto pohoří dewět kragů nassi wlasti přehlédnauti můžeme.

Kdo z Prahy do Přjbrami cestuge, uwidj toto horstwo ze silnice nad wesnicj Gilowisstj, dwau mil od Prahy wzdálj, an se po prawé straně táhne k západu, a má ge wždy po boku, až nedaleko Přjbrami a Hlubosse se končj. Délkau obnássj přes tři mjle, a nazwjce ze žernowa (Sandstein) sestáwá, pokryto ge pak lesem, bohatým na rozličné dřjwj k stawbám a k paliwu. Dle přeswědčenj každoročnjho přes patnáct tisjc sáhů dřjwj na Hrochotech se zdělá, z něhož wětssi část nasse bljzké hlawnj město spotřebuge. Wnitřnosti hor těchto chowagj w sobě hogné železné rudy, a každodenně se kowkopowé w hrochotském lůně dobýwánjm rudy zaměstnáwagj. — Obzwlásstnj okrasau toho pohoří gest mjsto Skalka (w lonských Kwětech p. Přibikem popsaná). Cizinec, sem přissedssj, diwj se, an dwa rybnjčky a studni za klássterem, na wrchu 156 českých střewjců wysokém, nalezá.

Na Hrochotech se nacházj sedm myslíwen, na wrchu Babě bydlj dohljžitel kowkopů. Pozoru hodna gesti obora knjžete Colloredo-Mannsfelda, genž do těchto hor zasahá, a wzácnau zwěřj w hognosti naplněna gest. — Nic diwno pautnjku, na těchto horách cestugjcjmu, když na hegno pasaucjch se gelenů přigde, aneb lisska, ostrowid a

gejewee mu cestu přetjnne. Zwlásstnj wrchy tohoto pohoří gsau: Baba, Hradec, Chlumek, Strkec, Hagnewko, Walta a Hwizdák, z kterýchžto tři poslednjch každým rokem mnoho set sáhů kamenj na dlažbu do Prahy po Berauncc se plawj, kteráž půl hodiny cesty od těchto wrchů plyne.

Nejpamatowněgssj podiwánj na tom horstwu gest z Babky: obtjžnau cestu na tento wrch nahradj krásná wyhljdka s wrchole geho: stonásobné náhrady nalezá zde pautník za přestálé obtjžnosti, patře do bezmjrné dálky přes kwetaucj zahrady, zelené lučiny, a w dole, nedaleko hor, hugnau trawau porostlými břehy wjnaucj se Beraunku. Patřj-li k západu, widj do Plzeňska, radnické ubenné wrchy, hrad Točnjk, a níže swatojanské wrchy; nedaleko proti Babce stojj mezi wrchy staroběla Karlůw tejn, stranau ku Praze Karlík, Wyssehrad a giná nesčíslná mjsta, nedáte gakoby hradby stogj teplické wrchy, Milessow, Ríp, k wýchodu Bezděz, pak Krkonosse.

Kdo wssak nahlédnauti chce do gižných Čech, nechť sleze z Babky, a odebeře se na Skalku ke kapli; odtud uwidj nowé a gesstě bohatěgssj panorama, uwidj i Tábor, wrch Blanjk, Skřemessnjk, budějowické a krumlowské wrchy.

Času letnjho, zwlásstě w kwětnu, mnoho náwsstěw mjwá Skalka i Babka od přírodomilů, genž blíže hor těch bydlj; nagwjce z Mnjssku se tam pauté konagj. — W skalecké dobře zřjzené hospodě cestugjcj krmiwami a nápogem se posilnj, a gestli to w den swátečnj, mladj tancem, starj pak kuželkami a ginými hrami se obweselugj.

J. Borowička.

Prokwetánj sewero-amerických spogených obcj.

Gesstě sotwa půl stoletj uplynulo, co spogené obce sewero-americké shodily gho matčino wálkau krwawau, kteraužto se wssak samy byly dokonce wysilily. Mjsto schudlého, 3 milliony dussj silného obywatelstwa, kteréžto daněmi stjženo, ani swým w bogi pro swobodu zmrzačilým wogákům skrownau penzi platiti nemohlo, spatřugeme nynj po půl stoletj skoro 15 millionů obywatelů, kteřjž dluhy swé negen zúplna wyplatili, ale w skutku w nesnázech gsau, newědauce, co začjti se zbytečnými penězy! Na mjstě 13 půwodnjch obcj počjtá se gich po delssj čas giž 24, a brzo se i ten počet na 26 zmnožj. Obchod gim byl dřjwe zúplna zastawen, a ze wssech mořj byly wypuzeny, nynj wssak přehonily obchod Hollanďanů, Rusů, Sspanělů, ano i Francauzů nedokonalaunau [illegible], a co do [illegible] [illegible], gediné Welko-Britanii ustupuge. [illegible], nemá lidu na zemi, [illegible] obchodem nebyl obmezowán, nemá moře, [illegible] k [illegible]. [illegible], [illegible] není gesstě nedokonalé, [illegible] se rozmnožuge, a [illegible] na mnohá léta [illegible] k [illegible], neb [illegible] w [illegible] [illegible]. [illegible], negen že [illegible] [illegible] na [illegible], [illegible] se při tom na [illegible], [illegible], i u [illegible] k [illegible] na zemi, [illegible] [illegible]. [illegible] těch 6 nejpřednějšjch měst tohoto saustátj od roku 1790 a 1835. Obnássela totiž obywatelstwo

	r. 1790		r. 1835
w Nowém Yorku	33.131	dussj	269.873
we Filadelfii	42.520	"	200.000
w Baltimoru	13.503	"	97.000
w Bostonu	18.038	"	78.603
w Nowém Orleanu	6.500	"	60.000
w Charlestonu	16.359	"	34.500.

Ne úplně před 100 lety obnássela [illegible] těchto 6 měst dohromady sotwa 35.000 duss. [illegible] let na [illegible], r. 1790, když se sčjtánj národu [illegible], wystaupla giž na 129.791, a nynj na 735.000 duss. W Nowém Yorku se asi od 45 let obywatelstwo tak podiwně rychle rozmnožilo, že ge nynj gen obywatelstwo 6 ewropských měst, totiž Londýna, Paříže, Cařihradu, Petrohradu, Neapole a Wjdně počtem přewyssuge.

Při tom nesmj se přehlédnauti, že wětssina ewropských měst tisýc a wjce let giž stogj, a že gen poznenáhla w běhu času swau nyněgssj znamenitost dosáhla. Gediné Petrohrad dalby se w ohledu tom s tamněgssjmi městy porownati.

Také Filadelfia, ačkoliw co do počtu obywatelstwa od Nowého Yorku přewýssená, giž mnohém i nestarssjch měst ewropských se wyrowná. Baltimore, Boston a Nowý Orleans spěchagj též rychlými kroky ku předu, a we wzdálených kraginách západnjch powstáwagj gesstě města nesčíslná, dosahugjce znamenitosti, na kteraužgesstě před 20—25 lety ani we snu nebylo lze pomysliti. Některé z nich počjtagj giž 10, 20, ano i 40.000 duss.

3.

Denni kronika.

Giſtý redaktor malého francauzſkého čaſopiſu, gſa od nezdwořilého wrátného neſluſſně uražen, pewně ſobě předſewzal, za tuto urážku ſe mu pomſtjti. Na přjležitoſt k pomſtě dlauho nečekage, napſal do čaſopiſu ſwého takto: W tuty dny rozřezowal geden zdegſſjch truhlářů cizozemſké dřewo, a rozřjznuw ge, k nemalému podiwenj w něm welikého žiwého hada nalezl. Byl to ohromný chřeſteyš (Klapperſchlange). Bez meſſkánj ſe hned zřjdila železná klec, do nj ſe dal žiwý had, a ukazuge ſe nynj zdarma u portyra w domě ..... (i gmenowal dům, kdež nadřečený wrátný bydlel.) — Gak toto oznámenj u weřegnoſt přiſſlo, hnalo ſe množſtwj lidu k wrátnému, na žiwého, we dřewě drahný čas uwězněného chřeſteyſſe ſe podjwat. Wrátný ge odbýwal, že o ničem newj, zawřel i konečně dům; ale opět a opět přicházeli ginj, a wrátný měl co dělati, aby ge od domu doſtal, ba i mnohau hruboſtj muſel za wděk přigmauti. Takowéto sbjhánj lidu trwalo auplně tři dny. Wrátný, newěda giné pomoci, muſil k nadřečenému redaktoru gjti, a we wſſj zdwořiloſti geg žádati, aby wěc opět weřegně odwolal.

W Lyonu wynalezl Bernet ſtrog na metenj ulic. Zaſtane prý 200 oſob, ſám mete, ſám na wůz nakládá a ſám odwážj. Gednoho koně pauze k němu zapotřebj.

W ſrpnu tohoto roku bude giž Řjm od ſwého založenj 2584 let počjtati. Zagiſté neyſtarſſj měſto, které ſe od ſwébo založenj tak ſlawně udrželo.

Dne 9ho předeſſlého měſýce naplnila ſe kragina kol blatonſkého gezera (w Uhřjch) i hladina gezernj dýmem a párau, wjtr diwý powſtal, a země ſe otřáſla. Lid hrůzau naplněný z celého údolj i s dobytkem pro ſmrdutý dým wyſtěhowati ſe muſel.

W neděli dne 6ho března bude ſe w diwadle na Malé ſtraně w Kajetanſkém domě (we proſpěch uſtawu pro chudé) prowozowati »Uhljřka,« činohra we 4ru gednánj, dle Klicperowa originalu k předſtawenj zřjzena od T.

W Berauně dne 24. unora 1836. Práwě nynj z naſſeho diwadla, obweſelenj a podporu chudým poſkytugjcjho, domů gſem ſe nawrátil. Muſjme to wlaſtenecké láſce z gedné, a pěknému hranj z druhé ſtrany přičjſti, že ſe diwadlo, ač doſti od měſta wzdáleno, při mraziwém wečeru hogně nawſſtjwilo. — Prowozowaly ſe weſelohry »777« dle Lebruna zčeſſtěná od Sſtěpánka, a »Liſſka nad liſſku« přeloženjm Horimjra Sſpinky. Týkage ſe hry, wſſeobecné zadoſt učinila, a čaſtý potleſk ſe progewil. — Z miloſtenek beraunſkých panna M. Hauſſkowa, (kteráž krom giných ze »Kwětů« giž známých, mnoho let hrage) panna A. Pokorná, (»w liſſce u. liſſku« Karolinka) též i panna Am. Negedlá, dnes poprwé wyſtaupiwſſi, s pochwalau ſi zdárné počjnaly. Bylť to přeuſſlechtilý trogljſtek zdegſſj kráſné pleté! Djka budiž gim, ſjla a chuť na budaucnoſt! — Mezi herci zwláſſtě wynikli pp. Amort, M. Zach, Nechanický a Řehořowſký. Oſtatně i p. Joſef Seydl, Trojan a Siehwalter s proſpěchem hráli, chwály ſi wydobywſſe. Zwučnau hudbu bezauplatně, z pauhé toliko dobročinné láſky zdegſſj ředitel hudby, p. Jan Hudec obſtaral. — Příſſtj neděli zde zawznj »Lokerſký zwon,« w neděli nato ale dáwati ſe bude p. Wáwry »Epigramm, neb, Což ſi mě žádná newezme?«

Přibjk.

Dne 3. března 1344. Za čaſů krále Jana položen byl základnj kámen ku ſkwoſtnému chrámu Páně ſw. Wjta na hradě pražſkém. Stawěl geg miſtr ſtawitelſký Petr z Araſu.

[1367.] Wltawa ſe rozwodnila welmi, a woda wyſtaupila až na 16 ſtřewjců a 8 palců, takže woda, gak náš Weleſlawjna pjſſe, až na ſtaroměſtſké náměſtj topila. »Potom,« prawj dále Weleſlawjna, »w ulicjch množſtwj ryb ležeti zůſtalo, z čehož poſſly nemoce, a pak náſledowal w Praze mor.« — Také wyprawuge Jan Rulják o giſté powodni r. 1784. Prawj, že ſe led hnul, a nato takowá powodeň náſledowala, gakéž lidé od mnohých let nepamatowali. »Až hrozno,« prawj dále, »bylo ſe djwati na prudkoſt a weyſſku wody, kteráž ſkrze záſtawu ledu až ſkoro loket genom od klenutj moſtu bywſſi, wſſudy wſſecko napořád zatopowala, ſtawenj bořila, a rozličná nářadj, mleyny, dřjwj pryč neſla. Moſt pražſký wzal welikau zkázu, na něm ſtogjcj ſtrážný domek ſe zbořil, a přitom dwa wogáci o žiwot přiſſli. Obywatelé okolo Wltawy z oken po žebřjku ſe uchrániti muſeli, a někteřj w neywyšſſjm domownjm obydlj autočiſſtě hledali, a na wětſſim djle o ſwůg nábytek přiſſli.« — J mezi lidem ſe neſe powěſt o weliké powodni, která ſe někdy ſtáti má. Prawj ſe, že pak woda ſahati má až po obraz na ſſtjtu teynſkého koſtela. Geſtliže ſe powěſt ta w ſkutku wyplnj, bude ſnad proroctwj ſlepého mládence, »kterému (gak ſedlák w ſelſké opeře prawj) žádný wěřit nechce,« prawdiwé, řkaucj: »že gednau po ſtaroměſtſkém náměſtj wozka pogede, a bičem práſkne a řekne: Tuto ſtáwal ſtaroměſtſký rathous.«

[1820.] Generál Mina rozhláſil nowé řjzenj zemſké we Španělſku.

[1821.] Turci w Galači w Moldawii byli zawražděni.

[1829.] Sultán Mahmud wydal zwláſſtnj rozkaz, týkagjcj ſe nowého kroge. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 10té.

3tí r. běh.

Časopis tento wychazj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w likowé ulici, čjslo 946, k dostanj gest w uěhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna múzichowá přjloha překládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

10ho března] [1836.

Srdečně se obegměte,
Slib učiňte do žiku:
Wždy že wěrni zůstanete
Králi, Wlasti, Gazyku.
Jer. Pochmayer.

Zpěwcům.

Ai, co mlčjte, usta bázliwá,
Proč wolně z prsau se newine zpěw?
Proč w srdci truaucjm ustydá krew,
A harfa w prachu smutně doznjwá?
Wymřely swěty? — Zhynuli snowé?
Opadal kwět — a w duše pustinách
Se nezardjwagj růže nowé,
Leč beylj gen zrůstá w zřjceninách?

Ai, my hrageme — ! — Hragete, wěru!
Což ale hra? — S hrau djtko umjrá,
Hra autlé slabcůw audy wyžjrá;
Nic hru, ginau si wywolte měru!

Pryč harfa z rukau sebemilence,
Genž swětům hlásá, co gedl, co pil;
Tjm-li kde zkwetau blahosti wěnce,
Že ztrátu a žel wlastnj obgewil?
Rozbjte harfu duši bozůcné,
Co hwězdám mužně w twář se nedjwá,
O sobě aupj, a pjsně wzácné
Čechům na pospasy nezazpjwá.

Zrak si, pěwče, protři, a kolem hleď,
Kde dobrému se hanebné zpjrá;
Tuž bjlé s černým, tu zlato a smeť —
Tu zpěwům platným tjš se otwjrá;
A slowem, gako hraue drtjcjm,
Tmawé brjánjka skrýše rozrýwey,
Shnilými zatřes, „ustaňte!" hrmě spjcjm,
A co welkého, ohniwě wzjwey.

Ty, Pane! — wěčné žádancjch swětlo,
Z něhož wěřjcjm blaho wycházj,
Berlo pautnjkůw, gimž sjla schází,
Ty otcowská zaslepenců metlo,
Pramene, z něhož swěty se řinau,
Plamene, gjmž hwězdy we prach hynau:
Ty, Pane, zpěwci mysl wygasni,
Pochybenstwj giskru w prsau zhasni,
Ať zaufalými zpěw důwěrný hne,
A zrak se naděgně k dnům přjštjm pne!

Co autlá panna, co rek mládenec,
Když pro wlast zápasil o wěnec;
Co wšickni šlechetnj pro swatý mraw
W bogi podstaupili, ti wjtězi:
To, zpěwče, nepochlebnau pjsnj slaw,
Tjm pautey kauzelnými řetězy!

Do rukau, zpěwci, harfy poswátné,
Wěk zhaubný zpěwy waše nezchwátne!

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

1.
Umělce powolánj.

Umělce žiwot
Gest putowánj. W žádném kragi země
Se nestawj; wssemožně ku předu
Geg wábj klenot, genžto widitelný,
Wssak nedosáhnutý nad njm se wznássj.

Z. Werner.

— — Nikoliw, ty doby wjce negsau, kdež obrazy wenkowského žiwota látkami bývaly nadpoetických selanek, a předmětem žádostj přecitliwých lidj. Wjmeť giž, mnoho-li prawdy do sebe magj wsse ony báge o přirozeném rozumu, mjrném gednánj, neporussené mrawnosti, wljdnosti a newinnosti rybáků, skotáků, lowců a t. d., aniž se wjce w arkadický žiwot gegich důwěřugeme. Nicméně předce zpomněnj na wenkow a dny tam ztráwené wjce půwabnosti w sobě chowá, nežli neyrozmanitěgssj zábawa městská.

Newjm, zdali se přitom každého mysslénky k stegnému se mnau saudu schylugj, a srdce podobnému citu otwjrá: za sebe mohu wssak pokaždé wydati swědectwj. Kdykoliw zpomenu na dědinu swau, gest mi, gakoby se saumrak schwjwal nad srdcem mým, a pokog wečernj zastjnil umdléwagjcj žiwot můg. Při zněnj wesnjho zwonku gest mi, gako od wlasti wzdálenému synu Helwecie při zaslechnutj hornj pastýrské trubky, a při pohledu na wysoké hory; gako djtě bych tu wždy plakal, a rukama wyhrabal minulost z tmawého hrobu!

Bljžj se wečer. Na obloze zářj přjwětiwý Hesper co adamantowý klenot na prsau milenky. Gesti to ten samý Hesper, za njmžto neskončenau dálkau blaudjwaly dětinské oči mé; ta samá hwězda, k njžto gsem z pahorku nad otcowskau zahradau taužebně zjráwal, a bolesti swé gj žalowal. Ona widjwala slzy mé, slýchawala tagné žádosti mé; gj gsem swěřowal žel a radosti dětinského wěku.

Rci, spanilá hwězdo, co gsem ti žalowáwal w tichých wečerách? — O, wssecko, wssecko mi opět řekni, swědkyně milosti mé, abych upamatowánjm opět zbu- gařil. — Ty mlčjš? rozumjm tobě, přjtelkyně němá; a w giskřjcj se záři twé čtu opět, co byly city a mysslénky moge tehdáž wepsaly na dráhu twau! —

Tamto, we stjnu hor, ležj wesnice, skrowná sice, ale w položenj swém až k malowánj půwabná. U wýchodu se ssjřj luka a zahrady až k bljzkému pohořj, gehož wrcholky obzorem gsau celé kraginy. Lučinami se winau gasné potůčky mezi ratolestjm stromů zahradnjch. Několik osamotnělých stodol obmezuge wesnici, z gegižto skrowných chatrčj wystupuge obnowená wjžka. Pod pahorkem, nedaleko dřewěného mlýna stogj chýsse chudobná — — z nj gsem wkročil do hlučného swěta.

Slunce bylo giž zasslo. Na hrobech se chwěly kwjtky wětrem wečernjm, a křjžky pohazowaly dlauhé stjny. Wesničané byli se ukryli pod tichau střechu, genom gá gesstě dlel na hrobě otcowském. Přjbuznj, politowawsse zesnulého otce, sirotka opusstěného si ani newssimli. — Giž se tmělo. Mně giž ani slow, ani slzj wjce nedostáwalo se k ulehčenj těžkého želu. Když bolest neywyšssj stupeň dosáhne, oněmj žel, a tiché zaufalstwj opanuge srdce. Tak se dělo se mnau. Matku gsem byl ani nepoznal, otec nynj též w zemi ležel. Poljbiw hrob, opustil gsem hřbitow. Kam se obrátiti? — domů? Prázna stála chatrč má, chudobné stěny gegj mně neustále na mysl uwáděly staw můg. — Tam nemohu giti!

Učitele wesnického za pěstauna mého ustanowili. Byltě on muž wljdný, znal swět i člowěčenstwo, i milowal uměnj. Ten se měl starati o wychowánj mé, tak bylo auřadem nařjzeno, takž i otec můg w poslednjm okamženj žiwota swého sobě wyžádal. Odplaty neměl pěstaun můg k očekáwánj, a to mne bolelo, an od pauhé dobromyslnosti geho gsem záwisel, a on sám co wesnj učitel mnoho nazbyt neměl.

Byla giž noc, když gsem se s auzkostliwým srdcem k pěstaunowu bytu přibljžil.

„Erwjne! Erwjne!" wolal hlas ženský po wesnici. — „Ah, zde gest," odpowěděl giný.

„Kdes byl, chlapče?" tázala se učitelowa žena, „že gsi ani we swé chatrči, ani kde ginde po wesnici k nalezenj nebyl?"

„Na hřbitowě," odpowěděl gsem smutně.

„Ah!" galo se řjci děwče učitelowo, matku prowázegjcj, „nesmjš býti tak smutným. Gen pogď k nám, wssak gá tě obweseljm!"

I starý učitel mne welmi laskawě přigal, když gsem wessel w nowý swůg domow.

„Nynj gsi nassincem, Erwjne," prawil ke mně, „a nesmjš se straniti přátel swých. Sedni k nassemu stolu, a chowey se gako doma."

Nebylo mi těžko, odomácniti u přjwětiwého pěstauna i milé rodiny geho. Zwlásstě na mne působila Emma dětinskau weselostj a lehkau myslj swau. Tato

djwka, u wěku gesstě nedospělém, gjž neobyčegným wtipem a gasným usudkem wynikala; nicméně wšak málo která příhoda hluboce gi dogímala aneb weselost gegj kalila.

„Newjm, gakbych se w sednici usaditi, a ten prach ze starých knih do sebe dýchati mohla," říkáwala ke mně; „pogď raděgi na zahradu chytat motýlky." — A takto řkauc, zawřela mi knihu, a hodic gi pod postel, w okamženj byla z komnaty.

„To diwoké děwče," stěžowala si pak matka. — „Gá wždycky muži swému říkáwala, aby té dcerce takowau wolnost nepřipauštěl; on wšak neposlechnul, domnjwage se, že swéwolnost djtěte sama sebau odpadne, a že swobodné, nedonucené mysli gasné a čisté srdce wykwete. — Neposlauchey gi, Erwjne, a raděgi se knihy chop."

„Ano," odpowěděl gsem, zwedna pohozenau knihu, a poslechl gsem — Emmu.

Ona zatjm létagjc po zahradě, chytala motýlky, a honila se s školnjmi dětmi, netně se posmjwagjc „mladému panu doktoru," gakž mne nazýwati si uwykla.

Gá wšak byl cele giné powahy, nežli Emma. Mne netěšilo honěnj školnjch dětj, ani hry, Emmau udané. Djwal gsem se na nj, gak od gednoho k druhému žiwě pobjhala, gak ostatnj dítky, gj poslauchagjce, wůli gegj plnily. Když wšak děti z wečera domů odcházely, a Emma w zahradě samotna zůstawši, ke mně se přiblježila, a zamyšlen-li gsem k oblaze hleděl, pohazugjc na mne kwjtj, s smjchem se mne tázala: „Kolik hwězd gsi za ten wečer spočjtal?" — tu se mezi námi žertowný howor počjnáwal, a přestaupil-li gsem stupeň weselého rozmaru, wymkla se mi, a utekla. — Stalo se gednau, že gsme trhali kwjtj na wěnce. I wyprawowal gsem djwce wšeligaké bágky, wztahugjcj se na kwjtky, a dokazowal gsem gi, že každý kwjtek kauzelnau moc w sobě uzawjrá, i něco zwláštnjho wyznamenáwá; neboť prawě před tjm gsem se toho byl w knize dočetl, a co tištěno bylo, wěřil gsem. — Když gsem gi powěst o kauzelné růži wyprawowal, mnohé giné wěci gi wykládage, kterým gsem sám nerozuměl, a stero newěda, Emmě silněgi ruce tiskl: tu ona, wzchopiwši se, wšecky kwjtky na hlawu mně hodila, řkauc: Tys blázen, Erwjne, a wběhla do domu. — Emma stero we wšech okolnostech žiwota giné náhledy gewila, nežli gá. Cizinecký gi byl wšechen cit odepřel; nicméně wšak přeswědčen gsem, že přirozenému gegjmu citu hlubokosti nescházelo. To gsem zpozorowal, když gsme náhodau o rodičjch mých howořili, a gá žalostj přemožen, památce zemřelých slzy gsem obětowal. — „Mil, Erwjne," prawila Emma, „wždyť můg žalostj gest také twým, a mne máš za sestru; co chceš wjce?" — Přitom se smála, a gasné perly se gi třpytily w očjch. —

Tak rok po roce bynul, a s přibýwagjcjm rozumem i zdrawý usudek djwky se rozwigel. — Přeswědčil gsem se, že lidé obrazotwornj a citliwj dobrým usudkem málokdy se honositi mohau, an zatjm lidé, gimž wjce rozum wládne, bezpečněgšj a přirozeněgšj náhledy prozrazugj. To gsem pozorowal i na sobě i na Emmě, a předsewzal gsem si, také w ohledu tomto se zdokonaliti.

Býwal gsem wášniwý milownjk hudby, a každý, i nepatrněgšj zwuk pozornost mau na sebe obratil. I zde se gewila náklonnost moge k neobmezenému, taužen moge po bezkonečnosti. Wýtwory obrazotwornosti swé neodjwal gsem gistau přirozenau formau, nýbrž gen co mlhy, s wýznamem naprosto wyznačeným, wešker widiny moge před okem mi hrály. Proto gsem zaljbenj nacházel we zwucjch: neb gsau zwukowé obrazy beztělesné, plynaucj w moři bezkonečnosti. Z neznámých dědin k nám přilétagjce, owánj mysli nasj, až neipatřené, nepogmuté opět se tratj a w dálce rozplýwagj.

Zwuky dogjmaly srdce mé nepopsatelnau mocj, a když gsem se k pěstaunowu fortepianu posadil, a tony z něg wyluzowaly co smjšený zbor duchů podzemnjch i nadwětrných, a žalugjcj, zádumčiwé wol mi w uchu a w srdci zaznjwalo: tu bych se zwuky se byl wznesl, a za nimi poletage wěky wěčnými, w dědinách newiditelných se rozplynul.

Zcela gináč byla Emma. Gak mile zwuky gen zaslechla, giž odběhla. Za to wšak wetšj milownicj byla malby. Po stěnách wisely wšude obrázky, ačkoli z nich, gak se pamatugi, genom geden nějaké ceny do sebe měl. Představowal totiž krajinu, způsobem a duchem Salwatora Rosy zobrazenau. Nikdy gsem si ho wšak nebyl wšimnul, až mne Emma sama naň pozorna učinila. — Onať s ochotnostj zwláštnj w kreslenj se cwičjc, i mne k tomu wábila. — „Zde gsau bezpečné, gisté formy," říkáwala w rozděgjšjch časech ke mně; „zde se každý gednotliwý pogem wyslowiti, každá myšlenka obmeziti dá. Zde má zřetel náš pewnau mjru k pozorowánj, a duch stan k odpočinutj nalezá. Zwuky geg wšak w neuklognau říši od bezdna k bezdnu, nepřirozeným letem, k nepravdiwému cíli zawádj."

Takowé a podobné rozmluwy powzbuzowaly rozum můg, i ponaukaly mne k wážněgšjmu přemeyšlowánj. J učilk gsem se reysowati, a obrazotwornost moge nabýwala gasnosti a gistoty. Zwuky a barwy splynuly we swětle, utwořjce obraz, kterýž netoliko twárnost přjrody, alebrž i city a widiny ducha mého wyznamenáwal.

W takowémto cwičenj ztráwil gsem dlauhý čas, nežli gsem se poněkud zdokonalil.

„Obrazy twé žádné rozmanitosti nemagj," prawila gednau Emma ke mně. — „W každé kragině twogi poznáwám mol-tóny twého fortepiána. Hleď, nenjliž toto pěkněgšj? —"

Ukázala mi kraginu, kterauž byla práwě dohotowila. Představowala dědinu a obydlj našše. Ledwa gsem na obraz pohlédnul, gasná minulost před okem mým se zaskwěla. Tuk stál zamilowaný můg pahorek, pod njm chyšše rodičů mých. Tam se lesknul rybnjk mezi owocnjm stromowjm, a u břehu stál mlýn. J zahrady a luka známé žiwě a přirozeně se zelenaly na obraze Emmy. Wšše planulo w swětle garnjho gitra. „Ten obraz mi dey, Emmo," prosil gsem djwku.

„Wždyk gsem geg pro tebe malowala."

„Pro mne? gestli možná? — Zpomjnala gsi tedy na mne, když gsi obrázek malowala?"

Emma se otočila na gedné noze a uskočila ze sjně.

Opět gsem stál samoten s myšlénkami a s city swými.

„Ta djwka nemá srdce; — a předce — tau kraginau wane hluboký cit!"

J zapomněl gsem se w pozorowánj obrazu, a bezděky se chopiw štětce a barwy, ani sám newjm, gak se to dělo: nežli gsem se zpamatowal, blizko u chyšše zemřelých rodičů přidělal gsem skrowný náhrobek, gak by w něm blaho dětinstwj mého pochowáno leželo.

„Kaziswěte!" zwolala za mnau Emma, i poznal gsem z pohledu gegjho, že se na mne hněwá.

[Potrpčowánj.]

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

„Gak widjm, i moge gméno wám neznámo nenj," prawila dále. „Nesmjmk za to skrowné powěsti mogi děkowati, leč nepochybně dopisům pana Wiljma? — Neuhodla gsem?"

„Oběma, prosjm — oběma."

„Také Wiljma gsem z ust Fenelly poznala. Dobrodinec gegj byl gi často wraucně o přátelském trogljstu wyprawowal, kterýž za cjlem wznešeným, k oslawě kragin domácjch a gména kraganůw, do swěta se rozptýliw, po pěti letech opět w drahé wlasti obegmauti se chtěl. A negsem-li na omylu, letošnj garo přátely kdesi na českém hradě opět swede?"

Milowjn doswědčil.

„Pan Stanislaw se na to shledánj těššjwal, to Fenella negednau slyšela; i myslik ona, žeby wděčnému srdci gegjmu dobře slušelo, kdyby k oslawě toho dne něčjm přispěla."

„A gakž to hodlá? Kdež gest? Stanislaw o nj po tři léta ničeho neslyšel. Zmizelak ze Řjma —"

„Zmizela gen proto, aby déle co zbytečné a obtjžné břemeno dobroditeli swému starosti nepůsobila. Gakž wám bezpochyby powědomo, byl gi w domě německých hudebnjků zůstawil. Srdečná to byla, poctiwá rodina; gegj národnj dobromyslnost gako balzam tauhau stjsněné srdce djwčino léčila, gešto u wášniwém hluku wlaském utěchy nalezti nemohlo. — Hudba byla žiwel, w němž se duch celé rodiny potápěl; w něm se sjlil, zrůstal i kwetl. Mnoho nazbyt neměli, že wšak, co potřeba bylo, hudbau zjskali, wšeliký wýdělek dwognásobnj cenu obdržel. Hlawa rodiny — gešště gadrný padesátnjk — dobýwal chleba wezdegšjho učenjm na fortepiáno, i nesstjtil se, dne swátečnjho k přilepšenj wečeře několik hodin opisowánjm not ztráwiti; mladšj dcera choristkau byla při tamněgšjm diwadle, a staršj, ačkoli s wýborněgšjm o mnoho hlasem, taktéž na harfu hráwala. Matka zatjm doma wedla skrowné hospodárstwj, kdež gi po ruce byl i staršj bratr manželůw, wyslaužilý wogák.

Ach, byla to žena wýborná! W pohledu gegjm — w celé bytnosti gegj spočjwal gakýsi tichý mjr, k němuž se dušše bauřliwě pohnutá tak ráda utjká. Fenella nebyla znala ženu, kteráž gi porodiwšj, aspoň snad w neyprwněgšjch letech na djtě swé po ulicjch neapolských starostliwě byla žebrala; Fenella nikdy gešště na srdci ženském nebyla spočjwala, kdež se tak rádo o radostech i o žalostech mluwjwá. Ale prwnjm kročegem přes práh swých nowých pěstaunů našla matku, našla srdce, w němž uložiti mohla wšecku swogi tauhu, přánj swoge, žel a naděgi. Byl-li Stanislaw djwku nepatrnau w Neapoli z prachu nicosti pozdwihnul, w Řjmě gi we spolek lidský uwedl, a w práwa geho gi zaswětil.

Brzo se djwka opuštěná w domácnosti Wernerowých ne-li šťastnau, aspoň upokogenau cjtila, i s

pownau mysli dnů příštjch očekáwati se hotowila. Dobrodince swého se hodnau učiniti, snad i překwapiti geg, až se nawrátj: k tomu konci směřowaly se wšeliké gegj myšlenky, k tomu se obracela wšeliká gegj péče. Poznáwalať den po dni, čjm ducha geště musj obohatiti; poznáwalať ale také sjlu swau: a w wedem tom wědomj twořila si w duchu krásné ráge.

Gednoho dne w sladkém zpomjnánj zpjwala pjseň, kterau Stanislaw zwlášť milowal. Gjm se byla také na kytaru přizwukowati naučila.

„Zpjwalas ty to, Fenello?" tázala se gakoby s podiwenjm matka Wernerowic, kročiwši do pokogjku. Hleď, o tom nám pan Nowotný ani slowa neřekl, že takowý hlásek máš."

Starý Werner přišel domů. I pozorowalať Fenella, že manželka s njm potagj cos wygednáwá. Také cerám to neušlo; leč ty byly zwyklé, nedotazowati se po tagnostech rodičů, a taky wesele djwky genom wespolek hádaly, co staří mezi sebau rokugj.

Odpoledne seděl starý u swých not — Fenella samotna s njm u stolku; cwičila se w pianj. Stanislaw byl gi učjwal w gazyku mateřském; ona pak se unj snažila, kulatým pjsmem wlastným naznačiti rozprawky, kterej w domě Wernerowic wesli začjnala w němčině."

„Nesmjte pauhé ženské zwědawosti, alebrž upřjmnému přátelstwj za winu přičjtati, že se i nepatrněgšjch okolnostj ze žiwota mé Fenelly dotýkám," přetrhla tynj signora Romani wyprawowánj swé. „A wšak citliwé djwce byly památky rozhodugjcjch dob tak žiwě na mysli zůstaly, že mi negednau příhody swé wyprawugjc, celau oponu pošlaupného wzdělawánj a rozwigowánj se gegjho před očima odhrnula. Gá pak saucitné pozornosti při wašnostech nalezti daufagjc, nerada bych co smlčela."

„W nás obau zagisté každým slowem negen přátelský saucit, ale i rozkoš budjte, gakowá se nám z dobrého wyprawowánj málokdy dostáwá," odpowěděla noi Milowjna. „Prosjme, wašnosti, abyste nám ničeho nezamlčely!"

Gemným ruky stisknutjm poděkowala se zpěwkyně, a pokračowala we swém wyprawowánj.

„Sedělať tedy Fenella se starým Wernerem samotna. Byloť to hned w témdni druhém po Stanislawowu odgetj.

„Gak pak, Fenello? — nezazpjwáš mi?" gal se nagednau wljdný pěstaun tázati. „Matka mi powjdala, že máš hlásek gako zwonky."

W těch slowech nebylo posměchu, to cjtila Fenella; i gako gi gakési radostné teskno, an se poprwé z úst cizjch podiwáleni slyšela pro wěc, o gegjž dokonalosti se gi nebylo ani zazdálo. Ochotně gala se kytary, a zpjwala. Zpjwala sice pjseň českau, a Wernerowic neuměli česky; ale starý hudebnjk pozorné ucha naklonil, gak mile prwnj zwuk před djwčj rty přeplinul, i poslauchal, a nehýbal se, gakoby z pauhé melodie anebo zpěwu djwčjho smysl pjsně byl chtěl nalezti. A djwka tjm wraucněgi se rozpalcowala, čjm patrněgi zalibenj pěstaunowo se gewilo.

Bylať giž opět odložila kytaru, a s usmjwem, gakoby čekala, co řekne, na starého se djwala. On ale wstal, a otewřew fortepiano, gednotliwé tóny w postupu k třeticjm, osmicjm, až k wysokému C, narážel; Fenella pak, gakoby hrawě, welmi čistě a gistě s njm zárowen nazwukowala.

„Neměla bys chuti, naučiti se zpěwu důkladně?" tázal se gi na to pěstaun, a laskawě djwku za obě ruce poggaw, s radostnau twáři do očj se gi djwal.

„Geštiť bysste myslil, žebych něco wjc dowedla, nežli giž umjm," zarděla se djwka; — „a gestli bych tjm dobrodinci mému radost způsobila —"

„Gemu zagisté — i mně, nám wšem, i sobě — gen gestli sama w sobě něco cjtjš, gežby ti k učenj chuti dáwalo?"

„We mně nenj giné chuti ani wůle," zwolala djwka horliwě, „nežli mým dobrodincům wděčnau se proukázati. Wěte-li, gakbych si přízeň gich dobyla, gednegte se mnau dle libosti."

A starý Werner gi obegmul. — A opět pozorowala Fenella, že starj mezi sebau něco wygednáwagj; když pak se byli wšickni sešli k wečeři, prohlásil se Werner, že s matkau a Fenellau zjtra do diwadla půgde. Bylať w ten čas Belliniho „La straniera" dennj zpěwohra.

„Gakže? cože? Tatjnek do diwadla —" diwily se dcery a smály se. „Trápiti si uši wlaským laškowánjm?"

„Nu, nu — wám oběma, ani sladinkému mistru k wůli tam nepůgdeme;" odbyl ge otec. „Ale Fenella naše musj předce zwěděti, co wlaská opera gest."

Wěděliť, že geště nikdy w diwadle nebyla. Dokud se po rozkošné Neapoli taulawala, nebylo diwu nej na skromné dennj potřeby pomyšleti, anebo se w njch toledike po dlažbě prowalowati, kdež dosti rozmanitého podjwánj zdarma mjwala. Pozděgšj ochrance geg, Stanislaw, sám pozřjdka San Carlo nawštěwowal, i

pamatowalať ſe Fenella, že s přátely ſpjſſe po činohře taužil, gakáž ge byla bawila w měſtách wlaſtenſkých. W Řjmě nebyl s Fenellau dlauho meſſkal, a takž nebyla djwka až doſawáde rozkoš diwadla poznala.

Mně tedy k wůli? — diwila ſe potagj radoſtně, i byloť poprwé, co ſe w nj po diwadle zwědawoſt budila. Denně ſice o něm dcery mluwily, ne wſſak způſobem zwatlawých nowinářek, o pauhé diwadelnj anekdoty pečugjcjch: domácnoſt Wernerowa byla ſkromná ſwatyně uměnj; zde pauze o ceně hudby, zpěwu a zpěwců ſe gednalo, a gakkoliw djwky Wernerowy ſamy znamenité ukazy na obloze hudebnj nebyly: předce i tolik theoretické wědomoſti o hudbě měly, že s otcem učeněgſſj rozpráwku wedly, nežli Fenella pochopiti mohla.

Mám-liž wám také popiſowati, gaký dogem diwadelnj předſtawenj na djwku způſobilo? — Celá duſſe gegj byla plna nepowědomého pobauřenj; w diwadle byla plakala nad neſſťaſtným oſudem Arthura i Isoletty, a opět nad ſláwau pleſala, gakowauž obecenſtwo pěwkyni poctjwalo. Poneyprw byla w diwadle, a oſud umělců ſe gj uzdál býti neyſſťaſtněgſſjm.

Celau noc ani oka zamhauřiti nemohla. Sama ſebe na diwadle widěla; i zpjwala, a obecenſtwo gáſalo; ona ale neſlyſſela hřmotnau pochwalu, ona gen w gednu lóži pohljžela, kdež — Staniſlaw ſtál. Onť ſe uſmjwal — ſſťaſtná Fenella nepřála ſi giné pochwaly. Bylať blažena, gelikož ſi řjci mohla: „i gá gſem umělkyně!" — A hned i pyſſněgi hlawičku po boku Staniſlawa wypjnala; on pak ſe k nj tak laſkawě klonil, gak to tehdáž, an gj byl ſljbil, že nemuſj býti manželkau Castlaina.

„Ale proč také ty, Lauro moge, ſe neodwážjš, zpjwati gako wčera ta „neznámá?" — tázala ſe na druhý den mladſſj dcery Wernerowic. Ale ta na počátku newědauc ani, zda ſe gj djwka nepoſmjwá, s dobromyſlným uſměchem pak odpowěděla: „Twoge Laura geſt powděčna, že wezdegſſjho chleba we zboru wydělá."

„A proč nezpjwá ſeſtra Beata —"

„Protože powolánj w ſobě necjtj."

„Ach, ſſťaſtný člowěk, gemuž nebe ſtřjbrného zpěwu udělilo;" zdychla ſi Fenella, a w ten den tázala ſe geſſtě ſtarého Wernera, zdaliby ſaudil, žeby z nj dobrá zpěwačka býti mohla?

[Pokračowánj.]

U s t a w

pro ſirotky a nalezence w Moskwě a Petrohrad

Mezi neyznamenitěgſſj uſtawy moſkewſké počjſti muſj onen pro nalezence, založený a bohatě nadaný cjſ rownau Kateřinau Welikau roku 1761. Proſtranná ta ſtawenj, gakož i proſtředky, gimiž ſe w nich přigmuté dě užiwugj, počet a práwa ſirotků, autočiſſtě zde nalezagjcj zagiſté pozoru hodny gſau.

Mezi úſtjm Jauzy a Kitnigorodu wypjná ſe ků domů, po čtwero poſchodj wyſokých, kdež ſnadno 3000 li přebýwati může, a tato ſtawenj, dle náwrhu generá Beckého wywedená, poſkytugj nalezencům a wſſj obžin zbaweným djtkám wjtanau, blahoděgnau ochranu.

K založenj tak rozſáhlého uſtawu zagiſté neſčjſlný peněz potřeba bylo, a cjſařowna, aby aučele ſwého doſ hla, zwláſſtnjho proſtředku ſe uchopila, kterýž i patrným ſw dectwjm geſt, w gakémže ſtawu tenkráte weřegné řjzenj Ruſjch ſe nacházelo. Rozkázala totiž w známoſt uweſ že wſſeliký měſſťan (řemeſnjci a obchodnjci tam w ſkut giž k tomuto třetjmu ſtawu náleželi, na rozdjl od bojarů newolnjků), genžby uſtawu něco darowal, práwaby nabý ten ſamý počet bojarem ſi báti zaplatiti, genžby mu křiw du učinil, ano i dwogj ſummu požadowati, geſtliby na byl wztáhnul ruku. A takž Kateřina i ſtawu měſſťanſkém nadlehčila, i k založenj uſtawu ſwého přjſpěwků nabyl Měſſťané ſe ochotně ſnažili, poſkytowánjm znamenitý darů tyrawému ubližowánj přjtrž učiniti, gakéž od boja ſnáſſeti muſeli. Prawj ſe, že gediný kupec Demidow, g hož praotcowé byli bohaté ſibirſké doly wynaſſil, uſtaw tomu dwa milliony zl. odkázal. —

Weſſkerá wnitřnj zpráwa domu pro ſirotky a nal zence wyniká maudrými prawidly a lidumilými záſadam Děti přineſau ſe do obydlj wrátného, kdež i beze wſſe okolků, bez wyſſſjho poraučenj, ano i bez dotazowánj n gméno a ſtaw rodičů za dne i noci ſe přigmau. Dle ſtá do rozličných třjd ſe oddělj. Na začátku dwě léta u chůn zůſtáwagj, potom ſe do neynižſſj třjdy uwedau. Hoſſi holky až do ſedmi let pohromadě bydlegj; potom teprwa rozwedau. Wſſickni ſe čjſti, pſáti a počjtati učj. Pacholj také wlnu čeſagj, konopj a len protjragj, a w rozličné podomácjm djle ſe cwičj; děwčata předau, pletau punčoch ſſigj, dělagj kragky, w kuchyni poſluhugj — ſlowem: cokoli k domácjmu hoſpodárſtwj náležj, wſſemu ſe naučiti mohau

Tak tu děti žiwot až do roku řemeslného tráwj, kdež ...k do prwnj třjdy wstupugjce, řemeslu se učiti mohau, ...ež se gim neylépe zaljbj. K tomu cjli nacházegj se w ...stawu mnohé djlny a townárny (fabriky).

Ložnice gsau welmi prostranné a wysoké, a lożnice ...elmi lehko wywětragj. Mezi každau postelj dostatečné ...rostory se nalezá, a každé djtě samo pro sebe lihá. Po... ...leky a prostěradla wždy za čím dnj čisté se potahugj, ...ádlo pak na těle třikráte za týden se přewlěká. Wůbec ...e celém ustawu, ano i w komnatách, kde se chůwy zdržu..., ...j, weliká čistota a pěkný pořádek panuge. Kolébek se tu ...igakž užjwati nesmj.

Každá hodina tu k něčemu prospěšné ustanowena. ...ětky, gelto se pod zpráwau chůw giž nenacházegj, o šesté ...odině ráno wstáwagj, o gedenácté obědwagj, a wečer o ...šesti wečeřegj. Když doba k pohyblivosti nastane, každému ...de neobmezené swobody, nazwjce na čerstwém powětřj, na ...rostranném dwoře a zahradě, přáno: tuť se tančj, zpjwá, ...no k wyražení i diwadlo prowozuge. Weselost, i wšse giné ...námky úplného štěstj wysvitagj z twářj těchto maličkých, ...ježto by bez ustawu dobročinného nikdy se nebyly dočkaly, ...ež bjdy, handy a snad i hrozného zahynutj.

Dosáhnuwše dwadcátého roku, obdržj wychowanci ...ummu peněz i giné pomoci, aby přištj obžiwu swau s ...rospěchem ugistili. Mohauť se w gakékoli kragině welikého ...jarstwj usaditi, kdež se gim neylépe zaljbj, a tjmto prá... ...em powyšssem gsau nad rolnjky, gežto bez powolenj bo... ...arůw dědinu opustiti nesmj. Z ustawu wystaupiwše, z ...olnosti, gako obywatelé měst, se radugj.

A wšak w založenj ustawu tohoto ne pauze Kateři... ...ino lidomilenstwj a snaženj spatřugeme, slawného gména ...ohoto: w něm se i gesstě wyšši, politický aučel zgewuge. ...jm se wraždě nemluwňátek zhusta ubránj; co wšak ge... ...tě znamenitěgssjho: řemesla, wědomosti a uměnj mezi lid ...e rozcházj, a každého roku obywatelstwo welikým počtem ...sob se rozmáhá, náboženě wychowaných, a ké moci srdečně ...ddaných, kteráž byla o mladost a zaopatřenj gich pečowala.

Léta 1831 počjtalo se w ustawu 1409 schowanců, ...56 hochů a 843 holek; osob k pěstowánj ustanowených ...ylo 233 mužských, a 279 ženských; mimo to 539 chůw ... tam nacházelo. Po městě užjwewal ustaw 1579 pa... ...holků a 1524 děwčat, a po kragjch 7969 dětj mužského, ...522 ženského pohlawj. Schnitzler udáwá, že ku konci roku 1831 ustaw 23,788 osob na starosti měl, 10885 mužských, 12903 ženských. Wydánj w tom roce 17,223903 rublů obnášelo.

Brzo wzbudila se potřeba, podobný ustaw i w Petrohradě založiti. Wěda k samému se prwotině; že ge wšak Pawel za pohodlné pro chudé žatky sobě obýwal, opět se nádherný palác hraběte Razumowského, hraběte Bobrinského i wice giných prinatných domů skaupilo, a na tom prostranstwj r. 1798 onen weliký a skwělný ústaw pro nalezence wystawěl, gehož ... nagprwé císařowná Marie Feodorowna obmyšláno bylo, kterážto za celé čas Alexandrowa panowánj s obzwlásstnj radosti o ustaw pečowala, žádného nákladu nelitowala.

Ročně se tam asi 5000 dětj přigjmá. Schnitzler udáwá, že od l. 1822 až do r. 1831 36,115 dětj — 19,222 chlapečků a 18,892 holčiček — přigato bylo.

W obau ustawech, w moskewském i petrohradském, gest i porodnice w nedokonaleyšjm počátku. — W petrohradském ctim fest ženštin podobného ...... , dobrého obslauženj a ...... nacugnau, že se nikdo ani na gméno, ani na stav netáže. K zaopatřenj welikých outrat těchoj ustawu, spjše malému mjstu, neź ... ... se pododagjcjho, přiwozugj mnohé zahrnoien, ... platy z karet, a přjgmy z wšenných ... ... , kteréž welmi mnoho wynáššegj, an z každého weřegného wyražení — buďsi hudba, tanec, neb gakékoli podiwánj — berní ze sta odwáděti se musj.

Čas a duch lidský.

U Králewice (Porto-Re) byla 25ho ledna t. r. weliká párnj loď (Dampfschiff), 174 střewjce dlauhá a 27 střewjcz, poněwadž z přjbřežj stala, šťastně do moře puštěna. Jak brzy se zpráwa o tom rozšjřila, že se párnj loď w 8 hodin ráno do moře (adriatského) pustj, šlo i hned podiwat se tam hrozno obywatelů bakarských, načež pak toho dne w 6 hodin ráno naplnila se luka bakarská (přjstaw bakarský) lodičkami, magjcjmi diwáky, přjchozj z Králewice, mezi nimiž i wzácné osoby byly. U Králewice stála gedna setnina pěchoty s přjbřežj se swau hudbau. Okolo 8mi hodin wystaupiw kaplan této pěchoty na párnj loď, pokřtil gi gménem Anna Marie. Nato uřezala gedna děwice tenký konopný (konopný prowaz), za kterým brod (přjwaz) uwázán byl, a tu odplanula tato párnj loď do moře welikau

ſilau mezi wywoláwánjm a radoſtném pleſánj wſſech přjchodnjků. Slawnoſt tato geſtiť u tamněgſſjch obywatelů paměti hodna, neboť byla to prwnj párnj lod, genž ſe na adriackém přjmořj zhradila. Michl.

Nacházjｊ-li ſe Mahomedán na ceſtě, když hodina obyčegného modlenj přicházj, neboli zaměſtnán geſt, že mečitu nawſſtjwiti nemůže: předce powinen geſt, modlenj wykonati. I newj ſe také, zdaližby který Mahomedán, když hodina k modlenj bige, tu ſamu zanedbal; a učinjｊ-li to, zagiſté wěc welmi důležitá býti muſj, genžby geg od modlenj zdržela. — I na mjſtě, kde ſe w tu hodinu nacházj, počne ſe modliti. Mámeｌ-li u př. wogáka aneb i auřednjka za průwodčjho po měſtě, a zaſlechneｌ-li z mečitnjch wěžj k modlitbě wzbuzugjcjch hlaſů, obrátj ſe kwapně, zaſtawj, a kyne rukau ſwému ſwěřenci, oznamuge, aby chwjli trpěliwě poſtál. Na to wytáhne ſwůg kapeſnj ſſátek, rozproſtře geg na zemi, nohy křjžem ſložj a ſedne naň; pak počne modlitbu ſwau odřjkáwati, byťby to i třebas u proſtřed weřegného trhu bylo. Jak mile gi wykoná, wzchopj ſe čerſtwě, pozdrawj, gehož prowáděti má, a obnowj prwnjm krokem procházku s pozdrawenjm: »Pogď, milý, pogď za mnau!«

Geſſtě nynj pozůſtáwagjcj zwyk zdá ſe doſwědčowati, že předtjm Egyptčané bohu řeky Nilu každoročně mladau djwku obětowali. Nynj přineſau k Nilu hljněn obraz panenſké poſtawy, nazwau geg: »zaſnaubená n wěſta,« a wrhnau geg do řeky.

W Angličanech založil za panowánj králowny Alžb ty Němec Spielmann w roce 1588 prwnj papjrnu w Da fortu, a za to rytjřem učiněn byl. Nynj má Anglick weliký počet papjren, a pro zákaz, aby ſe mrtwj w pl těných rubáſſjch do rakwe nekladli, uhoſpodařj ſe roč neyméně 200,000 liber hadrů, čjmž ſe i rok po ro anglický papjr zlepſſil.

Dennj kronika.

Nynj opět oni powěſtnj bratřj Siameſſtj — dw sroſtlj mladjci gednoho těla, čtyr nohau i rukau, a dwa hlaw — w Pařjži ſe nacházegj. — Prawj ſe, že od doby, co na wlaſtnj audty ceſtugj, 800000 franků n shromáždili. Neyprwněgſſj ge přiwedl geden lodnj k pitán do Ameriky.

W Tyrolſku lonſkého roku zaſtřelili 23 medwědů 10 wlků, začež od auřadů zaplaceno 945 zl. na ſtř.

Pan Scribe napſal opět weſelohru, gežto ſnad ne kratſſj názew mezi wſſemi názwy má, totiž: »St!«

Dne 10. března 1236. Zemřel u wězenj Gindřich, ſyn cjſaře Bedřicha II. Otec geg giž co děcko wyhláſil za krále, i odewzdal gemu napotom řjzenj Německé řjſſe. Jarý muž ten byl ctižádoſtiwým, a poněwadž otec geſſtě při ſyle byl, předzwjdal, že geſſtě daleko má k doſednutj na trůn. Přitom byl také Gindřich málo otci nakloněn; widjwalť geg zřjdka — aneb ſnad byly přitom přjčiny giné, ſlowem: Gindřich proti ſwému otci powſtal, a w ſkutku ſe mnozj k němu přidali. Tu přiſſel cjſař Bedřich ze Wlach do Německé řjſſe. I hned mu wſſickni ſpěchali wſtřjc. Gindřich, opuſſtěný ode wſſech, byl donucen, poddati ſe otci na miloſt. A wſſak měl Bedřich w žiwé geſſtě paměti přjklad Gindřicha IV., a zlému ſynu neodpuſtil, nýbrž poſlal geg na pewný hrad do Neapolitanſka, kdež po 7mi letech žiwot ſwůg ſkončil. — Bylo wſſak giž uſauzeno, že cjſař Bedřich II. má býti neſſťaſtným. Krom Gindřicha měl i wjce ſynů, a mezi nimi byl mu Encio neymilegſſjm. Tento zwedený ginoch giž po několik let s italſkými měſty za otce ſwého bogowal. Zradau wſſak od obywatelů měſta Bologny byl zagat. Pohnutliwý to byl pohled na ſpanilého ginocha, gehož ruſowlaſé kadeře po pás ſahaly, u proſtřed nepřátel w zagetj. Z daleka byl k rozeznánj mezi oſtatnjmi ſpoluzagatými ſwau ſtatnau podobau, ač i truchliwoſtj nad ſwým oſudem. Bylť owſſem trpký to oſud, neboť Encio byl k wěčnému wězenj odſauzen. Cjſař ſe welmi nad tjm rmautil, weliké ſummy peněz za něho podáwal; ale nadarmo. Nic mu ſice w zagetj neſcházelo, ale ta wázanoſt geg ſaužila. Poſlednj 3 léta ſwého žiwobytj ztráwil w auzkém žaláři, do něgž geg Karel z Anjou wſadil. Tento Ka dal totiž mladého Konradina, poſlednjho potomka z rodu Hohe ſtaufenſkého, stjti; pročež geg chtěl Encio na geho ceſtě ſt Bolognu zawraždili. Dalť ſe od přátel do prázného ſudu z bedniti, a takto do Karlowa pokoge doneſti. Ale neſſtěſtj chtě tomu, že gedna z geho ruſowlaſých kadeřj djrau na dně w wylezla. Giſtý wogák to zpozorowal. »Toť muſj býti Encio zwolal, »nebo nikdo nemůže mjti tak kráſné kadeře!« Wytá ho, a Karel geg dal do žaláře wſaditi. Encio ztráwil 22 wězně. — Takto dokonali Gindřich a Encio, ſynowé cjſaře Bed cha II. žiwot ſwůg. Přewelický to zármutek pro ſrdce otcowſ widěti ſwé děti neſſťaſtné! A Bedřich II. nad tjm utrápen, k před čaſem do hrobu, roku 1250.

[1503.] Narodil ſe Ferdinand I. Korunu Německé ř obdržel od ſwého bratra Karla V., který ſwůg ſlawný žiw w kláſſteře St. Justa w Španělſku r. 1558 dokonal. Aby ſař Ferdinand I. zwláſſtě wnitřnjm nepokogům předeſſel, a negen we ſwých dědičných zemjch, ale i w Německé řjſſi, dal ſw ho neyſtarſſjho ſyna Maximiliana II. r. 1562 we Frankobr za řjmſkého krále zwoliti, a toho roku géſſtě za ſwého žiwob w Praze, a roku přjſſtjho (1563) w Preſſpurce za náſtupnj korunowati. Zemřel rok nato (1564) we Wjdni, odkudž t geho do králowſké hrobky do Prahy odwezeno bylo k pochow wedlé geho giž (1547) zemřelé choti Anny, která geg umjra proſila, aby Čechům powždy miloſtiwým panownjkem byl.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 11té. 3tí r. běh.

Casopis tento wy-
...ází u Jana Host.
...pjšila, w Praze, na
...ém městě, w Dl-
...wé ulici, čjslo 946,
k dostánj gest w
...hoskladu wyda-
...telowu každý čtwr-
k po archu, k ně-
...žto se we čtrnácti
...ech wždy gedna
...larchowá příloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
wšak gen za půlletnj
předplatku 2 zl. 12 kr.
na stř., týdennjk tento
se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

17ho března] [1836.

Laskau po wše wěky spogeni držme se,
Štěstj po wše budeš nám wěky bez měny!

W. Stach.

S l a w n ý d u b.

W pralesjch české země
Mnohý dub wykwetá,
Genž starobylým wěkem
Swé wětwe proplétá,
A swědkem zlatých časů
Byw, žalostně se djwá,
Gak wěk za wěkem hyne,
A stálých gak ubýwá.

Kdekoli wšak se tmjwá
Domácjch lesů noc,
W nich geden toliko dub
Kauzelnau skryl swau moc.
Tam na táborské stráni
W swé hrdé sláwě stál,
A panowal nad kragem,
Co garý země král.

On hluboko do zemi
Kořenem sahal swým,
I wětwe swé rozkládal
Nad kragem umdleným;
On tiché luhy chránil
Před parnem škodliwým,
A sláwa se rodila
W stjnu geho swěceným;
Sláwa, genž wěčně čistá
W památce nám plyne,
Sláwa, genž žádným wěkem
Budaucjm nehyne! —

Tu z kragů wšech se hnali
Řewniwj wětrowé;
Zatřásly dubem blesky
A rány hromowé.
I ze čtyr uhlů země
Zpurný wjtr zawál,
Dub slawný, nezrušený
Na české stráni stál!

Hoj! — blesky rozkacené
W něg wztekle zahřměly,
Až w bauřliwém šuměnj
Se wětwe zachwěly;
A listj opadalo,
Dub klesna zastonal,
Násiljm rozdrcený
Praskotem dokonal. —

Wšak, blaho nám! obžiwnul! —
Wěkami nezašel:
Pod zemj statný kořen
Si průchod wynašel;
Od hory krkonošské
Až k Šumawě sahá,
A silau probuzenau
Se pěkně zas zmáhá.
Zde onde garý prautek
Z kořau swoge šláwu:
Zda wšak i mladé listj
Nowau šeptá sláwu? .

Karel Sabina.

Přjsný manžel a otec.

(Ze žiwota Bedřicha Wiljma, krále pruského.)

Bedřich Wiljm byl přjsným otcem, genž s chotj a dětmi často nad mjru přjsně gednáwal. Neywjce okusil toho syn geho a nástupce na trůnu, Bedřich II. Geho důwtipná sestra Bedřisska, markrabka Baireuthská, zanechala po sobě pamětnosti we francauském gazyku, obsahugjcj dwornj udalosti od r. 1706—1742. Mezi ginými wyprawuge we swém dennjku toto:

„Na začátku roku 1726 porodila králowna prince, gemuž dáno gméno Gindřich. Gak mile se pozdrawila, odebrali gsme se opět do Potsdamu. Nemohu opominauti směssnau přjhodu, genž mne zde potkala. My wedly neysmutněgssj žiwot na swětě. Ráno, gak sedmá odbila, probudilo nás cwičenj králowských pluků, gež se držjwalo před nassjmi okny, nacházegjcjmi se při zemi. Tu pořád genom: „Bic, bác!" a za celičkého rána neustálá střelba. O desáté ssly gsme k matce, a s nj gsme se pak odebraly do pokogů wedlé králowských, kde gsme celé ráno přewzdychati musely. Konečně přissla hodina ke stolu. Celý oběd pozůstáwal ze ssesti mjsek sspatně ustrogených gjdel, genž pro čtyrmecitma osob stačiti měly, pročež gsme se z wětssjho djlu gen párau nasytiti musely. U oběda se nemluwilo o ničem, kromě o ssetrnosti a o wogácjch. Králowna a gá — nehodné, abychom byly také otewřely ústa — poslauchaly gsme wěsstná slowa s ponjženau mlčenliwostj. Po obědě posadil se král na dřewěné twrdé odpočjwadlo, a spal dwě hodiny; ale dřjwe wždy gesstě držána byla králowně i mně nepřjgemná rozmluwa. Co zatjm král spal, pracowala gsem; gak mile procitnul, odessel z pokoge. Králowna se pak wrátila do swého pokoge, kdež gsem gj něco čjtáwala, dokud král nepřissel. Genom několik okamženj se pak tu pozdržel; poté odessel do společnosti kuřácké. — Odpolednj doba odhodlána byla mému wyraženj. Milowala gsem hudbu, a cwičjc se, nabýwala gsem wždy wětssj zběhlosti."

„O hodině osmé se wečeřelo; král spolu sedáwal u stolu, od něhož obyčegně s hladowým žaludkem se wstáwalo. Zřjdka se král před čtwrtau rannj hodinau wracel ze společnosti kuřácké, a tak dlauho gsme naň čekati musely. Králowna hráwala w karty se swau a mau opatrownicj, gedinými dámami, genž okolo nás býwaly; gá pak a sestra gsme osamotněly. Poněwadž ale gegj stářj s mým docela w žádném poměru nebylo, nezbýwalo mi nic giného, než knihy. Měla gsem malau knihownu, we wssech postelých a pode wssemi stol uschowanau; neboť král, negsa weliký gich milowni nechtěl nigak tomu, abych se něčjm giným, nežli žen ských pracemi a hospodárstwjm zabýwala. Kdyby mn byl někdy u čtenj aneb psánj nalezl, snad žeby mn byl několika ránami odplatil; a takbych byla matc welikau starost způsobila, kteráž mne wždy wjce k sslechtěnj ducha powzbuzowala."

„Bratr můg, gsa u otce w nemilosti, zůstal rok 1725 w Berljně. Král se byl naň welmi rozhněwal gednoho dne se naň tak hřmotně obořil, že gsme se ubohé djtě bály. Prawil, že geg dá do wězenj wsa diti, a z dědictwj wywrhne, hraběte Firkensteina geho wychowatele, že wyžene, a k němu samému že mjti bude, až sezná, co neposlussný syn zasluhuge. Tat slowa z úst někoho giného, nežli samého krále, bylab nás méně zabolela; ale geho prchliwost znaly gsm předobře, pročež diwu nebylo, že gsme se smutnýc následků obáwaly. Neywjce se zlobjwal na geho ne ustupnost, kterauž se bratr poddati zdráhal, ač t wina ubohého prince nebyla, an mu to králowna byl zakázala. J zlobil se král až do wečera, kdež pak ko nečně do společnosti kuřácké odessel, řka, že dnes k we čeři nepřigde."

„Gak mile gsme se do pokogů králowny nawrá tily, kázala mi, napsati bratrowi wssecko, co se byl přihodilo, a k tomu rozwrh k psanj připogiti, w něm by krále za odpusstěnj prosil. Práwě gsem se tjm psa njm zanássela, a giž skoro hotowa byla; an slyssj přicházeti krále; mělť těžký chod, že se krok geho da leko ssiroko po sjni rozléhal. Leknutj mé se nedá po psati. A wssak gsem nepozbyla rozumu, nýbrž psan gsem zastrčila za malau čjnskau skřjni, mně po bok stogjcj, a wychowatelkyně má uchránila péra a po seypátko. Poněwadž ale král giž w pokogi byl, zbyl mi genom gesstě času, kalamář strčiti do kapsáře, kde gsem geg w ruce držela. To se stalo wssecko okamže njm. Král promluwiw několik slow s králownau, blj žil se k čjnské skřjni. „Ta wěc gest welmi pěkná," d on králowně, „darugi wám gi;" přitom stisknul zámek a gá se giž smutné chwjle děsila, kdy mé psanj spadne a mne prozradj. Leknutjm polomrtwá zawolala ge králowna na druhau stranu, ukazugjc mu swého mého psjčka."

„Wizte," wece králowna, „dcera má stogj na swém že psjček gegj hezčj gest, nežli můg, rozhodněte wy mezi námi." Král se usmjwage, tázal se mne, gestliž mého psjčka tuze ráda mám? Ano, odpowěděla gsem

l on weliké lehkomyslnosti a zášti. Odpowěd mi kratičkau
mau raděj zpřetrhla, že mne nešťastně obegmul.
á — o přenešťastný čine! musela gsem katowat pu-
který se hnedky po mých šatech a po podlaze rozlil.
aj gsem se ani z místa nehnula. Na štěstí odešel
, a wyswobodil nás z trapných rozpaků. Znjinak
m ale až po košili prodral, že gsem gí w lůžku
cti musela; ale gak nekrwawější přeslo, doputila
tato příhoda k srdečnému smíchu."

„Zatím se zmýril kral s bratrem mým, genž ně-
k dní na to do Potsdamu přišel. Byl on prince
mlčelný, kramlý, lepetawý, tichého ducha, a wyše-
wlastnostmi dokonalého knížete opatřený. **G.**

Hesperidky.

(Pokračowání.)

Dívka měla prawdu. Celá krajina tím nepa-
ým přídawkem celé giného rázu nabyla; zdali hor-
, žádnému z nás ovšem rozsauditi lze nebylo, geliko
ky naše sebě odporowaly. A wšak proto přece
mi zdálo, žeby rozličné powahy naše w dobrém
wuku byly srozuměny, kdyby se w gedno srdce byly
ily, gako tětiwce a šestice w gednom sauzwuku libě
inau k uchu.

Pedimne, že rozličné powahy naše i w tom se
y, že ona gitro, gá wšak raděgi wečerní
mrak za předmět obrazů gsme obírali. Barwitost
by gegí zahrawala garem; w krajinách mých, pokud
se o gaké pokaušel, ráz podzimku patrné se gewil.
cba wždy ale přewahu měla w mysli a w srdci
, a gen tenkrát gsem se šťastným, ano blaže-
m býti domníwal, když pod wečer u fortepiána
, city a myšlenky swobodným zwukem gsem wy-
uti mohl.

Neznal gsem geště swět, gakýž w prawdě gest.
myšlíl gsem, že wšecky dívky gako Emma giau,
cky gineyší gako ga, ba ostatní lidé že giau wšecky,
mege tehdegší známí. Gsauť ale horší, mnohem
ší, nežli gsem si předstawowal! —

Welikau rozkoš nacházel gsem při pomnění, že se
čas přibližij, kdež mne osud do Prahy powolá z
cowské dědiny. Něco mne wšak přece pautalo,
malo pámem silným, a těžilo mysl mau; byl-li
wyk, či — Emma? —

Kdoby se domyšlel, že za čas přebýwání mého
ěšťanna gsem zanedbal wzdělání půjme wědeckého,
domníwage se, že w fantastickém rozgímání tak nazwa-
ný žiwoty rozum nemyslitelná, byla na snadě; neboť
wychowání přírozená wždy k čili mne uwedlo, gežto
wšechno nazwati slušno.

A wšak léta uplynula, i blížil se čas, kdy po-
třeba nastala, opustiti domow za wyšším wzděláním;
potřeba nastala, zkušenosti nabýwati w cizině. Citil
gsem, že dalekau bude loučení mé. — Co mne asi w
neznámém swětě očekáwá, gaké nástrahy bude míti při-
chystány mé? Celá budaucnost rozestřena stkwěla se mi
před očima w parném switě, a blahý život čekal na
mne se wšemi radostmi a žalostmi, s wěčným bla-
hem a bolestí mau. Čirá země přede mnau štála s
wrchy i audolími, zahradami a pustinami. Kam se
mám obrátiti dříwe, čeho se srdce dotýká? Weliký
gest swět, malá wšak moc člowěčí. Mohu se rozzro-
šíra u nohau geho, on pak obmezenau dwěřností mau
gen gedno w kráse z nich ugímati může! — Pokud
oči zasahnau, naleží mi swět, co za obzorem se kry-
wá, gest mi neznámo; a přece tam, prawě tam
tauží duše má.

W takowém rozgímání prázdném gsem se ku
wkročení do swěta. Mnohé [illegible] neplesti
wizwewal před mysl mau, mnohé [illegible] w
budaucnost mne opogowala; neboť pohled do minulosti
pozoruje se pohledu s wráť do tohoto autoru; w bu-
daucnost wšak zírá člowěk co do weliny nebeské;
bezsčetné obrazy mu se míhagí před okem, co
otwírá nepřehledné brány wěčnosti, za kterauž se dno-
wé příští rozkusugí.

„Tedy gest přece prawda, že pogedeš?"
tázala se mne Emma, i zdálo se mi, že při otázce
zbledla.

„Musím!" odpowěděl gsem.

„Gakych nešla, kdybych byla tebau. Co w městě?
Tam gesti smutno, a lidé tam negsau tak přímí wí
gako zde."

„Nikolíw, Emmo! lidé giau wšady tím, co z nich
wychowání a oklíčenost udělagí; a wěř mi, w městě,
kdež chrámy wěd a krásných uměn slawné kwetau —
tam i musí býti dobří lidé, lepší nežli na wenku, gež-
to w gednotwárné umyslosti žigí."

„Ta gednotwárná umyslost ale přirozenější
gest, nežli ono rozmanité předwidowání obywatelů
měst. — A neděj ge to, kde chce, gako chce: mně se tu
lépe líbí, než kde ginde, a proto zde zůstanu."

„Bylabys ráda, kdybych zůstal?"

„Inu — gestli nechceš, můžeš gíti."

„Pohřeſſilabys mne, kdybych odeſſel?"

„Někdy; bude mi zde mnohem ſmutněgi."

„Smutněgi? a proč?"

„Protože nebudu mjti komu ſe zaſmáti!"

„To geſt ſlabé utěſſenj pro odcházegicjho přjtele. Ach, Emmo, kdybych newěděl, že za tau žertownau twářj hluboký cit ſe ukrýwá, gižbych ſi zaufal!"

„Tak? — a proč aſi?"

„Proto — že — gá tě nade wſſecko milugi! —"

„I toť ge hezké! — Newiděl gſi můg poſlednj obrázek?"

„Nech nynj obrázku! W mém ſrdci powſtáwagj nynj giné, kráſněgſſj obrazy, Emmo! —"

„I ukaž ge — proſjm tě!"

„Ty žertugeš, Emmo, ſměgeš ſe, a gábych plakal!"

„Tedy ſe wyplač; až domů přigdeš, ukáži ti nowý obraz. Poraučjm ſe!" —

Po těch ſlowech odběhla. — O djwky, djwky, wy gſte ukrutné! —

Šel gſem z pahorku dolů k dědičné chyſſi mé, procházege ſe po břehu potoka. I uſadil gſem ſe pod ſtromem, odewřel knjžku, a zaháněl city myſſlénkami wzneſſeněgſſjmi. Bylyť to Oſſianowy báſně. Hluboko gſem ſe zabral w obrazy zpěwce, i zgařila ſe myſl má ohněm myſſlének a citů geho.

Myſl mladická geſt prawé zrcadlo. Wſſe pogme, cokoliw ſe gi wſtřjc poſtawj, a wždy ſe gen w té barwitoſti gewj, w gakowau gi okolčnoſti poſtawj. Žiwota ſwětlo i ſtjn rázněgi ſe značj w ſmeyſſlenj a gednánj ginocha, než muže; každý dogem zewnitřnj zgewj ſe na čele mladickém, an zatjm letitý člowěk myſſlénky i city ſwé ſkrýwati ſe naučil. — I gá gſem k tomu druhu mladjků náležel. Wzneſſené obrazy ſtarobylého báſnjka zbudily we mně nowá předſtawenj o ſwětě; ſnilť gſem gen o welikoſti, ſláwě a neſmrtelnoſti. Rekowé pradáwných wěků pobjzeli mne k činům.

„Gá tjm způſobem zwěčniti ſe nemohu. Dnowé bohatýrſké wzneſſenoſti giž uplynuli; wſſak ale předce mi doſáhnauti lze wětſſjho, newſſednjho aučele! —"

„To mne těſſj, Erwjne!" — ozwal ſe někdo za mnau. Ohljdna ſe, ſpatřil gſem pěſtauna. „To mne těſſj," prawil dále, „že gſi ſobě předewzal, newſſednjho cjle doſáhnauti; wjš-li pak ale gakého, a znáš-li ceſtu k doſaženj geho? —"

Tato otázka mne poněkud na rozpaky uwedla. Nebyl gſem s to whodně odpowědjti, a rozmeyſſlege ſe, pohljžel gſem k zemi.

„Co tu čteš, že ti takowé myſſlénky připadly

„Oſſiana."

„Diwno, wěru, že práwě widiny toho zpě

myſl twau roznjtily, an tichá myſl a rozgimawá t

ge powaha ſpjſſe k mjru a duſſewnjmu ſkaumánj,

k pauhým obraznoſti plodům ſe ſchyluge."

„O nikoli, drahý otče! Wálky národůw a p

oſob neroznjtily myſl mau, nýbrž welikáni dáwn

wěků — ony wzneſſené powahy oſob zobrazených na

nily obrazotwornoſt mau!"

„A mnjš-li, že w ſkutku tak welicj byli, gak ſ

předſtawugeš, a gak ge báſnjk wypodobnil? — Gſi

omylu. Lidé byli gako my; gen tĕleſná gich ſjl

okolčnoſti wěku, w kterém žili, a pak obrazotwor

báſnjkowa k té ſláwě gim pomohly. Hleď, gak hla

ſe ti zdá rowina z dálky; přiſtup bljže, a uzřjš,

hrubá geſt a hrbolowitá! —"

„A pročby nebyli w ſkutku tak wzneſſen

gak ſe mně zdagj? Bylitě rekowé — to dokazugj

geprawné činy gegich, a kdyby gich wáſſně ſebe pr

ſſj, bychtěnj po oſlawě ſebe horaucněgſſj bylo býwa

kdyby wadami mnohý pěkný čin byli zaſtjnili: př

aučinliwěgſſjmi ſe okázali, než tiſjcero giných, s n

žiwaucjch lidj, a protož i z ohledu toho zaſluhugj

wzorem wěků pozděgſſjch."

„A w kterém způſobu mohliby wzorem býti w

naſſeho? Gakby mohla giſkra z té dáwné doby roz

liti myſl mladjka z čaſů nyněgſſjch? Žádoſti naſſe g

wěcnatěgſſj, nežli prázdné ſtjny ſaumračného Skot

a wjceby mne těſſilo, kdybys i ty ſe raděgi přidr

wal kněh a myſſlének takowých, kteréž ti budaucně

okreſu twém budau moci proſpjwati. Boleſtně po

rugi, že wjce rozgjmánj než činěnj miluges, a že n

čaſu ſněnjm mařjš, nežli potřebným učenjm. New

gaký aučel gſi doſáhnauti wywolil, aniž gſem t

mládj twého ſwobodné wywinutj ſe ducha twého

mezowal. Nynj ale giž do ſwěta wkročiti muſjš; z

liž tu proſpěſſné i důſtatečné budau náhledy twé?"

Nemohl gſem odpowědjti. Přjwětiwoſt a mj

přátelſké gednánj pěſtauna mne pohnulo. Uznal g

že w gednom ohledu prawdu má, předce wſſak g

přeſwědčen býti ſe domeyſſlel, že ſmeyſſlenj moge,

kož i mé nazjránj do ſwěta giſté přednoſti má.

ſlowa mi ſcházela k wyřknutj toho, co tak žiwě,

ugiſſtěno we mně žilo.

[Pokračowánj.]

Po pěti letech.

(Pokračowánj.)

„Starému Wernerowi oči se zagiskřily radostj. Zakal swěřenau sobě djwku důkladně we zpěwu cwičiti: to gedině slibiti gj musel, že ani slowem w listech swých Stanislawowi se o tom nezmjnj. Ona sama si rozkoše nedopřála, dáti mu zpráwu o swém pokroku, ačkoli se ginak wždy celá duše neobmezeně w dopisy gegj wlaudila. I odkládalať si wětšj rozkoš nenadálého překwapenj až na den přjštjho shledánj.

Patrně gewila se nynj náklonnost djwčina k diwadlu. Sám starý pěstaun plesal nad myšlenkau, že by žákyně geho gednau Italii okauzlila, gakž se dobrosrdečně domnjwal: ale předce gj i s matkau zatagiti nemohl nebezpečj slaužky drahy, na gakauž se wábenu cjtila. Laura gi wzala několikráte na gewiště, aby snad na blízku šuminy s očj spadaly, a blesk zmizel, gakowýž podjwánjm z wenku mysl gegj oslepil. Prawda zagisté, že gedině pauhé nahlédnutj za oponu a zástěny, gediný okamžik mezi prozaickým počjnánjm herců za gewištěm, mnohéhoby ze sladkého sněnj probudily, w gakowém zaslepený k diwadlu, gako k přjstawu pozemské blaženosti, blaudjwá. A wšak Fenellu, zdálo se, gakoby to wše bylo gen wjce gesstě podněcowalo; a když primadonna z gewiště za zástěny se wracela, bylo djwce, gakoby pěwkyni co sestře do náručj měla klesnauti.

Dewět měsjců uplynulo, Stanislaw se gesstě newracel. Dopisy geho wždy sice laskawostj k Fenelle oplýwaly, ale o přjchodu gesstě ani řeči nebylo. I sjlilať se djwka nadějj w radostněgssj budaucnost; a wjra gegj byla tak weliká, gako láska —"

„Láska?" opětowal Milowjn, ohniwěgssjm tokem slow hostky swogi překwapen.

„Fenelle, daufám, netřeba se styděti za cit nejšlechetněgssj, kterýžto gi z okresu newssjmané sprostoty do wýššin swěta wzdělaného uwedl," odpowěděla Annunciata Romani s gakausi přirozenau, a wšak tjm dogjmawěgssj hrdostj. „Ano, Fenella milowala dobrodince swého; milost panenská byla se zrála w ohniwé Wlassce, gežto s nejšlechetněgssjm dobrodincem pod gednau střechau bydljc, denně o dokonalostech krásného muže přeswědčenj nabýwala, ačkoli gi naporád toliko za pauhé djtě powažowal. Onať sice to tagemné kauzlo wyswětliti si nemohla, gežto gi gesstě mocněgi nežli wděčnost k Stanislawu wábilo: ale w oné hodině, když gj lásku Castlainowu swěřil — když gi, gakoby násilně od srdce drahého odtrhnauti chtěli — w onu hodinu zablesklo se w dussi panenské, a políbenj muže milowaného zahořewssi gi na třesaucjch se rtech, stalo se pečetj lásky. Srdce ženské —

— usslechtilá wasse choť dowolj, že u gegj přjtomnosti o ženském srdci wůbec pomluwjm —

— ale w skutku, srdce ženské gesti tak podiwná schránka newyskaumatelného daufánj, a na giste založených snů, že ono gedině, i bez pomoci rozhodugjcjho rozumu, často mi se widělo býti dostatečné k zwjtězenj w nebezpečném bogi. — Wjrněgi rozlaučila se djwka milugjcj s dobrodincem. Pewná byla wjra gegj, že se opět wrátj a sstastnu gi učinj; wědělať, žeby nemohl žiw býti bez nj, gakož ona bez něho — ačkoliw gi ani slowem nebyl srdce swého odhalil.

Fenella předce pewně daufala; i po deseti měsjcjch daufala, ačkoli w dopisech Stanislawowých, ani w domě Wernerowu zmjnky se o přjchodu nedělo. Genom gednau — začjnali práwě měsjc gedenácký — stere bezděky sama otázku prohodila, kdy se asi wrátj?

„Ai, kdož pak může wěděti, co geg w Pařjži pautá!" odtussila s usměchem manželka Wernerowa. „Snad že mu se některá Pařjžanka zaljbila — gsau prý nebezpečné kauzelnice."

Wubohé Fenelle se zarazila krew. Gakoby gi smrt byla záhubným dechem swým owanula, rumence z twáře gegj zmizely, pot gj na čele wywstáwal, gakoby zničená sotwa že se do ložnice odwlekla. Domácj ztrnuli nad náhlým bolenjm hlawy, gakowéž za přjčinu hlawnjho pláče udáwala, s njmž na lože klesla, spanjm chtjc odlehčiti.

Byl-li to žert — byla-li prawda? — Swěřil se snad Stanislaw starému Wernerowu — a daufán, djwčino bylo marné? Sama-li sebe klamala? — I přečjtala dopisy muže milowaného, a hle! dnes poprwé we slowech nacházela studenau lhostegnost, z nichžto si gindy tak ráda milostnau náklonnost wykládala. Nacházelať se gakoby na zbauřených winách, na [illegible]rné lodce, s njžto i s blahem swým lehko eljtnauti bylo we propast.

A wšak rázem si hodlalo děwče wlastně odlehčiti.

„Wernerowic ať mi prawdiwě powěděj, co gjm o Stanislawu powědomo! Ať mi na rychle šjp do prsau bodnutý wytrhnau, aneb gesstě hlauběgi zarazj, aby se potokem krwe ulewilo dussi! — Pošetilá byla citu, z prachu opowrženosti očj swoge pozdwihnauti se zjme-

lugíc k muži, rodem i duchem nad lazzaronku neapolskau powýssenému!"

W takowýchto slowech bolest swau pohřbiti se snažíc, odhodlaně se wzchopila, aby se matky zeptala, co gj o Stanislawu známo. Nikoho nenassla w pokogi. Na psacjm stole starého Wernera ležel ale dopis — byla to ruka téhož, pro něgž práwě w tak bolestném zápasu se nacházela, ruka Stanislawowa. List byl rozpečetěn — zdálo se, gakoby starý Werner práwě k odpowědi se chystal. — Bezděky wzala geg do ruky — srdce gi gakoby před wýrokem nad žiwobytjm a smrtj nepokogně tlauklo, ruce se gi třásly — oči dychtiwě ze řádku na řádek přebjhagjce, na gméno „Fenella" dopadly.

„Co se Fenelly mogj týče, drahý přjteli — tak četla djwka we strachu a naděgi — ona gediná gest na dalekém swětě, kteráž mi bolestnau, a wssak i sladkau péči působj. Co gste pro ni, drazj, učinili, čjm, a gak wám to kdy odměnjm? — Na ni drahau, a na wás, lidé upřjmnj, mysljm, když na hrobě přjzniwce mého sedám! Ach, pakbych si wezdy orlowými perutěmi wládnauti přál, abych se letmo wznesl nad wassi Romu, a pogaw mau Fenellu w mužnau náruč, do milých Čech s nj zaletěl, řka: „Tutoť gest blaho, zde sobě wystawjme stánky!" — Ale k čemu w nesſťastné djwce buditi naděgi — ach, mně se zdá, že gsem giž beztoho hlauběgi nahlédnul w srdce gegj, a obraz tam uwiděl člowěka, kterýž nadarmo taužj odřeknauti se práwa dobrodince, a uwázati se w sladká pauta milence. — Přjssti moge sice nenj temně zastřeno, ale přjtomnost až dosawáde na mne hladowé zuby wyssklebuge; smjm-liž Fenellu z panenských, a snad blažených snů w tuto bjdnau přjtomnost uwesti? — O newztahug, Wernere můg, ruku otcowskau od milostné djwky, gá tolikо na ni myslíti — ale dokud se osud nezměnj — — — činiti nic nemohu — obraz gegj powždy přebýwati bude w srdci mém. —"

Dále nalezaly se zpráwy a pogednánj umělecké.

I stála tu djwka s listem w rukau, a nedůwěřowala si oddechnauti nebo zraků pozdwihnauti, aby krásný sen opět neprchl, kterýž gi byl, gak se domnjwala, opogil. Pak gi wřelé slzy polily twáře — a ona list přitisknuwssi k roznjceným ustům, do komnaty swé opět spěchala. S pláčem a smjchem ukrýwala twáře na lůžku, na něž se byla nedáwno w zaufalstwj uwrhla, i opět před obrazem Madonny poklekla, a s rukama, křečowitě sepiatýma chtěla se modliti.

„On tě miluge!" — řekla pak slowy utagenými sama k sobě — a opět „i gá tě milugi" — wraucně doložic, přjsahau silnau se zawázala k wěčné wěrnosti, a duch zmužilosti naplnil bytnost gegj.

Nynj gi na mysl připadly slowa Stanislawowa, gimiž na nepřjzniwý osud swůg žaluge. — Ztratil-li přjzniwce swého? Zůstawen-li sám sobě? Bez gměnj? A gesstě we starostech o cizj djwku? A před nj wsseckо zatageno? — Ty a podobné myssléńky stjhaly se w dussi Fenelly.

„Pohlawj nasse" — usmála se spanilá powjdatelka, s pohledem na choť Milowjnowu — „nenj-liž prawda? — o důmyslný prostředek na rozpaky nepřigde, gedná-li se o dosaženj žádaného cjle. W tom pádu, tussjm, gsmeť si wssecky podobny, w Čechách i we Wlassjch."

Fenella mohla se nadjti, že dcery Wernerowic aspoň poněkud wědomosti magj o stawu Stanislawowu, byťby gim rodiče i zúplna wsseckо nebyli swěřili. I činilať, gakoby také gi samé nic tagno nebylo zůstalo; začalať s Laurau, začala s Bertau o nehodách dobrodince swého rozpráwěti, a djwky, neprohlédnauce gegj úmysl, owssemť že gi s postesknutjm swěřily, gak Stanislaw giž od mnoha měsjců sám s dennjmi potřebami zápasj, wždy tolikо lepssj budaucnosti se těsse. Břitký meč to byl do prsau djwčiných. Ale w prwnjm okamženj giž i nad osudem swým rozhodla. Wěděla, co byl milowaný muž pro ni učinil — wěděla, že w newelmi zámožné domácnosti Wernerowě starosti rozmnožuge: cjtila se wssak také dosti silnau, oběma stranám se odměniti, a o swoge blaho sama se postarati.

Čtyry neděle na to četlo w Parmě zwědawé obecenstwo na diwadelnjm nawěssti:

„Signora Annunciata Romani,
znamenitá žákyně neyznamenitěgssjch učitelů bude dnes poprwé zpjwati, a poraučj se w showjwawost uměnj milowných Parmančanů."

„Signora Romani — ? Wassnost — ?" tázal se Milowjn s podiwenjm. „Tu gste tedy Fenellu poznala?"

„Poznala i nepoznala!" odwece pěwkyně, a plamen, gakoby neykrásněgssj rannj červánky, na twářech gi zaplanul. Oči sklopila — a z ust gi, sotwa že k slyssenj, tiché — „gá sama gsem Fenella" wyklauzlo.

„Fenella — ? Wy sama?" zwolali mladj manželé, w radostném překwapenj se wzchopiwsse. Také Fenella byla powstala — okamžik — a ženské, gakoby dáwné přjtelkyně, giž w náruč sobě klesly.

„Ano, gá gſem Fenella, nepatrná djwka neapo-
litanſká," přiznáwala ſe geſſtě gednau přewlyně, k ſrdci
mladé chotí ſe winauc. „Přiſſlať gſem, abych přjtele
Staniſlawa mého poznala; přiſſla gſem s gménem ci-
zým, abych zpráw potěſſitelných o muži ſrdce mého na-
byla; i chtěla gſem s rozumem ſtudeným, ſrdce před
přjtelem zawjragjc, patrati a ſkaumati, nebo wjm, že
regliſt rozwiplený teliko panu Milowjnu dowěruge: a
wſſak tu ſe wy — wy, draha, gij co ſeſtru k ſrdci winu,
ſedemnau zgewjte u prwſſích ſſtěſtj, po němž djwka
ſlaſſka až po tu dobu tauzila ſi uwelila, aby hedna
ſedſtaupiti mohla před dobrotince — a hle, ſrdce gegj
zdrželo ſe w mezech, gazyk gegj ſe rozwázal — ona
wám duſſi ſwau odkryla." —

„Odeſſla gſem potagi z domu ſtarého Wernera,"
wyprawowala Fenella pozděgi dále. „W liſtku gſem
cětliwému pěſtaunu oznámila, že ſe nucenu widjm, že
Ujma odegiti, a pomeyſſleti gij na ſplacenj wſſech do-
brodinj, galowymi mě Staniſlawowa i geho péče byla
zahatila, aby Fenellu w dobré paměti zachowal, brzo
wjce uſlyſſj. —

Bylať gſem odhodlána, buďſſ na ſſtěſtj, buď na
zhau. Z darů Staniſlawowých měla gſem hezký penjz
nahromážděný, a co mi byla neobmezena dobrota geho
w k ſſperku opatřila — prſteny a náuſſnice — galož i
obrazy a kreſlenj darowané zpeněžila gſem, ſe ſummau
několika ſet lyru domnjwagjc ſe bezpečně puſtiti po ce-
lém ſwětě. Rychle wſſak umjnila gſem nad oſudem
ſwým rozhodnauti. Odebrala gſem ſe k prwnj zpěwač-
ce při zpěwohře w Římě. Nemohlať gſem arci bažeň
plně přemoci, gežto mi tuſſenjm prja ſwjrala, čeho
w negbližſſj hodině aſſ dočkam: ale ſrdce hlaſ mi
odwahy dodáwal. W kratkých, ale ſrdečných ſlowech ſwě-
řila gſem ſe panj Tagliardce, že mě tauha neſkončená
k diwadlu wábj, a gegjmu ſaudu že zůſtawugi rozhod-
nuti nad možnoſtj a nemožnoſtj ſwých krainých ſnů.
Tagliardi naležj k oněm pozřjdku ſe nalezagjcjm zpěw-
kyním, gichžto duch i ſrdce rownau měrau ſſlechetnoſti
zbýwá, galowau člowěka uměnj powyſſuge. Nikdy
onen den z paměti newygde, kdyžto gſem, třeſaucj
s okem zaſlzeným, s twářj uzardělau před nj ſtála,
čekagjc na gegj wyřknutj. Gakoby přjzeň mateřſká z
ní gi ſwjtala; s laſkawým uſmjchem děkowala ſe za
mau důwěru, i ſchwálila úmyſl můg, že gſem ſe byla
ſwé k nj na radu uchýlila, nežli gſem ſe na ceſtu tak
nebezpečnau puſtila.

Zwelelať mi zpjwati. Gá ſi Amenaidu zwolila.
Tagliardi ſedla k fortepiánu. Wlídnoſt gegj mně ſjly
dodáwala. Zpjwalať gſem. Gak — ? Sama ſebě ne-
ſmjm arci chwalozpěwy zpjwati — přece wſſak tu rozkoš
w ſobě chowám, že až taky w Praze zazpjwám, pan
Milowjn mi ke cti libozwučný ſonet udělá.

Byla gſem ſkončila. Primadonna wſtala, a w ra-
doſtném pohnutj k ſrdci mě přjwinauc, zwolala: „Tauha
twoge, milé dítě, gest pohnutj genia — poſlechni hlaſu
geho!" — Zatjmco, ona ſlýchala, poſtarala ſe o mne, a
wěrně také ſlowu ſwému doſtála. Uplně mě dowzdě-
lawſſi w několika nepnowěgſſjch a nepohjbnegſſjch zpě-
wohrách, na menſſjm diwadle wyſtaupiti mně radila.
S mnohými liſty direktorům, mužům ſwěta literárnjho i
ciobam wyznačeným opatřena, přjgela gſem do Parmy —
ſlíbeno mi, že budu moci Tankreda zpjwati. — Zpj-
wala gſem. O náſledcjch mého prwnjho wyſtaupenj —
tohoto ſe odwáženj pro blaho láſky, nebudu nynj mlu-
witi; daufám, že geſſtě dele pozpolu pobudeme.

Ředitel diwadla mne arci ſkwělau odměnau opan-
tati chtěl, a wſſak prwnj ſſťaſtný wečer zbudil we mne
ginau naděgi. Od měſta k měſtu umjnila gſem ſebě
putowati, a odwážliwě o palmu umělckau ſe pokau-
ſſeti. Slýchati měl — tak ſe w dětinſkých ſnech milugjcj
moge ſrdce kochalo — ſlyſſeti měl Staniſlaw gméno
Romani, i w uctě ge chowati, nežli by ſe mu za zaclonau
Fenella geho zgewila. Po dwě leta — ach, dlauhá leta,
uplá gen w zlatém ſněnj, mlčela gſem o ſwé mileſti;
ani Wernerowic o mně newědj. Po dwě leta odřekla
gſem ſe každé zprawy o muži milowaném: láſka moge
tolilo na pewné wjře utěſſené hrady ſtawěla — po dwě
leta gſem ſýlagjc podezřenj nemdělu na ſebe uklidala,
gedinym okamžikem nenadálého ſhledanj wſſeckn taubu
hodlagjc naſytit, wſſecky rany ulečit. Okamžik ſe blj-
žj — ach, řcež mi pownj, zdali budjcj ſe w přjſau djw-
čjch auzkoſt marná nenj?"

[Dokončenj.]

Čas a duch lidský.

Pythagoras powažowal čjſlo 7 za tagemný, ſwatý
počet. Měſíc w čtwrtkráte ſedm neb 28ti dnech běh ſwůg
kolem země končj. Stařj počjtali ſedm planet; týden má
ſedm dnj; wězenj w Carihradě ze 7mi wěžj pozůſtáwá, i
bywalot wyſlancům ſtraſſliwé. I z wěku lidſkého udělal
ſe žebřjk, geboť prwnj ſtupeň ſedmičkau ſtanl; w těch
letech zuby ſe měnj; druhý ſtupeň byl rok 14tý galožto
přechod do zmužilosti a t. d. Negnebezpečněgſſj ſtupně
zdál ſe rok 49tý, 63tj a 84tj.

Když Seyer za prwnjho kazatele do Drážďan powolán byl, a na rozpacjch trwal, zdaliž ten auřad naſtaupiti má; wezma kniby do ruky otewřel, a na ſlowa Jeremiáſſe (1. w. 7.) přiſſel: »Máš gjti, kam tebe poſjlám.« — Na ta ſlowa přigal pozwánj.

Egyptſké ženy plácj a modlj ſe neyméně dwakrát denně na hrobech, a tamnj obyčeg žádá, aby přitom na hrobky bylinu metaly, giž Arabowé »rihan« gmenugj. Geſt to naſſe libowonná bazalka.

Hrabě Turin pokuſil ſe neyprwněgſſj, cizj zwjřata z teplegſſjch zemj, gako tamněgſſj roſtliny, w párnjku s proſpěchem w naſſich zemjch wychowáwati.

Prwnj dům pro nalezence zřjzen byl w Pařjži roku 1671 od kancljře d' Alligre.

Hrabě Carburi wynaſſel papjr, genž ohni odolal, aniž gjm ztráwen býti mohl. Na poctu dal benátſký ſenát wynálezci pamětnj penjz bjti.

Dennj kronika.

W Pařjži wycházj od nowého roku čaſopis: la Balance, gehož účel geſt, Francauzy ſeznámiti s báſnjky německými u přirownánj s tamněgſſjmi. W prwnjch liſtech pogednánj ſe nalezá o Uhlandowi a Berangerowi. Francauſký kritik prohláſil ſe při té přjležitoſti takto: »Mezi wſſemi národy Francauzowé neyméně o cizj ſláwu ſe ſtaragj. Teprw od několika čaſůw módau ſtalo ſe, že ſe po cizjch báſnjcjch ohljžegj. O ſtudium a prawém poznánj wſſak řeči při tom nenj. Lidé tu wychwalugj Shakespeare, a neznagj ho, než dle p. Guirota překladu, a mluwj o Göthe, ačkoli ſe s njm toliko Wertherem ſe[…] známili, gegž byli traweſtowaného na diwadle »Variétés[…] widěli. Ani naſſi učenj by o cizj literatuře za mák newě[…] děli, kdyby Angličané, Germaně, Sſpanělowé a Wlaſ[…] ſami gazyku naſſemu ſe naučiwſſe, o djlech ſwých ně[…] důkladného nepowěděli. Těžko wěru, rozhodnauti, zd[…] naſſe národnj poſſetilá pýcha, čili neučenliwoſt, nebo l[…] niwoſt wětſſj geſt.« — To ſe podiwně s powěſtmi ſrowná[…] wá, gakéž ſe o zkwetánj cizj literatury, zláſſtě pak ně[…] mecké we Francii po wſſech ſwěta koncjch rozhlaſſuge. — Weſelét geſt, wěru, co onen kritik geſſtě dále powjdá[…] totiž: »Léta 1831 widěl gſem zde báſnjka Saphira z Mni[…] chowa. Tent ſe welice diwil, že geg we Francaūzjch ni[…] kdo nezná!« —

W prwnjm liſtu mluwili gſme o zwláſſtnoſtec[…] Meyerbeera; tutoť nowá. W poſlednj ſwé zpěwohře[…] »Noc Bartolomégſká« uwedl w hudbu ſſeſt welikých zwo[…] nů, kteréž i direktor muſel dát uliti. Když ge ale za[…] wěſiti chtěli, prohláſil ſe ſtawitelſký dozorce diwadla, ž[…] by ſtawenj takowau tjži neſneſlo. Gakáž to rána pr[…] ubohého komponiſtu! Ze ſſeſti zwonů toliko dwa zůſtaly[…]

Na den 15ho měſjce kwětna letos deyme ſi pozor[…] Geť to pamětihodný den. Budeť toho dne weliké zatmě[…] nj ſlunce, neywětſſj ſnad tohoto ſtoletj. Začneť w ſewer[…] za horami kawkaſkými, a potáhne ſe gižným Ruſkem[…] Polſkem, Pruſkem, k Baltu. W oſtatnj Ewropě mén[…] wjce toho zatměnj widěti bude, gakž mjſta wjce k ſewer[…] nebo k gihu od této dráhy ležj. Na té ceſtě pak neſpa[…] třj ſe při zatměnj na nebeſjch, leda malý ſlunečnj kruh[…] gako zlatý prſten.

Dne 17. březnа. Toho dne ſlawili Římané ke cti boha Bacha ſlawnoſt, liberalia nazwanau; nebo Bachus ſe gindá také Liber gmenowal. Toho čaſu we wůkolj měſta Říma počjnal winný keř pučiti. Na ulicjch ſeděly toho dne ſtaré ženy, břečťanem owěnčené, prodáwagjce medowé koláče, gakoby kněžny Bachowy, gemuž ſe také nález medu připiſowal. Každá měla hrnec se žhawým uhljm podlé ſebe ſtáti, na něgž kadidlo ſypala, a Bachowi ke cti kauſky medowého koláče házela. O té ſlawnoſti wěčně mladého Bacha oblékli ginoſſi wzneſſeného rodu, doſáhnuwſſe patnácte let, mužſkau bjlau togu, a tjm wſtaupili do weřegného žiwota; wmjſili ſe pak do ſpolečnoſti měſſťanů na weřegných mjſtech, začjnagjce ſe s nimi ſeznamowati, co zatjm přjſnoſt otcowſká zponenáhla ſe tratila. W kragi obětowali toho dne Bachowi kozla, na gehož nadmutých, okluzkých ſſkřewjch tancowali, gakoby ſe tjm za ſſkodu, kterauž kozel winnému keři činj, na něm pomſtili; a přitom i ſchwálnjm padánjm k ſmjchu a weſeloſti powzbuzowali, ku kterémuž cjli ſi larwy ze ſtromowé kůry wyřezáwali, a nimi ſe ohyzdili. Předewſſjm ſi libowali toho dne na prowaze ſkákati, kterážto hra geſſtě podne[…] we Wlaſſjch při sbjránj wjna, zwláſſtě za nedělnjho čaſu, w[…] zwyku ſe udržela. Také geſſtě podnes ſe udržela ſlawnoſt, po[…] dobná Bachanálijm. Mladé djwčiny, wracugjce ſe ze sbjrán[…] wjna, dělagj totiž na malé bubinky hřmot, zpjwagjce přitom[…] po chwjlkách rozmarné bezſauhlaſé pjſně, gichž obſah ſe wždy[…] potahuge na wěci náhodné, a které ſamy hned ſi wymyſl[…] ſložj.

[995.] Swatý Wogtěch, pražſký biſkup, opuſtiw […] Gaudenciuſem a Radimem Prahu, odebral ſe do Polſka, kd[…] pak ſkonal.

[1229.] Římſký cjſař Bedřich II. wgel wjtězoſlawn[…] do měſta Jeruzaléma. Táhl do Paleſtýny, chtěge ſwaté měſt[…] Turkům odegmauti. Podařilo ſe mu, že pomocj německýc[…] rytjřů Jeruzalém dobrowolnau se ſultánem umluwau wydobyl[…] a k weliké radoſti božj hrob nawſſtjwiti mohl. Zde před oltá[…] řem nad božjm hrobem wyſtawěného chrámu Páně wložil [sobě] na hlawu korunu králowſtwj jeruzalemſkého. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 12té.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w liliowé ulici, čjslo 946, a k dostání gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy geště půlarchowá přjloha přikládá.

3tí r. běh.

Předplacowánj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

24ho března] [1836.

Buďme trwale k wlasti roztauženi,
Za hanbu si kladauce od nj uchýlenj.
Ant. Marek.

Florinka.

1.

Mladé knjže.

W Neraku, přjwětiwém městečku gaskonském, byla weliká slawnost, to gest: byla tam po wšecky dny slawnějšj, gelikož král francauzský, Karel IX. s celým dworem byl nawštjwil dwůr nawarský. — Geště podnes o tom psáno stogj w staré kronice městečka Neraku, a sice u roku 1566.

Nawštěwa nebyla se stala bez přjčiny. Neboť král francauzský přiwedl Johanně, králowně nawarské, mladého syna gegjho Gindřicha, gegž byl až dosawad w Paříži u dwora chowal. Králowna geg ale nynj giž u sebe mjti chtěla. Snadno tedy pomysliti, gakých to radostj bylo, když matka swé djtě opět k srdci přiwinula.

I byl Gindřich šwárně wyrostl; owšem teprwa patnácte let stařj počjtal, a wšak mnohý geg snadno pro štjhlý zrůst osmnáctiletým býti saudil. Owšem že geště ani wausiků na bradě neměl, obličeg geho podobal se spjše mléku a krwi; zato wšak srdce měl, co starý meč, a ruce twrdé a silné od meče a wšelikeré tuhé práce, gakowé si sám nadělal. Byl i wrtiwý střeštěnec; uměl na koni gezditi, honbu prowozowati, šermowati, tancowati, a lezl po horách a skalách, gako kamzjk. Učitel a wychowatel geho, maudrý La Gaucherie, často s njm co dělati měl. Přitom byl ale mladý princ milostným, čacným a dobromyslným, že se každý gemu naklonil. A gestliže kdy wjce rozpustil, bylo třeba genom na powinnost a čest připomenauti, a náhle těmito dwěma slowy co gehňátko se skrotil.

Obywatelé městečka Neraku djwali se tedy raděgi na spanilého, žiwého prince Gindřicha, než na wšecku ostatnj slawu krále francauzského. I což gest měli widěti na konjch, kočárjch a pozlacených slaužjcjch, hagduckých a giných služebnjcjch? Na to až sedláři, kregčj, koláři a ginj řemeslnjcj hledj, gežto se něčemu přiučiti chtěgj. Rozumnj lidé djwagj se neyraděgi na toho, kdož neywětšj úcty hoden; a předce rozumnj lidé w městečku Neraku také raděgi na nadějného Gindřicha se djwali, než na celý geho průwod. Gindřich w prawo a lewo přjwětiwě se usmjwage, wljdně každého pozdrawowal: a geho usmjwánj mělo weliké přjgemnosti. Nimeň o tom, co znatelkyně, wšecky mladé paničky a djwčiny w Neraku gednomyslně swědectwj dáwaly. W průwodě králowu bylo owšem také geště několik giných mladých panáčků — krásných, weselých, udatných panáčků; u příkladu mladý wéwoda z Guisu, o tři léta staršj, než Gindřich; a wšak předce zdáli

wssickni přjwětiwě toliko na Gindřicha, poněwadž i on wždy wljdně na ně se usmjwal. Mladý wéwoda o tom wěděl, i mrzelo geg to, ba snad i proto mladého knjžete rád neměl. — Oba byli spolu wyrostli, spolu hráwali; ale zřjdka kdy se spolu snásseli. Král francauzský měl neustále mezi oběma panáčky co rownati. Protož welmi dobře stalo se, že se od sebe dostali, an Gindřich u matky zůstati musel; zatjm by se ale byli před rozlaučenau w Neraku gesstě bez mála do sebe dostali.

2.

Střjlenj z kusse.

Mezi ginými slawnostmi také se z kusse střjlelo. Král sám byl střelec wýborný. Střjleli tehdáž do pomeranče. Žádný dwořenjn neopowážil se, zlatobarewné owoce ssjpem propichnauti, aby se králowi radost nepokazila, že on samogediný ge prostřelil. Též wéwoda z Guisu wýborným střelcem, přitom ale také wýborným dwořenjnem byl. Pročež zaletěl i geho ssjp daleko stranau od krásného pomeranče. — J byloť mnoho diwáků a diwaček ze zámku a z města přjtomných, čistě wyssňořených; a ti dobřj lidičky domnjwali se skutečně, že král neylepssjm střelcem gest, neboť by byl pomeranč bez mála ssjpem zastihl; a wssak oni neznali gesstě takowau střelbu.

Tu dosslo na mladé knjže. Přisselť Gindřich s kussj, napnul, namjřil a zlaté gablko ssjpem we dwé rozpůlil. Diwáci mumlali mezi sebau pochwalu; hezké diwačky sseptaly si usmjwawě něco do ucha, — co? newjm. Králowi to wssak milé nebylo; zamrzel se a zasmussil.

Dle prawidel, při hře zawedených, nynj Gindřich opět začjti, a prwnj w nowě nastrčený pomeranč střeliti chtěl. Král mu ale prawil: „Ať to gde dle pořádku!" Gindřich ale zwolal: „Gde to dle prawidel!"— A poněwadž se na mjsto postawil, chtěge mjřiti, dal geg král dwořenjnem odstrčiti, což se mu za zlé pokládati nemůže, an sám teprw asi w Gindřichowu stářj byl. Prchlý Gindřich několik kroků nazpět uskočiw, namjřil na dwořenjna.

Dwořenjn wssak, ulekna se, také odskočil, a schowal se za giného dwořenjna, kterýž, cjtě giž w duchu ssjp we břisse, křičel: „Pomoz Pánbůh!" a ruce, gak ssiroce mohl, na žaludek si položil. Gindřich, ačkoli poněkud rozloben, při pohledu na toho dwořenjna, co stěna zbledlého, smjchu zdržeti se nemohl, i hlasitě se chechtal. Djwčiny z Neraku, widauce Gindřicha se smáti, počaly se chechtati, brzo též i paničky; nebo smích a pláč gest u ženských nakažliwý.

Na sstěstj byl maudrý Lagaucherie, Gindřichůw učitel, přjtomen; ten wzaw swého wychowance hned za ruku, wedl geg do zámku. Gesstě w dálce bylo Gindřicha slysseti, an se směge; musel pak ale za swé přenáhlenj wýčitky snássetì.

3.

Růže na cjli.

Přjsstjho dne opět z kussi do pomerančů se střjlelo. Wssickni střelci byli se opět sessli, i wssecky djwky, wssecky ženussky a mužowé. Diwáků bylo wjce, nežli kdy gindy; neboť se domnjwali, že každého dne něco k smjchu bude. Král přigjti nemohl.

Střelci dnes lépe střjleli. Brzo se pomeranče prostřjlely. Cjl se postawil dále. J přitom byli střelci sstastni. Obzwlásstě co mistr wynikal wéwoda z Guisu; namjřiw na posledni pomeranč, rozpůlil geg.

Gindřich se mrzel, že giž žádného pomeranče nenj, neboťby si byl rád s mladým wéwodau o záwod střelil. Ohljžege se w prawo i lewo, zdaližby něco za terč wywoliti nemohl, spatřil mezi diwáky mladau djwčinu, asi tak starau, anebo spjsse tak mladau, gako sám byl — welmi krásnau, patnáctiletau djwčinu. Stála tu we sprostém oděwu, něžnau twář magjc klobaučkem zastřenu.

J rychle přiskočil Gindřich k této malé Ládě z Neraku. Arciže gi samu za terč wywoliti nechtěl, nébrž růži, kterauž měla za ňádry. Bylatě ta růže, gako sama djwka, u roztomilé plnosti, gesstě nerozwitá. Gindřich prosil o růži, a malá bohyně, uzardjc se, s usměchem mu gi podala. Běžel s nj k cjli, a nastrčiw růži, zase nazpět k střelcům.

„Nuže! pane wéwodo, wyť gste wjtězem. Tamto gest nowý cjl; wám prwnjmu náležj střeliti!" Takto wolal unawený Gindřich, ssage krew z raněného prstu, an se byl o trn upichl. Prst geg ale tak nebolel, gako — — sám úplně newěděl, co a proč? Přitom se ohljžel stranau na djwku, růži té podobnau, odkud bolest přicházela.

Wéwoda namjřil — ssjp wyletěl, a — chybil. Gindřich tedy přistaupiw, kussi natáhl, naměřil, a pohljdna gesstě gednau přes rameno, odkud bolest přicházela, a pak opět na růži, a — spustil. Šjp růži srdce probodnul.

„Zwjtězil gste!" zwolal wéwoda. Ale Gindřich se chtěge zcela přeswědčiti, běžel k cjli. Wytáhl z prkna

ſſjp. Probodnutá růže wězela na ſſjpě, gako na ſſpjce. J letěl s tjm k hezaunké djwčince, aby gj odňatau růži nawrátil. Uklonjw ſe podal kráſetince kwětinu s wjtězným ſſjpem.

„Wáš dar mi ſſtěſtj přineſl!“ prawil.

„Štěſtj waſſe bylo neſſtěſtjm ubohé růže!“ odwece djwka, chtjc růži něžnými prſty ſſjpu ſproſtiti.

„Za to wám zanechám treſtuhodný ſſjp!“

„Nenj mi třeba!“ dj na to djwka.

„Wěřjm rád; wy i oſtřegſſjmi ſſjpy ranjte!“ odpowj Gindřich, patře na ſpanilau newinnoſt, ſtydliwě před njm ſtogjcj. Gak naň pohledla, zamlčela ſe a zardčla. J ſám Gindřich ſe zardčl, nemoha ſlowa wjce promluwiti; uklonjw ſe, k ſtřelcům nazpět odeſſel.

Bylo po hře. Střelci ſe do zámku wrátili; diwáci ſe rozeſſli. Mladá djwčinka s probodnutau růžj na ſſjpě též odeſſla, doprowázena ſwými družkami. Ty pak jj mnoho powjdaly, ſſjp gj záwidjce. Djwka ale oněměla, hledjc gen na protknutau růži; wyhljžela přitom, gakoby ſrdce gegj bylo protknuto.

Když ſe ſtřelci po kamenných ſchodech na hrad brali, ohljdl ſe Gindřich geſſtě gednau na diwáky, an ſe rozcházeli, a mezi nimi hledal genom gednu oſobu. A wſſak nebyla gij wjce k nalezenj.

„Kdež byla ta malá, uctiwá djwka, od njž gſem růži obdržel?“ tázal ſe Gindřich gednoho zemana z komonſtwa matky ſwé, králowny Johanny.

„Dcera zámeckého zahradnjka,“ odpowěděl zeman, „i ſlauži otci ſwému, gakož ſama ſobě, gménem ſwým ke cti.“

„Gak ſe gmenuge?“

„Nynj ſe gmenuge Florinka; až bude ſtarſſj, bude ſe gmenowati Flora.“

„Florinka!“ prawil Gindřich, newěda ani, co mluwj. Geſſtě gednau ſe ohljdl, ač dobře wěděl, že nic wjce neuwidj.

4.

Studně.

Gindřich byl ſice gakžiw ſlowo láſka čaſto wykřiknauti ſlýchal, a gakžby byl neſlýchal, negſa hluchým? A wſſak rozuměl tomu aſi tak málo, gako arabſkému a chaldegſkému gazyku, o němž ſlýcháwal, že we ſwětě ſe nacházj. Zatjm ſe ale láſce lehčegi naučil, než gazyku arabſkému. — Florinka mu byla nade wſſecko. S probodnutau růžj bylo i gegj ſrdce probodnuto; a Gindřichowi, wracegjcjmu gj ſſjp, hodil ohniwý gegj pohled z černých, kráſných očj giný ſſjp do ſrdce nechrajeného.

Tu powſtalo neſſtěſtj u těch hezkých dětj, a žádné z nich newědělo, co ſe mu bylo přihodilo. Florinka nemohla ſe po celý den probrati ze ſna o tom zlamjenj, když před nj s ſſjpem ſtál; a po celau noc nemohla uſnauti. A Gindřich bědal po zámecké zahradě, patře s nepowſſednj láſkau a pozornoſtj na wſſecky kwětiny, aby z gich kráſy ſeznal, geſtliže ge Florinka ſázela aneb gen zaljwala. Mnohý by na to byl přiſahal, že chce býti znatelem kwětin, wida geg ſe založenýma rukama zamyſſlena před nimi ſtáti. Ale on by ſe byl nejraděgi zahradnjkem ſtal — a ſice po boku Florinčinu. A když pozwolna s hlawau ſkloněnau, s pohledem k zemi obráceným, w myſſlenkách pohřjžen, po ſſirokých ceſtách mezi záhony ſe procházel, každý by o záwod byl wěřil, že ſe mudrcem ſtáti chce, a že gij wyhledáwá ſjdlo mudrců. A wſſak on wyhledáwal w pjſku, po zahradnjch ceſtách, ſtopu ſpanilé Florinky.

Kraj geg obeſſel, gak mile na konci rozſáhlé zahrady zámecké, nedaleko ſtudně, tu milau ſtopu nalezl. Ač Florinčinu nožinku ſotwa byl uwiděl, tjm méně byl změřil: předce welmi dobrau mjru podlé oka měl. Gda po ſtopě, přiſſel křowjm podlé ſkály zámeckého wrchu k nizkému, hezkému domku. Rád by ſe byl někoho zeptal, komu aſi ten hezaunký domek patřj, a kdo w něm aſi bydlj; žádného zde wſſak nebylo, krom ſſjpu s růžj, na okně ležjcjho. J ulekl ſe, gakoby gakáš networa na okně ležela; rychle ſe obrátiw, utjkal do zahrady nazpátek s tlukaucjm ſrdcem, a předce geg nikdo nehonil.

U wečer ſſel opět do zahrady. Bylo gij ſaumrakem, ale Gindřich měl dobrý zrak; předce widěl u ſtudně djwku, nic wětſſj a nic menſſj, než byla Florinka. Ta wywážila wodu, nabrala do nádoby, a neſla gi křowjm podlé ſkály zámeckého wrchu.

Nynj ſe mu po celý wečer ten obraz před očima wznáſſel. W zámku byly radowánky; kněžny, wzneſſené ſlečinky, a wſſickni panáčkowé tancowali. Ale žádná ſlečinka netancowala tak kráſně, gako w Gindřichowě obrazotwornoſti zahradnjkowic djwčinka, s nádobau na hlawě, křowjm podlé ſkály. A kdykoliw ſám tancowal, nedjwal ſe na ſwau tanečnici, nýbrž wždy gen ku dweřjm, kde diwáci ſtáli. Djwal ſe wſſak nadarmo.

5.

Zahradnjk.

Druhého dne byl Gindřich giž časně ráno w zámecké zahradě. S rýčem na rameně bral se k studni; neboť kolem hezké studně bylo gináč wsseckо welmi zpustlo a zanedbáno; snad že sem nikdo nepřicházel, krom chtěl-li wody nabrati. Studně stála stranau, a přjbytku zahradnjkowu welmi na blizku. A to se asi Gindřichu neylépe ljbilo.

Ryl, a přeryl kolem studně weliké kolo w zeleném trawnjku, a ryl celé ráno. Pot se mu s čela hrnul. Gsa umdlen a žjžniw, ssel k studni, kdež woda wždy co křissťál čistá byla, a uhasil žjžeň, a žádné wjno se mu tak chutné nezdálo. Bez pochyby že také někdy Florinka z té studně se napila. Po práci pak odebral se do zámku.

Kdyby se byl gesstě genom čtwrt hodinky zdržel, bylby diwáka měl; neboť Florinka přissla k studni. Spatřiwssi to ssiroké přeryté kolo w trawnjku a nowě sslapané záhony, myslila si: Otec musel si časně ráno přiwstati, čili to swým lidem přerýti dal?

Když ale domů přissla, a starého Lukásse se tázala, diwil se on, nechtě o ničem wěděti. I odessel ke studni, a wida práci tu, rozloben prawil: „Toť učednjci udělali bez mého wědomj," a zawolaw hochy, wyhubowal ge. Ale žádný z nich se nechtěl k tomu přiznati. Toť starému Lukássi do mozku giti nechtělo; nemohlť pochopiti, kdoby se opowážil, w zámecké zahradě do řemesla mu sahati; pročež usmyslil si, že bude čjhati. — A w skutku čjhal celý den, ale nic newyčjhal.

Nebo králowská rodina byla na blizký zámek odgela, a teprwa pozdě u wečer se wrátila. Gindřich bylby rád doma zůstal. — Přjsstjho gitra byla zase giná slawnost, a Gindřich nesměl se wzdáliti. Pročež použil rannjch hodin před slunce wýchodem k zahradnictwj; ryl nowé záhonky, bral hrnce s kwětinami, kde hustě po zahradě stály, a sázel ge okolo studně. Žádný geg newiděl, a což gesstě smutněgssj bylo, on také žádného newiděl. I odessel po neyblizssj stezce do zámku. Ale ta neyblizssj stezka táhla se daleko okolo zámku podlé malého, hezkého domečku. I podjwal se očkem na okno, gestliby gakýsi ssjp uwiděl. O! tuť mu to hrozně srdce progelo; neboť u okna stála gakási djwčina, a okno bylo otewřené — a tjm i celá nebeská obloha otewřena byla.

Florinka stála u otewřeného okna, rownagic si černé, krásné wlásky; gegi bělaunká ssige třpytila se gasně co snjh pod tmawým kadeřenjm gegich postrannjch wlasů. Před nj na okně ležely kwětiny, gimž snad giž mjstečka we wlasech, aneb na hlawě, aneb za ňádry byla ustanowila. Gindřich přjwětiwě pozdrawil do okna, Florinka wljdně z okna. Gindřich wystaupil na stoličku, a byl asi tak weliký, gako Florinka, před njž welmi blizko stál u okna.

Krásné růže gi wykwětly na newinných twářjch, gako záře planaucjch rannjch oblaků. On se tázal: „Mám-li pak ti pomoci?" Ona se tázala: „Giž tak časně, mladý pane?" On prawil, že nenj tak welmi časně; a ona prawila, že nemá pomoci potřebj. On ugissťowal, že gi docela žádné ozdoby třeba nenj, gen sebe samu, by krásnau byla; ona pak ugissťowala, že se gi wysmjwá, což prý mu neslussj. On twrdil, že, co žiw, prawdiwěgi nemluwil, gako teď, a že od té doby, co mu růži darowala, na ni zapomenauti nemohl. Ona gistila, žeby těžko bylo naň i bez daru zapomenauti. On litowal, že růži nawrátil; že si gi prý raděgi na památku podržeti měl; a ona litowala, že tenkráte gen sprosté kwětiny má, gež tu před nj ležj; ale že mu ge předce wssecky mileráda dá, gestliže mu gimi potěssenj způsobj. On gistil, zastrčiw si gich několik za ňádra, že i ty neyssplatněgssj kwětiny teprw swau cenu dárcem dostáwagj; ona pak gistila, že i ona teprw nynj, an si ge za ňádra zastrčil, widj, že kwětiny hezké gsau.

Prawili a domnjwali se, litowali a gistili oba lidičky gesstě mnoho, až pak starý Lukáš w podlegssj swětnici na Florinku zawolal. Tu se se sladinkým usmánjm djwka mladému knjžeti ukloniwssi, zmizela. Gindřich odessel přjmo do zámku. Šel, ale necjtil zemi pod nohama. Bylo mu, gakoby se wznássel po oblacjch. A gak mile do zámku wstaupil, giž se po něm sháněli. Bylo mu to gednostegné. A wssak, co se s njm dělo, a co cjtil, nebylo mu gednostegné.

6.

Čjhánj.

O polední přissed starý Lukáš ze zahrady k obědu, prawil: „Kdož si to asi ssassky se mnau tropj? Nepowolaný zahradnjk tam opět pracowal, záhonky rozdělil i urownal, ba některé i kwětinami posazowati začal. Giž ráno, wegda do zahrady, spatřil gsem práci hotowu, ale zahradnjka tu nebylo. Za celého rána gsem

čjhal, ale zase nic newyčjhal. Nic dobrého to nenj. Zahradnjk ten bezpochyby w noci při měsjčku pracuge."

U wečer šla Florinka s olewem k studni pro wodu; i napadlo gj, že snad sám Gindřich tjm zahradnjkem gest; neboť byl ráno z té strany k oknu gegjmu přišel.

Když se dwůr po západu slunce ze slawnosti wrátil, nebylo Gindřichu nic důležitěgšjho, než celau zámeckau zahradu proběhnauti. I přišel k studni; tu ležel Florinčin klobauk. Zdwihl geg, přitiskl k srdci a polibil geg. Natrhal potom neypěknegšjch kwjtek, běžel do zámku pro krásnau modrau pentličku, a zawázal ge, na způsob wěnce, kolem klobauku. Nato pak se laudil k zahradnjkowu domku. Okna byla zawřena; wšecko spalo. Powěsil klobauk na okno.

Na druhý den wstala Florinka krom obyčege časněgi, nežli slunce; neboť pewně předsewzala, starému otci radost způsobiti, a nočnjho zahradnjka wypátrati. Přitom arci také sama trochu zwědawá byla, což ginak djwky owšem nebýwagj. Měla přitom snad také gestě ginau myšlenku, gjž ale žádnému nezgewila, — a protož gi také gá newjm.

Když w neytěšjj tichosti se obleknuwši, okno otewřela, spatřila klobauk s modrau pentlj, a okolo něho weliký kwětinowý les. Tuť si teprwa zpomněla, že geg wčera wečer u studně zapomněla. Ujmjwala se neyprwé na kwětiny a na pentličku, ale pak se twář gegj zaimuňjla.

„Ach!" wzdychla si, „tedy předce on si dřjwe přiwstal, nežli gá. On tedy zde gjž byl!"

Koho wšak wlastně slowjčkem „on" minila, to neřekla. Gestě gedenkráte podjwala se na kytky, a odwázawši ge, do nádoby, wodau naplněné, ge dala, aby neswadly, a ustřihwši modrau pentličku do letaučce, položila gi k ostatnjm ozdobným wzácnostem. Nato si wyskaupla na okno, potom s okna dolů wenku na lawičku, a s lawičky skočila na zemi. Stawenj to mělo owšem wlastnj dwéře, ale ty byly gestě zawřeny, a bez hřmotu nedaly se otewřjti.

Šla; opět ale negárně se zastawila. „Přigdu gistě pozdě. Onť genom při měsjčku pracuge, prawil otec, a měsjček gjž dawno zašel; a slunéčko brzo wygde. Gjž planau wšecky křowiny w rannj zářj. Přigdu gistě pozdě." Takto myslic u sebe, chtěla se nawrátit, ale předce kráčela zwolna dále podlé zdi zámecké.

„Ale kdyby on tam předce byl! Geby si pak asi o mně pomyslil, že tak časně zrána přicházjm? Nemu-

sel-liby se domnjwati, že to k wůli gemu? Ouby mohl — nikoliw, wstanu se domů, wezmu wědro, gakobych šla pro wodu, a tak nebude mysliti, že gemu k wůli přicházjm." Takto přemeyšlela, chtjc se nawrátit; ale předce zwolna kráčela dále k studni.

I spatřila gjž bjlenj studánky, i wjděla gjž pozorowé rozřjzené záhonky kolem studánky; ba s radostnou wěkrmutjm spatřila i w zemi na záhonk zasázeny rostl.

„Daleko odtud býti nemůže; snadže pro kwětiny šel, aby ge zde zasázel? I schowám se, a počjhám si naň." — Takto u sebe Florinka; šla zrychla a tiše po zrosenem trawnjku za wysoký keř, za kterýmžto, odkud wše spozorowati mohla, co kdyby se k studánce přibljžilo.

Zde takto stogjc kaufalo srdce. Neboť slyšelaw si rannj wětřjk lehaunce w listj zahrál, wyslila, že někdo přicházj; a kdykoliw ptáček we wětwjch zašustil, myslila, že gjž někdo za zády. Wšudy se ale nadarmo lekala. Nikdo tu nebylo přicházeti, až konečně se pozorným okem ohljžela.

(Zawřenj.)

Bitwa.

Zewšad plukowé se walj,
Starý, mladý, welký, malý
Se swau zbranj
Sem se shánj —
Krew swau pro wlast wycedit.

Na horách se mužstwo řádá
W tlupy, hauſy, pluky, stáda,
Šepot hlomozj,
Hrozj škrobot
Lytau což nám zwěstugj.

Hle, tu padem strašné hory
Zuřiwé se ženau zbory,
Kotřuj, k střj
Každý letj.
Sám smrt nesa — spěge u ni.

Wogsko mezi wogsko wrazj,
Owen [illegible] slowu wrazj,
Kam pohledám,
Wšude zhledám
Krwe lidské bystřiny.

S dusotem tu oř se žene
Přes mrtwoly rozdrcené;
Kopj řinčj,
Meče břinčj,
Hrůzné děla hřymagj.

Tamto praporec ubjhá,
Tu wrah na kořist si čjhá,
Šjpy fučj,
Kaule hučj —
Krupný gako déšť a hrom.

Zde se ginoch w krwi máčj,
Tam wogjna komoň wláčj;
Zem se prášj,
Kauř se wznášj —
Přestrašné to diwadlo!

Morana u wýši ljtá,
Zhaubce země k sobě wjtá;
Slyšet lkánj
I stenánj,
Slyšet wztek i nářeky.

Do nepřátel mečem perau,
Rozplašenci autěk berau;
Zawzni hezký
Zpěwe městský —
Zwjtěziltě garý Lew!

Karel Tupý.

Z dennjku cestownjka

w předesslém stoletj — pana F. v. B—ra.

Dřjwe, nežli kdo čjsti začne z milých kraganů, prosjme, aby pilně na mysli chowal, že list tento před sto lety psán, a že se mnohé — mnohé wěci za časů nassich w giné způsobě nacházegj, nežli tu, někdy owssem gen powrchně wyřknuto, a že tedy těmito řádky wěku uplynulého nikdo maudrý w stoletj dewatenáctém urážliwě dotknuta se neshledá. Snad že pozděgi wjce článků z toho »dennjku« podáme.

R.

W Praze, w listopadu 1730.

— — — Giž měsjc uplynul, co tady messkám, a sotwa že se mi celý ten čas toliko gediným dnem býti zdá. Wýborně se bawjm — na wssech stranách přjzeň, uznánj a uctu nacházjm. —

Praha, starobylé město, od mnoha wěků bywssi sjdlem českých panownjků, zagisté mezi neywětssj města ewropská náležj. Zděmi ohraženo, i tak upewněno gest, gakž gen mjsto takowé prostrannosti býti může. Do dwau částj se dělj — gedna »Starým městem,« druhá »Malau stranau« slowe; prostředkem teče Wltawa.

Položenj města gest welmi rozkossné; kolem ge zahradami a krásnými partiemi obraubeno, u wnitř skwostnými domy ozdobeno. Palác hraběte Černjna, gakož i Sternberga zwlásstě wynikagj; nad oběma pak wýborným wkusem a bohatostj stogj palác w Pánu zesnulého hraběte Galasse, mjstodržjcjho w Neapoli. — Sskoda gen, že to nádherné stawenj lepssjho položenj nemá, a že mladý hrabě myssjénku otcowu w skutek neuwedl, kterýž pět nebo ssest chatrných budow, genž mu náležely, pobořiti chtěl, aby kolem auhleděněgssjho prostranstwj nabyl. — Mimo to i znamenitý počet mužských a ženských klássterů k okrase města welice přispjwá. —

Hlawnj chrám naležá se na Malé straně na wysokém wrchu, gemuž »Račana« (Hradčany) řjkagj. Gestit to welmi staré stawenj, a po shořenj we sswédských wognách genom do polau wystawěné. Zdá mi se, žeby stawitelské okrasy chrámu tohoto samým Gotům gotickými býti se widěly. W něm bývá i korunowacj českých králů a králowen držáno. Arcibiskup pražský wykonáwá na obau pomazánj; abatyssе klásstera swatogiřského pak wkládá králowně korunu na hlawu, přičemž gi manželky neywyšssjch zemských úřednjků podporugj. —

W tomto chrámu také těla dwau swatých, českých patronů, se chowagj — sw. Wáclawa a sw. Jana Nepomuckého, kterýžto zpowědnjk choti Wáclawa IV. teprw nedáwno, papežem Benediktem XIII. slawně za swatého wyhlássen gest. — Důwěra Čechů w tohoto patrona gesti weliká; i nenalezneš se snad kostela, kdežby k geho uctě oltář zaswěcen nestál — ani mostu, rozcestj aneb giného weřegného mjsta, kdežby mu na památku socha postawena nebyla. Obraz geho wzenessenj a sprostj zhusta na krku nosj. —

Wedlé hlawnjho chrámu stogj králowský hrad, weliké, rozložité stawenj. Sjň, kdežto se o korunowacj slawnosti držjwagj, náramně prostranná gest; nepamatugi se, abych kde byl wětssj widěl, mimo w Londýně westminsterský sál.

Pražský most, genž obě částě města spoguge, mezi neydelssj a nevsilněgssj w Ewropě se počjtá. Po obau stranách strmj sochy swatých, magjce mu za okrasu slaužiti — mnohé wssak negsau wýborného djla. Také kruciffx mezi nimi se nalezá, na poručenj dwora od židů zřjzený, an se byli něgakého prowiněnj dopustili. — —

Gsautě židé gediná třjda, gežto se w Čechách trpj. Zde onde sice i Husité se nalezagj — wssak potagi, a wláda, gakoby si gich newssjmagic, nečinj gim weřegné přjkořj. Prawilo se mi, že w gediné Praze k 24 tisjcům židů se nacházj; budsi to udánj i přehnané, prawda předce, že gich počet náramný. Tenť národ se welmi množj, a mluwjť se tu giž o rozkazu, že se budaucně toliko neystarssj z každé gich rodiny bude směť oženiti. —

Krom Řjma, Pařjže a Londýna nenj snad města, kdežby se tak četné a bohaté sslechty nacházelo, gako w

Praze. Nikde kawalíry nenalezneš, genžby swé wýchowy s tak znamenitými wýlohami tráwili. Dworné a hodnosti se chowagí k cizincům, o nichž wědí, že k stawu náležegí. Pozřídku zde šlechtice widěti, genžby nebyl za mladého wěku Francij aneb Italij cestowal, což gim arci ku wzdělání tím potřebněgší bywá, an gich wychowání wždy za příliš wýborné a wzorné slauti nemůže; neboť přestaunowé gich naywíce gsau přikchtiwý cizozemcowé, bez wědomosti a způsobilosti. Ti ge i na cestách doprowázegí. — —

Ačkoli Češi statečnj wogáci bywagí, předce šlechta spíše ciwilnjm úřadům se oddáwá, aneb žiwot saukromný tráwí, gešto na swých panstwjch gakoby neobmezený wladař panuge, ba i w městě z úcty weliké se těší. Ale gakož ona zagisté k neybohatším celého mocnářstwj náležj, z druhé strany lid selský we stawu welmi bjdném wězj. —.—

K hudbě magí Čechowé zwláštnj schopnosti — zwláště pak na letnj trauby welmi uměle si počínagj. Nenj městečka, kdežby při službách božjch hudby neznělo. —

Země česká k neylepšjm náležj, gež cizinec w držení má; po zemi uherské neywjce wynášj. — W Praze každý rok stawowé zemštj k sněmu obeslánj bywagí, a sice duchowenský, panský, rytjřský a městský, kdež i powolnj a poslušnj také wždy wyplnj, co komisař gménem cýsařským žádá. —

Přiznáwáme se, že Prahu nerad opauštjm. Shledali gsem, že Čechowé na swětě neylepšj lidé gsau, a Praha že mezi města weškerého mocnářstwj neypřjgemněgšj gest. Člowěk si tady společnost dle chuti wybrati může. Ženštiny gsau milostné; hra se we wšech lepšjch domech nalezá, kde se weselé spolky paniček a pánů scházegj. A tu se skwostně tráwj! Sluk a bažantů w hognosti, o postě wýborné pstruhy, lososy a raky. U Mělnjka roste wýborné červené wjno, gežto se skoro burgundskému wyrowná. Slowem, gj se tu a pige — a sice w dobré společnosti; mně pak se wšecky takowé nad mnohé giné ljbj, gelikož přestati můžeme, kdy za dobré uznáme.

W zimě tu na obstaránj wlastnj zwěwobra bywá, skwostné sanice a maškarady, kdežto až do omdlenj tancugj. I weřegných bálů tady hognost, a sice tak nádherných, že co do nákladu, gen londýnské plesy w Haymarketu s nimi se přirownati mohau.

W létě owšem (gežto wznešený swět na wenkow odgjždj) besedy tak četné nebýwagj; tuť se šlechta we Schwarzenberské zahradě těšjwá — se hře totiž, k howoru a procházce. — Dosti pokoj neypřjgemněj, hudba se prowodj. —

Škoda, že nemohu w Čechách déle pobyti!

Dennj kronika.

Dne 3ho zářj l. r. zemřel we wsi Planail Selent, w Tyrolsku — rolnjk Josef Kristloch, počjtage wěku swého 103 léta. Neystaršj syn geho měl při otcowě aumrtj 67 let.

Nina Lassave, bywalá milenka Fieschiho, gest nynj na nějaký čas we službě u gistého pařjžského kafírnjka, od něhožto 1000 franků měsjčně dostáwá. Hned toho dne, co Fieschi sťat byl, tolik nowých hostů přibýwalo, že kafírnjk 500 franků utržil. I zdá se Nina z této služby wystaupj, čeká gj opět giné štěstj na ni. Gistý anglický lord gi k sobě wezme, dá gj měsjčně 2000 franků, a bude s nj po britanské řjši cestowati.

Wlach L. Giordano wynalezl prý, gakby člowěk šest hodin na dně mořském wydržel, a za hodinu w těch hlubinách mjli uběhl. I zwěstil nález swůg dworu neapolitánskému, nawolage se k wšelikým zkauškám, a nic giného nežádage, nežli na dwě léta priwilegium a třetinu wšech pokladů, gakých w moři nalezne, pak že tagemstwj swoge swětu ogewj. — My pak se domnjwáme, že, žádalli w skutku o priwilegium, snadno ge obdržj, wšak žeby se i bez něho pro poklady odwážil.

Žena sprostého plawce w Digoni přišla za mužem, an si w krčmě u plné sklenice howěl. — »Co tu děláš?« wece k němu. — »Pigi wjno!« — »Dobře. Já a twé děti budeme tedy wodu pjti.« — I hned se i s dětmi usedla. —

Dne 9ho ledna r. tohoto odprawen gest w Pařjži Lacenaire, obawa weškerého člowěčenstwa, kterýžto si byl wraždu za řemeslo wywolil. Nehoden sice opowrženec tento, aby se gménem a skutky geho stránky časopisu našeho prznily: předce wšak co ukaz neslýchané přewrácenosti lidské příliš znamenitý gest, i pozornost wzdělaného swěta w takowé míře na se obrátil, že w budaucjch čjslech obšjrněgi o něm promluwjme. — U příležitosti geho odprawenj nazwal geden žurnal plnitele hrdelnjho saudu Bourreau — to gest: katem; načež pan Samson — syn a dědičný nástupce onoho za časů prwnjho pobauřenj powěstného Samsona — redaktoru nadřečeného žurnalu připis doručil, aby wjce o katu a podobných nemluwil, když se o plniteli hrdelnj exekucj gedná; neboť

tak prý wykřknutjm státnj rady, odedne 12ho ledna 1787, nazwán gest, a sám prý ministr hrdelnjho práwa ginak geg nepogmenuge; a pomocnjci geho prý od roku 1792 we službě a platu wlády stogj, mimo exekucj mu nigakž podrobeni negsau, aniž tedy »pacholkye nazwáni býti smėgj.

Slyšeli gste? Četli gste? — Wy, totiž, drazj kragané, na tichém wenku, opodál powyku a hlomozu městského? — Sotwa gste slyšeli! — Něco o měsjci — něco welikého, pamětihodného o měsjci! — Pět tisjc let kaukalo pokolenj lidské na tu milau planetu, tu wěrnau společnici země naššj, a sotwa že něgaké wrchy na nj wykaukalo — gakž nám hwězdářowé o tmawých sskwrnách na té stříbrolesklé twáři gistili; nynj ale, po pěti tisjcjch let, hodina uhodila, že negen wrchy, ale i doliny, negen co na wrssjch roste, ležj a běžj, alebrž i co w dolinách se rodj, stáwá a padá, úplně, zřetelně a neomylně widjme. — Diwjte se? Wrtjte hlawau? — Takž o tom prawj knjžečka w nedáwných dnech tussjm w Hamburce wyššlá; takž o tom němečtj časopisowé mluwj; a w krátkosti as takto: — Syn welikého Herschla, nemage dosti na tom, co byl slawný otec pro zdokonalenj dalekohledůw učinil, zásluhy o zpytowánj nebeských swětel w rodu swém geště zwětššiti si usmyslil. Pomocj anglického průmyslu, anglických rukau a peněz prý tedy w dalekohled, gaký ž na předhořj »Dobré naděgee postawiti ustanowil, sklo, tak nazwanau »očkue čtyrmecitma střewjců w průměru počjtagjcj, šťastně zhotowil, gehož pomocj, an mnoho, mnoho tisjckráte zwětšsuge, ta bledá Luna nynj gakoby na třikráte osmdesát střewjců — či cosi takowého — wzdálena se wyskytuge, takže na nj wšsech tworů welikost a postawa — pohybowánj zwjřat, ano i barwa zrostlin k rozeznánj gest. Člowěk prý tam wjce k opicjm podoben, chlupy zarostlý, a na způsob nedopýrů gakýmis křjdly opatřen, s wrchu na wrch polétá. Herschel to nowé plémě giž i homo vespertilio nazwal, my pak raděgi »člowěkoletaune řekneme. J widěl gest také na tom nowě odhaleném swětě práky, za rybami se honjcj, zwjřata čtwernohá na způsob naššich skotů, widěl gest — — A wšsak, milj čtenářowé, wy dosawad hlawau wrtjte? — W úwodu páně Herschlowých pozorowánj také stogj, že to náš sprostý rozum za pauhé smyššlené báchorky powažowati bude: předce wššak se nám wšsecko za gistau, neomylnau prawdu podáwá, ano i swědky dotwrzuge, genž prý u náramného dalekohledu — toho krále wššech hwězdářských nástrogů — očitého přeswědčenj nabyli. J chtěli gsme giž tedy — a byť i toliko nawzdor zde onde se wyskytugjcjm hlasům, genž o prawdě pochybowali — obššjrněgššj wýtah z nadřečeného spisku mezi Kwěty naše zaplesti, an gsme wůbec widěli, že ty zpráwy nemalého pohnutj na mysli wšsech čtenářů i posluchačů působj: a wššak, běda! tu se náhle giž opět dočjtáme, že celé to přepěkné náwěššťj o Herschlowých nálezech nic giného nebylo, než cizozemská mistifikacj, čili po česku řečeno, že nás měli za blázny! — Neydřjwe a nejsilněgi se giž odpůrcowé proti možnosti tak welikého skla zasazugj. — Nuž, páni Čechowé! — wyť také sklu rozumjte — rcete, zdali se wám giž někdy o možnosti takowé uzdálo? — A wššak dřjwe, nežli wy nám budete moci odpowědjti, giž my wám snad úplněgššj o té wěci zpráwu podáme; neboť se můžeme do české zwědawosti nadjti, že gj lhostegno nebude, wěděti aneb newěděti, gakých pokroků hlaubawý a pátrawý rozum lidský učinil. —

T. H.

Dr. L...., od mnoha let lékařem gsa w blázinci w Lausannu, sám nynj u pečliwém a horliwém zastáwánj úřadu swého rozumu pozbyl. Stalo ť se ubohému, gakož onomu kriminalnjmu raddowi, genž po mnoholetém obcowánj se s přestupníky a zločinci domeyšsleti se začal, že sám kradl a wraždil.

Dne 24. března 1430. Sultán Mahomet I. se narodil.

[1488.] Filip de Comines byl zagat, a po dlauhém a tuhém wězenj ztratil čtwrtinu swého gměnj. Pak žil na gednom swých statků, až pozděgi opět milost obdržel, a od krále francauzského nazpět ku dworu powolán byl.

[1360.] Karel IV. založil klášter s Marianským kostelem nad potokem Botici.

[1594.] Wgel Gindřich IV. z Nawarry, král francauzský, do města Paříže. Po třidcetileté domácj wálce nawrátil on zemi pokog. Mnoho měst a kragin přešslo na geho stranu; i Paříž, kterauž oblehl, a ani hladem, ani násilím wydobyti nemohl, otewřela mu posléz dobrowolně brány, a přigala geg u welikém plesánj. Pro geho welikomyslnost, gelikož mnohým swým nepřátelům odpustil, nazýwali geg Welikým a Dobrým.

[1775.] Hromada nepokogných sedláků přiblížila se ku Praze až k Libni, byla wšsak gezdeckým plukem, z města wyslaným, rozehnána, a 4 z nich oběšseni.

[1821.] Rakušsané wtrhli pod zpráwau hraběte Frimonta do Neapole.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 13té.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Ilowé ulici, čjslo 940, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtwrtne-dnech wždy čtwrtá půlarchowá přjloha přikladá.

3 kr. stř.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

31ho března] [1836.

Mandřj hořj smrti neznagj,
Než gest žiwot hnilý, prázný, tmawý.
J. Kollár.

N e š ť a s t n á.

Sama holubice siwá
  Zdaleka letěla,
Přiletěla, na dub sedla,
  Smutnau pjseň pěla.

Krásná děwa z dalekého
  Krage přišla sama,
U potoka pod dub sedla,
  Lomila rukama.

Smutná děwa naťjkala:
  „Zelená trawička
Roste tam, kde odpočjwá
  Otcowa hlawička.“

„Nebude mne těšjwati
  Pohled milé máti;
Nemám gá, ach, nemám wjce
  Drahé milé máti.“

„Kéž se wrátj bech můg milý
  Z krwawého boge,
Potěšilby on milánek
  Smutné děwče swoge.“

„„Newrátj se, nepotěšj
  Děwče swé milánek,
W hustém lese, pod kamenem
  Spj on wěčný spánek!““

Tak na dubě holubice
  Smutnau pjseň zpjwá,—
A daleko zaplétne
  Holubice siwá.—

To když uslyšela smutná
  Pod dubem děwice —
Zaplakala — wyskočila —
  Nebylo gj wjce! —

Ezop.

Florinka.

[Dokončenj.]

7.

Překwapenj.

Pak gj lehce dwě ruce oči zamknuly, a nepuſtily ſe; a wſſak byly ty ruce cizj, nikoliw gegj wlaſtnj. Ubohé djtě ſe welmi ulekllo. A hlas gj do ucha ſſeptal: „Hádey, Florinko, kdo geſt to?“

I hned uhodla, kdo to; neboť chtjc ty cizj ruce, gežto ſe byly pozadu přilaudily, s očj ſtáhnauti, nahmatala prſten na prſtě ginochowě; a wſſak předce nezgewila, což ſi myſlila, řkauc uſmjwawě: „Znám tě dobře. Gſi Johanka, tuto máš prſten, co ti Lubin darowal.“

„Chyba láwky!“ poſſeptal gj zaſe hlas; „a poněwadž gſi neuhodla, mám práwo tě potreſtati.“ A rtowé, toto ſſeptagjcj, wtiſkli hubinku na Florinčino kráſné ramjnko. — Treſt takowý zdál ſe gj w ſkutku welmi přjſným, chtěla ſe mu wykrautit; a wſſak nemohla ſe ani hnauti, gak pewně gj držel.

Widauc tedy ſwé marné namáhánj, prawila: „Puſť mne, Mineto, ty čtweračko; giž tě znám. Ty mi žert oplacugeš, že gſem ti před třemi nedělmi nenadále oči přidržela, když gſi práwě ſe ſwým Kolaſem w neylepſſim howoru byla.“

„Opět ſe meylíš!“ poſſeptal gj zaſe hlas, i treſt opět náſledowal, totiž opět tři hubinky na labuťowé ramjnko.

Florinka ſebau při každém poljbenj trhla, proſjc o ſwobodu; předc gi neobdržela. A wſſak zdálo ſe, že gj o ſwobodu tak welmi neběžj; nebo proč negmenowala toho, gegž poznala? Ale také to mohla býti weliká neuſtupnoſt, nebo hezké djwčiny bývagj někdy welmi neuſtupné. Doſt na tom; ona geſſtě potřetj donutila k opakowánj treſtu, řkauc: „Tedy to nenj nikdo giný, nežli Rozina Waldowic, to neyhorſſi a neyrozpuſtilegſſi ſtwořenj z celého ſauſedſtwa, gižto gſem wčera mandle otewřeným oknem do ſwětnice hodila, kde ſamotna ſedjc, newjm, na koho myſlila. Wiď, ulekla gſi ſe mandlowého deſſtě, domnjwagjc ſe, že ſe nebeſká obloha ſype?“

„Daleko od cjle!“ zaſſeptal hlas, a hubinky ſe giž ani počjtati nedaly; tak po ſobě padaly, gako onen mandlowý déſſť. W tom ſe ale Florinka pod cizima rukama předc na ſtranu uhnula, a s hlawinkau ze zagetj wywázla. I obrátila ſe. Před nj ſtál Gindřich. Před njm ſtála Florinka. Gindřich ſe na ni utěſſeně uſmál. Ona ale hrozila mu prſtem, a ſtydliwě ſe uſmjwagjc, řekla: „Gakbych ſi byla mohla pomyſliti, že wy byſte tak nemiloſtným byl? Před wámi, panáčku, geſt ſe třeba chrániti.“

Nynj proſil za odpuſſtěnj. Kdyby to byl i neučinil, byloby mu prowiněnj ſamo ſebau odpuſſtěno bylo. Poněwadž ale o miloſt proſil, zpamatowalo ſe děwče rychle, že mu žádná miloſt nepatřj. — Měls ſlyſſeti, gaká pohnutliwá ſlowa mluwil, aby gegj ſrdce obměkčil; měls widěti, gak wážnau a uraženau ſe ſtawěla, a gak toliko napolo k němu obrácena, po ſtraně mu zlá ſlowa mluwila. Měls widěti, s gakau ponjženoſtj ſe ginoch o krok přiblјžil, a gak ona o krok nazpátek ucauwla; gak ruce ſepial, gakoby gi ſnažně proſiti chtěl; gak ona s hlawičkau ſklopenau liſtj potrháwala a paupátka otrháwala. Poſléz i ſlzy wſtaupily do Florinčiných očj, tak hluboce ſe cjtila uraženu geho ſwéwolnoſtj; a hlas geho boleſtně ſe třáſl, gakby ſe w boleſtech měl uduſiti. Předce on mluwil welmi mnoho, a ona předce welmi málo, dělagjc, gakoby geg ani neſlyſſela; trhala liſtj z neyblіžſſjho křowj, rownagjc ge w rukau gedno k druhému.

Gindřich wida, že wſſe nadarmo, prawil: „Nuže tedy, gá odegdu, když můg pohled tak nenáwidjš, kráſná Florinko! Odegdu tedy, když tak neuproſitelná gſi, a žádný žert prominauti nemůžeš. Odegdu, a nikdy wjce ti na oči nepřigdu. S Bohem buď. A wſſak nepropauſſtěg mne bez utěchy; rci, že ſe na mne nehněwáš. Wyřkni gen to gedinké ſlowjčko: „Gá ſe nehněwám!“ Takto lkal, padna před nj na koleno.

Florinka patřila ſe ſlzau, miloſtně ſe uſmjwagjc, na hezkého, upřjmného ginocha; ani ſlowa nepromluwila, toliko naň hledjc. Pak gj předce klečjcj ginoch s rukama ſepiatýma zdál ſe býti wſſj wážnoſti hodným. Sama ſe tomu zaſmáti muſela; i pozdwihla obě ručinky, a hodiwſſi mu natrhané liſtj wſſecko na hlawu, až geg celého zaſypalo, utjkala s hlaſitým ſmjchem odtud.

On běžel za nj. Tu zaſe byli oba weſelj. „Nynj ſe mi gen přizneyte,“ prawila Florinka, „wy ſaháte otci mému do řemeſla, panáčku; děláte zde nowau zahrádku.“

Na wſſe ſe přiznal. „Florinka, přicházegjc k ſtudánce,“ prawil, „má na mne pamatowati, a kdyby třeba i nechtěla. Chci gi tu neykráſněgſſjmi kwětinami obkljčiti, co gich kde nagdu a nakaupjm. Kdybych

nebesům wšecké radosti odkaupiti mohl, obsypalbych tě nimi."

„Samá dobrota!" odpowěděla Florinka; „ale, panáčku, můg otec nenj zcela s wámi srozugen. Wy kazjte zahradu, a přesazugete kwětiny w nečas, že swadnauti musegj. Wždyť ste ge ani nezalil."

„Kdybych měl gen nádobu!"

„Tu byste dwacet kroků odtud, tamto w geskyni, byl nalezl, kde ty dwéře we skále gsau, kdybyste se byl o ni staral."

Nato tam oba doskočili, i nalezli konew k polewánj. Oba kwětiny polewali, radjce se, gakby se slušně kolem okrásliti dala.

Takto uplynula doba, a Florinka uháněla zpět k domowu.

8.

Wečer.

Gindřich nynj po celý den we swé zahrádce pracowal. Přál mu tu radost. Lukáš mu pomáhal. Florinka nikdy přitom nescházela; docházegjc, dáwala dobrau radu, a zaljwala čerstwě nasazené kwětiny po západu slunce. I sama králowna Johanna přišla se podjwat, co synáček gegj počjná. Král francauzský málo na tom zaljbenj nalezal, wéwoda z Guisu též málo; tjm wjce wšak Gindřich sám.

Měli on pozděgi rozmanitěgšj, slawněgšj zábawu; nikdy wšak sladšj, nežli při gednoduchém a pokogném, kauzlami prwnj lásky zwěčněném, zahradnickém žiwotě. Florinka a Gindřich patřili na se s nenucenau oblibenostj. Hrawali spolu co děti; důwěrně spolu gednáwali, co bratr se sestrau. Žili w přjtomnosti, neptagjce se po budaucnosti; newinná gegich milost neznala cjle. Florinka nikdy na to nepomyslila, že syna králowského zamilowala; widěla pauze kwětaucjho, gareho, upřjmneho gincha. Byl gj také rowen. W šediwé kazagce, we sprostičkém oděwu, gegž nosil zároweň se swými kragany, nic na něm nepřipomjnalo na rod a někdegšj powolánj. Gindřich naproti tomu nestaral se nic o ty welké pány a krásotinky u dwora. Kromě Florinky mu nebylo nic spanilého; kromě blaženého pohledu na ni nic wznešeného. Powždy spočjwal pohled geho na gegj spanilé postawě, když pracowal, i často mu se práce nezdařila a nedokončila. A kdož mohl wedle na krásku tuto s potěšenjm nepatřiti? Každý aud těla gegiho byl zwláštnj krásau; každé gegj pohnutj milostné; každé slowo ljbezné.

Gedno gen se neljbilo oběma, že totiž dni w zahradě kratšj byly, nežli dni mimo zahrady. Aby ge tedy prodlauzili, musili wečery nastawiti. Ostatně při měsjčku a při hwězdičkách nedalo se nic pracowati; a wšak mohlo se předce odpočinauti, a po přátelsku pokogně rozmlauwati a milkowati.

„Zjtra po wečeři, o dewáté hodině, přigdu gesstě k studánce!" prawil Gindřich potichmo Florince, klekě podlé nj, a sázege kwětiny. „A ty, Florinko?"

„Ale pak gde gjž otec spat!" odpowěděla Florinka.

„A ty, Florinko?" zašeptal gj zase Gindřich, prosebným pohledem na ni patře.

Zakýwala, usmjwagjc se, hlawinkau: „Gestliže gasný, přjgemný wečer bude!"

O dewáté hodině byl Gindřich u studánky; ale nebesa byla nad njm zatažena. Florinka tu nebyla. „Gestliže gasný, přjgemný wečer bude!" prawila; „tedy gjž nepřigde!" myslil si. Tu se šustilo něco w křowj. Florinka přicházela pro wodu k studni; blažené ljce gest wždy gasné a přjgemné. I wzal gj z rukau wědro. Děkowal gj tisjcem přjwětiwých slow. Oba zapomněli, že nebe kalné gest. Gasno bylo w srdci obau.

Gednotliwé kapky se spausštěly, aniž toho zpozorowali. Teplaunký mágowý dešjček ljnegi ge zrosil, i na autěk do skálnj geskyně za studánku ge zahnal. Přes půl hodiny musili zde přečkawati, aniž newrlými se stali nad tjm. Gak mile měsjc z oblak se prodral, wystaupili, wedauce se za ruce. Gindřich wzal nabraný okew na hlawu. Florinka kráčela wedle něho, podpjragjc se na geho ruku. Takto přišli k domu starého Lukáše. Ten giž spal. Gindřich odewzdal okew Florince, děkugjc gj za tu službu. „Dobrau noc, roztomilá Florinko!" zašeptal on. „Dobrau noc, milý přjteli!" zašeptala ona.

9.

Mokré čepice.

Wečer u studně oběma dlauhawým býti se nezdál. Za gasného i za pošmuraného wečera wždy se od té chwjle u studně, o dewáté hodině, scházjwali.

Takto uplynuly čtyry neděle negkrásněgšjho gara. Každý wečer nesl princ okew swé milence domů.

Florinčin otec nepozorowal, že si dcera oblibila, tak pozdě k studni pro wodu choditi. Naproti tomu ale brzo seznal mandrý Lagaucherie, že geho králowský wychowanec denně w určitau dobu při nastáwagj-

cjm saumraku zmizj, a že geho čepice mokrá býwá, ač toho wečera pěkně bylo gak chtělo. Dlauho si to wyložiti nemohl. Gindřich o počjnánj swém ani slowem se nezmjnil; pročež i Lagaucherie se ho ptáti nechtěl. A wšak wěc ta mu diwná se zdála, a pomáčená čepice mladého knjžete zbudila w něm zwědawost.

Aby pak této zwědawosti swé zadost učinil, gednoho wečera za nočnjm bludičem se laudil. Kráčel za njm u wzdálenosti, že od něho pozorowán býti nemohl. Spatřil geg u studně, spatřil tam i ženskau postawu. Oba zmizeli. Nynj nalezl wychowatel poněkud stopu; ale předce si wyložiti nemohl, pročby přitom princowa čepice zmáčeti se musela. Dlauho čekal. Laudil se bljže a bljže; i zaslechl šeptot. Po dlauhé chwjli widěl, gak Gindřich s okowem, wodau naplněným, na hlawě, a se ženštinau, na ruku geho se podpjragjcj, cestau k domku zahradnjkowu se bral, a odtud pak skokem do zámku uháněl.

Mentor powážliwě krautil hlawau. Swěřil králowně, co byl zpozorowal. Matka se zarazila a rozhněwala, chtjc synu přjsné kázanj činiti.

„Nikoliw, milostiwá panj," dj maudrý Lagaucherie, „kázanjm se žádná wášeň newyhladj. Trestem a pronásledowánjm stane se wábiwěgšj; zastawenjm se potok gesstě wjce rozwodnj. Pokušenj neylépe autěkem gest se wystřjhati. Náružiwosti se zničj odegmutjm potrawy, aneb wzbuzenjm wznešeněgšjch žádostj."

Takto mluwil Lagaucherie. Králowna se s njm umluwila, coby tu neylépe prospělo.

Lagaucherie, wstaupiw druhého rána k princowi do pokoge, připomjnal mu, že nynj swět od něho činy očekáwá; že se k panownjku wycwičiti musj; že w bogi buďto s nesnázemi osudu, buďto s wlastnjmi náklonnostmi swého srdce, buďto s nepřátely na bogišti, genom gedno heslo mjti musj, které gest základ wšj slávy, znjcj takto: „Wjtězstwj aneb smrt!"

Po této předmluwě oznámil mu zcela lhostegně, že se králowna s celým dworem přjštjho dne odebeře na zámek Pau, že tam Gindřich gen na krátký čas se pozdržj, a pak do Bayonnu půgde, aby přjtomen byl při schůzce krále francauzkého s králownau španělskau.

Mlče poslauchal Gindřich oznámenj učitelowo. Na obličegi geho gewila se weliká rozpačitost, weliká starost. Lagaucherie, znamenage to, gednal, gakoby o ničem newěděl. Zponenáhla rozpráwku na giné wěci, a rozličným wyprawowánjm prince na giné myšlénky přiwedl, takže mu ledwa času zbylo, pomysliti na to, čeho se byl ulekl. Králowna ze swé strany gednala gako Lagaucherie. Mnoho wyprawowala o skwostném shromážděnj w Bayonnu, o slawnostech, které tam nastanau, o znamenitých mužjch, které Gindřich tam uwidj. Což mohl Gindřich na to odpowědjti? Nebylo mu lze pomysliti na to, aby samoten w Neraku zůstal. Gak pakby se byl opowážil wygewiti, proč scházenj se u studánky mu mnohem milegšj gest, nežli králowská schůzka w Bayonnu?

10.

Laučenj.

S wečernicj na nebi stál mladý princ u studně w zámecké zahradě. Florinka přiletěla. Když gj wšak brzké rozlaučenj oznámil, pogala gi weliká bolest. Kdožby mohl gegj zaufanliwost wyobraziti, kdo popsati, co Gindřich trpěl? W pewném obegmutj plakali, litowali a těšili se obapolně.

„Ty mne nynj opustjš, Gindřichu!" prawila zagjkagjcj se. „Nynj na mne zapomeneš. Gsem samotna na swětě. Ty, můg sladký žiwote, se wzdaluges, mně nic sladkého nezbude, krom smrti."

„Ale," dj on, „wždyť neodcházjm na wěky. Nawrátjm se. Komužbych náležel, kdybych tobě nenáležel? Wždyť nepatřjm giž sám sobě, poněwadž nynj a na wěky tobě přináležjm. Cožbych měl w paměti zachowati, kdybych na tebe zapomněl? Wždyť gsi duši wšeho mého neykrásněgšjho zpomjnánj. Zapomenu-li na tebe, tedy gsem dýchati zapomněl."

„Gindřichu! ty se nenawrátjš; a nawrátjš-li se, nebudeš wjce Florinku znáti. Gá swadnu, co kwětina bez rosy. Ty gsi moge slunce; gakbych mohla kwésti, když mi to zašlo?"

„Nikoliw, Florinko, ty gsi šťastněgšj, nežli gá. Toběť gesstě zůstáwá toto mjsto našj blaženosti, tobě tato studně, tato zahrada. Gá žigi w každém kwjtku pro tebe. Gá ale zjtra, ztratiw tebe, z tohoto ráge wyhnán budu. W giném swětě, na pustině, mezi tisjci lidmi samoten budu; pročež i tauha má po tobě tjm silněgšj bude. Ach, pakby mně gedinké kwjtko, gežto zde u studně wykwetlo, we wzdálenosti neywětšj radost přineslo. Když mne lidé kolem nenáwiděti, aneb se mne báti budau, tebe wšecko wůkol milowati bude. O, gak gsi krásná, spanilá! Kdožby tě nemilowal! Ginj tě zbožněgj! Ginj se s tebau setkagj, ginj tě budau wzjwati; ach! ginj tobě budau milostněgšj."

Takto dlauho rozmlauwali. Slzy, zapřisáhánj se, miłkowánj, nowé pochybowánj, nowé upokogowá-

nj střjdaly se, až konečně zwon na zámecké wěži prince zawolal, oba na loučenj upomjnage.

Tu uchytila Florinka pewně Gindřichowu ruku, a tisknauc gi k srdci, řekla: „Hleď na tuto studni! Tuto, wždy tuto mne nalezneš; wždy a na wěky, gako dnes! A, Gindřichu, nebudeš-li na wěky, gako dnes; hleď, gako tento pramen swůg nikdy newysychagjcj žiwot wylewá, takto i má, nikdy newysychagjcj láska. Gindřichu, gá mohu přestati žiwu byt; ale nikdy nemohu přestati tebe milowat. Tuto mne zase naydeš, wždy gako dnes. Wždycky zde, wždycky zde!"

Prchla. Mladinký princ potácel se zámeckau zahradau, wzdychage a truchle, do zámku.

11.

Náwrat.

Wyražení na cestě dobře naň působilo. Přemohl swé bolesti. Patnácte prwnjch měsjců, po posledním okamženj u studně w zámecké zahradě uplynulých, bawily dušj geho giními starostmi. W pobauřenj se rozličných stran, we Francii tehdáž powstalých, na begjštjch rozwila se celá geho sjla, weškerý geho duch hrdinský, kterýž mu napotom nesmrtelného gména přinesl. Giž nynj diwili se wšickni udatnosti mladému hrdinowi, a wzácné slečinky u dwora Kateřiny z Medicis těšily geg wjce, nežli bylo třeba, nad ztrátau Florinky.

I k uchu milowánj hodné Florinky donesla se sláwa Gindřichowa. Nebylť giž wjce zahradnjkem, genž po gegím boku kwětiny sázjwal; bylť reginem, genžto se swětem bral k wydobytj wawřjnu. A wšak milowala Gindřicha, nikoli knjže z Bearnu. Geho slawné změně se nediwila, tjm wjce ale se nad nj rmautila. Uslyšelať také, gak geg krasotinky u dwora do swých tenat zaplétagj, a že on, welmi nestálý, brzo tu, brzo ginau si oblibuge.

Florinka poznala a zamilowala we swětě genom gedinkého člowěka — totiž Gindřicha. Nynj s důwěrau w něho i důwěru w člowěčenstwo ztratila. Srdce gi pukalo.

Gindřich na swých cestách také do Neraku přišel. Tu widěla několikráte Gindřicha s krásnau slečinkau z Apelli w zahradě, krowjm kolem studně se procházeti. I nemohla odolati žádosti, s oběma se na cestě setkati.

Pohled na Florinku, gežto, ač bledá a utrápená, w teskliwosti genom gestě krásněgšj byla, nežli tehdáž we swěžé radosti, zbudil w mladém knjžeti náhle opět wšecky city prwnj lásky. Stal se nepokogným. Slečinka po boku geho, a přjtomnost dwořenjnů giž zwyklých [illegible]. Ale druhého rána, wida starého Lukáše w zahradě, wkradl se k geho domku. Nalezl Florinku samotnu. Rychlé nawrácenj se otcowo zabraňowalo mu, dlauho se s nj těšiti. Prosil gen o gednu hodinku u studně. Odpowěděla, netwořjc wšak gjž gehe přáni: „Dnes o osmé hodině wečernj tam budu."

Wyčkal se — wšecek gako giný byl. Celá duše geho hořela pro Florinku. Sotwa se hodiny dočkal.

Osmá odbila. Tagnau branau zámeckau odebral se, aby s nikým se nepotkal, po stezkách powědomých kroužím k studni. Přišel k studni. Srdce geho silně tlauklo. Florinka tu gešté nebyla. Čekal několik minut. Šustot listím wětru wečernjho několikráte ho zarděně ulekl. Giž gi chtěl wstřjc běžeti, a gi k srdci swému přimknauti. Ale ona to nebyla. Nepokogně sem a tam se procházel. Tu zpozorowal w temnosti nedaleko studně neco bjlého, gakoby kus geg do zahu. Spěchal tam. Byl to list [illegible] se šňůrem a s probodnutau růžj. List byl popsaný. Temnota nočnj mu zabraňowala, přečjsti geg.

Poděšen, znepokogen, ženě se nazpět do zámku, běduge: „Coje? ona nepřicházj? Dělala mi snad nazpátek, protože mne wjce nemiluge?"

Četl, co na listu psáno, — gesem tato slowa: „Připowěděla gsem ti, že mne u studánky nalezneš. Snad že gdeš okolo mne, anjž mne wjdjš. Hledey lépe. Gistě mne nalezneš. Ty mne giž nemiluješ, proto gá giž nežigi. — Bože, odpusť!"

Gindřich uhodl, co slowy těmi mjněno. Palác se rozlehal geho wolánjm. Několik služebnjků s rozžatými pochodněmi doprowázelo geg ke studni.

Nač smutné wyprawowánj prodlaužiti? Mrtwola spanilé djwky byla nalezena w rybnjce, gegž woda utékagjcj ze studánky působj, a pak nato mezi dwěma mladými stromy pochowána.

Bolest mladého knjžete byla nekonečná. Gindřich byl napotom neywznešeněgšjm ze wšech králů francauzských; i pohnul geg Francauzům u weliké wážnosti. Wykonal mnoho znamenitého. Dočekal se, dobyl a ztratil mnoho. A wšak srdce nedobyl si wjce tak čisté, milugjcj a wěrné, gako srdce Florinčino. A bolestného zpomjnánj na tohoto angela nepozbyl nikdy.

Takto milowal Gindřich poprwé, gednau a naposledy.

Weiní přeložil C.

———

Drobnůstky dějepiſné.

1.

Žádná ſnad kragina, žádná země ſlowanſká nepřetrpěla tolik neſnáz) wálečných, žádná tak hogně krwj lidſkau na nj a pro ni wycezenau zwlažená nebyla, gako wlaſt naſſe čeſká. Sotwa že ſe w kraginy tyto, holé a prázdné pauſſtě, Slowané uwázali; ſotwa že pilnoſtj rukau mjru a worby milowných předků naſſich, kde prwé leſiny a bažniny ſe ſpatřowaly, ſemo tamo powykwetala úrodná pole: giž muſeli ſe chopiti meče, gjmžby obhágili kráſnau wlaſt ſwau nowě nabytau, kterauž gim záwiſtný ſauſed a diwoký Awar wyrwati uſilowal, giž muſeli ſe chopiti zbraně, gjžby zaſtali nepodlehloſt a ſwobodu wlaſti ſwé. A od čaſůw, kdy Sámo, ſlawný a wěhlaſný hrdina, wyſwobodil krage čeſké od gha awarſkého, poſtawiw ſe w čelo potlačeným přemocj bratrům, i ſſťaſtně ſpogiw kmeny ſlowanſké w Polabj i na Morawě, ſpogenau tauto ſilau w niwec uwedl bezpráwná uſilowánj krále franſkého Dagoberta, chtěgjcjho ſobě Slowany západnj wůbec podrobiti a gho na ně uwaliti, až do oné doby, když na Bjlé hoře napoſled odbognj ſtawowé čeſſtj proti cjſaři Ferdinandowi II. bogugjce, neſſťaſtnau a konečnau bitwu ſwedli: byla wlaſt naſſe po gedenácte ſet let takořka neuſtále bogiſſtěm, na němžto, gak Balbjn ſwědčj, 170 bitew ſwedeno, a tolik ſſlechetné krwe wlaſti a národnoſti milowných předků wycezeno. Než gaký ſmutný pocit muſj ſe zmocniti každého, powážj-li, že začaſté kragané, ſynowé gedné wlaſti, w zápalu wáſſně náružiwě zbraně proti ſobě ſe chápali, a wlaſt ubohau ljtě ſápali!! — Sto a ſedmdeſáte bitew napočetl nad oſudem wlaſti ſwé naříkagjcj Balbjn, znamenage, gak ſám wýſlowně prawj, pauze ty bitwy, gež předkowé naſſi ſwedli; mlčenjm opominuw wýprawy wálečné, kteréž Čechowé w cizině podnikli! Gaká to ſjla, že při tolikerých pádech, při tolikerých bauřkách Čechowé předce byli w ſewernj Ewropě ti nejprwněgſſj, kteřj ſwětlo wzdělanoſti přeneſli na půdu wlaſti ſwé, i ſwatý oheň tento tak bedliwě oſtřjhali; ano že po tolikerých neſnázjch a nebezpečenſtwjch, když giž nad konečnau gich záhubau i nad ſmrtj naſſeho národu pleſali nepřátelé (gakž to na př. při zahynutj krále Přemyſla w oſudné bitwě na Morawě), Čechowé geſſtě ſe zotawiti, geſſtě nowě ožiwnauti a k býwalé moci a ſile přigjti mohli! — Gaká to láſka k wlaſti a národnoſti, že i nás drahý tento poklad, národnoſt, doſſel!

Druzj Slowané polabſſtj a pomořſſtj, dawſſe ſe úliſnými a úſkočnými ſauſedy do ſwárůw a různic zapleſti, napomáhali gedni druhým k ſmutné ſmrti a zahynutj, a záhy giž djlem kleſli w bogi oſudném, djlem přinuceni poznenáhla oněměli, a ztratiwſſe gazyk i národnoſt wymřeli docela. Gediné ſlabé, ač ſtrannými dějepiſci německými pſané památky gegich udatenſtwj a wlaſteneckých obětj w poſlednjch bogjch a ſmrtelných zápaſjch doſſly nás! — Gedinj Čechowé a malá hrſtka Lužičanůw trwagj w ſjdlech, která giž w 5tém ſtoletj opanowali, a doſud uhágili. Čechowé zachowali „úzkau Thermopylu Sláwie, nad njž ſlunce Páně nezacházj.“ J hagmež také my drahé to dědictwj po otcjch nám zůſtawené, wynaſnažme ſe s wraucjm úſiljm ge budaucjm wěkům odewzdati, aby i o nás potomnj wěkowé ſprawedliwý ſaud proneſti magjce, wděčně blahoſlawiti ſměli památce naſſj, by powědjti ſměli, že i w nás trwala, že w nás okřála poctiwoſt, ſprawedlnoſt a láſka k wlaſti!

2.

Wděčný, cele oddaný geſt Čech dobrodincům ſwým; odplatiti podlé ſjly a možnoſti těm, kdož náklonnoſt a láſku gemu prokázali, geſt kráſné znamenj ſrdce ſlowanſkého. Gak wraucně miluge poddaný Slowan pána ſwého, ſtaral-li ſe tento ulehčiti mu břjmě, kteréž naň předſudek a náſilj někdy wložily! — Pěkný přjběh, ſlowa tato dotwrzugjcj, zachowal nám Balbjn we „Smjſſeninách“ w kn. III.

Slawného, nad giné bohatého, dobrotau a přirozenau k poddaným ſwým laſkawoſtj ſlowútného p. Wiljma z Růže, kterémuž rodu w 15. a 16. ſtoletj takořka celé gižnj Čechy náležely, nawſſtjwili gſau přjbuznj, wlaſſtj pánowé, Urſini, rodu ſlawného a wzneſſeného. Srdečně a ſkwěle uwjtal nás wládyka čeſký wzácné hoſti a drahé přátely ſwé, ge po wſſech měſtech, twrzjch i dědinách, genž mu náležely, prowázege, wſſude wſſemožnau uctu a wážnoſt gim na gewo dáwage, ſtroge gim wſſecky, gakéž na ten čas mohl, kratochwjle. Diwilit ſe nemálo wzdálenj cizinci bleſku, ſkwoſtnoſti a králowſké nádheře, giž wſſude u wládyky čeſkého widěti bylo: ſtoly plné zlatých a ſtřjbrných nádob, pokoge plné drahého nářadj. Žádalit pak widěti poklad a hromady peněz ražených, nebot rozneſla ſe giž ſſiroko daleko powěſt o neſmjrném bohatſtwj wládyky čeſkého, Wiljma z Růže. Milerád i ochotně přiwolil Wiljm k žádoſti hoſtů ſwých, gediné gich žádage, aby několik dnj ſtrpenj měli, dokudby wſſecko ſwé gměnj pohromadě neměl. —

I swolal k sobě bez prodlení zpráwce i úředníky ze wšech statků swých, i poručil ge, gakby se chowati, coby činiti, coby k poddaným mluwiti měli, i po wšech místech i dědinách panstwí swého powěsť w ten rozum rozhlašowati rozkázal, „že z Wlach přišli knížata Ursinowé, kteříto z příbuzné krwe pocházegíce, u císaře a krále Maximiliana práwo swé k panstwím těmto dokázali, a že pán gich nešťastný, byw odsauzen, statky swé gim postaupiti, a milé swé poddané opustiti musí, pakli w osmi dnech gistau summu peněz, tak wšecky panstwí stogí, těmto Wlachům nezaplatí; a že to nyní na wůli poddaných záleží, zdali starého pána swého Wiljma podržeti chtegí: pročež aby se wynasnažili, w příštích osmi dnech pánu swému peněz pomoci, on wšak že gim na každého zášťitě, i co každý z nich přinesl, sobě poznamenati." — Milowali pak poddaní pána swého Wiljma nesmírně, neboť on gim wšem byl gakoby laskawým otcem. Prošel slyšíce, coby se státi mělo, bědowali wšickni, i Bohem se každý dokládal, že pána swého nijak neopustí, než že w něco málo dnech peníze složí. Od toho dne zpráwcowé ani postačiti nemohli, magíce počítati, co každý přinesl, a zapisowati, mnoho-li kdo složil. Brzo to tehdáž giní časowé: geden 500, a druhý 1000 kop grošůw českých, giný opět weliké měšce plné tolarůw, a giný menší s dukáty přinesl, a tak to šlo, gakoby bez konce; za několik dní, dříw gesstě než došla určitá lhůta, byly gsau čtyry pokoge měšci peněžními naplněny. Wiljm rozkázaw swém wšecko pěkně uspořádati, uwedl wzácné hosti swé do pokogů těchto připrawených, kdež na hromadách welikých nesmírné množstwí zlata a stříbra složeno bylo. Nemohli se cizinci gesstě nikdy newídanému bohatstwí dost nadiwiti, i žasnuli, widauce čtyry prostranné síně zámku krumlowského plné zlata a stříbra. Nyní pak teprwa, sotwa že se byly nasytily oči gegich widěním, uwedl Wiljm hosti swé do wěže, w nížto se chowaly dědičné poklady pánůw z Růže. Byloť pak zde mimo mnohé giné drahé wěci šest nádob, aneb džbánůw zlatých, díla umělého, zlatými penězy naplněných. Nádoby tyto byly gsau zewnitř páwům podobny: stály na dwau nohách, břicho zlaté na způsob ocasu rozpiaté krásně se stkwělo, zlaté hřebeny přepěkně wyryté okrašlowaly hlawu, a tu, kde se krk k tělu kloní, mohli se páwowé otewříti, a zlato, gež u wnitř se nacházelo, wysypati, a nádoba winem naplniti. I odtud powstalo starodáwní w Třeboni přísloví: „Zlaté byly w Čechách časy, když se gesstě z páwů píwalo." — A když giž wšecko byl ukázal, s Wlachy, gakoby s rozmrzením, a welikými se slzami, gal se pan Wiljm mluwiti takto: „Widěli gste, kterak mezi bezpečné a šťastliwé rozmilé, gakéž gste žádali, gakoby mé, co gste we mé wůli, patří mně samému, a wšak, co we sklepích se nachází, wěřte mým poddaným, než také i mně, za nyní gim wšé, co a gak se děje, oddaní wěrně. Zlatých zlata na tisíce tisíců mái, nepotřebowal bych se tak za Wlachy a bohatstwí, gakowé mé láska mých poddaných ... gak mi mnozí poddaní, gak ochotni, gak milowáti se mnau wšecko, čehož také gim nad zemí a krew wíce wáží, zděditi hotowi gsau! **Protož poklad můg negsau peníze, nébrž láska, wěrnost a upřímnost mých poddaných.**"

I widěli gsau wšlechetné wlaští tento krásný příklad neobyčegné lásky a oddanosti, i přiznali, že we Wlaších hlásati budau, co w Čechách na swé oči widěli, že w Čechách, gež za zemi barbarůw magí, widěli lidi, gimž by se Wlaši a giní národowé učiti, gakby nášledowati měli. — Wiljm, nabyw důkazu nejkrásnějšího přiwětliwosti a lásky poddaných swých, ustanowil den, na kterýžby wšickni, kdož peníze na zámek byli přinesli, s manželkami na hostě se shromáždili; a když se byli sešli, wstaupil na zwýšené gemu místo, odkudžby ode wšech widěn býti mohl, i wzdáwal gim srdečné díky za důkaz gich wraucí lásky, přislíbil gim i napotom náklonnosť a lásku zachowati, peníze, co každý byl přinesl, nawrátil, a hlučné hody gim připrawil. Mimo to mnohými wýsadami ge nadal.

[Pokračowání budaucně.]

Denní kronika

Událoť se, gakoby nehoda wšadná pláštíi ublížiti nemohla. I podobalo se, gakoby moda wšeho swěta rozmaru a přirozené nestálomyslnosti u pláštů se byla odřekla. Žádná z tisícerých nowot na ně zhaubné nepůsobila. Zajisté to wěčné přicházení, odcházení a opět wyskytnutí se tisíců gednotliwých krogů snadno porozumí, kterýž aby se znáti namáhal, čacko ani čásu, ani prostředku nešetří. Onot se podobá nesčíslným oblakům na nebi, gežto z nenadání wywstáwagíce, s každým nowým wětrem se wyskytugí, a opět giným wětrem rozptýleny a zahnány bywagí. Ale plášť, cato nevyhnutelná potřeba wšech lidských tříd, stawů, s gehožto zádrhy zámožný rad ji pohráwá, gehož drahý

wý ljmec libowolně ku krku přitahuge, do gehož leſklé, hedbáwné, aneb měké akſamitowé podſſjwky prſa zahaluge, — plášť, pod kterým ſſtudent ſwoge až na nit odřené černé ſſaty, ſwé ſtaré explikacj a dosti často také milenku wřipně uſchowá, a pak totéž před deſſtém a wichřicj uchráněné děwče k ſwému, čerſtwěgi než kapky na pláſſť tlukaucjmu ſrdci tiſkne — plášť, pod njmžto mnohý s uzljkem utjká, za kterýby ſe bez pláſſtě ſtyděl — plášť, který mnohému choriſtowi wyſokomyſlný pohled prwnjho tenoriſty zapůgčj, ſſaſſka w leſku hrdiny ukáže, nepatrného notožrauta, secundo violino, za prwnjho konc ertiſtu powýſſj, — plášť, toto wſſeſwěta zahalenj, tato záſtěna z modrého, popelawého, zeleného aneb hnědého ſukna, genž tolik dobrého a ſſpatného, tolik učenoſti a hlauposti, ſſtaſtného i neſſtaſtného zakrýwá, — plášť, gegž gſme leſknaucjmu ſe wýchodu odňali, a w naſſem hrubſſjm podnebj umjſtili — plášť, gjmžto gſme wſſecky ſewernj mrazy přikrýti hodlali, — ach, tento pláſſť geſt — ſotwa že garo prokauklo — zawržen.

Před ſſeſti nedělmi znělo geſſtě ze wſſech uſt: »Čeſt a ſláwa pláſſti;« a dnes wolagj wſſickni ſſwiháci: »Hanba a potupa pláſſti; pod nůžky s njm!« — Tak geſt člowěk! Čemu ſe wčera klaněl, tomu ſe dnes poſmjwá; co mu wčera pohodlně za podhlawnici ſlaužilo, dnes ſi na tom nohy howěgj; wčera ſi pán w pláſſti libowal, dnes giž ſlaužjcj aneb kočj w předělané z něho kazagce nádherně ſi wykračuge.

»Žádné pláſſtě wjce!« — Tak znělo wſſak také ze wſſech ſtran letoſſnj zimu w Pařjži, této wlaſti bohyně módy, a kdož wj, co ſe i u nás Čechů ſnad přiſſtj zimu neſtane. Geſſto gſme wſſak zimu w pláſſtjch ſotwa odbyli, ač třebas mnohý nařjká, že po zimě, a že pláſſtě wjc noſiti nemůže: neſluſſj ſe, abychom ſe giž o přjſſtj zimu ſtarali, raděgi ſe po garnjm obleku ohljdněme.

Má rada geſt tato: Zgedney ſi krátký kapút z pěkného ſukna hřebjčkowé barwy; dey ſi ljmec a klapky wyložiti černým akſamitem, mjſto djrek a knofljků kup ſi naň 5 ſſňůr z welblaudj ſrſti, gežto lepſſj gſau, než hedbáwné; weſtu ſwětlezelenau, kwětowanau, z akſamitu; ſpodky s kragem na způſob kamaſſj, do půl chodidel dosahugjcjch, barwy ſwětlemodré; rukawičky ſſediwé, ſſátek na krku černý, trochu nedbale uwázaný, klobauk dle wlaſtnjho wkuſu. A když ſe na ten způſob wyſſwihneš, w neywzácněgſſjch ſpolečnoſtech ukázati ſe můžeš.

Kaška.

Náwěſſtj o čeſkém diwadle.

W pondělj dne 4. dubna bude ſe odpoledne we 4 hodiny we ſtawowſkém diwadle we proſpěch p.

Gottharda Silbernagla

poneyprw prowozowati:

Marnotratný ſyn,

aneb:

Tři dnowé ze žiwota karbanjkowa.

Drama we 3 oddělenjch s hudbau dle V. Ducange a L. Angelyho, pro čeſké diwadlo od W. Filjpka. Sedlſký tanec od p. Raaba.

Tato drama diwadla francauſká i německá hogně naplňowala; daufáme, že i w čeſkém gazyku poneyprw prowozowána četných diwáků aučaſtna bude, a to tjm ſpjſſe, poněwadž giž po několik neděl čeſké diwadlo opět odpočjwalo, i brzy zas odpočjwati bude, a p. beneficiant powždy ſe přičinil, ctnému obecenſtwu učiniti zadoſt.

Dne 31. března. Římané ſlawili ke cti rohaté Luny Diany ſlawnoſt wýročnj na aventinſkém wrchu. Mezi ſedmi wrchy města Říma geſt wrch aventinſký, nynj neyoſaměleyſſj. Zde gſau dlauhé a ſſiroké ceſty mezi zděmi, kteréž zahrady, ku kláſſterům náležegjcj, ohražugj. Z tohoto oſamělého wrchu gſau romantické wýhljdky na pozůſtatky ſtarého Říma a kolem ležjcj kraginu. Zde ſe tedy ſlawila wýročnj ſlawnoſt ke cti Luny Diany, kteráž wždy přibýwagjcjm ſwětlem nad Římem ſe ſkwěla. Přibýwagjcj, ſwé rohy naplňugjcj měſjc ſtarým Římanům předſtawowal zrůſt, přibýwagjcj moc a ſjlu. Djwali ſe rádi s gakauſi důwěrau, že ſe wſſecky wěci w dobré proměnj, na tento wždy ſe obnowugjcj obraz. I leſk měſjce za nočnjho čaſu byl gim ſwatým, a na palatinſkém wrchu ſtál zwláſſtnj chrám, nočnj ſwjtjcj Luně zaſwěcený. Takto ſi utwořila obraznoſt z weſſkeré přjrody wůkol ſebe ſwatyni, w njž dnem i nocj pod majeſtatným klenutjm oblohy nebeſké bylo lze kráčeti.

[1425.] Táborité, ſpáliwſſe Litomyſſli a Wyſoké Mýto, ſpogili ſe s Sirotky, a táhli ku Praze, kde nočnjho čaſu po žebřjkách přes hradby ſe do města doſtati chtěli. Byli wſſak od Pražanů zahnáni, načež ſe pak u Wrſſowic položili, a po mnohých ukrutnoſtech s Pražany ſe ſmjřili.

[1621.] Zemřel Filip III., král ſſpanělſký, ſyn Filipa II. a bratr Don Carla. Poněwadž Don Carlos, Filipůw neyſtarſſj ſyn, na rozkaz otcůw w žaláři zemřel, naſtaupil po otcowě ſmrti mladſſj ſyn, Filip III., na trůn.

[1792.] Páni ſtawowé čeſſtj drželi hlawnj ſněm na hradě pražſkém, při kterémž byli uſtanoweni deputowanj, kteřjž k G. M. Františkowi II. k ſſtaſtnému doſednutj na trůn, winſſowati, do Wjdně odgeli.

[1814.] Měſto Pařjž ſe wzdalo o 2 hod. rannj. Spogené wogſko weſſlo o polednách do města, a po weſſkeré Ewropě ſe rozléhalo wjtězoſlawné pleſánj.

K.

Tiſkem a wedenjm Jana H. Poſpjſſila.

Čjslo 14té

3tí r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 243, k dostánj gest w nakladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtwrti roku wždy gedna kalendářowa přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. aurádech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř. týdennjh tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

7ho dubna] [1836.

Wligte w ňádra synowů cit prawý,
W otcowské by wstaupil šlépěge,
A ctil řeč gich, zwyky a gich mrawy.
Sl. Tomjček.

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

„Uznáwáš tedy prawdu náhledů mých?" — prawil přjtel dále; „daufám, že sgedeš z dráhy započaté, a pewný aučel pro budaucnost sobě předstawjš."

„Odpusťte, že gsem wám hned odpowěděti nemohl; neb se přiznati musjm, že mne otázka waše překwapila. Co wšak srozuměnj mého s náhledy wašjmi se týká, o tom mi wlastnj mjněnj moge dosti swětla nepodáwá."

„Gsi na rozpacjch? — Hleď, abys se brzo rozmyslil; nebo čas ubjhá, a dny, z mladj ztracené nikdy se newratj. Pracj, nikoli brau dogjmne člowěk aučele swého; a gestliže ti na tom záležj, abys w budaucnosti dokázal, že přirozenému duchu a wnitřnjmu hlasu wědomj swého zadost učiniti můžeš a chceš, nemeškey a čiň; nebo činnost gest žiwot, nečinnost pak se podobá smrti."

„Ano, milý otče, to gest dokázaná prawda; gakž ale na mne tato předtucha upadá? Wždyť dobře wjte, že gsem se wšemožně snažil času použjwati, ani gedinu nezmařiw."

„S wýminkau, milý Erwjne. Co se tobě často pracj užitečnau býti zdá, gsme w sobě zahálkau býwá, a tau neypochybněgšj, mysl twau tak zaujmagjcj, a wšelikými obrazy tak přeplňugjcj, že se gich ani w okamženj důležitém sprostiti nemůžeš. Prawě nynj mne o tom přeswědčil. Domnjwal gsem se, že tě w rozgjmánj o budaucjm stawu nalezu, ty pak w neprawdiwé obrazotwornosti nádherné snjš o welikosti. O gaké pak welikosti to snjš? — o rekowstwj? — Milý Erwjne, máme i důležitěgšjch powinnostj, nežli tauženj po tak nazwané nesmrtelnosti wyhledati: a gij ten člowěk zadost učinj sobě i wěku swému, který w okolnostech swých ten okres wyplnj, který činnostj geho wykázán. Wywol si staw užitečný gakéhokoliw druhu, w gakémžto se z přirozeného žiwota neodtrhneš, a wěz, že šťastným budeš, i giné šťastné učinjš."

„Wždyť giného aučele nemám, drahý otče! Gen nedorozuměnjm by mne někdo winiti mohl z nedostatku dobré wůle k dosaženj cjle, člowěčenstwu užitečného. Celkem gsi ale prawil o welikosti a budaucnosti, nadutau obrazotwornostj wyznačenau, nežli se mi tak zawrženjhodné býti, gako wy gste mi to předstawil. Každý gednotliwec wlastnj cestau k cjli se přiblížiti hledj, gakož i každý rozumný člowěk gistý aučel si předložil. Gestiť hlas wnitřnj w srdci našem, gemuž mocně odporowati nelze. Naše myšlenky, naše city gsau wýkwěty geho, a označugj nám dráhu, kterau w žiwotě nastaupiti máme. Z prwu se mě

protiwiti powolánj swému, gemuž dále a wýsse kyne nežli obecenstwu?"

„Zdánj, garnj zdánj!" prawil pěstaun. „Wnitřnj hlas, o němžto mluwjš, gesti genom uwyklost zlásstnjho smeysslenj, kteréž nad srdcem a wůlj pánowitě wladařj. Genom slabosti nelze protiwiti se gj. Rozumný člowěk nepřestaupj meze obecnj, neuwykne na mysslénky nadwzneſſené, a pokračuge cestau přirozenostj wykázanau. Wěz, Erwjne, že gsem mnoho zkusil we swětě. Ničeho gsem s sebau neneſl než hlawu plnau mysslének a srdce plné citů. W tom pozůstáwalo bohatstwj mé. J přeswědčil gsem se, že newyhnutelná gest potřeba, podrobiti widiny a žádosti swé pospolitému žiwotu, a genom tam ge upotřebiti, kdež k dosáhnutj wyznačeného, užitečného aučelu přispěti mohau. Lidé žádostiwi gsau potěssenj, a protož pěkná uměnj tam wážena gsau, kde pospolitau zábawu rozmnožugj. Co tuto mez přestupuge, toho si málo kdo wssimne."

„Gakže, otče můg? takowé by byly náhledy obecné? — A kdyby zákonem upewněny byly, tak ge zawrhnauti nelze! Což mezi lidmi wssecko gen užitku podrobeno gest? — Tokby sprosté a nehodné ducha lidského bylo. Wždyť gste i wy sám mnohokráte mi nawrhl sadu: „Člowěk nenj žiw gen od chleba, nýbrž i od slowa." A gestliž onen wnitřnj, nás popuzugjcj hlas něco giného, nežli napomjnánj ducha swěta? Ne, ne, milý otče; ztraceným gest člowěk, který se toliko na zaljbenj ostatnjch lidj ohljžj, a od přirozené, wyšsj náchylnosti swé ustaupj. Kdebychom byli, kdyby welicj gednotliwci nebyli předessli wěk swůg, a ostatnj lid za sebau wedli? A měliby ti ostatnj obyčegnj lidé w stegné třjdě státi s Franklinem, Byronem a ginými? — Cjtjm w sobě giskru, snažiti se za takowými, a — odpusťte mi otče — neohljžeti se, zdali se zaljbjm swětu sprostému. Wy mně porozumjte. Wěk rekowský u nás nepanuge, ale také umělec gest rekem wěku swého."

„Tedy se pěknému uměnj oddati chceš?" —

Erwjn chtěl práwě odpowědjti, an hlučný bubnů zwuk po wesnici se rozléhati začal.

„Co to?" zwolali oba gednohlasně, a ohlédnuwsse se, spatřili bljžiti se wogenský pluk.

„Ah! giž gsau zde?" prawil učitel. „Wždyť měli přigiti teprw zegtra."

„Kdo?" tázal se Erwjn.

„Wogáci. Hleď, ty si tak málo wssjmáš záležitosti domácjch, že ani newjš, kdy se nám hosti ohlásiti dagj."

Wogáci se zatjm po wesnici uhostiti počali. Gedno oddělenj táhlo dále do giných wesnic, ostatn[j] zůstali zde s několika důstognjky.

K učiteli se dostal do bytu mladý praporečnjk pán z Waldenowa, hezký člowěk, ginosské twáře [a] weselé mysli.

„To gest člowjček dle mé chuti, prawila Emma. „Gasné čelo a weselá mysl geho mně práwě přissl[y] whod!"

„Což se ti pán z Waldenowa tak welmi ljbj?" — tázal gsem se djwky — newjm, gakým hlasem.

„A pročby se mi neljbil? Gest hezký, mladý, wtipný, weselý a —"

„A — co gesstě?"

„Wjš, co ge při něm neylepssjho? — Že se d[o] mne zamilowal!"

Takowéto dosti zřegmé wygádřenj Emmy mn[ě] welmi znepokogilo. Den po dni gsem poznáwal, kte[-] rak ona s panem důstognjkem se wjce a wjce přáte[-] lj, že na mne posléze docela zapomjnati začala. [...] zdál se mi nynj odchod býti práwě w čas, a w cizin[ě] gsem zapomenauti daufal, co mě w otčině tak bolestn[ě] trápilo. — Rozlaučiw se se wssemi přátely a přjbuzný[-] mi, na cestu gsem se uchystal. Na otázky, proč ta[k] rychle dědinu opausstjm, žádnému gsem prawau př[j-] činu nezdělil, ani pěstaunu. Ale srdce mé bylo pora[-] něno; to pozorowal každý, přičjtage to litosti na[d] brzkým rozlaučenjm se s domowem. Bylať to wss[e] láska, gežto mne takto trápila. Wraucj, zatagen[á] láska gest neysladssj cit, gest gakoby růže w srdci gi[-] nosském, gegjž trnj ge zakrwácugj, kdykoliw ragsk[á] ňádra gegj se otewrau dechem spanilé milenky. Tu [...] citech nebeských člowěk plyne; tu djwka i ginoch [w] okamženj gednom zapomene na swět, neboť ged[en] druhému gest w okamženj tom wjce nežli swět! A [...] milowati a nemilowánu býti, gaký to cit gest, tom[u] gen pochopitelné bývá, genžto se w podobném staw[u] nacházel. Gestiť gen gedna bolest w tom citu, g[est] gedno zničenj, an člowěk gen z gednoho žiwota [...] z gedné smrti se těssj! —

Wečer byl. Wssecky wěci moge gsem složené m[ěl] a přichystané, neb gesstě před wýchodem slunce gse[m] odegjti chtěl. Předewzalť gsem sobě, tuto poslednj n[oc] obětowati rozgjmánj o budaucnosti mé, aučel sw[ůg] upewniti a přemeyssleti, gakým způsobem neysnadně[-]

geg dosáhnauti. Předewšjm ale bylo mi nawštjwiti gedno mjsto saukromné a tiché, kdež utěchy a sjly nabyti gsem daufal — hrob otce mého. Tam prawě se ubjrage, spatřil gsem Emmu, w zahradě se procházegjcj. Byla samotna. Na rozpacjch gsem stál, sem i tam mne srdce táhlo, neboť i Emma mně utěchy dáti mohla. Přiblížil gsem se k nj.

Emma, o strom podepřena, wzhůru pohlížela k hwězdostkwělé obloze. Slabě probjraly se měsjčnj lesky hustým ratolestjm, obličeg zamyšlené djwky ozařugjce. Bledé bylo gegj lice, gežto se giudy w růžowém kwětu skwjwaly; mdlé byly zraky, gež roznécowaly srdce mladistwé. Smutna byla; tak gsem gi byl nikdy gesstě před tjm nespatřil. Dlauho gsem gi pozorowal, nemage smělosti k nj se přiblížiti. Tu černé chmury oblohu zatáhly, zhasjnagjce swětla nebeská, a šjrá tma w kragi rozložila se. Emmu gsem newiděl wjce; gen bjlý oděw gegj w temnostech se mjhal. I přikročil gsem k nj a dotknul se ruky gegj. Uleknuta sebau trhla.

„Ach, předce!" prawila tichým šeptem. „Myslila gsem giž, že nepřigdete. Toby nebylo způsobné!"

„Gak? ty mně wykáš? Gež to přjwětiwé, milostné ty se wjce nehodj přjteli twému? čili gsem ti giž celé odcizen?"

„Odcizen?" odpowěděla djwka sladkým zwukem; „ó nikoliw, nikdy! Ale ty, gá wám ty?"

To mne překwapilo. Tak milostiwě, důwěrně zněla slowa gegj; ale w každé hlásce mi bylo lze poznati, že se netýkagj mne, a chtě se úplně přeswědčiti, gesstě tissegi gsem mluwil.

„A proč ne, spanilá Emmo? Srdce-li twé mi w prawdě nakloněno gest, pročby to ústa twá negewily zde, kde žádný nenj swědkem slow nassjch, krom wlastnjch srdcj? Čili nechceš býti mau?" —

„Ach, ano!" zašeptala Emma. „Twau nawždy!" — Objala mne, a s wraucjm poljbenjm potwrzena byla slowa gegj. — „Smjm-li wšak i gá uwěřiti slibům twým? Nenj-li klam, co mi každodenně ugissťugeš? Gest-li to prawda, co gsi mi wčera řekl, že mne i rodiče mege s sebau wezmeš k rodině swé, že ze stawu swého wystaupiš, a wssickni wespolek šťastný a blažený žiwot powedeme?"

Nabyl gsem nynj přeswědčenj, že se Emma w omylu nacházj. Nebyl gsem ale w stawu, abych se byl wyzradil, a se srdcem zničeným i citem bolestným gednal gsem, gakobych byl, za něhož mne Emma měla. Záře luny se obáwage, aby záwog neodkryla, kterýž osobu mau zakrýwal, odwedl gsem djwku do zatemnělé besjdky. W náručj chowage milenku, lkal gsem se w blaženostech, gežto pro mne určeny nebyly. Každý wraucněgssjm byl gsem gá, wždy milostněgssj gewila se Emma. Plamenná horka wanula se z úst mých. Lice milenky planuly na twáři mé. Tužegi gsem djwku přjwinul k srdci. — Slyš, tu zwuky fortepiana z obydlj přjlaunowa se probjraly zahradau. — „Kdo to?" —

„Erwin, bratr můg," odpowěděla Emma.

„Ach, gen bratr twůg!" —

Rauklíwé zněly zwuky, laskawě se mnau chwěly se temnotau nocnj. O, wessteré city budily se w těch tonech! Brzo šuměly co hluk wzdálené wálky, brzo zas nyly co zalugjcj laska. — O zwuky, zwuky, kam gste zanesly dussi mau! Omámily gste rozum chladný, a z bezedné hlubiny srdce swolaly gste city newyslowitelné, aby se spogily w plamenu gednom, newyslowitelně blaženém, wssak ale wečně zničugjcjm: we wássni!

O, ta noc, ta gediná, krásná noc! — W besjdce bylo temno. Žádný na blizku. — Gá s Emmau samoten. — Milenka w náručj mé. — Země a nebe hynulo myšlenkau tauto. — Zapomněl gsem na stau swůg a gegj, zapomněl gsem — o nehodný klam, w gakémem gsem zanechal djwku!

• • •

Slunce rannj wesele swjtilo listjm a wětwemi do besjdky, když gsem procitna oči otewřel. I zpomjnal gsem, gak gsem tam byl přissel. — Ach, pomyslil gsem, to byl čarokrásný sen! — Wssak, hle, u nohau mých ležela růže, kterauž Emma na srdci nosila. — Gá gi to kwjtko odňal, — nebylo snem, nač gsem se upamatowati mohl.

Předewzal gsem sobě, smjřiti milenku přiznánjm, gak gsem gi oklamal. Když gsem přissel ku komnatě gegj, gesstě uzawřena byla. Wkročiw do jednicky wlastnj, na stole gsem list nalezl.

„Drahý Erwjne! mně nelze s tebau se dnes rozlaučiti. Gdi s Bohem, a zpomeň někdy na nás, gakož i my zpomjnati budeme na tebe. Hleď, gá gsem smutněgssj, nežli gsem bywala, i wěz, že twář mege nikdy tak wesela, oči mé nikdy wjce tak gasné nebudau. Zdá se mi, že pochopugi powahu twau, žádagjc, abys odpustil, gestli tě kdy newědauc urazila sestra

twoge Emma."

[Pokračowánj.]

Noc we Valencii.*)

Smutný a poſſmaurný den naſtal po ſlawnoſti welikonočnj. Zamračen, gakoby mě byl dech gedowatého wětru owanul, odebral gſem ſe k weřegné tabuli, kdež mi hned nowě přjchozj francauſký kupec do oka padl. Hubený to, welký, černě oděný muž, s kozj bradau a ſmutnau, bledau twářj. O ničem howor newedl, než o woguách, zemětřeſenj, o choleře a ſamowrazjch. Silně po kafru zawáněl, a gelikož na řeči geho žádný pozor nedáwal, ke mně ſe obrátil, na pamětnoſti ſe wyptáwage, které gſem byl giž w měſtě ſpatřil.

„Cože?" podiwil ſe pak. „A w nemocnici gſte geſſtě nebyl? Tak ge neywětſſj pamětihodnoſt we Valencii!"

Gá ſi to do piſánky zaznamenal, řka: „Bon, zegtra ſe tam podjwám." — Na to poznowu běd owati začal, wſſecka gjdla haněl, až konečně — cele umlknul. Po ſtole ſe wzchopil, k oknu přiſtaupil, na nebe ſe podjwal, a zabručel: „Kdoby rád notnau bauři uwiděl, ať ſe dnes na moře podjwá. Běda korábům na ceſtě." — A žádného nepozdrawiw, odeſſel. „Valgate Satanas" (wezmi tě dábel) zamumlal za njm zažlautlý Španěl.

Karlos a gá nebyli gſme geſſtě nikdy bauři morſkau widěli, i ſſli gſme tedy po kráſné, ſtarými ſtromy wyſázené dráze do blizké, na břehu ležjcj weſnice, Villa nueva de Santa Maria nazwané. Wečer o ſſeſti hodinách gſme tam dorazili. Pobřežj u Valencie napořád wětry býwá nepokogno; nynj pak ſe moře temniti začalo; čas po čaſe přiwalowaly ſe wlny, gakoby oſněžené hory, a wždy wzteklegi opjral ſe wichr w ten pobauřený žiwel. Weſſkeré hromy w hlubokoſti a u wýſoſti ſe rozkřikowaly — pro ſtraſſliwě wzneſſený pohled gſme na wſſe giné pozapomněli. Deklamowalť gſem — Karlos pjſně zpjwal. S naſtáwagjcj tmau rozmáhal ſe hněw žiwlů, pěna morſká gakoby ſwjtila — teprwa když nás byla noc úplně zakryla, opuſtili gſme to weliké diwadlo. Po weſnici bylo giž ticho a temno, po ſilnici gen několik gezdců poněkud bogácně ugjžděło — dewět hodin bilo, když gſme k bráně dorazili. Byla giž zawřena. Když gſme

žádali, aby ſe nám otewřelo, odpowěděl chraptir
hlas, abychom ſe wlewo obrátili, tam že ſnad ot
wrau; tu že ſe to dle přjſného zákazu ſtáti neſn
Poněkud wáhagice, brali gſme ſe předce dále k brá
„Puerta real," a gá Karla těſſil, gak ſe práwě da
„Což na tom? A kdybychom i gednau pod ſſirým n
bem přelezeti měli." — Sotwa to dořeknuw, zaſle
gſem něco kolem ſe plaziti, a gakby s oblak byl ſpa
anebo z pekel wyſtaupil, ramenatý, ſilný chlap we
nás ſtál w diworomantickém oděwu labradorůw, s p
diwnau pokorau a s mnohými poklonami mlůw
„Pánowé ſe opozdili. O Madre de Deu! Gá také,
také! Známť ale ſtráž u brány, a promluwjm s nj
ona nás wpuſtj. Pogďme ſpolu."

Karlos polo nahlas moře i bauři zakljnal;
mně ale až doſawad žádné podezřenj newznikalo, n
boť gſem wěděl, že we Španělſch ſotwa kdy geden
dwa ſe obořj.

I přiſſli gſme weſpolek až k druhé bráně. Na
u proſtřed nacházj ſe dlauhá, as na dwa prſty ſſiro
ſſkulina — ſnad že to pohodlný průchod pro paſſowa
ciğğara. Tauto ſſkulinau začal labrador se ſtrážj w
gednáwati. „Dwa wzácnj pánowé gſau tady — Cl
He! Continela (ſtráže) otewřte — pánowé gſau cizj
a wděčnj!" — „Dwa piaſtry dám, když nám otewra
poſſeptal Karlos, a w tom gſem zpozorowal, že n
wygednawatel gako bezděky ſebau trhnul i hlas pr
měnil, ba zdálo ſe, gakoby o naſſe wpuſſtěnj déle
upřjmně nedbal. A w tom giž i hned za námi: „Dob
wečer!" zawzněło; dwa ginj chlapi w ſtegném s prwnj
oděwu ſtáli nám po boku: geden gako tyčka wyſo
druhý malý, pod pažjm lahwici wjna neſaucj.
„Ztraceni gſme" — ſſeptal mi Karlos — „ó prokla
moře!" — Tu náhle i we mně dlauho zadržené pod
zřenj wznikati začalo; i řekl gſem: „Do měſta mu
me, Karle — ſice nás dlauhá — dlauhá noc překwapj

W tom giž i ti třj chlapi potagj mezi ſebau ro
mlauwati začali, napořád ale s přeſrdečným ſmjche
gakoby o tanci a o děwčatech rozpráwěli. Karlos řek
„Nynj ſe o žiwot náš radj — siamo perduti! O me
newěſta!" — Náhle pak malý ſwau lahwici na hroma
kamenj upuſtil, a nehodu ſwau prokljnage, rychle
k zemi ſehnul, i několik kamenů do ſwé čerwené kaza
ky zaſtrčil; dlauhý pak na druhau ſtranu ſe poſtaw
gakoby nám byli zabrániti chtěli, kdybychom ſnad b
na autěk pomyſlili. Prwnj opět se ſtrážj wygedn
wal, kteráž ale napořád: Noda, noda! (Nic, nic
wolala.

---

*) Nedáwno w Němcjch na ſwětlo wyſſlá kniha, nazwaná: Ceſtowánj rozmarné — i tuto přjhodu obſahuge, o njž bylo geſt mnoho w liſtech weřegných řečeno. Zawděčiti ſe daufáme čtenářům naſſim, podáwagjce na odiw tento žiwý obraz žiwota ſſpanělſkého. R.

Tlauklo půl desáté. Z hluboka si prwnj oddechl, hlawu wztyčil a wesele zwolal: „Nic neni, pánewé!“ — W tu hodinu odwáděgi se klíče městskému komandantowi. — „Pogďte zatjm s námi — gá mám dobrý domek!“ šeptal malý gakoby hlasem dwěnu; gá pak se gjž domyslel, že nás na předměstj powedau, aby nám we swých obydlích pohodlněgi — lůžka ustlali.

Gakowý to nynj staw náš! Došli gsme celé beze zbraně; gá ani swau těžkau, okowanau hůl při sobě neměl, toliko malý nejspíš se železem, aš dwa prsty dlauhým, byla moge obrana. Na těle gsem měl 40 dukátů, a w měšku penjze, přichystané na cestu do Madridu, aš 200 zlatých, takřka na zlaté, geliko w hostinci žádné stříbro, ba ani dobrých dweřj nebylo. Také zlaté hodinky gsem měl při sobě, gichžto pěknau pasku malý gjž několikráte si byl prohlédnul. — „Prrč — u wšech černých č....!“ zkřikla nynj stráž. „Pogďme!“ řekli wšickni tři. — Nepochopitelné gest mi až dosawáde, gakž to strašliwý cit nás nepohaněl, že gsme s nimi šli, a raději u bránu sedéti nezůstali! — Dílem bychom se snad za bázliwost byli styděli, a dílem gsme se gjž i rozmyslili, že bude snad lze z domů wražedných oknem prchnauti.

Temný zábřesk padal z mlhowité oblohy — blízké moře strašliwě hučelo. Auzkostné tušenj mé stjžilo. Rychle gsem kráčel s prwnjm po předu, dlauhý šel u prostřed, a malý s Karlem wzadu. — Z pozorowal gsem, že nás byli chlapi k welkému mostu dowedli. Poloznané lesknul se na druhé straně klášter Trinitarů — nowá myšlenka mě pogala! Hbitě gsem chtěl tetjž uskočiti, a u kláštera o pomoc wolati. Tu ale Karlos náhle zwěkowati se začal, nechtě giti přes most. Prwnj labrador změniw mjrné chowánj, pánowitě zkřiknul: „Za koho nás máte, pánowe? My gsme lidé počestnj, a proklatý buďiž, kdo nám newěřj!“ — Z pokynul gsem na Karla, ukazaw na klášter, a dělal gsem se weselým, chtěge laupežné chlapy oklamat. „Z gen pogďme s těmito dobrými — pod gegich střechau několik weselých hodin ztráwjme. Ozauté te počestnj Španělowé, a zegtra s námi do hostince půgdau, kdež gim to dwognásobně nahradjme, gežto u sebe skoro žádných peněz nemáme. Vamos! budemeť zpjwati!“ —

S bázni pozorowal gsem ale, že mi prwnj stále gen lhostegným si, si' odpowjdal, a kwapněgi kráčel. Pod námi hučela řeka — brzo gjž měli gsme býti na straně protěgšj — zamanliwě otewřel gsem nežli swůg, z plného hrdla zpjwati začjnage: Amis! la matinée est belle! Tu wšak se ozwaly trogé: Chi' gakoby hádá, přes welikých pomyslů ... a prwnj nás pozwedl temným hlasem zwolal: „Auca pesetas pour la pobresa!“ (zlato tam pro chudobu). Gakž lesknul se mu gjž nůž we twrdé pěsti. Gen asi padesát kroků před námi stál klášter; rychlostj a zaufalostj odwrátil gsem se, stoge gako krápník byl proměna na mnohé, doufage, že mu nejlépe oči wyrwu. Ale gakoby bleskem zasažený klesnul gsem k zemi; malý mě byl kamenem uhodil. Byli gsme na pole we mlékách, když wstal gsem opět prozřjwanj — gjž gsi cítil bodánj cítil po celém těle. Rána padala za ranau. Toto gakoby zázračné zabraňuji pozůstali mě k newlastněgšj, zaznali mě wyléčili. Wstal gsem, kausal gsem a házel sebau se wšemi silami šelma. Wšickni tři byli se na mne wrhli, neboť byl Karel uskočil, an se mnoho pozadu zdržowal. Mnoho krwe nebyl mohl pomoci, gežto ani nože u sebe neměl.

Ke smrti nezapomenu na ty děsné postawy, genžto se nade mnau proti swjtánj nebi černé wykazowaly. Nejhroznějšj byla mi ztracenost malého, gehož prwnj wolawagjcjho: „Wjte, pane! — Tak wězte dobrého — mlčte pak, milý pane! Prosjm — penjze, pane — prosjm“ — a po každém slowě mě bodnul.

(Dokončenj.)

Powzbuzenj ke zpěwu.

Wplyňte se mnou w zwuky plesné,
Pěgte Slávě, synowé:
Dokud český zpěw neklesne,
Neklesnau ni Čechowé!

Šlete zwuky w žalu, w slasti
Po lučinách i hágjch wšech:
Newzkwete zpěwu wlasti,
Kdoby nebyl zpjwal Čech.

Sám rek český pjsně hágil,
Srdce bratřj zagjmal:
Wlast i Umky chrabře hágil,
Cti a zpěwu žiwot wzdal.

Wyšehradem pohybowal,
Nadšen duchem Orlege,
Náš kdy Lumjr prozpěwowal,
Hlas warita stjhage.

Neb moc kauzelná se wznášj
Co na křjdlech orličjch,
Z čarostrun Hlasonky našj
Stjbrojasně znějjcjch.

Pročež wplyňte w zwuky plesné,
Pěgte Slávě, synowé,
Dokud český zpěw neklesne,
Neklesnau ni Čechowé!

Karel Tupý.

Z dennjku cestownjka w předesslém stoletj — pana F. z B—ru.

We Wjdni, w prosinci 1730.

Dwůr wjdeňský, w těchto časech neybohatssj a neywyšssj sslechtu w sobě uzawjrage, neyskwělegssj gest w Ewropě, a cizinci lahodnosti poskytuge, gakowých by w Pařjži a Londýně nadarmo hledal. K těm zagisté i ona způsobilá lehkost náležj, gakowauž si zde we wssech domech známost učinj. Toliko w gediný dům potřebj abys byl uweden, a hned i we wssech wljdně přigat budeš. —

Ministrowé a welcj páni gsau zdwořilj a náchylnj, snadnoť i přjstupu k nim dostati, zlásstě když se nepřicházj s prosbau. Ale rowněž také snadno gest, GG. Gasnostem poklonu swau složiti; potřebať gen, aby se neywyšssjmu komornjmu staw a gméno řeklo. Neypohodlněgi se to stáwá, když Gasnosti ke stolu gdau; tu skloňjš koleno k zemi, a w té postawě ruku poljbjš. Při saukromné audiencj wjce ceremonij se naležá. Ustanowj se hodina, kdežto se w předsjni dostawiti musjš — obyčegně o pěti hodinách wečer. Sám neywyšssj komornj w určitau minutu přigde, a k audiencj tě dowede. Cjsař pán tu stáwá před skwostným baldachýnem, na stůl se podpjrage; po straně mage ssirokau sesli. Záclona z čerweného sametu a se zlatými třapci u wchodu stogj, takže cjsaře hned nespatřjš. Wstaupiw ale před geho twář, prwnj poklonu učinjš; několik kroků popogdeš, opět koleno ohneš — a tak gesstě po třetj, nežli se před G. Gasnost dostawjš. — — Když po audiencj gest, na gedno koleno poklekneš, ruku poljbjš, a pozadu kráčege, opět se třemi poklonami z kabinetu odegdeš.

Cjsař obyčegně s cjsařownau a arciwéwodkyněmi obědwá. Pro každého se několik mis na stůl nosj. Poneyprw oba nagednau pigj, a po tu dobu gsau wyslancowé, dwořenjnowé a dámy přjtomni. Potom toliko domácj úřednjci k obsluze na bljzku se pozdržj — někdy pak také zwědawj cizincowé, kteřj nikdy gesstě newiděli, gak panownjci gedj. —

Při slawnostech náramná skwostnost a bohatstwj se tu spatřuge. Cjsař, ačkoli se gindy dosti prostě ssatj, na den sw. Alžběty diamanty wssecek obsypán gest, a cjsařowna na den sw. Karla pro drahé kamenj sotwa kročiti může. —

Wyraženj cjsařowo bývá honba, někdy i střelba do terče. Zlásstě ale hudbu miluge; sám dobře hrage, ano i lecco skládá. Před několika lety prowozowala se tu zpěwohra, kterau byl složil. Zpěwci, tanečnjci a hudebnjci byli osoby od stawu; skladatel sám orchester řjdil; panugjcj a owdowělá cjsařowna se djwaly, a každý, kdož hrál, směl si 2 známé přiwesti na podjwanau.

Gakž ale i GG. Gasnosti hudbu milugj, předce toliko gen dwakrát za rok tu zpěwohry se prowozugj: o swátku cjsaře a cjsařowny; někdy se také o masopustě opakugj. W ten čas držány bývagj také bály u dworu, a o masopustnjm auterku slawena bývá weliká maskarada. — W hradě se pěkné diwadlo nacházj — a to tu snad wěc gediná, gežto za podjwánj stogj. Palác sám welmi chatrný a nepohodlný gest. — — Wůbec nedá se zapřjti, že wkus stawitelský we Wjdni na wysokém stupni nestogj. — (Gak se časowé měnj! — Nynjby as p. cestownjk ginák oči otwjral.)

Nowého lesku přibylo Wjdni založenjm zdegssjho arcibiskupstwj. Gediná wjra katolická tudy gakož i po celých Rakausjch se trpj. — Můžeť se řjci, že gakož málo která knjžata ewropská princům domu rakauského rodem se wyrownagj, i zbožnostj a báznj božj gim rowni negsau. — — —

Žensstin tady nalezneš pěkných i ohyzdných gako wssude ginde. Spjsse wssak ge krásnými, než ljbeznými nazwati můžeš, an při wssech swých wnadách málo žiwosti mjwagj. W postawě spjsse welké gsau než malé, dobře zrostlé; leč pohybowánj gest bez půwabnosti, a myslilbys, že se přelomj, gak mile poklonu učinj. — Čtenj neznagj žádného, než modlitebnjch knjžek; gsauť lehkowěrné až k podiwu; w besedách bez welkých řečj bývagj, a gestliže se gim někdy láska nebo záwist do hry nemjsj, napořád o dessti a krásném powětřj rozpráwěgj. Wjdeň wážj si nade wssecko — tu gedinau na swětě milugj. — —

Žiwot zdegssjm dámám welmi gednotwárně ubjhá. Pozdě wstáwagi — a prwnj gich slowo gest čokolada; na to se possle k manželi zeptat se, kdo ke stolu pozwán. Nenj-li společnost dle wlastnj chuti, wzkáže panička dobré známé, že u nj poobědwá. Pak se strogj, a gde do kostela. —

Mužsstj gsau nazwjce welmi pyssnj a mnoho si domeysslegj; žádagjť, aby se wesskerý swět před nimi sklánět. Magjť se za prwnj národ na swětě. Ges-li papjnek bohatý, domnjwagj se, že práwa magj wssecko giné zawrhowati. Gsau wssak mezi nimi také, genž chwalitebné wýminky zasluhugj. —

Gjdlo gest welmi chatrná záležitost Wibecklanů. Wjdy mnoho mis, a to zlatých, mjsto mussj platiti gjdla mastná milugj. Wjna, i cisjbo, tu bognost. Widěl gsem hostiny, kdež osmnácte druhů wjna se nalezalo.

Měšťané i řemeslnjci hledj, aby se šlechtě wyrownali, a mnohau činj wýlohu, gakauž w giných městech nenalezáme.

Dennj kronika.

Z dopisů přátelských. — W Gindř. Hradci dne 12. března 1836.

— — Zde to, drahý přjteli, nynj docela ginák wypadá, než za wassebo zde přebýwánj. Wjdy wjc a wjce množj se počet milownjků naššj mateřčiny. Wel. kaplan Slawjček si obzwlásstnj horliwostj w tom počjná, přemáhage wšecky obtjžnosti a překážky. Přednássj češtinu w gymnasium giž po několik let, kdež mnozj welmi pilně a horliwě se k tomu magj, a u nichž i pokračowánj a setrwánj gest se nadjti. Též i mnohé z krajně plesti se zwláštnjm zalibenjm se w češtině cwičj. A což mám řjci o čtenj českých knih? Wšecky téměř naše knihy české z rukau do rukau přechodagj. Na přjklad gest nynj zde 5 zakladatelů pokladnice na wydáwánj knih českých, 11 uwčitelů Jungmannowa slownjka se zde odbjrá a t. d. A nynj nás opět welmi potěššitelná zpráwa o brzkém wygitj »Starožitnostj slowanských,« tak tauzebně giž očekáwaných, dossla. — K....chj.

Kdož toto město blíže seznal, a nynj po několik let se tam opět obiodnauti nemohl, dogista překwapen potěšitelnau změnau (dle nadřečeného wýňatku) se podiwj. Chwalitebnau horliwostj se w Gindř. Hradci mateřská řeč dosawáde zachowala, an město gen asi 3 hodiny od rakauského pomezj ležj, a bezmála wšecky wůkolnj wesnice obywateli německými osazeny gsau, takže we farnjm hradeckém chrámu Páně kázanj česká s německými střjdati se musegj. — Bylo tam sice giž dřjwe několik o mateřskau řeč zasslaužilých mužů, gakož wel. p. Antonjn Liška, nynj prefekt gymnasialnj w Bochni w Haliči, wel. Hřebecký, direktor tamnégššj hlawnj sskoly, genž několik sskolnjch knjžek do mateřčiny trefně přeložil, p. Alogsius Landfras, z gehožto tiskárny zwlásstě poslednj časy mnohá pěkná knjžka česká giž wyssla. Nepřestáwalo se wšak působenj těchto mužů stegnau měrau na celek, a teprwé w nowějšjch časjch, když welebný pan probošt Wogtěch Juda, wel. p. kaplanowé Frantissek Slawjček a Alogsius Rečický o to se zasadili we sskole a na kazatelně, horliwau wýmluwnostj a liškau, přemnohé lidj ták k té samé powzbudili; teprwa od té doby se tu gazyk český zmáhá. Zagisté ukážemu nějaké wjce pro řeč učiniti a gi oblibenj získati, gako duchownímu pastýři, gemuž gednatimu poručeno u welebnosti gegj wážné stránky welikau, kteráto prawda se i w Gindřichowě Hradci opět dokázala. Tauzjm, by žadatel tohoto dopisu negen mne, ale i každému, dobré wůle přegjcjmu, weliké potěssenj způsobil, a že nikdo něm pro zděšenj tohoto wýňatku káránj nebude. N. N.

Naříjenj, gak se chowagjcj w londýnském dostawnjku, Omnibus, řečenem, chowati má, gest následugjcj: Nikdo ať neklade nohy na sedátko. — Nikdo cizj kaut sám nezaměstnej a okno neotwjrej, gimžby sausedowi nepohodlj způsobil. — Každý ať má penjze giž přichystané, když wystaupiti chce, neboť kdyby i on čas nazbyt měl, nemagj ho wšak i ostatnj k zmarenj. — Každý se počaž prawidelně, nohy nekřjžugj obcí 45 přjčetně, poněwadž se tjm mjsto dwau osob zagjmá. — Nikdo neweplivuj na slámu, gakoby we chlewě byl, pomysle, že w dostawnjku Omnibus gest, w zdwořilé a wzdělané zemi. — Nikdo nežádej od konduktora, aby mu penjze měnil; Omnibus nenj žádná měnjrna. — K jezdcům poblawj se gedenkaždý uctiwé chowey, neposjlá mladé děwče do rozpaků, aby se zardjti nemuselo, kteréto žádného zástupce nemá, a twým nezdwořilostem se wyhnauti nemůže. — Kdo psa s sebau má, wěz gen malého a uwázaného. — Nikdo neber s sebau weliké walý; Omnibus nenj žádný nákladnj wůz. — S howorem a hádkami počkey až slezeš, poněwadž wlastnj hlas wlastnjmu uchu welmi přjgemnau hudbau býti, giného wšak welmi urážeti může. — Mluwjli se o politice neb náboženstwj, konej se to s mjrnostj; neboť každý swé mjněnj pro sebe má, a každý má práwo, widěti ge w neswornosti. — Gedenkaždý zaneb panowitého chowánj a panowitých řečj; nebrž pomysli, že za šest trogniků gede a sebe snad a nemusel dwadcetkrát tolik platiti musel, a řekne-li wám wasse hrdost, že nad sprosté wezenj wzneššenj gste, popřejte se gen kary a ta wám zagisté připomene, že panských ekwipážj k cestowánj mjti nemůžete.

—j—

Před nedáwnem umřel šašek sultána Mahmuda, w kterémžto auřadě setrwal giž po 40 let u rozličných panownjků. Zanechal po sobě 150,000 lib. sterlinků.

We Francii, malém městyšti, tento čas podiwně se tissj obywatelowé podělili. Zaslechli totiž s hrůzau o půl noci nepowědomé zwuky na zwonici, až i zaměř duchownj s několika mužj na hřbitow se odwážili, aby

tu wěc ohledal. A co to? — Nowý zwonjk byl zwony a srdce gich hadry owinul, aby hluku nedělali, a tak se zwoniti učil.

W Pařjži giž osmkrát Meyerbeerowa nowá zpěwohra »Hugenotti« se prowozowala, a wssechna mjsta giž na 15té předstawenj prodána gsau.

Angličtj časopisowé mluwj s welikau pochwalau o náramném obraze wýtečného umělce Harpy. Malba tato 150 střewjců čtwr. obnássj, a předstawugjc zasedánj nižssj komory ode dne 5ho unora 1833, obsahuge 400 podobizen, z nichžto giž 170 maljř dohotowil.

Nina Lassave giž w kawjrně pařjžské se nenacházj. W gednom člowěku předce — mezi tjm nesčjslným dawem zwědawých — wznikla ossklivost před hanebnau necudnostj oné společnice wrahowy, a zastrčew se za wssechny spoluměssťany, w onom weřegném mjstě gi mrssil ssálkem do twáři. Načež ubohá, sebrawssi wěci swoge, potagj z Pařjže na wenek uplákla, k bratru se uchýliwssi, kterýž gj útočisstě sljbil na dny budaucj.

Nad pomnjkem zwěčněného Schillera — oznamugj zprávy ze Stutgardu — nelaskawý gakýsi osud wládne. Giž dwakráte pokazila i srutila se litina, a gakkoliw nynj sám Thorwaldson za brzké zhotowenj ručj, přjzniwce a zakladately téhož pomnjku předce ta nehoda nelibě pogala.

Hádanky.

(Gednoslabičná.)

Ze *čtyrech* sestáwám čten,
W radosti wšem dobře známý;
Trud-li wšak a žel ge s wámi,
Stěhugi se hbitě wen.

Bez *prwnj* gsem hegno stromů;
Wynecháte-li wšak *druhau*:
Tu se stanu wašjm sluhau,
Wěrně hljdám wašich domů.

(Dwauslabičná.)

Tři gen čteny mě gmenugj,
Pořádně wšak spogené,
Pak mau bytnost nezměňugj
Ni nazpátek přečtené.

Beze mě i cesty neyznáměgšj
Neznámými se stanau; —
Beze mě i krásy neykrásněgšj
Krásami být přestanau.

Djl gsem spogen s wašjm tělem,
Ne poslednj — ač malý;
Ano mě i gewitelem
Citů swých gste nazwali. —

Náwěsstj o českém diwadle.

W neděli dne 10. dubna 1836 bude se prowozowati:

Pro každého něco.

Dramatické a hudebnj quodlibet we 2 oddělenjch.

S přiwolenjm ředitelstwa, gežto wýnos hry této mně za benefici ustanowilo, quodlibet — gak se neylépe dalo — z částek wýborných i zábawných gsem uspořádal, chtěge alespoň poněkud djla, gakož gest Schillerůw: Waldstein a Shakespearůw: Gindřich, na diwadlo české uwesti, an pro obmezenost geho sotwa kdy celé w gazyku materském uslyssjme. Snažilť gsem se tjmto wýborem i laskawému obecenstwu mogi uctu dáti na gewo, a gelikož mě i obljbenj p. audowé diwadla staw. i p. dilletanti zpěwem a hrau dobrowolně podporugj, sljbiti mohu obecenstwu přjgemného odpůldne, pročež i k hogné náwsstěwě neyuctiwěgssj pozwánj činjm.

Jos. Kaj. Tyl.

Dne 7. dubna 1199. Zemřel Richard Löwenherz, král anglický, při obležení pewného zámku bljže Limogesu we Francii. Richard oblehl zámek ten, přináležjcj gednomu geho manů, pro poklad tam nalezený, z něhož mu man genom djl byl odwedl. Obleženým, genžto se wzdáti chtěli, odpowěděl Richard: »Poněwadž gsem giž osobně přigjti nelenowal, nechci, aby to nadarmo bylo; autokem dám na hrad hnáti, a wás wssecky oběsiti.« Střelec gakýs, Bertrand de Gourdon, zaměřiw na krále, trefil geg ssjpem do lopatky. Richard, nedbage na to, předce autokem na hrad hnáti kázal, aby swé rytjřské slowo splnil; ale rána ta mu smrt přinesla. Odpustil sice Richard střelci, wyznawssjmu, že ranau tau chtěl se za usmrcenj swého otce a dwau bratrů pomstiti, a wssak wogáci geg usmrtili. Takowéto byly tehdáž mrawy. — Richard Löwenherz byl swého času wyhlássený hrdina. O něm, bogugjcjm w Palestině proti Saracenům, prawil Emir Saladinowi: »Nikdo nemůže geho rány wydržeti; geho dorážliwost gest strassliwá; segitj se s njm usmrcugjcj; a geho činy přewyssugj lidskau přirozenost.«

[1498.] Zemřel Karel VIII., král francký.

[1817.] Wltawa se rozwodnila z gara až na 10 střewjců a 6 palců.

[1831.] Don Pedro I., cjsař brasilianský, kterýž k wůli synu swému (naroz. dne 2. prosince 1825) trůnu se odřekl, potwrdil pjsemně odřeknutj toto, a odplaul s dcerau swogj do Ewropy.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 15té. | 3tí r. běh.

Časopis tento wy-
chází u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
Starém městě, w li-
ljowé ulici, čjslo 946,
k dostánj gest w
nákladu wyda-
watelowu každý čtwr-
tek po archu, k ně-
mužto se we čtrnácti
dnech wždy gedna
půlarchowá příloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
wšak gen za půlletnj
předplatku 2 zl. 12 kr.
na stř., týdennjk tento
se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

14ho dubna] [1836.

Wogáci — ti gsau gonáci,
Oni wlast swau bránj!

J. Kamenický.

Wogenská.

Zhůru, bratřj! zbrugme páže,
Král a láska k wlasti káže,
Doba k bogi zwe;
Déle, déle nemeškeyme,
Ruče bedra opášeyme
K spáse wlasti swé.

Ejhle, praporec se chwěge,
Nechť se zdráhá, nechť se směge
Plémě wáhawé;
Pewně, pewně w slibu stůgme,
Mužně wůdce následugme
K spáse wlasti swé.

Aita, čestný bog se blížj,
Brzo spadne, co nás tjžj —
Brjmě zhaubliwé;
Z boge, z boge zkwete sláwa,
Chrabře hagme swatá práwa
K spáse wlasti swé.

Nuže, zhaubců swých se chopme,
W praudu wlastnj krwe stopme
Škůdce žjžniwé;
Rychle, rychle meče tasme,
Wěrně *krále* swcho spasme
K spáse wlasti swé.

K. Tupý.

B o g.

We geskyni temnošedé,
We pewném to we wězenj,
Z oblaku a ze křišťálu,
Sedj ginoch přikowaný
Řetězy těžkými. —

Gesti ginoch tuhých údů,
Tuhých údů, bugna těla. —

Wztýčj ginoch bugné tělo,
Tuhé údy potřásagj
Řetězy těžkými;
Až kol kolem u wězenj
Z oblačku a ze křišťálu
Deštj gisker blesky! —

S duchem tělo w bogi trwá,
S wěčnau mocj tupá hmota.
A wšak činá rázných sjlu,
Sjlu citů a myšlének,
Gako praudy blesků,
Plodj tento rozbrog.

J. Erop.

Noc we Valencii.

[Dokončenj.]

Gakýmsi přirozeným pudem wrhnul gsem se na lewau stranu, abych co možno neydéle srdce uchránil. Byloť patrno, že mě lotři na kwap zawraždit hodlali, w strachu gsauce, že uprchlý Karel u brány powyk udělá. Tu mne mysslénka pogala, gež mi žiwot zachránila! Hodil gsem hladowým ďáblům měssec swůg s penězy, zkřikna: „Tu — tu, co mám! O Santa Virgen!" — Buď pohledem na zlato, anebo mým zwoláním k orodownici na okamžik ode mne upustili, a dychtiwě do měssce nahljželi. Tu zpozorowal onen malý krwožjžnjk prsten na mém maljku, a nemoha geg hned stáhnauti, i s prstem mi geg uřjznauti chtěl. I zmocnil se mne poslednj wztek umjragjcjho, a zařwal gsem: „Maldito seas con padre, madre y hyos, punnatero!" (Proklat budiž s otcem, matkau i dětmi!) Gesti to neystrassliwěgssj klenj w Španěljch, gemuž kauzelnau moc přičjtagj: punnatero — gest národnj přezdjwka, kteráž se ani přeložiti nedá. — Nynj mne ale nowé, hluboké bodnutj posléze wssech smyslů zbawilo! — Cjtil gsem, gak se we mně wsseckeré žjly křečowitě napjnaly, a poslednj: Maldito! zařwaw, klesl gsem, gakoby k aumrtj se natáhnuw, na zemi.

Takto gsem snad as deset minut ležel, an smyslowé mogi opět obžiwli. W prwnjm okamženj gsem ani newěděl, co se bylo se mnau přihodilo. W hlawě mi hučelo, a gen zwolna se mi nawracela paměť. Klidně pohljžel na mne bljzký klásster, ale branka geho se neotwjrala. — I ležel gsem tu pod cipřissemi a růžowými keři — w pozemském rági nesslechetně uwražděn nelitostnými ďábly; na bljzku stálo stawenj boži a nezaslechlo moge řwánj — a wrahowé mogi tam snad zjtra gakoby nic wyznáwati budau, že přes mrtwé tělo klopeytli — ach, popsati nemohu a nechci ani, co mi tenkráte wssecko na mysl připadlo: wlastnj swědomj moge se toho zhrozilo — a wssak předc mi to na mysl připadlo, „neboť — prawj básnjk — „námi wládne hodina weliká" — ona pak hodina, wj Bůh! byla weliká.

I poručil gsem dussi swau Bohu — dusse wrahů mých peklu — a křečowitě se natáhnuw — smrt gsem očekáwal.

Brzy ale zaslechnu w dálce 30ti nebo 40ti kroků nowý ssustot. I poznal gsem, že se ukrutnjci wracegj. Bezpochyby se byli gen ukryli, chtjce wyzwěděť, zda kolem wssecko gisto. Byloť sstěstj moge, že

mě Cssrina katalonskému gazyku naučil, neboť zřegm
gsem zaslechl toho malého wlka bručeti: L'echarm
nel aïgue! (Hodjme geg do wody).

Náramným přičiněnjm sebral gsem napolo znič
ný žiwot; gjti gsem nemohl — alebrž gen lezti, a ta
gakoby had gsem se až k mostu doplazil. Přede mnau
se gen ta strassliwá mysslénka wznássela, že mě dost
hnau, docela olaupj, a pak s weyssky dwau domů
hučjcj řeky hodj, kdež bez památky zahynu.

I byliť zlořečenci giž na dwadcet kroků za mna
gá pak giž sotwa dále se wleka, s chrapotem drž
gsem se zábradlj u mostu. Maudřegssjm, nežli gsem
nechci se činiti; ale kdež wyhlássená maudrost člowě
opausstj, zwjřecj wnuknutj geg zachowáwá; a nic g
ného to zagisté nebylo, když gsem w tomto nowém
druhém nebezpečenstwj smrti křičeti začal: „Semt
stráže — sem — milj lidé! Tu gsau ti wrahowé
Rychle — tu gsau!" — Na wzdor auzkosti pogal m
diwoký ausměch, an wražednjci gakoby bázliwj psow
na to utjkali, myslice, že se sprawedlnost probudila!

Nato gsem se wlekl přes most. Na druhém bře
hu wyřjtili se na mne dwa welicj psowé, byliť wss
mnohem útrpněgssj než lidé, dosti magjce na tom,
mi krew s těla olizowali. Nynj s hlasitým nářkem
Karlos přiběhl; nadarmo byl na obau branách tlauk
Gesstě mi w ussjch znj geho: „O povero Giuseppe!"
S namáhánjm wlekl mě zpět ku bráně, wolage, ab
pro milosrdenstwj boži otewřeli umjragjcjmu. — Necj
til gsem sice gesstě žádných bolestj, ale zmáhagjcj
bolest a žjzeň. Karlos pisánku mau s wýtahem
průwodnjho listu mého sskulinau prostrčil; i přissl
opět nazpátky, brána se wssak neotewřela! — I křičel
aby ke komandantu poslali. „Ten spj!" — odpowěd
nám. — „Nuž tedy k wassj hanbě u brány wassj z
mru!" — zasténal gsem; tu wssak mě Karlos opět s
bral, neboť byl w domku za mostem swětlo uhljda
Tam mě dowlekl, žádage o pomoc pro umjragjcjh
Ale při slowě: „Moribundo" zhaslo swětlo, a wssec
gako wymřelé zůstalo. — Gesstě gednau mě na p
cesty k bráně dowlekl, znowa wolal — ale nadarmo
I bylbych bez pomoci zahynul, kdyby w tom se t
dwa ozbrogenj hljdači nebyli wyskytli. Ti mě n
předměstj Ruzzaffoh do mleyna donesli. Mlynářk
diw že leknutjm neomdlela, spatřiwssi mau zkrwáce
nau postawu. I radiliť se nynj wespolek, co se mna
učiniti, až se na tom usnesli, že mě k ranhogiči n
předměstj donesau. Mezi tjm zpozorowal gsem w kau
lahwici wjna; nesnesitelná žjzeň mě pohánčla — do

wlekl gsem se k nj, dosáhl a hlawk wyprázdnil. Tu strašliwau směsici rozkoše a bolesti, gakowá mě mezi pitjm pogala, nelze popsati.

Spatřiwše to blízcj mezi, welice mě kárali, gá wšak naposled kwal: Quiero morir! (Chci umřjti.) Na wzdor slabosti pronikla mě nynj diwoká horkost. Wšickni mě za ztracena pokládali, předce wšak wšjdně a šetrně k ranhogiči odnesli. Milé mi bylo, když gsem se opět mezi wzdnými lidmi octnul. I swlekli mě a prohlídli; wzdychage napočjtal ranhogič tři a dwadcet ran! — Wjno ducha mého až k šjlenosti rozplamenilo, i domnjwal gsem we fantasji: „Tuto ležj přeslrozeny Cäsar!“ — w tom se i také prwnj bolesti wzbudily. Pisánku a opasek hodil gsem Karlowi; a mezi tjm, co mě hogič na kwap a z hrubého zawazowal, lidé z předměstj se scházeli. U gich přjtomnosti počjtaly se penjze w opasku, a mužowé galši podezřele po Karlu se djwali. Gemu tjkage tak zle se wedlo, gako mně. Mě brzká smrt geště wšeho zprostit mohla; on pak — kdybych byl umřel — za wraha mého gmjn býti měl. I twrdili se mi pozděgi, že mi w tom okamžiku staw můg záwiděl. —

O půlnoci zmáhaly se moge bolesti, a když mě položiti chtěli, celé předměstj gsem zaufanliwým křikem probudil. Byly to muky nesnesitelné, a toliko sedjcjmu bylo mi lze ge snesti. Brzoj se mi krátil dech, a při každém dechnutj gsem nowé pjchánj ucjtil. S rozkoši bylbych se napil gedu. Hogič, chtěge mi smrt odlehčiti, silné cordiale mi dáwal s opium; leč oblehčenj to gen wždy na chwjli trwalo, a tak mezi neylitěgšjmi bolestmi celau noc tráwě, naposled gsem smrt očekáwal. — Ke čtwrté hodině běžel Karlos do města. Spanilý garnj den se rozbřeskowal. Slunce gasně mau krwawau postawu oswěcowalo, a poprwé mě tu newyslowná trudnomyslnost pogala; bolestně gsem zpomněl na wzdálenau wlast!

O šesti přišel úřednjk Alkaide mayor se čtyrmi pjsaři a dwěma hogiči. Wšickni na mém zachowánj pochybowali. Karla byli giž wyslechli, a nynj též gá — u welikých přestáwkách — wyswětlenj dáti musel. Chtěli mě do welké nemocnice přenesti, a wšak gá k přenášenj se giž nehodil. Raděgi bych byl zemřel, nežli se s takowými bolestmi na nosítka položil. I zaobalili mě do šedíwého županu, kterýž mi byl giž Karlos z hostince přinesl, hlawu mi prostěradly obwázali, a tak mě šest mužů sedjcjho do Walencie odneslo. Půl města se za námi hrnulo. Ach! žalostně domnjwal gsem se tenkrát, že naposledy nad sebau tu gasnau oblohu wjdjm, a wonný garnj dech dýšjm!

Na sjni pro raněné, w nemocnici polomrtwého mě uložili. — S tjmto ústawem spogen gest i gakýsi klášter „milosrdných sester“ k lepšjmu obsluhowánj nemocných, gegžto gménu swému welikau čest působj.

U přjtomnosti wšech lékařů z nemocnice prohljženy a zase zawazowány byly rány moge. „Takto nás nikdo geště nenawštjwil!“ řekl starý hogič, a geden z mladšjch, kterýž i hned mě důwěrným se zwecnil, při každé raně, kterauž nalezl, „Ah los picaros — hanebnjci!“ zwolal. Celau hodinu trwalo to zawazowánj; potom lékařowé odešli, naložjwše, co dále k činěnj; w gich twářjch gsem ale četl: „Ztracen gest!“ —

Nebog se, čtenáři, že tě pochmurnými obrazy nemocnice bawiti budu; těch sedm neděl, gežto gsem w nemocnici — Casa de la misericordia — strawil, gen galeby letem přeběhnu, a wšak pomněnj na tento wýborný, lidumilý ústaw naywždy w paměti mogj se zachowá. Pořádek w tomto ústawu, gež mnohých prostranných sjnj, welikau, tjkage lačnjcj ludem, welké klášter s kostelem, blázinec a wychowatelnu pro nalezence obsahuge, w skutku wšelikém pohledem za wzor slaužiti může. — Z gitra o páté hodině wždy prwnj dohljdka lékařůw přicházj, gežto se čtyřikráte za den opakuge. Podáwánj léků a nápoge magj milosrdné sestry na starosti, a gegich sama welebná matka někdy i desetkráte za den sálu nawštěwuge, lze se domysliti, gak wůbec bedliwě swůg auřad zastáwagj. Každého wečera modlj se geptiška na hlawnj sjni růženec, při čemž se dwéře do ostatnjch komnat otewrau, a z nich galoby duchůw temně: ora pro nobis! — zaznjwá. —

Druhého dne začjnaly se rány moge zapalowati, i slyšeli gsem, že mi geště dwanácte hodin žiwota do skonánj dáwali. Ačkoli gsem byl nesmjrnau sjlu krwe pozbyl, předce mi lékař žilau pustiti ustanowil; i zaslechl gsem mezi dwéřmi [illegible]: „Toto gest poslednj prostředek!“ — Po prwnjm bodu krew se ani neukázala, pošaubowali pak hlawau wšjce, prawili, že nadbyt gest, polomrtwého geště déle trýzniti. To hlaubem připrawowánj dowedl předce Bernardo, onen mladý a gedný lékař, genž mi geště pomoci dáwiel, že mi krew tekla. Wšjdne se prohlásil: „Dokud gi neřeknu, že umře — nesmj umřjti!“ — A wšak toto zmjtánj se mezi zaufánjm a nadějj w žiwot nowý mnohem horšj gest, nežli gisté wědomj, že zhyneme.

Třetjho dne, když mě zimnice poněkud opustila, wstaupil ke mně Alkayde, mjrný to, powážliwý muž; s njm přissli i gini, osoby auřednj, Karlos a několik známých. I bylť gsem tázán, zdali se silen cjtjm, abych na lidi popatřil, genž byli co podezřelj přiwedeni. Gakoby na wzdor mé auplné wysjlenosti zňala se we mně oblažugicj naděge pomsty. I wssimli si toho přátelé mogi, a warowali mě potagi, abych zločince negmenowal, gestli neymenssj naděgi mám, že se uzdrawjm; kdyby prý kterýkoli Valencian skrze mě k smrti odsauzen byl, žebych sám smrt k očekáwánj měl, gesstoby se pak wesskeré množstwj labradorůw spogilo, aby se za bratra krwawě na cizinci pomstili. I tuť gsem zaklel Bernarda, aby mi netagil, zdali mě zachowati daufá. — „Hay sodavia esperazan" (gesstě gest naděge) dokládal se Bernardo, gá pak pokynul auřednjkům, načež i hned podezřelé do sjně uwedli.

Byloť tu asi 36 labradorů a zahradnjků z předměstj. Hnusnj, strassliwj a ssibenice hodnj to obličegowé — chlapi, gichžto neyzbožněgssj už pět roků byl na galegjch ztráwil. Auřad policeynj byl neyopowrženěgssj holotu valenciansкau sebral, toho pewného důmněnj gsa, že aspoň geden wrahů mých mezi nj se nacházeti musj. Bezwinné gsemť i hned rozeznal, neboť zraky gich co ostré dýky upřeně na mně spočjwaly; wztekem a nenáwistj uhlazowali si dlauhé, černé wausy, polonahýma nohama dupagjce; neboť gim owssem k weliké cti neslaužilo, an takowým podezřenjm stjženi před lože umjragjcjho dostawiti se museli.

Weliké byloť kolem mlčenj — wssechněch oči po mně se otáčely, a pjsařowé tu stáli s perem w ruce, hotowi gsauce, tři gména w knihu zatracenj wepsati. Gá pak hněwem a pomstau roznjcen, s těžkým oddychowánjm gsem hleděl z gednoho na druhého; i brzoť gsem postihl malého, gesstě mladého člowěka, genž co diwoká sselma odfrkowal, silně se potil, napořád pressslapowal, aniž se na mne podjwati mohl.

„Tenť gest to!" — Gakoby nůž tato myssléнka dussi mau pronikla — ale přátelé na mne kýwali. Auřednjci geg ohniwým, valencianským pohledem stjhali, plni očekáwánj také na mne hledjce. I požádal gsem, aby se tomu pánowi mluwiti welelo — sudj naň promluwil, on odpowěděl — gá pak sladinký, dwořjcj se hlásek zaslechnul z prsau, náramně stjsněných, wystupugjcj; i byloť mi, gakobych znowa slyssel ono: „Nekřičte, pane — —" I giž giž gsem na wzdor pomstě a usmrcenj myssléнky swé proslowiti chtěl; — druhé dwa gsem nepoznal. —

Dwakráte po sobě muselť celý ten zástup klobau ky a plásstě zginačiti, gá powždy malého poznal, ne mohaucjho se nigakž na mne podjwati. Ale toliko Bů sám wěděti může, byl-li on to w skutku, čili nic; ge likož mne i podoba klamati, a moge pohljženj třeba i newinného na rozpaky přiwesti mohlo; Karlos pa se na postawu zpamatowati neuměl. Toto wsse, ga kož i namjtánj přátel, pohnulo mě, že gsem po dlau hém wnitřnjm bogi, nechaw nesslechetnjka celých pě minut w trapné negistotě — posléze řekl: „Nikoli; pá nowé! — neznám žádného!" —

Tuť si malý z hluboka oddechnuw, wesele se ko lem podjwal. — Wssickni byli propussténi.

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

Dogem, gakýž na mne list Emmy učinil, zaml četi musjm; přebaurliwě střjdaly se we mně myssléнk a citowé winy a lásky; takže nemožno mi gest gedno tliwé udati. — Hrob otce swého gsem giž nenawsstjwi ani chyssi, w kteréž gsem se byl narodil. Weliký auc w mysli, bolest w srdci, a před sebau auzkau, okolič nostmi těsně obkljčenau dráhu, nastaupil gsem pau dlauhau a negistau.

Gitrem omlazený swět přjwětiwě se usmjwal n pocestnjka, kterýžto prwnjkrát z otčiny swé kráčel Newjm, gak se stalo, že se mi wesskeré přirozenstwj w giném swětle gewilo, než kdy gindy. Od nepatrného w stjnu stromu se pnaucjho kwjtku až k welebné, ssiro gasné obloze, wsse důležitěgssj se mi zdálo. Dussewn žiwot člowěka se proměnj, kdykoliw člowěk giných stanowisstě dosáhne w okolčnostech společnjch. Každ poklesek, gakkoliw i hlubokoby člowěk klesnul, stan se powždy pramenem nowých náhledů, i znamenitýc pokroků w poznánj swěta. W stjnu stogjcj člowě snadněgi hledj do swětla, nežli oswjcený do stjnu gestli mu žádná rausska hled neobmezuge. Neyzname nitěgssj lidé wystaupili z temnoty a stali se welikými poznawsse stjn a swětlo žiwota. Oni ze zatmělých skreyssj swých wěcj spatřili, gakéž ostatnjm lidem ne widitelnými zůstaly. Oni newystaupili dřjwe ze stin ného stogisstě swého, až ge tauha po swětle donutila až uznali, že gest čas, zaslepencům odkrýti prawd gasnau, nezrussitelnau! Takowéto tauženj popuzowal ge k činům, gimiž se roznjtily wěky! To hnulo uměl

našeho wěku, že zawrhli břemeno nepřirozené nátu- tosti, že roztrhli záwoj, záležitosti a okolnosti člowě- čenstwa zakrýwagjcj! Z hadru záwoge toho si zate- mnělci ušili nowý kroj, a gezdjce s njm po zemjch, dokazugj národům, že gsau to pozůstatky zaswěcených wěků! —

„Postůgte pak předce, pane!" ozwal se někdo za mnau. „Wždyť wám nenj možno dohoniti!"

Ohlédna se, spatřil gsem pocestnjka, gehož celý pohled gewil, že náležj ku třjdě tak nazwaných „do- brodruhů." Licaury a wausky, husté, černé wlasy, i obočj téže barwy, poskytowaly mu ráz mužnosti. Tahy wšak obličege neměly mnoho wýrazu. Za to oděw ale wjce dodal. Na hlawě měl čepici perlowé barwy, mnohými záplaty okrášlenau. Kabát taktéž mnohé wnady měl. Na uhodnutj barwy geho mohl každý směle wyřknauti cenu odplatnj; na rukáwech se skwělo několik děr, gako hwězdičky z roztrhané chmury. Plátěnky gistě po několik let kaupele neokusily, a k do- konalenj půwodnjho obrazu měl boty s prsťama. Ale na rukau se lesklý pěkné bjlé rukawičky, a pod kabá- tem se blyštěl zlatý řetjzek od hodinek kapesnjch. Na zádech měl swázaný uzel ze strakatého šátku, a z kapsy mu wykukowala dýmka.....

Gestiť gakési kauzlo w powaze — w celé bytno- sti lidské, gežto tě při prwnjm setkánj se s osobau cele neznámau nezpytatelným pautem wáže, aniž dowi swětla poskytuge, proč se ti tak, a ne naopak děge. Ne pokaždy krása a ladné wzezřenj — leč duch okem pronikagjcj a w slowech zaznjwagjcj té kauzlj.

Nebylať zagisté podoba pocestnjka, genž mě byl dohonil, na prwnj pohled swědectwjm weliké spráwno- sti, ba spjše z nj nedbalost a zhýralost čjsti se dala, a předce w oku geho, we twáři, w tom dobromyslném usmánj, i w slowech cosi spočjwalo, což mi geg wjtaným činilo za saudruha na osamělé pauti, na njž mě na začátku prowázela gen trudomyslnost.

Skořepina těla geho widěla mi se býti tak prů- zračná, gako obálka na těle — chatrný šat; i zdálo se mi, žebych bez welkého nahljdánj a sljdánj až na dno srdce geho byl dohlednul.

„Wede wás cesta do Prahy?" tázal se mne, gjž gakoby starého známého, po boku mém kráčege.

„Tušjm, že bez nehody prah toho staroslawného domu Čechůw políbjm!" odpowěděl gsem.

„Nu, nedeyž Bůh, abyste si ústa zablátil — máte-li práwě chuti, prahy ljbati!" smál se mladjk. — „Snad gste w Praze nikdy gestě nebyl?"

„Nebyl."

„Nu, wýborně! Též wás štěstena šťastněgšj- mu průwodci do rukau podati neumjla, nežli mně!" zarečal mladjk dobromyslně. „Na mně za kwaltu čtyrmecjtma hodin s naši matkau Prahau tak dozná- mým, že wšecky ctnosti gegj seznáte, gakobyste se byl sám z lůna gegjho narodil!"

Wesele myslil gsem okem po nowém saudruhu a průwodčjm. I neušlo mu to pozastawenj moge — hla- sitě se zachechtal.

„Strachugete se mého směšného obleku? Ni, kdyžby se mezi poctiwých takowau maličkostj urážel! — A wšak gen zdánliwě — wšak ga se z této šuriny čestně wyslaužil. Netaugám se, žebych čisty kabát za wěc welmi zbytečnau powažowal, a wšak malé ceny měly pro mne pěkné wnegšj auzké zahalenj, kterýmž se někdy také w šlacích — salva venia — gakož tyto gsau, neigatil. Rozmanitost a nowota gesti heslo mého žiwota."

I přišli gsme nynj na wrch hory, pod njžto ši- roká slinice welmi umjle w rozkošný auwal se stá- čela. Rozprostřena ležela před nama očima kraggina rozmanitá; luka střjdaly se s lesnami, pole s za- hradami, tiché wesnice s panskými zámky; zde onde lesknul se potok, rybnjk a w dálce i řeka.

[Petralowánj.]

Drobnůstky dějepisné.

[Petralowánj.]

3.

Mrawy ušlechtilé, wznešené ráz, krásné powahy mrawnj gsau to nejskwělegšj okrasy, galichž člowěku ge- dnotliwému i celým národům lze dosjci; gich sebě dobyti, gimi ozdobiti gméno swé, gimi powznésti se nade dějiny, pauze smrtelnosti a hříchu domácí, gimi zwěčniti památku swau, i dokázati, že prawoti gsme wznešené powolánj po- kolenj našeho, děti wáš tjm swatém, důstogným žitjem, ku kterémužto wšecky Kauzle a wšechny počjnánj naše smě- řowaly. Šťastný člowěk, kdo poznal powinnost tuto, i poznaw gi žiwotem blahodárným přisobiti sobě důstognau, krásnau powahu mrawnj se wyznamenati; blažený národ, o němž dějiny člowěčenstwa, gsauce žiwotopisem národům, že ctnostné, wznešené děje mrawy geho wyprawugj, bla- žené celé potomstwo, mohauc se honositi ctnostmi předkům gjž dáwno zesnulých, i umjgjcj snažnau následowánj wzne-

ſſené ſkutky otců ſwých. Kráſné, pěkné gſau tahy w powaze ſlowanſké, w powaze národu naſſeho; wzneſſenéť, chwály hodné gſau ctnoſti, gimiž ſe w dáwném wěku Slowané, prwé než gim ſauſedé některé oſſkliwé zwyky na mjſto býwalých pěkných obyčegů wetřeli, ſlawně byli ſkwěli. Ctnoſti tyto byly tak gaſné a patrné, že i někteřj děgepiſci, ač předſudkůw, gimž celý gich wěk howil, zcela prázdni nebyli, prawdě mjſta dagjce, Slowany, předky naſſe, nemálo chwálili a welebili; ctnoſti tyto, při Slowanech ſhledané, byly gſau půwodem, kterýž přepěkné ſwědectwj ſtarému, ctihodnému Helmoldowi wynutil, že Slowanům, wſſemi ctnoſtmi ſe ſkwěgjcjm, nic giného neſcházj, než gméno „Křeſtané.“ Řečtj ſpiſowatelowé: Prokop, okolo l. P. 562, Mauricius, při konci ſſeſtého, a Lew, w poſlednj čtwrti dewátého a na počátku deſátého wěku žigjcj, gſau ti neyprwněgſſj, kteřjž o Slowanech ſe zmjnili, a powahu gich za wěků tehdegſſjch poněkud obgaſnili. Wedlé gich ſwědectwj ſlawný ſkaumatel a ſpiſowatel polſký, p. W. Maciejowſki zobrazil ráz milowaných předků naſſich, Slowanůw, udaw gich ſjly těleſné i mrawné aſi w tento rozum:

Slowané měli těla uroſtlá, zdrawá a ſilná. Po twáři byli ſobě wſſickni podobni, gakož i barwau wlaſůw, očj, gazykem i rázem — gſauce geſſtě blýžegi ſwému počátku, w bratrſkém ſpogenj a gednotě; ráz gich byl proſtoſrdečný a přjgemný. Gſauce od přjrody weſelj, nalezali w hudbě obzláſſtnjho zaljbenj, a měli giž od ſtarodáwna u Srbů — i u nás Čechoſlowanů podnes užjwané ſlowo — húſle ku wyznačenj náſtroge hudebnjho. Byli nábožnj, magjce pěkněgſſj a wzneſſeněgſſj ponětj o Bohu, než gich ſauſedé západnj; oddáwali ſe wſſak welice kauzlům a wěſſtbě, kterěžto nerozumné způſoby k odhalenj oſudu budaucjho mezi některými kmeny ſlowanſkými, z té ſtrany Karpat ſjdla ſwá magjcjmi, wůbec ſe rozſſjřily. Gſauce od Řeků přinuceni žjti pod wládau gediného, odewzdali řjzenj kraganu či robákowi, chtěgjce raděgi ſwému podrobeni býti, nežli cizinci. Střjdmi w gjdle a pitj, hodowánj a kwaſů nemilowali, hlad, nedůſtatek a neſnáze lehko ſnáſſegjce. A wſſak přjkré a obtjžné gim ſe zdály z počátku práce rolnj, raděgi paſtýřſtwjm a chowánjm dobytka ſe obirati wolili: ale čaſem ſwým zamilowali worbu i welmi ſe gj oddáwali. Přjkladný byl žiwot gich domácj. Žena po ztrátě manžela ſwého, nemohauc přežjti ſmrt geho, žiwot ſobě wůbec odnjmala. K cizozemcům, kteřjžto k nim byli přiſſli, co neyhoſtinněgi ſe měli, a pomſtu ſwau na tom, kterýžby s přjchozjm zle byl naložil, wylewali. Domy ſwé na mjſtech nepřjſtupných ſtawjwali, a gſauce zewſſad nepřátely obkljčeni, a wždy nápadůw gich ſe lekagjce, mnohými wýchody zaopatřowali obydlj ſwá, aby tjm lehčegi w čas nebezpečenſtwj wywáznauti mohli. Z toho též půwodu dbali gſau méně o wýhodné obydlj, kteréž obyčegně býwalo nečiſtá a oſſkliwá chalupa. Wálčjce u wnitř mezj wlaſti ſwé, nadpřirozené udatenſtwj na gewo dáwali. Neyraděgi, pročež i neyčaſtěgi wálčjwali w těſných a k náhlému, nenadálému nápadu způſobných mjſtech. Zbrog lehká gim neylépe ſe hodila, a porůznu, nikoliw ale w záſtupech ſe potýkáwali. S úhlawnjm, zarytým nepřjtelem wálčjce, ſtřel gedem napuſſtěných užjwali; a w čas hrozjcjho gim nebezpečenſtwj ſkákáwali gſau do wody, pod nižto dlauho bez ztráty žiwota wydržeti uměli. Ale wraha ſwého dotud gen za nepřjtele pokládali, dokud w poli ſtál a ſe potýkal. Se zagatými nakládali přjwětiwě, neučinili ge otroky, cjtjce, že ſwobody, giž milowali, nehoden geſt ten, kdož giné do paut otrockých gjmá; po ſkončené pak wogně powolowali gim za wýplatu domů ſe nawrátiti, aneb mohl, chtěl-li, zůſtati u nich a s nimi w přátelſtwj žjti. Bydljce we zdrawých a kráſných kraginách, rozmnožowali gſau ſe welice, a proto záhy w cizjch kragjch oſady zakládati počali.

Přeſſedſſe hory tatranſké, kteréžto národ ſlowanſký na dwa kmeny, před- a zákarpatſký, přirozeně dělily, tlačili ſe pořád dále k západu, i ſpogili ſe s předkarpatſkými Slowany na Morawě, w Čechách a w Polabj ſjdljcjmi. I těchto Slowanů obyčege kráſnými barwami wyobrazugj nám ač ač ne předſudků proſtj letopiſci němečtj: ale ráz gegich w mnohém ohledu liſſil ſe od powahy bratřj Slowanůw zákarpatſkých. Podlé wyznánj těchže letopiſcůw poctiwoſt, ſprawedliwoſt, laſkawoſt, ano i k nepřjtelům ſwým zachowáwaná, wyznamenáwaly kráſné gich duſſe. Bylť lid pracowitý a wſſelikau ſlotau a neſnázemi otužený. K ſtarſſjm a předſtaweným ſwým ſe welmi uctiwě měl. Byl nábožný, a nic nebylo s to, geg pohnauti, aby i tu, kdež toho potřeba požadowala, přjſahal. Hoſtinnoſt tak ſwatau powinnoſtj býti pokládali, že i obzláſſtnj božſtwo, hoſti oſtřjhagjcj, Radagaſta, ctil a welebil, gakož Helmold toho ſwědectwj wydáwá. Ráz geho byl otewřený, způſob ſmýſſlenj dobroſrdečný, neaulisný a neaukladný, obyčege přjgemné: ale čjm bljže u národů cizjch přebýwal, tjm opatrněgſſjm při zawjránj přátelſtwj byl národ ſlowanſký; a wſſak s kým ge

gednau byl uzawřel, i swatě a wěrně mu ge zachowáwal. Bratrem nazýwali Slowané předkarpatští: tebe, s kterýmž obcowali a smlauwali se mezi; ale na bratrstwí toto lehko si, kdož s cizinci saudili, pak i gazykem gich mluwili a gich obyčegi se učiti nawykli, zapomínáwali. Od starých Germanů, od Prusákůw, národu neslowanského, přigali gsau Slowané mnoho špatných obyčegůw, ku kterýmžto připočísti slušno usmrcowání lidj w starém wěku, zawrhowání nowě narozených dětek pro gich pochromení a slabotu tělesnau, i mnohoženstwj, kteréž gediné w Pomoří a w Polabí we wšech třjdách lidu panowalo, kdežto naopak u giných Slowanůw, gakož i u Čechůw, toliko králůw dowoleno bylo. A wšak lásky ku swobodě, kterauž sobě nad žiwot wážili, nikdy se nezbyli, nikdy zhawiti se nechtěli; bránili gi až do poslední chwíle. S mečem w rukau umjrali swobodně, aneb swobody w pokogi požjwati, to bylo heslem gich bogů a wálek: proto i národ, kterýž některá kmena slowanská we swé seté podmanil, musel geg aneb docela wyhubiti, aneb swobodu gegj mu ponechati a zachowati. Gasným toho důkazem gsau wšickni národowé slowanští w sewerní Germanii, gež nešťastné sausedstwj k žiwotu wálečnému přinutilo. Nebo, chtěgíce wjce býti s obránění toho, co srdcem gich bylo nejdražšího, učili se i ženy rowně gako mužowé mečem wládnauti. A odtud to pochodí, že i Láda slowanská, gakž gi památky západních předkarpatských Slowanůw představugj, byla we zbrogi wyobrazena.

Totoť gsau hlawní, wšem kmenům daleko šjroce rozwětweného Slowanstwa společné tahy w powaze národu slowanského, ku kterémuž i my náležjme. Krásné gsau zagisté, i chwály a následowání hodné. My můžeme, my máme ctnostmi národu swého, krásnau powahau předkůw, dáwných otcůw swých se honositi.

[Pokračowání budaucně.]

Nowá sskola.

Nepochybně giž aspoň někteří z našich čtenářů wěděti budau, že we Zbraslawi, blíž Prahy, před rokem založena byla sskola, gjžto podobnau aspoň pro Čechy giesstě nemáme. Máme sice technické a realní sskoly w Čechách, ale co ty českému řemeslníkowi pomohau? Komu ssťěstj nepopřálo napřed s německau řečí se seznámiti, ten, budiž i ten nejschopněgssí, ani zdání nemá o tom, coby se w takowých ustawech asi přednássělo. Potřeba lepssí wědomosti při stawbách a podobných pracech se citila, an tu př. tesařstwo k wyplnění umí, mnohokdy stawebník se potřebuge na potřeti gen trochu wětšj zkussenosti. Kdo ale tomu pomocj? K tomu musj býti učitel, učitel musj býti placen, musj míti místo k wyučowání odborné a t. d. Což, má-li lepší stawitel nějaký obraz o tom, co má stawěti, před sebau míti? Aby takowý obraz mezi lesem stawení nenajímal, a nikoli gen tak ledacos wystawil, nežli co wystawiti chtěl, musí si ho uměti wykresliti, aby gej skutkem oddal. K tomu musí býti druhý učitel. Že i sedmistwa k tomu třeba, samo sebau se rozumj.

Takowým potřebám pomáhati se giž alespoň na gednom místě nynj začalo, a sice w městečku Zbraslawi blíže Prahy. Minulého roku w listopadu nařídil totiž Gegho Jasnost pan kníže Fridrich z Oettingen-Wallersteinu, aby se na knížecj náklad zřjdila sskola řemeslnická, w níž by se řemeslnjkům mjstním třikrát w hodinách práce prázdných zdarma potřebného wyučowání udělowalo. Toto podniknutj bylo wys. wlád. powolením potwrzeno, a wyučowánj i hned giž w gmenowaném městě se započalo. Nowota přiwábila mnoho zwědawých, a hned na začátku se hlásilo k šedesáti mladých i starých řemeslnjků rozličného druhu, z rozličných míst, žádagjce, aby byli k wyučowánj přigati. Bylo pak gich wětšj čásť, dílem pro příliš mladý wěk, dílem pro špatnau zběhlost we čtení, na dalšj čas odkázáno, takže na konci tohoto ročního běhu dne 4ho tohoto měsíce 13 osob, gakožto nejschopněgšjch a newytrwalegšjch, dobrým wyswědčením při weřegné zkaussce poděleno bylo, a sice:

Tři zednici, 3 tesaři, 1 pokrýwač, 2 mlynáři, 1 zahradník, 1 truhlář, 1 krejčí a 1 hospodář.

Tito pilní lidé se naučili mnoho z počtů a kreslowání čili rysowání, a z nich dwa byli obdařeni premiemi, a giní dwa co gim nejbližšj za akcessisty uznáni.

Po skončenj této prwnj weřegné zkaussky promluwil učitel počtů pan Frant. Zulka takto ke žákům posluchačům: »Učení tohoto ústawu gest pro letošnj rok dokončeno; dnes gste okázali, co se s přičiněním a dobrau wůlj státi může. Mnohým se wám zdálo z počátku příliš těžké k pochopenj, a předce se wám to pilností a horliwostí, gakož i neustálým přemyšlowáním wygasnilo. Z toho gste seznali, že wše, co se zde přednáší, na wašem zaměstnánj se zakládá, že dále představením w kterékoli dílně, buď to neb ono příhodné gest.

S potěšením wám říci mohu, že někteří z wás zcela zadost učinili žádosti wznešeného zakladatele této

ustawu, a ginj, genž tak daleko nepřissli, se mohau tau naděgi kogiti, že se to o nich budaucně bude moci řjci. Nepopusťte tedy ni gedni, ni druzj w pilnosti dotud na gewo dané, gednak abyste se w tom, co giž wjte, zdokonalili, gednak to, o čem gesstě newjte, abyste nalezli.

K tomu wás powzbuzug obzlásstě přjtomnost Geho Excellencj neywyššjho pana Purkrabjho, genž i s ostatnjmi zde přjsedjcjmi, wysoce urozenými pány za obzjžné nepokládal, wás při tak malém počtu nawsstjwiti, a o wassem prospěchu se přeswědčiti.

Dalssjm ponuknutjm k pilnosti budiž wám obdarowánj a wyznamenánj neypilněgssjch z wás, neb ačkoliw wzdělánj sebe samého giž hognau gest odměnau rozumnému, předc gest utěchau duchu lidskému, wěděti se za takowého uznánu býti. J ačkoliw pilnost a prospěch, gegž na gewo gste dali, neylepssj odměnau gest dobročinného zakladatele této sskoly, předce gistě neopowrhne djkau, kterau mu na dnessnj slawný den s wraucjmi srdci přinássjte.

Negen ale nasse knjžecj wrchnost djky zasluhuge, i zemské wládě gsme takowé powinni, genž tento dobročinný ustaw hágj a podporuge, a gegjž zástupce w Čechách mezi námi pauze proto se nacházj, aby wám wětssj chuti k dosaženj zde přednássených uměnj dodal.

W budaucjm běhu, genž se začne 10ho dubna, bude se přednássěti upotřebená lučba (chemie.)

Přáti gest, aby wjce dominij wzalo sj za přjklad toto dobročinné podniknutj,*) a postaralo se o wzdělánj nižssjch řemeslnjků po kragjch, tak aby pokračowali stegným krokem za zmáhagjcjm se průmyslem wětssjch fabrik a manufaktur w Čechách.

*) Práwě gsme slysseli, že na knjžecjch Dittrichsteinských panstwjch wjce podobných sskol se zakládá.

Aby pak se usnadnilo rozssiřowánj podobných podnikánj, dala gmenowaná knjžecj wrchnost početnj knihu, podlé njž se we zbraslawské sskole přednássj, do tisku dáti, a tak dostaneme zase nowau, užitečnau knihu pro český lid.

Gakým počtům se we Zbraslawi řemeslnjci učj, budiž sauzeno z následugjcjch přjkladů, které gim při zkaussce předloženy byly za ulohy.

1) Při stawenj, genž má býti 8 sáhů 3 střewjce dlauhé a 5 sáhů 2 stř. ssiroké, kopá se na základy 4 stř. hluboko, a základnj zdi budau 2 stř. a 2 palce ssiroké.

Co bude státi předně: kopánj, za druhé: co odwáženj země, když gsau potřebná k tomu kolečka po 25 librách těžká, a k wykopánj kubikowého sáhu po 3 nádennjcjch se počjtá.

Mnoho-li bude potřeba kamene, wápna a pjsku, když kubikowý sáh zdi potřebuge kub. sáh a 2 střewjce kamene a 60 kub. stř. malty.

2) Gak těžký gest strom (kláda), genž gest 8 sáhů dlauhý, a 15 palců má w průměru, když kub. střewjc wážj 38 lib.

3) Kolik sáhů dřjwj se dostane z osmisáhowé klády, gegjžto dolegssj průměr má 14, a hořegssj 10 palců.

4) Gak těžký musj býti dubowý trám, genž swýma konci w dálce 4 stř. doléhá, a 1250 lib. nesti má.

J. Fr.

Dne 14. dubna 1759. Zemřel Girj Bedřich Händel. (Narodil se dne 24. unora 1684 w Dobrésoli nad Sálau.) Geho otec, lékař, chtěl mjti z něho práwnjka, aniž tomu swoliti chtěl, aby se hudbau zabýwal. Mladý Händel mage wssak w hudbě swé gedinké zaljbenj, cwičjwal se w noci na klawjru w hořegssj swětničce, čjm takowé nabyl obratnosti, že wssickni posluchači se podiwili gemu, když, gesstě co děcko, u přjtomnosti wéwody ze Sasko-Weißenfelsu a celého dwora w kostele na warhany hral. W 19ctém roce byl giž audem u zpěwohry w Hamburce. Dne 30. prosince 1704 byla tam geho prwnj zpěwohra »Almira« a několik měsjců pozděgi druhá, »Nero,« prowozowána. Wydal se pak na cesty. Léta 1740 oddal se zcela kostelnj hudbě, a mnoho wýborného složil. Léta 1751 ztratil zrak, a zemřel r. 1759. Geho ctitelowé postawili mu památnjk we chrámě westminsterském w Londýně. Ač geho ročnj přjgem newynássel přes 600 liber sterlinků, předce zachowal po sobě 20.000 lib. sterl. Žil wždy co mrawopočestný a nábožný muž; geho skládánj bylo wznessené; geho myssénky co hudebnjho skladatele wždy byly půwodnj. Po stu letech po geho narozenj slawila se w opatstwj westminsterském slawnost hudebnj na geho památku, při které 525 hudebnjků aučinkowalo u přjtomnosti 4000 posluchačů. Po pěti letech se slawnost ta obnowila. — Postawy byl Händel wysoké; obcowánj geho mělo cosi drsnatého do sebe; orchestr řjdil s welikau přjsnostj.

[1809.] Rakauské pluky wtrhly do Botzenu, co zatjm před tjm dnem plukownjk Tenner francauský pluk před Insbruckem ku wzdánj se byl přinutil. Byl napotom do stawu sslechtického powýssen s predikatem z Wiltau, nebo takto se gmenowalo mjsto, na kterém kapitulacj byla podepsána.

[1817.] Cjsař Alexandr I. konec učinil w Kurlandě dáwnowěkému newolnictwj (Leibeigenschaft.)

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 16té.

3ti r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Jezowé ulici, čjslo 245, k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čjslech wezdy geste půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacuj se u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. co přigjmá. I po c. k. poštow. ústadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., tjdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

21ho dubna] [1836.

Přátelstwj a láska k wlasti,
Nebes trůnu ozdoba.
Č. V. Časowský.

Z n ě l k y.

Pousměg se, Luno, gasnau zářj
Na snů plné toto podolj;
Garnj noc mě zowe do polj,
Kde rád snjwám w gegjm šerém šáři.

Oswěcug mi stezku tam, kde zářj
W známém luhu swaté plápoly,
Tagemné kde slýchám hlaholy
S nebe snjcj ku pozemské twáři.

Giž tam orlog temně se ozýwá
Z oddálené horské wěžiny,
Giž má cesta do tmy háge wplýwá.

Tu se udám za keř plný kwětků —
Tag se duchu, skryg se w tišiny,
Neb teď počnau slowa twogjch předků:

Zpěw ge démant tworstwa, cjlem slasti,
Gestiť wědau kořen byliny,
I žitkem gsau gegj šťawiny,
Kwět gest ale zpěwem z kwjtka částky.

Člowěk stogj rozumem swým, másti
Umj žiwly w prospěch kragjny;
K blahu co wšak wede chyžiny,
Ge zpěw, genž ge pogj s blahau wlastj.

Takowéž i u wěčnosti zgewy:
Bleskem rozum, wěkůw zákony
Naše wůle, blahem wšak gsau zpěwy.

Chceš-li, země, w žiwé plauti slasti,
Swal gen srdce swého opony,
Zpěwem i gá hýbal swogj wlastj.

J. Tomjček.

Půlnočnj rozgjmánj

o

ſſetrnoſti měſtſkých a wenkowſkých děwčat.

Oſudná noc wládla okoljm; po ulicjch pražſkých plazilo ſe auſkočné temno nawzdor lampám zde onde wiſicjm, z nedůſtatku potrawy giž giž haſnaucjm; má groſſowá ſwjčka také dohořela, i chtě nechtě muſel gſem odložiti péro a wrhnauti ſe do náručj nečinného ſpanj. — Spal gſem i ſnil gſem; ale ſnowé mogi byli tak temnj a ſmutnj, gako okoljm wládnaucj noc.

Zdálo ſe mi, že ſedjm we welikém diwadle, kdežto ſe práwě druhý djl, gakž mi praweno, powěſtné dramy: „Gindy a Nynj" prowozowal. — „Schöne Stuck, ober long!" odpowěděl můg ſauſed na otázku, gak ſe dneſſnj djl wůbec ljbj. —

Obſah tohoto oddělenj — nechám wſſak obſahu; zabralbych ſe třeba do kritiky, totiž do pogmenowánj oſob, gež wynikli, a do udánj, zdali diwadlo plno bylo, čili nic — a tak hluboko ſe až doſawáde s poſudkem puſtiti neſmjm. Powjm toliko, že gſem ſe probudil, práwě když ſe gewiſſtě zamodralým ohněm oſwěcowalo. — Nočnjm temnem zahučela dwanáctá, a půlnoc ſe ſklaněla do hrobu. „Dobrau noc, půlnoci!" řekl gſem w duchu, „dobrau noc i brzo tobě, temno nočnj, temno ſmutné, temno boleſtné! Brzoť ſe libá gitřenka po zlaté dráze přibljžj, a oblohu i zemi okowů nočnjch wyproſtj; zbledne temno a chwjti ſe bude před bljžjcj ſe zářj ſlunečnj, a weſſkerá přjroda obžiwne, a radoſt a wolnoſt zawznj oſwjcenau oblohau a pleſem uwjtá oſwětu ſlawnau — welebné ſlunce." —

Tak gſem mluwil, w duchu totiž a po tmě, a duch můg ſe radowal z brzkého dne, geſſto mně giž brzo gitřena nahraditi měla ſwětýlko dohořené groſſowé ſwjčky, ale tělo moge mrzelo ſe na ſpanj, že ſe naň ſkloniti nechtělo.

A co ſe takto zatjm duch radowal a tělo zlobilo, objral gſem ſe gá myſſlénkami, i wyſlalť gſem ge po wlaſti, po známých i neznámých. I doſtali gſme ſe takto ſpolu — myſſlénky totiž a gá — do wčeregſſj ſpolečnoſti; myſſlénky nahlédnuly do paměti, a přečetly mi w krátkoſti celý wčeregſſj howor. Gá poſlauchal, a čaſem gſem ſe poſſeptmo uſmjwal; když ale čjſti počaly, že, gak prý wůbec známo, na wenku lidé mnohem ſſetrněgſſj gſau, než we měſtě, a to že také o djwkách platj: tu gſem ſe hlaſitě zaſmál, gakobych byl řjci chtěl: „To nenj prawda!" Myſſlénky ſe zarazily, a po ſtraně na mne pohlédnuwſſe, knihu zawřely. A mžiknutjm gſme opuſtili ſpolečnoſt, i octli ſe opět bdjcj na lůžku. — Uſnauti gſem nemohl, a že gſem práwě giné práce neměl, dal gſem ſe, gakž ſe obyčegně ſtáwá, do rozgjmánj, a ſice „o ſſetrnoſti měſtſkých a wenkowſkých děwčat," i rozgjmal gſem tak dlauho, až gſem i w ſkutku wyrozgjmal, že hlaſitý můg ſmjch bez příčiny nebyl.

Za gedno giž tjm newſſednj ſſetrnoſt dokazugj měſtſké djwky, že menſſj ſtřewjce kupugj, nežli nohu magj, takže, gak po ſproſtu řjkáme, zegdljkowý ſtřewjc na pintowau nohu obauwagj; kdežto wenkowſké djwky naopak čjnjce, tak gen zbůhdarma peněz za weliké ſtřewjce wyhazugj.

Geſt to owſſem boleſtné podjwánj na ſličnau nožku měſtſkého děwčete, čili vulgo ſlečinky, gak to ubožátko, nožka, we wſſj newinnoſti ſtřewjc přetýká, a gak ſotwa gen palec w ſtřewjci ſe těſně ſkrýwá. — Kráſſj ſnad takowé nelidſké utiſkowánj nohu? O nikoli! Může-li pak noha ohyzdněgi a ſmeſſněgi wyhljžeti, než w takowéto maſſkaře? Pauhá ſſetrnoſt geſt to, aby ſe při kupowánj ſtřewjců o něco méně peněz wydalo. Ať to poradj někdo wenkowſké djwce, ta raděgi gednau tolik peněz za ſtřewjce wyhodj, nežliby ſi gen trochu nožku ſtjſnila. Noha muſj u nich mjti wolnoſti — a byť i w ſtřewjci.

A tak geſt to wůbec s celým oblekem. — Na wenku ſe děwče zahalj w ſſat ſkoro až — salva venia — pod nos; w měſtě geſt děwče ſpokogeno, když ſſaty gen poněkud ramena zachytj, gen aby tolik kmentu na ſſaty nepotřebowala a něco peněz uſſetřila.

Podjweyme ſe na měſtſkau djwku, gak těſně gi ſſaty w žiwotě přiléhagi, gak ſe ubohá trýznj a ſtahuge, gen aby méně na oděw ſpotřebowala. — Gakž ſi ale w tomto způſobu wenkowſká djwka počjná? Stahuge ſe také? — O ta neſſetrná chauloſtiwka! Dwě i tři ſlečinky z měſta by ſe do gegjho kabátku zapnuly. Nenj-liž to neſſetrnoſt, zbytečná marnoſt? Arciby někdo řjci mohl, že za to nyněgſſj děwčata měſtſká tak ſſiroké rukáwy u ſſatů magj, žeby pohodlně w každém několik čtwrtec gablek ukryly, an zatjm rukáwy děwčatům weſnickým ſkoro těſně na ruce ležj. Na to wſſak odpowjm takto: „Těſně přiléhagicj rukáw dřjwe loktu widitelně prokukowati dowolj, než wolný; a proto tedy měſtſké djwky ſſiroké rukáwy noſj, aby ge brzy na loktech neroztrhaly, a proto gſau také ſſetrněgſſj — quod erat demonstrandum. —

A co se opatrnosti — wlastnj sestry ſſetrnosti — dotýče, kdožby tu se osmělil městským djwkám přednost před wenkowskými upjrati? Prsſj-li, dáwá městská djwku deſſtnjk, aby gi oděw nezmoknul; w létě, aby gi slunce barwu ze ſſatů newytáhlo, nepromine nikdy slunečnjk s sebau wzjti. Ncj se prawj, že slunečnjk wlastně k tomu slaužj, aby gim slunce do twáře nesswjtilo a ge neopálilo, aneb, že to za pocta wěcě a růže slaužj; že to ale wſſeobecné prawidlo nenj, poznáš bez welkého mudrowánj, když si gen několika pozorně wſſimneš. Mnohau gsem gij widěl drobným, uměným krokem kráčeti, a ſſirokými rukáwy gako plachtami powětřj rozhaněti; od lewé strany na nj swými paprsky dotjralo slunce, ona wſſak nedbagjc na to předce gen w prawé ruce slunečnjk držela, prawau stranu si před bugnými paprsky chránjc, nepochybně proto, že po prawé straně na klobauku pentle, poněkud gij wěkem aneb churawostj, aneb i od přirozenosti ostablá byla, a při takowýchto slunečných přjpadnostech rozpustilé, t. g. lehko paussťěgjcj barwy udržeti nemohla. Wenkowská djwka — ta o deſſtnjku, a docela o slunečnjku, newiňátko ani newj; déſſť, a obzwláſſtně slunce gi neobmezeně na kraje ſſatu gegjho hryze. Gakáž to, medle, ſſetrnost, gakáž opatrnost?

Na tom wſſak geſſtě dosti nenj, že djwka, když ſſat na sobě má, ſſetrně geg opatruge; gegj opatrná ſſetrnost wytrwá i tenkrát, když se z obgetj geho wyswine. Člowěk sám, a byť by i sebe wjce na wěci swé pozor dáwal, nelze gich wždycky před dlauhými prsty uchrániti, obzwláſſtně za nyněgſſjch časů, co w obyčegi rukawičky gsau, a pro rukawičky prsty widěti nebýwá. Gakž gest tu možno, každému člowěku do swědomj, t. g. do rukawiček, na dlauhé čili krátké prsty nahlédnauti, a dle toho swau opatrnost zřjditi? Opatrnost městských djwek a wůbec i městských panáčků i tomuto nebezpečj statně na odpor se stawj, a zcela ge odstraňuge. Gak mile powětrnost letnj ſſat odložiti a zimnj obleci káže, postará se gij měſſťka o to, aby se letnj oděw pod sluſſnau a bedliwau stráž dostal, t. g. letnj oděw se donese do zastawárny, čili, gak po pražsku se řjká, do „Frjocomtu!" U opatrowny této gest dostatečná stráž; oděw gest tedy wſſemožně střežen, aniž se co obáwati, že se mu zasteskne, poněwadž mu w hogné společnosti spolubratrů hodiny, dnowé a měsjce ubjhagj. W létě přjgde letnj ſſat do předeſſlého stawu, a zimnj do zástawy, a tjm způsobem nepřjgde geden ani druhý nikdy ze stawu.

Tak wěrný ukaz opatrnosti nenagdeš u wenkowských děwčat; oděw gegi do truhly pod zámek nosj. — co wſſak i ten nepromněgſſj zámek před zloděgi a moly uchrániti může?

Šetrnost městských děwčat se wſſak newztahuge pauze na oděw, nýbrž i na celý gegich žiwot, ba i na každý krok, což z chůze widěti gest. Wenkowská djwka kráčj krokem welkým, gakoby gich na wybranau po polích rozhazowala; městská gich wſſak ſſetřj co zlata, a proto kráčj krokem drobným. I s časem uměgj městské djwky hospodařiti; i w tomto způsobu gsau nad mjru ſſetrné. Ptáš-li se některé, gak stará gest, wždy welmi ſſetrně odpowj, t. g. o několik let méně řekne, nežli w skutku gest, když teprw už gedenkrát osmnáctku přeběhla.

Takowau ſſetrnost na wenku nenagdeš, a nagdeš-li gi, gest to bylina, zaljwaná nerozumnostj, anebo ozářená městskau wzdělanostj.

A gak neſſetrně ſſ wenkowské djwky počjnagj, když se s nimi člowěk do howoru pustj! — Gakých neſſetrných odpowědj w takowé přjpadnosti se dočkáš! I když se k nim člowěk laskawě má, ge pochwaluge, gak neſſetrně odpowjdagj! — „Ty se mi ljbjš, děwče!" řekl gsem gednau wenku djwce, a za náhradu gsem dostal hrubě: „Nemědlatorch, pryč!" Gaká to neſſetrnost! To samé gsem powěděl městské djwce, s tjm pauze rozdjlem, že gsem mjsto „ty" „wy," a mjsto „děwče" „slečno" řekl, a gak sladkau, gak ljbeznau, nenucenau odpowěď gsem dostal: „O! i pane, ſi tun ſſmaichln." —

O, městské djwky gsau ſſetrnosti hwězda, gsau ſſetrnost sama! Ani w lásce nepustj od této chwalitebné ctnosti. Gjždkaždý poda která milenci celé srdce, obyčegně gen kaušek, aby gich wjce poděliti mohla. I se srdcem umj ten angljck hospodařiti, i srdce si ſſetřj! —

Takto gsem rozgjmal, a byl bych snad geſſtě byl nepřestal, kdybych byl nahodau aneb osudem neusnul. Proto gsem to také sepsal; ne gak mnozj takowé wěci pjſſj, pro ukrácenj času, ó nikoli, takowé přečitánj a takowé zodpowjdánj na se uwaliti nechci, abych někomu drahý čas ztracowal, geſſto beztoho w lidském žiwotě welmi na malé máme, an se letawým kwapem do minulosti žene. — Pro usypánj gsem to sepsal, neboť wjm, gak mrzutá, welmi mrzutá wěc to gest, když člowěk usnauti nemůže, a gak se pak zawděčj, kdo geg we sny ukolébá. — Dobrau noc!

W. Filgrch.

Wlastenci.

I.

„Gak se račjte po wssechen čas mjti?" —

„K službám; gak se wassnostem widěti račj" — odpowěděl mi hlásek ljbezný a tak sladinký, gakoby byl práwě na perautkách wečernjho wětérku z pařjžských besed přiletěl. Wlastně ale přjmau, prostau cestau z českých ust malého mužjka přicházel, kterýž mě rád přjtelem nazýwal.

A když to takto sladce a ljbezně bylo zawznělo, hlawu gsem pozdwihnul, abych si sklad tolika sladkostj lépe prohljdnul.

J stáltě pan Medopil předemnau w pěkně uspořádaném pokogi. Nábytek se lesknul, obrazy po stěnách lákaly, nádoby s kwětinami po stolech se usmjwaly, a dennj swětlost padala na to wssecko wysokými oponami, u oken po obau stranách wisjcjmi.

Přjbytek páně Medopilůw krásný, skwostný gest — a wssak neywětssj okrasa geho — totiž přjbytku, gest on sám — totiž pan Medopil.

Srdce mi se chwělo radostj, když gsem, gesstě wenkowský sprosťáček, giž o p. Medopilowi slýchawal.

„To gest muž!" — prawil mi geden. — „Samá lahoda — prawá, z mrtwých zkřjssená ljbeznost slowanská! Takowých mezi námi tisjc — a celý swět se nám laskawě naklonj."

„To gest muž!" zwěstowal druhý. „Žiwá ochota — wtělená slowanská uslužnost! Takowých mezi námi tisjc — a země i s hwězdami stanau se nassjmi wděčnými dlužnjky."

„To gest muž!" psal mi třetj. „Boháč — kapitalista! Takowých mezi námi tisjc — a za deset let zemi českau samými knihami zatopjme!"

Takto mi přátelé mogi pana Medopila wypodobnili, dřjwe nežli gá — nesstastný! — s njm se seznámiwsse. Gakéhož tedy diwu, že gsem poznati geg tauzebnostj hořel? J uměliť oni wyprawowánj a dopisy swoge tak spořádati, že wyobrazenjm wssech geho ctnostj srdce mladé pobauřiwsse, konečně gjm w neyhlubssjch základech zatřásli, s wjtězným, poloutageným usměchem mi swěřiwsse: „Geť i wlastenec!"

A wěru! snowé mogi se krásně wygewili, když gsem byl poneyprw pana Medopila uwiděl!

Gestiť pan Medopil mužjček, gakoby na saustruhu wykraužený, pěkně uhlazený! Při geho na swět přjgezdu zluči se nedostáwalo, a protož se nedůstatek tento mimořádným kusem srdce nahraditi musel, w tom pak kusu srdce wssecko se zrodilo, co člowěk — gako p Medopil — pěkným a sslechetným nazýwá. J leskneť s mužjk ctnostj wsselikau, a wssak gedna mezi nim gako dennice se zářj; on sám gi w důwěrném howoru powždy s lahodným usměchem gmenuge.

Začni s njm rozpráwku o potřebném wydán české knihy; pan Medopil desetkrát po sobě hlawau pokyne, ruku ti stiskne a zasseptá: „Na mne se račte spolehnauti — wyť gsme nassi — my se známe!"

Powěz mu, že gsi s odpůrcem wssj národnost mrzutau hádku měl; pan Medopil tě obegme, s oken zaslzeným poljbj: „Wýborná dussinko! — dobře gste učinil — mně gakoby ze srdce gste rozmlauwal!"

„Slysseli gste giž? Nebožtjkowi A...skému chtěg postawiti náhrobek. — Pan B... zameyssljj wydáwat obrazy znamenitých Čechů. — Pan C... prosil nás o pomůcku na české diwadlo. — Pan D... —"

„Ge-liž možná? Ge-liž možná?" podiwj se radostně pan Medopil, a ruce si mna, „to mě těssj — to mě těssj" — ze rtů lahodně se usstlebugjcjch wypausstj

Kdožkoli se přiznáwá k gazyku českému, wj, že s wlast na pana Medopila wždy co na wěrného syna spolehnauti může; onť sám wssem wespolek, a každému zlássťe negednau, a sice wždy gakoby s mnohotagitelným pohledem, aušně ugistil, že gest wlastenec.

J přissel gsem k němu — chtěliť gsme, neyblizss známj, složiti se po skrowném dárku, a owdowělé D.. na prwnj čas poněkud pomoci. Šlechetný D... byl — garo wěku swého krásným snům obětowaw — léto podzimek swůg w službě wlasti ztráwil. Zima nyn wdowu chudobného spisowatele českého zničiti hrozila.

Pan Medopil stálť u prostřed swé skwostné komnaty. Smjch byl na twáři geho při mém wkročenj — a wždy ljbezněgi a sladčegi přjčila se usta geho při mé žádosti. Gáť w duchu radowal se za nessťastnau wdowu.

„Ljto gest mi, že práwě odběhnauti musjm" — prohlásil se ale pan wlastenec konečně hláskem sseptawým, a ramenama krče, ruku mi tisknul, spolu wssak i odstrkowal, kdežto gsem zápisnj list na přjspěwky držel. — „Račte podruhé přigjti — zatjm se rozmysljm — nassince musjme statně podporowati — na mne se račte spolehnauti — wždyť se známe — wždyť gsme swogi!" —

Zdaliž gsem panu Medopilu za zlé pokládati směl, že mi hned neslibil, co a mnoho-li pro potřebnau wdowu učinj? — Onť zagisté swým zpěčowánjm se gen času k pozornému powáženj nabyti chtěl, gakžby žen ubohé neyprospěssněgi k podpoře se naskytnul.

Několik dnj na to sešel gsem se s milosrdným wlastencem w hlučné společnosti u penězoměnce G....
Lhostejné bylo mi to segitj se s panem Nedopilem; na zegtřj chtěli gsme subskripcj pro chudobnau T... ukončiti.

„Neračte se hučwati, že gsem se u wassnostinné dobročinnosti stran nessťastné T... džjwe opět neohlásil" — začal gsem naň s češťau důwěrnostj; rychle gsem se ale za ruku chopena ucjtil — ljbezný pan Nedopil mně gi tak neljbezně tisknul, že gsem w prwnjm okamženj ginak nemyslil, nežli že mne za wáhawost mogi w náwsstěwách potrestati chce.

„Nemluwte tak nahlas," řekli mi na kwap a sspetem — „zde nikdo česky neumj; snadnoby se taky pohorssili, a nás, že se w společnostech ani zachowati neumjme, s dobrým důwodem pohanili."

„Tedy zegtra —?"

„Bude mi ke cti slaužiti —" a s hbitau poklonau a s hlasitým: Votre tres humble serviteur — obrátil se k nowě přichozjmu hostu.

I poděkowal gsem mu w duchu za to geho wěhlasné ponaučenj; spočjwalať w něm, gakoby sama kwjtjm pokrytá, wssesweta filosofie.

Nazegtřj stal gsem w geho přjbytku. Nebyl doma. Starý slaužjcj mě znal, a pobjzel mě, abych na milostpána počekal. I přikročil gsem ke skwostným schránkám na knihy; lesskli se tam w pěkných deskách Scott a Byron, Göthe, Schiller s Klaurenem — kabinetnj bibliotéka — — —

„Giných knih pán nemá?"

„I gesstě hromadu!" usmál se Wawřinec, a uweda mě do nepzadněgssjho pokoge, wěru! na hromadu knih mi ukázal, po zemi bez wazby aneb aspoň bez tuhé obálky ležjcjch a gesstě nerozřezaných. I otewru prwnj, gež neybljže u prahu ležela — „Kralodworský rukopis." —

Bylo mi, gakobych byl hluboko w rozpálenau pec nahljdnul — twáře mi hořely, musel gsem na čerstwé powětřj. — We dweřjch u schodů zaslechnu hlasitý howor dwau se rozcházegjcjch.

„Ihr Diener! — Aber — a propos! — wie steht es denn mit ihrer Passion — dem Böhmischen?" — dle hlasu poznal gsem professora F...

„Haben Sie doch die Freundschaft, über die Sache kein Wort mehr zu verlieren. Man muß in der Welt vor jeder Parthei Etwas gelten — Sie selbst wissen ja am besten, wie ich darüber denke. Adieu!"

Byl to hlásek pana Nedopila. Mně w ušjch hučelo. Rychle střeljm přes tři schody dolů — wlastenec nás hnal přes tři schody nahoru — až čelo čelu do sebe wrazjme, a w očjch se nám zagiskřj.

„Wohl bekomm's!" — zwolám, a gakby mi země pod nohama hořela, z domu ucjkám. —

Zdali gsem se tam stran pomocy pro nessťastnau wdowu gesstě wrátil? — Kdo „ano" řekne, tatby mě poslal do pekla.

II.

Kde taky zůstáwá? — Gá geg neznám! —

Gesti to skrowná swětnička w třetjm poschodj — s oknama na dwůr a na střechy sauseda, tjm blíže ale nebi. Lehal tu nezůstáwá; leckdy šťastný strbec byl, aby na twrdé, holé, dubowé zdi, a u stolku s nohami wywiklanými sedal. Loze tu stogj wedwu gelnedruhé, prostěradlo na wycpaném slamnjku, kus peřiny a podussky — wssecko ale čisté.

I zdá se, že tu panic — snad starý mládenec přebýwá. Pečidowá ruka ženská tu dáwno nemetá. Na stolci w kautě leží hromada papjrů; na stolku u okna zbán wody, zrcátko, černidlo na boty, hřeben, dlauhé nůžky a dwa kartáče; w prawo na polici leží se půl kopy mysslenkowých gatiek a hodnjk dlaba; na protegssj stěně wisj obraz, ale solem pawučinami tak zastřený, že z podpisu ničeho přečjsti nelze, než ... „upálen r. 1415" — u dweřj stogj gakoby na stráži dwoge boty a kepjsko, a na swrssku welike, stará cjsařská truhly na ssaty walegj se až dwě kopy knih, malých i wětssjch, w přjkladné swornosti.

Nynj se dweře otwjragj — přes práh wstupuge muž až padesátiletý. Nutic, drobaunké auto geho kryge čistý ssat, ale chatrný, mnohau zimu a mnohé leto wyssaužilý kabát; — bohač to nenj, a wssak nenj také strbec. Tak gasně netřepj se oko strbička, tak tichý pokog nezahrawá okolo ust strbcowých. Podjwat rád přjtele přes tu nassedivělau lebku, a wssak až dowawáde na nj ona blažená spokogenost se njmžwá, která wěku mladickému wesselery swět u swětle ragském okazuge.

Bohač nenj — dětegnossmi obdařen nenj — ani otcem, ani manželem nenj — a předce po roce padesátém blažená spokogenost — zlatý pokoj — w srdci geho panuge? — Kde gest? Kdo geg znal? — Kdo nám to kauzlo wyswětlj? —

Ai, mně se ta podoba w pamětii mihá — gá geg znám! — W leskem dwadcet gsem geg widjwal, pogrc-

na, s okem na herce upřeným, a s myslj na gednánj obrácenau. Těssila geg stará, po mnoho let opakowaná činohra? Bawilo geg nepilných herců a neuměliých dilletantů křiklawé počjnánj? — Mně se zdá, že geg toliko gazyk materský — a byť i ze rtů s prawidly geho neznámých — z pramene nečistého plynaucj — wždycky předce krásný a ljbezný — ten gediný že ho w diwadle co hudba nebes napágel.

Gednau w létě, na weřegné zahradě — ano, on gest to! — sesedli gsme se u gednoho stolu. Byltě dlauhý stůl, a strakatá u něho společnost. Náš padesátnjk o nepatrných wěcech mluwil se swým saussedem.

„Weeß Jott — to gest pěkné — to gest francauzské!" zasmáli se aussklebně na druhém konci stolu owausiskowanj heyskowé s berljnskými čepičkami.

„Weeß Jott — g e s t i to pěkné, gesti to č e s k é, pánowé!" ozwal se na to s očima giskřjcjma náš neznámý, i bylot, gakoby autlá postawa geho něco welmi wznesseného byla nabyla. „Gesti to krásný gazyk rolnjka, gehož potem zrno wzesslo, z něhož si tu nynj pochutnáwáte; gesti to umělý gazyk měsstana, gehož mozoly tu nynj z plných sklenic pigete; a gesti to mocný gazyk lidu, kterýž lháře, a nestaudně howořjcjho okřiknauti dowede."

Směl-li gsem na tu podobu zapomenauti? — Na prwnj okamžik poznal gsem geg po čase, an pod wečer, za chladného podzimnjho wečera, s malým, sotwa pětiletým pacholátkem na welkém náměstj stál. — Pacholátko zpráwně, ačkoli chudobně oblečeno, hořce nařjkalo. Mluwilot pauze německy.

„Mein Namenbüchlein habe ich verloren!" — powjdalo přjwětiwému, ač muži neznámému; a on wessed s njm w blizký sklad kněh, giný slabikář mu kaupil.

„Dey na wěci swé pozor," napomjnal geg při tom — „a pilně se uč, abys radost učinil swé matince, a wssem dobrým lidem."

A když byl chlapečka až bljzko k domu dowedl — gesstě gednau se za njm podjwal, a oči k nebi pozdwihna, zdálot se, gakoby wzdychnauti chtěl: „Pane, oswětiž dussi geho!" —

Znáte giž padesátnjka w podiwně uspořádané swětničce? — Nynj u stolku sedj a penize počjtá. Gesti to měsjčný wýnos geho skrowné službičky.

Proč se as nynj usmjwá? — Penjze na wjce částek rozděluge — gednu do papjru složiw pečetj. — —

Tři měsjce na to četli gsme w časopisu museynjm mezi zakladately gistin k wydáwánj českých kněh: — „Negmenowaný... 10 zl." — Náš padesátnjk při čtenj opět se usmjwal, gako když byl penjze počjtal, a přikročiw ku knihám swým, „Sláwy dceru" rozewřel. Stogiž tam w znělce 241 psáno:

Často tichá pastuchowa chyžka
Wjce může pro wlast dělati,
Než . . . . . .

Nuž, kdo gesti náš neznámý? — Gméno a stan geho neznáme; ale na hrobě mu gedným slowem ctnosti a zásluhy geho wytkneme, napsawsse slowy zlatými: „Wlastenec!" — T. H.

Drobnůstky děgepisné.

[Pokračowánj.]

4.

Weliké, swrchowané gsau zásluhy, gakowéž sobě newyrownaný, weleslawný náš K a r e l IV., slussně gménem neykrásněgssjm „O t e c w l a s t i" přiozdobený, o národ i o zwelebenj wlasti nassj žiwotem a mnoholetým panowánjm wydobyl. I nenjť zagisté Čecha, kdožby na mysl sobě uwáděge zlatý wěk někdy we wlasti nassj kwetaucj, wděčně nerozpomenul se na Karla IV., půwoda tolikerého sstěstj. Ano, žige, i bude trwati gméno a památka geho, dokawád národu nasseho bude trwánj: sláwa Karlowa gest úzce spogena se sláwau národu nasseho, gehož wěrným synem panownjk tento se oswědčil, podporowán gsa při tom sstěstjm při wssech swých počjnánjch. Než mnohá giná dobročinná ustanowenj a zřjzenj, kteráž ku prospěchu a zwelebenj národu nasseho myslj pogal a wywedl, přewyssuge z a l o ž e n j w y s o k ý c h s s k o l p r a ž s k ý c h. Wěděltě zagisté Karel náš milowaný, nabyw sám w Pařjži, na neyslawněgssjm učilissti za časů tehdegssjch, wssemožného ducha wzdělánj, a nemálo sobě wědy obljbiw, že ku prawému sstěstj národůw a zwelebenj kragin, uměnj a wědomosti negen welmi přispjwagj, než naneyweyš potřebné gsau; znalť lidu a wlasti swé milowný panownjk, že Čech, že Slowan, wtipem a bystrotau ducha obdařený, taužj a žjžnj po nabytj uměnj, a že w lidu takowém wssecko dobré a krásné lehko zniku a zdaru beře. W ten smysl wygádřil se w základnj bulle zlaté Karel náš: „Aby wěrnj obywatelowé královstwj nasseho," wece w dotčené listině nesmrtelný panownjk, „kteřjž bez ustánj po owocech wěd a uměnj lačnj, negsauce nuceni, ginde pomoci se dožebráwati, doma stůl

bolowný [illegible] připrawené netěch, a ti, což přistupníků nabízí wždy k učením rozličným uprůdků, za prwním níž a umění skrze zemí obcházeti, dokazowati se některých zahraničních, aneb za zbožné poklidem aneb, chtějíce podobu učiniti [illegible] swém, w cizých zemích žebrati nemuseli, nikdy ctnost ku poctiwý přízemný wěd a k učitelstwí takowéto přízemnosti pěstowati za slowné nuceni: a tak aby spasitelný a chwalitebný úmysl přinesl owoce hojného, ustanowili jsme, chtějíce nejwětším zřetelem sláwu dědičstwí samého rozmnožiti w slowutném a nejmilejším městě našem Praze, kteraužto hojnost úrody zemské, i kustalkem wšech wěcí rozkošné místo k takowýmuto našemu úmyslu prospěšné uzpůsobilo, zříditi, wyzdwihnauti a založiti školy wysoké, [illegible] zdrawého umění a rady přitom používajíce." — A tak založil nesmrtelný Karel náš, r. 1347 na papeži powolení a schwálení sobě wyjednaw, l. P. 1348 wysoké školy pražské, nejen we wšech slowanských, nýbrž w celé sewerní Ewropě nejprwnější, odkudž později učitelowé do druhých krajin se rozešli, a tam podobné školy zakládali. I gsa přeswědčen, že na tom nikoli dosti není, by toliko školy ustanoweny byly, nýbrž že, máli wynešený úmysl gebo se uskutečniti, k tomu předewším učitelůw dokonalých, gimižby školy opatřeny byly, potřebí gest: Karel náš, wýsadami, kterýž s učitelstwím spogil, swobodami, gimiž učitele i žáky nadal, odměnau, gakaužto gich snažnostem ustanowil, wšech břemen obecných ge docela sprostiw, mnoůstwí welké mužůw učených, i mládeže ze wšech končin do naší Prahy přiwábil. Byly pak wysoké školy pražské podlé učení pařížského a bolonského zřízené, gsauce na 4 fakulty rozdělené a pro 4 národy určené. Do Čech scházeli se tehdáž nejen pobratření kmenowé slowanští, nýbrž i giní národowé půlnoční z Němec i ze Skandinawie, tak, že ze staroslawné Prahy, ze srdce wlasti naší spasitelná wzdělanosti a oswěty záře po weškeré půlnoci se rozcházela. Čechowé, Bawoři, Poláci a Sasowé gakoby o záwod gedni druhé předstihnauti se snažili. S Čechy giněl gii gazykem a půwodem sbratřeni Morawané — pak Uhři spogeni byli. K Bawerům Rakušané, Šwábi a Frankowé patřili. Polané w sobě i Litwany, Slezáky a Rusy pojímali, a k Sasům Durynci, Dáni a Šwédowé přiřečtěni byli. — Za učitele wywoleni gsau byli z počtu swých se učencůw ti, kdež uměním a wzdělaností nad giné se skwěli. Gak potěšitelné gest to pro nás o tehdejších předkůw naších wzdělanosti swědectwí, kdyžž domácími polemika můž

zlomena býti mohla? Byli pak na [illegible] wlastně tito: Bohuslaw [illegible] z Winterswitu, [illegible], a Ferdman z Prahy, [illegible] Mitgold z Osnabruku a Hinrich [illegible] [illegible] Mikuláš z [illegible], [illegible], a Balthasar z [illegible], [illegible] Ditrich z [illegible], Jenko z Prahy a Hinrich [illegible] z Nowa Města, [illegible]. Čas k učením tímto byl zřízeným [illegible] než 10000 studentůw [illegible], gak swědčí [illegible] wyprawowaní, za [illegible] [illegible]. A opravdu, pomyslíme-li, gak [illegible] místo Karlowa [illegible], gak [illegible] bohatstwí a slawy zemí [illegible], gak [illegible] trůn [illegible] Karla, [illegible] w nejmilejším městě swém, w naší Praze [illegible] [illegible] Praha [illegible] Karel náš [illegible] [illegible] k tomu, že počet studugících na wysokých školách pražských mimo nadání welký býti musil, wšemu přičítejme. — Nej krásné wšak tento, [illegible] se wzdělal, [illegible] nesmrtelného Karla wlast naši potkaly.

(Pokračowání.)

Čas a duch lidský.

Železné dráhy přišly za nynějších časů tak do mody, že se w Augsburgu giž i [illegible] gména [illegible] (Eisenbahn[illegible]) pekau. Siau [illegible], a forma se ge do úst wloží, giž se rozpínau a zmizegí, gakoby celé z úst do žaludku [illegible] po železné dráze konaly.

Nadkorábník John Ross poznamenal na swé cestě do sewerního ledowého moře následugící neobyčegné pozorowání o Eskymácích: »Wražedník mezi Eskymáky welmi zřídka se nachází, a gestli se předce kdos tobo prowinění dopustí, tím bywá trestán wěčnau [illegible]; neboť se ho každý kmenowec štítí a wzdaluge, tak že, kdokoliw geg potká, wšemožně se chrání, naň se podíwati.« — Ross se gednoho Eskymáka ptal, proč wrahy u nich také nezawraždí? Tázaný wšak odpowěděl se

wšſſj newinnoſti: »Ai, kdožby ſebe ſám téhož zločinſtwj winna učiniti chtěl!«

Dennj kronika.

Z Prahy. Gednota k podporowánj domácjch umělců giž letos prwnj kročeg k ſwému pěkné a blahočinné wytknutému cjli učinila. Dne 18ho t. m. tah byl na zakaupená djla z letoſſnjho, ač ne počtem hogného, předc ale mnohau utěſſenau práci obſahugjcjho wyſtawenj. I muſýt pro ſamy audy, gakož obzláſſtě pro umělce býti znamenitau pohnútkau, že tato nowě powſtalá ſpolečnoſt giž tak proſpěſſně w okreſu ſwém půſobiti začjná. Wýtečný maljř nezůſtane tu nynj bez naděge, že djlo geho ſluſſné odměny dogde.

I o zláſſtnj ſſkolu ryteckau w Praze nynj giž oprawdowě ſe gedná. Prawjť ſe, že ſlawnj ſtawowé o gegj zřjzenj co neydřjwe ſe poſtaragj.

W Skt. Germainu, bljže Pařjže, zaſſkrtil před nedáwnem giſtý nemocný muž w zimničnj horkoſti ženu, pſa a kočku, domnjwage ſe, že zlj duchowé gſau.

W předeſſlém roce hořelo prý w Pařjži 3144krát!! Možná, že pan dopiſowatel také několik ohňů w kamnech připočetl.

W tyto dny na ſwětlo wygde báſeň K. H. Máchy: »Mág.« — I naděgeme ſe, že nám wšſem wjtána bude, gako wůbec ročnj čáſtka, dle njž p. ſpiſowatel ſwé prwnj djlo nazwal, gež o ſobě do ſwěta wyſjlá. ***

W Bawořjch, na Rýnu, ſe přiſſlo hrůznému zločinſtwj na ſtopu. Mladé děwče bylo od wlaſtnjch rodičů à la Kaſſpar Hauſer zawřeno, ne wšſak gako onen we ſklepě, nýbrž w přiklopené rakwi bez ſwětla, bez tepla, bez oděwu! Dewět let ubohá djwka ztráwila w tomto přehrozném žaláři. A co ponauklo rodiče k takowé ukrutnoſti? To, že djwka z láſky ruku chudému pacholjku podati chtěla!

Dne 4ho tohoto měſice započala w Straßburce ſlawnoſt čtwrtého jubileum wynalezenj knihtlačitelſtwj koncertem; druhého dne byl w diwadle ſkwoſtný bál.

W Drážďanech zpáchala před nedáwnem giſtá žena dwě wraždy. Bratr gegj chtěl totiž wſtaupiti do ſtawu manželſkého, a wywolil ſobě newěſtu, gjauž matkau nedroſtlého djtěte. Seſtra mu w tom zbraňowala, obáwagjc ſe, žeby tjm způſobem w hoſpodářſtwj ugmu trpěla; a když u bratra domlauwánjm a zbraňowánjm ničeho wymoci nemohla, zawraždila newěſtu i s djtětem.

W Nowém Yorku giž opět prý wypuknul oheň, ač ne tak zuřiwě gako předeſſle. Spáleniſſtata ſe tam nynj welmi draze prodáwagj a kupugj, a ze započatého ſtawenj ſe widj, že York mnohem wýſtawněgſſj bude, než před ohněm.

Prawj ſe, že ſe čjnſké hlawnj měſto Pekink propadlo. Zpráwy wšſak negſau geſſtě docela giſté; byloby to owšſem něco přehrozného, kdyby neylidnatěgſſj na zemi měſto (počjtá totiž přes 2 milliony obywatelů) takowé neſſtěſtj bylo potkalo.

W Mnichowě připrawil odprawený Fieschi giſtého mladjka o rozum. Mladjk tento ſe totiž domeyſſlj, že on, a nikoli Fieschi onen pekelný ſtrog zhotowil, a tjm způſobem že Fieschi newinně, bezpráwně odprawen byl.

W Řjſſi ſe budau nynj i ty neynepatrněgſſj papjrky znamenitých ſpiſowatelů tiſkem wydáwati! Co neydřjwe prý wygde: »Göthe's Schneiderrechnungen.«

Dne 21. dubna 1503. Wodárna w Praze u zderazſkého mleyna na nowém městě ſe seſypala.

[1556.] Přiſſlo prwnjch 12 Jeſuitů do Prahy. Byl gim někdegſſj dominikánſký kláſſter u ſw. Klimenta na ſtarém městě poſtaupen.

[1736.] Ewgen, princ ſawoyſký, weliký wogenſký hrdina, wjtěz nad Turky a Francauzi, zemřel we ſwém paláci we Wjdni, gegž cjſařſkému dworu odporučil. Náwěſſtj o geho ſmrti zarmautilo welmi cjſařſký dwůr, gemuž Ewgen pod 3mi cjſaři ſlaužil, gakož i geho wogſko, kteréž mnohokráte ku ſlawnému wjtězſtwj byl wedl. Gakoby ſe neopowažowala ſmrt ſáhnauti na žiwot tohoto hrdiny u bděnj, uchwátila geg we ſpanj mrtwicj. Byltˇ Ewgen neywětſſj wůdce minulého ſtoletj; znal dobře zwjtěziti s newycwičenými wogáky, gakož i s neylepſſjmi; wogſko geg milowalo co otce, a pod geho zpráwau ſe domnjwalo býti nepřemožitelným. Památka geho žige geſſtě u cjſařſkém wogſſtě, nebo geho pluk gmenuge ſe na wšſecky čaſy »Sawoyſký.« Tělo geho bylo we Wjdni u ſw. Štěpána s neywětſſj ſláwau pochowáno.

[1783.] Stawowſké diwadlo w Praze u Karoljna otewřelo ſe poneyprw prowozowánjm Leſſingowy »Emilie Galotti.«

[1835.] Tohoto dne ſwedla ſe bitwa mezi ſſpanělſkými pluky pod řjzenjm wogenſkého miniſtra Baldeſa, a mezi Karliſty pod zpráwau Zumala-Karreguyho. Byla ta bitwa krwawá, w njž ſi obě ſtrany wjtězſtwj wlaſtnily; ztráta byla na obau ſtranách ſtegná, a wjtězſtwj nerozhodnuto. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 17té.

Časopis tento wy-
cházj u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
Starém městě, w li-
powé ulici, čjslo 946,
k dostánj gest w
kněhkupectwj wyda-
watelowu každý čtwr-
tek po archu, k ně-
mužto se we čtrnácti
dnech wždy proste-
nárchowá přjloha
přikládá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkuped
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přijmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
wšak gen za půlletnj
předplatu 2 zl. 12 kr.
na stř., týdennjk tento
se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

28ho dubna] [1836.

Bůh můg — král můg — wlasti moge!
Poslednj go Čecha wzdech.
K. H. Mácha.

Z epické básně: „Přemyslidé" J. Erazima Wocela.

Wstup.

O pieśni gminna, ty stoisz na straży
Narodowego pamiątek kościoła.—
Mickiewicz.

O hwězdo dáwné sláwy, *wlasti má*,
Hle, lýru klonjm k stupni twého trůnu,
By děgů twých ozwěna poswátná
Zachwěla gemně w syna twého strunu!

Tě twůrce swěta gak diamant drahý
Ewropě krásné k srdci položil,
A nade tebau blankyt modroblahý,
Protkaný wláhau, mile rozložil.

A wůkol tebe w šjrém pomezj
Rozstawěl mocné, mrakonosné skály,
By gak ohromné, silné pawezy
K ochraně twogj wěrně, wěčně stály.

A na palanky twoge, drahá země,
Auroda sýpala kwět bláhy swé,
By tamo statné, weleslawné plémě
Wzýwalo wděčně dary lásky twé.

O Čechie, tě osud milowal,
Owěnčil tebe bleskem welebnosti,
A sjmě zlaté tobě wěnowal,
Wyseté sláwau w dobách minulosti.

Ai, zanechali statných předků dnowé
Nám zrno sláwy — kryl ge časů led:
Waryta zwuk wšak budj garo nowé,
A sjmě rozwine se w zlatý kwět.

O chowey, matko, wěnce swého kwjtj,
O chowey wěnce swaté lupeny;
Neydražšj w nich se perla tobě swjtj,
Nehrozj čas gj žezlem proměny!

Na srdci chowey sláwy kwjtenka,
Gakož wěnec milářka zemřelého
Na prsu kryge bledá milenka,
Gjž nezbylo, než listku uwadlého. —

I odpusť, máti, že do dálky temné
Moge peruť odwážně zalétá,
Že tam se wznášj, kde twé růže gemné,
Kde kwět ti neybodřegšj wykwetá.

Tam, wlast milená w dalekém nebesku
Se zgewuge, twůg neygasněgšj twor:
Tam kráčj hrdiny w oslawy blesku,
Tam skwj se českých Přemyslowců zbor.

Tam krášlj mráčků purpurowých lem,
Zdobený křjžem, bogownjky wjry,
Též reky wálek w háwu králowském,
A mistry zwuků bohatýrské ljry.

A mezi křjžem se a mečem, ljran
Co ljlie a růže panny pnau;
Kol pak rozloženi oblohau šjrau —
Králowská stráž — rytjři čestj gsau.

A gak když plawec z palů gihowých
K sewernjm břehům čilým wětrem pluge,
Radostně k nebi zdwihá zraků swých,
A druhům známé hwězdy ukazuge:

Tak, an Wás ljra zwukem wlasti zowe,
Teď bránu časů dáwných otwjrám,
By bohatýři, králowštj rekowé,
By hwězdy slávy zgewily se Wám!

Po pěti letech.

[Pokračowánj.]

4. Změny.

Gasně zasmálo se rannj slunce na horu kunětickau a kolem na garnj kraginu. Občerstwugjcj západ wznášel se z bljzkých gedlowých lesin. Ptactwo štěbetalo gitřnj pjseň — opodál rozléhalo se wolánj giž pracugjcjch rolnjků a popohánégjcjch pastewců.

Ticho bylo na hradě starožitném pánů Kuňáků. U paty geho wšak se nynj lehaunký kočárek zastawil. Bylotě to časné, ale i půwabné nawštjwenj. Asi třidcetiletý, čistě oděný muž s wěčným, ljbezným usmjwánjm okolo pěkných ust wyskočiw s kočáru, pomáhal ženštině slezti, k njžto se oko geho gakoby u blahém wytrženj k swětici obracowalo. Spanilá ta ženština nebyla; ba kdoby w pauhé prawidelné uspořádanosti a matematickém poměru gednotliwých audů ženskau spanilost wyhledáwal, na ploském poněkud noseyčku a trochu mjhauragjcjm oku pohoršenj by byl nalezl. A předceť byla welmi, welmi spanilá! Krása ženy w něčem tagemněgšjm spočjwá, nežli w pauhé zewnitřnj, a přjhodné ozdobě tělesnj — krása ženy, tento pramen blaženosti pozemské, uschowán gest tagně w neytagněgšj dušši. Či kdožby nebyl chtěl tuto přjchozi nazwati spanilau, w gegimžto oku láska, manželská i materská, gakoby wěčněleský démant, se třpytila, an s wozu sestupugic djlem po nemluwňátku na chůwinu kljně se ohljžela, djlem pak s rozpiatau náručj giž giž w obgetj mužowo klesala?

I bylať ginak pěkné, ano bugně zrostlé postawy a djtě z rukau chůwy wezmauc, stála tu gakoby wzo krásné péče materské.

Kočj zůstal u konj a wozu; mladý muž i s chot chůwau a djtětem bral se na horu.

„Přálbych si, abychom prwnj byli na hoře," pro mluwil nynj hlasem welmi ljbezným. „Gakausi nezná mau, ale přechwacugjcj silau wzniká we mně pomně nj, i bogjm se, abych se při shledánj tak na kwap čjšše blaženosti nenapil, ažbych smysly omámil a wě domj pozbyl, že se radugi."

Neobyčegná čerwenost rozlila se při tom po geh twářjch, a pogaw mladau choti za ruku, tutéž na srdc swé přitisknul, aby pocjtila, gak se w něm zbauřilo.

Z býwalého náhradj zněla gim wstřjc ženské swo láwánj drůbeře; i bylоť slyšeti, gak se, křjdloma kle pagic a kwákagic, nerozumná ta čeládka k snjdán sljtá. Dubowé wrata u hlawnjho wchodu nebyly za wřeny, a rannj hosté, přešedše klenutý průgezd, prostřed asi desjti strakatých slepic a kapaunů pečliwa hospodářku zrno rozhazowati spatřili. Kdoby se rá byl s pozorowánjm zemské pomjgegičnosti objral, tut patře kolem na stěny, od nichž se druhdy howor zbrog noššů a třesk zbraně odrážel, a nynj ženu selskau drůbeřj zde wida, hognau přjležitost by byl nalezl, n myšlénky se oddati; ale přjchozjch hostj, zdálo se, ž tu nynj giné wěci wábj.

„Dobré gitro, milá žinko!" pozdrawil muž hospodářku. „Dobřeť gste si dnes na krmenj přiwstala — budeť to některých těchto strakapaunů poslednj pochau-

ila; neboť některéko z nich wmjste wám dnes na pochautku připrawiti."

„I ty můj Boje! gák stegim i se wssemi těmito přitlauny milostiwochnostem k službám, a nelituji, že gsem si přiwstala, gak milostpan podotknauti račil — ačkoli, upřjmně řečeno, i každý giný den gesstě časněgi se wstáwá — ale gak powjdám, dnes toho nelituji, neboť se mi zdá, že nás weselý den nawsstjwj" — takto odpowjdala zwatlawým gazykem přjwětiwá žena, a praud řeči geji bylby se snad gesstě nebyl zastawil, kdyby nebyly oči něco znamenitěgssjho na práci dostaly. Nagednau se totiž hospodářka zamlčela, a oči gakoby u widěnj na muže přichozjho upjewssj, ruce sepiala, hlasitě se diwjc: „I ty, můj spasiteli — milostpane — ?"

„Co gest, panj hospodyně?" tázal se usmjwawě ranní host.

„Kdyby to milostpanáčka milostpanička nebyla — ale pod božjm sluncem ge wssecko možno! — gak powjdám, kdyby toho nebylo, a kdyby milostpán trochu smutněgi wypadal, a bledssj barwu měl, řeklabych, že gsme před pěti lety — —"

„Co pak — před pěti lety — ?" smáli se nynj manžel i manželka.

„Že gsme před pěti lety, o swatbě mogi sestry spolu tancowaly; proto, aby mi důminku milostpán za zlé nepokládal — ale tenkráte tu byli — dnes prawě pátý rok wyprssel — tenkráte tu byli třj panáčkowé — ach, zlatj panáčkowé, geden mezi nimi celý milostpánu podoben — a ti se neostýchali, weselku mé sestry swau přjtomnostj poctjti — a byli gsme wespolek weseli — panáčkowé pak slibili, že se gednau, w tentýž den, nawrátj, a pak že budeme gesstě weselegssj."

„A wám se tedy, milá domácj, zdá, že gsem gá mezi těmi třemi byl?"

„Spasenjm swé dusse bych se chtěla na to dokládati — ale od té doby se weliká změna s milostpánem stala."

„Stala se," poswědčil host, ruku ženě na přiwjtanau podáwage. „Těssj mě ale, že se tady změna nestala, a že prwnj známá česká twář gako před pěti lety se na mne usmjwá."

A upřjmná radost hospodářky nynj w hlasitý ples wypukla. Gednjm dechem slow tázala se po druhých dwau přátelých, sháněla se po muži, a zwěstowala, že bezbožnjk — gak geg w radosti gmenowala — giž po dile odessel; ale pro to že předce dnes na Kunětjcjch weselý den bude, gesstě weselegssj, než byla swatba w Dobřenicjch.

Host ale byl zatjm s chotj dále do hradu se ubjral, až na mjsto přissli, odkud neobmezena byla wyhlídka na celé wůkolj. I wyprawowali gj, kde byl před pěti lety s přátely stál a sedal, co byli mluwili — a mezi tjm, co dussi w blahé zpomjnánj potápěl, oko po kragině a cestách wodjl.

Slunce giž nížy horkými kraj a horu ljbati začjnalo — mráčky tesknomyslnosti zatemňowaly čelo mužowo.

„Nedey Bůh, abych w zármutku strawiti měl dnessnj den!" zwolal auzkostně. „Žádný nepřichazj — umřeli oba, gestli se dnes nesegdau!"

Ale nynj tamto pěssj podoba mužská se zgewila! — A tamto, na straně protěgssj, druhá — ! Mocně to trhlo mužem na Kunětjcjch; radostně zkřiknul: „Tu gsau oba," a rychlau nohau letěl k bráně hradu přjchozjm w austrety.

W dole, pod horau, na pjskowité cestě potkali se dwa mužowé. Oba pěssj — geden s pocestným wakem na zádech, druhý naprosto gen s holj, gakoby z blízka na procházku ssel. I spatřili se zdaleka — i poznali se, a mocné, z neyhlubssj dusse wynikle zkřiknutj: „Wiljme — Stanisslawe!" — ozwalo se pomáttjm. A srdce gim bauřliwě tlaukla, třesenj sljzelo gich audy, krew horká praudila zilami — oko zawjhlo — nohy gen letěly — a w krátce chwjli leželi si oba s pláčem w náručj!

„Wiljme — Stanisslawe — Slawe — !" zaléhalo gim střjdawě ze rtů, a muži ujedlj počinali si co děti.

A když se powstalá w srdcjch bauře radosti poněkud utissila, z úst obau mužůw otázka za otázkau plynula.

„Kde gest Bedřich?" — tázali se pak oba gedným ohlassenjm, a nemohauce ani geden, ani druhý dáti odpowěd, bystřegi na sebe pohleděli, a zdálo, gakoby se Wiljm byl zajmussil nad podobau Stanisslawa swého, tento pak se bedlně njmal nad pohledem Wiljma. Oběma byl čas patrně známky mnohotwárného s člowěkem zahráwánj wtisknul. Stál sice Stanisslaw až dosawad gakoby silný dub pod sstjrau oblohau; bylci ale k poznánj, že byla diwá bauře zahráwala geho korunau, a naposled se celem nj zakalená wrásna trudné mysli wznássela. Trplá zkussenost byla mladému muži lepau, temně zardělau twář gakýmsi dechem, lehkým závogem utrpenj zastřela, pod njmž ale přirozená geho mužnost tjm půwabněgi probleskala. Také Wiljm — lehký, poletagjcj motýlek — dosawad gesstě weselost na twáři a w oku, gakoby sstjt pron myslem

nehodám, nesl: ale i geg bylo se železné časn rámě dotknulo, a s tylem, přjmo nynj napnutým, nepodobalk se giž prutu, wětrem semotam se klátjcjmu, alebrž pěkné, šwihlé gedli, s gegiž wrcholem wěčný usměch slunce zahráwá.

Tyto změny oba na sobě pozorugjce, ačkoliw o nich nepromluwili, zděsili se w prwnjm okamženj, aby s gich Bedřichem také změna, a sice smutněgšj, se byla nestala. Leč Wiljm i hned to auzkostliwé tušenj ze srdce wyháněl.

„Ai, kdožby se ptal: Kde gesti Bedřich náš? — a hned strachy umjral, nedostáwage odpowědi: Tu gest — anebo tamto!" smál se bodrý herec. „Na hoře musjme geg wyhledáwati — wsadilbych se o mau neykrásněgšj naděgi, že on giž před námi opět na latjch seděl, a slunce wlastenské slzami pozdrawil."

A oba berauce se, ruku w ruce, na horu, mezi mnohobarewným howorem často se zastawowali, a opět rychle kráčeli, až u brány kunětické muže státi spatřili, gehož podoba w nich nowé plesy wzbudila. Gestliž to on — čili nenj? Toť owšem geho zrůst i postawa, toť geho twář — to oko: a předce wšecko, wšecko ginak! Gen w prsau geho, gakož w prsau mužů přicházegjcjch geden a ten samý hlas se ozýwal, a ten gim wšechněm prawil: „Tu gsme opět po pěti letech!"

A tři přitelowé se opět obgali; a gakž tu nynj wšickni třj stáli, gesstě patrněgšj byly změny w gich způsobě. Z Bedřicha — z bledého, gemného, na pohled zženštilého ginocha — byl se stal muž tak dogjmawě ljbezného wzezřenj, že nebyloť ginák sauditi, nežli že rowněž gako s přátely geho podiwnj osudowé, ačkoli snad přjzniwěgšj, zahráli, a stoge mezi oběma druhými, zdál se, gakoby w geho gasném pohledu změny přátel gesstě patrněgi se gewily.

„Nuž — gá gsem žádostiw!" zwolal Wiljm, „přjběhy nás wšech poslechnauti. Musjť to zagisté podiwná směsice medu a pelyňky býti, gežto čjšši dnů našich oslaďila i zhořčila. Gáť owšem mnoho rozmanitého, nebo-li k wjře nepodobného k powjdánj nemám; ale před pěti lety, když gsme si na tomto mjstě ruce podáwali, nebylbych se nadál, že se budu museti ženské za pěkné počasj na mé pauti poděkowati."

„Ženské!" usmál se radostně Bedřich. — Stanislawowa ubledlá twář poněkud zahořela.

„Ženské?" opětowal Bedřich. „Gsi tedy ženatý?"

„Uchowey nás wšeho zlého!" zwolal herec s komickým wýrazem; bylo wšak k poznánj, že mu to ze srdce negde. „W ta osidla wěčného otročenj gsem gesstě nepadl; ale že mě tu s twářj weselau, s myslj spokogenau, a ne s kapsau prázdnau widjte, že se wámi, pánowé — o nichž dosawáde newjm, gste-li něčjm, čili nic — audem králowského diwadla D... titulowati dám; za to wšecko děkowati mám ženské — a co přitom neyhrozněgšjho, ba, gste-li až dosawad, gak gsme se gindy nazýwali, Češi — wěc incredibile dictu: za to wšecko děkowati mám ne Češce, alebrž Wlašce."

[Ostatek w archu přjštjm.]

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

„Wy zagisté spěcháte do škol;" — dj saudruh ke mně. „Gesstě máte času dost. Gá na wašem mjstě bych nespěchal do Prahy, až w poslednj den; raděgibych si zatjm krage prohljdnul. Města se dosti brzo nabažjte."

„Tobych nemyslil; neb zagisté tam zagjmawěgšj rozmanitost ducha dogjmá, kde powahy společenské po wěky se měnjce, w barwitěgšjm swětle před oči se stawj, než na wenku; i gakkoliw welkým přjtelem přjrody gsem, nicméně welmi prospěšné se mi zdá pozorowánj powah lidských, gakéž se w okolnostech obywatelů městských rázněgi značj."

„Co se prospěchu týká, o tom pochybowati nelze. Gá neylépe wjm, čemu gsem se u takowé přjležitosti naučil. Začasto ale člowěk ponaučenj toto draze zaplatiti musj. Ale co z toho? zaplaťte; — gá také zaplatiti musel, a mnoho, welmi mnoho mne stála zkušenost w Praze."

„Zlého společenstwa budu se chrániti, a toliko swěta si wšjmati, pokud toho newyhnutelná potřeba žádati bude. Posud uwyklý negsem hluku obecenstwa, aniž mu přiwyknauti chci. Taužjm po wyššj wzdělanosti, nežli na wenku dosáhnauti lze, protož do Prahy se ubjrám. Ostatně se lidj nebogjm. Od neprawosti mě ochránj cit i aučel můg."

„Cit a aučel; — krásné pogemy! — Máte-li pak prostředků, abyste mohl k dosáhnutj aučele swého wždy dle nařjzenj citu gednati? Máte-li tolik, že se na žádného ohljžeti nemusjte: blaženým gste na swětě, a rady mé zapotřebj nemáte. Pak-li ale tomu tak nenj, — měgte se na pozoru!"

„I čehožbych se měl obáwati? Gá tuze mnoho bolestj w srdci přechowáwám, aby možné bylo klesnauti w plesy zawáděgjcj. Nemám ničeho, nač bych

se spolehati směl, a práwě proto daufám, swrchowanau pilností dosáhnauti aučele dobrého."

„Máte prawdu;" odwece poccestný. — „Gá gsem také sstudowal i přeswědčil gsem se, že, kdož gen samí na sebe spolehali se, dobrými gako býwali; pamatugte si: dobrými gaky! To gest ale wjce; dále nedossli, než k něgakému, a byť i dosti wysokému důstogenstwj. Ale málokdy co w nich wězelo wjce, nežli čemu se byli we sskolách naučili, a mnoho-li, a gaké to gest, o tom se, dobrá, sám přeswědčjte. Takowých exemplářů po stu naleznete, až do města přigdete, a oni se budau před wámi nasukowati, a wy se gim budete museť klaněti. Přegi wám sstěstj na této cestě, ale nezáwidjm wám toho. Může býti, že wám lidé w městě „milostpane" řjkati budau, a staré baby ruce ljbati!"

„Takowý není aučel můg;" prawil gsem horliwě, „wzdělanj wědeckého zmocniti se chci, abych se tjm dokonalegssjm umělcem stal."

„Gak? — umělcem? wy? — Ach, to gsau giné wěci! to ge arci z gedné strany o něco lepssj, z druhé o něco horssj. Zde se gen o to gedná, gak to myslíte. Chcete-li se něgakému uměnj naučiti, abyste se užiwil, nebo chcete-li slawy dosáhnauti, a welké zásluhy si dobyli pro wlast a pro swět, a pak kdesi w nemocnici hladem umřjti? K obogjmu nagdete w městech welkých příležitosti."

Mezi tjm gsme opět byli ussli hodný kus cesty. Dlauhau rowinu za sebau nechagjce, w prawo gsme se dali k powýssenému pahorku, z něhož gsme si pěknau wyhlídku přislibowali. Brzo gsme byli nahoře. Před očima nám rozprostřena ležela kragina, w gegjžto pozorowánj gsme se oba zamlčeli.

„Wěru, dj saudruh můg, „krásná gest nasse wlast! Škoda, že tamto w gihu tak husté mlhy swobodného pohledu w gasnau dalekost kragů zámezných nepřipausstj!"

I měl prawdu; neboť kragina tak rozkossná gewila se zraku nassemu, žeby gi ginozemci dáwno malau a básněmi byli zwěčnili, kdyby byla we wlasti gich.

„U nás si toho lidé tuze newssjmagj," prawil dále, dá-li se kragina dobře zobraziti nebo popsati; enom když hognost bramborů přinássj!"

(Pokračowánj.)

Drobnůstky dějepisné.

(Pokračowánj.)

3.

Smutkem a žalostj naplňugj srdce každého Morawana do mysli [illegible] nehody a nesstěstj, kteréž, byť i až zcela [illegible] gsau [illegible]; wůbec [illegible] a [illegible] budau w [illegible] upamatowánj na ty [illegible], wlasti wěrné, [illegible], kteří [illegible] na [illegible] gsau [illegible]. —

26tý den měsýce srpna 1278 gest den smutku, gest den, na němž nehoda a zhouba, nad wlastí po několik let [illegible] spočjwagjcj, truchliwý počátek swůg wzala. — Udatný, welikomocný, slawau owinutý Přemysl — [illegible] se ponikud swau mocnau — hrdinský žiwot w krwawé bitwě na Morawě [illegible] smrtj dokonal. Zrazen, [illegible] nepřátely swými obklíčen, klesl konečně král hrdinský, a [illegible] lem [illegible] Čechowé nejudatněgssj krwawé [illegible], druhý pak [illegible] tauto ranau [illegible] po wlastech. Tu se hnuli ze wssech stran nepřátelé, Morawu giž opanowawsse, na [illegible] zemi [illegible] gak nad [illegible] národu, gež [illegible], bohaté a mocné králowstwj, gehožto panowník nedáwno před tjm korunau cjsařskau byl pohrdl, [illegible], [illegible] wjtězným saussedům. — Sám wjtězný Rudolf, [illegible] zámyslů swých, pohnut smutným [illegible] slawné země české, [illegible] ty, genž [illegible] a [illegible], Kumany a Maďary, a s nimi i mnohé [illegible] mi mimo [illegible], až k Sedlci přitáhl, kdežto se táborem položil. Tam přissla k němu [illegible] králowé, gakož i Otto Dlauhý, markrabj braniborský, a s cjsařem [illegible], než w [illegible], wygednali. Cjsař podržel sobě na 5 let Morawu, chtěge takto náhradu za [illegible] wálečné wzjti; a wssak zmýlil se [illegible], domnjwage se, že Otto Dlauhý, genž poručníkem mladého králowice Wáclawa ustanowen byl, upřjmně, gakž i slibowati se zdál, o [illegible] českého králowstwj starati se bude. Než [illegible] ku králowici a zemi české, něhož ze [illegible], poklady a bohatstwj [illegible] na se [illegible], přigal na se [illegible] Otto [illegible] králowstwj a poručnictwj mladého Wáclawa. — Sotwa se [illegible] w Čechách uhnjzdil, [illegible] do rukau [illegible]

lowice Wáclawa, geg i matku geho na Bezdězjch uwěznil, a pozděgi, když matka wywázla, pro wětšj gistotu až do Žitawy, zde geg hladem trápě, aniž o wzdělánj, budaucjmu panownjku tak náramně potřebné, co dbage, zawesti rozkázal: započal s rotau pomocnjkůw swých wywáděti hanebné záměry swé. Daw sobě rownému biskupu braniborskému w Čechách plnomocenstwj, obrátil se, důležité přjčiny předstjrage, do Branibor, an zatjm náměstek geho, odewšad cizince do Čech wábě, w tom, co pán geho byl započal, ukrutně pokračowal. Cizinci a saukrewnj geho w zástupech wycházeli na laupeže, nebo zgewnými laupežmi lehčegi gesstě než náramnými daněmi splýwalo bohatstwj do pokladnice cizincůw, bez ohledu na staw, kde z koho gen býti mohli, objrali každého, wytlaukali města, berauce penjze a skwostněgšj náradj měšťanůw, činili neustále nápady na wesnice, wybjragjce obilj i dobytek ubohým rolnjkům, a zapalugjce pak wydrancowaná obydlj. Těm, genž se útěkem po lesjch zachowati domnjwali, negen že to, co ubozj byli ochránili, nemilosrdně wydřeli, nýbrž i mukami ukrutnými na nich, kdeby poklady ukryté měli, se domáhali, mnohé topjce a giné opět w kolo zaplétagjce. I do kostelůw, kamž někteřj gměnj a wzácnosti swé na gisto ukryli, wedrala se laupežná zběř, a owšem sami na sebe nezapomenauce, odwáděli část nalaupeného zlata a střjbra českého pánu swému.

Takž wypisugj ukrutenstwj, genž se na ten čas dálo, sauwěcj spisowatelowé (pokračowatel Kosmasůw), žádného giného rozdjlu mezi pronásledowánjm prwnjch křesťanůw a tehdegšjm utrpenjm národu našeho nenalezagjce, nežli že tehdáž modláři proti křesťanům, nynj pak křesťané proti bratrům tak nelitostně zůřili. —

Než w bjdě této, když se žádný takořka z mocněgšjch pánů českých branau rukau hned na počátku proti bezprávnému počjnánj cizincůw mužně nepostawil, ugal se horliwý biskup Tobiáš z Bechyně snažnau péčj ubohé wlasti swé. Sotwa že dosáhnul (1279) wznešeného důstogenstwj swého, spogiw se s některými pány, směle gim w čelo se postawil. I wedli sobě stjžnost, nemohauce déle snášeti smutný osud wlasti, neyprwé u markrabj braniborského na biskupa a služebnjky geho, i když tu to nic nespomáhalo, obrátili gsau se s žalobau na Ottona k cjsaři samému. Tjm způsobem přinutili gsau Ottona, když při cjsaři laskawé pomoci nalezli, že do Prahy přigeti, ničemného náměstka swého odstraniti, a dobro wlasti srdečně wyhledáwagjcjmu Tobiášši z Bechyně zpráwu králowstwj musil odewzdati. Tobiáš nynj wšecku swau péči k tomu obrátiw, aby utrápený národ český od nehodných cizincůw, Branibořůw i giných nepřátel, oswobodil, nedal sobě držwe pokoge, až wšickni půwodowé wšeho toho zla z Čech wyhnáni byli, při čemž mu ochotně wešterá šlechta, gižto sama nesauc trpké následky předešlé nedbalosti swé, pomocj swau přispěla. Spogené této moci, wytrwalému a neohroženému biskupu musel nynj lakotný Otto powoliti; gemuž bez toho i cjsař hroziti počal. Tak donucen rozeslal Otto sám po wšech městech rozkazy neypřjsněgšj: „aby wšickni cizinci we třech dnech z králowstwj se wyklidili, wšecko náradj zde zůstawjce, ginák že ge osud zlodějůw a wražednjkůw očekáwá.“— Na tento rozkaz oddali se wšickni cizozemci, gakož wypravuge pokračowatel Kosmasůw, gako netopýři před swětlem dennjm na útěk. Takto odstraniw šlechetný biskup, wěrný wlasti syn, nešťastné tyto pigawice, usilowal s druhými stawy o to, gakby ubohého králowice z nelidských rukau Ottonowých, w nichž budaucj panownjk k žalosti národu dosud se nacházel, wyrwali. Přisljbil gim owšem po dwakráte, když mu 15000 hřjwen střjbra, gakož byl žádal, složili, wydati mladého Wáclawa, než po dwakráte zrušil dané slowo, newyplniw slib, přjsaze podobný. Teprw l. P. 1285, když se byl welikými sliby nenasycenému Ottonowi zawázal, k newyslowné radosti wšeho lidu přibral se do Prahy ze smutného zagetj přežádaucj králowic Wáclaw. — S plesem geg přigali Čechowé geho, a slawně uwjtal geg Tobiáš z Bechyně, a přjštjho roku 1284 složili wšickni dwanáctiletému králowici přjsahu wěrnosti. — Při této přjležitosti progewil opět Tobiáš skwělý důwod swé nelįčené a nezištné lásky k wlasti: prwnjť byl zagisté z biskupůw pražských, genž při obecné toho potřebě králi s brannau mocj w čas wálky ku pomoci do pole táhnauti se zawázal, ačkoliw geho předchůdcowé a časů tehdegšjch smýšlenj wůbec powinnost tuto zawrhowali, a držwe samu wlast našj negednau pobauřili. I ačkoliw pro tento skutek u wlastnjch sobě podřjzených, záwazek tento za otroctwj powažugjcjch, w pohaněnj uběhl: potomnjch wěkůw historie čin geho šlechetný chwáliti, a smýšlenj geho následowánj hodným uznáwati nikdy nepřestane. —

Wlastenským duchem nadšený biskup snažil se napotom, když Wáclaw na trůnu českém giž se upewnil, powzbuzowánjm mladého krále, aby to, čehož při wychowánj

geho nikemný poručník byl zlomyslně zanedbal, newj wssemocně wynahradil, pohnauti. I nebylo tu mnoho práce potřebj: králowic, dobrého gsa srdce a zdrawým rozumem nadán, cítil sám, čeho se mu nedostáwá, wssecku pilnost k tomu přiložil, aby upravil králné nadége, gakéž w něho celé králowstwj skládalo. Horliwý biskup byl geho wůdcem, byl geho učitelem neunawným, a obzwlásstě k tegnám, s njmiž by se předewssjm panowník důwěrně seznámiti, a w nj často nahlížeti měl, lásku w něm rozniťil; a tak wlasti swé dobrého panowníka wychowaw, po celý swůg žiwot radau a pomocí, zkussenostj a uměnjm geg podporowal, rozssirauge wssude důkazy dobrého, wlasti milowného srdce.

Nebyluněgssj gménu geho památku bylo by zgednalo wysoké sskoly pražské, gež horliwý biskup založiti usilowal, gsa přeswědčen, že čjm wjce oswěta a wzdělanost w národě se rozssiřuge, tjm wětssjho zniku a zdaru blaženost a prokwetánj národu běře, a základowé obecného pořádku mocněgi se utwrzugj. Milerád podal král Wáclaw učiteli swému milowanému ruku pomocnau k wywedenj krásného tohoto záměru: než nerozumné, z podiwných a zagisté z nečistých pramenůw wyplýwagjcj odpor, gegž někteřj z nemocněgssjch pánůw českých w tom položili, uskutečněnj záměru toho zprwu zdržel, pak ale, kdy půwod wssého sstěstného Tobiáš z Bechyně smrtj sessel, docela zničil. Umřel pak tento wlastenský biskup, horliwý a maudrý rádce swého krále, wyswědčiwsse wlasti swé, l. P. 1296, sprawowaw biskupstwj pražské, gež přigmauti se zdráhal, k welikému prospěchu wlasti let sedmnácte. „Nemáme Čechowé," dj Cornova, „rádi cestu k spasenj wěčnému sobě od pastýře takowého ukazowati dáti, kterýžto co wlastenec o gich wezdegssj tak účinliwě se staral!" —

6.

Upálenjm mistra J. Husa a Jeronyma Pražského w Kostnici, a nemaudrým sobě počjnánjm cjsaře Zikmunda wznikla krwawá a nesstastná, patnácte let trwagjcj, tak nazwaná „husitská" wálka, kteráž wssecken kwět slawné wlasti nassj zničila, a bludeké rány gj zadala, i strach gména českého u cizincůw, kteřjž z počátku w Čechách hoených kořistj dobyti se domnjwagjce, ze wssech stran na ubohau wlast se walili, wůkol daleko ssiroko rozhlássila. Nerjmutněgi dotýkagj se děginy wěkůw těchto srdce každého wlastence, zwlásstě proto, že Čechowé, náboženstwjm na mnohé strany rozpadlj, gedni druhé lité wraždili a proti sobě wezspolek ukrutně zůřili. Oddáwagjce hodinkau mysl slawné

Kutte a nesslýchané wálečné příběhy swých, gichž mezi sebau zůřenj a hubenj wlasti dotknauti nemůžeme; obzwlásstě stenauce nad tjm, žeby k obraně wlasti za onich časůw gsau dokázali, z druhé strany té nesstastné zásluhy, gakáž obě strany tehdáž byla uchwátila, ani dost se naděgiti, aniž gi wyčjsliti nemůžeme; odpjce to, co i gim zásluhy wezy zasluhuge, smutku se ubrániti nemůžeme. Tolikož při hrdinském skutku Anežky Čegmské spomenauti sobě položme.

Léta P. 1432 pustil se Prokop Weliký, wůdce Táborských, znamenitý hubitel swé přehrabé wlasti, rowněž gako Žižka, s wogskem swým do Morawy, hrady wssecky, gež pánowé mu odpjrugjcj w držení měli, dobýwage, gindy geste wyžehné a milostiwé se zagetjmi nakládage. Přitáhl konečně ku Kamenicům, pewnému hradu na pomezj morawském ležjcjmu, gegž násilně dobyti sobě ustanowil. Hrad ten s městečkem a s kragjnau náležel po otci swém, nedáwno zemřelém, w drženj mladé Anežce Čezimské. Prokop, rozložiw se s lidem swým walným okolo hradu, wyslal některé posly na hrad k Anežce, gi napomjnage, aby se wydánjm se hradu neobtěžowala, gindy že se hrad stíte. Než mladá tato, náboženstwj otcůw swých wěrně oddaná tjmka, plna ducha rekowného a mysli zmužilé, mimo to pomoc sobě přislíbenau očekáwagjc, smělé hrdinskému wůdci nepřemožitelných Táborských odpowěděla: „Gsemť sice panna auzká a slabá, aniž gsem kdy wáleč-nému řemeslu a skutkům wogenským nawykla: nicméně mysl tak hrdinawé, a ducha tak nezbádného nesem, abych se gi i slow měla obáwati, a hned na wyzwánj hrad otcowský bez wssého dalssjho odporu postaupila; wjzjcj, že kdyby i gá sstěstj wogenského zkusiti mjnjm."

Těmito slowy obtyrwzený posli Prokopowi, ku zaslaženému telnému odporu, mělisto hned nepřiwed k útoku se hnáti, wssecko podobné mysli rozkázaw, wůkol hradu a zmužilu wssem nelétné pořádky swé dobýwagjc. Zatjm blížila se skutečně přislíbená pomoc. Menhart z Gindřichowa Hradce, spogiw se s Janem z Guttensteina, i swoliw se zástupy Zaluka z Wolssowa, chwátal ohrožený hrad přibužné swé Anežce. Prokop, dowěděw se o této wěci, i skoro poněkud se obáwage, aby snad ze zadu i z předu přigednau nepřátelé naň nepřigeli, obrátil se na tyto mocně pomocné, a Menharda nerozwedněl pošlem, i na hlawu porazjw, autěkem sobě žiwot zachrániti oba záme přinutil. Nerdále a nesstastněgi zůřiwému útoku Táborských odpo-

rowal Jakub z Božegowa, než wida saudruhy swé giž rozplaſſené, aniž naděge, gich množſtwj a ſjle odolati moci, nemage, zůſtawil každému na wůli, podlé možnoſti ſi žiwot zachowati, a ſám s některými ſwými kraginau, ſobě dobře powědomau, na Božegow ſſťaſtně wywázl, druhá pak čáſt lidu bogowného do hradu obleženého ſe wrhla.

Neſſťaſtný konec bitwy této nepozbawil nikterakž zmužiloſti rekownau Anežku; umjnilať ſobě tjm uſilowněgi hradu brániti, aneb w rumech geho ſlawný hrob, neb aſpoň ctné wýminky a ſwobodu wydobyti, kamby gj libo bylo, ſe ſwými ſe obrátiti. Prokop i při tak rekowném nepřjteli odhodlané mužnoſti ſi wážiti uměge, ani ſliby, ani wýhrůžkami gi ku wzdánj hradu přinutiti nemoha, ſnažně a horliwě neuſtálými útoky na hrad dorážel. Po 14ti dnech, když den po dni potrawy i wſſech záſob ubýwalo, a nebezpečenſtwj wždy wjce ſe množilo, widauc Anežka, že ſe giž odnikud žádné pomoci nadjti nelze, weſſla w radu ſe ſwými, a s Prokopem rokowati uzawřela. Wjtanéť bylo Prokopowi Welkému dané na hradě znamenj, gjmž oblehnutj, žeby rádi o ſmlauwu gednali, na gewo dali. I poſlalič ochotně průwodnj liſt na hrad poſlům, kteřjžby k němu do táboru ſegjti chtěli. Rokowáno z obau ſtran, až ſe konečně na tom uſneſli: Obleženým dán ſwobodný průwod, kamž by ſe obrátiti chtěli; hrad wſſak ſe wſſjm, co na něm, s weſſkerými záſobami a ſtrogmi wálečnými Prokopowi a Táborſkým odewzdán. —

Anežka, obdiwowána od Prokopa Welikého, proti němuž byla bogowala, odebrala ſe s lidem ſwým na Chauſtnjk, a odtud dále na Teyn, kamž gi pro giſtotu pán ze Šwamberka doprowodil.

[Pokračowánj.]

Čas a duch lidský.

Bůh a láſka obrážj ſe wůkol nás, miláčků nebes, powždy a wſſady — ač powždy a wſſady w ginaké obláčj ſe raucho — tu we ſwětle a leſku barew, tam w rozmanité žiwočiſſtwa powaze, žiwnoſti a pleſu, zde we zbožných myſſlénkách, citech a záměrách lidſkých, tamto we kwětu člowěčké bugaroſti, tuto w něžném kwjtku proſtomilé Weſny, tamto w oborech bezčetných ſwětů ſauſtaw — hle, weſſkerenſtwo neſe ráz Welebnoſti, a dobrota Swrchowaná wěčně nám na zřeteli. Bůh a wſſeplodná láſka geho geť gakoby ſlunce, když wtiſkuge ſwůg utěſſený obraz wſſem tworům — weliký oceánu, barwitý krůpěgi roſnj, ſkrowninký oku lidſkému, čerwený gahodě, ſtřjbrný praudné řece, ruměnný panenſkým lilijm, měniwý richému deſſti po bauřce, gemně třpytjcj bledému měſjci a modrawým hwězdám wážné půlnoci. Ne wſſak gen powrch předmětů wſſech oſwěcuge a ljčj tato ſtálice, ale i progjmá ſwým oživugjcjm teplem utroby ſwých oběžnic, a žiwot, rozkoš, ráge z nich wywodj. O třikrát blažený duch lidſký, genž, poznaw dráhu ſwau, od nj ſe neuchyluge, a gediné zřenj ſwé tam obracj, aby w užſſjch wždy kruzjch o ſwůg ſtřed — wěčnau maudroſt a dobrotu — ſe otáčel, a tak žiwot, rozkoš a ráge po ſwé wlaſti na ſwé ſauběžnice rozſjwal, an Bůh geho myſl oſwjtil, a láſka geho ſrdce ku zdárným činům rozehřála. Rozsypal.

Dne 28. dubna. Řjmané ſlawjwali toho dne ſlawnoſt, »Floralia« nazwanau. Weſſkeré domy byly wěnci ozdobeny, a wſſecky ſtoly kwětinami poſypány. Lidé ſe owěnčili kwjtjm, zpjwagjce weſelé pjſně po ulicjch. Nepřináſſeli Řjmané bohyni Floře žádnau ginau oběť, nežli weſelé žiwota požjwánj, nebo domnjwali ſe, že neykráſněgſſj čáſtka w roce, totiž garo, ſtogj pod wládau této dobrotiwé bohyně. — Geſſtě podnes wiběti geſt u letohrádku Ludovisi w Řjmě zřjceniny-raubenj, kde ſe ke cti bohyně Flory hry prowáděly. Mladé djwčiny zde toho dne tancowáwaly, a honjwaly ſe za plachými ſrnkami a za zagjcemi, připrawugjce tjm diwákům obweſelugjcj diwadlo. Weſeloſtj gediné chtěli ſi Řjmané bohyni Floru nakloniti, aneb ſe s nj ſmjřiti; předſtawowaliť ſi Floru co bytoſt, pod gegjž wládu obilj, owoce, woſk a med, oleg a wjno náležela. Pročež ſe ſlawné tyto hry obnowowaly na radu ſybillſkých kněh po neaurodném roce, aby ſe nimi ſſkoda odwrátila, hrozjcj kwetaucjmu obilj, a owoci na ſtromě rudau, aneb ſſpatnau powětrnoſtj. A to ſe horliwěgi dělo, kdy ſe byly hry tyto před tjm za něgaký čas opomenuly, a nato ſucho a neauroda náſledowala. Diwno, že ſtařj ſe wynaſnažili, s rozhněwanými bohy ſmjřiti ſe pauhau weſeloſtj a hlučnau hrau. Obſtaránj těchto her bylo welmi wzneſſeným auředníkům, totiž Edilům, zanecháno, kteřj čeſt tu draze zaplatiti a neſmjrné wýlohy dělati muſili, rozdáwagjce toho dne lidu hrách a boby, gakoby předſtawowali dobrotiwau bohyni, k gegjž cti ſe ſlawnoſt ta ſlawila. I ſám zaſmuſſilý Kato prominul mnoho o této ſlawnoſti. Gſa gednau totiž hře přjtomen, a znamenage, že u geho přjtomnoſti lid ſe zdráhá, oddati ſe zcela pleſu, wzdálil ſe, aby rozmaru rozweſeleného lidu nebyl překážkau.

[1788.] Sabač, turecká pewnoſt w Srbſku, autokem dobyta byla.

[1793.] Karel, arcikníže rakauſký, wgel wjtězoſlawně do Bruſelu; wůz geho ſami měſſťané táhli.

[1799.] Seklerſſtj huſaři oſadili Raſtadt.

[1835.] Uzawřela ſe umluwa o propuſſtěnj zagatých, při kteréž lord Elliot k docjlenj lidſkého wedenj wogny obpjragjcj ſtrany w Nawaře ſwedl; a umluwu tu podepſal Valdes a Zumala-Carreguy. K.

Tiſkem a wedenjm Jana H. Poſpjſſila.

Čjslo 18té

Časopis tento wychazý u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Dlauhé ulici, čjslo 946, k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti arch wždy gestě půlarchowá přjloha přikladá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

5ho kwětna] [1836.

Wlast kdož chcem milowat, zbožně chowejme se.

M. Kláceł.

Z epické básně: „Přemyslidé“ J. Erazima Wocela.

Kterak král Otokar pole zbjral.

1.

Na hradě poděbradském se čjše pěněgj,
Tam w hostinské komnatě pánowé sedęgj;
Nerozhlažj wšak hody gim w audech weselost,
Neb w tichém zadurděnj tam sedj každý host.

Tu *Beneš Chaustnjk*, starý na Poděbradech pán,
Wywolá: „Bratřj milj! nechť wýhost smutku dán.
Ai, za měsjc se teprw z Poděbrad stěhugi,
Pročež ať hosté milj dnes gesstě hodugj!“

Z *Osecku Boreš* pěstj na stůl ted' udeřil,
Až z rozhaupaných čjšj mok po stole se lil;
„Ha, ha!“ wywolal, „tobě milostnau lhůtu dal —
Mne z města meho nakwap náš milý králjk hnal!“

Pan *Bawog* zwolá: „Mně též chce statky odgjmat,
Budu se tedy *Bawog z Žebráka* gmenowat!“
Pan *Černjn* hlásá: „Giž gen gedinau wjsku mám —
Protož se i *Černjnem z Chudenic* nazýwám!“

Pan *Hynek* též upěge: „Žalostná porobo —
Ted' gmeno mého rodu gest *Waldstein Chudoba*!“
I *Žerotjn* a *Seberk*, *Krasikow*, *z Dube*, *Lew*
Roznjcenými slowy prouášegj swůg hněw.

„Zel mu!“ tak z *Wjtkowiců Budiwog* hrůzně klel;
„By w blesku samowlady nad krály sam se skwěl,
Nás skotil w prach — nad námi trůn geho hrdě čnj —
Wšak wůkol trůnu wěštba pohromy bljzké znj!“

Wjtkowić pomstu wěštj — tu bledne mnohá twář,
Neb *Otokar* nad wlastj rozhlenul sláwy zář;
Slyš! z wěže trauba zwučj — rachotj dolů most,
Giž do komnaty wstaupil neznaný cizj host.

Wyslanec to králowstwj — ten wůkol pánů sněm
Pozdrawiw oznamuge, co geg přiwádj sem;
Kterak, by křjž nebeský byl šjře welebeu,
Král Otokar panošám ustawil k sgjzdě den.

Kterak s polem sebraným, s českými hrdiny,
Přeslawný pan chce táhnaut w pohanské kragjny;
Pročež, kdo slávu wzýwá, kdo wlast a wjru ctj,
Ten i s družinau dobrau ku králi připrazj.

Odstaupj posel. — „Eihle, giž pomstau hrozj čas!
Tak *Budiwog Wjtkowič* rozhorlj strašný hlas;
Nechť táhne hrdý králjk k pohanským dědinám,
My tu si wydobydem — snad wje, než odňal nám!"

Pan *Hynek* dj: „Kde prapor Čechie slawil seč,
Tam swjtjwal přegasně i rodu mého meč! —
A meč wyraziw *Waldstein*, co angel sláwy stál;
„Gá táhnu, kam mne wolá *lew* náš a *čest* a *král!*"

II.

Ty, slunce naše české, twá swatowěká twář
Nezhljdla nikdy w Čechách tak lesklých kowů zář,
Gakauž králowským slowem rozswjtil Otokar,
By wěnowal swé wlasti oslawy nowý dar!

Po palaucjch, až tam, kde dalekomodrý lem
Negistau mlhau dělj oblohy kruh a zem,
Se stanů řady četné bělostj labuť pnau,
Tam wůkol nesčjslné se woge rozlehnau.

Pukléře, háwy, lebky se bleskem slunce skwj,
Tam oštěpů a mečů přehusté lesy tkwj;
Nad oštěpy a meči w nádherné gasnosti
Wynášj se prapory k nebeské modrosti.

Rozmanitě mjhá se oděnců cizjch krog,
Gež wůle Přemyslowce wyzwala w geden bog;
Tam *Rakauska* a *Slezska* i *Morawanů* zbor,
Tu *Lužané* a pluky ze *Štyrska* tmawých hor.

Od *Rýnských* winohradů biskupské setniny
Rozkřjdlj se za lidstwem *pjsečné kraginy;*
Zde *Durynkowé*, tamo válečných *Sasů* lid
Rozmanitě wypjná nádherných helmů kyt.

W průčelj wogů skwj se králowský Čechů rek,
Gegž hlučně pozdrawuge křjžáků walných gek;
A wůkol *Otokara* se hemžj wůdců zbor,
Biskupowé, wládyky, též *Otto z Branibor.*

Teď cwálá král k prawému okřjdlj táboru,
Nad njmž se lew wynášj w čerweném praporu:
Tam wýzwukem radosti geg wjtag' Čechowé —
„Wjtám tě," král zaplesá, „můg sláwoskwaucj lwe!"

A gak když wůkol luny se hwězdy rozblesknau,
Tak kolkol lwa korauhwe se pánů českých pnau;
Tam *Kolowratůw* kolo, zde růže zlatá tkwj,
A tu se *Sternberkůw* přeslawná hwězda skwj.

Tam zraky pánů z *Wráby*, *Mladoty*, *Malowců*,
Z *Nemyšle*, *Pětipeských*, rytjřů *Radkowců* —
Tu prapor *Michalowských*, panošů z *Kalenic*,
A tam *Wančurů* žerdy a pánů z *Strakonic.*

A na komoni hrdém progjždj dál a dál
Průřadj bohatýrů s giskřjcjm okem král;
Teď twář geho se zardj — na žerd upjná zrak,
Na němž *Čeynjnů* pánů se gewj slawný znak.

Bljzko něho s prapory roztáhli chrabrý řad
Pan *Seberk*, rytjř statný, a *Bůwog z Poděbrad*,
I z *Oseku* a z *Dubé*, wěhlasnj hrdiny,
Též *Oldřich z Hradce* w čele swé dobré družiny.

A tam pan *Hynek* stogj z *Waldsteina*, slawný kmet,
A wůkol erbu geho ginochů krásný kwět.
Tu král na pány české, gimž statky odegmul,
Zalité slzau oko s užasem blahým pnul.

A ku panu *Hynkowi* se bljžj Otokar:
„Mé djky za ten slawný ginochů garých dar!
Wšak rci, odkud pod znaky slawného praporu
Wyzwal gsi těch panošů do křjže táboru?"

„Můg králi weleslawný!" starý pan Hynek dj,
„Dwůr *Chudoby* giž wjce panošů nehostj —
Těch čtyrmecitma mládců, co wůkol mne se pnau,
To, pane, krew má wlastnj — synowé mogi gsau!

Nechť gsi odegmul statky — *popřeg nám sláwu gen*,
By i w *Chudobě* skwěl se *Waldsteinů* starý kmen —
Neb wydobýwat mečem oslawy ratolest,
To, milý králi, welj českého pána čest!"

Tu ljce krále polil čerwené záře pal,
Komoně boda swého, wyletj w diwý cwál —
„Hoi, zhůru woge!" wolá, rozšwihna meče blesk;
Tu bubny zarachotj a trub zazwučj třesk.

Po pěti letech.

(Pokračování.)

„Wlasce?" podiwili se oba přjtelowé; radostné překwapenj gewilo se na twáři Bedřichowě — Stanislawowa twář neyplamenněgšjm ruměncem zahořela.

„Neřekl-li gsem to, že se diwiti budete?" smál se dále herec. „Wěk slunce dnů a cest našich gest tak zamotaný, že se negmj člowěk zdrawého rozumu zraziti, gestliže mu ge ruka rodu cizjho wymaniti pomáhá."

„Nemysli si, že wlastenectwj moge kdy tak šťastné twárnosti — tak zakrnělého sebemilenstwj a protiwné odpornosti ke wšemu cizjmu nabylo, abych si w čas potřeby rukau ginorodau k pomoci podati nedal," odwece Bedřich. „Tomu gedině se diwjm, že i tobě pomoženo Wlastau, gešto i gá za blaho swé Wlasce díky wzdáwati powinnowán gsem."

„Tak? — I ty —?" užasnul Stanislaw, a gemnobolestný úsměch přeletěl přes twář geho, galoby garnj slunečnj pobleſk přes kraginu, w rannjm šeru tonaucj. „Tehdy gsme byli podiwnau hodinau přes mezník dětský kročili, práwě když nad wesmjrem planeta wlastj wladařila. Wám oběma blaho wzešlo rukau Wlasty — i žiwot můg djwka italská owěnčila růžemi, a wšak gich trnj srdce mi zbodalo."

I wygasnilo se nynj před očima obau přátel — nynj poznáwali, proč se s mužem, gindy pewným, patrná byla stala změna žalostná. — „Nešťastná tedy láska!" — řekli oba k sobě potagi; i měli oba dostatečnau přjčinu takto sauditi, gelikož každý z nich přiznánjm Stanislawowým přeswědčenj nabyl, že wlastnj geho štěstj w spogenj se nacházj — s nešťastnau láskau přjtele. A wšak nic pod dalekým nebem, mezi nesčjslným množstwjm lidských utrpenj, tak lehko k bolestem nowým popudliwo, nic citelněgšjho nenj nad srdce, nešťastnau láskau raněné. To gest ta neygemněgi naštruněná, neygemněgi naladěná harfa, gež při neyslabšjm dotknutj se prstů neuměných žalostně zaznjwá, tenkráte gen libau zawzniwagjc pjsnj elegickau, když ruka autlá i zkušená w strunu gegj sáhne.

Oba galoby tagným usgednocenjm za dobré uznali, nedotýkati se otázkami raněného přjtelowa srdce.

„I to gsem gá giž dáwno wěděl," přegal řeč rozmarný Wiljm. „Nediw se, nediw! — Gá měl přjtelkyni Wlastu, gešto přjtelkyni twau, také Wlastu, i swau přjtelkynj nazýwala."

„Takže?" trhnul sebau malíř — „tys dostal zpráwu o Fenelle?"

„O Fenelle tedy?" zasmál se herec. „Ale, gméno mi gešt scházelo — ale w denníku mém gesst dosti mjsta wynecháno, aby se na něm Fenella i Stanislaw zaskwěli."

„Ai, to nebeská harmonie!" — diwil se Bedřich dále; „teď i s námi naděge přepotěšná zahrála. Také gá srdečně děkugi blahe swé, genž přjtelku twau, Stanislawe, i twogi přjtelkau nazýwala."

„Nuž, tedy mluwte, u wšech milostných bohů — wyprawte mi, co o nj wjte" — zaprosil i zalkal Stanislaw; „ai gipcu w rauších šerwech — w šlakem zablesku ona zase nadčmau se gestě gednau rozpršile, kteráž na krátky čas ozwěčowala žiwot můg, a w gegimž lesku gsem wyšlawiti hodlal swé budaucnosti chrám."

„O Fenelle twogi" — odpowěděl Wiljm, a přjteli ruku stiskl, „hněw twůg mě nezachwatj, že gi twogi naziwám — o té ti žádnau zpráwu dáti nemohu. Moge wlastnj historie welmi krátká gest — i skoro tak gednotwárná, galo mé denní na glawštu chozenj. Poznámi se, žeby z nj přjtel Wilemjn ani nowelletku udělati nedowedl, aby několik stránek některého časopisu wyplnil."

„Stůg — a pořečkey od swau historij!" zwolal nynj Bedřich. „Wjmtě, žes umjwal dobře pomjtati, i bylo by škoda, aby, čemu ses za pět let přiučil, tolike před námi ctajal. Ge mi dás, gá ti gestě gednoho — i dwa posluchače zgednám?"

„Nadějat ze ta, co sám dostanu! — Hleď tedy, abys hosta swého aipcen na zawřené sedadlo, ne-li do loje uwedl. To si ale pamatug, že u mne neplatj:

„Doch der Segen kommt von oben" —

když toliko geden hlas — a genom dwě ruce na galerii zahřmjwagi."

„Nuž, tobě k wůli tedy hosta swého do loje uwadjm, i nadějl se, že mi k necti slaužiti nebude."

Mezi tjm byli se po trawnatém nahradj až ku wchodu do weliké sjně přibrali.

„Až potud — a nic dále!" řekl nynj Bedřich, a po twářjch geho wynašelo se ujmánj neyblaženěgšj. Bylai patrná rozkoš geho, a sice přátelům gestě patrněgšj, ponewadž byli gjm umyslu, w mladém bodrém weselenau melancholii spatřowati. — „Až potud, a nic dále" — řekl. „Až potud gde wšickni na počátku galo genáci mládenci stogjme — galož gsme před pěti lety stáli, ačkoli teď každý s ginau zkušenostj, s ginym pocitem. Až čert ze dnů našich, galož gsme si dříw slibili, pozdějí geden druhému stogjme — nynj toliko pro-

nu gediného děgstwj z činohry swého žiwota před námi wyhrnu, ale tjm mě i nagednau na giném stogisstí uwidjte, s ginými péčemi a ginými radostmi obklopeného, nez gaké wás po dnessnj dobu doprowázely."

A wstaupiw po těch slowech na zbořený práh welké sjně, nápěwem Spohrowa Mefista zwolal:

„Sykorax, tě pán wolá!"

A hle! na zwolánj to wystaupila z wedlegssj sjňky ne stará čarodějnice w dlauhém čerweném ssatě a s stoletau twářj — alebrž mladá, wnadná ženssina s překrásným zarděnjm a libostným usměchem.

„Panička, pánowé" — mluwil hudec dále, a s lehkými poklonami k oběma přátelům se obrátiw, gim ženssinu, této pak muže představowal. „Pan Stanislaw Nowotný, dobré pověsti malíř a Čech — tuto králowského diwadla D... herec —"

„Nedobré powěsti, ale také Čech!" přegal mu se smjchem dalssj slowa herec. „Wiljm Swoboda, přjtel znamenitého muzikanta a skladatele" —

„Některých wyhwjzdaných zpěwoher — nenj-liž prawda?" — přegal gemu opět Bedřich slowo. — „A tuto Marie, geho manželka."

Wssebecná znikla radost; i z čela Stanislawowa na čas mraky trudné zapoletěly — okem, ples i žal gewjcjm, na Marii pohljžel. A když i chůwa s nějným nemluwňátkem přistaupila, počjnal si Wiljm gako sedmileté pachole, ljbage, tiskna, i haupage syna sstastného přjtele. Wespolek bylať to genom gedna rodina. Choť Bedřichowa znala přátely manžela dle popisu geho, samať pak byla u swé celé bytnosti gakoby wýborná, otewřená kniha, w njž bylo lze čjsti každému, kdož oči zdrawé přinesl. —

Zatjm pak byla hospodářka i muže přiwedla, a pomocj těchto ochotných připrawen stál brzo stůl a dubowé židle w neyzachowaněgssj komnatě weselým howorem zawznjwagicjho hradu, a na stole perlilo se wjno, gež byla chůwa z kočáru Bedřichowa přinesla. I připigeloť se na přestálé strasti, užité rozkosse, blahé shledánj a sstastnau budaucnost; potom pak kad na powjdánj dossel.

Wiljm opět dowádiwému ginochu se podobal; i prowáděl žerty s přjběhy swými, powjdage s komickým lánjm na osudy až po tu dobu, když se byl s Wlasskau seznámil.

„Tu k nám přigela," wyprawowal dále, „po hostinsku zpjwat a srdce gjmat signora Romani" — —

„Romani?" zwolali s užasem mladj manželé, a mladé choti ljce zahořelo.

„Nuž, toť nás Bůh do swěta poslal," — doložil Bedřich — „aby dnowé nassi w krásném sauzwuku, w pewném spogenj, gakoby gedným řečisstěm plynuli. I w kolo osudu mého sáhla Romani."

„Ale kdož gesti tato tagemná signora Romani?" ptal se s wraucj dychtiwostj Stanislaw. „Gá toho gména ženssinu w Italii nepoznal."

„Wtělený angel gest!" horliwě odpowěděl hudec.

„To gest! A wssak o tom gediné mně sauditi přislussj," zasmál se Wiljm; „twůg angel po boku ti sedj — ať geg nerozhněwáš!"

„Ai, za gak possetilau mě máte?" odpowěděla s krásnau hrdostj i skromnostj mladá manželka. „Signora Romani byla neyspanilegssj mezi tisjcemi žen spanilých, gakož i neyssslechetněgssj mezi sslechetnými. Manžel můg nesmj se u přjtomnosti mé zastydět, wydati o tom swědectwj; neboť práwě spanilost a sslechetnost gegi byla půwodem nassého sstěstj."

„Na gegi blaho!" zwolal rozgařený herec, plné sklenky se uchopiw. — „Bylať — i dá Bůh, že až dosawáde Romani krásná a sslechetná žena, rowněž gako wýborná zpěwačka gest. W radostném pobaurenj bylo celé diwadlo, když poprwé zpjwala. Zborně tlačilo se k nj množstwj po prwnjm gednánj — i gá newssjmaný druhý amoroso stál gsem na bljzku. Měli gste kolem to diwenj widěti, když na mne, gakoby na dobrého známého, promluwila. Gesstě gi slyssjm: „Račte mě zjtra nawsstjwiti; přinássjm wám zpráwy z Italie." — Gá stál gakoby omámen. — „Znáte pana Swobodu?" ptali se kolem. — „Welmi dobře. Ale wy, zdá se mi, že geg neznáte, aneb on sám s wámi na cukababu hrage. Gáť geg na welkých diwadlech na prwnjm mjstě widěla — i musjm se přiznati, žebych geg i tady ráda opět w prawém okresu spatřila, abych dala slowa swého důkazy." — I nemohlk gsem pochopiti, kam osoba, mně cele neznámá, cjlj. Přiznámk se — zrcadlem ctnosti se mi býti nezdála; bylk gsem wssak sstěstj swého giž mnohým způsobem nadarmo zkaussel, i nezdráhal gsem se tuto nowau cestu nastaupiti. — Nawsstjwil gsem gi — s tagným studem pak domů gsem se wrátil. Po prwnj rozpráwce bylbych gi na kolenau za odpusstěnj swého hřjssného důmněnj odprosil. O tobě mi, Stanislawe, wyprawowala. Neznala tě sice — ale přjtelkyně twoge o nás třech wěděla. I myslilk gsem, žeby nic slussněgssjho nebylo, než do přjtelkyně přjtelky přjtele se zamilowati — a hle! nemohlk gsem sladkému pokussenj odolati. — Třetj den na to hrál gsem osobu Mortimera! Bylbych se wysmál, kdyby mi to někdo

před týdnem byl řekl; ředitelstwo chtělo se wšak hostu wýnosnému zawděčiti, a snad i na delšj čas geg opautati — a to bylo štěstj mého počátek. Stoge ke hře před Stuartkau, myslil gsem na Romani — a zaljbil gsem se; ljbil gsem se i po druhé a po třetj w rozných osobách, a obecenstwo pochopiti nemohlo, proč bylo ředitelstwo schopnosti moge až dosawad ladem ležeti nechalo. Štěstj moge kwetlo w plné gistotě, i w blažené naděgi. — „Nuž, ga wám srdečné štěstj přegi!" řekl mi po něgakém čase herec, genž byl až posud osoby hrawal, z gakých gsem geg nynj wytisknauti hrozil. „Přegi wám štěstj. Nezapomeňte mě na swatbu pozwati." — „Na gakau swatbu?" — „Nedělegte tagnosti," usmjchnul se bywalý prwnj amoroso s prošlým kontraktem. „Signora Romani" — — Mně bylo, gakobych w plamenný Wezuw byl upadnul. Stal gsem se giž rozprawkau města? — Wěděli o mé náklonnosti? Zagisté herců a diwadla býwagi hognjm pramenem městských rozprawek. I ustanowil gsem sám u sebe, gednau ranau dalšj průtok gegich zastawiti, anebo ge w řečiště prawdy odwesti. Šel gsem k Annunciatě. — Annunciata Romani moge newěsta —! to mi po celé gakoby hudba nebeská zwučelo. — I zdálať se mi tenkráte půwabněgšj, než kdy gindy. Newěděl gsem ale, gak začjti. Gakoby w žertu prohodil gsem: „Wjte-li, že z nás dwau newěstu a ženicha udělali!" — „Udělagi z nás gešté dwé nešťastné milugjcjch, až se dozwědj, že zegtra odgedu!" — Mně bylo podruhé, gakobych w plamenný Wezuw upadal: a zkrátka — dozwěděl gsem se, že láska moge co zrnė neaurodné bylo padlo na cestu, že signora Romani nikdy ruku swau muži nepodá. Toho gsem se byl u djwky italské nenadál. I rozlaučil gsem se s nj — na mau wjru! radbych se tomu nynj zasmál, ale nepokogné cosi pod lewými žebrami mě upomjná, že mi tenkráte do smjchu nebylo. Pochowal gsem lásku swau, ale nad hrobem gakoby dobřj duchowé tance prowáděli, a na budaucj žiwota mého cestu zalétagjce, kwjtj sypali, kudy gsem kráčeti měl: štěstj bydlelo semnau od zagewenj se Annunciaty. Slibilať mi, že se za dnů přjštjch gešté potkáme. Naděge tato co spanilá zwjřednice nad hlawau mogi se wznášela; i byloť mi, gakoby gegi památka dráhu weselého muže s opatrownau twářj budaucně prowázeti měla. A zdaliž gsem se mýlil? W krátkém čase došlo mě chwalitebné a wýnosné pozwánj k diwadlu D...skému. Před tjm byla tam Romani zpjwala. Mýlil gsem se? — Zeptám se gi na to, až nás dwé zase opět tak blízko swedau, že gi budu moci plnau sklenku zawdati!"

A takto řekna, plnau sklenici pozdwihnul.

„Zdráwa buď!" zawznělo ze wšech úst, a sklenice o sklenice cinkaly.

„Děkugi wřele!" odpowěděl na to wšechněm známý hlas, a když se byli přátelé ke dweřjm obrátili, djwku w oděwu neapolském na prahu stogjcj spatřili.

„Fenella — signora Romani!" — zawznělo zase ze wšech úst, a u welikém pohnutj wyběhli se hosté w komnatě. W radostném trnutj zarazil se dech w prsau Stanislawowých, nohy se pod njm zachwěly, a přátelé přiskočiti musjli, aby na zemi neklesnul. Také djwka přjchozj wrhla se tolikráte wytaužená k geho podpoře. I wywinul se muž z rukau mužůw, a krásna w lekty djwčjny, pewně gi sewřel w náruči — geg ona mocně winula k srdci; rtowé gich se potkali gako poprwé w Neapoli — a w horkém polibenj wywinula se bolest i rozkoš z dmaucjch se prsau. — Ani slowa nebyli ti oba gešté řekli, a přece w gich očjch, w gich pohledu, w gich polibenj wšecko bylo pochopitelné, co byli za čas obapolného rozlaučenj přestáli.

A přátelé kolem stogjce, plesali nad gich štěstjm. Radost gegich tjm wětšj byla, an w přjchozj djwce wšickni giž osobu drahau čjtali. — A [illegible]? — Slzu poděčnj nad hrobem lásky swé mocné z oka se deraucj utlačiw, přjštjch štěstj z upřjmného srdce přál.

„Kdežby se tehdy byl před pěti lety nadál, když gsme gakoby osamělj wrabci po střechách šťastnj tichého starožitných swětlů české slámy lezli, že se po pěti letech takto segdeme?" zwolal w kruhu přátel blažený herec. „Gať mám wěru chuť, našeho Milowjna přinutiti, aby přjhody naše w nowellu zapletl a na swětlo wydal. Kéžby zde giž byl!"

„Tu gest, i uchce gehe, nakloněne k wyplněnj prosby twé," ozwal se hlas ze zadu, a Milowjn, chwjlku zde giž stoge i s chotj nepozorowán, k předu přistaupil." — —

Byltě krásný den na Kunčticích!

Ale i radostný tento den — gasnj den gasné zraky zamhauřil, a wečer panownjka newiditelného z obzoru země wytiskl. Přátelé byli ši powěděli o přjhodách swých; Bedřich byl w sladkém zpomjnánj na prwnj swau lásku a [illegible] mezi ni wkročenj [illegible] Romani zapletal;*) Stanislaw zwěděl o Fenellině obě-

*) Přjběh geho snad pozděgi někdy čtenářům laskawým podám. Celá nowelletka tato dojista gen gakoby z [illegible] wětšj nowelly: »Umělcůw pauť« slegna, kteraužto se sebe wydati zamejšljm.

ti, a žiwot geho zgasnil se leskem wěrné lásky — wssechněch srdce bylo se stalo gedným srdcem, a z toho wystupowal rozmanitý howor, weselý žert i smjch.

Ale gakž byly hwězdy wzessly, utissil se howor i smjch, a sjně kunětické opět zmrtwěly. A dwa lehké kočáry gely pjsčitau cestau od hory staroslawné k Pardubicům; seděli w nich sstastnj lidé: hudec Bedřich s manželkau, básnjk Milowjn s manželkau a maljř Stanislaw s milenkau.

Opodál za nimi, sám a sám pod hwězdnatým nebem kráčel chodec, polohlasitě známau pjseň národnj si zpjwage. To byl herec Wiljm. Myssléuky podiwné stjhaly se w dussi geho. Hlasitě se zasmál.

„Slabé chmýřenj," poněkud s hořkým usměchem zwolal — „slabé chmýřenj, gežto se lidským pokolenjm nazýwáš! — Kde gsau úmyslowé, náwrhy a přánj nasse před pěti lety? — Kdež gest to weliké, to wznessené cosi, gežto gsme w krátkém čase ne pro swau, alebrž pro oslawu wlasti wykonati chtěli? — J přál bych si, abych wssem ginochům horké krwe possептati mohl: Na léta nedá se odměřowati mjra skutků wlasteneckých, neboť člowěk křehký gest, a powždy swau silau newládne; alebrž láska k wlasti prowázeti musj člowěka po celý žiwot, aby sjmě skutků blahoděgných, co den zrno po zrnu w úrodnau zemi padagjc, časem wzesslo a zakwetlo. T. H.

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

„Wy se horssjte na lid, kterýž zanedbán byw, schopen nenj takowých citů, gakéž gen podjlem třjdy wzdělaněgssj býti mohau. Raděgi buďte tak laskaw a powězte mi, zdali to české hory tamo na obzoru k oblakům strmj?"

„Tam na sewern?" odwece pocestnjk. „Ano, to gsau nasse hory. — Gest mi teskliwo, když ge zdaleka spatřjm; raděgibych se po temenách gegich procházel. — Ony neywzdáleněgssj napolo w oblacjch kryté gsau Krkonosse, o nichžto gste giž bezpochyby w powěstjch a báchorkách dosti zaslechl. Tamo ta z rowiny wystupugjcj, sama o sobě stogjcj hora, gest wážný Řjp, w prawo w Boleslawsku se wypjná zádumčiwá Bezděz. Nuže, gak se wám ljbj náš sewer? Odwraťte se od Prahy, a pogďte raděgi do kragů; gá wás doprowodjm, kam chcete."

„O, gakžbych rád ssel, ale nemohu! — Leč wy — snad času nazbyt nemáte, abyste mne tam doprowodil?"

„Gá? — Gá mám wždy času dosti. Žádný mne neočekáwá, žádný se po mně neshánj, žádný mi nemá co poraučeti, aniž co zakázati; gsem osamotnělý na swětě, a dáwno shnilé bude tělo mé, a žádný nezwj, že gsem žil."

Musel gsem se brániti, aby nepoznal, že pohnut gsem.

„Hoi, co na tom záležj? mluwme raděgi o giných záležitostech. — Gak pak dlauho se pozdržeti mjnjte w Praze?"

„To sám určiti nemohu. Newjm, gak se mnau osud nakládati bude. Také newjm, gak se mi tam ljbiti bude, an cele nepowědom w nassem hlawnjm městě gsem."

„Nuže, toť wám práwě přigde whod tento list, odtamtud přicházegjcj. Přečtěte si geg."

Wytáhl z kapsy složený papjr a podal mi geg k přečtenj. — —

„Gak se ti dařj na swětě? — Daufám, že tak dobře, gako se ti dařjwalo wždy gindy. Člowěk, genž ničeho neočekáwá, gako ty, nebýwá oklamán. Gen se měg na pozoru, abys si se na cestách někde nezamilowal, toťby byl trest nezaslaužený. Wjmť ale, že zbytečné gest napomjnánj moge, an ti tuze dobře známo gest to pokolenj po Ewě, i wjš dobře, že za to nestogj, abychom giskru lásky, kteráž do nassich wřelých srdcj wložena gest, gim obětowali. Tys mně w poslednjm listu swém tolik otázek předložil, že w stawu negsem wssecky zodpowjdati. Tážeš se též, co Praha dělá? Stogj na tom mjstě, aniž twářnost swau o mnoho změnila. Na obywately se mne neptey; mysli si o nich co dobrého chceš, wsse se na ně hodj. Literatura, uměnj, pospolitý žiwot, diwadlo a wsse ty wěci, na kteréž nynj swět zwědawě očj obracj — ty wssecky stogj w pěkném switánj aneb saumraku; proč? To tak dobře wjš, gako gá. Mám-liž ti něco o každém powědjti? — Poslyš!

Že zpozdilé — aneb abych mjrněgi řekl — dlauhým wěkem zaprássené časy literatury nassj giž zassly, i w hlawnjm městě zpozorugeš. J zde nám nastáwá garo a wznessený samolet wylétá z popele swého. Odhazugeme kožichy a plásstě, zakrýwagjcj nás; mluwjme a pjsseme česky, neostýcháme se déle, před celau Ewropau přiznati se, že Čechowé gsme. Opět uznáwagj i mnozj Pražané, že se nemagj co styděti za swau twářnost, aniž

za krew praotců swých, kteráž to wře w žilách gegich. Takowéto mjněnj, wjce a wjce zobecňugjcj se, i české literatuře k důstogenstwj pomáhá. — — Českých časopisů wycházj několik, málo wšak aučinliwých spisowatelů. Někteřj recensenti se tomu diwj a horšj se; gá wšak se nediwjm, ani se nehoršjm, wěda kde to wězj. Ku podiwu gest wěru, že se literatura statně zmáhá, an ti, kteřj na zwelebenj gegjm neywětšjho podjlu magj, slowo žádného zisku a díku aučastni se nestáwagj. Kdo tisk a papjr obstará, zwelebitelem literatury slowe — spisowatel gest osoba poslednj. Poesie, — ta ubohá w prozaických rukau se nacházj. „Co s nj?" — kýkagj posawadnj diktatoři naššj literatury. — „gest sspatný artikul — málo exemplářů se wyprodá; — kdo to čte? — čtenáři se tjm obstrassj! a t. d." Wědecká literatura? — O Swětowjde! Tu ani zdarma nechtj! — „Romány! romány!" se ozýwagj hlasy ze wšech stran. Tu se přjžene romantik s rukopisy pod paždj. Přjtelinku, ten howor stogj za napsánj. —

„Ah, román? Nu, toť gest dobrá wěc. Gakého obsahu? Gest zagjmawý? Gaký sloh? Lehký, srozumitelný? idea mrawnj?"

„Ano, progjm; gestiť to filosofický román!"

„Filosofický? Ten nemůžeme přigmauti. Náš lid nemiluge filosofii, (a my tjm méně, měl přjležitj.)"

[Pokračowánj.]

Drobnůstky děgepisné.

[Pokračowánj.]

7.

Za slawného panowánj Karla IV. skwěl se i ctnostmi i wýmluwnostj nad giné Konrad Štěkna, farář we chrámu P. Marie před Tegnem. Wrátiw se z cizinv do wlasti i wida, gak přjlissná nádhernost w rausse, a tjm i rozmařilost w žiwotě den po dni wjce se zmáhá, pozdwihl proti nj hlasu swého, a obnowau i mocnau wýmluwnostj tak gasně a zřetelně marnosti a hrubých neřestj obawnost wyobrazil, že panj pražské nádherná a rozmařilá raucha swá zahodily i gednodušé, přjslussněgssj oděw na se oblekly. Kdyby byl ctnostný Štěkna toliko marnosti ženských se dotkal, byliby i ti, kdož ho napotom pronásledowali, chwálu a čest gemu wzdáwali. Než nemage na tom dosti, zwjtěziti nad marnostj w oděwu, obrátil Štěkna sjlu wýmluwnosti swé proti lichwě, lakomstwj, neřestem wssech stawůw. Dotknuw se negednau pokrytstwj, gakž teď gli někteřjch obléhal, uwalil na sebe gich nenáwist, i musel mnohá pronásledowánj od nich wytrpěti. Než i tu ukázal, že negen slowy, nýbrž i skutky umj hlásati, co ústa křesťanská na wyznawačjch swých žádá: pronásledowán snášel tiše a pokogně giež nepřátel, kteřjžto geg co nepřítel a neyrychlegi zahubiti, o něm, gakoby kacjřem byl, powěst roztrausili, a wssude geg, i u lidu i panstwa, očerniti usilowali. Než Štěkna umřel pokogně, i pochowán gest we chrámu sw. Wjta na hradě pražském. S podobným osudem potkáwali se obyčegně ti neyšlechetněgšj a neyctnostněgšj mužowé wšech časůw i wšech národůw, prawda byla, co hlásali, ctnost, giž slowy i skutky rozssiřiti usilowali, a wšeobecné dobré, o které pečowali: a přece gen nenáwist a pronásledowánj, muky a trápenj, žaláře, ano i smrt poprawnj byla odplatau, giž wěštěrnici, bojíce se, by tiem gich a podwody swětu odkryty a wýhody ztraceny nebyly, na ně uwalili. Nicméně ctnost gich welebena bude na wěky, prawda, pro niž utrpěli, dobude wjtězstwj, a blahonost wešrenstwa i smrtj rozsiřowatelůw swých rozssiřuge se rychlegi, zmáhá se bugněgi, i wzrůstá krásněgi. Trpký osud rozsiřowatelůw práwa a prawdy dodá sjly těm, kteřj prawdu poznali, a gen mrzké, slabé dusse čau s te, cež dřjwe za prawé pokládaly, haněti a pronásledowati.

Denní kronika.

Před nedáwným časem přinesl posstownj posel w Brunšwjku muži chudobnému, gménem Lefevre, weliký swazek papjrů. Onen ale zaň zaplatiti nemohl, a dowi i syn peněz neměl, giž papjry opět nazpátky poslati chtěl; an se tu místr gebo, kolář Gille, nahodil, řka: »Nemůžete wěděti, zdali w tom něco dobrého nenj; na poplatek wám zatjm zapůgčjm.« — Papjry se rozpečetily, a hle! gaký ulaimutj nynj chudobného towaryšše pogalo! Bylat to zpráwa francauzského auřadu, že gediným dědicem po maršálu Lefevrowi gest, aby se na cestu wydal, pozůstalost osmi millionů přigmauti.

W Šwecii usnul kolář dne 24ho listopadu a neprobudil se z tohoto, smrti podobného spanj, až 8ho prosince.

We Florencii nenj wyhwizdánj w diwadle w obyčegi. Nelibili se gim zpěw, nechagi poslauchánj, nawštěwugi se w lóžjch, a na pozemj se procházegj sem

a tam, pod paždj ſe wedauce. Zpěwec zpjwá ſobě a ſtěnám.

Nedáwno uzawřeli dwa Sawojardowé mezi ſebau tuto ſmlauwu: »Gá, Gaumont Jan, zawazugi ſe, že panu Damienowi deſet millionů tuctů wagec — tucet po 11ti sous — obgednám. Obgednáwánj toto začne odedneſſka, a trwati má do čtrnácti dnů po welikonocjch. Plat ſe odwáděti bude každých čtrnácte dnj.« —

Čjſlo letoſſnjho roku přeſtupného 1836 wěru podiwné ſpogenj gednotliwých čjſelnic čili cifer ſwých progewuge. 1—8—3—6! — Summa prwnjch dwau rowná ſe ſummě dwau poſlednjch. — Prwnj, gakož i poſlednj dohromady 9 obnáſſegj; wſſechny čtyry dohromady 18 dělagj, a připočteſli ſe 1 k 8, opět 9 ſe doſtane. — Rozmnožjš-li počet roku dewjtkau, wypadne 16,524, kteréžto čjſelnice opět ſečtěny, 18 podagj. — Rozdělјš-li počet roku čtwerkau — znamenjm to roku přeſtupného — obgewj ſe 459, a ſumma těchto třj cifer opět 18 obnáſſj. Rok 1836 geſt dewátý rok přeſtupný 19ho ſtoletj.

Ondyno chtěl ſe člowěk w Skt. Omeru třikráte po ſobě žiwota zbawiti, aniž mu ſe to poſſtěſtiti chtělo. Byltě w hoſtinci malau cýnowau nádobu ukradl, a utjkal s nj, co mohl, an hoſpodſká za njm běžela. Nemoha wſſak dále, do kanálu ſkočil, ale člowěk mimogdaucj ſkočiw za njm, wytáhnul geg. Ale tu ſotwa že geg odweſti chtěli, po druhé do wody ſe uwrhnul, opět ale tjm ſamým člowěkem wytažen byl. Tentýž nyni ſe oſauſſel, zanechaw hoſpodyni, aby se zlodégem ſe wywadila; zloděg wſſak po třetj do kanálu ſebau mrſſtiw, bylby i bez pochyby utonul, kdyby náhodau nebyl plawec kolem ſſel, kterýž geg, k weliké mrzutoſti geho, z wln wytáhnul.

W »Stephaniho Nawedenj, gakby ſe wſſeliká nerozumná, i nelidſká ſſkolnj kázeň změniti měla,« čteme w tato ſlowa o zemřelém Jak. Haeberlowi, že za ſwého 51letého učitelowánj dle mjrného ſečtenj ſobě ſwěřené mládeži udělil:

911517	ran prutem,
24010	metlau,
20988	linealem,
136715	rukau; mimo to rozdal
10235	facek,
1115800	pohlawků,
12763	upomjnáčků grammatikau i ginými knihami;
777	dětj klečelo na hráchu,
613	na trjhranných dřewách;
5001	ſſkoláků chodilo a ſtáwalo s oſlowſkýma uſſima,
1707	žáků metlu noſilo.

Mezi těmi tiſjci přezdjwek měl pré třetinu, které ſám byl wynaſſel.

Omylem w čjſle předeſſlém neprawý udán byt p. Máchy (ſpis: Máge). Bydljť na dobytčjm trhu čjſlo 551, kdež i báſeň geho k doſtánj.

Dne 5. kwětna 774. Karel Weliký přemohl Deſideria, krále longobardſkého. Karel táhl přes wyſoké Alpy, a přiſſel s lednatých wrchů do ragſké Italie. Nepomyſlil ſi Deſiderius, žeby ſe to tak rychle ſtáti mohlo; i bylo mu auzko. Wyſtaupil na neywyšſſj wěž w Pawii, odkudž daleko ſſiroko bylo widěti; podlé něho ſtál Otker, wéwoda francký, kterýž mocnoſt Karlowu znal. Když zdaleka widěti bylo wozy s potrawau ſe bljžjcj, tázal ſe Deſiderius, nenj-li to Karel? — »Geſſtě nenj,« odpowěděl Otker. Na to táhl záſtup ſproſtého lidu. Deſiderius ſe tázal opět, a doſtal tu ſamu odpowěd: »Geſſtě ne!« Tu ſe ſtal král nepokogným; pot ſe mu wyhrnul na čele. »Co geſt dělati,« zwolal, »geſtliže gich s njm geſſtě wjce přicházj?« — »Wždyť uwidjš, s gakau přigde,« odpowěděl Otker; »co ſe s námi ſtane, newjm.« Ledwa domluwili, a giž opět nowý záſtup ſe hýbal a bljžil, — ſnad že tělesná ſtráž. »Ale to geſt on giſtě?« tázal ſe Deſiderius polekaný. »I poſud geſſtě nenj,« byla odpowěd. Tu ſe bljžili biſkupowé a opatowé, weſſkeré duchowenſtwo s kaplany a ſlužebnjky; ſpatřiw ge, dj Deſiderius třeſaucjm ſe hlaſem: »Nech, ať dolů ſeſtaupjme, a pod zemj ſe ſkrygeme před twáři takowého nepřjtele.« — Na to dj Otker: »Až uwidjš oſenj na poli trnauti, až železné řeky ohrady měſta černým tokem obljwati ſpatřjš, pak ſe ſtrachug, že Karel přicházj!« — A ſotwa že domluwil, ukázalo ſe od západu gakoby černé mračno zatemňugjcj gaſný den. I bylo pak widěti Karla s železnau přjlbicj, na njž černá pěra ſe ſkláněla, magjcjho železné plátny na nohau, železné brněnj na prſau, železné, wzhůru wyzdwižené kopj w lewici, a nepřemožitelný ocel w prawici. Nebylo na ſſtjtu nic widěti krom železa; ano i kůň byl gakoby ze železa pro ſwau neohroženoſt a barwu. Téměř weſſkeré wogſko bylo ſtegně ozbrogeno, takže pole a ſilnice gakoby železem pokryta wyhljžela, a meče ſe w záři ſlunečnj blýſkaly. »Tuť geſt,« zwolal Otker, »koho ſobě widěti žádals!« Deſiderius padna ſkoro bez ſebe na zemi, obáwalť ſe Karlowy moci. Karel oblehl Pawii, načež ſe wzdáti muſela. Deſiderius byl zagat, wlaſy mu oſtřjhány, a on do kláſſtera zawřen. Lombardſko přiwtělil Karel ſwé řjſſi, takže Německo, Francie a Italie ſtaly ſe gemu poſluſſny.

[1786.] Cjſař Joſef II. poſtaupil nowoměſtſký radnj dům w Praze hrdelnjmu ſaudu.

[1809.] Cjſař Františſek odebral ſe ku ſwému wogſku do Čech. Geho přjtomnoſt poſilnila weſſkeré wogſko, rozplamenila ſrdnatoſt každého bogownjka pro krále a wlaſt, a dodala ſjly wůdcům. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 19té.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 2 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., tjdennjk tento se rozsjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

12ho kwětna] [1836.

Wlasti! twé mág žjt, mág přjtelé drahý,
W tobě koluge mog celý swět.

H. Rek.

M á g.

Nad Wltawau hágek zelená se,
Kolem něho kwjtj modrawé;
W lůně hágku, w elizeyské kráse,
Odpočjwá djtko dřjmawé.

Něžné růže w ljčkách wykwétagj,
Krček skwj se kwětem gabloně,
Garnj wěnce wlásky obgjmagj,
Ach, toť angel w zemské záclonĕ!

Slunce skwělé nad lesinau hořj,
Rozléwagjc w okol swatau zář;
Snad i ono bůžeti se hořj,
Obdiwuge spanilau tu twář?

Zhůru ze sna, djtko! Čas tě zowe,
Slunce probuzuge k žiwotu! —
Pachole se pohne, mizj snowé,
Otewře se očko w bleskotu!

A hle, mžikem z oček bůžka gasných
Violinek dwé se rozwilo!
Powěz, řeko, z kých se látek krásných
Pachole to nebe stwořilo?

Řeka mlčj, a wšak kauzlo swaté,
Gjmž se mladý očarowal hág,
Prozrazuge pacholátko zlaté,
Genj, že tu probudil se — *Mág!*

Probudil se, a giž letmo spěge
K polabskému tamto údolj;
Wše se libě kolem něho směge,
W rág se proměňuge okolj.

Hlasný ptactwa zpěw geg wůkol wjtá,
Stopu geho wonný značj kwět,
Zelenost tu gasně luhem swjtá,
Objewil se oku nowý swět.

Stogj mládec sláwský w tomto rági,
Stogj těsno citem tauhy spiat;
„Ach, kdy k nám zas přigdeš, *duchu* Mági?"
Zdychl sobě — wje se nemoh' plat.

A. J. Wrtatko.

Žhaucj sklep.

Nowella benátſká.

„J wjmtě dobře, ſynu můg,“ řekl ſtarý Carucchio, „že nazegtřj welké ſlawnoſti w paláci hraběte Morentaliho držány budau; ale naſſjm křjdlatým lwem tě zaklinám“ —

„Wéwoda geſti welikomyſlný,“ odwece ginoch; „a kdykoliw lodku geho řjdjm, pozorugi, že po wſſech djwkách očima ſtřjlj — tak ohniwýma“ —

„Mlčeti lépe ſluſſi wěrným ſlužebnjkům, než takto mluwiti. Wěz, že tu pro zwatlawé wyzwědače miſta uchyſtána gſau, wřelegſſi než toto kamenj o poſlednj; a nezapomeň, že přjtel twůg Miollano té rozkoſſe doſſel, w gednom těchto žhaucjch žalářů ducha wypuſtiti — protože we wlaſech gakéſi djwky gakýſi ſſperk byl poznal.“

„Prawdu máš, otče; ale welitel geho nebyl wéwoda Antonio di Regola; a když to kolem dobře powážjme, ani giſto nenj, zdaž opuchlý mrtwol, kteréhož gſme ulowili, Miollano w ſkutku byl.“

„Swětice Božj! Chceš-li o tom pochybowati, ſám ohniwých ſklepů ſe zeptey. Co ſe mne týče, raděgi we chladě bydljm. Adio — tamto widjm ſwé obyčegné hoſti.“

A domluwiw takto, rychlegſſjm weſlowánjm ſe letitý lodkař od mramorowých ſtupňů wzdálil.

Druhý byl člowěk mladý wyſoké poſtawy, pěkných twářj, ačkoli na nich i gakýſi trud ſpočjwal. Když ſe byl ſtarý lodkař wzdálil, ſſirokau čepici z oſmahlého čela ſegmul, a na ochlad ſi čelo utjrage, řekl:

„Žalář — a ſmrt? Můž býti... leč myſſlénky máme bez poplatku, a hrdý hrabě Morentali, gehož dcerka Lorenzowau neweſtau geſt, může ſe mi poděkowati, že gá o tagenſtwj geho wjm. Slyš mě San Marco! Skorobych mu o dlužné geho powinnoſti ke mně powědjti měl; ale ſnadby mi z wděčnoſti přjbytek wykázal, gako ubohému Miollanowi — wěru, ta naděge mě neláká — což tedy začjti? — Wzácný pán byl ženu nawſſtjwil, kteráž nedaleko odemne bydlj — neyſpiſſe, aby gi něco darowal, neboť gſem widěl, že gi při odchodu penjze do ruky ſtrkal; ale nagednau mu ſpadne ſſkraboſſka, a gá poznám hraběte Morentaliho. Kdyby tedy“ —

„Co — kdyby tedy?“ řekl zakuklenec, do lodky ſe poſadiw. — „Předewſſjm mi ale, přjteli, řekněte, kterému domu ſlaužjte?“

„Gſte zagiſté cizinec!“ odpowěděl mladý lodkař; „že znaky wéwody di Rigola neznáte.“

„Dobře máte; gſem cizinec, a přálbych ſi, abyſ mě po neyhlawněgſſjch ulicjch prowedl, i magitely tě[illegible] ſkwoſtných paláců zgmenowal. Komuž náležj tento?“

„Hraběti Morentalu.“

„To gméno gſem giž ſlyſſel. Co pak ſe o pan[illegible] hraběti rozpráwj?“

„Chudému lodkaři neſluſſj, o tak wzácném pán[illegible] ſaudy pronáſſeti.“

„Ai, což mi do hraběte a geho wzácnoſti? Gá bych gen rád ſwau zwědawoſt naſytil. Nelze ti, brachu, abyš mi tu ſkrownau ſlužbičku prokázal?“

„Kdybych o waſſj mlčenliwoſti přeſwědčen byl — pane“ —

„J to mi wěř, že za týden na celau hiſtorii opě[illegible] zapomenu. Tu máš ale zatjm nějaký záwazek m[illegible] mlčenliwoſti.“

„Děkugi, pane!“ řekl mladjk, do kapſy ſchowag[illegible] zlatý penjz, kterýž byl od cizince doſtal. „O hraběti wjm toliko, že geg za hrdého i ukrutného magj. My wjme, že geſt bohatý a mocný, a neſſťaſtným zahynutjm ſaudruha mého dokázal, že i neſmjřitelný geſt. Neſſťaſtnjk byl u wězenj raddy deſjtkowé zemřel, aniž byl co těžkého prowinil.“

„Gakž pak to wjš?“ tázal ſe cizinec.

„Otec můg a gá gſme zohawené a popálené tělo ubohého z kanálu wytáhli.“

„Byli při tom ſwědkowé?“

„Nebyli; my ſami gſme mrtwol zaſe rychle do wody hodili, abychom wſſemu dalſſjmu odpowjdánj a mrzutému opletánj uſſli.“

„Dobře, přjteli, dobře! — Geſt hrabě ženatý?“

„Tomu giž mnoho let, co manželka geho zemřela, porodiwſſi mu chlapečka a holčičku. Mladá hraběnka geſt ſpanilá co Láda, a zjtra má ſwatbu s Lorenzem di Castiglia, gemuž wůbec „duellant“ řjkáme.“

„Tak? — A co ſyn?“

„Tato čáſtka celé hiſtorie poněkud zatemněna geſt. Djtě ſe bylo we třech letech ztratilo, a od té doby ničeho o něm ſlyſſeti nebylo. Powjdalo ſe, že do průtoku ſpadlo.“

„Widjwáš hraběte?“

„Málokdy, pane! — ondyno diwnau náhodau.“

„Nu gakž, a kde?“

„Slowa moge, zdá ſe, že wám, pane, potěſſenj činj, a že gſte cizinec, powjm wám, cobych každému Benátčanu zatagiti muſel. Bydljm totiž w ulici, u koſtela panny Marie; naproti mně ſtařena s dceruſſkau zůſtáwá. Ta dceruſſka geſt welmi ljbezná — i

zdá se, že to sám pan hrabě nacházj, neboť tam častěgi pod wečer chodjwá.“

„A cožpak nechodj zakuklen?“

„Nedáwno, an se z domku zase kradl, měšec wytáhl, a tu mu spadla škraboška. Ale než se zase zakryl, spozorowal gsem na twáři geho, že se mrzj.“

„Newjte, zdaby k němu cizinec připuštěn byl?“

„Gindy sotwa; řekněte ale, že chcete swatbě hraběnky Julie přjtomen býti; zdwořilost hraběte prosbu wašši neoslyšj.“

„Dobře, učinjm tak; doweď mě tedy k palácj, a tu twoge mzda.“

Druhý zlatý penjz lokagi do dlaně wklauznul.

„U kterých dweřj zastawjme?“ tázal se mladjk.

„I gen u wchodu pro čeleď; nechci, aby si mne kdo powšimnul.“

Lodka se k úzké chodbě uhnula, i zastawila se. W tom pak i welké železné dweře se otewřely, z nichž plamenná záře na cizince padla. Tentýž nyní škrabošku s twáře sňal, a lokaj na smrt uděšen wykřiknul, neboť před sebau hraběte Morentalího spatřil, gehož ujmjwánj nic dobrého nezwěstowalo. Dweře opět tak čerstwě se zawřely, gakož se byly otewřely, a na pokynutj hraběte stal se ubohý lokaj geho wězněm.

„Lodku odneste, a tohoto do wěže zawřete!“ zwolal Morentali, na mladjka ani wjce nepohleděw.

• • •

Hraběnka Julie stála we swé komnatě, u prostřed ochotných služek. Před náramným zrcadlem, na skwostném stole, nádherný šperk wznešené a bohaté newěsty ležel. Zápach wzácných rostlin wznášel se komnatau. Spanilé děwče, polau ležjc na drahém diwanu, ljbeznau pjseň zpjwalo, an zatjm giná djwka welitelkyni při oblékánj pomáhala. Bělolesklé čelo newěstiné bylo poněkud wpadlé, i bylo by naklonnost k wladařenj progewowalo, kdyby zraky plné dobroty wýraz ten nebyly umjrňowaly. Černé, dlauhé, hedbáwné wlasy powyšowaly bělost pleti gegj, a raucho tmawobarewné skwělost rukau a šjge o mnoho půwabněgšj činilo. Ale když se byla Julie dostrogila, sednauc na drahý diwan, hlawu trudně na dlaň sklonila — i slzela.

Proč Julie slzela? Byly to slzy lásky? Anebo gi dosawad w ušjch onen pronikawý křik znj, gegž byla gednoho dne zaslechla, an byla s přjtelkyněmi w palatech dožete zablaudila? — Snad že na ona auzkostná slowa umjragjcjho myslila: „Ach, pro smilowánj boží — gen gedinau kapku wody!“ — Což se gí swatebnj raucho nelíbilo?

„Neplačte, welitelko!“ řekla mladá zpjwačka; „tak by očjm wašjm škodilo.“

„Ty wšak také s tau kytarau hlasu nekladeš,“ odwece druhá služka, „že z toho milostiwá naše wrchnost snadno hlawy bolenj dostane.“

„Mlč mi, Klaudinko, twoge welké ruce gi bolest způsobily, gešto se gí we wlasech dlauho hrabaly.“

„Twoge ruce gsau arci menšj, Marinko; předce wšak zamilowaný ljstek neprogdau dometau, což moge — buď Bohu chwála! — nikdy nebudau.“

W tom kročil hrabě do dweřj.

„Gakže, dcero? — Proč pláčeš — ? W tomto oslawenj! — Rychle, dostrog se; hosté již na kanálu po hrách, dřjwe než z komnaty wykročjš.“

„Nech mě u společnosti omluwenu, otče. Wjmi zagisté, že mě nutiti nebudeš, abych se k hrám přidala.“

„Slíbil gsem Lorenzowi, že přigdeš. Buďto přigdeš se mnau, anebo pro tebe Lorenzo přigde.“

„Co k wůli otci neučinjm, gáký gho na mně newpustj!“ zwolala Julie s giskřjcjma se očima, w nichžto se wlastnj krew gewila.

„Budiž tedy!“ — řekl hrabě, a dceru s patrnau nelibostj o samotě zůstawil.

• • •

Kdož neslýchal o tagnostech benátského saudu? —

I byla tam komnata, šjroká sice a wysoká, wždycky ale beze wšeho slunečnjho swětla; to nahraditi musely dožjcj lampy. Stěny gsau, galoby ze železa, nedoprauštěly, aby u wenčj kdo slyšeti mohl, co se u wnitř wygednáwalo. Na podlaze několik čalaunů na sobě leželo — wyznaugjce prostrannost, až dwanácte střewjců w průměru magjcj, a pelnau wykládanau. W této komnatě byly se wěci děly tak strašliwé, že w žilách krew usedá, kdož se na to gen pomyslj. W malé, postrannj komnatě nalezeno bylo rozmanité nářadj, gjmž tu údy rozlamowali, maso odtrhowali a kosti přelamowali, kdož kdy kdo skutkem aneb slowem benátskau wládu urazil. Wykládaná dřjwj podlaha dala se otewřjti, a tu se tělo odsauzeného, gjž polomrtwé, we hroznau propast uwrhlo, w nižto se z železa stroj nacházel, genž tělem spadlým se rozhýbaw, nešťastnjka w kusy nesčjslné rozdrtil. — Mnohé sklepy, tagnými dweřmi ukryté, wedly k malé, pod wodau zwenčj utwořené kobce, gežto ze železa gsauce, ani tak wyso-

ká nebyla, coby se člowěk rowně postawil. Pod nj byly kamna. W toto mjsto, kamž nikdy swětlo nedoniklo, uzawřen býwal wězeň celý bez ssatů. Zprwu zdá se mu skrýsse býti chladná; dál a dále wssak se tak rozpaluge, že w nj horko k zadusenj nastáwá, a krew odsauzenci s náramnau prudkostj k hlawě se sbjhá. Nynj se wssak opět čerstwého wzduchu do zwonu toho napustj, a nesstastnjk mučený znowa dýchati začne. Poznowu ale zas horko dusjcj se zmáhá, podlaha pálj, wězeň skáče a řwe, audy mu wedrem prahnau, žily wysychagi; několik okamženj gesstě, a smrt giž těm strasslivým mukám konec učinj. A wssak nikoli! Důwtipná ukrutnost katůw tak rychlému zahynutj předcházj. Žhaucj podlaha železná se odtáhne, a na mjsto nj gako led studený mramor se nastrčj, an zatjm weliké kapky wody s weyssky na puchýře a kauřjcj se spáleninu nesstastné oběti padagj. Ale i to dlauho netrwá; opět mramor se odtáhne, a wězeň poznowu na žhawé železo se stácj. Hrůzyplný křik zaznjwá z prsau mučeného; tělo sebau křečowitě házj, se smrtj zápasj — stonánj utichuge — a brzy na to mučitelowé nestwůrný kus černého masa z té žhaucj geskyně wytáhnuwsse, tagnými, zapadagjcjmi dweřmi geg do kanálu wrhnau.

Tentýž osud zastihnul Miollana, o němž byli oba lodkaři rozpráwěli, a gegž co poslednj oběť hraběte Morentaliho byli poznamenali. Giná měla se brzo před njm zgewiti.

I seděl hrabě na welikém diwanu w sjni tagné raddy, nedbalým způsobem benátského sslechtice. Swětlossky kolem negisté gasno metaly. Dwa genom na polo oděnj muži s twáři zakuklenau nepohnuté stáli u něgaké wzdálenosti od sedjcjho.

„Pustte mi sem toho psa!" zkřikl nynj hrabě, a nesstastný lodkař w těžkých okowech přiweden byl před nemilosrdného saudce.

„Nuže, tu gsi opět! Nechtělbysi mi zase nowau historii powjdati?"

Na smrt ubledlý wězeň sotwa že tato slowa wygektal: „Ach, milostiwý pane!" — a hlas geho udusil se hrůzau.

„Nynj gá tobě něco powjm," mluwil Morentali trpce dále. „Škoda gen, že to nikomu dále nebudeš moci swěřiti."

„Milostiwý pane, račte na swau přjpowěd zpomenauti."

„Přjpowěd swau, že mlčenliw budu, wěrně splnjm. Podjwey se kolem, a přeswědč se, že zde nikdo ani powjdačky twoge o hraběti Morentalu, ani křik twůg neuslyssj, kterýž co newiděť wydáwati budeš."

„Račte, milostiwý pane, powážiti, že se we službě wýwody di Regola nacházjm." —

„I gakžpak bych nepowážil! A proto se také postarám, aby tě Antonio giž nenassel. Podwodná woda mohlaby opět mrtwolu twau k paláci geho přinesti, a protož ti pod nohama propast otewřjti rozkážj, o kteréž wjm, že nenj spogena s kanálem."

„Milost, milost — spasenjm dusse wássj wás zakljnám" —

„Po wýhrůžkách tedy na prosby se oddáwáš? Dobře — dobře! Ale prosby twoge pozdě přicházegi, neboť giž tito dwa brassi, po prawé i po lewé, se chystagi, aby ti několik kausků ssatstwa swleknuwsse, rozkoš připrawili, o njžto se ti až podnes ani nezdálo."

A na znamenj hraběte i hned katané wězni okowy segmuwsse, až po pás geg obnažili.

Morentali mluwil dále:

„Máš-li něgakau zwlásstnj chuť a náklonnost k těm neb oněm mukám, gen to směle wyřkni, my se wssemožně přičinjme, chuti twogj udělati zadost. Widjš — máme zde žebřjk, kolo, lázeň w rozpusstěném olowu — aneb chceš-li sud, wykrássleny samými břitwami? Že se mi wssak gemných mrawů býti zdáš, neylépe se do žhawých sklepů hodjš, kdežto před několika nedělmi i twůg saudruh Miollano ducha wypustil, prowiněnj zpácham, že we wlasech gakési ženstiny brillianty spozorowal, gežto předtjm benátskému sslechtici gsau náležely. A gelikož gsi mrtwol geho ulowil, widěl gsi také, gakých následků trest měl, kterýž wytrpěti musel. Wěru, on mučjrně nassj welikau čest způsobil; řwal, až to ussi pronikalo, a zápas geho se smrtj byl roztomilý, gessto neobyčegná sjla geho pomalu wyhasjnala. Gáť sám byl přjtomen, an se tělo geho řjkage we prach rozpadlo. Co žiw gsem wětssjho potěssenj nenabyl. — Nuže, co myslјš? Nechtěl bysi toho také zkusiti, gako přjtel twůg?"

Mezi tauto řečj hraběte podobal se lodkař na polo spjcjmu člowěku; když byl ale mstiwý Morentali poslednj pekelná slowa pronesl: sklesnul nesstastný mladjk, gakoby mrtwicj raněn, na zemi. Morentali se zasmál.

„Nestáloby za práci, hlupce tohoto w nynějssjm stawu na sskřipec natáhnauti. Doneste geg k lékaři, ať geg schopna učinj, aby sem této noci podruhé byl přiweden."

[Dokončenj.]

Obrazy cizokragné.

I.

Národnj pjseň korsikánská.

— Bastia ležela před námi. Wstaupiwše na ostrow, kdežto se byl Frankům muž narodil, gemuž weškerá Ewropa k wowedenj zámyslů [illegible], nemohli gsme se [illegible] země této dosti nadiwiti. Ty příkré skaliny a hustými lesy pokryté hory — ty auzké auwaly, tmawé a hluboké, gimiž potoky bauřj k moři se walicj — ty šediwé [illegible] gakoby hnjzda drawých ptaků na osamělém wrchu wyskawené — a njže w aurodné planině to mnohotwj rostlin, oliw a hroznů — to wše gsme w gedinom okamžiku bažicými se zraky přeběhli. —

J musel gsem několik dnj čekati, než možno bylo, dalšj cestu nastaupiti, a tak gsem se gednoho dne po břehu mořském k Porticciola pustil, kdežto na wrcholi wrchu Cri zřjceniny wěže Senekowy trwěly. Sestaupiw s koně, semotam se křowjm krautjcj stezkau pěšky gsem k wěži zamjřil, kdež byl cjsař Klaudius mudrce zawřjti kázal, genžto pak smrtj newzmužilegšj gakoby sebe sám za bogacné prosby potrestal, gimiž se byl před tjm k pronásledowníku swému utjkal.

Sotwa gsem byl na stezku se uchýlil, an se wedlé mě gonák statné postawy wyskytnul, obniwé oči zwědawě na mne upjrage. Po straně mu lowčj tobolka a ručnice wisela.

„Pozdrawenj moge cizinci," promluwil s wlastým nážwukem. „J musj člowěk drápy orla, anebo pazaury ďábla mjti, kdož bez úrazu na tento wrchol se dostati chce; a negste li zwyklý, w bezedné sluge nahlížeti, radilbych wám, abyste se na cestu newydawal."

„Myslíte, že se mně zmužilosti nedostáwá?"

„Zmužilost nenj pomoc proti záwratu; máte-li ale chuti, zkuste tedy. Ga půgdu s wámi, bude-li wam libo."

J přigal gsem nabjdnutj se mladého Korsikana, a kráčege za njm nemohl gsem se poněkud bázni ubrániti, kterauž byla geho slowa we mně wzbudila; že gsem byl wšak nedáwno helwetské Alpy zlezl, cesta na wrch s menšj obtjžnostj mi byla, nežli se mladjk na začátku domnjwal. Přišli gsme na wršek. Hřmotem, gegžto kroky naše způsobily, polekali se křjdlatj obywatelowé zřjcenin, a letagjce i křičjce, okolo hlawy se nám točili. Průwodčj můg nabil si ručnici, na mne se usmál, a na diwý ten pernatý daw hlasitě zkřiknul:

„Kdo z nás druhého překřikne? Wy starj diwj přátelé dobře wjte, co obmeyšljm!"

Rána padla — a ozwěna dwadesetkráte odpowěděla. Žiwý ten pták [illegible] se k našim nohám, nyjl se po wrchu, až se w planině ztratil. Korsikán mladého ptáka zdwihnul, genž byl zastřelen, a dýmage se nad tělem: „[illegible], [illegible], we [illegible] pomsta Korsikánůw) nebyla!" —

[illegible], na kamenč gsme se posadili, odkudž gsmé celý ostrow přehljželi.

„[illegible]," promluwil gsem, [illegible], že Korsikowé [illegible] wyprawowali [illegible], a že každého cizince na cestách potkanj otázkami pozdrawugj: ‚Kdo gste, pane — odkud přicházjte a co zde chcete?'"

Porozuměl gsem slowům geho, i neopominul zwědawosti geho učiniti zadost.

„Gsem cizinec," řekl gsem; „procestowaw Italii chtěl gsem, nežli se do wlasti nawrátjm, tam spatřiti, kdež se byl muž narodil, genž byl dwěma [illegible] zahýbal — a protož se tu nacházjm."

Mladjk zhluboka wzdychnul.

„Tam spatřiti, kdež se byl narodil!" — řekl. „Ten gesti welmi malý; prawj se ale, že hrob geho gestě menšj gest."

Mlčjce seděli gsme oba několik okamžiků w hlubokých myšlenkách. Gá opět prwnj začal mluwiti, a mladý Korsikan mi wljdně na wšecky otázky odpowjdal, hbitě mi popis wšech mjst podáwage, které gsem s wrchu zrakem dosáhnul. Tu Barettali stálo staupenj wysokých stromů, pořádně wysázených.

„Copak tam to stromowj znamená?" ptal gsem se. „Tož [illegible] památnjku se podobá."

„Pod těmi stromy, giž dwě stě let starými, odpočjwá popel Vaniny d' Ornano."

Byl gsem giž o té přjhodě něco zaslechnul, i prosil gsem geg, aby mi něco wjce o nj powěděl.

„Když byl w šestnáctém stoletj Gindřich II. wegsko swé zemj toskanskau poslal, nedočege wlastau wálku gestě ukončiti: uzdálo se mu býti prospěšné, Korsiky se zmocniti, kterauž pod genuenským žezlem úpěla. K tomuto cjli swé loďstwo tureckými koráby rozmnožiw, pomocj gich s pluky swými u břehů našich přistál. Obywatelowé podporowali namáhanj swých wyswoboditelů, četně se k gich zástupům sbjhagjce.

W čele oněch zborů, w nie wlastj pomáhagjch, aby Genuany zahnali, nenadále z národu mého se objewil, nazwaný San Pietro. Nadarmo usilowali starý Doria Korsiku zas podmaniti; wycházegjcj slunce swobody bylo se giž na nj usmálo — po několika letech

krwawé wálky spatřili se kragané mogi wyprostěny genueské wlády.

„Tamto wedlé kamene, hustými stromy zastíněného, každoročně mladý lid náš památku smrti Vaniny slawjwá, pjsně gi ke cti zpjwage, a oběť ženy hrdinské i zmužilost Pietra, manžela gegjho, pozdnjm wěkům hlásage."

Tu náhle mladý Korsikán hlas proměniw, mjsto pauhého wyprawowánj pjseň ke cti Vaniny zpjwati začal, kterauž dle úplného smyslu, ačkoli bez řeči wázané, tuto kladu.

Zpjwal takto:

„Smrt Genuančanům! — to gest Pietrowo dalekozwučné heslo."

„Smrt Genuančanům!" opětuge po ostrowě ozwěna; s ozwěnau pak spoguge se deset tisjc hlasů.

„Mezi národem zrozenému posluſſen bude národ; Pietro mezi námi narozen."

„Onk hrdý purpur genueský rozſſlape; onk silnau rukau těžké břemeno rozdrtj."

„Aita! mezi zástupy naſſich wyswoboditelů se wmjsjme. S krwj, kterauž oni proléwagj, také naſſe plyň, a úwazek tento do skonánj swěta wytrwey!"

„Rychlegi než lawina, s skalin se waljcj a pádem swým se zwětſſugjcj, spěchá San Pietro lidnatými auwaly, syny korsikánské swoláwage, aby táhli do boge — a oni se k němu řinau."

„Hle, tamto se lesknau francauské lodě, wjtegte! a tamto plameny hořj po skalinách ostrowa — pěkná znamenj!"

„Zdráwa buď Francie — zdráwa Korsika! takto wolagj bogechtiwé zbory."

„Genuančané trnau, a pluky Karla V. stawj se w řady, břinkagjce zbranj."

„Nečekagj dlauho! — Paolo de la Barthe a San Pietro d' Ornano w čele spogených zborů na ně se wrhnau; — poděſſeni rozptylugj se otroci genueſſtj a Karla V."

„Pietro wede otuženým horanům, zwyklým zadržeti se na skalnj strži, proljzati tmawé sluge, ukrýwati se w bažinách; ti přepadagj, děsj, matau, bigj, ničugj nepřjtele."

„Genuančané záhubu spatřugj nad hlawau se wznáſſeti, po boku hwjzdati, u nohau hřmjti; nelze gim nazpět, nelze ku předu."

„San Pietro wſſude gest — wſſude, kde se Genuančan wyskytne."

„Radda wládařůw Pietra k smrti odsaudj; on ale křikem wálečným odpowjdá: Smrt Genuančanům!"

„Cenak za hlawu Pietrowu ustanowena. Zlatá hognost tomu, kdo gi přinese — řekl Doria, starý dože z Genuy. Ale Pietro, Korsikán, zadarmo gi dá, kdo zmužilosti má, pro ni si přigjti."

„Vanina d' Ornano z lásky pro manžela klesá wládaři k nohám, i prosj a aupj, aby odwolal wýrok raddy, gegž byla nad straſſliwým nepřjtelem pronesla. Aupj a nařjká!"

„Pietro ale zbledl, uslyſſew, že Vanina, žena korsikánská, slzami hrdé nohy smáčela — hrdé nohy, gež po wlasti geho nemilosrdně ſſlapaly."

„I zbledl při myſſlénce na hanbu, gižto manželčina láska gménu geho wtiskla; zbledlk při myſſlénce na gediný prostředek, tu ſſkwrnu s čela swého smazati."

„Ach, gesti gen geden prostředek — ale Pietro raděgi umře, nežby se ho uchopil — a wſſakby zemřel beze cti a pohaněn."

„Láska pozemská musj umlknauti před láskau k wlasti — Vanina musj zemřjti."

„Slzami zawlhlo oko geho; leč oheň wzhledu geho ge zase usuſſil."

„Noc byla hustau rauſſkau krwawé zbytky poslednj bitwy pokryla; tisjcemi zlých nebezpečenstwj dostihnul Pietro práh swého domu — třesek se, nežli přes něg kročj."

„A w okamžiku stogj s wážnau, wyhrozliwau twářj před manželkau, gežto na modlitbách trwagjc klečj, a nebesa o zachowánj manžela swého prosj."

„Za mne se nemodli, Vanino; leč za sebe se modli, ženo slabá — za sebe woley k nebesům."

„Wstaň a poslechni! Tys kata Korsikánůw o milost prosila; ale milost, kterauž Doria uděluge, ſſkwrna gest, a toliko smrt gi wyhladj."

„Gá zemřjti geſſtě nesmjm — wlast nenj geſſtě swobodna."

„Rozumjš mi, Vanino? Geden z nás umřjti musj, na smjřenj onoho hlasu, gegž nazýwáme čest... Ty musjš zemřjti, Vanino! Gá tě w oběť přinesu."

„Netřeseš se — nebledneš? Rozuměla's tedy? Tys mé lásky hodna. Tu mne u nohau twých patři — w prachu před tebau — odpusk prowiněnj, gežto musjm zpáchati."

„Angeli nebes, poslaný ke mně, abys mi žiwot oslazowal — ty o několik dnj dřjwe w krage wstaupiš, kdežto se opět segdeme — odpusk, Vanino — a dey mi poslednj poljbenj."

„Byloť to blaudé — polibenj sladké!"

„Druhý den ráno ležela w Pietrowě chýši Vanina mrtwa; spanilý krk měla hedbáwným šátkem stažený."

„I bylť Pietro wogin zmužilý; nynj wšak byl tigrem, bez milosti wšecko trhagjcj, co mu na cestu wkročilo. „Pomsta, Vanina!" — bylo geho heslo — aj lásku geho k wlasti, geho tauhu po mstě zakrnujc dýkau w hrdinských prsau udusil." —

Mladý můg průwodčj nynj se zamlčel; twáře geho zahořely, oči gako blesky swjtily. Wzchopiw se wšak, úzkau stezkau s wrchu se bral. Gá kráčel za njm, netraufage si z myšlének geg wytrhowati.

Posléze k osamělé chýši gsme se dostali.

„Buďtež wjtáni!" řekl nynj. „Příbytek San Pietra d' Ornano každému cestownjku stegně otewřen. Děti nezrozbyly hostinské mysli pradědů swých."

Pojwatná hrůza mě obešla, an gsem kročil přes práh.

Dennj kronika.

Zpráwy o wynálezjch Dra. Herrschla, gakož i nowinka o propadnutj Pelinku — lžiwé gsau. Listy nowo-yorkské učinily giau si žert ze swěta. Co gim to spomůže? — Na to sami snad odpowědjti nedowedau; a naydli se, aby gim žádný neuwěřil, brzy toho cjle dosáhnau. W Anglicku alespoň žádné wjry giž nemagj.

— Wj se giž také, že Francauz Nicolet w Nowém Yorku mistifikacj této původce gest, a že při nj welmi dobře pochodil. Byloť pránj a dránj po té brožurce, gakoby po neomylném popisu do swěta, kdež na každého zlatj dnowé čekagj. — Škoda gen, že wšecko to očekáwánj, to domnjwánj a hádánj gak bublinka splasklo.

Gak se zabraňuge w Bawořjch weřegné žebrotě? — Kdokoli žebráku na weřegném mjstě almužny poskytne, pokutau 3 zl. trestán býwá. Přjsný to owšem prostředek, ale také wbodně působjcj.

15. února letos otewřelo se poneyprw we Waršawě dle plánu generála Rautenstreicha nowé wystawené diwadlo, čtwrté giž, co w krátkém čase přičiněnjm nadřečeného generála w Polsku powstalo. Gest na 1000 osob.

Astor, geden z neybohatšjch nowo-yorkských kapitalistů, stawj hostinec, w němžto prý 2000 pocestných přebýwati moci bude. — Též w Nowém Orleanu se obromný hostinec — s 1200 pokogi — stawj.

W Belgii byl nedáwno wůz za 1000 franků prodán; gest tak tuhý, že nemůže za den wíc wjce než hodinu cesty ugeti.

Pařížská diwadla přigala od 1ho dubna 1835 až do 1ho dubna 1836 sedm millionů franků!

Amerikánské nowiny wypráwěgj tuto — gestli skutečně prawdiwau — zagisté welmi pamětihodnau událost. K panu Haniosowi, nečkáwagjcjmu doktoru w lékařstwj, přišel tak náramně rumem zpitý muž, že se sotwa na nohau udržel. Pan Hanios gey ponabjzel, aby si žilau pustiti nechal, ale žeby se w nim welmi snadno rum chytiti mohl. Zdráhatka upoštěchnul. Hanios přiložil k wypuštěné krwi oheň, krew se chytila, a 30 sekund modrým plamenem hořela.

W sewernj Americe byla letošnj zima welmi tuhá. W Nowém Hampshiru napadlo na některých místech tolik sněhu, že se cesta prokopáwati musela, a tak se pod tunelem ze sněhu gelo.

W Nowo-Yorku zemřela 22ho února t. r. panj Hetbowa, bywalá Washingtonowa chůwa, w roku 162 swého stáří.

W Paříži gest opět nowá třída podwodnjků. Tito lidé roznášegj totiž po domech lístky na koncerty powěstných umělců, a prodáwagj ge. Gde-li ale kdo s takowýmto lístkem na místo, kdež koncert býti má, shledá, že oklamán gest.

Mezi neynowěgšj zwláštnosti pařížského museum počjtá se nynj odrostlý Orangutang, gehož ohyzdnost skoro až ku podiwu gest.

Gistému posluhowači w kawárně we Lwowě zdály se tři numera, na něž i také hned druhého dne do lotterie mnoho wsadil. Gia wšak tázán od hosta, o geho welké zásce slyšícího, na gaká numera wsadil, a slyše, že i on na ně wsaditi hodlá, powěděl mu, ginému štěstj nepřege, tři giná numera, která mu práwě byla napadla. Host wsadil, a také skutečně wyhrál. Gak asi neypříjegjcjmu posluhowači bylo, snadno si každý pomyslí.

Prawý wynálezce kapesnjch hodinek gest Petr Hele, hodinář w Nürnberku, kterýž roku 1540 zemřel. Geho hodinky měly místo ocelowých per strunky.

Obyčeg, prsteny na prstech nositi, giž za časů Judy panowal, genžto syn Jakubůw byl. — Wynález také Prometheu se přičítá, kterýž prý železný prsten na prstu nosil.

Sultán turecký w haremu swém 800 žen čili milůstek chowá, gimžto denní strawu a wšeliké lahůdky 500 kuchařů připrawuge, k čemuž se denně 2500 liber cukru spotřebuge.

W Stutgardě wycházegící »Theaterrevue« — (w nížto na rok 1836 i pogednání o pražském českém diwadle se nachází) obsažen bude na rok 1837 také článek francauzského žurnalisty J. J., gemuž wydawatel za arch 100 tjšských dolarů zaplatí.

We Francii zůstalo w posledních šesti letech w průměru ročně 1,800,000 listů na poštách ležeti, k nimžto se nikdo nehlásil, a s nimi 22,000 franků.

Peršané a Georčané krmí koně takto: Denně dostane kůň 16 liber gečmena a k tomu slámy, co sežrati může, aby se nasytil a nezbřichatil. Mimo to každý třetí den lot soli. Owsa nedostane nikdy, a sena zřídka kdy, poněwadž po seně welké břicho dostáwá. A perské koně, gak známo, gsau neypěkněgší a neysilněgší.

W Lipsku se gednoho wečera společnost umluwila, že každý, kdo »železnau dráhu« pogmenuge, 4 groše zaplatí. O 11ti hodinách bylo giž 7 tolarů a 8 grošů nashromážděno.

Scena w pařížské saudnici. Malý Sawojard s otcem předstaupí, obžalowán, že byl žebral. — President. Přiznáwáš se, že gsi almužnu žádal? — Sawojard. Nikoli, pane. — P. Což pak gsi činil, když tě lapnuli? — S. Se swau opičkau gsem weselé kausky prowáděl. — P. W udání se o opici žádná zmínka nestáwá. — S. Protože opička práwě odpočíwala. — P. Ale o twé opici ani řeči nebylo a není. — S. Gá gsem gi byl strčil do kapsy; byloť gí zima; ažby se byla zahřála, zaseby byla tancowala. — P. A přitom gsi na mimogdaucích penjze žádal. — S. Ach, ta moge opička gest tak hezaunká, a ohebná, když tancuge; a sama nikdy ničeho nežádá. Pročbych ale nebral, když se gí něco podáwá? Giného nic newím. — P. (k otci.) Podobá se, gakobyste na syna swého dosti pilné pozor nedáwal, že mu žebrati dowolugete. — Otec. J můg Bože — nikoli! Chlapec pracuge, aby denního chleba wydělal; někdy také u mne zůstane — a tu pracugeme pospolu. Gá mám swůg hudební nástrog, genž každému radost působí — on pak swau opičku tancowati necháwá. To není žebrati — to gest chleba si wyděláwati. — A chudí, poctiwí lidičky byli propuštěni.

Herec Pope přítelem pozwán byl k obědu. »Přigď,« stálo we zwacím lístku. »Budemeť sice gen kausek dobrého masa míti — ale u přítele wšecko lépe chutná.« — Pope přišel a maso, na dwogí způsob wýborně připraweno, tak mu chutnalo, že dále nemoha, nůž i widličku giž odložil, an tu gesstě zwěřinu přinesli. Ubohému herci laskominau usta přetýkala, i znowa se nožem ozbrogil — ale ačkoliw oči chtěly, žaludek nemohl. Oklamaný host skoro s pláčky widličku opět odložiw, žalostně zwolal: »Ne, tohobych se byl předc na dwadcetiletém příteli nenadál!«

Dne 12. kwětna. W Římě býwala slawnost ke cti mstitelného Marse. Byla slawnost ta z nowěgších, a slawila se gizdau o záwod w raubení. Toho dne také se držela památka swěcení chrámu, který Augustus na římském náměstí ke cti mstitelnému Marsu založil. Augustus zaswětil chrám ten Marsowi w tu dobu, když poneyprw po zbrani sáhl, aby se nad wražedníky Julia Cesara pomstil. Pozděgi pak geg dal nádherně a skwostně wystawěti. Nyní giž ani památky po něm není. Na místě tom stogí kostel sw. Lukáše, u něhož se akademie malířská a sochařská nachází.

[1743.] Císařowna Marie Terezie byla w chrámě u sw. Wjta na hradě pražském od biskupa olomuckého slawně korunau králowstwí českého korunowána. Byly to práwě baurliwé doby. Několik měsíců před tím byla Praha gesstě Francauzy naplněna; rakauské wogsko gi oblehlo, takže nedostatek potrawy w městě se rozmáhal. Giž koňské maso gedli; wíce nežli 7600 zabili, a předce se wzdáti nechtěli; až předce u neywětší bídě generál Belleisle w noci na 17. prosince 1742 se 14000 mužů potagmo z Prahy odtáhl, a w dewíti dnech do Chebu se odebral. Cesta tam byla pomrzlými Francauzy pokryta, ano i w Chebu mnoho gich zemřelo. Dne 2. ledna 1743 odtáhli gesstě ostatní Francauzi z Prahy, a brzo byla po wydobytí Chebu česká zem nepřátel sprosstěna, načež pak císařowna Marie Terezie korunu českau přigala. Dwě léta předtím obdržela korunu králowstwí uherského dne 25. ledna 1741. Gesstě na sněmu doslechla zpráwu, že Slezko, Rakausko a Čechy nepřátely gsau přeplněny. Uhrům tehdy bylo ukázati lásku ku swé králowně. W smutku, w uherském kroji, opásána gsauc králowským mečem, a ozdobena korunau sw. Štěpána, wstaupila Marie Terezie u prostřed shromáždění, kráčela s slawnau magestatností a krásau skrze shromáždění, a mluwila latinsky s trůnu o nyněgší smutné době, o nepříteli, a že genom od udatného národu uherského pomoci očekáwá. Uhři důwěrnými slowy milowané králowny hluboce gati, obstaupili wšickni trůn, přísahagíce rukau na polowytaseném meči gednohlasně: »Žiwot za králownu naši!«

[1809.] Wídeň se Francauzům wzdala kapitulací.

[1830.] Generál Bourmont plawil se do Algíru. Šťastně se tam doplawiw, wydobyl w několika půtkách Algír, a přiwedl takto sídlo morských laupežníků, na němž se gesstě mnohá památka ukrutného otroctwí udržela, do rukau wzdělaného národu.

K.

Tiskem a wedením Jana H. Pospíšila.

Čjslo 20.

3tj r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Liliowé ulici, čjslo 946, k dostánj gest w něhoukladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtwrtletjch wždy gestě notowá přjloha přikladá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá, i po c. k. poštow. autadech, a wšak gen za půllétnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

19ho kwětna] [1836.

Bratřj, stydme se giž žjti genom sobě,
Zjewně zneuctěný wlasti žiwot celý.

M. Klacel.

WYSOCE UČENÉMU PÁNU

JOSEFU JUNGMANNOWI,

MÉMU DRUHDY LASKAWÉMU UČITELOWI

I.

Tenkrát, kdy se gasná hwězda skwěla
Na obloze mého žiwota,
I mé nebe hustá mrákota
Tmawým rauchem geště nepostřela;

Abych swého štěstj užil zcela,
Uwedla mne bohů dobrota
K Tobě, a Twá čilá ochota,
Mistře! wljdným na mne okem zřela!

O gak radostj se duše chwěla,
Když Twých řečj wěhlas, krásota,
Slowem z prawdy utrob w srdci zněla!

Tu gen gednu tužbu duše měla,
Gen tu: Aby wšecka mladota
Z celé wlasti Tebe slýchat spěla!!

II.

Aby spěla k Tobě z wlasti celé
Slýchat prawoslawných howorů,
Aby s wěděnjm i pokoru
Šlechetně kradla od učitele;

Aby drahau ctnosti spěla bděle,
Gdauci ze škol w swěta prostoru;
Aby bezpráwj a přjkoru
A hřjch wšechen potjrala směle.

Aby silná na duši i těle
Strážila swau českau oboru,
Domu swého uhágila skwěle.

Slowanské duše negsau z ocele,
České srdce nenj z mramoru:
Slyšáno Tě, Mistře! — djky wřelé!!

Prawoslaw.

Náſtiny ze žiwota pražſkého.

I. Kupčenj taulawé.

„W Praze geſt blaze," řjkáwagj Čechowé, gakž to byli od otců a praotců zdědili; zkuſſenj neopominau wſſak přiwěſiti: kdo má penjze! — Ach, ty neſſťaſtné penjze! Kdo gich nemá, taužj po nich; kdo gich má, mluwj o nich, buď gakby gich utratil, anebo geſſtě wjce nahromadil; ba mnohý na wſſecko giné — na powinnoſt, na přátely, na člowěčenſtwj, na wlaſt, na nebe i peklo zapomjná, i wlaſtnj, neřkn-li giných žiwot na to odwážj, bezſmyſlně ſe žena za domnělau blahoſtj weſſkerého žiwota — za penězy.

Gakýž ale diw? Nyněgſſj ſwět tomu tak giž chtjwá; nyněgſſjm ſwětem wládne zlato; nynj ſe giž neřjká — aneb aſpoň ſ omylem ſe řjká: Poctiwý ſe nikde neztratj; nyněgſſjho ſwěta heſlo geſt — aneb, nyněgſſj ſwět za heſlo prohláſil: Bohatý ſe nikde neztratj. — Zlatu, prawj ſe, geſt otewřen celý ſwět; kdo zlato za průwodčjho má, progde celý ſwět; zlato geſt neylepſſj průwodnj liſt, zlato geſt neylepſſj tlumočnjk, zlato geſt neylepſſj wyſwědčenj, neylepſſj poručenj — ſlowem, zlato geſt w nyněgſſjm ſwětě pánem, zlato geſt na ſwětě wſſecko, a kdo wſſecko má, nepotřebuge wjc ničeho.

Stařj naſſj proſtj předkowé řjkáwali: „Kdo nemá w hlawě, w apatyce nekaupj." Chyba láwky, dědečkowé! waſſe apatyky byly ſſpatné apatyky, a naſſjm ſe na bok poſtawiti neſměgj. Či gſte takto gen z pauhé ſſetrnoſti, z pauhé ſkromnoſti mluwiti a wynáſſeti ſe nechtěli? O zagiſté! nebobych ſpiſowatelſké péro ſwé na to wſaditi chtěl, že i z wás mnohý ſmrt w hlawě neměl, a předce ſi gi w apatyce kaupil.

Za penjze kupuge a kaupiti ſe může za nyněgſſjch čaſů wſſecko: ſtatky, učenoſt, maudroſt, gméno, láſka, ſmrt, zdrawj — ſlowem, co gen hrdlo ráčj. Proto ſe také wſſecko gen po penězjch žene; ſwět ge pauſſť, lidé Iſraelité, klanjcj ſe zlatu; mnohý arci gen zlehaunka před tau modlau napozdwihne klobauku, za to wſſak mnohý w prachu ſe před nj plazj, až mu ſrdce i duſſe krwácj. Gakáž ale pomoc? Zadarmo nenj, gak řjkáwagj, leč ſmrt. Kdo tedy žiw býti chce, neſmj tauziti po ſmrti, nýbrž po žiwotě, totiž po penězjch. A tato tauha ſe giž takořka ſ člowěkem narodj. Protož ſe také nenj co diwiti, že mnohý mermomocj penjze rozhazuge a marnotratnjkem geſt. Tauha po penězjch geſt mu přirozena; proto tedy penjze rozhazuge, aby opět po giných oprawd
wěgi tauziti mohl.

Penjze geſt tedy žiwota heſlo, penjze gſ
žiwot. K tomuto cjli wedau rozličné ceſty a ty gſ
tjm rozmanitěgſſj, čjm wětſſj počet lidu pohroma
žiwot a penjze träwj. Na wenku nemá žiwot do ſe
tolik rozmanitoſtj gako we welkých měſtech, a prot
magj také lidé we welkých měſtech wjce rozmanitoſ
než na wenku: rozmanitěgi totiž penjze utrácegi
wyděláwagj. Tak geſt to i w naſſj poctiwé a dobr
zwěſtné prababičce Praze.

W Praze geſt mnohem bugněgſſj žiwot, než
wenku, t. g. w Praze geſt bugněgſſj přirozená tau
po penězjch, než na wenku, t. g. w Praze ſe penj
bugněgi utrácegj a bugněgi wyděláwagj, než na we
ku. Gakých tu rozmanitých ceſt k žiwotu — k penězům
Nebudeme ſe, laſkawý a trpěliwý čtenáři, po wſſe
těchto ceſtách woditi, — bogjm ſe, abyſt dlauhau chů
zemdlen konečně třeba neuſnul, nežbych tě k cjli d
wedl, a ſpanj geſt řjkage polowičnj ſmrt — gá p
žádného ani na polo uſmrtit nechci. Powedu tě g
po pěſſinkách úzkých, méně patrněgſſjch, a wſſak
prázdných, totiž co ſe putownjků dotýče. Dlauhé
ceſtowánj ſe tedy neſtrachug, připraw ſe na ceſtu
ſtrč do kapſy aſpoň pro přjhodu kauſek trpěliwo
ſti a náklonnoſti.

Dřjwe ale, nežli ceſtu pod ſſirým nebem naſta
pjme, na poſilněnau chwjlenku do kawjrny ſe poſa
me; ſnad i ſedjce kus ceſty urazjme. —

Tu tedy ſedjme; tato kawjrna geſt kawjrna, k
ſe káwa prodáwá, kawjrna, kde poſluhowačky k wů
káwě gſau, ne ale káwa k wůli poſluhowačkám
Geſt wečer. Po kawjrně zawznjwá hudba, někdy m
loſtná, někdy boleſtná, gak práwě hudebnj náſtroge
ſmj-li ſe gim, a ne hudcům, wina přičjtati — miloſt
nebo boleſtně naladěny gſau. Okolo ſtolů máš hoſ
na ſtole ſklenice a ſſálky. Geden — hoſt totiž, ne ſſ
lek — ſrká do ſebe nápoge, druhý učenoſt z nowin
čaſopiſů, třetj z dýmky kauř, čtwrtý nic, pátý wſſec
čtwero. Chceš-li dobročinným býti, zde k tomu přjle
žitoſti nalezneš. Žebráci někdy dwéře ſi podáwag
Brzo přigde mrzák a zlomenau ruku lidem na odi
k autrpnoſti naſtrkuge; brzo naſtaralá žena ſ pl
čjcj twářj a ſ wypůgčeným djtětem, gežto uma
něné ručinky ſkrauſſeně ſepjnati umj; brzo chlapjſ
ſ roztrhaným kabátem na těle a ſ kořalkau w hlaw
brzo žena — ta gedinká, řjkage, původnj žebračka
Praze — ťuknauc tě několikrát do ramena, naklonj

k tobě, gakoby tě co neylaskawěgi políbiti chtěla. Odbydeš-li gi, netřeba ti dlauho na giné čekati; ohlídni se gen — a opět se blíží — a wšak nechme nyní lidského důmyslu, neboť wšeliký člowěk musí se k zachowání žiwota něčeho domysliti, a obraťme se giž raděgi k průmyslu.

Tu wiz! malaunké, asi šestileté děwčátko! — Myslíš, že to důmyslná žebračka? — chyba lawky! — průmysl — poslíček štěstěny! — Za kreycar si tu stříž štěstí kaupiti můžeš! — Za kreycar! gaká to láce! tak lacino se na wenku nikde štěstí neprodáwá, jako w Praze! — Děwčátko k tobě přiskaupí, w ruce na swazeček podlauhlých cedulíček, na každé cedulíčce napsaná čjsla, a podáwagíc ti z nich gednu, newinným hlasem tě rozumně ugišťuge, že ta numera wygdau, že gistotně wyhraješ, když na ně totiž do loterie wsadíš; a za to nežádá než nepatrný kreycárek — a wšakby se také neopowážilo twé štědré welkomyslnosti a welikomyslné uznalosti meze postawiti. Takyž to wznešený anděl! pro sebe nežebráckým způsobem žebrá, tebe pak a l.... obohatit se snaží. Chceš-li se tohoto neodbytného wyslanečka štěstěny zbawiti, musíš se aneb s kreycarem wytasiti, aneb newlídným odbýwáním ozbrogiti. Přede dweřmi čeká na děwče otec, matka neb sestra, a wede ge dále. —

A hle, tu se wyskytne klučina s třemi čtyrhrannými hůlčičkami ze suchého dříwí. Pohledni naň — na tu bledé nadutau twář, na ten chorý, nestegně zlatými šňůry ozdobený frak, na ty před rokem snad naposledy prané, nankinowé kalhotky, na ty rozpuštilé boty a užasneš, až mé ... zaslechneš: „To gest umělec — aneb dle geho wlastního udání „kumštýř." A hle, giž do každé ruky gednu hůlčičku béře a pomocí gich třetí hůlku brawau umělostí w powětří pohání. Na to složí swé umění — totiž ony tři hůlčičky pod paždí, wytahne z kapsy proébu — koženau čepici a — žebrá. — Umělce také hlad bolíwá.

Nyní se přižene ošebička ženská, prostřední postawy, s kulatau zarděnau twáří, w manšestrowém kabátku, bez čepce, bradu strakatým šátečkem podwázanu magíc — s ní pak po lewém boku přižene se i čtyrhranná papírowá škatule. „Halskrägen, Krabaten, Manschetten, Schmisetten neueste pariser Mod, wiener Mod, engelländer Mod, schaffen sie?" — Netřeba ti ani odpowěděti, alebrž genom oka k ní pozdwihnauti, a honem wíko se škatule odklopne! Kus po kusu ti šwitořiwě ukazuge a schwaluge, byťbys i při každém kusu opětowal, že něčeho nekaupíš. Když pak ti giž aj do dwa wšecko na stůl [illegible] wyložila, a ty na gegí otázku: „Schaffen Sie also nichts?" — „Ne" odpowíš; tehdy: „Ein andermal also" — a složíc swé zboží, wesele wede dále [illegible] dá. [illegible] rozmar [illegible], a [illegible] i půl hodiny gegí zboží z pauhého žertu prohlížel, pauhým: „Nu někdy giudy něco kaupím," gí tak potěšíš, gakoby gí byl wšecko zboží odkaupil. Na škodu gí to není; neboť mnohý raděgi a [illegible] od ní, než od giné kaupí — a by to z pauhého žertu a k wůli gegí směšné ochotnosti bylo. —

„Pecc! pecc!" ozýwá se w tom za dweřmi pronikawý hlas, a dweřmi se s pokloňau přižene s preclíky ohromná baba a za ní chatrné člowíčko. Za dwa kreycary preclík, na holi nastrčený, [illegible] můžeš, a dozorce geho ti za to gesstě poděkuge. — Do této třídy — totiž do třídy umělcůw pro hlad a rozmarné chuti, náležegí také rohlíčkáři. Podlauhlý, nízký, po boku zawěšený košík gest krám gegich, čerstwé rohlíčky w něm chlauba gegich, a cedulka s číslem na košíčku prawo gegich, že totiž wěčně k rozkwetání průmyslu pomáhati, a kupčiti smí. „Rohlíčky, páni, rohlíčky!" gest gegich heslo. — K rohlíčkářům, gakož wěrné po celý žiwot společnice, také se připogují mnohé koláčnice — gistě se drží w dobré a swatné. Druhá třída gest mnohem četněgší, gegich wina to wšak není, gelikož w nyněgším swětě wšecko dobrého po málu gest. — Za nima se ženau, gakož wěčné obcznice, nechutné dolkařky. Gich ubožátka — totiž kreycarowé dolky — giž od přirozenosti galu odporné, a [illegible] nemyté, zmijí neb [illegible] na člowěka šilhagíce, takto giž lahodnost swau a půwod swůj na gewo dáwagí; což kdyby gesstě mluwiti mohly! Při pauhém na ně pohlédnutí žaludek giž oznamuge, gak by ge uwítal. A wšak welmi dobře se zde upotřebiti může přísloví: „Láce za láci — peníze darmo." —

Nemysli si wšak, trpěliwý čtenáři, že gen pro žaludek a wůbec pro tělo w kawárnách pokrmy a lahůdky dostaneš; i duch w nich obogího aučasten státi se může. W každé kawárně totiž aspoň pražské německé nowiny a wšecky tři německé, w Praze wycházegící časopisy nalezneš; a sice: Bohemu nedělní — Bohemu auterní — a Bohemu páteční. Gaká to rozmanitost! — Či že ne? — Laciné Nowiny české, gesstě lacinėgší Wčelu a Kwěty welmi zřídka po kawárnách k spatření býwagí, ačkoli [illegible] ani té nejmenší příčiny nemagí, aby se styděly, a před [illegible] twář si nedůwěřowaly; za to z pauhé, ale [illegible]

zhuſta německým wſſeobecným, a wjdeňſkým diwadelnjm nowinám mjſta poſtupugj.

Mohu tě také do kawjrny zaweſti, a kdybyſt u proſtřed pokoge billard, a zde onde po ſtolkách ſſálky newiděl, řeklbys, že gſem tě do čjtárny a ne do kawjrny uwedl. A w ſkutku bys prawdu měl; tam nezaznjwá hlučný, kawjrnj howor, aniž hudba tam powyku wede; zde každý čtenj hledj, a mluwj=li ſe ſauſedem, mluwj ſkoro ſſeptem. Billard gen někdy hlaſitě na kawjrnu připomene. Za to zde nowin a čaſopiſů hognoſt nalezneš — německé, wlaſké, francauſké, ano i čeſké uwidjš. Aby pak gſi ginam nezblaudil — geſti tato káwowá čjtárna w dominikánſké ulici, a „tygr" u wchodu ſtogj na ſtráži.

Kawjrny ſe tedy také i o ducha ſtaragj, a takž mnohokráte tělo pauze kwůli duchu do kawjrny wſtaupj, geſtli totiž w kapſe průwodčjho liſtu má. Ba kawjren aučel geſſtě i dále a blahoděgněgi ſe wztahuge. Neboť mimo to, že w kawjrně nowiny a čaſopiſy čjſti můžeš, také tam přjležitoſti máš, něco pro knihownu ſi zaopatřiti. Zde totiž giſtá kočugjcj čili taulawá literatura ſe honjwá, literatura K—ſowa, gižto rozſſiřowatelé hoſſi uličnjci gſau, uličnjci totiž w prawém ſmyſlu, poněwadž gi po ulicjch roznáſſegj. Ale negen po ulicjch, i po kawjrnách a hoſpodách ctitelů ſobě ſwěřené literatury hledagj. „Blatle o tom oběſſeným — o kometě — pjſnička o tom kowáři, co tolik mordů udělal — pjſnička o zlé ženě" a t. d. wolá umauněné chlapjſko w ſtarém kanonjrſkém kabátě a w ſtrakatých, rozmanitými záplatami zhuſta wykládaných kalhotech. Toť geden z oněch rozſſiřowatelů K—ſowé německé i čeſké literatury. W hrſti má ſwůg krám; za kregcar, a gde=li dobře, i za dwa ſwé zbožj prodáwá. — Tu máš giž opět druhého, klučina as 10letý. „Das Lied vom Schwender, was die Valentin ſpielen." — „Což čeſky neumjš?" zeptey ſe umauněného toho kluka a odpowj ti: „J cu dobře, čjſt a pját ale ne." — „Kde pak gſi ſe učil tak dobře německy?" — „U pana lera we ſſkole." O ſlawné učenj!!

[Pokračowánj.]

Žhaucj ſklep.

[Dokončenj.]

Hrabě Morentali byl ſe od mládj ſwého umrtjm několika přjbuzných z neynižſſjho ſtupně žiwota ſpolečenſkého k neywyšſſj ſſlechtě powzneſl. Roznáſſelyť ſ[e] o tom diwné a temné powěſti; ale gakož aud raddy deſjtkowé uměl ſi hrabě dalſſj mlčenj hrůzau wydobýti. J byltě manželem ſpanilé a ſſlechetné Benátčanky, kterauž ale w tom okamženj ztratil, an mu dwogčata porodila — chlapečka a holčičku. Několik let pozděg hrálo ſi pachole na balkoně palat otcowſkých a ſpadlo do kanálu, an ſe chůwa po lodkách, kolem plynaucjch, djwala. Ze zaufalſtwj a bázně před neſmjrnau přjſnoſtj hraběte wrhla ſe i tato za pacholetem. Wſtaupiw do let uſedlegſſjch, nemohl ſe Morentali odhodlati, aby ſe opět zaſnaubil; že wſſak bohatſtwjm a wſſemi rozkoſſemi ſtawu wzneſſeného oplýwal, giná ſe procházky geho po odlehlých a pokautnjch čáſtkách měſta wykládaly, nežli žeby ſe byl pauze procházeti aneb almužnu poſkytowati chtěl.

Od některých čaſů widěti byl podiwný a ſkwoſtný ſſperk děwčete s černýma, ohniwýma očima, kteráž w ſwatojoſefſké ulici bydlela. J nezdáloť ſe, žeby djwka ten ſſperk před lidmi byla chtěla úkrýti, a když gednoho wečera po moři plaula, nemohl ſe mladjk, genž lodku řjdil, zdržeti, a zwolal: „Na ſwau duſſi bych ſe zaklel, že tyto drahé kameny ty ſamy gſau, co..." W tom ale přjtel, také mladý lodkař, uſta mu rukau zadržew, zabránil, že zwolánj ſwé a diwenj dokončiti nemohl.

Tohož ale wečera geſſtě neprozřetelný Miollano uwržen byl do žaláře raddy deſjtkowé. Morentali geg na to wyſleychal, ſtran ſſperků těſně naň doléhage; lodkař ale giné odpowědi dáti nemohl, nežli že drahé ty kameny zná, upamatowati ſe ale nemůže, komuby patřily.

Morentali wſſak tjm udánjm ſe neſpokogiw, mučiti geg kázal; a když i muka giné wyznánj z něho newynutila, k ſtraſſliwému treſtu we žhawém ſklepě geg odſaudil, domnjwage ſe, že ſnad neſſťaſtný mladjk mnohem wjce byl ſpatřil, nežli ſe trpěti ſmělo, aby lewně byl proklauznul. J byltě při mukách geho přjtomen: tu geg ale hrůzná myſſlénka gakoby bleſk pronikla, a dnem a nocj ho giž neopuſtila. Uzawřel tedy, powěſtného hwězdáře o radu a wyſwětlenj ſe tázati, gehož wěděnj a powěſt w ſkutku i na wěci důkladněgſſj ſe zakládaly, nežli pauhé lidſké powjdky gſau.

W pláſſti zaobalen, o půlnoci hrabě do přjbytku hwězdářowa wkročil. — Bydleltě Colombo Aspreniei w paláci dožete, a Morentali mnohau oſamotnělau ſjň přegiti muſel, nežli ſe k malé komnatě doſtal, kdežto ſe umělec za noční tichoſti hlubokému ſkaumánj oddáwal.

Wznešeného nic Asprenici w postawě swé neměl. Byltě muž prostředního zrůstu, aužického těla, až čty-rydcet let starý, černě oděný, a fausatý. Na pásu geho malá byla [illegible]. Prozrazowala knihy, kteréž z prostřed něco čerwenébo se blyštělo, několik mathematických nástrogů, neméně mosazný [illegible] a malý slaupec z černého mramoru, [illegible] — to bylo nepatrněgši wěcí w komnatě. Na Asprenicim widěti bylo welké oko; gim wšak neprozrazowala žádné lunu, ačkoli se w ukrýwala nad Benátkami [illegible].

Hrabě [illegible] twáři [illegible], bwězdáře po-zdrawil.

„Gakáž to šťastná náhoda," wece Colombo, „uwádj nepřehledněgšího senatora benátského do příbytku po-nižeuého zpytatele tagných wědomostj?"

„Maudrý muži! wám netřeba nej nepatrných oko-lností některého příběhu se doswěděti, a gižť i celau udá-lost přehlednete. Powězte mi z tagných wědomostj."

„Račte poraučeti, pane hrabě; giemž wám a celé obci k službám."

„Není tomu dáwno, co gakýs nešťastník, genž mě byl urazil, w žaláři tohoto palace duha wypustil. Při wyslechání zmínil se o negakém šperku, gímžto se mi na mysli podiwné upamatowání a myšlenky wzbu-dily. Powězte mi tedy, čeho se strachowati mám, a čeho nic?"

„Gak se nešťastník nazýwal?"

„Miollano!" — odpowěděl hrabě hlasem temným.

„A wy, pane hrabě, dal gste onen šperk děw-četi — ? Gakým wšak způsobem dostal se do rukau wašich?"

„Náleží k drahým ženichům ozdobám, genž od časů dáwných w naší rodině se nacházegí. Zwolili giem geg, protože se mi na nyněgší dobu dosti ozdobným býti nezdál."

„Wyswětlení této pohádky w mé moci nestogí; i prosjm wás, nezpytugte dále. Čili se nemůžete wj-ce upokogiti, že se Miollano genom nepozorně wy-hlaubal, co napotom swéhlawě odwolati nechtěl — aneb že docela na giný šperk byl narážel?"

„Nepřišelť giem, abych se wámi odstrašiti dal, pokud aumysl můg pewný gest. Žádám wás, abyste wědawostí mé zadost učinil — a to skrze prostředky, nimž toliko wy sám wladnauti umjte. Nebuduť se ani tázati, gaké odměny za službu swau požádáte."

Přitom plný, těžký měšec lhostegně na stůl položil.

„Zkusil giem, pane hrabě, že wám poslaužím; leč očekáwejte že pomocných při mrtwých, gež tu na wás čekagi — hleďte pak u přítomnosti onoho, genž se zamyslaw na čísla mage odpowěditi má. Počkejte se zatjm."

A po těch slowech wzdálil se Colombo; wyňaw pak malau kjtu ze skřínky, z peřiny [illegible] gi [illegible]. Na lewé bylo kyku, [illegible] zek z temného [illegible] na [illegible] aneb černého slaupku z mramoru [illegible]; [illegible] pak pak prů-zračnau [illegible], w němž gestě dostawal gakéhosi kruhowý plamínek [illegible]. Na to se tmawě do kauta obrátil. [illegible] bylo slyšeti, potom zwuk welikého zwonu, a Morentalowu zdálo se, gakoby gelen z ruky hwězdářowých wyšlo, gak se gim [illegible].

Nyní se Asprenici ke kauli obrátil. Zwolna za-wadil o ketjzek; černý plamen w kauli [illegible], strašliwé twáři bylo slyšeti, a kolem panowala hluchá tma. Zelenawý oheň wyskakal na to ze slaupu, a ná-pis na něm wystřil zalaly. Opět zwaný se ozwalo, a komnata znowu se temnotau zahalila. Hwězdář ale, uchopiw hosta swého za ruku, k oknu geg wedl, stogícímu nedaleko u okna. A když nyní okno ote-wřel, zwaný po třetí zawzněl, Morentali pak oknem neizmjrnau planinu přehlédl. Zdálo se mu, gakoby noc byla; luna wšak se na obloze neukazowala, a celé-liw se mu před očima zgewilo, gen gako we mlhách se mihalo.

„Nyní zmužile!" — řekl Colombo.

Široký obzor gasné modré oblohy před očima se nyní rozwinul: nebylo wšak na něm ani hwězdy, ani mráčku kratičkého. Zmobalci se nyní [illegible], ga-kowé w suchém listí powjwawá, když gim podzimní wichr meteli. — Ohlauzí wětrné poděky kolem lítawy; ohlušugíci zwuk zwonu zawzněl — gednau — po druhé — a zdaliž spatřil hrabě černau galazů poštawu se bli-žiti — po třetí zwon zahučel, a poštawa w podobě ne-giste oknem se wzdauwagji, stála na blízku. Morentali neměl zmužilosti na ni se podjwati; w široký plášť zahalil twář swau.

„Zmužile — nyní se ptegte, bez obalu. Třikrát smjte se tázati," promluwil k němu Asprenici potichu.

Třesaucím a temným hlasem tázal se nyní bledý hrdý hrabě:

„Ge syn můg na žiwě?"

„Mrtew gest!" odpowěděl hlas, genžto se nezdál, žeby smrtelníku náležel; gemný byl, ale hluboko duše pronikal.

Hrabě se zamlčel; poslednj geho daufánj zwráceno leželo; i pozdwihl nohu, gakoby odcházel; ale hwězdář geg upamatowal, že má gesstě dwě otázky na wůli.

Pewněgssjm poněkud hlasem tázal se dále, komu že ssperk náležel, gegž byl djwce darowal?

„Choť twoge nosila geg do poslednj doby swého žiwota."

„Gak geg poznal Miollano?" tázal se hrabě dosti lhostegně. —

Ale po odpowědi na tu otázku sslechtic benátský zaufanliwě zkřiknul a we mdlobách sklesnul na zemi.

* * *

Neywzácněgssj rodiny benátské byly se shromáždily, aby newěstu a ženicha do chrámu prowodily. Hrabě Morentali byl skoro neyposledněgssj mezi hostmi.

Slawně zwučely warhany, a wonný zápach kadidla plynul pod klenutjm chrámowým. Giž giž přistupowal Castiglia s milostnau newěstau k oltáři, a sluha božj se hotowil wykonati slawný obřad, an tu i Morentali přistaupil a bystře naň pohlédnul.

„Na okamženj sečkeyte, otče; musjmť gesstě swým dětem a přátelům něco swěřiti. Lorenzo a Julie — i wssickni přjtomnj poslyssjte! Měsjc tomu gest, co na rozkaz můg lodkař Miollano služebnjky tagné raddy uchopen a mučen byl, an se prowinil, že tento ssperk poznal. Mluw, dcero, widělas ty geg někdy?"

Hraběnka Julie wzawssi drahé kameny otci z rukau, hogných slzi prolila. Hrabě mluwil dále:

„Ty geg tedy znáš! — Mogi choti tyto kameny před lety náležely; gá pak ge hezkému děwčeti w obci nassj darowal, potom gi ge ale opět wzal. Miollano ge byl widěl, když ge byla gesstě choť nosila; poněwadž mi ale řjci nemohl, odkud ge zná: kázal gsem mu audy zhanobiti, a we žhawém sklepě gsem geg smrti odewzdal."

„Zdáť se mi," zwolal Lorenzo, „žeby se lépe hodilo, tento přjběh mezi tagné spjsy nassj raddy schowati, nežli ge newěstě mogj a wzácným hostům wyprawowati?"

„A proč ne wyprawowati, hrabě Castiglia? — Wždyť byl odsauzenec gegj bratr a můg syn!"

Diwoký smjch slowa geho prowázel. I byl si Morentali bambitkau do čela zaměřil, až mu se mozek daleko ssiroko rozstříknul, a Julie mraucj ženichu w náruč upadla. —

Čas a duch lidský.

»Monthly Review« wyprawuge udalost, kteráž nám obraz stawu otroků surimanských podáwá. — Panj S... R...rowá zpozorowala mezi nowě zkaupenými otroky mladau a zwlásstě krásnau Negřinku. I hned welela, žhawým železem ubohé djwce čelo, rty, krk a nohy zpotwořiti, aby tjm gegj krásu w ohyzdnost proměnila. A co bylo ukrutnosti této přjčinau? — Žarliwost panj R...rowé. Obáwala se, žeby se snad spanilá otrokyně manželi zaljbiti mohla. Tomu se tedy předegjti muselo, a proto nebohá, otroctwjm giž beztoho přjliš skljčená djwka trýzněna, a pro celý žiwot zpotwořena býti musela!

W paláci »Hotel Castellane« nazwaném sgednotilo se za posledních dnů wssecko, čjm se Paříž z ohledu krásy a zanjmawosti ducha honositi může. Po dwa dny prowozowala wýborná společnost hraběnky Abrantesky — o gegjmžto priwátnjm diwadle se giž w těchto listech zmjnka učinila — diwadelnj hry před shromážděnjm, kteréžto we skwostně oswjceném sále co neywljdněgi uwjtáno bylo. Hraběnka představowala panj Greffrie w dramě tohotéž gména, a za gegj dwogj welmi chwalitebné přičiněnj — gesti totiž také spisowatelkyně ony dramy — se gj welmi hlučné pochwaly dostalo. Na wsseobecnj žádost byla za spisowatelku dramy prohlássena a welmi pohnuta byla, když gi, u wytrženj gsauci, společnost korunu na hlawu wložiti dala. Na to se dáwalo: »Hra lásky a náhody,« a hraběnka hrála Silwii opět co neywýborněgi. Po skončenj tohoto kusu wystaupila p. Smithson-Berlingowa w sceně z »Hamleta« a pohnula shromážděnj bědowánjm bezsmyslné dcery pro ztraceného otce. Hrabě Castellane, kterýžto w přjsstjm roce skutečné diwadlo pro dwa tisíce osob wystawěti dá, nepodstaupil toho pauze, že hostům punsse a skwostných wěcj pro občerstwenj poskytowal: láska geho k uměnj i o to pečowala, aby se přjtomným francauský překlad anglických scen doručil, tak aby gedenkaždý auplný smysl představenj pogmauti mohl. Dle záměru hraběnky Abranteský ku zwelebenj činoher znamenité hlawy ze spisowatelů a wyššjho stawu budaucj zimu se spogj a podjlu na tak krásném podnikánj bráti budau. —j—

Dennj kronika.

Rannj oblek. Každá wekegná udalost na Francausko mocj magickau působj. Každau ssťastnau přjhodu a každé nesstěstj, každé wjtězstwj, gakož i porážku nějakau nowau módau zwěčniti dowedau. Bezewssehо

přepjnánj zdálo se gim potřebno, památku dne u Marengha i u Kirika, u Austerlic a Montmorelce, wegsd wele těbo cýsaře do Wjdně, pakli i wegsd slawných hrdinů do Paříže, pomocj negaké módy oslawiti a w paměť wtisknauti. I nosili za čase, od něhož nás čtwrt stoletj dělj, a kdež wogna s wessterau Europau wedli, šat z marengowého sukna, kabáty à la Polonaise, boty à la Suwarow, kalhoty à la Hongroise, kamaše a kolly à l' Anglaise, a kreg w oděwu à la Prussienne. Když pak později pro oswobozenj Řecka horowali, naba po wěcech wýchodnjch — tažením do Egypta wzbuzena gsauc — tjm lépegi ge napjchowala, až i konečně dobrým Ibišru w plápolagjcj plamen wzňkla. Wjtězowé nad Muslemjny brzy poznali, že gim mnohá částka mauřického oděwu wýborně slussela, ba i do módy uwedena byti zaslaužila, a tak i hned do obyčege přissly po domácku wolné turecké trepky, široké župany z neyštrakatěgšjch látek, a přepásánky, gichžto nedbalé uwázánj hrdiny »Wesele Přádlowniček« na paměť uwádj — Neprolegné duch některých zwlásstnjch rakauských kregů brzy těmto širokým županům i wssecku obtjžnau hmotnost odegmauti, a wnadami přjgemné ozdobnosti ge okrássliti dowedl. Nad mjru široké turecké kalhoty ustaupiti musely méně širokým od hora dolů w chodidla se tratjcjm z látky zwlášť, krogenaté. K tomu župan hnědé barwy, též krogenatý, do půl lýtek dosahugjcj, místo pásky hedbáwau šňůrau přepásaný, — střewjce modré saffanowé, nočnj čepička se zlatým střapcem ospale na stranu se klonjcjm, — a swjbák tu hotow jcdj k přjgmutj galantnj ranní náwsstěwy.

Prádlo. Bjlé šátky na krk přissly opět do milosti u rozmarné bohyně; užjw na nich giau wssak gednoduché. Chapaux w širokých přehybech, a nízce na prsau k lewé straně položené, wycházegj na swětlo. Pradleny stáwagj se mnohem přjwětiwěgšj, a paničky se radugj, že pěkné bjlé prádlo manželů a synů za tmawé, méně hezké šátky zhomáwati se děle nebude. I límec na krk, tak nazwaný »Watermörder,« w nemilost upadl; za to náprsnj geho znowu w obyčeg přicházegj. Zdá se, že bělost wesskeré obor módy opanowala; bjlé giau wauchery, gežto se opět skládané nosj; bjlých wesst gest mnoho k spatřenj; bjlé rukawičky opět za wyšši ozdobnost platj.

Kalhoty. Aužký, urnégšj krog neylépe se do společnosti a ku plein hodj; plawecká širokost zmizela před způsobau, gež přiměřenegšj gest a nohu pěkně zdobj. Zhusta se nosj perlowé barwy s tmawými pruhami, nikoli ale přes křjž.

Fraky se nosj zlatobronzowé barwy, tmoly mezy límcem a lopatkami formu M, bez knoflj aupltě s paskami, knoflíky lesklé s kwjtkami. Oblekem gediné panugjcj mlada gest zelená, černé se cowri a černá na kapoty; na fraky swětlá modrá a tmawozelená.

Stlobauky nestaly se dosawad žádné znamenité změny, pokud gim mk Kallinel ohledent. Do společnosti se zhusta ohrobj složenj klobauky beran.

Drobné ozdoby. Pilné, po dlauhé čas oponowané práce z wlasů opět se wysskytugj. Wssude gest w klenotnicjch z wlasů pletené náramky, obojky, prsteny s podobenj hodnými, lodné propracowanými, zlatými zámky, tlačítky k hodinkám se zlatau přjskau, w podobě kwětinky nebo mussky. Wrásla, kteří neg mohau zde býti pilné wlasy čisti nechati a uyglesčeny býti, že se k nesskulegsjm wěcem spotřebugj, ale k pohledu slaupenj mládencům wyšsjzagjcjch střjin — na widěnju.

Hole. Ty neywzácnégsj gisau z bobkowého neb palmowého dřewa. Giau stkřibrnau strausy s černau stanicj. Knoflík nahoře ge pozlacen a třeba i drahými kameny ozdoben a tak zřjzen, že se w něm negaká drahá památka aneb sladké znamenj schowati může. — Také wssak na holjch nynj pauze olowěné knoflíky nosj.

Kauřenj tabáku. I ti obojj kuřáci se opěty bohyně módy stali, a muži se gi poddáwagj, chtěgjce w salonech a wzácných společnostech tabák kauřiti. — Kterážby hezké děwče by prominulo nynj se šwihákem, gemužby myšlenka napadla, gedno z těch sladkorozwonných Spanělských cigar kauřiti? — Zameny krčje obrátj se od něho, drží woňawku pod nosem, a přjwětiwé mládjku kyne, gen i srdnaté smege tabanas zakaužege. Každá gemná ženština mužskému kašjel dá, genžto se s woodwillskau cigarau před nj ukáže. Ale gaká radost gj z krásných očj gjskřj, widjli mladjka, an swé »dos Amigos« něžně na prsy klade! — Ubozj kuřáci! Wšeliké kauřenj z dýmek wám slussnost zapowjdá; prozatjm si ale giiké druh dýmek, gimiž se wyhnáleyce zwěčni, tak kýlage průwodnjho listu zgednal, a pozornosti zasluhuge. Při zde onde šwihák s malaunkau něžnau dýmkau wjděti gest, kteráž na straně čepice upewněna gsauc, gako negaký bonbon na čepici francauzké pěchoty, šibalky zhůru strmjc, a trubku se šňůrkau pohodlně k ústům klonjc, dwogj pohodlnost poskytuge — že totiž kauř oči a nos neobtěžuge, a ruce s gistým zabjwati se mohau. Kdo tyto dýmky k ozdobnosti užjwá chce, na lewé straně čepice upewněny nositi ge musý.

Kočka.

W Paříži si již opět mladé děwče, gménem Malwina Labelowa, se swým milownjkem, Richardem, posluchačem lékařstwj, uhelnjm dýmem smrt udělati chtěla. K zaufánj tomuto ge donutila gegich nesstastná láska, t. g. nedůstatek prostředků k wstaupenj do stawu manželského. Mladjk tjm skutečně o žiwot přissel, děwče wssak opět lékařskau pomocj se pozdrawilo.

Karel Delioux, dewjtiletý chlapec, dáwal w Pařjži koncerty na fortepiano s náramnau pochwalau. Přednássenj geho gest tak dogemné a okauzlugjcj, že obecenstwo často by slzelo, brzo opět u wytrženj plesalo. Parjžané geg gmenugj malým Mozartem Bassa-Bretagneským, kdežto narozen gest.

W Hanowru se hrálo gednoho wečera před nedáwnem osm aktů, totiž: »Lazebnjk Sewilský« a »Dobrodružstwj po cestě na posstowském woze« od Angelyho.

Gistý pan Ferdinando Giachosa dáwal w Berljně koncert, w němžto na kytaře solo, prowázené 24ti kytarami, přednássel. To bylo solo břinkawé!

Gistý básnjlek w Praze byst byl málem básněnjm smrt udělal. Nemoha nagjti dobrého rýmu, gegž newyhnutelně potřebowal, počal se zlobjti, osudu zlořečiti, giných nátisků mu předhazowati, a rozmrzew se samým bědowánjm na žiwot, snadby si byl w skutku krk břitwau podřezal, kdyby se byl k tomu geho přjtel nehodil.

Sotwa že byla pařjžská operna Meyerbeerowu welikau zpěwohru na gewisstě přiwedla, giž se opět s welikým balletem zanássj, a ballet ten má název: »Kulhawý ďábel.« I rarássek sám musj nynj Parjžanům tancowati!

—j—

Dne 19. kwětna 1488. Matěg Korwin, král uherský, potwrdil po wydobytj města Wjdně měsstanům wssecka gegich práwa a nadánj, gakž ge byli od předesslých panownjků obdrželi.

[1498.] Vasco da Gama zakotwil koráb we přjstawu kalikutském. Dostal od krále portugalského Emmanuela 4 koráby, s kterýmiž dne 18. čerwence 1497 z Lisabonu odplaul, aby wynassel cestu do wýchodnj Indie, kterauž před njm giž Bartoloměg Diaz hledal. Bartoloměg Diaz widěl sice předhořj Dobré Naděge, ale pro weliké nebezpečenstwj nemohl dále plauti. Vasco da Gama přissel práwě w neyhorssjm čase k předhořj Dobré Naděge. Bauře byla strassliwá, takže geho koráby w každém okamženj potopiti se měly. Aby plawcům srdnatosti dodal, sám weslowal, a konečně dne 20. listopadu dostal se neypohodlněgssjm wětrem za předhořj. We přjstawu mozambickém widěl indické zbožj, w Melindě sessel se s plawci, kteřj cestu do Indie giž byli několikráte wykonali; a takto plaul 500 mil daleko přes moře, a přistál we přjstawu kalikutském. Dne 14. zářj 1499 opět se wrátil do Lisabonu, wykonaw neydelssj a neyobtjžněgssj cestu od wynalezenj plawby.

[1536.] Anna Boleyn (čti Bulén), druhá manželka krále anglického, Gindřicha VIII., a matka králowny Alžběty, byla w Londýně sťata. Gindřich VIII. dal se s prwnj manželkau Kateřinau rozwesti, a pogal Annu Boleynu za manželku. Ale ledwa byl tři léta s nj žiw, a giž opět i ona se mu zprotiwila, neb geg wássen zase k giné, totiž Johaně Seymourkowé opautala. Na to čekali dáwno gegj nepřátelé. Ač byla ku každému přjwětiwá a wljdná, měla předce dost nepřátel a záwistnjků, nebot že sprostého rodu byla za králownu powýssena. Neyhorssj mezi nimi byla manželka gegjho bratra, kterážto nedůwěřliwé srdce králowo naplnila žárliwostj, pročež král Annu zkaziti sobě usmyslil. Beze wssehu wýslechu dal gi do wězenj odwesti. Wkročjc do žaláře, padla Anna na kolena, Boha berauc za swědka swé newinnosti. Sotwa že byla Anna upadla w nemilost, giž wssickni gegj ctitelowé a přátelé gi opustili, a genom gediný se wynassel, genž pro ni u krále o milost prositi se osmělil. Z wězenj psala králi pohnutliwé psanj, aby geho srdce obměkčila, gež takto ukončila: »Moge poslednj a gediná prosba gest, abych samotná tjži nemilosti Wassj mag. nesla, aby se neuwalila na newinné dusse oněch ubohých mužů, kteřj, gak gsem doslechla, skrze mne též w tuhém wězenj se nacházegj. Gestliže gsem kdy milost we Wassjch očjch byla nalezla, gestliže kdy gméno Anna Boleyn Wám w uchu přjgemně bylo znělo: wyslyšte tuto prosbu mau. Nechci déle mag. obtěžowati, alebrž budu wraucj modlitbau Boha prositi, aby W. m. wždy opatrowati, a we wssem gednánj řjditi ráčil. — W mém smutném wězenj dne 6. kwětna 1536, Wasse neyposlussněgssj a wěčně wěrná manželka Anna Boleyn.« Ale wsse bylo nadarmo. Gindřich se gj chtěl sprostiti, pročež musela býti winnau; a wssak, ačkoliw gegj neywětssj nepřátelé gi saudili, předce nemohli nižádné winy na nj nalezti. I byla odsauzena k smrti. Dle králowa rozkazu měla býti budto upálena aneb sťata. Když se gj byl ortel smrti oznámil, nelekala se, ale zdwihnauc ruce k nebi, zwolala: »Otče! swětlo prawdy a žiwota, ty wjš, že gsem takowauto smrt nezasloužila!« Na to wzkázala králi, že mu děkuge, že na gegjm powýssenj si záležeti dáwá. Ze sprostého rodu powýssil gi za králownu, a nynj, poněwadž na zemi wýsse staupiti gj nelze, že pečuge o to, aby w nebi byla powýssena. Pak mu odporučila dcerussku Alžbětu. Na lessenj gesstě modlila se za krále, pak se potichmo modljc položila hlawu na sspalek, a řkaucj: »Bože, tobě poraučjm ducha mého!« skonala gednau ranau. Přjsstjho dne zasnaubil se Gindřich s Johanau Seymourkowau, která wssak po roce zemřela. Smrt gegj zarmautila Gindřicha, a wssak giž opět po newěstě se ohljžel. Mezi ginými požádal také wdowu wéwody mediolanského o ruku, kteráž mu ale dala za odpowěď: »Pane! gá mám genom gednu hlawu; kdybych měla dwě, gednaby byla Wassj magestatnosti ochotně k službám.«

[1815.] Město Neapole se wzdalo, a brzo na to wrátil se král, Ferdinand IV., po desjti letech z Palerma do Neapole.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Cjslo 21té. 3ý r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Ljliowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj a wydáwánj se we wšech hlawnjch knihkupectwj rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštownjch úřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

26ho kwětna] [1836.

Mládenci [illegible] ... si —
— — — Od wás, wlast milená [illegible] nowau!
M. [illegible]

Ch o ch l j k.

(z Odyńca.)

Gá gsem malý ďáblik, koho mohu, swodjm,
Koho mohu škádljm, nikomu neškodjm;
Nikoho nekochám, ani nenáwidím,
Ač mne nikdo nezřj, gá co zachci, widjm;
Kdy chci tu i tam,
Gak chci, wegdu sám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

Ljbjm welmi běhat wečer nad gezerem,
Hledám, kde se děwy scházegj wečerem;
Ljbjm, gak se smégje gedna druhé stydj,
Gak se ohledagj, nikdo-li newidj;
Mezi nimi sám
Gá gen se kochám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

Proměnjm se w rybku, kolo nožek těkám,
Myslj, že ge kausnu — k smjchu, gak ge lekám;
Udělám se muškau, kol nás poletuge,
Směgj se, neb myslj, že ge kdos celuge;
Wšak gá genom sám
Takau wolnost mám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

Ljbjm také w noci, při swětle měsjce,
Sedat u nich spjcjch, hledět na gich ljce,
Zřjm, gak dýchagj rty, — pěkně kynau,
Slyšjm gegjch šeptot, gak milostj hynau;
Pak uhodnu sám,
Tagně wšak chowám
Tam, tam, tam, tam, tam.

Když uzřjm kochánka, gak se bawj sněnjm,
Udělám mu hrátku, w twáři ho proměnjm;
Djwka se tu diwj a čelem umjrá,
Poznat geg nemůže, slzj, až nehjrá;
Tu gá gj ho sám
Zase poznat dám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

Ljbjm také, ljbjm ráno w ranšky sjnu
Widět mladau, w lehkém obleku djwčinu;
Škádlit se s nj w ten čas, to ge má potěcha,
Když se před zrcadlem strogj a usměchá;
A gá s nj tu sám
We strogjrně hrám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

A když se tu strogj, šaty bere pěkné,
Štjpnu gi do twáře, až se hodně lekne,
Wpletu se u wrkoč, tu se ona mrzj,
Hněwá-li se dlauho, nepustjm gi brzy;
Pak hřebenem sám
Pěkný zprawjm wrám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

A do gich srdéčka mohu gako domů,
Wšak co se tam děge, nepowjm nikomu;
Snadby pochlebujcí gim to powěděli,
Proto Chochljk nechce, aby co wěděli;
Dost že se gá sám
Za lepšjho mám —
Tam, tam, tam, tam, tam.

B. P.

O gak blaze hlaupým býti!

O gak blaze hlaupým býti! — Špetka mozku uſſetřj ſi trápenj, gjmžto ſe giž mnohý učenec bláznem ſtal. Užitečněgi a pohodlněgi geſt, hned gakožto hlupák ſwětlo božj ſpatřiti, nežli teprwa po přeſtálých motaninách ſſkolſkých wyſwědčenj ſi dobýti; neboť kdo giž z rukau přjrody diplom hlupſtwj obdržel, k autrpnoſti pohne; kdo ale dlauhým teprw namáhánjm a napjnánjm, ano třeba i dělánjm kněh k důſtognoſti blba ſe powzneſl, gen poſměchu a potupy dogde.

O gak blaze hlaupým býti! Bez wědomj celau wjru ſtarých Perſſanů wyznáwá: gj totiž, pige, děti má, ſtromy ſázj, na peci ljhá, — a nenj-liž to žiwobytj non plus ultra?! Nežige-li takowý co lilie na poli, gežto nepracuge, ani nepřede? Onť geſt přeſwědčen, že ginj zaň pracugj a předau; protož geſt maudrý nad mudrce, gelikož bez práce doſáhne čaſto, čeho maudřegſſi gen po náramném uſilowánj dobude. O gak blaze hlaupým býti!

A což medle i mudrc na ſwé maudroſti má? Trochu lépe žiwota neſnáze tichau myſlj a lehce ſnáſſeti umj? Kdožpak mu tu libomudrcko-chudau bohatoſt záwidj? — Když nepatrná chyba muže rozumného za hrozné prowiněnj ſe wykládá, hlaupému i neyhrubſſj blud z autrpnoſti ſe odpauſſtj: „Blázjnek tomu lépe nerozumj, we ſwé proſtomyſlnoſti to učinil.“ — O gak blaze hlaupým býti!

Hlaupoſtj poſawad žádný hladem ze ſwěta neſeſſel; ba čaſto ſi kulpa giž na ſmrt břicho přecpal. — Prawda! člowěka důmyſlného nerádi z towaryſſtwa tratjme; za hlaupého ſe ale wſſude rádi přimlauwáme, abychom ſe ho gen ſproſtili; čaſto činjme, abychom ſmyſl latinſkého přjſlowj w ſkutek uwedli: „Promoveatur ut amoveatur.“ — O gak blaze hlaupým býti!

Hlaupý wždy w bezſtaroſtné přjgemnoſti žiwot tráwj; netrápj geg politika, o důmjnky ſe neſtará, průmyſl mu ſen nebauřj, žádný geg na prſty neſſwihá, prawdu-li hude — gelikož ona geho a potomků dědičné priwilegium geſt — a ſtaránjm ſe o práce ſwého auřadu neſeſſedjwj; powolánj geho, gſaucj hlaupoſt, žádných záwiſtnjků, žádných nepřátel neplodj, alebrž i čaſto autrpnoſti a prominutj zjſká, ano i autrpné přjmluwy aučaſtno ſe ſtane, a pomůcek, přjzniwců, ochranců, i giných dobrodinj, z láſky k bližnjmu wyplýwagjcjch, obdržj. — O gak blaze hlaupým býti!

Zatjm wſſak, an ſe hlupſtwj zdarma obdržj, aneb uſilowánjm w lenoſſenj ſe dobude, předce z giné ſtrany trpkau, mnoholetau práci to ſtogj, nežli ſe něgak obratnoſt w něm wyſkytne. Tak mnohý učednjk třeba celé 4 léta nic giného dělati neſmj, než děti kolébati, piwo, tabák a kořalku do djlny přináſſeti, wýpraſk a hlady trpěti, ſſaty wyklepáwati, dřjwj ſſtjpati, — nežli ſe mu powolj, aby ſe w poſlednjch pěti nedělich za towaryſſe wycwičil. Chudas muſj tedy ſwých pět neděl učednictwj čtyrletým nowiciatem marného plahočenj dobýti. Nebyloby lépe býwalo, kdyby byl raděgi hlaupým zůſtal, nežli po tak dlauhém trmácenj hodnoſt pauhého břidila obdržel?

Ať i učenci dle liboſti proti hlupotě křičj, ona předce ſwé dobro má; gſauť chytřj lidé, nechtjce žádného důmyſlného okolo ſebe trpěti, genžby ſchopen byl, ſkutky gegich prohlédnauti. Tito chytráci nerádi by wlády ſwé nad giným pozbyli; rádi tepagjce a oprawugjce poraučegj, hanjce nerádi ztracugj; ale rádi wſſe zjſkati chtěgj, a tak ſamau chwalitebnau horliwoſtj ſe hněwagj, a raděgi blba okolo ſebe mjwagj. — O gak blaze hlaupým býti!

Známť gá ſám hoſpodſkého, který nižádného ſklepnjka do ſlužby nepřigjmá, genžby giž we welkém hoſtinci welikau multiplikacj byl ſſtudowal, a prohnán byl we wyſſſj ſpekulatiwnj hoſpodſké politice; nýbrž takowého čeledjna nagjmá, genžto ſe z poctiwé hlaupoſti a patriarchalnj proſtoty až doſawad byl newydral. —

Známť také hezkau, mladau a bohatau wdowu, proſtoſrdečně mluwjcj: „Kdybych ſe wdáwala, nikdy bych ſi chytrého muže newzala.“ — O gak blaze hlaupým býti!

A wždyť pak ſe hlaupoſt na mnoze zdwořiloſti podobá, wſſemu přiſwědčjc, a tjm za nynějſſjch čaſů nemálo wyniká. J dle záſad ſtoické filoſofie gedná, ſebau nechagjc zcela wládnauti, ſem tam ſmeykati, a pyſſnj ſe tjm, když gi ſchytralec k ſwému powýſſenj na záda ſſlápne. O gak blaze hlaupým býti!

Když giný ſſetře, ſwým uměnjm a ſwau pilnoſtj pro ſtářj něco ſi uſchránil, nad tjm ſe rmautj, že mu gměnj — odplata geho záſluh — ukradeno bylo: hlupec nad hlaupým zlodějem ſe ſměge, že, ukradna ſkřjni, kljček zapomenul, a těſſj ſe, že mu gi opět doručj. J podobá ſe oné přihlauplé hoſpodyni, s plným ſmjchem za pſem hledjcj, který ſyrowau kýtu telecj ukradl, a myſljcj, že hlaupý zlodějſký pes pečeni připrawiti neumj. — Když zkuſſený muž, wida we přjteli domácjm ſkrytého, a we ſwau choť zamilowaného nepřjtele, a při ſladaun-

kém lichocenj geho trpkau cítí žalost — hlaupý — šťastně se těší, že na swětě přece přítele nalezl, wěrného gest za něho tak příjemné, a — šťasten gest. — O gak blaze hlaupým býti!

Ach! práwě dary ducha často člowěka w propast bídy uwrhugj, an hlaupý a hlupák z toho užitek má. Abychom pak toto, snad prawdě nepodobné, gak se mnohým blahorodým zdáti bude, k wyšší pokorné wypobrazili, dejme tomu, žeby negaký učený, wzorný muž, ... něco nowého, wůbec užitečného wynalezti, neb ... wěk swůg, swé zdrawj a celé gměnj obětowal. Když ale po těchto wšech obětech ideálu swého dosáhl, twůrcem wěci užitečné se stal neb státi se měl, an ... gij obětj mnohau gměnj zmizelo, pomoci žádné ... nalezl bohatému hlupci prodati přinucena se widj, který pak užitek, čest a sláwu z toho utrží. — Tak w obyčegném swěta běhu běge.

O gak blaze předc hlaupým býti!

E. Krátký.

Báchorka
o
zamilowané ustřici.

Na kamenných stupních u weliké hráze přístawu Bastii byl se usadil zbor hochů a děwčat. Slunce ... ně swé ranní paprsky wysílalo, a z města se k nim ... zwuky swátečních zwonů donášely. Tiché bylo na ... moři, a ticho w přístawu.

Zbor, sedící na stupních, bezstarostně do dálky se ... díwal. Tu náhle Kazimír powstal, wysoký, rázný ... hadík, zčerwenalých wlasů a bledých twáří. Ten ... wstal, a rukau na lodku ukazowal, gežto z dálky ... plula k přístawu. W nj seděla hezká, wyšňořená ... děwka, a když k stupňům přirazila, gonáci gi na zem ... pomohli; ona pak s mužem letitým, opodál giž na ni ... čekagícím, k městu kráčela.

Sotwa že byla zboru opět z očj zmizela, na stupních gi pomlauwati začali.

„I hleďme!" zwolal Štěpán, „gak se ten wegnj ... lík wyčistil! Nenapíná-li se gako princezka?" — ... styď se!" řekla Marie. „Nemůžeš zapomenauti, že ... košíčkem dala, a nyní za starého, bohatého mlynáře ... nikáce se prowdá." — „Na wěru!" ujmal se Petr; „byš byl rád maštnotu z polýwky sebral." — Děw... a se smála. — „Myslíš-li tím gegj bohatstwj," od... ... Štěpán zamračeně, „gsi na hrubém omylu a křiwdu gj činíš. Na mau wěru! gá nikdy [illegible] pohlížet nemohu, gež byl [illegible] nashromáždil." [illegible] Zuzanka ptala se zwědawě: „Malé pak zlato, Štěpánku?" — „[illegible] zlato pe[illegible] — [illegible]," řekl [illegible]. — „I gen wem s prawdau!" ozwal se malý Tobeš; „gest to zlato po zamilowané ustřici (D. [illegible]), z něhož Terezka nynj geště tráwj." — „Co gest?" prohlásil se Petr s malau nadutau. „Kdo se opowažuge o takowých wěcech weřegně mluwiti?"

I nastalo nyní wšeobecné ticho, a mnozí přemýšleli, gakby možná bylo, od ustřice zlato dostati. Zuzanka nedůwěřiwě hlawinkau wrtěla.

„Nikdy gsem geště neslyšela, žeby se ustřice zamilowaly, aneb i zlato rozdáwaly," řekla skromným, ale powážným hlasem. „Snad to gnak wedau! aneb negaká wodnj žínka byla, o které mi owšem babička powjdáwala, že zlato darem dáwagj!" — „Nikoli!" zwolal Tobeš, „nebyla to žínka; ustřice byla. Máte mě za takowého sprostáka, gehož obé nerozeznal? Prawá, oprawdowá ustřice to byla, gežto nemilého mistra Zalaubka zamilowala, a pak mu gi odměnila." — „I běžný do té —!" chechtal se Petr. „Malí hlaupeši! Zdali kdo co takowého slyšel?" — „Ticho, ticho —!" wolala děwčata.

„Gá wjm" — šeptal Tobeš potichu; „gen se na Terezku dobře podjwegte. Gá na nj shledal welikau podobu s ustřicj." — „Gá také;" přiswědčil Štěpán; „onať pořád mrzkau wodau zaráchá; a kdyby gi člowěk hubičku dáti chtěl, tušjm, žeby na nj dřjwe půlku citronu wyždjmati musel, gakož [illegible] s ustřicemi činj." — „Nikoli," řekla Zuzanka; „gá ustřice negjm — ani s citronem." — Tu wšicky se smáli, a hošj pošeptmo další howor začali; gen Štěpánůw hlas bylo mezi nimi slyšeti: „Nechci wjce do takowého příbuzenstwj wstaupiti!"

„Nu — ale pozdě," ozwala se pak Marie, „mušjte nám předce ten příběh powěděti; neboť my bychom geg wšecky rády slyšely." — „Ano, ano!" opětowaly djwky. „My geg chceme slyšeti." — A gedna k druhé blíže přisedla.

„Ale kdo pak neyléře powjdati dowede?" tázal se nyní Štěpán s důležitým pohledem. „Tobeš owšem tatíkowy potrhané sítě sprawiti umj, ano my také, gak w neděli klobauk na lewé ucho posaditi: ale příběh o zamilowané ustřici — ten nám gistě powěděti nedowede."

„Kazimír — Kazimír ať powjdá!" zwolali wšickni. A wytáhlý, zrzawý chlapík, genžto byl na Te-

rezčinu loďku okázal, nynj pak zaſe giž na ſtupnjch leže ſi howil — na pozwánj ſaudruhů ſwých klobaukem poněkud pohnul a neſrozumitelná ſlowa zamumlal. — „Aha," řekl Petr; „ten geſt opět we pſjm rozmaru. Zagiſté přemeyſſlj, kolik centnéřů ſádlaby z mrže wyſſkwařil." — „Muſjmeť ho trochau morſké wody občerſtwiti," zwolal Tobeš, a ſtoge na neynižſſjm ſtupni, giž ſe ſhýbal, chtěge rukau wody nabrati. Marinka tomu zabránila. „O, Kazimjr ge neyhodněgſſj hoch na celém oſtrowě," zwolala lichotiwě; „Kazimjr umj neylépe powjdati, a wás wſſechny zahanbj, gen když ſe mu zljbj. Widjte — widjte, giž wſtáwá. Uděleyte mu mjſto, aby ſe do chládku doſtal. — Ticho, giž začjná."

A w ſkutku začal Kazimjr wyprawowati.

„Byltě gednau" — — „Au, au!" zakřikl geg Štěpán; „tak to nepůgde. Strýc můg také wſſecky ſwé powjdačky „Byltě gednau" začjnal, a wjmť dobře, gak ſe proto wſſechněm zpropadeně znechutil. Giný začátek, tuleni!" — Kazimjr ſe naň podjwal. — „Nu, dobře tedy," začal pak za chwjlku. „Za oněch čaſů, když geſſtě w Baſtii přiſtřjhnuté wauſy, ſkládané ljmce a ſſpanělſké pláſſtjky noſili — ljbj ſe wám ten začátek?" — „U wſſech dibljků!" zwolal Tobeš. „Tjm způſobem bude muſet milá Terezka geſſtě dlauho na uſtřici čekati. To gá, tuſſjm, lépe dowedu. Poſlyſſte. Wždyť ſnad wſſickni kamenný klobauk znáte? Hle — tamto, zrowna před námi, na tichých wlnách ta černá homole — wypadáť gako tmawý liſſeg na bjlém djwčjm krku — to ge ta ſkalina. A když k této ſkalině za gaſného dne a tichého moře, tak gako dnes, připlugete, a z loďky ſe hezky do moře nahnete; ſtranau, kam ſtjn padá, we wlnách, hluboko na dně, ſkleněný dům ſpatřjte. A budete=li ſe naň hodně dlauho djwati, konečně podiwnau, ale hezkau holčici w něm ſpatřjte, anaž tam ſmutna ſedj, s hlawičkau ſklopenau, a na lůně, w měkých ručinkách welikau uſtřici držj — ano, uſtřici!"

„Ach," zwolaly djwky, z hluboka ſi oddychnuwſſe. „Totě wěc přepodiwná!" — „Nu, tedy gen dopowjdey," řekl Kazimjr. „Tyš tak neohrabaně zrowna do proſtřed powjdky bauchnul, že mých přiſtřjhnutých wauſů a ſſpanělſkých pláſſtjků giž potřebj nenj." — „Ale milý Kazimjre!" proſila Marinka; „myť pak předce až doſawad newjme, gak ſe prababička ubohé Terezky na dno moře doſtala."

„Aſi před dwěma ſty lety" gal ſe Kazimjr zas wyprawowati, „žiw byl w naſſem městě chudý rybák, genž na neynebezpečněgſſjch mjſtech korály lowě, žiw doſti bjdně trávil, au gich málo nalezal. Za to n uſtřice do rukau přicházely, gežto ſe za naſſich dnů t hltawě poljkagj, tehdáž ale geſſtě za neplatné ſe p kládaly. Benedikt gich welikau ſjlu wždy zaſe z lod do wody wyházel, aneb ge na ſwém malém dworeč ſhnjti nechal. Mnohá mlsná huba naſſi milé obce ſe nynj obljzla, kdyby wſſecky ty pochautky ſpatřil gež tenkráte nazmar přiſſly. Ale nemělo to tak wždy zůſtati."

„Toho čaſu gakýſi diwotworec ſwětem chodil, kt rýž na weřegných mjſtech kamenj, železo, žhawé uhlj tekuté olowo poljkal. K těmto ſwým pamlſkům n hodau gedenkrát i několik uſtřic přiložil, kteréž Ben dikt denně lowil. Mezi wražednými geho zuby puk twrdá ſſkořepina, a měké wnitřnoſti rozplynuly ſe n po gazyku. On i hned gakauſi ljbeznau chuť pocjt a nález ten lidu oznámil. Ale každý ſe mu wyſmá on ale nedal ſe odſtraſſiti. Uſtřici nynj pozorně ot wřel, a kolem wnitřnoſti gegj okazuge, ſtaré a mla wyzýwal, aby ſe s wěcj tau lépe ſeznámili. Ale ka dému ſe ta malá, ſſedá, tekutá neſtwůra oſſkliwil ačkoli w bjlé a ſkwělé wydutině ležela. — „Negez negezte," wolali někteřj; „totě kauſek zaobalené prwopočátečnjho hřjchu." — „Negezte!" křičeli gin „Ge to ďáblůw gazeyček." — „Negezte," hrozily žen „Gſau to ſrdéčka nenarozeňátek, zlým kanzelnjkem z čarowaná." Ginj opět giſtili, že to kauſek oněch d wotworných gater, z nichžto maſtička na oči ſe děl A tak ſe weſpolek hádali, a nikdo chuti neměl, uſtři wyſrknauti, kterauž ohněžraut kolem podáwal.

[Dokončenj.]

Náſtiny ze žiwota pražſkého.

I. Kupčenj taulawé.

[Pokračowánj.]

Gſi=li na ſſťaſtné planetě narozen, a přjtel, ct tel a milownjk weliké barwičky neb půldwanácté, t loterie, můžeš i w kawjrně ſwého ſſtěſtj zkuſiti, an ti třeba na tah dlauho čekati. Tu přigde muž oſudnau twářj a s oſudněgſſj geſſtě rukau, anto w držj k wýhře loſy welké loterie. Tyto loſy gſau po d ſitnjku; gak ſe wſſecky odbudau, wyndá oſudný m z kapſy oſudný pytljk, oſudně zachramoſtj kuličkami, požádá někoho k oſudnému táhnutj. Giž ſe wytáhl čjſlo ſe ohláſj, a od gednoho k druhému ſe noſj; ſchwa

lugjí se losy a bejstajly, wybraný los obowjzá se a s njm naděge na gedenkrát we tolik anebo gesstě wjce. Pěkná to wěru naděge na třicet krejcarů, a wssak pěkněgssj gesstě usskutečněnj! —

W loterii plašjl se zabalugj i Wlachowé citronáři, a pod tjm, gak řjkáme, bubnem pěkně prodáwagj. Šest ljstků obyčegně rozdáwagj čili po groši rozprodáwagj, a na každém ljstku bywagj tři čjsla. Kdo wyhraje, na wyhranau mu buďto citron, nebo pomeranče, nebo fiky aneb i ljskowé ořechy. Obdobného ducha magj tyto kuřjtka čili wětwičky loterii do kmene; pogednau se nedagj odbyti, a musýš ti bude [illegible] dlauho lístek mermomocj nabjzowati, dokud gej několikrát hrubým „zabut dále" nepozenéš. Když pak se hosté odbýwanj ljstků gjž nabažjl, zawěsj kdesi košjk přes ramena, a gde o hostince dále. — Nikomu snad křiwdu neučinjme, když do tohoto pořádku i prodawače a prodawačky čepiček, [illegible], pytljčků na tabák a na penjze, hodinek a giných wěcj přiwedeme. Oni sami snad neweděj, panuge li gaká příbuznost mezi gich wšeobecněgšjm aneb ssledněgšjm obchodem. Zde se wssem tolik o pokrytj a nápowěď audů gedná: buď se gich průmysl na wlaské zlaté pomeranče, aneb na strakonické čerwené čepičky wztahowal.

„Cintmaljny! Cintmaljny!" wolá nynj klučina w chatrném oděwu, a mjhá se pregde celau kawýrnu, každému hostu nadšené [illegible] a otewřenau sskatulku se sirkami a malými [illegible] strkage pod nos podstrčiw. A sotwa že ten s oswěcugjcjm nástrogem obegde, opět se prodawač bylá přigme, a gako předessly si čerstwé hosti obegde. A tuto třjdu taulawých obchodnjků byl zlasstě wssechněm poručil, kdež ginde sspatné brky kupugj, a tjm i ledaco pjsemné pokazj. Ale brky těchto obchodnjků magj prý — když ge w kawárně kaupjš — gakaus bystrost punčowau, spogenau s lahodnostj káwy, a bystrost i lahodnost nesskodilyby žádnému, kdož se u nás pérem objrá.

Zkrátka — w kawárně a hospodě nakaupjš wěcj, že ti ani potřeba nenj, abys na trh ssel. I nože, widličky, dýmky, ssátky, čepice, a giné, těm podobné drobné wěci se tu na prodeg roznássegj. — Newiděl gsi gesstě powěstného, wůbec R.... nazwaného kuřáka? Gest to muž postawy welké, baubelný, gjž při letech, a welmi dobře se we swém taulawém kuřenj zná. Kabát na těle gest geho hlawnj sklad; dwě weliké kapsy a mnoho giných mensších geho zboží přechowáwagj, takže mu dlauhé sssosy kabátu daleko od lejtek odstáwagj.

Mimo to má za sklad také dwa prázdné, plátěné pytlíky, geden — zawěšen přes prawé rameno — nachází se mu pod lewým [illegible], takže lewý šos [illegible] dále nez prawý od kolena se wypinati musý; druhý, z něhož dole a dlauhé trubky rozmanité hlawičky — totiž hlawičky dýmkowé — nedegnau wynikagj, wyčnjwá [illegible], pod lewým paždjm nacházenau rownost se mu naskýtá, a [illegible] t. g. tolik prawým ramenem i [illegible] bylo [illegible]. I každá ruka [illegible] na prodeg [illegible] — [illegible]ly, krámy, wěcmi a tím podobnými wěcmi; ba i [illegible] mu drobněgssj, [illegible] při kupcjch [illegible] člen [illegible] a [illegible] rozmanitost taulawé [illegible] žiwot [illegible]. — Tak kráčj tento [illegible] sklad rozmanitého zboží z kawárny do kawárny, z hospody do hospody, a [illegible] i po ulicjch [illegible]. Zboží geho [illegible] prodáwanj a ukazowánj zboží geho [illegible], a gjž podle toho gej od každého gméno rozeznati lze. Wssecko, od neywětssjho do neymenssjho, wlastnjm gménem wyswětluge, gak mu ge prawé geho [illegible] a [illegible] wtipný rozmar na gazyk přinese. Brzo má „[illegible] dýmku" brzo „[illegible] podwedné [illegible]" anebo „pohodlnost," brzo „parlamentnj nosjk," brzo „[illegible] k rozssjřenj marnosti ženské," brzo „[illegible] na tabák [illegible]" anebo „pro [illegible]," brzo „[illegible] spokojenost" anebo „[illegible]," brzo „[illegible] pro žárliwé manžely," brzo „brejle z [illegible] hledu," a tak na tisíce giných a giných s kterým [illegible] se [illegible], že by se [illegible] napsal. [illegible] se [illegible] také do [illegible]; [illegible] wssak [illegible] w [illegible], že take [illegible] žerty na každém místě nepřegjmagj, zanechal toho, a zabýwá se pauze [illegible]. Ostatně wyceňuge swé zboží, gako [illegible] taulawj a kupčjcj [illegible], welmi wysoko, a netřeba ti ani [illegible] polowici, ba někdy gen [illegible] wyslowené nim ceny podati, a gjž gsi wjtaným kupcem.

Tu gsme tedy powěděli a přece snad něco wyslechli, když nic [illegible] — [illegible] se [illegible] — [illegible] na [illegible]. Mimo to, že gsme při šálcích káwy a několika [illegible] zdarma podáwaných wody — ginde byš i wodu draze zaplatiti musel, ani byš třeba o tom newiděl — [illegible] kaujek po nassj [illegible] dráze — ne železné, nýbrž penězné dráze — sedjce ussli, mohlé i tamto u maličkého stolku sedjcjmu, gako o záwod na zdařilých [illegible] sstěmugjcjmu, na pět pod nosem mladšjmí [illegible]

wauſků čili lépe načernalých chlupečků ſi welmi zakládagjcjmu panáčku ſluchu ſwého nakloniti, a zaſna přeſwědčiti ſe, gak mnohý učenoſtj, wzdělanoſtj a wlaſteneckau zběhloſtj w národnj literatuře ſe nadutě čepeyřj — ač nezkuſſený w těch wěcech geſt, gako půlleté děcko w chůzi. *) — Wſſak geſſtě něco! J wyſtawenj uměleckých pracj po kawjrnách ſe tauláwá. Tu patři gen, gak klučina před hoſtem gako němý ſtogj, a před ſebau oběma rukama čtwrtku papjru držj. Co chce, tážeš ſe? Na odiw wyſtawuge ſwé pjſmo, ſwé, třeba ſi ge byl i napſati dal, a poněwadž ſe uměnj podporowati má, daufá, že ſe i hoſt nad geho — někdy wěru doſti bjdným — pſánjm uſtrne a s kreycarowau odměnau wytaſj. A zeptáš-li ſe, co s kreycarem udělá, odpowj, že ſi papjr kaupj; rozumj ſe wſſak, gaký papjr — neboť, gak wůbec známo, ubohý papjr wſſecko ſneſe — lež, hanbu i podwod, proč by také wýmluwu, podwodem naprawděnau, neſneſl —? a kam takowé papjrkowánj djtě zaweſti může, i w ſkutku čaſto giž zawedlo, také zkuſſenoſt powjdati umj.

[Dokončenj.]

Srbské powěry.

Žádný národ nenj bez powěr, a počet gich geſt tjm wětſſi, čjm nižſſi ſtupeň wzdělanoſti národu. Sproſtého člowěka duch tone w gakémſi, ſwětlem býti ſe mu zdagjcjm temnu; widj w něm podiwné poſtawy ſe mjhati a obrazotwornoſt gim dá žiwota i gména. Teprw když wzdělanoſti zář w něm zaſwitne, pozná, že geg temno mámilo, že tu nic takowého nenj. Tuto podáme laſkawým čtenářům některé hlawněgſſi powěry naſſich pobratřenců Srbů, a každý ſnadno pozná, že něco těchto powěr poněkud i mezi naſſjm ſproſtſſjm lidem bylo, i poſawad zde onde zůſtalo. Wyňato geſt to ze ſrbſkého ſpiſu p. Dra. Wuka Stefanowiče, kterýž weda žiwot u proſtřed národu ſwého, powěry a zwyky kraganů ſwých pilně pozorowal i zaznamenal. Opominauce menſſjch, obyčegněgſſjch powěr, o wilách, čaroděgnicjch a upjřjch zmjnku učinjme.

*) O této wěci při giné přjležitoſti zmjnku učinjme, a zagiſté ſe každý podiwj takowé zatměloſti, a předce w liternjm naſſem ſwětě domnělé wědomoſti člowěka, láſkau k národnj literatuře ſe honoſjcjho.

Spiſ.

Wily (die Feen) prý na wyſokých horách a ſkalinách, bljzko wody, žiwot wedau. Každá Wila geſt mladinká a ſpanilá; oděw má bjlý a lehaunký, po zádech pak a ňádrách ſe gi dlauhé wlaſy winau. Wily nikomu neubljžj, lečby ge ſwéwolně aneb i bezděky rozhněwal, na př. kdyby gim do kola wſtaupil, nebo ſe k gegich hodům přibljžil. Pomſta gegich geſt potom rozdjlná; buď mu byſtrým ſſjpem gednu i obě ruce neb nohy prozenau, anebo mu ſtřelu do ſrdce puſtj, aby hned na mjſtě ducha wypuſtil. — O wilách ruſkých podal nám náš na ſlowo wzatý p. Šafařjk w Čaſopiſe muſegnjm na rok 1833 w 3. ſwazku obſſjrněgſſi zpráwu. —

Wěſſtice (wěſſtka, čaroděgnice) geſti dle domněnj lidu ſrbſkého žena ďáblem poſedlá, kterýž we ſpanj z nj wyſtaupiw, w motýlka, ſlepici aneb krůtu ſe proměnj a w této poſtawě pak lidem do přjbytku přicházj, kdež pak, zwláſſtě malým dětem, ſrdce užjrá. Když totiž takowýto ďas člowěka ſpjcjho nalezne, prutem geg w lewau ſtranu uhodj; načež ſe ſtrana rozewře, a když byl ďas ſrdce wyňal i ſnědl, opět ſe zawře. Někteřj takto ſrdce zbawenj lidé i hned umrau; ginj ale na žiwu zůſtanau, gak dlauho ſe wěſſtici ljbj, až pak tjm způſobem zahynau, gakýž byl ďas při gedenj ſrdce uſtanowil.

Čaroděgnice čeſneku (obljbeného u Srbů pokrmu) negedj, magj ſe njm wſſak w noci před popelečnj ſtředau na prſech, pod nohama a w gamkách pod pažjm, poněwadž tohoto dne neywjce ſrdcj člowěčjch ſnědj. Kdo na den zwěſtowánj p. Marie, domnjwagj ſe Srbowé, hada zabige, hlawu mu uřjzne, do nj kus čeſneku ſtrčj, a s tauto hadj hlawau, za klobaukem zaſtrčenau, do koſtela gde: wſſecky čaroděgnice widj, gak ſe okolo něho shromažďugj, a gemu hadj hlawu s klobauku odtrhnauti aneb aſpoň onen kauſek čeſneku z nj wzjti ſe ſnažj. — Mladau, hezkau ženſſtinu Srb nikdy čaroděgnicj nepogmenuge, toho gména ſe gen ſtarým, ohyzdným ženám doſtáwá, a ſrbſké přjſlowj geſt: „Mladá newěſtka, ſtará wěſſtice." — Wyzpowjdáli ſe gednau čaroděgnice a ze wſſeho ſe wyzná, ſrdcj člowěčjch wjce gjſti nemůže; ſtane ſe ale kauzelnau léčitelkau, a oněm, gež čaroděgnice o ſrdce připrawily, léku poſkytuge. W noci letjcj čaroděgnice ſe třpytj gako oheň. Obyčegně ſe na mlatech we ſtodolách shromažďugj, a proto ſe také, když wyljtnauti chtěgj, máſlem pod ramenem mažj, přitom řjkagjce: „Ani na trnj, ani na dub, ale na mlat." — Žena čaroděgnice zůſtane, když z nj ďas wygde, gak mrtwa ležeti, a

[illegible]-li se gi w temto čase tělo, dá-li se sláma, kde nohy byly, a nebo kde hlawa, gí [illegible].

Umře-li w [illegible] w krátkém čase mnoho dětj a dorostlých osob, domnjwagj se, že we wsi [illegible] čarodějnice gest, a [illegible] wyssála. [illegible] we [illegible] wezmau a [illegible] do [illegible], [illegible] na [illegible]. [illegible] gi wyhledawa a za [illegible] [illegible] se [illegible], a co takowá se [illegible]. [illegible] tohoto [illegible], že se čarodějnice [illegible] nemůže. — [illegible] se u Srbů [illegible]: „[illegible] wěštice, než [illegible].“

Srbowé také na to wěřj, že [illegible] a za wlastnj prawé dětj [illegible], [illegible] wjdowitý ([illegible]) [illegible], čarodějnice [illegible] a s nimi [illegible]. [illegible] se [illegible] u nich každé djtě [illegible]. [illegible] ([illegible]) na [illegible]. —

Upjr, Srbům (a Slowákům) wukodlak ([illegible] wlkodlak), slowe se člowěk, w němž dle powěsti [illegible] za čtyřidcet dnj po smrti [illegible] [illegible] dux i [illegible] geg. Potom wycházj z hrobu a [illegible] lidi we domjch, [illegible] krew gegich. [illegible] člowěk nemůže upjrem byti, leda by před [illegible] mrtwolu [illegible] byl [illegible] aneb gině zwjře [illegible]. [illegible] také Srbowé zemřelých pilně opatrugj, aby se [illegible] takowého nestalo. [illegible] se upjři w zimě a [illegible], od wánoc až do „na nebe wstaupenj“ [illegible]. [illegible]-li we wsi mnoho lidj, řjká se, že nějaký upjr [illegible] hřbitowě gest, a hned se i hádáwá, kdoby asi ze [illegible] upjrem byl. K wypátránj toho někdy [illegible], geště neposkwrněného hřebce wyhledawsse, [illegible] [illegible] w podezřenj upadlých geg wodj; neboť myslj, takowý hřebec přes hrob upjra giti nechce a [illegible]. Domnělý upjrůw hrob potom hned i wykopáwagj, ozbrogeni gsauce kygemi hlohowými, poněwadž [illegible] se upjr gen hlohu bogj.

Nagdau-li w hrobě tělo geště neporussené (upjr [illegible] w hrobě čerstwau barwu gako za žiwa [illegible], a nehty i wlasy mu rostau) probodagj ge kygemi, a tak probodané na hranici upálj. Wlkodlak [illegible] i k swé ženě dochází, a pakli ge mladá a [illegible] se ljbj, spáwá s nj; a prawj se, že djtě, zplozené wlkodlakem, žádných kostj nemá. — O upjřjch [illegible] wiz poznamenánj p. Walcha w druhém swazku [illegible] „Bibliotéky zábawného čtenj“ na str. 60.

—j—

Čas a duch lidský.

Mezi Nowým Orleansem a Nashwillem klade [illegible] Nowy železnau dráhu, na njž se za hodinu 60 anglických mil ugede, a [illegible], w [illegible], se [illegible] [illegible], [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible] po nj pohybuge. — Z této dráhy [illegible] za [illegible] [illegible] se může, že se po nj [illegible] bude.

W Chili se nacházegj rigawice, genžto se wody bogj, a také gen na suchu byl. [illegible] o této wěcj, [illegible] rigawice, galowé se [illegible] [illegible], a mimo [illegible] [illegible] [illegible] mladé [illegible]. [illegible] tom, [illegible] [illegible], hodnowěrným zpytatelem přjrody ugištěna gest.

Dennj kronika.

Němečtj diwadelnj ředitelowé gjž auzkostné budowali, když hluboko do kapes sáhnauti museli, chtjce Meyerbeerowu zpěwohru: »Roberta ďábla« s takowau skwostnostj prowozowati, gakowauž ona opera požaduge, nemá-li prawidlo auplně pokaženo, ba i směšnau se státi. Gestli tauto náramnau skwostnostj [illegible] [illegible] netrpj, gelikož gednoduchost tak [illegible] [illegible] na odpor se stawj, gestli se tím obecenstwo k přjlišnému požadowánj nezawádj, a gestli tím diwadelnj ředitel, nemoha [illegible] chuti obecenstwa rozmanitě wyhowěti, wjce netratj než zjská: o tom zde slow šjřiti nebudeme. Udáme pauze, gakých a mnoho-li autrat bylo při prwnjm prowozenj neynowěgšj Meyerbeerowy zpěwohry: »Bartolomějská noc, čili Hugenotti.«

Za malowánj dekoracj	33,107	franků.
Za plátno, prowazniku a zámečnjku .	9,121	«
Za ssatstwo	33,182	«
Za opsánj hudby	7,880	«
Mimořádným hudebnjkům při zkausskách	5,710	«
Kompanii a osměťlenj	3,760	«
Za obzwláštnj nástrog k osmětlenj w pátém gednánj	1,100	«
Odměna skladateli hudby (Scribowi) .	5,000	«
Meyerbeerowi	20,000	«
Mimořádným, při zkausskách upotřebeným osobám, gakož i mimořádně přiwtěleným maššinistům a dělnjkům	14,531	«
Nourritowi a panj Dorus-Gratowé se odkaupily prázdniny za . .	11,000	«
Auplné tedy wydánj	163,761	franků.

Německým diwadlům owssem mnohé z těchto wydánj odpadne. Zpěwákům netřeba prázdniny odkupowati; zpěwohru mohau prowozowati, když se giž zpěwáci z uměleckých cest wrátili a churawé zpěwačky se pozdrawily; spisowatelé (zde překladatelowi, gestli se ctj pauze spokogen nenj) na neyweyš osm dukátů se dá; mimořádnj hudebnjci také pět tisjc franků požadowati nebudau; Meyerbeer nedostane nic a opisowatelé hudby ne mnoho; proto se wssak ale předce hezky na kasu zaklepati musj. — Ta gediná utěcha přitom aspoň gest, že prwnjch dewět představenj 100,000 franků wyneslo, a že gesstě nawsstěwowánj zpěwohry neocháblo. Poslednjm dwěma gednánjm gmenowitě se wždy gednohlasné pochwaly dostane.

Giž gednau gsme se, ač na krátce, zmjnili, gakže čjslice čili cifra 7 — (ne čjselnice, gakž omylem do 19. archu se wlaudilo) znamenitau se po wssechny wěky obgewowala. K zábawě o těž wěci tuto obssjrněgi promluwjme. —

W biblj sedmičku nad uwěřenj často shledáme. Giž stwořenj swěta nj začjná, neboť w ssesti dnech stwořil Bůh nebe a zemi, 7ho dne odpočjwal; 7ronásobná msta měla potkati Kaina; Noe wzal 7 párů čistého dobytka a 7 párů ptactwa do korábu, a po 7mi dnech přissla gest powodeň na zemi; 7 let slaužil Jakub za spanilau Ráchel; 7 dussj porodila mu gegj děwečka Bilha
a 7 dnj cesty hnal se za njm Laban.

Farao měl sen o 7ru tučných a 7ru hubených kran
o 7mi plných a 7mi prázných klasech. W Egyptě proměn
Pán po 7 dnj wesskeré řeky w krew; zemi 7rau muka
trestal, a 7 dnj před odchodem gedli synowé Izraelss
nekwassený chléb. — Na swjcnu w arsse umluwy hořel
7ro lamp.

Maudrý Ssalomaun 7 let stawěl weliký chrám. –
7 wnuků měl pobožný Tobiáš; k 7mi lwům byl Dani
whozen, a 7ho dne přissel král geg litowat. — Zgew
nj sw. Jana mluwj o 7 hwězdách, o 7 zlatých swjcned
o knize se 7mi pečeti, o beránku se 7mi hlawy. –
W 7mém přikázanj se krádež zapowjdá, a w 7mé pros
o zbawenj wsseho zlého se žádá. —

Sedmička také wesskerým wěkem klassickým běž
Powjdáť se o 7mi diwech swěta; 7 strun znělo na lyř
7ro hrdin bogowalo we wálce thebanské, i mělot měs
Theben 7 bran, gakož wůbec Řecko 7 mudrců. 7 mě
wedlo hádku o Homerowu otčinu, 7 Perssanů zápasi
o králowskau korunu. Na 7 pahorcjch wystawěn b
Řjm, a 7 králů panowalo do časů Tarquininůw.

(Podruhé gesstě něco.)

Dne 26. kwětna 1430. Johana d' Arc byla od Burgundů zatčena. — Angličané a Burgundowé oblehli město Compien. Uslyssewssi o tom Johana, spěchala s wůdcem Saintraillem do města; a obleženj djwkau orleánskau mněli se za nepřemožitelny. Johana ukázala i zde swau obyčegnau udatnost, dorážegjc srdnatě odtud na nepřátely. Když se gednau do města wracela, zawřeli před nj bránu, a tjm padla Burgundům do moci. Prawj se, že gi ředitel města, generál Flavy, ze zássti a zlomyslnosti zradil, poněwadž wssecka sláwa u hágenj města gj se pauze přičjtala. Burgundčané gi prodali za 10.000 liv. Angličanům, a tito uzawřeli na žádost uniwersity pařjžské a biskupa Petra Cauchona, w gehož okrssleku byla chycena, gi co čaroděgnici a kacjřku před duchownj saud dostawiti. Tjm bylo Karlu VII. skoro nemožno, gi wyswoboditi. Johana, osud swůg předzwjdagjc, chtěla prchnauti. I wrhla se s wěže w Beaurevoirn, kdež gi hljdali; a wssak byla chycena, neb pro těžké poraněnj z mjsta nemohla. Pak gi přiwedli do Ruenu, a ukowali gi w žaláři. Wéwoda z Bedfordu domnjwal se, že smrt gegj neylépe u wogáků zapudj wsseobecný předsudek o gegjm božstwj a nepřemožitelnosti; a že genom gegj smrtj angličtj wogjnowé srdnatosti nabudau, a Francauzi ochabnau. Byla tedy Johana co čaroděgnice, aneb posedlá, duchownjm saudcům odewzdána, aby se před nimi osprawedlnila. Winili gi z kacjřstwj a spolku s ďáblem, a proto gi také odsaudili. Posléz po mnohých nesnázjch padla zmužilost Johanina. Weřegně odwolala, že kdy gaké widěnj měla, řkauc, že wsse si genom wymyslila. Tjm se gj trestu ulewilo, a ona do wěčného wězenj
wodě a chlebě byla odsauzena. A wssak se tjm mstiwost ukru
ných pronásledownjků nespokogila. Wědauce dobře, že gi žens
oděw, kterýž gj nynj po odwolánj wsseho podali, welmi protiw
gest, dali gi do wězenj také mužský oděw, aby zkusili, zda
gegj odwolánj upřjmné gest. U pohledu na oděw ten, w něm
před tjm tolik slawných hrdinských skutků wykonala, a který b
gegjho mjněnj na rozkaz božj nosila; wzbudili se gegj předes
citowé, pročež geg hned oblekla. Mnozj twrdj, že gi i k tom
přinutili, nebo prý gj w noci ženský oděw byli odňali. Tu by
hned znowa za kacjřku a čaroděgnici wyhlássena, protože p
obleknutjm mužských ssatů swé božské seslánj potwrditi chtěl
Žádné odwolánj, žádné odpřisáhnutj nemohlo gi wjce wysw
boditi. I byla nowým usudkem na náměstj ruenském za ži
upálena.

[1564.] Turečtj wyslanci přissli do Prahy, a byli k c
sařі Ferdinandowi I. připusstěni. Cjsař Ferdinánd I. ro
mlauwal s nimi latinsky.

[1806.] Swobodný stát Ragusa, kterýž we wssech wo
nách mezi uherskými králi a wysokau portau w maudré polit
ce s republikau benátskau samostatným se po mnohá stoletj ud
žel, francauskau wládau klesl. Gakoby gedinau ranau byl ge
kwetaucj obchod, a s njm wesskerý dobrý staw obywatelů zn
čen, a mnoho tisjc lidj do neywětssj bjdy uwrženo.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 22té.

3tí r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 216, k dostanj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gesstě zwláštnj přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok na 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přijjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

2ho čerwna] [1836.

Kamž pan nerozwlajj Čechů zpěw,
Nahnilá w tom praudj slabým srdcem krew.

Dle Kollára.

Nautilus.

Nenj to wýgew hořkosti a trudu,
Gegž obraznost si wytwořila temná;
Ne — gesstě kwete wjra ta přjgemná,
Kde hrozné oběti se dály bludu.
Mlhautě zastřena obloha čistá,
A smutný saumrak ten — ach, prawda gistá;
Neb srdce ty, gimž obraz tento bytem,
Na žiwě bywše, tjmto pláły citem.

„Henry Stewarte!“ — wolal průwodce můg w těch známém hospitale grenwichském na muže pobledlého a teskliwého, genž nepřjzdnégi na weliké sjni upřeným zrakem u stolku seděl, na němž nowá tehdáž gesstě mapa Oceanie — bylo ť to roku 1798 — rozložena ležela. „Henry Stewarte! Nautilus ge blemeyjšd morský!“ *)

Kýwnutjm muž ten truchliwý hlawau, pogmeliwě pak zraku zamumlal tiše: „Ano! blemeyjšd morský! — plawe w zálivech mezi ostrowy přjatele mého —“

„A wlece za sebau tenaunkau nit po hladině moře,“ přegal průwodce řeč — „a na konci nitky té kolébá se měchýřek w barwách duhowých, gako pěnná bublina z mýdla. Chmátneš-li po něm, potopj se ke dnu!“

„A nehledj žádné modré očinky dčerky z tagemné kaule té? Nežige w nj žádná duše lidská?“ — ptal se Henry dotjrage naň.

„Žádná!“ odpowj wůdce můg; „duše člowěčj newýstane w temných hlubinách mořských, a pachole twé laskuge s Peggy mezi kwitjm luhů rágských.“

„Ano!“ zwolá Henry w podiwném nýmánj, skládage mapu, a slzy mu kanuly po wrásčité twáři — „ano, Andrewe, ge prawda! Nautilus gest blemeyjšd mořský.“

„Což pak máte s tjm člowěkem?“ ptám se průwodce, pohnut podiwným wýgewem a neobyčegnostj rozmluwy té. — „Kdož gest ten Henry Stewart, a co máte s nautilem?“

„Pogaďte se semhle, pane!“ — poukázal Andrew. Když gsme na konci sjně do geho přjgemného pokogjku dorazili, a postawiw na stolek džbán pěnjcj se portečiny, zlehaučka do lenošky wedlé mne se usazowal. — To wšecko náležj k pamětnostem starých Angličan, a můžete to třeba tiskem wydati, až si na to doma zpit

---

*) Nautilus, po česku přjnáwka, gest gméno četné rodiny mořských lastur. Magj skořepiny (domky) na způsob blemeyjšů do zadu zatočené, se ssirokým otworem, wedlé nichž rozličné wýrostky, gako rámě a nožky čněgj, a gsau wšak od 1ho až k 12ti palcům. Zwjře to může dle libosti na powrchu moře plowati a se pohraužiti, a powjdá se, že se od zwjřátka lidé od něho naučili weslowati po wodě rozťaženými plachtami. Plawci wyprawugj o zagjmawém diwadle, když množstwj takowých lastur, gako slatné loďičky, po hladkém powrchu moře za tichého powětřj se progjždj. Gak mile ale bauřka aneb lodě ucjtj, hned do hlubin se pohraužegj, a gest nimi těžko ge lapnauti. Přel.

zaſednete. Ať gſem ďáblůw! na noſe wám to widjm, že do cechu pérotepců náležjte! Děleyte s tjm pak, co chcete, nynj ale pjte a ſlyſſte."

„Práwě tomu 6 let, co gſme my dwa, gá a Henry Stewart, pomorſký kadet, s ginými oſmi na lawici ubohých hřjſſnjků ſeděli. Pane! — ſſeredný to žert! — W diwokém hluku bitwy, kde člowěk čaſu nemá, aby na milau wěčnoſt pomyſlil; w bogi s rozkacenými žiwly, a w náhlém zpaury wypuknutj ſmrt arci ohromný geſt welikán, a wſſak nepřjtel weřegný, proti němuž chrabrý muž ſe poſtawj a udatnoſtj a krwj ſwau geg čaſto překoná: než ale po wlhkých zdech žaláře, ſaudnau ſjnj a obřadem ſprawedlnoſti pljžj ſe gako potměſſilé ſtraſſidlo, proti němuž w železjch bezmocně ſkřjpagjcjmu zbraně nenj, a zde teprwa, zde před černými pláſſti a ſtudenými wláſenkami geſti ſmrt ſtraſſliwá."

„Gako hladowj krkawci, čjhagjce na mrtwoly, obletuge od celého ſwěta opuſſtěné oběti mocj zwědawců, plnjcjch ſaudnau ſjň, gegjž párný hrobowý wzduch i poſlednj zbytek zmužiloſti potlačuge. Událoſti ſe wyſſetřily, ſwědkowé wyſlyſſeli. Cokoli ſtrach k oſprawedlněnj ſe wynagjti mohl, wykoktalo, wykřičelo, wyplakalo ſe. Teď wſſecko utichlo; záſtupce odſtaupil, a w rozpačitě odwráceném obličegi geho hledagj potěchu zraky plaché, an na zimničně potrhugjcjm ſe čele ſwědomj a bljzký rozhod ſtudený pot wyrážj. Cjm déle ſaudcowé ze ſjně ſwé wykročiti wáhagj, kdežto ſe o wěčnoſti wygednáwá, tjm wjce obličege blednau. Straſſný had, magjcj neſſťaſtnjky zničiti, táhne a ſpjná ſe zdaleka, plazj ſe welmi zdlauha bljže, a útěk nenj možný."

„Buď tomu, že obřady hrdelnjho ſaudu wogenſkého mocněgi na žiwot dorážegj; wěc oſtane wždy wěcj ſamau, a lawice nebohých hřjſſnjků oſtane wždy gen lawicj hřjſſnjků nebohých. My, Henry a gá, ſeděli podlé ſebe, on ſſeſtý, gá ſedmý; wſſak genom on ſe netřáſl, on gediný hleděl s leſknaucjm ſe okem na oſudné dwéře. Tauha a naděge geho byla — ſmrt, genž geg s miláčky geho ſpogiti měla, a toliko ſtegně znějcj wýpowěd wſſech ſwědků, geho wlaſtnj wyznánj, že winen, zwrátiti a do wyſſetřowánj práwnjho geg zahrnauti mohla. My druzj gſme ginak na tuto bránu hrobowau hleděli, a ſem tam w řadě zuby drkotaly a kolena ſe chwěly. Konečně otewrau ſe dwéře. Šeptem wlagjcj hučenj wymřelo na okamžik w mrazjwé ticho. Přjſně a mlčky kráčeli přjſežnjci podlé nás, a když ohromugjcj „winen" z úſt před-

ſedy a wýrok ſmrti ze rtů ſaudcowých prwnjmu lawici, druhému, třetjmu a tak dále zazněl, kle bledé hlawy odſauzených gednomu po druhém na pr gako zlomené, ſwadlé wrcholky ſtromů w bauři."

„Tak gich bylo giž pět k ſmrti odſauzeno. Řa přiſſla na Henryho. Twáře geho přižlautlé ſe rozpl menily, taužebné oko na rtech ſaudcowých lpělo, ſrd hlaſitě tauklo: a hle! zawznělo „newinen" — i pa co ſmrt bledý bez ſebe mně do rukau, genž ſwé wlaſt za newinného prohláſſenj ani ſlyſſeti, ani pochop gſem w ſtawu nebyl."

„Nalezneme ſe pak w oſamělém pokogjku w ruk lékaře, genž zaplaſſené žiwota ſjly ljhem a puſſtěnj žily opět přiwolal."

„Gak rozdjlnj byli gſau citowé naſſi! Gá p zdrawowal darowaný mi žiwot a zaopatřenj zde dohljžitel s wýſkotem radoſtným, gako powſtalý z n moci těžké, genž poneyprw opět do zelena ljbez dchnaucjho háge ſi wygde; Henry wſſak, gemuž ſteg oſud podjlem byl, rukama žaloſtně lomě upěnliwě n řjkal: Pegy! — Nechtěgj mne odtud puſtiti! — O g ljbezný geſt chládek, gaký poklid pod twými ſtrom Tuary! — Ach, nadarmo rozpjnáš náručj pro mne ſpanilé robátko. W ſtjnu leſů, padagjcjch do chobo tichého, plawe mé utopené děťátko růžowých twáři a modrých, utěſſených oček po hladině křiſſtálowé — r zumnj lidé nazýwagj ho nautilem — bogj ſe ale, a n přicházj nikdy k utěſſenj materſké tauhy. O kyžby d můg okowů zbawen byl, abych ſwoboden tamo přig mohl! Tubych neupuſtil od ſladkého lahoděnj, ažby břehům ſe přibljžilo do náručj — wraha — — To můg, Tome! wolalbych; ach! wždyť nás wſſech wot propadl ſmrti! Tome! ukrutnau winu ſmazal gſ krwj ſwau, a zagdu trápenjm tauhy a ohniwé láſ O gen gednau ſe na mne zaſměg! ó pogdiž na zele břeh do libého západu gaſmjnowého Tuary k matin a miloſtné ſeſtřince, kteréž, hledagjce tebe w rági, n nalezly tě, a nynj po ztraceném na břehu pátra Ach, neplyň tak ſmutně a plaſſe po té hladině — ſrd mi pukne! — Či to ty negſi? Mohlby ale ſſeptot ukogugjcj okolo mne ſſuměti? Pěna geſt leſknaucj bublina z mýdla! Ony, gež ſlzawým okem hledáš, n gſau wjce tady; w nebi ſpogeny gſauce, pohráwagj ragſkém kwjtj. — Tys to wſſak předce, a neſlyſſjc m dále a dále o ſamotě plyneš, wěčně hledage láſku r dičů, wěčně ſe odwracege od wrahů ſwých! — Takowé nařjkánj wedl ten neſſťaſtný poſſilenec, a t zůſtal až podnes. Zaſmuſſile chodj s hlawau ſklopena

celé dni zrakem upřeným u mapy oceanické, rozši-řage se w hoři, sedawa, až ga — ga geiný, k němuž důwěru má — slowy geg probudzowám, gež gste dříwe wiđel, wykládage mu přjrodopis toho podiwného zwj-řátka, kterýž obraznost geho nepokogj, a gehož wyo-brazenj na prjau swých co nějakau swatost nosj. Tu wzdychazjwá gakoby z daleké cesty hlubokým wzdychnu-tím k sobě, slzy ulewugj bolí geho, a ukogen opauští z kratičký čas ozaměly ütulek swůg s tjmto zwolanjm: Prawdu máš! Nautilus gest žiwočich morský." —

„Wšak to wšecko" — padnu do řeči powjdateli — pohádku tuto mi newyswětlj. Kdo pak gste, podiwný dě? A proč gste seděli na lawici ubohých bjžnjků?"

„Proč?" přegme Andrews slowo. — „Pane! prawé gest znamenité! My gsme olaupili loď Bunty!" — —

„Otwjráte oči, pane? — za zlé wám to nemám. Čin ten byl olaupenj weškerého člowěčenstwa. — Ce-lému swětu znám šlechetný záměr welikého krále na-šeho Giřjho — Bože, popřeg mu dlauhého zdrawj! — Chlebownjk a giné škwostné rostliny moře gižnjho na ostrowy západoindické přesaditi, aby tjm mnoha mil-lionům lidj blaženost a lahoda wezdegšjho žiwota roz-množena byla. K tomu tedy aučelu wypprawila se loď Bunty pod zprávau kapitána Bligha. A hle, tento blahodégný záměr sobětnost naše zničila."

„Před námi se rozprostjral ráz oceanský, ostrow Tahaity."

„Obklopena wečernjm nebem neypřjwětiwěgšjm, gž ani neymenšj mráček nezatemňowal, lesknaucj w zárach ljbezný dýchala přerozkošná ona zahrada pratuzkowa se swými wysokými, až k temenu zelena-gjcjmi se horami, když gsme podlé austalj sewernjho břehu wýšiny té ze záliwu matowiského plauli. A když ráno dne 26. řjgna 1788 u swé spanilosti pozlacugjc stěžně a lána nadherného korábu wstáwalo, po břehu k štjhlé kokosowé palmy a gawory koruny swé z ci-twerného listj wysoko k oblakům pnuly, chlebownjci hustolistým wětwjm swým, hugné se plemenjcj liany koberce kwětinowé w hustém stjnu pokrýwali, a ga-blka Ewina, podobná zlatému owoci hesperidskému, z temného zelena probleskowala, a kam oko dosahowalo, wšelj, pokogně lidé na nesčjslných člunecjch připlawu-gjce, nás přjchozj s radostným pokřikowánjm: Tayo, tayo! — přátelé, přátelé! pozdrawowali: ó pane, ko-muby srdce bylo plesem newýslownym nerozčjlo?! A srdce geden byl, gediný na celé lodi, gehož wšecka ta krásnost gen tak se dotknula, gako žiwá přjroda do-

gimá lowce, gemuž wše, co žiwe a se hýbá, toliko pro ránu ze swé ručnice stworeno se zdá." —

„Byl to kapitán, plawec wýborný a wšak stu-dený co kalwán ...owý, gemuž ... bachorkau a powjstkau byly, a kterýž toliko w zjj-sném plněnj powinnostj swých a w bauři rozlacených žiwlů potěšenj nacházel. Nikdy nepozorowaly radost a ... úsměw na přjsná geho ústa. Když ale na obzo-ru roztrhané bjlé mráčky w černé chmury se srážely, a w mrtwém tichu bauře se wařila, nepokogné giž giž se ... moře brzy w hory wzjce, brzy nás do gegjch propastí srážegjc, — když hrom rachotil, lána drkotati počala, a den w noc se obrátil; tu byl rozgařený, a mna si tiše a přjmětiwé ruce zhljžel, které se ... mage, do ... se zláhy ... a pokogné, ga-koby to wše gen hrawy gest byl, a dáwal ... i sprawné rozkazy hlasem hromowým, kterýž i ... žiwly přehlušil. A když bauře zahnána a moře upo-kogeno bylo, sedáwal opět tiše a zaryté w sjnce swé, u swých knih a map."

„Gsme na mjstě, šwarnj hošj! — zwolal, když gsme předhořj Dabino obegeli, bitawým zrakem cjzj, w úplné kráse rozwinugjcj se rajský swět, co sobě a králi swému wlastně přinaležegjcj pohljžage; zdálo se toliko nad tjm, že wážné a tiché ostrowy celé, gak byly s owocem porostlé, do lodě wgjti nemůže."

„Ano! na mjstě gsme, zprawče! — ozwal Fletcher Kristian, kormidelnjk, gemuž ho byl do sjnky následowal. Zprawče! ted gest čas. — Neslaužil gsem wám wěrně až k cjli?"

„Mně? zastarewj se kapitán — králi snad chtěl gste řjci, a — — až k cjli? Wy se mýljte! Až wětrjk na Jamaice we wětwjch chlebownjka si hráti bude, a gablka Ewina a cukrowý kořen na Barbadosu rozšjřeny budau gako brambory; pak můžete o cjli mluwi-ti. — Co chcete?"

„Co chci? přegal Fletcher slowa hlasem dogem-ným — o tom giž wjte! Gen slowjčko naděge, gen ge-diný pohled do nebe budaucnosti! — Nynj, gešto wám srdce w rozkoši ze zdařilé práce pohybowati se musj, nynj promluwte to slowo, neboť bez Marinky nelze mi a nechci žiti."

„Nebohý! — on i ona milowali se giž dlauho. Nadarmo wšak uzrál onen mladjk pod břemenem chu-doby, s neywyslownym lopocenjm a namáhánjm se za dokonalého plawce, nadarmo wšecko snažil, wšecko činil, aby si pochwalu hrdého a ctižádostiwého otce ostřelé Marinky, študeného Bligha, wydobyl. Wšecko

marné! Newinná oběť byla starému lordu ustanowena, kterýž, gsa mocný slaup w odwětwj řjzenj morského, ctižádostiwému ugci přjgemnau otwjral wyhljdku na admiralstwj modrého a bjlého praporu."

„Láska wěrná wssak nezaufá nikdy; měl to neunawený ginoch za možné, že stálá přjchylnost a wěrná služba kamenné srdce obměkčj. Protož ssel Fletcher Kristian za kormidelnjka na Bunty, proto se odlaučil od toho, co mu neymilegssjho na swětě, aby na cestě nebezpečné o wěc poslednj se pokusil a w pokogi k cjli přissel. Podařj-li se, že wěrnost geho zarputilost streycowu přemůže — tjm lépe! — Nepodařj-li se, nu, wždyť se nawrátj s wědomjm ctihodné plawby do wlasti, genž mu wyšssj zaopatřenj otewře, a tu pak gesstě žil ctihodný farář Hussmidt w Gretna-Grénu, který giž mnohý párek nesstastně milugjcjch, ussly pro utlačowánj swéhlawých přjbuzných do wýsadnjho toho útočisstě lásky, powždy hotow a ochoten do autlých paut Hymenowých požehnánjm kněžským byl ukowal. Tak ukogen od swé slzjcj děwy se odlaučil. Nebo, ať se wrhlo to nebo ono, wždycky geg očekáwala po náwratu geho odplata wraucj lásky w drahé wlasti!"

„Wy nemůžete bez Marinky žjti?" dj kapitán. — „O, wssemu se naučjme, když toho třeba. Wy gste rázný plawec. K čemu wám ženy? Zde, tam i tu na daleckém moři pokolenj to naleznete. Můžete woliti tu neb onu, a ostanete-li swoboden, můžete beze wssj nesnáze po stežni nahoru až na stupeň admirálůw se powznesti. Gedna w zatwrzelé stálé widině stáhne wás do propasti gako Dujong,*) gegž za anděla máte, ačkoli w skutku nic giného nenj než ssediwá ryba a obluda morská. Nenj-li prawda?"

„Pane! — odpowj Fletcher — láska má mne může gen wznésti, gako to posud činila, a ne do propasti uwrhnauti. Žádeyte co chcete ode mne, gá budu wassjm sluhau, wassjm otrokem po celý čas žiwota swého; neopustjm wás, kdybyste i přes stěžege země plaul, kamž noha lidská newkročila nikdy. Gen tu utěchu mi nechte, že nawrátiw se dussi nagdu, která giž má gest, a až sjla wjce nepostačj ke konánj služby té, že si pod střechau otcowskau we wlasti swé poodpočinu. Slibte mi za odměnu, že wůli wassj swůg žiwot obětugi, Marinčinu ruku. Buďte milosrdný! dosti mi na wassem slibu, abych se pro wás do tkaniny ďábla aneb do propasti smrti wrhnul. Angel lásky ochránilby mě.

„Nechte dotjránj! welj kapitán mrzutě, gež to n zmar. Marinka wassj giž býti nemůže! Ona gest wdana

„Wdaná?" — wzljkage Fletcher ohromen oklesl.

„Ano, zlataussku! odsekl kapitán zkrátka. — předwečjr odplutj nasseho w Spitheadě."

„A ona to násilj, tu auskočnau zradu swých d blů přečkati mohla?" — řwal Fletcher.

„Pročby nepřečkala? přegal kapitán řeč. O, b lač s tjm welice spokogena, za žertowný kausek to m gic. Wssak o tom dosti. Kormidelnjku! na swé mjst

„A wy, řičel Fletcher — wy gste mi to pos ljcoměrně zamlčeti, a mne tau nadzmjněnau wnad lauditi mohl? Za to mi zadost učiniti musjte! Tako klam žádá řeč a odpowěd."

„Ne snad wám? — ptal se Bligh hrdým, potupn zhledem. Kdo gste, genž se osmělugete takto mluwiti mnau? Co wám do záležitostj rodiny mé? Lektá wás to wssak oprawdu, gsem k službám, a učinjm w zadost na pewnině starých Angličan, kdež mi král p wo na žiwobytj mé opět nawrátj."

„Bogácný, nelidský ukrutnjče! wztekal se Fl cher. Plamen pomsty mé pomoci nagde, a pohltj t i zlořečený koráb twůg."

„Wjte-li pak, že wás mohu mrskati dát? — o powj kapitán.

„Mrskati? — řičel Fletcher, mrskati?" mne, d stognjka wám rowného?"

„Nu, mrskati ne, oprawil kapitán, ale powě dáti, pak-li mně a králi toho třeba. — Na okamžik gste na mjstě, kam náležjte!" —

„Tedy gsem tě ztratil, úpěl nebohý w ukrutn bolu swém; ztratil tebe, gediná lásko, i tebe, dra wlasti má? O, wjce tě spatřiti nechci, země studen potměssilá! Wjtány mi buďtež palmy otahaitské, wjt no budiž klidné, newinné ostrowj, kde ďábelsky uljsa bezbožnost neznáma gest. Ty budeš mau nowau le wlastj; w twé odlaučenosti osamotněn žiwot swůg p željm, a — umru." — Slzy mu polily ljce, a z ohromn ho hoře pohljžel slzege tam na zelený, spanilý ostro

[Pokračowánj.]

Báchorka
o
zamilowané ustřici.

[Pokračowánj.]

Konečně i schytralý Benedikt mezi množstwj d wálů se přikradl a zwolal: „Gesti to aussko nep

---

*) Dujong, ssawec rybowitý, moroň indický, morskaja korowa, rusky.

šlwrnkuće, a kdo ge swelkne, opět zmladne a zamiluge se."

A sotwa je tato slowa wyřknul, celý zástup starých jen se pohaušil. Žádná gedna babice dawem se tlačila, berlau statně se oháněgíc; a bylať na nj widěti, že se lesku schwaleného w rukau chudřauta nedogj. Oči se gi leskly, a bylatby ušlici i do skořepi-nau pozřela. Chopilať se gj, a gakoby sklenici wjna hltawě gi wypila. Podiwalně přiskowanj začalo se kolem rozhlédati, a mladj, starj, kdo kdo byl, okolo badu odwažiwě se tlačili. Pomalu i ginych se wyskytlo, genžto se ušlici spolknauti osmělili, a brzo celý swět ušlice gedl.

Neylépe dařilo se při tom Benediktowi; neboť nynj giného nic nechytal než ušlice, a gimi zbohatnul. Ale w duši geho sedžiwalo tuze mnoho chtiwosti; po skromnosti pak a spokogenosti nebylo w nj ani památky. Neučinil dobře, že se wydobytým bohatstwjm neuspokogil.

Gednau z wečera, sedě nad obrleg klaudo na swé skalině, oškrabowal zlowené ušlice. Tu nagednau wedle sebe galýsi neznámý hlas uslyšel, kterýžto zněl welmi podiwně a w tato slowa mluwil: „Ničemný škrabale! tedy den po dni se opowažugeš a přicházjš, abyš dětky a poddané moge chytal a wraždil? Počkey — i tebe nynj můž hnew udwatj; ani hodinu déle žiti nebudeš." —

Benedikt pochopiti nemohl, co se s njm děge; cjtil totiž za saumraku, že něco po něm chňape, a s auzkostj k skalině se tlačil. Tu nagednau w kalných wlnách před sebau náramně welikau ušlici uwiděl. Skořepiny gegj byly napolo otewřené, a z nich zaznjwala slowa, gež ho byla ustrašila. Z plného hrdla wolal o pomoc, žadný mu ale w té dálce pomoci nemohl, a zagisteby byl pošel, kdyby se ušlice sama byla ginak nerozmyslila. I začala k němu co možná neylaskawěgi: „Ty máš hezkau dceru, plejuwice — mlč, dobře to wjm. Často s tebau přicházj a zchytané moge poddané do weliké nůše sbjrá, gež pak na hebaunkých ramjnkách domů odnesti musj. Takowý gsi strbljk, že, ačkoliw gsi při mé škodě bohatstwj wydobyl, ani osla si nekaupiš, a na wlastnj djtě, autlau holku, břemeno nakladaš. I učinjm tedy konec gegjm trampotám, a za ženu gi pogmu. Připowěz mi tedy, že mi gi odewzdaš, a gá, žiwota twého ušetřiw, i bohatými dary tě potěšjm."

Benediktowi krew se pobauřila při nestydatém požadowánj té morské potwory; i sebral wšecku swau zmužilost, a tak hlasitě křičel, že ho ai w přjstawu slyšeti mohli: „Radegi peklu, nežli tobě bych dceru dal!" — „Nuž, dobře!" odwece ušlice, do kolan swé welké skořepiny odwjragjc. „Tedy sem tedy, až ti spolknu!" — Tu to Benediktem třáslo; i pospíšil zmužile, a s hlubokau bázní dceru swau ušlici přislíbil. Tato si potom nesmírně palcem obgela, a počítawši několik morských pomaalu, řekla potěšeně: „Nynj naše gest smlauwa, smlauwa se stala — běda tobě, gestli slowa nedodržíš. Na den sw. Benedikta přigdu si pro newěstu!" — Na to se opět zawřela a zmizela.

Domů se wracege, na wzdor swému zármutku a přetrpenému strachu dal se Benedikt do hlasitého smjchu. Celé ty námluwy zdály se mu nynj gen wtipem, nebo zwláštným kausem. — „I ty, plačtiwá potworo!" zwolal — „ty lasurowá mušičko! — Podíwey se na tebo zamilowaného bažwce! — Sotwa je gako odmyšlel twárci z ruky upadnul, a gíž hle! cíl po mé holce obraz. I ty, negzralý ženiše, kliď se rošem pořádným a celým šatem — pawaukem, šterem anebo rybau, a pak si gemu sobě rownau wyhledey. Chudinko nemá ani ruce, ani uša; čjmpak by dceru mau objmal a ljbal? — Ha, ha, ha! A gak ho budu mezi as přiwitati? — I co nepřemoženégšj, pane kla-togede! — gak se radme mjti, wšecko wašnosti? Co dělagj tetičky waše, panny žaby — a strýčkowé, páni raci?" — Takto dowádel Benedikt, i smál se a poskakowal na wečerné ulici, že gej mnozj začali za blázna mjti, a s cesty se wyhýbali. A se smíchem a zpěwem přišel až domů, kdež naň Terezka s wečeřj čekala.

Terezka byla hezká; a když holka hezká gest, wj celý swět, že také milenka má. Terezka měla wšak gíž ženicha, a sice mistra Jakaubka, šwarného chlapjka s hladkými, hnědými wlasy, gež we dwau welkých copjch spletené nosjwal. Když se w neděli oblekl, wždycky široké, čerwené nohawice mjwal; okolo kolenau mu široké kraglj wisely, a tmawá geho kazagečka se žlutým wyložením byla wěčně nušita. I bylť to nepauhledněgšj Koršikán; ani w Paříži tak hezkého chlapíka nebylo.

Benedikt se gemu ani slowjčkem o příhodě s ušlicj nezmjnil a Terezku s Jakaubkem žiwu býti nechal gako w nebi, dokud den sw. Benedikta nepřišel. Osudný to — zpropadený den! — Giž časně ráno wstal Benedikt z lože swého s twářj tak zakaboněnau, gakoby s njm byl někdo práwě hlaupý žert prowedl. Gako skála mu námluwy ušlice na srdci ležely, a když mu Terezka dobré gitro dáwala, zamumlal cosi, gež ohlasem bez smyslu býti se zdálo, předce ale smyslu mělo. I uza-

wřel tedy, že ſebe a wſſecky domácj na dneſſek uzamkne, aby žádnému nenapadlo, chtjt ſe u moře procházeti. Ale gitro uſſlo, i bylok poledne, a Benedikt aumyſl ſwůg změnil. Giž po chwjlkách okno otwjral, na ulici ſe djwage, zdaližе kdoſi newjtaný giž neleze aneb neplowe; wždy ale okno zas mrzutě zawřel. Poſléz geg wſſecka trpěliwoſt přeſſla; ſobě ſám ſtarých poſſetilců přezdil, a řekl: „Nikdo nepřigde, milý Benedikte; co po zemi chodj, na zemi zůſtane; co w moři ſe kaupá, tobě k wůli newyleze!“ —

Ale tu náhle ſkwoſtný průwod ulicj přicházel. Zpředu gel trubač a na dlauhé gakéſi, podiwné traubě tak ſilně traubil, že mu diw pljce nepukly; za njm na pěkných brůnách geho ſſeſt rytjřů w zamodralém hedbáwj, potom dwanácte pažat čerweně oděných a ſkwoſtná noſidla w podobě laſtury (d. Muſchel) neſaucjch, w nichžto na ſtřjbrném ſedátku maličký, ſcwrklý mužjček w ſſediwém atlaſowém oděwu ſeděl. A když ſe wzchopil a malé ſwé audy natáhl, pažata geg zrowna u prahu obydlj Benediktowa wyzdwihli. Zatjm ſe ſběhlo lidu, a rychle ſe powěſt rozneſla, že wzácný pán přigel, aby Terezku za manželku pogal. A wſſickni ſe takowému ſſtěſtj diwili; diwili ſe wſſak geſſtě wjce, an pažata kolem wěci rozdáwali, genž gako neykráſněgſſj perle wyhljžely, a ſkutečně i perle byly. Takowého něco nepřihodj ſe každý den, a protož lidé ſotwa že bráti poſtačili, derauce ſe při tom k malému princowi, aby mu ſſoſy ljbali, an do domu tchána ſwého wſtupowal.

[Dokončenj w archu přjſſtjm.]

Náſtiny ze žiwota pražského.

I. Kupčenj taulawé.

[Dokončenj.]

Nynj pod ſſiré nebe, dewátá ſe giž ſklánj ku deſáté, ač ne tak dotjrawě, gako ſe harfeniſta k nám, z kawjrny odcházegjcjm, ſ proſebně napnutau partiſkau ſkláněl.

Noc ge černá; a temno gegj ſe mocně na odpor ſtawj oſwětě ſem tam gakſi bázliwě mhauragjcjch lamp. Patři tamto — do proſtřed ulice. Co widjš? Podobu lidſkau w temném dlauhém oděwu — w lewé ruce držj mnoholetau ſwjtilnu, w prawé hůlčičku, a gako čarowným prautkem nj točj a rozhrabuge půdu. „Co aſi twor tento hledá?“ pomyſljš ſobě. „Gaká kauzla aſi prowádj? nahljžj ſnad do ledwin země, hledá poklady? či budj ſtarý, w zřjceninách pochowaný wěk?“ — Koſti hledá. — „Koſti —? Snad koſti aukladně zbitých?“ — Nikoli! — koſti hledá we ſmetjch a dělá z nich — co? — penjze, t. g. prodáwá ge. — Takowé ženy ſ nůſſj na zádech a ſ malau motyčkau w prawici ſpatřjš pozděgi wečer a čaſně ráno den gak den ulice probjhati a každau hromádku wyhozených ſmetj pilně prohrabáwati.

Tak ſe lidé giž do průmyſlu zabrali, tak hbitě giž průmyſlem zatáčeti uměgj, že i w opowržených, čili co neřád z lidſkého obydlj wywržených wěcech — we ſmetjch z dennj potrawy — ſwé wýžiwy nalezagj, ačkoli takowého průmyſlu, sensu totiž translato t. g. pod ſtřjſſkau pěkně uhlazené ziſſtnoſti, a ſice co welkoobchodnjci — co ſe totiž ſmetj a neřádu dotýče — mnozi ginj hledj, a tjm způſobem ſi ze ſmetj peněz gako ſmetj nadělagj. — Ne wſſak gen onu ženu ſ nůſſj na zádech, ſe ſwjtilnau w lewici a hrabawau motyčkau w prawici, we tmách wečernjch na ulici ſpatřjš; ženſké gſau, gakož ſe wůbec řjkáwá i pſáwá, wſſeho ſwěta okraſau, a proto ſe weyſlowně pohlawj ženſké pohlawjm kráſným nazýwá, a protož také totéž pohlawj wečernj uličnické temno ſwau přjtomnoſtj oſwětluge čili oſwěcuge, protož také tuto pozdnj wečernj dobu ozdobuge a okraſau naplňuge, t. g. okreſem ulice probjhá. Tyto wſſak pauhé koſti, mrtwé, wyhozené koſti nehledagj, aniž w průwodu magi nůſſi, motyčku a ſwjtilnu; po boku gim někdy ſpatřugeš zaſlepence, poblaudilce čáſtky druhého pohlawj, gežto na prawau, někdy i na lewau ceſtu wodjwagj.

Negen ale kupčenj taulawé můžeš pod wečer w Praze hogně pozorowati, i wečer ſám w Praze taulawý geſt, t. g. Pražané ſe rádi za pěkného wečera potulugj; za pěkného wečera, t. g. když ſe notný ligawec po dlážení neprobjhá. Oſtatně muſjm i připomenauti, že ſe zde ſlowjčku „wečer“ tak přjſně do ſwědomj neſahá, gako na wenku, a že ſe čaſto wečer tak opozdj, až ſe newědomky i w řjſſi noci octne. Welká měſta ſi wůbec gakſi w žiwých pozdnjch wečerách libugj, takže ſe hlučná a lidnatá předpůlnoc, zláſſtně za letnjho čaſu, wſſjm práwem za ráz welkého měſta počjſti může. — Za to geſt ale gitro mrtwěgſſj, a ruměná gitřenka by přjliš welikého matematického uměnj k ſpočjtánj Pražanů pod ſſirým nebem nepotřebowala, nechtělali by ſe totiž ſe ſwým počtářſtwjm do ložnic wkrádati. Ctj ſe zde totiž latinſké přjſlowj: „Aurora musis amica,“

to gest: Dennici musj̊ zamykati — rozumj se pokog, aby do nebe nemohla — a proto také mnohý před dennicj poslussné ložnici i oči zawře, a okna zastřeny mjwá. —

Powzneš se ale s rumĕnau dennicj nad Prahu, a ze wssech stran uwidjš blížiti se k Libussinu městu podoby lidské s břemenem. Tamto kráčegj welikým kro-kem, s nakloněnau hlawau a s wywěšenau na zádech putnau, osoby ženské — ranní mljkařky. Džbánky pak s poklicnau smetanau na putně a w rukau gsau gegich znak. Za nimi drncj skromný wozjk, na němž se potřá-sagj nádoby s mlékem, a před njm cwálagj podle wo-ge w saupřežj — po lewé mljkařka, po prawé pes. — Tu opět štrká před sebau dlauhokrký muž s drůbe-žj — žiwau i nežiwau — rachotiwý trakař; tam opět cwálá nadějná djwka s těžce uwězněnými wegci; tu wzdychá pod popruhem nůsse neb trakaře wypjnawý owocnář; tam se umlauwagj stran ceny swatowé ženssťiny s nemluwným másslem, a tak se žene gako autokem ku Praze ze wssech stran wsse s rozmanitým zbožjm na ranní trh — z daleka, z blízka — prodat pro penjze. W Praze ge blaze, (kdo má penjze) a proto se také w Praze gesstě blaze žije, co zatjm wesničau giž po několikráte z wypjnawého čela pot si utjrá, aby Praze bylo skutečně blaze. —

Nynj se do města opět spustjme, a uličnickau, t. g. po ulicjch cestu nassi nastupme. Co gsme powznesseni nad městem w powětřj widěli — ony totiž kwapně ku Praze se ženaucj prodawače a prodawačky rozmanité-ho zbožj: nynj tady po ulici uzřjme.

Mljkařky gsau řjkage po celém městě rozloženy; tu stogj gedna u rohu, tam sedj druhá mezi wraty, že se strážjm, w městě pobauřeném zde onde rozstawe-ným, podobagj. Wzjmě w letě plno starostí magj, aby odkupowatelům do nádob nalitá smetana na hlawu nenastydla, a proto také každá smetaně čepičku najadj, t. g. pěnu, giž byla w obzlásstnjm džbánku měchačkau ukwedlala. —

Ostatnj se na určitých dle zbožj trhách sesedli, a rozmanitých kupců očekáwagj. Wssecky zewrubně popisowati, bylo by přjliš mnoho popisowati, a snad i twau trpěliwost, laskawý čtenáři, nadužjwati. — Pogďme dále.

„Pjsek — k pi — pi — pjsek — ! pjsek!" ozýwá se pronikawě po ulici, a ohlédneš-li se po pramenu tak wřeskowého potůčku, spatřjš plátěného klučjka s putni-kau pjsku na ramenau. Nedaleko klučjka stogj wozjk s pjskem, a před wozjkem zapřažený, s plátěným, u hu-by s potrhanau zawěsseným pytlíkem kůň, t. g. kožiště kostj koňskau kůží potažené. Mnohý takowýto koníký kozlíkowec gest we swé službě tak wycwičen, že bez po-bjdky dáwe krákolj gedne, gak mile ted tej geho dwakrát neb třikrát swé pjskowé heslo zahulákal. Gakto také-wýto přjgemný, pjskem malaučký hlásek i po domjch we dwore se ozýwá.

A skoro ze podobnj tony hesla toho zpjwu na dwore dohonjcy. Slyšjš gjž opět galymi proměnami, nebo ne přjliš ladným napěwem, chraptiwau něgaké ohryzená žena: „Hadry, hadry — staré šmo, kosti!" a opět gina hlasem wysssjm, totiž co se proni-kawosti dotýče: „Wěchtowý! pjsecká! panny kuchař-ky! wěchtowý!" a mnohá panna kuchařka s nimlo-chem — snad nad přikrautým hlasem — wyzwedowaila ku prodagi zawolá. — Do tohoto křiklawého počtu nálezj i umaurněné popelářky, „popel, popel, má-li kdo málo popel —!" po dworcjch kolébagjcj. —

K rozmnožowánj wřeštotu po ulicjch welmi i přispjwagj taulawj žide, čili po pražsku tak nazwanj „handrlata." „Handrlwů!" gest gegich pronikawá pj-seň, gegjžto napěw tak rozmanitý gest, gako rozmani-té gsau chřtány, gimiž prolézagj. Pohledneš-li na kterého z nich obzwlásstním okem, hned tiebas u prostřed pjsně zarazj a spěšným: „Handerl!" se co nepřjzniwě-wegi otočj. Tito potulowači skaupegi wssecko, co gim ku prodegi podáš, čili polowic zdarma dáš.

Po ulicjch widjš i wssecky, k taulawému čili ko-čugicjmu kupčenj přinálezegjcj, gežto si byl wjera w poctiwé kamjrné pozorowati mohl. Bjalný počet gich gesstě přibyde, a to gsau ex officio tak nazwanj „wurstaři" s nechutnými gitrničkami a stralatě umaurněnými cer-bulaty, prodawačky na ossatkách owoce, tetwičky, lau-če, smažených rybiček a telecjch nožiček, kmjnu a kytek, prodawači košjat, galowcowých dýmek, galowcowky a giných podrobnégssjch wěcj. —

Zadrž wssak we běhu swém, klopotawé péro! Mjsto nassiněwánj bysi se málem ze samé pohodlnosti do wypočjtáwánj taulawého kupčenj dale. A wssak i počjtánj při kupčenj potřebno gest; nebo i kdo s kupčenjm se obzjragjcj počjtati — a řjci na prstu po-čjtati neumj, každau chwjli potwoh do pařezjů si zane-ssjwá, což kapsu přewelmi bolijwá.

Gesstě na slowjčko, laskawý čtenáři! Newedl-li gsem tě po wssech, i těch nepřestrannégssjch zákautjch nasseho pozorowánj, nenj w skutku wina, a wssak ne-trpělnost mege. Buď gsi gjž cestowánjm unawen bez, a tak bych byl wjeru nelidsky, tyransky gednal, kdybych tě byl

na ugmu twého zdrawj a twé ſpokogenoſti k putowánj nutil; anebo gſi geſſtě ceſtowánjm unawen nebyl, a tuk gſem ſe obáwal, aby ſe to w ſkutku neſtalo. Člowěk nemá nohy gen pro dneſſek, rádby i zjtra ſi pokročil, a to gſem z paměti newypuſtil. Poznal gſi aſpoň poně=kud, gak rozmanitě ſe lid w Praze i na menſſjch ſtezkách po penězjch, t. g. za žiwotem žene, a proto geſt také w Praze žiwot — rozumj ſe weſelý, rozmanitý žiwot — proto gſau w Praze penjze, a proto geſt w Praze blaze! quod erat demonstrandum, t. g. což owſſem ſwětlegſſjho důkazu požaduge.

W. Filjpek.

Dennj kronika.

Weſelý Debureau, powěſtný a neyoblibenégſſj bajazzo pařjžſký, geſt giž po négaký čas u wězenj pro zpáchanau wraždu. — Bagnoletſſtj weſničané přicházjwagj čaſto do Pařjže pro podjwanau na tanečnjky po prowaze, a tito opět chodjwagj na procházku do nadřečené weſnice. Před nedáwným čaſem tam také Debureau s mladinkau, hezkau dámau ſſel; někteřj weſničtj hoſſici, poznawſſe geg, přiſtaupili k němu a neoſtýchali ſe, z něho a z geho ſpolečnice přjliſſných a newčaſných žertů tropiti. Debureau, kterýžto ſe při hrách holj dobře otáčeti umj, a také práwě hůl s ſebau měl, nucena ſe widěl, tauto zbranj rozpuſtilau mládež odháněti. Tjm wſſak hochy geſſtě wjce popudil, takže prý i geden z nich kamenem po něm hodil, mjſto něho ale ſtrom trefil. Debureau ſe počal nynj mužněgi brániti a udeřil mané gednoho z rozpuſtilců do ſpánku, že i hned mrtew ſe ſkácel. Debureau užaſnul, že bezděky takowého něco zpáchal, a na=wrátiw ſe do Pařjže, ſám na aukadě celau tu přjhodu udal. Nynj geſt zawřen a očekáwá rozhodnutj ſaudců. Obecenſtwo truchlj welmi pro ſwého miláčka, a po=wěſtný J. J. prý ſepſal aneb ſepiſuge román, gehožto hrdinau nadřečený bajazzo geſt, a také ſi prý wyžádal, aby mu dowoleno bylo, před ſaudcem geg zaſtáwati.

Králowna Madagaskarſká prý křeſťanſké nábožen=ſtwj we ſwém ſtátu welmi přjſně zapowěděla, a na za=nedbánj ſtarých národnjch obyčegů welkých treſtů uložila. Tjmto způſobem chce prý ſe od Angličanů odděliti, geſſto nynj na gegjm oſtrowě gakſi po domácku ſi počjnati chtěgj.

Giſtý londýnſký knihkupec má 60 ſlužebnjků, za=měſtnáwá 200 ſazečů a knihařů, platj ročně přes 40,000 dolarů za oznamowánj ſwých kněh, a rozprodá ročně přes 500.000 ſwazků.

Pařjžſký kawjrnjk Nicollier ſlawil 26. dubna ſtřj=brnau ſwatbu. On a manželka geho počjtali dohromady 160 roků ſwého ſtářj, družba 82, a mezi ſtem ſhromáž=děných hoſtů byl neymladſſj — 65letý ſtařec.

Dne 26. dubna byla w Medioláně poneyprw pro=wozowána komická zpěwohra: »Don Quixotte,« hudba od Mazzucato. Wlaſtý poſuzowatel prawj, žeby lépe pan ſpiſowatel byl učinil, kdyby mjſto udánj ſwého gména raděgi celý wýrobek byl někam ukryl. Takowý oſud ſtjháwá diwadelnj texty, přiſtřjhané z románů!

Anglický rychljk Towusend ſe založil, že za 12 hodin 57 anglických mil uběhne, a přitom že geſſtě 12 ſklenic čage wypige a gak obyčegně pogj. Sázku také ſkutečně wyhrál; neboť, zaſtawiw ſe we 12ti krčmách, a ztráwiw 3 hodiny při ſnjdanj, obědě a pitj, geſſtě o 7 minut dřjwe k cjli doběhnul, než určeno bylo.

Dne 2. června 1297. Wáclaw II., král čeſký, koru=nowán byl, wywáznuw konečně z poručenſtwj ſtrýce ſwého, Otty Dlauhého z Braněboru. — Bylť pak Otto poručenſtwj co neybližſſj přjbuzný krále Ottokara II. umluwau s Rudolfem I. uzawřenau, w Koljně přigal, kdež také Morawa na 5 let Ru=dolfowi poſtaupiti ſe muſela za náhradu wſſeho wydánj we wogně s Ottokarem. — Jaroſlaw z Jabloně prawil Brunowi, komornjku a tagné raddě markraběte braněborſkého, řkaucjmu, »že wychowánj dědice čeſkého, Wáclawa, markrabjho deſet tiſjc hřiwen ſtálo, pročež že penjze požaduge,« w kláſſteře miletinſkém u shromážděnj oſtatnjch rytjřů takto: »Někomu ginému, ne nám, zpjweyte takowau pjſeň; myť dobře wjme, gak hanebně s dědicem králowſtwj čeſkého ſe zacházj; s krwácegjcjm ſrdcem ſpatřil gſem w Žitawě toho autlého králowiče hladem zmořené=ho, we wlněné koſſili a w zedraném oděwu, a aniž naſytiti geg mi dowoleno bylo.« Wáclaw wytrhl čeſkau zemi z bjdy, do njž Ottem byla uwržena. Bohaté doly kutnohorſké, wydá=wagjcj týdně 600 hřiwen, podaly mu ſtřjbra, že mohl u ſwé korunowacj w Praze 38 knjžat z Njſſe, kteřj ſe k té ſlawnoſti se 114000 průwodčjmi ſeſſli, ſkwoſtně wyčaſtowati.

[1420.] Huſité zplenili a wypálili ſtrahowſký kláſſter a giné kláſſtery na Malé ſtraně w Praze. Chrám u ſw. Wjta na hradě pražſkém ochránili ſládci.

[1484.] Mateg Corvin, král uherſký, dobyl Wjdeň.

[1541.] Přehrozný oheň wznikl w Praze na Malé ſtraně, takže ſkoro polowice Malé ſtrany, celé Hradčany a králowſký zámek w prach a popel lehly.

[1802.] Od anglického parlamentu byla přiřknuta odmě=na doktoru Jennerowi 100000 zlatých na ſtřjbře za wy=nalezenj očkowánj djtek, gjmžto ſe o celé člowěčenſtwo učinil zaſlaužilým. W Rakauſké řjſſi ſe giž léta 1797mého s dobrým náſledkem očkowalo.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 23té.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lilowé ulici, čjslo 945, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se na čtrnácti dnech wždy geště půlarchowá přjloha přikládá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

9ho čerwna] [1836.

Počátku se neděs chatrného,
Buď gen w dobrém smyslu stálého,
W dobrých wědách, w ctnostech udatného.
Langhofer.

W e s n a.

Střjbro s nebes wyprščelo,
Pron se w raucho modré šatj;
Synu Zory skwj se čelo,
Wlasy geho zemi zlatj.

S Rusalkau tu Wjla gásá,
W duhy tam se lauka měnj;
Zefyrectwo swětu hlásá
Warit bágských libozněnj.

Aita, kwjtjm *Wesna* pluge,
Kolem nj se bůžci kořj;
Hóra paupy rozbaluge,
Sluzi wůni, barwu twořj.

Za božskau hned milčat roge,
Uměny a Milostenky —
Wěnčit wěrné reky swoge,
Wigj krásu we prsténky.

Též i w Slávska luh i pole
W měniwé se skwěgj kráse,
Též i w slávských Uměn kole
Sličná *Wesna* usmjwá se.

Zde se ljhne z paupy kwjtko,
Onde skwj se giž kwět máge;
Wšude tančj nebes djtko
Rozpaupiti plodůw ráge.

A kde před nedrahným časem
Ticho nočnj domowalo,
Tam warito gasným hlasem
Rozléhat se započalo.

Dcerko rágská, zdobo země!
Dejž, ať naděgj se kogjm —
Slávského parnasu témě
Že giž bude *sjdlem* twogjm.

Karel Tupý.

Nautilus.

[Pokračowánj.]

„Wystaupjme na zemi. Ay, wssudy hogného požehnánj bugné přjrody. Co žiwotu k potřebě a obweselenj slaužj, ge tu giž na swětle. W potu a namáhánj dobýwáme we starém swětě každé sausto, kteréž nás od hladu uchrániti má. Tam nikdo nesege ani neoře, a hotowý chléb, proniklý lahodným medem, padá se stromů. Nagský fjk a giné skwostné owoce, gehož sladkost a chut daleko nassi obraznost přewyssugj, podáwagj potrawu lidu lasskugicjmu. Moře žiwj nesčjslný počet neychutněgssjch ryb, země stáda prasat, hegna kuřat a giného ptactwa. W křowinách pěgj přjgemnj hlásskowé, gakoby w očarowané kragině romantického swěta w powjdkách tisýc a gedné noci; a po půdě, kdež žádný potměssilý had, aniž gaký gedowatý hmyz neleze, winau se a kwetau w zelenu sstáwnatých, lesknaucjch se listj kwětiny barew duhowých, gegichž wůně balzamem sjljcjm wzduch naplňugj. A nad zeleným tjm pestrým kobercem, nad zápachem běloskwělé něžné gardenie pne se kokosowá palma, a bur, ozdobená žlutau skwostnau růžj, ssumj u prostřed stinných tamanů oressáků."

„Blažená země — zwolal — blaženj lidé, genž w tomto nebi přebýwáte! — Blaženj lidé? — ptal se Andrews. Jnu — uwidjme."

„Spanilj a sswarnj byli wssickni potomci Adamowi, wjtagjcj nás. Žádný nebyl znetwořen, žádný mezi nimi trpasljk, chromý, slepý aneb hrbatý. Ženy a djwky, genž nám sice za zrcadlo ctnosti — dle nasseho pogemu o slowu tom, wystaweny a popsány nebyly, nalezli gsme mrawně a wkusně oděné; ssat z látky, od nich samých setkané, genžby skladu čjnského hedbáwnjka nikoliw hanbu nedělala, ssel od prsau až ke kolenům, lepé ústrogj těla gegich gen přikrýwagje, aniž pak schowáwagje. Ruce gich plné, kulaté a pružné, které podiwně potečkowány, peřestau raussfau průhlednau potaženy býti se zdály, rozpjnaly se k přjwětiwému obegmutj wjtaných hostů. Snadno si pomyslite, že se nám tam welice ljbilo, gessto gsme w pěti měsjcjch od přjchodu lodě nassi až do 4. dubna roku následugjcjho, w kterémžto čase gsme, rostliny zbjragjce, w nádobách ge zakořeniti se nechávali, žiwot z prwnjho zřjdla požjwati neopominuli."

„Řeč ostrowanů gest gemná a lehká, a w krátce gsme sobě wespolek porozuměli. Co Fletcher Kristian we swé mysli zasmussile kul, o tom gsem ani gá, ani Henry Stewart, který, gak brzy seznáte, ginde se bawil, newěděl. To ale, co se w temné mysli a gednánj zatagiti hledělo, wznásselo se nad námi gako hrůzná chmura, která ani nehřmj, ani neblýská, připrawugjc se náhlau zkázu zploditi."

„Podiwné nám to sice býwalo, když gsme na gednotliwé pikle plawců napadali, že se hned mrzutě sem tam rozessli, na psj žiwot a ohawné otroctwj lagjce; báznj častěgi nás to naplnilo, když gsme, rozmlauwagjce o sstastném náwratu do lůna wlasti, a o radosti domácjch, onde a onde usstěpačný a potměssilý wýsměssek zaslechli; kamby to ale směřowalo, wyzwěděti gsme nemohli. Gesstě diwněgssj mi to ale bylo, když i Henry Stewart na náwrat do wlasti nerád zpomjnati se zdál. Onť si zamilowal děwče na druhé straně ostrowu, a neywjce času u nj tráwjwal."

„Zdaliž nenj Waina moge hezká? — ptal se mne, náhodau gedenkráte s nj přede mne se postawiw."

„Wěru! děwče to bylo spanilý angel, přitulugjcj se k němu gako lahodiwé děcko."

„A wěrnáte, Andrewse! — pokračowal dále w řeči, celuge přjwětiwá modrá očka — i wznessená; geť králowna, Pomarowa dcera."

„Nenj-li prawda, Waino! nynj se zoweš Pegy a půgdeš do Angličan se mnau?"

„Kde ty, tam i gá gsem, žiwote můg! — ssептala krásotinka. Zůstaň wssak raděgi u mne na blaženém ostrowě, a negezdi s tjm osskliwým, zamračeným pritani (cizincem)! — Myslilať kapitána, a wěru, neměla neprawdu. Nebo přjlissnau twrdostj stal se den ode dne nenáwiděněgssjm, a bručenj plawců, gakež i Henryho nechut k cestě do wlasti wyswětliti gsem sobě mohl. Konečně pak se mi černé wygasnilo; i kázala mi powinnost, abych kapitána na to pozorna učinil."

„Hodjm hůl mezi psy — odpowěděl chladně — a ge po wssem. Psy? — mumlal gsem do sebe a uzawřel od nyněka wssecka pozorowánj i wlastnj wztek swůg do tichých, mlčenliwých ňader. — Čtwrtého dubna 1789 bylo wssecko uchystáno. Koráb náš kwětnjky a kbeljky s rostlinným pokladem gižnjho sauostrowj naplněn, wyhljžel gako kwetaucj zahrada. Laučenj s přjwětiwým ostrowem se přibljžilo. Tu Henry napjnal zaufalé zraky tam do křowin, kde Pegy klečjc, rukama po miláčku lomila. Nic naplat, že stydliwě den před tjm k nohaum zpráwcowým se wrhnauc úpěla, aby gi od milánky neodtrhowali a do Ewropy wzali. Nic naplat, že, stydliwě se zapýřjc, ssat úžegi přitáhssi, zwolala: Pohleď, studený pritani, musjmť gá u Henryho zůstati; neb odegde-li, kdo pak bude brániti záwazek

ky nassi, aby nezabili geg. — Wssecko to nepomá-
lo, ona musila utéchy zbawena na bich. W pobo-
nem wětru zawlály plachty, a loď letěla do dalekého
oře, co na palubě hlučné, se wzteklým smíchem pro-
chané wolání se rozléhalo: Hurra, hurra, Otahaiti!
a drzké ohledání!"

„Polmě a zawile plazil se druh okolo druha,
gemilwý zarpté chowage, a tak gsme plauli k gihu."

„Neyktraněgssí den magowý wčawal, daleko wreko
i památky o zemi, a Bounty plaula na tiché hladině
ko welebna labuť. Rita, zbaweny powstale. Hrůzný
letcher Kristian zgewil se co angel smrti s plamen-
ým mečem pomsty, kapitána přemohl, a dříwe, než
me se nadáli, gá i Stewart se wssemi wěrnými
zeli gsme swázáni. — Co učiňme s doletan? — swel
letcher. — Utopte ge w propasti mořské! — zbegníků
powěd wzteklá. Ne! — zwolal Fletcher. Tak kratkau
rt pro tygra? Odwažte welký prám a wsadte ge
ň, ať si w paussti mořské zaúfagí, chrpzugíce hladem
žízní wlastní kosti swé. Což wy, Andrewsi a Ste-
arte? chcete do člunu aneb s námi nazpět do Ota-
aiti, kdež si chalaupky wystawíme? — Wy gste lidé a
wztekli psowé, gako oni, protož máte na wůli;
luwte, co wolíte?"

„Kristiane! — odpowí Stewart — gá gdu s tebau!"

„Nu, kde ty ostaneš, bratříčku Henry — zwolam,
ostanu i gá!"

„Teď se rozdělila společnost nasse. Kapitán s 18ti
ásleguíky a plawci we welikém člunu wlnam w kořist
anechán. Nás 25 ostalo na lodi. Studeně poddal se
emožený Bligh osudu swému, kletby, potrhané skří-
agícími zuby, tisse wpislage. Když ale lodě od sebe
ubíraly, Fletcher na rozlaučenau z palubu wolal:
ohleď na siwůru swau, admirále modrého praporu!
w dřímotném hluku 2000 kwětníků a kbelíků s ney-
ásněgssími rostlinami do moře lítalo, až wlny se pě-
ce w dessťowý mrak wyssťikowaly: tu gsme widěli,
erak kapitán, pěstě zatínage, wlasy sobě rwe."

„Pane! bylo to dolesiné poblednutí, a nasse loď
dobala se paussti, před níž palčiwý dech zawál.
panilého sadu nebylo wíce, a čin ten od ewropské
asti nás na wěky odlaučil; neb tam nás toliko
rt, co na zbeguíky, očekáwala. Proto gsme plauli
Otahaiti zpět, kdež nowá wlast nám wykwetati měla.
adost Henryho byla plciání wězně, genž, zpropstěn
ewů těžkých, milenku swau opět spatřiti má. A tak
ne 6ho dne čerwna poznowu přistali w chebom ma-
ajstém."

„Odpusťte mi wypravowání citů tohoto opětného
spatření a přiwítání přátelů nassich. Nesčíslné člunky
přigaly nás s wyssťaním. A Teby, radostí napolo
ssílená, nemeskane se dlauho, wrhla se z rodičkého
člunku do moře, a co střela wlny protínagíc, na loď
wylezla, kde w náručí Henryho, genž co smysla mi-
nuly, radostí omdlel se a plakal, bez sebe klesla. A
gak — — Z dobrý do toho parch, giž tiqe sedm!
zwonek klinká, gá musím pryč, pane!"

„Gen zkrátka gessťe," dotázal gsem naň. „Co pak
se dálo s Henrym dále? — gen rychle!"

„To negde tak lehce!" — odpowěděl průwodce;
příběh se dalece gessťe táhne. Zde ale máte Henryho
wlastní wyznání, gak ge we wězení byl sepsal.
Wezměte si ge domů, a pošlete mi ge pak zase nazpět,
až s tím hotow budete."

Z wzal gsem papíry ty, a psal — wynechaw giž
powědomé události — toto:

* * *

Ostrow Otahaiti dělí se na dwě části. Menssí,
gihowýchodní legicí, gest poloostrow Tiarabu, genž
úzinau zemní spogen gest s ostrowem wětssím. Na po-
loostrowě tomto žil král Pomare, genž wětssí polowici
wlády giž synowi swému Otuowi, dwaletému,
postaupil, nad nímž kníž Wauwauna otcowské práwo
držel.

Po ten celý čas, od 26. října 17** až do 4.
dubna 1789, zbírage rostliny, zdržowali gsme se ge-
nom na wětssí wýspě, giž gsme Tiarabu nawssťěwugí-
ce, abychom spatřili Pomara. O, kéžby tam nikdy byla
newkročila noha má! — A kdyby nebyla wkročila, —
zdaž radessi blaženého páge bych kdy byl zakusil? —
A wssak — není gich wíce, uprchly, zanechawsse mi
po sobě gen — zatracení! —

Zde gsem spatřil Wainu, králowu mladssí dceru.
Mám-li wám podobu geji tahy tupými wykresliti, gen
abych nedokonalost swau prozradil? podoba, která, byť
by i z dechu liliowého a růžowého plamene byla slože-
na, ani sstetowného dessti naslinu neskončené spanilosti té
dosáhnauti nemůže, gakau příroda gí byla obdařila.
Z protož nechci, mussťowanau podobou, obraz člowěka
malowati, gehož mu duss dáti nemohu. A wssak tato
dusse — zdali negen wěčně w mé? Nezagalí gsem gí
owssem po strpných Melacké romantiky, ani gak to w
knize mrawů ewropských stogí, na trnowé cestě ligemír-
nosti, wolícené pitwornosti, auklatů a pletích zawale-
sti a ssťíp; neboť wssemecná lasska w prwním okamžení
nassťedo je spatření nenucené a swobodné nás spogila.

A wssak tak to genom w čistém a swětlém podnebj oceanském, kdež láska plamenná lháti nemusj: „Nenáwidjm tebe!“ poněwadž to proti slussnosti a zwyku gest. Zde swobodno citu, zgewně se ukázati, a žádné záruby obtjžné neobkličugj srdce a wřelý cit. Zdaliž mi to spoludruzi mogi za zlé pokládati mohli, když mne wjce newjdali, an gsem gediné w nowém, nikdy nepocjtěném, nesmjrném sstěstj se kochal? — Wezmi si Wainu — prawil Pomare — a odweď gi s sebau třeba do země swé, pak-li se ti ljbj. Bez tebe to nemaudré děwče by tady umřelo. — A Pomare měl prawdu. Neboť to neymenssj podotknutj o možnosti rozlaučenj nasseho k zaufánj gi přiwádělo, a potoky slz plynuly z krásných lazurowých oček. J zaugalo se poprwé we mně přánj, wjce do Ewropy se newraceti, a raděgi zůstati na ssťastné wýspě, w lůně požehnánj a lásky. Co může studená, wyprahlá wlast za náhradu takowýchto statků podati? J to neypěkněgssj a neylepssj, cobych milence swé wydobyti mohl, zdaližby to nemusilo liché a wssj wnady prázdné býti proti gegjmu rozkossnému, teplému a kwetaucjmu rági, starostj o potřeby žiwota žádných neznagjcjmu?

A když mne konečně gednoho dne král s Wainau do Whapiany, tu kde Aburo w moře se wylewá, uwedl, řka: „Totoť wssecko, pritani! bude twé, ostaneš-li u nás!“ — ó, tu nepřemožená tauha pogala prsa má, nikdy wjce nebe to neopausstěti.

Ležela ť arci kragina ta spanilá na wětssjm ostrowa djlu, w němž tenkráte ne wjce Pomare, ale Otu, geho syn, wládu měl; a wssak patřila kragina tato k těm, gežto si Pomare za wlastně sobě náležjcj wymjnil, a nynj milené dceři swé a mně darowal.

Tisse plyne tu střjbropěnný Aburo w moře, kteréž do polokruhu zemj obgato, záliw činj, do něhož horaucjmu poblesku slunce nikdy se wedrati nelze. Hluboký lesnj stjn ochlazuge kolem zelený břeh, gehož liany a kwětiny, nakukugjce do wody, w klidné zrcadlině se zhljžegj.

Pod krowem listj tuarowého, libě dchnaucj anie nachowými gahůdkami obsypané, a lesknaucjho se stromu mara stála chalaupka, wystawěná pro ssťastnau budaucnost nassi, a z rákosj pobřežnjho čněla lodička, na njž gsme se po klidném moři haupati měli! O, wěru! — kohoby medle newnadila takowá wyhljdka do newinného žiwota patriarchalnjho, kdež práce, starost a snaha neznámy gsau? J ubytowali gsme se w tichaunkém sidle tom, a gen tenkráte, když newyhnutelná powinnost kázala, opustil gsem milenku swau, giž gsem po zemřelé sestřince swé „Pegy“ byl nazwal. Rozmlun
nasse pozůstáwala z podiwné michaniny řečj nassich
brzy wssak gsme si porozuměli a k zdjlenj citů swý
napomáhati mohli. Wyprawowal gsem o Ewrop
křesťanstwu a obyčegjch, a milenka má upiatau pozo
nostj poslauchala podiwné zprávy o nowém gi swě
O gak mne blažilo diwenj se gegj, prostomilé otázk
dětinská radost a prawý, nepokažený cit dusse newinn
Budaucnost tak málo mi na mysli ležela, gako min
lost; ssťastná přjtomnost gedině zaugjmala mne.
nynj gesstě, kdežto mi wsse to gako sen bylo uplynul
pochopiti mi nelze, gak mne blaženost má w tak aupl
zapomenutj stawu mého ukoljbati mohla.

[Pokračowánj.]

Báchorka
o
zamilowané ustřici.

[Dokončenj.]

Nynj shledal Benedikt, že bude muset do twrd
ho ořjssku kausnauti; a protož wzaw dcerussku str
nau, slib a záwazek swůg gi wygewiw, toliko rod
staw ženicha nastáwagjcjho gi zatagil. Ubohá Rezin
owssem rukama lomila, a z očinek gi dwa potoky sl
praudily. „Ach, otče, otče!“ upěla, „co gste učinil
Djtě swoge gste zaprodal, krew swau gste zaslíbil
Nuž, tedy mi aspoň řekněte, kdož můg ženich gest
odkud přicházj — a kdy se o mne byl ucházel?“

Benedikt ale neměl mnoho chuti, na wssecky ty
otázky odpowjdati. „Zpozdilá djwko!“ řekl; „newidjš
li, že gsem tě wýborně zaopatřil? Nenj-liž na to
dosti, že twůg nastáwagjcj na celém ostrowě neywě
ssjm boháčem gest? Žiwobytj gako w rági powedeš,
načkoli si pomyslíš, rychle se ti wyplnj.“ — „Ale ubo
hý Jakaubek!“ bědowala Terezka. — „Newjdáno, to
Kubjka — ty čerwené nohawice! z mysli ho wypus
Beztohobych byl nedopustil, aby tě ten mazljk za žen
byl dostal.“

Tak mluwil Benedikt s dcerau swogj. Mezi tj
wssak stal se giž princ i s čeledj swau nepokogným,
wssak nežli gesstě noc nastala, posadili čerwenj pážat
ubohau, třesaucj se Rezinku do druhé, pro ni ustano
wené lastury, a celý ten zbor w hlučném powyku pr
se ubjral. Množstwj lidu běželo za nimi až ku brán
Benedikt ale do swé komory se zawřel, aby se p
djtě wyplakal — nebo, gakž ginj powjdagi, aby p

lijky s perlami přepočjtal, gež tam byl nalezl a gi-miž se brzo neybohatšjm mužem w celé [illegible] stal. Mile alespoň gest, že se Benedikt w bezce potěšil; zato ale milý Jakaubek žádné útěchy nenalezal.

Že pak ten starý hlušnjk napořád twrdošignj mlčel, newěděl ošizený ženich, kdeby swau ztracenau Terezku wyhledáwati měl. I ušly takto čtyry léta, nežli byl na tu neymenšj stopu přišel; až si gedenkráte, Bůh wj gakau nahodau, usmyslil, w lodice tamto k černému skalisku plauti. A když hodně blízko tohoto kamene se octnul, zemdlen weslo z ruky pustil, a newěda ani, co činj, před sebe hleděl do mořské hlubiny. Tu nagednau spatřil — a leknutjm div že w mladíkowi krew neustydla — spatřil tetij dwě oči, z mořských wln neustále naň hledjcj. I byl by raděgi mysli pozbyl, neboť to byly oči Terezčiny — wěru! oči Terezčiny to byly. — Dole, w hlubinách mořských seděla práwě tak, gak se gestě za našich časů powjdá, že až dosawáde we skleněném domě sedj.

Jakaubek se dlauho nerozmýšlel, nýbrž po hlawě z lodky do wody skočil, a newěda ani, gak se to stalo, w několika okamženjch před Rezinkau se octnul, ježto se naň od paty až do hlawy hodně djwala; neboť nosil až posawáde wlasy we wrkočjch, červené we nedělnj kalhoty a tmawobarewnau kazagku.

Takto stál na dnu mořském, a chtěl práwě: „Z-nazdraw tě" — zwolati: an mu ukazuje Terezka, na mrt uleknutá, znamenj dala, aby pomlčel. — A nynj teprwa ohledal neyšťastný milownjk, že Terezka na klině welikau, sjedau ustřici držj, a tři, čtyry malé ustřice že okolo nj na zemi ležj. A bywalá milenka zwolna ustřici welikau odložiwši, Jakaubka potichu za ruku wzala a dobře geg w malé gakési komnatě ukryla. „Ubohý Jakaubku!" řekla tu k němu hlasem polotagným, „gakýž to nápad? Gak gsi sem přišel! Ale powěz, co tam nahoře wšickni dělagi? Gak se wede mému zlému, milému otci? Co dělagi tety we městě? Ach, gak se w slzách utopjm!" —

A po těch slowech padla mu okolo krku, a gako djtě plakala. Když ale Jakaubek nalezený odpowjdati chtěl, ústa mu rukau zandáwala, řkaucj: „Aj po-zrubě; neboť kdyby se manžel můg probudil a tebe zde uzřel, wetaby bylo po tobě. Gest zakletý princ, a gedenácte měsjců do roka we swé ohyzdné postawě setrwati musj, we dwanáctém měsjci wšak opět člowěčj podoby nabýwá, kteráž ale, bohužel, také nad mjru wnadná nenj. Setrwey zde pokogně; mámeť genom několik dnj do změny geho k přečkánj, a pak tebe k němu zawedu, a lekau, že můg drahý [illegible]" —

„Malé perličky!" mumlal Jakaubek. „A ty malé ustřice, Terezko, gež okolo tebe ležj — ? Kde se ty zde wzaly? —" Terezka se začerwenala — „Ai, hanba!" zkřikl Jakaubek, a dupnul si, až se celý dům otřásl. „Twé [illegible] — „Gen se na ně w prawé geginé podobě podjwey!" prosila Terezka. Chtěla geg obegmauti; on se ale odwrátil. I byl tě wšak Jakaubek welmi wzjutý; a Terezka nic mauďřegšjho učiniti neuměla, než geg w geho skrejši zanechat. Odtud pak widěl malau štěrbinau, gakž bywalá geho newěsta ony mladé ustřice gednu po druhé ze země brala, [illegible] wodau napágela, a malými čerwy krmila. I mušil hněwem puknauti. — Konečně pak přišel den proměny, a když Jakaubek we swé skrejši ráno procitnul, stála před njm —"

„Terezka!" — zwolal Štěpán. — „Arciže," poswědčil wyprawowatel; „ne wšak samotna!" — „Ale s wšjch —!" zwolal Štěpán prudčegi. „Gež pak to ubohé djtě newidjte, ježto giž hodnau chwjli za námi stogj?"

Dwoky se byly tak hluboko do záležitosti powjdačné prababičky zabraly, že si giwé Terezky ani okem nebyly powšimly. Nynj gi pozdrawiwše, s podiwenjm se tázaly, co se gi stalo, an hlasitě plakala. Mařenka gi k sobě přiwinula, Zuzanka gi obegmula, a obě gi co neylaskawěgi prosily.

„Ach, kdybych w mořských hlubinách sedjwala," wzdychla Terezka, „kdež moge okauzlená prababka žige; lépeby mi bylo, nežli zde mezi nemilosrdnými lidmi, w přewráceném swětě." — „Podjwey pak se na tu ustřici!" řekl Tobeš potichu a Štěpána loktem šťaknul; ten se ale newrle stranau odwrátil.

„Co pak twůg ženich dělá, Rezinko?" tázala se Marie. — „Z nás dwau nic nebude na wěky," řekla djwka stjsně. „Dnes, an gsem geg poprwé spatřila, stařj geho, šerednost a protiwná postawa zmužilost we mně wzbudily, že gsem otci řekla, že raděgi do moře skočjm, nežlibych se za mlynaře prowdala. Nuž, tedy skoč do moře, odwece otec we hněwu, aby na tebe oči moge déle nehleděly. — Wěgte se dobře, otče! řekla gsem gá na to, a ruku mu poljbiwši, wyšla gsem ze mlegna — dál a dále, až gsem se k wám dostala. A nynj slowu swému dostogjm. Nechci wjce na swětě a na lidech; raděgi se k prababě do skleněného domu uteku. Onať se také Marečce nemoře.

gako mlynář geſt, zaſnaubiti muſela; i budeš mjti se mnau autrpnoſt a k ſobě mě přigme. — Kdo mě doweze na lodi k černé ſkalině?"

Takto řekla, a wzchopiwſſi ſe, odwážliwě wůkol ſebe hleděla. Očka gegi, ſlzami geſſtě zalitá, nynj takořka diwoce kolem ſe točila. Mladj gonáci wſſak, na ſebe toliko pohlížegjce, mlčeli.

„Rezinko!" zwolala děwčata, družku zaufalau obklopugice; „nebudeš ſnad blázniti?" — „Budu blázniti!" odpowěděla ona, a krew gi twáře polila. „Nenj-li dnes den ſw. Benedikta? Zdaliž w ten den, před dwěma ſty lety, prababu mogi, gako neweſtu wyſtrogenau, také w moře neuwrhli? I gá gſem wyſtrogena — co mně milé bylo, nemám wjce — také půgdu do moře! Či-liž nenj tu žádný tak autrpný, aby mě ke ſkalině dowezl?"

Tu wſtal Štěpán a ſlowa nepromluwiw, začal lodku odwazowati, a ſám pak do nj wſtaupil. — „Ten tedy?" řekla Terezka s auſměchem, a hněwem ſe zarděla. „Raděgibych wěru byla, kdyby mi někdo giný, gegž méně nenáwidjm, tuto ſlužbu byl prokázal." — Na to pak geſſtě gednau djwky kolem poljbiwſſi, hbitě do lodky wſkočila.

Štěpán weſlowal. Oſtatnj ſe mlčky na ſebe djwali. Kazimjr, u proſtřed wyprawowánj wězeti zůſtaw, gakoby we ſnách za lodkau ſe djwal, řka: „Co to znamená?" — „Gakého diwu!" zwolal Tobeš; „zamilowaná uſtřice wracj ſe, odkud byla přiſſla. Gen zas powjdey!" — „Netrop ſi poſměchy!" ozwala ſe Zuzanka. „Štěpán ge w ſtawu, a nechá gi do wody ſkočiti, a ona — ach! patrně gſem gi na očjch widěla, že ſe oprawdowě utopiti obmeyſſlj." — „A gakž to w lodce daleko od ſebe ſedj!" doložila Marie — „a geden na druhého ſe ani nedjwá."

„Oč ſe ale založjme," zwolal Tobeš, „že ſe oba za půl hodiny nawrátj? a pak ſi oba tak bljzko k ſobě přiſednau, že budau muſeti geden druhému ruku okolo krku položiti a hodně do očj ſe djwati!" — „Stane-li ſe to," prohláſily ſe Zuzanka a Marie poſpolu, „doſtaneš odemne kytku na klobauk. — „A wſſak nynj giž lodku ani widěti nenj," podotkla Marie; „a nynj w ſkutku newjme, gak ſe na nj oba porownagj; Kazimjr by mohl zatjm dopowjdati." — „I aby ďas dopowjdáwal!" brumlal Kazimjr. „Člowěka tak hlaupě wytrhnauti! — Kde pak gſem zůſtal — ?" — „Gak ſe miſtr Jakaubek probudil, a gak tu před njm ſtála" —

Ano — tu ſtála před njm ſkwoſtná zahrada, w zahradě pak ſe leſknul kráſný letohrádek, a oči mu ſkwěloſtj přecházely, i muſel ſe chwjli rozpomjnati, zdali bdj, či we ſnách ležj. I pozorowal dále, že ſe na gakémſi oſtrowě nacházj; neboť kolem w zářj ſlunečnj moře ſe leſklo, a přeplněno bylo čluny a lodkami rozmanitými.

Leč miſtr Jakaubek nedal ſe ſnadno na rozpaky přiweſti; u neybližſſj ſtudánky poněkud oblek ſwůg uſpořádaw, hotowil ſe předſtaupiti před prince a princezku, gež tu we ſkwoſtném paláci přebýwali. Ale gakž ſe ulekl, an mu z pozlacené brány Terezka w auſtrety přicházela po boku malého muže, na němž miſtr Jakaubek pražádné zaljbenj nenacházel! Předce wſſak ſe weſpolek laſkawě pozdrawili, a princ domnělého ſwata ſwého pozwal, aby ſe delſſj čas w zemjch geho pozdržel.

A w těchto zemjch nynj welmi ſkwoſtné žiwobytj naſtalo; pleſy a kwaſy napořád ſe ſtjhaly. I nacházelo ſe tam také doſti zamilowaných panen a panjček uſtřic, gežby ſi byly s hoſtem wzácným rády nějakau známoſt učinily: miſtr Jakaubek měl wſſak tu gedinau chybu na ſobě, že ſwé prwnj milence wěrným zůſtáwal; ani tau neywětſſj kráſau uſtřicowého oſtrowa pohnauti ſe nedage.

Když ale opět čas truchliwého zaklenj naſtáwal, wěrný milownjk gednoho wečera Terezku za ruku pogaw, do wzdáleněgſſj komnaty gi uwedl; a když ſe o ſamotě octnuli, upřjmně ſe poljbili, hořké ſlzy prolévagjce. „Ach, duſſe moge!" řekl Jakaubek hlaſem ſe třeſaucjm, „ačkoliw tady králownau gſi, gá pak matky ſwé neychudſſjm ſynem zůſtal; buď mi předce i budaucně nakloněna, i pogď se mnau, a budiž mau manželkau nahoře, na tom kráſném, božjm ſwětě." Terezka boleſtj ani odpowěděti nemohla, a ſlzjcj otewřela poſtrannj komnatu, z njžto tři hezké děwčátka wyſtaupily a miloſtně ſe k matce winuly. „Hle!" zwolala Terezka. „Mám-liž tyto opuſtiti?" — „Ale což pak gá ti negſem milegſſj?" odpowěděl Jakaubek, a ſwýma modrýma očima ſe hodně důtkliwě na ni podjwal. „A na otce, Rezinko, i na celau naſſi milau obec gſi zapomněla?"

„Budiž dobré naděge," řekla mu potichu, „ſnad ſe mi geſſtě přjležitoſt wyſkytne, že wás budu moci nawſſtjwiti; leč abych na ſwětě waſſem zůſtala, toho na mně nežádey." — A přitom ho geſſtě gednau w náruč ſewřewſſi, k odchodu geg nůtila.

Na moři hemžilo ſe množſtwj kráſně ozdobených loděk; neboť ginák tomu princ nechtěl, nežli aby hoſta ſwého nádherně ke břehům prowodil. Hudba zně-

...a rochodné swjtily, když se do lodék wstupowale. ...anácte komornjků w neykrásněgssjm oděwu pro- ...jelo Jakaubka z obau stran we zlacených člunech. ...ezka mu byla swěřila, že se při prwnjm pohledu ...cénjm opět wssecko proměnj; ale na wýchodě za- ...le se gjž rozbřesskowati, w dálce bylo wssak gesstě ...olad oswětlené paláce widěti. Jakaubek se zabral ...hlubokých a trudných myssilenek — až pak se náhle ...au ze snů swých probuzena ucjtil, gakoby byla ...k břehu přistála. A gakž se ulekl, an wiěl sebe ...giucho, nežli pusté moře, a sebe, na černém kameně ...tiho, neypatrnil! J protjral si oči, a že mu slu- ...e prawě na twář i do očju swjtilo, musel několikrát ...bnauti, a z wlu zaslechl potichu ssepotagjcj hlásek: ...zdraw Pán Bůh!" A tjm ge konec pohádky." —

„Newidjš gesstě lodku?" — tázala se Marinka ...ně Zuzanky. — „Ach, arciž," odwece tato; „zda se ...gakobych gi widěla, a Jakaubka ubohého na nj."— ...blázinku! kdož pak o tom mluwj. Ale wěru! Ka- ...r ho nechal na skalině seděti, aniž wjme, gak se ...do Baššti dostal." — „Gak se tam dostal!" zwolal ...pan. „Zagisté obyčegnau cestau. W bacherce ne- ...se wssecko až na dno prohlížeti. To gesstě gen ...j řečeno, že Jakaubek co žiw žádné ústřice negedl, ...Terezka slowu swému dostála, často geg potagj ...sstěwugic. Benedikt za trest bjdně zahynul; Ja- ...ek pak w poslednj hodině žiwota swého prý před- ...ěděl, že kdyby se někdo z geho aneb Terezčiných ...mků w nauzi, nehodách a nebezpečenstwj nacházel, ...gen k černé skalině plaul, tam že pomoci nalezne."

„Ale, Tobesku! co pak děláš?" zwolala tu Zu- ...ka. „Pozbyl gsi rozumu, že si tu bezkau pentli a ...u z klobauku strhugeš?" — Tobeš byl totiž na ...nwyšší zábradlj okolo přjstawu wylezl, a mjsto ...wědi nyni prstem na moře ukazowal. Wssickni ...rychle zraků pozdwihnuwsse, lodku nawracugjcj se ...třili. Štěpán a Terezka spočjwali si w náručj, a ...gegich často se k poljbenj setkáwala. „A gakž to ...ě wěsslugi!" mumlal Kazimjr. „Kdybych mořem ...ločkubych gim zwratil. Takowé zamilowané dusse ...widěti nemohu. Zdaž ten kluk před malau chwjlj ...dobnosti o ústřicj a zápachu po morské wodě ne- ...tal — a ona o utopenj nemluwila, a teď se hu- ...gi — gakoby to nikdy ginak nebylo býwalo."

„To gest požehnánj prababy!" zwolaly djwky.— ...gest!" doložili Štěpán a Terezka, na břeh wy- ...puwsse. — „Když gjme k skalině připlauli," wypra- ...ala Terezka, „nagednau gjme oba poznali, že se gjž dáwno upřjmně milugeme, a že nás gen wlastnj zpozděnj a ostýchawost rozlaučily." — „A pohříchu lest mege byla nejwětšj!" zwolal Štěpán. „Gakž gsem se gen domnjwati mohl, že starého mjsto mne opraudu milugeš?" — „Nikoli, mege chyba byla wětšj," pjela se Terezka; „nemělat gsem se hned horšiti, an gsi mé gednau w hněwu uštipawau přjwětiwost nagewal." — „Požehnaná buď zamilowaná ústřice!" zwolal Tobeš. „Mně nowau pentli a kytku zadržela." — „A mně hodnau ženu opatřila!" doložil Štěpán, milenku swau obgjmage.

Zwonilo se poledne, a děwčata s gjnochy domů se wracela. —

(Nach der aus dem Gedichten in Mährchen u. Sagen, vom Freiherrn v. Sternberg.)

Denní kronika.

W neděli, dne 17ho čerwna bude se w českém diwadle w Kajetánském domě na Malé straně we prospěch ústawu pro chudé prowozowati: Wýwodům toykaz,e weselohra we 4 gednánjch dle Töpfra od J. Procházky. Při prwnjm prowozenj na stawow. diwadle o sw. Janě, ačkoli diwáků až smutno málo bylo, takowé předce pochwaly došla tato hra, že se wšem diwadla českého milowníkům zawděčiti hodlagj ochotnjci malostranského diwadla, an tu samu hru opět na geweště uwádégj. J daufáme tedy, že milownjcj wlastenského gazyka a dobročinnj podporowatelé chudých hogným přjstupem sobě obweselenj zgednati, i toto chwalitebné podniknutj laskawě podporowati neopominau.

Letošnj garo si gakši se zimau zabráwalo, a mág si w aprilowé nestálosti libowal. Brzo letnjm parnem dýchalo, brzo, a sice dusseggi, mrazjwým powětřjm škodo. A to negen pauze u nás, i w giných kraginách si nadkeleťným způsobem počjnalo. We Francauzých bauřliwé powětřj poiawad trwá, woda gesstě pořád wždy wjc a wjc wystupuge. We Wlasských gest powětrnost také tak chladná, gako we Francii. Z Neapole psali, že garo skoro gesstě nenastalo, a že neustálé bauře trwagi. Wezuw gest sněhem gesstě pokryt. J w Sicilii prudké bauře, ino a děšť zuři, kdež garo předce welmi pěkné býwá.

Po českých horách gesstě sněhu ležj, nám pak tu Wltawa se kalj, wody přibýwá, děšť skawitele zarmokoguge, a Pražané na procházku nemohau, aprilowé počasj gim w tom zbraňuge. Toť se tedy bogně diwadlo nawsstěwuge? — Chyba láwky! W tomto způsobu se Praha welmi změnila! W sobotu byl prowozowán Shak-

spearůw »Král Lear,« we stawowském diwadle, pan Pauli wystaupil po hostinsku w osobě »ssasska,« a diwadlo nebylo plné. Kdo as toho přjčinau? Praha, nebo-li diwadlo? —

Z Karlowých warů nám psáno, že se pro nepřjznivau powětrnost gesstě málo hostů sesslo, a že toto, gindy w čas ten giž oživené mjsto až dosawáde mrtwo ležj. — Tu w těch dnech 800 hostj bylo zaznamenáno.

Zwodněnj řek we Francii způsobilo na 40 millionů franků sskody, z nichž 20 millionů na osoby priwatnj připadá; za správu silnic a mostů bude muset wláda 10 millionů platiti — ostatnjch 10 millionů pak oželj na daňjch, na clu a giných poplatcjch, gež pro sskodu, w kragjch učiněnau, wybjrati nemůže.

Dne 11ho kwětna byl na mostě Ludwjkofilipském takowý shluk Pařjžanů, na zwodněnau Sekwánu se djwagjcjch, že w ten den 900 franků přechodného se wybralo. Musilať se tu 18000 lidj asi za 14 hodin wystřjdati.

W předesslém roce se do Ewropy 217½ millionů liber káwy zawezlo.

Vial, lékař w Devonshiru, byl náružiwý milownjk whistu. Gednoho wečera, práwě když se karty dáwaly, na sedadle omdlel. Celá společnost užasla, myslje, že snad mrtew gest. — Když geg zkřjsili, byla prwnj otázka geho: »Co gest trumf?« — Nenj-liž to obdiwu hodná pozornost a přjtomnost ducha při hře!

Gistý pan Deal, na žiwot se rozmrzew, dýmem z kamenného uhlj se zadusiti sobě usmyslil, a přitom gesstě tolik zmužilosti měl, že celé působenj dýmu toho k o[…] hacenj lidských wědomostj popsal, gakž následuge:

»Několikráte gsem byl wytržen. Bedeyž ďábel wssetečné dotjrawau spřež pobral, ani člowěka poko[…] umřjti nenechá! W nádobě gsem napálil uhlj, swětlo[…] stůl, swjčku k hodinám gsem postawil; počjnám cere[…] nie k zemřenj.

Gest 10 hodin 15 minut. Uhlj nechce hořeti.

10 hodin 20 minut. Uhlj gesstě gak náležj ho[…] nechce. Puls gest tichý a nepohybuge se čerstwěgi, [...] obyčegně.

10 h. 30 m. Pokog se zponenáhla hustém dý[…] naplňuge. Swjčka ge na zhasnutj; swětlosska lépe h[…] Dostáwám prudké bolenj hlawy; oči se mi zaljw[…] slzami. Těžko mi gest, a poněkud ulehčenj cjtjm, [...] silně wydychugi. Puls gde čerstwě.

10 h. 40 m. Swjčka zhasla; swětlosska h[…] Spánky mi tlukau, gakoby žjly rozčisnauti se ch[…] Spalbych. Mám náramné ugjmánj w žaludku. Pul[…] mi pohybuge 80krát za minutu.

10 h. 50 m. Dusjm se; podiwné idey se mi namjt[…] Sotwa že gesstě dýchám. Rozum se mi počjná másti[…]

10 h. 60 m. — (Tak udal w pomatenosti mjsto [...] hodiny.)

Nemohu giž psáti; zrak mi slábne. Swětlo[…] zhasjná. Nemyslil gsem, žeby smrt tak trapná byla.

10 h. 62 m. - - - -« Tu bylo gesstě několik nezře[…]ných pjsmen. Nepochybně s posledjm swětýlkem swě[…]ssky i žiwot geho zhasnul. —j-

---

Dne 9. červwna 1190. Utopil se cjsař Bedřich I. w potoce Kydnusu w Cilicii, a byl w Tyrusu pohřben. Skoro sto let bylo uplynulo od wydobytj zasljbené země. Zatjm ale wydobyl opět sultán Saladin Jeruzalem a mnoho giných mjst w Palestině, a to zabolelo wesskeré křesťanstwo, pročež rozhlásil papež Kliment III. nowé křjžácké taženj k wydobytj božjho hrobu a zasljbené země z rukau newěřjcjch. I cjsař Bedřich I. dal se přemluwiti, a ač giž za swého předka, Konrada III. byl táhl do Palestiny, podruhé přigal křjž k wydobytj swaté země. Sebral wogsko 150.000 mužů, a odewzdaw swému synu Gindřichu wládu w Řjssi, bral se do Jeruzalema. I dařilo se mu na cestě dobře. Z Konstantinopole přeplaul do Asie, bral se se swým wogskem do Cilicie a Armenie, porazil Saraceny a wtrhl násilau do Syrie. W táboru u Seleucie potkal geg smutný osud. Bedřich měl obyčeg, za parných dnů se kaupati. I nebyl tehdáž při auplném zdrawj, a nedbage na to, kaupal se předce we studeném potoce Selefu, aneb, gak ginj prawj, w Kydnasu, w němžby také Alexandr Weliký byl bez mála žiwot ztratil. Náhlým ochlazenjm zarazila se krew; i potopil se, a gen neywětssjm namáhánjm wytáhli geg z wody. Prawj se, že [...] hrabata a tři a ssedesát giných osob, snažjcjch se, geg wysw[…]biti, se utopilo, nežli geg nalezli pod wodau. Bez sebe b[…] wody wytažen a do gistého přjbytku donessen, kde se wsse w[…]ložilo, geg wzkřjsiti. Posstěstilo se to nenadále; a wssak ge[…] na několik hodin; brzo pak wznesl se geho hrdinský duch [...] hwězdy. Zemřel w 68mém roce wěku swého. Ginj gsau [...] něnj, že se swým koněm w brněnj upadl do wody. Bedři[…] byl pro swé začerwenalé wausy Barbarossa nazwán. [...] krátké, tupé wlasy též barwy; postawy byl prostřednj; [...] žiwosti plné oko mělo pohled gasný, magestatný. Od Bed[…] obdržel český wéwoda Wladislaw II. roku 1156 na sněm[…] Řeznu králowskau korunu a lwa do erbu; Morawu w[…]sil r. 1186 za markrabstwj.

[1358.] Cjsař Karel IV. položil w Praze základnj k[…] k welikému mostu přes Wltawu, a sice na Starém městě. [...]

[1618.] Protestantsstj stawowé rozkázali, aby se Jesi[…] kolege u sw. Klimenta na Starém městě wystěhowali, a ze [...] české do čtrnácte dnů pod ztrátau žiwota se odebrali.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 24te

3i r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospíšila, w Praze, na starém městě, w [illegible] ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti arch wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

Předplácenj u wydawatele i u wšech žádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 2 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a wšak gen za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

16ho června] [1836.

K záměrům se wolným zmuž,
Statečně swé wlasti služ.
Mat. Klácel.

GEDEN ZA WŠECKY.*)

Dramatický žert w 1 gednánj.

Osoby.

Hynek.
Stąpěstaw, homo doctus.
Kiltawel, [illegible]
Stotepáček, [illegible]
Panj [illegible], [illegible]
Katinka, [illegible]
Pozorce w hostinci.
Sklepnjk.

[illegible] se scéna w hostinci. [illegible] [illegible] s [illegible]; [illegible] tu stůl a dwě stolice.

I. WYGEW.

Hynek w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Sklepnjk za njm [illegible].

Hynek
([illegible])

Nic — a netrap zbytečného křiku!
Tady gsem si zwolil byt,
Sem mi budeš nosit gjst a pjt;
A wšak ne dle protiwného zwyku
S mnohau řečj — ani slowa aj mi nemluwjš.

Sklepnjk
([illegible] se [illegible].)

---

*) Obě weselohry, gež gsem r. 1833 a 1835 w tomto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], se [illegible] treml osobami prowozowati nedagj. Tuto [illegible] [illegible]. [illegible] se, že [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] snadnau se stane. Prowozowati by se [illegible] wšude, [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] by to owšem nenj, muž [illegible] mluwjcj [illegible] bez [illegible] [illegible], bez [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wydrnauti, ostatnjm wal wšechnjm powinnostj bude, aby na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] osoby nemluwjcj [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; a [illegible] mi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], že [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] za [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] mluwenj [illegible] [illegible], [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] se dle [illegible] [illegible], do [illegible] se [illegible], na půl hodiny [illegible] [illegible] [illegible].

Co do [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] weselohry. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se tato [illegible] wšude [illegible] [illegible]? [illegible] myšlenku, že geden mluwj — [illegible] [illegible] gsem [illegible], [illegible] [illegible] „Er spricht allein" [illegible]; a wšak [illegible], že gsem tuto myšlenku [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; ale [illegible] [illegible], [illegible] se [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] se to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] gsem [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] byl. [illegible]

Hynek (oboří se.)

Mlč a neodmlauwey! Dobře wjš —
Stokrát gsem ti to giž opakowal —
Že se mnohau řečj ucho moge urážj.
Řeč ge zkáza lidj — to ti dokážj;
Swět giž těžšjch wěcj dokazowal.
Řeč gest —

Sklepnjk

(chce doswědčiti, že tomu wěřj.)

Hynek.

Tu to máme, giž zas rozwazuge!

(horliwě)

Sklepnjku — ty zwjře, gežto sluge
Poctiwým, byť trogjm zubem žralo
Hostům z kapes — žer si — gen se pamatug,
A mne marnau zwatlaninau nesužug,
Sicby přátelstwj mé překot wzalo.
Řeč gest — abys ale spasitelná slowa
Lépe w paměti swé ubednil,
J dle zásluh ocenil,

(béře sesli).

Sednj si — a počnu kázanj swé znowa;

(wždy s hlasem pozdwiženým)

Nebo ť řeč gest —

(wenku se zwonj.)

Sklepnjk

(sebau trhne, a pokloniw se, oběhnauti chce.)

Hynek

(chytj ho za kabát, a zády k sobě obráceného ku předu táhne.)

Ukrutnjče!
Zabigáku mého sluchu!

Sklepnjk,

(an ho Hynek pustj, s twářj pokornau před njm stogj.)

Hynek.

Což pak musj zuby
Gedowaté twogj huby
Klapot wésti bez odtuchu? —
Dwogj křjdy milownjče!
Když se s tebau hosté wadj,
Že gim ubližuges —
Když ti radj,
Než ge také ze střewjců zuges,
Abysi se na pozoru měl,
Nežliby ti někdo do pačesů wgel:
Pak wytáhni stawidla swé řeči,
Ljp ge pro tebe, čjm praud ge wětšj,
Aspoň hostům oči zaleges,
A swau špjnu omeges.
Semnau ale hubu na petlici mjwey,
Mlčky na mé rozkazy se djwey:
Mlčky prawjm — sic mi půgdes — Hned!!

(ke dweřjm ukáže)

Sklepnjk,

(použiw přjležitosti k uklauznutj, utjká.)

Hynek (se utrhne.)

Kam to letjš? Co že prawjš?
Gesstě odmluwa —? J kyž tě ďábel smet!
Sem pogď —

(wede ho za ušši ke předu)

Tu se stawjš!
Gá tě nagal, tady
Poslaucháš gen mogi rady,
A gá radjm —

(ruce nád njm sepna — s komickým pathosem.)

Wogtěsse, gen k twému sstěstj,
Neběhey mi stále na rozcestj! —
Widjš tuhle —

(žertowně tolar ze sáčku wytáhne)

Znáš tu holubinku?
Ljbj se ti?

Sklepnjk

(radostně si ruce mna, hlawau kýwá.)

Hynek

(ušši si zacpáwage.)

Pomalinku —
Neohluš mě! — To ge hnedle dussowánj,
Mluwenj a zaklјnánj!
Gá ti wěřjm — widjm wssak, že nenj pomoci
We twé nemoci,
Nežli pečeť na ta rozwázaná ústa,
A to podlé nyněgšjho gusta.
Tu gi máš!

(položj mu tolar na rty)

Sklepnjk

(kwapně po něm sáhne, prsty na ústa položj, a pak přisahá, ani nemukne.)

Hynek.

Wždyť powjdám!
Penjze by ústa hromu zacpaly,
Diwau řeku uspaly.
Za penjze klobauk hlaupý
Wtipnau hlawu kaupj;
Za penjze diwy uhljdám!
Gakož na tobě se zázrak děge,
Že ti huba oddechnutj přege,
Ba že wěčně mlčet slibuges;
Ať gen také slowo splňuges.
Řeč ge zkáza lidj — poslechni,
Co se lidu pro řeč přihodj;

A když poslechneš, i powzdechni:
Olajeny, ach! — kdo se nám narodj!
(lesti do prostřed [illegible] [illegible]. [illegible])

Sklepnjk
([illegible] po [illegible] se [illegible].)

Hynek
([illegible])

Bez řeči by jeny nelkrály,
O [illegible] [illegible],
Mudrlanti maudrými by slauli.
Nowáli po prawdě gen plauli;

Sklepnjk
([illegible])

Hynek ([illegible])

A řeči pogdau hátky,
A co wyplnute,
Neda se wzjt zpátky,
Byl i bylo mrzuto.
Z hátky rány pogdau,
Rány k adwokatu dogdau —
Takžby mnohý bez řeči byl zdráw,
Potichu si hledě stawu swého praw.

Sklepnjk
([illegible] — [illegible] a [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible], o nyní [illegible].)

Hynek
([illegible])

Sama hysterie, a te každý wěří,
Je nám prawdu loktem spraweliwým měřj.
Ano, tato hysterie Hazka z Libočan
Prawj, že když leta
Tajzejho stará teta
Hecha Wršse — pána z Wpíčan —
([illegible] se na [illegible], [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible])

Nu, kde wězj? Snad se gako Drahomjra
Prowal — ať tu nečrj díra?
Čili praudem řečj mých se rozplynul,
Z těla sklepnického w lysčj wyplynul?
Zdráw bud gazyk! — Podobá se,
Že k mé spáse
Wrštně prowádj swé kausky;
([illegible] [illegible] [illegible])

Hleďtež tedy, strepšlewé a tetičky,
Nalyknauti ginam wěgjčky,
Hynek nesedne — má kausky! —
(Přestáwka — w gemnodelejnim [illegible])

Dokud žiw byl přstaun, utikali,
Kde gen mohli, cizj djtě,
Aby padnul bratr w gegich sjtě,
Mně pak aby lástku geho wzali.

A teď — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
A gá za [illegible] stanowen,
Oblizegj twáři [illegible],
Obcwsšech mi lizšel [illegible]:
Proch prý zpomnil na přátele,
Co mne wždycky z celé
Duše milowali,
Dobré časy winssowali.
([illegible] [illegible])

Zpomenu si — uwidjte!
A uež [illegible] [illegible] — [illegible] mi [illegible] — ?
Nawštjwte — to wšjte gen.
([illegible] [illegible] [illegible])

Tu se chodj sem i wen;
Zwolteš tedy prwnj cestu brzy,
Ať wás druhá neomrzj.
([illegible] [illegible])

Wšak, co slyším? — [illegible] [illegible] [illegible]!
Z něho strepšlek Hluposlawek leze —
Nuž, teď gazyku [illegible] práce swogi,
Ať se mudrák s prázdnau domů sweze!

II. WÝSTUP.

Hluposlaw w [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] a [illegible], [illegible] [illegible] — w [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. **Sklepnjk** [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], na [illegible] gey [illegible]: [illegible] [illegible]. **Hynek.**

Hynek
(ve [illegible] [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]; [illegible] gen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].)

Fortuna se na mě swětge,
Nezloš do prsau mi lege,
Že mě s Hluposlawem swádj,
Gehož magj behynk a bezj rádi.

Hluposlaw
([illegible] [illegible] [illegible], [illegible] k [illegible] [illegible].)

Hynek.

Děkugi —! Mně zdrawj swědčile,
A gakž widjm, takž s pánem
Ke pramenům zdrawj s plným zbánem
Po celý čas tančilo.
Co wšak zdrawj wám —! wáš wětšj stáwa,
Zelená, gak w březnu tráwa;
Genius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — — gá wjm!
Ce gjsm se w cizinách
Toulal po wršjch, a líbal w nizinách:
Wy gste doma zatjm wšechny nedy prošel;

Gako znělkář, kritikus a nowellista,
Historik a dramatista
Bobkowého owěnčenj dossel.

Hluposlaw
(se sklánj — chce děkowati.)

Hynek.
Prosjm, k čemu omlauwánj?
Chlaubau nezawánj,
Když nám powjte,
Že se za prwnjho cenjte.
Žádných slow —
Gsautě sspatný na záslubu krow.
(Pro Hluposlawa i pro sebe sesle do prostřed gewisstě stawj.)
Račme raděg usednauti,
A pak sedě poslechnauti,
Co si prawj swět;
Že prý, gako ducha swého kwět,
Na ozdobu wssech swých pracj,
Komedii spisugete
Wtipnau gako řečtj ptáci —
(důwěrně se k němu nahne.)
Mně to nezapřete! —
Ge prý wzata ze žiwota mého,
Gak gste hocha, přigatého
Za wlastnjho syna — u tatjka
Hanobili, až mě nesstastnjka
Z domu poslal w cizj krage,
Aby si gen pokog zgednal u bratřj.

Hluposlaw
(mezi tjm i se sesli ucufowal.)

Hynek
(napořád za njm se sstaupage.)
Toto že sem nepatřj?
Wždyť už s wámi fantasie hrage,
Sotwa že gsem začal o wěci.

Hluposlaw
(wyskočj mrzutý — na rozpacjch.)

Hynek
(též wyskočj — s poklonau.)
Prosjm, nemyslete, žebych lichotil,
Prawdu překotil;
Hřjch ge, prawdu za masskaru přewleci.
K wám gá po bratrsku řjci mohu:
Zlau máš hlawu, sspatné srdce, chybnau nohu —
Neb i gá gsem k sláwě powolán,
Giž i swětu mnohý důkaz dán!

Hluposlaw
(pln auzkosti a zlučí otáčj se po klobauce.)

Hynek
(gemu do cesty.)
Neznáte mau elegii?
Tiskaři se o ni bigj,
Prawěř o ni wražděnj.
Zwonjci se těssj, až gi wydám na swětlo,
Aby se gim djlo déle nepletlo,
Že gi za wzor přigmau k zwoněnj.
Nazýwá se: „Holka s putnau na čekánj!"
Genom chwjlku zticha budte,
A pak o mém djle sudte. —
(obwrácen od Hluposlawa s komickým pathosem a sladkým se pitwořenjm deklamuge — a wssak mu i spolu wždy w cestu kročj, gak se mile pohne.)
„Slunéčko se za Belweder sklánj,
Babka bzučj na nuselské stráni,
Wsse se motá w radowánj
K wečernjmu ushledánj —
Gá gen holka we zaufánj
U kassny mám dlauhé stánj!
Slyš, to wrzánj,
Ostruh klepánj,
To ge hossjk k milowánj!
Achich zklamánj,
Klempjřů buchánj
Mjsto milowánj!!
Měsjčku, ty na té modré báni,
Podjwey se na mé bědowánj —"

Hluposlaw
(nemoha uklauznauti — přemožen mrzutostj na sesli sebau hodj.)

Hynek (naň ukáže.)
Podjwey se, nasse sláwa w omdléwánj!
(až k němu přistoupj, a gakoby geg že sna budil, poněkud gjm zatřese.)
Sláwo nasse! Prosjm, nedělegte
Tolik poklon — k čemu autraty?
Gedno slowo od wás ge mi dosti odplaty,
To mi genom — to mi deyte!

Hluposlaw
(hněwiwě se utrhne — očima kaulj.)

Hynek.
Bez sebe gste? tak wás moge elegie
Pogala, že srdce sotwa bige?
(Cpe mu klobauk do rukau)
Honem wen, kde čerstwý wětřjk táhne,
Srdce wasse po něm práhne;
Až se trochu občerstwjte,
Přigdte zase — nowau báseň uslyssjte!

Hluposlaw
(opět wyskočj — u neywětssjm snaženj, aby promluwil.)

Hynek.
Přigdete? (obgjmá geg) O toť gste k poljbenj,

Nad wás mezi střelky není — !
Prosim — rozkaž se mi děge,
Když mi pán swé nawštjwenj přege —

Hluposlaw

(se mu wyhýbá — se hněwem běží. Než opět oba stogj.)

Hynek

(mu ge podáwage.)

Wjm, o wjm, že taky za chwili gste zas —
O to bude radost — pro duši mau kwas!

Hluposlaw (stále.)

Hynek.

Přigďte giště! — (z okna.)

Přigďte giště, pane!

Ge ště wětší ucta se wám stane! —

(zhlaholo k oknům.)

Zdráw buď zajík — zdráwy dobré plice! —

(odchodj rozhlížegjc se.)

Ai, hle! — tuj ge pro wás opět djla wjce.

(Dokončenj.)

Nautilus.

(Pokračowánj.)

Málokdy wida kapitána, nemyslil gsem wjce na
..átečnj cestu, nemyslil na wlast. Ai, hle! pět měsjců
..plynulo, a loď se chystala k odgezdu. Newyhnutelné
..nastáwagjcj rozlaučenj chopilo se mne gako studená
..anna železná, z gegižto rukau wyrwánj žádné. Když
..em Pegy blizké laučenj zwěstowal, padla mdlobau
..ako bez sebe. Ach! gešté gedna wazba pautala mne
..omu rági. Žili pod srdcem Pegyným swědek swaz-
.. nerozlučitelného a plamenné lásky. J bylot mi
..epochopitelné, že we sladký usměch z radostného se
..kanj náhlý trud se mjsjwal, podobný stjnu přele-
..gicjch mračků. Což mne wjce nemiluges, Pegy?
..áwal gsem se — což se netěšjš — — ? — Za odpo-
..ěď wšak slzy gi z krásného oka kanuly. Mage to
.. hoře z laučenj se nastáwagjcjho, zde zůstati po-
..al gsem uzawřel. Co byli spoludruzi w tagnosti
..uli, o tom gsem newěděl; i žádal gsem tedy kapi-
..na směle, aby mne na Otahaitě zanechal.

Gadrná geho odpowěď, že ne, dogem na Pegy
..inila podiwný. Ona, genž mne dřjwe tak upěnliwě
..osila, abych zůstaw na ostrowě se zlým pitanim —
..ptánem — negezdil, ona byla celá proměněna. Oči
..gi se leskly gakoby nowau naděgi. A ne! — zwolala
..skagjc malými ručkami, a radostně poskakugjc: ne-
gjdanu gde. Tepl odtud s Henrym do Owerry! — Na-
dost ta, spogená s tužbau, opustiti wyšu tagllau,
zdála se patrné z giné pocházeti příčiny, než z mírné
náklonnosti ke mně, a wšak pohádka ta později strá-
šně se mi wyswětlila.

Nemage to za wěc nemožnau, Pegy s sebau wzíti, přednesl gsem nemau tuto žádost kapitánowi. Ten se wšak obořil, že nikoli ženy, ale chlebowníky a rostliny w předpisu stogi.

Mnoj srozuma, přetrwáwagjcjmu zmilenj Pegyne, wšeliké břemeno stawu mého na srdce mi padlo. Co gsem měl činiti? Bez Pegy žiwot trawiti zdálo se mi nemožné! Na ostrowě zůstati gsem nesměl, gi s sebau giti nepřipustitelné. Stokráte mně myšlenka napadla, abych do wnitřních hor s nj utekl; než myšlenka, žeby mne w každé příhodnosti mým ostatním kragaňům přízniwj obywatelé chytili a wydali, a giné přemýšlenj, že Pomare mne uchrániti nemůže, ačkoli sám přítel Angličanů, a mne to i s mnohými náčelníky na wětší wýpře we zboru se nacházege, příliš slabým byl, aby se obecnému smeyšlenj protiwil — tam mi přiwedlo, že gsem smutné potřebě a powinnosti se podati a na loď giti musil. Pegyne nářekánj rozléhalo se powětřjm. Na kolenau se plazjc prosila, sám Pomare prosil — nadarmo. A tak odplaula loď. — Když rozbreg powstal, a gá doslechl, že na Otahaitu se nawrátiti obmýšlegj — přiznawám se — tu wzplanutjm nowý žiwot se we mně znal; powinnosti ale počit kwapně zedmutau tauhu přemohl, neboť, ač mi gediné we zrauře naděge k pomoci swjtila, uchránil gsem se moc k zastánj kapitána; byl wšak přemožen dříwe, než gsem se zpamatowati mohl. Na rozbregi gsem wlastně podílu neměl, a tak mne saudowé mezi za newinného wyhlásili; newinný wšak negsem, gako druzí smrt gsem zasaužil. Což wnitřnj zrada srdce mého, po ostrowa želícjho, nezdržowala rámě mé dřjwe, než se sprawedliwé wěci chopilo? Což nebyl gsem we zrauře té bázliwý zrádce? A když se mne Fletcher Kristian ptal, chceli s kapitánem, neboli s ním, nerozhodl gsem se zbugnjků? Ani truchliwý pohled kapitánůw do swědomj nelagjcj: J ty, Henry? nepohnul mnau. Zrádně gsem přjjahu a přísahu porušil, abych k opowrženým zločincům se přidal, gejžto winné hlawy gen we nejzazšjch kautech země zachrániti mohli. — Protož saudowé swrchu milosrdenstwj swau pro zawedenj, gímž wedeni hodnégší gsau. Mne nikdo nezawedl, mne wedla rozmyšlená wůle, sám se winna uznáwám.

Ach! teto gediné ſlowo otewře bránu ráge, a očiſtjc wjce než gednu hryzaucj ſwědomoſt mau, k roz=milým mne přiwede, bez nichž tu žiwu býti mi nelze. Teprwa nynj pocjtil gſem w náručj Pegynu, že do wěčnoſti gedno býti muſjme. Nynj teprwa, když nás opět palmowá ſtřecha na Abuře a přjgemný leſů ſtjn u záliwu whapianſkém obgjmaly, přjſahu gſem gi ſkládal, že gi nikdy neopuſtjm. A kdož byl blaženěgſſi mne! Teď, an gſem ſe žádného laučenj neobáwal, lze mi bylo w kráſném okolj ſe těſſiti. Onen bambuſo=wý ſtánek, onen ozdobný člunek a chlebownjci ſe ze=lenými koberci byli magetnoſtj mau. I poſkakowal a wýſkal gſem radoſtj s milenkau, mage oſtrow ten za ſſtěpnici boži, obywately za neynewinněgſſj přjrody djtky, a ſebe za neyſſťaſtněgſſjho z lidj. O gak gſem ſe zmeylil, gak brzy s uſtrnutjm probudil z nebeſkého to=ho ſna, přeſwědčenj nabyw, že ſwět kráſný a welebný, a toliko člowěk, zowaucj ſe pánem geho, kletbau geho geſt, a že wſſude dobře — kam on nepřigde s mukau a poſſetiloſtj ſwau!

I chtěli gſme otci Pomarowi ſami powědjti, že gá, co ſyn geho, po celý žiwot zde pobudu, a čaſně ráno ubjrali gſme ſe přjmo oſtrowem do Tiaraby, a ne gako gindy po břehu. U wnitř oſtrowu táhne ſe wyſoké aurodné pohořj, obklopugjcj djlem auzké luhy, djlem utěſſené audolj a roztáhlé rowiny. Wětſſj djl obywatelſtwa bydlj wſſak na pomořj po křowinatých ſtránjch hor, kdež pole s lučinami, gež z wnitřku ſem přitékagjcj potůčkowé a řjčky owlažugj, bugně ſe zele=nagj, a kdež mezi palmami kokoſowými a ſtromy owo=cného chleba porůznu chalaupky rozeſtaweny gſau. U wnitř oſtrowa rozbilo byt ſwůg neobyčegné tagen=ſtwj. Zde podiwné weliké tykwe, obličegi lidſkému po=dobné, wiſj z pletiwa, winaucjho ſe okolo tluſtoliſtých ſtromů toa, z gegichž co železo twrdého dřewa, genž i ſekerám wzdoruge, wogenſké obuchy ſe zhotowugj. Zde wypjná gawor ſay ſwůg krwawý peň s tmawo=zelenými, na loket dlauhými, pergamenowými liſty. Zde to z hauſſtj zawznjwá, gako ſſeptánj lidſké. Pa=pauſſkowé a přjſſernj, mrtwolami ſe žiwjcj ptáci itua krákoragj temnau nocj, že ſe to co hlaſy duchů dalekau, lidu prázdnau kraginau táhne.

O gen ne oſtrowem, gá ſe bogjm! proſila Pegy snažně. — Smál gſem ſe newčaſné auzkoſti té. Co nás může potkati, gaké nebezpečj hrozilo by nám w kragich pokoge kráſného? Uchlácholiw gi, bral gſem ſe tauž ceſtau, neb gſem bažil, abych wědomoſti ſwé o oſtrowu tomto rozſſjřil, zůſtaw daleko za druhy ſwými, kteřj, když gá s Pegy u Abury ſedáwal, zatjm ſe zemj mrawy lépe ſeznámiti ſe byli hleděli.

Ach, zwědawoſt tu těžce gſem opykal!

Kráſné gitro uſmjwalo ſe na paut naſſi, a wſſ o polednách giž ſe ukazowaly mráčky na wýchodnj obzoru, shlukugjce ſe w černé a nawěžené mračn gegichž oſtré wruby gako w bleſku plály. W horá pálily paprſky ſlunečnj co žžjrawý plamen. Kdek gſme ſſli, wſſudy doſtatek ſtjnu a pokrmu, nikde wſſ přjbytky lidſké. Wečernj ſſero ſe přibljžilo; liſtj, ge dřjwe w mrtwé tichoſti ani ſe nehýbalo, počjná ſſumě heyna peſtře opeřených papauſſků plaſſe poletowa moře na wýchodnjm pobřeži ſe dmauti; bauřka ſe w lila. Kam ſe w cizi té kragině ſchowáme? — ſſtka Pegy. Kamkoli oko dohlédlo, nikde památka o ch laupce; i pogala mne bázeň před naſtáwagjcj bauřj něžnau ſpolečnici mau. Abychom někde krowu nalez zrychljme kroky ſwé, neb ſe giž mračná noc přihnal ſpauſſtěgic weliké krápěge; i hrom giž burácel. A h před námi ſtogj ſkála, otwjragjcj wchod do aud proſtranného, z něhož gſme nic newiděli, geſſto ne čjregſſj tma wſſecko zaſtjrala, přetržena gſauc něk na okamžik trhawým letem bleſku. Hrom hřměl, le we wzteklé bauři ſe zmjtaly, w praudech ligawec ſpauſſtěl; na ſſtěſtj klopeytneme do ochranné geſky kdež nás gako lidſkau rukau z pružného, woňawě mechu uſtlaná ſedadla přiwjtala. Ač gečj wichrow zde nám klidno a giſto. W celowánj láſky proſſlo n bezpečj, uplynuly hodiny, a unaweni kleſli gſme přjwětiwé lůžko. O půl noci wytrhne mne daleký wný hluk ze ſpanj. Zchopiw ſe rychle, wyhlédnu geſkyně. W temném modru třpytěly ſe hwězdičky gaſném nebi, z něhož plný měſjc čarowné ſwětlo wy ſjlal. Přjroda opět ſlawila pokog. Oh! ſtraſſný p hled! wýgewy na luhu bělawým ſſerem luny ozářené krew mau mžikem w led proměnily; i wykřikl gſe bezděky náramným leknutjm. Pegy, tjmto křiknutj wyděſſena, wyběhla, ale pohled w onu kraginu b doſtatečný, aby gi gako hromem omráčil. Gen láſ dodala gi ſjly, zchopiti ſe, a mne od toho hrůzně wýgewu pryč do geſkyně wtáhnauti. Pohlednuw a gednau do ſtraſſného tagemſtwj, hořel gſem ſkrz naſk wſſecko ſrdnatě wypátrati.

Před geſkynj táhl ſe daleký, zelený koberec l protkaný ztepilými palmami a ſtinným, gaworowý křowjm; w pozadj ale, kde hory a huſtſſj křowiny údolj obmezowaly, končila ſe puſtina s nepořádně r rytými kopečky u gednotliwých ſpauſt kamenj a ſkal

mezi nimiž a z nichž hustj, rozlejžt širomowé temno
rozšiřowali. Pekiwna stawenj na bambusowých kůlech,
se wšad otewřena a zawěšenými rohožkami kryta,
lesu se tahla. Na prahu stála dwiné wyřezáwaná
marka, okolo nižž člowěčj lebky ležely; wůkol skalin
laly i ležely mrtwoly, a zespod rohožek na střechách
probljzeli kostliwcowé hrdlůnj. A mezi těmito zkažo-
né obrazy hrůzy a strachu, ples swůg žiwá straštila
prowozowala. Podoby, polonewiditelné w šeru mezj-
e tancowaly kol skalin, stromů a mrtwolů w dutém,
luboletém saužwuku stuhragice.

Běda po nás! — zwolá Pejy — to gest morai,
kdež mrtwj pohřbenj bywagj, a kněž, tagemůwj swé
wěštce, oběti přinassegj, a dnes, w auplňku měsjce,
e noc obětnj! —

Obětnj? ptám se — A gaké oběti se konáwagj?

Oběti lidské! — wykřikla Pejy — a wypátragj-li
nás — wsstěpem nás ubigj, neb žádný nepowěřenec,
žádná žena w ta mjsta kročiti nesmj. Ach! to gest
Wauwaunu, nejwyšsj kněz! — wykřikla uleknutým
hlasem, ukrywagic obličeg swůg na prsau mých.

Tu opět wylezali ginj z lesa; w prostřed nesauce
wege máry, opletené liljmi, a na obau člowěk swá-
zaný ležel. Obr gakýs porauči máry položiti. Tož
Wauwaunu, a za njm wystupuge ze zástupu giný mu-
žlau, nejwětšj muž z celého ostrowa, wjce 6 střewjců
wyššj. — Bože — to Pomare! Prwnj obět nynj slezla,
lče hledic zamyšljené do kola w dutém saužwuku tan-
cugjcých wrahů. Kolo se rozewře, a swázaný sám a
sám na trawnjku stogj, k němuž se kněz blížj, ptala
rua s těžkým mlatem tuowým nesa w rukau.

Rána ohromná rozdrtila lebku nešťastnjkowi, ani
hlásku od sebe newydaw, w krwi swé k zemi klesnul.
Wyňaw oko gemu Wauwaunu, w listj zaobalené ozdo-
bné wyšstrogenému muži podáwá, genž ge do úst při-
law, gakoby pohltiti chtěl, opět Pomarowi odewzdal.
To samé i s druhým člowěkem se dálo, a oko, gnemu
odewzdané, opět od Pomaré přigato.

Swatý Bože! — zhrozjw se, zwolám —

Twa načelujci — wyprawowala chwěgjcj se
Pejy — wladu přigawsse, wrchnost Pomaru slawně
uznawagj.

A kde gsau oběti ty? — gsau to zločinci?

Prowinilj na služjch bohů! — lkala Pejy — po-
znamenanj w černé gich radě.

Strassné, strassné! bědowal gsem.

Přineste pachelata! porauči Wauwaunu — a při-
tesene tré spanilých pachelatek, sladce zwatlagjcjch,

usmjwagjcjch se, a radosty po matkách wztahugjcjch.
Dohal i to pomnástka nemětl mlat, a pak zakopány
gsau geště celau potřebugjcj na morai, které budaucnost
gich s wětřjlo anglick pohlawi pozamenány, ... a
přiweseni na mjsce se lesklý.

Wšj takto kdo — zwolám bez sebe — chtěge gste-
tly do giržpat, a tu pozorugi, že Pejy bledá a
ztuhlá na zemi lezj.

Mám gi umjragjcj nechati? wyrazjl gsem w bez-
wu přichygugjcjm sebe, donesa gi na malé jezjrko z
mechu. — Twal gest hrozná medwna, onak z prokletého
národu welkolstného! krwj strassnau polite! ...
dcerj mně i gi zatre, aby — kaž geště nemocná —
z tohoto žiwého hrobu, z této ...
gsj gsem ja rag newinnosti poklesal. Ó lidé,
lidé! —

Henry! wykřikla pozdwihnauc prchagjcj k sobě —
ó nech mne umřjti, Henry — šeptala nemocná dusse —
to gsau prowazugjcj šlechty ze kaly Kerrem, a ti se
obětugj.

Tedy krew a wšudy krew! zwolám. — Gíž w tomto
nebeském pozemku nic gsauce, než hrobowý pach, lebky a
mrtwoly? Ó zawržené, pomsty ... pláč, gen, pozůstwe-
nuges krutostj swau newýpowědinegssj ráz!

A proto — běsowala Pejy — prawé proto chtěla
gsem prwé, prwé do Ewropy s tebau. — Proč, ptám se,
proč gsem měl dřjwe u tebe zůstati w tomto krásném
rági?

Prauce slzj udusil gi řeč, a prwé když z tjsniwé
dusse něco wynutiti chtěla, zasyčelo před gesknj, a
měsjc weliké dwa stjny sem hodil. Strassné wykřiknutj
Pejyno: Běda po nás! zawznělo, a u wchodu zge-
wjl se krutý Pomare s krwawým Wauwaunem.

Ge smrt bledý uwodil Pomare, an Wauwaunu
zaříčel, wyswětlenj tjchý mlat: Umřjti musjte!

Zadrž! — láže kral, zadrženau ohromnau slau po-
zdwižené ramě knězowo. Totiž gest dcera má, a Ar-
rowla, gjž do tagemného na morai hledeti dowoleno
gest, a tento pritom gest můg syn, gehož žiwot mi
dáš! — Arrowla? mumlal Wauwaunu srausstě po-
zdwižené páže, a djwage se s ďábelským usmjchem na
Pejynu plnau položwu prawj — an, i ona učinj, co
na Arrowlu slussj: darugi žiwot za žiwot.

Což tedy Arrowla? koktal gsem na mechowé
sedátko poklesu klesage, když ti otsstjmci se wzdálili. —
A strassná domněnka dusse mé ge prawdiwá? — i twé
dítě musj umřjti, anjž Pomarowi lze uhraniti zločin-
nu tomu?

On to nemůže zabrániti — sstkala Pegy, on sám záwisí od moci služebnjků bohůw. Slabá gest moc geho proti těm we tmě se plazjcjm, nad wessskerenstwem wládnaucjm přjsseràm. Srdce geho ukrutnosti tyto w osskliwosti má, tauže po mjrném Ewropčanů Bohu. O gak žádal i on kapitána twého, aby geg s sebau wzal. I gemu odepřeno to. Pročež odpusť Pomarowi, odpusť i mně, dceři geho nesstastné, a prchni se mnau z toho ostrowu na wýspu ginau, kde žádný itua swaté zákony swé byl nenapsal krwj lidskau. Ale brzy, brzy prchněme!

[Pokračowánj.]

Dennj kronika.

Gistý pařjžský lékař sepsal knihu pro kregčj (a wůbec pro ty, kteřj při swých pracjch ustawičně seděti musegj), gak o se pečowati magj, aby wysokého stářj dosáhli. Mezi giným prawj také: »Chceśli kregčj wysokého stářj dosáhnauti a zatwrzenj gater a giných z ustawičného sezenj pocházegjcjch nemocj a neduhů se uchrániti, musj každé čtwrt hodiny na čerstwém powětřj se progjti.« — Chwalitebné zagisté nawrženj! Mnoho-liby ale kregčj ussil, kdyby každé čtwrt hodiny na procházku si wyběhnul? Pan doktorby asi dlauho na kabát čekati musel.

Pan Ghis, geden z neyznamenitěgssjch hauslistů francauzských, gest tyto dny we Wjdni.

We wjdeňském časopisu »Der Telegraph« čteme: Konečně předce giž Dumasowa drama: »Don Juan de Manara,« o njž se giž tak mnoho namluwilo, k welmi skwostnému prowozenj se dostala, a patrný důkaz pod... la, gak daleko nesmyslnost francauzské romantické ško... zawesti může. Obecenstwu se náramně ljbila. — Geni... dobrého a genius zlého si přitom hlawně počjnagj; ... swědomj spisowatele za hlawnj osobu přestrogil. Děg... koná brzo w nebi, brzo na zemi.

Psaná biblj cjsaře Karla Welkého byla w Londý... za 1500 luisd'orů prodána.

Kolcow, s obchodem dobytka se objragjcj goná... 26 let stár, skládánjm národnjch pjsnj podiwenj celé... Ruska na se obracj.

We Swédsku se wypige ročně přes 22 million... konwic kořalky!

Za častých baufj na moři přisslo w měsjci březn... a dubnu 30 korábů u břehu francauzské země k ztrosk... tánj; 233 plawců ztratilo přitom žiwot, a 78 rybářů ... utopilo.

Gistý pařjžský kregčj, chtěge sobě obecenstwo n... kloniti a přilákati, oznámil we weřegných listech, ... sstatstwo na rok na dluh dáwá. Že napotom welký o... byt na ssaty měl, snadno si každý pomyslj. Brzo b... wssak přinucen, opět oznámiti, že pauze oněm osobá... na dluh dáwá, které giž děle od něho kupugj a w pl... cenj pořádné gsau.

James Ryan, neystarssj kat w Irsku, si před ned... wnem sám swým auřadem poslaužil. 86 roků stár gi... zaklesnul si ze zaufalstwj okolo krku prowaz, gjmž... byl giž tak mnohým poslaužil, slysse, že wěssenj přesta... má. Z celé dusse milowal auřad swůg, gemuž se byl ... náklonnosti oddal, a gegž 38 roků zastáwal.

—j—

Dne 16. červwna. W Řjmě čistili chrám bohyně Westy. Negenom chrám, ale i prach, genž se w něm ushromáždil, byl zaswěcen. Pročež i prach ten nesmjchali s giným, nýbrž po wymetenj pilně geg sebrali a do řeky Tybery hodili, kteráž geg do moře zanesla. Chrám ten wystawěl král Numa na lewém břehu Tibery; gest stawěn do kulata, zewnitř má dwadcet korintických slaupů, wnitř pak gsau stěny bjlým mramorem wykládány. Nenj pak tu giného okrásslenj, se stropu wisj gedinká lampa, w njž wěčné swětlo hořj, upomjnagjcj na starodáwné časy, kde Řjmané bohyni Westu wěkowěčným ohněm ctili, takže přjchozj w chrámě tomto dáwno uplynulé doby si připomjná, gakoby na chwjli do dáwnowěkosti byl postawen. Bljzko u tohoto chrámu gest skrowný domek, a u něho zahrádka, ondy residencj krále Numy. Obyčegně býwá chrám ten nynj zawřen. Panny, k službě Westy odhodlané, musely, gako bohyně sáma, býti neposskwrněné, pročež také neywětssj ucta se gim prokazowala. Kdykoliw zločinec na smrt wedený nenadále westalku potkal, byl na swobodu propusstěn. Bylo gich genom ssest, a která mezi ně přigata býti chtěla, nesměla mjti přes deset let. P... se deset let cwičila, deset let slaužila, a deset let wyučowal... giné; načež wystaupiti mohla. Zrussila-li westalka panenstw... strasslivými obřady byla za žiwa pohřbena. Donesli gi zaha... lenu w průwodu gegjch přátel k hrobu; tu pak musela do wy... zděného hrobu, w němž lůžko, lampa, chléb a woda, mléko ... oleg stály, po žebřjku sestaupiti, a neywyšssj kněz stál s p... zdwiženýma rukama nad nj; pak se žebřjk wytáhl, hrob z... zdil a zasypal. Celý Řjm truchlil toho dne, powažuge přest... pek a trest tento za nesstěstj, wessskeré řjssi hrozjcj. A wssak to genom dwakráte, co řjmská řjsse stála, přihodilo.

[1786.] Cjsař Josef II. ulehčil rolnjkům w Haliči r... botnjm patentem. I nassi rolnjci wědj mnoho co wyprawowa... o dobrém tom panownjku; gim gest on nezapomenutelný, žige a bude žjti w srdcjch gegich.

[1833.] Párnj lod, sjly 50 konj, poneyprw odplaula ... Florisdorfu u Wjdně.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 23 · 3ᵗⁱ r. běh.

Časopis tento wydáwá se u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Dlauhé ulici, čjslo 940, a k dostanj gest w skladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy nowá hudebnj přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přijjmá. I po c. k. poštowních auřadech, a wšak gen za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdenně tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

23ᵗᵒ čerwna] · [1836.

Mějtež lásku čistau wšdy wespolek,
Cnosti slowanské společnosti,
By památka na wás i budaucj wěk.

Sam. Rohylou.

Procházky po Čechách.

Obrazy poetické
od
Jos. Kaj. Týla.

Úwod.

O růže spanilá, hwězdo garnjch palauků — tebe wám, w dechu twém okřjwám!

Hoi! čerwjk hlodawý w lůně twém, libě páchnau... — Opadáš-li, uschá, w rukau mých?

Džwko milostná, slunce kragů českých — po tobě ...áhne duše má, ústa šeptagj „Milugi!"

A rtowé twogi se otwjragj — odpowjš? Plynau ...nky, ale ach! hlahol gich cizj uchu mému! Giž ti rozumjm. — Ach, gak dlauho mi bude wzdychati?

O lauky domácj, města česká — háge naše i zám... — k wám wede paut má!

W krásách a libeznostech kochá se duše pautnjko...a; ale oko geho slzj nad gizliwými ranami.

A newjte-liž, gak ge léčiti?

Krásný gest swět i bohatý, pln léčiwých prostřed..., a Bůh milostiwý gest od wěčnosti k wěčnosti.

Člowěku pak dán rozum a swobodná wůle. Gisté, ...zuměgmež, co naše blaženost, a wolmež k nj ctnostnau ...stu!

I. Hora Kutná.

Drahé palauke,
Kudy gsem putowáwal s otcem dobrým.

(Dcera, trnd. od J. C. Wecka.)

Sedni si, Čerške milostná — sedni semnau do úzlobelého, drkotawého dostawnjku, geniž gsi až do... sawáde, newiňátko, „Stellwagen" šjkala; sedni si — ugedemei blulu prajstemu. W tichosti weulkomilé ... geme se, a rozkošně culengice, geden druhému powjme, po čem gaké srdce taužj.

Slyšjš-li? — Dálá rannj hodina geště nezawznéla, slunečko sotwa že si za Wyšehradem růžowé ladeřke procjawati začjná: a hle! Praha se giž probudila — probudili se i lené a loži. Zapřáženi stogj nj tworowé senožrawj, gichžto

„Čtwermenohým dupotem ugetau teře pobkowa půdu —"

stegj na Koňském trhu, we Wyjelkem domě — stegj u wozu dostawnjku.

Widjš-li? — Geště se wyšinni mučednjci ... geito se za spanilého dne na úzkém sedadle, s nohama bolestně skřenýma, s hlawau sehnutau w té ... schránce dneš potiti, dusiti, smažiti a wařiti budau; ale tiž páne we bili se předce giž na wozíku, na místě nepohodlnéyém, uhajzdili, držwe než loži ... namazal.

Gſautě to tři obchodnjci; bratry gich a otce w Praze potkáwáš, kdykoli ſirkowau ulicj k ſtaroměſtſkému náměſtj kráčjš, a kolem ſebe poſtawy s mnohožádaucjm okem, ale málochyſtagicj rukau ſpatřugeš, an tě pobjzegi: „Schofen ſe Klaider — ſchäne Thiecher — Schahkoneh?" —

J proſjm tě, autlá moge duſſinko! odwaž ſi lehaunký ſlaměný klobauček, podwaž kulatau bradičku, a zawaž gemná auſſka ſilným ſſátečkem; neboť naſtane doba těžkého zkauſſenj — doba neuſtálého pohybowánj iſraelſkých gazyků!

Ach, kde na ſwětě roſte kwětina miloſtná, aby na ni hnuſná hauſenka neſedla? — Když byl twůrce prwnjho doſtawnjku djlo ſwé dokonal, a hrdým okem po ſwětě ſe ohljžege, pokolenj gezdiwému hláſati začal: „Eihle, totoť gſem pro twé pohodlj učinil!" — zaſſklebil ſe oſud, a uchytiw na pokautnj ulici pražſké wřeſſtiwého bradáče, do nowého doſtawnjku geg poſadil, i řekl: „Tady dennjm hoſtem býwey!"

Swět ge kráſný, ceſtowánj ge kráſné — o tom žádná pochybnoſt; ale ſpolečnoſt na obau někdy za mák neſtogj!

Uſty dnes mnoho mluwiti nebudeme, Čeſſko ſpanilá, a protož ſi to očima nahraditi muſjme; co wſſak ani w očjch neſeſlabykugeme, tiſknutjm ruky ſobě wyložjme.

Kočj práſká! — Giž to letj! — S Bohem, Praho — nezaufey ſi: geſſtě ſe nawrátjm!

Gak ſe ti wede, Čeſſko ſpanilá? — Sedjš doſti pohodlně? — Ze ſmrdutých dýmek, čpawého prachu a auzkoſtné těſnoty mnoho ſi neděley. — Rychle mjgj kolem nás winice a ſady — geſſtě gednau ſe ohljdni. Tamto, w gaſné weyſſce, ſtrmj zámecká wěž, na druhé ſtraně wypjná ſe čelo Sionſké a ſtowěký hřeben geho — okýnkowitá hradba — mezi oběma pak ſkwělý blankyt ſe leſkne, a s nebeſkého okna toho djwá ſe národu genius na milau, wěžatau Prahu, ana ſe ze ſpanj probjragic, za uſſima ſſkrábe.

Nynj ſe i toto podjwánj tratj — gedemeť s wrchu w hluboký auwal, kdežto ſe před pyſſným ſwětem ſkromné Hrdlořezy ukrýwagj.

Polowičku ſwé ſpiſowatelſké powěſti — abych totiž neymenſſj ſſkodu wytrpěl — polowičku té ſwé powěſti bych tedy za to dal, kdybych, než na kopec wygedeme, začátek gména Hrdlořezy wypátral. J tuſſjm že tu Čechowé léta Páně, když gim zlj nepřátelé hrdla ohledáwati začali, gednau ſami ſnad ty ohledáwače po čeſku pod bradau zalektali, až gim

hlawy ſpadaly, a pak že potomkům na připamat
wánj, gakož i k potřebnému powzbuzenj a náſledowá
to tiché mjſtečko Hrdlořezy nazwali — — a wſſ
muſjm pátránj nechati; wůz gen letj — giž gſme
kopci — a tuto ležj Počernice!

Bravo, kočj! — dwě mjle od Prahy! — Pěk
wjtám, Běchowice, Běchowice s poſſtau i ſpo
znamenitau hoſpodau, kdežto gſem, co weſelý a new
bjrawý ſſtudentjk, z ferij ſe wracege, nakyſalé wi
pjwal a na billiaru hráwal, gehožto ſſediwozelen
zažlautlé potaženj se ſwým rozmanitým množſtwj
prachu a olegowých kaněk napořád gako ſtrakatá h
dj kůže barwu měnilo.

Nynj po lewé ſſirá daubrawa ſe táhne —
prawé ohražená obora ſe zelená. Heiſa, koně! — tam
to ſe ſchowáwagj Auwaly, s kopce měſtys patrn
ač nepatrný pod kopcem.

Gá tu genom gedinau chatrnau chalupu znám.

Byloť gednau w létě; po kráſném dnu zwon
ku klekánj. Zwuky malého zwonku kraginau plynul
gako poſlednj pjſeň nábožného pěwce, před gehož
zrakoma ſe giž brána wěčnoſti otwjrá; z brány
pak wycházelo ſwětlo — wůkol ſe wznáſſela zlatá zář
poſelkyně tichého wečera. K Auwalům přicház
oſmiletý chlapec; i zdálo ſe, gakoby do ſſkoly ſſel, n
boť na bedrách ſſkolnj tobolku s knihami neſl. A wſſ
nynj nebylo čaſu gjti do ſſkoly, i zdál ſe býti chlap
dalekau ceſtau zemdlen, a nohy mu kleſaly, žjžnj p
wyſychalo hrdlo. J ſſel okolo hoſpody a zpomjnal
chléb; ale w kapſe, w papjru zaobalené, měl geno
čtyry kreycary, a rozpomenuw ſe, že také geſſtě zegt
gjſti muſj, wřelau ſlzu z černého oka ſi utřel, i br
ſe dále po ſilnici až za poſlednj ſtawenj. Ta
w prawo dle ſilnice, ſtogj křjž. Pod njm ſkleſn
chlapec, neboť nemohl pro mdlobu dále, a ſepia
ruce, chtěl ſe modliti: hlad a boleſt mu ale neda
než plakati. Byltě za den celých ſſeſt mil urazil, an
co w uſtech měl, mimo doma ſkrownau ſnjdani.
uſadiw ſe nynj pod křjžem na trawnjk, poſled
mrkwičku ſnědl, kterauž byl doma do tobolky ſtrč
a pak na tu ſamu tobolku hlawu položiw, br
uſnul. — „Hau, chlapče! Wſtáwey! Chceš, aby
pſi pokauſali? — Co tu děláš?" — Těmito ſlow
probudil geg na to hřmotný ſice, ale přjwětiwý hl
mužſký, a chlapec ulekaný oči ſi protřew, rolnjka př
ſebau ſtáti uwiděl. Šero bylo kolem; na nebeſ
pak hořela wečernice i wycházelať kuřátka. — „Nemá
peněz, abych na hoſpodě přenocowal," řekl chlap

...iglivé. — „Ai, coj pak tě [illegible] na ...vcie zatlauci, kde české [illegible]!" [illegible] ...lník dále. „Tami se wšude [illegible] byla; ...[illegible] dál!" — J wzal na to chlapce za ruku, a ...ek: geg pod střechu [illegible]. [illegible] ...atených zemčat na stůl [illegible], a chlapci se [illegible] ...zaimalo, když ty [illegible] se a [illegible] ...y uwiděl. J chutnaly mu po wšice dobrého místa. ...střegel domácího chleba s čerstwým máslem z [illegible] ...s [illegible] zmizel. Pak geg ukonejšila tichá noc na ...[illegible] sené, a potěšj snowé — brzy o domowu, brzy ...Praze — létali okolo něho. — O Praze! — Ach, ...lai to chlapcowa prwnj paní, kterauž tam, gakoby ...země zaslíbené, konal, z domowa wyrčenau. Mla... ...duše ráda si s naděgj zahráwá, a chlapci nešla... ...émn dobrým znamením býti se zdálo, že geg lasta... ...s český rolník pod střechu přigal. Nikdy w letech ...[illegible] okolo nj nešel, aby si wděčně weleraz to... ...obraz na mysli neobnowil.

Gá w Nuwalech genom gedinau chalupu ...ím! —

(Pokračowání.)

GEDEN ZA WŠECKY.

(Dokončení.)

III. WÝSTUP.

Křikumil

(...[illegible] na mode; [illegible] geho přijmá, [illegible] gako člowěka mnoho na sobě si zakládagjcjho.)

Hynek

(...[illegible] komedianta na se [illegible] — a [illegible] tato [illegible] — [illegible] Křikumilu [illegible].)

Wjtáme se — [illegible], brachu!
Hola, Wogtěšše!

Sklepnjk (mezi dweřmi se objewj.)

Hynek. Sem plnau sklenici!
Wždyk až hanba dušiwého prachu
Na proklaté silnici! —

(wolage za Sklepnjkem, an odchází)

Nezapomeň na snjdanj! —
Páni herci držj na ni —
Gá to wjm, že ráno
Nenj k zlaušce chodjwáno,
Dokud wepřowá a perný křen
Hrdlem neproklauzne den co den.

Křikumil

(hned po wyslauženj Hodauš oblošil, pozdrawem z [illegible] k [illegible] dání, [illegible] se k slowům dostal.)

Hynek.

Mnoho gen přijma, co ti milo —
Takel [illegible] dnes.
Gedy se mi [illegible],
[illegible] mé [illegible].
Nad [illegible] wjdnaut [illegible] gsem se naučil,
[illegible] [illegible] se namučil.
[illegible] wjd gešté, gak gsi [illegible]
Na mne [illegible], aby [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] dáwal, a gen [illegible].
Weselé to žiwobytj bylo!

Sklepnjk

([illegible] [illegible] wjno a 2 [illegible], a na [illegible] ge [illegible].)

Hynek.

Honem, by se zapršilo! —

([illegible] — [illegible])

Za to gsem se swětem obližnul,
Zkusil mrawy, poznal ctnosti —
Nabyl také umělosti
Herecké — ([illegible]) i ano, gá gsem také hráwal,
Wášnj za wzor w tragedii stáwal.

([illegible] do [illegible], a [illegible] gi i s [illegible].)

Podiwey se, člowěk naštěstj by [illegible]!
Na důkaz —

Křikumil

(gž netrpěliwost [illegible] — [illegible] Hynkowi [illegible].)

Hynek

(mu [illegible] s [illegible].)

Ge chlapské wjno!

([illegible] na [illegible].)

Makbethowa začnu zpěwa —

Křikumil

([illegible] se [illegible] Hynkowa, [illegible].)

Hynek

(nikdo geg [illegible] newolj, do [illegible].)

Pj gen, bych tě nepobizel;
Nucenj ge mezi bratry [illegible] —

([illegible] za [illegible] —)

Publikum wždy chtělo, bych ge začal znowa,
Tak mnau bylo hnutj řeka zobrazeno.

([illegible] oba [illegible] — gakoby z [illegible] [illegible] tragického.)

„Zda[illegible] gest, co tuto widjm před sebau?
„O hrůzný obraze — o hrůzný — hrůzný" —
W knize genom stoj gedinau „hrůzný" stogj,
Umělec to ale zdwogj —
Ge to pro zlau paměť pohowění.
Publiku to známo nenj.

To gen o effektě powjdá! —
Co pak ſe ti o mém Karlu Moorn zdá?
(klekne — w oſobě Karla Moora deklamuge)
„Slyſſte mě wy nebeſa půlnočnj — a ty, co nad hwězdami kraluges — zde klečjm — zde pozdwihugi tyto 3 prſty — a roztrhugi raucho" —
(rychle wyſkočj)
K tomu ſi dey kabát ze dwau kuſů
Udělat, dle wkuſu
Debachowých gezdců.
(opět klekne)
„Zde klečjm —"
(k napowědowi ſe nahne — pak gakoby s důležitau tagnoſtj Křikumilowi)
Nahlas, napowědo! —
To ge licentia mimica —
Welkým hercům propuſtj gi kritika —
„Zde klečjm, a pozdwihugi tyto 3 prſty — a takž mě wypliwni přjroda z mezj ſwé řjſſe — neſpuſti ſe ſpanj na zraky mé a ticho do prſau mých: dokud hanebného otcebigce neuchwátj pomſta má, a proklatá krew geho ſe nezakauřj z těchto kamenů a rukau mých!"
(wzchopj ſe a pádj ke dweřjm)

Křikumil

(nemoha to déle ſnéſti — klobauk popadne a chce wen.)

Hynek

(obrátiw ſe, za prſa ho uchwátj.)
„Ha, ďáble, mám tě? — — To ge má neweſta! —
Ona muſj být mau, tak gſem přjſahal!" — (puſtj geg)
W Hedwice tak Rudolf řjčj,
A pak Zanaretto křičj:
„A zbugnjk držj ſlowo?" — „Zbugnjk držj!" —
(popadne ho zaſe, třeſe gjm — Křikumil ſe mu náſilně wytrhne, a zloſtně mu pohroziw — že bláznj — uteče)

Hynek

(za njm u dweřj.)
Počkey — Zanaretto mluwj geſſtě!
Ty ſe ſſpatně roljm učjwáš;
Čili držj twogi pamět kleſſtě? —
(z okna)
Počkey, ať tu ſcenu doděláš!
Ha, ha! — J co widjm? — tu giž třetj
Wozjk za dědicem letj!
Pěkně wjtám, Skotopáſku!
Wygel gſte ſi také na procházku?

IV. WÝSTUP.

Skotopáſek

břicháč w ſtaročeſkém kabátě, zwjřecjch nohawicjch — na nohau boty s kolenama, w ruce ſſpanělku s knoſljkem.

Háta

také w oděwu poněkud ſtaromodnjm.

Hatinka

napořád blbě ſe uſmjwagjc, dle neynowěgſſjho kroge wyſſňořena.

Hynek

(po celý wýgew trochu dětinſky ſi počjnage, gemným hláſkem mluwj Nynj přicházegjcjm wſtřjc hopkuge, a rukama tleſkage kolem každéh ſe otáčj.)
To ge hezky — to mi radoſt dělá,
Že gſte přiſſla familie celá.

Háta

(ſe klanj i s dcerau.)

Hynek.

J wždyť gá wjm; gſte teta Háta —
A tu Hatinky ge blázen táta!

Manželé

(s podiwenjm na ſebe ſe djwagj.)

Hynek (běžj pro ſeſſi.)

Honem, honem uſedeyme,
A potom ſi powjdeyme,
Proč gſme ſe tu ſehnali.

Háta

(ſe chce poſadit.)

Hynek

(gi předegde — zas ale wyſkočj a na ſeſli ſedne, kterau Skotopáſe pro ſebe přineſl — pak opět wyſkočj, an ſi tento ſednauti chce. Na ſtogj mezi oběma ſeſlema, na nichž manželé ſedj.)
Wždyť my ſe už dáwno známe,
Wjme, že ſe rádi máme,
Žebychme ſe ſežrali!
(k panj Hátě)
Co pak ljzete — ? Pět let tomu,
Co gſem muſel pro wás z domu!
Wiďte, Hatulinko, wy gſte byla
Geſſtě gako rukawička!
(s dětinſkým ſmjchem opět Hátě)
Máte-li pak geſſtě toho pſjčka?
(ku Skotopáſku)
Gak pak ſe wám ſpekulacj podařila,
Že gſte, mjſto krawám pjce,
Radſſj ſobě nalil do ſklenice?
(Hátě — z plného hrdla ſe ſměge,
J wždyť gá wjm; do žegdljka
Sbjraného mljka
Mjchala gſte ljžici mydlin na ſmetánku —
Předce wſſak gſte oklepali;
A teď byſte peněz od nás wzali —

Skotopáſek

(na rozpacjch — podáwá mu tabáku.)

Hynek

(pikſlu mu wezme a do kapſy gi ſchowá.)
To gſte hodný! — Hleďte, rozmazánku,
Gak ſe tatjk zapomněl!
(točj ſe s Hatinkau do zadu.)

Háta s Skotopášek
([illegible])

Hynek
([illegible])

Že gste mi tu gesstě něco nechat chtěl?

Háta
([illegible])

Hynek ([illegible])

Máte chut? — Nu, tedy wytáhněte stawidla
Podlé prawidla!

V. WÝSTUP.

Sklepník ([illegible]) Předessli.

Hynek.

Co ge? —

Sklepník ([illegible])

Hynek.

Wenku? ([illegible])

Kýho ďasa, kolár krytý!
Na něm nápis „do blázince" wrytý?
Ne snad pro mne? — Pomyslete —

Háta i Skotopášek
([illegible])

Hynek.

Strejček do blázince uschowán!
Toby byla pěkná odměna,
Za mau snahu placena.

VI. WÝSTUP.

Dohližitel, Hluposlaw, Křikumil, Předessli.

Hynek ([illegible])

Co mi nese wasstnostpán?

Dohližitel
([illegible])

Hynek.

Snadje abych s wámi kráčel?
Kdož wám takto hlawu ztáčel?
Tito páni? Marná wasse cesta,
Zdráw gsem přissel, zdráw i půgdu z města.

Dohližitel
([illegible])

Hynek.

Žassky nedělejte!
Gesstě gednau po prawdě se ptejte.
Sprostit gsem se hodlal drawců,
Nepozwaných žrawců,
Proto usta přetýkala,
Na wyskelem s nimi hrála.
([illegible])
Takž pak genom, páni, powězte,
Zášsij na hřebíček zawěste —
([illegible])

Dohližitel
([illegible])

Hynek
([illegible])

Wždyť gá neblázním! — [illegible], [illegible] —
[illegible] sem a [illegible]!

Sklepník ([illegible])

Hynek.

Důkaz dám,
Že se lépe znám!
[illegible], Hynku, [illegible] oči,
At to s hříčkau na zámeček skočj.

Sklepník ([illegible])

Hynek.

Sem s tím! ([illegible])
Tuhle panu Hluposlawu,
Podle stawu,
Deset tisíc upisugi;
([illegible])
Panu Křikumilu zaplacugi
Dluhy, kde a gaké má;
([illegible])
Skotopášku dwerec Krawatice,
Plný zdrawé pjce,
Přjzeň moge darem dá.
([illegible])

Přátelé
([illegible])

Hynek.

Blázním gesstě? — ([illegible]) Wy pak, pane,
Tanto maličkostj nezhrdegte,
Za náhradu péče swé gi megte,
Oběma se potěssenj stane.
([illegible])
A teď prosjm, rychle ze dwerj! —
([illegible])
Nestogjm-li tu co slaupek na rozcestj?
(na lewici ukáže)
Tu se „do blázince" zaměřj —
(na prawau)
Tu se cesta do Škodowa klestj.

O pár tisíc, Hynku, lehčj stogjš —
A wšak stotce dwakrát deset neuškodj;
Nadĕgi se aspoň kogjš,
Že se ti teď pokog zrodj.
Žertjk to byl — žádný zdarma nenj,
(k publikum)
Bodeyž gen w nĕm žádný wjce nehledá;
Dílo se dle práce wždycky necenj,
Také nĕkdy wůle wáhu dá.
Co zde lehké, přijmj wašj dosypeyte —
Wšecky w gednom, gednoho i we wšech poručeny mĕgte.

Opona spadne.

Nautilus.

[Pokračowánj.]

Gako přimrazen newĕdĕl gsem, co činiti mám. Bylok mi, gakoby stĕna mezi mnau a Peğy stála; prokljnal gsem dobu, kdy gsem gi poneyprw spatřil, a okamženj, kdy gsem, zapomena na powinnost, do wýspy se nawrátil. Mĕl gsem snad Peğy opustiti a ukrutnému osudu gi i djtĕ zanechati? Což pak prowinila, že tak strašné wĕci zwĕdĕla? Nelpĕla-li na mnĕ láskau nepomjgegjcj? A ty pohanské neřády? Tyť se gegjmu citliwému srdci protiwily! J to gegi wina nenj, že wzdálena od hřbitowa toho, pod praporem mjrné wjry Kristowy nezkla!

A když w nesmjrném hoři pohřjženu srdce mé spatřilo, gak spanilý obličeg swůg w mechu zarytý magjc, s rukama do studené skály zaťatýma z dwogj zaufalosti a láskau mau mřela, tuť zwolalo: Nikoli, ona gest nešťastnĕgšj než ty! — a wraucnĕgi, wĕrnĕgi, ušlechtĕna autrpnostj a saustrastj, wracela se opĕt k oné newinné láska má. Slzy nám obĕma kanuly po twářjch, a gá opakowal přjsahu swau, že gi nikdy wjce neopustjm, a gak možná s nj uprchnu. Nešli gsme tedy wjce do Tiaraby, ale do obydlj našeho, kteréž mi, gako wšecko wůkol, ošklíwost a hnusnost působilo. W každé bylinĕ, gindy ljbeznau wůni wydáwagjcj, čil gsem mrtwolný puch, ze wšech stromů ušklibaly se na mne lebky a kostliwci, a celá přjroda nebyla leč morai, krytý mámjcjm zeleným neb kwĕtinowým kobercem; weselý pak národ zdál se mi buď stádo k smrti ustanowených obĕtj, buď potmĕšilých, po krwi lidské žjžnjcjch zakalů. Abychom tedy uprchnauti mohli, spĕchal gsem do Matawie, kde se druzi byli usadili s wraucj k Bohu modlitbau, aby gazyk mů[g] wýmluwnostj nadal, bratry přemluwiti, aby, zůstawic ostrow ten, nĕkde ginde útočištĕ a přibytky hledali. Spĕchal gsem s tlukaucjm srdcem, a wšak bázeň m[á] zbytečna byla. Neb dozwjm se k mému potĕšenj, ž[e] ostrow ten opustiti chtj, z giných owšem přjčin, ne[ž] byla má. Báliť se totiž před pomstau přjsné spra[-] wedlnosti, a nebylo gim gistu býti na Otahaitĕ, kdyb[y] hanebný skutek gich w Angličanech se mĕl oznámiti; wywolili sobĕ za budaucj sjdlo ostrůwek Tobouai, 9[0] mil gižnĕgi od Otahaity wzdálený, který skoro neznámý a mimo obyčegné cesty ležjc, žiwot a bytj naš[e] ukrýwati mĕl. Mĕlť ale nedostatek na pokrmy žiwočišné, a u wnitř lesů bydleli lidogedi. S tĕmi gsm[e] s weškerau wĕrnĕ spogenau silau ke konci přigiti daufali, a potrawu wywábili gsme od Otahaitčanů tjm lichým udánjm, že gsme ctĕného kapitána Kooka, gehož obraz w olegi malowaný za swatost chowagj, který wšak giž 4. unora 1779 od obywatelů wýspy sandwiské Owaihi zabit byl, na cestĕ potkali, nařjzenj od nĕho obdržewše, tolik dobytka gemu zaopatřiti, coby k usazenj se na giném ostrowĕ potřebj bylo. Wolnĕ a radostnĕ přinesli na zprávu tu Otahaitčané w krátkém čase 460 prasat, 56 koz a nesmjrné množstwj drůbeře wšelikého druhu, i psů a koček.

Pomare podal nám dobromyslnĕ i dobytek ten, který mu dřjwe darowán byl, žehnage předsewzetj toto se srdečnau wzágemnostj, ač mu bolestné bylo, že nás, milené přátely ztratj. Žádný wšak wĕtšj radost nepocjtil, gako Peğy a gá. Myť gsme djtko swé i sebe z otewřeného hrobu wyswobodili. 26. čerwence w tom samém roku připlauli gsme na korábu Bunty weselé a dobré mysli na Tubonai. Nĕkdegšjch plawců bylo 25, 13 mužů a 10 žen otahaitských, přátelský podjl s námi beraucjch, a má Peğy. Přjroda wšak zde nebugnĕla tak hogným požehnánjm, gako na Otahaitĕ. Dobytek byl brzy ztráwen, nĕco hladem pošlo, nĕco od ostrowanů laupežných ukradeno. Zwyklj na dobré, pohodlné žiwobytj otahaitské, nalezali gsme zde gen lopotu, nedostatek a bázeň před zradau. K tomu i neswornost pochodeň strašnau rozžala; a gakž medle, mohlaby swornost a wĕrnost w rotĕ zbugnjků w powstalém nedostatku se zachowati, an každý lupič k zachowánj žiwota sobĕ neybližšjm býti se domnjwá? J uzawřela wĕtšina gich, opĕt na Otahaitu se nawrátiti. Peğy rukama lomila. Nic nepomohlo mé předstawowánj, nic důwody Kristiana Fletchera, neyšlechetnĕgšjho mezi nimi, třeba i hlawau zpaury byl, ani

ſkryzu, že giné pomſtě neugdeme; a protož gſme
8. září toho ſamého roku zaſe Matawaiſky opět
opatřili.

Bože, kdo wypíše cit, který mne i Tegy při opatřenj oněch hor pogal! Na náwrſſj Pizyarah zmizelo ſe ſpanilé padělátko, a teď před námi gſme přjmo k otewřenému brehu. Pewně gſme wſſak uzřeli, že gako wzteklj lwowé brániti a z rukau ſi wydřjti nedali. Wſtupugice brzké ſtyo do Abory, zaſtaupku gſme neoprawowali, z bázně, žeby ukrytá přjtomnoſt naſſe na gewo přigiti meſila. Ani Pomarowi, nawſſtěwowawſſjmu nás, dětě ſwé gſme neukazali, magice ſe nadégi tau, že ſe geſſtě getnau z příſného ſlamjenj k útěku w bázni a teſknoſti dotazjme. Ach! klamjenj přízniwé přeſſlo, aniž gſme zwěděli. Odſaudek tagně brzy po náwratu naſſem Fletcher na lunuté we ſpolečnoſti 8 druhů a 35 Otahaitů, a wjce o něm ſlyſſeti nebylo. Z oſtatních 15 rozptýlilo ſe 13 w kraginách Matawie a Opary, kdež ſkála a zimnici zdrželi. Dwa nepopewrzenégſſj, hanebný Churchil a wzteklý Thomſon odebrali ſe do Tiarabu, kdež s náčelnjkem Wahiadun proti Pomarowi pikle pletli. Bezdětný Wahiadun umřel na otráweninu, a tentýž Churchil zdědil podlé národnjho obyčege wſſecko gměnj i důſtognoſt náčelnjkowu, cež mu záwidě Thomſon, zawraždil geg, začež i ſám od oſtrowanů ukamenowán byl. Andrews, nezhodněgſſj ze wſſech, wedl žiwot pauſſtewnický na horách opariſkých, a tjm mne potěchy zbawil, kterauž mne dobrá duſſe geho poſſjlewala.

Wzdálen tedy od wſſech lidj, tráwil gſem s Tegy žiwot oſamotnělý w hági. A wſſak ſladká, byť i teſkliwá láſka ſamotu naſſi přede proměnila w ráj, takže gſme, ſedjce na tichém břehu morſkém, we ſtjnu twarowého ſtromowj, zapomjnali na minulost, budaucnoſt, i nad námi ſe wznáſſegjcj nebezpečenſtwj, když malý ſem, u nohau naſſich pohráwage, ſtrakaté kwětinky e gemně ſe haupagjcjch wlnek házel, aneb lowě gby z člunku do hladiny nahlížel, hmatage w klidném zrcadlenj po obrazenj ſwém. Bože! ſſťaſtně přeſſel rok 1790, a s wřelými city pozdrawowali gſme prwnj den přjſſtjho roku, genž w nás nowau nadégi a tauhu po wyſwobozenj zbuzowal; neb, ač přemiloſtný geſt oſtrow ten, nám ſtále gen žalářem býti ſe zdál.

Když u nás w Ewropě přjroda pod ſněhowau peřinau dřjmá a bezliſtj ſtromowé w zimném mrazu ſtenwlj, tenkráte kwete w oněch přeſſťaſtných kraginách léto, gemuž nižádný mraz ani ſnih nikdy nepřekážj.

Otaite, w nepřetržené zeleni, zelenagj ſe libezným zápachem dýchagjcj leſowé ſtromy, poſlaný pomeranči, aneb kwětnaté a poroſtlé hory, a proſtřihowé wětre, zpěwné dýchánjm wáním mořſkého wetřjku, pronikla ſilau a blahoſtj wſſe, co žige a tyge.

Chyſtali gſme ſe tedy i my na den roku nowého ſlawnoſtněgſſj wěnci. Tegy wpletla ſi do wlaſů plamennau růži s leſknaucjm ſe kwětem bny, ſpanilé pak robátko owinula kwětjem z libowonných zahrad.

Klidně a weſele proſſel den, a před do wečera ſedělí gſme u wody, hledjce radoſtně, gak po hladině mořſké letagjcj rybičky rozpuſtile laſſkugj, a ſwjtjcj brauſkowé w přjjemném ſſuſtěnj ſemotam ſe honj. Unawený pohled zůſtal w pawoj matere, giž nowá nadége láſky ſſťaſtný zatjl w blažený ſmaewný pohled přiwowala. Giž wychozowal měſjc a temný ſtyn nad moře, a chladný ſaumrak nabízel k náwratu do chaly.

W[...] uhýb[...] ſe potiſk ſtromowj z banané w bezſtareném pohybu domů; náhle nás wſſak wydeſſený pták ſwým ſtraſſliwým poletá, a — ó hrozné klamenj! — Tegy temným upěnjm ucrnutá, na pjpa má ſe wrhne.

Tegy, co ge ti? zwolám zhrozen — ona ale, ukazugjc do leſa, ſſtkala: Tam, tam! Wſſak! rozproſſtřena ležela černá noc, gen wrchůlky ſtromů leſkly ſe we ſlabém měſjce ſwětle; a w ſſeru tom zdálo ſe podoby co duchowé w mrtwém mlčenj, gimž wyſoký obr rukau na nás ukazowal. Wráž pregel auby me. Ten byl ſſidjcj tyhr Wauwauna.

My gſme zrazeni, zwolám — to angelé ſmrti!

Ach, kam utečeme? — bědowala Tegy — ach, běžme k otci, a neuſtawegme, až nám ſpomůže aneb nás ſchowá, aneb mně žiwot wezma děťátko zachowá. Pomare? — wzteklé do řeči ſkočjm — ten podlý ſluha a otec! ſwého wlaſtnjho národu! Můželi nám pomoci, kdyby i chtěl?

On nemůže pomoci! — ozwe ſe temný hlas — a w uſſrnutj ſpatřjme Pomara, který nás, poděſſen na budku, wſſjmu ohlaſowal. Twoge ſtihnau tagnoſſti ſluhowé, — mluwil dále — wyſſtěhugj wás, a až měſjc w aurláku nad horami zapadne, pro chlapce na moraj ſi přigdau.

Dřjwe ne, až mne zabigj! — wykřikna gá. Nadarmo — přegal Pomare ſlowo — marné geſt protiwenj twé. Zákon a národnj obyčeg to káže, a ani mně změniti to nelze. I můg rod ſe tomu podrobiti muſil.

a na morai truchliwj znakowé to doswědčugj. Utecte ale, utecte, pokud ge čas.

Utecte! ale kam? zwolám. Což máme lod aneb prostředky k útěku?

Gak můžete tak newědomi býti wsseho toho, co se okolo wás děge — zlobil se Pomare. — Spoludruzi twogi na Matawii lod stawj, chtjce opustiti ostrow ten. Pospěste tedy a urychlete práci tu. — Gasný blesk nowé naděge padl do mé dusse. J dal gsem se gesstě před switánjm na cestu do Matawie. Zpráwa Pomarowa byla prawdiwá. Spodek korábu nowého giž stál, a neunawenau pracj pjlili druhowé k cjli. Ach, cjl ten byl gesstě wzdálen, a gakkoli pot můg w snažném aučinkowánj a namáhánj hogně tekl — tekltě pro zachowánj mého rozmiláčka — patřil gsem předce w báznj a teskností, gak měsjc wjce a wjce se plnj, an na dokonánj práce nassj a na odchod pomysliti giž nelzelo.

[Dokončen[illegible]

Dennj kronika.

Dne 13ho m. t. w Praze náhle se zgitra Wltawa kalná zwodnila, takže mnoho dřjwj pobrala, a tjm způsobem dřewařům mnoho sskody způsobila. — Doslýcháme, že též w noci mezi 12tým a 13tým u Weselj nad Lužnicj w kragi budégowickém a we wůkolj strasslíwé baukenj zůřilo. Náramné krupobitj — weliké kraupy, ba i kusy ledu — a wztekle dugjcj wichr naplňowaly wůkolj záhubnau hrůzau. Běda, kdo w tu dobu pod ssjrým nebem zastižen byl! Mnoho drůbeře, něco dobytka, ba i střechy a domy na zmar přissly.

W Jrsku se počjtá za nynégssjch časů na 7,943,050 obywatelů.

Mladjk w Pařjži, gistý Eugen Baillet, we čtyrech letech čtweru řečj se naučil, doktorstwj si zjskal, mnoho článků do časopisů napsal, tři truchlohry, 2 weselohry, gednu činohru a gednu poučugjcj báseň pro mládež sepsal — wssecko to w nadřečeném, kratičkém čase — na to ale také umřel. Přjlissná pilnost nenj tedy také prospěssna, ani spisowateli, ani obecenstwu.

Pan Dessauer, gak we wjdeňském časopise »der Telegraph« čteme, zanássj se nynj skládánjm hudby ke zpěwohře, od p. Eberta sepsané, kteráž prwé se letos při korunowacj nasseho neymilostiwégssjho země Pána prowozowati má.

Pařjžský bajazzo Debureau, kterýžto, gakž giž w těchto listech powědjno, bez nadánj wraždu způchaw, uwězněn byl, nynj giž na swobodě gest, za newinného od saudců gsa uznán.

W Messahusetu (w Americe) gest město Lynn, kteréžto skoro tolik ssewců, co obywatelů počjtá. Gest tam totiž 5000 obywatelů, a ti skoro wssickni ssewci gsau. Ročně se tam w průměru 1,300,000 párů střewjců ussige, kteréž asi za million piastrů stogj, a w sgednocených obcjch a gižnj Americe se prodáwagj.

Perský ssach wssecky ženy ze swého haremu rozpustiw, s gednau toliko nynj uspokogiti se chce.

W Pařjži umřela gistá welmi oblibená herečka a zanechala po sobě, gakž následuge: 6000 hrnéčků na ljčidlo, 27 welikých ssátků (Shawls), 250 prstenů, 1600 kusů ssatstwa, 2000 párů rukawiček, 5 párů střewjců a gen 2 kossile!

Náwěsstj o českém diwadle.

W neděli, dne 26. čerwna 1836 bude se na Malé Straně w Kajetanském domě we prospěch ustawu pro chudé prowozowati: (poneyprw) Sceny sestawené z dramy Shakspearowy; »Král Gindřich čtwrtý.« Mimo to též: »Srnec aneb Newinnj winnjci,« weselohra we 3 gednánjch z Kotzebue od J. Hýbla.

Newinnj winnjci i Shakspearůw Falstaff, daufáme, obecenstwo přjgemně obwéselj.

W čjsle předesslém str. 187 wlewo řád. 13. na některých wýtiscjch prosjme naprawiti mjsto »zpjwá« — »zjwá.«

Dne 23. čerwna 1502. Uhodil hrom do dominikánské wěže na Starém Městě, wgel nato střechau do kostela, a odtud nazpět ke zwonům, kdež zapálil. Na sstěstj wssak oheň se brzo uhasil.

[1675.] Wltawa se opět rozwodnila, a woda w Praze wystaupila na 13 střewjců a 4 palce.

[1785.] Knjžata řjšská wessla w přátelskau smlauwu se dworem pruským za přjčinau přiwtělenj baworské země k řjssi rakauské za postaupenj Njzozemska.

[1787.] Abbé Jan Disbach byl gakožto rektor uniwersity pražské installowán.

[1796.] Francauzům posstěstilo se, že Rén přessli s celau mocj; pročež cjsařské wogsko postaupiti muselo, a tak opět Řjssi nowé nebezpečenstwj nastalo.

[1802.] Slowutnj skaumatelé přjrody a cestugjcj, Alexandr z Humboldtu a C. Bonplard, dostali se na Chimborasso, u wýssi 19,000 střewjců nad hladinau mořskau, kamž až posud žádná lidská noha nebyla přissla.

[1829.] W Rusku nalezli prwnj demant.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 26té. 3ti r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospíšila, w Praze, na starém městě, w [illegible] ulici, čjslo 243, a k dostání gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy [illegible] přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., tjdennjk tento se rozesjlá.

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

30ho čerwna [illegible] 1836.

Wězeň w nowé wěži.

1.

Za letnjho saumraku, na diwoké paušti, pod ustými koreny stoletých dubů wálel se ohromný medwěd mezi roštjm we wysoké trawě. Newálel se wšak diwé rozkoši, alebrž w černé krwi tonul, a mraucj wal, že se kolem nedlé ptactwo děsilo, a drápami rabal, že se kolem křowiny třásly. Gen dwadcjtiletý inoch, gako mladý daubec, wedle zanikagjcj šelmy ál, a nedbal a netřásl se; nýbrž okem gistrným to- m zmjtánj zwjřecjmu se djwage, pojleze medwědu eště tak silně na ledwj šlápnul, že huňatý welikán křečech smrtelných geště gednau se zatřepaw, bezži- otný pak z celé dalky se natáhl. A ginoch mečem, e dlauhým sice, ale širokým a břitkým, gegž w ruce ržel zakrwacený, mrtwé šelmě hrdlo rozřezaw, z randu teplé krwe do hrstě nachytil a chutě pil.

Wysoká postawa, široké prsa, hlawa hrdě po- dwižená, ruce a nohy nad mjru swalowité — tak ál ginoch dwadcetiletý, wjtěz nad medwědem. Sjla [illegible] w každém hnutj geho se gewila; neohrožená dwážliwost mu z černých zraků sršela, a lice geho, epotwárné sice, ale smědé a osmahlé, dlauhými, tma- ými kadeřemi zastjněné, obraz otužilosti poskytowaly.

„Ty nebudeš kožich giž potřebowati," chechtal se a to medwědobigce, a rukama pod lokty obnaženýma z mrtwé šelmy kůži stahowati začal. — „[illegible]! Kde ti pozaustal, Prokop na cestu wybjhan? — Nu, swlékey se — gest horko dost —"

I chechtal se opět, a s obzwláštnjm zalibenjm w krwi se brodil. Tu náhle gakoby w dalekém haušti zwuk lidského hlasu pozawzněl. Ginoch ihned ztichnul, a w prácj swé ustana [illegible] w tu stranu ucha naklonil.

„Prokope — Prokope!" znělo to opět, hlasitěgi a zřetelněgi.

„Přigde Prokop!" odpowěděl ginoch hlasem zwučným, až se to kolem daleko široko rozlehlo, a medwědu rázem hlawu i tlapy odřezaw, aby kůži na rychlo od těla oddělil. — Kolem ze země se wyzdwihl, geště gednau zkřikna: „Přigde Prokop, přigde!" Medwědinu těžkau pak [illegible] přehodiw, kwapným krokem w tu stranu pospjchal, odkud bylo gméno geho zawznělo. Wětwj okolo něho se lámaly, a pod geho pádnýma nohama šiškj praštěly.

Hušťina před njm brzo řidnauti a gasněti se začala: i octnul se na mýtě, kolem tisýciletými duby obklopené pasece, kdež po gedné straně wysoká, zimná skalina se černala. Wečernice giž na obloze hořela, a luna gednau twáři k zemi se obracowala: bylo to poslednj zárat mezi dnem a letnj nocj. [illegible]

swětlo zahalilo daubrawu, a malá ta paseka stonula w stjnech gako reydisstě wečernjch duchů.

U skaliny, a djlem i w gegich dutinách, pod přjkrau strjí, stála chatrná chyše, z dřew sotwa otesaných neuměle zbitá. Před chatrčj zawánělo několik wysokých gedlj, na gichžto tlusté kmeny i djlem střecha toho lidského obydlj upewněna byla; pod gedlemi mechowité pařezy lezely. Na nich postawa gakási seděla, o njž pro nastalé ssero powzdálj řjci se nedalo, zdali ge člowěčj neb zwjřecj. Bylať se tam práwě usadila, an ginoch z hausstě wystaupil. A sotwa že gi tento zrakem na temnosti uwyklým zastihnul, nohy swé okřjdliw, w několika okamženjch před nj se zastawil.

„Prokop tě wjtá, otče!" zwolal, a odhodiw huňatau kořist, s pokorau i přjtulnostj dle postawy na zemi se usadiw, kolena gj obgjmal.

„Kde gsi byl?" tázala se postawa hlasem chraptiwým, gako bez wsseho po[illegible] na [illegible] ginocha se ani neohljžegic.

„Dlauhochlupý sljdič mi do rány přissel," odpowěděl ginoch slowy tichými, a oči sotwa že pozdwihnul. „To bude teplá pro tebe na zimu přikrywka."

„A newjš-li, co gsem ti poraučel? —"

„Prokop nebyl daleko" — odpowěděl opět, třesa se, ginoch medwědobigce — „bylo mu auzko pod gedlemi — chtěl tobě w austrety wyběhnauti" —

„Ale co gsem ti poraučel?" sjčela postawa; a náhle gakoby gi byla ruka i s holj klokočowau narostla, něco gi okolo hlawy se zamihlo, a ginochowi padla na hřbet rána. Zkřiknutj a žalostné upěnj přissio za ranau; hlawu až k zemi sklopenau mage, plazil se ginoch na kolenau okolo swého biřiče, nohy mu prosebně ljbage.

Gedowatý ausměch trhnul twářemi podiwné postawy, gežto nynj ginocha nelidsky odkopnuwssi powstala. I bylať weyssky sotwa pět střewjců a těla wyzáblého, zadku nakřiweného a hlawy sehnuté, w paustewnickém, tmawém oděwu.

„Wstaň, diwá, neskrocená sselmo!" welelať na to sjpawě ginochu. „O tebe duch nikdy státi nebude. Poslauchati musjš, pokorně se chowati, a nehněwati geg. On geť milostiwěgssj, nežli gsi kdy zaslaužil. Poděkug se mu. Zegtra půgdeme do swěta."

I stáltě ginoch medwědobigce mezi řečj tauto před postawau, giž otcem nazýwal, gakoby třesaucj se osika — gakoby lehká třtina, pohybowaná wečernjm wětřjkem. Ale sotwa že poslednj slowa zaslechl, shodiw se sebe tjžjcj pauto bázně, poskočil a zaweyskal: „Do swěta!" I počjnal sobě radostj gako děcko, čili spjš co nerozumné zwjře. Wyskočiw ze země, tlusté gedlowé wětwe se zachytil, i haupal se na nj gako wewerka, i opět na tráwu se powaliw, kozelce metal co lasskugjcj pes.

Otec naň chwjlku mlčky s hrdau, usměssnau milosrdnostj as gako bohatý Mahomedán pohljžel, genž byl otrokům na několik okamženj čerstwého powětřj dopřál — aby k dalssjm a trwanliwěgssjm mukám sjly nabyli. Potom usta otewřel.

„Děkowal gsi giž duchu?" zwolal poněkud hlasitěgi; ale hlas geho podobal se hadjmu sykotu. A ginoch na kwap se opět sebraw, před otcem ruce sepia a prosil: „Powěz Prokopu, gak má ducha wzýwati!"

Otec poukázal k zemi. Ginoch pokleкl, a ruc křjžem na prsau přeložiw, hlawu skoro až k zemi naklonil. Nebylť to wjce ginoch medwědobigce, ani třesauc se osika; nýbrž gako na oběť uchystaný tichý beránek. — Otec mu temným hlasem předřjkáwal modlitbu.

„Wolám k tobě, duchu mocný! Slyš wolánj mo ge! — Tys welik a mocen — a gá čerw plazim s před tebau. Ty mi zwěř posjláš a rostliny pro mn pěstugeš — a otcem gsi mě naučil gich užjti. Gá mi lugi otce — —"

Hlasité sstkánj se nynj w slowa ginochowa mj silo. W hluboké pokoře byl opakowal slowa otcowa — celá bytost gimi se roznécowala. I zdálo se, gakob ge často byl řjkáwal, neboť we známý praud se dostaw sám nynj, bez předřjkáwánj, pokračowal w modlitbě.

„Gáť milugi otce — tebauť on Prokopu dán, geho usty mi sljbeno, že mě do swěta uwedeš. Ach uwediž mě — uwediž! Neposlussen býwá sice Prokop i zlobjwá tebe, duchu weliký; ale tys milosrden i we lik, a uwedeš geg předce do swěta!"

Přestal w hlasitých slowech wolati, a twářj skor až země se dotýkage, gen temné upěnj hluboko z prsa wypausstěl. Posléze i to utichlo, a ginoch, gakoby s duch geho byl odlaučil od těla, nepohnutě ležel w trá wě. Tu náhle ze skal, z wysokých gedlj, z powětřj — i bylo těžko určiti odkud — hlas dutý se ozwal a pa seku wůkol naplnil.

Zněloť w lidských, a wssak gako neobsáhlých, ohro mných slowech: „Půgdeš do swěta" — a ginochem t trhlo, žeby byl wyskočil, w plesu oblohy se uchytil: byl by ale duchu snad we twář nahljdnul, genžto s nj nynj rozpráwěl, i bylby geg rozhněwal — gakž mu ote wýstrahu dáwáwal — a nebylby směl do swěta.

[Pokračowánj.]

Nautilus.

(Dokončení.)

Giž se strašliwá noc auplňkowá blížila. Newěda ni gak pomoci sobě mám, sám w zaufání, zanechaw ženu s dítkem do geskyně, blízko obydlí našeho se nalézagící, a opustím miláčky swé, abych w krwawém potu celý den na Watawu pracowal. W saumraku wracím se do kragíny swé; a když plný měsíc z wody wyplu- owal, zaslechne ucho mé gakoby hlasy lidské. I letím přes hory a doly. Srdce mi bauchalo, gakoby puknauti chtělo; pomíšený křik se blížil, a gá giž tušil hrůzu. Před zaslechnu wolání Pegyno, to zbodalo duši mau. Na stranu pohledna, uwidím rotu mužů do lesa se bráti; i pádím gako wzteklý za nimi ostěpem šwihage, i dohoním ge spatkem, gak děťátko mé odnášegí. To wida wrhnu se wzteklé mezi ně, wytrhnu gim chwěgící se děcko, kteréž mne okolo krku chytilo, žitím se gako rozjacený tygr napřed, za mnau celý pluk pronásle- downíků mých, až doběhnu moře. Bez smyslů skočím do člunku a položím pachole na podlahu, wesluji we- likau zaufalosti silau zálivem dál a dále. Několik ze zástupu pobauřeného wrhlo se do moře, plawagíce s pekelným rykem za mnau. Gako střela letěl člunek po tiché hladině — aniž gsem wěděl, co dělám a kam se ubírám. Rozwery wesla mého a pěna od plowau- cích pronásledowníků wystřikowaná působila široko da- leko stříbrné giskry. Černé hlawy a wlasy we wyzdwi- žených rukau wznášely se gako strašidla po té hladině.

Tatínku! budeme brzy doma? štkalo pošeptmo pachole.

Brzo, mé dítě, brzičko — odpowěděl gsem w stra- chu tušeným předcitem — budeme doma. Mužowé se přibližowali, síla má ochabowala, a zdlauhawěgi gsem weslowal. Giž byli gen s hodinu cesty za mnau, radostně pokřikugíce.

Celý umdlený pustiw weslo do člunu klesna, wo- lám w žalostném upění k Bohu o pomoc. Nadarmo! — ani na moři, ani na zemi nebylo pomoci pro mne. A když gen několik sáhů za mnau se šplýchali, w diwoké šíle- nosti uchopím se dítěte, zawážu mu na prsa prowázek, na prowázek železný kruh, a wyzwednuw wzlykagícího gedináčka „otče, otče, co děláš“ a líbage ho poslední- kráte na teplá tlukaucí ňádra w praudu slzí wolám: Ne, dítě zlaté, pod mlatem těch lidogedů zemříti ne- máš! Plyň šťastně co čilý plawec! — a pustil gsem ge lehaunka do wln, genž se, ani znamení nedagíce, klidně za ním zawřely. Pronásledowníci číhagíce po něm hleděli, a wšak nadarmo. Ušel wztek gich do chladné, bezedné hlaubi.

Co se se mnau dále, newím. Probudím se opět we swé chalaupce na loži mém, a widím wedle mne přimrazenau Pegy co smrt bledau státi. Ruky mé gako přerážené w smrtelném umdlení a nesnesitelné bo- lesti na těle mi ležely. Wrahowé přiwezli člunek můg k břehu, a opustili místo chawného činu. Pegy wěděla o wšem. Nelpěla žádná předhůzka nutnosti nezapomenu- telné na rtech gegich; a wšak mnoho mého wlastního srdce wrhly mne w kletých na denowé leže, a wěčná ostliwá noc w zimničných obrazech mi zašla.

Gitro se nawrátilo, lež přiwětiwé slunečko zbu- dilo toliko zaufalost naši k giřemu upamatowání, a k gasnému wědomí našeho neštěstí, mého činu a opu- štěné samoty. Žiwot mne tížil gako těžký, studený ká- men, a i též mne tíží, an to srdce. Gen kapky ná- poge z jawy a silicího medu z Gwinnoch gablek, poda- wané od Pegy, spraviw gazyk můg poněkud owlažily. Zytel, zwláště ale slzy a potěchy neskončené lásky mé společnice w utrpení, genž wlastní bolesti w mlčenliwých prsau zawírala, zachowaly bídný žiwot můg, a tak gsem ležel konečně w tichém necitu tři celé dny. Na další práci w watawníkem zámku nebylo ani pomyšlení. A kdybych i síla k tomu byl měl, cožby mně a Pegy anděl pomohl, když dítě ztraceno giž bylo? — A wšak když wečer třetího dne se giž šeřil, tichá noc opět nastala, a luna nad mihau lesů se skwě- la: zmocní se prsau mých nepřemožitelná tauha, wá- bící do zálivu, kde gsem byl ubohé robě utopil. Marné Pegyno lkání; nedal gsem se zdržeti aniž přemluwiti, abych gi s sebau wzal. Wele odwázaw člunek, plawu dlauho do noci w moře daleko, až na nešťastné místo přigdu. Zde to bylo — zwolám, rozmyšlege, gako- bych se na těžký sen pamatowal — zde gsem tě uto- pil! Tome, můg Tome! kde dlíš? O dey mi znamení, že twá newinná dušinka u Boha žige a mně odpauští; ó zgew se, možná-li, hořekugícímu otci.

A když gsem tak naříkal w hořkých slzách, ai při- plawe přiwětiwě se nimiwagící hlawička růžowých twá- řiček s modrými, něžnými očinkami, šeptagíc pokradmo: Tu gsem, dále mne nenechá železný kruh, který až mi na prsa přiwázal, a hluboko w prohlubinách mořských ležím; studená a osamělá gest kolébka má.

Gá plowal za ním rozpínage ramě swé, abych spanilé pacholátko uchopil a na srdce přitiskl; — na-

darmo — ono uteklo potopjc se, a hrobowé ticho nočnj bylo wůkol mne. Teď gsem každý wečer s Pegy na místo to gezdil, a každý wečer zgewil, utjkal a potopil se stjn ten. Zasmussen a smuten sedáwage u Abury prowázel gsem plynaucj wlnky taužebným zrakem, sseptage tisse: Pozdrawte mi, až tam přigdete, děťátko mé!

Co druzi na Matawii a Opare dělali, o to gsem se nestaral, to mi bylo liché a lhostegné. Až pak, když Jeny u weselé newinnosti na prsau materských se usmjwala, pak teprwa nawsstjwil bolestně gemný cit žiwota blahého nedoumřelé srdce mé. A wssak i z toho possmurného klidu, i z toho hořce sladkého snu měl gsem wytrzen býti.

Bylo to w prwnjch dnech téhož roku, když se mne Pomare powážliwě ptá, zdali i gá s druhými uteci chci? — Uteci? odpowjm; a proč? Což mne to ukrutné giž nepotkalo, co mi hrozilo, a proč gsem prwé taužil, opustiti lotrowskau peleš tu? Cožby se mohlo gesstě nynj státi?

Pritani! — přegme Pomare slowo — prowinil seš na itui. W neyblissj auplňkowé noci aneb neypozděgi přisstjho měsjce syn můg Otu králowským m a r o ozdoben bude. Zákon a národnj obyčeg požadugj oběť. Pritani! — pomni, žeš služebnjka bohů uhodil!

Ano, zwolám, ztrnu — — pamatugi se, uhodil gsem služebnjka bohů, a morai očekáwá mne! Nikoli! — wykřikne Pegy — my ugdeme! I gá chci pracowati we dne i w noci. Vážeň před smrtj hnala mne opět do Matawie, kdež gsem loď hotowu we wodě státi spatřil. Plawci chtěli wssak djwe gi zkusiti a na západnj djl ostrowa do kraginy Papara plauti, aby s wyplněnjm Pomarowi daného slowa, že mu totiž k ponjženj zbauřených obywatelů nápomocni budau, powinnost wděčnosti za přátelské přigetj a podporowánj wykonali. Musil gsem tedy a mohl čekati. Neboť dokud Papara w poddanosti nebyla, Otu w králowské maro oblečen býti nemohl; a tak dlauho gsem byl nepochybně gist. Druhowé wsedali tedy 21. března do lodě, přislibiwsse w několika dnech se wrátiti a pak, zaopatřeni wssemi potřebami od Pomare, hned na moře se pustiti, aby w neydalssjm kautě země sprawedliwé pomstě wlasti swé se uhnuli. Nebo že kapitán Bligh podiwně se swými zachowán byl, giž dáwno gsme wěděli. Připrawowali gsme se tedy s Pegy k blizkému odchodu. Budeť pak ona i milostná Jeninka uchráněna. Na neobýwaném ostrowě daleko od osstěpu moraie a zákonnjho náleзu smrti chtěli gsme w tiché, poukryté lásce želeti ztrátu swau. Osud ale ginák chtěl.

U wečer dne 23. března wylezl gsem na wysokau horu blíže obydlj mého, pátrage, zdali druhowé ne přigižděgj. Taužebně wysjlal gsem zraky za sluncem zacházegicjm. A hle, rána z děla, opět gedna, a zdlauha okolo mysu matawaiského plaula nachowým ohněm čerwánků oswětlená anglická loď, a s nj Nemesis, bohyně pomsty. Bylať to Pandora, pod kapitánem Edwardem k wyhledánj buřičů wyprawená. Nyn gest po wssem, milenko! — zwolám, pochopiw newyhnutelnau gistotu očekáwagicjho mne osudu. Z této kostnice wyswobozen gsem pro hrob we wlasti mé. Staniž se mi, co gsem zaslaužil. — S Bohem buď tak gsem žehnal plachau, lesknaucj se kauli, plynauc i poslednjho dne w aburské zátoce. — S Bohem buď Gasnau, nesskončenau winu očistjm, a krwj omytá dussi otcowa kruh twůg odwáže, tebe z hlubiny morské wytáhne a s tebau, s Pegy a Jeninkau hráti bude mez kwjtjm w rági. —

Druhého dne udal gsem se sám kapitánowi Ukrutný wýgew, giž gednau wytrpený, opět se opakowal. Neuprositelně odepřel kapitán mé Pegy společnau cestu do Ewropy. I nynj lkala nadarmo; nynj marně se s nemluwňátkem k nohaum twrdého muže wrhla. Ona musila pryč. Mezi tjm byli druz towarysši schytáni a wydáni. Wěrná wssak Pegy, gi djtě wzato a hodné sestře k pěstowánj odewzdáno bylo plowala každý wečer ke mně, a wylezauc na stranu tu, kdež gá w tmawé komůrce upaután ležel, upěnliwě hořekowala. Gá gi widěti nemohl, aniž gsem gi kdy wjce spatřil, běduwánj gegi wssak až k mým ussjm doráželo, gimž neynecitelněgssj plawec k pláči pohnut byl. Omrzelo to wssak kapitána, a ranami weslem nesssťastnici tu odehnati s lodě kázal.

Když gsme 8. dne máge odplauli, byla gi hořem zemřela.

A gá, gá žigi posud? proč gsem se neutopil na přeplawu, gako 4 ze spoludruhů mých, když koráb na skalinu wrazil? — Proč musil gsem s ostatnjmi 9 společnjky w utrpenj wlast opět spatřiti? — Proč se ptám? O gest i zde na tomto swětě odplata; kdo gi zde propadne, ge gi onde sprosstěn. Pročež — saudcowé — rozsudek wyneste! Gá gsem winen, zasluhugi smrt! neb od powinnosti swé gsem se k zlému obrátil, swé djtě gsem zabil, pro kteréž pomoc zázračná možna byla. Rauhawě sáhl gsem wssemocnosti do ruky, potopiw wřelý, weselý žiwot u wěčnau noc, a nemůže

wjce naberu ze studené prohlubně, až gá prošt a čist gi uwedu do blaženosti swé. —

* * *

To gsau příhody ze žiwota Gindřicha Stewarta.

Druhý den připluwa ten parjz zpět, widěl gsem ještě gednau toho chudáka, gak před mapau oceanickau seděl, kterau byl skládal, an mu přítel geho prawě nyní slowa útěchy řekl, gež on s pohrdliwým okem opakowal: Ano, Nautilus gest hlemýžď mořský! — Tichá tauha geho giž dáwno wyplněna, a dáwno giž spige s Tomem a s Pegy w wěčném, bolu neznagjcjm pokogenj.

Že celý ten smutný příběh, až na nejmenšj okolnosti prawdiwý gest, dozwěděl gsem se později, čta popis wýprawy kapitána Jakuba Wilsona do gižního moře. Na Otahaiti nynj rozhodnj křesťanské wjry wládne, a morajé s krwawými obětmi zmizeli. Za nowěgšjch časů nalezli se i potomkowé Kristiana Fletchera w tiché křesťanské osadě, na neznámém ostrowě onoho moře; smrt wšak a čas pomstu zákonů udusily, a i nad oněmi wládne ochranný a požehnaný genius a láska šlechetná wlasti britanské.

Z Westlega přeložil
K. Hawljk.

Procházky po Čechách.

I. Hora Kutná.

(Pokračowánj.)

Ale ai! gacj to gsme pocestnjci, Česko spanilá, že sobě tak málo wůkolj wšjmáme? — Nedým sice, rájného a rozmanitého wůkolj, ale předce wůkolj. Praha, pozorugji, že poctiwj Čechowé gsme a k těch onoho, doma hladem umjragjcjch zahraničných wětroběžnjků nepatřjme, genžto za našich dnů z podstaty nuzného wyhjbagjce, gako hladowj po cizjch kragech slídj, kolem čenichagjce, coby ledabylo pojedli. A pánowé ti pak domů se nawrátj; a když gi gim byla chleba i masa podala: napjšj předce, že newlídná a nehostinská; když gi gim byla bohatstwj dědiny swé ukázala: napjšj předce, že bjdná, w newědomosti swé spokogená nuzačka; když gi gim příběhy srdce swého swěřila: napjšj předce, že pomatená a na mysli zarytá — ano, to wšecko w gazyku napjšj, proti němuž prý mateřský gazyk twůg hlabem tolik gest, a když tau nestaudnau směšnau lži několik archů napjšj, rychle nakladatele hledagj a na honoráru wyprošeném tak dlauho pak gako lenjwý gezewec na sakle swém trawj, až dogde zase pessetem, a oni opět opásati musegj bedra swá, a pustiti se w cizinách od prahu k prahu — sedjtem.

Nechtěgme gich wšjm wěl. Česko dobromyslná; hodina gich sama sebau se probjgj. Pominau doba pokrytských a syslu blížných, místo w chlewu nemilého rozmaru, w zakaleném lesu pjchnaucým na swětle se wšjwagjcjch ...; pominau doba chuti přewrácenj, a gako i nešwar na gméno swé byli chtěli uwaliti, hanj gegich stane se přípolagjcj hranicj gich wlastnj hanby, a z popele a prachu wzlétne gako wěčněswětlý samolet!

Ty's předce gen wlídná i hostinná, lidská i lahodná, bohatá na těle a duši, Česko spanilá — ty's neposkwrněnější; krásněg z wěčného pramene bez malčenj; a byťby knihkupci sebe wjce nazwali, gako gsau „Genre-Bilder“ a gich obrazy, na ulicemi a za okna swá zawěšowali.

Ale ai! kam gsme to zase zablaudili z pozorowánj wůkolj? — Slunce až do zwadle gakoby chorowný, bělawý hať horem dolem w letaucj se wzhaupe, brzo bělým nawršjm, brzo prázdnau rowinau se kraujj, a gednotwárný, obmezený pohled na žita poskytuge. Žita? — J zdráwi buďtež, zlatoskwaucj lánowé! Rozkošný gest pohled na wás, an se dalekau planinau lehkým wětrem wlnjte — rozkošněgšj, než na krag strakatě přírodau zdobený. Hory a lesy buďtež blahatelj wěčné drahé wolnosti — žitnatá planina mi wždy bude swědkem krajné pilnosti. Gá pak lid pilný milugi; w něm šjmé wešsteré blaženosti národů spočjwá, gež wzdělanost a sjla mezi národy powyšj.

Promiň tě, nesměg se! Tolik wjm, že we mne důwěřugeš, bych pilným lidem nenazýwal těch, kteřj gen rolj orají. K národnj pilnosti welů a kragů našich wjce owšem náležj, než pluhy obdělawati; — proto předce ale snad řjci mohu, že lid pilný milugi? Chtěl gsem, aby se ta slowa po dalekých wlastech rozletěla a smyslem nepřetržitým w duši kraganůw se wštjpila. Kde pastýř duchownj swěřené sobě stádo swědomitě pase; kde saudj swětský podřjzeným sprawedliwé prawo zastáwá; kde zastaralé nešády nowým, blahonosněgšjm nalezům wolně ustupugj; kde řemeslnjk na tom nepřestáwage, čemu se byl w mladj sotwa naučil, pod mnohotwárný štěp průmyslu se utjká, pod nímžto se potřebám i pohodlj lidským spanilé dary přinášegj; kde se na ssagjch wesnicích ... zumělkowatě ...

ozýwá, a stodoly plné boky wypjnagj; kde se uměnám spanilé wěnce wigj; kde čistota, newinnost a pohostinnost bytuge: tam pilný národ sjdla swoge wywolil, a toho wzdělanost a sjla mezi národy powýššj. —

Tu stogj Český Brod! Wůz náš tu také postogj. Chtělaby ses po městě ohljdnauti, dusse medowá? — Gesti to tiché, klidné české město w kragi kaurjmském; tiché, gako celý krag kaurjmský, klidné gako celé Čechy. Kdykoli gsem tady chodjwal, wždy se mi zdálo, gakoby obywatelé zdegssj, newědauce, aneb aspoň wěděti nechtjce o swětě dalssjm, celý swět we swém Brodě nacházeli. U prostřed náměstj chrám, pak rádnice, snad sskola, několik hospod — to mi se býti widěl celý onen labyrint, gjmžto se Českého Brodu žiwot proplétá. Ginde gsem o něm ani zmjnky neohledal, ledabych nezapomněl na weliké náwěssti o zdegssjm dostawnjku, gež wisjwagj w Praze po rozjch.

Český Brod! — Krásné gméno — české gméno. Město w české kragině — s lidem českým. Zeptám se, družko spanilá, gak se tu dařjwá, co českého — — ? Ai, zpropadený kočj! giž opět swolává! Nuž, tedy gen koně poháněg, wssak gá se k té otázce gesstě gednau dostanu.

S Bohem, Brode!

Gak že se w pjsni powědomé zpjwá? — „S Bohem buď, a pamatug!" — Ano, pamatug si, co gsem se tázati chtěl! —

Plaňany! Ano, tu stogj a ležj — ty plané Plaňany! Gesstě mnohá — mnohá léta stůg a lež tam, milý městýsi, až si něco hodného wystogjš a něco welkého wyležjš; pak se na tebe gesstě gednau podjwám.

Gak že se tam to gednotliwé stawenj nazýwá? — Slunce! Prosjm, nelekey se, dusse moge! — Nenj to nic, než holý strassák; osamělá hospoda, na njž welmi málo slunečnjho nalezneš. — Tu stogj — to slunce, a k tomu gesstě: Zlaté slunce! — Kdož tě tak asi nazwal, milé přjstřessj několika nocj překwapených towaryssů? — Byltě to zpropadený satyrik! — Čili snad wedlegssj twoge stawenj, po prawé chljwy a kulnu, po lewé asi tři nebo čtyry baráky — mezi krtkowými hromadami nemohu ge ani spočjsti — za twoge zlaté slunečnj pobleskу powažowal? Ale tenkráte to wssecko gesstě nestálo — a předce sluncem? — Ai, ty druhu wěsstčj, giž ti rozumjm! Ano, milá hospodo, ty gsi slunce mezi hospodami od Plaňan až do Koljna, neb gsi aspoň gedenkrát slunce skrýwala! — Widjš-li, spanilá Čessko — ono okno nad wchodem? Z něho zá-

řilo slunce wěku osmnáctého, z něho se djwal Friedrich Weliký dne 18. čerwna 1757 tamto w lewo k wrchu — wěčně památnému w pruských děginách a českých dědinách. Slowe Křechoř. Prusowé tu w ten den pochowali 326 důstognjků a 13,773 sprostých těl — připočte-li se 5380 zagatých. Rakausstj, pod správau wjtězného Dauna, gen o 8110 hlaw a gesstě gednau tolik ruk přissli, gežto statečně k prowozenj té krwawé tragödie pomáhaly na gewissti od Sukdola mezi Chocenicemi a Křechoři až k Plaňanům a k Nimburku. Celá bitwa trwala gen půl sedmé hodiny; o půl gedné wytáhla se na králůw rozkaz opona generálem Hülsenem, a o sedmé — bylo po wssem. Půl sedmé hodiny! — Kolik dussj tu přisslo na hodinu? Prosjm tě, počjtey, gá z počtů wždy bolenj hlawy dostáwám.

Cesta ubjhá! — Giž nás wěže koljnské wjtagj. Opět před hospodau tu stogjme.

Slezeme z wozu? — slezeme, drahá hubinko; musjmeť k obědu, mysl i tělo posilniti, neboť dalssj paut nasse půgde — pěssky. Nebledni, Česško hrdinská! Dostawnjk odtud do Hory negede. Mohliť gsme owssem z Prahy o něgakau hodinu kratssj cestau přes Černý Kostelec geti — ale pakbysi nebyla poznala Koljn, a nebyla poznala to geho patero nebo ssestero podlaubj, tu geho kolonii synů Abrahamowých, to náměstj a čtwero ulic, kdež nazwjce po celé gedno poschodj wysoká stawenj se pyssnj, ten klásster wel. p. p. Františkánů, a tu střelnici, a to roztáhlé předměstj se stlačenými domky; pakbys nebyla poznala tento hostinec, a ty létawé, bzučiwé mračno nestydatých much; pakbych gá byl s tebau ani hodinku nemohl důwěrně porozpráwěti, a — nu, slowem: nabudeš přeswědčenj, že gsem dobře učinil, an gsem s tebau — z Koljna pěssky gjti umjnil.

Po prawici tu owssem mnoho newidjme; délkau celé cesty táhne se náwrssj, sem tam prolomené audoljm, kde Nebowidy a Pečky mezi pěknými stromořady prohljžegj. Po lewici otwjrá se rozmanitá, rozlehlá kragina — luka, háge, role, Labe, zámky — Konárowice, Teynice — wrch Bernadowský — hory krkonošské; giž toto podjwánj stogj za těch osm mil cesty z Prahy wěžaté.

A nynj, když gsme za Kukljkem na wrch wylezli — po prawé staroweký Kaňk shorau třjhřbetau w audolj před námi, u prostřed krásných, zelených sadů, gako w rausse wěčně mladém klásster Sedlice a Hora Kutná! Ach, tu mi dowol na chwjlku domácjho powětřj se nassáti; kroky zastawiti musjm

ko w rozkossném pohledu, dusse w pomnénj blahoslaném e potápj! —

Tu gsme — u cjle swého! — Množstwj těchto pahorků a údolin, kterážto se do kola tjsice dolek hrámberů rodj, slowau kopaniny. Býwalať to pustá mjsta, wssak ge autad horný za lewný penjz pronagal, a pilný lid pracně okopal. Tu wlewo na wršku u prostřed newelkého hřbitowa stogj kostel Wssech Swatých, na památku zde založený. Z toho mjsta, prawj pověsti, Hora swůg prwopočátek wzala, an zde r. 1237 mnich Antonjn z klásstera sedleckého tři pruty ryzého střjbra nalezl. A byloť požehnánj s nowým, brzo powstalým městem od těch let tak weliké, že giž l. 1300 král Wáclaw II. napsal, „že nad giné hory stříbrné welebnostj swau se raduge." Tak to arci po wssechen čas nezůstalo — ale kdož může wěčně se střjdagjcjm, legagjcjm a wstáwagjcjm osudům poraučeti: Zastaw, i dřwey se na mne stále s twářj weselau? — Powjm ti, drahá družko, gindy o přjbězých nassj Hory — nynj uto wiz bránu kolinskau.

Především pomysli, že do horngho, starobylého, nynj gakoby ladem ležjcjho města wstupuges. Pěkných, rowných ulic, dle gednoho wzoru i wkusu stawěných domů zde neočekáwey. Tu stawěli Hornjci dle přjležitosti a pohodlj, stawěli wedlé sebe, stawěli opodál, až se domky řadau a křjžem w ulice se wtěsnali, a z nich weliké, slawné město powstalo. Stawenj gsau wětssjm djlem dle staroweckého způsobu laciná sice, ale prý neodolagjcj smjssenina z cihel, hljny a silných trámů, a před ohněm r. 1823, kdež hladowé plameny skoro dwě stě rozličných budow ztráwily, nastrže ssindelem pobita byla. Po ohni se owssem ulice urownaly, domy zcela wyzděly, střechy cihlami začerwenaly: předce mi wssak Hora i na wzdor těchto nowoletých opraw mjti se zdá podobu staré, přjwětiwé matrony, kterážto, wzdáliwssi se nowokregnjho fintěnj, na swé dáwnoleté slawě si toliko zakládá, a čeho gi potřeba, hognė w nj naleza. — Proto gsem tě, ctihodná matrono, milowal!

Položenj města gest welmi utěssené a maljři obrazu pěkného poskytuge. Od paty lehce se wypjnagjcjho páwrssi, gež potok Wrchlice, aneb w řeči hornické „Pach" nazwaný, na wýchodě a sewern wraubj, město se rozbjhá, i táhne se od brány čáslawské polowicj, městem dolegssjm, až k panskému rynku — čili nowydláženému až dosawáde spáleniššti, kdež asi před tři a ssedesáti lety weliká rádnice popelem lehla — odtud pak se rozprostjrá až k bráně kauřjmské. Tjmto do wrchu postupowánjm wyskytuge se ti mjsto, který se nám u Sedlic bywá, gakobys w nepkrásněgssj panorama nahljžel. Nepřehlednjgj rozmanité sady zelené swé raucho rozprostjragj; z nich se wypjná čerwená wěže chrámu Marianského, wprawo pak krásné stawenj klásstera gezuitského; dále za njm gakoby weliká gehla strmj přjtuá wěž bywalého chrámu sw. Bartoloměge; rozmanitá skupenj menssjch, wětssjch domů táhnau se pak, kde obrowský štjt welikán, chrám swatojakubský, a pod njm rozlehlý „wlasský dwůr" s malau wěžkau gakoby ge obmezowaly; a gesstě wýsse, na temeně náwrssj, hledj co hrdý panownjk na celé údolj bywalý klásster gezuitský s pěti welikými wěžmi, a gemu po boku ozdobný wěnec Hory Kutny — po Čechách ginde newjdaný chrám swaté Barbory. Gestit to korauna ctihodné nassj matrony! —

(Pokračowánj.)

Dennj kronika.

James Grey, sedlák z Koleru, byl w Londýně skopce prodal, a zmenku na pět liber sterlinků i giné střjbrné penjze utržil. Nbohowitost tuto měl w kožené tobolce w kapse schowanau. Na cestě přidali se k němu dwa mužj též w oděwu selském, i namluwiwsse mu, že geho strýcowé gsau, k obědu geg pozwali. Když k placenj přisslo, wytáhl James Grey messec, i pochlubil se zmjnkau w tobolce. »Neblázni,« řekl geden z oněch dwau; »Zde my sami zaplatjme. Chceš-li ale na druhé hospodě něco zaplatit, wypigeme sklenici punče.« — »A gakž neprozřetelně gednáš,« začal druhý, »že se wytasugeš s plným měssecem wytahugeš!« — »Widjš gá si kapsu dobře zapnu, a nic se nestane.« — »I coż pak ti zapnutá kapsa spomůže? Widjš, gak lehkobych ti sám tobolku wytáhl, a kdyby to giný byl, giž by tě byl okradl. Gedinau pomoc proti zloděgům máš — a sice, když si kapsy dobře uspendljš. Takto — podjwey se!« — Nato z hospody odessli, a poctiwý Grey na cestě brzy samoten zůstal. I powstalo w něm podezřenj, a když byl tucet geho wytahal, shledal, že w kapse mjsto swé tobolky ginau, w nj pak kus prázného papjru a gen něco drobných peněz měl.

Pan Harel, ředitel gednoho z pařjžských diwadel, byl na 24 hodin k uwězněnj a k pokutě 5 franků odsauzen, poněwadž několikráte giž na wzdor zápowědi obecenstwo až přes půlnoc w diwadle pozdržel.

Do gednoho malého dilettantského diwadla w Pařjži se diwáci podlé abecedy wpausstěgj.

W Mnichowě, dne 22. března 1833 zemřelý dramatický básnjk Michael Beer, bratr powěstného Meyer-Beera, znamenitau summu na stipendium odkázal, gehož pomocjby se nemohowitým maljřům a řezbářům wjry židowské cesta do Wlach usnadnila, a takž gich wzdělánj zdokonalilo. Letos malj ři o to stipendium konkurowati budau, a čas k zaslánj obrazů až do 22. zářj určen gest. Stipendium 500 řjšských tolarů obnássj.

»Prwnj oddělenj pátého hřbitowa giž tak hroby naplněno gest, že se nynj na prázných mjstech mezi hroby kopati bude. Tudjž se wáženj obywatelé, genžtoby si neybljže u některých hrobů mjsto rádi wybrali, uctiwě zwau, aby se u njžepsaného oznámili a záwdawkem si mjsta ugistili. W Lipsku, dne 7. kwětna 1836. — Ger lach, hrobnjk.« — Wěru, z brusu nowé předplacenj Rádibychom zwěděli, kolik abonnentů oznamowatel a shledal.

Ku konci měsjce dubna sesslo 13 měsjců staré dj w Marseilu ohawnau smrtj ze swěta. Rodiče ge nechal samotné we swětnici w kolébce ležeti, a německé myssi g do smrti ukausaly.

W nowé melodramě: »L' home de rochers,« kte rážto se před nedáwnem w Pařjži prowozowala a wel mi ljbila, neyhlawněgssj roli má bjlý medwěd, genžt mladého diwocha žiwj a wychowáwá. — Wěru, uměn herecké wždy se zdokonaluge.

Dne 30. čerwna. Řjmané slawili den tento ke cti Herakla a Mus. Negenom Apollo ale i Herakles nacházel se we společnosti dewatera Mus, odkudž se Musagetes gmenowal. Dle prastaré powěsti totiž učil prý Herakles Ewandra pjsmeny znáti, a tudjž byl podporowatelem wsseho uměnj, a hoden býti we společnosti dewatera Mus. Herakles wssak nebyl za dětinstwj hlawy wtipné, neboť zabil Lina, nepozornost a roztržitost w učenj mu wytýkagjcjho, tjm samým nástrogem, kterým geg Linus cwičil. Zdá se, že Řjmané proto připogili Herakla Musám, aby tjm dokázali, že s tělesnau silau i krásné uměnj spogiti se dá.

[1420.] Cjsař Sigmund táhl, wogskem německým podporowán, ku Praze, a rozložil swé wogsko, 150,000 mužů, na rowině u Bubenče, až k oboře we Hwězdě. Žižka položil se na kopci Wjtkowě. Bitwa byla zde swedena mezi Sigmundem a Žižkau; i ženy potýkaly se, a wssak Sigmund byl přemožen. Wjtkow od té doby gmenuge se Žižkow.

[1787.] Cjsař Josef II. přigel sstastně z Chersonu do Wjdně, rozlaučiw se dne 13. čerwna u Bererlawy s ruskau cjsařownau.

[1791.] Njzozemsstj stawowé skládali Geho cjs. krá Milosti s neywětssj slawnostj přjsahu wěrnosti, kterauž wéwod ze saského Těssjna, Albert, mjstodržjcj w Bruselu, mjsto cj saře přigjmal.

[1804.] Dolnorakauská zemská wláda rozhlásila powzbu zenj wssem rodičům k očkowánj, slibugjc odměnu lékařům, rozssjřenj očkowánj neywjce zaslaužilým.

[1809.] Francauzi si neobyčegně počjnali we Wjdni; lod s potrawau, s děly, prachem a kaulemi odplauly k ostrow Lobau nazwanému. Wsse předpowjdalo bitwu, a na moraw ském poli měl se opět rozhodnauti osud Rakauska. Francaussi plawci wolali w dobrém rozmaru na diwáky na břehu dunag ském: „Měgte se dobře, my gedeme do Pařjže.“ — „Nuž tedy!“ odpowěděl geden z diwáků ausměssně, „mnoho sstěstj přjchodu do niw elyseiských!“ — Gest w Pařjži wssak Eliseu mjsto, kde se Pařjžané procházegj.

[1829.] Pewnost Silistria se wzdala kapitulacj, b njž Rusowé pak wtrhli.

K.

Pánům pl. t. Odbjratelům.

Předplacenj na prwnj půlletj „Kwětů“ tjmto archem dokončeno gest. Za laskawau podporu, gakowau se nám welectěné obecenstwo w podnikánj našem až podnes propůgčowalo, upřjmné djky wzdáwagjce, spolu i k dalšjmu odbjránj uctiwé pozwánj činjme; a gakože s dobrým wedomjm řjci můžeme, že gsme ničeho nešetřili, abychom účel „zábawného národnjho časopisu“ čjm dále tjm úplněgi postihli: rowněž naděgj se kogjme, že i budaucně wážené čtenárstwo a spisowatelstwo w milosti swé neochabugjc, wůli a snahu naši bez prospěšných literatuře národnj následkůw neostawj.

Wycházeti budau „Kwěty“ w způsobě gakož až posud wycházely, a pololetnj předplacenj, gakož obyčegně, w každém kněhkupectwj 1 zl. 36 kr., na poštách pak 2 zl. 12 kr. stř. obnášj.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 27té

3ⁱ r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospíšila w Praze, na Nowém městě, w Lilowé ulici, čjslo 940, k dostání gest w [illegible] wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtwrtletj wždy [illegible] přjloha přikládá.

Předplacuge se u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatu 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

7ho čerwence] [1836.

Ať zrcadlo též, w němžto má widěti
Osnětu swět naši - - -

Mich. Milosl. Hodža.

N e w ě s t a.

Neletj to krahug s holubicj
Přes Gizeru tamo střjbropěnnau?
Neletj on k šedé Daubrawici,
Kde se šumné chlumy k nebi klenau?

Ne! — to gezdec černý od Stranowa,
Od hradu tam gede proslaulého,
Lepau djwku w náruči swé chowá,
Lubici to Mily udatného.

Uže k ňádrům něžnau kořist wine,
Djwka wrahowých se rukau leká —
»Tamo za daubrawau ráz nám kyne,
Tam tě, newěsto má, hrad můg čeká!«

Hoi, toť orel za krahugem trčj —
Gak se wicher mocně zhůru zdwihá!
Což to strašně tamto kolem hrčj,
Bělawého co to tam se mjhá?

Ne to orel — Milo rek tam cwálá,
Na běloni wětrorychlém spěge,
Pomstau oko ginochowo pálá,
W lesku luny zlatý helm se skwěge.

»Běda, ďáble! wěčně běda tobě!
Zněj usta Mily w temné dálce —
»Neugdeš ty, wrahu, mogj zlobě,
Meč swůg chystey ke krwawé wálce!«

Černý gezdec rychle s oře skočj,
Lubici swau k dubci přiwazuge,
Za wrancem giž broň se w kole točj,
Ráz po rázu echo opětuge.

Na bog patřj děwa w zaufalosti,
Pod žebrami strašne srdce bige,
Kmytagi se meče u wýšosti —
Přjlba w půli — krew giž půda pige

Se běloně na znak Milo klesá,
Z rozčepené hlawy kauř se walj,
Černý gezdec nad wjtězstwjm plesá,
Zrak milenky temný zármut kalj.

»Ach, gen gedno přeg mi od milánka!
Zlatý prsten s ruky swlékni gemu,
Potěšj se sirá njm kochanka,
Klenotem i on drahým srdci mému.«

»Ruče, krásko, sedni na běloně,
Tu si wezmi prsten milka swého!
Hoi, teď tryskem, tryskem, bugné koně!
Kwapte do hradu tam Daubrawského!«

Gede djwka gako sněžek bjlá,
Podlé djwky wrah se černý žene.
»Heisa! zegtra uzřjš, panno milá,
Čelo swoge myrtau owěnčené!«

Ona mlčj — bol gj srdce zžjrá,
Darmo gezdec těšj krásawici;
Něma, mrtwým okem we tmy zjrá —
Oři kwapj k šedé Daubrawici.

Stěžeg wzala — gezdci we hrad wgeli:
Rytjř černý, djwka w sněžném rauše;
Gako šjpka ženich s wrance střelj,
Zdwihá — chladný mrtwol se bělauše.

Z prstenu si děwa gedu wzala,
Wrancj dechy se gj ze rtů winau,
Chladné lůžko wrahu přichystala,
Museli skráň gj wěnčit rozmarinau.

A. Jarosl. Wrťátko.

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowánj.]

Třásl se opět ginoch, ale třásl se radostj. W tom ucjtj bodnutj do beder. „Wstaň!" welj mu otec, a ginoch wyskočil. J byloť mu, gakoby luna gasněgi swjtila, duby ljbezněgi ſſuměly, byliny sladčegi zapáchaly — gakoby s njm země k hwězdám postupowala, a obloha co zlatotkaný pláſſť se naň spauſſtěla — i zaplesal: „Půgdu do swěta," a s rozpiatýma rukama shrbené postawě okolo krku se uwrhnul. Byloť to prwnj obegmutj po celý žiwot geho; poprwé co se gako syn k otci, gako člowěk k člowěku přiwinul. Radost byla z něho bázeň wypudila, w njž byl otci gen k nohaum padati se naučil.

J snáſſelť otec obgjmánj ginocha, gakož se lichocenj psů snáſſjwá; potom wstaupil do chyſſe pod skálau, a uzel rozwázaw, ležjcj na hrubém kusu prkna, gakoby stůl na dwau silných, w zemi zadělaných kmenech upewněného, z bochnjku žitného chleba lámal a se synem wečeřel. —

Brzy na to w též chyſſi na uschlém mechu dwě lidské postawy ležely. Starſſj a slabſſj mezi nima brzo také w tuhém spanj odpočinutj nalezala po daleké cestě, a sjly nabýwala na zegtřegſſj paut. Mladſſj a silněgſſj byla sice také celý den audy po lese umdléwala a na zegtřj také cestu konati měla: a wſſak předce bez spanj se na měkém, zawáněgjcjm loži přewalowala. J djwalať se tu se stěny na stěnu — tam, kde otcowo raucho wiselo, kde samostřjl geho stál, kde zásoba suchého owoce ležela: a mysl geho rozplameňowala se zwědawostj, co asi zegtra w obydljch cizjch uwidj.

Gasná luna litostně naň djrau we stěně, co za okno slaužila, gakož i mnohými ſſkulinami pohljžela, a při libém gegjm usmjwánj bylo ginochu, gakoby gi též na twář pohlédnauti musel, aby w pohledu tom ulewenj bauře naſſel, genž duſſj geho zmjtala. Bedliwě tedy a ostražitě ucha naklonil. Otec pewně spal. J shodiw se sebe lehké plátěné přikrywadlo, gakoby stjn gasnau chyſſj se plazil ke dweřjm, a odstrčiw náramnau záworu, genž lesnj zwěři wchod zamezowala, opět gako stjn dweřmi se protáhl, a pak welikými skoky u prostřed paseky se octnul. Tam ruce k nebi wztahowal a plakal radostj, a opět na skalinu, na stromowj, na stezičku pohljžel, a lauče se s nimi w ochranu ducha ge poraučel.

„Patnáctkrát, pamatugi se, že gsem tě swlékati se z roucha zeleného widěl, palauku můg — patnácte let wybjral gsem hnjzda twoge, milý drozde, když welel otec gjdlo připrawowati — a wy pěkné, milostné hwězdy, wy gste se počtem nesčjslným djwaly na plesy mé i zármutek — a zegtra wás wſſechny opustjm! — Wjte-li, kam mě otec powede? Mnoho lidj prý bydlj za lesem? Gacj gsau?! —"

Takto ginoch s wůkoljm, nocj a wětrem rozmlauwal, a při posledních slowech se wýſſe wztýčiw, pěstě zaťal a smělau zwědawostj k obloze pohljžel.

„Bude se Prokop s nimi radowati? Bude hopkowati s wětwe na wětew, a medwědy a liſſky s nimi hyniti? Či bude se w krwi broditi?"

A prsa geho wysoko se dmula, žjly byly napnuty; gakoby u wytrženj hleděl napořád k obloze a widěl hwězdu swau gasně se lesknaucj; hwězdy okolo nj pak mizely zhasjnagjce, gen hwězda geho bez ustánj gasně hořela. A ticho weſſlo w prsa geho, že když se opět pozorně do chyſſe dostal a audy mohutné na měkém mechu natáhl, w pewné spanj upadl. — Na cestu geg musel otec buditi.

2.

Třetjho gitra po noci, když byl medwědobijce Prokop od podiwného otce witanau zprávu obdržel, opět dwě osoby na gewiſſti se wyskytly. Nebylo to wſſak w dlauhém, hustém lese, alebrž w kragině skwostným osenjm pokryté, pod gasným nebes klenutjm daleko ſſiroko rozpnutým. Gen k seweru se hory modraly, před pautnjky pak se kragina rowinau rozwinowala, a po prawé se gim rděly w růžowé záři wycházegjcjho slunce wěže litoměřické.

Byloť swatebnj gitro krásného dne w nastáwagjcjm létě. A wſſak stegně nedogjmala krása geho onu dwa rannj pautnjky pod gasným nebes klenutjm. Starſſj w oděwu paustewnickém ničeho si newſſjmage nohy gen k rychlému kroku napjnal; mladſſj wſſak w sprostém plátěném ſſatě, krátký meč po boku a sukowitau hůl w prawici, napořád pozadu zůstáwal, neboť geg wzdálené wrchy, lesknaucj se na nich hrady, bljzké město, kolem žitnatá role — wſſecko geg kauzelně wábilo.

„Otče, otče!" wolal každau chwjli — „powěz Prokopu, co se tamto bělá — co tamto červená?"

Ale otec nedáwal pozor na synowy otázky. Mysl geho zanáſſela se wěcmi tagnými, a weſſkeré sjly geho skláněly se k pilnému gich skaumánj. Ouť byl syn po dwa dny neschodnými cestami, pustinau a sucho-

párem wedl, nechtěge s njm na lidſkau twář přigjti; nynj wſſak, an ſe tomu wyhnauti na wále giž mozno nebylo, bez uſtánj pozorowal, gakoby ſe každého po-trženj ſtrachowal.

Pouzerrěw za ſwého žiwobytj gakáſi nelibost k ſtj w ginochu wznikala; nebot ſmyſlowé geho newi-domj ſſíranau kragjnau poletowali, pewný obraz w du-ſſi geho zůſtawiti nemohauce. Nowý ſwět ſe ginochu otwjral, a wſſak bylo mu, gakoby gen w ſſeré mlze plawal, kteráž, an po nj ſáhnauti chtěl, w rukau mu mizela. Rozkoš a hořkoſt duſſi geho rozpalowaly.

Tu náhle opět zwolal: „Otče! otče!" — a ſlowa geho bezděky tak prudkého wýrazu doſtala, že ſe otec z hlubokého zamyſſlenj protrhnul. Hubená geho twář podiwně ſe pjžila, huſté obočj ſſtahowalo: ale ginoch k tomu nehleděl. — „Podjwey ſe, podjwey ſe!" — wolal dále, ukazuge k Litoměřicům na proſtrannau planinu.

Byltě tam byſtrým zrakem giž před něgakau chwjlj tři podiwné poſtawy zpozorowal, gež ale po-gmenowati neuměl. Byli to tři gezdci. Rozeznal, že prwé wſſickni tři wedle ſebe ſe hýbagjce, k nim ſe přj-bližowali, brzo ale že gakoby laſſkugjce, okolo ſebe ſe točili, opět čerſtwě, opět zdlauhawě. Ale náhle ſe mu zdá, že gedna poſtawa zůſtáwati počjná i klcjati, zwjgati ſe a opět padati — pak nenadále co ſtřela tauž ceſtau proti nim letěla. I widj dále, že ſe druhé dwě podoby w ſtegné mjře s nj zůſtati nadarmo wynaſnažugj a že pak auzkoſtným zwukem okolj na-plňugj.

W tom wzhlédnul i otec Prokopůw. Spatřil, že zplaſſený kůň proti nim ſe žene, a poſtawa ženſká ſotwa giž na něm ſe držj.

„To ge kůň — wběhni mu do ceſty — na krk ſe mu zawěs — zadrž geg!" — zwolal na ſyna; „ukaž mi, gakau tě ſſilau obdařil duch!"

Diwokým během blížil ſe nynj k poceſtným zplaſſený kůň — ſſwihlá to brúna. S ujaſem djwal ſe ginoch ſſlechetnému zwjřeti, an ſtáhlým tělem, leh-kými nohami, s hlawau k předu napnutau, hřjwau le-tagjcj, w auſtretu mu ſſumělo. Zatřáſl ſe nad newj-daným diwadlem; ale ſlowa otcowa nebyla pauze rozkazem, alebrž i ſjly geho wyzwanjm, a tudjž ani ſám neweda, co činj, bůl odhodil, a ruce rozpřáhnuw, ſkokem náramným zwjřeti rozwztěknému, an kolem le-těti chtělo, tak náhle a mocně na krk ſe zawěſil, že zarazjw dalſſj geho běh, ſilau a tjží k zemi ge ſtrhl, až gako zdrcené na ceſtu ſe ſwalilo. Strhnutjm a pádem brúny owſſem také ženſſtina, na ſmrt giž wy-děſſená a w ſtřmenu ſotwa ſe držjcj, ze ſedla wy-padla, a wſſak duch ſtrážce byl gj na rukau nežli w tom nebezpečném letu, že bez aurazu gegjho dřjwe ze země ſe wyſkocila, než nenabyl ochrance. Nebot ten newěda, co s nenadálým zwjřetem počjti, naprotiw ge-ſſtě ruku w hřjwě a okolo ſſjje mage zapnutau, ſſlim celým wedle brúny ſſel, genž rozlazená, pod wſſjm wſſecka ſe třjſauci, o powſtánj ani ſe nepokauſſela. Zatjm wſſak i otec Prokopůw přiſtaupil, a když uchwátiw ge uzdu, ginochowi wypuſtiti ſe welel, kterýž upoſledna a zjmawcenj zmáte cele z mýſli a očj pu-ſtiw, pozornoſt ſwau na ženſſtinu obrátil.

Byla to poſtawa ſſwihleſtlá, gakoby neykrá-ſnégſſj gedle, co kdy byl w patnácti letech ſpatřil na pauſſti. Byla to djwka ſſeſtnáctiletá, ale kraſau a duchem gakoby od wěčnoſti wywolená wládkyně kalo-kých kolem lubů. W klaubem, až po zemi ſe wznaſſegjcjm, krágné zeleném ſſatu, před njž byla přjčtena ſka-tlau, černau ſlowanſkau ſukni s wyſtypma, ſſirokýma rukáwama — s twáři, an zkřjwenj zmizelo, pauze po-zdřjtau, s modrým okem ſtála tu nynj dcera ſpa-nilá, prwnj, kterauž byl ginoch medwědjnjho uwiděl. I ſtál proti nj, a ola z poſtawy wnaťnj nepauſſtěge pochopiti nemohl, odkud ſe byl ten nadmjrný wlaz přibral. Nikdy nepocjtěná blaženoſt pregala duſſi geho, a nemyſle ginak, nežli ſe mu duch — gehož wěčným nazýwal — w té krásné podobě ohgewil, na kolena ſklesnul před nj we prach.

„Wſſak, co počjnáš, ginochu ſſlatný?" pohnjwala ſe djwka. „Tobě neſluſſj klečeti, alebrž okázati ſe w celé podobě, aby ſe mi w pamět na wěky wryl obraz mého ochrance. Wſſak! Kde gſi? Komuž ſe má po-děkowati dcera Slawibora Litoměřického?"

A wſſak ginoch neodpowjdal. Byloť poprwé, co ſlyſſel ženſſtinu mluwiti, a řeč gegj nezdála ſe mu býti řečj lidſkau, ačkoliw gj rozuměl; ale gakož ſi byl někdy na pauſſti w hodinách, w gakowých w ſrdce lid-ſké newyſlowitelná gakáſi tauha přicházj, ducha we-likého w nepřjbeznégſſj, ač negiſté poſtawě zobrazowal: takž i nynj ſen geho w ſkutek obraceti ſe mu zdál, a ljbezná ſlowa djwčj byla mu promluwenjm a zjewenjm miloſtiwého ducha, gakož s njm čáſtegi na paſece, ač-koli s hrůzau byl rozmlauwal.

Ale nynj ſe duſſe geho ſtrachem nechwěla, nýbrž neodolatelně wábena gſauc k ſpanilé poſtawě, w po-hledu gegjm kochati ſe opowážila. I upřel na djwku plamenné zraky, a neodpowjdal.

„Gſmeť chudj lidé od Šumawy," odpowěděl zaň otec. „Za poklesky mladosti, gichž těžko geſt wyſtřjhati ſe člowěku, činjm pokánj w leſnjch puſtinách. To ge ſyn můg, ſlečno ſſlechetná!"

A w prawici uzdu uhřjcené brůny drže, lewicj tak hrubě o ginochowo rameno zawadil, že tento gakoby z neylibeznėgſſjch ſnů wyděſſen, ſebau trhnul, a ſpatřiw ſſklebjcj ſe ſtarcowu twář, wyſkočil a s obyčegnau před njm báznj ucauwnul.

„A kamž wás wede ceſta?" táže ſe djwka, pomocj pauſtewnjkowau zatjm opět na brůnu wſtaupagic a ſſlechetnému zwjřeti na hrdle poklepáwagic. „Přála bych, abyſte pod ſtřechu otce mého kroky obrátili, kdež bohatý Slawibor dceřin dluh ſynu i octi oplatj."

„Bůh wediž kroky waſſe, ſlečno ſſlechetná!" uklonil ſe ſtařec; „nás wolá mimo Litoměřic na poſwátné mjſto ſlib nábožný."

Šumjcjm wětrem přihnali ſe mezi tjm za ſlečnau i průwodčj gegj, bugarý mladjk se ſtarcem, ſtaroſtliwý bratr s uděſſeným ſluhau.

„Djky Bohu diwotwornému, genž wás zachowati ráčil!" zwolal ſtařec, z hluboka ſi oddechnuw. „Neſſťaſtné žerty! Gá ſtrachy umjral!"

„Poděkugte ſe ſtatnému gonáku, těſſj-li wás zachowánj moge," wece djwka s miloſtným uſměchem. „On, gako gednau mužný Biwog diwokau ſſelmu, brůnu mau zkrotil odwáženjm žiwota."

„Otec geg mezi zbrognoſſe přigme!" prohodil mladý rytjř, Prokopa ſi prohljžege, a ſnad i djky očekáwage. A wſſak ginoch tu opět bez pohnutj ſtál, a gakkoliw i nowý ukaz rytjře a ſluhy pozornoſt geho wábiti mohl, předce w pohledu na ſpanilau děwu wſſe wůkol ſebe zapomjnal.

Po ſlowech bratrowých okamžikem oko ſlečnino na něm ſpočinulo. W twáři ſe djwka poněkud zarděla, s plamenným zrakem ginocha ſe potkawſſi, ſtogicjho tu gako wtělená ſjla, i mužná, nezzenſſtilá kráſa.

„On muſj otce na pauti doprowázeti," wece na to, „i neſluſſjť ſe někomu při zbožných ſkutcjch překážky kláſti na ceſtu. Ať ſe zatjm wděkem naſſjm ſpokogj, a nawracegė ſe — aneb gindy w potřebách poſtawen gſa, tauto památkau ſe u nás prokáže; my ſe mu weſpolek zawazugeme k odſlauženj za geho zmužiloſt."

Při tom byla zlatý řetjzek na ňádrách odepiala, a s koněm k ginochu ſe přitočiwſſi, napořád gako u blahém widěnj trnaucjmu okolo krku, na plátěný ſſat, geg zawěſila.

„Libino — ſeſtro —!" chtěl gi mladý gezdec z náramné přjchylnoſti k ſproſtému gonáku pokárati; ale djwka naň nedbagic, geſſtě mu miloſtiwě rukau kynula, a obrátiwſſi koně na ceſtu zpátečnj, zwolala: „W Litoměřicjch tě zaſe uhljdám, ſtatný mladjku — i tebe, muži nábožný!"

S průwodci k městu nazpět letěla. — „Požehnané nawrácenj!" wolal za nimi pauſtewnjk, a potichu mumlage doložil: „Nedey, aby ſe ti brůna podruhé zbláznila a my při tom nebyli. Muſjmeť ſe geſſtě čaſtěgi wjdati."

A nynj ſe k Prokopowi obrátil. Ten tu geſſtě napořád ſtoge, ani ſe nehýbal, toliko gezdce zrakem ſtjhage. J wztáhnul otec ruku, chtěge mu řetjzek s krku ſegmauti: ale tjm dokuutjm gakby ginochu žhawau rukau w neytagněgſſj hlubinu ſrdce byl ſáhnul. Celý diwý ſtarce za ruku popadnul, a očima giskře zwolal: „Puſť — to Prokop doſtal od ducha!" —

Roznjcen pozdwihl ſtařec hůl, ale ginoch s twářj plamennau — co žiw poprwé — týmě proti němu wztýčil a zahřjmal: „Uhoď, ale hleď ſe, ať mi na dar ducha neſáhneš!"

A wetchý ſlabec ginochowa roznjcenj poněkud ſe poděſiw, ruku s holj ſpuſtil, a gedowatě coſi mezi zuby zaſjpaw, rychlým krokem ſtranau od Litoměřic ſe uhýbal. S hlawau ſklopenau kráčel za njm opět ginoch gako wěrný, wycwičený pes. — Gezdci byli zmizeli.

3.

Teſkliwé ticho bylo na hradě. Gen lehkým ſſuſtem ozýwaly ſe kroky ſpěchagicjch po dlauhé, klenuté chodbě, a temným zwukem zawznjwaly rozkazy, udělowané we wyſokých kobkách. Zbrognoſſi ſtáli ſſeptagic na proſtranném náhradj, nechávagjce zenu hláſnjkowu s uplakanýma očima gako zmámenu běhati; u brány pak napjnali krky dwa pſi — weliká, wěrná zwjřata — a žaloſtiwým ſkučenjm ſteſky wyſjlali z hradu. — Na hradě pán ležel w poſlednjm taženj.

Modlitbau a ſwátoſtmi umjragjcjch poſilněn, u proſtřed ſwých neywěrněgſſjch očekáwal ſedmdeſátiletý ſtařec poſlednj hodinu. Welebný kněz, bugarý ſyn, ſtarý přjtel, wěrný hradnj a letitá hoſpodyně ſtáli kolem lože w malé komnatě. W tom ſluha zpráwu přineſl, že nábožný muž, pauſtewnjk z dalekých kragů, gakž prý powjdá, s pánem by rád promluwil, an mu k ſpaſitelnému ſkonánj weliké tagemſtwj wyſwětliti má.

S podiwenjm hleděli přjtomnj na ſebe; umjragicjmu nepřicházelo na myſl, kdoby s njm mluwiti chtěl

„K spasenj duše nikoho zanedbati nesmjm!" promluwil hlasem slabnaucjm — „nechte, ať můj nábožný k loži mému přistaupj."

I wpustili do komnaty přjchozjho z krajů dalekých, postawu s bradau šediwau, twářj wpadlau a hřbetem schnutým — w chatrném oděwu pautnickém.

„Musjm s rytjřem o samotě mluwiti," promluwil cizinec hlasem strawým, a stoge u dweřj, pichlawými zraky z osoby na osobu přebjhal.

(Pokračowánj.)

M a l a g a.

(Zlomek z popisu cesty konané po Španělích.)

Plauli gsme na Fanny, wýborné to párnj lodi, opatřené wšelikým pohodlým. S naštiwagjcj nocj blížili gsme se k rozkošným břehům Andalusie. Nad námi lesknaucj se gižnj obloha, pod námi ohniwým hwězdem zářjcj moře. Netrwalo wšak dlauho krásné toto podjwánj, neboť při ubýwánj čerwánků byly se giž tu a tam na neydalšjm obzoru mráčky ukazowaly. Modrozelené wlny začínaly u spodu wřjti, bělawau pěnu wyprauštěgjce; gasná dálka zahalila se pak náhle hustým mrakowým záwogem, a praudy elektrického se zančcowánj naplňowaly powětřj.

Gá se we spodnj djl korábu uchýlil, chtě spatřiti, gak služby strog při bauři konati musj. I bylo mi, gakobych se byl octnul w Tartaru. Zhaucj kamna, wrzánj kol, sjčenj wen se deraucj páry, mezi tjm nahé, snědé postawy w neypřetržitěgšjm pohybowánj a semotam běhánj — tu w rudé zářj, tam w tmawém stjnu, nad námi pronikawě wřjštala kormidelnjka, rozkazy kapitána, rachocenj lan — wše mi na mysl uwádělo Dantowo peklo. Zdiwočenj žiwlowé nynj wztekle okolo nás zůřili; malomocné byly tu wšak gich autoky. Gakož se wyděšená šlechetná zwěř dawu krwežjžniwých chrtů střelhbitě ubýbá, takž i štjhlá naše Fanny horami wln gen gen prokluzowala, a když probuzugjcj se gitro moři pozdwiženému utišiti se kázalo, w ljbezném chladu krásné pobřežj a Malaga před námi ležele.

I dalo se znamenj střelbau z děl, a brzy připlaula k nám z břehu loď, ohledat naše průwodnj listy za přjčinau zdrawj našeho. Wšecko se nalezlo w dobrém pořádku, a když gsme byli swým měšťům odlehčili, přišlo dowolenj k břehům přistati. Wźdným kapitánem ponaučen dal gsem si wěci swé do hostince de la Concepcion donesti. — Hostinský gest přjwětiwý Asturian, a manželka geho byla Katalonianka; oba se byli delšj čas we službách wzácné rodiny w Italii nacházeli, a tudy gegich [illegible]. Ctnost gegich [illegible] mi [illegible] s njmž tu [illegible], u něhož se zdržugjcj hostinský mi geg k posluhowánj odkázal, i potěcha se, že gsem si nalezla dobrými ženy a dary tak nasklenil, že hotow gest, se mně do služby wstaupiti, cožby mi owšem milé bylo, an gsem dostihl, že gde wěrného služebnjka nad wše gsem potřeby.

Giž na korábě byl gsem po [illegible] straně u Malagy zřjcenina Gibraltaru pozorowal; a sotwa že gsem nynj na hostinském pokogi swé domácnost w pořádek uwedl, mapy a tabulky wyndal: tu gsem giž i budaucjmu průwodcj swému, Pedrillowi, úmysl swůg zgewil, že se k těm starobylým pozůstatkům wěku maurického ubjrati hodlám. On mi wšemožně aumysl wywrátiti se přičinil, brzy polednj wedro, brzy unawenj mé po cestě předstjrage; wida wšak, že ustaupiti nechci, hlawau wrtě wůli mé se podrobil. Ten se ku konci chýlil, když gsme se dali na cestu. Pedrillo w oděwu andaluském, plášťjk mage přes rameno přehozený a dolu na lepjku upewněnau, statně wykračowal. Gá byl w lehounkém letnjm šatě, a široký klobauk mě přihodně před žhawým geště slunecm chránil, ačkoli to w měsjci unoru, odpoledne o čtyrech hodinách bylo. Pedrillowo zpečowánj se bylo mne k prozřetelnosti dohnalo; i schowal gsem do kapes dwě dobré bambitky. Wywinuwše se z auzkých, špinawých ulic, weškrze ráz maurického půwodu nesaucjch, dostali gsme se konečně pod šjré nebe, procházeli skwostné zahrady, bohatá žitniště a wesele winohrady, táhnaucj se až k pahorkům, kdežto se oranže a gablka lesknau.

Z náramných až dosawáde zřjcenin a lauzelná gest kolem wyhljdka.— — Nejkonci opogen prolézal gsem zbořeniště, a radost moge i uprjmně do Pedrilla potonula.

Posadil gsem se na weliký kámen, chtěge gednu z neypůwabněgšjch kragin wykresliti, gežto se tu gakoby kauzelný čalaun před mýma očima rozprostjrala. Pedrillu gsem welel, aby se zatjm w blizkém lesjku po šťawnatém owoci ohlédnul. Tak tu asi čtwrt hodiny o samotě sedě ucjtil gsem, že mi někdo na rameno zaťukal, a obrátiw se neypodkonalegaň; twář zatrowškau gsem za sebau uhljdal. Byla postawa w širokém plášti zahalena, na hlawě mage široký, otřený klobauk, lewici položenau na mém rameně. I nenechali mě chlap dlauho w negistotě stran swé žádosti, táhagjcj se mého měšce. Pokogně sáhnul gsem do kapsy, kde

bambitky wězely, pozorně natáhnul kohautek, a wyſkočiw, několik kroků před lupiče se zbranj gſem ſe poſtawil; on pak ani ſe nepohna, s auſměchem na huſtý, ljbě páchnaucj keř ukázal, odkudž gſem s uſtrnutjm dwě dlauhé ručnice ſpatřil čjhati. Tu nebylo na obranu déle pomyſſlenj, a protož gſem ſe i s měſſcem wytaſil a chlapu geg odewzdal. Ten pak ſe welmi naiwně domeyſſlel, žeby neſluſſné bylo, kdyby mými bambitkami pohrdnul, geſſto gſem mu ge darem podáwal, a protož i ty za pás zaſtrčil. S těžj gſem mappu a ſwé pantalony uchránil, neboť klobauk, koſſili, kazagku a ſſle nalezal welmi pohodlné para mys hermanos y mé, pro ſwé bratry a ſebe, gak ſe wygádřiti ráčil. A když poſléze i s mýma punčochama a ſtřewicema ſe ſeznámil, co neyzdwořilegi ſe poraučel: Quedaré siempre agradecilo à sus favores (wždy waſſjm ſluhau zůſtanu za waſſj laſkawoſt) — dobrau radu mi přitom dáwage, abych ſe w zřjceninách dlauho giž nezdržowal, gelikož na wečer i několik giných přátel geho ſe tu ſcházjwá, a ti žeby ſe na mne třeba rozhněwali, kdyby mě genom w kalhotech nalezli.

Sotwa ſe poněkud z překwapenj probraw, ſpatřil gſem přilézati Pedrilla a přináſſeti lahodná gablka. Weſele ſi prozpěwowal; ale gakž uleknutj geho popſati, an mě w tak wětrném obleku mezi rozházeným nářadjm k reyſowánj uwiděl! Uſta mu otewřena zůſtala, až pak hlaſitým zwolánjm oddechu ſi opatřil. „Oh dolor! mi povre senor! mira que infamia!" gakoby praud z uſt mu běželo, ſotwa mi dadauc k ſlowu přigiti. Když gſem mu ale poſléze několika ſlowy celau přjhodu powěděl, byloť gakoby mu náhle něco napadlo, a wyptaw ſe, kterau ſtranau lupiči byli zmizeli, welikými ſkoky ſe mi z očj ztratil.

Chowánj geho pochopiti gſem nemohl, neboťby co zſſilenec byl gednal, chtěge ſnad s lupiči zápaſiti; a mimo to gſem mu byl o celé přjhodě gen ſe ſmjchem powěděl, geſſto mě dobrá myſl w žádné přjpadnoſti neopauſſtj. Předſewzal gſem toliko, že podruhé opatrněgſſjm budu, a gelikož nynj wěc k naprawenj nebyla, sbjral a shledáwal gſem po zemi rozházené papjry. Tu nagednau opět kroky zaſlechnu, a obrátiw ſe, Pedrilla s laupežnjkem nawraceti ſe widjm, za njmž i tak řečené bratry geho s gakauſi oſtýchawoſtj, ano báznj kráčeli. Pedrillo ke mně přiſkočiw, poſſeptal mi, abych ſi co možná bez rozpaků, ba i pánowitě počjnal, a otočiw ſe opět k laupežnjku řekl: „Pane Alemane, tuto wám uwádjm pana Ferdinanda Karla de Ponce, gemuž náramně ljto, že neydražſſjho přjtele po wſſech končinách powěſtného a nepřemoži telného Dona José nepoznal a neuctil; i protož proſ za odpuſſtěnj, a ke wſſem ſlužbám ſe ochotně nabjzj. A s těmito ſlowy položilť i mé pokradené wěci n zemi; lupič pak ſe nutil, aby něgakau wýmluwu wygektal. J mělť gſem co dělati, abych ſe při té cel hře ſmjchu udržel. Muſelť gſem na začátku hráti n rozhněwaného, až pak poſléze pokorau a oddanoſt gakoby obměkčen, winu gſem prominul a odpuſtil.

Pedrillo mi nynj přiſtrogiti ſe pomáhal, gá pa žjžeň ſladkými oranžemi a lahwicj dobrého wjna zaháněl; a mage do ſytoſti, zbytky banditům gſem poſkytnul, načež ſe zaſmuſſilé až doſawad gich twář powygaſnily. Začaliť chlapjci žwatlati a wtipy prohazowati, a když gſem gim řekl, žebych podobu gic rád wykreſlil, welmi ochotnými ſe proukázali. Poſadili ſe na zemi, a bezſtaroſtně karty wytáhnuwſſ hráti začali, což mi k zhotowenj obrázku nemálo proſpělo. Když gſem byl dokreſlil a weſpolek gſme ſe n ceſtu chyſtali, zwali mě ti ſſelmowé, abych ge w krčm gegich nawſſtjwil, tam že geſſtě giných poctiwých gonáků poznám.

Na ceſtě dozwěděl gſem ſe od Pedrilla o přjčin té náhlé proměny w chowánj lupičůw. Byltě ſe toti mladjk byſtrý domyſlil, že chlapi, genž tak wljdně o m polehčenj ſe byli poſtarali, k rotě neyprwněgſſjho wůdce ladronů w Andaluſii, Dona José, náležegj, a za přjčinau dělenj až poſud w zřjceninách ſe zdržugj. Wůdc byl wſſak za čaſů, když geg králowſké wogſko těſn obkljčilo, znamenité ſlužby učinil, začež mu tento znamenj giſté powěděl, pro které ſe při ſwém obchodu zborů geho ſtrachowati muſel. W podzemnjm ſklepenj byl i ſſťaſtně lupiče geſſtě doſtihnul, a bagkau o mém přátelſtwj s wůdcem tak ge zaſtraſſil, že geg ſami proſili, aby mě udobřil. — J muſelť gſem upřjmného mladjka obegmauti, a aumyſl můg, že geg do ſlužby přigmu, cele we mně uzrál.

Několik dnj na to tázal ſe mě Pedrillo, zdalibych neznámého ochrance ſwého poznati netaužil; on prý ſe mé přjhodě a mému wyſwobozenj ſrdečně byl zaſmál. S radoſtj gſem nabjdnutj Pedrillowo přigal, a když ſe bylo ſetmělo, wedl mě mnohými ulicemi do poſtrannj krčmy. Tmawým nádwořjm tapagice, konečně k welkým, hrubým dweřjm gſme ſe doſtali a gimi gako do něgaké ſtodoly wkročili; neb podlaha byla gako na mlatě utlapaná hljna, ſtropu nebylo, nýbrž nad hlawau ſe krowy a pokrytj wznáſſelo, ſtěny pak ani ohozeny nebyly.

Při wkročenj po prawé i lewé ruce daleké prostory gsem uwiděl, kdež rudá záře několik mezků ozařowala. Chceš tu na holé zemi hotel. U náramného kulatého stolu sedělo šest ohromných mužských postaw, magjcjch před sebau nesmjrnau misu zde obyčegných gjdlj. Nad ohněm wisel pak geště na řetěze měděný kotel, w němž cosi wřelo a klokotalo, genž dle zápachu z kuchyně Makbethowých čarodějnic pocházeti se zdálo. Ke wšemu tomu přihljžela a škaumala dobře u gizel ženština s kahancem, gežto se ďáblowé prababě podobala, a magic dowršiti mjru kuchařského uměnj w Španělsjch, napořád olege z kahance do kotle uljwala, čjmž owšem gjdlo weliké lahodnosti nabyti muselo.

Několik kroků opodál, na malé lawičce, seděl muž a kauřil cigarro. U nohau geho několik štjhlých chrtů leželo. Když gsme se bljžili, wstal a welmi zdwořile mě pozdrawil, z čehož gsem saudil, že nás Don José wjtal. Gestiť to muž pěkně zrostlý, prostředně wysoký, snědých, aneb snědých a gizwami pokrytých twáři; černé oči geho leskly se lstj a obezřetnostj, a okolo rtů napořád auiměšek gakýsi pohrawá. Gest welmi zdwořilých mrawů, a krásný, bohatý šat andaluský welmi ozdobně mu sluší; neb totiž zaširáwaný klobauk se širokým okragem, pod njm hedbáwnau, až na záda padagjcj pederillu — ivi — modrau, stříbrem wyšjwanau sammetowau kazagku až se sítem knoflíků, portami lemowanau čerwenau westu, takowé spodky a pas, konečně pak plášťjk z nejpřednějšjho anglického sukna. — Zbraně neměl, krom pěkné dyky na leytku.

Brzo gsme se w upřjmný howor pustili. Don José kázal dobrého wjna přinesti a wyprawowal mi, gak byl dřjwe u wogjště slaužil, napořád ale opomjgen a zanedbáwán, i wěčnau wálkau zchudlý nynějšjho žiwobytj se uchopil. I žádal gsem geg, aby mi k wyobrazenj pojeděl, což mu owšem lichotilo; radil wšak, abych to na mjsto bezpečněgšj odložil, gelikož mu nynj těžké po stopách slidegi.

Nežli gsme se rozlaučili, scénu gsem uwiděl, kteráž mi žiwý obraz prchliwého hněwu andaluského poskytla. Mezi oněmi šesti okolo stolu, kdežto gsem i swé přátely od nedáwna poznal, geden náhle se wzchopiw, nožem po druhu protěgšjm wztekle se rozehnal. Ten owšem se ráně šťastně uhnul; wšakby nynj zagisté krwe prolitj bylo powstalo, kdyby nebyl Don José, gemuž neobmezenau wážnost wzdáwagi, mezi ně kročiw, tak přjsně ge pokáral, že wůbec ticho nastalo. Hlas geho nabyl zwučnosti, oči gakoby žhawé uhlj se mu kaulely, a patrně zděšenj banditů gewilo, že pán gich sebau zahráwati nedá. I zwěděl gsem pak, že si dwa gjž obstarawna dobré si nepřáli, nynj ale že se geden pokaušel druhého smjřiti, a že geg wyzwal, aby se s njm napil; ten ale ze wybjzenjm geho pohrdnul, načež onen wšak přece sklenici do půli wyprázdniw, gakž to obyčeg žádá, geště gednau ruku mu podáwal; an tjm druhý ale opět opowrhnul, byla to patrná urážka, za gakowau se zde urážený zawražděnjm odpůrce mstj. Dona José důtkliwé kázanj a domluwy přece wšak druhého k rozumu přiwedly, a tak by se pak z obau — po usmjřenj — napilj stali nejlepšj přátelé.

(Dokončenj.)

Čas a duch lidský.

W hrabstwj kornwalském nedáwno gistý Angličan dům wystawěti dal, gemuž oheň ani toho nejmenšjho uškoditi nemůže. I nábytek w něm giwlu tomu na odpor postawiti se může, kromě ubrusů a peřin. Krow a dwéře gsau z litého železa, podlaha gest we wšech pokogjch z mramoru, čalauny po stěnách z leštěného ze tenaunkého plechu, stropy ze sádry (hypsu), záclony u oken z nastřjbřené kowowé tkaniny, a stoly buďto z kutého železa anebo z pozlacené mědi. Geště ubrusy a powlaky na peřiny z asbestu by se zhotowiti mohly, a oheň by ani té nejmenšj potrawy w domě tom nenalezl. — Diwadelnj nowiny to za neslýchanau lež prohlásily. Možná ale také, že to lež nenj. Co wšak na tom? Kdyby wětšj a patrněgšj lži tištěny nebyly, než tato (snad prawda), nebylaby wjra w welegných listech o prawdu takowá nauze, gako zhusta bywá. Proč ale nadřečené nowiny práwě na časopis »Europa« tak zborka si wzaly a bodkem wyplowánjm do we lži stíhati chtěgj, gest giná otázka. Proč práwě Europu, an tuto zprávu w mnoha giných časopisech nalezáme? Či magj na ni tak přjliš o kopce? Blaze Europě, gestli to gegj gediná wada! a blaze nadgmenowaným nowinám, nemiegjli často: mea culpa! zwolati.

—j—

Před nedáwnjm časem děla se w Pařjži pamětihodná zkauška. Wšelikdo wj, gak se penjze bigj; čjm méně wšak powědomo, že způsob téhož bitj, nástroge a djlo, až dosawad welmi nezpůsobné gest. W gižnj Americe, u prostřed krage naplněného sopkami a zlatými doly, nacházi se mladá republika, nemagjcj až podnes žádných peněz. I poslala plnomocnjka do Francauzska,

aby párowý strog k raženj piastru obgednal, a tuť se pařjžsstj mechanikowé nagednau nuceni býti widěli, pro Bolivii djlo podniknauti, gakéžby pro wlastnj otčinu snad gesstě dlauho nebyli začali. Strog zhotowený byl u přjtomnosti wybrané společnosti zkaussen, a gakkoliw slabssj pružka gakási párowau silau pukla, předce žádná nehoda wětssj se nestala, a brzyť se opět, po malé oprawě, w zkaussenj pokračowati bude.

W Bostonu wynalezl gistý učený muž po dlauhém skaumánj a zkaussenj, že křjdla na způsob letadel nedopýrowých neylépe se hodj, gimižby se člowěk do powětřj powznesl.

We wápenné wodě, w njž i důstatečná mjra sanitru rozpusstěna, knoty namáčeti, welmi prospjwá, že swjčky dobře hořj. Musj wssak namáčené knoty dřjwe dobře opět uschnauti, nežli se na ně loge nalege.

Dennj kronika.

Dwě osoby z rodu neywyšssjho nynj staw umělecký zdobj: Princezna Augusta, gakož chwálená dramatická básnjřka (weselohra »der Oheim« za pohostinského hránj p. Pauli také na zdegssjm diwadle se prowozowala) a princezna Marie, dcera krále francauzského, Ludwjka Filipa, gakož wýborná sochařka. Této pak otec nedowoluge, aby wýtwory swoge weřegně na odiw stawěla, an prý se tjm neylépe ussřepačným usudkům ubránj.

W dilettanském diwadle w palácu Castellanském, o němž gsme giž dwakrát w těchto listech zmjnku učinili, gsau wlastně dwě společnosti, gedna wéwodkyně Abranteský, a druhá panj Žofie Gayowé. Neyznamenitěgssj spisowatelowé, básnjci a umělci pařjžsstj býwagj tam shromážděni. Powěstný Michelot, aud diwadla »Theatre français,« řjdj při zkausskách a někdy také spolu hrage. Tak na přjklad představowal gednau, práwě když společnost panj Gayowé hrála, služebnjka, kterýž pauze list odewzdati má. — Toť se předce horliwostj a láskau k uměnj nazwati může, a mnohý dilettant i herec by si geg za přjklad wzjti mohl!

W Sierře Leoně, wyprawuge gistý cestowatel, gen gedinká prý swobodná ženská gest! Gestli se pan cestowatel w počtu nezmeylil, mohlaby tam snad mnohá djwka cestowánjm swého sstěstj zkusiti.

Wěgjře přicházegj u krásného pohlawj opět do módy, gakož se i wůbec každá skoro móda po čase opět obnowuge. Zhotowowánjm wěgjřů zanássj se we Francii přes 4000 dělnjků.

Geden z neybohatssjch anglických kapitalistů, gménem James Wood, 50 millionů louisd'orů po sobě zanechal, gežto 5ti osobám odkázal. — Ten uměl hospodařiti!

Dne 7. čerwence u Řjmanů býwala slawnost služebných ženssťin, aneb ginak Kaprotiny nazwaná. Negenom paničkám, gimž Řjm za swé oswobozenj měl co děkowati, ale i služkám prokazowalo potomstwo čest, proteže gedenkráte zmužilau odhodlanostj služky záhuba od města odwrácena byla. Byla slawnost ta důkazem, že Řjmané na rozdjl stawů zapomjnali, kdykoliw se o hrdinském, wlasti prospěšném skutku gednalo. Když totiž za prwnjch dob Řjm nebyl gesstě swau wládu daleko rozssjřil, a Latinsstj ondy přjmo až ku branám se přihnali, požadugjce dcer římských od Řjmanů za manželky, hrozjce, že, nestane-li se gim po wůli, mocnau a brannau rukau gich sobě wydobudau, Řjmané ge ale s prosbau zkrátka odmrsstili: ponawrhla gistá služka, gménem Tutela, řjmskému senátu, aby gi gesstě s několika služkami w oděwu řjmských panen za město do leženj Latinského poslali, pak že mjnj Řjmanům dáti znamenj, kterau chwjliby Řjmané mohli neylépe nepřjtele přepadnauti. Ponawrženj to se přigalo. Tutela si sama wywolila djwky, kteréby s nj k nepřátelům se odebraly, a ssla s nimi krásně ozdobena do leženj. Latinsstj, neznamenagjce podwod, dlauho do noci weselili se wjnem, až se gich napotom spánj zmocnilo. Rychle uschowaly služky wsseckü zbraň nepřátelskau; Tutela wylezla na fjkowý strom blјže tábora, dáwagjc odtud rozžatau pochodnj znamenj, že giž čas. Řjmané wyhrnuwsse se z města, snadno zwjtězili. Otrokyně wssak, gež tento hrdinský skutek byly wywedly, nesměly nikdy wjce ssaty otrocké obléknauti, nýbrž musily nositi ty, we kterých s takowau zmužilostj se byly do leženj nepřátelského pustily. Přitom také okamžitě byly na swobodu propusstěny, a gedněkaždé znamenité wěno z weřegné pokladnice uděleno. Na památku této udalosti se ročně slawila slawnost, kterauž od onoho fjkowého stromu Kaprotiny nazwali; nebo w latině se gmenuge fjk »caprificus.« — I Juno měla přjgměnj od toho stromu Kaprotina, a gj obětowaly paničky se služkami pod fjkem mléko aneb bjlau sstáwu, tekaucj ze stromu tohoto. Ale služkám byl den tento zwlásstě zaswěcen. Ozdobeny wsselikerým sperkem procházely se po městě, dorážegjc gakoby se zbranj na wsseckу, s kterými se setkaly. Konečně se posadily k obědu pod fjkowé stromy, nad nimi se klenaucj.

[1806.] Benediktýni wolili opata w klássteře braunowském, při kterémž wolenj za opata kláštera březnowského u Prahy a braunowského zwolen byl se 27ti hlasy důstogný p. Fortunát Böhm, kněz klásstera Wahlstatt nazwaného, we Slezsku. — Blјže klásstera tohoto swedla se roku 1241 powěstná bitwa mezi křesťany a Tatary. Otmar, opat březnowský, zakaupil mjsto to s milostiwým powolenjm cjsaře Leopolda I., a přiwtělil ge r. 1703 klássteru březnowskému. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 28té. 3ᵗ r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w liliowé ulici, čjslo 948, k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gedna Wlastenská přjloha přikladá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. autadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

14ᵗᵒ července] [1836.

Odstup zpotwořilj, hrysku wyhjralj!
— — služba si twau přjsně zakázala,
Sláwau též pohrdá z twé ruky Sláwia.
M. Klácel.

Wězeň w nowé wěži.

(Pokračowánj.)

Zwědawě upřel umjragjcj rytjř oči zakalené na ostawu neznámau, a pak rukau pokynul mimostogjm, aby se odstranili z komnaty. J stalo se dle geho wůle.

Rychlým krokem, oče zrakoma planaucjma, přiblj-l se nynj paustewnjk k loži, a zastawil se u nohau umjragjcjho, ani oka z něho nespustiw; podobal se hadu, o němž powěst prawj, že pauhým pohledem kořist swau, gakoby gedowatau střelau, usmrcuge. — Ticho trwalo w komnatě.

„Co mi neseš, muži nábožný?" gal se posléze hadu pán mluwiti, nemoha déle bez nelibosti zraku odawého snésti. „Prawenoť, že mi tagemstwj obgewiti máš. Mluw tedy, dokud ucho schopné slowa twoge pogmauti, a mysl gasná gich uwážiti; neboť citjm — dlauho zde trwánj mého giž nebude."

„Tušjš opprawdu?" zasýpal paustewnjk tak pronikawě, že slowa geho gako šjp slabá prsa nemocného regela. „Zawánj nj tedy blizký hrob? O gen seber duch a mysl — neboť nesmjš gesstě tu schránku marnau ze sebe shoditi, nesmjš — dokud gá z nj dussi hrůzau newyssstwu! Nepamatugeš se na Milostawu?" —

„Ustup, wyslanče škodliwých pekel!" bědowal ša-e na loži. „Utěchu daufal gsem we twé zpráwě nagiti — ale rozsawa twá ge zalkssenj ďábelské — zaufalstwjm naplňugeš prsa w pokánj zdeslelá!"

„O gen skubrey — skubrey! To ge rytsan uchu mému lahodná! To ge chwjle, po které gsem žjznil dwadcet plných let — to ge chwjle pomsty, kterau gsem ti gednau pohrozil. Gj, neznáš wjce Bozecha?! — Ljp se na mne podjwey!"

S temným zkřiknutjm trhl sebau rytjř nemocný; hrůza njm zatřásla; hlawa mu klesla na podussku nazpět, a gakoby strassidle se bál spatřiti, oběma rukama ssinalé twáře si přikrýwal.

„Zalykáš před kletbau?" gečel cizinec ukrutný — a slowa geho zněla napořád tjm strassněgi, an se tagemný aujmech ďáblům sssěla. „Ukrýwáš se před zlým swědomjm?"

Umjragjcj poněkud se wztýčil.

„Před zlým swědomjm?" opětowal. — „Za dwadcet let gsem přemáhlený skutek dobrotinjm, postem a modlitbau nahradil — umlklo swědomj, a s pewnau wjrau w boží smilowánj kráčjm k wěčnosti. W mjru žiwým s Bohem i se swým swědomjm — chceš-li to byti ukrutněgsj těchto dwau saudců přjsné káranj — ? Podey mi ruku — podey —"

Ale paustewnjk mu ruku, an gi po něm negistěgsj dychtiwě wztahowal — newljdně odmrsstil.

„Co mně do twých dwadcet let — a do twého swědomj?" řekl. „Myslj-li, že gsi neprawě trpěl, an

tě po dwadcet let hryzl ten gesstěr hladowý? Čili myslíš, že gsem gá zatjm rozkossjm se wálel na prsau? Wiz tuto lebku — a toto čelo wráskowaté, tyto twáře wysmahlé — ty dlauhé nehty, rozcuchaný waus — a ten hrubý ssat — to wssecko wiz, a počiť na posilu do wěčnosti, co gsem w mrazu, w parnu, na wětru a dessti musel snássetí, an ty gsi w zlato se obláčel a medem usta sladjwal."

„Pro wěčný Bůh a sprawedliwau odplatu zlého i dobrého — w niž oba wěřjme — zadrž!" upěl nemocný a ruce gako w křečjch před paustewnjkem prosebně sepjnal. „Wyprázdnil gsem až na dno čjssi hořkostj — podey mi na cestu dalekau, po njž i snad sám brzo bráti se budeš — podey mi smjřenjm posilugjcjho osladu — odpusť, odpusť, Božechu!" —

„Gá negsem, gehož gsi dwadcet let wzýwal a prosil za odpusstěnj — gá chci, abys possel w hořkostech — a protož poslechni a zaufey. Netoliko swoge audy gsem dwadcet let bjdau a strastmi trýznil, ale i twého sstěpu kořeny gsem pomstau podrýwal — a ta gediná myssléņka mě na pustinách sjlila, že tě na loži smrtelném w zaufalstwj uwrhnu. Pro koho gsi činil dobrodinj, slawný rytjři? — za koho gsi se postil a činil pokánj? Hnáty twé tu w rakew uloži, muži nábožný — a s tebau na hradě tomto poslednj ratolest domu Ploskowského. Nemáš syna — nýbrž genom dědice! Adama, gehož synem gsi nazýwal, ge syn můg, tobě podstrčený! Dítě twé ge w rukau twých; krew žiwota twého po dwadcet let w rukau mých — můg syn na twůg statek dosedne — dítě twoge w bjdě wychowáno, w bjdě zahyne."

„Wrahu, laupežnjku — ljtý drawče!" rozkřiknul se stařec umjragjcj, i bylot s hrůzau hleděti, an gjm bauře w otcowských prsau powzbuzená zmjtala. Chtěl i na lid zwolati, ale mstitelný duch geho tomu zabránil.

„Mlč, gako gá gsem musel mlčeti, a lehni, gakož gá gsem musel ljhati! Žádný nesmj při tobě státi w poslednjm zápasu, žádný tobě pot smrtelný stjrati — na tu službu gá sám se těssil dwadcet let! Gá ti oči zatlačjm — a weselau pjseň o twém synu při tom zazpjwám. Gá ho žjznj, hladem trápil — trýznil službau otrockau — gako zwjře bez poznánj Boha wyrostl — na swětě neplatný ge kůť — ztracen na wěky!"

„Zlořečenče!" zařičel w smrtelném chrapotu k smrti pracugjcj rytjř, a na polo se wzchopil na loži. Byloť to poslednj zaplameněnj zhasjnagjcj lampy — strassliwé podjwánj na zmodralau, wyzáblau postawu, žiwého kostliwce, an s wysokým potem na čele, s pěnau na rtech, s očima we slaup obrácenýma, w bjlém rausse se pozdwihl, gakoby zůřiwě byl chtěl na toho ďábl[...] w podobě lidské padnauti. — „Zlořečenče!" řičel [...] „kletba umjragjcjho tě stjhey do — —"

Ale dále domluwiti nemohl, neboť geg paustewn[...] za prsa uchwátil a silnau ranau na lože opět překoti[...] A gako hladowý tygr za prsa geg držel rukau zaťata[...] s pekelným plesem djwage se poslednjmu žiwota [...] smrtj zápasu. — Prchlť žiwot ze starce.

Tesklé ticho rozložilo se opět w komnatě. Ga[...]koby wjtězným okem djwal se Božech gesstě chwjli n[...] zsinalý mrtwol, potom mu sseptem slowa z ust wy[...]klauzla: „Dobrau noc!" — W tom wrzly dwéře, a [...] komnaty wstaupili netrpěliwě čekagjcj přátelé. Byl[...] poněkud wássniwau rozprawku w ložnici pánowě za[...]slechli; ale ticho na to nastalé ge wjce zděsilo, než dř[...]we gednotliwé zwuky, gežto se gim až k uchu donesl[...]

Ruce rychle na prsau křjžem složiw, nepohnut[...] gako w hlubokých modlitbách, stál paustewnjk u lože, [...] se přibljžili přátelé. „Otče — bratře — pane!" zwola[...] zděssenj, spatřiwsse pána hradu bez wssj známky žiwot[...] na loži ležeti, a hořekugjce obklopili drahau mrtwol[...]

„Odessel k Pánu," wzdychnul paustewnjk, nábož[...] oči k nebesům pozdwihna, „kdež orodowati bude př[...] trůnem wěčným za nás, opusstěné na zemi. Posledn[...] požehnánj swým milým usty mými posjlá!"

Při tom ruce swé nad přjtomnými wztáhl, [...] byli kolem lože poklekli, a wážným krokem pak z k[...]mnaty se ubjral, aniž geg kdo zastawowal, gelikož b[...]lest každého nowau silau přemohla. — Za chwjli na [...] zněl zwonek w kapli hradnj umjráčkem pánu Pl[...]skowskému. Wausatj a gizwami pokrytj zbrognossi [...] náhradj utjrali si slzy z mužných twářj, a ze wssech [...] znělo zagjkawé: „Bůh mu deyž lehké odpočinutj —!"

4.

Den zwal kraginu — newěstu swau — k odpoč[...]nutj, a oba se rděly ruměncem panenským.

Za wsj, na pahorku mezi hustým křowjm, p[...] sladce dýchagjcj ljpau, ležel Prokop z lesnj pausstě, [...] gakoby u widěnj djwal se k nebesům w zářj wečer[...] planaucjm. Libý wětýřek zahráwal lupenjm — [...] bljzku zněl zwonek z hradnj kaple — kolem usedag[...] ptactwo ljbezně sstěbetalo: i bylť to rozkossný weč[...] gakož bylo spanilé gitro, a ginochu medwědobigci, [...] byl wečerů pěkných ztráwil pod ssirým nebem, w ž[...]dném kochati se nebylo gako dnes. Snad že i upam[...]towánj na celý dnessnj den — ty rozmanité ukazy [...] přjhody k tomu napomáhaly.

[Pokračowánj.]

Malaga.

[Dokončenj.]

Nedáwno gsem w známost wessel s osobau welni zagjmawau. — Seděl gsem w kawjrně, kdežto nowin chtěge si dlauhau chwjli zahnati. Tu přistaupil (m)ladjk asi pět- aneb osmmecitmaletý. Bylt postawy tak obyčeg malé, takže ni stegnau mjrau pozornost (p)ůsobil, gako giný zrůstem welikým. Ale auky geho byly přitom wesměs tak něžné twárnosti, že gich (p)rowrnost nemilého pohledu nepůsobila. Černé oči, (p)lná waustka, pewný krok, gakož i pohybowánj geho (pro)gewilo, že do sebe nic ženštilého nemá. — Posadili se blízko u mne, a w kratkém čase octnuli gsme se w ho(ř)ewé rozprawce. Něco mě k němu wábilo, co gsem (s)ám wyslowiti neuměl. I wšickni přjtomnj k Isidoru Perdo s uctiwostj se chowali, a patrně se wětegná (t)ato přjzeň wjce na duchu geho, nežli na auřadu zakládala, ačkoliw i dosti znamenité místo u zemského (ř)jzenj zagjmá a sangre azala čili modrá krew geho (ž)ilami praudj — t. g. z welmi starožitné rodiny pochází. (B)rzcě gsem shledal, že dlauhý čas na cestách — we Francii, Wlassjch i Německé říssi ztrawil. Radost geho byla weliká, když uslyssel, že malíř gsem a z ohledu uměleckého wlasti geho putugi. I hned mě do (p)řjbytku swého zwal, kdež také sbjrku obrazů — a (t)o kusu welmi pěkných — měl, a gelikož přátelstwj (l)ičim tak rychle se neuzawjrá, gako stegným citem a (l)áskau k uměnj, brzo se dusse nasse tužegi k sobě při(p)inowaly. We společnosti Isidorowě mnohý den mi (l)ibezně uplynul. On mě se wssemi starobylostmi po (m)ěstě seznámil, i nebylo tu řjkage ničeho wjce, gežto (b)y zwědawost mau bylo wzbudilo.

„W krásách minulosti nakochali gsme se nynj do(s)yta," řekl tu gednoho dne ke mně; „i budeť potřeba, (my)sl nynj také w přjtomnosti, w krásné žiwosti zotawiti. (P)ůgdeme spolu. Doufámť, že očinky senory Isabelly (l)edowau kůru kol srdce wassého rozhřegj."

I umluwilit gsme se tedy na procházku a na(w)sstjwenj wenkowského letohrádku pana E.... Gest (bo)hatý winař, takořka pořád na cestách a giž bezky (p)ři letech; mladá geho panj ale, kterauž mezi nej(p)řewněgssj králetinky w Malace počjtagj, zwolila si (s)enora Isidora za Cortejo, kterýž tu wlastně práw manželských užjwá. Tady, gakož i wětssim djlem w (j)ižných Španěljch panuge obyčeg, že giž děti zasnu(b)ugi; a gelikož takowé manželstwj bez obapolné ná(k)lonnosti se uzawjrá, i bez lásky zůstawá: obě strany najwjce mlčky se shodnau, že w gakémsi oklamánj — aneb rozwedenj, ač i pospolu, žiwot powedau, a toť gest nejhlawněgssj přjčina oněch swobodných mrawů, gimž se tu obzwlásstě Angličané diwj.

Byloť přjgemné odpoledne, když gsme se z města wypravili, gedauce na usslechtilých andaluských konjch. Můg Pedro gel s námi i se psem mým. Dlažba a auzké stezky kraují se z města k horám, kteréž gsme čas po čase zástup oslů potkáwali, nesaucjch wjno do města. Někdy gich i sto kusů bylo. Pro úzké cesty zwlásstnjho pořádku sstjti se mušj, a učeliwost těch zwjřat nemalo k tomu pospjwá. Po předu gde totiž geden z těch dobromyslných oslů, a tak ge wycwičen, že žádného druhů swých před sebe nepustj. Když na rozcestj přjgde a newj kudy kam, stanj zůstane, i wssickni ostatnj se zastawj. Honcj, zpozorowaw přjčinu takowého zastawenj, rychle na místo wyjede, odkudž osla uwidj, a wolá naň swým obyčegným „calloo!" načež milé zwjře na gednu z cest se pustj; nenj-li prawá, zawznj calloo! poznowu — a zwjřecj ten wůdce tak dlauho o dalssj cestu se pokaussj, až geg nowé a nowé calloo na prawau přiwede.

Konečně gsme k letohradu dogeli. Ležjť w rozkossné kragině, okauzlugjcj pohled na zem a na moře poskytugjc, gakoby potopen w gezeře wonného zápachu, wyplýwagjcjho z hognosti kwetaucjch stromů mandlowých a pomerančowých. Bylť to gakoby rodissné auto-čisstě lásky, stwořené gen pro dny blaženj: tjm pohodlněgi mohli tu wssak i gedowatj gessteřowé, newěra a zrada, sjdliti.

Služebnjci nás i hned uwjtali a koně nasse obstarali. Zdáloť se, gakoby nás byli giž očekáwali. Sirokým dwauřadjm stinných [illegible] ubjrali gsme se k hlawnjmu stawenj, před njmžto se gesstě prostranstwj nalezalo, kdež u prostřed weliký wodomet gakoby dessťowým prachem libezný chládek wůkol působil, a kdež kolem gemčiný pořeďy čarau negkrásněgssjch kwětin se zardjwal. Rozkossj opogen přistaupil gsem s přjtelem k panj domácj. Sedela na přjčjni u prostřed ženské čeledi, a když gsme wstaupili, s takowau libodnostj nás uwjtala, že gsem gi w duchu i pro wnady i způsoby přednost dal přede wssemi ženssttinami w Malace. Isidor mě co uměice uwáděl, a gá použil přjležitosti, že gsem gi za wljdné přigmutj kwjtkem nazwal po wenkerých sadech gegjch nepřirownategssjm. Nepozorowal gsem, žeby se byla slowy mými pohorssila. Podalyť se nám sedadla a pochautky. Brzo na to přissle gesstě několik paniček a pánů; a wssak zá-

bawa naſſe tjm ani doſt málo ſe nepřekazila, ba i gakéſi newázanoſti doſtihla, gakaužby u nás owſſem nemjrnau ſwobodau pogmenowali. W rukau ženſkých bez uſtání wěgjře ſe pohybowaly, a tato němá rozprávka tak ge zábawná, že tu lze we ſpolečnoſti býti, ani ſlowa nemluwiti a předce dobře ſe bawiti.

Když ſe wečerem ljbezný chládek po ſadech rozhoſtil, přikročilo ſe k fortepianu a kytarám. Paničky a páni zazpjwali několik welmi kráſných pjſnj, a tu ſe mi přjležitoſt naſkytla, zběhloſti Andaluſianů w hudbě i zpěwu ſe podiwiti. Na to wſſak i mě žádali, abych něgaké německé pjſně zazpjwal.

I zpjwal gſem pjſeň, ani newjm, gak mi napadla, kdež o tagném taużenj a ſladkém sněnj řeč geſt, a náhodau ſeděl gſem práwě proti panj E...owé, tak že gſem ſe gj do očj djwati muſel. Zrakowé gegj potkáwali ſe s mými tak plamenně a pronikawě, že mi auzko bylo. Sotwa že gſem dokončil, nedali mi pokoge, až gſem pjſeň, gak ſe gen dalo, w gazyku ſſpanělſkém opakowal. Panj E...owá ſtala ſe od té chwjle tak přjwětiwau a měla ſe ke mně laſkawě, i proſila o pjſeň a nápěw tak gemně, že gſem w nemalé rozpaky ſtran přjtele ſwého upadal. Čeho ſe muſel o mně domeyſſleti? Nemuſel-li mě za ruſſitele ſſtěſtj ſwého pokládati? Nadarmo gſem ſe wſſak žárliwoſti geho ſtrachowal; on ſe mi geſſtě poſmjwal a žerty prohazowal, že gſem ſi panj E...owau tak brzce naklonil. Nynj gſem řjkage giž ani ſtánj neměl. Poſadil gſem ſe opět k fortepianu, a chtěge mrzutoſt zapuditi, lehké wjdeňſké tance hráti gſem začal. I podařilo ſe; také we ſpolečnoſti wſſecko obžiwlo. Začalo ſe tancowati, gá pak přjležitoſti použiw, napořád za hráče gſem ſe nabjzel, ačkoli ſkoro žádný o tom ani ſlyſſeti nechtěl, a gá s tjží gen na mjſtě ſwém obſtál. Naſſe haupawé a gallopy tu málokde uwidj; gen Anglická a tak nazwaný Contra gſau zde z tanců ginokragnjch w obyčegi. Tu, milý Bůh wj gak, Iſidoru napadlo, že naſſe haupawé až do nebes wychwalowati začal, geſſto ge byl we Wjdni widjwal, a wzaw mě za ruku, k Iſabelle mě dowedl, wſſechny oſtatnj přitom žádage, by mi domluwili, abych gim s panj domácj haupawau zatančil. Na to s třemi ſkoky opět u klawjru ſe octnul a hráti začal. Nechtěl-li gſem nezdwořilým býti, muſel gſem do kyſelého kauſnauti. Iſabellu byl giž dáwno Iſidor w naſſich tancjch wycwičil; gakoby wětýrek po mém boku ſe wznáſſela — mně wſſak byl tanec předce neytrapněgſſjm, gaký gſem kdy tancowal. Cjtil gſem, že každým otočenjm plamen w ženě ohniwé wjce a wjce wzniká, a wždy wraucněgſſi přitulowání, wžd[y] ſilněgſſi tiſknutj ruky o wáſſni gegi patrné důkazy dá[-] waly. Gak mile gen ſluſſnoſt dowolila, dworně gſe[m] odſtaupil, žádage Iſidora, aby mi nynj také národn[j] ſſpanělſký tanec prowedl; načež on několik ſlow s Iſa[-] bellau promluwil, a ona mu kynutjm hlawau při[-] ſwědčowala. — Oba ſe na to ztratili, a když gſme [ſe] byli weſpolek wýbornými lahůdkami opět občerſtwil[i,] Majo a Maja do ſjně wſtaupili.

Titoř gſau neporuſſenj, prawj potomci ſtarýc[h] Španělů, a w nich ſe wlaſtnj národnj ráz geſſtě za[-] chowal; tworjř gakoby zwláſſtnj třjdu mezi nižſſjm ſpro[-] ſtým lidem, i zdá ſe, gakoby mezi njm něgakých předn[o-] noſtj užjwali. Oděw gegich ge ozdobný; lehko po[-] wzbuzený hněw a gich na wſſe giné zapomjnagjc[j] mſtiwoſt někdy i weřegným předſtaweným nebezpečna býwá. Na hlawě noſj Majo weliký, wyſoký klobau[k,] genž owſſem k oſtatnjm ſſatům tuze dobře neſluſſj; po[d] njm welikau resillu modré aneb červené barwy. Přj[-] má uſchowaná w krátkau ſtrakatau kazagku, neſčjſlným počtem knefljků gakoby poſetau; pod nj červeněžluta[u] hedbáwnau weſtu, kterážto za ſſiroký pás, plný třá[-] pečků, zabjhá. Spodky ſammetowé gdau až po kolena, kdežto se ſtrakatýma punčochama ſe ſpogugj; na no[-] hau ſtřewjce s přeſkama. Žiwá ge to ſtrakatina, le[č] welmi půwabně wypadá, a mně ſe zdál Majo podob[ný] mjti mnohobarewných kwětin wlaſti ſwé, kterýmž prá[-] wě ta gich barwitoſt zwláſſtnj wnady dodáwá. Takž také Maja. Uzce přiléhagjcj ſſat powrchnj, kterýž neymenſſj pohnutj ſpaniléhoo těla a bugných audů pro[-] zrazuge, ſotwa že na kolena doſahuge, a průzračn[ý] kolem třepenj nemůž ge doſti ukrýti; něžné nožky na[-] pořád ſe pohybugj, gakby w každém okamženj z okreſ[u] ſwého wyſkočiti chtěly.

Gak wnadný a zawádiwý krog tento geſt, wěd[j] tu i wyšſſj ſtawowé, a ſotwa kdy ſlawnoſt uplyne, kte[-] rážby ſe nebyla přeſtrogenjm této způſoby přiozdobila.

Tenkráte byla Iſabella a Iſidor za Majo a Maj[u.] Geden z hoſtů uchopil ſe kytary a začal nápěw Bo[-] lera. — —

Nynj, an ſe minuloſti wjce nelekám, čarokráſn[ý] ten tanec gen co ljbezný ſen mi w paměti ſe wyſkytá; tenkráte wſſak, an gſem naň hleděl, prſa moge ta[k] tichá nebyla; neboř čjm dále tjm ohniwěgi plamenal[y] tmawé oči ony ženſſtiny, kteráž toho wečera chebnoſ[tj] a kráſau w tanci wſſecky přjtomné okauzlila. A p[ro] mně, po mně obracely ſe ty oči, pro mne wznikal te[n] plamen, a we mně, gakoby plápol pekelný, každa[u]

rurky krwe do twáři ohánělo. Na blízku té lůžowé jen-stinu zůstati, by zradau bylo hřwale na mém příteli. Sotwa se se tedy tanečnjci, sleklanjm diwáků prowázeni, byli opět odstranili, odešel gsem také, Pedrillu nakázal, aby připrawy k odgezdu učinil. Učiniw to, k společnosti gsem se opět nawracel. Na předsjni potkala mě Isabella, a za ruku mě popadnauc, laskawě mi wyčítala, že gsem byl společnost opustil. Gá se o neplepe wymlauwal, swolu i na gewo dáwage, gak mi líto, že se déle zdržeti nemohu. Náhlá bledost izbla gegjmi twářemi, a gakoby zšjlená oběma rukama se okolo mě upnula. „Nikoli!" zwolala — „ty nesmjš odegiti; gá tě milugi, gakož gsem gestě nikdy nemilowala — gen tobě a žádnému ginému nechci náležeti. O zůstaniž u mne — na kolenau tě prosjm" — a gako smyslů zbawena wrhla se mi k nohaum. Rychle gi wšak pozdwihnuw několik kroků gsem ucaupnul, řka: „Paní, zlý to gest obyčeg, že se we Španělsku manželstwo bez přiwolenj srdce uzawjrá, i padá tu wina gen na muže; že wšak wy k wůli člowěku cizjmu zproneweřiti se chcete muži, gegž gste si byla z wlastnj wůle zwolila, gest slabost, gakowauž gen poblawj wašemu odpaustjm. Nedomnjwegte se wšak, žebych i gá přjtele oklamal. Wjm wšak, co gako muž poblawj wašemu powinnowán gsem, a protož se na mlčenliwost mau spolehněte. Gen wjnu a tanci překwapenj wašje přičjtam, swolu wšak prosjm, abyste nezapomněla, že takowým gednánjm Isidora urážjte."

Po těch slowech gsem se poraučel. Isabella mezi tjm co socha byla stála, odcházenj mege ani nepozorugic; gen: „Isidor — Isidor!" — gsem gi mumlati zaslechl. W společnosti se odchodu memu diwili; gediný Isidor mi rozuměl, nic ale neřjkal. Prowázel mě až k zahradnjm dweřjm — Isabellu nebylo giž widěti. —

Brzo gsme do Malagy dogeli. — Druhého dne gsem se třikráte w obydlj Isidorowu poptáwal; wždy mi pak řečeno, že gestě domů nepřišel. Mne gakás auzkost pogala. „Nebezpečenstwj mu hrozj" — tak mi napořád hlas gakýsi šeptal; co gsem wšak počjti měl w cizině, bez přátel a bez důwěrnjstwj? — Gen Pedrillu gsem se swěřiti mohl. On byltě poctiwý a účinliwý gonák, a bylo-li kde možno pomoci, gen geho prostředkowánjm dalo se to dokázati. I poslauchal mě mlčky, a čjm déle gsem rozpráwěl, tjm starostliwěgi se twář geho mračila. Konečně promluwil: „Milý pane, to ge wěc welmi mrzutá — a nebezpečná. Slyšeli gsme giž ledaco o senore E...owe; mnohý statný pán, a byl i srozeného stawu uřj senor Isidor, prý s cesty zmizel, který se domů nenawrátil. Nechťže pana Isidora čekt zlý giž nepotkal, daufám ho gestě zachowati. Nadege mi gest Don José. Ostaňte zatjm doma staroſti; přislíbím si, abych se brzo nawrátil."

W gakých mukách gsem celého půl dne — i celé odpolednj strawil, ten kdo to dobře si představj, kdo giž gednau o žiwot drahé osoby se strachowal. — Konečně Pedrillo zase přišel. Oznámil mi, že hned na koně sedati a k letohrádku se na cestu wydati musjme. Když gsme se za městem octli, prawě wšemi ku klekánj zwoniti začali. Nábožný zwuk zwonů mě dogal, že gsem gako i Pedrillo klobauk sgmul a wraucj modlitbu k Negwyššjmu wyslal. — Na prwnjm rozcestj potkali gsme muže na koni. Ge to Isidor — giž wyswobozen? — Nikoli; Don José k nám se připogil. I ptal gsem se ho w starostech, čeho se nadjti mohu, leč on mě ugišťowal, že na tu otázku až dodatečně odpowěditi nemůže. — Cesta se nynj tak zaužila, že gsme genom geden za druhým geti mohli. Mlčjce brali gsme se až k weliké olivě, stogjcj o samotě, pod njž dwa muži w plášťjch zahaleni leželi. Wůdce laupežnický na ně wolal i tázal se, co zde delagj; oni se wychopiwše oznámili, že zde objednáni gsau. José pak s nimi chwjli potagi rozprawěl, a gak se mi zdálo, gednomu i měšec s penězy dal; načež se oba gakoby rozkazu poslušni wzdálili.

Geli gsme gestě asi čtwrt hodiny: tu nám w austrety Isidor přigjžděl. I diwil se, wida mě w tak pozdnj čas na cestě, a na mého neznámého průwodce zamračeně pohljžel. Gá mu wšak ani k slowu přigjti nedage, neustále gsem ho obgjmal. Diwil se owšem gestě wjce, a wšak několika slowy mu wyswětliw, w gakém nebezpečenstwj se nacházel, hněw náramný gsem w něm pobaudil. S těžj gsme ho upokogili. I chtěl gsem mu Dona José uwáděti; on ale giž laupežnjka wůdce znal. „Nejmžj se domenjwati," řekl, „že newděčnému poslaužil" — a prsten s diamanty mu podal. — Geli gsem s Isidorem několik kroků napřed, a rozmlauwali gsme o Isabelle. Tu náhle Dona José hlas se za námi ozwal: „Obětugtež za nebohau ženu několik srdečných slow k Bohu sprawedliwému; za strašnau cenu duši swau prodala." — S hrůzau gsme se obrátili, ale wůdce strašliwý byl zmizel. —

Druhého dne gsme slyšeli, že senora E...owá na statku swém laupežnjky přepadena a zawražděna byla.

Procházky po Čechách.

I. Hora Kutná.

[Pokračowánj.]

Tu se tedy opět w lůně twém widjm, město slawné, drahá otčino! — a dusse moge plesá; ale když mne i dálka odlučuge od tebe, když se i noha neprocházj we twém wůkolj, a oko se nebawj geho krásami: předce wděčná dusse ráda k tobě zalétá a w duchu bažj se pohlédánjm na twé památky a na ragské položenj po potoce k Sedlicům, rozkossným Nowým Dworům a powěstné Huse — z druhé pak strany romantickým audolјm, okolo desjti mleynů až k utěssenым láznjm, Rosstěři!

Hornjci, opět gsem mezi wámi! — Wy mě snad giž neznáte, neboť nepatrný klauček běhával mezi wámi, a mnohý, genž nepatrného klaučka znal, a k němuž klaučck nepatrný s uctau hledjwal — mnohý giž u „Matky božj" spočjwá, a wděčné děti, snad mogi saudruhowé, tam k hrobu geho denně putugj. Čas učinil změnu w nassem stářj, we stawu i gménu; wy gste wssak předce Hornjky zůstali.

Hornjci! — Krásné a slawné toť gméno po Čechách. Býwaly časy po wlastech, kdež za heslo wsseho sslechetného — wjry w Boha, wěrnosti ku králi, lásky k národu, rytjřské statečnosti, domácjho bohatstwj — kdež za slaup králowského trónu, a za okrasu králowské koruny platilo. Obec wasse byla prwnj po Praze, byla milenka wládařů, pokladnice národu, nádhera celé wlasti!

Zpomjnáte-li pak na ty zlaté časy, Hornjci? Weliká za wámi ležj minulost; — kdože z wás na to pomeysslj, gaká před wámi budaucnost? — Čili na tom dosti máte, potomci mužů slawných, gežto se rádi wládykami nazýwáte — čili se tjm spokogjte, když w kragině požehnané křen okopáwáte — žeby w řadu měst neyprwněgssjch powzneseti se potřebj nebylo, se domnjwagjce? Ach, opět gsem mezi wámi, a rádbych zde gen weselé twáře, statné postawy, lidomilý mraw — gen rozkoš a blaho potkáwal; rádbych zde řemesla se zmáhati, průmysl zrůstati, obchod zkwétati, wědomosti zářiti widěl: rádbych — ach, to přánj ge tak sladké a tak půwabné, žebych žiwot obětowal, kdyby se w skutek obrátilo! — rádbych wás opět w zářj widěl, w gakowé gste se skwěli za wěků minulých. — A geliž marné přánj mé? — Nenj tady sjla? Nenj duch?

[Pokračowánj.]

Gedna wěc dwogjm způsobem.

Jakub osmý, král sſotský, ubjral se do Londýna, mage býti korunowán za krále anglického, toho gména prwnjho. Na té cestě prowázel geg i sspanělský wyslanec, muž welmi učený, a wssak napořád tau myssléukau se objragjcj, žeby u každého dwora učitel ustanowen býti měl, genžby wyučowal, gak se bez řeči, toliko pomocj gistých znamenj mluwiti dá, gelikožby pak osobám geho důstognosti — panům wyslancům totiž — těmi učiteli weliké zrostly wýhody. A s tauto swau zamilowanau myssléukau swěřil se i králi.

Král, gakož známo, wždy weselé mysli a žertů milowný, odpowěděl na to, že učitele gazyka znakowého w zemi swé skutečně má, gen že se na sskolách w Aberdeenu, 600 anglických mil wzdáleném, nacházj.

»A kdyby, wassj Gasnosti, deset tisjc hodin cesty wzdálen byl, gá geg seznati, gá s njm rozmlauwati musjm!« zwolal radostně překwapený wyslanec. Král pak wida, že učený muž ginak giž nedá, nežli že oprawdu do Aberdeenu odgeti se strogj, pomoci giné si newěděl, než professorům na sskolách tamněgssjch přjhodu celau oznámiti, na přjgezd pana wyslance pozornými ge učiniti, a raditi gim, aby hleděli, gak se z té pletky wypletau.

Za tjmto neočekáwaným dopisem brzo i učený Sspaněl se dostawil. Ubozj páni professoři, gsauce w nemalých rozpacjch, w prwnjm okamženj ani rady dáti si neuměli. I řekli zatjm po učiteli gazyka znakowého dychtiwě se wyptáwagjcjmu wyslanci, že učený gegich pan saudruh na cesty do hor se byl wydal, že newědj kam — ani kdy se nawrátj.

»A kdybych do roka a dne čekati měl,« zwolal pan wyslanec; »nehnu se odtud, až se s njm seznámjm a učenosti geho nasytjm.«

Widauce tedy páni professoři neustupnost wzácného hosta, a w strachu gsauce, žeby se geho přjtomnosti na delssj čas gen w marné autraty uwrhli, a posléze mu hledaného učitele předce opatřiti museli: autočisstě ke lsti wzjti ustanowili.

Bylť w Aberdeenu žiw řeznjk, gménem Geordy, gednooký, trochu nakřiwený, ale člowěk čtwerák, wesegný ssassek, a gak řjkáme, lisskau podssitý. Tomu tedy swěřili, w gakowé tjsni gsau, přitom geg žádagjce, aby gim z nesnázj pomohl. Řeznjk se tomu owssem nemálo podiwil; gelikož mu ale každá přjležitost k prowáděnj ssprýmů wjtána byla, rád ke wssemu přiwolil. I hned

geg tedy w doktorſké raucho oblékli, wjáſenku dali a berlj okolo krku powěſſili; a při tom mu poručenj dawſſe, aby, děley co děley, před wyſlancem genom nemluwil, do ſſkol, na welikau ſjň, geg uwedli.

Zpráwa, že ſe tauzebně očekáwaný učitel nenadále wrátil, učeným Spanělem radoſtně pohnula. I nemeſſkal ſe do ſſkol wypravjti. Z brusu nowý učitel giž na katedře ſeděl, a když byli geho páni kollegowé hoſta přiwjtali, učitele i wyſlance o ſamotě nechali.

Geden druhému hluboké poklony dělati začjnal. Na to Spaněl ruku pozdwihnul a geden prſt ukázal; řezník ſebau trhna, dwa prſty mu ukázal; Spaněl gakoby ljbě překwapen, tři prſty pozdwihl; řezník celý ſe zaſſkarediw, pěſtj mu pohrozil; Spaněl nakwap z ňader pomeranč wytáhl; řezník ale wſtana, kragjc chleba z kapſy wyndal; načež odpůrce geho zas hluboko a pokorně ſe pokloniw ze ſjně odeſſel.

I tázali ſe ho nynj, gakže rozmluwa wypadla?

»Takowé hlubokomyſlnoſti bylbych ſe nikdy do pauhých znamenj nenadál!« zwolal Spaněl gako u wytrženj. »Wáš učitel ſlaužiti může wſſechněm ſſkolám za wzor. Z hluboka začjnage, na znamenj, že gediný Bůh otec geſt, geden prſt giem mu ukázal; on ale hned, na znamenj, že otec i ſyn geſt, dwěma prſty mě porazil; na to gá, že gſau tři božſké oſoby, tři prſty pozdwihl; on ale chtě mi dokázati, že wſſecky tři w gednom obſaženy gſau, pěſtj ſe prokázal; gá mu na to, chtě řjci, že miloſt božj negen o potřeby, alebrž i o ſladkoſti žiwota lidſkého ſe ſtará, pomeranč ukázal; on ale wytaſſiw ſe kragjcem chleba doſwědčil, ten že geſt prawá žiwota potřeba i ſladkoſt — prawý žiwota pramen.«

I byliť tomu páni profeſſoři owſſem welmi powděčni, že nowý pan kolega čeſt wyſokých ſſkol tak ſlawně obhágil; a gak mile k němu opět weſſli, zwědawě ſe tázali, gak ſe mu bylo wedlo.

»I zle — mrzuté — prokletě!« řekl řezník na katedře. »Ten chlap, ſotwa že gſte, milj páni, odeſſli, poſmjwati ſe mi začal, a na znamenj, že gednooký gſem, geden prſt mi ukázal; gá, chtěge mu řjci, aby nechal žertů, že dwě pěſti mám a wytlauci mu mohu, dwa prſty giem ukázal; on ale zaſe, že dohromady gen tři oči máme, tři prſty wyſtrčil; málo wſſak wěru chybělo, že giem ho pěſtj nepraſſtil, ačkoliw giem mu nj pohrozil; on wſſak geſſtě doſti nemage, a naſſj zemi ſe poſmjwati, ſwau pak ſe honoſiti chtěge, pomeranč wytáhl: tu giem ale giž hněwiwě powſtal a ukázal mu kragjc chleba, gakobych mu řekl, že za wſſecky geho pamlſky ani geden náš bochnjk nepodám. I dobře učinil ten ſſelma, že na to w ſtrachu odeſſel, neboť giem ſe giž ledwa zdržel a wjáſenku mu neſtrhnul.« —

Tak ſe gedna a táž přjhoda powjdá dwogjm způſobem.

Dennj kronika.

Letoſſnj garo muſelo ſe kwůli pani Módau rozkmotřiti, že newolí ſwau tak hrubě na gewo dáwalo. Kde ſe gaký ctitel gegj w lehkým oděwu na ulici ukázal, začalo mu tak nezřjzeným ſtudeným ſewerem do twáři dýchati, že honem ſe obrátiw domů poſpjchal, do kalmuku wlezl, aneb aſpoň do pláſſtě ſe zahalil. I Kwěten brál na nezdwořáka, a nezdálo ſe, že garo kdy bílými, rejnými a ſtrakatými kalhotami prokwetati bude. Až w třetjm měſjci žiwota ſwého — a to ſnad ſtrachem, aby bez ſmjřenj ze ſwěta neodeſſlo, popřálo milé garo p. Módě přjležitoſti, dle charakteru ſwého wyſtaupiti a uſtanowenými prawidly wyniknauti. A gelikož ona též ze ſwého rola rozkládati ſe začíná, ſauditi ſe dá, že co zameſſkala, wynahraditi chce, a že s létem w lepſſjm pánſtwj ſtogj. Aſpoň ſe zdá, že ty peſtré barwy, kterých ženſké i mužſſj k ranní náwſſtěwě, na procházku před polednem, na wenkowſký wylet, do ſalonu, k piťu a ke dworu na oděwu užjwagj, proto gen w tak hogném počtu ſe wyſkytly, aby gako nowé garo rozmanitým kwětem po leſjch a zahradách, na polích a po lukách, w ſtrakaté kráſe ſwět okráſſlily. I gjzda giž nowau módau ozdobena býti má. Předſtawte ſi mladika, an ta w nowém, trávozeleném, (hledjteli od zadu na ſſoſy w záhyby ſe kladaucj) kaputu, a (hledjteli od předu na ſſoſy wykrogenému) fraku podobném, gízdeckém kabátě ſtogj, gia aumyſlu, dámu ſwau na pyšném angličáku prowázeti, která též poprwé w nowém, wábném krogi wnadné Amazonky na lepého bělauſſe ſedá: a pak ſami řekněte, zdali to frak aneb kaput! — Geſt bjlými hladkými, ne přjliš malými knoflíky okráſſlen a hezky wyſoko zapnut.

Kaputy na procházku, o gednau řadau knoflíků, přicházegj wjc a wjce do obyčege; gſau zelené, modré a hnědé barwy, krátké, na 4 knoflíky zapnuté, s límcem akſamitowým, který s lapli malé V twořj, a celý kaput hedwábnau tkanicj zaobrauben.

Fraky do ſpolečnoſti beraú ſe zelené neb hnědé ſe žlutými knoflíky hezky welkými, a dlauhými, auzkými ſſoſy; ljmec ge ſtegně láčky a twořj buď M neb V dle rozličné chuti. Kalhoty k tomu buď ſwětle ſſedíwé, neb perlowé barwy; ſaudinoblům, čili wětrnjkům a ſnejlkům začjnagj kalhoty ſe ljbiti na poſtrannjm ſſwu ze

ssňůrek kwjtky a listy magjcj; a kdo prý takowé nosj, gistě každého a zwlásstě ženských pozornost wzbudj. Ostatně se robj z lastinku, wlněného satinu, trogbarewně žihaného a pruhowaného cwilinku; co strakatého, karikaturau býti začjná, zwlásstě kde pruhy neb kostky nestegné a křiklawé barwy gsau. Žádný člowěk prawého wkusu takowé kalhoty nositi nebude.

Westy s přehnutým ljmcem gednau řadau wysoko zapnuté, w obyčeg přicházegj; látky gsau z anglického piku swětlých barew s malými kostkami — anglické broche s malými bez počtu praužkami. Klobauky gsau nynj modřessediwé, wyšssj, trochu progmuté s prostředně welikými, zahnutými okolky. Dětské oblekу. Francauské a anglické dětské obleky gsau přiměřené, lehké a wětssjm djlem auhledné barwy i způsoby, a mohau se i dětem méně zámožných rodičů laciněgi zgednati. Na látku se přjsně nehledj, gelikož w pewnost a trwanliwost daufati se nedá; zde neylépe wkus aneb newkus samých rodičů při zwolenj formy a barew rozhodne. We Francii a Anglii lastink na dětské ssátky látka obljbená gest. Uwedu zde dle předpisu wyhlásseného mistra Cior Cury oblek pro 4leté, a geden pro 7leté. Čjm děti mladssj a menssj gsau, tjm lehčj a wolnègssj oděw potřebugj. Tjm tedy myslјm wzadu zapnutau kamizolku, rukáwy nahoře walně ssiroké a dolů k ruce se aužjcj. Náramky musj býti hodně ssiroké, aby celá kamizolka na prsau hodně ssiroká wypadla. Kalhotky z bjlého cwilinku gsau ssiroké, od kamizolky oddělené, bez ssj, pod kamizolkau upnuté, kolem w záhyby složené, wzadu zcela, napřed rozparek. Kalhoty pro 7leté chlapce gsau též z bjlého cwilinku na ten samý způsob gako prwnj. Blause (bunda) ze stegnèbarewného lastinku, gest napřed až dolů otewřená s hladkým náramkem, napřed malými knoflјčky sewřená, ljmec se celý poddáwá, tělo ge celé w záhyby složeno a celá blause s auzkými ssňůrkami obssitá. Rozený opasek z obyčege wyssel, nynj se z té samé látky nosj. Tak nazwané čjnské čepice gsau zcela z módy, a přednost se dáwá ssotským biretům. Dle poslednj zprávy blause swětle modré, zelené, wiolowé, a dost i často kytagowé barwy se nosj.

Kaška.

Dne 14. čerwence 1099. Gottfried z Boillonu wydobyl s křjžáky Jeruzalem. Dne 6. čerwna roku 1099 přissło wogsko křjžácké k Jeruzalemu. Radostj plesali wssickni, spatřiwsse to město. Ginj radostj plakali, ginj k nebesům ruce zdwihali, djky wzdáwagjce Bohu za tu milost, že posléze spatřili město, kde spasitel náš kráčel; ginj padli na kolena, ljbagjce poswátnau zemi, a ginj wyzuli obuw, pamětliwi slow w pjsmě swatém: »Wyzug obůw, poswátnět mjsto, kdež stogjš.« Se zpěwem a s modlitbau bljžili se k městu. Dobytj města nebylo snadné; neměliť žádných nástrogů; nepřátelé se udatně bránili, a kdekoli mohli, sskody gim činili. We čtyrech nedělјch zhotowili si nástroge k dobýwánj města. Sestawili totiž wěže zweyssj třech poschodj, kteréž se při autoku ke zdjm přistrčiti měly. Zdě gegjch byly kůžemi obloženy, aby gim ohniwé střely nepřátelské neusskodily a gich nezapálily. Před autokem obessli slawným průwodem město; duchowenstwo w bjlém rausse sslo napřed nesauce křjže, swaté pozůstatky a obrazy. Wůdce wogenský a wssickni udatnj bogownjci kráčeli za nimi we zbrani a wssak bosau nohau; traubenj se rozléhalo, a modlitby se předřjkáwaly. Na hoře oliwetské se zastawili; a tu duchownj, gménem Arnulf, a po něm Petr Paustewnjk, wystaupiwsse mluwili k wesskerému zástupu, powzbuzugjce wssech wůbec k udatnosti, setrwanliwosti a sgednocenosti. Rychle a zticha přistrčili w noci wěže ke zdjm, an mezi tjm ginj žebřjky a ostatnj nástroge přistawowali. Prwnj autok se nepodařil. Když ale giž cauwali, ukázal se gim na hoře oliwetské rytjř postawy skwělé, zbranj swau k udatnosti ge nabádage. Wůbec měli ho za znamenj dobré, a to dodalo gich srdcjm zmužilosti. Gesstě gednau se obořili na Turky, a Bouillon prwnj dostal se na zdě, odkudž nepřátely zahnal; na to se otewřely brány, a Jeruzalem byl dobyt. An se křjžáci po městě s Turky a Židy gesstě potýkali, odebral se Bouillon s třemi rytjři k božjmu hrobu, wzdáwage zde Bohu djky za wjtězstwj. I ostatnj křjžáci učinili taktéž. Bouillon byl za krále jeruzalemského gednohlasně zwolen, a wssak zapowěděl si korunowacj. »Chraň Bůh!« prawil nábožný křesťanský hrdina, »abych gá zlatau korunu přigal, kde můg wykupitel trnjm korunowán byl!«

[1420.] Cjsař Sigmund, chtěge Prahu wydobyti, hnal autokem na Wjtkow, kde se Žižka byl se swými Tabority usadil. Mjssňané začali bitwu, ale Žižka se udatně bránil; i byli Mjssňané s potlučenými hlawami s kopce dolů sehnáni, aniž se zastawili, na autěk se dawsse, a s nimi i celé cjsařské wogsko. A tak opět Žižka zwjtězil.

[1683.] Turci oblehli Wjdeň, a obleženj to trwalo až do 3. zářj. Kara Mustafa wybjzel obywatele ke wzdánj se a k přigmutj wjry mahomedanské, ginák že ge wssecky wyhladj. A wssak když mu na to ani neodpowjdali, počal ze 150 děl a 40 moždjřů na město střjleti a pod hradby se podkopáwati. Genom 4000 mužů bránilo se we městě, a nedostatek wssj potrawy byl giž nastal. Dne 2. zářj hnali Turci se wssj zůřiwostj k autoku. Wečer wssak předtjm přitáhl Karel Lotrinský s Janem Soběským, králem polským, až bljž Wjdně. Přjsstjho dne ráno přepadli dorážegjcj Turky, kteřj, nemohauce takowé moci odolati, na autěk se dali. Celé leženj zanechali wjtězi. Jan Soběský odebral se s wjtězným wogskem do chrámu sw. Štěpána, kde Te Deum laudamus zpjwagjce Bohu za wjtězstwj djky wzdáwali. Pak bylo kázanj, ku kterémuž si wzal kazatel text ze sw. pjsma: »Byl od Boha muž poslán, gménem Jan.« Korauhew mahomedanskau, giž byli Turci opustili, poslal Jan Soběský papeži s listem, w němž mu psal: »Přissel gsem, widěl gsem, a Bůh zwjtězil.«

[1792.] Cjsař Frantissek II. byl we Frankobrodě za řjmského cjsaře s welikau sláwau korunowán.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Cjslo 29té. 3ý r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lišowé ulici, čjslo 946, a k dostání gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

21ho července] [1836.

Wraucně wlastenském pohowat o prámu!

M. Kiwel

Wězeň.

1.

Wzešlo gara, obléklý se háge,
Rozkwjtaly růže mladistwé:
A tu kráčelo milenců dwé,
Štědrého též uwjtati máge.

Změnily se w léto garnj ráge,
Wzrostly djtky země plodistwé:
A tu gal se ženec kosy swé,
Nad úrodau wděčně zaplesage.

Přišla geseň, owoce dozrálo,
We winaři laduě srdce hrálo,
Popkřál i w synu Musy nerw.

Ha! gá sám tu w daupatech žaláře
Čas i hřiwnu swěřenau mi maře,
Newjm, člowěk-li gsem — čili čerw!

2.

Kdo mne wyrwe z této nelibosti?
Kdo mne sprostj těchto okowů?
Ký kdy angel sstaupj do rowu,
By mne zkřjsil z temna nečinnosti?

Wěčně dřjmat w pusté samkromnosti,
Pode pláštěm ctnosti, poznowu
Sytě plésti k lowu ďáblowu —
Srdce lidská! to mé powinnosti!

Darmo kyne socha hrdinnosti,
Swatosjdlá darmo nebes báň,
Darmo powěstná mne zowe stráň.

Takto kwjljm — an tu dwě bytnosti,
Láska s Maudrostj, dj: „Nám se klaň,
My tě wyrwem z této nečinnosti!"

Karel [illegible]

Tintiliwantili.

Weselá smutnohra w několika gednánjch s předmluwau, domluwau i pomluwau

od

WÁCLAWA FILJPKA.

Předmluwa.

Gaký krog,
Tak se strog.
Přjslowj.

Mnohá wěc na swětě gest welmi zbytečná i neplatná, a wšak wládkyně wšsskerého swěta, stobarewná móda, gest — abych co neysrozumitelněgi se wygádřil — železná kráwa, a železná kráwa gest také w skutku — železná kráwa. Protož také gá s předmluwau na swětlo se deru, gen abych se wládkyni módě neprotiwil, poněwadž takowé protiwenj za našsich časů — a byťby i neprawé nebylo — welmi tuhé následky mjwá. Mnohý owšsem předmluwu pauze gen proto pjšse, aby sám něco chwalitebného o sobě a swém spisu řjci mohl, anebo aby obsah a hlawnj ideu spisu powěděl (což owšsem často welmi prospěšsné a welmi potřebné gest), anebo aby čtenářstwo we wšsj pokoře a pro wšsecky bohyně poprosil, aby robátko geho laskawě přigali a kritickým karabáčem mu newymrskali. Nu, každý dle swého způsobu, a to gest hezky — to gest původně. —

A wšak rozhodnauti, „které předmluwy přednosti zasluhugj — dlauhé čili krátké" — to gest wěru těžká wěc. Mnohá krátká předmluwa giž z té přjčiny čtenáře radostj naplnila a spisowateli pochwalu zjskala, že krátká gest, kdežto giná krátká předmluwa giž proto k zawrženj býwá, že wšsecko w krátkosti wyzwonj, o čem spis rozwláčně drmolj, a tjm způsobem čtenářstwa zwědawost gednau ranau rozdrobj. W takowé přjpadnosti má přednost předmluwa dlauhá, protože čtenáře giž tak unawj, že knihu odhodj, a tjm způsobem gesstě wětšsjho unawenj se zbawj.

Ostatně — leč ostatek až někde ginde, přjležitostně.

Osoby.

Hlawnj osobau gest p. Mrkwičkůw žiwot a geho přjslowj. Ostatnj osoby — k čemu wšsak hned wšsecko na podjwanau wyložiti? Co w skrytosti dljwá, často neylepšsj býwá; swět náš tomu tak chce.

Gednánj prwnj.

Toto gednánj směle wynechati můžeme, poněwadž p. Mrkwička w něm sám negedná.

Gednánj druhé.

Toto gednánj připadá o osm let, dewět měsjců a několik dnj pozděgi. Eduard Mrkwička počjtá auplných osm roků a gest šsťastný. Gakož matkin mazánek wšseho dosáhne, co gen hrdlo ráčj a hlawička napadne; matku okolo prstu obwinauti může.

Wýstup několikátý.

Eduard, matka, pozděgi otec.

Matka. Edy — Edy! — i gdi už do šskoly.

Eduard (stogj zamračeně u okna a potutelně si u westy knofljk utrhuge.) E!

Matka. Tu máš gesstě kus tortu a groš; něco si na cestě kup. — A nynj gdi pěkně do šskoly, holaubku!

Eduard (strčj groš do kapsy a ukausne kausek tortu.) E!

Matka. Copak ge to? (zpurně) Hned gdi do šskoly! sice — (nagednau welmi mjrně) či tě snad zase hlawička bolj?

Eduard (žmolj w ruce tort a trhne sebau, když mu matka na hlawu sáhnauti chce.) E!

Matka. Nu, nu, Edynku — i můg Bože! čelo ti gen hořj — nu, nu, pogď, hagneš si —

Eduard. E!

Matka. Nu, nu, tedy si nehagneš; zawážj ti ale hlawičku, počkey —

Otec (přigde, k Eduardowi.) Gak? gesstě doma? Hned běž do šskoly; giž ge půl dewáté — honem, honem!

Matka. Prosjm tě, manželi, nekřič tak! Gakpak může do šskoly gjti? — Hlawička ho bolj, diw se mu nerozskočj.

Otec. A tintiliwantili! šskolička ho bolj — a ne hlawička. (gde k chlapci a wezme ho za ruku) Honem, honem, knihy — a do šskoly!

Eduard (zdráhá se a dá se do pláče.) Hi, hi, gá nepůgdu — hu, hu! pan učitel mi —

Matka (kwapně.) Co ti udělal? — snad tě — gen s njm tak nestrkey, manželi! — Co ti udělal, Edynku, co?

Eduard (wzlykage.) Řek' mi, že nic neumjm, hu, hu — a chlapci se mi smáli — hi, hi!

Matka. I ten — že nic neumjš, řekl? Manželi, takowé zneuctěnj trpěti nesmjme; ty si musjš naň dogiti a powědjti mu, gak se s nasſjm djtětem gednati má; řjci mu, gestli wj —

Otec. Řjci mu, že, co řekl, prawda gest.

Matka. Tak? prawda? A byiby to sebe wětsſj prawda byla, on se to nemá opowážit řjci a tjm weřegně djtěti nasſemu hanbu dělati, aby se mu ledagaký kluk potom wysmjwal. A když to kolem a kolem wezmeme, kdo ge toho winen, že chlapec nic neumj? Proč ho lépe neučj? Gá — gá si sama naň dogdu, a powjm mu, že co žiw takowého nic neslysſel. Weřegně musj chlapce odprositi —

Otec. Prosjm tě, přestaň gij, ať neohluchnu — (chlapci) a ty se dey na cestu, sice tě metlau do sſkoly doprowodjm. (otáčj se po metle)

Eduard (popadne klobaušek a žene se ze dweřj.)

Matka. Pro Pána Boha, manželi, manželi! co počjnáš? (mocně do zadržj) Snadbysi nechtěl nemocné djtě bjti? Má hlawy bolenj, a ty ge do sſkoly ženeš? O, ty negsi otec —

Otec. Také si to někdy myslјm —

Matka. Cože, cože si někdy myslјš? O gá nesſťastná žena! Takowých bolestj, takowé potupy gsem e tedy dočkati musela? Nemocné djtě z domu wyháněti — otec ge wyhánj — na mjsto ge wyhánj, kde na ně posměch čeká — a mne tak potupj a na cti mi utrhá! O Bože! Bože! (klesne na sedadlo, po nemž se byla několikráte ohlјdla, aby totiž při klesnutj wedlé neupadla, — omdlj.)

Otec (zůstane wedlé nj státi, pak gi za ruku wezme očekáwaj až mdloba pregde, mrzutě mezi zuby mumlage) Tintiliwantili!

Eduard (w kuchyni za dweřmi stoge a wida, že matčina mdloba nad otcem zwjtězj, několikrát po něm opakuge:) Tintiliwantili!

Wýstup poslednj.

Učitel, žáci a hosté při weřegné zkausſce shromážděnj.

Učitel (hlasem wážným.) Eduard — Mrkwička! — W gistém městečku gest 25 žebráků — 25 —, gistý pán gde skrz městečko a nechá gim — těm 25ti žebrakům, z auřadě 100 zlatých. Kolik dostane každý žebrak?

Eduard (wstane, a ačkoli na otázky při zkausſce giž po několik dnj připrawowán byl, přece mu hned příhodná odpowěd nepřipadne, a proto také mezuje hlawu škrábe a rozpačitě nohama po školní šaurkuge.)

Učitel (k hostům.) Mág neylepsſj žák, ale trochu nesmělý. — (potom se tázawým okem na panj Mrkwičkowu podjwá; pak k Eduardowi) Nu, gen pěkně směle a hezky nahlas. 25 žebráků a 100 zlatých — tedy dostane každý —

František (za Eduardem sedě, k chlapci, genž Eduardowi napowjdati chce, potichu) Nic!

Eduard (to ponělud zaslechna — hlasitě) Nic!

Učitel (kwapně.) Dobře! Nic wjc a nic mjň než 4 zlaté. Žiwá prawda. — Powěz něco z geografie. — Které pak město ge w Čechách hlawnj město? Gestli pak Praha hlawnjm městem w Čechách? (potichu pošeptá)

Eduard (to zpozorowal.) Ge — Praha ge hlawnj město w Čechách.

Učitel. Dobře! Wýborně! — W které tedy zemi ležj Praha?

Eduard (rozpačitě wedlegsſjho žáka nohau postrkuge.) Praha ležj — ležj —

Učitel. Nu, w ze — w ze —

Eduard (kwapně.) Ležj w zemi!

Učitel. A w gaké zemi? w zemi — no — če — če — (rukau si pot s čela utjrá.)

Eduard (si toho wsſimna, hlasitě.) W zemi čelem!!

Učitel. I w zemi české! Tak pěkně!

Po skončené zkausſce wzal pan učitel do ruky zlatau knihu a počal hlasem slawným čjsti takto:

„Desetkrát w zlaté knize gest zaznamenán toliko geden, a sice — Eduard Mrkwička!"

Panj Mrkwičkowá (wzdychne, gednau rukau si sſátkem slzy utjrá, druhau si flasſtičku pod nos přikládage.)

Učitel. — „Nebo gest neypilnegsſj a neymrawnegsſj žák w celé sſkole, takže krom předepsaných předmětů sſkolnjch i giných nepředepsaných s welikau pilnostj si hledj, gakož gest na př. geografie čili zeměpis a t. d. za to se mu také weřegná chwála udělуge a za odměnu tato pěkná kniha a tento zlatý penjz podáwá.

Panj Mrkwičkowá (na pokraji mdloby.) O Bože, Bože! (k manželi wedlé sedjcjmu) Manželi!

Manžel (w duchu.) Tintiliwantili!

Eduard (odcházege na swé mjsto s knihau a zlatým penjzem pohnutliwě se ohljžj a w paměti mage panj učitelowu řeč — zasſeptá:) Tintiliwantili!

[Pokračowánj.]

Hesperidky.

[Pokračowánj.]

Přigde druhý romantik. — Ty samé otázky.

„Román gest děgepisný."

„Dobře, takowých máme potřebj. Tolik a tolik dostanete honoráru."

Tu se měřj podlé archu gako hrách na zegdljky, a když se wssecko spočjtá, — co zbyde romantikowi? — „Pomohu wám k sláwě!" prawj se mu wljdně, a když byl romantik mzdu obdržel, s radostj se přeswědčil, že dostal od archu o několik grossů wjce, nežli páni sazeči a tiskař. —

Takowé i giné massiny literatury, o nichž nenj radno mluwiti, pokroky gegi zdržugj. A wssak opět giné wady gesstě nalezagj se, o nichž bez postrachu gest mluwiti. U nás neposuzugj se wlohy, pohljženj na swět, powahy a ráz dussewnj; nýbrž kritiky auprawné počjti musj se slowjčkářstwjm, a dokonati s pochwalau aneb potupau auhledného wydánj, čistého tisku a pěkného papjru — autrat na knihu wynaložených. —

O tom wssem prawdiwau ti dáwám zpráwu, neb gsem se osobně o tom přeswědčil. Co se plodů literatury týká, potřebj gest, aby každý bez rozmeysslenj hned celé wěci porozuměl; musj-li se na to dlauho přemeyssleti aneb i obrazotwornostj wyrománhati: za nic to nestogj; tak saudj gedna třjda — důmyslná, mnohomocná. Giná křičj: „Klassicky, klassicky pisste! Co klassické nenj, sspatné gest!" A dle nich záležj klassičnost w tom, aby se básnilo a psalo, gako Řekowé a Řjmané básnili a psali. Ubožátka, nepochopugjce nyněgssj wěk a záležitosti geho, k wěkům minulým se utjkagj. Negsauce s to, postawiti se w čelo nowých wěků a kráčeti ku předu; lezau nazpět k cizjm národům, zwykům i obyčegům. A což tam hledagj? Zdali ducha klassických wěků? Nikoliw. Periody, figury a tropy, to gest ta weliká wěc, kteráž ge zagjmá. Brutus a Cassius neroznitj w nich hrdinského ducha a wlastenský cit, ale když Horác nehodnau člowěka podlostj, w zisstném smeysslenj Mäcenasowi podlézá, a že ze wznessené rodiny pocházj, mu lichotj, to ge krásné, důmyslné, wznessené! Eheu, bratře, gak se ti to ljbj? Znáš-li pak sspatněgssjch básnjků, nežli byli řjmsstj? Gak welicj w politice byli, tak nepatrnj gsau w poesii. Magj-li pak gednu původnj truchlohru, kteráby za řeč stála? Wssady následowali důmyslněgssjch Řeků, a co Homer, Pindar a ginj welikáni zpjwali, to w Řjmě gen slabě se ozýwalo. A námby mělo býti usauzeno, za Řjma kráčeti? Wěru, k tomu nebylo potřebj pokroků d watenácti krwawých stoletj! — Opět ginj žádagj p wněgssj osoby, gasněgssj myssl énky, objektiwněgssi um nj, gakowé se skwěly we zpěwjch Hellenůw. T nápad by nebyl hlaupý, kdyby gen byl trochu ma děgssj. Deyte umělcům objektiwněgssj wzdělano aby sami ze sebe násilně wywinowati se nemuse deyte swětu pewněgssj základy a člowěčenstwu g sněgssj okolnosti, a pak pohleďte na literaturu, wěru, podiwjte se! Kdež ge duch Spartanských, k wzdělaná krásochuť Atheniensů? — — Widjš, přjt linku, takowé asi byly myssl énky moge, když gsem t rozličná, sobě odporugjcj mjněnj slýchával. Nicméně se předce nadjti lze, že z rozličnosti té něco dobrét se wywine; gen až obecenstwo aučel uměnj a literatury wesměs pozná, až dokonalegssjho wědom dosáhne, že člowěk gesstě wyssj záležitosti má, než gjdlo a pitj a ostatnj předepsané práce. — Dos wssak o tom. Wjm, žebysi raděgi se dozwěděl, gak gá wynacházjm. Dobře. Žiwot můg se wleče gak staré zwyky na wltawském břehu. Dobře se chowám (můžeš mi to wěřiti) a denně na procházku za Stra howskau bránu chodjm. Lezenj do wrchu prý dod sjly, powjdal mi kdosi. —

O stawu pěkných uměnj u nás posud mnoh mluwiti se nedá, leč daufati, neb co se wleče neuteče. Pospolitý žiwot pokračuge w obyčegn mjře, gsme žiwi hezky po prostu, a pigeme čerstwau wodu, aby nám sskodliwý oheň myssl énky nemátl chránjme se wsseho usudku, a žiwot wedeme ode dne k dni gako milj božj tworowé, w mjru a spokogenosti. Což nám scházj? — Máme bubenečskau zahradu a stawj se nám na barwjrském ostrowě Tiwoli. Máme wssecko, co k blaženému žiwotu potřebno. — S Bohem

* * *

„Nuže, gak se wám dle tohoto listu Praha ljbj?" dj cizinec.

„Dobře," odpowěděl gsem. „Musjm se wám al přiznati, že o mnoho wjce newjm, nežli gsem wědě drjwe. Přjtel wáš gedná o záležitostech hlawnjho mě sta, gakož o wěci známé, mně wssak wždy na wenk dljcjmu posud tak nepowědomy gsau, že mi nelze wsse cko gasně představiti sobě. Nicby mne wssak nezagj malo wjce, gako zpráwa o pěkných uměnjch, a o tom práwě málo w listu podotknuto gest."

„O pěkných uměnjch? — Co žádáte zwěděti Chcete-li poznati několik znamenitých umělců tamněg

ssjch a rjedy důmyslnosti gegich? čili byste rád w listu přjtelowu nějakého učeného pogednánj o krásném uměnj četl? Powněgssj gakoss se wam snadno wyrjnj, druhau na mně nejakerete; wezjemi učeno, aniž mi wssecko lahodj, co se systematickau učenostj nazýwá."

„Ai, pane, wy se mi welice zawděčjte, budss mi toho aneb giného druhu něco zděljte. Cokoliw mi powjste, wsse bude wjtáno."

Wezi tjm wystupowala na obloze černá mračna, hausj hrozjce, a sewernj wjtr šuměl se tak kwapně, že gjme pospjchati začali, abychom dossli bezpečného mjsta.

„Co myslite," — dj soudruh můg, „abychom dnes dossli do Prahy?"

„Sotwa by možno bylo, — budu i tomu powděčen."

„Nuže tedy, oxcrujte nebo; máme tam gesstě hodný kus, ale dogdeme-li tam, bude to stati za cestu. Na tam přenocugi a zegtra otewřenými brány do ...er poletjm."

„Kdy wssak slowu swému doslogite stran powalenj —"

„Ah — bychbych byl na to zapomněl! Ta zatrocená bauře mi wsseckly myslenky zahnala. Kdy se wám zalíbj — třebas u weter na hospodě wám powjm, co wěděti žádáte. — Ai! hleďte, gak se blýstá!" —

„Což se bauře bogite?"

„Gia bauře se bati? — Ha! Když se z dálky blesk blížj a hromu hluk zemj potřásá: tu se cjtjm blaženým, tu na neyblížssj horu wystaupjm, a okem stjhage přjrody wálku zaplápolám duchem welikým!" —

„Gak se to ale stáwá, že člowěk na wrchu stoge mnohem wznessenějssjm se cjtj, an zatjm w údolj srdce gakss zaujeno a stljčeno mjwá?"

„To nepochopugete? — Kdykoli smyslowé nassi swobodněgi rozložiti se mohau na obzoru méně obmezeném — a celé stánj nasse wolněgssjm se býti zdá: tu duch i srdce w dálkosti se rozwinau, a lehčegssjm zdá se býti člowěk sám sobě; an zatjm w údolj obmezeném smyslowé w úzaunké prostranstwj k gednomu mjstu se stahugi, a wsseliké city na srdce, a wsseliké myslenky na mysl se uwrhnau; a člowěk wůkol pozjrage obmezena se spatře, wzhůru tauží na wrchy hor, aby mu oko wolněgi bylo. Zdeby, myslím, porownánj klassické a romantické poesie slussélo. Stařj Řekowé neywyšssj stupeň kráy we swrchowané smyslné dokonalosti — alespoň z wětssjho djlu — nalezali. Oni nežádali proměniti zemi w nebe, aby krásněgssj byla, nobrž postawy nebeské swoláwali k zemi, aby w předstawenj bohů swých onu hledanau dokonalost nalezli.

Protož i gegich bohowé nic giného negsau, než mocněgssj lidé. Romantikowé wssak neglaubje spolehugi de zemi, z údolj swých pohlížegj wzhůru, a sami sebe i zem i wsseckny swěty by rádi k giným neprowěřeným powznessli krajinám. Protož ona tauha, ona newyslowená nespokogenost w pjsnjch gegich. Staří umělci pohlíželi z wnitř na swět, nowěgssj z wenku do wnitř, protož i prawděgssj wznessenegssj, kteřj citliwěgi sebe podawagj."

Slowa cizincowa mne welmi dogjmala, i musjm se přiznati, že gjsem w samu wěcj pozwal geho myslenkám, neboť člowěk we swětě zkussený gewněgi a hlubssegi pomyssljj než elementárnj, málo wezi lidmi hledjcj, a kteřjž i nassjch tohoto pomocnjkůw i důmysslněgssj bywagi. Ze mnohe, celau dobu můg spowěděl, wzdělaného člowěka gsem poznal, ačkoli oděw i chowánj geho saud můg nebudě dopowěděwaly. Zdál se mi býti mnohem welmi weselé, a předce w některých okamženjch gakoby lehká chmura obzor wysssjnek geho přeletěla. Hovořili gsme gesstě o mnohé důležité wěcj, i zpozorowal gsem, že mjnění geho se nerodily na uzmu člowěčenstwa, nébrž z čistého, nesobeckého pramene se wyminowaly. Oheň geho u wyprawowánj a posuzowánj dogin nowého wěku pokazowal se často zápalu mladistwého. S bolestj gsem wssak pozorowal, gakau neposkwrněnau lehkowěrnostj se dotykal zwyků po mnoho stoletj na zemi usazených — zjlage zaswěcených.

„Ty staré zwyky," — prawil, ironicky se usmjwage — „ty nepotřebné, člowěčj rozum hanobjcj wymyslosti, dogawadě negsau w té mjře zrussenj, gakby za nasseho wěku slussélo. Co se mne tyká, ga owssem giž ty netwořné djtky wěku středního slawně pochowal, aniž pro ně kdy truchliti budu; neyhůře wssak gest mi, že na swých pautjech mnogžstwj lidj gsem nalezal, kteřjžto w čeřjném zápalu pro wsse dobré a sprawedliwé, k dosáhnutj swého cýle takowých literných, nepatrných malichernostj užjwali, gešto brzy nedostatek obgaššného rozumu i přj dobré wůli prozrazugi. Když nepowznessenější myssiénky slowmogi a z dobrého nápadu se radugi, pak gsau s abecedářem swým srownawagj, nechá-li se i z toho dokázati, co byli nalezli: gakoby djlo zdrawého rozumu w člowěku wzdělaném a dospělém nebyl sám tjm negdokonalegssjm důkazem! Co gim u nich lezj, tomu rádi Herschelowým dalekohledem slawnaji, a co daleko gest za obzorem možnosti a pognutj lidského, to z abecedáře swého tak dokazugj, gakoby ani možné nebylo, ježto ten gich abecedář také lhát mohl. Neysměssněgssj ale gest,

že ſe přitom nafukugj a nos tak wyſoko wypjnagj, gakoby naň celý ſwět poſtawiti chtěli.

„Ai, wyk gſte ſe giž hodně po ſwětě ohlidl a zagiſté mnoho zkuſil," prawil gſem k němu — „gá wſſak nowáčkem gſa we ſpolečnoſti lidſké, rádbych ſe wámi poučiti dal. Gakým způſobem gſte k těmto náhledům ſe powzneſl?"

„Ai, tokbych wám celý ſwůg žiwot wyobraziti muſel. Nicméně wſſak wězte, že bezpečného domowa nemám leč w ſrdci, kdež pomněnj na čeſkau wlaſt mi wřele plápolá. W proſtoře gſem bytem a noclehem w hágj. Macecha mne z domu wypowěděla, ledwa že byli otce pohřbili, a od té doby mne dobřj lidé žiwili, — nynj to moge fletna činj, gediné mé dědictwj. Newlaſtnj bratr, ſyn macechy mé, přjčinau byl mého z domowa wypowězenj. Zaſlechl gſem, že u wogenſkého ſtawu geſt. Přegi mu ſſtěſtj; ale giž mnohá léta gſem geg newiděl, a na podobu geho ſe giž nepamatugi. Zdařil-li ſe wſſak po maceſſe, netauzjm wěru po brzkém ſhledánj. Za potulowánj mého ſwětem že mne přjgemné i odporné náhody potkaly, ſnadno uwěřjte. Obecenſtwo mne wypowědělo, přjroda ſe mne ugmula, wěrným gi zůſtanu, gakož i fletně ſwé; a když neprawoſt a neſprawedlnoſt ſpatřjm, tagně i weřegně gi pronáſledugi, nebok nepokogný žiwot můg k bogi geſt odhodlán. Žiwot wedu gako poběhljk, půſobjm gako umělec a cjtjm gako neohrozený wlaſtenec." —

A takto powěděw zaweyſknul, a weſele poſkočiw začal zpjwati.

[Pokračowánj.]

Procházky po Čechách.

I. Hora Kutná.

[Pokračowánj.]

Gen dále, dále, Čeſſko ſpanilá! wſtup a pobudiž gako doma! Weliká zámožnoſt a nádherné bohatſtwj tě tu arci neuheyčká — nebok gich nedůſtatek gediná geſt chyba Hornjkůw, a potkáš-li ſe i někde ginde s wadami, za dcery téhož nedůſtatku ge muſjš powažowati! — ale ſrdečná wůle, upřjmné, z lepſſjch ſtarých čaſů zachowané hoſtinſtwj rádo ti wſſude podá, co domácj ſtůl poſkytne. J uwidjš tady proſtotu wenkowſkau, gakáž i w měſtech menſſjch napořád mizj, uſtupugjc peyſſe, tauženj po zewnitřnjm leſku a baženj po rizotě, z měſta hlawnjho přelétagicjmu. Hora počtem obywatelů mezi neyprwněgſſi měſta wlaſti naſſj náležj,
buchem ale, obyčegi a mrawy ſwými zhuſta k menſſ
ſe ſchyluge. Horliti na ni proto ale we wſſech kuſe
nemohu. Abych pak tobě, ſrdcegemná Pražanko, př
klad zdělil neyſrozumitelněgſſi — radug ſe, že pěk
klobauček máš; nebok oči wſſech žen a djwek, panič
aufednjků i zelenářek, budau ſe po tobě otáčeti — pro
že klobauček máš; zde geſſtě čepečky panugi. Gak
Hora w průmyſlu, obchodu a zámožnoſti za Liberce
za Plznj, za Buděgowicemi a za ginými i menſſj
měſty ſtogj: rowněž tak w nj pokroku nenalezne
gakowý ſe při hognoſti wſſech wěcj i w gich užjwá
a w potřebách tělesné i duſſewnj rozkoſſe činjwá. W
likého, weřegného, ſpolu wſſak i nenuceného, rozmarn
ho weſelj mezi měſſťany tu nenalezneš — ani wlaſtnj
diwadla geſſtě měſto s 12ti tiſjci duſſj nemá: ale
hezkými děwčaty — gakož wůbec s lidem zdrawým, p
kně zroſtlým neyčerſtwěgi ſe tu ſeznámjš, když tě ča
nedělnjho do roſſtěrſkých láznj, nebo na ſtřelnici, ne
i za hutě dowedu. Čaſu wſſednjho bychom gen ſe
aneb wůkolj na puſtých procházkách zpytowati muſel
ale w neděli a we ſwátek odpočjwá řemeſlo, zaw
ſe krám — —

Ty wſſak hlawinkau wrtjš? Nedychtjš po tě
známoſtech? Ai, ſſlaku! — na wěc hlawnj gſem zapo
mněl! Řjci mám předewſſjm — ne zdali Hora Kutn
pěkné, bohaté a weſelé — ale zdali české měſto geſt
Jnu, páni Hornjci wůbec a weſkrz po čeſku rozmlau
wagj — w čeſkém gazyku djtky wychowáwagj, čeſky
pozdrawugj, a taktéž weřegně i ſwé wěci zaſtáwag
To wjm; zdali gim ale kdy napadlo, uwážiti předc
na myſli, proč to aſi práwě w tom gazyku činj,
zpomenauti při tom na rod, z něhož pocházegi, a n
wlaſt, w kteréž obýwagi — a těm oběma drahým ma
getnoſtem ke cti a ſpaſenj ſe zachowáwati: to giſt
newjm; w to ale předce pewně wěřjm, že Hornjci ni
kdy s hrdoſtj wyznáwati nepřeſtanau, že Čeſſi gſau! —

Wjš ale, druzko moge miloſtná, co woſi, medác
a ſrſſně gſau? — Ach, krwawé ſlzy bych wycedil, kdy
bych ſe dozwěděl, takowj že ſe w tom pěkném aulu —
té mé drahé Hoře — rozljzagj. — Miláčkowé mogi gſau
chaſnici, kteřj za mezj wylezewſſe nebo po měſtách ſ
prozebrawſſe, z wandru ſe pak nawrátj a ubohau
materčinu tak ſtrakatě záplatugj, žeby ge wlaſtnj chů-
wa nepoznala, gežto ge po čeſku žwatlati a po čeſk
křjž dělati učila; miláčkowé mogi gſau ſſtudenti
ferijch, kteřj negaký čas pod záſſtitem alae et alarum
pobywſſe, ano až k poſlechnutj nebeſkých zwuků: „Quo-
usque tandem" ſe dodrápawſſe, při ſhledánj matk

.potwořeným gazykem tak potěši, že uběhá mewj. gesli dítě swoge — českau čistau krew — anebo Patnopaukenedenemce chowa; miláčkowé megi gsau paní s perem za uchem a s několika archy složeného papíru, kteří s ohrnutým nosem s celem pohlížegi, klauce: Gemeines Pack!"

Tito gsau wšickni miláčkowé megi; rozlizagjí se gako gedowaty hmyz, a kam potnau, tež a žiwenu anechawagi; miláčkowé megi gsau — ale tebe, milá wero! račiž Bůh milostiwy před nimi opatrowati. Na každau ruku bych ti železnau rukawici přál, abys wšsy a hrjšné takowé rozmačkala, gak mile se gen k žnu twému přiblíží. Pamatug, jes wěrně české, že za tau myšlenkau i wšecky swé síly napni, abys české zemi nestálo w kadech posledních.

Slibugeš mi, že gazyka otcowského, co nedražšího dědictwj po slawných pradědjch werně a wždy střjliti budeš? To učiň, poctiwá matrono! a wšak i gého rozšiřowanj na ginych místech pomáhey. Tešlyž ddu lehkau k splněnj. Sylně giem geště klaučel nesatrný, ale čjtal giem giž znamenité kroniky o zazdě- sleckné, i o Magelené, čarodějnické pohádky, ba ké letopisy trojanské. I wjmtě dobře, že až podnes dnoho domu w Šeče není, kdežby se nikdy negalá scha nečetla. — Tedy nelitugete strowné wýlohy, když o zabawu aneb i poučenj ducha a zušlechtěnj rdce gedná? — Welmi chwalitebné — a nepgistěgši oleg k žádané i potřebné oswětě. Ale ai! Proč gsau ch wasse tak ossumělé, tak otrhané, pane sausel? — I wždyk to běhá z ručky do ručky, až se to celém městě potaulá. — Galže, wasse spoluměšťané chtěli, abyste gediný za ně kupowal a zdarma gim wěc trhati dawal? I nechte wy si knihy swé pro an a swých nepdůwěrnegšich potřebu, a řekněte udým, ať mezi sebau čtenářskau společnost, bliotéku na půgčku, založj. Wewjte, co a k? za tu otázku bych skoro nepřjzeň wassi zasluzil. bogíte se wydánj?

Ai ssassky! pro wěc, kterauž milugeme, nikdy se dánj nebogime; — a gakého také wydánj? Chcete, ych wám to w žertu powěděl? — Kdyby wás 60 le, w potřebné a užitečné wěci zalíbenj nacházegicjch, awě si za rok, za dwě a tři léta českau bibliotéku pro šeobecnj potřebu zřjdjte, že gi rowno nebude.

[Pokračowánj.]

Denni kronika

Licitacj w Anglicanech. — Maoižnj se stali; dwakrát dost, ale kupugjch málo. Nabjdnut poslal prodawal, uwidwa že nechce do žeseli; za to ale se to bogat wssee a sprawne prodawage. — Gedm šilinků! wolá prodawal. — I co jest za polowic draho. — Wždyt tulha galo Rabowa lodnice; ne... gi — I podiwegte se na ty nohy! Toto mi u... — Sedm šilinků, pánowé! Neohlédegte se na zewnitřek, ale na wnitřnj ctnosti ohledte. — I tři do tweho ctnosti! chrb na zádech — a ctnosti! — ...! I byl i byl hrb — weliký hrb — to gi práwě dausj k ctnosti! —

Hwizdánj a křik megi lidem.

I ano, w wšech letech, pánowé — k ctnosti gi slauží ten hrb! Gestit to hrb z lásky k pracowitosti.

Smích, tleskánj rukama a pochwalné pokřikowánj.

Nuž tedy, pánowé — o šilink wjce za ten hrb — osm šilinků! Wšak to kýlage zadarmo. — Nu, dej babu, skrdělí — ta mrcha šibal! — Ge celá ztracena! A skrz rodná — gen se gi na bubu podjwegte, až k ušjm se gi táhne. — A nohy gako pijte!

Křik se množj, poświch zrásta, ubohý prodawač obéma rukama za hlawu se chytj, a w zaufalstwj šemo tam gi wrtá; potom znamenj učinj, žeby rád mluwil — načež ponětud wšecko utichne.

Rozumu gste pozbyli, pánowé; dragete se mnau na blázna. Ale gá giem welikomyslnegši — tedy pět šilinků. — Ho, ho, hu, hu — aby ch pět dibljků odnesl! — Čtyry šilinky! — Nic — gen si gi podrž! Wyženite ho — pryč s nim!

Ubohý prodawač seznal těžkost sawu swého, i sebraw tedy wšecku zmužilost zwolal: Za geden šilink — kdo gi kaupj?

Gá! ozwal se tu sedlák ubohégiho pohledu. Zde ge šilink. — I zaplatil, a manželstwj se zdálo pozdowu.

Ale auředník přjtomný zwolal nynj: Maria Anna Pibreckowa, nazwaná Irzeblawek, w práwo magetnosti připadla za šilink Jakubowi Dawinu ze Obropu.

I Marie Anna, bywalá žena Pibreckowa, wywedena byw ssi na trh s prowazem, wedla se nynj pod paždj s Jakubem Dawinem, prowázena gsauc hwizdánjm a křikem diwaků. Takto pak stalo se we Shrewsbury dne 14. Dubna léta Páně 1836. —

My gednau giž powěděli, že takowéto nekáz bez přiwolenj zákonů, ale i obyčegně bez zákazu se prowádj.

W nesmjrných končinách amerických často sice wražedy se páchagj, a wšak málokdy se wrah zatkne a popraway podjwaná ustrogj; třebať gen krag lesa dostihnauti, a w pustinách geho nikdy wjce stopu wrahowu newypátragj. Ale stalo ť se gednau w Teseneh, že otec w prchliwosti syna zabil, a konstablowé rychlegšj než kdy gindy, wraha pochytiwše, i hned saudcům odewzdali. Bylť práwem odsauzen, a na wýstrahu weřegná poprawa ustanowena. Zbljzka i zdaleka se diwáci sbjhali, pěšky, na koni, stařj, mladj, mužowé i ženy. Neyprwnégšj byl wšak na poprawišti člowěk wysoké postawy, wráskowitého čela, osmahlých twářj, na rameně nesa ručnici. I položilť se bljzko za hustau křowinu. Strom wysoký, celý olaupaný stál tu na malém pahorku, a na silné wětwy haupal se dlauhý prowaz. — Nynj přiwáděli odsauzeného. — A škoda, wolali gedni — že giž tak starý gest; tenť mdlobau upadne, nežli se ho kat dotkne. — Inu předce lepšj podjwánj na něho, odpowjdali ginj, nežli na tu zběř indianskau, gakowau gsme w obcjch španělských wěšeti widjwali. To gest předce člowěk! — Nešťastný stařec, wjce giž mrtew než na žiwu, katowi do rukau se dostal; ten si ho wyzdwihnul — minulo několik okamženj, a stařec začal trhage sebau na prowaze se haupati. — Tu onen muž za křowjm asi desetkráte ručnicj zaměřil, konečně i spustil, a oběšenec i s prowazem na zem upadl, leže gen we mdlobách smrtelných. A střelec nynj wystaupiw, práwa swého k starci nešťastnému zastáwal, prawě ho býti nynj swau magetnostj, an byl giž gednau dle zákonů oběšen, a dwakráte týž trest přetrpěti nemůže. — W skutku i za několik dnj na to onen stařec na kocábce plaul k lesnjm pustinám.

Šťastni budau naši prawnuci! Šťasten, kdo se zhotowenj železných dráh po celé zemi dočká. Wypočjtali gsme, že bude pak moci člowěk w šesti neděljch půl swěta zreyditi. Když na přjklad student o začátku ferij z Prahy wygede, bude moci přes Wjdeň do Carihradu se podjwati, w Moskwě si welké zwony prohljdnauti, zagde si k čjnským zdém, na to několik dnj w Petrohradě se pozdržj, potom do Dánska, na Hamburk — nalyká se uhelnjho wýparu w Londýně, gakoby nic do Pařjže zagede — k přestánj něgakého dobrodružstwj přes hory pyrenegské do Madridu — do Kadizu — po párné lodi k Sicilii, podjwá se Aetně do gjcnu, letmo potom nebeskau Neapolj, starým Řjmem — zaplesá gešťě na horách šweycarských, w Mnichowě se podiwj neynowěgšjm stawbám králowským — a octne se opět w Praze, nežli doma k sw. Wáclawu husu podřjznau.

Policeynj auřad w Barle-Duc usaudil gedné hospodské znamenitý trest na penězjch, že byla chlapcům čtrnáctiletým na gich žádost piwo a kořalku nalila. — K přánjby wěru bylo, aby se weskměs wěc podobná kárala. Známeť mnohé mjsto, kdež chlapečkowé s daumagjcj dýmkau u plných žbánků sedagj.

Až dosawáde sice »Kwětye w obyčegi neměly, básnjkům našjm mjsta ze spisů zámeznjch za wzor uwáděti; tyto dny se gim ale přjležitosti tak pěkné — přjkladu tak pohnutliwého dostalo, že gim nelze opominauti začátek naučné básně p. Schmidthammera, učitele w Alslebenu, wšechněm našjm werššowcům k powzbuzenj a čtenářům k rozkošj podati. Znj takto:

Rausche, Gesangschwung, schnell auffitige reißend durch Gluthmeers –
Blitzende Reden zum Herrn, Gott; Preis, hinschmetternde Rührung
Urgeist dir, gejubelt dem Strahl in Nächten! du Sonnkreis
Lausche dem lispelnden Lauttanz, nur mit Sturmesdurchwälkung
Brande dein wirbelndes Spiel, dumpf kracht, schwankt, stützet der Weltreif!

Fabrikacj skla w Angličanech k podiwu hodnému stupni dokonalosti dospěla. W Exeterhause (w Londýně) nacházj se zrcadlo za 1000 guinej, kteréž 24 střew. weyšky a 16 střewjců šjřky má.

Dne 21. čerwence 1432. Neywětšj powodeň, která kdy w Praze byla. Wltawa se wělmi rozwodnila, takže woda přes 22 střewjců wysoko wystaupila; na staroměstském náměstj gezdili na lodkách.

[1773.] Towaryšstwo Ježjšowo bylo wyzdwiženo. Heeren prawj o něm: »Děgepis tohoto řádu z geho wlastnjho hlediště zůstane wždy gesště látkau budaucjmu zpytateli děgepisů.«

[1799.] Pewný hrad Alexandrinský pod zpráwau generála Gardanna wzdal se na kapitulacj, dle kteréž zagatý branný lid dne 22. t. m. wytáhl, a složiw zbraň před hradbami, weden byl přes Pawii do cjsařských zemj; počjtalo se 2400 mužů, a nalezeno bylo 103 kusů, ostatnjch wálečných potřeb bez počtu. Jan Ruljk, měšťan pražský, prawj we swém historickém kalendáři, že Alexandrie se proto gmenuge Alexandria della Paglia, poněwadž mjsto držjwj samá toliko sláma k palíwu se tu užjwá.

[1831.] Nowě zwolený král belgický, Leopold I., wgel slawně do Bruselu. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

[Č]islo 30té. 3í r. běh.

[Ča]sopis tento wy- [chází] u Jana Host. [Po]spíšila, w Praze, na [Malé]m městě, w li- [...] ulici, čjslo 948, [kde] dostanj gest w [ob]kladu wyda- [tel]owu každý čtwr- [tek ...]o archu, k ně- [muž] se we čtrnácti [...] wždy gestě [...]chowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wy- dawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnář- stwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj před- platku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá

[Ná]rodnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

[...]ho čerwence] Žigem Bohu, králi, lidu. *K. Kuzmány.* [1836.

W zápalu básnjk.

(K deklamowánj.)

Muzy! Umky! honem běžte,
Mjrky na werše si řežte,
Žhawé uhlj noste, pro měch gděte,
Ducha we mně rozohněte;
Báseň musj ze mne wen,
Ať to trwá celý den!

Giž se třesau we mně kosti
Weršeplodnau zůřiwostj;
W noci z toho bude sen —
Ráno pod nos silný křen
Ořjm plané stwořj plačky,
Čelo potáhne se mráčky,
Mozek se hned rozohnj,
We hlawě se rozednj,
Pamět swolá smyslů hračky,
Nočnj idealnj rwačky;
Ruka w cwálném auprku
Pospjšj s tjm do brku,
Péro černým naplněno mokem
Špičatým popjlj krokem
Na papjr. Wšak čiňte prostoru
Ducha wýtworu!

Aita, Muzy! pozor deyte,
Básnjka se nelekeyte,
Slyšte, gakých býwá ctnostj
Začátek mé zůřiwosti.

Gak když krutá *wichřice*,
Na wzdor wzteklé tyčřice,
Hřmotným praskotem burácj,
Stromy láme, ploty kácj,
U potoka prautj
Semo tamo krautj;
Gak když zůrj mocný *tok*,
Zkázu šjřj, wypnu bok,
Strašně gečj, břehy trhá,
Kde co nagde, w propast wrhá;
Gak když *ohně* zhaubný praud
Města, wjsky měnj w traud,
Z střechy na střechu se wleče,
Wše, co potká, pálj, peče,
Až pak s wjšky hlučný zwonec
Hlásá geho wládě konec;
Gak když pod *zemj* to baušj,
Až se z gistých kopců kauřj,
Třesk rozewře hráznau tlamu,
W bezednau wše padne gámu,
Zem gak osika se třese,
Rozkotá wše, co gen nese —
Tak to we mně wyhljžj,
Když se čas můg přibljžj;
Duše, gižto w temné noci
Pauto těla saužj,
Slabá žebra hroznau mocj
Roztrhnauti taužj,
Mozek horkem klokotá,
Geden wtip se rozkotá,
An se druhý do wnitř tlačj,
Bytnostj swau auzkost značj;

[...]. půlletj.

Myšlénka tu sestru stjhá,
Celé hegno se gich mjhá,
Nápadů pak četné plémě
Rozpoltit chce témě;
Z očj na sta gisker sršj,
City pršj —
Nad obočjm mrak
Hrůzný plodj zrak;
Duch se wolně prolétá
W řjši kwětné obraznosti,
Ze trampot se wyplétá,
Rágské cjtě blaženosti:
Wše se chystá k porodu —
Wěrno swému národu,
Čechoslawské robě
Utrobu mau hnětlo,
A giž w krátké době
Uzřj zemské swětlo.

Honem, honem! Umky — Muzy!
Giž gdau na mne hrůzy,
W mozku giž se blýská,
Obraznost si stýská
Na bolesti porodnj,
Hrozj strašnau powodnj;
Honem! k swému aukolu
Každá hbitě skočte,
Kolečkami točte,
Nedeyte wznik kaukolu!

Ty tam w kautku
Wyber w saudku
Názwů krásných zásobu,
Wklauzni mi s tjm w kotrbu.

Ty, genž za kamny tam stogjš,
Swětla se neb zimy bogjš,
Sekery se chop,
Děley lauč, a top.

Proč ty smutně sedjš,
Gako chmura hledjš?
Seber sjlu,
Wezmi pilu,
Nařež noh
Plný stoh,
Dlauhých, krátkých, prostřednjch,
Wjce wšak těch newšednjch.

Čtwrtá zwučné rýmy
Obogjho pohlawj
Bez oddechu kug.
Pátá rázné šprýmy,
Které mysl zotawj,
Wzduchem wediž do hlawy,
Naplň nimi mozek můg.
Šestá propůgč obraznosti,
Částku hladké obratnosti.

Sedmá podey wtip,
Ostrý gako šjp.
Osmá dodey původnosti,
Kdybych gj kdy neměl dosti.
Dewátá přeg ochranu,
Piš hned ráznau obranu.

Nuže, ticho — pozor deyte!
Wýtworu se nelekeyte,
Pána swého slyšte,
Co wám řekne, pište!
„*Neslýchaná pohroma*"
Sluge smutná báseň má.

* * *

Šeltě Eol, gak má zwyk,
Městem Básnjkowem,
Zuřil, aupěl, plodil křik,
Hýbal každým krowem.

Geden z něžných básnjků,
Gehož Muza bděla,
Seděl we pokogjku,
Kde se lyra skwěla.

U okna stál stoleček,
Na něm stála Muza,
Držjc názwů swazeček,
Rýmů pak — až hrůza!

Wedlé stála kadečka,
Plna rukopisů;
Pjsniček tu kolečka,
A co *giných* spisů!

Čekaloť tu mnoho set
Newšednjch těch spisků,
A giž zegtra, ráno hned,
Měly letět k tisku.

Stolek pod tjm břemenem
Wrzá, skřjpj, aupj —
W tom tam s celým plemenem
Mocný Eol wstaupj.

Básnjk pěge chwalozpěw,
Prosj, pláče, křičj;
Giž w něm strachy tuhne krew —
Eol předc gen fičj.

Rukopisů četný rod
Po stole se rogj,
Básnjk těšj drahý plod,
Děcko s děckem pogj.

Nagednau se zatočj
Básnjkowi hlawa;
Eol oknem wyskočj,
Ach, a s njm i — sláwa!

Fr. Hl.

...ročnj paut na Loretě u Wlassima.

...Mezi kopci a pahorky, genž okolj místa Wla..., u rozmanitém ozdobenj se zwedagj, nedaleko na ..., u Laussowic, tmawým lesem až po kuželowitý ... porostlý Blanjk wynikl. Starau a wůbec w ... pamětí chowanau powěstj o zawřených rytjřjch ... jeskyních tak proslawen gest, jako geho wzdálený, ... mystným a sslechetným duchem i dowadiwau ... nau obýwaný Křelowě. — K Wlassimu táhne se ... ého nizké přjwrssj, djlem orbau wzdělané, djlem ... mi zarostlé, a končj se na malau hodinu cesty od ... giné powýssenegssjm kopečkem, genž lid „swá... wrchem," častěgi ale pauze „Loretau" nazýwá.

Na tomto kopečku založil někdegssj pán a majitel ... panstwj wlassimského, Frantissek Antonjn, řjšský ... z Weissenwolfu r. 1701 ozdobnau kapli na ... loretského sw. domu we Wlassjch, kterauž i we ... letech nákladně dokončil a sstědře obdarowal.

Pod kopcem běžj silnice z Wlassima k Pelhřimo... sedaucj; sxiroká wozowka od nj se oddělugíc we... zhoru. Lesina temnozelených gedlj a smrků po... á geho sewernj, k Wlassimu obrácenau stráň; taužto prosekáno přjmo ku kapličce směřugjcj stromo..., a gim se nahoru putuge, kdež kaplička giž zdale... twětuwě kyne. Stogj tu osamělá, ozdobným ka... ým zábradlým obrazená, a nad wchodem zpředu ... u ozdobnau wjžkau se zwony opatřená. Wnitřek ... laského wzoru rowněž tak gednoduché, gakož ob... ssjnj podoby gest. Opodál kapličky, asi 100 kro... wzdálj, stogj stawenj, w gehož prwnjm poschodj ... tek duchownjho a w dole hostinec se nalezá; za ... pak gesstě sskrowná sskola pro mládež z wůkolnjch ... le se wyskytuge.

Nahoře, wůkol mjsta poswátného, po celý rok ... d panuge. Oko pautnjkowo se zaljbenjm spočj... ta dalekė, wůkol rozprostřené kragině, k sewern... ihagic úrodné role, lesinami a pahorky rozmanitě ... zené, wesnicemi, kostely a dwory přemile ozjwe... i zastawuge se u prostřed w auwale, kdež skromný ... ssim s kostelem a pěkným zámkem ležj, zastjněn ... ým anglickým parkem, za kterýmž pak domky a ... blizkého saussednjho městečka Domassjna z temné... lena wystupugj.

Bágečná Blánice, se strany wrchu Blanjka přj... gic a za Wlassimem k mocněgssj Sázawě popjj... c, zelenawým tokem w hornatinu se tratj, kteráž ... zmanitém skupenj podél Sázawy se táhnaucj obzor na těchto stranách obmezuge. Giný, méně sice rozmanitý, wssak dalssj pohled poskytuge gižnj a gihozápadnj kragina. Orbau wzdělaná rowina znenáhla do nižin k Ledči, Lukawci a Humpolci se snižuge, blizssjch wssak oku zakrýwá, a gen w nebezpečí dále poskytugj lesnaté hálage českomorawského pohořj po kraginách čáslawského a táborského krage.

Osamělá tato rowina tedy, genž ticho wůkolj gen časem klinkánjm zwonce na kapli, aneb chřestem do studnice paussténého okowu, aneb klesánjm obrazowaného plnhu a poklekowánjm prace se ozýwá — toto mjsto gednau w roce diwadlo tak hlučného a mnohobarewného žiwota poskytuge, gakž ge ani we mnohých z nassjch nezlidnatěgssjch mjst za čas wýročnjch trhů spatřiti nelze. Kdo z kraganůw nassjch o swětoznámém trhu markarienském, w ruských pustinách drzanem čjtal a geg sobě na mysli trochu gen předstawiti chce; — komuž na tom záležj, aby mrawy, kroge, sstiegnemu, staw dussewnjho i tělesnjho wzdělánj a potřeby swých milých, od Praby, tohoto střediska newemednj wzdělanců, wzdálenegssjch a w prostotě zachowalegssjch kraganů takořka gednjm rázem seznal: ten ať neliknuge wydati se gednau na paut na Loretu wlassimskau w den narozenj P. Marie před nastáwagjcjm podzimkem; tam zagisté w každém ohledu něco něčjm mysl swau obohatj.

* * *

Gsa gednau o prázdninách po gižnjch horách kauřimského krage na cestách, nawsstiwil gsem přjtele swého w P.... Giž od prwnjho dne mého w domě přjtelowu messkánj mnoho se o brzké pauti na Loretě mluwilo; wssecko se radostně na ni chystalo. Gá sy toho na začátku newssjmal, mage prozatjm giné zámery; tjm méně pak mi připadlo, že bych snad sám Loretu také nawsstiwil. A wssak na domlauwánj přjtele, dokládagjcjho, že mě wycházka zagisté potěssj, změniw plán swůg, a po wůli mu učiniw, na paut do Lorety gsem se odhodlal.

Na den před pautj tedy, 7. zářj — bylať práwě neděle — oba gsme odpoledne w přátelském howoru po silnici do Wlassima kráčeli, gen hodinu cesty od P.... wzdáleného. I nebyli gsme sami; — wozy s rozličným zbožjm, kramáři s trakaři, lecdes wystrogené selky, tatjkowé a děti před námi i za námi k gednomu cjli, k Wlassimu, se ubjrali. Den byl pěkný, a gesstě dosti časně gsme tam dorazili. — Welký počet pautnjků ze wzdálenegssjch kragin giž na den před pautj do Wlassima na noc přicházj, a Wlassimsstj tenkráte nepřa...

ſnĕgſſj přjležitoſt mjwagj, ctnoſt pohoſtinnoſti ukazowati i na hoſtech pracizjch. Gá ſám takowé pohoſtinnoſti použil. Weſſlj gſme do domu, kdež můg přjtel gen doſti málo znám byl; i těſſila mne nezjſſtná ochotnoſt a wljdnoſt hoſpodáře, poctiwého ſaukenjka, gakowauž nás uwjtal a přechowal.

Rowněž gako ſe Praha na ſwatwečer před ſw. Janem dawem z celého králowſtwj ſeſſlých ſe wenkowanů ozýwá, plnj ſe wždy na toto odpoledne ſkrowný Wlaſſjm hlukem a ſſumotem geg přeplňugjcjch pautnjků. Geho malé, hrbolaté náměſtj, a nerowné, nedlážené ulice byly dnes hlučněgſſj, nežli když lid w neděli po welké mſſi z koſtela ſe ubjrá, a na ſilnici pod zámkem četné ſelſké wozy, nowými přjchozjmi hogně obſazené, napořád ſe ſtjhaly.

Po měſtě ſe ohljdnuwſſe nawſſtjwili gſme knjžecj park, do něhož w ten den každému wolný wchod popřán býwá. J radowal ſe z četných nawſſtjwitelů. Uřednické paničky, ſládkowé, učitelky, měſſťanky s rodinau a wſſemi přjwěſky čeledě ſi tu gakſi wzneſſeně mezi dawem lidu weſnického a ſproſtěgſſj chaſy wykračowaly. Wſſem na obličegi malowalo ſe podiwenj, užas i pleſánj nad pěknými, geſſtě newjdanými wěcmi, gežto zde nacházeli. Zelenotemné chodby těchto rozſáhlých, kráſných ſadů i na neyodlehlegſſjch mjſtech ozýwaly ſe radoſtným howorem, a kde něco podjwánj hodného bylo, zaſtawowala ſe wždy hezká hromádka překwapených obdiwowatelů. Neywjce pak zagjmaly četná mjſta, k tělocwičným i zábawným hrám zřjzená, bohaté kwětnice, ſtarý rytjřſký hrad, turecký mečet, chrámkowé Lády a Apolla, nádherný čjnſký altán, pauſtewna, rybárſká chyſſe, ohromná ſocha gakéhoſi leſnjho boha, hranice dřjwj, w gegjmžto wnitřku mimo nadánj proſtranná pěkná ſjň ſe nalezla a t. d.

Slunce wſſak ſe njžilo, den ſe chýlil ku konci; čjm wětſſjch ſtjnů pak ſtromy prohazowaly, tjm wjce ubýwalo howorných procházečů. Wečernj čerwánky pozlacowaly ſkwaucj ſe báně chrámku a zámecké wěže, a zadnj partie zahradnj ozýwaly ſe giž gen gednotliwými kroky leckdes w nich ſe opozdilého, a když konečně wážné zwuky měſtſkého zwonu, zegtřegſſj ſwátek ſlawjcjho, po temných ſtromowých chodbách rozljhati ſe počaly, každý, pogmut wzneſſenau tichoſtj rozlehlých ſadů, wyhledáwal po měſtě, také giž utichlém, ſwé pohoſtinſké přjſtřeſſj. — Toliko w hoſpodě na náměſtj geſſtě až do pozdnjho wečera temná baſa zněla, bručenj ſwé mjſic mezi břjſkawé trauby, a ſwátečnj ples četné, ſhromážděné chaſy.

Druhého dne gſme ſe o něco déle we Wla
zdržeti muſili, takže gſme teprwa před polednj
Loretu ſe wydali.

Byl kráſný, na podletj až přjliš parný
ſilnice množſtwjm lidu ſe hemžila, a celá kragina
neobyčegně obžiwla. J měl gſem tu dobrau přjlež
pozorowati rozličnoſt oděwu z různých kragů. Ne
trněgi liſſili ſe gonáci z gižného Čáſlawſka; malý
latý klobauček s kytkau a wiſſjcjmi fábory, k tom
přjliš dlauhý, mnohými knofljky poſázený kabát z b
modrého ſukna gim welmi pěkně ſluſſel. Wſſak ta
zdegſſjm okolj rolnjk doſti auhledně ſe ſſatj: tem
lený kabát bez weyložku, s malými, ale četnými
ſljky, gakauſi ſtatnau poſtawu mu uděluge, pro
ſproſtj měſſťáci, wenkowſſtj řemeſnjci a ginj těm
dobnj rukodjlnjci w dlauhých měſtſkých kaputech,
kých nohawicech a wyſokých měſtſkých klobaucjch
nemotorně wypadagj. Wyſoká, kulatá čepice z
ſſiny, kterauž Čechowé co gediný ſwého ſtaroſlo
ſkého kroge pozůſtatek až po dneſſnj dobu mjſtem
zachowali, i zde giž zřjdka k ſpatřenj geſt. Ale
wjce rozſſiřugj ſe krátké kazagky z černého manſſe
žluté kožené nohawice, kterýmžto ſtařj mladj témě
wſſech končinách wlaſti naſſj přiwykagj, a w n
we ſwátek gako ſynowé Marſowi k gednomu plu
přiznáwagjce, w ſtegném tom oděwu w záſtup
wykračugj.

Co ſe ženſkých týče, těžko geſt ſe zpamato
Ta měla ſſněrowačku auzkau, ta ſſirokau s křjd
ta zlatem proſſjwanau, ta gen ſproſtau; malé,
čepce se ſſirokými kalauny, aneb weliký bjlý ſſát
hlawě, kragkowé neb uměle proſſjwané záſtěrky,
báwné kabátky a bjlé aneb aſpoň ſwětlobarewn
kně bylo zhuſta widěti, gelikož weſničanky ſlow
wůbec w ſwětlegſſjch barwách ſi libugj. —

Ohljdnul gſem ſe dále, a wěru, neočekáwan
djwánj mě překwapilo. Celá ta proſtranná wy
genž od kapličky k ſtraně gižnj dolů ſe táhne, po
byla neſčjſlnými ſtany, baudami a krámy wſſech
ſob a podob, mezi nimiž neſmjrný daw lidſtw
hemžil. Wůkol oprawdowý tržnj hluk ſe roz
Pautnjci, zwyklj nepřicházeti domů s prázdným
kama, kupowáwali na začátku pilně, což ſe gim
hoſpodárſtwj před naſtáwagjcj zimau potřebn
widělo, uſſetřjce přitom ceſty na trhy do měſta
pak ſem wždy wjc a wjce kramářů a podnikate
kalo, a nynj ſe zagiſté na 10 mil wůkol kramá
nalezá, kterýžby zmeſſkal nawſſtjwiti loretſkau

Tak tu wznikl wyhlássený wýročnj trh bez žádného zřjzenj, bez wážaů, bez dohljžitelů a bez poplatků. — A w skutku lze tu dostati wssecko, nač gen možná mysliti, od hrubých selských dřewěnek až k drahým sskrkám a giným potřebám skwostného žiwota.

Wystaupili gsme na cimburj kapličky pro lepssj přehled celého okolj. — Neyblizssjch u kapličky mjst zmocnily gsau se, a ne bezprawě, prodawačky obrázků, knjžeček, prstýnků a hraček; dále se daly platené stany pernikářů, cukrářů a owocnářů. Hrusky, sswestky, gablka nasypané na welikých hromadách, i owoce giné, gakého gen w ten čas k dostánj bywá, na prodeg tu pěkně wyloženo bylo; mezi nimi pak pobjzwé holyně s plnými kossemi hauskí, buchet a koláčů, gakož i se saudky kyselých okurek skrýsseti se dáwaly. Nynj teprw přissly baudy z prken a plátna gednotliwě postawené; hlawnj řadu působili saukeníci a křesťansstj i židowsstj kramáři w loketnjm zbožj. Sukna z Pacowa, Humpolce, Počátek, Polny, Gihlawy a odginud tu byla sila ohromná, gakož i bawlněného, lněného a hedbáwného zbožj, zwlásstě hedbáwných ssátků, tylyty, pentlj ssirokých i auzkých, kartonů, pláten, módnj čepčářské zbožj z Prahy, ženské klobauky, ssaty, sukně, hotowé ssněrowačky, stáwkowé punčochy, mezi tjm krám hodinářský a zlatnický, wsseliké kowowé zbožj, sswendljky, břebiky, cjnowé a plechowé ljžce, nože, hrubssj polnj a hospodářské železné nářadj, na holech a tyčkách rozwěssené střewjce a boty, kůže, kožessiny, celé lessenj se zimnými čepicemi, plstěnými klobauky, sjla dřewěného zbožj, ssatnice, selské malowané truhlice, kolowraty, motaky, trdlice a dřewěnky, po straně konečně celé blundisstě hljněného a kamenného nádobj. Mimo to měli w této směssici na mjstech neurčitých swá stanowisstě domažličtj kalaunkáři, morawsstj Slowáci s kmjnem, a uherstj s plátnem; i ginj sspekulanti hledali w tjsni lidj swých, mezi nimiž tak nazwanj brunowsstj nunwáři z Morawy se swým swětlomodrým, saukenným oděwem zwlásstě byli k poznanj. Strakatina lidu z kauřjmského, čáslawského, táborského a beraunského krage byla nesmjrná; — z pole zdupaného prach gako mračno wystaupil a wssecko wůkol zahalil. — Kluci pjskali na pronikawé pjssťaly, zpěwačky břeskaly swé neyonowěgssj pjsně, tamto w neywětssj tjsni mačkali se okolo stolku, sázegjce na orla, ptáka, kobylu a sedláka, ginj si sklenky s wjnem přibýbali, gežto w baudě z chwoge udělané, blize hospody, ze sudu natáčeli; hospoda sama, natlačena hostmi, ozýwala se ssumným howorem, a na giné straně na tráwnjku, w stjnu lesjem, baly se usadily gednotliwé společnosti, w tichosti sobě howjce a nakaupených wěcj požjwagjce.

Tak se hodina odpolednj služeb božjch blížila. Kapličku obstaupili zástupowé pobožných, když na pobljzku se umjstil, a mjasjmilá pobožnj hudba, s poššmem před kapličkau pod ssirým nebem umjstěná, slawným hrolem pozwala. Neměla wůkol pro welikau tjseň nikterak se roztáhati, a gen gednotliwj zwukowé něky až k nassému stanowisstj přiwanuli. Zazwoněl gakmile, čáp zwuk zwonce na lesetisstě wýše, a bližssj klekali na kolena, ostatnj wůkol snjmali klobauky, prodawali i prodawačky umlkli, Slowák ustal od obwyklého: „Kupte kmjn!" — kupec zadržel w odměřowanj sukna, obchodnjkem wyhodugjcj Žid pochýlil se, tisse se chowal, — wssechno, stawně tiché nastalo! — Služebnjk božj u pojwatného oltáře wěrným požehnánj udělowal, — třikráte zazwněl čistj zwukowé zwonu, a paprsky odpoledne slunce ozařowaly wůkol zástupy národu, w modlitbě wraucné k neywyššjmu Pánu wssehomjra pohřjženého.

Z pogala mne mocně tato slawná, z mnohých ohledů zagjmawá doba, a bylo mi w duchu, gakobych se pod ssirým italským nebem nacházel u prawých obřemů den neyslawněgssjho, požehnánjm swatého otce trognásobně oblaženého.

Sladce i tagemně dozjwaly mi zwuky zwonce; dusse, citem proniknutá, kochala se w pohledu na národ, genžto se božjmu dogemu prostau pobožnostj a neljčenau oddáwal. O že nezjem majitem! bylo mi w duchu zwolati, abych aspoň swobodný náčrt této scény wlastj a nassim umělcům ukázal, kteřj tak rádi, z prawého slepého následowanj giných, gen w cizozemsku, w Italii, Francii a Sweycařjch, ideály swého stětce hodné hledagj, a zanessenj gsauce obrazy cizými, na zwelebenj wlastnjch domácjch předmětů mysliti ani nemohau. Loretska pautky plný, pro swau rozmanitost zagjmawý obraz poskytla. — Nastala doba, kdež nám giž třeba bylo pomysliti na domow. Sssedsse s loretského wrchu, spatřili gsme nekonečnau řadu selských wozů, genž tu na swé lidi čekali. Mnozj také giž k odgezdu se chystali, mezi nimiž nábožnau poctiwého hospodáře z kraginy mého přjtele gsme napadli. Sám se nám nabjdnul, že nás domů sweze, a my rádi geho srdečné pozwanj přigawsse, bez okolku na woze žebřinowém se usadili. Přisedla gesstě howorná mladá selka, žena geho, a malý ssestiletý klučjk; před námi i za námi wězela se nakaupená pauť, hlawně sukna a hrubého plátna, truhlice, kolowrat, rejč, motyka a hljněné nádobj;

koně měli co táhnauti. Tak gſme, s gakauſt wjtězoſláwau na pěſſi pohljžegjce, u weſelém rozmaru w řadě giných wozů lidnatau ſilnicj okolo wlaſſimſkého zámku geli, pod njmž w zahradnj beſjdce knjžecj rodina A...ſká se zwláſſtnjm zaljbenjm prohljdku mimogdaucjch držela.

Slunce, genžto ſe po celý ten den na bezmraké obloze bylo wznáſſelo, práwě giž za wrchy, k Beneſſowu ſe táhnaucj, ſe chýlilo, když gſme ſe k dědině naſſeho rolnjka blížili. Rychlonohé, ſſtjhlé hřibátko, poznawſſi na paſtwě zdaleka giž matku ſwau, weſele nám wſtřjc přiklusalo, a obſkakugic wůz, až do ſtatku nás prowázelo. Tu ſe tři doma zůſtalé bělohlawé djtky radoſtně k rodičům přitulily a dychtiwě, co ſe gim z pautě přiwezlo, ſe poptáwaly; — po malé, s netrpěliwoſtj přečkané chwjlce pak wſſecky s pleſawým pokřikem po dwoře ſe rozbjhagice, radowaly ſe z pěkných obdržených wěcj.

* * *

Minulo oſm — i čtrnácte dnj, a geſſtě po náwſjch běhawali chlapci pjſkagjce na malowané pjſſťaly, aneb na autlé drndačky, pokud ge nepokazili, bzučjce. Wyprawowánj o pauti loretſké bylo dlauho dennj zábawau, pokud opět giné přjpadnoſti — poſwjcenj, ſwátky, lowy, práce na poljch a giné záležitoſti wenkowſkého hoſpodárſtwj — myſl proſtoſrdečných weſničanů nezagmuly. L. Zap.

Heſperidky.

[Pokračowánj.]

3.

Praha.

— Es iſt ein klein Paris und bildet ſeine Leute.

Göthe.

J wedu žiwot w powěſtné Praze. Sauceſtnjk můg doſtál ſlowu ſwému, a doprowodiw mne do měſta, něgaký čas tamo zdržeti ſe odhodlal, gen aby mne s mjſtem i poněkud s obywateli rychlegi a dokonalegi ſeznámil. — Mně ſe Praha ljbj; — a komužby ſe neljbila? — Když mi ſe udá s wrchu zámeckého patřiti na tu ſměſici ſtarowěkých ſtawenj, těch neſčjſlných pomnjků ſkwělé minuloſti, krwawých bogů — hrdoſti Ottokarowy a laſkawoſti Karlowy; když mi ſe udá hleděti s té wýſſe na zamodralý praud klidné Wltawy, genž, poljbiwſſi patu sesutému hrobu čeſkých knjžat — ſkalnatému Wyſſehradu — weſele pak běžj w požehnaný krag, a zpráwu neſe o účinnoſti, o zrůſtu a rozkwetánj měſta hlawnjho; když mi ſe udá kochati ſe w pohledu na rozkoſſný Petřjn — a přelitnutjm wſſech těch paláců, chrámů a wěžj, těkati opogeným zrakem až k zelenému Žižkowu: ach, pak mi ſe zdá, gakoby řjzenj wěčné weliký ten rozkoſſný auwal bylo ſi obralo, chtic tu ſjdlo wyſtawiti zaljbenj ſwého, k chlaubě pilného národu, zkáze wěků na wzdory. Giných welikých měſt gſem newiděl; a kdybych ge i dle obrazů byl nepoznal, nemohlbych ſe domyſliti, žeby ſe které kráſněgſſjm a wzneſſeněgſſjm položenjm honoſiti mohlo.

Gákbych celé dny ſe djwal na Prahu; neboť mi ſe knihau býti widj, plnau kráſných powěſtj o zlatých dnech býwalých a o kwetaucjm, naděgeplném wěku nyněgſſjm.

O Pražanech mnohoby ſe řjci dalo, ale nedoſtatečná ge krátká zkuſſenoſt člowěka gednoho; uſudek geho by ſe ſnadno ſtranným ſtal. Nebuduť tedy za ſaud wydáwati, řeknu-li kde, to ſe mi ljbilo, to ne. Možná, že giný ginak ſe djwá na okolnoſti — každý dle chuti a náklonnoſti ſwé.

Wůdci mému po měſtech pražſkých předewſſjm důležité ſe zdálo nawſſtiwenj weřegných mjſt, gakož gſau zahrady, kawjrny a hoſpody wſſeho druhu — diwadlo ſe owſſemť newynechalo. Onť ſe záſadau řjdil, že ſe ſmeyſſlenj, wkus a mrawy — duch národnj — na mjſtech weřegných neypatrněgi obgewuge; gá pak ſe muſjm přiznati, že gſem, až doſawad pauhý wenkowan, w pozorowánj okolnoſtj mně poſud zcela neznámých weliké zábawy nacházel. Powětřj bylo půwabné. Gaſná nebeſa wábila nás wen, z úzkých bran za měſto. Kdokoliw po mně do Prahy přigde, tomu radjm, aby na procházku ſſel w přjrodu ſkwělau, kde modré nebe ſe proſtjrá nad kwětuplnau zemj, kde ſtromy tkliwě ſe chwěgi, a lilie a růže neſrozumitelným ſſeptánjm ſe pohybugi; kde ſe člowěk báſnjkem ſtane, a byťby gakžiw nebyl werſſe udělal, kde nápěwy a ſauzwuk weſſkeré přjrody a barwitoſt rozloženého obzoru i neynehudebněgſſj ucho, i nezbyſtřené oko wábj; tam radjm giti o ſamotě — ale radjm tam giti a choditi, dokud geſſtě neporuſſený měſtſkým wýparem dech w prſau ſe hýbe, a radjm tam choditi, aby zotawenj a ſjly nabýwal. Giným tu giné ceſty otewřeny gſau; gſauť owſſem také ceſty weřegné — ale přiſſlého z božjho wenkowa brzo na nich bude dlauhá chwjle ſtjhati; oko ſe brzo naſytj, kde ſrdce bez potrawy zůſtáwá. Tuť hlupák wedlé důmyſlného člowěka w ſtegné wážnoſti ſe udržj. Ony doſti známé a oblibené

procházky myslím, sady a zahrady rozličných gmen, kde tak nazwaná pospolitá zábawa lidi wšeho druhu spoguge. — Komu wšak by se nelzbilo mezi nimi blauditi, ten mne nynj prowázeg; geden druhého budeme těšiti.

Praha ge krásná, to gj ani protiwnjci neodeprau; ráda gest i weselá, a gestli gi někdy něco bolj, sama o tom newj, a pak se gen w pochmaurném rozmaru nacházj gako člowěk před nemocj nebo po wyslonánj. Ale mně ge wždy milá, wždy drahá Praha naše. — Gsau tam pěkné domy i ulice, pěkné sady a wůkolj, krásné djwky a hezcj páni; i daniami, že se w nj také hognost krásných srdcj nacházj. A ne zřídka stwěge se tu gasná mysl českých hlaw! —

Byl čtwrtek. Čtwrtek ge w Praze pamětihodný den. We čtwrtek totiž magj studenti prázdniny; we čtwrtek se wydáwagj pražské nowiny české i německé; we čtwrtek i české Praze wykwete arch Kwětů; we čtwrtek se slawj u wečer w bubenečských sadech wečernj ples, a — we čtwrtek konečně se w Praze gesstě mnoho giných wěcj děge, o kterých gá nic newjm, o kterých ale také nezádám zwěděti. Bylo to we čtwrtek, an giem se saudruhem swým w kawárně u zlatého tygra sedě, w moři časopisů wjdeňských i zámezných se kaupal. U okna seděl náš dle celého i necelého gména známý jurnalista, pan —j—, k artikulu „čas a duch lidský," galoz i k dennj kronice ze wšech končin swěta přjspěwečků ohledáwage, a redaktoru z nesnázj pomáhage. Bylo widěti, že pilně na winici pracuge. *) — Opodál seděl wýbor mladjků, djlem ze třjdy studentů. Howořili páni učenj i neučení o záležitostech nowé pěkné literatury německé. Patrně se gewil polyhistorický duch těchto pánů, galoz i snadno bylo poznati, kde byli tolik učenosti sebrali. Půwodnj Bohemia, wjdeňské i zámeznj jurnály, pozůstatky straných wýtečných recensentů byly prameny, z kterých oni panowé mudrcowj swoge čerpali. Wšiy se gim nedal uzřjti, a zwlášť tam, kde se gim rozumu nedostáwalo; nicméně giem na blízku gegich se přeswědčil, gak snadná to wěc gest, mnoho mluwiti o wěcech, kterým člowěk zcela nic nerozumj; gen když ponikud gazyk w ohebnosti wycwičil. *)

(Tuto se w rukopisu přehled německých w Praze časopisů a spisowatelů, gakož i několik slow o literatuře naší nalezá, pjsmo gest ale tak wybledlé a gij nečitelné, že giem, obáwage se, abych snad giné smysl w slowa nevložil, celý ten zlomek wynechal.)

[illegible]

4.

— — Gen gi mé oko zřelo,
We weselé té smutné zemi krásy.
Gak ona kwěla — moge srdce mřelo!

Byron.

Musjm se wšak přiznati, že mi ta rozmanitost časem zábawy gij nepostačowala, a kdybych si nebyl práce obral, gežto ducha mého pramen ceny wábily, bylaby se mne zagisté ona w duši a srdci prázdnota zmocnila, gakáž obyčegně člowěka stihuge, když byl času swého nehodně ztráwil. Společnosti, w kterých giem tak mnoho nemotorného a nepatrného s obzwlásstnj důležitostj wygednáwati spatřil, kde se tak mnoho mluwilo a tak málo myslilo, kde se každodenně ty samé pjsně o diwadle, o módách, o tom pánu, o té a oné panj neb slečince a t. d. wždy stegným způsobem, gako na kolowrátku, opětowaly — to wšecko mi, prawjm, giž dlauhau chwjli zošklibiti začalo. — W ústemnělé komnatě swé giem též tého přeswědčenj nabyl, že uměnj a wědomosti — že wyminauti se literatury něco wjce pozadugj, nežli pauhau dobrau wůli a následowánj giných, a kde giného nic nenj, že se i nic obzwlásstnjho, nic wýtečného newywede; a často s potěšenjm a tauhau giem zpomjnal na gasné niwy wenkowské dědiny mé, na dny prwnj lásky, a — kdy zřjt mne wedlo upamatowánj k temné bejldce na zahradu pě-

---

*) „Ich habe mir immer gewünscht, den Mann mit dem vernichtenden Blicke zu sehen, wie er saß auf den Ruinen von Karthago — jetzt wünsch' ich es nicht mehr;— nikoli — jetzt nicht mehr — co giem pana —j— mezi hromadau časopisů přehrábati se uwiděl —" takto gste, milý pane, měl gesstě zažertowati; mnědy se byla hezká přjležitost naskytla powěděti, gakžbych rád, aby pan —j— mezi hromadau časopisů sám nesedal (neboť neplépe wjm, gak gednu osobu takowé sedánj unawj a umořj), alebrž aby se k ukowánj kroniky po wšech kragjch wlasti naššj ruce nalezlo, kteréžby zaznamenawsse cokoliw se diwného a neobyčegného, smutného nebo weselého u nich, nebo wedlé nich přihodilo, čas po čase zpráwami nás potěššili. I byl bych snad gesstě wjce powěděl — kdybyste si byl gen gesstě nějaký žertjk prohodil.

Redaktor.

*) Račme dáti pozor! — prawj pan Ckřiáple k panj zpráwcowé (w Kliepesowé weselohře) — a račme dáti pozor, gak weselé gest, když tak úplné a zdařilé wyobrazenj giž nacházjme, ačkowěch se w oné komnatě i krom oněch mladjků nacházjmá. Gen wšdy nešetrnost! — ... ira a t. d. — Kde pochoden máš, pozwiž ji na Prowa.

Druh redaktor.

ſtauna mého, a onen oſudný wečer na myſli ſe mi wznáſſel, miloſtný obraz Emmy wjtězně ſe zmocnil citu i ducha mého: tu mně bylo tak blaho a tak teſkno, gako djtěti; ſrdce mé ſe auzilo w citu newyſlowitelném, až pak ſlzy ulehčily tjži geho.

Bezegmenný (gak ſe nazýwal ſaudruh můg) geſſtě něgaký čas w měſtě ztráwiti hodlal, a pak nawždy do kragů odegjti chtěl.

„A co na wenku budete dělati?“ tázal gſem ſe ho gednau.

„Co?“ dal mi za odpowěď. — „Neznáte-li milau pjſničku: Wyſtawjm ſi pěknau chalaupku a t. d. Budu žiw, gak w nj pſáno ſtogj, s malými wýminkami; ku přjkladu, milau ſi tam žádnau nepřiwedu; geſtliby ſe wſſak některé djwce moge hoſpodářſtwj ljbilo, nechť ſi také takowé wyſtawj. Z gara, w létě a na podzim, budu putowati po horách a zřjceninách, kdež pod wečer ceſtau dáwati budu pod okny ſedláků a chalupnjků koncerty na fletnu za kus chleba. W zimě wſſak ale půgdu domů, napjſſi co gſem widěl a newiděl, ſlyſſel a neſlyſſel, co gſem wyſkaumal a wymyſlil werſſem i proſau. To wſſe ſchowám, a po ſmrti pak některému kněhkupci z láſky k wlaſti, to geſt, zdarma odkáži, aby to tiſknauti dal a prodáwal, a lid náš aby měl po mně něgakau památku.“

Když gſem ſlowa geho rozwážil, přeſwědčil gſem ſe, že náhledy geho negſau k zawrhnutj, a podobný způſob žiwobytj powaze geho welmi přiměřený geſt. — Giž gſem ſe byl dlauhý čas w Praze zdržowal, an mne od pěſtauna některá pſanj doſſla.

[Pokračowánj.]

Dennj kronika.

W Zloniejch dne 18. dubna 1836. Wčera konala mládež české ſſkoly naſſj wýročnj, ač letos boleſtnau památku gmenowin Pána a dobrodince ſwého, knjžete Kinského.

Gelikož mezi kráſnými wlaſtnoſtmi zwěčnělého wynikala zwláſſtě dobročinnoſt, gewjcj ſe — beru za ſwědky wás, panſtwj geho, a tebe Praho, a tebe ztrátau geho zarmaucený Linci! — i w žiwotě, i při geho ſmrti: ſeſſli ſe k 4té hodině odpoledni w oděwu ſwátečnjm djtky obau třjd českých na wzdor wſſelikým překážkám náružiwců, i byli u přjtomnoſti p. dohljžitele ſſkolnjho a panů učitelů 2 z nich, i potřebné i wýtečné, chlapec totiž a děwče od hlawy do paty řádně oſſacené. Potřebných k tomu peněz djlem poſkytli djtky dobročinné, djlem naproſilo ſe gich po dobrodincjch ſſtědrých.

Mluweno we zwláſſtnj řeči o ſſlechetnoſti knjžete zeſnulého, o kráſném a lahodném na ſtromu pilnoſti roſtaucjm owoci: a když nenadále zgewili ſe 2 oſſacené djtky, rozehrála ſe ſrdéčka mladá, a ſlzičky radoſtné gewily ſe w očinkách, a wzljkánj ſlyſſáno mezi poſlauchagjcjmi. J mám za to, že na celý žiwot w paměti oſtane den ten mládeži naſſj.

Napomenuto chudobných k podobné, gakowau ſe wyznamenali oſſaceni, přjčinliwoſti a mrawnoſti; napomenuti oſſaceni ku každodennjmu za ſwé dobrodince modlenj ſe; a pokleknuwſſe wſſickni, modlili gſme ſe, an chlapec oſſacený předřjkáwal, za knjžete ſpolečně.

O kyžby ſe použjwalo podobných, w žiwotě tak čaſto ſe naſkytugjcjch přjležitoſtj k rozniceni mládeže ſſkolnj, k powděčnému mezi námi zachowánj kráſných památek.

Jan Přjbramský.

Dne 28. čerwence 1353. Cjſař Karel IV. dal ſwau třetj manželku w chrámě ſw. Wjta na hradě pražſkém korunowati. Karel IV. čtyrykráte ſe oženil, a ſice poneyprw pogal za manželku Marketu Blanku, dceru Karla z Valois; po gegj ſmrti Annu z Falcu, po ſmrti této Annu Swidnickau, gedinkau dceru a dědičku wéwody Swidnického, a pak Alžbětu, dceru Boleſlawa ze Stětjna. Panownjku tomu máme mnoho co děkowati; on založil w Praze prwnj uniwerſitu we weſſkeré řjſſi německé, a ſice, gak ſám prawj we základnjm liſtě od 7. dubna 1348, »aby Čechowé dále giž nebyli přinuceni, ſwau neuſtálau tauhu po uměnj žebrotau u cizozemců kogiti;« on wyſtawěl moſt pražſký, založil Nowé měſto, by králowſký poklad a klenoty uchránil, wyſtawěl pewnoſt, Karlůw Teyn; burgundſký winný keř přeſadil do Čech, zawedl prwnj chmelnice, podporowal hornictwj, ano i perle z potoků dobýwati začal. Zameyſſlel wydati zwláſſtnj práwa pro Čechy, o čemž giž geho otec, Jan, pracowal, a wſſak překážky mnohé ſe mu w ceſtu poſtawily, pocházegjcj z náwyku, dle ſtarého zobecnělého práwa ſauditi. Od papeže obdržel w Avignonu nowau pro Čechy poſwěcenau korunu, a poſadil wſſecky koruny, které kdy německý cjſař byl noſil, na hlawu ſwau. Přigal také, gak nám Beneš z Waitmjle prawj, arelatſkau korunu; w Meodiolaně byl lombardſkau korunau korunowán. — Peſſina z Čechorodu, děkan u chrámu ſw. Wjta na hradě pražſkém, ſeſtaupiw gedenkráte do hrobky zemřelého cjſaře, patřil hluboce pogat na geho lebku, která p a t e r o korun byla neſla. Karel ſlaužil ſauſednjm knjžatům za přjklad; nebo dle něho řjdili ſe také králowé uherſſtj, polſſtj, gakož i arciwéwoda rakauſký Rudolf. Dle přjkladu geho položil král polſký Kazimjr prwnj základ k wyſokým ſſkolám w Krakowě; král uherſký Ludwjk založil wyſoké ſſkoly w Uhrách, a arciwéwoda Rudolf zarazil wjdeňſkau uniwerſitu. Karel náležj do počtu mužů, gichž záſluhy neypozdněgſſj wěk ſi wážiti bude.

[1420.] Cjſař Sigmund byl w chrámě u ſw. Wjta korunowán, co zatjm Huſité hrad pražſký byli oblehli.

[1794.] Robespier ſkonal gylotynau.

[1805.] Slawný průwod z chrámu Panny Marie před Teynem do hlawnjho chrámu na hrad pražſký držán byl, aby Bůh naſſj milé wlaſti požehnané žně a pohodlné k tomu powětrnoſti propůgčil. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjſſila.

Čjslo 31té.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w ...né ulici, čjslo 946, k dostánj gest w ...ěhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti ...ech wždy gedna ...barewná přjloha přikládá.

3tí r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

4ho srpna] Blaho gesti, w společnosti Wěrných Čechů dljti. [1836.

Hrušowská ljpa.

1.

Wečer trudný když se k zemi sklánj,
List se wětrem gemně kolébá;
Chodj pastýř po hrušowské stráni,
Horau žalný zpěw se rozléhá.
Pastýř pěge,
Wětrjk wěge,
We skalině strašně sowa skučj,
Pod skalinau šumná řeka hučj,
Nočnj tjše
Hrůzau dýše.
„Smutno, smutno srdci mému,
Pogď, milenko, k hochu swému!"

2.

Tam na wrchu autlá ljpa wane,
Swjžj wětwe lkawě šustěgj,
Pode ljpau mutný pastýř stane,
U milostné, sladké tauze dlj.
Pastýř čeká,
Hrůz se leká,
Bledá luna na obloze plowe,
Wečernice gasná k lásce zowe,
Nočnj tjše
Tauhu dýše.
„Teskno, teskno srdci mému,
Pogď, milenko, k hochu swému!"

3.

Wrchol ljpy w twář se proměňuge,
W rámě přešly snětwe zelené,
Kmen se w tělo djwky přestroguge,
Autlá nožka wyšla z kořene;
Pastýř gásá,
Lásku hlásá,
Krásnau děwu ljbá, k ňadrům wine,
Sladká rozkoš w duše obau plyne,
Nočnj tjše
Milost dýše.
„Blaze, blaze srdci mému,
Milá přišla k hochu swému!"

4.

Půlnoc černorauchá gak se blížj,
Přegde djwka zase w twrdý kmen,

Kórowé gi opět pauta tjžj,
Gemná wjčka tuhý skljčj sen.
Pastýř pěge,
Wětřjk wěge,
Lesnj hory s mládcem nařjkagj,
Šeptagjcj wlnky bolně lkagj,
Nočnj řjše
Zármut dýše.
„Běda, běda srdci mému,
Zašla djwka hochu swému!“

5.

Pět let djwka w ljpě přebýwala,
Kde gi čaroděg prý uwěznil;
Pět gar gako strom se zelenala,
Až gi opět w djwku proměnil.
Pastýř plesá,
Zármut klesá,
Z modrých oček děwy nebe swjtá,
W něžných loktech nowý rág mu zkwjtá,
Nočnj řjše
Blaho dýše.
„Wolno, wolno srdci mému,
Tisknu milau k ňádru swému!“

6.

Ginoch s djwkau dáwno hnige w hrobě.
Předce ukazugj pole to
Po dnes geště wesničané sobě,
Na němž stálo děwče zakleto.
Po tu chwjli
Pastwec kwjlj,
We skalině strašně sowa skučj,
Pod skalinau šumná řeka hučj,
Nočnj řjše
Hrůzu dýše;
Wečer na hrušowské stráni
Posud slyšet pěwce lkánj.

A. Jarosl. Wrtátko.

Štědrý wečer a gitřnj.

Zlomek ze sbjrky »Powěstj a obyčegů na Krkonossjch.«

Slunce zapadlo za hory. Po tichém audolj polabském ssjřila se tma; od lesa wál wjtr studený, a celá kragina oděna byla w raucho bjlé. Wenku mrzlo, až se snjh blysstěl; ale nasse kamna přjgemně hřály, a gá u nich sedě, wesele gsem pohljžel oknem na dalekau stráň, očekáwage, brzo-li w to nasse osamělé audolj s oblohy nebeské saumrak sestaupj.

Byl sstědrý den; — i byl to den, na který gsem se, tehdáž děcko sedmileté, po celý rok byl newyslowně natěssil.

Milerád gsem po nassj stráni běháwal, když se z gara strakatým kwjtjm ozdobila; milerád gsem tam pod welikau ljpau sedáwal, když za parna letnjho na wysokých horách stohy sněhu tály, a dřjn se zelenati začjnal; i na podzim, když w nassj zahrádce čerwená gablka na stromě se usmjwala — i tenkráte gsem si po nassj stráni libowal: ale kdykoliw gsem si na sstědrý den zpomenul, wždy gsem si předce přáwal, aby ta nasse stráň zelený swůg ssat raděgi w čistý, bjlý proměnila; neboť gsem dobře wěděl, že se gen tenkráte wánoce a s nimi i můg roztomilý sstědrý wečer přibljžj, když se nám nebe modrogasné na kraginu sněhoskwělau zasměge. Giž na mnoho neděl před tj těssjwal gsem se na zlatá prasátka, zde po horách o sstědrém wečeru běhagjcj, ale genom poslussný a dobrým dětem se ukazugjcj; a wssak geště wi gsem se těssjwal na dary, kteréž mi asi Ježjssek sstědrém wečeru nadělj, když po celý rok pilným ža kem budu.

Po dnessnjm západu slunce měl mi ten dáwn a snažně očekáwaný wečer opět wzegjti. — Sedě u te plých kamen wedlé babičky, oknem gsem na wen pohljžel, brzo-li se bělaunká nasse kragina w tmaw černé raucho zaobalj, a wida giž dlauhé stjny wyso kých kopců po sněhu se táhnauti a ssjřiti, radowal gse se, a radost moge se množila, čjm hustěgi se po audo setmjwalo. Nedočkawě obracel gsem oči ke dweřjn brzo-li swětlo do swětnice wegde, neboť teprwa wcho dem geho ta radostná chwjle začjti měla.

„Ale, babičko!“ řekl gsem, wěcj nastáwagjcj dočkati se giž nemoha; „pročpak nasse weliká třjnož tak dlauho nepřicházj? — Wždyť ge už po celé swě tnici hustá tma; podjweyte se — giž ani ke stolu wi dětj nenj.“

„Dočkey gen, holečku!“ prawila babička, autrp i lichotiwě po twářjch mě hladjc; „slunéčko teprw teď za hory se ukrylo; gen chwjlčinku geště strpe

měg, a pak hned zlatá prasátka po stěnách bě- hati uwidjš. Přijemnau se tam zdaleka, z oslawených, wysokých, sněhem zawátých lesů, kdež po celičký rok se zdržugjce, pod ochranau Zlatohláwkowau se pasau, a genom gednau za rok, totiž o štědrém weceru, lidská obydlj zde w audolj pohádkem nawštěwugj — a to sice k potěšenj dobrých a poslušných djtek. Uwidjš, gak se po stěnách honiti a zlatě stkwiti budau, takže ge pro rychlost a gasnost nebude ani oko moci postihnauti."

„Snad gako wlom, babičko? Budau-li pak zase tak rychle z kauta do kauta běhati, gako wlom? Pan učitel powjdal, takže i naše myšlenky rychle běhagj, gako ta zlatá prasátka — že gsau brzo zde, brzo ginde. — Ale, brzo-li pak přigdau?" znowa gsem se, mladý nedočkawec, autrpné babičky tázal; a hle! w tom se otewřely dwéře, a do swětnice přicházela weliká naše třjnozka.

Pamatugi se na to geště, gakoby to wčera bylo — tak hluboce a pewně wtjsklo se mi w paměť ono widěnj. Geště widjm, gakoby to wčera bylo, gak dědeček tu welikau třjnozku rozswjcenau nesa, do swětnice wkročil, a maminka s tatjnkem za njm přicházeli; zdá se mi, gakobych tu skwělau gasnost třjnozké swjce geště dnes widěl, ana rozsjlagjc poblesky po celé swětnici, gasně oswěcowala skrowný a wšak čistě uspořádaný náš přjbytek.

Co chlapec mnohokráte gsem wýchod slunce widjwal, a wždy gsem se z krásy geho radowal; ale dnes mi se přicházegjcj rozžatá třjnozka předce wjce ljbila. — Dědeček wážným krokem ke stolu se blížil, na němžto giž bjlý ubrus prostřený se lesknul, a kolem pro každého talíř uchystaný se nacházel. Před mým talířem stála pak malá třjnozka, kterauž gsem byl od mydláře, sauseda Wáclawa, k štědrému weceru darem obdržel, protože gsem k němu po celý rok pro swjčky a mýdlo docházel.

Nynj zaklepal někdo na dwéře, a po slowech: „Gen dále!" — zakuklená žena s nůšj na zádech do swětnice wstaupila. Po několika průpowědjch, na kteréž gi dědeček s tatjnkem odpowjdali, a z kterých gsem si genom pamatowal, že se na přjchod pastýřů s dary do gesličné betlemské wztahowaly, žena nůši své zad na lawici postawila, a maminka z nj gjdla k weceři wyndáwati začala. Vylaipak žena zakuklená děwečka naše, Mariánka, giž gsem hned na prwnj slowo poznal.

I přinesla nynj maminka na stůl rybnj poljwku, a dědeček geště před modlitbau wážnými slowy připomněl, že se byl na dnešnj den Spasitel náš w Betlemě narodil, a my že tomu na památku štědrý wečer slawjme. Po modlitbě posadili gsme se ke stolu.

Na horách krkonošských gest obyčeg, že o štědrém weceru kromě ryb, gsau-li gaké k dostánj, předewšjm i mléko, míchané wegce a wařené houby scházeti nesmégj; a to na důkaz, gak welice si gich obywatelé w Krkonošjch wážiti magj, an w horných dědinách často giné potrawy nemagjce, pauze gimi před hladem se zachránj.

Gá sedě wedlé maminky, zesla gsem radostj se oddáwal. Za celý rok mně tak nechutnalo, gako dnes, an mi ku každému sauštu moge krásná, mnohobarewná třjnozka swjtila. A když pošléze giž i štědrownice s gablky a ořechy na stůl přišla, wěděl gsem dobře, že, co newidět, i zlatá prasátka z těch dalekých, zawátých lesů přigdau: předce wšak gsem se zdržeti nemohl, zeptati se tatjnka, brzo-li ge uwidjm.

„Giž gsau na blízku," odpowěděl otec, a babička, moge autrpná orodownice, řekla: „I nuže tedy ge sem pusťme; wždyť gim wenku zima!"

Abych ge ale, an se po stěnách honiti měla, dobře uwiděl, s twářj od stolu se obrátiti, oči pak na stěnu gsem upřjti musel; a hle! — hle! w tom giž gedno po stěně běhalo.

„Ah — zlaté prasátko — zlaté prasátko! — gedno gest giž tady!" zwolal gsem plesage, a sáhnauti gsem po něm chtěl; ale zlaté prasátko zase giž totam bylo — pod rukau mi wyklauznuwši, na stěně protěgšj se na mne zašmálo. A tu teprwa se gich množilo! Tu gedny druhé z kauta do kauta honily; tu bylo gedno — tu wšecky, a hned se zase na druhé straně octnuly. Na dědečkowo pobjzenj, abych si gedno lapil, negednau gsem se o to pokaušel; když gsem ale giž té neyleprši naděge byl, že negaké polapjm, wždycky gsem opět shledal, že mi giž dáwno bylo mezi prsty proběhlo, a pod rukau mi gen studená stěna zůstala. A wšak nedal gsem se odstrašiti: chytal gsem znowa — i opět chytal — a ačkoliw nižádného nechytil, předce radostj gsem plesal. Když pak se ale konečně zlatá prasátka wšecka opět do swých dalekých lesů odebrala, slibuwše mi, že se za rok opět nawrátj: spokogil gsem se, a k stolu se nawrátiw, wedle swé krásné barewné třjnozky přepěkných dárků gsem spatřil, kteréž mi byl zatjm Jezjšek nadělil, gakž byla maminka prawila.

Pro radost nowau zapomněl gsem na zlatá prasátka. — Gakéž to dary! — Perníkowá kráwa, maušle-

wý kalamář s inzaustem ze samých rozinek, weliké ořechy a červená gablka — a w gednom každém nowě bitý, krásně červený kreycar. I hopkowal gsem radostí po swětnici, a gesstě se widjm, gak gsem dědečkowi, tatjnkowi, babičce a matince weyskage ruce ljbal, a nic giného si nepřál, než aby zas brzo — sstědrý wečer přissel.

A co zatjm rodičowé s dědečkem u stolu rozmlauwali, howořil gsem gá s milau babičkau u kamen, i ukazowal gi, co mi wssecko byl Ježjssek nadělil; když pak se babička skwostnosti a kráse wssech darů giž dosti byla nadiwila, wedlé ni na pecinku gsem se posadil. Tu s wěže kostelnj nočnjm tichem zwony zawzněly, a babička mi připomněla, že to prwnj sezwáněnj na gitřnj gest.

„Kdykoliw toto sezwáněnj slyssjm," prawila poněkud sama sobě, gakoby se byla s pamětj o padesát let nazpět octnula, „wždycky si onu diwnau přjhodu připomjnám, kterau gsem za dětinstwj od matky wyprawowati slýchala, a která se byla w nassj dědině přihodila; wždycky pak tu ubohau djwčinu litugi."

„Gakau djwčinu, babičko? A co se přihodilo w nassj dědině?" ptal gsem se zwědawě w myssléňkách pohřjžené babičky. A když gi slowa má ze zamysslenj byla wytrhla, dj mi ona, že to stará — stará powěst, kterau stařj si wyprawugi po horách krkonošských budto wečer u krbu anebo na přástwách.

„I powjdeyte mi, babičko; gá wás welmi rád poslauchám. Takéť gste mi giž mnoho pěkných pohádek powjdala; o té ubohé djwčině ale, gak se mi zdá, gesstě nic."

Dědeček s rodičemi chystal se zatjm do kostela na gitřnj, gá pak s babičkau měli gsme doma hljdati. Po gich odchodu zawřela babička dwéře u domu, rozswjcený kahánek postawila do kauta na polici a potom si u kamen wedlé mne sedla. Ticho bylo we swětnici, a zažlautlé swětlo kahánce gen slabě proráželo temnotau. I přitulil gsem se k babičce, a prosil poznowu, aby mi powjdala o djwčině, neboť gsem rád poslauchával pohádky, zlásstě, které mi babička powjdáwala.

„Inu," dj snadno uprositelná babička; „tedy, holečku, poslauchey! —

— Když gsem asi we twých letech byla — tu mi matka moge — Bůh gi dey wěčnau slávu — pohádku powjdáwala, kterau gsem až podnes nezapomněla; neboť si každoročně o sstědrém wečeru na ni zpomjnám. Gesti tomu wjc než padesáte let, když gsem gá zde na twém mjstě wedlé swé matky o sstědrém wečeru seděla, a ona mi přjhodu wyprawowala, kterauž byla od swé matky slýchala. I powjdala mi gi proto, abych si gi také gá pamatowala, poněwadž prý se o nj w žádné knjze dočjsti nelze, a tudy aby w zapomenutj nepřissla. —

Za dáwných — dáwných časů žiwa byla we wjsce w nassem okolj matka s bohabognau deerusskau. I gmenowala se holčice tato Rozálka; než lidé gi wůbec „Růženu krkonošskau" nazýwali, protože prý twáře gegi, gako dwě růže, krásně zakwjtaly, a ona okrasau byla celého wůkolj. Matka měla na swětě gedinké potěssenj s dobrau, laskawau a nábožnau deerusskau, wůkolnj lidé pak gi wssickni přáli sstěstj. I rostla a rozkwetala Rozálka ob den spanilegi. Chudé a obstárlé matce byla při wssj práci nápomocna; na poli s nj okopáwala záhony, po domácku malau kuchyň obstaráwala, a za dlauhých, zimnjch wečerů přádlem se objrala. Tak se obě spokogeně o samotě žiwily. Neuběhlo neděle, neuplynulo swátku, kdeby nebyly náš chrám Páně nawsstiwily; bohabognost gim lásku u Boha, a přjwětiwost lásku u lidj zjskala.

I přissel také sstědrý wečer, a sice ssestnáctý sstědrý wečer, kterýž měla hezaunká Rozálka slawiti. I slawilať geg — gakož u nás w obyčegi — nábožnau modlitbau, a po wečeři na lůžko se odebrala, nechtjc gitřnj zaspati, na něž se byla celičký rok těssila. Matka gi té radosti dopřála, a k opatrowánj chatrče doma zůstati umjnila.

Ale sotwa že se Rozálka chwjli byla prospala, opět gakoby z hlubokého sna se protrhla — i widj, že giž po swětnici gasno. I ulekla se, že snad giž gitřnj zmesskala. Bylať gi owssem matka sljbila, že gi časně zbudj; zatjm sama gesstě sladce spala, a protož se Rozálka domnjwala, že i matka prawau dobu zmesskala. Zdálo pak se gi, gakoby dole w audolj sezwáněti slyssela; honem se tedy přistrogila, a modlitebnj knjžky wzawssi pod páži, ztichа se wylaudila ze swětnice, a dwéře za sebau lehaunce zawřela.

Měsjček swjtil gasně gako rybj oko, snjh pokrýwal celé audolj gakoby rauchem bjlým, a w dolinách widěti bylo kostel, půl hodiny cesty od chatrče wzdálený.

Tuhá byla zima; wjtr mraziwý wál audoljm, a gen slabau stopu znamenati bylo do kostela. Rychlým krokem kráčela Rozálka, neboť gi myssléňka, že snad giž pozdě přigde, neustále na mysl se dralа, takže

m dále pobožná holka kráčela, tím wíce i do kroku sidáwala.

Unawená přiblížila se k můstku; i spatřila okna kostele oswícena, a zdálo se gí, gakoby zwuku temně wznášegícj nábožný zpěw slyšeti bylo."

„Ah! — tedy přišla giž pozdě —?"

„I dej mi gen domniwiti! S tlukaucím srdcem kročila přiwřenými dweřmi do chrámowé síně, a tu patřila gasnost swětel po celém kostele — oltář stkwostně zdobený, a we stolicjch množstwj lidu w bjlém oděwu. Ticho gak w hrobě panowalo po celém kostele. Každá osoba prsty wyzáblými růžence přebírala, kněz k oltáři přistaupil, i konal modlitby; ale Rozálka ani slowa nezaslechla, nýbrž podiwila se, widauc wšecky twáře bledé gako smrt.

Nagednau mezi nimi, w stolici, také babičku swau zatřj, před několika lety zemřelau, i widj, anaj na ni kýwá."

„Zemřelá babička — ? je na ni kýwala?" opět sem babičku w powídánj wytrhnul, a s gakausi báznj nj se přitulíw, prosil gsem, aby mne wzala na klín.

„Arciže kýwala, holečku!" opáčila babička. „A Rozálka se zmužila, přistaupila i posadila se wedlé nj. Kněz pak u oltáře žehnal ten lid klečjcj — ale Rozálka opět ani slowa nezaslechla. Tu konečně wšecko zmizelo; postawy w bjlém raušše, s bledau twářj a wyzáblýma rukama z kostela se wytratily; swíce uhasly — genom Rozálka unawená, ubřatá na studené stolici seděti zůstala, až gi ráno lide, přicházegjce na gitřnj, ztydlau a mrtwau nalezli."

„Ach, ach!" wzdychnul gsem si autrpně, a w úzkosti, řjkage, k babičce gesstě tuže gsem se přitulil.

„I neboj se, holečku!" těšila mne ona, „wždyť gest to pauhá pohádka."

„Ale ta strašidla w bjlém oděwu — ?"

„To nebyla strašidla. Dědeček náš mnoho knih přečetl, a ubezpečil mne, že newj, žeby který člowěk po smrti byl zase na swět přišel. On mi také pan této pohádky řekl, že se w knihách dočetl, gak úzce tělo s dussj spogeno gest, a že když tělo trpí, i dusse často postonáwá — i opět naopak, když dussi něco welmi pohne, že i tělo následky toho cjtjwá. A Rozálka prý před tím poněkud postonáwala, odkudž nepokogné spanj, že se časně ze sna protrhla. Gj prý gen zdálo, že zwoniti slyšela a že osoby w bjlém rausse widěla. Weliká dychtiwost gegj, aby gitřnj nezmeškala, spěch a během pobaušená krew gj pak hlawu rozpálily a oči omámily, že pauhý lid z wěkoli; gesstě w kostele gj na gitřnj klekat, za bílé postawy měla — a tuze lekal se kostela přigdauc. Kdo ... w kostele pak wznikla, a zjskawsj takto w giné sedění, do rána ubohá ztichla. — —"

* * *

I gsem na boží hod procitnul, na posteli gsem se ohlédal, kamž mne tehda starostliwá babička zlehka položila. I ... welikým ... u weder a ... bědným prozkaumal. ... i gsem ... o bjlých postawách a ubohé Rozálce přestrassený byl gsem gi mezi modlowánjm na klíně usnul.

Šťastná léta dětská! Blažené doby, když gsem gesstě w ... w mawém auděli po ... tiché ... žiwot trawil a o štědrém wečeru zlatá prasátka chytawal! Tehdaj mne i mnohé ... mnau pauhé zrcadlo klamalo, swětlo swíčky na stěnu odrážegjc; nynj nás hwězda nebeského štěstj we chmurách neprůzračného ciziny klamáwá. I nynj, u wezdegším žiwotě, často se domnjwáme, že stkwělé swětýlko blaženého štěstj giž pod rukau chowáme, a předce konečně toliko studenau stěnu trpké skutečnosti ohledáme. Tehdaj mi o štědrém wečeru naše weliká, krásnébarewná trojnožka swjtjwala, a při gegjm swětle mi u společnosti drahých rodičů a přátel po celý rok neplesi chutnalo: nynj mě giné, a wšak nejkrásněgšj trogbwězdj „Bůh, Král a Wlast" na dráze žiwota mého prowází!

Sw. Chota.

Hesperidky.

(Pokračowánj.)

Listy přítelowi.

1.

Giž gest tomu dawno, milý synu, co gsi domow opustil; a předce wšak ani samo w sobě tak mnoho času neuplynulo, gakož gej prodlaužily okolnosti naše; neboť gsem přeswědčen, že začasto člowěk w několika dnech wíce a déle žil, nežli gindy w mnoha letech. Že tobě nynégšj okolnosti twoge hognau k tomu příležitost poskytugj, z wlastnj zkussenosti giž přiswědčiti musjš, neboť žiwot w městě od gednotwárnosti wenkowské welmi se lissj. Nicméně ale srdce wždy gedno a to samé nám w prsau tluče; i daufám tedy, že přirozená citliwost twoge w hluku lidském se neudusj, alebrž od wšech zlých předsewzetj odwrátj mysl twau.

Což dělá hudba w Praze? zdaližpak i ty až posud tak horliwým ochotnjkem gegim gsi? Neobáwám se, žebys nynj powrhowal žiwlem prwnjch swých mladistwých let. Krásné uměnj gedinká gest na zemi wěc, člowěka celým žiwotem wzorně zagjmagicj. Když nás wsse opustj, gedno nám gesstě zbýwá — Uměny sladký mam, prowázegicj nás co skwělý Arktur plawbau žiwota. Naděgi se wssak, že napomjnánj mého hrubě potřebj mjti nebudeš; a protožbych raděgi w listu s tebau pohowořil o záležitostech, mysl a srdce člowěka hodně zagjmagicjch. Okolnosti žiwota tak mocně působj na nás wssechny, že negsme s to odolati gim a w náruč neklesnauti widinám oblibeným. Tak se, milý synu, i se mnau děge, gehož hlawa giž ssediwj a twář zapadáwá. Mne gesstě wytrhugi myssléňky a city, gakých gsem se nikdy nenadál, z ráge wssech naděgi mých, a gen w zpomněnj na dobrau wůli a dusseewnj mocnost twau utěchy nalezám, daufage, že ty, gehož milugi, žeby tě wlastnj otec wjce milowati nemohl — že ty, prawjm — nezapomeneš na starého pěstauna, a snad gedinký na swětě oplakáwati budeš smrt mau.

Hleď, kdožby si z nás byl pomyslil, že srdce gediné dcery mé odpadne odemne, a w cizi, nehodnau ruku se wydá? A předce gest tomu tak. Pamatugešli se na onoho mladého důstognjka, kterýž krátký čas před odchodem twým do města k nám se přistěhowal? Ten nesslechetnjk, za gehož twářj mladau newinného gsem pohledáwal ducha, podwodné uměnj swé w domě mém dokázal a zhanobil posud newinnau Emmu, dceru mau, twau sestru. Záhy gsem to zpozorowal; ale slyš, — nám wssem i gj do očj zapjral winu swau a w celém okolj djwku za nepočestnau wyhlásil, kteráž klesnutjm swým i geg newinně s sebau ztrhnauti mjnj. Marné byly slzy, marné kletby i přjsahy gegi; marná žalost má, — žalost ssediwcowa, — marná zaufanliwost matky děwčete; on neustaupil od mjněnj a řečj swých, zanechaw nás w hanbě a potupě obecenstwa. Dosti na tom — nemohu dále. Budaucně wjce.

2.

Tys mi, drahý Erwjne, posud neodpowěděl na prwnj list můg. Gaká gest toho přjčina? Zapomjnáš i ty na mne? O nikoli! tomu neuwěřjm nikdy! Čili překwapenj, — hněw tě nepřipustil k psanj? Může býti, a protož ti odpausstjm lhostegnost, kteráž nikdy tak bolestně nepůsobila na mne, gako práwě nynj, an gsem opusstěn od celého swěta, a samoten stogjm gako stará lipa na domácj stránj. Wěz — i druhá matk[a] twá giž nenj na žiwu. Musela se dočkati dceřiny han[by] a bezsrdečnosti cizincowy; a proč? — Aby na smr[telné] posteli wyznala, že blaho tiché domácnosti stálo[st]i nemjwá, a že k politowánj člowěk ten, kterýž na t[é] negistau hladinu loď žiwota swého wywádj. Ach, ma[lý] kamjnek gezerem pohne; wicher wssak ge zbauřj, [a] zničj krásné obrazy geho. Ona žena, kterauž gse[m] wčera k hrobu doprowodil, tak mnohá léta w pokog[i,] mjru a w blahé spokogenosti přebýwala se mnau. Dcera gegi gest dcerau mau. Domow můg byl domo[-] wem gegim. Láska nás naučila znáti se, láska ná[s] spogila, láska slastj naplnila žiwot a staw náš, — Emma, swědek lásky nassj, zrussila sstěstj, mjr, spoko[-] genost, blaho nasse. Pro ni kwjlela matka, w žela pr[o] ni zassla; nechť weliký Pán nad oblaky odpustj win[u] gegi! —

Poslednj slowo nebožčino bylo gméno twé; ty byl naděgi gegi, w tebe se důwěřowala, k tobě obrá[-] tila žár lásky swé, odwrácené od obrazu dceřina. — Když gsem gi widěl w ubité rakwy w hrobě ležjcj, poslednj tři hrstky hljny na ni hodiw, napadlo m[i,] zdali ty k hrobu mému přigdeš, a w zpomněnj na mn[e] gen gednu slzu wyronjš? — Odpusť, bylť to dětinsk[ý] nápad; ale předce — snadby mně bylo pak lehčeg[i] pod zemj, kdybych přeswědčenj nabyl, že zcela w za[-] pomenutj negsem na zemi. Ta myssléňka gest ukrutná [ob-] zlásstě tomu, kdo někoho miluge, a daufánj swé w ná[-] klonnost a wěrnost geho zakládage zklamaným se na[-] lezne, gako gá od wlastnj dcery. Pomysli si, Erwjne, ona nezaplakala nad hrobem matky; zasmussilým oke[m] zjrala w zem, gakby pramen slzj gegjch wyschlý byl. Dáwno byli wssickni od hrobu odessli, ona gesstě ne[-] pohnuta stála; ale hrůzný wýraz obličege gegjho ausměch twářj znamenal, že trudné w nj se mjhag[j] myssléňky, i obáwám se, aby se wětssj nesslechetnost nedopustila, než gakowau ztráta ctj na ni uwrhla. Od té doby, co matka gegi zemřela, gesstě gedinkého gsem od nj slowa neslyssel. Uzawřená w komnatě sw[é] neustále malbau se zanássj; gá wssak nechci widět práci gegi. Ona sama gest mi obrazem hrůzným, [a] wina gegi stjnem, gakýž ani žádné swětlo neoswjtj, ani wěk budaucj newygasnj. —

Posjlám ti několik dolarů, gsauk poslednjm darem choti mé; užij gich, gak zasluhuge památka zemřelé matky; neb ona, ačkoliw tě neporodila, předce tě milowala matersky, gako tě otcowsky miluge twůg a t. d.

[Pokračowánj.]

Wězeň w nowé wěži.

(Pokračowánj.)

Sladkostj nikdy nepocjtěnau rozbljwalo se srdce w ginochu, a wšak rozněcowalo se i hořkostj, gakauž byl dřjwe nepoznal. Byltě poprwé spatřil šjrý swět, a poprwé se pokochal w krásách geho; ale když mu nynj wšeliké, před tjm newjdané obrazy paměti geho znowu na mysl se stawěly, když na muže i dětky zpomněl, gež byl swobodně kraginau se procházeti spatřil: duše geho w blahu i hněwu se zapěla, aniž wěděl, kterého břehu se dřjwe uchytit.

„Ale proč gsem gá musel patnácte let w lesinách smutných strawiti?“ — začal nynj sám s sebau rozmlauwati, a oko škaredě w zemi zarýwal. — „Proč mne duch odsaudil tak dlauhý čas s medwědy obcowati, an tuto twář lidskau wedle twáře lidské pozláwám? A proč i otec tak dlauho na paušti se musel skrýwati? — Gili se neskrýwal — nebyl duchem odsauzen? Onť dlauhé dny okolo Prokopa nebýwal; Prokop zawřený w skalnaté sluji, mezi hranicj kmenů, celé dny plakáwal a pěstě zatjnal; — kde býwal otec? Klamal otec Prokopa —? Taulal se pod šjrým nebem, a radowal se s lidmi, an Prokop ubohý w bázni před duchem a holj otcowau na krok z brlohu newyljzal?“

Bylť to poprwé w smutném žiwotě ginocha medwědobijce, an přemeyšleti začal o stawu swém. Ale myšlenky geho bez pořádku se honily; neuměly se gedna z druhé wywinowati.

I widěl se w mysli na paušti, i zdáloť se mu, gakoby trestawau ruku otce škaredého opět cjtil na těle — a hned zase pod šjrým nebem se octnul, kde byl muže z blizké wsi spatřil, an pacholata za ruku wodauce, laskawě se na ně usmjwali, nezbraňugjce gim wycházeti z obydlj. A krew ginochowa počala se dmauti, krew gakoby tekuté, wraucj olowo žilami w něm proudilo. Wzchopil se skokem ze země, a stoge tu w zářj zacházegjcjho slunce, mužnau postawau a plápolagjcjm okem wtělenému hněwu se podobal.

„A wšak zeptám se otce, proč mně práwě tak dlauho na paušťinách bylo s nahotau a smutkem se potýkati; gáť mám sjly se ho zeptati — a kdyby na mne i s duchem zanewřel! Nemohl-li ten blbý gezewec, ten negapný medwěd haušť wolně probjhati — proč gá musel w skalinách se mořiti? proč gá sám —? Zeptám se ho — dobře gsem dnes ráno widěl, že i geho ruku mocně w běhu zastawiti, když na mne zamjřj! Zeptám se ho — a běda — běda!“ —

Takto zwolal ginoch medwědobijce; ale slowa geho podobna byla spjše lágánj se dáwjcj šelmy nežli hlasu lidskému, až pak tichým, nesrozumitelným mumlánjm zemřelo. A takž tu nynj dlauhau chwjli bez pohnutj stál, s rukama založenýma a očima wypauleněma; duše geho w krwi se brodila.

Temnj, nezřetj obrazowé mihali se mu před očima. Stál na diwé paušti, a srdce mu w ňádru ohňowitj po krwi dauklo; nynj dopadl šelmu lesnj, a giž giž se brodj w černém krwawém potoku: tu náhle zdá mu se šelma zelená nemjti ani podobu medwěda, ani wlka, ani lišky, alebrž podobu muže, gehož nazýwal otcem. A studený pot walil se mu po čele na rozmahlau twář, a ruce napjnal gako w smrtelném zápasu — i byloť, gakoby tjže celého oboru swěta naň dolehala, a on se proti nj silau náramnau opjral.

W tom z bljžkých křowin gakési zwuky zazwučely. A gakoby zwuky kauzelné byly, břemeno z duše ginochowy zahánégjce, temných a děsných obrazů geg zbawily. Gako z dlauhého, těžkého snu procitly, gešťě polo we spanj, zwolna se ginoch kolkolem ohljžel; na prsa, na hlawu si sáhnul, chtěge se přeswědčiti, gestli žiw, a pak blaze opogen, ucho w tu stranu nahýbal, odkud zwuky se linuly.

Neznal — neuměl pojmenowati zwuků takowých. Nebylať to řeč lidská, gak se domeyšlel, nebeť ani slowa nerozuměl; a přece opět zdálo se mu, gakoby slečna litoměřická s njm rozmlauwala; každý zwuk gako hlas těšjcjho anděla w srdci mu se ozýwal, a beloť ginochu ubohému, gakby gim wšem přece rozuměl.

„Gili ty se mnau rozprawjš, duchu wěčitý a milosrdný! — a hněw a nenawisť rozpaugeš ze srdce mého? Wjš-li, nač gsem teď myslil, a ukolébati chceš duši w tichý spánek, w němž se na wšecko zapomjná?“

Takto mluwil ginoch hlasem tagemným, a ruce sepiaw a na prsa položiw, neprohnuté w křowiny se djwal, odkud zwukowé plauli. Wšecka hořkosť, wšecka zmahagjcj se w něm nespokogenosť se stawem swým byla zmizela: toliko w sladkostech duše geho se [illegible].

A zwukowé zněli dále, a čjm déle ginoch gich ljbeznosti se narážel, tjm mocněgi se k nim i wábena cjtil; a tak pomalu a po tichu, krokem tajným, až ke křowinam dostaupil. Bylať to [illegible] wysoká paušť ljsek a bezu, i musel se ginoch [illegible] než probljdnul skrze lupenatau [illegible] — [illegible] gako w půl kola se točjcj, [illegible] čerým kwjtjm bugná lauka; [illegible]

záři, gelikož po nj rozsypáno se třpytilo zlato zapadagicjho slunce; ale gen několik kroků před sebau, pod stinnau gjwau, uzřel ginoch medwědobiger ginocha seděti, kterýž w lewici drže nástrog neznámý a o rameno geg opjrage, prawicj giný menssj nástrog po wrssku geho nahoru dolů táhal, kdež pozorowal, že gakoby struny nataženy byly, ale mnohem menssj, než gakých na luku mjwal. A gakž nástrogem menssjm po strunách smykal, powstáwaly z utroby nástroge wětssjho ony zwuky milostné, genž pogaly dussi ginocha medwědobigce. A wedlé ginocha pod gjwau seděla we wysoké tráwě djwka — gakž dle ssatů saudil host nedáwno z pausstě přisslý, an si na mysl postawu slečny litoměřické na zděssenėm koni uwedl.

[Pokračowánj.]

Dennj kronika.

Francauský ministr lodstwa p. Sartine gmjn byl za neywětssjho elegánta w nossenj frisury w celé Francii; ráno, s polednj i wečer ginak a ginak měl uspořádanau swau wlásenku. W knihowně geho nalezal se wýbor paruk rozličné welikosti a rozmanitých způsob: paruky pro negligée, paruky do raddy ministerské, paruky na postrach dlužnjkůw; slowem na neskončené přjležitosti, které si dle okamžité potřeby na hlawu wkládal. Byla tam i paruka s pěti kučerami, kterau bral, když ssel nawsstjwit swau milenku. Tři parukáře měl we swé službě, kteřj ustawičně okolo něho co dělati měli. Powjdá se, že když přednostau policie byl, při wyssetřowánj wězňů strasslivau, wlasům Medusiným podobnau paruk nosil, aby zbudil hryzenj swědomj winnjka; a tu na zwali: neuprositelnau. Gednau wyssla w gazyku angli ckém brožůrka, plná satyr na ministra a geho marnost Sartine i geho paruky byly weřegné na posměch wysta weny celému Anglicku. Hrome! to roznjtilo oheň — Sartin we strasslivé parucе přihrne se do raddy ministrůw Franklin a náwrhy sewernj Ameriky byly gsau schwále ny ku sskodě Anglicka, a tjm způsobem zjskala si sewern Amerika přjzeň a podporu francauského kabinetu.

Něco pro milownjky starožitnostj. W okolj athenském wykopán byl trup zkamenělého ponocné ho w postawě, gakoby chtěl traubu k ustům přiložiti. Kdosi z učených twrdil, že zkamenělina ta pocházj z r. 405 před narozenjm Krista, když Spartančan Lysander město Athen dobyl. Také dwa němečtj filologowé o tom předmětu se bádali, a gich spor točil se okolo toho, zdali ten ponocný chtěl práwě desátau neb gedenáctau hodinu traubit, když zkaměněl, a gistý Angličan wyzpytowal z twáře zkamenělého trupa, že traubil na pomoc, když hořelo!

Gestliže Ewropčané w kraginách zámorských nowé zřizugj osady, zakládagj tam Angličané předewssjm twrz, Holanďčané peněžnu, Wlach kostel, Sspaněl klásster, Němec hospodu, Francauz diwadlo a tanečnj sjň.

Non plus ultra wssech wynalezenj gesti prý kabát bez kapes, gakýž gistý londýnský kregčj zhotowil, chtěge se před wěčnau krádežj uchrániti. — Nic giného nynj nezbýwá, než wystawěti domy bez oken a dweřj, a nagednau se wssemu zlodégstwj přjtrž učinj.

Dne 4. srpna 1648. Generál sswédský, Königsmark, postawiw na Malé straně ssest děl, střjlel na Staré město, zwlásstě na reydisstě, kde se studenti se swým wůdcem Plachým byli postawili. Střelba ta wssak byla bez aučinku. — Malá strana dostala se Swédům do rukau zradau Arnossta Ottowaldského. Zrádce ten, ztratiw u wydobytj Chebu wssecko gměnj, ucházel se w cjsařském wogsstě o službu, a wssak generál Kolloredo geg odmrsstil. Chtěge se tedy pomstjti, wyzradil Königsmarkowi, že wj o gistém průchodu w pražských hradbách, který býwá nočnjho času beze wssj stráže, a gjm žeby snadno bylo Prahy se zmocniti. Königsmark uposlechl a zanechal Ottowaldskému wywedenj. Ottowaldský, wlaudiw se w noci na 26. čerwna oným průchodem na Hradčany, zmocnil se strahowské brány, a Königsmark wtrhl otewřenau branau do Prahy. An Pražané gesstě spali, rychle se zmocnil wssech ulic. I rozkázal, aby na uswjtě hned wssecky, kdožkoli se w okně aneb na ulici spatřiti dagj, zastřelili. Kolloredo přeplaul na lodce na Staré město, kdežto pak wsse k obraně připrawowal. Zatjm se Swédowé dostali do zámku, plenili po dwa dni Malau stranu, a odwezli mezi ginými i mnoho rukopisů z bibliotek do Stokholmu. Někteřj se domnjwagj, že Ottowaldský nebyl Čechem; a gistý německý improwisator (Dr. Langenschwarz), který asi před čtyrmi lety na pražském diwadle wystaupil, dostaw za předmět k improwisacj: »Bog pražských sstudentů se Swédy,« zmjnil se o Ottowaldském takto:

Der Verräther!
— der war ein Böhme nicht,
Denn er verletzte seine Pflicht!

[1704.] Gibraltar, pewnost we Spanělsku, wydobyl anglický generál Rook, a od té doby náležj pewnost ta Angličanům.

[1791.] Uzawřel se pokog mezi Rakussany a Turky w Čistowě. Turci postaupili Rakussanům starau Orsowu s celým okolјm, s Četjnem a Dreznjkem; a naproti tomu Rakussané Turkům Bělohrad. K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 32.

3. r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w Ilowe ulici, čjslo 916, a k dostánj gest w knihkupectwj wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gedná půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přijjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplátku 2 zl. 12 kr. na stř., tjsknutj tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

11ho srpna] [1836.

Srdéčko lid, sklonný ku činům šlechetným,
Tak tě, přátelskau ruku daw slowanskau,
K srdci přitulím.

Radosti moge na bále.

Prawdiwý přjběh z 19tého stoletj.

W tom čase, kdy se lidé nemwjce starají, gakby kdjko nashromážděnau mohowitost neylehčegi utratili; w tom čase, kdy se mnohá rodina, třeba si tjm nastáwagjcj půst o několik měsjců prodlaužila, w gezero rodilých rozkoší potápj; w tom čase, kdy mnohý milostpán, třebas potom z homeopatických přjčin wodičku pjti musil, že swé služebky dwa kwartály tak nazwanému dobrému tónu obětuge; w tom čase, kdy bedliwý řemeslnjk, co si za čtyry neděle wypotil, za gednu noc propotj, a konečně w tom čase, kdy se krásné pohlawj dawse na popdijšti nejmyslným těla namáháním stáwá nekrásným — w tom čase byl gsem od přjtele swého, Marka Wšudybyla, k geho strýci, hospodárskému dozorci panu z Graubartu, na slawný bál pozwán. Pozwánj to mi bylo welmi milé, neb mi hodiny žiwota masopustnjho byly práwě došly, a přjtel můg wšecky autraty na sebe přigal. Nez čtyry hodiny minuly, uháněli gsme z Prahy, a w krátkém čase octli sme se w Trdlowancích u pana z Graubartu. Domácj sluha uwedl nás do pokogjka giž přichystaného. Oblekše se w raucho, gakowéž nám pařjžštj tyranowé módnj předepsati ráčili, a napustiwše těla swá wonnými mastmi, pospjchali gsme do salu. Společnost byla četná a rozmanitá; Wšudybyl mne představil domácj wrchnosti, kteráž w postrannjm pokogjku sedjc w karty hrála. Když gsem poklonu swau wykonal, do wšech uhlů se hluboce poklonim, kázano mi, abych se wedle chuti zabýwal. Gá ale zůstal gsem za bednau chwjli tiše státi, čtyrem podobiznám u kragjho stolku přilepeným se djwage, až mne konečně slowa ústy gemnostpanj pronesená: „Wollen Sie nicht Platz nehmen?" na sedadlo powalila.

Prwnj podobizna byl domácj pán, pan z Graubartu; otec geho býwal prý před časy na tomž statku nádwornjkem a gmenowal se Krappa; ale náš p. Graubart, naučiw se w kanceláři německy psáti a pozděgi u roboty postáwage, po oberstku a po francauzsku klíti, učiněn gest panem obročnjm. Si fortuna volet, fies de rhetore consul: tak se také s mladým Kraupau stalo; za dwě léta — dokážaw prý we swé dosti obšjrném, že wrabec dwě mjřice obilj ročně zpotřebuge, a tudy žeby pokolenj to wyhlazeno býti mělo — stal se hospodárským dozorcem. Nedlauho ale potom, učiněn gsa audem učené společnosti pro wzdělánj a rozšjřenj naštroge k nařezánj řezanky, kterauž by se wšecky sorty na Zélandě zapřáhly a zhaubný gich oheň uhasil, gméno swé půwodnj Krappa w Graubart předělal. — Pan Graubart gest muž prostřednj postawy, audů silných a mastných; twář geho podobá se měsjci w auplňku, a břjško okrauhlé a wypuklé připomjná na časy zlatého wěku.

Druhá podobizna byla geho drahá polowice, anebo drahá geho čtwrtina, gelikožby bez přjwažku byla sotwa wjce wážila, než gedno žebjrko z Graubartowa dobře krmeného těla; gesti ona podobna ſkrowné hromádce kůſtek w kožku přizlautlau zawinuté, podobu lidſkau předſtawugjcj.

Třetj podobizna byl domácj lékař anebo doktor w uměnj holenj brady a zubů trhánj, gakož i kuřjch ok priwilegowaný operátor. Tenť byl člowjček newelké poſtawy, notným hrbem obdařený, oſtatně obyčegného rázu, a gak gſem zpozorowal, toho čaſu také auřad domácjho ſſaſſka zaſtáwal.

Čtwrtau a poſlednj podobiznu předſtawowal p. Graubartůw tagemnjk. Neynowěgſſj krog oděwu, ſſwárně zakraucené wlaſy, něžně uhlazená wauſiſka a každé těla hnutj obgewowalo ſſwiháka. I ten, gak mi pozděgi praweno, gméno ſwé, ſtaw ſe p. Graubartowým tagemnjkem, proměnil. Gmenowal prý ſe, dokud w domě geſſtě pážetem byl, t. g. dokud geſſtě zametáwal a boty mazáwal, Otruba, nynj ale geg pánem z Otterouboux nazýwagj.

Čtyry ty podobizny ſeděly, gak giž podotknuto, u ſtolku a welmi horliwě hrály. Pan doktor za ſwým powolánjm wſſeliké ſſprýmy k obweſelenj ſwé wrchnoſti prowáděge, dal ſe konečně do zpěwu; zpjwalť proſtonárodnj čeſkau pjſeň známau notau: „Nepůgdu domů, bylbych doma bit." Zpěw ten málemby byl přjčinu k pohorſſenj dal; neboť p. z Otterouboux, gehož půwodnj ucho — nedaloť ſe tak lehce gako gméno podlé módy přiſtřihnauti — genom wlaſké opery poſlauchati bylo nawyklo, nemálo ſe nad tjm pohorſſil. — „Sie böhmiſcher Eſop," zwolal, „fangen Sie ſchon wieder mit Ihrer Konverſationsſprache an!" — Lazebnjk, gehož hrbu tagemnjk ſe nepřjgemně dotknul, za ſwau powinnoſtj podiwně ſe oſſklebnuw, panu z Otterouboux odſekl: „Sie ſprechen ſchon wieder meine Kaſſa an, und haben doch die alte Schuld noch nicht bezahlt, da ich den ungezogenen Schneider für ſie berichtigt habe." Pan tagemnjk, kterýž wady ſwé rád wſſude zatagil, zarbiw ſe umlkl; ale p. Graubart do tak náramného ſmjchu ſe dal, až ſe mu neydražſſj geho čáſtka, geho břjſſko, gako zbauřený oceán rozhaupalo, a panj Graubartowa též ſmjchem ſe ſwjgjc pronikawým hlaſem zakokrhala: „A das iſt remarkabel!" —

Při poſlednjch ſlowech gſem ſe ze ſpolečnoſti těch čtyrech podobizen pryč ubjral, negſa žádoſtiw déle gich ſlyſſeti; ſſel gſem do ſálu a hledal gſem přjtele ſwého Wſſudybyla. Nalezl gſem geg po boku mladé djwky ſedjcjho. Bylať to djwka as 19 let ſtará, proſtřednj kráſy — domácj ſlečna a Wſſudybylowa ſeſtřenice. Hudba práwě začjnala „einen Straußiſchen Walzer," pročež ſlečnu o tanec žádám; ale w tom kdoſi přiletj a kráſotinku mau s těmito ſlowy z rukau mi wytrhne: „Das Fräulein iſt engagirt" a giž ſe s nj w kole gako wjtr otáčj. Laupežnjk mého ſſtěſt byl mužjk newelké poſtawy, as 36 let ſtarý; nožky měl tenké gako dwě hůlek a kolena wypuklá; na tenkých nožkách ſpočjwalo tjlko w tlauſſce dwauwědernjho ſaudku, a na krátkém krku ſeděla čtwerhranná palice, na njž wlaſy gako ſſtětiny do hřebenu učeſan wzhůru čněly. Obličeg byl neméně ſličný: bylť t čtwerhranný kus maſa bledopopelawé barwy, w gehož proſtředku mjſto noſu malá baňka ſe nacházela okolo njž ſe dwě žlázy gako urálſké pohořj táhly gi, když ſe uſmjwal, před ſwětem ukrýwaly. — Ni nenj ſměſſněgſſjho, gako když ſe ſproſták mermomocj o t ſnažj, aby z člowěka za wyšſſj třjdy powažowán byl nemotorné affektowánj a házenj pracně nasbjraným floſkulemi z cizjch řečj ſlaužj mu za neyhlawněgſ předměty. Tak ſi počjnal mužjk s tenkými nožkami tancowalť do aupadu, až ſe z něho pot lil.

I umjnil gſem ſi s mužjkem tjm u wětſſj známoſ wegiti, a nalezl gſem geg po ſkončeném tanci, an před zrcadlem ſtoge a oddychage pot s čela utjral „Pane," djm k němu, „přjliš mnoho tancugete." — „Ich tanze wüthend," odpowj mi, ani ſe neohlížege. — „Na zdrawj ſi uſſkodjte," prawjm gá zaſe, přjſtupu dalſſj rozmluwě hledage. „Unſre Damen tanzen comm il faut," odpowěděl mi, „es iſt unmöglich nur ein Minute zu feiern." — „Geſt prawda," djm gá zaſe, „ k tomu ta wýborná hudba čeſkých hudců!" — „Mei Herr," wſkočj mi mužjk do řeči, hřebjnkem ſi wauſiſk uhlazuge, „mein Herr, ich bin nicht geſonnen, gegenwärtig Stunden im Böhmiſchen zu nehmen; adieu mein lieber galant homme!" — To dopowěděw zmizel a gá zůſtal ſtáti gako třtina na pauſſti, nazwán g galant homme, protože gſem na auda tanečnj menageri čeſky promluwil. Poſteſkl gſem ſi w duchu nad ſtawen nynějſſjch mrawů, ale wida, že to počjnánj genor chatry nad chatru ſe wynáſſegjcj geſt, upokogil gſem ſ zaſe. An zatjm w kole gako němý ſtogjm, ſtrhne ſe z mnau náramný hlahol; i obrátjm ſe a widjm množ ſtwj w hromadu ſražených tanečnjků a tanečnic; ptá ſe, co ſe ſtalo, a praweno mi, že pan ſtarý, muž ſtatn poſtawy, o pana Gelſenfuſſa nerád zawadiw, geg po walil; — byl pak p. Gelſenfuß mužjk s tenkýma no

ſama. Najednau wſſecko utichne, genom Geliensusowe ſkuaucj ſlyſſeti. „Mord und Verderben, das iſt mir mein Leben nicht paſſiert; das iſt ein malheur!“ Pan ſtarý těžko oddychage a pot ſi s čela ſſatkem ſtjrage, těmito ſlowy p. Geliensusa potěſſil: „Ctěný, pane Keliensusse, že gſem na wás nepadl, wetaky po wás bylo, ale wſſak gſem ſe měl, gia na cele kolo rozhaupán, co drjeti, hehehe!“ — „Wie, ſie lachen noch dazu“ — zahulaká p. Geliensuß, „ſie chodiſcher Keleß, ſie? —“ „Snadbych měl plakati,“ odpowj p. ſtarý, „wždyť ſe wětſſi ſſtěſtj než neſſtěſtj ſtalo; wy můžete od dneſſnjho dne dwakrát za rok den ſwého narozenj ſwětit.“ — „Ich ſage aber,“ odpowj rozhorlený Geliensuß, „derlei Bierfäſſer gehören nicht in honette Geſellſchaften, verſtanden?“ — „Nu nu, gen ſe tak nenaparujte,“ odpowj napolo rozhorlený ſſadek, „tož gſau mandáty!“ — „Was, Sie wollen noch grob ſeyn?“ — „Mluwte čeſky, gá wám dobře nerozumjm.“ — „Das fehlt mir noch! doch, ich will mich mit dem Stockniſch nicht beſudeln.“ To powěděw p. Geliensuß od p. ſtarého ſe obrátil; ale tento poſlednjmu ſlowu porozuměw, rozwázal: „Mně ſe zdá, že mne tupj? Nowěř mi, ty zmrzlá koſſile, zmalugu tě, že budeš mjti co ohledáwat! hleble, ſanſkenoch, — ten přiběhlec, kdybych ſe ho nebyl před třemi lety ugal, byl by někde za plotem zmrzl, a nynj“ — W tom přiſkwarj p. z Otterouboux. „Was treiben ſie denn,“ wolá na rozzlobeného ſſadka, „ſie beleidigen ja die ganze Geſellſchaft, ſie ungezogener Menſch!“ — „A tintiliwantili,“ zahřmj opět ſſadek z plného hrdla, „pane Otrubo, gděte, odkud gſte přiſſel, ſice“ — dupne až ſe wſſecko otřeſe. — „Mlato a řebino! Wy mne nebudete učit mores, anebo poletj Otruba i plewa ze dweřj!“ —

Při těchto ſlowech wſſickni gako hromem poděſſeni od pana ſtarého odſkočiwſſe, ſamotného geg na bogiſſti nechali; on pak gia rozpřažen, widěl ſe býti Samſonem s oſlowſkým hnátem nepřátelům ſwým zláchau hrozjcjm. W tom ale ſe opět hudba ozwala a wſſickni ſe hnuli k tanci. Bál ten ſlawný podoben byl diwadelnj hře, w gednánj rozdělené; w prwnjm a třetjm gednanj byl gſem toliko poſluchačem, w druhém poluhercem, čtwrté gednánj ale očekáwati nedoſtáwalo ſe mi chuti wjce; protož gſem ſi předewzal, icito pode na odpočinutj ſe odebrati. Ale oſud můg ináč uſtanowil; práwě když odcházeti chci, přigde i domácj pán wſtřjc, a gednánj čtwrté ſe začalo. „[illegible]lnjre Spielgeſellſchaft hat ſich aufgelöſt,“ dj mi, „man will auch von der herrlichen Muſik profitiren; nicht wahr, eine herrliche Muſik?“ — „[illegible],“ odpowjm mrzutě, „aby gſte trauby [illegible]. [illegible] zněly.“ — „Wie meinen das, mein Herr?“ táže ſe mne opět. — „Reden ſie deutlich, das Böhmiſche klingt ſo ſonderbar in meinem gebildeten Zirkel, und ich kann aufrichtig geſtehen, ich bin kein Verehrer von dem Böhmiſchen.“ — „Pane,“ odpowjm hebce, „ſtáli pro náš mateřſký gazyk, že [illegible] rozumu o wěci té ginak ſmýſſlegj.“ — „Alles für ungut;“ [illegible] p. Graubart dále, „der gegenwärtige Zeitgeiſt — ſie können doch nichts einwenden — hat dieſe Sprache aus dem Bereiche der feinen Konverſation gänzlich verbannt, und ich glaube mir dadurch große Verdienſte um das Vaterland geſammelt zu haben, daß ich ſie ſogar aus unſerem Kreiſe verbannt habe. Es iſt jetzt ein Vergnügen zuzuhören, wie die lieben Kinder bereits auf jede Frage, obwohl ſie von dem Inhalte nur ſehr wenig oder gar nichts verſtehen, deutſch zu antworten wiſſen.“ — „Sind ſie nicht auch in der Viehzucht bewandert?“ wſkočjm rychle p. Graubartowi do řeči. — „O ja,“ dj on, „das iſt mein Element; ich beſitze das edelſte Vieh von der Welt. Ich habe eine eigene Fütterungsmethode — meine Erfindung — und ſie müſſen wiſſen, daß“ — „O warum?“ zwolal gſem hlaſitě — „warum vergraben ſie die koſtbare Zeit mit Sprachreformationen? Sie könnten ſich ja, wenn ſie ihren Erfindungsgeiſt bloß in ihrem Element ſchwimmen ließen, unſterblich machen; prozatjm gſte i wau duſſi nakrmil tak, že gi potom ten do roka a do dne w žaludku ležeti zůſtane. Dobrau noc.“

To powěděw [illegible] gſem do ſwého pokogjka, a tak čtwrté a poſlednj gednánj ſkončeno. Zegtřegſſjm gitrem gſem ſe bral s přjtelem ſwým opět ku Praze, ale poděkowánj za to utěſſené wyraženj gſem mu do dneſſka dlužen. G.

Hesperidky.

[illegible]

Dlauhý čas na tw žádného liſtu gſem wjce nedoſtal. Přjčina, za kterau otec můg w dopiſowánj uſtal, byla mi neowědoma; a wſſak tuſſenj tagemné naplnilo ſrdce mé a myſſl mau, takže ſaudruh můg teſklimoſt wnitřnj zpozorowal w gednánj mém, ač gſem mu byl [illegible] otcowých nezdělil. — Kde zpráwy pronáſledugj, wjra k [illegible] gest: ſemu wſſak ſe k wědomj protiwného oſudu přjpegj wědomj winy:

toho ani nadēge w budaucnost, ani zpomnēnj na minulost neztissj. Cjtil gsem bolest srdce otcowského, wznássela se předemnau zaufalost oklamané djwky, a wsseeré truchliwé následky, gakých gen obrazotwornost moge wynalezla, co skutečné doléhaly na mne. Zničen byl wnitřnj pokog můg, chmurami obestřena byla obloha budaucnosti mé, an gsem wēřil, že prozřetelnost wēčná winnjku trest nepromine.

Kam se ztratily ony sladké nápēwy, gežto znjwaly w uchu mém? Zawáty byly wssecky tóny, genž procitowaly zbuzenjm mým; mrtew byl cit, zwukū duch, a mdlé byly obrazy, gindy tak gasnē, tak wznessenē mne zagjmagjcj; a když gsem se usadil k fortepianu, a w moři zwučných tónū násilím se potápēl: tu každý hlas mi se zdál býti wzdechem otcowým nebo pronikawau kletbau zaufanliwé Emmy. We snách obrazotworných widēl gsem djwku zbledlau, trudným zrakem na mne hledjcj, an mi hrozjc klesala w neznámau temnost záobzornj. Ach, tuk se budily we mnē hlasy a sseptot duchū ochwjwal mne hrūzným nápēwem: „Tok wina twá!" —

Takowé myssléňky pronásledowaly mne dnem i nocj. — Bylo gednau z wečera, když samoten w pokogiku sedē, podepřen na okno, k ssediwé gsem zjral obloze, utēchy hledage w pohledu bezkonečné wýsosti. — Odewřely se dweře, wenkowan wstaupil přes práh s listem w ruce. Nápis byl psán rukau mnē nepowēdomau. — Kdokoliw se w podobné okolnosti nacházel, wēdom gest citu, gakýž nás pogme při obdrženj listu, o kterémž newjme, od koho pocházj. Zahořel gsem dychtiwostj zwēdēti, co dopis ten obsahuge; a wssak předc ruce moge se chwēly, a srdce hlasitē tlauklo, když gsem čjsti začal. —

„Podiwno wám bude, pane Erwjne, z ruky wám zcela neznámé obdržeti list, okolnostj wassich se týkagjcj; a wssak gest mi ljto, že gen tak truchliwé zpráwy wám zdēliti mohu. Otužte mysl mužnostj! — Od swého pēstauna ledwa kdy wjce dostanete listu, an giž dnowé gasné mysli geho zassli, a ssjlenostj přemožen ledwa kdy slowo pronese, o zdrawém rozumu swēdčjcj. Lékařem gsa w dēdinē wassi, za powinnost si ukládám, bez přetwářenj wám swēřiti, že nikdy wjce k předesslému stawu se newrátj; wždyk snad sám dobře wjte, gaký rozdjl mezi zssjlenostj a obyčegným bláznēnjm gest. Nemoc pēstauna wasseho w ranēném srdci má základu, a tam žádný lék ani péče lidská nestačj. Bez pochyby wám powēdoma gest nehoda, genž Emmu potkala, aniž pak následky nesstastné wám zamlčel pēstaun wáš, w listech dřjwe poslaných. Toho se wssak žádný nenadál, žeby truchliwý osud rodiny té tak u weřegnost wstaupil; nebok celé okolj, přeswēdčeno gsauc mnohá léta o sslechetnosti wáženého učitele, mladého, winu swau zapjragjcjho dūstognjka hanau a kletbau pronásledowalo. Na nesstēstj wogsko w kraginu nassi opēt se dostalo, a dūstognjk ze wssech stran gméno swé zhanobeno nalezage, weřegnē na aurадē prozalowal pēstauna wasseho i Emmu, gakož hanobitely cti a gména swého. Rozhorlenj bylo obecné. Přisslo k přjsaze. On přjsahal. — Na mjstē pēstaun wáš omdlel; Emma ani nepromluwila, aniž odpowjdala na otázky předložené. Lidé lehkowērnj dūstognjka za newinna uznali, a na ni padla hana obecenstwa. Kdybyste byl zaslechl gména, gakými lid dēwu domū prowázel, srdce by wám bylo trnulo, gako mnē, ačkoliw gsem cizincem w rodinē wassj. — Takowý gest sprostý lid! — Tak newzdēlána gesstē třjda pracugjcjch! Nesstastný býwá pronásledowán! Bohatému se klanj podlým, nehodným způsobem; má-li kdo gakého dūstogného gména, třebas nezaslauženého, aneb gakau dosti nepatrnau mocnost nad nimi, tu podlézagi a klanj se w hlauposti swé, newēdauce, gak bjdné gest každé podlézánj. — Učitele, gehož dřjwe milowali, za nesslechetnjka rozhlássili; djwkau, která před tjm u wssech wážena býwala, powrhowali, co neyssрatnēgi o nj mluwjce. Gá toho byl swēdkem; ani gedno slowo, gež tuto pjssi, nenj přepiato, ano, nemožno mi gest wám wsseсko tak důkladnē a wýslowně wypsati, gak se stalo, neb u zpomnēnj hnēwem zahořjm nad sprostau, nerozumnau luzau!

[Pokračowánj.]

Tintiliwantili.

Weselá smutnohra w nēkolika gednánjch s předmluwau, domluwau i pomluwau.

[Pokračowánj.]

Gednánj třetj.

Eduard gest giž nēkolik roků z otcowského domu, ponēwadž otec za prawdiwé uznal staré přjslowj: „Nemo in patria propheta" t. g. žeby se doma ničemu nenaučil. Brzo na to se panj Mrkwičkowá na wēčnost odebrala — Bůh gj popřeg lehkého odpočinutj! Eduard powažowal zprwu toto sstēstj za weliké nesstēstj.

Wýstup předposlední.

Eduard

(přigde a mrzutě ke stolu sedne.) Opět nic — ani [illegible]lijke! — O má ubohá matka, že tu giž zem tlačj! — [illegible]rtáhne z kapsy list, rozewře ho a čte) „Milý synu! Na [illegible]ých několik w krátkosti po sobě mně zaslaných listů [illegible] odpowjdám, gak gsem ti giž dwakráte dosti zřetelně [illegible]wěděl, totiž: Co potřebuješ, dostaneš u domácjho [illegible]na, na mlsky ti ani halýře nepošlu — proč? proto, [illegible] gsem tě na študie nedal, abys penjze rozhazowal [illegible]obyš i bez študij dowedl), nýbrž abyš se učil. [illegible]ažduiny se blýžj; o dobrá wyswědčenj wjce pro[illegible]wati nebudu, zasluž si ge. — Žaloby gdau na te[illegible] ze wšech stran, — chlapče, nezlob mne! Propa[illegible]uješ-li opět při zkaušlách, propadneš také w mé ot[illegible]wské láşce. Twůg —" (mrzutě) E tintili — (zaraž[illegible] [illegible]dechne a pošeptá) Gaká ale pomoc? (pokrčj ramenama) [illegible]nu — (smutně opět wzdychne a po knize sahá) tintili — [illegible]antili.

Sbor duchů za dwekmi.

Zlj duchowé (drážně huhňagj.)
Běda! běda — huhihu!
Kocaur nám snědl — koblihu!
Dobřj duchowé (wesselagj.)
Hopsa, hepsa, tralala!
Naše maudrost wyhrála!

Gednánj čtwrté.

Opět o několik let pozděgi. Starý pan Mrkwička na [illegible]rt nemocen powolá k sobě šestau školu študugjcjho syna.

Wýstup druhý.

[illegible]tarý Mrkwička, Eduard Mrkwička, přj[illegible]buznj, přátelé, lékař a práwnjk.

Mrkwička (na smrtelném loži, syna požehnaw.) [illegible]ynu, kráčeg cestau ctnosti — kráčeg potichu — skrytě, [illegible]ku neweř. Co w srdci wraucně chowáš, rowjdy [illegible]lštymi slowy negew; neboť gest zrádný swět, tiš[illegible] [illegible]o natahuge usj dlauhých, zlatem a zradau kowa[illegible] [illegible]b — neweř swětu, swět gest zrádný, bratr bratra [illegible] prawdě stjhá, bratr — ach — tintili — wantili. [illegible]ebau klesne na lůžko)

Kmotra (auzkostně wykřikne.) Ach, můg Bože, [illegible] umjrá! — Pane kmotře, pane kmotře, gen slowj[illegible] gesstě!

Panj Stříbrná (zasmušile pana Mrkwičky, tegně s mrzutě lečlawj práwnjkowi pošeptá.) Ustrapil gste mě w šťastu těch pět set?

Práwnjk (gi šťisne ruku s s ušklebkem, nadepříjm ukazatelem přiswědčj.)

Pan Třmolil (uchopiw Mrkwičku za studenau giž ruku.) Šwagřjku — gak pak ten kolár, co u mne máš — co?

Mrkwička (stenaje.) Ano — ten — kolár —

Pan Třmolil. Ano? O děkugi ti, dussinko dobrá! — (k práwnjkowi) Napište tedy, pane, mně kolár.

Mrkwička. J — gá — wsstim —

P. Trm. ([illegible]) Ach, šwagřjku, nenni se k mluwenj — škodj ti to; tu máš gesstě ljk a daufey w Pána Boha, snad nás Bůh wyslyšj a gesstě tě nám tady ponechá.

Kmotra. Ach, můg Bože, arcise, arcise! — Pane kmotře — ó pro Kristo ani mluwiti nemohu — getnau gste se mne ptal, gestli se mi ta zahrádka za městem ljbj — ach, arcise ljbj — ó — ó — tedy byla památka — zlataunký kmotřjčku —

Panj Koštlowá ([illegible] k lůžku táhnauc.) Pogď sem, Terinko, pogď, rozlaučj se se strýčjnkem, polib mu ruku. — Strýčjnku, dey gj požehnánj; wáš miláček, Terinka gest to. Nedala pokoge, musela gsem gi s sebau wzjti. „Strýčjnek mi zagiště něco odkáže," powjdala, „slibil mi na nowé šaty." Gá gj arci řekla, proto tam nepůgdeme — (tegně Terince) Mluw tedy.

Terinka. Co mi odkážete, strýčku?

Panj Koštlowá. J ty — nemégte gj, strýčku, za zlé — dýtě nemá rozumu — gestli pak gste gj rozuměl, strýčjnku?

Mrkwička. Dostane — 30 zlatých — na — ty — šaty —

Panj Koštl. 30 zl. a ty šaty? — ó Bože, gen nám gesstě neumjrepte! — Terinko, modli se za strýčjnka. —

Kmotra. A tu zahrádku — kmotřjčku — tu zahrádku —

Panj Koštl. 30 zl. — stříbra — toť se rozumj — a nowé šaty — napisste to, pane!

Mrkwička. Powj — dám — ach!

Kmotr. Pro Pána Boha! kmotřjnku! tu zahrádku! achich — řekněte „ano." O můg Bože! giž ani mluwiti nemůže! — Podwažte, pane lékaři! (chytí za oba ramena) Aspoň hlawau kywněte, kmotřjnku! (pozdwihne ho ponenáhlu a kywá mu hlawau) Poswědčte gen! —

Ano? ó děkugi! děkugi!! Achichich! (zakryge ſi ſſátkem oči a wzlyká) Napiſſte, pane; zahrádku doſtanu gá!

(Mrkwička geſt w tažení — wſſickni přátelé a přjbuznj ſe dagj proň do náramného bědowánj — každý dle ſwého způſobu.)

Eduard (na ně pohlédne a zaſſeptá:) Tintiliwantili! (ſklonj k otci hlawu.)

Mrkwička (ſkoná.)

Wýſtup poſlednj.

Eduard ſamoten

(hluboko w myſſlénkách pohřjžen ſedě, neodwrácené zraky na podlahu upjrá.) — Nechme ho prozatjm ſeděti, a než ſe z myſſlének wytrhne, podjwegme ſe w čerſtwoſti na předeſſlé wýſtupy tohoto gednánj, gežto gſme pro wětſſj ſrozumitelnoſt, pro nedůſtatek mjſta a obzwláſſtně proto wynechali, abychom welkými těmito wýſtupy z malé beztoho ſnad gen přjzně laſkawých čtenářů docela newyſtaupili. — Gak mile ſtarý pan Mrkwička wyſtydnul, rozcházeli ſe přátelé a přjbuznj, a byli — obzláſſtně kmotřinky a tetinky — boleſtj a želem nad ztrátau milého přjtele tak pomateni, že w pomatenoſti při odchodu mnoho podrobněgſſjho z nábytku s ſebau wzali. Čerſtwé powětřj gim wygaſnilo twáře a uſuſſilo ſlzy. A když opět přiſſli, tolik láſky, tolik přátelſtwj, tolik přjzně oſiřelému Eduardowi s ſebau přineſli, žeby byl wjc než z kamene býti muſel, aby ſe gako máſlo na ſlunci nerozplynul. Wſſickni geg mocně k ſrdci winuli, wſſickni ſe o něho ſtarati přiſljbili, wſſickni geg k ſobě po hoſtinſku s takowau horliwoſtj zwali, že ſe až mezi ſebau do přehrozného haſſtěřenj dali, a žádný od ſwého předſewzetj neupuſtil, až ſe konečně wſſickni gednoſworně gakožto přátelé uſneſli, že tedy ono přehrozné potěſſenj, Eduarda co hoſta čaſtowati, gedenkaždý z nich oželeti muſj. Ale negen k Eduardowi ſamotně, i ke wſſemu tomu, co gemu nynj náleželo, přenáramnau láſkau wſſickni hořeli. Každému ſe něco obzláſſtně ljbilo, a každý o něčem tak zanjmawě, tak laſkawě, tak půwabně a tak přátelſky pohowořiti uměl, že Eduard chtě nechtě gim to darowati muſel. „Tintiliwantili!“ zamumlal ſi několikrát w duchu a welmi hlaſitě ſi oddechnul, když giž poſlednjho přjtele ke dweřjm doprowázel. —

Nynj tedy ſedj ſamoten. Po malé chwjli ſi z hluboka wzdychne a wſtáwage hlaſitě zwolá:) Tintiliwantili! (přeměřiw zdlauhawým krokem několikráte pokog opět ſebau na ſedadlo hodj) Tu tedy ſedjm — oſiřel gſem — přátel mám arci hognoſt — a wſſak — tintiliwantili! — Co počnu? mohowitoſt mám, ale — — ſſeſt let gſem latinu přežwykowal — ſſeſt let gſem gako — ó, ó! (boleſtj mu w uſtech umjragj ſlowa) — — Škoda wás! (zamlčj ſe opět na chwjlku, a když znowa mluwiti poč[ne] mumlá tak do ſebe, že mu málo které ſlowo rozuměti ge[st]. Konečně pak do ſytoſti ſe pokradmo namumlaw, boleſtně z[wo]lá:) Tintiliwantili!

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowánj.]

A napořád geſſtě, okem neodwráceným, hled[ěl] ginoch medwědobigce na lauku pod ſtinnau gjw[ou], kdež ginoch z náſtroge neznámého čarozwuky wywád[ěl]. Ale prawice geho byla giž uſtala, a lewice s náſtr[o]gem ſkleſla: Prokopu wſſak doſawad ſe zdálo, gako[by] geg zwuků gemné wánj owjwalo. A když ſe p[ak] djwka na polo pozdwihla a rámě běloſkwělé oko[lo] krku ginochowa upiawſſi, hlawu geho ke rtům ſwý[m] ſnjžila, že ſe uſta s uſty potkala: ach, tu nepowěd[o]mé, boleſtné i ſladké bodnutj mladjk z leſin přjcho[zj] u ſrdce ucjtil — co ſe s njm děge, newěděl, ale zp[o]mena w tom okamženj na djwku litoměřickau, blaho[ſti] ſlzy wyléwal. J mluwilať djwka s ginochem pod g[j]wau, a ačkoliw tichá byla ſlowa gich, předce Proko[]powi bylo, gakoby pauhému pohybowánj rtů rozumě[l] a pořád geſſtě ucho nakloňowal, gakoby měl zwěſt[i] ſlyſſeti o blahu žiwota geg ugiſſťugicj.

Ale tu náhle boleſtnau ránu, gakoby úrputn[é] bodnutj w bedra ucjtil. Trhnul ſebau, a w rozſſiřugi[cj]cjm ſe ſaumraku wečernjm otce ſwého za ſebau ſtá[ti] uwiděl. Straſſliwěgſſj a hnuſněgſſj podoba nemohl[a] ſe mu nynj zgewiti. Duſſe geho nepowědomau rózko[ſſj] kypěla — a tu nynj před njm muž, o němž ſe by[l] domeyſſleti začal, že winau geho wſſech kras pozba[]wen byl zůſtal, gežto ſe mu nynj w krátkém čaſe pře[d] oči byly poſtawily. Praud hořkoſtj zalil opět ňádr[a] geho, takže neohljžege ſe na ſtarcowo ſſkareděnj, ne[]wrle ſe naň oſopil.

„Gdi ceſtau ſwogi dále!“ promluwil naň hlaſe[m] gako dutým, s twářj ſſkaredau. „S tebau hrůza pře[]býwá a děſný ſtrach; ale kam bez tebe kročjm, weſel[e] ſe ſměge ſtrom a keř, a lidi s twářj gako ſlunce ga[ko] ſnau Prokop nacházj.“

„Ha, běſné zwjře!“ zaſjpal otec letitý, a těl[o] geho ſehnuté gako prut ſe napnulo, a zraky w twá[ři] zeſinalé pod huſtým obočjm gako dwě nočnj bludičk[y] ſe mjhaly. — „Ha, běſné zwjře — ſlabá nádobo show[í]wánj mého! Ty ſe nynj proti pánu ſwému zpauzjš

A na to ruka starcowa gako blesk se pozdwihla, [illegible]il pak zatočila se powětřjm. Ale ginoch rozhaukený [illegible]ssjé odpor nalezage, hněwem se rozjtřil, a zapomena w diwosti, starce za ruku a prsa uchopil. A gako [illegible]adem rozšlápaný wlk na lotisti dawno hledanau, tak na starce powaliw, na zemi geg strhnul. Smyslowé [illegible] hynuli, a gakoby znowu s medwědem zápasil, ruku prsa wetcha, w slabá ramena očí zazjnal. Stařec [illegible]skral pod rukama ginochowýma.

Ale opět zwuky čarné zawzněly; a gakoby we[illegible]nim duchů strážných byly, zarazily ginocha rozwztek[illegible]ho, že wymrštiw se ze země, kdež očí na prsau [illegible]čel, hněwem i nowé se budicj rozkošj se třesa, a [illegible]ake gakoby od přjšery půlnočnj odwracege, „[illegible]ni, [illegible]ni," zwolal — „nestaw se Prokopu na oči!" —

A gestage tato slowa k hustým křowinám při[illegible]čil, kudyž, lupenatau ohradu proraziw, po trawnaté [illegible]ce k giwé kleppytal, kdež wyděšenym milencům kle[illegible]l k nohám a zwolal: „Wezmi pod ochranu Pro[illegible]a, twore — anebo duchu kauzelný — i tp. gjž gen [illegible]klau pogmenowati umjm — ochraňte Prokopa před [illegible]nami zlého otce!" —

[Pokračowání.]

Worljk z gara.

Naše diworomantická přjroda konečně přes kal[illegible]nné zimnj brněnj oblékla hedwábné garnj raucho, a [illegible]é, kolmé skály nad šedau Wltawau zelenagj se utě[illegible]šenými, zpěwoplodnými hágemi, an wážné praudy gegj [illegible]oba gainá modrem swým protkáwá, a zelené břehy, [illegible]ené gedle, hrůzná daupata zde onde w hlubině se [illegible]adlj. — Tu na lewém břehu wiz dwa auwaly temné [illegible]bladné; tu a tam potůček hrawý, ostrým kamenjm [illegible]ené se prodjrage, Wltawě s radostj w náruč se wrhá, [illegible]tawé matce zdaleka přišlé; jsem tam i pomněnka mno[illegible] potůček pospjchawý ljbá a něžné ručince k utrhnutj [illegible]á, ručince milenky, ach, samotinké. Tu u prostřed [illegible]omná strmj podnož, na nj stolec wéwodský, na [illegible]edj wlídný, wěblaziný Worljk, usedlý to kmet, český [illegible]lor, kyna třjwěkým ramenem swé družině, swému [illegible]onstwu, nižšjm wůkol zahlencům, aby mlčeli mlče[illegible] wěčným — auto sám upiatým okem tam opodál k [illegible]hodu patřj na spanilau Zákli, skrowný to milohrád [illegible] přjchozjmu nedostupný, ledby šťastně zblaudilému — [illegible], kde w odlehlé samotě Ewropy ojnd a poděšených národů strasti sauženau hlawau [illegible] a [illegible] srdcem wálil často Karel, suše slawný, rakausko-český Achilles. Gak mnohý tu kráčel powdálký po nim, an wezi Čechy sobě oblibowal, an se tu u prostřed nich zhoužnosti netrpenau stwil, an wěrně tré potrachem, na hradě wyšetřením rád odpočjwal, zdunage mnohou otcowskau swým djtkám, swým poddaným! Wjml tu každá stezka, každé mech přes pjsčitau skálu wedaucj, každá čtyřhranná [illegible] w [illegible] ládě, tam [illegible] lučina s altánem, tam nad lesau swatý kříž, [illegible] u Krška nábožné dýl, bůh nebo paučowna [illegible], wjml tu tak mnoho na slawného zpomjnů! Giž tuto na wrch sobě nečeuiž, ale zpátky, nebo pohledni — a hle, konec twé pauti tam nestjž kaple sw. Karla. Tam mys[illegible] zwednj. Postup as dwadcet kroků; zde wytáhla na zámek nezprůwádného, na zámek s domy nákladnými, hor domy nádherné, na něj štěkau stjn a chlad topoly obrowské, pod hradem stála po stranách pomnjk, w lele wšak ljdi; w lewo žádkým smělý most, na [illegible] pozwolná Wltawa — tot wše, wšetzagic w gedno, obraz ti podáwá tuge — hodný wlastního [illegible]. — Ach, zagiste mnoh takých po wlastech našich slowanských, takých utěšených hágů wšude se zakládá; ale negsau to skoro [illegible] barwy, weselé zwuky a čerstwý wzduch, co tjmto podletjm nás opegí, nás okauzlj, nás mocně pognauji — ale gest to tichý, tušicj duch sladkých, tagemných, gen srdci [illegible] mu swítagicích nadějí, weliký, božský předcit lepšjch časů, wznešenégšjho swětu a owoce člowěčenstwa, idealnjho žiwota, gednoho swatého bratrstwa, mocného w swornosti a láice, na které w lůnu tiché, wážné přjrody často[illegible]wáme se dwognásob, přáno-li nám, gak po wenku zřídla kdy se stáwá, přáno-li nám procházeti se často po boku wěrného, bugarého, saucitného přjtele. Tuž Bohu a králi a bodrému duchu národa buď z toho děkowáno! Česká Musa a sláwa wlasti, gména chwalných rodičů našich, práwa dáwná, gazyk zlatého stoletj, radostná podnikánj saumělých, sjle mladšjch, záštita mocných, přjzeň [illegible], [illegible] duchů — to wše gest předmětem obišenstwj na procházkách [illegible], tím oko gistý wlastenské, tím wraucnost w prsau mladistwých zpláwolá, tu mnohý teprw gako ze sna těžkého procituge, procitna poznáwá se a w radostném nadšenj wolá: »I gá gsem syn milené mé wlasti, i gá chci knězem gegjm býti!« A zbor přátelů geg obklopj, a gakoby gednau duší blažené dokládagj: »Twůg bratr náš, twé wlastenec, [illegible] twé kwjtj na wěnec,« a Ozwěna opakuge sedmkráte: »Twé wlastenec!«

Rozsypal.

Dne 11. srpna 1316. W Praze wyssel oheň, mnoho domů shořelo, i také králowský hrad.

[1456.] Zemřel Jan Hunyad, gubernátor králowstwj uherského a zásstita wesskerého křesťanstwa proti Turkům. Co bychom o geho hrdinských skutcjch řjci měli, klademe zde we slowech swobodného pána z Hormayeru, kterýž o něm takto dj: »Ačkoliw mnohé činy menssjmi býwagj, nežli gegich sláwa; předce gsau skutkowé Hunyadowi wětssj, než gegich sláwa.« Neywětssj geho nepřjtel byl Ullrich z Cilly. Ctižádostiwý muž ten chtěl se dostati w Uhrách za gubernátora, w Čechách za mjstodržitele, a w Rakausjch chtěl býti na prwnjm mjstě; pročež, kde mohl, Hunyada u dworu hanobil, a skutečně také musel se Hunyad do Wjdně odebráti, a před trůnem, na weřegném náměstj wystawenýn, swau wssecku moc složiti. Král Ladislaw, přjgmjn Posthumus, zdržowal se po korunowacj gesstě w Praze, když wsseobecný nářek se rozmáhal na zpráwu papežského wyslance, že Turci do Konstantinopole wtrhli (1453), a že turecký půlměsjc na chrámě sw. Sofie gest nastrčen. Hunyad byl za wůdce proti Turkům zwolen, a táhl s Janem Kapistranem, minoritau, který mu swau neobyčegnau wýmluwnostj 50000 mužů přiwedl, k Bělohradu, a zwjtězil zde nad Turky. Brzo na to zemřel wssak na morowau ránu. Wesskeré křesťanstwo truchlilo nad tauto ztrátau. Za swé skutky dossel Hunyad sspatné odměny; geho nepřátelé geg pronásledowali, ano i na geho dětech se mstili. Ullrich z Cilly, chtě i syna geho Ladislawa w Bělohradě zawraždjti, sám w potýkánj s Ladislawem byl probodnut. Osmnáctiletý Ladislaw Posthumus odpustil sice Ladislawu Hunyadowi čin ten; nicméně wssak přemluwen pozděgi slowo swé odwolal, a Ladislaw Hunyad skonal mečem katowým. Kronika cilleyská prawj, že katowi nařjzeno bylo, aby ginocha hned na prwnj ránu neusmrtil; a protož také po několika ranách na poprawissti odwoláwal se Ladislaw Hunyad na práwo, že žádný odsauzenec nemá wjce, nežli tři rány dostati. Chtěge tedy sestaupiti s lessenj, zamotal se, a padna, poslednj ranau skonal. Bratr geho Matiáš, zatjm uwězněn, prchl na to w zasmussilé noci do Wjdně, odkudž pod ochranu Gišjmu z Poděbrad odewzdán byl. — Matiáš napotom dosedl na trůn uherský, a pozděgi, newděčnjk, proti swému ochranci, Giřjmu z Poděbrad, s gehož dcerau Kateřinau zasnauben byl, zbraně se uchopil.

[1792.] G. m. cjsařowna Marie Terezie byla korunowána w Praze. Na zegtřj, totiž dne 12. t. m. páni stawowé čessti k uctěnj král. dwora w Owenci, kdež před časy králowé čessti weselj mjwali, zřjdili wenkowskau slawnost, ku kteréž i wenkowané ze wssech kragů králowstwj česského, gakož i selssti ženichowé a newěsty, genž skutečně toho času do stawu manželského wstaupiti chtěli, pozwáni byli. W očekáwánj slawné korunowacj nasseho neymilostiwěgssjho krále Ferdinanda I., klademe tuto popsánj oné slawnosti, gak nám ge očitý swědek Jan Kuljk, měsstan pražský, we swém historickém kalendáři podáwá. »Owenec (nynj Bubeneč) ležj w dolině, kdež mimo stawenj nacházj se rybnjk, který wssak nynj wysussen, a na pole a lauky wzdělán gest, a wynássj w okolj půl hodiny cesty, mage kolem okolo 358 kusů planého stromowj. Tento rybnjk byl wlastně k této wenkowské slawnosti určen. Do polowice rybnjku bylo 24 powýssených placů uděláno, a při každém byla podlé obyčege kragů muzika, na kterýchž z 15ti kragů pozwanj sedláci tancowali a weseli byli. Také tu byly pro wyraženj haupačky, střelba do terčů, placi k hránj w kuželky a t. d. Okolo rybnjka byla ohrada zeleným wětwowjm obložena; kolem bylo weliké množstwj lamp, wýsse lucerny rozličných barew; čtyry slawné brány, každá wysoká gako dům, zelenými wětwemi obložené, na každé několik tisjc lamp se počjtalo, a nápis tento: Vivat Franciscu[s] Vivat Maria Theresia. Od prwnj brány daleko nahoru by[li] stolowé pro wesskeren lid, a tito stolowé také mezi branam[i] třetj a čtwrtau w dwogjm stromořadj se nalezali. Dolegssj sta[]wenj dali páni stawowé stawenjm nowým rozssjřiti, a sál n[a]kladně zřjditi, a tu bylo mjsto k tanci pro cjs. dwůr, komon[]stwo, a kdož k té weselosti patřili. W půl sedmé hodině u weč[er] přigel cjs. král. dwůr s komonstwem, a tu hned na wrchu p[o]dlé Troge za wodau hlučně střjleli, a při prwnj bráně bubn[o]wali a traubili. Na to w pěkném pořádku táhli swadebnjci z [] strany od Holessowic dwogjm stromořadjm; před nimi ssel poč[et] granátnjků s tureckau muzikau, a měststké gardy též se sw[au] muzikau. Pak gel wůz wjtězoslawný čtyrmi woly zapřažen[ý], kteřjž měli pozlacené rohy. Na woze křjžem byli položeni sn[o]powé wsselikého obilj, a z obau stran stáli winné keře. N[a] témž woze w zeleném laubj byly dwě figury aneb polnj behyn[ě], a při nich pozlacené rádlo leželo. Hned za tjm geli s dwěm[a] pluhy, a wssecko polnj nářadj, gako hrábě, cepy a kosy nesl[i]. K těm připogeni byli zpěwáci a muzikanti, zpjwagjce pjseň č[e]skau, kteráž na ožjnky směřowala. Při muzikantjch sslo 1[] párů ženichů a newěst, a za nimi pozwanj hosté ze wssech kra[]gů, každý we swém krogi, gakéhož doma užjwá, i se swa[u] manželkau. Tato swabba ssla okolo Gegich cjs. král. Milos[tj] na rybnjk, kdež lid každého krage na swém mjstě se shromáždi[l] a počali tancowati. Newěstě prwnjho páru dala G. m. kr[á]lowna swau wlastnj rukau wěnec na hlawu, a zlatý penjz n[a] hrdlo zawěsila, a lužecký rychtář, Jan Plička, wjtal Geho m[ilost] krále česským gazykem w ponjženosti, načež mu mocnář zase [] české řeči poděkowal. Při tom také bylo zpjwané na welké[] lessenj Cantate od 104 hlawnjch zpěwáků a muzikantů. — [] sesslo se tu libu množstwj weliké; tolikо samého selského lid[u] přes 8000 se počjtalo, a wozů bylo tu na 1500. Byla p[o] hostina pro wenkowské hosti tato připrawena, totiž:

Howězj pácowané pečeně.............	883	liber.
Naloženého.................................	1235	«
Wepřowých kept..........................	250	«
Skopowých..................................	2332	«
Uzenin.......................................	900	«
Uzených klobas...........................	509	«
Koláčů a buchet..........................	8000	«
Žemliček.....................................	6412	«
Chleba.......................................	100	bochnjků.
Kmjnowých bochnjků....................	2076	
Piwa..	200	sudů. —

Také pro wznesseněgssj hosti bylo tu množstwj pečitého[] tortů a passtet; wjna rozličného 3076 flassj; limonady 65[0] punče 300, a giného nápoge 200 másů. Králowský dwůr n[a] důkaz, že se mu toto wenkowské weselj welice ljbilo, až do 1[] hodin na noc tam zůstal, a wěrný, poslussný lid u prostře[d] swého korunowaného krále se obweselugjc, dlauhého a sstastnét[o] panowánj mu winssowal. Gesstě i to připamatowati slussj, [že] dne 17. měsjce čerwna 1793 gedna z těch newěst dcerussku p[o]rodila, a za kmotru geg extell. panj Gabrielu hraběnku z Ro[t]tenhánu, manželku někdegssjho pražského neywyssjho purkrabjh[o] hraběte Rottenhána, požádala. Ta laskawá panj učinila tak, [že] prowdané ženě Kauřjmské w Chotěssowě list s dary z Wjd[ně] zaslawssi, swau radost z toho pozwánj na gewo dala.«

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 33[té]. 3ti r. běh.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lisowé ulici, čjslo 916, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k njmužto se we čtrnácti dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I pro c. k. poštow. auřadech, a sice za půllétnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdenně tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

18ho srpna] [1836.

Láska k wlasti . . . . . .
. . . . . swětem sego diwy.
K božským čin[illegible] . . . .
Pudj . . . . duchy na podiwy.

H. [illegible]

Znělky.

Anna [illegible]

Tam gest ona chyžka we zálesjch,
Mého zrodu tichá památka;
Tam gest ona kwětná zahrádka,
Tam sny mladosti mé w lukách, lesjch.

Slowa milá poslauchal gsem w plesjch,
Když mě otec strom i paupátka,
Když mě znáti učil kuřátka,
I ta zemská, i ta na nebesjch.

Tam se kolébali různj dnowé,
Horská w citech plaula kraginka,
A ty kwěty, stromy, šumné bory;

Kde pták na wětwi se haupage,
A mně milé pjsně zpjwage
Křjdla k letu rozpial malinká.

II. půlletj.

A wše ljbám, wlasti drahé kwěty,
Stromy, blahowonné křowiny;
Zachwěg duše w ony háginy,
A s gich šumem wezmi přes krag letv.

Gaký ples to w srdce moge wlet,
S horau gak se nesu w modřiny!
Kde tam widjm bratrů chyžiny,
Genž se ticho přes dwa segj swěty.

To gsau ony země, ony krage;
Nezacházjl slunce nad zima,
To gsau ony wlasti blahé ráge.

A gak krásněgšj gsau tyto swěty,
Že w nich ducha slunce wýchod má,
A gá blahé ljbám ducha kwěty!

Slawomjr Tomjček.

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Gednánj páté.

Eduard Mrkwička žiwot wede nynj w hlawnjm městě a dobře se má. Umjnil si totiž až do zletilosti cele wědám se oddati, a sice dle wlastnj libosti, t. g. wjce po domácku než weřegně. Samota gest mu neymilegssj, sám s sebau se neylépe wyrážj t. g. we swém pěkně zřjzeném pokogjku mezi knihami wsselikého druhu, takže se zdá, gakoby byl po smrti otcowě wsseckn důwěru k člowěčenstwu ztratil, což nepochybně tjm se stalo, že w krewnjch přátelých tak nelidské lidi shledal. Ostatně trawj žiwot dosti pohodlně a přjgemně. Při snjdanj čjtá w kawjrně nowiny, za pěkných dnů si wycházjwá s knihau w kapse pod ssiré nebe, a wečer trawjwá buďto w diwadle, když to tam za podjwanau stogj, anebo we společnosti několika známých, což owssem gen pořjdku býwá. Ostatně musjme též připomenauti, ačkoli dlauho autokům lásky kamenným srdcem odporowal, že předce konečně láska nad njm zwjtězila a w srdce mu se wedrala; a že, kdo w takowýchto okolnostech láskau zahořj, obyčegně bláznj čili básnj, snadno každý pochopj. Pan Mrkwička napotom skoro každodenně nowau báseň upletl. — Tolik tedy, než k zwlasstnjm wýstupům přikročjme.

Wýstup prwnj.

Mrkwička. Bjlek.

Mrkwička (we swém pokogjku u stolu s podepřeným o dlaň čelem, mage w prawici básnickým mokem nakwassenau částku husjho křjdla. Pod stolem ležj Kant, na stole několik zawřených i otewřených básnjků.)

Bjlek (Mrkwičkůw známý, zaklepá a za chwjlku wegde.)

Mrkwička (spěssně před sebau ležjcj půlarch pod papjry zastrčj. Přátelské poklony z obogj strany.)

Bjlek (sednuw si.) — Zdá se mi ale, že nepřicházjm w přjležitý čas.

Mrk. Gakým způsobem?

Bjl. Byl gste práwě w gakémsi zaměstnánj — w gakýchsi tagnostech pohřjžen —

Mrk. Gá — gá nemám žádné tagnosti. (notně se začerwená a prawicj si několikrát twář přegede)

Bjl. (s usměchem.) Wasse twář, přjteli, gest upřjmněgssj, než wáš gazyk. A kdybych hádati směl, řekl bych — ačby to cosi welmi neobyčegného bylo — že gste zamilowaný list psal.

Mrk. A tintili — (gesstě silněgi se začerwená) — a wssak — ne — ne! co pak wám napadá? Abyste ale neřekl — (wytáhne půlarch) tu se podjweyte —

Bjl. Wersse? (čte potichu, potom Mrkwičku za ruku pogaw) Přjteli! stawte se nynj, gak chcete, zapjreyte, gak chcete; gá předce pewně na tom zůstanu, že wasse srdce giž pod Milkowým praporem stogj. Wždyť wás wssecko prozrazuge! Twář se wám zardj, když se o lásce mluwj; wersse děláte — čtete (podjwá se do otewřené knihy na stole) básnjky o lásce pěgjcj a —

Mrk. Ano — přjteli — ano — když tedy giž gednau prozrazen gsem — wězte tedy, že milugi —

Bjl. A která krásotinka byla pak tak sstastna, srdce wasse si zjskati — smjm-li se ptáti?

Mrk. (wstane a wyňaw ze skřjnky bělaunkau ženskau punčochu, ke stolu, gako wjtěz s kořistj, s nj přistaupj.) Tu se podjweyte —

Bjl. Hahaha! punčocha? snad negste do punčochy zamilowán?

Mrk. Také — také! gest to klenot —

Bjl. Dostal gste gi tedy co záwdawek lásky od milenky?

Mrk. Nedostal.

Bjl. Ne? gak pak gste k nj tedy přissel?

Mrk. Nassel gsem gi.

Bjl. A gak pak se gmenuge krásotinka, gižto nožka w této bělaunké schránce bydljwala?

Mrk. Newjm.

Bjl. Ale znáte gi snad předce?

Mrk. Neznám.

Bjl. Hahaha! tok gest romantická láska!

Mrk. Romantická? — ano, wy mi pochodeň do ruky dáwáte! — Když gsem se wám ale giž s gednjm swěřil, swěřjm se wám se wssjm. Poslyssté. (položj punčochu na stůl)

Bjl. Tok gsem wěru žádostiw!

Mrk. Šel gsem zrána na procházku — zjtra tomu práwě týden bude. Za branau gsem otewřel knihu a četl gsem.

Bjl. Gako obyčegně.

Mrk. Gda giž hodnau chwjli, nagednau na cestě sslápěge zpozorugi — sslápěge, přjteli, tak autlaunké, přjgemné, tak symetrické — tak — zkrátka, člowěkby nemusel žádné chuti mjti, komuby se nezaljbily. Gá byl gako u wytrženj. W takowém autlaunkém střewjčku musj také autlaunká nožka wězeti, pomyslil gsem sobě, a w okamženj gsem si w duchu djwku utwořil, žeby ani milostenky hodny nebyly, před nj se pokořiti.

Wjl. Skutečnostby wás ale nepo[illegible] poučila, [illegible] neprawě gste howořil.

Mrk. A byť by i gegj zewnitřnost tak šťastná ne[illegible], gegj duch, gegj srdce musj přede wssecko pozemské wywyssowati.

Wjl. Newjm, zdaliby se co takowého z pauhého [po]hledu na Mářegi sauditi dalo.

Mrk. O dá! — Djwka, která časně lůžko opau[ští] a we stwestup drám ranním slaucem [illegible] wiluruge, nenj djwka srotského, marného ducha.

Wjl. Kdo wj? snad gi také něco giného z lůžka wábilo. — (usmjwá se)

Mrk. Myslíš snad — ó ne! [illegible] Mářegi [illegible] Mářege wětsj — nepochybně Mářege malau. [illegible] je djwka i pracowitá a zemně[illegible], [illegible] [illegible], patrný důkaz pumečka dawá [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible]) Takowá auhlednost, takowá krá[sa], takowé, tjlage, básnické spletenj —

Wjl. Dobře, dobře. Gak pak gste ale k té ctnostné [illegible] přissel?

Mrk. Šel gsem po Mářegjch s roštancj narazd [illegible], gegjch twářkami seznati, až gsem konečně [k] [tajem]nému sedátku přissel: a hle, přjteli, tam spatřjm —

Wjl. Dceru s matkau?

Mrk. Ne — tu roztomilau punčochu! Tak uměle [spl]owenau punčochu gsem newiděl geště nikdy, a [pr]oto gsem se gi také dost nadiwiti nemohl. To ubo[h]é gi zde zapomnělo, pomyslím si, a giž i uzawřeme, [že] na sedátku čekati budu, až se pro ni wrátí, a že [gi] [t]ám odewzdám. — Ne, bohužel, až do poledne gsem [m]armo čekal a bylbych snad geště déle na sedátku [čekal], kdyby mne byl blížjcj se dest nezahnal. [S p]unčochau na srdci kráčjm od toho času den gak [den] k onomu sedátku, ale nikdy ani gi, ani Mářegi [illegible] nenalezám. A gá gi widěti musjm, nakloniti si gi [illegible], a kdybych na kolenau o gegj lásku žebrati měl! [illegible] se cele citu poddá, a wychwalowánj horaucjho tauženj [a] blaženého zwatřánj nenj ani konce)

Wjl. (wida žeby se Mrkwička citem snad geště dále [illegible] anebo rozumu pozbyl.) Wěřjm rád. Wězte [ale] také, proč gsem k wám přissel. Nechtělby wám [se] se mnau na procházku si dnes wygjti — mezná, [že t]am naleznete, po čem taužjte.

Mrk. Myslíte? — tedy pogďme! (oblékne se, pun[čochu] schowá za westu na lewau stranu, a oba odegdau)

Wýstup druhý a ostatní.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] „[illegible]" [illegible] „[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]*) Po [illegible] [illegible]

Mrkwička a Wjlek.

Wjl. (se chce za stůl posaditi.)

Mrk. (gim mocně trhne a na zem ukazuge [illegible]:) Ha! tu patři! — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] to příliš nebolelo, pijší do čela [illegible].)

Wjl. (aby se [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] mu [illegible].)

Mrk. (sebau trhne, wymačí oči, nechá pišk [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]!

Wjl. (s hlubokým citem.) Dilugi.

Mrk. (kráčj dále, spatřj opět neznámé [illegible] [illegible] Mářege a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].) Tu — tu! (wábjc opět [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na zem [illegible]. — [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], u [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] až [illegible] [illegible].) Tam — tam! (ukáže na ni.)

[Pokračowánj.]

NÁPISOWÉ.

Na lenocha.

Hrob spanilého ducha chceš nápisem oslawit, Lando?
Netřeba gjt daleko: swé ho napiš na čelo.

Schopnost.

Čech [illegible] prý wšem naučj se lehaunko a dobře,
Swému genem se učit krušno a těžko mu gest.

---

*) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Pomnjk.

Dost se nalhal práwnjk Bral gakžiw na swětě tomto;
Teď kámen hrobowý lháti musj za něho.

Naopak.

Básnjkem stal se Brindal weršjk urobiwšj,
Básnjřjčkem, werš když weliký wypotil.

Fr. Kočj.

Heſperidky.

[Pokračowánj.]

„A wſſak otec wáš wěru w ſmutném ſtawu ſe nachází. Zdá ſe, že mu žaloſt, neywyžſſjho ſtupně doſáhnuwſſi, paměť tak zruſſila, že ledwa koho pozná, kdokoliw s njm gindy obcowal. Z řeči geho patrná ſſjlenoſt ſe gewj, a zdá ſe, že za winu dceřinu i otec trpěti má. — Zpomeňte na ſtarého dobrodince ſwého, a bude-li w moci waſſj, utěſſiti geg a ulehčiti ſtawu geho, neopomiňte učiniti, co powinnoſt wám káže; neb on wás nad oſtatnj miluge a i w ſſjlenoſti ſwé laſkawě o wás mluwjwá. Wčera ſkoro celý den muſel hljdán býti, an některau chwjli tak diwoce ſobě počjnal, že gſme giž o žiwot geho byli w ſtaroſtech. Z wečera ſe opět ztiſſil, a uſnuw waſſe a Emmino gméno začaſto ze ſpanj ſſeptal. Blaze mu wſſak nynj, že ſtawu ſwého powědom nenj; neboť nehoda nowá geſſtě důtkliwěgi by naň byla dorážela. Emma ſe přes noc ztratila; kam — ? žádný newj. Marné bylo poſud hledánj a pátránj. Mnozj ſe domnjwagj, že ſe ku Praze obrátila, aby zlé powěſti uſſla; gá wſſak gſem giného mjněnj, — odpuſťte, že wám ge zděliti nemohu. Rozličné gſau dráhy žiwota naſſeho, kdo zná ukončenj wſſech? Wjme, že ſe ſplynau w ſmrti; ale gak? — to nám nepowědomo! Na ſtole zanechala weliký obraz w plátně zaobalený a zaſſitý, s nápiſem: „Erwinowi." Chowá ſe nynj tento pozůſtatek na auřadě, a kdykoli wám přjležito bude, odtamtud geg wzjti můžete. Žádám wás, abyſte ſe w Praze ohljdnul, a geſtli ſe wám poſſtěſtj, něgakau zpráwu o djwce doſáhnauti, auřadu naſſemu gi zděliti neopomiňte a t. d..."

* * *

Wečer byl. Předemnau na ſtole ležela pſanj, a z gednoho do druhého pohljžege nebyl gſem s to, zadržeti tok ſlzj okem ſe probjragjcjch. Ach, že wſſeho, nač gſem patřil, w hrůzném ſwětle na mne zjrala gen wina má. Matčina ſmrt, zſſjlenoſt otcowa i krutý oſud milenčin gen za mau winau ſpěchal w zápětj! Kde nynj geſt, hwězda moge, k njž gſem tak laſkawě, tauhyplně pohljžel? Ledwa gſem ſe gi dotknul, ledwa gſem odkryl záwog miloſtnoſti gegj, ledwa gſem p hljdnul w ſpanilau twář gegj: tu wina, wěčná wi má w dalekoſt gi zahnala puſtau, hrůzyplnau, a žel můg, ni ſlzy moge, ni rodičůw kletba, ni lid hana gi wjce nepřiwolá.

Daleká geſt ceſta zemj až k nábřežj morſkém ale bezpečně poſtupuge noha ſkalau a polem. Gedin krok z břehu do hlaubky nawždy uhaſne žiwota pl men. A do hlaubky, do temné, bezkonečné hlaubky m ſtrhla wina má, a ſe mnau kleſla i blahoſt dob newinné rodiny! —

Saudruh můg do pokoge wſtaupil. Gá geg n zpozorowal. Spatřil ſlzy w očjch mých, zaſlechl hl boké, žaloſtné wzdechy, i w bledé, zaſmuſſilé twáři n četl wýraz nadobyčegný. Gá geg nezpozorowal. hlubokých ztracen myſſlénkách zapomněl gſem na ſwě neweda, co ſe wůkol děge. Poſud žádný nezwěd okolnoſti mé, ani ſaudruh můg; ale nynj ſe dě zapřjti nedalo, co tak zřegmě wyzrazowal obličeg mů Když ſe w komnatě ſaudruh můg ohláſil a podiwe ſwé nademnau wygewil, podal gſem mu liſty předlo žené, zgewil mu wſſak toliko, co wůbec powědom bylo; winu wlaſtnj gſem zamlčel. Gen newinno djwky zaſtáwage, důſtognjka za půwodce wſſeho neſſtě ſtj gſem prohláſil. Když gſem dopowěděl a ſaudru můg liſty přečetl, chwěl ſe po celém těle zloſtj na proſtopáſſnoſtj winnjkowau, a wſtana podal mi ruk řka: „Upokog ſe, přjteli; gá wás wſſechny oſprawedl njm, a on weřegně ſe muſj wyznati z hanby a winy ſwé!

* * *

Stalo ſe brzy na to, že, procházege ſe za hradba mi prazſkými, zočil gſem přjtele ſwého w žiwém howo ru s mladým důſtognjkem. „To geſt on" — pomyſl gſem ſobě, a w okamženj dále gſem ſpěchal, předegi chtěge wýgewu nepřjgemnému; neboť gſem powědo byl powah i gednánj ſaudruha ſwého, i přeſwědčen že rozhorlenj geho proti domnělému winnjku odporn náſledky mjtiby mohlo. Giž wſſak gſem žádného z nic neſpatřil. Gak ſe ſeſſli — gak ſe rozegdau? Takowét otázky mne welmi nepokogily. Celau kraginu gſem pro hledal, wſſak ani gednoho ani druhého z nich nenalez a zlým tuſſenjm zkljčen k domowu gſem ſe nawrátil.

Hodina po hodině uſſla, i onu chwjli, w kte mne obyčegně druh můg nawſſtěwowal, tehdáž ſamot gſem ztráwil. I temnilo ſe giž, a s temnotau wſſec trudné myſſlénky ſe mi wrátily, kterézto denně w ſa mraku naplňowaly ſrdce mé. Nebyloť lze déle dl w auzké komnatě. Wen gſem muſel w proſtoru we

nau, aneb do ſpolečnoſti hlučné, abych omámil hrůzné wolagjcj hlas wnitřnj. — Wěru, člowěk začaſto ſám ſobě geſt nepřjtelem takowým, gakému ſe ani uhnauti, ani uchrániti nemůže!

Odeſſel gſem do hlučné kawjrny. W ſtinném kautě ſe uſadiw, pozorowal gſem lidi a zábawu hoſtů, wſſeligakým puncem ſmyſly chtěge omámiti. Ten z počátku owſſem rozehřál a rozjaſnil myſl mau, až ku konci wjce a wjce wůkol mne ſe temnilo, lidé ſe tratili a gá ſám tamo pozůſtal. Hlawa má byla tak těžká, že gſem gi ledwa pozdwihnul. Zdálo ſe mi, že kawjrna s gá na weliké lodi ſe nacházjm, každá ſwjce zlatiſté před očima mýma pohybowala ſe, i mne brzy wzhůru, brzy zaſe dolů gakoby wlny pohazowaly. Tu z blizké wěže udeřila dwanáctá. Sjň ſe uzawjrala, načež mne i ſlužka pozorným činila. Newjm, co gſem odpowěděl zwedna ſe k odchodu; též ani newjm, gakau gſem ſſel ceſtau k domowu. Temné wſſak byly ulice, zhaſlé ſwjtilny, a hlas wſſech hodin měſtských z wěžj duté ſi odpowjdal. Když poſlednj dozněl zwuk, zdálo ſe mi, gakoby něco bjlého předemnau pochazelo. Co obraz ſtinný ſe mjhala poſtawa před okem mým. A když gſem ſtáti zůſtal, i ona zaſtawila ſe. Srdce mi ſilněgi počalo tlauci, každý aud těla ſe chwěl, a ſtudený pot ſe lil po twáři mogj. Newěda, kde a gak gſem ſe tam octnul, gako okauzlen zjral gſem před ſebe, promluwiti ani ſebau hnauti nemoha, až wjce a wjce ztratil ſe přjzrak, a co mlha w temnotě nočnj zhynul.

(Pokračowánj.)

Obrazy znamenitých mužů ſauwěkých.

Thalberg — Ole Bull.

Kdo Thalberga hráti neſlyſſel, newj, co forte-piano geſt.

Z uwedemeť čtenáře naſſe do oblibené ſpolečnoſti pana Hillera w Pařjži, a takž gednau ceſtau několik neyznamenitěgſſjch umělců gim před oči uwedeme, ſpeň dle wyobrazenj ge s muži poněkud ſeznamugjce, gichž pověſt giž dáwno weſſkeré krage proletěla, kdež hudba ctitely nalezá. A zdažby to w Čechách před mnohými ginými nebylo? —

Ferdinand Hiller, rodem z Frankobrodu, mladý ohniwý duch, každý týden w ſalonech ſwých ſhromaždjwá, cokoli wýtečného w oboru hudebnjm w Pařjži ſe nacházj; a tam neyljbezněgſſj zwuky kauzelných harmonij zawznjwagj.

Hleď malého muže w černém oděwu, s čerwenau páſkau čeſtného legiona, s bjlými gak ſnjh wlaſy a bledými twářemi, kteréž gen gemu dwě chudých zůſtaly ſe leſknau, kterýž gakoby u wytrženj zwuky ſwé poſlau-chá, hlawau někdy kýwá, a někdy zemně ſe uſmjwá. Geſt to Cherubini, ſkladatel zpěwohry Lodoiſky (i na čeſkém diwadle známé), Medea, Faniſky, Panie na wrchu ſw. Bernarda — muž weſmjrně hudby koſtelnj, a nynj geſt ředitel konſerwatorium. Geho i neyznamenitěgſſjmi ſkladbami hudebnjmi proſlawená chuť na zpěwohrách geho za málu wyhledá — že zřjdka měly dál geho zajjmawé nezjaw, wždy zůſtane Lodoiſka, miſtrowſký ten kus lyrické hudby, z kterého Anna ſe raduge, a zdáti ſe muſj, že i ten s mnohými ginými mladým ſurrogatům uſtupowati muſj. —

Onen weſelý, ramenatý muž twáři ſſirokých, wlaſů zaſſedlých, s čerwenau w kytce na kabátě páſkau, kterýž nynj wſtáwá a hauſli ſe chápe — geſt geden neypředněgſſjch wirtuoſů. — Prowázj hru domácjho pána, kterýž u fortepiana ſedj, a z gehož celé bytoſti oheň a ſjla wyſwjtá. Hragj ſpolu ſymfonii Beethowenowu. Ale gak ſe zpráw hauſli! gak ſe každý ten rozplýwá, a gaký přiklad wýraz! W přednáſſenj nad něho žádný newyrownal. A při tom wſſem, i při neydiwněgſſjm ſkoku, gakau ſe mjrnoſt zachowáwá! Onať ſáma o ceně klaſické hry geho ſwědectwj dáwá. — A tichý, wážný ten muž, gehož hra tak kauzelné, a řeči ſkromné i páwabné znj, geſt Baillot.

Tamto ſtogj wznešený Onſlow, wnuk ſwěta urozeného, twáři ſpanilých; nedaleko prchký mladjk s brylema, w horliwé rozmluwě s mladými damami — Halevy; onde zawalitý Nourrit, hrdina weliké zpěwohry, s obličegem wýrazným, ſilnými wauſy a huſtým obočjm — a onen malý, ozdobně wyſſňořený mužjk s přjwětiwým úſměchem a drobnýma očima geſt Chopin, pařjžſký diwotworce na fortepianu.

Geſſtě zněla ze wſſech úſt pochwala po ſymfonii Beethowenowě, an ſe opět zraky přjtomných na ſpanilého ginocha obrátily, genž byl práwě z předſjnj do ſalonu wſtaupil, kdež byla mnohdy neywzácněgſſjch poſluchačů mezj hrau ſe naſtawěla. Z bjlé gjnoch w kwětu neykraſněgſſjm, twáři ſličných a uſměwawých; w očjch a na čele gakýſi gemnocitný wýraz, ale i žiwá obraznoſt gewily ſe; nos nakřiwený, trochu ſehnutý, a malá, ſkoro ženſká uſta zwláſſtnjho wýrazu

hlawě poskytowaly. Celá podoba ginochowa podiwně gjmala. J bral se k fortepianu, a okamžikem wssecko utichlo, co práwě slowy pochwalnými o skončeném hudebnjm kuse howořilo. Nežli se ale mladjk usadil, k Baillotowi a Onslowu přistaupiw, u mistrů těchto welmi skromným způsobem se omlauwal, že hráti bude, co giž dosti často slysseli, a že ničeho neumj, gež by zaslaužilo, aby to poslechli. Mistrowé owssem také tak způsobně odpowěděli, načež ginoch k fortepianu přistaupiw, dlanj po čele si přegel a — hráti začal.

Byltě to Sigismund Thalberg. — Dilletantismus w časech neynowěgssjch tak zssjleně na klawjru řádjwá, že milownjkům a znatelům hudby řjkage wssecku rozkoš w hránj na tomže instrumentu pokazil. Tu strog k snadnému kladenj prstů se wynassel, onde methoda k rychlému wycwičenj se wyskytla, i giné wěci swětla božjho spatřily, gimiž rostaucjmu dilletantismu ke wzniku se pomohlo; a wssak od časů těch nenj také hra na klawjr řjkage nic giného, než pauhé mechanické prstů pohybowánj, a člowěka při wkročenj do hodných domů hrůza pogjmá, kdež takowé melodické kowánj slečen dcerussek anebo milostpaniček slysseti se dáwá, gežto tjm swé hudebnj wzdělánj a lásku k uměnj na odiw stawěti obmeyssleg. Ba ani s těmi, co weřegně w koncertech hrau se honosj, o mnoho ljp se neděge; neboť weliká část nassich wirtuosů pauze gen z oněch sskol dilletantských wyssedssi, a tleskánjm zdarma pozwaných přátel při domácjch hrách zawedena bywssi, posléze na diwadlo nebo w koncertnj sál se odwážj, kdež pak dle chuti po klawiatuře gezdjc a w klapky tlukauc, za plat mnohého poctiwého poslauchače dlauhau chwjli mučjwá. A to wssechněm koncertům záhubu přineslo; nynj ani k ustrnutj podiwná prstů hbitost newábj, a gen ustawičným se domlauwánjm anebo trapným poručowánjm giných takowýmto dennjm koncertistům se podařj, že několik dobromyslných blázinků we swůg prospěch přilákagj. Nynj toliko co w skutku nadobyčegné, k neuwěřenj podobné, hlasitého uznánj dosáhne a u wytrženj přiwede.— Neywyssssjho pak stupně instrumentalnj uměl osti, řeklibychom, dostaupil Paganini a Thalberg.

Thalberg pocházj z domu wznesseného, a toho práwě roku, měsjce, tytéž hodiny swětlo dennj spatřil, gako wéwoda z Reichstadtu. S tjmto princem i wychowán byl, a z obzlásstnj geho náklonnosti se radowal. J byltě k neutěssenj při aumrtj mladého přjtele. Swé weliké schopnosti, wssechnu swau budaucj sláwu, ba i žiwot swůg bylby rád obětowal, kdyby byl wnuka a miláčka swého dobrotiwého cjsaře zachowati mohl.

W Pařjži o tom také wěděli, a to práwě, gakož i že giž dřjwe za autlých let w Pařjži byl, nemálo prospělo, že mladý umělec wůbec u weliké sláwě přigat a chowán byl. —

O Thalbergowě hře nelze řjci, žeby lahodná, ozdobná nebo skwostná byla: onať ge zwučný welikán. Cherubini s podiwenjm se wyznal, že kdyby s očima zawázanýma hru byl musel poslauchati, nebylby se řjci osmělil, že se hrage na obyčegný klawjr. Pod umělcowými prsty i sjlu warhan dosáhne, a kdo mu se do not a na prsty podjwá, gesstě wětssjmu podiwenj ubrániti se nemůže. Gak možná toto wsse wyhráti? — Neyschopněgssj pianistowé wyznáwagj, žeby člowěk o několik prstů wjce na rukau mjti musel. Tudjž i anekdota powstala, že Rossini, když byl gednau Thalberg sám a sám koncert přehrál, welmi pochwalně litowal, že ten kus pro dwě toliko ruce psán nenj; tudjž i Danton sbjrku chargj swých podobau Thalberga obohatiw, a ginocha spanilého ginák bez pochromy satyrické zobraziw, gediné u každé ruky deset prstů mu udělal. — Leč w skutku má Thalberg na každé ruce toliko pět prstů, gako giný člowěk; ale gak s nimi zná gezditi? Mezi tjm, co gich dewět ney ěžssj wariace wywádj, hrage maljček u lewé ruky nesnat nau themu tak obratně a chutně, že srdce zaplesse.

Mezi hrau djwá se mladý čaroděg gakoby nadssený po společnosti, anebo do weysky pohljžj. Pohybowánj geho gest lehýnké a nenucené, postawa ussl echtilá, a nikdoby na něm nepoznal, gaké těžkosti přemáhá. —

Když byl dohrál, dlauhé pomlčenj w celém salonu nastalo; pak teprwa dámy k čagi se braly, pánowé začali ústa otwjrati, a obdiwowánj pomalu gakoby kauzelný wzduch celau společnostj prowjwalo.

Gá pak prawjm gesstě gednau: kdo Thalberga, mladého Wjdeňana, neslyssel, newj co fortepiano gest.

* * *

Mezi wzácnosti swěta hudebnjho náležj také Ole Bull, haustista z mraziwého Norwegska, o němž letossnj žurnály gako o giném Paganini pochwalně mluwily. J gest to skutečně ukaz neobyčegný, plu půwabnosti hrau i osudem swým.

Obraznost geho w ničem se nepodobá wlastem geho; nenj welikolepá, ani studená; leč mnohem spjsse k gižné, wlaské přirozenosti se sklánj.

Ole Bull geť něžná, mladistwá postawa; mládeneček pln skromnosti. Byltě řjkage děcko gesstě, když

prwé do Pařjže přišel, nemage ani přátel, ani hranců. O štěstj a slawě bylo se mu snilo, a [illegible] wetlala, gakož se obyčegně stawá. — Zrowna w ařjžj prawě cholera zuřila; i nejbywalej mu tedy, [illegible] se domyslel, nic giného, než rychle město opustiti ginde štěstj swého zkaussetj.

Celý dlauhý den byl na mysli přemjtal, co po-[illegible], a s těžkým srdcem wstaupil u wečer do swé malé [illegible]étnicky. Zyli se nahotowal, a wěci swé k odgezdu [illegible]wnati chtěl. Gakéž ale geho leknutj, an wšecko wy-[illegible]zené nalezl! Geho trocha šatstwa a penez i hausle [illegible] byli ukradli; — samoten stál nynj bez [illegible], u [illegible]likém, [illegible] městě, kterež ginych [illegible] [illegible] [illegible]lo, nejli o štětka z cizých kragin pečowati.

Zausanliwost se ho chopila; mysle krwe, zdálo se [illegible], že krew žilami geho prebjhá — samowražedná myšla [illegible] myslý. Tři dny se te strašliwé myšlenky bránil, [illegible]dý pak se nikde pomoc newyskytowala, do Sekwany [illegible] uwrhaul. An gyný člowěk ale skočil za njm a wy-[illegible]hl geg. Nedaleko bydlela matka, genž byla prawě [illegible]na pohřbila; podobnost nešťastného mladjka gj ztra-[illegible]ného milačka na mysl uwedla, a tak nabyl mladý [illegible]elec nešťastnau náhodau druhé matky. Opět začal [illegible]ufati.

W nowých okolnostech nalezna potřebné podpory [illegible]ořádal koncert, kterýž mu 1200 franků wynesl. [illegible] tau summau pustil se nynj do Šweycar a do Wlach, [illegible] w každém znamenitém městě s rostaucj podiwnau [illegible]wěnj pomeškal. Dostaw se poslezé do Neapole, w [illegible]adle San Carlo dewětkrát byl wywolán, a mnozj [illegible] nad Paganiniho powyšowali.

A tak s obnowenau důwěrau podruhé opět do [illegible]řjže přišel, kdež i žádaucné podwaly dosáhl.

Denný kronika.

Nedáwno rolnjk geden (we Francausku) do stodoly [illegible]šel, chtěge w nj oděw založit, an tu náhle saused zlo[illegible] [illegible] pod otepkau slámy ukrytý [illegible] — zapálíš, pálit! [illegible] [illegible] začne, a wzchopiw se rychle uteče. Nynj z přj[illegible] [illegible] této podiwný saud powstal. Rolnjk totiž udáwá, [illegible] saused stran krádeže w podezřenj měl, a proto geu [illegible] stodoly wešel, aby gistoty nabyl a zloděge potrestal; [illegible] pak žaluge, že se giž dáwno zlého činu rolnjko[illegible] [illegible] strachowal, a proto pod slámau se ukryl, aby pa[illegible] zastihl. —

[illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], potom z [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]! — [illegible] tomu gest. [illegible] tento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] let [illegible], [illegible] [illegible], a w [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible].

Powstala herečka francauská Georges [illegible] w [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], a [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] za [illegible] franků [illegible].

Za geden [illegible] [illegible] dal roku 1816 lord [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] geg [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] geg nosil.

Pan z [illegible], dwořenjn francauský, byl náramně bohatý, miloval [illegible], a wšak w domě geho [illegible] bez neporádek panowal. — [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] mu geden sluzebnjk [illegible] franků ukradl, [illegible] k němu do pokoge wstaupiti nesměl; opak, genž toho času nad [illegible] geho [illegible], až do smrti geho [illegible] [illegible]. — [illegible] nedražšj a [illegible] [illegible], ale ty [illegible] a [illegible] se w [illegible], a pán gezdil o [illegible]. W [illegible] měl deset koni; ale co ge byl kaupil, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; žádný ge necistil, žádný ge [illegible]. Gednau geden z nich se utrhna, po dwoře se prohánětj začal; [illegible] z [illegible]-[illegible] kázal geg wšak lapiti a na wýstrahu pry ostatnjm na kůl powěsiti. — Rád u sebe hosti wídal; ale kdo gednau byl přišel, podruhé se neokázal; gjdel bylo hogn[illegible], ale kolem i hognost prachu a [illegible]; ani [illegible] nebylo; chtělli se kdo utřjti, mohl si kus plátna utrhnauti, genž tu w koši leželo. — On sám pradlen [illegible] potřebowal, nebot košili, kterau byl měl dwa dny na těle, wjce giž na sebe newzal. — Do roka často na [illegible] [illegible] i [illegible] franků wydáwal, zapomněl, a když mu se gednau obchodnjk k placenj nabjzel, [illegible] wrle geg odbyl: „Nepleťte se do mých záležitostj." — Gednoho času [illegible] [illegible] w Pařjži oznámil, že lítati bude, k čemuž se i mnohý dwořák [illegible]; ale ubohý [illegible] letu na zemi se powalil a málem by o žiwot byl přišel. Ale panu z [illegible] zdálo se, žeby možno bylo lítati, a proto opatřiw si mechanické peruťe, wyprawil se z zámku swého chtěl [illegible]. K tomu [illegible] se owšem mnoho [illegible], [illegible] [illegible], ale pan dwořenjn, [illegible] z balkonu se [illegible], giž i na zem spadl, a [illegible] se nohy i ruce nezlomil. — [illegible] času opět zmužilost a [illegible] [illegible] swého zkaussetj chtěge, na třj [illegible] balkon geg wywedl, a tam geg pochytiw, do [illegible]

wyzdwihl, řka: »Bogjš se?« Synáček mage dosti ducha přjtomnosti, zwolal: »Nebogjm!« — »Twoge sstěstj,« řekl otec; »sicebych tě byl s balkonu shodil!« — Podiwně žiw gsa, podiwně zemřel. Brzké gednoho wečera w diwadle, an mu zpráwu přinesli, že palác geho hořj. »Gakž pak to nynj kopeře náležj?« odpowěděl pan z Belvillů, a zůstal pokogně seděti. Snaženjm policie owssem se oheň uhasil, a když se p. z B. po diwadle domů nawrátil, činil, gakoby se nebylo nic přihodilo. Lehl si; ale brzy nowým hlukem ze sna wytržen wstal, a omočiw ruku we wodě, okolo sebe nastřjkal cosi přitom mumlage, a opět se položil. Ráno geg mrtwého nalezli. Byl opět oheň wznikl, a kauř dwořanjna zadusil.

Walhalla, na wrchu bljže Řezna, welikánský chrám z bjlého mramoru, stawenj to neobyčegné skwostnosti, králem Ludwjkem založené na památku wssech welikých mužů národůw germanských, gich panownjků, reků, učitelů, básnjků, hudců — obdiwenjm naplňuge každého přjchozjho, a djwagjcjho se w kobkách, mezi dorickým slaupenjm, po welikých stupnjch na podoby oněch zwěčněných. Giž co princ zabýwal se Ludwjk od r. 1817 tauže myssénkau, l. 1821 přjprawy k stawbě dělati kázal, 1830 základy položil, a letos nazwjce stawenj skončeno.

Wýstup z pařjžského žiwota. Gsmeř na bále; dwě hodiny s půlnoci odbily.

U stolu, kde se w karty hrage, sedj muž wysokorostlý, tmawých wlasů, černých očj; nosjš řád. Před půl hodinau si byl přisednul a pořád wyhráwá.

Na druhém konci stolu stogj člowěk giný, a pilně se na hru djwá. Gest rusých wlasů, modrooký, též wysokorostlý a se řádem. Když smědý wyhrané penjze schowáwá, djwá se rusý na mimostogjcj; rádby wěděl, gak se smědý gmenuge, co pořád wyhráwá; žádný to newj.

Konečně začne smědý prohráwati a wzchopj se. Giný se na geho mjsto posadj — a sice rusý. Tři čtwrtě hodiny držj nynj ten swau kartu, a stále wyhráwá.

Smědý giž nehrage; gen se na hru djwá; kdy ale rusý penjze schowáwá, táže se smědý sausedů, gak rusý gmenuge, co stále wyhráwal; žádný to newj.

Nynj rusý gednau prohrage, wstane a ubjrá se d sálu wedlegssjho. Smědý gde za njm.

Rusý posadj se na kanape; smědý chwjlku přecház pak si wedlé něho sedne. — Oba se wespolek zraky stjh gj. — Smědý začne posléze mluwiti. Ukázaw na pásk swého sauseda táže se: »Slaužil gste, pane?« — »Slauži pane.« — »Kdy?« — »Za časů přesslých; a wy?« — »Ta snad tenkráte.« — »Bezpochyby za onoho?« — »Uhodl gste.

Oba opět se zamlčj, geden na druhého pohljžegic Na to začne rusý: »We hře máte sstěstj, pane.« — » takowé, gak wy.« — »Prosjm, newyhrál gste sedm partij »A wy osm.« — »To se mi málokdy přihodj.« — »U m ge to pauhá náhoda.« —

Opět mlčeli. Smědý se usmjwal; rusý zahráw pentličkau swého řádu. Giž se rozdnjwalo. Hosté se by wytratili. Oni dwa tu seděli samotni. Tu začal rusý p směssně: »Neiměl bych pánowi mjstečka we swém wozjk nabjdnauti?« — »Gá gsem se práwě wás tázati chtěl, n chtěl-li byste geti semnau?« — »Děkugi; daufám ale, že g mi rozuměl?« — »Wám? nikoli — ale překwapil gste m Neboť, ačkoli starý wogák republiky gste, zdá se předc že krále nadewssecko milugete.« — »A wy atuty.« — »M zná! Nynj ale se mnau gjti račte.« — »Gá wám ale p raučjm, abyste wy se mnau ssel.« — »Co to znamená?« »Ale — kdo gste?« — »Gá gsem . . . leč tu ge můg wýkaz.« »A zde můg!«

Na obau cedulјch, kteréž na to z kapsy wytáh nacházelo se oko wyobrazeno.

Smědý i rusý dali se do hlasitého smjchu, ruce stiskli, a wzawsse se pod paždj, brali se spolu k ulici ruzalemské — kdež policeynj prášekt zůstáwá.

W čjsle předesslém str. 250 w prawo řád. 19. žádáme oprawiti mjsto: »aby z člowěka za wyššj třjdy powažowán byl« »aby za člowěka z wyššj třjdy powažowán byl.«

Dne 18. srpna. Řjmané slawili toho dne slawnost, nazwanau Consualie. O té slawnosti připomjnali si Řjmané swůg prwopočátek; kdežto Řjm gesstě autočisstěm wypowězenců a odsauzenců býwal, a w městě nauze byla o ženy, až pak přestala, když djwky sabinské odnesli.

Dne 18. srpna 1765. Zemřel **Frantissek I.**, cjsař řjmský, otec cjsaře Josefa II.

[1781.] **Karel**, knjže z Fürstenberku, poděkowal se z auřadu neywyššjho purkrabstwj w králowstwj českém.

[1799.] W neděli bylo w hlawnjm chrámě na h pražském držáno slawné Te Deum na poděkowánj Boh propůgčený prospěch, gehož zbraň neyoswjceněgssjho d rakauského posawad dosáhla, i za sstastné wybogowánj Wlassjch hlawnj pewnosti Mantuy.

[1830.] Zemřel we Wjdni arciwéwoda **Frantissek** **sef Karel**, syn G. cjs. wýs. arciwéwody Frantisska Karl

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 34.

3tí r. běh.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w liliowé ulici, čjslo 946, k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wżdy gedna tiskowá příloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

25ho srpna] [1836.

O má wlasti! studno nejčistěgšj
Rozkoše a prwnjch radowánek!

W. Nejedlý.

Půwod wšeho zlého.

(Na ukázku podáno ze sbjrky „Satyrek," k wydánj na swětlo připrawených.)

Trafila kosa na kamień.

Polské přjslowj.

„Práwě mi swjčka dohořela" — mnozj učené swé pogednánj skončugj; i počnu gá tedy: „Práwě gsem swjčku napálil!" — A kdež mi …akte začjnati zapowj? Zigeunci w časech, wůle swobodné nadewšecko milownjch — a gábych ani té swobody užjwati nesměl, „dle giných se řjditi?"

Nikdo mi nezapře, že wolno ge člowěku w létě kožich — má-li gakau — na sebe wěšeti, aneb w zimě nankinky nositi, o čtyřech hodinách odpoledne obědwati, a při hryzenj na žaludek poklicku si přikládati.

A kdožby mi tedy zbraňowati mohl, abych tu samu otázku nezodpowjdal, kterauž oswětliti se přičinili Fichte, Schelling, Kant, a gak se ti wšickni wysoce učenj páni mudrcowé gmenugj? Kdoby mi to zapowjdal, na toho bych se podjwal! —

Čiby w skutku radněgi bylo, čepičku segmauti a nohy na ramena wzjti? — Ai, což pak žádné zmužilosti nemám? „Si totus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae." — Gen toho se obáwám, že snad někde laskawých čtenářů, newěda o megj školnj učenosti, kolika archy měřena byla, tjmto mým bluckým skaumánjm o zem uhodj, dřjwe nežli geg od powrchnjho začátku k gádru dowedu.

Odkud pochází wešteré zlé?

Weškeré zlé z neprawosti pochází, prawj se; ale tato odpowěď welmi pánowitá čili panská se mi býti zdá, ješto zkrátka odbýwá a odpowěti panské wlastnost nepblawněgšj má, gjauc gako sláma wymlácená, — nebo bedlj, pokrm pro osly, — gak mage z krávy tezankau krmené t. g. bez gádra.

Ptáme-li se pak dále, „co aš gest přjčinau neprawosti?" — „Nerozum a poklesky!" — křičj se odewšad, sotwa že gsme otázku wyřkli; křičj to wšak hogně trpaslických duši, gimžto se morálka, neyméně na šsu pečlně obšjrných aršjch psaná, nebo we dwau pozlacených knihách obsažená, byla do hlawy wtlaukla; ačkoli sami předce pramen wšj neprawosti w sobě chowagi, newědauce, kde se prýšti.

Kam se ale s tjmto dostaneme? Kdybychom i hrubiánsky bláznowi powěděli: „Twůg nerozum gest nedokonalost" — a nešlechetnému: „Twé nešlechetné gednánj gest nemoc duše" — předce pramen škrz zlého newypátráme. Wždyť pak se mnoho bádalo, kde duše lidská přebýwá, zdali w nebách, w rukách, w řitkách aneb w ginem audu; a mně při tom nic dowěděti…

nežli že ſe nehádali, zdaž we wlaſech neb nehtách nebydlj; až konečně mnozi twrdili, že w hlawě zůſtáwá, ſnad proto, že Minerwa z hlawy Jupitera, na hlawy bolenj trpjcjho, wyſkočila. Pakli ale wſſe oſtrowtipně rozwážjme, i této poſlednj důmjnce mnoho wěřiti neſmjme, a protož neygiſtěgi řekneme, že duſſe w těle geſt. — Přiwoljte, milj čtenářowé? — Dobře. Mohl bych nynj owſſem pětiſáhowý sorites odměřiti, aneb něgaký syllogismus wyſauſtružiti, aneb i pekelné dilemma wyſſperkowati; nebudu ſe ale na nic wázati, nebo genialná hlawa neráda pauta ſnáſſjwá; a protož abychom na wěc hlawnj nezapomněli, pokračugme bez wſſeho toho dále.

Tělo ſe dělj — aneb raděgi: tělo děljme (nemyſljm tu dělenj těla ſtjnánjm, neb na čtyry djly roztrhnutjm) we ſwrchnj a ſpodnj djl, ne ale ſnad, aby někdo řekl: ſwrſſek a ſpodek, gako we cwiku. W gednom těch dwau djlů, w hořegſſjm nebo dolegſſjm, bychom duſſi tedy hledati muſeli, geſtli z gednoho do druhého nepřecházj, gako my, magjce dwa pokoge, z gednoho do druhého ſe procházjme; geſtli ſnad w zimě we ſpodnjm a w létě we ſwrchnjm djle nepřebýwá. Prawda ſice geſt, že w hořegſſjm djle těla t. g. w prſau a w djlech chřtánem s nimi ſpogených, mezi lebkau a čeliſtemi, neywjce prázdného mjſta nalezáme, zláſſtě u lidj, kteřj rádi hezky dlauho a pracowitě u tabule ſedjwagj, tak zaneprázdněni gſauce, že ani hodiny bjti neſlyſſj; nechci wſſak toto za základ budaucjho dowozowánj uznati, neb geſſtě ginau ceſtu k wypátránj zlého máme, a ſice přjſně matematickau.

„Weſſkeré zlé má ſwůg základ w dolegſſjm nebo hořegſſjm djle těla." Geſtli ſe mi můg důkaz powede — powede ſe wſſak co neylépe — tedy napřed powjdám, že ſe páni práwnjci leknutjm zapotj, že wſſeobecné zbauřenj práw naſtane, že Pandekty nic neplatj, že zákonnjk řjmſký (Corpus juris) ničjm geſt, a že weſſkeré treſtnj zákony zničeny býti muſj, gelikož ſtjnánj, wěſſenj, zaſtřelenj a giné treſty, neywjce na hořegſſj djl těla půſobjcj, wyhoſtiti ſe muſj — wygjmage toliko bitj na břicho, gež u některých národů welmi maudře uwedeno geſt — a zlé gen tjm způſobem ſe wyplemenj, když na mjſto dwanácti gjdel na tabuli boháčů a břichopáſků ſtřjdmoſt wládnauti bude, a newinně chudj a potřebnj doſtatečnau ſtrawu obdržj. — Nerad to powjdám, neboť wjm, že na mne kletba mnohých čeká, že mnozi gako mauchy mne oſypagj, nemagjcjho w ruce plácačku; mám ale přjſlowj: „Fiat justitia, pereat mundus" — a protož to předce powjdám.

Neyhlawněgſſj djlna neb towárna we ſpodnjm djle těla geſt žaludek; tam ſe neſmjrné množſtwj hmotů a moků ewropſkých, aſiatſkých, afrických a amerických dowázj; tam pracuge tak nazwaný žiwný ſtaw (Nährſtand) člowěčjho auſtrogj; zláſſtě pak lučba ſe tam prowozuge. W hořegſſjm djle těla ať ſe děge co chce; ať ſi hlawa přeplněna geſt maudroſtj neb řezaukau, pýchau neb pokorau, ať ſi tam třebas mjchanina wſſeho toho ſtan wyſtawila (což ſe čaſto ſtáwá): gak dlauho žiwný ſtaw w žaludku ſe neutlačuge, nepobauřj, tak dlauho a ne déle celé auſtrogj w dobrém ſtawu ſe nalezá. Ať proti tomu žádný ani necekne! Hlawa obyčegně přeplněna býwá předſtawowánjm horkého podnebj a důmjnkami, a wſſechno, co ſe do nj weſſlo aneb hoſtinſkau wybrauſſenoſtj přigalo, gich wládě ſe podrobiti muſj. Domněnky a podiwná předſtawowánj gſau miláčkowé, komornjci a tagemnjci wſſech wzneſſených hoſtů neb obywatelů, dle pohodlj a liboſti ſe roztahugjcjch. W ſrdci čjhá něžná ſpolečnoſt wſſeligakých citů, která buď mnoho cukru neb káwy neb rumu požjwawſſi buď w citliwůſtky padne, neb opičku ſi kaupj, pak necitliwoſtj a ochabloſtj přepadena býwá.

Geſſtě wſſak dokázati muſjm, že pohnutky k obapolnému půſobenj wſſelikých předſtawowánj a domněnek, genž hlawau a citem gako Dionys Syrakuzanſký nakládagj, ſrdce hůř než otroka pautagjce a tepauce, že, prawjm, tyto pohnutky w žaludku ſwé ſjdlo magj.

Připuſtjte-liž, mnohowáženj, welectěnj, oſwjcenj a t. d. (pl. t.) páni čtenářowé, že když s ſtegným ſſtěſtjm dokážj, gakau ſmělostj gſem to wyřkl, připuſtjte-li, že drahocenný, wſſechnu uctu zaſluhugjcj žaludek na prwnj mjſto patřj? Budete-li ſe pak geſſtě maudrým lidem ſmáti, kteřj od gakžiwa pupek, ten patrný wýroſtek ſpodnjho djlu těla, ctj a zbožňugj? Nebudete-li pak dolegſſj djl těla hořegſſjm, a naopak hořegſſj dolegſſjm titulowati, gak ſe i ſluſſj a patřj? — O zagiſté!

Nynj wſſak poſlechněme! — Krátký čas po ſtwořenj ſwěta zlé ani ſe neznalo. Kteřj pak lidé ge neznali? ledakdos by ſe tázati mohl. Adam s panj manželkau byli gſau oni blaženj, gimž do toho čaſu o zlém ani toho neymenſſjho ſe nezdálo — gako ku př. tobě, milý čtenáři, že žoldanem budeš, nebo že woda na kopec poteče, — dokud onu zlopowěſtnau chuť nedoſtali, do gablka ze ſtromu zapowězeného ſi hryznauti. A žádný mi zagiſté odpjrati nebude, že ſnědené gablko ginák na prwnj rodiče aučinkowati nemohlo, nežli žaludkem? — Eihle, mám geſſtě dále poſtupowati? Nepoſſlo tedy weſſkeré poznánj ze žaludka? — Nebyl

pračíd wšeho zlého gen pomocí pana žaludka w na-
šich prwnjch rodičjch wzkřjšen? — A myslím, že žalu-
dek také w dolegšjm djle těla měli; či je ne? Ktoby
tuto prawdu zapjrati chtěl, neobyčegnau maudrostj by
nadán býti musel, takžeby dokázati uměl, že led w zjmě
tolik teplosti má, gako wařjcj se woda, aneb myslitl
by musel, že po hlawách lide chodj (ale ne po hla-
wičkách cwočků w podešwjch); aneb by ruku od země
aj k slunci natáhnauti dowedl.

Nemohu wám pomoci, škrábepte se za ušima,
gak chcete: gen mi tuto prawdu nezapjrepte!

Wjmeť tedy, že zlé na swět wstaupilo, a wjme
též, kterau branau neb cestau pršilo, že ne přes Traja-
dany neb Wratislawu, ne z Petrohradu neb ze Stam-
bulu, nýbrž žaludkem. Nynj skaumati mujme, kte-
rak se newjtlněgi okazuge, a gak šlechtilé se člowěčen-
stwem nakládá. Ctery po dwa tisjce let se o tom
samém předmětu dosti křičelo — tolik owšem psáti ne-
mohu; proto ale předce důwodně wšecko wytknu.
Poslechněte gen, milj páni, dobře a mnohé trawicj
čtenářowé, — an ostatnj dáwno tjmto bádánjm pod stůl
swrhli, neb si fidibus z něho zrobiwše, dýmku portorico-
canastru zapálili, sedjce u lahwice wýborného ležáka na
Poříčí — poslauchepte, otewřte uši a oči, abyste úplně
slyšeli: Slowo „dychtěnj" welkého pozorowánj hodno
gest! Kde toto před ginym si wyšlapuge (gako někdy
w Asii, když král cestowati měl, wyslanci a otroci po-
sláni byli, aby se wšude cesty připrawowaly) tam
následuge zlé, a dobro hyne. I mám nynj dokázati,
že přjčina wšeho zlého w dolegšjm djle těla wězj,
zalež k dokázánj bylo, že půwodem wšeho zlého gest;
řowjm, gak to půgde, neboť tam hezké stádo welesla-
wných tužeb wtěsnati mám; k. př.

Dychtiwost giné podmaniti, nad ginými
wládnauti s celým rodem. Že tauto počjnám, odpu-
stjte, neb gsem slýcháwal, že pan wrchnj přednost mj-
wá před pjsařem, proteže — wrchnjm gest. Zdali rod
této dychtiwosti wlastně w hlawě bydlj, nebo ne, o to
málo dbáme. Arciby se to domysliti mohlo, an tauto
nemocj nakaženj lidé hlawu do wýšky wzpjnagj, ga-
koby trpasličkau duši welikánským tělem zakrýti chtěli;
wšak to nic nedělá. — Mohlby oslář ctižádostiwý,
giných podmaniti dychtě, gako uhnaný pes po wodě,
s swým ušjatým poddaným mluwiti a kázati hla-
sem welitelským; nikdy ale s to nebude ge pohnauti,
by do wálky, zaň a pro něho powstalé, táhli, pokud —
sedlák poroste. Prwnj tedy dog giště buď z nauze neb
z prostopášnosti powstal; a mluwte sami, odkud tyto

ukazy pocházegj? Gakových wás stržel, že ze žaludka
pocházegj. Nauze roztj se ze žaludka, an se na geho
napomjnánj netbá, neb tbáti nemůže; prostopášnost
powstane ze žaludka, když se w něm lehenj americké s
asiatským porownati nemohau, když pamlsky z giřnjch
a sewernjch kragin se sgedau, když materiálie wjno s
melaudrem se tam rozbrowagj. Wálkau powstal roz-
djl stawů mezi podmanitelem a podmaněným, aneb,
abychom tež indickým lehenjm lépe chuť dráždili (wjmi,
že kawa, w njž wanilka gest, mnohem lépe chutná),
stawů Braminů, Kšatrjů, Waišjů a Sudrů, u
nichžto žádná tak naywanná stawná „mesalliance" se ne-
stane, neb ohřen přihoditi nemj. Rozdjl stawů po-
rodil hegno dychtiwostj, kterež, gako 500 tablů do
swiňi, we stawy rozdjlné wgelo, že se gedna za lepšj
pokládá, myslje, že učeností a maudrostj giné převy-
šuge, ačkoli se předc wšeckeré gen gako zlechtěnci
před swrchowanau a wěčnau maudrostj ukazugi.

Nynj se tažj, odkud pocházj dychtiwost hez-
kým býti a se wyšperkowati? Giedině z doleg-
šjho djlu těla pocházj. Račte gen pozorowati; k tomu
nepotřebugete ani dalekohledů, ani drobnohledů, ani
breyli, ba ani očj welmi namáhati nepotřebugete, aneb
si ge pokazjti; račte gen powážiti, že nějaké štjhlé
osoby, magjcj autlé tělo, na tuto nemoc pokulhawagj,
gimžto žaludek přjlišným šňěrowánjm a stahowánjm se
byl scwrknul. To wám matematicky dokážj, a prawdě
matematické lehko odpjrati nelze: obgem těla u dwau
osob w obráceném poměru nalezáme ke čtwerců gegich
dychtiwostj, hezkými a štjhlými býti. Přjkladem ob-
rným to wyswětliti nechci, abych wás dlauho neobtěžo-
wal, neb wjm, že matematika každého nezagjmá.

Nynj přistaupjme k dychtiwosti, ginym se
zaljbiti. Ani při tom Mujo, neb Apolla, neb giné-
ho o pomoc wolati nebudu, ačkoli gedno z druhého
lehaunce wyplýwá! Naše slečinky, neb panny, neb
Demoiselle, neb Miss, neb Ladies, neb Señoras mohau
sebe nejšlechetnegšjmi a autlegšjmi se udělati, šněro-
wačkau sebe wjce přiléhagjcj a planžetem třebas že-
lezným: předce žádného muže na wjru neobrátj, by se
domnjwal, že žaludku nemagj. A cožby medle z toho
pošlo, kdyby se mužowé něco podobného domnjwali?
Museliby mysliti, buď že k angelským kůrům patřj, aneb
žádné člowěčj štwercenj negjau, a byloby po anmušných
wšech welice štjhlých panen. Žádná tedy pomoc ne-
nj, než wěřiti, že žaludeček magj; komu ale známo,
gaké autraty takowý kanárkowý žaludeček dělá, že
chlebem a knicem uzeniny za wěk newezme, aby si ne-

uſſkodil, — že gen cukrowé wěci, tortičky, někdy i piſſkotky mjti chce, — že čag neb káwu rád w společnosti pige: tomu wěru ſe nediwjm, že mu wſſechna chuť zagde, widaucjmu tak ſličná tjlka, gat gen ſſněrowačkau dopauſſtj, by nepukla, a tjlko pjdj ſe obegmauti dalo.

Lehkoby ſobě některá roztomilá čtenářka na mne stěžowati, mne tepati mohla, prawjc: „Wy mužſſtj, podjweyte ſe na ſebe!“ O milostná čtenářko, ukáži tobě, že neſtranně mluwjm, a kárati tě budu ze křiwdy mi učiněné, a prawjm: „Neſuď, pokud ſi wſſechno nepřečtla.“— Co ſe mladých pánů gonáků, galants hommes, dotýká, wycpáwagj ſe, by kulatými byli a wyzáblé ſwé hnáty a rohaté kyčle zakryli, wědauce, že i přjroda, miſtryně ta neywětſſj, miluge w djlech ſwých neyſpaniſſjch podobu kulatau; tedy zdagj ſe prakticky kráſowědu ſſtudowati, ale, bohužel! gen ſe zdagj; aby do přjzně některé miloſtné panny ſe wlaudiwſſe, giž napřed z pytljka ſwé budaucj choti ſe wykrmowali. —

Dychtiwoſt po penězjch a ſtatcjch, neb lakomſtwj. Zde obſſjrně mluwiti nemuſjm, nebo každý z milých čtenářů giž několikého lakomce widěl, neb lehko widěti může. Newypadá-li obyčegně lakomec gako wyběhaný chrt? gako luňák? gako trjſka? na lakomci ſotwa lze kdy widěti předhořj dobré naděge, ani na božj hod, ani na poſwjcenj — notabene, když na ſwé autraty žiw býti má; ginák arci ſe naplnj, až mu knoſljky praſkagj. Že to prawda, widěti lze z toho, že obyčegně lakomec rychlonohý běhaun býwá, by greſſly uhoſpodařil, a tudjž ſe nagiſti neſmj. Lakomſtwj pocházj ze ſſpetky ſkromné ſtrawy, která neyprwé na žaludek aučinkuge: a protož i w žaludku wězj přjčina lakomſtwj.

Dychtiwoſt po cti, neb ctižádoſt. Geſtliže i tato w žaludku ſwé zárodky nemá, kteřj ſe dobře ugjmagj, wěru dám ſi hlawu uřjznauti. Myſljte, že ſnad mluwjm neopatrně, w takowé nebezpečj ſebe uwáděge? Mýljte ſe, neb gak giſto geſt, že loket má čtyry čtwrtky, kopa 60 kuſů — gak giſtě wjte, že mužowé kalhoty s nohawicema, a ženſké ſukně noſj: ſtegnau giſtotau wjm, přeſwědčen gſem a dokáži, že i ctižádoſt ſwé zárodky w žaludku má.

Kdybychom pramen ctižádoſti někde ginde hledali, bylibychom i ſchopni, hwězdy na poli wyhledáwati, aneb Prahu do Afriky na párnj lodi odwezti, aneb hruſſky z růže čeſati, neb z kozlowé kůže ſrnčj rukawice dělati. Známo geſt, že mnozj welkau čeſt a ſláwu w tom nalezagj, když tolik a tolik lahwic dobrého mělnického neb zampanſkého wjnka wyklopili, ani žeby ſe o ſſpičku nebo ſſpičičku byli utrkli; ginj ſe wychlaubagj, že k ſnjdanj telecj kýtu do ſebe wſaukali, a že geſſtě chuť na dobrý oběd ſi zachowali. Toto podotknutj nás upomjná na tabule, aneb žranice, čili po panſku „diners“ a „soupers,“ kdež práwě neywětſſj ſchránka ctižádoſtiwých býwá, gako když mnoho ſaukenjků na ročnj trh přicházj, a každý neylepſſj ſukno mjti chce, třebasby ſukno měli, ſkrze kterémby nerci maucha, ale welblaud prolezti mohl.

Tu neyméně dwanáct gjdel krom konfektů a giných wěcj tabulj prohýbá, a hoſtinu dáwagjcj mohau ſe radoſtj zblázniti, když naduté břicho wjnem oſwjcených panů hoſtů telegrafem ſe ſtane, genž ſláwu gegich ſſiroko daleko rozſſiřuge. A dobře gednagj, neb telegraf na kopci býti muſj, aby ſe čerſtwé nowina wſſude roznesla. To gſau prawj dnowé ſláwy pro domácj panj, když gj hladowj hoſté kuchyň wyžerau. Ctižádoſtiwý muž u tabule něgaké Oſwjcenoſti ſkoro pukne přjgemným ſe nadýmánjm, gako holub, hrdý na ſwé wolátko, gežto ſe země dotýká. Může-li pak wětſſjho ſſtěſtj pro podřjzeného člowěka na ſwětě býti, než ke ſtolu ſwého předſtaweného býti pozwánu? Poklon arci bez počtu, ale proto ſe gen dělagj, aby přjliſſným natahowánjm drſſka nepukla. K uznánj pak, zdali kdo ſchopen k tabuli býti pozwánu, užjwá ſe giſtý loket, ne obyčegný, gako na plátno, neb ſáh k měřenj džjwj, alebrž loket důſtognoſti, ſtawu a wážnoſti; a tjm způſobem ginj přjſtupu nemagj, byť by i ſebe wjce wyniknauti chtěli, magjce hlad třebas gako wlci. Kucharſká tedy kniha geſt gediný zákonnjk we chrámě ſláwy, a na ohniſſti neyhogněgi wyſtupugj páry z obětj ke cti a chwále bohyně; zde geſt pobožnoſt widěti, an ſe žádné oběti neſſetřj. Juno má za miláčka páwa hrdého, Ládě gſau oblibeny tiché holuby, Minerwě ſowa; bohyně ſláwy miluge chutné kapauny. Zde potwrzugj ſamy bohyně: „de gustibus non est disputandum.“

Ctižádoſti pokrewnj přjtelkyně geſt dychtiwoſt po titulech a důſtognoſti, které též w dolegſſjm djlu těla ſwůg základ má. — Neděláme rozdjl mezi ſlowy: „blahorodý, urozený, wyſoce urozený a t. d.,“ gimiž důſtognoſt, ſtaw a rod rozeznáwáme? Snad mi nechcete přiſwědčiti? Slyſſeli-li pak gſte gakžiwi, že ſe na hlawu ohledu bráwalo, aneb beře? Mně to cele neznámo, ačkoli gſem ſchwálně foliantů hiſtorických několik prohledal, abych lež nenapſal, an by ſe pak lehko řjci mohlo, dle přjſlowj: „Semel re-

prohonnus, centies reus," že wšechno giž dokázané prawda nenj. — Ale cožby mi některý na to odpowěděl, kdybych geg titulowal: „Blahohlawatý, hlawatý, wysoce hlawatý pane!?" Mně se wšechno zdá, žeby se mi dobře newedlo, leda žebych si k obydlj a gjdlu zdarma na několik týdnů pomohl; rozumjte mi? že bych snad pohlawky dostal, ale ne zlaté, ač přece dost těžké.

Když pak se mi důkaz tento powedl, snad mi odpustjte dokazowánj, že dychtiwost knihy spisowati, posuzowati, werše kowati, hymny kaššlati, třeba k base, kde giž nic neznâ, pauze w žaludku hladowých lidj swůg půwod má? I redakcj od giných lidj záwisj, kteřj mnoho strawj a při tom zdráwi gako ryby gsau; tedy gich žaludek nepřjzniwě uwykegen býti musj. — Že herci, zpěwkyně a ginj stegného rázu opprawdowý žaludek pštrosů dobře trawjcjch magj, který mnohým zlata a giných kowů krmen býti musj — celému swětu známo gest; patrně tedy lze widěti, že prawým básnjkům gen zbytky — arci satyra zde diwně swůg obličeg stahuge a natahuge, gako pes, když karabáč w ruce swého pána uhlidá — a drobky zůstanau. A wšak co z toho pocházj? Wodnatelnost; neb centnýř aktů wždy na gednoho wodnatelného se počjtati může. Zwlášťě belletristowé na ni trpj, že giště dewátý djl gich ctihodného cechu wodnatelnostj trápen býwá. To wšechno pak w žaludku půwod má. Tato nemoc nakažliwá i ctihodné obecenstwo nemálo trápj, an bez unawenj po wodnatelných twůrách bažj. Ale kam gsem se zabral?

Odpusťte, blahorodj (či blahohlawatj) čtenářowé, že gsem wás tak dlauho sužowal; gešťě chwilku, byste též něco o swém mnohowáženém cechu zaslechli.

Dychtiwost po čtenj knih nenj arci cholera morbus, ani typhus, ale mor našeho slawného a oswjceného stoletj.

Dychtiwost přjlissná po čtenj knih zdá se mi neomylným symptomem galchoň sswratného, aspoň nezřjzeného tráwenj býti; na gazyk hleděti nechci, ani na puls sahati. Neywjce na tuto hrůznau nemoc lidé stůnj, kteřj mozek swůg w měkau řezanku zaobalj, aby se nepotlaukl a nepomačkal, aneb snad watu, by to po pansku bylo, k tomu aumětu si zaopatřj, — kteřj prsty ustawičně w rukawičkách nosj, aby hedwábnau kůžku neodřeli, — kteřj, nemagjce nic na práci, neb nechtjce nic pracowati, k Wlachům se skláněgj, milugjcjm „dolce far niente" čili po slowansku snad: lenost. Sem tam sebau smýkáni na sesslích, diwanech neb odpočiwadlech krásné nepřečtených, aby aspoň tělo k porazu nepřišlo, gsau wariace — lenošného se máleni. Nenj pak diwu, že takj zcela ochabnau, — že takj silné cukrowanau káwu neb čag pjti musj, že si gen lecaský čjtati a nepřečjtati, wlaštně dwa rohy sklátati mohau, že někdy tarošek neb whist a domino si zahragj, aby se w aljebře cwičili; a listy galchoň romanu obracegj, gehož pozlowání gegich neb nepřichuruge, gesstě neb takowých gest gako stupeň dle Reaumura učenosti, t. g. nenywěšj.

A tak gsem, doufám, dosti obšjrné nedohy žaludka popsal, i příčiny geho ohmatal. Shledám ale, že lehko gest chyby wyšetřowati, ale těžko ukázati, gakby se ponaprawiti daly; též my známe, že w lékařskéj nedokonalosti therapeutika následuge, a že přjčiny i gá léky proti nedužiwostem žaludka t. g. dychtiwostem přjlišným udám. Arci páni lékařowé snad rozkaz hrozjti budau, že gich řemeslo nedowolené prowozugi; nedbám ale na to, gsa přeswědčen, že blahu obecnému blaho wlastnj obětowati máme.

Kdož tedy trpj na žaludek, následugjcj léky užjwey: aneb

R. práce po celý den a důkladný oběd; — aneb

R. půst a lenost. —

Užjwey tyto léky, ačkoliw priwilegium na ně posawade nemám, a budaucnost tě poučj, gestli gsem dobře radil, gestliže gsem tě dotud nepřeswědčil. Odměny sobě žádné nežádám, žádného zisku nehledám, mage dost na tom, kdyby třebas gen gediný žaludek opět se uzdrawil.

W. Kráčný.*)

NÁPISOWÉ.

Odplata.

Zde spočjwá slawný lékař Smrtiwál,
Genž wždy rád k odpočinutj zwjlal.

Kregčowie slečna.

Co gj matka přjroda odepřela,
To gj ruka otcowa nahradila.

Prozřetelnost.

Pýcha předcházj pád, Terka powjdala:
Proto sobě raděg mezka osedlala.

---

*) Totě čtwrtka Čwěla Slawsťšťi, w čjsle 26. že wrchy téhož p. spisowatele wypůata gest.

Na Mjnu.

Mjna kwjtj weždy milowala,
Gjm i celá obložena gest:
Rádaby nám ukázala,
Že gj přáno geště kwest.

Křiwda.

Za swau že Šwihljk se stydj chudobu, gste ugistit
Nás chtěli? Křiwda to gest, křiwda i lež weliká:
On gi w zlato odjwá wydlužené a po městě
Wšem na ukázku nosj, nestydě nic se za ni.

Rozdjl.

Po česku Čech prsu žádá,
Testament německy skládá.

Něco pro wěčnost.

O wěčnost a swau lepšj část Bral mage péči
Po smrti mastmi tělo swé pomazat poručil.

Fr. Kočj.

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Djwka (si sedne.)

Mrk. (náružiwě na punčochy gj hledj a schowanau punčochu radostně wytahuge.) Ano — ano! gegi punčocha gest to! (gde bljže, takž nynj rozmlauwánj slyšeti může.)

Ona (hlasem welmi dwořiwým a nečeským gazykem.) Ano — hahaha! punčochu mi ztratila, sotwa že gi doupletla. Hahaha! co pak gest o punčochu! mně to mnoho žertů nadělalo.

Slúžka (opodál nj, bljzko Mrkwičky stogjc, wzdychne a ruku na twář položjc bolestně, gakoby gesstě ruku slečninu na nj cjtila, zasseptá, že gi Mrkwička slyšeti může.) Žertů! Ach arci — a k tomu ke wssemu gsem gi draze zaplatit musela.

Mrk. (se zardj.)

Bjl. (potichu.) Slyssjš?

Ona (spatřjc na bljzku několik wyšwihnutých heysků, honem wstane a kukátko na oči wložiwssi, počne gazykem mljti — až nelibo poslauchati.)

Mrk. (studem skoro klesá.)

Bjl. (potichu.) Kam pak se to wznássj duch gegj?

Ona (náhodau se ohljdne.)

Mrk. (spatře gegj wrásskowitau, odpornau a patrně ljčenau twář — zbledne.)

Bjl. (potichu.) Hahaha! wasse krásotinka! Co tomu wasse srdce řjká?

Mrk. (zlostně punčochu odhodj.) Tintiliwantili!

Doktor, (gemuž práwě punčocha na učený nos padla.) Ha!!

Turecký buben. Bum!

Wssickni (do smjchu se dagj a k doktorowi se hrnau.)

Bjl. Wy gste to wywedl! hahaha!

Mrk. (zlostně — kwapným krokem odcházege.) Tintiliwantili!

Gednánj ssesté.

Dohraw Mrkwička páté gednánj, t. g. nawrátiw se ze zahrady domů, bylby se s welikau chutj notně wypohlawkowal. Bylo mu, gakoby ze tmy na swětlo přessel, a welice se diwil, gak tak přjliš zaslepen býti mohl. I protož si také pewně předsewzal, nikdy wjce citům lásky se nepoddati. — Toto gednánj padá o dewět dnj pozděgi. Pan Mrkwička skutečně až dosawáde pewně na tom stál, co si byl předewzal.

Wýstup prwnj.

Panj Chlaubowá. Bětunka.

Znenáhla se sseřj, obě za stolem sedj. — Panj Chlaubowá se statně s pečeným kuřátkem potýká, chwjlkami upeypawau Bětunku nabjzegjc, aby se též nad kauskem ustrnula, anby gj sice možná nebylo, celému kuřátku odolati. Tak owssem mluwj, a wssak dle gednánj widěti gest, žeby se gesstě s gedným kuřátkem směle do hoge pustila. — Rozpráwka obyčegná. Panj Chlaubowá se snažj swému gménu čest udělati; Bětunka gj časem do noty zazpjwá, ale ginák myslj.

Wýstup druhý.

Mrkwička. Předesslé.

Panj Chlaubowá. A wida, wida, pan Mrkwička!

Mrk. (poklonj a zardj se, gak mile neznámé děwče spatřj. — Přjležitostně připomenauti se musj, že p. Mrkwička častěgi k panu Chlaubowi chodjwal, požádán gsa od býwalého, nynj práwě po něgaký čas nemocného spolužáka, aby mjsto něho někdy na djtky dohljdnul. Na dnessek byl snažně k wečeři pozwán, což i, ač dosti nerad, přisljbil; nerad proto, poněwadž giž několikráte při takowé přjležitosti několik hodin w planém rozmlauwánj ztráwil. A dnes práwě mu to welmi nemilo bylo, neboť se byl we společnosti swých známých welmi zanjmawě wyrážel. Danému slowu wssak předce dostáti chtěl.)

P. Chl. Ach, že pak tak pozdě přicházjte, pane Mrkwičko! dlauho gsme na wás čekali. Líbj-li se? (*ukáže na talíř, na němžto geště koláč a ořechowé tůrky leží*)

Mrk. Prosjm — prosjm —

P. Chl. (*s upřjmným úsměchem*) O škwířku byl byste bezmála přišel, to ge prawda; ale za to wám o newěstě wjm, pane Mrkwičko, aj ratěgi powjdat.

Mrk. (*se panicky začerwená.*) O — ó —

Bět. (*uprkawě.*) A — ten pán má zagisté —

P. Chl. No, no — co nenj, může býti. (*Nenj ani wyprawowánu, při nižto Mrkwička gako na trní sedí, neboť byl, odcházege ze společnosti, přislíbil, že wčasně sa půl hodiny se wrátj. Při planém rozmlauwánj uplyne hodina.*)

Bět. (*wstane.*) Nynj musjm giž gjti.

P. Chl. Coj se panna Bětunka ani na dnešnj illuminacj po městě nepodjwá?

Bět. Maminka gest dnes poněkud churawá, a sama —

Mrk. (*w auzkosti, gen aby se odtud dostal, kwapně.*) Líbj-li se — gá slečinku doprowodjm. (*bere klobaušek a odchází*)

Bět. (*se poněkud zdráhá — předce wšak swolj. Odcházegj spolu.*)

Wýstup třetj.

Ulice; za okny hořjcj swjce — slawné oswjcenj; zde onde zjwy. Dewátá se bije.

Mrkwička. Bětunka.

Mrk. (*potichu bolestně.*) Ha, krutý osude! (Pro doroumněnau musjme poznamenati, že Mrkwička ono „gá slečinku doprowodjm" w rozpačitosti řekl, aby se gen z swětnice panj Chlaubowé dostal: a protož také, co sáhodostaw, k wratům zamjřil, domnjwage se, že Bětunka, gakž z howoru wyrozuměl, w tom samém domě bydlejc, domů půgde. Gakéž tedy uleknutj geho, když Bětunka řekla, aby počekal, že domů doprowoditi musj, poněwadž nic na hlawě nemá! „Nic na hlawě a nic také snad w hlawě" sotwa zašeptal, a gako hromem omráčen zůstal, newěda, máli utéci anebo skutečně počkati. We společnosti byl ugistil, že se brzo nawrátj; tuto se nabjdnul, že Bětunku po městě doprowodj. Dlauho sám s sebau bogowal, kterému slowu wlastně dostáti má. Dřjwe ale, než auplně rozhodnul, wrátila se Bětunka, a Mrkwička musel chtě nechtě průwodčjm býti, cožby owšem ginému ani za mák protiwné bylo nezdálo, gelikož Bětunka w skutku djwka spanilá byla. Gemu wšak, gakž se dle prwnějšjho předčerpatj snadno usauditi dá, byl tento auřad welikau nesnázj. Protož také nade teskné slowo: „Ha, krutý osude!" zašeptal potichu wzdychnul, a hodnau chwjli bez slowa promluwenj Bětunce po boku kráčel. — Konečně wšak předce, aby za nemluwného, t. g. za hlaupého, nepohlédnuto gmen něho, promluwiti musel; (promluwil totiž po dlauhém přemyšlowánj) Hwězdy dnes gasně swjtj.

Bět. Ano, welmi gasně. — (*Mlčj dále.*)

Mrk. (*po přestáwce, maně přes kamen klopnuw.*) Proč gste tak smutná, Bětunko?

Bět. Ach, gá negsem nikdy wesela.

Mrk. Ne? (*Mlčj dále, gak w nahodilém mucenj obstáwá*) A proč ne, smjm-li se tázati?

Bět. Mne nic na swětě netěšj; gediná utěcha má gest hrob.

Mrk. Hrob? — (*z kapsy šátek wytáhne a nosu nim poslauží — po přestáwce*) W tak kwetaucjm wěku byste na něco takowého ani pomysliti neměla, tjm méně si to přáti.

Bět. Můg žiwot gest bez toho mrtwý.

Mrk. Mrtwý? (*nowá přestáwka.*) Trápj wás snad něco?

Bět. Wšecko!

Mrk. Wšecko? (*w duchu*) Ubožátko! (*hlasitě*) Gste nešťastna?

Bět. (*wzdychne.*) Gsem!

Mrk. Nešťastna snad — láskau —?

Bět. Gá nikdy nemilowala.

Mrk. (*w duchu autrpně.*) Ubožátko! (*hlasitě*) Snad wám — domácj okolnosti trápenj působj?

Bět. Nikoli. — Mne ale nic netěšj; samota gest mi nejmilegšj, neboť když samotna gsem a wzdychám, žádný se mne zwědawě, proč wzdychám, neptá, a žádný mne, že wzdychám, nekárá. Kdybych wzdálena od lidj w osamělé chalaupce bydleti mohla, byloby mi aspoň poněkud blaze, a pokogně bych smrt očekáwala.

Mrk. (*poněkud zmaten.*) Ano — ano! toby také moge nejblaženěgšj obydlj bylo! Ale smrt — ne — proč byste umřjti chtěla? snad předce geště na swětě něco naleznete, coby wás těšilo.

Bět. Nenaleznu.

Mrk. (*w duchu.*) Duševnj nemoc, nic giného; ta ubohá! (*hlasitě po malé přestáwce.*) A gak dáwno pak giž náklonnost k osamotnělému žiwotu w sobě cjtjte, ubohá Bětunko?

Bět. Co djtě gsem do klášterá k ctihodným pannám do školy chodila, a giž tenkráte we mně náklonnost k takowému saukromnému žiwotu procitla. K tomu wšak newěděla, a gá také w skutku poněkud se žiwotem

se byla smjřila. Nynj ale asi rok opět cjtjm, že žádná radost, žádné sstěstj na tomto swětě pro mne nekwete, a od toho času si nic wjce a snažněgi nepřegi, než brzkau smrt.

Mrk. To gest dussewnj nemoc, Bětunko, a té se wssemožně na odpor stawěti musjte. (Tu počne horliwě, co gen-wj, namjtati, čjmby se to státi mohlo a gakby se Bětunka malomyslnosti wywinauti mohla. A tak se opět za howorem okolo desáté k Bětunčinu přjbytku dostanau, krátce se laučegj, a klonjce oba zdwořile proti sobě hlawy, náhodau se na okamžik rtoma setkagj.)

Bět. (odegde do domu.)

Mrk. (skoro bez sebe k swému přjbytku spěchá.)

Wýstup čtwrtý.

Mrkwička

(přigde do swého pokoge, odhodj hůl a klobauk, rozswjtj si a wrhne sebau na sedadlo.) Co se to se mnau děge? (mačká si oběma rukama čelo, pak po malé přestáwce:) Ta djwka ge angel! — (přestáwka) Ubožátko! dussewn nemoc gi skličuge. — Ano — ano! té se musj pomoci (nalege si do sklenice wody a wypige gi) Mlč, srdce, mlč gednau's mne giž podwedlo — a wssak — tento angel tento newssednj kwjtek tě podwesti nemůže — ne, ne může! — (dlauhým krokem několikráte pokog přeběhne, pa hlasem napolo žalostným) A pročbych to zapjral? pro bych w srdci neywřelegssj, neyswětěgssj city utlačowal Ona gest nesstastna, srdce gegj lásku gesstě nikdy ne pocjtilo, srdce gegi gesstě ani o podwodu newj, ge ryzi nad zlato — a wssak — ne, ne! newinnost nemůž newinněgi, žalost nemůže žalostněgi, autrpnost autrpně gi mluwiti — a — a — (welmi z hluboka wzdychne a n strop oči wywalj) kdyby mi mjstečka w srdci swém po přála, gako přjteli — gako milo — (zamlčj se, po pře stáwce hlasem dutým s upřeným zrakem na podlahu) Přj sahal gsem, kamennau zdj srdce ohraditi, necitelnos postawiti na stráž a — (zamlčj se opět a wzdychna p přestáwce zlehaunka se usměge, řka:) Leč tintiliwantili!

[Pokračowánj.]

Dne 25. srpna 476. Romulus Augustulus, poslednj panowjnjk západnj řjsse řjmské, odřekl se wlády. Odoaker stal se králem řjmským. Konec západnjho řjmského cjsařstwj.

[1447.] Pluk Taboritů pěssjch i gjzdných chtěl se branau wyssehradskau wedrati do Prahy; poněwadž wssak wrátný bránu zawřel a wssecko zbauřil, dali se wssickni na autěk, wzawsse několik stad před branau se pasaucjch s sebau do Táboru.

[1744.] Narodil se Jan Bohumjr Herder w Morungeně we wýchodnjm Prusku. Geg nadala přjroda neobyčegným darem, powždy zůstati djtětem; a wssak we smyslu tom, w kterémž božský učitel prawil: »Nechte malých gjti ke mně.« Hwězda prawdy mu swjtila na dráze geho žiwota. A tak wane ze spisů Herderowých nadpozemská harmonie mezi swětem a wnitřkem a mezi sprostotau newinnosti; wane harmonie ta ze spisů geho, které, gsaucj wěčnau swatynj wssech wěků, — spoluswědectwj wydáwagj, že duch lidský nepocházj ze země. Pokogný, gako geho dusse, byl Herderůw žiwot a pokogná geho smrt. Na smrtedlné posteli prosil gesstě syna swého: »Dey mi wznessenau myssLénku, ať se s nj těssiti mohu.«

[1758.] Bedřich II. král pruský, gegž Prussané »Welikým« nazýwagj, swedl bitwu u Zorndorfu. W pewném táboře u Landshutu we Slezsku dostal zpráwu, že Rusowé generálem Fernwrem Kostřjn w popel obrátili. Honem se zdwihl Bedřich s částkau wogska, by nesstastným přispěl ku pomoci. Gesstě spatřil spálenisstě a dautnagjcj popel spálených měst a wesnic. Když Bedřich ke Kostřjnu se blj žil, přiwedli k němu husaři dwanácte zagatých kozáků, prwnj, gež byl spatřil. Tenkráte byl král nad mjru rozhněwán; i zakázal přjsně, Rusu kterému milost dáti. Obě wogska táhly proti sobě. »Prussané nedagj žádnau milost!« prawil Rus k druhu swému. »Dobře!« da tento za odpowěd, »my také ne!« U wesnice Zorndorfu, několi mil od Kostřjna, setkali se. Prussané se statně potýkali. Geden každý Rus stoge pewně na wykázaném mjstě raděgi padl, než liby byl o krok ustaupil. Dwanáct hodin trwala bitwa, až no gi přetrhla. Obě wogska byla umdlena; z obau stran se počj talo do 39,000 mrtwých a raněných. — Když Bedřich před bitwa u Zorndorfu se chystal gjti přes Odru, shromáždilo se množ stwj lidu kolem něho, stěžugjcjch si na nesstěstj a bjdu. »Nu gen se upokogte, djtky,« dj on, »wssak my Rusům powjme! I také gistá selka přissla k němu, tázagjc se ho: »Wasse Mage statnost, což pak dělá můg muž, ten poddůstognjk Bindar pluku?« — »Znám ho dobře!« odpowj Bedřich wljdně, »ges chwála Bohu gesstě zdráw!« — »Nu, račte ho ode mne pozdrawiti mnohotisjckrát,« prawila selka dále, podáwagjc při tom králi podplamenici, kterauž pro »swého milého krále« byla upekla. Bedřich přigal i přjwětiwě dar mu podaný od dobrosrdečné ženy. — W noci před bitwau odpočinul si w gistém mleyně gen několik hodin na židli, kterážto židle, co drahý pozůstatek, gesstě se chowá. Když ráno nato odtud wstaupil mezi očekáwagjcj geg generály a pobočnjky, přjwětiwě ge pozdrawin prawil: »Dobré gitro, pánowé! Přegi sstěstj; wjtězstwj ges nasse!«

[1769.] Narodil se Girj, swob. p. z Cuvieru w Mümpelgardě, znamenitý zpytatel přjrody. Francie má mu co děkowati za zřjzenj kabinetu pro srownáwagjcj pytwu. Geho wýborný spis »O přewratech kůry zemské« nám přeložil slowutnj náš wlastenec pan Sw. Presl.

K.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 35

Časopis tento wy-
chází u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
Starém městě, w Li-
nowé ulici, čjslo 946,
k dostánj gest w
Záhonkladu wyda-
watelowu každý čtwr-
tek po archu, k ně-
muž to se we čtrnácti
archů wždy gestě
archowá přjloha
přikládá.

3ᵗʲ P. běh.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
sice za půlletnj před-
platku 2 zl. 12 kr. na
stř., týdennjk tento se
rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

1ʰᵒ zářj] [1836.

. . Nade wšj krásau králj
. . Wlast, zwolíwši sjdla swá,
Kde gj krásné duše oběť pálj.

K. T[illegible]

GEHO CJS. MILOSTI
FERDINANDOWI,
KRÁLI ČESKÉMU.

PŘJCHOD.

Zawzni radost, rozletni se blaho
Po wšech dálné wlasti končinách,
Wykrášli se wěžj-plná Praho
Po náwršjch i po rowinách:
Ay hle, Král se w slávě k tobě béře,
Otewřete brány, luky, dweře.

ZBOR.

Bůh Krále chraň!
A wše, co bude počjnáno,
A w zprávu geho wlastem dáno,
K blahu se staň!

WJTÁNJ.

Ha, giž skwostný průwod táhne dále,
W přeradostném hluku se wšech stran,
Wšecko wšudy wjtá swého Krále,
Z ulic, z oken, z placů, z wěžj, z bran
Rozléhá se radost, blaho, sláwa:
Král náš nese w heslu „chránit práwa."

ZBOR.

Bůh Krále chraň!
A w geho radě, w geho práwu
Ať gasná prawda hlásá sláwu,
Ta mocná zbraň!

SLIB WĚRNOSTI.

Ay hle, plná sjň a stolec skwaucj,
A z Čech, ze Slezka a z Morawy
Očekáwagj zde srdce wraucj
Wykonati obřad laskawý.
Slawné ticho, Král zde, národ žádá
Blaho Králi, slib wěrnosti skládá.

ZBOR.

Bůh Krále chraň!
Ať wěrnost koná, co Král káže,

A láska národy mu wáže,
Ta mocná zbraň.

KORUNA.

A zde w tomto staroswatém chrámě
Přigmi slawonosnau korunu,
Tau tě sil Hospodinowo rámě
Na strach wrahům dlauho na trůnu,
Tau tě rozněť w lásku k národnosti,
W lásku, tu zbraň odwahy a cnosti.

ZBOR.

Ta mocná zbraň!
Ta wrahy hoň z pomezj dále,
A wjtězstwjm ohwězdug Krále.
A w mjru wstaň. — Bůh Krále chraň

WÁCLAW HANKA.

Tři magnetické zkauſſky.

(Nenjť zagiſté gednoho mezi naſſemi čtenáři, genž by o magnetiſmu a magnetiſowánj gakžiw byl neſlyſſel. Nemyſljmeť tu owſſem onu moc kowu magnetu, nýbrž tak nazwaný zwjřecj magnetiſmus, kterýmžto gménem od několika poſlednjch let předeſſlého ſtoletj řada gakýchſi podiwných, djlem ſmyſſlených úkazů ſe wyrozumjwá, genž prý půſobenjm člowěka na člowěka tjm ſe wywodj, že prwnjho žiwotnj ſila w druhého přetýká. K wywedenj takowých úkazů dotýká prý ſe, anebo tře rukama, oddychuge, očima ſtjhá tak nazwaný magnetiſér giſtau oſobu, kteráž co možná ſlabſſjho těla, i rozdjlného pohlawj a welmi wěřjcj myſli býti muſj. Táž oſoba prý pak we mdlobu, we ſpanj, w žiwé ſny upadá, w kterémžto ſtawu gakoby do wyſſſjch kragin wytržena, ſobě i giným wěci budaucj předpowjdá, léky předpiſuge — i za proſpěſſný lék w nerwowých nemocjch ta ſjla rozhlaſſowána — zkrátka, co magnetiſmus aſi wſſecko dowede, z těchto třj zkauſſek ſe uhljdá, kteréž wyňaty gſau z čaſopiſu France littéraire, a kdež ſpiſowatel ugiſſtuge, že to úkazowé gſau, gichž on byl půwodcem a ſwědkem, i ſlibuge, že w brzce theorii magnetiſmu wydá. My pak za to máme, že ſe magnetiſmus nedá wědecky ſkaumati a w ſauſtawu něgakau uweſti, protožeby ſe weſſkeré wědomoſti o ſwětě a člowěčenſtwu dřjwé zničiti muſily, nežliby ſe rozum lidſký o tak ſwaté tagemſtwj pokuſiti ſměl. —

Nechtice odpjrati, že co w těchto třj zkauſſkách wyprawowáno, ſamá lež, ſmyſſlénka nebo podwodnictwj nenj, a že úkazowé podobnj owſſem mnoho zagjmawého magj: předce wſſak wywáděnj a upotřebowánj magnetiſmu za wěc neprawau a ſluſſně zapowězenau uznáwáme, připomjnagice na Hufelandowa ſlowa wážná, gimiž lehkomyſlné magnetiſéry kárá, a gežtoby ge zdržeti měla, tagemnau rauſſku z pauhé zwědawoſti odkrýwati, w kterauž byl přjroda djlnu ſwau zahalila.

My pak w čaſopiſu naſſem, co možná, o wſſec[h] záležitoſtech lidſkého žiwota k poučenj, proſpěchu an[eb] zabawenj naſſich kraganů rádi gednagice, tjmto člán[kem] mnohému k potřebné wědomoſti neznámého ſua[d] poſud předmětu pomoci a na wſſeligaký podwod g[...] pozorna učiniti daufáme.)

I.

— Panička, u njž gſem práwě pohoſtinſku nacházel, na welké hlawy bolenj ſi ſtýſkala. Giž h[o]dnau chwjli wlekla ſe ſpolečnoſtj gakſi mrtwá ro[...] práwka — i přiwedl gſem gi nynj na magnetiſmu[s]. Zpočátku owſſem některj z hoſtů poſměſſně ſe zubil[i], ačkoli nedůwěru ſwau zaſtáwati ſe neodwážili; poſlé[ze] pak ſama panička za předmět ſe mi nabjdla. [S] té přjležitoſti oběma rukama ſe uchopil. Arci že gſe[m] nynj wůkol ſebe nic giného neſpatřil, než ledwa ut[...] gený poſměch a neweřjcj (a wſſak i zwědawé) twář[e], ale to wſſecko mi ſe neſtalo překážkau, pro niž bych b[y] uſtal, určitá znamenj nad předmětem ſwým konati.

Brzoť dáma blednauti a oči zamhuřowati začal[a]. „O můg Boze!" wzdychla; „mněť ſe zdá, že oſlepnu." Znenáhla přeſtala ſebau hýbati, dech gi ſlabnul, ru[ce] zbělely — po čtwrt hodině zdálo ſe, že pewně ſpj. gakoby wſſeho citu byla pozbyla; hřmot námi oko[lo] nj powſtalý ſluchu gegiho nedoſtihl, a záře hoř[jcj] lampy bez wſſeho aučinku padala na zawřené o[či]. I začal gſem ſe gi nynj wyptáwati:

„Spjte-li?"

Několik okamženj uběhlo, nežli gi otázka mo[...] pronikla; pak odpowěděla: „Spjm."

Hlas byl gako ducha pohnutého; hlawa ſe naklonila ke předu; tělo wſſak nepohnuto zůſtal[o]. Patrné byly na nj zewnitřnj známky ſmrti.

„Máte ſe dobře?"

„Dobře; ſſťaſtna gſem."

„Co pak cjtjte?"

„Gakoby mi oleg, wjno a plamen žjlami pro-
aly, cjtjm: a gen tak se wygádřiti mohu — ginak
ste mi neporozuměl."

„Co pak widjte?"

„Was wšechny okolo sebe shromážděny widjm.
ečna A.... se směge. — S podiwenjm na mne
djte."

„Čjm ale widjte? Oči máte zawřeny."

„To newjm — a wšak widjm." —

Na to gsem gj dwě psanj ukázal, připogiw otáz-
: „Na koho gest nápis?"

„Na pana M... a K..."

J bylo tomu tak w skutku.

„Bylo-liby wám možno tauto zdj prohlednauti?"

„Zagiste."

J požádal gsem kohosi, aby do wedlegšiho po-
ge wkročil a tam, coby mu napadlo, udělal. Osoba
učinila, dwéře u pokoge za sebau zawřewši.

„Co pak nynj pan C... počjná?"

„Dotýká se rozlaučeného zrcadla."

Pan C... se nawrátil i wyznal, že to byl
inil. —

„Kolik máme hodin?"

„Tři čtwrtě na osmau a dwě minuty."

Slečna přjtomná ruku na nj wztáhla.

„Ach!" zwolala panička; „naše A... na mne sáhá."

Tři pány gsem na to požádal, aby na [illegible]
sli a několik wlasů si ustřihli, které gsem pak ma-
etisowané podal. Ona ge zdlauhawě a rozmyslně
matawala.

„To gsau wlasy pana C..., tyto wašeho bratra,
tyto gsau Alfonsowy. Gsau mnohem wlacněgšj."

Po tom wšak zdálo se, že w hluboké přemyšle-
upadla, z něhož gsem gi s welikau těžj probudil.

„Nač pak myslíte?"

Po chwilce řekla: „Geště lépe mě magnetisugte,
gasněgi prohljdnu."

„Nač myslíte?"

„Na panj hraběnku St. S..."

„Obírá se geště napořád se záležitostmi swé
rogenie?"

„Nemůžeť; manžel gj stůně — welmi stůně. Wi-
m gi u neywětšj starosti."

Tjm wšak mezi přjtomnými gakési pohnutj —
kohy podiwnost a uleknutj wzniklo. Nikdo newě-
l, že generál St. S... nemocen gest. Panička sama
ed magnetisowánjm o tom nic newěděla.

„Což pak mu schází?"

„Widjm geg stěžiwého. Dělati mu pásnj kaupele
[illegible]; ty wšak mu nepomohau."

„Wjte-li snad o lepším prostředku?"

„Ať pige [illegible]. Těžce ge nemocen."

Několik dnj na to dopis hraběnky St. S...
w skutku o gj nemocí manžela nás přeswědčil. Ale
prostředku, gakýž byla magnetisowaná udala, ne-
užilo se, a hrabě zemřel.

„Kde to wšecko pozorugete?"

„Sama nikdo newjm. Wšecko mé mně gest, co
mi se pewjdá. Gako to myšlenka, genž mě prowádj;
tau myšlenkau widjm."

— — —

Brzo se ale pozornost gegj obrátila od wá-
žných wěcí, k umjsto gsem rozprawku byl začal. Ona
sama k [illegible], genž okolo nás [illegible].

„Proč pak wšeckni stogjte; wždyť musjte umdljti."

„Bolj wás něco?"

„Nebolj. To ruky mé gešlau [illegible], gá to ne-
cjtjm."

J byla opprawdu bez cita, a dobře [illegible] s pý-
chau k autoku wyzwala.

„Pjchněte gen hlauběgi! Žádné bolesti necjtjm."

Mezi tjm [illegible] podiwnosti wšecky ze [illegible]
[illegible], a na otázek okolo mne [illegible], z něhož-
to některé swému předmětu gsem přiblížil.

„Mohla-libyste w tomto stawu šiti nebo psáti?"

„Mohlabych. Dnes ale nechci; gsem zemdlena."

Poukráte práwě o francauzské interwencj we Špa-
nělich rozprawěti se začínalo. Kdosi mě požádal,
abych se magnetisowané na to zeptal.

„Z interwencj nic nebude" — řekla ona.

„Proč?"

„Ludwjk Filip nechce. Widjm geg w salonu —
mluwj s ministry. Gest rozhorlen." —

Spánek tento až tři čtwrtě hodiny trwal. J tá-
zal gsem se: „Kdy wás mám zbuditi?"

„Hned."

Když procitla, bylo gj, gakoby nějaký sen byla
měla, genž gj ale byl z paměti wypadl. Ostatně gj
bylo welmi dobře; o tom, co byla mluwila, ničeho
newěděla; gen wšecka gakši ljbezně [illegible] se cjtila.

II.

Dne 12. srpna 1835 byli gsme w St. Mauru
na pěkném ostrowu. Nebesa byla gasná; slunce me-

talo žhawé pobleſky na topole a wrby kol břehu řeky Manne. Tichoſt panowala wůkol, pokog a ſamota. I poſadili gſme ſe na tráwnjk, w ſtjnu wyſokého ſtromu, a tuk gſem druhau zkauſſku s tjmže předmětem započal. Dwa ſwědkowé byli přjtomni.

„Spjte=liž? Ge wám dobře?"

„Welmi dobře."

„Kde gſte?"

„Pod ſſirým nebem."

Nynj zdálo ſe, gakoby na wzdálené hlaſy pozor dáwala.

„Ach," řekla pak; „ſlyſſjm bratra ſwého — mluwj o mně. Gek u panny D.. u ſnjdaně. Gak laſkawě o mně rozpráwj! Wždy mě milowal."

Tentýž bratr byl před několika dny do Epernay odgel. Když ſe nawrátil, zwěděli gſme k obapolnému podiwenj, že u panny D.. ſkutečně pozwán byl.

„Co wám tu neylépe howj?"

„Čerſtwé powětřj a ſlunečnj teploſt. Dnes o mnoho lépe widěti budu. — Tamto pozorugi wnitřek zámku. Některé ſály gſau ſtawěny do kola. Pán tam nebydlj."

I mluwila prawdu, ačkoli co žiwa do zámku nebyla přiſſla.

„Po moſtě gede kočár."

Mělak magnetiſowaná oči napořád zawřeny; my pak gſme dalekohled do ruky wzjti muſeli, chtjce kočár na moſtě ſpatřiti.

„Ráda bych ſe wody napila, genž tamto za krowinau teče."

Přineſlak ſe gi ſklenice; ona pak gi dobře chopiwſſi, k uſtům lehko přiložila. Potom zdála ſe wjc a wjce w trudné myſſlénky kleſati.

„Nač myſljte?"

„Na Ewgena; gek nemocen. Lože geho geſt zelené. Ted ſe w ſſediwém županu procházj. Gek mu ljto, že ſe w Pařjži nenacházj."

Mluwilak o ſynu, kterýž ani o nemoci, ani o ſwém uzdrawenj nebyl zpráwu poſlal.

„Co pak geſſtě widjte?"

„Oh, nynj ſe na mjſtech procházjm, daleko odtud wzdálených. Widjm letohrádky, luka a leſy. Ach, gak rozmanitá kráſa!"

„Když wám w přjtomnoſti dálku prohlédnauti lze, zdaž pak byſte i budaucnoſt pronikla?"

„Wás po dwau dnech přjtel z wenku nawſſtiwj."

Za dwa dny mě býwalý ſpolužák nawſſtiwil. Slowa paničky mi na myſl připadla, i nemohl gſem ſe podiwenj zdržeti.

„Kde pak to wſſecko widjte?"

„Řekla gſem wám giž — něco we mně wězi, to mi to powjdá."

W tom ſe zamyſlila, potom pak opět začala „Pan C... ſe wámi objrá. Za několik dnj wás na wſſtiwj, anebo liſt obdržjte."

„Mohla=libyſte o něčem přjſſtjm powěditi, kd úplná náhoda wládne?"

„Gak to myſljte?"

„Mohla=libyſte na př. loternj přjpadnoſti uho dnauti?"

„O tom pochybugi. To půgde ztěžka."

„Zkuſte to."

I bylok na panj widěti, že ſe namáhá; odpo wěd gegi byla zdlauhawá a negiſtá.

„Čjſlo widjm."

„Gaké?"

„89. Gek dobré. W budaucjm tahu wygde."

„Widjte=li geſſtě gedno?"

„Newidjm."

„Proč?"

„Bůh tomu nechce."

89 ſkutečně w Pařjži wyſſla.

Celá zkauſſka trwala dwadcet minut; pak gſe dámu probudil. A nežli ſe byla ſpanj magnetické úplně ſproſtila, třela ſi ruce a wzdychla: „O mil Bože! gák ge ani necjtjm."

III.

Dne 21. září 1835 byli gſme ſe opět do Pařj wrátili. Panj C... znowu ſe magnetiſowánj odda la bez bázně a nedůwěry. — Byl wečer. My gſme okolo krbu uſedli. Každý byl žádoſtiw, tyto podiwn aučinky ſpatřiti. — Netrwalok dlauho, a panička pewný ſpánek opět upadla. —

„Kolik geſt hodin?"

„Sedm hodin bez minuty. Hned ge bjti uſlyſſjte."

„Kde gſte to ſpatřila?"

„Na hodinách radnjho domu." W tom okamžen na wěži rádnice hodiny tlaukly.

„Muſjm bratru liſt poſlati. Deyte mi péro inkauſt."

Stalo ſe. Ona z péra wlas wytáhla, pſala po doſti rowně, a wždy nowý řádek začala, když byla n krag dopſala. —

„Muſite liſt odeſlati."

„Kdy?"

„Geſſtě dnes wečer."

Geden z hostů chtěl se gi něco tázati a nazlal knížku swau na kus papíru, kterýž pak před panicskau podržel. Ona na začátku mlčela, nežli bylo přímo gegj zrak proniklo.

„Ach, dejte mi s tím pokog!" řekla potom. „Spekulacj wasse nenj wýhodná."

Nynj gsem ginau zkaušku učinil. Postawil gsem před ni zrcadlo.

„Co widjte w tom zrcadle?"

„Ženskau osobu."

„Gak ge stará?"

„Mladá nenj."

„Znáte gi?"

„Neznám."

„Wždyť pak to wy sama gste."

„To newjm."

Na to zrcadlo od nj zas wezmu. I představugi w duchu osobu nepřjtomnau — a wdechnu gi pak wůli swau na sklo. Gméno téj osoby na papjr napíssi a zrcadlo znowa před můg předmět postawjm.

„Co nynj na skle widjte?"

„Mladé děwče — smědé, hezké."

„Znáte gi?"

„Neznám."

To samé opakowal gsem gesstě gednau.

„Co nynj w zrcadle widjte?"

„Mužského, asi třidcet let starého, silného, sličného, rusých wlasů. Wstupuge do společnosti. Pozdrawuge. W ruce má hůl."

A to se w skutku na přjtele mého wztahowalo, na něhož gsem byl prawě pomyslil. Později gsem se ho wyptawal, i zwěděl, že byl toho dne w onu hodinu domů přissel, kdež naň manželka s několika přátely čekala.

Nynj magnetisowaná dlauho mlčela.

„Nač myslíte?"

„Že gednau na cestu se wydáte do teplegssjch kragin, kde citrony a oranže rostau."

„A kdy?"

„To newjm."

„A wy — ?"

„Ach — gá gsem nikdy sstastna nebyla. Než to osudem. Člowěk se musj spokogiti."

„Budete kdy sstastnau?"

„Zde nikdy."

„Kde pak?"

„Tam — kde wssickni sstastnými gsau. — Nynj mě wssak probuďte. — Dřjw mi ale dejte péro a papjr."

Pak napsala: „Magnetisowána byla gsem dne 21. září 1833.

H. E...

Gá pak zwolal silným hlasem, rukau gi oči přegjždge: „Procitněte!"

A ona procitla.

Blahosti knihkupecké.

([illegible])

I.

Knihkupcem býti kletba dewatenáctého stoletj gest!

Gá se nikdy o radosti a žalosti lékařůw nestaral. — tu péči gsem wždy šťastně uzdraweným a hrobníkům zůstawil; nikdy gsem také auzkostné kráčege a radostné slzy kregčůw nepočjtal, — tu práci gsem wždy uzkým kabátům a dwauloketným zbytkům zanechal. „Strně křiwému — aneb aspoň pohodlnému se dej a rowná," staré přjslowj; gá se wždy dle starých přjslowj wěrně chowawal. Gsem knihkupec; wždy gsem tedy dle přirozeného pudu o záležitosti knihkupce starati se musýwal.

Ale knihkupcem býti kletba dewatenáctého stoletj gest!

Knihu napsati — toť wěc nad míru lehaunká! Netřebať k tomu než trochu bílého papíru, bujného [illegible], stlenky inkaustu, prázdné — dlauhé chwjle, a chceš li wyššjho w hlegnautj, w hlawě leda gisku zdrawého rozumu a nápršek bujného wtipu. I knihu wytisknauti wěc welmi lehká gest. Máš-li dědinka sausede, známého tiskaře a přjtele papjrnjka, netřeba ti než auhledné stránky promnauti, swěle černidlo dobře natřjti, potom na list dotisknauti, a ecce! — kniha gest hotowa! Ale knihu prodati, s knihau kupčiti — to gest wěc giná; to gest záležitost osudu, to gest břemeno, to gest zkaussenj ohněm a wodau pokolenj lidského!

Ach, knihkupcem býti, kletba dewatenáctého stoletj gest! —

Byl prwnj mág, a ne wečernj, pozdnj, chmurný mág — ale byl dennj, časný, swětlý mág; i byl i procházce čas, ačkoliw přjtel mág wolal: „Gest le kaupi čas!" — Ale přjtel mág gest knihkupec, a na prwnj mág přiroda wětssjho odbytu mjwá, nežli knihkupec, neboť lepssj zboží prodáwá, i prodáwá ge zadarmo. A protož uwěřili gsau raděgi wssickni, že ge k pro-

cházce čas, i brali se w gasný, weliký chrám přjrody, pod nebes klenutj; nežliby na slowa přjtele mého, kněhkupce, do tmawého krámku byli wkročili, mezi zaprássené stěny.

Mladj a staři, w celých zástupech, zaužennými ulicemi se hrnuli; wssechněm z očj radost giskřila, a wssechněm na twáři žádost hořela, pokochati se na prsau laskawé přjrody. S mnohau djwkau snad owssem gen sladká naděge zahráwala, že se w odlehlém stromořadj bubenečské obory za zády matinky se sswihákem potká; a mnohý saused proto snad gen usta k usměchu sspaulil, že se w duchu na zbánek wenkowského w Cjsařském mleyně radowal: gá předc ale wssecko a conto prwnjho máge a sstědré přjrody wykládal, i welebil gsem prwnj mág, a dary přjrody básnj oslawiti gsem si předewzal.

Zatjm ale s weselými zbory w duchu gsem se také weselil. Wen — z městských bran gsem arci nemohl, nebok gsem i s truchliwým truchliti musel; ale zraky gsem za nimi předce wysjlal, stoge u okna w krámu přjtele mého, truchliwého kněhkupce. Tentýž také sice oči na hlučné po ulicjch zástupy obracel; ale ty spjsse podobu gedowatých ssjpů a žhaucjch bleskû měly, brzy wen oknem létagjce, brzy u wnitř po schránkách běhagjce, z nichžto řady kněh rozmanité způsoby a wazby mrtwě na pána dolů hleděly, gakoby oči krásného, ale — hlaupého děwčete. A to geg zlobilo! A čjm déle a častěgi na tu mrtwau krásu ubohý kněhkupec pohljžel, tjm černěgi a hrozliwěgi se twáře geho mračily.

„Tu, hle! folianti — práce gako skála — desky z neypewněgssj osslowské kůže — neyhlubssj filosofie; tam, hle! knjžky gako pjrko — hedbáwj — zlatá ořjzka — básně a nowelly — ale žiwá dusse se ani nezeptá — ani nezawadj!“

Takto bědowal přjtel kněhkupec; gá wssak wěděl, že neběduge dnes nad prodagem, ač to gindy k zábawám geho patřilo; dnes bědowal na prwnj mág. Prwnj mág — a ne wečernj mág, a seděti w tmawém krámci, a netržiti penjze! — to gest těžssj, nežli kdy mladý kněhkupec unesl.

„Zkaussenj božj!“ těssil gsem zaufanliwého. „Těžký gest ctnostných bog, ale gisté wjtězstwj.“ —

„Prosjm tě, podrž to spasitelné poučenj pro sebe!“ odsekl přjtel. „Kdo wj, nepřigde-li také na tebe doba zkaussenj.“

„To mluwjš welmi wěhlasně, pane kněhkupče! Cesty a stezky osudu gsau podiwné; a kdož nám za to ručj, že wssickni tito swětáci, nynj gen po pauhé procházce bažjce, až nazpět půgdau, zde se nezastawj, a taužjce po něčem wýdatněgssjm, mėssců swých zde nedoprázdnj a takž wjru twau w božj zkaussenj neupewnj?“

„Kdyby tebe nebylo, kdo wj, coby se stalo.“

„Mne?“

„Ano, tebe! — Tebe a twých saudruhů. Kdož pak gest winen, že w krámě lidů nemám — ? Kdož giný, nežli wy? — Pjssete, to gest prawda; žádný se ale na to nezeptá. Pisste wssak, aby se lidé o to trhali; pisste, aby na prwnj mág zapomněli, a s knihau w ruce doma zůstali.“

„A negedli a nepili“ — smál gsem se; „alebrž penjze tobě do sáčku sypali; — či že ne?“

„Ty gsi — !“ rozkřiknul se nynj přjtel; a wssak slowa dalssj spolknuw, gen se hněwem zapálil, a klobauk se hřebjku strhnuw z krámu utekl.

Přjtel můg, kněhkupec, gest dobrý přjtel; ale kněhkupec, přjtel můg, gest prawý kněhkupec. Ničjm geg tak nedopálјš, gako když o požitku začneš, gakowý mu z krámu do kapes přetýká.

Samoten zůstal gsem nynj mezi knihami. J zachtělo se mi nynj také kupčenj. W duchu nebesa gsem wzýwal, aby mi, nežli se přjtel wrátj, hodně hostů seslala. Gako wjtěz chtěl gsem mu pak s utrženými sty wstřjc kročiti; newěděl gsem gesstě, že kněhkupcem býti, kletba dewatenáctého stoletj gest.

[Dokončenj.]

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Wýstup pátý.

Mrkwička. Bětunka.

Mrk. (w prwnjm poschodj na pawlači u okna, s knihau w ruce, wjce wssak před knihu než do knihy hledj.)

Bětunka (dole naproti w pokogi u okna ssige, při tom wssak chwjlkami nahoru do prwnjho poschodj pokradmo pokukuge. Při pokauknutj ale hlawu nepozdwihne, toliko zraky wnadnau taužebnostj na Mrkwičku upře, pak ge na chwjlku pewně zamhauřj a wzdychne. — Tak to trwá půl hodiny.)

Mrk. (ge bez sebe. Geho duch zaletěl w giný swět a nebylby snad dlauho gesstě přiletěl, kdyby ho bylo udeřenj knihy na zem k tomu nepřinutilo. Sebraw knihu od okna odstaupj.)

Wýstup dewátý.

Pochobrodský, Bětunka w pokogi; Růženka na dwoře; pozděgi Mrkwička.

Poch. (kauří a gest ponikud podnapilý.) Ba, ani mluwiti!

Bět. (wesele.) Arci! nebudu snad směti se žádným promluwiti!

Poch. S tjm ale — nu, mně až si nežádá! má ruka netné přiléhá. A! tu přichází ten —

Mrk. (genž byl giž třikráte z také Bětunčiny přítomnosti wyhoštěn, a to sice negen tjm, že Bětunka k němu laskawá se neměla, nýbrž i lístkem, gegžto byl od nj co odpowěď na swé písebnj wyznánj lásky od Bětunky obdržel — přigde na dwůr a potkawá Růženku, Bětunčinu sestru.)

Růženka (s úsměchem — tagně.) Ge tam!

Mrk. Kdo?

Růž. Gegj milownjk.

Mrk. (skoro auzkostně.) Čj?

Růž. Bětunčin.

Mrk. A — ! Což má Bětunka — milownjka?

Růž. Tohoto giž na druhý rok; nějaký čas se [...]wnj spolu hněwali, dnes gest tu opět podruhé.

Mrk. Tohoto?! tedy giž wjce milownjků měla?

Růž. (se usměge.)

Mrk. (w duchu.) Ha! proto tedy wčera na určité místo nepřišla!

Poch. Hahaha! dnes mám chuť do rwačky, teremtete!

Mrk. (w duchu.) O plemeno hadj! psala mi gako anděl — o! o! — řekla: „Gá nemilowala nikdy;“ nikdy tedy? hahaha! (po delším umlknutí se obrátí a utíká, naměsto:) Tintiliwantili! (skoro hlasitě na mjsto) A gá gj uwěřil — dušewnj nemoc gi stjhuge, myslil gsem; ženská slowa, ženská láska, ženská přjsaha — (zuřiwě) Tintiliwantili!

[Pokračowánj.]

Pomnjk J. Negedlého.

(Z mého denjku — w měsjci Kwětnu 1836.)

Krásstie wšak nám slušj otců hroby,
Aby rowné byly dáwným tyto doby;
Tak swět řekne — ó slast!
Slowan ctj řeč, ctj wlast!

Tomáš Hrob.

Slunčíko práwě wywinowalo se nad starobylé zdě někdegšího Slawossowa, když mě pod oknem w zahradě slawjk ze snu probudil. I oblékl gsem se rychle a postrannj branau přjmo do hřbitowa se bral, abych tam hrob mého nezapomenutelného učitele, Jana Negedlého, nawštjwil a náhrobek spatřil, který mu byl bratr, spisowatel, Wogtěch Negedlý, na památku postawiti dal. Den gitro přigemné. Po obau stranách silnice slídagi se tu auwozná pole s kwjtinami, bognost swěžé přjrody podáwagjcjmi lučinami, obrauhena gsauc kwjtjm obkwetagjcjm stromowjm a tmawě zelenými lesy, genžto se i w dálce po horách k nebesům pnau. Mocně mne zaugjmala usmjwawá přjrozenost, až čistý hlas zwonů mi připomenul, že Králowa Dwora gsem se dostal, kdež léta 1394 zagat král Wácslaw od pánů českých s přiwolenjm krále uherského, bratra geho a Jošta, markraběte morawského, gat byl. I zabral gsem se w historii tuto, gak totiž král odwezen do Prahy na hrad wezen, do wěže wsazen a přjsně střežen chowán byl. I wzpomněl gsem sobě, až mi nenadále u hřbitowa zwučný hlahol zwonů z myšlenek wytrhl. Poznal gsem, že to nějaký pohřeb gest, což mi za tau příčinau wzácno bylo, an gsem připomjnaw k dawu lidj k hrobu, že hned podjwati mohl, po němž dáwno tauželo srdce mé. Ó gest to w skutku krásné a wkusně gakoby wyzdwihugjcj pomník, w Komárowě wyděláno ulit a krásnými nápisy na wšech čtyrech stranách opatřen. Tak mile na hlubokou wzhledme, gsi nás zwjtěziwšj se zlatá slowa: „Jan Negedlý, cjsarský králowský radda, professor řeči a literatury české na wysokých školách pražských, doktor práw“ pozdrawugj. Pod tjm dolegi spatřugi se slowa: „Narodil se w Žamberce dne 25. ledna 1776, umřel w Praze dne 31. prosince 1835.“ — Ostatnj nápisy, které gsem si hned do pjsanky zaznamenal, gsau tyto:

Kdo swé neyswětěgšj plnj powinnosti,
S radostj se za milau wlast obětuge:
Národ se mu poctau odměňuge,
Bůh ho korunuge na wěčnosti.

Člowěče, až krásj zlato či neb sláwa:
Wšecko w prach, a na twém hrobě wzroste tráwa.
[illegible]
Abys w nebi došel wěnce krásněgšího.

Čechy, wlast swau, nadewšecko zamilowal,
A gi wýbornými spisy oslawowal.

Rozgimage nápisy tyto, zwolal gsem konečně w citech truchliwých:

Giž gſem ſpatřil, učiteli
Weleſlawný, hrobku twau,
Giž gſem upokogil tauhu
W ſrdci dáwno chowanau! —
Duch Twůg láſkau k wlaſti roznjcený
O národa blaho pečowal,
Při ſwém powolánj neumdlený
Do poſlednj doby o wlaſt pečowal.
Tělo tu ſic nynj w tmawém ležj hrobě,
Nad njm wſſak ſe zářj twogi činowé;
Po ſtoletjch wděčně připomenau ſobě
Twoge ſkutky ſláwſſtj rodowé.

Pr. Přibjk.

Dennj kronika.

Do Würzburgu prý nedáwno Angličan přiſſel, obgednat 1500 liſſek žiwých!! Poſlán prý byl z Anglicän od milownjků honby.

Co leknutj nedělá! — Nedáwno prala žena u kanálu; nagednau ſlyſſj wůz přigjžděť, koně ſe ſplaſſj, letj okolo a do wody. Žena pak, ač o ni koně ani nezawadili, bez ſebe padla na zemi. Umřela.

W »Bohemii« čteme, že u wýlewu řeky Indiany w gezero Erie, w Americe, kdež před dwadceti lety pauhá puſtina ſtála, pěkné měſto Buffalo ſe ſkwj, magi 17,000 obywatelů, a takowau mocj ſe zmáhá, že ta na rok letoſſnj 3000 mjſt k ſtawěnj domů obráno bylo a w tomže měſtě, mezi národem indickým, Čech, Ja Nepomuk Neumann, rodem z Prachatic, wloni n tu dalekau ceſtu ſe wydaw, o zřjzenj a uſpořádánj ſſk a wzdělánj celého kmene ſe ſtará. — Slibuget také t čaſopis, že budaucně obſſjrněgſſj zpráwy o tom podn kánj poſkytne.

Chateaubriandowa neynowěgſſjho wydánj weſſk rých děl w čaſe welmi krátkém 10,000 exemplárů odbylo.

Panj Dudevantowá (wiz přjlohu 12.) nynj s manželem ſwým rozweſti ſe dala, a geſſtě mu ročně 500 franků wypláceti muſj. To má za to — že s nj byl ſ rowý muž newljdně gednal, ona pak na mnohých m ſtech ſpiſů ſwých proti práwu a ſtawu manželſkému zaſadila.

We Kwětech roku 1834 oznámený román hiſtor cký wyſſel nynj i německým gazykem pod tjmto názwem »Böhmen in den Jahren 1600—1621. Hiſtoriſcher Roman i zwei Bänden nach Thibeaudeau. Bearbeitet von der Baron von Montenglant, geb. von Cronſtein. 2 Bde. Gotha, 183 (327, 318 S. in 8.)« za 3 tolary ſaſké.

Dne 1. zářj 1359. Welkými deſſtmi rozwodněná Wltawa náramnau w Praze způſobila powodeň. Polowice Starého měſta prý byla ztopena, a woda doſahowala až nad prwnj ſtupeň ſchodů, do koſtela ſw. Mikuláſſe za ſtaroměſtſkým náměſtjm wedaucjch. Prwnj, před rokem na rozkaz Karla IV. započaté práce na ſtawbě welikého nyněgſſjho moſtu na mnoze ſe pokazily, a dřewěný moſt, tehdáž prozatjm na Malau ſtranu wedaucj, wodau docela byl ſtržen a odſazen. Wýſſka wody doſáhla 15 wjd. ſtř. a 3 palce nad obyčegnau mjru.

[1715.] Umřel Ludwjk XIV., král francauſký, po 64letém panowánj, za něhož francauſký národ takowého ſtupně wzdělanoſti a wybrauſſenoſtj doſáhl, že w tom ohledu wſſem oſtatnjm národům za wzor ſlaužiti počjnal, za kteraužto přjčinau také řeč francauſká u wſſech národů ſe rozſſjřila, a oblјbenau býti počala. Sláwa a ſkwěloſt Ludwjka wyznamenáwaly, a wſſak, ačkoliw Francauzi na to pyſſnj, welikoſtj to nazýwali, hiſtorie ho welikým negmenowala. Měl ſice několik králowſkých wlaſtnoſtj, a co ſe týká zewnitřnjho ukazowánj důſtognoſti králowſké, téměř wſſecky. Šťaſtnau náhodau žili pod njm welicj mužowé w ſtátu, w cjrkwi, na bogiſſti i w celém oboru wěd a uměnj. S nimi ſe potkáwal. Neměl ſám nic hrdinſkého na ſobě, ale rozuměl tomu, panowati nad lidmi, genž wůkol něho ſtáli. Nebyl wůdcem, ſotwa že ſe znal we ſproſtém uměnj wálečném, ale wěděl dobře ſi oſwogiti ſláwu wůdců ſwých. Geho dwůr ſtal ſe wzorem pro wſſecky dwory ewropſké, wſſe wztahowalo důſtogně a ſluſſně na krále, co ſtřed weſſkeré ſkwěloſti. W celku prý ſotwa který giný král důſtognoſt ſwa lépe předſtawowal gako on.

[1829.] Započalo ſe gednati w Adrianopoli o mjr me Ruſy a Turky. Car Mikuláš, weda wálku s Turky, zmocn ſe s gedné ſtrany tureckých kragin w Kaukazu, a generál Děb wpadnuw do turecké řjſſe w Ewropě, poſtaupil přes poho Balkán až k Adrianopoli, druhé hlawnj měſto osmanſké, ge ſe mu wzdalo, a od r. 1360, kdež ge ſultán Murad I. b dobyl, žádného nepřjtele nebylo ſpatřilo. Wyſoká porta gſau w neywětſſj tjſni, žádala pokoge, a i oſtatnj ewropſſtj mocná na to doléhali, načež gednánj o mjr bylo zařjzeno. Sultá poſlal dwa plnomocnjky k tomu z Konſtantinopole, a od ruſ wlády přiſſel hrabě Bedřich z Pahlen a generálnj adjutar Aleš Orlow do Adrianopole, kdež nahoře udaného dne konfe rence ſe započaly, a 14. zářj ſſtaſtně ku konci přiſſly, kd uzawřenj mjru podepſáno a ohláſſeno bylo. Náſledkem toh bylo: uſtanowenj nyněgſſjch hranic ruſké řjſſe na gihu, poſtau penj wſſech kaukazſkých kragin od Turkůw, pogiſſtěná wolno obchodu ruſkého po celé turecké řjſſi, wolná plawba ruſkéh loďſtwa z Černého do ſtřednjho moře, w celku weliká záwiſlo ſultána od ruſkého dwora, a uznánj politické nezáwiſloſti Řeck ze ſtrany wyſoké porty.

Z.

Tiskem a wedenjm Janá H. Pospjſſila.

Čjslo 36té

3tí r. běh.

Časopis tento wy-
dáwá se u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
Starém městě, w Ji-
lowé ulici, čjslo 240,
k dostánj gest w
Kněhkladu wydá-
watelowu každý čtwr-
tek po archu, k ně-
muž se we čtrnácti
dnech wždy [illegible]
[illegible] přjloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakouského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštow. ústawech, a
sice za půlletnj před-
platu 2 zl. 12 kr. na
stř., týdennjk tento se
rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

8ho zářj] [1836.

Hagte [illegible]
Před [illegible]
Zhasne [illegible] —
Grácie zplákne.

Fr. Klácel.

L u b o š.

Přišel zpěwec na hrad Luboklad;
Pán ho wěštit o předkowi žádal,
Gak geg zlý duch k zhyralosti bádal,
Gaký posléz polepšil ho pád:
Zpjwat mage wnukům na wýstrahu
Skaumá na waritě zwučných tahů. —

„Práwo prwnj noci, prwotin,
W paupěti drtjwalo giž mrawnost;
Swatá wjra dlauho na ohawnost
Dotjrala, na nezbedný čin;
Luboš kázni nepodal wšak ucha,
Lákánjm ge podal zlého ducha.

Wstaupil k němu Giroš, mladá krew,
„Begowal gsem pod Přemyslem králem" —
Prawj pánu. Těcha w plánj stálém
Ke mně dlela, přjklad wěrných děw!
Ksňatku s nj mi swol: mám wlastnjch statků,
Užiwjmť i djtky, i gich matku.

I rec zeman: „Dostaw djw[illegible]!"
Ženich mu gi wede s dušj bolnau,
Nesmjš gewit mysl nepowolnau.
Nenj neyoličněgšj w wesnici,
Ke kráse gj sice mnoho wadj;
Zachowalost gi wšak mocně wnadj.

Panoš do ložnice dal gi wést.
„Nepřigmu tě wjce, ženich prawj,
Gestli neywyššj tě krásy zbawj."
Rec choť: „Wěř mi, zachowám swau čest!"
Na to zbrogenci, dwě diwých supů,
Chápagj se newinného lupu.

Počne Luboš řečit w ložnici:
„Poddanj mi patřj s tělem, s dušj,
Zpauzeti se ženě nepřislušj;
Sice pykat budeš w trdlici,
Náležjť mi práwo prwnj noci —
Co chceš počjt? wězjš tu w mé moci!"

Zwolá djwka: „Tento hřjšný zwyk
Zakazuge náboženstwj swaté;
Propustiž mě! záměr se ti zmate!
Hrůzný swedu, k nebi gdaucj křik,
Gako o žiwot se budu bránit:
Hleď se, pane, zaufalkyně chránit."

„Gak že pán gsem twůg, se zakljnám,
Že zde z prázdna nepropustjm tebe,
Byť i chránilo tě samo nebe,
Byť i přišel strážný duch twůg sám,
Kořisti si odegmauti nedám;
Braň se gak chceš, pomoci si shledám."

Bránj se choť do unawenj,
Posléz předce swázali gj ruce;
Ai, tu napadlo gj w hrůzné muce
Pustiti se do lichocenj:
Zpomohlať gj oslazená slowa,
Pewná wznikla naděge w nj znowa.

Rozwáže gi. W nj wře mladá krew,
Celá po mstě, po pomoci prahne;
Zhljdne meč, i rychle po něm sáhne;
W krwi ordownjka zchladj hněw,
A ten zařwe — sluha se sem déře,
Děwa zaskočj mu nazpět dwéře.

Ten se počne zbraně djwčj bát;
Saudj z toho, co se dálo posud,
Že ho stegný potkat může osud,
Že mu hrozj také strašný pád:
Hbitě tedy strachem z oken skáče,
Přehlasitě nad pánem swým pláče.

Wyběhne choť wšecka zděšena,
Ženichowi, co se stalo, gewj:
Oba maudré rady dát si newj,
Mysljť, že choť wěrná ztracena,
Že co nešťastnice zagde w morně,
Neugde-li saudu diwotworně.

K lesům pádj: zatjm běžj wše
Pánu k pomoci a snášj léky,
Gewj proti děwě hněw a wzteky;
Luboš sám ge prose k pomstě štwe;
Shluknau se kol něho auřednjci,
Zdaleka i bljzka wšickni strýci.

Choti k Praze obrátili běh,
Zbor ge slidně stále stjhal w patách,
Zaskočenjm gim i cestu zatáh';
Wšak ge osud tenkrát předce střeh',
Až i padnau před wznešenost krále:
„Milost! milost!" wolagjce stále.

Když ge upokogil, zegména
Wšecko gemu s hořkým pláčem wěstj,
Že se chránit chtěla před neřestj;
Ljbagj mu nohy, kolena.
Gewil wládce při tom usmjwánj,
To pak lilo w oba pookřánj.

W tom sem wkročil Lubošůw i strýc,
Řka, co wraucj geho zastupitel:
„Luboš nebyl geště porušitel,
Pomoci wšak nedá se mu wjc;
Djwce sprosté bylo možno splatit,
Maličkost wšak nenj mužstwj ztratit."

Do řeči mu skočil skwělý král:
„Kdo chce užjwati prwnj noci,
Páchat nešlechetnost liché moci,
Dobře mu tak, by se ženy bál
Wám dám na swém panstwj směnau statek,
By wás nepostih' msty lichý zmatek.

Co duch strážný byl tu od nich ctěn;
Škaredil se při tom zastupitel,
Na děwu prý sám se pokušitel
Šklebil, že mu wyrwala tak plen.
Zmizela tak prwnj noci práwa,
Ženské ctnosti nowá wzešla sláwa."

Dozněl zpěw, a pán tu hradu dj:
„Podlé pjsně udělat dám sochu,
Aby newznik' ten pád u ginochů,
Ať wnuk smutné předků skutky wj;
Nebudau-li muži klást w ni ceny,
Hágiti gi budau statné ženy."

Šeb. Hněwkowský

Cesty moge do L***

([illegible] gako w listu 34.)

Milý přjteljčku!

Gakž ti známo, 20. prosince s dwěma dobrými [to]waryšši Brno gsem opustil. Wšak to den sice byl, [l]e parnem překwapujným zdal gsem se býti, [o]da zpočátku na swětě. I bylot tak parno, že wan[k]a moge za půl hodiny samau parau zbělely, a gá [t]o tuj páru ani malau dýmku mezi prsty udržeti, [n]i knoflík u kabatu zapnauti nemohl; nu, giž tedy [wy]ssim wjš, gaké to parno bylo.

Gako studenti, gdauce na swátky domů, mage [m]ez najwyš — gechali gsme s wesselau myslj a pra[w]ým hladem aš dwě hodiny kterýmsi krokem; že pak [gs]me ale trochu ochromlí, w Wyšowce na dobré (?!) [k]ako červené gsme se zastawili, kterauž barwa sa[m]owské wlastnosti geho dobře zakryla. Gjdel bylo [w]růza dle kuchyňské cedulky (čili tak nazwaného [„S]peisezettel" — toho powěstného oznamowatele gjdel) [do]stanj; ale na požadanj toho neb onoho gjdla [ka]ždý mi s litostj prawenо, že už nenj, že práwě [w]yšlo, gesstо tu giž aš pět bestů bylo, a takto až [n]a „Bierfleisch" přisslo, což owssem pochautka byla, [p]oněwadž nic giného k dostánj nebylo.

Ale co sstěstj nechce? Tělu gsme arci wybraný[m]i pamlsky poslaužiti nemohli, za to wssak duch náš [p]okrmem angelským se nakrmil. Sessli gsme se w [ho]spaci s gedným panem filosofem z ústawu w ***. [A] ten to znal! Gakoby bičem mrskal, wždy na otáz[ku]: „Gak daleko w tom neb onom předmětu we sskole [p]okročilo," čjslo paragrafu udati wěděl. Podiwné [a]rci bylo, že tolik čjsel si pamatowati může, ale [k]dyž práwě gsem si pak wywětlil, proč, a gak wěci [ty] poslednégi profesor přednássel, zcela nic newěděl. [N]enj-liž on učený člowjček, který mnoho knih přečetl, [a] předce newěděl, o čem gednaly? U takowých gest [p]rawdiwé bezhlawého přjslowj: „Non timeo unius libri [le]ctorem!"

Wychwalowal též onen pan filosof swobodu swé[ho] [u]čenj, wychlaubage se, že zwačka každý den we [sko]le — (i co prawjm, toť gest crimen laesae studiosi[tat]is) — w kollegium býwá, že nepposlednégssi „banky" — [neb]oť němčinau zapáchage, „Stelze Weisi" tak gmeno[wa]ll — rozlámané gsau, že tam ani sedět giž pojedě[nu] nelze.

Prawda, wyprossenjho přednásšowánj o swobodě gsem nabyl. Prawdy takowé mudrcowé neměli [illegible], co chtěgj? neb prostý študentik, [illegible] nepřítel [illegible], [illegible] z tohoto pauhé nenawidj. neb, gak se [illegible] „[illegible] den Teufel [illegible] vermachen," t. g. [illegible] gim wěčné chce, mnohý nato [illegible].

[illegible] nowé a prawé o swobodě panů mudrců ***[illegible], i nowých měl o pořtu para[illegible] gisam, když gsem se [illegible]. Kuchyně [illegible] gsem se do „Zlaté Husy" dostal, [illegible] gsem i do saudruhy hlásku a nohám howěti chtěl.

[illegible] gsme tam pana učitele z T** ([illegible] „[illegible]" gak gey gmenowal pan hospodský.) Člowjček byl ot[illegible], ze sskole [illegible] [illegible] [illegible], a mluwil něco také [illegible], [illegible] [illegible] pohrdán. Mezi ginými řekl swau [illegible] a [illegible] děti gemu swěřených wychowáwati, i po[illegible], gakoby při tom [illegible] [illegible], tak: „[illegible] penjz toliko na mesto [illegible], [illegible] gsem si sám nařezal, gelikož parkaně na pastwě [illegible] [illegible], a tým [illegible] wssecko [illegible] gim do hlawy [illegible], aneb, což gedno, ginym autem wtlaukám. [illegible] tom ale také se najjjm, nalogi a nasiljm, až mě hrdlo bolj; neb zagiste na 40 krokú ot [illegible] lze mě slysseti; nebot wjm, že si děti mnohem lépe wssecko pamatugi, když se gim to, gak se giž od [illegible] řjká, dwěma smysslema žene do pamětí wessla; gessto cit a sluch porosel wžby wjce pochopj než gedenkaždý zwlásstě. A gáibych zagisté gessté wjc dětj na dobrau cestu přiwedl, kdybych gen wětssj sjly na dussi i na těle měl, ale že [illegible] bramborů žádný pojjmat nezlaussnul ani [illegible], a na libru masa každý den nemám; i tím by tedy nebyl, kdybych zestonal, a spassitelné učenj dětem wjce wtlaukáwal."

I domnjwal se milý pan učitel, že mi něco nowého powjdá, ale gá sam to giž dáwno často wydjwal, i zkussil, gak člowěk netnau mnohau uměnj nabýwá; a gakž ten neb onen na wenku učitel nauzi a bjdu trpí, zwlásstě kdež od obce záwisj, a ta wětssj starosť o dobytek než o děti má, wjce pastucha než učitele ctj. — A co diwno? wždyť pak sedlák děti žiwiti musj, nemage od nich žádného užitku, ale krawu krmj, aby mu danau potrawu dwoj- i trognásobně oplatila. Nedjwjm se, že to tak gde; nedim se tedy i ty, přjteli, neboť štrůměk až si roste gak roste, zrowna neb křiwě, owoce předce nese; člowěk ale aby kůl wždy u sebe stáli měl, má-li růsti zrowna.

Takowýmito myſſlénkami ſe zabýwage, celý mrzutý, požádal gſem pana hoſpodſkého o dobrého koně, aby mne do L** zawezl. J dal nám koně co ſſpanělſký real, práwě gako Don Quixota Rocinante. To byla gizda na kopec! ſlezti gſme muſeli, wůz tlačiti a koně táhnauti, magice péči o ſwé břicho a ſwůg chřtán; neb oč giného člowěk na tom milém ſwětě ſtarati ſe má? ſnad že o wědomoſti; co gſau ty platné? leda že nám oſtřegſſích brejlj podagi a oči pokazj. Snad že o uměloſti? co pak geſt mi platná práce umělecká — ta mi ani hlad, ani žjžeň nezažene. — —

Bjdně gſme ſe do Březowé*) dotáhli, kdež práwě pan „felčar" (aſpoň tak gmenowán býti chtěl) ſwé řemeſlo — ba, co prawjm? — ſwoge uměnj prowozowal. Ecce spectaculum viro dignum! Tu ſeděl, co panownjk něgaký na ſtolci, w kožichu huňatém wozka; že do třjdy tak nazwaných ſtreycců**) nepatřil, wětſſj ucta ſe mu wzdáwati měla, ačkoliw ſurowoſt ſtreyců podržel. Po kožichu winul ſe ne bělegſſj nad wonuce potrhaný ſerwitek, gimžto ſi wozka po oholenj bradu utjrati měl, neb aby ſe před ſſpinawau kapkau kožich uchránil. W lewé ruce držel ſwjcen — gako onen jeruzalemſký — s hořjcj ſwjčkau (gelikož wečer bylo); aby pan operator holič při amputowánj wauſů hlaub nezagjžděl, nežli ſluſſj a patřj, a takž o powěſt nepřiſſel, kterau mnoholetým žil pauſſtěnjm, pigawek přiwěſſowánjm, zubů trhánjm, receptů pro běhawku pſánjm a t. d. ſi wydobyl. Také ozdobně, učeně a wzdělaně mluwil, ku př. „Lieber Tachter, mache das affene Thar zu," až milo k poſlauchánj!

Po této operacj zwláſſtě howořil něgaký lazebnjk — gak z řeči gſem ſaudil — s giſtým panem Křápalem ze Sk**, mužjčkem malé poſtawy, s twářemi nadutými, laločkem přes obogek okolo krku wiſicjm gako hezké kozj wemeno, břjſſkem gako krkonoſſké hory nad zem čeſkau wywýſſeným, krátkýma nožkama, takže ſkoro tak ſſiroký gak wyſoký byl. J howořil pořád tento neženatý p. Křápal o přjgmech, gakby ſe dobrým způſobem zwětſſily, práce ale ubýwalo, poněwadž po obětjch a ſwěcenj ſwátků pana Bachuſa mnoho zaneprázdněnj mjwal. — Rozmlauwal pak o rozličných nemocech — — ale pan felčar ſám málo od- powjdal, a ty nemoce wyſwětlowati nechtěl, c kládage gich wyſwětlenj na čas pohodlněgſſj — ſ ažby ſe do knihy podjwal, gakž tam někteřj l utrhačnj řjkali. —

*) Březowá, německy Brühſau (t. g. opařená ſwině) gako řjkáwagj, že ku př. Německý Brod tolik, co Deutſches Brod.

**) Streycowé ſlowau na ſilnici wjdenſſké wozkowé, kteřj gen gednoho koně magj, a w hoſpodě ničeho neutratj.

Toto wſſecko gſme widěli a ſlyſſeli dne 20. p ſince. S Bohem!

E. Krátký.

Smutek zpěwcůw.

Když wetché na duby hljdám, hlawy gimž plechatj g
Tu sladká trudnost prsa mi obklopuge.
Mysljm sobě, milých w těch stjnech druhdy welebnj
Pěwci wlasti milé se prochodjc kochali.
Teď surowá noha poswátnau šlape zem tu, a řjdké
Giž zůstatky dědů pod břemenem wzdychagj.
Nawracuge z cizotin se pěwec lesnj w krage garnj
Swau naleză rodinu, slauchage swých hlaholy.
Zdažby swých poznal Daniel mluwu přigda do wlasti
Zdažby swau poznal wlast milenau nade wše?
Tuť slza ráda z očj kane, obětowána bolesti,
I ptám Féba se, gak dlauho kanauti bude?
Ach gsauť, kdož z dáwného se wyrwawše sna proci
Než zpěw gich samotám pěn, gako wod gečenj.
Zdaž dlauhé noci gitro se rozwine někdy, a pjsně
Zawznj usty pěny, kými okauzlel Lumjr?

Fr. Koč

Blahoſti kněhkupecké.

(Několik ſcen dle žiwota.)

[Dokončenj.]

II.

J geť to gakýſi zwláſſtnj pocit, kterýž uſty l ſkými ani wyſlowiti ſe nedá — onen pocit, který člowěka, w kněhoſkladu ſedjcjho, progjmá!

Mnohýby myſlil, že ſezenj w kněhoſkladu nic ného neobnáſſj, nežli ſezenj doma, mezi čtyrmi ſtěn mi, o ſamotě, w chladu; ale chyba láwky! — ſez w kněhoſkladu rowná ſe wſſj měrau ljbeznému ſezenj dobrého kwaſu, u milého děwčete, mezi přátely, g nás welebj a půwodem ſſtěſtj ſwého nazýwagj.

Hle, gak ſkrauſſeně na mne wſſickni ti páni h dj! Ti páni mudrcowé, páni bágnjci, páni hiſtorikow

páni nowelliště — a gak se wšickni gmenugj, genžto ducha swého w těchto sstrjjch na odbyt wyslaňugj! — J cožby wedle gich sláwa a gich žiwot byl, kdyby mne nebylo? — Prosjm, to si laskawě předklejte račte, drazj pánowé, a neizprawedliwé waše zanewřenj na plémě knihkupecké gako pára zmizj; i zmizj waše marná, přičiněnjm a zásluhami gjných zbuzená záwist, a co gediný majitel a rozšjřowatel ctěwiny slauti bude knihkupec.

A přecházege po krámci, rozličné sám s sebau gsem rozmlauwal. Co gsem rozmlauwal —? Slowa newjm, a gelikož mi prawda historická nadewšecko gde, gina slowa zmysliti nemjnjm, a byt i k poctám dobře slušela, genžto se tenkrát we mně zmáhaly.

Poslednj z nich byla tušjm mrzutost; neboť aj dosawade nebyl žádný zawadil, gak čtitel můg tjkawal; a giž giž bege se, že budu musseti s prázdnýma rukama před přátele wystaupiti, začal gsem počjnati wzdychati: „Knihkupcem býti kletba dewatenáctého stoletj gest; — ale ai! — scena se změnila.

III.

Diwadlo: knihkupecký sklad.

WÝSTUP PRWNJ.

Gá a Wenkowan w kratkých gelenicjch, otřeném plássti — na hlawě ssirák.

Gá. Čehobyste rád, kragane?

Wenkowan (mlče, po knihách se kolem ohljžj.)

Gá. Rádbyste snad něco ke čtenj?

Wenkowan (pořád se giště we hlawu tole.) Nu — ano — třeba — něco ke čtenj! — Něco o zwjřatech —

Gá (radostně nad brzkým prodagem „Ptáčkůw a Spewcůw" přjrodopis přinássjm.) Tu máte dwě wýborné wěci, pantáto!

Wenkowan (prohljžj — slabikuge — wrtj hlawau.) Hm — hm — nenj herbář k dostánj?

Gá (nedage se odstrassiti, „Wenkowského lékaře," „Rozumného hospodáře" a „o sstěpařstwj" přinássjm.) Tyhle wám co neylepssj rady poskytnau.

Wenkowan (opět prohljžj — a listy drmolj.) Ge w tom také něco k smjchu?

Gá (chuť k smjchu předwjdage.) Tu máme zas wesele powjdačky — tuhle „Přástewnici — zakletého čerta" —

Wenkowan. Aj pohrubě; — páčby to rád wšecko pohromadě měl. Zachowey Pánbůh!

(wrátj se ke dweřj)

Gá (nemile, mjmowolně se na prodag i na kupowánj zlobil, neb smál — za ussima se ssrábu.)

WÝSTUP DRUHÝ.

Gá a Djwka w hedbáwném klobauku.

Gá (tu malau pozornau Sklonu, a takže wjdo, gak s pessikau Cásau pomlauwá.) — Unterthänigster! Was stehet zu Geboth, mein Fräulein?

Djwka. Ich möchte gerne zum Namenstage meiner Freundin etwas von Gedichten kaufen — aber böhmische Produkte.

Gá (s welikau radostj.) Alle böhmische Gedichte?

Djwka. Ja; — meine Freundin — es ist ein Landmädchen — hat ein entsetzliches Attachement für das Böhmische.

Gá. O, ich weiß — es gibt schon solche Närrchen.

Djwka. Die Gedichte müßten aber so recht — schmachtend seyn. Haben sie das im Böhmischen?

Gá. O, ich versichere, mein Fräulein! — — Schmachtendes haben wir unsinnig viel im Böhmischen.

Djwka. Schön. Am liebsten wären mir Sachen von Damenhand. Haben sie vielleicht etwas von der Nina Kollar? Von der phantasirt das Mädchen, daß es ein wahrer Spektakel ist.

Gá (s chutj do práce.) Damit kann ich eben nicht aufwarten. Hier habe ich aber etwas Neues, was ihre werthe Freundin besonders interessiren dürfte. (z kapsy wytáhnu Máchůw „Máj" na zeleném papjře)

Djwka. Das sieht gut aus. (ačkoliw ani slowa nerozumjc, giž přečjtá — mně poměnj; — gak wjmi naswné.) Etwas ökonomisches findet man darin nicht?

Gá (wesele.) Nein; es ist ein pures Gedicht — ohne Ökonomie.

Djwka. Schade! Der Vater meiner Freundin ist ein schrecklicher Ökonom; sie liest nur hinter seinem Rücken: wenn aber etwas Ökonomie darin wäre — ich werde mich noch anderswo anfragen. Sie entschuldigen —! (poklonu — a sstusy ze dweřj)

Gá (za nj.) Es was mir ein besonderes Vergnügen — (samoten) J aby tě —!! (wssickni čerti

motam přecházege) Což ge dnes prwnjho aprile? — Ubozj kněhkupci, tak-li se wám wssem o prwnjm — i po prwnjm mági wede! Pjsseme, ale žádný ani nezawadj; a wssak musegi zawaditi — brzo si pomůžeme!

IV.

Druhého máge — gitřnjho máge — napsal gsem takto přátelům swým:

Kněhkupcem býti kletba dewatenáctého stoletj gest! — Stogjt pak psáno: „Pomoz, kam ruka dostačj!" — A hle, bratře! Gá mám přjtele, a přjtel můg gest kněhkupcem, a protož také stjžen kletbau dewatenáctého stoletj. Gá pak bych rád wyplnil, co psáno stogj; ale ruka moge nepostačuge, a protož prosjm wás, bratřj, genž také wjte, co psáno gest — abyste mi půgčili ruce aneb aspoň prsty swé, abychom wespolek pomohli muži, genž gest we kletbě dewatenáctého stoletj.

Shledal gsem wssak, že ginak přjteli nepomůžeme, nežli sepsánjm knihy, o nižby se lidé, dle slow geho, trhali. Nebogte se, že to něco welmi těžkého. Nenj-li wám protimyslné, že se magj lidé trhati: pomyslete gen, pro koho gindy psáwáte, a pro koho se nynj péra chopjte; gindy celému národu k wědomostem, swětlu a zisku pomáháte, nynj kolikq gedinému člowěku břemeno žiwota wezdegssjho ulehčiti se uwolugete. Nu, a mnoha pánům předce obtjžněgi slaužiti než gednomu! — Gakže?

Ale aby se lidé o to trhali? Musjmeť lůg i bezinky naljknauti; musjmeť o tom psáti, co se lidu týká, genžto se má o knihu trhati. J dotkněme se tedy každé stránky geho žiwota; wywoleyme z hrobu minulost, doličugme žiwau přjtomnost, a wypodobňugme naděgi w budaucnost; odhalugme geho poklady i geho chudobu; nawsstěwugme paláce a chyše, prohledeyme gezera a háge, pozdrawugme umělce a rolnjka, wyobrazme ginocha a djwku, gegich hněwy, gegich žaly, gegich lásky, gegich bolesti, blahoslawme reka, proklјneyme zrádu — wypráwugme si domácj powěsti a nasse pjsně zpjweyme! Kdo gsi co kutěsse a posile národu swého wyskaumal, kdo co k oswětě a oblaženj kraganů swých powědjti umjš: aita! — — chutě se tjm na swětlo wytasiž!!

Maudrému prý napowěz! — Poklonu wám tedy, páni bratřj, wespolek činjm — a hned umlknu. Deyž Bůh, abyste mi byli porozuměli, a přjteli mému, kněhkupci, k prospěchu byli. J. K. T.

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Gednánj sedmé.

Mrkwička se po třetj zamiluge — snad proto, aby gen starému přjslowj: „Do třetice wsseho dobrého," wěren zůstal. Potagmo můžeme wssak laskawé čtenárstwo ubezpečiti, že pan Mrkwička při celé té zamilowané historii na ono přjslowj ani nepomyslil a wlastně ani pomysliti nechtěl. Byť by se ale i člowěk w takowýchto připadnostech dosti silnau a pewnau wůlj obhradil, potutelný klučina Milek předce dosti často do pewnosti t. g. do srdce buďto lstj aneb autokem se dostane, což také owssem diwno nenj, gelikož křjdla má a tjm způsobem snadno hradby přeljtne. Tak se dělo i panu Mrkwičkowi, ačkoliw podruhé giž oklamán byw, pewně, welmi pewně si předewzal, dewaterau hradbau srdce swé obhraditi. Člowěk wssak mjnj a t. d. gest staré přjslowj, a tak gako staré módy často zas do módy přicházjwagj, takž i také toto staré přjslowj u něho se obnowilo čili potwrdilo. — Kdož ale za to může, že, když gednau domů přissel a wyložiw se z okna, o marnosti swěta přemeyssel, práwě w hořegssjm poschodj hlas djwčj zawzněl a geho před časy urobenau, taužebným wzdycháním přeplněnau báseň zpjwal? Toť mu srdce předc proniknauti muselo! On ale, ačkoli zpěw tento silně srdcem geho pohnul, předce gesstě necitelným kamenem zůstal, a to sice za tau gednoduchau přjčinau, poněwadž ljbezné ony zwuky ženským chřtánkem wybjhaly, a gemu krásná pleť w tento čas práwě nad mjru protiwna byla. Kdož by ale i na dalssj čas ljbeznému zpěwu, zpěwu ženskému wzdorowal? Nebožtjk Orfeus zpěwy swými i necitelným kamenjm, a náš Lumjr prý kdysi kdesi celým Wyssehradem pohnul. Mimo to slyssel pan Mrkwička swau wlastnj báseň; bylo-liž tedy diwu, že se mu ku konci pjsně srdce giž pohybowati, ano i poněkud měknauti počalo? A což potom, když po skončené geho pjsni djwka odpowěd wraucně milugicj milenky zpjwati počala? Ssťěstj bylo, že giž po prwnj sstrofě umlkla. „Tintiliwantili!" zamumlal Mrkwička, a aby znepokogené srdce do pořádku přiwedl, sednul si na kanape, wzal knihu do ruky a — usnul. O čem snil, až podnes nikdo newj. — Druhého dne seděl giž opět wssecek studený u stolu a psal. Tu přigde z hořegssjho poschodj služka, wyřjdj od slečny zdwořilé pozdrawenj, položj mu na stůl složený papjr a odegde.

Pan Mrkwička zblednul a dlauho přemeyssel, co počjti; má-li totiž papjr rozewřjti, čili nic. Konečně předce papjr rozewře a — kdožby to dosti hodnými slowy popsal, co spatřj? — báseň, báseň, kteraužto wčera djwka co odpowěd

na geho báſeň zpíwati počala; při báſni pak ležel i tiſkopis, na líſtku napſaná proſba, aby pan Mikwitka prwnj tuto báſničku pokud poopravili ráčil. To ovšem [illegible] ti nemohl, a když báſeň přečetl, bylo lépe geho rozkaly tak přeplněno, že ſlowo kaſdnu gako u wytržený s uplenoma na báſeň zrakoma ſtáti zůſtal. A než ſem tu wypomato, milowal pan Mikwitka gij co nemocnégi ſlečnau Julii. Blažeňmi ſpolu mluwili, w báſních ſi wěrnau láſku přiſahali, a když po negakém čaſe Julie s otcem do kraje ogeti měla, ponechali ausně ſpolu promluwili, wěrnau láſku a wěrnoſt obapolně ſobě ſlibugíce, při čemž nezapomenuli milý a wěrný ſtwořitel hwězdy za ſwědky uči. [illegible] přiſahy ſi wzíti a přiſahu wřelým a dlauhotrwagícím políbenjm potwrditi.

Mikwitkowe tauženj a wzdychánj neize popſati. —

Po ſeſti nedělích ſe Julie wrátila. Mikwitka gi pozdrawil s neſmírnau radoſtj wítage, potká gi na ſchodech, s nj otec a mladého pána. „A — pan Mikwitka!" zwolá Julie, a obrátíc ſe k mladému panu, s úſměchem prawj: „Widíš, mužíčku, tento pán geſt onen báſník, o němžto giem ti rowidawala." — „Mužíčku!" zwolá Mikwitka přemrtwým hlaſem — a když opět ſmyſlu nabyl, nebylo giž ani žiwé duſſe na ſchodech, takže celý ten wýgew za pauhý ſen měl. Po malé chwili ſe ale o hrozné ſkutečnoſti přeſwědčil a u welikém pohnutj a welmi bolestně zwolal: „Tintiliwantili!"

[Pokračowánj.]

Dennj kronika.

Wyſſlat t. r. w Paříži kniha: »Shodnoſt řečj w Ewropě a Indii, aneb naučná kniha hlawnjch řečj: římſkých (latinſké, wlaſké, francauzſké, ſſpanělſké), německých, ſlowanſkých a celtických, porownaných mezi ſebau a gazykem ſanſkritſkým, s pokuſem wětšjho opiſu,« od Eichhoffa pod tjmto názwem: »Parallèle des langues de l'Europe et de l'Inde, ou Étude des principales langues romanes, germaniques, slavonnes et celtiques comparées entre elles et à la langue sanscrite, avec un essai de transcription générale. Par F. G. Eichhoff, docteur ès-lettres, bibliothécaire de S. M. la reine des Français. Paris, 1836,« 65 archů we wel. 4. za 30 franků. Poſudek wyšſel od Garcina de Tassy, přeložen w »Blätter der Börſenb. 1836, 9. Juli« a uweden w literarnjm čaſopiſe: »Literäriſche Zeitung in Berlin, vom 3. Auguſt 1836« takto: »Pan Eichhoff podáwá nám w této knize negen wýſledky powſſednjch wěd, gichžto giný dosawadnjm bádánjm o příbuznoſti indických a ewropeyſkých řečj došlo, ale i ſwá ſkaumánj we ſwé dčauli a wracené práci. W tomto obrazném přehledu předſtawugi ſe indo-germanſké aneb [illegible] indoewropſké řeči gako rozwětwugjcj ſe potůčky, kteréžto wſſecky od gednoho [illegible] ſanſkritu, wycházegj. — W úwodu [illegible] tohoto ſpiſu [illegible], ješto obecně [illegible] wolenj řeči a gich dělenj. Potom obrá ſe zpráwau indo-ewropſkým oddílem, zwláštní předmět a obſah tohoto ſpiſu [illegible]. [illegible] romanſké, germanſké, ſlowanſké [illegible] a celtické gazyky. — Druhý díl obſahuge rozwrženj ſkladů a ſlowů. W dodawku [illegible] rozkladů [illegible] hlawnjch řečj na ſwětě. — Třetj díl zawjrá srownáwagjcj ſlownjk. Pan E. rozwrhl ſlowa we 3 třídy: w čáſtky (particules), gména (nomina) a ſlowesa (verba), a we 3 knihách aneb oddílech o nich pogednal. — Po tom ſlownjku náſleduge srownáwagjcj mluwnice, čili čtwrtý díl, ſlowozpytem nezagjmawěgšj. Zde ſe podáwá ſkamba [illegible] a [illegible] rozličných gazyků, gichžto porownánjm kniha tato ſe zanáší. — Ačkoli kryti nemůžeme, že ſe w tomto ſpiſu ſlowozpytowý (etymologický) některé, gelikož mjſtečné, opakowánj nenacházj: předce práci Eichhoffowu za dobrau uzawjráme, a we ſpiſowateli důkladnoſt, wſſeſtrannau učenoſt, a též ſnaživý wtip ſpatřugeme; ano i [illegible] ſe nám negen tím, kterýž ſe ſlowozpytem a rozwodem zaměstnáwagi, alebrž i těm, gení wčinadné bádánjm a obráze[illegible], wtipným hlawám lahodjcj, rozhodnauti ſe ſnažj.«

Módy z Paříže. Oprawené ſlaupky p. Cazala bez robů a zpruzin náležegj do druhu ſalowých wynálezů, které milowniků módy blažnowſkimi zamádigi. Šátky zwané marana, negnowěgšj módy za přjčinau ſwé lehkoſti a teploty welmi byly wáženy po celé léto, nadto tak zwláštnj geſt na nich kresba a kreſlenj, že ſe ſmrtelné oděw nedagi. — Pro muže ſlauží za wzor módy nedáwno do Museum přiwezená opice orangutang. Mnohýkrát modnjků chodj ſe, kteřj w obledu ſtrižní a holenj brady té opici podobnými ſe ſtáti uſilugi. Na podowu, že to ſtwořenj welký wplyw má na nywěgšj módy. — Již i w Praze ſalowých opičáků dosti ſe nacházj; a bychom newěděli, kdo té módy přijíma, tedy by nám giž pauhý pohled na tyto modaře powěděl, co ſobě za wzor wzali. Tím wíce k podiwenj, že negenom ta opice wplyw na lidſtwo má, ale naopak i ſwět, zwláſſtě tak nazwaný krásný, welmi a ſice zcela po francauzſké módě na ni auſinkuge. Jedná paní tohoto rozbláznění krásy, přiſſla nedáwno do parku w Paříži uwidět oran

ğutana. Sotwa že se zwjřeti přibljžila, i hned wytrhlo gj pytljček se ssátkem, a s takowým odporem ho bránilo, že nebylo možná mu ho wzjti. Od té doby chowá ten ssátek gako nějaký talisman, bawj se njm, ba ani dotknauti se ho nikomu nedá. — Který z maljřů mohlby tu scenu wystawiti w obraze takowého způsobu, gako Roqueplana lew zamilowaný!

Eustache! — W Pařjži ho znali co maljře, hudebnjka a básnjka. On z wlastnj zábawy psal do žurnálu, milkowal se s krásnými panićkami, měl 20000 ljrů ročnjho přjgmu, koně, kočáry — i bylté ginak duchem nadaný. To wssecko ale netrwalo na wěky. Gednoho dne bylo wssecko prohráno, prodluženo, ztraceno. S domem swým se musel rozlaučiti, a nic mu nezbylo, než naděge. Po třech měsjcjch na to zemřel Eustache — nikoli wssak hladem, nýbrž poněwadž strach před hladem dostáwal. Byltě si celau swogi mohowitost přepočetl a tu shledal, že denně asi 2 kreycary na wýžiwu má. Ale co nynj počjti, aby se wsselikým potřebám žiwota wyhowělo? — Gakž on to byl učinil, při smrti přjteli swému swěřil, s tau prosbau, aby to swětu oznámil. — Každého dne totiž wkročil Eustache se swými kreycary, o dwau hodinách zpoledne, do kawjrny w ulici du Roule; nad něg nebylo tam sprawněgssiho hosta i platitele. Nikdy nic ne požádal; tamť giž wěděli, co žádá: skleničku likéru, lahwici wody a něgaké nowiny. A nynj bylo hodno naň se djwati, gakž on kolem několik malých sskatulek wysklopil, do nichžto sklepnjci mauky s chlebowé kůry osskrabugj, aby hráči w domino mramorowé stoly čim posypati měli. Z této mauky a z wody udělal si pak Eustache těsto, gež gakoby pamlsku držjw okusil, a pak wysrkal. — Tak wedl Eustache žiwot gesstě celý měsjc.

Čjnská zaupl nost. Gistý Angličan, chtě mjti porcelánowé nádobj stolnj dle zwlásstnjho wzoru, poslal ukázku do Čjny s tjm doloženjm, aby se wesskeré nádobj zrowna podlé wzoru utwořilo. Na nesstěstj uzřeli Čjnowé na zaslané ukázce malý puk, a tudy se stalo, že Angličan, když objednané stolnj nádobj obdržel, na každém kausku wěrně napodobený puk nalezl.

Aumrtj. S bolestným citem zdělugeme čtitelům wlasti a gegj miláčků truchliwau zpráwu, že se náš horliwý a přičinliwý p. Vincencius Zahradnjk s wlastj wezdegssj na wěky rozlaučil.

—np—

Dne 8. zářj 1723. Alžběta Kristina, choť cjsaře a krále Karla VI., byla w Praze na králowstwj české korunowána. Slawnost tato následowala dne třetjho po korunowaci krále Karla VI.; hned ráno od 6té k 7mé hodině oznamowaly slawné zwuky welkého zámeckého zwonu wssekerým pražským městům důležitost dnessnjho dne; cjs. tém hraběte Sickingen, dwě eskadrony kyrysnjků temu Karaffa, a ozbrogené měsstanstwo pražské rozestawili se na král. hradě po wykázaných swých mjstech. O 9ti hodinách odebral se cjsař s cjsařownau u slawném průwodu od hlawnjch schodů okolo hradnj strážnice (která tehdáž asi na té straně k nyněgssimu prássnjmu mostu stála) přes oba hradebnj dwory do hlawnjho chrámu sw. Wita, před njmž přes něgaký přjkop dřewěný most se nacházel, k té slawnosti bjlým a čerweným suknem potažený. Když průwod tento ssel, stálo po obau stranách 14 kompanij měsstanských, zwony hlawnjho chrámu se zwonilo, a až na makowici wěže praporcem se wálo. Cjsař w cjsařském oděwu, mage cjsařskau korunu na hlawě a řetěz řádu zlatého rauna okolo krku, wedl cjsařownu též skwostně oblečenau pod nebesami do chrámu. Když přissło k hlawnj době, představil manželku swau arcibiskupowi, aby gi požehnal a pak korunowal, načež sw. olegem pomazána, a od arcibiskupa pražského (Ferdinanda hraběte Khünburga) abatysse od sw. Gjřj (Isidory Konstancie Raudnické z Březnic), pak od neywyžssjho purkrabj (Jana Josefa hraběte z Wrtby) korunowána byla. Následowalo slawné Te Deum laudamus, wýstřely z malé zbraně na hradě rozestawených měsstanů a wogska, gakož i z hrubých kusů na hradbách wůkol celého města, a wssemi zwony pražskými se zwonilo. Mladá arcikněžna Maria Teresia, potomnj cjsařowna, gakož i gegj mladssj sestra Maria Anna a arcikněžna Maria Josefa této slawnosti tehdáž w cjsařském oratorium přjtomny byly. We 3/4 na 11tau hod. byl konec, a cjsař s cjsařownau odebral se do zemské sněmowny, odtud pak we 1/4 hod. po poledni k tabuli do welkého Wladislawského sálu, ku kteréž i kardinál a biskup olomucký Wolfgang Schrattenbach, papežský nuntius, benátský wyslanec a arcibiskup pražský pozwáni byli. Obděl sálu toho bylo gesstě obyčegných 12 tabul manželek neywyžssjch zemských úřednjků. K wečeru pak byla welká úprawa u dworu, a we sspanělském sále při zwuku ljbezné hudby se wečeřelo.

[1764.] Narodil se we Florencii Luigi Cherubini, geden z neywýtečněgssjch skladatelů hudebnjch neynowěgssjho wěku. Giž we swém 18tém roku složil swau prwnj zpěwohru »Adriano in Siria,« na kterauž následowala r. 1784 w Mantowě druhá »Alessandro nell' Indie,« pak w Turinu r. 1788 »Ifigenia in Aulide,« kteréžto práce mu welikau zjskaly powěst. Do Pařjže powolán, složil tam opery: »Demophoon, Lodoiska a Medea,« neyslawněgssjho wjtězstwj ale dosáhl zpěwohrau pod názwem: »Les deux journées,« kteráž giž i u nás pod gménem: »Wodař« českým přátelům hudby a zpěwu mnohokráte w diwadle srdečnau způsobila radost. Také w kostelnj hudbě slawně wynikl; we wssech geho pracech wane čistá harmonie, sjla a pewná, stálá powaha, k němu wždy s libostj naklonj se ucho, přesycené sladkostmi nowěgssjch wlaských komponistů.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 37té. | 3. r. běh.

Časopis tento wy-
dáwá se u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
Starém městě, w lí-
ňowé ulici, čjslo 946,
k dostánj gest w
skladu wydawatelowu každý čtwr-
tek po archu, k ně-
mužto se we čtrnácti
dnech wždy geště
archowá přjloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského mocnář-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
sice za půlletnj před-
platkem zl. 12 kr. na
stř., týdenně tento se
rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

15ho zářj] [1836.

Sám (přede) neyraděg se s harfau bawjm,
Howě smutku w stinné křowině;
Nebo Twůrce w swaté hrůze ctjm
Při wečernj tjšině.

Fr. Čelakowský.

Procházka w saumraku.

1.

Šerý saumrak z hágů kyne,
Dokonáwá dennj hluk;
Dolinami gih se wine,
Gihem zwonků libozwuk.

Spěchámť wen, kde peruť geho
Wznášj se nad lučiny;
K lesku wěnce brunatného
Zwe mne obraz widiny.

Ano, chci w ten obraz swatý
Geště gednau z dálky zřjt,
A, co wěnec onen zlatý,
Po kragi dwau swětů snjt.

2.

Na obloze w střjbrolesku
Hwězdy se rozněcugj,
Zastjněnau nebes wýši
Zářj swau oswěcugj.

Pjsmenyť to mluwy tagné,
Mluwy newyzpytané,
Wěčné prawdy skrýwagjcj;
Ale posud nečtené!

Tagenstwj ta kdoby zgewil,
Toho darmo hledá zem;
Kdo wšak tam ge slawně napsal —
Neywětšjm byl mudrcem!

3.

Gak se chwěgj tauhoplně
Ty kwětinky leskawé!
Gak se mjsj w šumot gegich
Libé dechy hágowé!

Tam swé tagno řjčka siná
Chowá w dutých hlubinách,
Pokrag nj pestré kwjtj
W hugných pluge trawinách.

A wto kwjtj čarokrásné —
Kdož w ně s citem nezraňj!
Kdo w ty wnady oblíknul ge —
Básnjk ten byl neywětšj!

4.

Giž pozemské twory wšechny
W mlhowý se záwog krygj,
Gen zde onde mezi mrakem
Matné geště záře žigj.

Saumrak giž se k zemi schyjwá,
Wše, co drahým člowěku ge:
Med radosti, blaho žitj —
Mocně srdce donikuge.

Ach, to wšecko nepodáwá
Poklidu mi žádaného;
Wjc než radost, nežli žitj
Hledá tauha srdce mého!

5.

Šedá skála k nebi strmj,
Nade skalau saumrak wlage,
Ze saumraku wjžka zjrá,
Pradáwná to stráha krage.

Když gsau z dálky w diwé bauři
S blěskotem se chmury hnaly:
Žalostiwé zwonků tóny
Z wjžky w okol zalétaly.

Tichý wečer když zlehaunka
W zlaté raucho hory skrýwal:
Zbožný hlas té panny skalnj
Hlasů tworce oslawjwal. —

Pusta nynj wjžka stogj,
W nj se zwonky nehaupagj;
Wrány gen obletugjcj
W saumraku tam stonáwagj.

O, mé srdce! bolné srdce!
Tys též gindy žalowalo,
Zwukem hlasným, trudogewným
Saumraku si stěžowalo.

Nynj ranau oněmělé
Zpěwu, lásky si newšjmáš! —
Proč, ach proč, co ony zwonky,
W mrtwém lůžku wěčně držjmáš?

6.

Wšude ticho, wšude kogno!
A ti, genž se milugj,
W saumraku swé swaté sliby
Poljbenjm wěncugj.

K tomu mladé ptactwo šeptá,
Aneb hág si zašumj;
Mladé ptactwo, listj háge
Slibům lásky rozumj.

Wšude ticho, wšude kogno!
Gá pak wšeho neytiššj,
Samoten gsa, šerem blaudjm —
Pláč můg nikdo neslyšj!

7.

Poslednj wy slunce zhledy,
Mé wy geště slasti zdroge!
Žádný wás tak neoželj,
Gako citné srdce moge!

Ach! i w něm, i w něm též dautná
Poslednj giž giskra žitj;
Leč, gak wy se dotknete gj —
U plamen se opět znjtj.

Poslednj též struny zwučj,
Gako wanau dechy lednj;
A u mdlém se oku třpytj
Slza naděge poslednj.

8.

Kwětinky se k zemi klonj,
K zemi se i ljpa schwjwá,
A mé oko zaslzené
Bolestně se k zemi djwá.

Proč ta zem nás wšechny wábj,
Že tak tužno k nj hledjme,
A když nám se nebe ztmjwá,
Zpět se weždy k nj wracjme?

Wždyť země našj matkau,
Genž nám wšeho poskytuge;
Protož, kdy se nebe mračj,
K nj se djtko přiwinuge.

9.

Na nebi, hle! růžowlném
Wětýrek čerwánky shánj,
W dolinách pak fialowj
Dechem geho giž se sklánj.

Slunce pryč se odebjrá,
Nemohuť tu délę dljti;
Gen, kde gasno, tam mi blaze —
Bez swětla mi nelze žjti!

S dolinau se tedy laučjm,
Na horu se odebjrám,
A za sluncem w šedý saumrak
Tauhyplným okem zjrám.

10.

S hory dál a dále hledjm
Do krage tam spjcjho,
Hynaucj poblesky sledjm
Slunce zmjragjcjho.

Kamo záře plápolagj,
Wanau z hágů powzdechy;
Tamo pjsně moge wlagj
Za hwězdau mé utěchy.

Gen se skwěte garnjm kwětem,
Gasné stopy růžowé;
Segte swětlo bludným swětem,
Teplo segte mágowé! —

Karel Sabinský.

Španělský tanec.

Řjká-li se, že u Francauzů wšecko zpěwem se …činá i končjwá, tjmže práwem tjci se může: Špa…l ničeho neznú, při čemby tance nenjzl. Wšude …widjš mladé djwky, an pláštiky swé odwazugj, …auhé wrkoče rozpaušťegj, kastaněta nebo tamburiny …uchopj, krátkau modlitbu zamumlagj a pak tancugj.

Tanec we Španělsjch do wšech záležitostj žiwota …mjsj; oni řjkagj wšecky duše gednau wazbau — …mže blahem — spogugj. Samo náboženstwj, ta ney…ětšj moc a sjla we Španělsjch, nemůže se tohoto …libeného národnjho zwyku zpreštit. I při ney…slawněgšjm průwodu na „Božj Tělo" prowázegj se …nce okolo hedbawných, draze wyšjwaných nebes, …d nimiž Neyswětěgšj nesau.

Každý rok, u wečer před sw. Janem Křtitelem, …ma wážná cjrkew, gakoby radowánkami národu krá…la. maudie k swému cjli tanze se chápe; onai sa…a geg uwádj — pietpiinge. Tohoj wečera, gak mile …nce zagde, na wšech ulicjch a prostorách po městě …esele obně se rozdělagj; zwenu gako z rozkoše zwo… ; každý obywatel, buď on bohat nebo chud, mlád …bo stár, přede dweřmi na lawičku se posadj; wšickni, …už třidcátý rok překlali, mužowé i ženy, sedj tu a …wagj se, dáwagj takt a směgj se; co pod třidcet …t, to se tancugje a zpjwagje obgjmá. Gest to we…lánský bál, genž mezi křikem, zpěwem, milkowánjm, …dbau a napomjnánjm každj celau noc trwá.

Na neybjdněgšjch diwadlech stal se tanec we Špa…ělsku potřebným, a musj se prowozowati. Spjše byl …panělům rannj a wečernj čokoladu i s cigarem od…l, a krásnau pleť tamněgšj o ty pěkné, dlauhé wrkoče, …égiře a růžence připrawil: nežliby wnad a rozkoši …árodnjch tanců postrádali. Tauto stálau náklonnostj … oblibau i tanec we Španělsjch zwláštnjch způsobů …abyl, a wlastnosti na něm se nacházegj, gakýchž na…armo ginde hledati.

We Francauzjch gest tanec řada obyčegně chlad…ých, gednotwárných a málo zanjmawých stůpenj čili …k nazwaných figur. Wýborná Taglioni teprw tanci …nucenosti a ljbeznosti přiwtělila. Ostatnj tanečnice …, co klasickau mistrni následugj, od nj se teprw na…čily, abych tak řekl, tanec přednášeti čili deklamowati.

We Španělsjch wšak gest tanec řeč — mluwa; …o každau pjsmenu má, řjkage, giné pohnutj. Tan…m wyznáwagj lásku, gewj pláč i smjch, žalost i …dost, přjzeň i hněw.

W Madridu negj tanečnjho konserwatorium, anij tanečnj mistrowé walné placenj bywagj. Španělowé gsau rozenj tanečnjci. Mladé, sotwě šestnáctileté děwče, gemužto se šťastnj sweho zlatého zadce, rozlaučj se s otcem i matkau a wydá se na cestu do welikého města. Oblékne, ruce a nohy si umyge w potoce u wsi, a s sebau wezme swátečnj šat a růženec. A gestli gest mladá, hbitá a hezká, má bělaunkau pleť, modré oči, černé wlasy, umj tancowati a tak se stane tanečnicj w Madridu. Obecenstwo se netáže o gegj wzdělánj, gestli i zamilowané známosti.

Neyoblibeněgšjmi tanečnjky a neywjce oslauwugicjmi tanečnicemi se honosj Andalusie. Magj gsau naywjce pěkně rostlé a plny přjgemnosti; gegich gsau něžné, štjhlé, leporostlé, nad mjru obratné a plny náružiwé obrazotwornosti; magj tmawomodré půwaby, outlaunké nožky, dlauhé husté wlasy, takže, gdyžtj se pohled a gegich těl gest plna wnady a lásky.

Nikoli Španěl welmi ochotně a wděčně tanečnicjm podjwalu tleská, přece gest přjsný, a když tresktá, trestá welmi důtklíwě. Kritikowé španělských diwadel obyčegně na mjstech „Lunetas" nazwaných sedj; mjsta to, gako u nás aš lože anebo zawřená sedadla. Tam gest šlechta, důstogenstwo a malý počet gjných znamenitých osob. Učinj-li někde w diwadle nepotřjnost, zakasle-li přjliš hlasitě, aneb obrátj-li se zády k obecenstwu: wstanau wšickni s nadchážených mjst, a winnjk musj buďto hned se odstraniti anebo se pokloniti, což tolik gest, gakoby odprošowal. Pochybj-li tanečnice neb ge-li přjlišnau, že tanec dobře proweden nebyl, zawznj několikráte hlasitě: „St!" a tanečnice musj, co pochybila, naprawiti, anebo při ustawičném sičenj gewiště opustiti. Hned se ale ubohá před přjsné saudce se sklopeným zrakem a s přeloženýma křjžem rukama opět wratj, pomalu ku předu kráčj a slowy „Por el amor de Dios" o milost prosj. Hlučným „Bravo", pozjlánjm gj kytiček a, řjkage, deštěm kwjtj se gi odprawj, tanec počne poznowu, a často se geště hlučně tleskáwá, když gi opona dlauho byla spadla. — Ostatně negsau i tam, gaky obyčegně, tanečnice w dobré powěsti.

Tak gako u nás diwadelnj společnosti po městech cestugj, cestugj i tam tanečnjci a tanečnice. Často w některém laudě Kastilie, Aragonie anebo Granady spatřugj se při kytaře tancowat, buďto někde na weřegném mjstě, nebo we wsi před kostelem, anebo přede dweřmi něgakého znamenitého pána. W lůně takoweto bjdné a chudobně kočugjcj společnosti pomějšný

tanečnjk el Curro a okauzlugjcj tanečnice Dolores uměleckau dráhu započali.

Dolores anebo, gak gi Španělowé z obzláſſtnj náklonnoſti a laſkawoſti Dolorita nazýwali, byla geptiſſkau, a w koſtele huelgſkém, welmi bohatém a znamenitém we Španěljch, prwnj tance před oltářem prowáděla. Brzo wſſak gi omrzelo, pauze před ſochami tancowati, a proto ſe také gednoho wečera s kláſſternjm žiwotem rozlaučila, aby žiwot gako celý ſwět tráwiti mohla.

Cjrkew tomu wſſemožně odporowala, neywyšſſj kanclýř ſſpanělſký wſſak mocným wýrokem ſwým mezi to wkročil. Dolores byla hezká, ſličná, tancowala gako angel, a gménem krále ſe gi dowolilo, wěčné ſwé zkáze tancowati wſtřjc.

Brzo na to byla členem kočugjcj tanečnj ſpolečnoſti a milownicj ſwého ſpoludruha — mladjka el Curro nazwaného. Tento byl ſſlechtic, bakalář ze Salamanky, kterýžto, ſláwy wědecké ſe odřeknuw, k ſláwě rozkoſſe a pozemſké radoſti dráhu naſtaupil.

Po třech letech byli el Curro a Dolores prwnj hwězdy madridſkého diwadla, del Principe nazwaného. Celý Madrid ge obdiwowal a welebil; báſnjci, pěwci i hudebnjci ge oſlawowali; páni a paničky ſe wſſemožně ſnažili, ge co neylahodněgi poctiti. U dwora byl tanečnjk po přátelſku Cavallero nazwán, a král poljbil počeſtně tanečnici čelo a potichu gi pogmenowal Dolorita.

Ubohá djwko! ubohá Dolores! ubohá tanečnice! Nynj pláče a wzdychá, pomněnjm na minuloſt ſe trápj a netancuge wjce! Proč? w krátkoſti wám powjm.

El Curro ſtál ſice uproſtřed ſláwy, geden pobleſk ſláwy mu wſſak geſſtě chyběl, pobleſk we Španěljch neygaſněgſſj, wſſecky giné zatemňugjcj — ſláwa totiž, gižto ſi zápaſnjk zwjtězenjm nad býkem wydobude. To od něho plaſſilo ſpanj. Kaſtaněty mu byly nepohodlny, ruka geho, gindy doſti lehká a obratná, nimi čiloſti pozbýwala; tamburina nelahodnými zwuky mu ucho urážela, ba i koruna z kwjtj přjliš mu giž čelo tlačila. Odhodiw tedy kaſtaněty, tamburinu a wěnce, požádal od ſkwoſtného obecenſtwa cirkuſu ſſarlatowý pláſſtjk, čerwené praporečky, ſandály a meč. Prohláſſen od celé Španie za neywýborněgſſjho tanečnjka, chtěl také neypudatněgſſjm zápaſnjkem býti, a w ſkutku ſe njm také ſtal. Nikdy geſſtě madridſké reydiſſtě tolik zmužiloſti, nenucenoſti, ſjly, lahodnoſti a rozumu newidělo. Každé el Currowo zápaſenj bylo ſlawnoſtj celému měſtu, pokaždé ſe gen o nowém důkazu geho odwážliwoſti, geho ſſtěſtj a geho chladnoſti rozpráwělo. Pro pauhé „Bravo", pro pauhé rukan zatleſkánj žiwot naſadil.

Gednoho dne giž přes dwě hodiny s býkem za paſil. Nagednau wſſak zůſtane rozljcený býk pokog ſtáti. Saudcowé dagi poſlednj znamenj k zápaſu, weſſkeré množſtwj lidu ſe pozdwihne, aby lépe kon boge widěti mohli. El Curro ſáhne po meči a s p zdwiženým čelem a obnaženau hlawau pewně nepřjte očekáwá. Býk ale, budto že umdlenjm anebo z op wrženoſti, zůſtane pokogně na ſwém mjſtě a lehne Diwáci ſe dagi do křiku, drážoj ho, el Curro tak kamenj a ſſjpky naň ze wſſech ſtran gen prſſj; wſſak předce lhoſtegně ležeti zůſtane. Nagednau wſſak chladně a pomalu zdwihne, reydiſſtě chladně zra kem přeměřj, kolem ſe procházj, a gſa giž gen aſi čtyry kroky od zápaſnjka wzdálen, rázem ſe obrátj naň ſe wyřjtj. El Curro, tjm překwapen, ſe uhne, aby býka obelſtil a tjm giſtěgi nad njm zwjtězil, děl gakoby před njm utjkal. Tu ſe ale lid rozmrzj a d ſe do hwizdánj. El Curro, ſlyſſe to, rázem zarazj krok mrſſtj hrdým pohledem na množſtwj newděčně přjzný ſaudců, a odhodiw praporečky a pláſſtjk, klekne a na přáhne meč. Rozdrážděný býk ſe chwjli kolem ně zmjtá, pak ſe naň rozběhne, a w tom okamženj padna el Curro i býk as dwadcet kroků od ſebe do pjſku, ab s prohnaným ſrdcem, oba wjtězowé, oba přemoženi.

Radoſt shromážděného množſtwj byla náramn tleſkot a hřmotné gáſánj ſe daleko ſſiroko rozléhal W tom ſe mladá, ſličná žena s rozpuſſtěnými wla s dykau w ruce wztekle na reydiſſtě wyřjtj, na ſk náwagjcjho býka ſebau wrhne, a wražiwſſi mu s dwo geným ſpěchem do krku dýku, el Currowi k nohau padne. Tato žena byla Dolores, genžto miláčka ſwé ho umjrati widěla.

Proto nynj pláče, wzdychá a zaufá, zpomjnag ſobě na býwalé ſſtěſtj, býwalau ſláwu a láſku.

Celý Madrid truchlil pro ſwého zápaſnjka tanečnjka, a wſſickni i ode dwora byli při geho pohřb U hrobu držel králowſký kazatel pohřebnj řeč, nač ſe přjtomnj do hlaſitého pláče dali, a tak kráſně oko hrobu tancowali, že hrobnjk hrob zakopati zapomně Tanec tam trwal až do wečera.

Šťaſtný aneb ſpjſſe neſſťaſtný národ, genžto i př řinčenj okowů tancowati může! Giſtý francauſký mi niſtr řekl gednau o ſwém národu: „Zpjwagj, dobře tedy zaplatj." O Španěljch by ſe ſnad řjci mohlo „Tancugj, dobře! tedy zahynau."

—j—

Tintiliwantili.

(Pokračowání.)

Gednání osmé.

(Pan Mrkwička měl giž tisky, gak říkáme, až pod krk, t. g. když i gazyk o tiskách jmatlal, ... o tom nikdy nemluwil. Neřekl také giž tak ctižádostiwý, a časem i tak we spisowatelstwí králného požíwaní pobyl. — Proto ale předce nikdo myslit nesmí, že sebe geho dcera bez tisků bylo. Ctižádostiwost mu swůdčau chwíli wykázala, s tau on se w duchu kochal, o té snil, o té básnil! A aby swé robátka náramně newidí, do swěta ge poslal, aby mu sláwu dobýwaly. Tím způsobem se stal spisowatelem.)

Wýstup prwní.

Mrkwička. Slawotrub.

Mrk. (časopis w ruce drže.) Gaká to opowážliwost! takowý posudek o mně napsati? Tu čtěte geu, pane Slawetrube! — „Pan Mrkwička si chwalitebně počíná; geho básně gsau plynné a plné citu. W některých básních owšem cizí a giž známé myšlenky se obgewugj, proto wšak předce —"

Slaw. Gestli pak možná? cizí myšlenky?

Mrk. Tu to stogj. Cizí myšlenky! Nechu-li gá za to, že giž dříwe někdo takowau myšlenku měl, gako gá nyní mam? A konečně, k čemu to před celým swětem wytrubowati? Kolik pak čtenářů si toho wšimne? ze sta geden. Ne, ne! to nesneju!

Slaw. Dobře máte. Člowěk by ze železa, chladný gako nezustudenégssi led býti musel, kdyby něco takowého — takowé weřegné pohanění snésti mohl.

Mrk. Za to se mu pomstjm!

Slaw. Ano, pomstěte se. Takowá pomsta básníka nehodna není. Odpowězte mu weřegné, dokažte mu, že tomu nerozumj, že ge — ano, ano, to učiňte.

Mrk. Odpowěditi? (zamyslj se a rozwažuge, že těžko gest prawdě na odpor se stawěti a žeby si tjm gesstě wjce na slawné powěsti ublížil, řekne:) Ne — to neučinjm. Člowěk se musj dělati, gakoby si takowých zzrabenin ani newssimal.

Slaw. Arciže — musj.

Mrk. Ginau pomstu, ginau!

Slaw. Ano, ano, ginau.

Mrk. (přemeyssli.) Hm, hm!

Slaw. (taktéž.) Snad — ne — ne!

Mrk. (pozdwihne hlawu.) Co myslite?

Slaw. (taktéž.) Gá? — nic.

Mrk. (kroutj hlawau a kauřj nahlas.) Někdo giný kdyby —

Slaw. Na to odpowěděl? Teď ge wýborný nápad! Teď ge mám! ano — ano! (radostně) Ha! gá mám také nápad, také wýborný nápad.

Mrk. (wyskočí rychle) Tak? mluwte, příteli Slawetrube!

Slaw. Nebude žádné podezřenj, nikomu nenapadne, žeby to pomsta byla, wy zwitězjte nad nepřítelem a na neywyšší stupeň nesmrtelné sláwy se powznesete.

Mrk. Gá? ó mluwte, příteli Slawetrube!

Slaw. Neylépe bude, když někdo posauzenj o wašem básnictwj napjše a nad wasse nepřátely wás postawj.

Mrk. Wýborně! Ale kdo to napjše?

Slaw. (wážně.) Gá.

Mrk. O příteli! (obímá ho radostně) Díky! díky! upřímné díky! Za to se wám odměnjm, příteli Slawetrube! O wassem posauzenj napjssi knížku — až nad hwězdy wás wychwálím!

Slaw. Mne?! (obrátí se k stolu a sedne) Tak se pomstíme a oba přigdeme k sláwě. (chwíli mlčí) hodnau chwjli)

Mrk. (... si ..., mnoho ... a podá Slawetrubowi tabáku.)

Slaw. (si wezme sstupec.) Děkugi.

Mrk. Ale — copak tomu swět řekne, že geden druhého chwáljme?

Slaw. (na rozpacích tabák mezi prsty drmolj.) Ano — ano — swět ge zlý.

Mrk. (mysslí rozpaky pohánge — s úsměchem.) G — tintiliwantili!

Wýstup druhý.

Mrkwička. Přepisowatel.

Mrk. (sedí u stolu, w konwersačním lexikonu pohřjžen.)

Přepisowatel (wchází a poklonj se, swazek papjru — pětiaktowau dramu — na stůl položj.)

Mrk. A! opsal gste giž —?

Přep. Wssecko, pane Mrkwičko.

Mrk. (dá mu penjze.) Tu, wezměte.

Přep. Děkugi zdwořile. Něco bylo wynecháno.

Mrk. Wynecháno? ai, wždyť pak gjsem slowo za slowem překládal.

Přep. Nenj toho tak mnoho — (s úsměchem) poslednj tři akty.

Mrk. Ge prawda! (wytáhne ze stolku půlarch) Tu giž začátek třetjho aktu přeložen gest. Nu — ostatnj gesstě přeložjme.

Přep. Giž se stalo, pane Mrkwičko, gá to ostatnj přeložil sám. Tu gest wssecko.

Mrk. Také dobře. Nu, abyste darmo nepracowal (dá mu penjze). Prwnj dwa akty gste propilowal?

Přep. Co neypilněgi.

Mrk. Přigďte zegtra, budu pro wás opět nějakau práci mjt.

Přep. (odegde.)

Mrk. (samoten, pohljžj na titul přeložené dramy — na swé gméno, a potutelně se usměge.) Jnu, tintiliwantili!

Wýstup třetj.

Předesslý. Panj Rozkossná.

Mrk. (wstane a gi co neydworněgi přiwjtá.)

Panj, (genž byla pana Mrkwičku požádala, aby báseň, gižto synáček otci ku gmeninám byl ukowal, poněkud prohljdnul a bude-li i třeba, zde onde poopravil). Odpusstte, drahý pane, gdu práwě okolo a tu mi napadlo, abych se při té přjležitosti pozeptala, zdali gste giž báseň přečetl.

Mrk. (gemuž welmi na tom záležj, aby si Rozkossného rodinu nerozhněwal.) Přečetl, i co kde třeba bylo, poopravil. Tu gest! (podá gj wlastnj rukau přepsanau a tak oprawenau báseň, že pro samau oprawu k originálu ani podobna nenj.)

Panj. A — děkugi zdwořile. Stogj-li pak to také zač?

Mrk. O, to wěřjm; mně se báseň tato welice ljbj.

Panj. Welice? (blaženě) Jnu, náš Wiljmek nenj také bez talentů, geho wtipu se často podiwiti musjm. — Nu, pane Mrkwičko — (stiskne mu ruku a do nj mu wtiskne dukát) gá wám co neysrdečněgi za wassi ochotnost děkugi. Poraučjm se!

Mrk. (klaně se.) Mně se stala weliká čest, že gsem něčjm poslaužiti mohl —

Panj (na odchodu.) Hned to donesu do tiskárny; můg manžel bude mjt náramnau radost. Mysljte tedy, žeby z mého Wiljmka básnjk býti mohl?

Mrk. Kdožby o tom pochybowal!

Panj (opogena slastj.) Nu, budeme widěti, budaucnost to ukáže. Poraučjm se zdwořile. (odegde)

Mrk. (k stolku se wracege.) Ano, tintiliwantili!

Wýstup čtwrtý.

Mrkwička. Huboslaw.

Hub. (welmi dworně a wássniwě přiljtne.) Sláwo nasse, sláwo! (obegme Mrkwičku) Gestli gste pak giž četl? i za hranicemi sláwě wassi chrámy stawěgi, i tam wám wykwetá sláwa, bugněgi, nežli mezi domácjmi. Tu čtěte! (wytáhne z kapsy záhraničnj časopis a podá mu ho.)

Mrk. (čte potichu.)

Hub. (naň lichotiwým zrakem neustále patřj.)

Mrk. (po přečtenj se studem zardj.) Ay, tož předce přjliš mnoho praweno. Takowé chwály předce nezasluhugi; či si snad někdo smjch ze mne —

Hub. Smjch? z wás? — ha! toby se ani sám ďábel neopowážil. Což nenj prawda, co tuto psáno? neseznal člowěk, genž to psal, wassého welikého ducha, wasse nadpozemské wlohy? Wěřte mně, welikého ducha pochopj gen weliký duch; malý, w prachu gen se plazjcj, geg w bugném, nadpozemském letu nedostihne. Co se mne dotýče, gá saudjm a směle sauditi mohu, že tento posudek wýborný gest, beze wssj osobliwosti, ryzi, gako neyčistěgssj zlato.

Mrk. Toho člowěka bych, wěru, rád znal. Znáte ho wy?

Hub. (upeypawě.) Gá — znám.

Mrk. Wjte gméno geho?

Hub. (s úsměchem.) Wjm.

Mrk. Znám gá ho také?

Hub. (rozkossně.) Znáte.

Mrk. Nuže, tedy — ?

Hub. (rozpřáhne ruce.) Stogj před wámi a tiskne wás k přátelskému srdci.

Mrk. (s podiwenjm.) Tedy wy?

Hub. (skoro s pláčem.) Ano — gá!

Mrk. Přjliš mnoho gste, přjteli, chwálil, leč — děkugi wám.

Hub. O prosjm! — Co gsem psal, psal gsem s rozwáženjm. A abych gesstě wjce wassi sláwu roztraubil, požádal gsem přjtele swého, dopisowatele do francauských listů, aby i tam slawně o wás zmjnku učinil.

Mrk. A zná wáš přjtel mé spisy?

Hub. Nezná. K čemu wssak to? gá mu ge wychwálil, gá wáš přjtel, wáš ctitel. (skraussené a polohlasitě) Prosjm, gen se na mne nehněweyte, že gsem danému slowu nedostál. Sljbil gsem wám tuty dni swůg dluh zplatiti, a wssak — (wzdychne.)

Mrk. Ay, ay, protožbyšte se snad na mě hněwal? Wjte co; wy gste skrze mne snad potřebného času zmařil — (Stiskne mu ruku). Gsme srownáni.

Hub. O, welikomyslný pane Mrkwičko! děkugi, děkugi! Weliký duch máš se opět i tu na gewo dáwá. Děkugi a co nejzdwořilegi se poraučjm. (odchází) Nemyslete wšak, prosjm, žebych si byl snad na něco takowého pomyslil, aneb dokonce w takowém aumyslu to byl napsal — (wegde ze dweři.)

Mrk. J chraň Bůh, wždyť wás znám. (s úsměchem — w duchu) Tintiliwantili!

Wýstup pátý.

Mrkwička samoten.

Chwály i hany ze wšech stran! Z gedné strany krechtan, z druhé trn. Dokud spisowatel žige, neposauzugj se pauze spisy geho; z wětšjho djlu se panu posuzowateli spisowatelowa osoba před očima mjhá, a podlé njž teprwa posaudj spis. Zášť, záwist, zišť a podlizowánj mu nezřjdka péro wedjwagj. Ostatně i w této přjpadnosti, djkage, móda wládne. Který spisowatel gednau do módy přišel, t. g. který se něčjm obecenstwu zaljbil, ten ať cokoliw napjše, i něco špatného; wšecko se ljbj, a opět naopak. Wěčně to owšem netrwá, a to giž z té přjčiny, poněwadž žádná móda stálá nenj. (Sedne za stůl, wezme domácj i zahraničnj časopis, w nichžto posuzowán gest, a čjtage wzdychne) Ach, naše kritiky — tintiliwantili!

(Pokračowánj.)

Denní kronika.

Z Prahy. Cizinci se četně odtud wzdalugj. — Nemoce silu tratj. — Powětrnost gest welmi nestálá, brzo horko, brzo mrazjwo. Po několik dnj gest tu welmi chladno a deštiwo, takže mnohé slawnosti nepřjzniwým počasjm pokaženy býwagj. — Owocnj trh nenj walně nawštěwowán, owoce se málo prodá, za to wšak rum s černau káwau zhusta gde na odbyt. — Wody gest málo, snad nynj časti deštowé tomuto nedostatku odpomohau. — Diwadlo se četně nawštěwuge. Powěstná pěwkyně panj Schröder-Devrientowá giž několikráte slawně wystaupila, tak též herec pan Emil Devrient a herečka panna Baurowá. Mimo toto gest zde p. Breiting a pan Binder; dosawade z nich ale žádný gestě nezpjwal. Powěstný wjdeňský Strauss gil po dwakráte oznámil, že za přjzniwého počasj w Bubenči se swau společnostj hráti bude, počasj wšak nebylo přjzniwé. — Pan Kappo neobyčegnau silau a obratnostj swau mnoho diwáků k sobě wábj. — [illegible] se pořád gil rozhlašowati. — W pondělj [illegible] gil [illegible] slawnj Prahy ohlášeno bylo, a také w Rusku k tomu přišlo, ačkoli se giž [illegible] opět [illegible] w to [illegible] chwjli. Gil okolo páté se na mnoho [illegible] rozjasňowati počalo, a okolo osmé byla celá Praha, djkage, w ohni. Obšjrněgi o tom budaucně promluwjme.

—j—

Dobré wědomj w nebezpečenstwj. We francauzském opatrowacjm [illegible] gest blázinec, gegžto mnišj obsluhowagj. Mnichowé tito nakládagj s nemocnými na duši welmi wljdně, ponechawagjce gim swobody, pokudkoli se to bez nebezpečenstwj státi může. Aby gim nigaké zaměstnánj opatřili, wykazugj každému z nich práci w domě, dle [illegible] smyslu geho přiměřenau. — Geden z mnichů dal nedáwno znamenitý důkaz dobrého wědomj w nebezpečenstwj, gakowéhož mezi nemocnými těmito zwláště potřebj. Byw totiž w kuchyni, dowolil we wšj upřjmnosti asi od dwanácti pomatenci, gichž wždycky se pro gegich tichau mysl a gakés powahy nikdy obáwati nebylo; an tu nenadále geden z nich uchopil samého drubů na stranu poodwedl, a gim potichu tento náwrh učinil: „Nenjliž prawda, že nigak nedostáwáme welmi nemastnau poljwku! Teď se nám prawé přjležitost wyskytla, gi chutněgšj učiniti. Nemůžeme gj zanedbati; pogďte, hoďme bratra Morice do kotle, a gá wám za to stogjm, že bude poljwka o mnoho lepšj." Wšickni schwálili tento náwrh a giž se i blížili k mnichowi, chtjce geg do kotle wehnati." Bratr Moric se tolika pozdwižených rukau mohutných ulekl a byl chwjli w weliké rozpačitosti; ale brzo se zpamatowaw, nawrátil se opět ke chladné mysli, aby se [illegible] wywáznul. Beze wšeho odmlauwánj podrobil se wůli nemocných, wyznal, že by z těla geho chutná poljwka byla, a že s njm tedy mohau dle libosti nakládati. „I wšak mi něco napadá," doložil zcela chladně. „Chcete-li mne i s [illegible], zhaditi do kotle, tedy se poljwka zkazj, a wy tjm nic newyzjskáte. Počkegte gen na okamžik, až [illegible] šat swlečen; pak se opět wrátjm, a můžete semnau dělat co budete chtjti." — „On má prawdu," prawili šjlenci; „na to gsme nepomyslili! Běžte tedy, bratře Morici, a přigďte zas brzo zpět." Mnich si ani z kuchyně nepospjšil a za šťastného se pokládal, že gisté smrti ušel.

Práwě wyssla tiskem J. Host. Pospjssila pjseň pod názwem »Národnj Otčenáš,« kterážto pro skladatele znamenitá gest. Gmenuget se Jakub Srsseň, rolnjk to ze wsi Chocenic, na c. k. dam. stift. panstwj cerhenickém. —up—

Hwězda pařjžských tanečnic, panna Taglioni, byla po něgaký čas nemocna. Při prwnjm opět wystaupenj byla welmi slawně přiwjtána. Gistý mladjk, nemage žádných wěnců a žádného kwjtj, njmžby umělkyni přiwjtal, wytrhnul wedlé sedjcj panj kytku z klobauku a hodil gi na gewisstě.

Wýborný diwadelnj pěwec, pan Lablache gest tlustý muž. Nedáwno sedage na dostawnjk, w němžto na každém sedadle toliko dwě osoby seděti mohau, musel chtě nechtě za dwě osoby zaplatiti, poněwadž by prý wedlé něho nikdo pohodlně seděti nemohl.

W Londýně tyto dni záhubný oheň wypuknul, a to sice tjm záhubněgssj, poněwadž w domech welkých obchodnjků zůřil. Učiněná njm sskoda počjtá se přes 500.000 liber sterlinků, gestli w skutku gesstě mnohem wětssj nenj.

We Gdánsku žige mohowitý muž, kterýžto giž po několik let do lože w obuwě se klade, poněwadž prý se mu prorokowalo, že si gednau sklo do nohy wrazj a z toho smrt mjti bude.

W Portugalu wznikagj opět nepokoge ze strany miguelské; daufá se wssak, že se opět brzo utissj.

Dne 4ho t. m. umřel we Wjdni známý pan Kurländer. Zásluhy geho o německé diwadlo gsau wůbec známé. — Den na to, t. g. 5ho se též powěstný diwadelnj spisowatel i herec, pan Raymund na wěčnost odebral. Prawj se že samowraždau. Geho pes geg prý kausnul, načež se Raymund za dle giných postřelil, gsa toho mjněnj, že pes wzteklý gest. Gistota se wssak dosawad newj; že ale skutečně mrtew gest, oznamugj wjdeňské diwadelnj nowiny.

Dne 5ho tohoto měsjce o ssesté hodině zwečera zesnul w Pánu w 55tém roku swého stářj zde w Praze G. M. pan knjže arcibiskup olomúcký, Ferdinand Maria hrabě Chotek, bratr nassého welectěného a milowaného neywyššjho purkrabjho, hraběte Karla Chotka. Na krátce trwala nemoc Geho, dlauho wssak stát i cjrkew po Něm truchliti bude.

—j—

Dne 15. zářj 1351. Karel IV., král český a cjsař německý, položil wlastnj rukau základnj kámen ke chrámu Karlowskému w Nowém městě pražském, na potoku proti král. Wyssehradu u samých městských zdj, při němž i znamenité opatstwj řeholnjch kanownjků sw. Augustina založil, gež z Francie byl přiwolal. Byl to geden ze ssesti znamenitých a wýstawných ústawů duchownjch, kterýmiž swé oblibené djlo, Nowé město pražské, okrásslil. Stawba chrámu toho skwěla se prý zwlásstnostj swau nad ostatnjmi; i byltě chrám tak nádherně započat, že teprw r. 1377, po 26ti letech, ačkoli ne zcela dokonán, mohl poswěcen býti, ku kteréžto slawnosti Karel IV. mnoho knjžat, wéwod a biskupů sezwal. Hlawnj částka toho chrámu, ohromná, ploská kuple, gegižto gotická klenba podiwenj wssech znatelů stawitelstwj zbuzuge, přečkala sstastně wssecky pozděgi geg potkawssj pohromy, a gest nynj gesstě, ačkoli w podobě mnohokráte giž obnowené, gedna z neypředněgssjch okras hořegssjho Nowého města, pěkná památka nádhero-milownosti, gakož i o skwělost swé zamilowané Čechie horliwě pečugjcjho panownjka a otce wlasti, nassého nezapomnitelného Karla.

[1420.] Pražané oblehli Wyssehrad, lidem Sigmundowým pod rozkazem Wssembery z Boskowic obsazený. W obleženj tomto gim pomáhali Žatečtj, Launsstj a Slansstj, pozděgi Krussina z Lichtenburka se swými Orebity a Mikuláš z Husince s Tábority. Hlad na Wyssehradě dosáhl giž neywyššjho stupně, až konečně cjsař Sigmund, přitáhnuw s welikým wogskem, králowský tento hrad oswobodit chtěl. Přisslo dne 1. listopadu k oné památné bitwě před Wyssehradem u sw. Pankrace. Sigmund na hlawu poražen, uchránil se autěkem do Hory Kutny, a Wyssehrad, toto druhdy slawné sjdlo panownjků českých, od Karla IV. nedáwno nádherně wyozdobené — padnul na wždy; hrdé geho wěže, chrámy, palácowé a hradby klesly, bywsse rozkotány, wypáleny a wylaupeny zlobau ztřesstěné, z prawé cesty zle swedené lůzy městské a táborské.

[1574.] W Praze a 2 mjle wůkol nj padaly kraupy, zwjcj holubjho, ano i husjho wegce; ba nalezli se i kusy ledu několik liber těžké. Že toto krupobitj nemalých sskod nadělalo, snadno pomysliti.

[1590.] Stal se ukaz we přjrodě, w Čechách — Bohu djky — zřjdka gen pozorowaný. Okolo 4té hodiny odpoledne naplnilo wesskeré obywatelstwo střednjch Čech welikým strachem a hrůzau neobyčegné zemětřesenj, kteréžto se druhého dne na to gesstě silněgi gewilo. Powjdá se, že gjm welký zwon na chrámě litoměřickém tak byl rozhaupán, gakoby toho gen neysilněgssj muž byl dowedl.

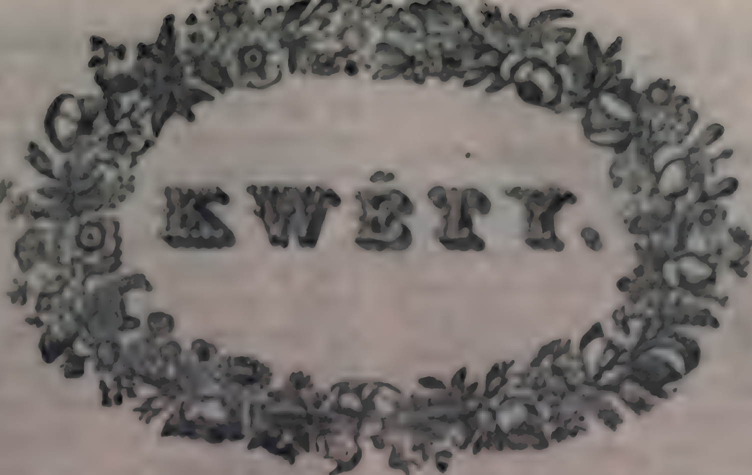
[1737.] Filip Hackert, neyslawněgssj swého wěku maljř kragin, narodil se w Preslawě (Prenzlow) w Markách Ukrů (Ukermark, w pruském mocnárstwj). Pywěst swau upewnil poneyprw ssesti welikými obrazy, představugjcjmi obě bitwy u Česma, gež ruská cjsařowna Kateřina u něho obgednala, a pro kteréž, aby dobře dowedl představiti koráb, prachem do powětřj wyhozený, hrabě Orlow před njm ruskau fregatu zapáliti dal. — Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 38mé. | 3ti r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lilowé ulici, čjslo 216, á k dostání gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacuj se u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., týdenník tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

22ho zářj] [1836.

On když přigde — truchlost klesá,
Wše se slastj opogj!
Statné plémě opět plesá!

Hlasy wlastenců, 1835.

HLAS WLASTENCE

PŘI RADOSTNÉM WJTÁNJ

GEHO CJSARSKÉHO KRALOWSKÉHO MAJESTÁTU

FERDINANDA I.

DO ČECH KE KORUNOWACJ.

Wzhůru, wy města, a wy tiché dědiny!
Giž ge tu mezi námi náš Otec gediný!
Stawte máge, metegte palmy w cestu,
A wonné wěšte wěnce od města k městu,
Ať wšecko plesá, že On tu ge,
A Ozwěna ať zpěwy naše opětuge,
Aby hlas náš slyšely i cizé kraginy:
„Giž gest mezi námi náš Otec gediný!
„Krleš! Krleš! Krleš!“
Hle! gak se sbjhá náš národ stále,
Aby w koruně swé widěl swého Krále!
„Wiz, Pane náš, staré Čechowo plémě
„K nebi zdwihá prst — naše celá země!
„My wšickni za Tě, dokud nás gen bude;
„My pro Tě wšickni, wždycky a wšude!!
Krleš! Krleš! Krleš!
Pane náš! co nesmrtelný Otec Twůg
Nám wydobyl, to Ty nám opatrug —
Zachowegž nám swatý mjr w zemi,
A blahodějný pokog s hranicemi!
My wšak nedáme raubati se Tobě,
Ani Otci Twému we slawném hrobě.
Láska naše k Tobě, čistá gako záře,
Gest tiché, ale — bezedné moře!
Král náš negdražšj w moři perla gest,
On náš klenot, sláwa i čest!
A strašněgšj než wlnobitné zdcwy
Gsau naše meče a naše kněcy!
Třeste se, raubaci! před Králem našjm. —
My pohrdáme gměnjm i žiwotem dražšjm!
Když za Krále boguge český lew,
Tenkrát gako řeky prandj krew!
My našjmi těly pomrcjme wšecky naše země,
Abyste poznali, že gsme wěrné a statné plémě!
Krleš! Krleš! Krleš!
Eihle! Bohdanče, to mjsto malé —
Málo nás ge tu, wšickni wěrnj ale!
I my swůg žiwot we zlé době
Za oběť rádi přineseme Tobě
do boge; —
Bůh wšak račiž přáti pokoge,
Abychom se mohli modliti stále
Za našeho Otce, za českého Krále!
Krleš! Krleš! Krleš!

JOS. JAROSLAW LANGER.

Kruhule.*)

I.

We třetjm poſchodj černého, začazeného domu, w ulici „Beaubourg" nazwané, bydlel od roku 1830 mladý malјř Adolf G., gehožto otec, bývalý wogenſký důſtognjk, w červenci roku 30tého o žiwot přiſſel. Bylť teprw 20 let ſtář, wřelého, mladiſtwého, uměleckého ducha. Malowal pilně a ſe ſwědomitau péčj; když pak podobiznu klobaučnjka neb zlatnjka ze ſauſedſtwa za ſſeſt dnj wyhotowil, obdržel za nj ſſedeſáte franků, kterými ſtarau matku ſwau, genž byla pláčem oſlepla, dle možnoſti před nedoſtatkem chránil. Láſka k mateři celého geg opanowala, a matka pilného, nábožného, wſſj ſilau gj oddaného ſyna neméně též milowala.

Měſic řjgen roku 1833 byl pro malјře welmi znamenitý. — Domownj pán geho, bohatý kupec, pobočnjk poručnjka 7ho okreſku a od roku 30tého ſetnjk národnjho wogſka, ſtal ſe wrchnjkem. Gakýž diw, že ſe mu zachtělo, dáti ſe we ſwém nowém, ſkwělém oděwu wyobrazit? Poněwadž malјře w nágmu měl, a čas auroku ſe bljžil, tedy přikázal pan B. Adolfowi, aby geg w auplném oděwu, gednau rukau obchodnj knihu, druhau ſſawli držjcjho wypodobnil.

Mladý umělec dowedl ſwau úlohu tak wýborně, a podobiznu tak wěrně wytwořil, že ſe z toho celá rodina ctihodného muže nemálo radowala. Též panu wrchnjkowi ſe práce tato tak zaljbila, že ſe uwolil 100 franků za nj dáti, a tolik práwě obnáſſel aurok, gegžto malјř zaprawiti měl; ba on wywýſſil ſwau welikomyſlnoſt tjm geſſtě, že negen barwy, ale i plátno umělci zaplatil. Nikdy geſſtě nebyla člowěčj hlawa dobrému Adolfowi tolik wyneſla!

Na tom wſſak nebylo doſti. Panj B., gjž zagiſté žádný za čtyřidcetiletau ženu neměl, obljbila ſi mladého malјře i geho uměnj. Pozeptalať ſe po něm, a doſlechnuwſſi, gak pořádně ſe ſwau matkau žiw geſt, donutila manžela, by mu za půl léta aurok prominul, ſ tau wſſak wýminkau, aby i gegj podobiznu wyhotowil. Obchodnjk ſ tjm byl docela ſrozuměn; neboť uměnj Adolfowo tak njm bylo pohnulo, žeby radoſtj celý ſwůg dům byl obrazy naplnil, a byťby třeba i ſproſté obličege ſlužebnjků geho předſtawowaly: držełť on Adolfa za prwnjho malјře z nowé ſſkoly.

Aby wſſak toto mjněnj dokonale upewnil, malowal Adolf podobiznu panj B. geſſtě pilněgi. Čaſto poznowu malowati začal, giné plátno wzal, ſlowem: ſe ſwau pracj nebyl ſpokogen. Aſ třidcetkráte muſela mu panj B. ſeděti k wyhotowenj toho ſkwoſtného obrazu. Důwěra mladjkowa, gakož i přjwětiwoſt panj B. brzo geg donutily k přjmému wyznánj ſwých okolnoſtj. Zwěděla ť tu kupcowá geho žiwot, geho tiché, mjrné a nábožné chowánj, a byla tjm pohnuta. To wſſak nebyl diw, neb on wyprawowal wſſecko welmi kráſně, ſe zwláſſtnj gakauſi wraucnoſtj a wzneſſenoſtj. Nebyl ale ſ chotj obchodnjkowau ſamoten, bylať i dcera přjtomna. Djwka mu, když malowal, po boku hrála a zpjwala zaljbené matčiny pjſně, by w gegjm obličegi uſtawičně přjgemné brázdečky ſe gewily.

Až poſud dwadcjtiletý Adolf toliko matku ſwau milowal. Mladé ſrdce geho, překýpěgicj pocitem miloſti, ochrany a utěchy, geho hlawa, plna wzneſſenoſti, a wraucj ňádra mladiſtwá — wſſe to náleželo mateři, ubohé ſlepé ženě, opuſſtěné wdowě, kteráby bez něho zaufalſtwjm a bjdau byla zahynula. A předce ſe čaſto naň mrzela a geg hněwala; neſſťaſtnau pak činily nemoc a hoře neſprawedliwau.

Sotwa že poznal Adolf dceru kupcowu, pogednau ſe city geho změnily. Každodenně ſlýchal nynj libozwučný zpěw ſpanilé, wnadami nadařené djwky, oplýwagjcj kauzelným wděkem a neyčiſtſſj newinnoſtj. Po ſkončeném zpěwu ſedla kráſka pokaždé k Adolfowi a hleděla mu přes rameno na obraz, kterýžto práwě hotowil; a když ginoch oko pozdwihnul, zaſtihl djwku zrakem ohniwým na něg patřjcj, w gegjžto twáři panenſký ſtud a newinná radoſt ſe gewily. Nebylo diwu, když w takowém zřenj na matku zapomněl, a čaſto čarownému tomuto pokuſſenj ſe oddal. —

Podobizna panj B. byla zatjm dohotowena, Adolf ſe od nj muſel odlaučiti; a gak mile práh domu téhož opuſtj, bylo mu patrno, že ztratj ſſtěſtj, po němžto, ačkoli mu nebezpečenſtwjm hrozilo, weſſkerau ſilau mladiſtwého ſrdce taužil.

Celau tu přjhodu měl za kráſný ſen, a bylo mu, gakoby román byl četl. Aby ſe mu wſſak toto ljbezné ſněnj nezkalilo, proſil panj B., když mu obraz zaplatit chtěla, třeſaucjm ſe hlaſem a ſepiatýma rukama, by mu žádných peněz nedáwala. „Památka geſt mi neykráſněgſſj odměnau!" — takto tiſſe doſlowiw ſklonil hlawu. Ta ſlowa přiwedla panj B. do nemalé rozpačitoſti, poněwadž ſe w nich dwogi ſmyſl ſkrýwal: i žádala tedy, aby ſe mladjk zřetelněgi wygádřil, což

---

*) Kruhule = kwětinowý hrnec. Wiz Jung. Slow.

on konečně upřjmně také učinil, ač mu při tomto wyznánj welmi auzko bylo.

Za hodinu bylo wšecko w pořádku; oba opustili pokog usmjwagjce se, až se gim w očjch slzy třpytily. Adolf měl wyswědčenj o zapraweném půlletnjm aureku w rukau a mimo to giště peněžitý list, gegž mu panj B. přes moc byla wnutila.

Giž druhý den ráno prosila dobrotiwá panj k Adolfowě matce, by s nj z strany oslawenj a budaucnosti mladého uměnce promluwila. Umluwily se na tom, aby obraz k weřegnému wýstawu wyhotowil, a tjmto způsobem powěsti sobě zjskal; když se to dobře powede, o čemž pochybnosti neměly, že se též promluwanj dcery obchodnjkowy za Adolfa rozhodne. Každému lze umyslit bohaté kupcowé pochopiti, když uwážj, že byl Adolf rozený šlechtic — gediné dědictwj, gež mu byl otec, důstognjk při králowské stráži, umjraje zanechal.

II.

Šest měsjců na to widjme Adolfa gednoho rána, po noci w auzkostech strawené, bledého a zaufanliwého u lože swé umjragjcj matky. Tři saucedé, wěrnj přátelé, byli giž předešlý wečer pro znamenitého lékaře odešli, aby nemocnau nawštjwil; a wšak ani lékař ani přátelé nebyli dlauhý čas k spatřenj: neboť byl tento den — den hrůzy plný, den 14. dubna roku 1834, kterýžto na domech ulic „Beaubourg" a „Transnonain" krwawým pjsmem zapsán gest. Giž plných dwanácte hodin byla celá čtwrt sw. Martina, tato ohromná djlna, plná pracowitých obywatelů, kteřj, we dne w noci se zaměstnáwagjce, ani na okamžik utěchy sobě nepřegj, tichá a slyšitelna co weliký hřbitow. — Průchody byly wšude zamezeny; obywatelstwo nadřečených ulic se poznowu zbauřilo, gako w čerwenci roku 1830 a w čerwnu léta 1832. —

W noci mezi nedělj a pondělkem, která se obyčegně wesele a radostně končjwá, panowalo wůbec hrůzné ticho gako w hrobě, kteréžto ulice wjce temnilo, nežli potlučené giž swětelny učinily. Zdalené rachocenj bubnů, břinkot zbraně a tažné, odměřené kráčenj, gakoby chůze wogska, semotam ticho nočnj rušily, tak gako wanj wetyrka w cypřišowých ratolestech pokljd hřbitowa rušjwá a tjm hrůznost mjsta wywyšuge.

Nastal den, wšak ani gediná okenice se neotewřela, ani gednoho člowěka nebylo u oken widěti. Zdálo se, gakoby wšecky domy w té čtwrti přes noc byly wymřely. Adolfowa matka po osmi bolestných hodinách konečně usnula. Wnitřnj zimnice s nj [illegible]; ubohý syn widěl smrt s pozdwiženau rukau k gegjmu loži se blížit; žádná lidská moc nebyla s to, gi přjchodu zabránit.

„O, matko! [illegible] anděli!" zwolal Adolf, klekne podle nemocné — „[illegible] u mne! neopauštěg mne!" a [illegible] se [illegible] gebo.

„Adolfe!" prawila hlasem slabaunkým procitnuwši matka; „přigde lékař?"

„Přigde," odpowěděl Adolf, a plačem mu slowa na gazyku wázla. [illegible] hrozila.

Každau [illegible] na konci ulice až tři muže, kteří tam umjrali; [illegible], že giau to dwa [illegible] s [illegible], kterýžto, [illegible] Adolf, [illegible] na [illegible], by matce [illegible], že se giž lékař blíží. [illegible] w [illegible] na ulici [illegible] radostným na dlažbě [illegible] a [illegible] způsobit mohla.

Sedě u lože [illegible] nemocnau matku. „[illegible], drahá matko!" prawil, „hned tu bude lékař, a wám bude ulehčeno!" W tom hrůzná střelba celau w domě rozlehla, rána padá po ráně, mezi tjm [illegible] slyšeti, gemuž [illegible], gakoby od zatracených [illegible], odpowjdá; wogácj wyrazj wrata, po schodech se ozýwagj dýmotné kroky a křik: „Z tohoto pokogu byl kámen shozen!" Giž giau tu — chtj se dobýti — „Snad gest to lékař," prawj nemocná; „otewři, synu můg!"

Adolf gde ke dweřjm, wložj ruku na kliku — než dwéře se z wenku otewrau; dwadcet [illegible] geg pozagj, dwadcet wogáků se žene do nemocnice k smrtelnému loži ubohé stařeny, a kážj gi wstáti. Ona to slyšj, ale marné gegj namáhánj — klesne. Tu se gi dwa za hlawu, dwa za nohy chopj, a wyzdwihnauce gi chtěgj umjragjcj na zem položit; neboť [illegible] slamu prohledati, gestli w nj zbraň skryta nenj.

Při zaleknutém zkřiknutj swé matky [illegible] se Adolf zpamatuge, skočj mezi wogáky a na kolena před nimi padna prosj, pláče, a z prachem zaťaté ruce gim ljbá.

Oni wssak geg odstrčj a nelidsky tlukau. Strhla se bitwa, gižto péro sotwa popsati může; bitwa ukrutná mezi dwadcjti wogáky a gediným ubohým, hořem a nočnjm bděnjm zeslablým ginochem — o zemřelau ženu. Nadarmo obkličuge syn mrtwol milené matky, nadarmo se zuby i nehty bránj proti dwadcjti ozbrogeným ukrutnjkům.

Poručnjk té holoty widěl to hrůzné nakládánj a neřekl: „Ustaňte!" Neotewřelyť se dwéře synowi, kterýžto matku swau w náručj nesl, a gehožto sslechetná krew ze sta ran se preysstila. Wogáci, u dweřj stogicj, taktéž po něm tlaukli; i musel se tedy konečně do swé djlny odebrat a wssj naděge k prchnutj pozbyt.

Shledawsse wogáci, že gest maljřem, se smjchem zwolali: „Ten také giž nebude malowati!" a tak se také stalo, neboť mu prawau ruku rozdrtili. Napotom prohledali a potlaukli wssecko, a ssli wyssetřowati dále.

Zwečera téhož dne odwezli se usmrcenj do Morgue, raněnj wssak do wězenj, a den na to stálo w nowinách: „Moc pozůstala zákonům."

[Dokončenj.]

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Gednánj dewáté.

Pan Mrkwička se zaobalil do sláwy, žiwil se nj, snil o nj a dřjmal s nj, t. g. pan Mrkwička se spisowatelstwj nasytil, aneb ginými slowy: neměl wjce chuti k spisowánj, což tolik gest, gako: panu Mrkwičkowi dossel spisowatelský pramen a pan Mrkwička byl na suchu, čili ginak: byl na swém statku, gedl a pil dle libosti, na swět pohljžel z wysoka, wychwalowal časy, dokud on gesstě psáwal, zawrhowal wssecko nowé, mladé, nazýwal mladistwé literárnj plody nesrozumitelnau směsicj, záhubným nowotářstwjm a nečjtal nic, kromě swých, dle titulu půwodnjch spisů. W tomto způsobu ale w skutku welmi prozřetelně gednal, aspoň se řjci nemohlo, že žádný wjce spisy geho nečte — četlť ge sám. A wssak negen sobě, i také giným této lahůdky ochotně dopřál. Každý skoro wečer wzal do ruky knihu a četl kuchařce, při čemž newyslowné wždy radosti pocjtil, když mu při čtenj kuchařka hlawau pochwalu kýwala. Kdo pak se ale také při takowéto zábawě dřjmoty zdržj? —

Tak žil několik let w panickém stawu s kuchařkau. Poněwadž ale z knih a z austnjho podánj wěděl a nynj také i w skutku pozorowal, že kuchařky gen pro sebe neylépe kuchařjwagj, a hospodyně gen pro sebe neywěrněgi hospodařjwagj: napadlo mu, práwě když gednau boty zauwal, aby se oženil, a nežli obě boty zul, byl tento nápad giž pewným předsewzetjm. Proto také — — leč poslechněme geho rozgimánj.

Wýstup poslednj.

Mrkwička (na lůžku.)

Budiž tomu, oženjm se! (zamysli se — po přestáwce) Gakau si mám ale wzjti? — mladau? — starau? S mladau žinkau gest arci weselý, rozkossný žiwot, ale — mladé rády zpjwagj, a tu gim musjwá muž do noty tancowat, diw sebe aneb aspoň kapsu neztrhá. Mladau nechci. — Starau tedy; stará gest předce pokogněgssj, ale — obyčegně příliš pokogná, pro samau churawost ani z pokoge newycházj a chce, někdy arci z dobrých přjčin, aby také muž z pokoge newycházel, a nawzdychá a nabuble mu toho, že mu ani krapet poljwky, ba ani kausek masa doma wjce chutnati nechce. Starau také nechci. Wezmu si tedy takowau, která ani mladá, ani stará nenj. — (opět se na chwjlku zamysli) Hezkau? či osskliwau? Hezká žena gest arci hezká, ale — umj také muži hezky růžky nasazowati, že si nima často oči, mozek i kapsu roztrká. Hezkau nechci. Osskliwá nenj arci w té přjpadnosti tak nebezpečná, i giným se zosskliwj; ale — br! muži také. Tu také nechci. Neylépe bude, když si polohezkau a poloosskliwau wezmu. (opět přestáwka) Učenau? — neučenau? Ha, učenau ne! ta chce ustawičně gen w knihách ležet a hospodářstwj nechá běžet, a pro samau maudrost muži ani k maudrému slowu přigjti nedá. Gaká radost ale s neučenau, hlaupau? Tu aby muž pozlatil a za sklo gi strčil, mělby arci potom ženu, řjkage, ze zlatého wěku; upadnulby ale w modlářstwj, gako Izraelité na paussti, a takowau modlu gá za ženu nechci. — Nynj gesstě gedna welmi hlawnj otázka: chudau? či bohatau? Chudá ge tichaunká, hospodařj dobře — nějaký čas; gak mile se ale w bohatstwj, řjkage, trochu ohřege, new j, kterým oknem dřjwe penjze wyhazowat, a pro samau peychu, kterau nohau dřjwe wykročit. Nic pro nás. Bohatá, ach, bohatá neweěsta gest předce gen poklad, a gestli hned i sama ne, aspoň penjze, co s sebau přinese. Kdo penjze má, má wssecko, penjze wládnau swětem. Bohatau tedy newěstu si wyhledáwey — stůg, Mrkwičko! a poważ, že bohatá — přjliš bohatá také přjliš bohatě žjti nawykla, že se přjliš bohatě ssatj, že — — pánbůh sám wj, co wssecko přjliš

dohatl dělá; že peníze kulaté gsau a že se muž někdy wíc do peněz než do ženy zamiluge, a že mu potom často také kromě ženy nic w domě nezůstane, totiž kromě toho, co nemilowal. Bohatau tedy také ne. Neylépe tedy bude, když si newěstu prostředních wlastností wyhledám, ne příliš mnoho, ne příliš málo. Ženu míti musím, sic ženau budu — ssta — sten. (Umysla) do plepadla a w blažené sny gey ukolébala. Wůkol bylo ticho a temno; najednau wssak zaslušuj wítr, gakoby řekl: „Tintiliwantili!" Pan Wirkwilka to wssak neslyssel, proto že spal. Gaké sny po tak pewném předsewzetí měl, dolowědě žádnému nepowěděl; domysslíme se ale, že žádnau příliš sladké nebyly, že mu budaucnost příliš přígemné před oči nepostawila, poněwadž, procitnuw, gaksi nechtě se usmíwat a kenčené zlostně a odhodlaně, gakoby gedním rázem nemilé obrazy snů z paměti wymazati chtěl, zwolal: „O! tintiliwantili."

(Pokračowání.)

Hádanka.

Nedělám sic žádné hluky,
Gsemť cos maličkého gen;
Přede mne wšecky lidu pluky
Potřebugj den co den.

Moc má u řečnjka gistě
Welehrdě wéwodj;
Bez mne djwka w žádném mjstě
K dobrému se nehodj.

Mne nemá ni zem, ni nebe,
Potřebuje mne Bůh i swět;
A wšak w růži wjtám tebe,
W rose patřjš na můg zhled.

We zlém bys mne darmo hledal,
W dobrém sobě libugi;
W ctnost mne ale pán můg nedal,
We wrahu wždy bytugi.

K uhodnutj wywol sobě
Garo, ne wšak giný čas;
Léto, podzim, zima tobě
Nezpomohau ani s wlas. —

Wác. Jar. Picek.

Následkowé nemotornosti.

Gestli gaký nessťastný na swětě, což wssem ge nessťastný nemáme, co wssak nikomu nessťastný gest. Gá gsem tedy [illegible] příklad. Můg otec — Bůh mu dey wěčnau slávu — poslal mne právě do města, kde gsem se něčemu naučil, [illegible]. Wůbec se o mně prawilo: „Pan Mořic Klepyský ge [illegible] pěkný, ale — nemá [illegible]; on se nehodj do swěta, nemá gak k ženám zachážeti, neměl ani, kam ruce položiti. [illegible] gest [illegible] dobré [illegible]." Tak se o mně [illegible]. [illegible], co mi [illegible] wychowánj bylo [illegible]. [illegible] gsem [illegible]; [illegible]. Zkrátka, co se zwelebnostj a mrawem nazýwá, neležj tak dobře k sstastnému a blaženému žití, gako [illegible] dobrého chleba, mastné brambory a sklenice dobrého wína.

Mnozj z nassich mladých [illegible] to w tomto [illegible]. Mnohý když do společnosti přigde, newí kam s rukama a nohama, a gest na něm widět, že by ge raději doma byl nechal. Mnohý [illegible], kam ruce poděgi, [illegible] [illegible] nalezenát.

Prosjm laskawě, aby si můg přjběh a moie nehody k wýstraze přečetl. Neb mezi mnohými [illegible], gestli gsem swau nemotornost na sebe uwalil, nechť také ten, že nemá 45 let stár, žádnau ženu nemám a snad giž starým mládencem zůstati musjm. —

Když gsem se po smrti [illegible], paní [illegible], [illegible], když bohatým byl, chtěli mi w 30tém roce mého wěku za ženu dáti dceru, genž byla hezká, [illegible], ctnostná, příwětiwá a — bohatá. Panna Lidunka, moge tehdegssj nastáwagjcj newěsta, se mi gak náleží zdála. Wssecko mne přiwedlo do pořádku; gá měl pannu Lidunku [illegible] seznat, a byl gsem k tomu [illegible] na [illegible] pozwán, kde gsme se [illegible] mjti. Za [illegible] wychowánj [illegible] a [illegible], [illegible] gsem se [illegible] společnosti nechtěl. Ale což pak neudělá [illegible]? — Gá se oblekl do swátečních ssatů, wzal gsem nad [illegible] kalhoty, [illegible] černau [illegible] westu, [illegible] frack [illegible] — zkrátka, byl gsem wyssňořen gako ženich.

Když gsem se ale k paně [illegible] blížil, [illegible] mi srdce, gakobych w prsau kowárnu měl.

„Gen kdyby tam welká společnost nebyla!“ myslil gsem sobě — „kdyby raděgi bylo giž po wssem!“ Na sstěstj gsem nassel pana strýce samotného, an práwě gakýsi aučet we swém pokogjku dopisuge. „Přicházjte trochu pozdě, pane Klopeytale!“ prawil ke mně; gá wssak, mage neustále tu welikau společnost na mysli, dělal gsem neyméně 20 poklon w prawo i w lewo a zubil gsem se gako opice, abych gen přjwětiwě wyhljžel.

Co zatjm pan strýc, aučet dohotowiw, posypátko hledá, skočjm ochotně ke stolku, chci papjr pjskem posypat; popadnu ale w hlaupé ztřesstěnosti kalamář, a wyligi mu černý praud neylepssjho inkaustu na ten hezaunký aučet. Gá myslil, že leknutjm do mdloby padnu! I wytáhnu we zmatku s čerstwostj swůg bjlý ssátek z kapsy a začnu to bonem utjrat. — „I, kýho-li wjra! „co pak čiňjte, pane Klopeytale?“ zkřikl na mne se smjchem pan strýc, a odstrčiw mne s mým černým a bjlým ssátkem od stolu, přiwedl swé wěci opět do pořádku.

Na to mne wedl do hodowny, kde byla společnost shromážděna. Gá ssel za njm, neměl gsem wssak giž dobré swědomj; i zpozorugi při zhlednutj k zemi s ustrnutjm na lewé nohawici sskwrnu od inkaustu gako dlaň welikau. „Bože na nebesjch!“ wzdychnu sobě; co tomu ta weliká společnost řekne?“

Dwéře se otewřely. Dřewěný a neohrabaný chlapjk, gakýž gsem wždy býwal, chci se nyni přede po sswiháčku a hezky lehaunce předstawit a začnu po pokogi gako strnádek poskakowat. Dělage poklony z předu i ze zadu, ssaupage nohama w prawo i w lewo, ani si newssimnu, že práwě přede mnau služka stogj, přinássegjc na stůl passtiku. I wgedu gj hlawau tak prudce do zád, až ta drahocenná passtika na milau zem seskočj; a takto prowádjm swé poklony, řjkage, po slepě dále. Byloť mi, gakobych před nepřjtelem stál a každau chwjli před hřjmagjcj děla předstaupiti měl.

Gaké poklony ta welká společnost okolo mne dělala, newjm; neboť gsem se gesstě neosmělil očj pozdwihnauti, nýbrž pokračowal gsem gako posedlý se swými poklonami a „ponjženými služebnjky“ w gednom kuse dále, až nowá nehoda mým zdwořilostem mezeru položila. U horliwém klaněnj dostal gsem se totiž až k passtice, kterážto posawad na zemi ležela, protože služka od hrozného leknutj dlauho gesstě zpamatowati se nemohauc, upřeným zrakem na ten arcikus kuchařského uměnj hleděla.

I co bas nechce — tu wgede při gedné pokloně má inkaustem zmalowaná noha do passtiky; gá chudák nic newiděl, neboť se mi samau zdwořilostj w očjch mžjčky dělaly. Nesstastným, wssak neywýš přirozeným způsobem sklauznu w tom těstě, ztratjm swau wlastnj rownowáhu, mrsstjm sebau gak dlauhý tak ssiroký (a gá mám pět střewjců, sedm palců!) k nemalému leknutj a smjchu té celé welké, mnohowážené společnosti o zem. W pádu strhnu gesstě dwě stolice, na nichžto gsem se zadržet chtěl, a mladá, hezká djwčice, genž se chtěla bez pochyby na gednu z nich posadit, ležela tak hbitě gako gegj stolice, wedlé mne na zemi. O, nebesa — bylatě to má Lidunka!

Nynj se rozléhal po pokogi náramný křik, a gá křičel na zemi také; neb když gsem wedlé sebe, mimo dwě stolice, i ženskau ležjcj spatřil, měl gsem pewně za to, že ge zemětřesenj. K welkému sstěstj nebylo to žádné zemětřesenj, genž tento politowánj hodný pád způsobilo, nýbrž, gak praweno, s telecjm masem passtika.

Wstali gsme. Strýc udělal z té celé wěci žert; gemuž bylo snadno žertowat. Gá gsem se diw do pláče nedal, styděl gsem se, až se mi obličeg kaboněl gako neyčerweněgssj piwoňka. Postawiw se ke kamnům, nepromluwil gsem k swému ospprawedlněnj ani slowa; ale, poněwadž se wssecko okolo mne chechtalo, chechtal gsem se také a pohljžel gsem pokradmo na tu roztřjsstěnau passtiku.

Konečně gsme sedali ke stolu. Pan strýc byl tak dworný a posadil mě wedlé Lidunky. Gábych byl raděgi wedlé sopky seděl, než wedlé toho hezkého, dobrého djtěte! Byloť mi diwně okolo srdce, sedjcjmu podlé swé nastáwagjcj newěsty. Na společnost okolo stolu toliko mžiknutjm gsem pohljdnul.

Když se podáwala poljwka, předložila mi gj panna Lidunka plný taljř. To gsem nemohl přigmaut, gelikož ona gesstě žádnau neměla. Tu se začalo opět poklonkowánj nad poljwkau, a gá wěděl giž napřed, že to s těmi zpropadenými poklonami dobře newypadne. Žádage Lidunku co neyuctiwěgi, aby poljwku pro sebe podržela, hledjm gj prosebně do krásných modrých očj, aniž pozorugi, gak wařjcj poljwka s taljře na gegj kljn a pěkné ssaty se řine. Honem tu taljřem trhnu, chtě ten wřelý poljwkopád zastawiti, a w tom steče druhá polowice na můg ubrausek a moge spodky. Bratrsky gsme se rozdělili. Na to do smrti nezapomenu! Wssecko to tak widjm, gakoby se to dnes bylo stalo. Bylať to poljwka z raků.

Ubohá Lidunka odessla od stolu, gá se wymlauwal, hosti mne těssili, a podal se mi giný taljř. Mezi tjm, co se z mých spodků po té welké powodni kauřilo, zapnul gsem si mjsto swého ubrausku geden cjp stolnjho ubrusu do djrky u westy. Lidunka se musela přewljknaut, a když přissla, prosil gsem gi, gak gsem gen mohl, tisickráte za odpusstěnj. Gak mile gsem uwiděl, že se přjwětiwě usmjwá, bylo mi lehčegi a gá si utřel studený pot s obličege, a to ne rukau, nýbrž swým dwaubarewným ssátkem.

Ale ten nesstastný ssátek! — Na ten sslakowitý přjběh s inkaustem gsem zatjm dočista zapomněl. Při utjránj potu

jsem si celý obličeg inkaustem tak zamazal, že mne celá spo-
lečnost, když gsem si obličeg otjral, s ustrnutjm widěla, co
naulenjna proměněného. Tu se zběhne pognowu náramný
smjch a křik, a gá gsem se ze zmatečnosti a (?) swal
s křikel hodnau chwjli také, až gsem konečně spozorowal, že
z zrcadla mého strassliwého, na černo barweného obličege hledj.
Nynj gsem teprw poznal, že ze mne šlátek blázna udělali, a
že asi hodně strassliwě wyhljžjm.

Ulekaut stlačjm ruče od stolu a běžjm do kuchyně, bych
se umyl, tahnu ubrus, ten nesstastný ubrus, gehož kraj gsem
já to djlo u wessly upewnil, gako nějaké wěcení za lebka.
Wssecko talíře, pečené, lžičky, omáčky, láhwe, nože, widličky,
stlenice, dowezl maso, ryby, sýry, flasky a t. d. běželo
s náramným hřmotem gako zbláznéno za mnau. Hosté sedělí
gako zkamenělí a zjwali se s otewřenými ústy na tu chutnau
wzchnaucj připrawu, gak před gegich očima mizj, a dotčená
spirali zraky na mnohý panáček, na nějž se giž s takelu
pil těssili.

Zpočátku, když gsem spatřil, gak wssecky talíře a mísy
za mnau se ženau a mne pronásledugj, domnjwal gsem gisté,
žeji že to čarodějnictwj; až když pan strege oběma nohama
na ubrus skočil, a takto cíp z mé wesly wytrhnul, tu
gsem se teprw přeswědčil, že to něco pauze přirozeného. Gá
ale w plném skoku, ne do kuchyně, nýbrž po schodech dolů a
ulicj domů gsem pádil. Po čtyry neděle gsem se ani čtwer
wyjčku neukázal.

Od toho času dostanu pokaždé záwrat, kdykoli na ter
nění pomyslím, a když si na welkau společnost zpomenu,
swjnice se o mne pokaussj. Nynj se giž sám směgi swé ne-
motornosti; můg přjklad může wssak mnohému mladjku —
ne sice za přjklad, ale — k wýstraze slaužiti.

[illegible]
Jan Raška.

Gaké magj djwky býti a gaké ne.

Djwky magj býti gako sspitálská polýwka, t. g.
magj býti tak slaboolé; nemagj wssak býti gako sspitálská
polýwka, t. g. nemagj býti tak hubené. Magj býti gako
malíř, t. g. wěrny přjrodě; nemagj wssak býti gako ma-
líř, t. g. nemagj se tak často sstětcem obýrati. Magj býti
gako hodiny, t. g. tak zaupiné gako tyto; nemagj wssak
býti gako hodiny, t. g. okrasa nemá na nich wětssj cenu
mjti, než djlo samé. Magj býti gako čápi, t. g. swému
bytu wěrny; ne wssak gako čápi, t. g. nemagj zobáky tak
poklepáwati. Magj býti gako chudá kasa, t. g. tak
zawřené; ne wssak gako chudá kasa, t. g. tak prázdny.
Magj býti gako ozwěna, — ohlas milence; a opět ne
gako ozwěna — nemagj posslednj slowo mjti. Magj taky
gako spargl, tak něžné; a wssak ne gako spargl, aby
konečně nebylo k njčemu. Magj býti gako pohodlný
dům, t. g. magj býti pěkné stawený; a pak ne gako po-
hodlný dům — nemagj třeti žádný dluhy mjti. Magj býti
gako hlas — w mysli gegich milenců; a opět ne gako
hlas — we skutečnosti!

—sp—

Denný kronika.

z Prahy. Dne 13ho m. t., gakž gsme giž we před-
desslém listě podotknuli, byla Praha k oslawenj newmilo-
stiwěgssjho Zemipána a Otce nerozdjlněgssj Chotí slawně
osswětlena. Minulá středa byla giž k tomu určena, a k
weċerau se také giž w skutku gde onde začjnalo oswěcowati po-
čalo, déšť ale náhle wsseho přerussil. I temotráte bylo
před polednem gakž dessťowo, odpoledne se ale poněkud
wyjasnilo. Přjprawy byly welké. Na mnohých mjstech,
kde na sta swětlo sešel dům, počali hned před pátau ro-
swěcowati, a po sedmé byla giž celá Praha oswětlena,
což tjm patrněgj zraku se objewowalo, gelikož obloha
ha černým mrakem potažena byla. — Giman hodinau
wygjždela z Hradčan řada kočárů, genž tak dlauhá
byla, že posledný kočár teprw okolo desáté gj se přiwésti
mohl. — Mnoho domů a paláců bylo welmi skwostně
a wkusně oswětleno. Hradčany, gakož i Strahow
byly celé gako w plameni. Zwlássť Lobkowický pa-
lác, na němž ohromné F. M. se skwělo. Záhodný plamenem
obehnán byl zahradnj dům knjžete Fürstenberka.
Na wlasském place se obzwlásstně Lebedourský palác
skwěl, a na waldsstýnském place palác Waldsteinský.
Přicházejíc na most welmi přjzemné městská wěž před
kwapila. Horná gegj stawba byla w gotickém slohu
ozdobena a oswětlena; to též o prassné wěži platj.
Nikoho wssak w skutku nebylo, kdoby se byl w jezuitské
ulici před palácem Koloredským a Klamským
aspoň na okamžik nebyl pozastawil a s potěssenjm na
wkusné okrássleni nehleděl. Takowau též pozornost obra-
cel na sebe w ssiroké ulici dům Salmský, gsa hogně
oswětlen a wkusně sestawenými kwětinami ozdoben. Na
malém náměstí by se bylo málem nesstěstj stalo. Celý
z p. Krachowých, tjm kmenem potažených a hogně
oswětlených slaupů se totiž chytati počal, čemuž se wssak
dosti časně gesstě předessilo. U staroměstského radnjho
domu byl ze 4 stran bengalský oheň připrawen, pro
geholto zaří swětlosti w okolí pauze gako giskry se
kmitaly. Ozdobné byly gesstě welmi skwostné oswětleny:

diwadlo, Karolinum, meyto (Umgeld) a koňská brána s obrowským hořjcjm sluncem a třemi alleğorickými obrazy. — Pan Rabický, kawjrnjk w celetné ulici u »čerweného orla« český nápis sobě oblibil, což mnoha, i wznessených osob pozornost na se obracelo.

Byltě nápis tento:

PLESÁ WLAST A
RADUGE SE MĚSTO,
WJTÁ WZÁCNÝCH
HOSTŮ DNES.

Na druhé straně:

PEWNAU K TOBĚ PRAHA
CHOWÁ WĚRNOST,
OD TEBE LASKAWÝ
ŽÁDÁ WZHLED.

Pod obrazem neymilostiwěgssjho země Pána:

WJTEY NÁM KRÁLI
W WLASTI ČECHŮ!

Pod obrazem neygasněgssj Králowny:

BUĎ GIM MATKAU,
GENŽ TĚ CTĚGJ.

Množstwj lidu se tlačilo až pozdě na noc ulicemi. Byla to procházka, gako za bjlého dne. — We středu na to, 14ho tohoto měsjce, byla u inwalidowny národnj slawnost držána, o njžto w čjsle přjštjm promluwjme.

Na den sw. Wáclawa opět na stawowském zdegssjm diwadle české hry wedenjm neunawitelného nasseho J. N. Stěpánka počnau. Gak doslýcháme, bude se na tento den prowozowati: »Domácj lékař, aneb: Manželstwj na zapřenau.« Weselohra we 3 gednánjch od Zieglera, zčesstěná od Wáclawa Filjpka.

Proslawená pěwkyně Malibranka prý od Nowo-Orleančanů (w spogených obcjch, w Americe) požádána byla, aby se na něgaký čas k nim odebrala a we wlaské a anglické opeře u nich zpjwala. Ročně se gj 10,000 liber sterlinků (!) dáti uwolugj.

Pěwec p. Binder dne 20ho t. m. poneyprw po hostinsku na zdegssjm stawowském diwadle wystaupil a sice co »Masaniello« w známé zpěwohře: »Němá z Portici.« — P. Schröder-Devrientowá Prahu giž opustila.

W Turcjch si mor s cholerau, řjkage, ruce podáwagj a kráčegj na některých mjstech také záhubně pospolu.

Dne 25ho předesslého měsjce skonal w Berljně powěstný lékař Hufeland. —j—

Dne 22. zářj, 64 před Kristem. Narodil se César Oktavian Augustus, wnuk Julie, sestry Césarowy, prwnj cjsař řjmský. Mužem tjmto nastal w děgepisu powssechném nowý wěk; celý téměř politický swět byl pod gednjm žezlem w gediné mocnárstwj swětowládné, založené na sedmihranném slaupu nepřemožitelného Řjma. Gen w pokorné wzdálenosti za Dunagem a Reynem na sewern, za Eufratem na wýchodu, bugným barbarům bydleti wolno; gen w lesjch a pustinách swých gisto gim kauti meče a ssjpy, které wládkyni swěta gednau usmrtiti měly. Wzdělanost ducha, umělost a učenost řjmská pod mjrným žezlem Augustowým neywyžssjho dossla wrchole; nowé Atény wykwetly w Řjmě; s Iliadau zápasila zde Eneida; nynj kwetl Virgil, Horác, Ovid a Livius; zde u Mecénásse rády bjdlely Musy; což pak neyznamenitěgssj gest: za Augusta wysslo z Judska nowé swětlo, které celý swět oswjtiti mělo, za něho narozen spasitel swěta, Jesus Kristus. Augustus umřel r. 13. po Kristu.

[1575.] Rudolf II. byl na králowstwj české korunowán. Cjsař Maximilian II., otec geho, byl stawy o to dřjwe požádal, nač tito gednoswornè k tomu se uwolili, ačkoliw sobě práwo swobodného wolenj krále zadati nechtěli. Slawnost tato se wykonala na hradě pražském obyčegným pořádkem u přjtomnosti cjsaře Maximiliana II., Marie choti geho, arciknjžete Arnossta, Matiásse a Maxe, Rudolfowých bratrůw a papežského i benátského wyslanstwj. Wiljm z Rosenberka, neywyšssj purkrabj pražský, přinesl korunu k aučeli tomu z Karlowa Teyna. Gemu po prawé ssel Ladislaw Popel z Lobkowic, neywyšssj zemský dwormistr, po lewé Jan z Waldstýna, neyw. zemský komornjk. Řjšské gablko nesl Bohuslaw Lobkowic z Hasissteina, gegž páni Wratislaw z Pernsteina a Adam ze Swamberka prowázeli. Panowánj Rudolfowo gest po wěku Karlowu druhá swělá doba, kterauž historie česká se honosj.

[1789.] Princ saso-koburský slawně zwjtězil nad Turky u Rimnjka. Měl sám 24000 mužů cjs. rak. wogska, k nimž se 7000 Rusů připogilo. Wogsko turecké, o mnoho silněgssj, počjtalo 100,000 mužů. Na takowau moc se odwážiti Koburg dlauho se zdráhal; na domluwu ruského wůdce ale, že četnost wogska nic tu nerozhoduge, nýbrž udatnost bogownjků a wěhlasnost wůdcowa, udeřil na Turky s neylepssjm prospěchem. Sedm tisjc Turků padlo, wssecky wozy se spjži i střelivem staly se kořistj wjtězů.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjssila.

Čjslo 39té.

3tí r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na starém městě, w lilinwé ulici, čjslo 947, a k dostání gest w knihowkladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj se u wydawatele i w wšech řádných knihkupcú rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatko 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

29ho zářj — Brzo skryla den ... — 1836.

O s a m ě l e c.

Bauře zářj, moře dme se,
  Rmutem pěny kol se kalj;
Wlna za wlnau se nese,
  Wlna za wlnau se walj:
Wětrem wýš a wýš se klenau,
  Gedna za druhau se haupá;
Gedny w propast zpět se ženau,
  A giná zas wýše wstaupá.

Hlasy hromůw, gakby k saudu,
  Kol a kolem strašno hřmègj;
Wětry dugj proti praudu,
  Bleskůw praudy w praud se legj.
Rmutné wlny, černé mraky
  We záři té rudé planau;
W prostřed praudu widět stranau
  Skálu strmět nad oblaky.

Na té skále, pod nebesy,
  Gá we bauři této sedjm;
Duch můg bauře se neděsj,
  Až we lůno morské hledjm.
Lůno morské se rozwjrá,
  Ze dna temná slyšjm lkánj,
  Gežto wjtr ke mně sánj —
A až na dno oko zjrá.

Oko widj, ucho slyšj,
  Co se kol a kolem děge;
Oko hledj w hlaub, we wýši,
  A řew bauře w sluch se lege.
Než mé srdce to teď newj,
  Co se kol a kolem děge;
Darmo strach se swětu gewj,
  Darmo blesk se s hůry lege.

Srdce w bauři, gak ta skála,
  Gežto k mým se nohaum kalj;
  Moře zářj, nebe halj —
Skála stogj, kde drjw stála!
Na ni blesku tehau řeky —
  Ona hrůzy z nich necjtj;
Na ni praudy ženau wšechy —
  A se zpátky w propast řjtj.

Srdce mé — ach! to nežige,
  Žiwota mu zhasla swjce;
  Druhař geho nenj wjce,
Hruď milenky giž nebige!
Ach! ta proč ge s geho hrobu,
  Ta pomněnka z gegj ruky;
Dalať mi gi w onu dobu,
  An mi wzešel žiwot muky.

Tělo geho w row se kladlo,
  Nad njmž nohy mé se chwěly;
Ona u mne blizko stála,
  W očjch se gj perly skwěly:
Tenkrát kwjtko to mi dala,
  Tenkrát kwetla gegj ljce;
Ach, a gj giž nenj wjce,
A i kwjtko — to i uwadlo! —

Bauře tichne, a mrak šedý
  Wjc a wjce mizne, řidne;
Znowa mi swé měsjc bledý
  Odhaluge ljce wljdné.
Zašla bauře, mraky temné,
  A mé srdce bolest cjtj:
Kýž mě raděg skryge země,
  Kýž na rowě zkwjtá kwjtj! —

Wác. Sw. Šnajdr.

K r u h u l e.

[Dokončenj.]

III.

Deſet měſjců po těchto přjpadnoſtech w unoru roku 1835 práwě pan B., rytjř řádu čeſtného pluku (Ehrenlegion) ſe ſwau rodinau ſnjdal, an mu bylo oznámeno, že gakýſi mladjk, dle pohledu řemeſnjk, ſ njm mluwiti žádá, gméno ſwé wſſak udati nechce. Pan B. poručil, aby neznámý přiweden byl.

Když weſſel, wſſickni ſe nad pohledem geho zhroziii, gelikož ſe w něm kruté hoře gewilo. Na bledém oblićegi přjchozjho byly ukrutnau rukau oſudu brázdy dlauhého neſſtěſtj wyryty; leč nad mrtwými geho twářemi dwě překráſné oči doſti žiwě ſwjtily. Byltě černě oblečen, w lewé ruce držel klobauk, na němžto byl ſmutek; na prawém wſſak rameně prázdný rukáw mu wiſel.

Hluboce a welebně ſe poklonjw, přiblížil ſe k mladé panj, kteráž wedlé pana B. ſeděla. Hlaſem žaloſtným a boleſtným, genž každým přjtomným mocně pohnul, tázal ſe gj, zdali ho geſſtě zná. Mladá panj neodpowěděla; zdálať ſe býti zamyſſlena. Twář cizincowa ſe okamžitě gaſně zarděla, a wſſak hned zaſe zbledla. Nynj ſe obrátil ginoch k ſtarſſj panj, která naproti mladſſj ſeděla.

„Wzácná panj! gſem Adolf G.", mluwil k nj; „dnes ráno teprw z wězenj propuſſtěn — proſilbych — —"

Pan B. wſtal a uchopiw Adolfa za lewau g e d i n a u ruku: „Můg milý mladý přjteli!" prawil, přegi wám od ſrdce mnoho ſſtěſtj. Giž wčera gſem w dennjku četl, že ſe wám nemůže žádná wina dokázat; opteyte ſe mé panj, gak gſem ſe z toho těſſil. O, gábych nikdy na wás nebyl zapomněl! Gak wás takė mohli w podezřenj mjt? wy — a ſpiklý — odbůgnjk — totě neſlýchané! Poſaďte ſe mezi nás! — Jene! přines koflják! — Poſnjdáteř ſ námi?"

Tuto řeč wážného ſtarce žádný opětowaným pozwánjm nepřetrhnul; neboť ſe Adolf každému duchem z onoho ſwěta býti zdál. Obě panj, genž proti ſobě ſeděly, ſ gakauſi wnitřnj auzkoſtj na ſebe pohlížely.

Když to byl oſwobozený zpozorowal: „Děkugi, pane!" chladně odpowěděl; „nepřicházjm whod — nenjli prawda, ſlečno?" Tak prawiw ſklopil oči a twář mu co umrlci zbledla.

Kupec, k němu ſe nakloniw: „Gmenugte gi panj" do ucha mu ſſeptal — „ge giž měſjc wdána. Zeť můg wedlé mé panj ſedj."

„Proſjm tedy za odpuſſtěnj!" prawj neſſťaſtný; „chci tedy —" nelze mu wſſak domluwiti, málomocen kleſne na zem.

Když ſe byl opět zpamatowal, byl ſ panj B. ſamoten. Chtěláť geg těſſiti, ſebe wymlauwati; leč Adolf tomu nechtěl.

„Neračte o tom mluwiti!" zwolal ginoch hlaſem žaloſtným; „ſ tauto twářj, ſ tjmto ztrýzněným tělem neſměl bych nikdy k waſſj dceři oka pozdwihnauti. Prchnu odtud, neboťbych muſel manželi dcery waſſj aučet ſložiti, co mám zde k pohledáwánj. A gá, wěru, nechci geho poklid ruſſiti. Gedinau proſbu geſſtě. Známo wám, že gſem we waſſem domě, w ulici Beaubourgu bydlel. Když minulý rok wogáci do mého bytu wpadli, aby mě u mrtwolu mé matky mrzákem učinili, měl gſem několik obrazů — kam přiſſli? Muſjm ge hledět odprodat, a to ſice co neydřjwe; neboť gſem dnes ſice we wězenj geſſtě ſnjdanj obdržel, zegtra wſſak — zegtra ſe ſnad budu muſet hladem mořit, a geſſtě tuto noc ſe muſjm o přjſtřeſſj poſtarat, ſice mě opět uwěznj. Přikažte tedy, aby mi moge obrazy byly wydány, neboť ge chci ſ ſebau wzjt."

Dowedli geg na půdu, kam déſſť a wjtr tiſjcerými otwory zaháněl. Obrazy ležely w kautě, ohryzeny od myſſj; Adolf ge prohljdnuw prawil: „To negſau wſſecky, geden obraz ge pryč — newj žádný, kam přiſſel?"

„Gá gſem ſi geg přiwlaſtnila," odwece ſmutně panj B. — „geſtli geg ale dokonce chcete —"

J dowedla geg do ſwého pokoge; tu wiſel obraz, předſtawugjcj Adolfowu neweſtu, podobizna to d l e p o h l e d u, wyhotowena duchem uměloſti a láſky. Strhna obraz ten ſe zdi, rozſſlapal geg nohama. „Nynj mám wſſecky ſwé obrazy!" prawil na to hlaſem temným.

„Geſſtě geden mám," prawila neſměle panj B. — „geſtiť to obraz, gegž gſte k wýſtawu wyhotowil; ale ſrdečně wás žádám — ponechte mi geg; zaplatjm wám zaň, co ſám budete chtjt."

„Giž dáwno wám náležj," odpowěděl Adolf pokogně; peněžný liſt, který gſem od wás obdržel, mnohem wjce ſtál, než tento obraz. Řjká ſe, že obrazy wyšſſj ceny nabýwagi, když ſe malјř ſwým uměnjm wjce neobjrá — nuže tedy, gá gſem ſe ho odřekl!" K tomu ſe podiwně uſmál.

Mlčjc geg obegmula panj B. — útěchy wſſak pro něg neměla, a on odeſſel.

Geho staré obydlj bylo prázdne, on ge opět na-gmul. Za penize, gež byl za swé obrazy obdržel, dal na hřbitowě hrob wykopati, do něhož wložil tělo swé matky, které bylo w obecnjm hrobě w Dubnu umřelo-ných pochowáno. Když byl tuto truchliwau powin-nost wykonal, patřil wůkol sebe a žádného wjce we swětě nenalezal, gemužby byl náležel; žádné wazby ho člowěčenstwem gež wjce nepogily. — smrti se tedy obětowal.

Ku konci března téhož roku obdržel geden z wyš-ssjch auředniků psanj z neznámé ruky, w němžto gez nemocny žádal, aby k němu přišel a wyslechl hlawnj wyznánj, spiknutj w městě Dubnu se týkagjcj. Gezdby paity při saudu tětilo. Bylo poznamenáno, že se může pro wětšj gistotu od několika osob dát doprowoditi. Na konci listu byl podepsán „Čeněk z G." —

W určenau hodinu wešlo šest prawnich mužů do pokoge, w třetjm poschodj ulice „Ireaburg." Adolf wstupugjcjch slušně pozdrawiw, žádal, by se posadili a geg pokogně wyslechli; pak gim wypra-wowal swé příhody, kterézto na wážné muže mocně aučinkowati se zdály.

Když dopowěděl, wstal a welebně prawil: „Mla-dík, gehožto příhody gsem wám práwě wyprawowal, gsem gá; tato postel gest smrtelné lože mé matky; na této podlaze gsem ležel, s roztřjštěnau rukau, ra-něn, malomocen; na této podlaze zemřela moge ma-tka. Krwacegjcjho mne odwlekli do wězenj, kde gsem deset hrůzných měsjců ztrawil — deset měsjců! welmi dlauho, nenj-li prawda? Konečně mne pro-pustili! Nynj gsem swoboden, ale zohawen, nemocen a úrotek! K ničemu negsem schopen w tomto zaniklé-stwj, w této bjdě! — Měl gsem newěstu, a tu gsem ztratil! Zabawowal gsem se uměnjm, genž celau mogi bytost naplňowalo; teď gsem bezruký a nemohu ma-lowati: mé naštěwugjcj štěstj s kořenem bylo wywrá-ceno. Gsem teď swobodný — wšak swobodný žebrák! a zákony žebráka pronásledugj. Žiwot dele trawiti nemohu — i musjm tedy umřjti! W tom nelze zákonům meze mi klásti. Zadostučiněnj mi nemůžete poskytnaut — nic wjce nežádám; nebo chci umřjti! Přál gsem si gen, aby wás smrt moge ponaučila, gak nesprawe-dliwé gste semnau nakládali. Když umru, pak čiňte semnau dle libosti!" Dokončiw swau řeč rozkausnul lahwičku s gedem. —

Z Ewroxy od
Kl. Půnera.

Tintiliwantili.

[Pokračowánj.]

Gednánj desáté.

Dlauho [illegible] pan Michálka [illegible], nežli takowau wěcičku, [illegible] to byl nežli [illegible]. Nicméně [illegible] „Kdo neuwěřj, [illegible]" a tak nalezli také w [illegible] pana Michálka [illegible]. [illegible] byla ani někdo [illegible] w něm; [illegible] wšech [illegible], takže se giž pan Michálek pod pantoflíčkem. [illegible] gmenem [illegible], že [illegible] gest, [illegible] giž [illegible] [illegible]. — [illegible] w [illegible] [illegible], [illegible] ge [illegible]. Že pan Michálek [illegible], [illegible] se [illegible] sebe, že [illegible] manželkám [illegible], [illegible] a [illegible] pod pantoflíček [illegible] se [illegible]. [illegible] do [illegible] takowého [illegible], a [illegible] pod [illegible] gak tuto následuge:

Domluwa,

aneb:

Slyšte hlas Michalčjk pod pantoflem, abyste i wy pod něg nepřišli.

„Muži! zůstaňte mužemi, ukažte swětu, že nadar-mo tak mocné gméno nemáte, že přede wšecko zmůžete; ukažte, že wám přirozenost wanjk nedala nadarmo. — O blahé, přeblahé časy, dokawad bělené wanjk gešstě w obyčegi nebylo! Tenkráte byl geště muž mužem, tenkráte žena geště s galaudj bázni před mužem stála a wanjkům se klaněla. Ale nynj, co do obyčege přišlo, mužnost mužům s brady odgjmat, nynj, co gsi ženy chotěnám bradám mužským nawykly — nynj se gjm wanjk kromě dětj nikde nehegi. Nechá-li si nynj muž třeba i celý les wanjků po lycjch stawně šnati, wyšj žena, že to pauze pro parádu dělá, a netancuge-li pěkně do taktu, gegj mu pantoflíčkem dáwá, zabere se mu obratnými prsty do parády, že ubohému šlach i zrak přegde.

Zmužile ale, slawnj tworowé! ukažte plemenu ženskému, že wám bitwa wšecku wážnost geště ne-odněla, že geště ajroň kořeny wanjků máte, že ste do-sawade muži, páni a w manželstwj hlawy. Mně arci giž pomoci nenj, gá wzdychám a bědugi giž pod pantoflem — pod pantoflem! ó hrůzné, daweke, nečisté slowo! Wás ale, neprowdanj manželowé! wás ob-zwlášstně, z lásky k wám a z lásky k celému člowěčen-

ſtwu, před pantoflem uchrániti chci, wám přátelſky na ruku dám, gak ſi w zápětj giž w ſtawu manželſkém počjnati máte, abyſte gako gá nynj, někdy později pod pantoflem bycha nehonili.

Pantofel geſt ſice malá, nepatrná wěc, z každé ſtaré boty ſe může udělati, a na pohled ſe těžký býti nezdá, neboť ho děcko uneſti může; ale když ho žena na muže wložj, nohu w něm nechá, domácj žezlo do ruky a, řjkage, celý dům na záda ſi wezme, a k tomu ke wſſemu ſi geſſtě někdy několik heyſků na krk přiwěſj: tu teprw člowěk pozná, gak těſno geſt pod pantoflem býti. Zkuſſenému wěřte, a dobré rady geho upoſlechněte.

Chraňte ſe pantofle! a nenawykeyte, třeba i že žertu aneb zdwořiloſti, bradau, ſjdlem weřegného mužſkého práwa, k němu ſe ſkláněti. J wy giž, manželſtwj chtiwj genáci, ginak milownjci, ſe toho chraňte; pomyſlete, že ſe giž, řjkage, newědomky k pantofli bljžjte, když kráſkám ruce ljbáte aneb dokonce před nimi klekáte. Kterého milownjka láſka před milenkau na kolena doſtane, ten ge giž na polowičnj ceſtě pod pantofel a má tam gen tak daleko, gako ze ſwobodného do manželſkého ſtawu. Chraňte ſe tedy klekati před djwkami! Také ſe ani celé tělo před ſwau čáſtečkau, nepatrnau žebrau, kořiti nemá. —

A když do ſtawu manželſkého giž gednau klopeytnete, nezapomeňte pro ſamé manželſtwj na wauſy, nezapomeňte na pantofel. Buďte pány domu, negen uſty, ale i ſkutkem. Který manžel pauze „gá pán" čaſto hrdě wolá wá, tomu to k poſledu manželka ani newěřj, aneb, gakožto pánu wſſeho, wſſecky hrnce a mjſy na hlawu ſneſe. Lépe tedy geſt mlčet a panowat.

Zpočátku ſe arci muſj člowěk ſe ženau troſſinku mazlit, probůh! gen ne mnoho. Ženy gſau gako děti; podá-li ſe gim prſt, chtěgi hned celau ruku, a gak mile tu gednau do ſwých klepet doſtanau, kácj ſe giž pan manžel pod pantofljček. Prſt ſe gim arci čaſem podati muſj, chraň ſe wſſak každý, aby gim ruku nepodal, leda na chwjlku na procházce.

Mnohý myſlj, že ſe ho žena z obzwláſſtnj láſky a ſtaroſti o něg ptáwá, kde byl, kde ſe opět o čtwrt hodiny déle, než obyčegně, pozdržel; chyba láwky! Zwědawoſt ge to, nic giného. Z pauhé přirozené zwědawoſti ſe žena muže na každý krok, na každé ſlowo wyptáwá, a zponenáhla takowému wyptáwánj tak přiwykne, že myſlj, že ſe proto gen prowdala, aby mužowým ſaudcem byla, na každý kroček, každé geho pomyſſlenj gako u wýſlechu ſe ho wyptáwala, geg kárala, treſtala — ſlowem, aby geg řjdila. Nechá-li manžel w manželce takowau giž myſſlénku wzniknauti, muſj ſe gako otrok gegjmu žezlu, ginak pantofli, podati, a nečinj-li to, ozwe-li ſe pánowitě nad pantoflem, geſt oheň na ſtřeſſe a weta po domácj blaženoſti, po domácjm ſſtěſtj — po ſpokogenoſti. Lépeby takowému bylo, aby ten zpropadený pantofel i ſe wſſjm tjm, co w něm wězj, na krk uwázal a s njm ſe do moře wrhnul. Tamby pantofel odwázati a ſám hezky zčerſtwa wyplauti mohl.

Hned ale w zápětj, hezky potichaunku, beze wſſeho „gá pán" hulákánj, ženu wedlé ſebe na nižſſjm ſtupnjčku ſtáti přiwykeyte, hezky gi, ne ale přjliš ztuha, na uzdě držte, a když ſe wám někdy ſwéhlawě poněkud wytrhowati počne, powolte gi troſſinku rukau, uzdu wſſak nepopauſſtěgte; a třeba wám i co neypěkněgi lichotila, neweřte gj. Ženſké gſau hadi a ſice takowj, gako onen w báchorce, gegž byl zmrzlého rolnjk z autrpnoſti za ňádra ſi ſtrčil. Že gedowaté zaubky gako hadi magj, geſt wůbec známo. Z obzwláſſtnj ſſetrnoſti ge někdy arci „zlatými zaubky" nazýwáme, proto wſſak předce wjme, z gakého gſau zlata.

Na gegich pláč také nedbeyte, ženſké ſlzy gſau pauhá woda, a ſice woda neypodwodněgſſj. Ženſká pláče, kdy ſe gi zljbj, o čemž giž i ſtařj Římané dobře wěděli. Při ſlawněgſſjch pohřbech totiž nagjmali ženy, aby za plat pro nebožtjka za rakwj wřjſkaly a kwjlely. O těch ſe w ſkutku řjci mohlo: „W očjch ſlzy, w ſrdci ples."

W podwodu a přetwařowánj gſau ženy miſtryně, gá ubožátko toho w plné mjře zakuſil. „Gſau zlé čaſy, muſjme hoſpodařit" řekla, a mjſto káwy mi ráno k ſnjdanj praženau poljwku na ſtůl předložila; a ſotwa ge gſem z domu paty wytáhnul, potýkala ſe giž s hrnkem ſladaunké káwy. — „Gſau zlé čaſy, muſjme hoſpodařit" řekla, když gſem gi požádal, aby mi na nowý kabát kaupila, a ten ſamý den geſſtě ſſla a zlatý řetěz na krk ſi kaupila. — „Gſau zlé čaſy, muſjme hoſpodařit; k čemu tabák? zbytečné wýlohy!" řekla domlauwawě a poſlala ſi ſlužku pro drahé ličidlo. — A co mi auzkoſtj a ſtaroſtj s gegjmi nemocemi nahnala! Nynj owſſem giž wjm, že ſe ženſkým gen tenkrát wěřit má, že nemocné byly, když umrau; gindy gſem o tom pochybowal. Gá ſháněl doktory, ſnáſſel ljky ze wſſech končin ſwěta — pro nic za nic. Lahodné ljky ráda užjwala, oſtatnj wyljwala, a doſtala za to chuť na kuřátka, holaubátka a mnoho rozmanitých lahůdek. „Ge ſlabá, k nemocem přjliš nakloněna," myſljwal gſem; ó gá

krátkozraký! naklonkna owšem byla — a wšak mladému doktorowi.

Gednau gsem gj owšem k srozuměnj dal, že přjliš krátkozraký negsem, a že se mi celé to doktorowánj gaksi nelibj — co gsem ale pořjdil? „Pane manželi, snad nemyslite — ó! tak nečestně tedy o mně smeyšljte? gá — ach!" po těch slowech se dala do pláče, a gá gsem měl co chlácholit, aby mé zpozdilosti odpustila.

O ženy, ženy! — na pohled gste hezké, ale we wás — kozel wj, co wšecko we wás wězj. Máme wěřit, gest: wšecko za prawdu mjt, ať ge prawda, nebo ne. Waše láska, waše naklonnost gest powětrnost w apřilu, waše — — a wšak, kdo ge přjčinau, že ženy takowé gsau, že tak ukrutně pantoflem nad námi wládj? — My, my mužj sami! Zmužme se tedy, seberme z každého wausu dewaterau sjlu, rekowně se s pantoflem do boge pusťme a gako mužj, gako pánowé se wedle těch slewěčjch žeber postawme.

Že mne si ale přjklad neberte, gá gsem giž tuze pod pantoflem, newjm, gestli wjce s něg budu, semnau ge giž — tintiliwantili!

(Dokončenj.)

Učený učednjk.

Dle swého zwyku přišel gednoho wečera pekař Quintilian pohnawaly a welmi mrzutý domů. Při wchodu byla prwnj geho záležitost, mladého muže, genž wedenjm mlýna potřebnau k pečenj mauku připrawowal, hodně wyplýsnit. „Aušne! darmožraute!" zkřikl naň; „coj pak gsi nic nedělal od té chwjle, co gsem z domu wyšel? Maučný pytel dosawad nenj geště plný, a předce giž od rána kolem točjš, aneb aspoň máš točiti."

Místo odpowědi utjral si mladý muž pot s čela a pokračowal we swé těžké práci. Mlčenj to zdálo se wšak zlost starého pekaře wjce geště roznécowat. „Coj pak gsi dělal?" opětowal tento, „co gsi dělal za ten celý čas, co gsem byl pryč? Zagisté gsi na mimogdaucj traubil a gegich rozprawky poslauchal. Nemám prawdu? Newiděl gsem tě kolikkráte takowým způsobem čas mrhati? Pracug gak ti možno, sice budu s tebau nakládat gako se zwjřetem, které předstawugeš. Negsemť gá tak zpozdilý, gako mogi otroci, genž twému žwastánj wěřj, že nebudeš giž dlauho w bjdě dljt a že tě co neydřjwe u weliké cti uwidj, a že gako radnj pán od neywáženěgšjch mužů, ba od samých senátorů do společnosti zwán budeš — a kdoj wj, co wšecko geště? Kdyby ste twým [illegible] wjru dal, by o tobě teď (alespoň syn otroka, neboť gsem otce twého dobře znal), že neyšťastněgšj přjhody tebe w gubilu a potěšenj uwidj. Podíwey — čtiž — ty?! Tak gen swůg mlýn, Aušne, a dráž se děli. — J. pomoz Georg! coj pak to wšichni mezi psánmi [illegible]? Kotaul papjru a rakla! Tak umjš psát, bijmile! a místo čtenj psjš. J. coj pak ty mášeš uměti napsat? To chce swrchu pjsma ašni!"

„Nepal gjš, pane!" zwolal učednjk [illegible] po sekaudě, „nepal gjš, pro welikého Boha tě prosjm!" a wytrhnul pjsmo Quintilianowi z rukau.

„Za tuto pošetilost obdržjš odplatu!" zwolal pekař. „Když mne nechceš poslauchat, tedy se kliď z mého domu a neopowažug se nikdy se zde ukázat."

„W tom dni byl pořádkem!" odtušil mladjk, a otřepaw si s tuniky a s wlasů mauku obral se pryč, aniž sám wěděl, kam? Po krátkém rozmyšlenj kráčel k domu gednoho otce (awšak dnes nad [illegible]). Gdil geg wšak nechtěl widět. —

„Předce dnes musjm gjst," mluwil k sobě mladý muž: „o lože nemám starost, neb tobě mi poskytne někde w kautku suchá dlažba, a gá budu spát gako nějaký senátor, pakli senátor spáwá. Gak mohu se bohewe posilnit! Ale proč bych se nad tjm rmautil?" zwolal opět usmjwage se. „Zdaliž negsem dobrý a šťasten? Proč by se nemohlo mé dnešnj neštěstj w štěstj obrátit? K čemu tedy bohům lat, genž mi swé poklady swěřili, genž mi propůgčili gasnau mysl a [illegible] ducha? Díky wám, wy opatrownj bohowé! — Coj pak gest to za muže, gegž tamto mladý lid prowázj, uctiwě se k němu mage? — Totě Kato! ano, poznáwám geg po zřjdewých wlasech a po modrých očjch."

„Zdráw buď, Katone!"

„Djky tobě, otroku!"

„Žádný otrok. Syn na swobodu propuštěného a Řjmský měšťan."

„Djky tobě, synu na swobodu propuštěného a řjmský měšťane!"

„Řjmský měšťan má hlad, Katone; dey mu chleba!"

„Nechť si řjmský měšťan chleba prací wydělá."

„Byl gsem učednjkem u gednoho pekaře a ten mne wyhnal."

„Gdi tedy k ginému!"

„To řemeslo se mi nelibj."

„Wywol si giné!"

„Gá giž předessel radu twogi. Zde gest komédie, kterau gsem dnes ráno dohotowil."

„Komédie?" zwolá Kato, ostrým okem na mladjka pohljžege, kteréhož pomaučená tunika sotwa celého kryla.

„Kato snad posuzuge lidi dle ssatu? Gestiž předce chutný pokrm pod hořkau kůrau pomeranče, co zatjm zwaucj maso oljwy kámen u wnitř kryge."

Tato s gakausi wznessenostj pronessená slowa gala welmi Katonowu pozornost.

„Twoge gméno?" tázal se Kato, papjry rozhaluge.

„Pekař mne nazýwal „Asinus."

Mladý lid, Katona prowázegjcj, dal se do hlasitého smjchu; učednjk se wssak nedal meylit a prawil: „Můg otec se gmenowal Markus Akcius Plautus."

Nowé smánj powstalo mezi mladým lidem. Ale z obličege Katonowa zmizelo studené a opowržné usmjwánj, s njmžto byl zprwu neznámého prohljžel. „Tomu rád wěřjm," prawil, neboť práwě četl prwnj wýstupy mistrného djla „Amphitruo." Když něgakau chwjlku byl četl, sundal plásst a oblekl w něg pekařského učednjka. „Pogď ke mně, Plautuse! chci tebe přigmaut, gakož wýtečný básnjk zasluhuge. Měsstané, proukazugte uctu půwodci her Menéchmi a Aulularia."

Po těch slowech obklopili mladj lidé komického básnjka a proukazowali gemu swau uctu. Na to wzal Kato Plauta za ruku a wedl geg ke swému domu.

„Hle, tu kráčj uměnj s ctnostj!" zwolal kdosi.

„Owssem, odpowěděl Plautus, „předce wssak uměnj nedáwno točilo mlýn, by sobě chleba wydělalo."

„A ctnost," doložil Kato, „bude snad gednau litowat, že geg po celé swoge žiwobytj netočilo."

Snad gakýsi předcit Katonowi řekl, že bude často pokogné žitj umělci záwiděti a že bude po 44kráte co obžalowaný před řjmským lidem stát.

Po prowozowánj hry „Amphitruo" nepotřebowal wjce Plautus hostinstwj Katonowa, neboť byl dosti bohatstwj i cti sobě zjskal. —

Plautus sepsal čtwero diwadelnjch her, a sice: Amphitruo, Aulularia, Menaechmi a Mostellaria.

Wáclaw Dunda.

Anekdoty.

Sprostý rolnjk přinesl djtě ke křtu. Newěděl wssak, kterakby ge dal gmenowat. Duchownj, chtě mu z této rozpačitosti pomoci, podal mu kalendář. Po dlauhém hledánj prawil sedlák: „Welebnjčku! toto musj býti krásné gméno, poněwadž gest čerweně naznamenáno; ať se gmenuge tedy Quatember."

Dwa wozkowé se setkali w auzké cestě. Geden křičel na druhého: „Wyhni se!" Když ale druhý, newssjmage si toho, dále gel, křičel onen opět naň: „Gestli se newyhneš, uhljdáš, co učinjm!" Ten se uleknul a honem se wyhnul. Když byl onen kus cesty za njm, obrátil se tento a tázal se prwnjho, coby byl učinil. Načež onen: „Blázinku," prawil, „kdybys ty se byl newyhnul, bylbych gá se wyhnul sám!"

Gednomu se utopila nad mjru zlá žena, kterauž on pak proti wodě hledal. Sausedé, genž to widěli, diwjce se prawili k němu: „Musjte gi hledat po wodě, ne wssak proti wodě." Načež onen: „Gá gi newěřjm," prawil; „ona, dokud žiwa byla, wždy gednala proti wssemu zákonu: po smrti se sotwa změnila."

Hospodský se tázal sklepnjka, gestli giž hostům piwo napsal. Tento prawil po rozmeysslenj, že se to giž stalo. Načež hospodský: „Negsi-li gist, napiš ge gesstě gednau."

Gistý wtipuplný mladjk we společnosti dokazowal, že gest deset swětů, poněwadž stogj psáno: „Nonne decem mundi facti sunt?" (Kde wssak slowo „mundi" též „očisstěnj" znamená). Tomuto zas giný odpowěděl: „Atqui! stogj též dále psáno: „Ubi autem sunt novem?" (Kde gest ostatnjch dewět?) Ergo, gest toliko geden swět."

Gistý čistě wystrogený mladjk w Angličanech stěžowal si u důstognjka, že mu wogáci geho plásst wzali. Důstognjk odpowěděl: „Milý přjteli! to nebyli mogi wogáci — tiby wám byli zagisté i kabát swljkli."

Gistý pigák dostal zimnici, při kteréž náramnau žjžeň cjtil. Lékaři se dlauho radili, gakým způsobem gemu od té žjžně pomoci. On ale prawil: „Pomozte mi dřjwe od zimnice, od žjžně gá si sám pomohu." —š.

Dennj kronika.

Z Prahy. Dne 14ho t. m. byla u inwalidowny národnj slawnost držána, gižto pp. stawowé česstj, dle starého zwyku, při korunowánj neymilostiwěgssjho Krále způsobili. — Po několik neděl se k této slawnosti přjprawy dělaly, a giž po něgaký čas se na ono mjsto welmi

zhusta procházkau chodjwalo. Na prostranném placi u inwalidowny se totiž pro wšech 16 krajů a pro Prahu zwláštnj stánky wystawěly, gakož i u prostřed welmi skwostný a nádherný letohrádek pro cjsařský dwůr a wzácné komonstwo. Při každém stánku bylo místo k tanci připraweno, a na nejzadnějším místě placu byly připrawy k ústrojnému ohni (Feuerwerk). Powětrnost byla slawnosti této příznivá, ačkoli předešlj dnowé welké naděje k tomu nepodáwali. Hned zrána množstwj lidu poříčskau branau wen z města k inwalidowně se ubíralo, takže poříčská brána od rána až do wečera ustawičně stoho dawem sem i tam se walícího lidu naplněna byla. Jak mile se z Karolinčan na plácek před inwalidownau přišlo, objewila se již zrakům, ljtage, předmluwa k slawnosti. Tu kácel medwěd u prostřed zástupu lidu, donucowán pánem swým k neohrabanému tanci, tam se pronjklawě ozýwalo „Panna, růže, wšecko zmáhne a t. d.“; opodál se opět prowáděly odwážliwé skoky a kejkly na prowaze; tam zaujímalo kinkenj bubjnku, a gezdci na dřewěných konjkách a gelínkách se do kola prohánčli; nejblíže u inwalidowny byly w plátěných baudách winárny, kawárny a piwny, a po celém plácku rozstraušenj prodawačky a pernikářky. — Za inwalidownau očekáwalo již množstwj domácího i přespolnjho lidu začátek radowánek, kteréžto příjezdem nejwznešenějšího dwora po gedenácté hodině počaly. Hlučně a radostně přiwítali zde shromážděnj nejlaskawějšj swau Matku (nejmilostiwějšj Zeměpán za příčinau malé churawosti přítomen nebyl), kterážto se s celým wzácným dworem a mnoha wznešenými osobami do letohrádku odebrati ráčila. J tentkráte, gakž od starodáwna již w obyčegi, při této příležitosti z každého kraje gedna, z Prahy pak čtyry swatby slaweny byly. Tyto počaly průwod okolo letohrádku, a nowým těmto manželům bylo od slawných stawů po 200 zl. střjbra za wěno doručeno. Bylot' to w skutku welmi zanjmawé podjwánj. Ta rozmanitost krojů, ty rozličné způsoby a obyčege při swatbách — wše to obracelo na se pozornost přítomných. — Prwnj šli pražštj cechowé se swými slawně ozdobenými praporci, gežto zdegšj swatebčané následowali. Za nimi přišly ostatnj swatby podlé krajů uspořádané.

Beraunský. Praporečnjk a dwadcet gonáků s bjlými a červenými praporečky na konjch, po wenkowsku oděných, geli w čele. Ge následowali na skwostně ozdobených wozjch swatebčané: ženich, newěsta, rodiče, družba, mládenci, družičky, řečnjk a šašek, kterýžto swými požuňky mnohého z přítomných k smjchu přinutil. Na posledním swatebnjm woze byla newěstina truhla a skwostné swatebnj peřiny. K nim se připogila hoda owčáků a wůz s diwkami, kteréžto zpjwagjce owce stříhaly. J forma se diwák na přjnk, weselé owčáky na okamžik s potěšenjm swau pozornost obracel, objewil se zrakům gedno opět gjný, rozmanitými košjky ozdobený wůz, a w něm zbrašowské djwky, pleteným košjkům se obírajjcj. Za nimi gela, ljtage, malá, na saunech stogjcj lowdrna, kterážto welké množstwj diwáků k sobě wábila. U prostřed wozu byla malá wýheň, a okolo nj seděli pracugjcj chlapci s mistrem z Powěšné hutě hraběte Wrbny. Nad saunkami byly nápisy: Zdráw buď Král náš! a Zdráwa buď Králowna naše! — Mnozj si na památku w této djlně udělané, na hlawičce gménem F. naznačené cwočky domů nesli.

Bydžowský. Za praporečnjkem a šesti sedláky na konjch geli wozy s hudebnjky a swatebčany, a za nimi šlo sedm rybářů se sítí a rybářským náčinjm, kteřížto několik wyhlášených kaprů z kopidlanského rybnjka nesli.

Budějowský. Zpředu na koni rychtář a za njm 4 wozy se swatebčany. Dwa z nich byly okolky z prautj pletenými a druhé dwa zelenými šmenty wyložené a malými praporečky ozdobeny. W prwnjm, z gehožto středu se hedbáwnými šňůry a šátky okrášlený swatebnj strom wypínal, seděl ženich s newěstau, s dudákem, haudlistau, družbau, mládencem a družičkami. Čtweraliwé družičky w tmawozelených kabátkách, sukničkách, dole širokau pentlí lemowaných sukních (u nich kytle nazýwaných) a červených punčochách poskakugjce a strakatými šátky nad hlawau potřásagjce wesele zpjwaly, mezi gjnými také gegich při swatbách obyčegnau pjseň: „Až mne [illegible] na [illegible], až [illegible] na kopečku a t. d.“ Mládenci w krátkých kazagkách, krátkých kožených kalhotech, modrých punčochách, s rozmarinau a šňůry na wysokých, do široka se končjcjch klobaucích, při dudách a krátkých pronikawých hausličkách hugně wýskali. Za nimi kráčeli třeboňštj rybáři (lowci třeboňských rybnjků) w loweckém swém oděwu. Měli totiž wysoké, daleko nad kolena sahagjcj boty, černau koženau zástěru, takowé též náramky až k loktům rukáwy. Nejmladšj z nich nesl praporec s knížecjm Swarcenberským znakem, nejstaršj (tak nazwaný Fišmistr) držel w ruce malowanau ferulí (práwo), a ostatnj nesli newod (78 sáhů dlauhau sjť) s náramně dlauhým a tlustým, 5 centnéřů těžkým prowazem, gegž to **prowázkem** nazýwagj!

Boleslawský. Wpředu byl wůz, welmi skwostně a nádherně ozdobený, s obrazy allegorickými [illegible].

Za njm gela řada gezdců w staročeském krogi a swatebčané se wssim newěstiným nářadjm. Geden wůz představowal djlnu na bawlnu, a w nj pracowali dělnjci gako we fabrice. Pohled na to skoro každého překwapil. Za njm neslo 6 mužů uměle ze skel sestawený chrámek a ge následowal wůz, průmysl tohoto krage wyznačugjcj.

Chrudimský. W čele geli na konjch čtyřj trubači s bobrowými čepicemi, w krátkých, černau kožessinau wykládaných kazagkách, w modrých saukenných, hedbáwjm wyssjwaných westách a w dlauhých nohawicjch s četnými knofljky po stranách. Za nimi geli dwa gezdci we wysokých, fábory ozdobených klobaukách, w dlauhých, swětle zamodralých kabátech s welkými knofljky, we westách takowé též barwy, w krátkých gelenicjch a s ostruhami na botách. W sedlách měli bambitky zastrčeny. Ženich gel na koni a gemu po lewém boku swatebnj řečnjk. W sestém woze teprw gela čtyrmi newěsta, za tjmto, gakož i za čtwrtým a pátým wozem trubač. Za wozem newěstiným gel swatebnj ssassek (blázen) w krátké kazagce, s červenými fábory na punčochách a s wysokým do sspice kloboukem, modrau masslj ozdobeným. Na posledním žebřinowém woze bylo nářadj newěstino, při čemž zásoba pěkného lnu chyběti nesměla. Mezi lnem seděl muž a předl. Mimo něg seděl na woze i ssassek, kterýžto okolostogjcj čtweračiwě ku kaupi na woze nahromaděných wěcj pobjzel.

Čáslawský. Swatebčané ssli pěssky, před nimiž 6 hudebnjků, 1 s basau a 5 s hausličkami; se 2—3 strunami kráčelo. Ženich měl zelenau aksamitowau čepičku na hlawě a na nj klobauk se sstrokau střechau a modrým třapcem, gegžto byl od newěsty darem dostal. Newěsta měla dlauhý plásstjk a na hlawě korunku. Ku konci gelo 12 rychtářů we třech listjm ozdobených pryčkách.

Loketský. Tento krag se negen krogem, ale i tjm od ostatnjch lissil, že k ženichowi pauze swatebčané mužského a k newěstě ženského pohlawj připogil. Oděw gegich gest nazwice černé barwy; mužsstj magj krátké, welmi sstroké nohawice, ženské dlauhé sukně, a mužsstj i ženské krataunké kabátky. Newěsta měla na hlawě zlatau, lesknaucjmi se kameny wykládanau korunku. Hudebnjků bylo pět: dudák, dwa hausliště, trubač a klarinetista. Na posledním, k swatbě náležegjcjm woze bylo newěstino nářadj, obzwlásstně mnoho lnu a peřiny, mezi nimiž newěstě od kmotry darowaná podusska neykrásněgssj byla. Při lnu seděla selka a předla. Za swatebčany geli chmelaři a chmelařky. Na woze se čtyrmi koňmi byla chmelnice wypodobněna a gonáci a djwky se wesele sbjránjm chmele zaměstnáwali. Gonáci měli nassediwělé, sspičaté, chmelem okrássleně klobauky na hlawách, ssiroké rukáwy u kossil, červené ssle a červené kožené rukawičky. Djwky měly malé zlaté čepečky na hlawách. Welmi přjgemno bylo na ně se podjwati.

(Ostatnj w archu budaucjm.)

Dne 29. zářj 1459. Slawný wgezd krále Ladislawa Postuma k swému sňatku do Prahy. Magdaléna, dcera krále francauzského Karla VII., za manželku mu byla ustanowena. O mjsto, kde se sňatek slawiti měl, přeli se Rakussané, Uhři i Čechowé; wssickni to chtěli we swých hlawnjch městech mjti, až konečně statný Gjřj z Poděbrad, králowský náměstnjk český dowedl, že k slawnosti této Praha byla wywolena. Přjgezd Ladislawůw byl skwostný, neyprwněgssj mužowé národu uherského i rakauského s welkým komonstwem geg doprowázeli, a stawowé česstj neopominuli co neyslawněgi a neyuctiwěgi ho uwjtati. Ladislaw wssak neukazowal wssem stegně milostiwau twář. Gak mu Rokycana, w čele utrakwistského (pod obogj způsobau wečeři Páně přigjmagjcjho) kněžstwa, wstřjc wyssel a o newyslowné radosti celého města nad přjchodem geho řečniti začal: gedwa se mu tento na domluwu Poděbradowu chladně poděkowal. Tjm přjwětiwěgi přigal uwjtánj arcibiskupského administrátora a pražské kapitoly, ano slezl i s koně, aby poljbil křjž, který měla při sobě. — A wssak byly dni mladého, naděge plného krále spočjtány; neboť se, ani ne měsjc po swém přjchodu do Prahy, náhle rozstonal, a umřel w 18tém roku swého stářj: mjsto weselé swatby následowal geg smutný pohřeb.

[1560.] Umřel w Stokholmě Gustaw Wasa, král sswédský, ochránce swé wlasti a praotec sswédského králowského rodu Wasowcůw. Pocházelť z rodu starých králů sswédských, musel se před ukrutenstwjm dánského krále Kristiana II., kterýžto se Swédska auplně zmocniti a neywyšssj sslechtu k tomu cjli docela wyhladiti hleděl, uteci do hor k Dalekarlům, gádrnému a udatnému kmenu, w gichžto čele se proti Dánům postawil. Pomocj celého sswédského národu ge pak zahnal a wlast swau ode gha cizjho oswobodil; načež učiněn zemským zpráwcem, a r. 1523 králem, uwedl reformacj w cjrkwi a upewnil králowskau moc, učiniw gi we swém rodu po meči děděčnau.

[1758.] Narodil se w hraběctwj norfolckém Horatius Nelson, neyslawněgssj anglický admirál nowěgssjho wěku. Giž we 12tém roce swého wěku byl na moři, wstaupiw pak do služby wogenské, wynikal na wssech mořjch při každém podniknutj proti nepřjteli. Francauzům byl strassný; poslán za gich loďstwem, s Bonapartem k Egyptu odplaulým, u Abukiru neyslawněgssj bitwu s njm swedl, a ge docela zahubil. Pozdržel se pak w Neapoli a Palermě; anglický, turecký i ruský dwůr znamenitými dary se mu zawděčiti hleděly. Konage pak cestu přes Terst Rakauskem přigel téhož dne 29. zářj roku 1800 s lordem Hamiltonem a geho chotj do nasseho hlawnjho města Prahy, odkudž pak Německem do Angličan se wrátil, kdež ode wssech s neywětssj uctiwostj uwjtán byl. Umřel w morské bitwě u mysu Trafalgar, raněn kulkau z nepřátelské ručnice. W bitwě té potřel celé spogené francauzsko-sspanělské loďstwo a tak, co hrdina nepřemožitelný, skonal činný žiwot swůg a slawně byl pohřben w londýnském hlawnjm chrámu sw. Pawla. Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 40te.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Linowé ulici, čjslo 946, k dostánj gest w nákladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna dlarchowá přjloha přikládá.

3[tí] r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., tjdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

6[ho] řjgna] [1836.

Wlnky domácí! . . . .
Djwka po nás wezu — přespanilou!!
Čelakowský.

P l a w b a.

Wichři utichli — hwězdy se třpytj,
K plawbě mile nám kynau;
Patř, druhu wěrný, tam co to swjtj
Nad tau temnau kraginau!
Nuž, druhu můg! pogď tam, o poď,
W přjstawu giž nás čeká loď. —
Nuž, tedy plugme dále a dál,
Byť přes propasti — přes hlawy skal!

Libě lodinka přes wlny staupá,
Nás uesauc u wábný swět;
Wlnka za wlnkau mjle se haupá,
W nj se zářj nebes kwět.
Člunku, ty nás dwa dálegi nes;
W plachty zawál dech lásky nebes,
Plug tedy směle dále a dál —
Kolem propastj, přes hlawy skal.

Než ach, nastogte! bauře tu ljtá,
Wlny dmau se wýš a wýš;
Wichry lodička strašně se zmjtá,
Blesk se mjhá křjž na křjž.
Mlč, druhu můg! nic se neboj:
S náma ge Pán — tjmto se kog!
A ty lodinko, plug směle dál
Gjeny propastj, přes hlawy skal.

Pán kyne žezlem — slunko proswjtá
Skrze temný, strašný mrak;
Gasnotu ragskau giž w duchu wjtá
Můg planaucj, gasný zrak.
Krok, druhu můg, geště geden!
Z naděge w swět přegdeme ten.
Wichři utichli, bauře i žal —
Zmizly propasti i hlawy skal!

Wácl. Swat. Štek.

Djwkám českým.

Kdož wás by wraucně nemilowal,
Djwenky naše české!
A ústka waše necelowal —
Wždyť wšecky gste tak hezké!

Kdo srdce mělby oceliwé
A neznal žádné lásky,
O, tohoť oči pohnau žiwé,
A sladké waše hlásky.

Kdo přjtelem žiwota nenj,
A wy naň pohljdnete,
Ten zwolá w horkém roztaužený:
O, gak gsi krásen, swěte!

Kdy stářjm giž se wlasy měnj,
Kdy růžné ljce wadne,
A wy gen dáte poljbenj —
Hned každý o wěk zmladne.

Pročež, djwenky wy kwetaucj,
Gen deyte nám se ljbat;
I budeť naše srdce wraucj
W prsau se w á m gen hýbat! —

Wěnc. Jarom. Picek.

Tintiliwantili.

[Dokončenj.]

Dlauho wzdychal pan Mrkwička pod pantoflem, a když ſe žádný nad njm ſlitowati a ku pomoci mu přiſpěti nechtěl, konečně autrpná ſmrt tento wykupitelſký auřad na ſe přigala a Mrkwičku z těžkého podpantoflj wyſwobodila. Panj Mrkwičkowá totiž dopantoflila, čili ginak — umřela. Celý ten čas, co mrtwol gegj w domě ležel, bděl pan Mrkwička a modlil ſe neuſtále; modlil ſe totiž za nebožku, aby k ſobě wjce nepřiſſla. Když ale giž hrobnjk zemj hrob nawrſſil, radoſtně „Tintiliwantili!“ zwolal a geſſtě radoſtněgi domů poſpjchal. Doma arci opět wzdychati počal, ne wſſak proto, že mu manželka umřela, nýbrž žeby geg byla giž málem na mizinu byla přiwedla. Že ale pauhým wzdycháním ztraceného gměnj nenabude, wěděl dobře, a proto raděgi přemeyſſlel, čeho ſe uchopit má, aby ſi pro ſtará léta pohodlně uſtlati mohl. Gakými ceſtami geg tato myſſlénka wodila, newjme; to gen wjme, že po několika letech opět mezi knihami wězel, ne wſſak gako ſpiſowatel, nýbrž gako kněhkupec. Nade dweřmi měl nápis:

Po ziſku gá welkém nikdy nebažjm,
Pro wlaſt gměnj, pro wlaſt žiwot naſadjm.

Poněwadž mu ale mnozi ze ſtarých známých, mjſto pan **Mrkwička**, zhuſta pan **Tintiliwantili** řjkali: napſal geden z nich pod nápis, aby ſe autorowo gméno wědělo, mjſto Mrkwička drobným pjſmem geho přjſlowj.

Wýſtup prwnj.

Mrkwička. Boleſlaw.

Mrk. (pokrčj ramenama.) S radoſtj, ale — wždyť wjte ſám, zlatinký! gak wědecké knihy u nás na odbyt gdau. Gábych tomu welmi rád byl — kniha ge wýborná — ale wědecká. Lidé ſe raděgi zaſměgi, než učj. Kdybych mohowitý člowěk byl, s radoſtj bych ſe na to odwážil, s radoſtj bych wlaſtí tuto oběť přineſl — ale — (pokrčj opět ramenama). Kdybyſte wlaſtnjm nákladem ſpis ten wydati chtěl —

Bol. To mi, bohužel, nenj možná! kdybyſte ale —

Mrk. Wěřjm, wěřjm! A takowá práce by předce odměny zaſluhowala — welké odměny —

Bol. Odměny od wás, pane! nežádám, ačby — — tiſkněte to gen; daufám, že, geſtli nic při tom nezjſkáte, aſpoň také nic neztratjte.

Mrk. Neweřte tomu, gá — — Abych wám ale dokázal, že i gá takowé ſpiſy za welmi proſpěſſné uznáwám a že rád, co národu proſpěſſné geſt, podnikám — třeba i s wlaſtnj ſſkodau — — přigdte pozděgi, potom —

Bol. (ſtiſkne mu ſrdečně ruku.) Přigdu a daufám —

Mrk. Tausente, tausente! Ai gen ponekud opět ·o pokáðku přigdu — měl giem prawě welké wydánj. ·ozděgi wšak — (tepprwe když to gešt přečet, zawře tausto ·s úsměchem si zaspiwá.) Tintiliwantili!

Wýstup druhý.

Mrkwička. Počátek.

Mrk. (sedne a milostné aulohy prohljžj.)

Poč. (přigde.) Dobré gitro!

Mrk. Děkugi! Prawě wčas, že přicházjte, pane Počátku! (wyhledá k tisku připrawený rukopis.) Myslým, abychom to pogednánj ani do tisku nedáwali.

Poč. A proč? pogednánj nenj —

Mrk. Wjm, wjm — ale — knihkupec Bohuslaw — widjte — co přjliš, wšecko škodj; přjlišná chwála ·ake. Ostatně také ani newjm, gestli p. Bohuslaw ·hwály zasluhuge.

Poč. (s pohnutjm.) Gá aspoň myslým —

Mrk. Nelíbj, že pochlebugeme, že — ano, ano, wynechme to raděgi.

Poč. Když na tom tak stogjte (w duchu) a té ·hwály mu záwidjte a sám gen chwálen býti chcete —

Mrk. Nestogjm, ale — wynechme to. Gá také, ·chwála Bohu! wjm, co chwálu zasluhuge, ku přjkladu — widjte — gá — ne wšak abyste myslil, že mu té chwály záwidjm, o ne! (w duchu) Pročbych ginému takowé ·hwály dopřál?

Poč. Wynechme to tedy.

Mrk. Tak — tak! pro mne by owšem — gá — ·wěřte mi —

Poč. J, wěřjm — wěřjm.

Mrk. Wěřjte? (w duchu s úsměchem) Tintiliwantili!

Wýstup třetj.

Předešlj. Učednjk.

Uč. (přinese několik wýtisků časopisu.)

Mrk. Tu máme časopis. Musjme se předce také ·o něho podjwat, pane Počátku! (wezme ho a čte pro ·ebe — po chwjli) A!! — (čte s radostným úsměchem) — ·tiskem Swětobyla Mrkwičky." (čte opět poticku; na· ·jednau wšak zmizj radostný úsměch a twář se zakabenj ·něwem) To ge utrhánj! wražda! (prudkým krokem ·měřj pokog.)

Poč. Wražda?

Mrk. Tu čtěte! — Tisk prý nenj dosti auhledný. ·a! to ge — a wjte, kdo to pjše? hahaha! Gá wjm, co wjm, gá tomu rozumjm, a ne takowj kluci! Co pak ti tomu rozumegj? To ge opowážliwost — to —

Poč. Snad —

Mrk. Co snad? nic snad! Gá žiwot na to obě-tugi, gá — kdybych pytle zlata měl, pro wlast bych ge plnau hrstj házel.

Poč. (w duchu.) Z gednoho pytle do druhého.

Mrk. Gá — (dowaleg geště potog sterčjne a sebrawe polehlastil zwolá:) Tintiliwantili!

Gednánj poslednj.

Domluwa.

Musjme to giž sami domluwit, an pan Mrkwi-čka wjce ani geknaut, ani mlauwit nechce. Abychom gemu domlauwali, nic nezpomůže. Sedj doma, arciž ne samoten, nýbrž se swau — manželkau? i chraň Bůh — se swau četnau nadbremažkinau wehewitostj a s tau gjžkla kdy mluwj, na tu se gen libostně usmjwá. Gak stonal, w krátkosti powjm. Mage giž šestiwe wanzy, cjtil w sobě dramatického ducha se ozýwati (mežná, že to také něco giného bylo), a proto se dal bez dlauhého pře- a rozmeyšlenj do spisowánj diwadelnjch her. Co se nestalo? Gednau seděl w županu na swém po-hodlném sedadle a dřjmage pokywowal hlawau, při čemž mu čepička spadla a on ulekaut se probudil. Lekautj to se ale brzy w náramnau radost proměnilo. „Nočnj čepička!" zwolá, „anebo: Přimrazený pan Sa-frapert — aneb: Horaucj láska a — kocaur. Ha! to bude weselohra, diwáci smjchem puknau!" To dope-wěděw, gak gen mu možno, wyskočj a s newyslownau radostj k psacjmu stolku běžj. Při tom se mu wšak geho wlastnj pantoffel (mnozj prawj, že to byl pan-toffel po nebožce ženě) mezi nohy zamotal, a ubohý pan Mrkwička i s celým swým plánem na weselohru klopejtnul a padnul. To byla geho smrt. Mohlo by se tedy řjci, že na weselohru anebo na pantoffel umřel.

Pomluwa.

Tento článek, laskawý čtenáři! laskawě mezi sebau hledegte.

Omluwa.

(Ukonèenj předmluwy.)

Swět ge weliký, wětšj než zámecká wěž; kdo celému swětu zadost učiniti chce, musj též wětšj než zámecká wěž býti. Pan Mrkwička, mluwjwage o swě-tě, řjkáwal — pan Mrkwička totiž — tintiliwantili.

W. Filjpek.

Slawnost Hymenowa.

Gistý mladjk aténský, nadobyčegně krásný, a wssak z njzkého rodu, zamilowal se co neyprudčegi do mladé djwky, gegižto rod nad geho wlastnj nesskončeně wznessen byl. Takowáto nestegnost stawů donutila geg, wássniwau lásku swogi tagiti, a předce w něm aumysl newzbudila, nad nj zwjtěziti. J mlčeltě, ale následowal wssude předmět swé laskawosti. Widěti geg, bylo mu gediným potřessenjm, kteréžto hledal ačkoliw ani daufati nemohl, že od něho pozorowán gest.

Gednoho dne, když neywzácněgssj panny aténské na břehu morském slawnost ke cti bohyně „Ceres" (Žiwy) swětit měly, od njžto zákon wssecky osoby mužské odwrhowal: dozwěděl se Hymen, onen ginoch, že milenka geho přjtomna bude. Bez messkánj oblekl ssaty ženské a přiwtělil se k nábožnému sboru, an práwě z města wycházel.

Byltě Hymen w tom stářj, w němž krásný přewlečený ginoch snadno za sličnau djwku držán býti může. Mjrný geho zhled, žiwostiplné tahy geho oblićege, a snad i laskawost, giž twáři geho láska dodáwala, wsse to učinilo, že byl, ačkoli neznám, beze wsseho podezřenj mezi panenstwo přigat.

Slawnost se počjná. Poswátná horliwost zaznjwá we zpěwjch, obžiwuge tance, naplňuge wssechny srdce čistau rozkossj.

Nenadále se tu wyskytnau morsstj laupežnjci, zmocnj se zděsseného mladictwa, spautagi ge, wlekau wssechny na swau loď, a odplawj ge na břeh gim neznámý, kde se bezpečni býti domnjwagj.

Nynj nawrhuge mladistwý Hymen swým společnicjm, aby pomocj geho laupežnjky zawraždily. Djwky se zhrozj; on wssak gim domlauwá, nabjzj wždy mocněgi a mocněgi, až ge konečně přemluwj. On sám uchopj meč, panny následugj přjklad geho a pásagj autlé boky. Na znamenj mladjkowo pozdwihne se každé rámě, celý sbor přepadne spjcj laupežnictwo, a po malé chwjli gsau mladj Aténčané na swobodě.

„Ale gak se dostanem z těchto mjst?" ptagj se djwky mezi sebau. — Hymen, newyzradě sice, kdo gest, těssj ge, že se do Atén wydá, daufá, že cestu tam wedaucj nagde, a přislibuge brzké nawrácenj.

Panenstwo odpowjdá s tisjcerými djky a raduge se, že opět wlast swau uhljdá. Mezi tjm běžj Hymen k lodi, prohledá gi, wyndá z nj potrawu a připrawuge gi k plawbě. Wssecky gsau mu nápomocny.

Gsa hotow s lodj, setne násilně wětwe několika stromů, aby ge spogiti mohl, upewnj na ně plachty a ustrogj tjmto způsobem pro djwky od moře wzdálené a wlnám geho nedostižné přjstřessj. Postaraw se takto o potřeby a bezpečj swé milenky, wydá se na cestu.

Horaucj láska, genž mu k hrdinskému činu tomuto udatnosti dodala, propůgčila mu též nowé sjly k nyněgssjmu podniknutj, gakož i potřebných náhledů, aby nezblaudil. Bez welikých překážek konal nastaupenau cestu, až se sstastně dostal do Atén.

Hlawnj město bylo u neywyžssjm smutku. Chrámowé, cesty, weřegné prostory a wssecky téměř domy rozléhaly se hrůzným hořekowánjm. Ani měssťana nebylo, genžby swau dceru, sestru aneb milenku nebyl oplakáwal.

Nagednau uslyssj mladau djwku wolati: „Mužj aténsstj! přibližte se ke mně a poslyšte zwěstů, gež wám přinássjm. Chcit wám ztracené dcery wasse nawrátit; neb gesstě žigj, a wy se opět s nimi shledáte. Beruť bohy za swědky, genž wám ge zachránili, gakož i lásku mau, genž mi chrabrosti dodala, ge wyswobodit."

Lid se tu hned sbjhá, nářek se mjrnj; temný cit naděge a radosti překonáwá wsseliký smutek. S hlasitým wolánjm obklopuge daw lidstwa mladistwého Hymena.

Ginoch žádá, by geg tisse wyslechli. Každá ústa se zamknau, každé oko upjrá se na mladjka. Nynj wyprawuge celý přjběh s takowau žiwostj a důstognostj, gakowéž mu geho náružiwost a wědomj, že krásný čin dokázal, w okamženj tomto dodáwaly.

W oblićegjch obklopugjcjho geg zástupu pozoruge radostné žasnutj a neobyčegné obdiwowánj. J použige této chwjle, přizná se, kdo gest, a žádá mladau Aténčanku, kteraužto wjce nežli sám sebe miluge, za odměnu. Ze wssech stran zaznjwagjcj potlesk a pochwala ugisstuge mu swolenj občanů geho.

Bez messkánj wydagj se Aténčané s ginochem na cestu, a u neywyžssjm plesánj přiwedau oplakáwané panenstwo nazpět. — Slawné zasnaubenj Hymena se wznessenau djwkau aténskau korunuge wsseliké weselj.

Tato neobyčegná událost a nowé, krásně spogené manželstwo newyssly obywatelům hlawnjho města řeckého nikdy wjce z paměti. Mladistwý Hymen stal se u nich po smrti bohem, kteréhož od této doby při každém sňatku wzýwáwali. Básnjřowé, gedinj dopisci tehdegssj, wybágili mu brzo přednost wyžssjho půwodu,

a wrchnosti občanské, chtěce příkladem geho k podobným ctnostem powzbuzowati, ustanowili slawnost ke cti gmena, při níž se každoročně wyprawowaný příběh předstawowal. —rp—

Omyl.

Ondřeg Mladomil byl mnoho let při gedné škole w zemi uherské za pomocníka, kdež sobě tolik wědomostí a zásluh získal, že směl na učitelskau stolici w některém králowském městě pomýšleti. Wrchnost též od slawné konsistoře připowěd, gak mile se něgaké prázdné místo učitelské wyskytne, že bude naň zřetel obrácen.

Netrwalo také dlauho, a Mladomil byl od konsistoře powolán, aby se w gistý den ke zkaušce pro prázdnau učitelskau stolici w N. dostawil. I nemeškaje, že wšak, lehko pěšky), opatřen hned druhého dne do stoličného (w Uhrách tolik co kragského) města na cestu se wydati. Poněwadž tam ale pro wzdálenost za dne dorazyti nemohl, zůstal před městem w gedné wesnici u tamnjho učitele přes noc, a teprw za rána určeného dne přišel do města.

Gelikož gešťě nikdy w tomto stoličném městě nebyl, ptal se u brány po něgaké pořádné hospodě, maje w úmyslu, aby se tam w příslušný oděw oblekl. I ukázan gemu na rohu ulice dům, kdež se wšeliké pohodlnosti nalézti mohly. Šel tedy tauto dlauhau ulicí a spatřil na konci krásný nárožní dům, do něhož s radostí wegda, hned zaklepaný nego bližší sobě dweře otewřel, a gak po cestě byl, do něho wkročil.

„Ai, ai!" prawil sám k sobě, „tuto wýtečná ale stoga! Budeš, tušjm, Ondřejíčku, notně mnoho platiti. A wšak giž se stalo a kam ginam gíti, newjm."

I odložil plášť na stolek, rozwázal raneček, wytáhne dýmku s měšcem, střewíce a černé hedbáwné punčochy, knihu s papírem, a gako po domácku pohodlně na měkké sedadlo se posadí.

W tom přigde domácí služka, a Ondřeg Mladomil gak tedy ke známé k ní prawí: „Tuhle wlásenku donesla mi, panenko, hned ke wlásenkáři, aby mi gi co neyrychlegi učesal. Negdýl za půl hodiny ať gi tu mám. Potom mi obstarej káwu k snídani, a zawěs na čižmy."

Služka při takowémto rozkazowání a tak swobodném sobě počínání neznámého člowěka nemyslila ginak, než že to něgaký dobrý přítel domu aneb některý ze starých, nikdy tu bywšjch pánů gest, a protož ochotně wezmauc wlásenku, ke blízkému wlásenkáři gi hned donesla, a teprw když se odtud domů wrátila, šla k pánowi do pokoge, aby mu dala w pokogi hostinském sedícího muže oznámiti.

Mladomil si zatjm narpal dýmku, a [illegible] chutnau káwu s poleynau maslí [illegible]. Tu přikwapí konsistorní pan rada N. do pokoge, a hledí s podiwením na člowěka, gemu docela neznámého, an sobě [illegible] w geho domě [illegible]. W tu chwíli se počne následugjcj rozmluwa:

R. Kdo gste, pane, a gaká wašše žádost?

M. Neyprwé káwu k snjdanj a potom powím. Wězte [illegible] před slawnau konsistoří powolán, [illegible], gak se samo sebau rozumí, [illegible]

R. Tedy gste školní pomocník Ondřeg Mladomil?

M. K službám.

R. A co wás, milý, do mého domu přiwedlo? a gak to přichází, že mi tak [illegible] swau žádost gewíte?

M. Což to negsu hospoda „u korauny"?

R. Nikoli; toto gest můg dům. Gá gsem konsistorní rada, gmenem R.

M. (welmi se toho wylekna) O, tedy prosím tisíckrát za odpuštění. Wšak gsem za to, že ge tu hospoda „u korauny" kdež sobě každý za swé peníze dle libosti poraučeti smí. Prosím za milostiwé odpuštění! Hned se odtud wzdálím.

I pokaušel se wyklauzti Mladomil [illegible] nemohl [illegible] dýmku [illegible]; a co mu negwjce [illegible] — wlásenka tu gešťě nebyla. Při neyhorším [illegible] gako omráčený na gednom místě, newěda co činiti.

A wšak do mnohem horší přišel rozpaků, když konsistorní pan radowa se dwěma [illegible] do pokoge wešla, gimžto gez pan rada [illegible] předstawowal. Tuť se wšemi nemohla panj radowa [illegible] smíchu zdržeti, a mladé slečinky s dobrau myslí [illegible].

„Ach, po mně gest weta!" zwolal [illegible] Ondřeg — „ach má wlásenka! — a gaké to neštěstí! — kterak mi bude odpowídati při zkaušce! — tak zmatený, zahanbený, tak [illegible] býti nebudu, wím, dobře moci obstáti. Běda mi nešťastnému!" —

R. Upokogte se gen, milý Mladomile! a zůstaňte zde. Kdyžkoli wlásenku hned dostanete, i ten [illegible]; a [illegible] gestli gešťě nikde k obědu pozwán, přigměte s námi za wděk. Po druhé hodině půgdeme spolu do konsistoře.

M. Ach, dobrý Bože! — Ne, ne, toť nemohu přigmauti. Kdybych gen měl wláſenku; wždyť mi tu pro ſtud ani nelze w tak oſſkliwé poſtawě na očjch zůſtat.

R. Z toho ſi ze wſſeho nic neděleyte a dobeyte ſi ducha. Wáš z newědomoſti powſtalý omyl ſe wám od ſrdce odpauſſtj.

Když pak geg i panj raddowá laſkawě k tomu nabjzela, dal ſi konečně Ondřeg Mladomil řjci a zůſtal w domě.

Důwěrná rozmluwa při obědě, gakož i wyprázdněnj několika čjſſj uherſkého wjna, přiwedly Mladomila k tak dobrému ſe zpamatowánj, že wedlé wědomoſtj, gichžto byl předeſſlau ſwoyj pilnoſtj nabyl, při zkauſſce ſtatečně ſe zachowal, a gak z této přjčiny, tak též pomocj pana R. žádaného učitelſkého auřadu ſkutečně doſáhl.

Kýžby každý omyl k tak dobrému náſledku wedl!

F. Hek.

Drobnůſtky.

Krátké ſmjřenj nepřátel. Na den bitwy u **Trafalgaru** odebral ſe admirál Collingwood s několika kapitány do admirálnj lodi The Victory, aby od **Nelſona** poſlednj rozkazy přigal. **Rotherham**, kapitán lodi Collingwoodowy, nebyl wſſak přjtomen. Nelſon ſe po něm ſháněl, a dozwěděw ſe, že kapitán s admirálem ſe rozdwogili: „Ai!" zwolal, „rozdwogili ſe?" W tu chwjli wyſlal člunek pro kapitána. Gak mile tento do lodi wkročil, uchopil geg Nelſon za ruku, wedl ho ku Collingwoodowi, a na francauſké loďſtwo poukázaw: „Hle! tam gſau ti," prawil, „s nimiž gſme ſe rozdwogili!" Oba wogjnowé podali ſobě ruce a byli ſmjřeni.

Poctiwý adwokát. Giſtý kſſaft ſtal ſe r. 1726 přjčinau proceſu. Gedna ſtrana geg prohlaſſowala za podſtrčený a neprawý, kdežto mu druhá wlaſtnoſti tyto odpjrala. Od nižſſj inſtance, ſaudnjho dwora w Chillonu, byl kſſaft za neprawý uznán. Poſtaupiloť ſe do Bernu, kdež ſe prawoſt geho zaſtáwala. Adwokát Brandouin z Beveye ugmul ſe kſſaftu a proces wyhral; pozděgi wyznal ſám, že byl ſpis ten ſkutečně podſtrčený. Myſſlénka, že duſſewnjch darů i péra ſwého k zwjtězenj neſprawedlnoſti použil, rmautila geg tak welice, že **poctiwý** tento muž k upokogenj ſwého ſwědomj giného proſtředku newěděl, než aby neſprawedliwě obſauzené ſtraně způſobenau gi ſſkodu wynahradil a gi penjze wyplatil, o kteréž ztrátau proceſu a dědictwj přiſſla. — Gaký to dobrý pán! Toť aby geg ſtarý Diogen ſe ſwau ſwětelnau ſám byl wyhledal!

—up—

Pjseň lowčj.

Hoi! což to, bratřj! za radost,
Odwážným lowcem býti;
Nic nad rozkoš, nic nad blahost,
Gež honba wine o mladost,
Nemůže swět náš mjti!

Nám zgitra cesta w hág i pláň,
Když slunce geště spáwá;
Tu každý hrotnau nese zbraň,
Ten srnce čjhá, ten zas laň,
A srdce w něm pohráwá.

Nás nestrašj ni wlny řek,
Ni hory, doly, skály;
Tuť každý kráčj gako rek,
An ran a smeček hlasný gek
Tam opět hřjmá w dáli.

Tak autok po celý se den
Na zwěř koná odbognau,
A za podjl nám tučný plen,
Gak můžeme si přáti gen,
Gest odměnau přehognau.

Když pak se bljžj nočnj čas
A zemdleny gsau audy,
Čeká na nás giž doma kwas,
I posilnjme žjly zas
Libými wjnka praudy.

Wěnc. Jar. Picek.

Zde a ginde.

Kráčenj ohněm. Wrchnjk **Wels** měl r. 1830 přjležitoſt, při ſwém taženj do giſtého měſta kraginy »Myſoree we wýchodnj Indii, gménem **Bangelore**, kteréžto mjſto pro obchod, orbu a růžowé zahrady ſwé znamenito geſt — ſlawnoſti **Mariannaha**, od Indů proti neſſtowicjm wzýwaného boha, přjtomen býti. Slawnoſt tato záležj w omýwánj, oběrech, tancjch a w kráčenj ohněm. Tu zhljdnul nedaleko malého ſtánku

ku ssewjců ssiroké, shawým uhlím naplněný příkop. Dlauhá řada mužů, ženssin a dětj přicházela ze stánků a kráčela, při průwodu několika hudebnjch nástrogů chwalozpěwy ke cti Mariannaha pěgic, k ohniwé gámě. Palčiwost onoho ohně byla tak weliká, že Weiß se swými společnjky hezky daleko státi musel. Když tu kněz kohauta poobětowal, blížili se audowé oné řady, nazí, žlutau mastj pomazánj, a kráčeli geden po druhém po-kogně a zwolna semotam auzkau, mezi uhlím wywolenau cestau, ani neymenssj bolesti negewjce. Na geden z mužů nesl ctj dítě na ramenau, genž se ani neozwalo; a geden z hochů spadl ze zábradlj, njmžto byl příkop ohražen, aniž sobě usskodil. Žlutá mast ge tu onen před usskozenjm chránjcj prostředek, gehožto wlastnost Indowé sami dobře neznagj. Po omwenj a ctiženém zaspjwánj Mariannaha natiragj kněžj těla wěrných onau masti, gestli tedy tagemstwjm kněžj. Po skončeném kráčenj ohněm nawracj se řada do chrámce, aby se we wodě tam připrawené očistila. Do této wody potopj se dětj, genž se magj před nesstowicemi uchrániti — owssem že marně. Na mnoha mjstech wýchodnj Indie od této powěry, njčemnost gegj nahljžegjce, giž upustili, a gako u nás sázenj nesstowic zawedli. —up—

Cukr z burákú w Čechách. Neywzácněgssj a pro Čechy zwlássť neydůležitěgssj následek kontinentálnj záwěrky gest wynalezenj cukru z burákú. Prwnj a neywětssj záslubu o uwedenj této wětwe průmyslu do Čech má knjže **Karel Anselm z Thurnu a Taxisu**, kterýž prwnj fabriku toho druhu na swém panstwj w **Daubrawicjch**, w boleslawském kragi, založil. Geg chwalně a záhy následowali p. **Oppelt** we **Swinařjch** a knjže **Oettingen z Wallersteina** na **Zbraslawi**, a r. 1834 počítalo se giž 9 takowých fabrik, genž přes 200.000 cent. burákú zpotřebowaly. Newywratitelněgssjm důkazem o dobrém pokroku takowého podnikánj gest, že negen tyto giž wypočtené fabriky znamenitě se zwětssugj (gelikož ročnj wypotřebowánj burákú we fabrice daubrawické na 100.000, w obau zbraslawských a w oné na Stromce na 30 -40.000 cent. giž dostaupilo), ale že giž r. 1835 opět 8 nowých fabrik přibylo, w nichž dohromady po tu dobu 200—280.000 cent. burákú wypotřebeno býti může, takže ročnj wýtěžek českého burákowého cukru 15.000 centnéřů w ceně asi 600.000 zl. stř. wynássj, z čehož asi ½ odpadne za mzdu po 6—7 měsjců do roka w těchto fabrikách pracugjcjch 1200 dělnjků. Z.

Denní kronika.

(Dokončenj.)

Kauřimstj. Za praporečnjkem a ginými třemi rolnjky na konjch geli na gednom woze hudebnjci a na ginem mladj manželé s rodiči a mládenci. Na třetjm byl swatebnj dům a na čtwrtém, gehožto žádnj bĕj panossj podobnj byl, bylo nawěsseno náčinj a ssatstwo, w nich stlampatě nastwala. — Napotom woze gelo ofm telissých hlawat a za nimi na konjch ofm po domácku wysstořených gonáků. Za swatebčany geli tři wozy čtyrowé, na nichžto okolo Prahy kwetaucj zahradnictwj wyobrazeno bylo. Pěstowánj kwětin, owoce a wjna bylo welmi wtipně w obrazjch těchto wypodobněno. Na gednom z těchto wozů celé letké náčinj, ba i několik gonáků obilj mlátiti gsme wjděli. Na ginem byla pod ohromným slaměným klobaukem společnost ženců.

Klatowstj. Tento krag se obzwlásstně krogem na Šumawě domácjm wyznačowal. Swatebčané ssli djlem pěssi, djlem geli. Zpředu ssel druiba s čelenem (čelen gest cwočky pobitá, kladiwo a sekerku wypodobnugjcj hůlka), za nim dudák a hauslista, a za těmito čelník, bez něhožto žádná swatba býti nemůže. Tento wede swým čelenem celau swatbu a pod paždj nese pro duchowního dar, koláč totiž a slepici. Za čelníkem přissel kmotr, čelen, gakožto domácj práwo, pod kabátem schowaný magjc. Newěsta gela we woze, ačkoli obyčegně také pěssky chodjwá. Před nj gedel dudák a hauslista, gi po boku druiba s metlau a za nj swatebčané. Na ginem woze bylo newěstino náčinj. Děwčata měly wssecky čerwené zástěry, ženy modré a newěsta žlutau.

Kralohradecstj. Za swatebčany geli na třech wozjch ženci, a k mladým manželům se též připogili stařj manželé, stříbrnau swatbu při této příležitosti slawjce.

Litoměřičstj. Swatebčané ssli gako když po oddawkách z kostela wygdau, a za nimi bylo na dwau ozdobených wozjch newěstino náčinj. Za tjm gsme wi-děli radowánky winařů. Před wozem, hrozny welmi wkusně ozdobeným, kráčeli hudebnici, winaři a winařky, hroznowé wěnce, šandy a sklenice nesauce. Tu se též obzwlásstnj milosti dostalo, že neygasněgssj Králowna sklenicku wjna, při této příležitosti připraweného, od nich přigmauti a ge na zdrawj wěrných Čechů pjti ráčila.

Prachenstj. Zpředu geli dwa gezdci a za nimi na woze hudebnjci. W druhém, čtyrmi gezdci prowáze-

ném woze byla newěſta s družbau, rodičema a dwěma ſwědky; w třetjm byl ženich se ſſeſti družičkami; na čtwrtém plampač se přjbuznými newěſty; na pátém newěſtino nářadj; na ſſeſtém a ſedmém oſtatnj ſwatebčané. K ſwatebčanům ſe na dwau wozjch ženci připogili, gako když tak nazwané obžinky ſlawjwagj. U proſtřed wozu ſtál ſtoh obilj a okolo něho gonáci a djwky s koſami a ſrpy. Oděni byli po ſtrakonicku.

Plzeňſký. Wčele gel tak nazwaný ſaktor (plampač a též ſſaſſek) s praporcem. Fábory gſau geho okraſa a pod třjrohým klobaučkem má čerwenau čepičku. Za njm geli na čtyrowém woze ženich a newěſta s mládenci, družičkami a třemi hudebnjky. Gedna z družiček držela před ženichem na taljři ſſátek a kytku, gežto ženich wzal a při tom newěſtu k ſrdci přiwinul. Geſt totiž w tamēgſſjm kragi w obyčegi, že ſe newěſta před ſwatbau žertowně, řjkagé, odkaupj a potom teprw ženichowi předwede s těmito ſlowy: »Pane ženichu, co ge wám milegſſj, tento ſſátek a tato kytka, anebo panna newěſta?« Načež ženich odpowj: »Wſſecko dohromady.« Po této odpowědi ſtarſſj družička hoſtům rozmarinu rozdáwá. Na druhém woze bylo nářadj newěſtino a při něm několik welmi weſelých ſwatebčanů. Na třetjm geli oſtatnj ſwatebnj hoſti. Wpředu držely dwě oſoby powřjſly upewněného kohauta, za njmžto třetj s obnaženým mečem ſtogj. Ubohý kohaut ſe totiž k ſmrti odſaudj a ſaktor ho ſekne, při čemž ſe ledacos žertem prohodj, co na mnohoženſtwj narážj.

Rakownický. Předoſmi hudebnjky w černých kazagkách, dlauhých bjlých kalhotách s chocholkami a modrými fábory na klobaucjch, kráčel wážným krokem praporečnjk. Ge náſledowali ſwatebčané a tyto opět weſelj ženci se ſwau hudbau. Oděw gegich zhuſta na ſtaročeſký krog připomjnal.

Žatecký. Wpředu gelo ſedm rychtářů s práwem w ruce na bugných bronjch, klobauky kytkami z klaſů ozdobeny magjce. Za nimi byli hudebnjci a ſwatebčané. Djwky byly w dlauhých bjlých ſſatech, a každá neſla koſſjček z kwjtj anebo z klaſů. Neypoſlednēgi gel wůz s nářadjm newěſtiným, s několika ženami a ſſaſſkem.

Táborſký. Ke ſwatebčanům ſe připogili obžinky ſlawjcj ženci. W celku ſe od oſtatnjch málo liſſili.

Za průwodem kragů přiſſli bawjcj se ſwými praporci a hudebnjky. Dle obyčegného zaměſtnánj byli i w oděwu rozdjlni, a záſtupy lidu ſe hrnuly, ge ſpatřiti. — Po průwodu ſe wſſecko na určitá mjſta rozeſſlo, a ſwatebčané ſe radowánkám oddali. Budēgowſſtj ſotwa z wozu ſlezli, a giž tančili a zpjwali. Bylo ſe, wěru, nač podjwati. Když ſe i člowěk u každého ſtánku zaſtawil a na tak rozmanité ſměſice ſe podjwal, předce geſſtě wſſecko newiděl. Kdo milownjk diwadla geſt, mohl ſe na ſſprýmy ſkotačiwého pimprlete podjwati, anebo na bajazzo a geho nečeſkého pána. Na dřewěných konjch gezdit anebo ſe haupat také mohl, komu práwě takowá chut přiſſla. Slowem, byla to podjwaná, že ſi gi lépe člowěk zadarmo ani přáti nemůže. Mnohý ſe také nagedl a napil, gjdla a pitj bylo w hognoſti, pečené huſy ljtaly w powětřj. K wečeru ſe giž wſſecko ſpřátelilo, wſſecko bylo gedna duſſe, gedno tělo, a mnozj ſe až přjliš bratrſky objjmali. I ſtánky byly tak weſelé, že ſmjchem ſkoro až pukaly. Hezky pozdě giž bylo, když ſe wſſecko rozeſſlo a rozneſlo. Druhého dne pro ſamý déſſť ani k úſtrognjmu ohni nepřiſſlo.

Na ſněžce w Krkonoſſjch bylo prý na den korunowánj neygaſněgſſjho naſſeho Zeměpána ſſedeſát ſáhů dřjwj zapáleno, gežto byli pod ſněžkau bydljcj koſlawě tohoto dne nahoru wyneſli. —j—

Dne 6. řjgna r. 238 před Kriſtem zwjtězil Valerius Falto w bitwě morſké nad Sicilſkými.

113 př. Kr. Cimbrowé, národ ſurowý a diwoký ze ſewernjch, bažinatých končin ſtaré Germanie, wpadſſe do řjſſe řjmſké, porazili Řjmany w hořegſſj Italii na hlawu, pobiwſſe gich 80.000, a zagawſſe 40.000.

1794 po Kr. francauſké, republikánſké wogſko obſadilo neobolatelnau mocj celé rakauſké Njzozemſko, Hollandy a bližſſj kraginy německé. Cjſař Frantiſſek II. ſám chtěl ſwau zemi hágiti před nepřjtelem tjmto, a giž w dubnu toho roku ke ſwému wogſku do Belgie ſe byl odebral, kteréž pod geho oſobnj ſprávau u Casteau, Landrecis a u Charleroy znamenité proſpěchy nad nepřjtelem obdrželo. Ale přewaha francauſká konečně byla weliká, a Frantiſſek opět do Rakaus ſe odebral, kde geg důležitá gednánj očekáwala. Zatjm ſe i we ſpogeném wogſku německém rozličné ſtaly roztržky, což wſſe nepřjteli welice ſlaužilo, až to tak daleko přiſſlo, že wogſko rakauſko-německé na lewém břehu Rýna udržeti ſe nemohauc, od Francauzůw do Němec wtlačeno, wſſecky nadzmjněné kraginy gim zanechati muſelo.

[1796.] Španělſký dwůr, od Francauzůw giž docela záwiſjcj, wypowěděl na gich dotjrawau žádoſt Angličanům wognu.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 41. | 3. r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Staróm městě, w [illegible] ulici, čjslo 916, [illegible] k dostánj [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po archu. [illegible] [illegible] [illegible] nežly [illegible] [illegible] přjloha [illegible]

Předplacenj s wy[illegible] [illegible] budaujch knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přjgjmá. I po c. k. poštow[illegible] [illegible], a sice za půlletnj před[illegible] [illegible] [illegible] stř., týdennjk tento se [illegible]

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

13ho řjgna] | [1836.

[illegible]

Ludewjt Štúr.

Milostné proměny.

(Z Adama z Rostišewa.)

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I pod oblohu se wznesa
Skřiwánkem pustjm se w let,
Hlásago až pod nebesa
Twau cnost i twůg wděčný wzhled!

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I w libém tebě audolj
Uslyšjš slawjka zpěw,
A srdéčko tě zabolj,
Že mne týrá lasů hněw!

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I pod twým oknem zapěge
Skromné čjže pjseň swau,
Twá pak dušinka okřege
Upřjmnau milostj mau!

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I zezulinka zakuká,
Pod twým domem w stjnu dlje,
I w twé okýnko zaťuká,
Wábena krásau twých ljc!

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I křepelinky wolánjm
Zwábjm tě na kwětný luh,
A twé milosti wyznánjm
Přeblažený budu druh!

Šťastně gsem uprosil laskawé nebe,
Bych se moh' proměnit w ptáčka pro tebe!
I holaubek ti zawjtá,
Z twé hubinky bude pjt;
I do ucha ti pošpytá,
Že bez tebe nemůž' být!

Prawoslaw Koubek.

Bratřj.

Obraz dle žiwota

od

Wáclawa Filjpka.

Temná noc giž rozložila křjdla nad kraginau; ſtraſſný hlahol dálných hromů ruſſj zbožné gegi ticho. Hwězdy haſnau, obloha pak w černé dálce wjc a wjc ſe rozněcuge, dálné hřměnj wjc a wjc ſe zmáhá, hrůza roſte, zem ſe chwěge. Každý twor, i litá ſſelma, daupě hledá, w něm ſe s hrůzau ſkrýwá. Tam gen podál, w ſſjrém poli, na kameni chladném ſedj ſtařec, chwjlkami geg bleſkot oſwětluge. K zemi ſkloněnau má hlawu, ſtřjbrem owěnčenau, po ljcjch mu bledých kane ſlza, ſlza wřelá, ſlza bolu trpkého. Neděſj geg rachot hromů; zůřjř w ſrdci geho bauře krutěgſſj. —

Dwakrát geſſtě křjžem na křjž nebe zplane, dwakrát geſſtě zawznj hlaſy hrůzné; ſtařec napozdwihne hlawu ſſedau, z prſau mu ſe wine powzdech bolný. Minuloſt mu žiwě přede zraky wſtaupj. Widj bratra w kolébce — i zahráwá s njm, na rukau ho noſj. Otce, matku doprowázj k hrobu, bratrowi geſt otcem, geſt mu matkau, dnem i nocj oſſetřuge nemocného. Pozdrawj ſe bratr; kady do žiwota wegjt, newj. Gako otec wykáže mu ceſtu, neſnázjm ſe podrobuge, bratra wede k ſſtěſtj, ſám pak ſpěge w bjdu. — Minuloſt ſe blјžj přjtomnoſti. Widj, gak geg dobročinnoſt geho, neſſtěſtj a podwod lidſký w bjdu uwrhly. Oſtýchawě bratra ſſtěſtjm oplýwagjcjho o pomoc tu žádá; bratr pomoc podá, ne wſſak gako bratr bratru, nýbrž gako pán ſwému otroku. —

Minuloſt pokročj na práh přjtomnoſti. Widj, an ſe ke bratrowi béře, přjſtup k němu nemá; ples a radowánky bratra opautaly. Trpěliwě čeká; bratr přigde, oſopj ſe:

„Co chceš? co na mne lezeš? nemám čaſu — tu!" Tak mluwj, gako žebráku mu penjz hodiw pryč ſe ubjrá.

„Bratře — bratře!" zwolá on tu bolně.

Obrátj ſe bratr. „Mlč!" zkřikne hlaſem zloſtným. „Tak mne negmenug! Co chceš?"

On wſſak mlčj, — „tak mne negmenug!" mu wáznau na gazyku ſlowa, ljtoſtj mu puká ſrdce. Polomrtew kráčj z domu, doprowázen proklјnánjm bratra, w ſſirém poli mdlobau kleſne na kámen.

Wſſe to pamětj mu kráčj, tichý bol ſe zegm w upěnliwá ſlowa: „Bože, Bože! — bratr bratr nechce znáti. — Takš giž, člowěčenſtwo, kleſlo? — Ó bleſku, bleſku! zapal nebes klenbu žrawým plamenem a ſwětům poſwěk na tu hrůzu — bratr k bratru zná ſe nechce! Zuřte, hromowé wy mocnj! zuřte, wy mn nelekáte; rachotem hrůzným půdu podemnau w bezednau propaſt roztřjſkněte, ze wſſech končin ſwěta hrůzy, z celé země ljté ſſelmy do nj sburácegte a k ni mne uwrhněte — nebudu tam lkáti, blaženěgi mi ta bude, nežli na zemi; zde bratr bratra nezná. — Gak otrok, gako žebrák, hladem, bjdau umořen, k bratrow ſe plazjm; on wſſak bratra nezná, zapowjdá — o! zlato ſſeredné! ty ruſſjš ſwazky neyſwětěgſſj, t božſtwj w ſrdcjch lidſkých zahlazugeš, člowěka zwrhu geš pode zwjře němé, nerozumné. — Či gſem to ſna zaſlaužil? — Bože! ty mne přjſně treſceš. — Sá gſem ſi tak ale uſtlal, poſlednj gſem ſauſto nuzný dáwal, pro blјžnjho zdrawj, žiwot, gměnj naſazowa a tjm ſobě gámu kopal. Snad gſem nehodným na pomáhal — ó, geſtli to má celá wina, uſtrniž ſe tedy ſwrchowaný Bože! nademnau, uſtrniž ſe nad ma hlawau ſſediwau a powoley mne z této hrůzy pl země."

Slowa mrau mu na gazyku, ſlzi praud mu ſmá čj ljce ubledlá.

Křjž na křjž ſe po obloze bleſkot mjhá, w zápě ho hřmotné rachocenj hromu ſtjhá, prudký déſſt z černých oblak walj, upěnliwě wzdychá ſtařec na ka meni. — Giž ſe zdwihá, wetché audy podepjrá hol ſlabým hlaſem zapláče:

„Geſſtě gednau k němu půgdu!"

Polomrtwým krokem ubjrá ſe k domu bratrow. Okna gſau tam oſwětlena, ples a radowánky s hrom rachotem ſo pegj.

„Wzhůru, přátelé!" gáſá bratr, „nechme žiwlů gegich reydy, do tančjrny pogdme."

A giž od ſtolů ſe wſſecko zdwihá i za njm pře ſjň do tančjrny kráčj.

„Bratře!" zwolá ſtařec umoklý a w ſjni ku no haum mu padna, kolena mu obegme.

„Bratře?!" ozýwa ſe řada hoſtů a s podiwenj brzo na pána, brzo na žebráka zraky upjrá.

Zahořj hned bratr hněwem a uſty pauſſtj wzte klá ſlowa:

„Wyhoďte wen toho ſſjlence! Bratrem mne na zýwá! gá ho neznám, twář tu poneyprw dnes widj Zſſjlen geſt, newj co mluwj, wyhoďte ho, ať nás z ra

…wánek newytrhuge, a běda tomu, kdo mu bránu …ewře!"

Tak mluwj bratr pán, a bratr žebrák polomrtew …awou k zemi sklanj.

Hrůzná bauř se wenku zmjtá, prudký déšť se walj … chwěgjcj se kraginu. Bratr wzácný s weselými …sky do tančjrny, stařec potácj se s wěrnau holj z do…u do šjrého pole.

* * *

Noc se laučj s kraginau, den nowý bledé po…esky swé rozesjlá gdaucj se branau wýchodu. Plesá …jroda, a ptactwo polnj twůrci pěge chwalozpěwy. …ajdá žjlka rostlin hogně nawlažených dýše nowým …wotem.

„Nowý den my nynj přiwjtegme, přátelé!" hlas …atrůw tančjrnau se hugně rozléhá.

Wšecky hlasy s hlučným plesem opakugj slowa, … giž mihagj se w skwostných sklenkách perle wjna …abého.

Na balkon tu wšecko spěchá, w čele bratr starce …obého, za njm řada hostů wjnem rozgařených.

Ruměnným se plamenem rdj wýchod, brána …jowá se slunci otwjrá.

„O gaká krásná, přjrodo!" plesá bratr u wytr…nj. „O gak welebné ty slunce do wýšosti wstupu…š! Přátelé, ten krásný pohled wěnčj naše radowán…, slawně přiwjtegme slunce slawné!"

Doslowiw to, prawicj giž pěnjcj se čjši zdwjhá, …zkřiwj mu [illegible] twář. Najednau ale opět ruka klesá, …abý nápog z chwěgjcj se čjše wytyká, a twář mu zble…ne, oko ustrne.

Ranné tetiž pod balkon mu zraky zablaudily, …ůzné podjwánj se gim obgewilo.

„Tobě k slávě, slunce slawné!" po chwjli přede…elá, mocně wywinuw se nelibému ustrnutj, a giž se …é čjšj laučj nápog drahý.

Wšickni slowa geho s hlučným plesem opětugj, …šickni čjše do dna dopigj.

Pod balkonem mrtwol bratra starce ležj, čer…ánky mu stříbro wlasů zlatem wěnčj, [illegible] řetězi pod…g z autrobnosti ljje.

Troge námluwy a žádná swatba.

(Psanj Johanesa Nowozemského swému přjteli, prawnjku we hlawnjm městě.)

Milý přjteli!

Nemyslj sobě, že po tolika letech, co gsme se rozešli, když gsi se do hlawnjho města na wyššj školy odebral, proto nynj tobě pjšu, [illegible] na mne nauze dolehá! — [illegible] od twých přjbuzných, že gsi se doktorem stal a každému [illegible] rady a pomoci udjljš, čemuž tjm spjše wěřjm, gelikož gsi mne giž tehdáž, když gsme spolu do školy chodjwali, mnohokráte swau radau a pomocj „[illegible]" [illegible]. Nynj mi opět [illegible], a gá [illegible], drahý přjteli! že mi twé rady a pomoci potřebj.

[illegible] má geště tato: gsem nynj 45 let stár, rozumjm swému řemeslu, mám hezné [illegible] i mnohé dobré wlastnosti, které [illegible] k zahozenj. [illegible] se [illegible], [illegible] gako [illegible], četl gsem pelné knihy od [illegible], a přes dwacet let [illegible] naše [illegible], že gako [illegible] tancugj.

[illegible] gsem mnohokráte, že nenj dobře [illegible] býti samotnu, a t. d. Moge matka mi též prawila (a gá sy to také myslim), že gsem giž dosti welký a rozumný, a t. d. Gsem teprw 45 let stár, geště [illegible], a t. d. — [illegible] odhodlal gsem se, [illegible] a musjm se oženiti; [illegible] mladému [illegible], ať to gde, gak chce.

Giž po [illegible] na ženitbu se obzjrám, giž gsem to [illegible] — a [illegible] k [illegible]! [illegible] geden tu, druhý tam [illegible], a ge po swatbě. Ale [illegible] pořád na starém mjstě? [illegible] slzy prolévat; co to wšak zpomohlo?

Každý [illegible], že nenj na swětě nic [illegible], gako ženu dostati. [illegible], že nenj [illegible], nežli [illegible], gako [illegible]; a že gsem [illegible] [illegible] geště [illegible] nemohu se nebi ani dosti wynaděkowat.

Moge zaufalůwj [illegible] [illegible], a [illegible] mé matka má [illegible]. giž [illegible] [illegible] [illegible] sobě [illegible]!

mi ta otázka bez otřeſenj na myſl nepřipadne — kterak ſe předce gednau ženichem ſtanu? Naděgibych ſe na neywyšſſj horu Krkonoſſů wydrápal, kam kromě orla geſſtě žádný twor nepřiſſel, aneb na makowici naſſj koſtelnj wěže reydowáka i s reydowačkau tancowal — nežli ſe o newěſtu ucházel. Gednau to wſſak předce býti muſj!

Nynj, milý přjteli! wjš, kde mě ſtřewjc tlačj; wjš také, w čem mi raditi a pomoci máš. Abys mi wſſak docela porozuměl, muſjm ti celý ten přjběh o mých oſudných námluwách wyprawiti. Tobě budau přitom wlaſy zhůru wſtáwati, a každý, kdo to uſlyſſj, zwolá: „O, ubohý pan Johanes Nauzowſký!" —

Před 20ti lety byl gſem dle mého wědomj 25 let ſtár, miſtrem třech towaryſſů, měl gſem mnoho djla, dobré weydělky, a wſſecky měſtſké dcerky mi kynuly přjwětiwě hlawau, i hleděly uſmjwawě do očj, gakoby ſe na něco tázati chtěly.

Gak ſe ten ſwět od oněch čaſů změnil! Nyněgſſj děwčata negſau giž tak zdwořilá, tak přjwětiwá, tak laſkawá, tak dobrotiwá, tak ochotná, tak milowánj hodná, gako před 25ti lety. Nenj diwu, když na nás nebeſa wognu, drahé čaſy, mor a zemětřeſenj ſeſſlau, an ſe lid den ode dne horſſj a kazj, gakž mi ze wlaſtnj zkuſſenoſti powědomo geſt.

Když gſem byl, gak giž řečeno, 25 let ſtár, prawila mi matka: „Jenjčku, ohljdni ſe po dcerách naſſj wlaſti, wezmi ſi ale tu za ženu, s kterau byſſ cti doſſel. Widjš, Johanýſku! ty gſi bohatý, mladý a hezký, tybys gi zagiſté doſtal." — Tenkráte ſem giž čjtal pěkné knihy a pohnutliwé romány, a wěděl gſem, gaké wlaſtnoſti dobrá žena mjti má. J ſepſal gſem ge tedy wſſecky a ſebral gſem konečně dwanáctero hlawnjch ctnoſtj, gežtoby má budaucj newěſta mjti muſela.

Dle toho měla býti 1) hezká, 2) ctnoſtná gako angel, 3) bohatěgſſj než gá, 4) mladá, 5) ſtálého zdrawj, 6) pobožná, 7) dobrá hoſpodyně, 8) ponjžená, 9) ſnáſſenliwá a wždy dobrého rozmaru, 10) welkomyſlná, 11) žádná ſſtlena a 12) wěrná a ſice tak, aby krom mne na žádného mužſkého ani nepohljdla; také neſměla mjt předtjm žádného milownjka. Takowé wlaſtnoſti měla mjti má budaucj newěſta. Celý ſwět řjci muſj, že gſem gakožto rozumný muž mnoho nežádal.

Hledal gſem po dwadcet let; nemohl gſem wſſak ani gedné djwky dle mého wkuſu nalézti, ani gedinká neměla těch dwanácte hlawnjch ctnoſtj dobré manželky pohromadě. Hezká byla chudá, bohatá zaſe oſſkliwá, wtipná mnoho mluwila, pobožná byla přjliš ſtará, mladá opět ſwéhlawá. Zkrátka, hledal gſem po dwad cet let nadarmo, ženu gſem žádnau nedoſtal, a wſſick rozumnj lidé w měſtečku mne litowali a prawili „O, ubohý pan Johanes Nauzowſký!"

„Hanzi!" řekla opět matka, „ohljdni ſe po dce rách naſſj wlaſti, giž geſt neywyšſſj čas!" Že ney wyšſſj čas geſt, ſám gſem giž pozorowal. J odloži tedy ſwůg ljſtek s těmi dwanácti hlawnjmi ctnoſtm a myſljm ſobě: „Nauzowſký — wyber ſobě neybohatſ děwče ze měſta! Penjze doſadj těch oſtatnjch gedenáct ctnoſtj, penjze dělagj člowěka chytrým, zjſkagj mu čeſ dodáwagj mu maudroſti a oſſkliwého činj kráſným."

Měl gſem ſe tedy oprawdowě k ženěnj. Dcer bohatého kupce, pana Zázwora, byla milowánj hodn děwče, nebo měla za dwanácte tiſýc mohowitoſti, ne počjtage, co měla geſſtě po ſmrti otcowě k daufán Nu, s tolika penězy ſe mohlo předce něco začjti?

Za tau přjčinau gſem ſe měl k panně Zázworo wé welmi přjwětiwě. J wedl gſem s panem otcem ob chod, a tjm gſem ſi wydobyl ſwobodného přjſtupu d domu. Wſſe ſe dobře dařilo. A wſſak mi přicházel welmi za těžké, panně Zázworowé prawau přjčinu mý náwſſtěwků oznámiti; deſetkrát gſem to měl giž na ga zyku, žebych ſi gi rád wzal — ale neſſlo to. Zapá lil gſem ſe wždy w oblicegi, gak mile gſem tuto kapito lu začjti chtěl; ona wſſak byla lehkomyſlná, a gá gſe poſléze zpozorowal, že na někoho giného, než na mn a ſice na mladého kupce Šafránka myſlj.

J obrátil gſem ſe tedy k panu Zázworowi, neb gſem ſe před njm tak welmi neoſtýchal, a žádal gſe geg o dceru. On ſe tázal, gak wyſoko moge gměn doſahuge — to gſem mu powěděl. Tu wſſak doſtal te dobrý muž takowý kaſſel, že mi ani ſlowa odpowědi nemohl. Konečně pak ſe wygádřil, že djwe s geg dcerau promluwit muſjm.

To byl kus těžkého djla pro mě. Předce wſſ gſem přjſſtj neděli černý frak, černé ſpodky, pěkna bjlau weſtu oblekl, a ſwůg nowý klobauk gſem ſi p ſſwihácku hodně na ſtranu poſadil. — Wěda, že ot giž odeſſel a že dceru ſamotnu doma napadnu, odebra gſem ſe tak wyſſňořen k panně Zázworowic. Na ce ſtě gſem ſi wſſeligakým způſobem zmužiloſti dodáwa Když gſem wſſak giž k domu přicházel a ſobě pomy ſlil, proč tam gdu — mráz mě pogjmal.

Bylo giž ſkoro tma, an gſem do domu wſtaupi a ai! tu ſtála panna Zázworowá s panem Šafrán kem za wraty. Spatřiwſſe mne oba ſe zarazili; a

hned se měli ke mně přiwěšowati. W předsjni wisely weliké wáhy na zboží, z nichžto gedna až na zem, druhá pak na krátkých prowazech wysoko w powětřj wisela. „Kdo ge z nás těžšj?" prawila panna Zázworowá čtwerácky ke mně a wstaupila na wáhu, genž na zem wisela; pak s nj opět sestaupila, aby se wáha nahoře wýšej sklonila, a gá pohodlněgi do nj wstaupiti mohl.

Bylo to podiwný nápad, gá wšak rozuměl žertu. Wáha wisela ještě trochu wysoko; pan Šafránek mě wyzdwihl nahoru, i dostal giem se šťastně na wáhu a posadil se celý stlačený na nj. Pan Šafránek přiložil na druhau wáhu 50 a opět 50 liber. Ty mě wytáhly až ke stropu. „J, pro pána Boha!" wolám, „dostanu záwrat!" — Panna Zázworowá s panem Šafránkem smáli se z plného hrdla, odešli, nedali se wjce ani widět a nechali mě w powětřj wiset.

To byl hlaupý žert! Celý stočit giem se bál, mohl giem si neboť zlomiti. Křičet giem nechtěl; co by si lidé byli pomyslili? — Dělali giem si owšem w tomto prokletém stawu pohodlj, gak mi gen možno bylo; co to wšak zpomohlo? skrčen giem předce musel seděti. Nikdy nebyl ještě milownjk w takowém politowánj hodném stawu! —

Uběhlo několik hodin. Z dlauhé chwjle počal giem užitečná rozgjmánj o ženěnj, a přisahal giem w duchu, že prah domu tohoto nikdy wjce nepřekročjm. Konečně, když ani žiwé duše k spatřenj nebylo, genžby mě z mé mučjrny wyswobodila, zmocnilo se mne zaufalstwj. S welikau těžkostj wylezu ze swé klece, powěsjm se oběma rukama na prowaz u wáhy, a chci se na šťěstj neb nešťěstj skokem dolů do tmy odwážiti. Práwě ale, když tu nohama třepetage w powětřj wisjm, otewrau se domownj dwéře. Někdo wstaupil do domu a přišel mi we tmě tak mezi nohy, že giem mu na krku seděti zůstal. J použigi této whodné přjležitosti a spustjm se dolů. Muž, na němžto giem seděl, padne s náramným křikem na zem, gá padnu také, a w tom ztratjm klobauk. Makage we tmě po něm, uchwátjm wlásenku a utjkám s nj we strachu z domu; neboť muž, na němžto giem seděl, křičel, co mu hrdlo stačilo: „Laupežnjci! wrahowé!" — Podlé wlásenky, giž giem při swětle prohljžel, poznal giem, že to byl pan Zázwor, na němžto giem gezdil, čehož mi oprawdu ljto bylo.

Druhého dne poslala mi panna Zázworowá můg klobauk a ljstek s těmito slowy: „Pan Johanes Nauzowský byl wážen a za lehkého uznán." Čtyry neděle na to měla swatbu s panem Šafránkem. — Komuby byla po takowé lekcj chuť k ženěnj nepozbyla? Ale gá se dal podruhé zwábiti do léčky, [illegible] se mi wšak, bohužel! gesstě dwakrát [illegible], a každý prawem zwolal: „O chudý pan Johanes Nauzowský!"

Na to giem se zas opět k panně Kateřině Strogzlowé [illegible]. Nebyla owšem bohatá, ale hezká. Ostatně gegj chyba byla, že o swé kráse wěděla, w zrcadle se ráda zhljžela, [illegible] mnohem wjce wšak mohl rozuměla. Otec gegj byl klobaučnjk. Kaupil giem si tedy nowý klobauk u něho, práwě prwnj z těch, gežto s krajjmi, u našich klobauků malowanými gen dle mody nositi počal, a tjmto způsobem wyskytla se mi přjležitost, gegj rodiče častěgi nawštěwowal.

Arci giem pozorowal, že negsem sám gediný, genž se hezké Kateřině ljbjm; nicméně giem wšak daufati mohl, že gi gedenkráte gakésto wěnečku domů powedu. — W létě giem s nj a gegjma rodičema do kraje wygjžděl, a gak mile zima počala, wodil giem gi k tanci, kde gen hudbu slyšeti bylo. Ona mě také wždy nazýwala: „Můg milý Nauzowský!"

[Dokončenj.]

Pjsně při měsjčku.

1.

Swěť měsjčku gasně,
Ať widjm ty kraje,
Kde si o mogi milau
Libý spánek hraje;
Wěg, wětřjku, mjrně
Po tom rusém lowě,
Nezbuď mau milenku,
Snad se gi zdá o mně.

2.

Má panenka milá
Ge děwčátko české,
Srdéčko má dobré,
Twářinky má hezké;
Srdéčko má dobré,
Twáře gako růže —
Kdo takowé djtko
Nemilowat může?

3.

Proč pak ta wodička
Pod tau skalau hučj?
Snad ten twrdý kámen
Milowati učj.
Uč gen, uč swau milau
Žalostiwým hlasem,
Co gjt nechce chwjlkau,
To se podá časem.

4.

Když gsem gá swau milau
Milowati učil,
Ach, což gsem gá tenkrát
Gi i sebe mučil!
Gá gi učil předce,
Ač mě gen zlobila;
Nechtěla se učit,
Předc se naučila.

5.

U ohně se zhřege,
Kdo se zhřjwá zdálj;
Do ohně kdo leze,
Ten se gistě spálj.
Láska hořj také,
Zhřjweyme se zdálj;
Každý oheň hřege,
Každý oheň pálj.

6.

Gak tam na kopečku
Kosteljček stogj!
Budesliž má milá
Předce někdy mogj?
Pánbůh gest sic mocný,
Gá wšak pochybugi;
Lidé, zlostnj lidé,
Ti nás rozlučugj.

7.

Gak se nad západem
Nebe gasné černá!
Newjm ostaneli
Mně má milá wěrná;
Djwkyť lehké mysli,
Pamět gich gest krátká,
A ta neywěrněgšj
Gest gen předce wrátká.

8.

Komu w lásky ráge
Osud zjti nedá,
Ten ztracené ráge
W loktech bratra hledá;
Kdo se zklame w přjzni,
Gak se často stáwá,
Ten se s blahem časným
Na wždy rozžehnáwá.

9.

Gak se ta kaplička
W šeré pláni bělá!
Ach, co pak můg drahý
Libosláwek dělá?
On dušinka dobrá
We mladosti kwětu
Dalby sebe wlasti,
Odňal sebe swětu.

10.

Mezi hwězdičkami
Gedna hwězda skwělá —
Ach co pak můg milý
Swatopluk as dělá?
Mlčte, cizjch model
Ctitelowé podlj!
Wěg wětérku tiše —
On se za wlast modlj!

František Rubeš.

Poslánj z Wjdně p. doktoru

Wáclawowi S***

ke dni 28. zářj 1836.

(Akrostichon.)

Wěhlasným rozumem již hodnostj si dobyl gste;
Aučastenstwo podal swé zdoby Wám Karolin.
Cnostnau Wám udělil již Bůh manželku, Lotinku;
Lasláwek s Boženau kwět blaženosti Wašj:
Aumyslem za mogjm štěstj má růsti i dále,
Wáclawe! Wám we wšem, cožkoli počnete gen!

Fr. Plaček.

Rozlušténj hádanky w čjsle 38tém:
Pjsmě „r". —

Wladimjrowo na wjru obrácenj.

(Z Karamzina.)

Starý letopisec nám wyprawuje, že něteliko křesťanských učitelowé, anobrž i Mahomedáné od Žida, obywagjcjmi w zemi Kozarské neboli w Dewětě, poslani w Kyjew mnohých zakonnjků, [illegible] Wladimjra ku přigetj náboženstwj swého, a že weliký kníže ochotně poslauchal gegich učenj. Popsánj ráge Mahomedowa a rozkossných Hurij opanowalo obrazotwornost sslastimilowného knjžete; obřezánj ale zdálo se mu býti hanebným obřadem, a zápowěd pjti wjna zákonem nerozumným. „Wjno, prawil on, gest weselj Rusůw; nemůžeme býti bez něho."

Wessesslaw Židů ptal se, kde gegich wlast? „W Jerusalemě," odpowěděli učitelowé; „Bůh ale w hněwu swém rozptýlil nás po zemjch cizých."

„A wy, od Boha trestanj, odwažugete se wyučowati giné? prawil Wladimjr. Wy nechceme, gako wy, rozlaučiti se s nassj wlastj."

Konečně negmenowaný mudřec, od Řekůw poslaný, zawrhnuw mnohými slowy náboženstwj giná, ukázal Wladimjru celý obsah biblj, starého i nowého zákona, dějiny stwořenj, ráge, hřjchu, prwnjch lidj, potopu, národ wywolený, spasenj, křesťanstwj, sedm sborůw cyrkewnjch, a konečně ukázal mu obraz posledního saudu, sprawedliwých gdaucjch do ráge, a hřjssných odsauzených na wěčné muky.

Wladimjr pohnut tjm obrazem, wzdychnul a řekl: „Blaho dobrým a běda zlým!"

Pokřesti se, odpowěděl mudřec, a budeš w rági s prawými. —

Wladimjr propustiw mudrce [987] s dary a welikau poctau, powolal bogáry a městské starssj a ohlásil gim předloženj Mahomedánůw, Židůw a Řekůw, i žádal od nich rady.

Pane! prawili bogárowé a starssj, každý člowěk chwálj wjru swau; gestli chceš wybrati lepssj, pošli rozumných lidj w rozličné země wyzpytowat, který národ dostojně klanj se božstwu.

A weliký knjže wyprawil deset maudrých mužůw na to wyzpytowánj.

Poslowé nawrátiwsse se w Kyjew bawčili knjžeti s opowrženjm o Boha docházenj Mahomedánůw, a s wetřenjm o byzantinském, zawrauce tjmi slowy: „Člowěk zkusiw sladkosti, má giž protiwnost k hořkému; tak i my, poznawsse wjru Řekůw, nechceme giné. Kdyby zákon Řekůw, prawili, nebyl lepssj gjných, nebyla by bába twoge Olga, maudřegssj wssech lidj, byla wyznala se k nj." — A weliký knjže rozmyslil se býti křesťanem.

Hrdost mezi a [illegible] Wladimjrowi powěsti se w rozlaucenj Řekům [illegible] lauch pokorných [illegible], a [illegible] na [illegible] wjru křesťanskau a přigmauti gegi [illegible] rukau wlastnj.

[illegible] poslůw ohlásil cýsařům, Wasilowi a Konstantinowi, že on žádá bez meškánj sestry gegich, mladé cýsařowny Anny, nebo že dobude Cařihrad. —

Wasil a Konstantin, [illegible] se pomsty [illegible] knjžete ruského [illegible] a [illegible], odpowěděli gemu, že na něm záleží býti gegich šwagrem; že on přigmauc wjru křesťanskau dobude i ruky cýsařowny a [illegible].

W letopisech čteme, že weliký knjže tehda roznemohl se na oči a nemohl ničeho widěti, že Anna připomenula gemu bez prodlenj pokřtiti se, a že on uzdrawil w tu samu chwjli, když duchownj položil nad ruku.

Drobnosti z dějepisu ruského.

(Z Karamzina.)

Slowané ruštj nekupowali [illegible] nežli peníze, neboť kožemi zwjřecjmi, kun a weweřic, které „kuny" gmenowaly penize. [illegible], nežli s [illegible] na kaupi, potom oumysl, zaměnili ge medailkami s gegjmi [illegible] kunjmi a wewerčjmi.

[illegible] kuny [illegible] w [illegible], neboť [illegible] a [illegible] s wssjm [illegible] obratům a platům národním.

[illegible] kun, [illegible] XIII wěku [illegible] w sobě giž sedm hřiwen nowgorodských kun. —

[illegible] XII wěku a [illegible] w letopise, s [illegible] XI a XII [illegible] gegj. My [illegible] Konstantina, [illegible] w XVI wěku; [illegible] Petra [illegible]; [illegible] se na [illegible], [illegible] w [illegible] nám, [illegible] tak [illegible] a [illegible], že [illegible] starého slowanského gazyka. [illegible] XIII. nebo XIV. wěku, polská, ukraginská a lužická gesstě pozděgi.

[illegible] že [illegible] práce Kyrylla a Methodia.

Tito dwa bratři a pomocnjci gegich osnowali prawidla spisownjho gazyka slowanského podlé řecké grammatiky, obohatili ho nowými wýrazy i slowy, držjce se nářečj swé otčiny, Thessaloniky, to gest illirského čili srbského, we kterém widjme srownalost s naſſjm cjrkewnjm. Protož wſſecky tehdewſſj nářečj méně nyněgſſjch různily se od sebe, bywſſe bližſſj k swému společnému půwodu, a předkowé naſſi tjm snadněgi mohli přiſwojiti sobě morawskau biblj. Sloh gegj udělal se obrazem nowěgſſjch knih křesťanských, a sám Nestor podrobil se gemu; ruské nářečj ale ochránilo se w upotřebenj, a z toho času měli gsme dwa gazyky, spisownj a národnj.

Takowým způsobem wygádřuge se rázność w gazyku slowanské biblj a „ruské prawdě," wydané brzo po smrti Wladimjrowě, „Nestorowých letopisů," a „slowa o pluku Igorowě."

Mezi památnjmi ctnostmi dřewných ruských obyčegůw wytknauti se musj weliká wážnost k starcům. Wladimjr slyſſel gich rady; w měſſtských zborech oni měli přednost.

Konečně ten národ geſſtě hrubý a newzdělaný milowal swé dobré panownjky: plakal nad tělem welikého Olega, maudré Olgy, swatého Wladimjra, a potomstwu swému zůstawil přjklad uſſlechtilosti, kterýž dělá čest gménu ruskému.

J. S. P.

Dennj kronika.

Z Prahy. We stawowském německém diwadle se prowozowala nowá zpěwohra »Lidwina« od zdegſſjho spisowatele p. Eberta, w hudbu uwedena od p. Dessaura. Wzdělána gest dle české národnj powěsti. Usudky o ceně gegj gsau rozličné, přjliš welkého powyku wſſak nenadělala. —

Pan Rappo se swým osmiletým synem po několikkráte mnoho diwáků do diwadla přiwábil. Sjla geho gest, ř jkage, obrowská, a wſſecko s takowau lehkostj a obratnostj prowesti umj, že se zdá, gakoby si gen hrál. Synáček se dobře po otci dařj. — Po něgaký čas gsme měli giž skoro zimu, zde onde bylo giž pláſſté widěti. Nynj opět pěkné počasj nastalo a wábj na procházku. — Záhubná nemoc se nepochybně giž snad brzo docela od nás wystěhuge; bylby wſſak také giž čas, nadowádělať se tu giž dosti.

We S.. prowozowali předeſſlý měsjc herci z ochoty »Wéwodůw rozkaz.« Wéwoda měl na sobě tauměgſſjho drába modroſſediwý kabát.

—j—

Dne 13. řjgna 1409 opustili cizj studugjcj uniwersitu pražskau. Půwodem toho měſſťanům pražským prawě nepřjliš prospěſſného wystěhowánj byly různice mezi Němci a měſſťanstwem wzniklé, gakož i pro národnj čest horligjcj, podnikawý mistr Jan Hus. Karel IV. byl totiž uniwersitu pro čtyry národy, pro Čechy, Poláky, Sasy a Bawory založil, a při wolenj předstawených každému národu geden hlas udělil, tak že Čechowé gen geden, cizinci ale 3 hlasy měli, čjmž se stalo, že Čechowé nikdy wyšſſjch hodnostj dosáhnauti nemohli, an se wždy cizinci wětſſinau swých hlasů tomu byli protiwili. Hus se utekl ku králi Wáclawowi, a dowedl u něho, že Čechowé budaucně 3, cizinci ale gen geden hlas mjti měli, což tito těžce nesauce hned z Prahy se swými učiteli se wystěhowali, a we swých wlastech giné wysoké ſſkoly si založili. Tak powstaly německé uniwersity w Lipſſtě, Ingolstadtu, Roztoku a w Krakowě. Mistr Jan Hus, co wypuditel nenáwiděného cizinstwa, hned od Čechů za rektora uniwersity zwolen, u národu wždy wětſſj wážnosti a lásky nabýwal. Počet wystěhowaných studugjcjch udáwagj kronikáři okolo 36—40.000, což prý ale přepiato; nowěgſſj geg zmenſſugj na 7000.

[1648.] Učinili Swédowé, pod sprawau falchraběte Karla Gustawa a generála Königsmarka ku konci 30tileté wálky Prahu dobýwagjc, hlawnj prudký aukok na Nowé i Staré město. Karel Gustaw zrána sice měſſťany wyzwal, aby se wzdali (neboť hradby a přjkopy městské giž tak byly rozestřjleny, že celé wogsko pohodlně po nich do města wtrhnauti mohlo); Pražané ale, krátkau odpowědj geg odbywſſe, hned k nowému odporu se chystali. Swédowé se hnuli mocnými zástupy a na Horskau (nynj Nowau) bránu ponejprw udeřili. Byltě boy ljtý, a wſſa Pražané a studenti, množstwjm nepřátel silně tlačeni, do wnitřnj brány ustaupiti museli, zanechawſſe Swédům zewněgſſj náspu před branau. Nynj se Swédowé i do brány drali, 5 hodin trwal neyukrutſſj boy, straſſnj zwukowé zwonů a hrůzné řinčenj bubnů rozléhalo se po ulicjch, wſſecko spěchalo ztjsněným, udatným obrancům ku pomoci; nepřjtel ztratil dle wlastnjho wyznánj 400 mužů, konečně pak ſſťastně přemožen a od brány odehnán byl. Mezi tjm se pokauſſel i na neyodlehlegſſjch mjstech do města se dostati, učiniw na Koňskau bránu, na Wyſſehrad i na mostnj wěž prudké autoky; ale i tam nikde se mu nepoſſtěstilo. Pražanů padlo 100, mezi nimi wrchnj strážmistr Grill, geden ritmistr, rytjř Wáclaw Obitecký a geden Benediktin; raněných bylo ke 200. Tak opět obolala přjkladná udatnost nuzně ozbrogených Pražanů wſſehubjcj nepřátelské moci, která giž půlčtwrta měsjce nadarmo si ge podmanit usilowala. Geſſtě 20 dnj trwalo obleženj toto; gak slawně pro Pražany se skončilo a gak mocně na ukončenj neyzáhubněgſſj wálky, genž celau téměř Ewropau otřásala, aučinkowalo, každému dobře známo bude.

[1822.] Umřel Antonio Canova w Benátkách, po Mich. Angelu Buonarottim a Berninim prwnj sochař, kterýž pro uměnj swé w nowěgſſjch dobách giný wěk w Italii zbudil, a w ohledu něžného wypracowánj a wýtečného obděláwánj mramoru co zakladatel nowé umělecké ſſkoly uznán byl. Pohřben ležj we wsi Possagno, w benátské gubernii, kde se narodil a kdež překrásný chrám dal wystawěti, gegž swými posledněgſſjmi djly co neynádherněgi wyozdobil.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 42

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 245, a k dostanj gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gesstě půlarchowá přjloha přikládá.

—

KWĚTY.

3. r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech téměř kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá i po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., tjdennjk tento se rozesjlá.

—

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

20ho řjgna] [1836.

. . . Zatjmco,
Až kol hory doly
Zablaholi twůg zpěw,
Buďž bratry se nnú
K činu.

F. K. Kampeljk

Kwjtek do wěnečku umělectwj

Panu

LEOPOLDOWI JANSOWI,

audu u c. k. dwornj kaple, professorowi hauslj w konserwatorium hudby, řediteli orchestru w c. k. konwiktě we Wjdni, čestnému audu we sboru pro kostelnj hudbu w Prešpurku a t. d.

wěnowán z ucty

po koncertách na hausle w Brně w zářj 1836.

Gaký to hlas se z hlaubky nese
A nitrem našjm třese?
Wznášege se w blahozwučném toku,
Ducha unášj w rychlém skoku?
Zda to zpěw slawičj w daubrawy stjně?
Či to znj Lumjrowa lyra z nebeské sjně? —
Nenj to zpěw slawičj w daubrawy stjně,
Ani Lumjrowa lyra neznj z nebeské sjně!

JANSA to, syn Čechie slawné,
W kauzlu hudby, čarownice dáwné,
Wyluzuge gjmawé zwuky z hauslj;
W božském nadšenj,
Klokotawém wjřenj,
Tónů šjřenj,
Ukochává libě do lahody
W trunj bratry Morawany.

Ha, gak mocj swého citu,
Co we růžowém switu,
Ge do úžasu hraužj,
Kde duch w oněměnj,
Topen w blahozněnj,
Citem se chwěge,

Až geg prand tónů,
W rychlém honu
Ruče wypuzen prstem diwotworným,
K nowému horowánj pudj,
Tahem šmyce dworným.

O, že nenj člowěku dáno,
We zniwém blaholenj
Zadržeti sladkých zwuků zněnj,
Gako paprskugjcj barew krásu,
K wýtržnému žasu!

Slawný umělče!
W řjši zwuků rágských
Odwážliwý smělče,
Neustáwey duše krásy čilé

Wnášeti do nebes každé chwjle
Blahozwukem pěwů,
Z rágských zgewů;
Gimi wytrženi z pozemského kalu,
Dljme we wěčné duchů wlasti,
Kde krása rozčiluge slastj.

Zůstanu wěren swému půwodu,
Buď utěchau sláwonosnau národu,
Gemuž osud w bludu,
K umjrněnj trudu,
Popřál genom hudby kauzlo
A slzu w oku
Na wzdor soku.

Frant. K. Kampeljk.

Wězeň w nowé wěži. *)

[Pokračowánj.]

5.

Mrtwé ticho rozhostilo se opět po hradě pánů Ploskowských. Umklo stonánj bědugjcjch, a hosté, doprowodiwsse w Pánu zesnulého w domácj hrobku, i wyprázniwsse při kwasu pohřebnjm plné čjsse až na dno, opět na wssechny strany se rozgeli. Byloť gakoby se z celého hradu geden, weliký hrob byl stal, w němžto ačkoli tělem se pohybugjce, na mysli předc umrtwělj se potáceli zbrognossi, čeleď i nowý hradu pán.

J seděl o samotě Adam Ploskowský. Na okamženj byl se z wjru neobyčegných péčj wytrhnul, genžto po aumrtj otcowě naň připadly, a w ložnici zemřelého se uchýliw, zpomjnánjm na doby zasslé srdci stjsněnému odlehčowal, i opět ge žalostj napágel.

Dlauho tam seděl. Tu mu sluha neznámého muže opowjdá, kterýž prý s njm wěci důležité k wygednánj má, a nežli se gesstě mladjk rozmyslil, kdeby hosta nenadálého přiwjtati měl: giž on sám do ložnice wstaupil, a w očekáwánj Adamowa prwnjho slowa u prahu se zastawil.

Trhlť sebau ginoch při spatřenj cizince. Stálať tu ona malá postawa w rausse paustewnickém, kteráž byla z nenadánj na deň aumrtj starého Ploskowce na hradě se zgewila a s umjragjcjm poslednj rozprawku měla.

„Tys předchůdce nehody, muži nábožný!“ zwolal nowý hradu welitel, nemoha se gakémus mrazenj ubrániti, kteréž geg při pohledu na wyzáblau twář lesnjho obywatele progalo. „Co tě wracj mezi stěny, kde gsi nás w pláči zůstawil?“

„Bůh sprawedliwý řjdj běh slzj lidských, i wygasňuge twáře nasse k smjchu,“ odpowěděl paustewnjk tisse a wážně, diwý swůg wzhled, co gen možná, rausskau bohomilé zbožnosti přiodjwage. „Myť gsme gen slabj nástrogewé w rukau geho, a nesslussj uwalowati na hlawu člowěka, co byl od wěčnosti uzawřel Bůh!“

„Nuž, a co gest wůle twá, muži nábožný? Přistup blįže!“

„W paměť mau a prsa má ukryl otec twůg w poslednj hodině žiwota swého tagemstwj, gehož se sprostiti mám před synem dle wůle umjragjcjho. Wyslechneš mě, Adame Ploskowský?“

A hradu pán welel, aby sluha pokrmu a nápoge přinesl k občerstwenj hosta, a pak aby se odstranil; ale host sám zabránil ochotě sluhowě, řka: „Tělo mé

---

*) Pro mnohotýdennj cestu spisowatele této powjdky, gakož i giné nenadálé a newyhnutelné zaměstnánj opozdilo se „Pokračowánj,“ pročež laskawé čtenářstwo o dobrotiwé prominutj žádáme. Nynj rychle po sobě, cokoliw nedokončeno, skončjme. — Mimo to w téže powjdce na straně 218, w lewém slaupci w řádce swrchu 26. mjsto „Adama“ opraẃiti prosjme „Adam“ a w druhé řád. nįže mjsto: „Djtě twé ge w rukau twých“ — stůg: „Djtě twé ge w rukau mých.“

J. K. Tyl.

...ná i nepotřebuge pamlsků, gakowýž lib. genž dnp rozkošných trawj, audů swých obcerstwuge, pochau... má z ducha mého přichází, a mautrau rozmlauwau sj má oktege.“

Stalot tu geště loje w Pánu zesnulého, a u něho gakoby u pamatníku nepomnegšího, posadil se nyní cizinec w rausse paustewnjkem, a začal wyprawowati.

„Tagemstwj mé bude ginořiké myšli twé k...zu zdáti, pane, ale mladcj rada w bágky wěřjwá, protož prosjm tebe, abyš uwěřil w slowa má, nebo wjce obrabugi než pauhau smyšlinku. — W lůně ...umné swobodnosti — bez těžkých starostj o den a ..., žiw byl mladý mlynář. Pole, sady a mlyn, ...ne dědictwj po otci, giných péčj mu nepřipustily, ... gak by magetnost swau geště zwelebil. A k tomu zdálo se gemu přjměřeno býti, když pogme manželku. Nebyll geg Bůh sice na zemi pro těžinau mileost postawil, ale zdrawé, rowné audy, dobré ..., přjmá wůle a bezky statek bylo dosti wábné ..., pro něž se nemusel báti, že newěstu nenalezne ... gi zprawnými děwčaty. A takéž gi nalezl! I ... zli gi k blahu swému, že geg milowala a nikoli statek geho. Byla owšem chudá, ale ginoch ... se po statku swětském; neboť srdce gegj bylo ... poklad, gižšj nad wšeliké zemské bohatstwj. A milá byla — ach! hwězda wečernj ljbeznégi nezářila, než swjtilo gegj oko, a růže by studem byla ...zbledala, kdyby gi podlé gich twářj byl položil; srdce gegj — —“

W tom se stařec u prostřed wyprawowánj zarazil. Twář geho, po nj plamjnem předtjm gako by poblesk radosti byl kmytnul, dwé se zpřjtila, ...wě se stáhli, hlawa se sklonila — tiše, ruce na ...mage křečowitě sepnuty, seděl paustewnjk. Zwědawě a saucitně pohljžel naň mladý Přeslowský, ...té otázkau starcowo zamlčenj rušiti, w kterémž se patrně wnitřnj boj obgewil.

Nagednau wšak bolest podiwný opět sebau trhl, a rukau si oblicég přetjrage w hořký smjch ...ukl.

„Pěkně to slušj muži na pušinách češtárlemu,“ ...l dále mluwiti, „když u wyprawowánj o djwce smutek upadá, gakoby o ztraceném ráji powjdal. ...a! wýborný příklad ztrecených wášnj lidských! ...tka. — Miloslawa, djwka osiřelá, zdála se Bo...i, mladému mlynáři, základem býti budaucj blaženosti domácj, a mladík milugjcj s netrpělivostj čekal, až kněz před oltářem ruku geho wložj w ruku djwčinu. Takto ... wšak Miloslawin ...zowal ho geště, uwázati gi w starosti hospodářské, a to gediné mu za utěchu podáwal, že mu s djwkau w domě staré teto ... welmi bylo mluwiti, ... [illegible] ... byl uwěřil. Ale Bůh nebyl ... [illegible] ... bez ... Bojeslaw pán a wládce, mladý rytíř, pěkné, uhlazené postawy, byl na lowě ... [illegible] ... swého panstwj ... rozkwetlau ... Miloslawu poznal. ... [illegible] ... manželstwj, prawj we swětě ... [illegible] ... djwka se ge ... [illegible] ... ge ... na swětě, a se ... [illegible] ... o ... [illegible] ... na tom záleželo, gak se ... [illegible] ... swým ... — S ... [illegible] ... zpozorowal ... [illegible] ..., že se k němu djwka nemá tak ... [illegible] ..., gakowé byl ... knul. Stad galjk, ... se nadwjzel ... a důwěry, ... [illegible] ... zatemňowal gegj lice. — ... [illegible] ... a powěsti ge ... mladík, ... mu se o ... zmjnile. I ... [illegible] ..., gedinau ranau ... ... negistěgi, gežto se na ... [illegible] ... na blaženau budaucnost geho wěšile. — „K ... [illegible] ... wedu, co newjdet, duše moge!“ ... [illegible] ... djwce, ale djwka při těch slowech ... [illegible] ... — w Bojeslawa ... [illegible] ... mi neby mu djwka ... [illegible] ... — „... [illegible] ... mé o ... [illegible] ...,“ ... [illegible] ...: „tebe ... [illegible] ... — s tebau ... [illegible] ... před ... [illegible] ... bu wěčnému, ... [illegible] ... mé, ... [illegible] ... blaženost duše swé!“ — W takowém ... [illegible] ... geště Bojech ... Miloslawu, co byl ... [illegible] ... geho ... [illegible] ... S ... [illegible] ... srdcem hleděl na ... [illegible] ..., an se mu ... [illegible] ... la. ... [illegible] ... gi ... [illegible] ... a ... [illegible] ... gi w ... [illegible] ... twáře, ... [illegible] ... z ... [illegible] ... gediné: „Nelže?“ — A djwka se mu z náručj wytrhnuwši, oběma rukama twáře si zakryla a hlasité ... [illegible] ... začala. S ... [illegible] ... srdcem hleděl za nj mladík, dobrodinec a ... [illegible] ... gegi, an se od něho odwracowala, a newěděl za ... [illegible] ..., co ... [illegible] ... a co začjti. Widěl, gak se ... [illegible] ... geho gako ... [illegible] ... z ... [illegible] ..., gako ... [illegible] ... rozpadáwagi. — ... [illegible] ... a ginochem ... [illegible] ... nic než ... [illegible] ... a ...

těžké wzdechy. — „Daufáš, anebo taužjš geg opět ſpatřiti?" gal ſe konečně Bozech s okem uſlzeným djwky tázati. — „Nikdy! nikdy!" odpowěděla ona zprudka, s hlaſitým pláčem uwrhnauc ſe na malé klekátko, a gakoby zaufanliwě ruce okolo welikého dřewěného křjže otočila, na němž Wykupitel ſwěta pněl. — „Modli ſe, a w Bohu ſe poſilni!" řekl ženich neſſťaſtný a ſſel na hrad k rytjři. — „Pane," promluwil tam k němu; „wám ſe zaljbilo s holkau zažertowati, kterauž gá za manželku wywolil. Nechte žertů takowých; nám to krew kazj, a wám gi neſprawj." — „Co mi do twé djwky a do waſſj krwe?" obořil ſe rytjř, a buď ſtudem, buď hněwem ſe zapálil. „Kdož twé naſtáwagicj manželce welj, aby žerty mé wýſſe cenila, nežli za pauhý žert? Budeť napoſledy lépe, když wám gen ſſkaredau twář mjſto uſmánj ukážeme." — „Co ſe naſſich neweſt týče," odpowěděl ſmělý Bozech, „neyradſſi budeme, když nám ani tu, ani onu neukážete. Mámeť ſe doſt na ſebe co djwati." — „Gdi, a k hněwu mě nepopauzeg, mlynářjku!" oſopil ſe rytjř, s gedowatým uſměchem dokládage: „Twau neweſtu giž na pokogi nechám — toho budiž giſt!" — A mladjk milugicj radowal ſe w duchu, newida u rytjře přewelikau náklonnoſt k Miloſlawě, giž doſawad, ba ſnad, co w něm žárliwoſt wznikla, geſſtě prudčegi milowal; i těſſil ſe, že myſl djwčj brzo ukogj. Sám u ſebe nynj nezkuſſenoſt gegj wymlauwal, i hleděl ſe přemluwiti, že celá duſſe milenčina k němu opět přilne, gak mile gi we ſwau domácnoſt uwede, a myſl gegj na wſſeliké potřeby w hoſpodárſtwj ſe obrátj. — Okřjwage takto nowau naděgj, hned i na přjprawy k ſwatbě počal myſliti, a Miloſlawu překwapiti hodlal. Gediný ſtárek, letitý to přjtel domu geſſtě z čaſů otcowých, wěděl, proč ſe we mlýně wſſecko uchyſtáwá, proč ſe kupuge a ſtrogj; a wſſak on ſám gediný radoſtnau twář negewil, an wſſecko oſtatnj pilně ſe ſnažilo, pánu zadoſt učiniti, gegž weſpolek milowali. — Weſele nawrátil ſe mladjk od Miloſlawy, giž byl, gak ſe domnjwal, na modlitbách utiſſenau a ſpokogenau nalezl, a weſele podal ruku ſtárkowi, genž před mleynicj ſeděl na zapráſſené lawici. — „Co ge ti, Wogtěſſe?" — „Newjm. Geť mi gakſi na prſau, gakobych pod kamenem ležel," odwece ſtárek. „Kde gſi byl?" — „U Miloſlawy." — „Mluwil gſi s nj?" — „Mluwil." — „A co ona?" — „Toho překwapenj ſe aninenadá." — „To wěřjm, a to ge práwě, co mi ležj na prſau. Ona ti ruku nepodá — to geſſtě bau ſám w gegj počeſtnoſt." — „Jene!" — „Škaredě ſ gak chceš. Gá twému ſmjchu i ſſkareděnj přiwy Gá tě noſil na rukau — tebe a twé ſſtěſtj noſi nynj w ſrdci. Holka ſi tě newezme — to by neymenſſj w obci naſſj řekl, kdo geſſtě poněku w počeſtnoſt djwky omámené ſe ſpoléhá. Ty ſá mohls to giž dáwno wěděti — ale owſſem, láſ prý ge ſlepá! Bohdeyž do nj! Ale gá i my wſ čkni okolo tebe máme geſſtě zdrawé oči; a prot ti we gménu wſſech powjdám: Holka ſi tebe newe zme — a ty ſi holku newezmeš." — Nedage ani o powědi, utrhl ſe mladjk, w němžto ſe krew ſtraſſ wě wjřiti začala, a letmo k Miloſlawě poſpjcha Ale gakž ke dweřjm přikwapil a za kliku bra chtěl: zdálo ſe mu, gakoby do ohně ſáhnauti a př chod ſi otewřjti měl, z něhož ſe naň záhuba wyř ne. I zaſtawil ſe před prahem. Před ſebau w m lé komnatě uſlyſſel gemné hlaſy — Miloſlawa hl ſitě rozmlauwala s Bohem, před obrazem ukřižow ného ſyna geho. I nachýlil ucho — hluboký, těž wzdech dral ſe z ňader djwčjch; třeſaucjma rtom lkala: — Ale tjže treſtu twého padni toliko na m ó Bože ſprawedliwý, nikoli na newinné ſtwořen gež noſjm pod ſrdcem!" — Wjce mladjk neſlyſſ neboť pronikawě zkřikna, bez ſmyſlů, w mdlobách ř kage, do komnaty wrazil, kdež mu poděſſená djw w auſtrety wſkočila.

[Pokračowánj.]

Troge námluwy a žádná ſwatba.

[Dokončenj.]

Wſſem ſokům gſem ſe nynj wyſmjwal, a neby by mně nic chybělo, kdyby neyžaloſtněgſſj přjhoda ſwětě mau ſwatbu hanbau nebyla předeſſla.

W čtrnácti dnech po nowém roce totiž měla K tinčina přjtelkyně ſwatbu. I bylť gſem také s ſw ſtreycem truhlářem k tanci pozwán. Katinka necht s žádným tancowat, než s mnau.

Když gſem na wečer k ſtreyci přiſſel, nebyl ge oblečen. I čekal gſem tedy. Děti geho djwali ſe tjm, geden přes druhého, na obrázek do mého klob ku, což gſem ani nepozorowal. Ale, o neſſtěſtj! nezwedenj kluci djwali ſe tak dlauho do klobauku,

mi w něm obrázek oblepili. Nejstarší chlapec to honem napravili, wzal prawě na kamnech rozhřátý klih, aby obrázek zase přilepil; nemoha wšak pro horkost hrnek udržeti, zrowna do klobauku ho upustil, tak že wšechen klih doň wytekl. Nyní newěděwše ale strachy co počíti, wytáhli hrnek a wšickni utekli; gá pak gsem dostal klobauk do ruky, newěda, že tím zpropadeným klihem wymazán gest. To gsem se teprwa třetího dne dozwěděl.

I posadjm si klobauk beze wšeho podezřenj na hlawu. Spěcháme na swatbu. Bylo giž trochu pozdě, a při tom ukrutná zima.

Basu bylo giž zdaleka slyšeti. W duchu gsem se giž těšil na tanec s Katinkau. „Dnešek — aneb nikdy nezjiskám gegj srdce," myslil gsem sobě. — Byl gsem šwarně wystrogen, a hlawu dle pařížského žurnálu do wejšky měl gsem načechranau.

Giž na nás dlauho čekali. Nowěstini rodiče wtlačili nás do pokoge, kde se tancowalo; gá neměl ani času, bych klobauk smeknul a ge pozdrawil.

O nebesa! Každý si představ mé leknutj, když gsem té shromážděné společnosti poklonu učiniti chtěl, a ten prokletý klobauk z hlawy dostati nemohl! I šaupal gsem gednau nohau za druhau, powěděl gsem dworného a mrawného, co gsem gen wěděl — a pracowal, tahal gsem nešťastný klobauk! Ten wšak seděl gako přibitý, nechtěl se mi ani s místa hnauti.

Pomoz každý mau bídu! Hosté mě obstaupili. Gá tahal a tahal; ale plsť a hlawa zůstaly tak nerozdwogitelné, gakoby si wěčnau wěrnost a lásku až do smrti byly přisahaly. Ani gsem to pochopiti nemohl.

„Můg Bože, nic přirozeněgšího!" prawil geden z hostů. „Tuze gste běžel, pane, widte?"

— Na arci —

„A zapotil gste se?"

— Na arci. —

„A wenku gest ukrutná zima?"

— Na arci. —

„Tu to máme," prawil ten pán; „klobauk wám na hlawě přimrzl. Postawte se gen ke kamnům."

Skoro gsem to samé myslil, a byl gsem celý pitomý. Postawili mne tedy s přimrzlým klobaukem k horkým kamnům. Hosté přestali tancowat, obstaupili mě, a smáli se gako blázni mému klobauku. Z pauhé zwědawosti smál gsem se taktéž s nimi, a diwil gsem se tomu zázraku, genž se s mým klobaukem stal. U kamen bylo ale wšem horko wělice, klobauk ale předce neodtál. I wiklal, škubal gsem s ním; on wšak seděl pewně a nepustil. Byl bych se byl wěru do pláče dal, kdybych se byl před tak wzácnau společnostj nestyděl.

Konečně mi strachem krůpěge na čele wyrazily. Gak si ge utjrám, s úžasnutjm mezi krůpěgemi potu také krůpěge klihu namakám. Slýchawal gsem owšem, že člowěk strachem krew potí, ale žádný klih. To zdwognásobilo auzkost mau.

Wywedli mě wšak brzy z toho bludu, an wyšetřili, že klobauk k hlawě klihem silně přilepen gest.

I stáhnul gsem žalostné obličeg, když gsem se o prawdě přeswědčil, a chtěl gsem giti domů. Ale žádali mě snažně, abych pro tak malau nehodu společnost neopauštěl. „Wždyť se může klobauk od hlawy lehce nůžkami odděliti." Katinka také prosila. Zůstal gsem tedy — abych se dočkal gesstě wětšího neštěstj. Přinesli nůžky a rozstříhali mně klobauk od temena k předu we dwa stegné díly a odtrhali gednu půlku klobauku s wlasy na něg přilepenými, od kterých na žádný způsob odděliti se nedal.

Tu gsem stál nyní na gedné straně do hola ostřjhán a bez klobauku, na druhé straně načechrán a s přikrytau hlawau. Tím gsem se nezblaznil, když se celá společnost do nekonečného smíchu dala při wzhlédnutj na mau hlawu, na níž lewá půlka klobauku gesstě gako křídlo pewně seděla.

Aby mě trochu potěšili (neboť gsem si nechtěl nechat zwau wěc druhau stranu hlawy oholit), wyzwali mě k tanci. I tancowal gsem s tím lewým křídlem na hlawě, gako kdo giný. Ale ten wěčný smích gsem déle snésti nemohl. Katinka, místo politowánj, kteréhož má postawa wěru hodna byla, smála se nejwjce. To mě bolelo; opustil gsem tedy weselí a šel gsem domů.

„Milý Jeníčku!" zwolá matka w úžasnutj při spatřenj mé hlawy; „co pak gsi dělal s klobaukem?"

„Ach," odpowjm celý pomatený; „we tmě gsem do něčeho wrazil, a w půli gsem si geg rozrazil."

„Můg Bože!" křičj matka, „což pak ge ze skla?" — Ani odpowěď nedage běžjm do swého pokoge, swlíknu se, a lehnau pln mrzutosti i s klobaukem do po-

ſtele, protože gſem geg giž ten wečer od hlawy od=trhnauti nemohl.

Druhý den gſem geg arci odtrhl, ale s neysmutněgſſj ztrátau ſwých kráſných wlaſů. S oholenau hlawau gſem ſe weřegně okázati neſměl, a než mi wlaſy opět naroſtly, byla Katinka giž prowdána, a gá — na holičkách zůſtal.

„O ten ubohý pan Johanes Nauzowſký!" zwolalo celé měſto — a gá také.

„Zkus toho geſſtě gednau, Jenjčku!" řekla matka ke mně, když mně wlaſy zaſe tak naroſtly, že gſem ſe ſwětu opět ukázati mohl. Zkus toho geſſtě gednau, Jenjčku; wſſeho dobrého do třetice."

Tauto utěchau, ač malá byla, poſilněn, wyſſel gſem ſi opět gako ženich.

Starého poſſtmiſtra dcera, panna Ewička, bez okolku mé ſrdce opanowala. Nic neſcházelo, než i gegi opanowati. Ewička nebyla hezká, nebyla bohatá, byla wſſak welkoduſſná, byla učená. Gegj duch ſe wznáſſel wždy nad hwězdami, nikdy ale w kuchyni. Uměla lépe s pérem zacházeti nežli s koſſtětem, a dělala lepſſj werſſe než poljwky.

To mě wſſak nezdržowalo, abych ſe o gegi ruku ucházel. J četl gſem každý den nowau knihu, a když gſem k nj přiſſel, powjdal gſem, co gſem byl četl; ale tak, gakoby to bylo wſſecko z hlawy mé.

Pomocj hwězd a wlaſatic přiwedl gſem to tak daleko, že můg náwrh ſtran ženěnj miloſtiwě wyſlechla. Starému poſſtmiſtrowi gſem pak, mjſto o hwězdách a wlaſaticjch, powjdal o mých twrdých tolarech, kteréž mu lépe ſwjtily.

Konečně byla neděle po welikonoci uſtanowena, kdy gſme s Ewičkau zaſnaubeni býti měli w přjtomnoſti gegich přjbuzných a práwnjka, genž ſwatebnj ſmlauwu zhotowiti měl. Proto gſem i na wečer k ſſkwoſtné hoſtině pozwán byl.

Gá wždy řjkáwal, že werſſe dělám. Ewička mnohokrát odemne něgakau báſeň žádala. J umjnil gſem ſi tedy na tento zwláſſtnj den Ewičku pěknau báſnj na gegj oſobu překwapiti, a poſlal gſem gi o hodinu dřjwe, než gſem ſám k nj přigiti chtěl, náſledugjcj werſſe, na kterých gſem tři neděle pracowal, a kteréž wěru ſſpatné nebyly. Zněly takto:

Diwokráſné děwče, obraze angelſký,
Ty mě k ſobě táhneš na prowaze láſky;
Ty ſſotku mých prſau, genž zmjtáš ſrdcem mým,
A geſſtě w něm baurjš — an gá giž dáwno ſpjm;
Ty křeſadlo, gimžto ſe můg cit rozežjná,
Swjtilno, genž ſwjtjš, an ſe rozednjwá;
Koſſtě, genž mi wſſe ze ſrdce wymetáš,
Když tam, cukrauſſku můg, cos giného ſhledáš;
Gakž mám gen wypſati twé ukrutné wnady?
Ty ſſtjpau myſl mau, kady chodjm wſſady!
Ty gſi záſobnice blaženoſti plná,
Zbrognice gſau uſta, ſſjpy ſlowa plynná;
Nos twůg, ten ge wěru noſeyček wſſech noſů,
Když ſe naň podjwám, diw tu rozkoš ſneſu.
Měkké gak twé ruce, hedbáwj ſnad nenj,
Leſk twých kráſných očj — i ſlunce zaſtjnj;
Gednau ſi zapáljm na ohni twých zraků
Dýmku — a wſſak mlč, ty ſladký kolowrátku!
Ewiččin duch geſt wjc než těch tintěr hoden,
Kterými mnohý muž notně byl podweden;
Ano, wyšſſj ſſkola zářj gi wen čelem,
Celá akademie gj hýbá tělem. —

Tyto lahodné werſſe, gak gſem giž prawil, poſlal gſem budaucj ſwé neweſtě o hodinu dřjw, než gſem ſe k nj na předměſtj, kdež bydlela, ſám wydal.

Kdo ſi ale mé užaſnutj předſtawj, když gſem do domu wſtaupil, a giž na chodbě přede dweřmi ſtoge, za kliku bráti chei, a Ewiččiným hlaſem tato ſlowa mluwiti uſlyſſjm: „Pan Johanes Nauzowſký geſt od paty až k hlawě blázen, zloſyn, genžto ſemnau upřjmně nemyſlil a ſwau báſnj celému měſtu w poſměch mne uweſti chtěl. Přigdeli, očj mu wyſſkrábu, aby podruhé we ſwém popſánj také mé nehty chwáliti mohl!"

Poſlauchage zůſtal gſem gako hromem omráčen. W tom ſe někdo bljžil ke dweřjm. W leknutj běžel gſem chodbau a wlezl do malé prkenné komůrky, gakéž obyčegně na konci chodeb býwagj. W ſtrachu gſem newěděl ani, co dělám. J zůſtal gſem tam chwjli, abych opět ſmyſlů nabyl. W tom ale weſſel někdo do wedlegſſj komůrky, i wyſſel opět, z wenku zaſtrčil, a buď omylem anebo w myſſlénkách, také moge dweře z wenku, a takto ſpolu i mne bez wědomj a wůle uzawřel.

Celau hodinu daufal gſem nadarmo, že náhoda aneb newyhnutelná potřeba někoho přiwede, genžby mi otewřel. J čekám geſſtě hodinu nadarmo na wyſwobozenj. Tlučenjm neb křikem ſe prozradit, zwláſſtě na takowém mjſtě, kdežto gſem ſe nacházel, nebylo radno. Bylbych opět celému měſtu k poſměchu ſlaužil.

I bylal noc. Slyšel gsem mnoho dweřj otwj- a zawjrat, mezi wšak zůstáwalo pořád zawřeno. la giž půlnoc, a gá seděl pořád gešté we swé lené komůrce. Tu gsem se nad swým osudem ne- ajnil, genž mě pronásledowati neustáwal.

Abych tam do rána nezhynul, wyrazjm w zau- lwj gedno špatné přibité prkno, a tjm gsem se do- na dwůr. Nynj to stálo gen gediný skok; wyso- nebylo. I skočil gsem na hnůg, pročemž gsem si pěkné šaty neřiště zamazal. Tak gsem se dostal silnici.

Brány byly giž zawřeny. Wšecko spalo, a mně nezbýwalo, nežli dne očekáwati, abych se za swj- do města nawrátil. I wlezl gsem zatjm do za- wřeného wozu, genž před poštau stál; tam gsem si ohl aspoň trochu odpočinauti. Beztoho se také cestu chystalo.

I w skutku gsem we woze usnul a spal tak do- , gako we swé posteli. Ani gsem nepozorowal, že půl noci zapřahli a semnau odgeli. Poštowský wěděl, že člowěka we woze má, kterémuž ani nena- lo, aby cestowal.

Když gsem se ráno probudil, mohl gsem si oči mnauti; neboť wůz stál před hospodau malého mě- sta, pět hodin od mé otčiny. Zpočátku gsem my- , že to sen gest. Ani gsem pochopiti nemohl, gak n se tam octnul. Konečně gsem ale musel uwě- , co gsem widěl, a zase nazpět se obrátit.

Prwnj, co mi do rukau padlo, když gsem w sau- sku domů přišel, byl kromě wyhestu ljstek, w kte- rémžto mi panna Ewička tu pěknau baieň odeslala; rubě, že gest panna Ewička se starým bohatým pá- m zasnaubena.

„Ubohý pan Johanes Nauzowský!“ prawilo opět město, když nowé mé nešťěstj w známost přišlo. o ty tomu ač řekneš, milý přjteli, až to přečteš? mě gistě polituješ, neboť každá citliwá duše to iti musj.

Bůh milý wj, gak si ti lidé počjnagj, kteřj se že- – pro mne to gest a zůstane nebezpečnau pracj.

I prosjm tě giž tedy, uděl dobré rady swému naucenému přjteli

Johanesowi Nauzowskému.

Dennj kroniky.

Proslawená Malibranta, hwězda opery, sla- wil francauzké, nezpjwá wjce; nawždy umlknul gegj okauzlugjcj hlas; umřela gj wjce. Poslednj zpjwala w Manchestru. Obecenstwo plésalo, a žádalo, aby zpěw opakowala, wolalo. Pěwkyně uznala sice wůli, opako- wala a mezi zpěwem omdlela. Po několika dnech umře- la. — Otec gegj byl onen powěstný španělský tenorista Garcia, ona wšak narodila se w Paříži roku 1809, a wychowána byla naywjce w Anglicanech. W šestnáctém roku gegjho stáří počala se gj sláwa gegj rychle rozwj- geti. Roku 1825 odebrala se s otcem do Ameriky, kte- rýžto w Nowém Yorku wlastnj operu založiti chtěl. Podnikánj to se mu wšak nepowedlo. Marie, aby snad otci poněkud nápomocna byla, podala ruku boha- tému a wšak giž letitému, tam usedlému francauzi Ma- libranowi. W krátkém čase potom wšak manžel gegj bankrot, a Marie šla opět k diwadlu. Wšecku moho- witost, co gj manžel připsati dal, dobrowolně wěřitelům geho přenechala, a když tito i gegj ho gi gmu od diwadla zmocniti se chtěli, dala se s manželem rozwesti a Nowý York opustila. Roku 1828 wystaupila w Paříži, a gegj zpěw Pařížany tak okauzlil, že gi i nad neyoblíbenějšj pěwkyni Pastowau postawili a gi Garrikem we zpěwu nazýwali. Žiwot wedla weselý, nikoli wšak prostopá- šný, a mnoho rodin, mnoho osob wnj dobroditelku swau oplakáwá. Manžela, ač s njm rozwedena, wykaupila z wězenj, podporowala přátely, pomáhala nuzným a sice tak přjliš štědře, že gi přátelé w tom wšemožně zbraňowati museli a gegj wlastnj penjze gj anj do ru- kau dáti nechtěli, gináčby byla snad sama někdy nauzy trpjwala. Druhý gegj manžel byl pan Beriot, žák po- wěstného Paganiniho, muž welmi slawný. W tomto man- želstwj byla šťastna. —

O že krásné gen proto rozkwětá, aby w neykrá- snějšjm kwětu zahynulo!

—j—

České diwadlo w Praze.

Na den sw. Wáclawa představowalo se poprwé: „Domácj lékař aneb manželstwj na za- přenau." Weselohra we 3 gednánjch od Zieglera, zčeštěná od W. Filjpka.

Co se překladu dotýče, shledali jsme, gak daleko nám zpozorowati možno bylo, že gest řeč plynná, wyzdě- laná a wůbec hře přiměřená. Co se wšak prowozenj

samého týká, musíme se přiznati, že gsme auplně spokogeni nebyli. — Hrabě z Bleskorodu (p. Brava) gest pán welmi mohowitý, rád se směge a proto si také i rád se swými slaužjcjmi zažertuge, ačkoli žerty geho poněkud nemilosrdné býwagj. P. B. se wšemožně snažil powahu tuto wyznačiti, a z wětšjho djlu se mu to také podařilo; kdyby gen byl ge ště o něco wjce rozmaru gewil, dokonale by byl úlohu swau wywedl. S radostj gsme též pozorowali, že i gazyku českému gak nálezj přiwykl, ač na gewišti českém mnohokráte ge ště newystaupil. — Co wšak o hraběnce Amalii (panně Strobilowé) řjci máme? Negen že hned w prwnjm wýstupu poněkud wázla; onať i zapomněla, že gest hraběnkau, — hraběnkau totiž, kteráž to, plna žiwého a wšak přjslušného rozmaru, čtweračiwě někdy swého žárliwého manžela »na zapřenau« posjkádlj; a w 5. wýstupu gednánj druhého, kdež se majorowi z Bleskorodu za komornau wydáwá, nebylo hrubě k poznánj, že to pro ni w skutku weliké namáhánj, za komornau se wydáwati: slowem, nebyla nikdy tau, gižto spisowatel w mysli měl. Byloby k přánj, aby tento zástog při opakowánj zdařilé nadřečené weselohry giné osobě dán byl. — Totéž musíme, ač neradi, o majorowi z Bleskorodu (p. Sšmillerowi) řjci, gelikož nám známo, gak pilný p. Sšmiller hráwá. Nutno nám wyznati, že gsme geg nikdy ge ště na gewišti newiděli, aby byl představowané osobě tak málo porozuměl, gako tentokráte. Kdyby byl pan Sš. pomyslil, že představuge barona z Bleskorodu, mladého, weselého, wzdělaného, we wyšších spolkách zběhlého muže, genž gest spolu major a šlechtic: gistě by si byl dworněgi a weselegi počjnal; zdá se nám, že si při čtenj tohoto zástoge na majora Lindowského u »Wéwodowu rozkazu« zpomněl. — P. Střjbrný (hrabě St. Miere) swau newelmi wděčnau úlohu k našj spokogenosti dowedl, na wážnost, co lékař, a na dwo... nost, co hrabě, nezapomněl, ačby i k žádánj bylo, a... budaucně lépe ge ště na wšecky okolnosti, w nichžto... nalezá, zřetel měl. — P. Grabinger (Wrtjlek) o... bu, gižto představowal, welmi dobře pochopil; cel... gegj wšetečnost, gegj nepokog i dychtiwost, wšeliké r... kazy swé wrchnosti co neylépe wyplniti: wše to pan ... dle známé swé umělecké zkušenosti až mjlo wywedl; g... diná scena we 3. gednánj, kdež Wrtjlek myslj, že otr... wen gest, byla přepiata, takže se podobalo, gakoby t... pan G. zapomněl, že ge ště ostatnj osoby mluwiti mu... gj, aby publikum zwědělo, o čem řeč gest; což ... možná nebylo, poněwadž pan G. nerázně sebau trh... a při tom křičel — gak se nám zdá — ani sám newě... co. Konečně musíme, ač neradi, panu G. připomenau... když publikum herce wywolá, že se to činj pro pochw... lu, nikoliw ale proto, aby mu herec šprýmy prow... děl, gako bajazzo u kegklířů. Když nás kdo pochwál... slušně poděkugme! — Panna Manetinská pře... stawowala wděčnau osobu Růženy tak pilně, že ná... řjkage, s chybami ostatnjch poněkud smjřila. Bude... panna Manetinská na dráze nastaupené tauž snah... neunaweně pokračowati, zagisté se negen nám, a... i německému publikum welmi zaljbj. — P. Kašk... (Hannibal), ač dosti dobře a směšně tohoto starého, ti... stého lenocha představowal, měl předc ge ště rázně... wlastnosti tyto wyznačowati, cožby se mu také bylo p... wedlo, kdyby se byl o něco wjce wycpal, zdlauhawě... chodil a méně plačtiwěgi mluwil. — Ostatně se wesel... hra wůbec ljbila, ač welmi málo diwáků bylo; nebo... byl překrásný den, a wšecko se za brány hnalo, raděj... krásy přjrody požjwati.

Wlastislaw.

[1827.] Na den 20. řjgna byla weliká mořská bitwa u Nawarinu. Nawarino gest newelké přjmořské město na půlostrowu Morea w králowstwj řeckém, má asi 2000 obywatelů a welmi weliký přjstaw, tak že 2000 mořských lodj pogmauti může. Když Řekowé pro swau swobodu giž dlauholeté boge s Turky byli wedli, obsadil turecký Ibrahim Paša toto město, a do geho přjstawu swé spogené turecko-egyptské loďstwo postawil. Na den nahoře zmjněný připlaulo spogené křesťanské loďstwo pod zpráwau anglického admirala Codringtona, francauzského admirala de Rigny a ruského admirala hraběte z Heyden ke wchodu do přjstawu, chtjc Ibrahima Pašu wyzkaumati; ale turecké loďstwo na ně samo udeřilo a bitwu začalo, w které ge ště téhož dne, ačkoliw o mn... ho silněgšj, skoro docela zhlazeno bylo a zahynulo. Wjtěz... loďstwo spogených mocnostj zmocnilo se Nawarinu i geho př... stawu, ale po málo dnech dále odplaulo. Nawarino až do r... ku 1829 francauzštj wogáci w drženj měli.

[1830.] Karel X., zahnaný král francauzský, přišel ... červencowé rewolucj do palácu Helyrood w Škotsku u Ed... burku, kdežto s rodinau swau po nějaký čas meškal, pak... dne 26. řjgna 1832 do Prahy přestěhowal. W Helyroo... bydlel giž také před tjm od r. 1796 až k obnowenj bourb... ského trůnu w Pařjži.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 43. 3. r. běh.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w liliowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna wlastenecká přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdenně tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

27ho řjgna] [1836.

Celé Slowenstwo
Moge gest a gá gsem opět geho:
To má hrdost, to má pýcha gestiť.
[illegible]

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowánj.]

I nabylai slowa starcowa opět gemnégšjho zwuu, nežli mu snad milo bylo, a gakoby neobyčegným item překonán, opět se na chwjli zamlčel.

„Welikého podjlu béřeš na přjhodě mladjka a iwoty geho;" gal se rytjř mluwiti. „Znal gsi ge? ili ge znal otec můg?"

Paustewnjk zdlauhawě hlawu pozdwihnul, a proikawé oko swé pichlawě na ginocha upřel.

„Neodpowěděl bych ti, pane, na tuto otázku," ekl pak po něgaké přestáwce, „kdyby se negednalo twau i mau blaženost a umjrněnj hřjchůw člowěka, hoj gsi otcem nazýwal. A protož dopowjdati muim přjběh, abych ukogil zwědawost twau a ukončil áwnoletý slib."

„Spržňugjcjm prstem," wyprawowal host dále, byl se mladý rytjř a pán Wojechůw paupěte Milowiny newinnosti dotekl. I chtěl zklamaný ženich jwce zlořečiti; ale srdce geho winu nenalezlo na nj, protož rytjři zlořečil. Ljtostj, bolestj a mstau dmu se prsa geho, an bědugjcj djwku poslauchal, kteáž, bywši w nezkušenosti swé zaslepena, swůdci swéu déle přicházeti pak zakázala, a nynj s hanbau swegi do swěta dalekého uběhnauti se chystala. Před mužem, kterýžto gi blaženost žiwota wezdegšjho připrawiti si byl umjnil, před celau dobau stáwal tu ubohá na kragi zaufalstwj, a toliko hluboce w nj wštjpená důwěra w milost boží a wážná slowa Wojechowa w skutku bezbožném gi zabránily.

„Milugeš rytjře?" ptal se gi Wojech, w gehož ňadrách šlechetnost se zadcjšj po zemšť bawila. „Milowalas geg? — Mluw upřjmně, Marjško má! Ptám se tě na wjru twau w spasenj zdegšj i wečné — milugeš rytjře?"

„W klamánj zaslepena domnjwala gsem se, že mu se mužjm z celého srdce oddati; neboť klamlugjcj med byl na ustech geho, když mluwil a když mě ljbal."

„Med na ustech a gedowatý w srdci," mumlal mladjk mezi zuby. — „Ale zeptám se ho sám, co mu reste na swědomj," doložil na to rázně, „a gak je Bůh mau mysli wládne, zeptám se ho na rozmarnu."

A rytjř poněkud se zarazil, když k němu mladjk neohroženě do komnaty wstaupil. Bledé byly twáře zklamaného ženicha, ale w srdci bylo pewné předsewzetj.

„Pane rytjři!" začal mjrně, a zlobu, z ňjž se deraucj, mocně zašťawowal — „pane rytjři, byl gste tak laskaw a slibil gste mi, že djwku, gjž gsem si byl za manželku wywolil, na pokogi necháte. I mužjmě

wám nynj ſlowo nazpět dáti, a proſiti wás, abyſte ſe hodně ſnažně o ni poſtaral."

„Co mluwjš? co chceš?" chtěl rytjř ſproſtého mladjka newljdně odſtraſſiti. „Nerozumjm řeči twé!"

„Že nerozumjte?" zkřikl Božech, a pyſky kauſage, a pěſtě zatjnage, několik okamžiků mlčky na pána ſe djwal. „Waſſe krew ge poctiwěgſſj nežli gazyk wáš; ten wám ſlepě otročj, ale krew ſe wám přes moc do twářj dere, doſwědčugic, že gſte hřeſſil, pane rytjři!"

„Pacholku, ty ſe oſmělugeš —"

„Hřjſſnjče, ty gſi ſe oſmělil, rukau bohaprázdnau na kwět newinnoſti ſáhnauti! — O nezatjneyte zuby, mladý pane; gá umjm také ſladce mluwiti, gen když med na giných uſtech nacházjm; a tak ſe wás nynj we wſſj zdwořiloſti tážj, na který den uſtanowjte ſwatbu ſwau s neykráſněgſſjm celého wůkolj děwčetem?"

„Co blázniš o ſwatbě?"

„Nedaufám," řekl Božech s očima giſkřjcjma, „že byſte rád, aby lid wáš řekl: Náš pan rytjř newinnau Miloſlawu z......, Bůh mně hřjchy odpuſť! ani mi to z huby nechce. Ale wy gſte zagiſté upřjmně ſmeyſſlel s holkau poctiwau, a gelikož gſte gi o ſwé láſce zwatlal, také s nj o manželſtwj promluwjte."

Ale rytjř kázal záſtupci děwčete mlčeti. On wſſak nemlčel. Blázen! w ginošſké zaſlepenoſti a poſſetilé ſſlechetnoſti ſe domnjwal, že ſe o práwo ſwedené djwky práwem ugjmati ſmj; zapomněl, že gegj ſwůdce i geho pán geſt; wyhrožowal a než ſe nadál, ſeděl we wazbě. Pána byl urazil, pán nad njm ſaudil a djwku podwodnicj nazwal, neboge ſe ani žaloby ani přjſahy gegj, an ſe hned po zabawenj Božecha z dědiny byla ztratila. Božech ſám za původce djwčjho neſſtěſtj prohláſſen, co utrhač na cti rytjřſké wězenjm i platem pokutowán; když opět na ſwobodě ſe octnul, ſtatek ſwůg rozprodal, a do ſwěta ſe puſtil — za Miloſlawau. S myſlj a ſrdcem geho byla ſe ſtala ſtraſſliwá proměna. Wjra, důwěra, miloſt a wſſeliký cit lidſký byl ſe z něho wyſtěhowal; gediná ho wedla myſſlénka — ſtraſſliwá pomſta.

J laučil ſe s kraginau otcowſkau, ale rozlaučiti ſe nemohl, dokud prwnjm zážehem plápolagjcj pomſty původce zlého ſe nedotknul. W oděw pautnjka, přicházegjcjho ze země zaſljbené, ukryl tělo ſwé; twář geho byla přepadlá, wauſy zaroſtlá, že ani přátelé nepoznali Božecha, putugjcjho zgitra na hrad heyſka rytjře.

„We gménu pána hradu tohoto putowal gſe[m] k hrobu Páně," promluwil k hradnjmu, „a s důleži[tau] tau zpráwau ſe nawracjm."

„Dwakrát ſe giž luhy naſſe zelenaly, co gſm[e] ſtarého pána pochowali," powěděl mu hradnj, a za[ſmu]-kuklený Božech gakoby žaloſtj přemožen oči ſi utře[l] a poznamenaw ſe znamenjm ſw. křjže, kratičkau mo[-]dlitbu za zemřelého přeřjkal.

„Nuže, tedy mě k dědici geho doweďte!" —

Mladý rytjř na loži geſſtě ſpočjwal, když k ně[-]mu pautnjk z dalekých končin weſſel. — „Bůh s tebau muži nábožný!" pozdrawil geg rytjř. „Co mi dobré[-]ho přináſſjš?" — Ale Božech mjſto odpowědi kroke[m] táhlým k loži ſe laudal, a octnuw ſe u něho, náhle [a] rychle lewicj mladjka za prſa popadna k loži geg t[a]k ſilně přitiſknul, že ſe ani hnauti nemohl, a prawi[cj] z ňader, z raucha ſſirokého, dýku wytrhnuw, nad gi[m] nochem gi wyzdwiženau držel.

„Ani hlaſu ať neuklauzne ze rtů twých!" pro[-]mluwil nynj nenadálý mſtitel ſlowy ſſeptawými, „ſ[ic] w tom okamženj před ſaudem wěčným ſe octneš, dřjw nežli gſi pokánj učinil!"

„Wrahowé — —!" chtěl zděſſený pán zkřiknau[-]ti, ale ſlowo giž po prwnjm zwuku na rtech mu ze[-]mřelo, w boleſtné zaſkučenj ſe rozplynuwſſi, an m[u] byl Božech obnaženau dýkau zprudka k ſrdci zagel, ž[e] geg ſtudené oſtřj nočnjm rauchem boleſtně zaſáhlo.

„Ticho! — twůg kat ſtogj nad tebau!" zaſjp[al] neſſťaſtný ženich, s rozkoſſj na pána hradu pohljžeg[e], kterýž pod rukau a dýkau geho na ſmrt byl zeſina[l]. „Žiwot gſem na tuto chwjli odwážil, nechtě abych [ho] nadarmo byl wydal w nebezpečenſtwj. Na pokra[gi] wěčnoſti ſtogjš, ſprawedliwý ſaudce můg — přizn[ey] ſe — mluwil gſi Miloſlawě o láſce?"

„Mluwil."

„Slibowals gi, že gi rytjřkau učinjš?"

„Slibowal."

„Wjš, kdo gi wěnec poruſſil?"

„Wjm."

„Byl gſem gá to?" zaſtčel mſtitel, ruku křečowi[-]těgi w prſa rytjřowa zatjnage, a dýku boleſtněgi na ſrdc[e] mu přitiſkuge.

„Gá to byl!" zaſſeptal rytjř, w auzkoſti ſmrteln[é] ſe wina. „Gá to byl!"

„Tys to byl, ďáble ſwodliwý — a wědomj hřjch[u] tohoto neopauſſtěg tebe na wěky. Tys w ruce mo[g] dán, i mohl bych zaſytiti pomſtu; ale hlad gegj ge[st] weliký, a gen dlauhými lety utiſſj ſe křik gegj. Dř[jw]

sa moge neulinj konec twému trápenj. Léta tebe umořiti musj. Tys milenecho anděla z ráge wyhnal; moges blaho porušil — i budeš [illegible]; twoge rušiti. Cos mně skutky učinil, tjmto klamánjm wyrownáno gest; ale čjm gsi se na Milosławě prowinil — gešté na loži smrtelném tobě w austrety wstaupj. S tjmto wědomjm žjwot weď a na nás pamatug. Na pronásledowánj nemysli. Tu se wzchop a přisahey!"

A silnau, těžké práci obwyklau rukau mladjka auzkostného narelo pozdwihl, ruku na nebe Ukřižowaného wztáhnauti mu welel, genž nad hlawau geho w podobě weliké [illegible], a přjsahu mu předřjkáwal, gižto se rytjř dokládal, že na wěky smjřj, co se mnj bylo oběhlo mezi njm a Vojechem, a že geg nepřátelským stjhati nebude.

Žirý, neznámý swět widěl na to blaudjcjho mlynáře, hledagjcjho nešťastnau newěstu. Gakž i welikau ztrátu pro ni byl utrpěl — obraz ubohé djwky w podobě zanikagjcj před očima se mu wznášel — autrpnost, láska a pomsta wedly kroky geho. Konečně gi dopadl. W tmawém kautě, na [illegible] slamě čekala w bolestech na swau hodinu. Sotwa gi ubohau poznal. Bjda a ljtost byly to autlé [illegible] ztrtily. Za bratra se Vojech u lidj wydal, kdež byla Milosława přjstřešj nalezla. Gegj twář na okamžik wděčným úsměchem se wyganila, když mladjka poznala, a oko gegj nábožně k nebi se pozdwihlo. — „Nynj ráda zemru!" zašeptala, milowanému gmenu ruku, gak se domnjwala, naposledy stjsknauc. Ale Bůh ginak byl uzawřel nad gegjm osudem. Po dlauhém trpenj pozdrawila se — tělo nad plodem žiwota gegjho nebe se zawřelo; mrtwo bylo djtě. I zarmautil, i radowal se z toho Vojech; pomsta geho bylaby newinné djtě schwátila, a w gaině, tiché době děkowal Bohu, že geg hřjchu toho zbawil.

Léta uplynula — mnohá léta; Vojech o Milosławu gako o sestru se staral; w dědině, kdež se byl usadil, i sestrau gi wečegně nazýwal. Dojawad gi milowal — milowalať i Milosława geho; ale widěl, že mu ruku nepodá, a gi se zdálo, že lehčegi žiwot snese, magjc pauze malau domácnost dobrodince swého k obstaránj, než kdyby láskau byla měla spláceti, a hryzenj swědomj gi za nehodnau bylo uznalo. Patnácte let tráwili takto tichý, pracowitý žiwot; zaryta mysl Vojechowa gemnostj Milosławinau obměkla, a gen s gakausi urputnau lhostegnostj na rytjře, na domow a na swé mladistwé sny zpomjnal. A wšak neopominul čas po čase ani mu pokogi nawštěwowati a pohledáwanjm na rytjře pomstu w sobě obnowowati, o nižto se domnjwal, že [illegible], nežli [illegible] dospěla. I widěl rytjře w [illegible]; chleba na[illegible]; geho [illegible] — a w [illegible] geho [illegible]. A Vojech nemohl geg politowati.

Patnácte [illegible]; Vojech opět na cestu se wydal, o niž Milosława pramálo nikdy nezwěděla. Tenkráte bylo [illegible] w očjch geho [illegible]. Rytjř swatbu slawil s bohatau [illegible]. I widěl gi Vojech — [illegible]; a zpomněl na Milosławu; i widěl gi [illegible], a widěl rytjře [illegible], a zpomenuw na sebe, [illegible] proklinal.

[illegible] geho pohodil, geng pozměnowati nemohl. Nebyl to hněw, ani [illegible], ani [illegible] — [illegible] to byla; a ta geg k domowu wábila, kde naň Milosława čekala. I nebyl to cit bratrský, nebyl [illegible] přjbuzenstwa, gakowýmž tenkráte tak naywraucněgi sestru swau obgjmal. [illegible] progala muže [illegible]; a gakž tu nynj [illegible] ljtosti [illegible] a w [illegible] w narůčj držel: [illegible] gegj [illegible] se zalily, i wiele gjch [illegible] rty se potkaly a [illegible] nestihugjce, gedinými polibenjm nowy a [illegible] swazek uzawřely.

Zkrátka — w [illegible] manželském dosáhli náhradu naležitu za mnoholetá zklamánj a celá swých trpenj. [illegible] wšak pomlauwám a pohoršenj zamezili, z dědiny se wystěhowati musili, kdež [illegible] za bratra a sestru se wydáwali. Na cestě [illegible] byl Vojech [illegible], že na [illegible] rána — na [illegible] straně od [illegible] geho — [illegible] se prodáwá. W [illegible] swé [illegible] na wýchod [illegible] a [illegible] geho, tam se zakaupili, a z owoce [illegible] po dobu manželky žiwota nowé pozemky nakaupil. W kragině té žádný ho neznal; léta geg welmi změnila, on změnil nynj i gméno swé. O nešťastném [illegible] a newěrné geho [illegible] ani w [illegible] dawno nemluwil. Byli to blažené časy, gimiž nynj nebe po dlauhém zklamánj manželům žehnalo.

[illegible] žiwot ale wedl rytjř Vojechům. Neplesali sice Vojech nad tjm, ale také geg [illegible], wida, že Bůh ranu zlau manželkau [illegible], co byl na Milosławě prowinil. Na čas nějaký zmizela [illegible] domnosti geho, když mu [illegible] powěděla; toho [illegible] nestal se wšak aučastnen, w [illegible] Vojech

plynul, an mu ſkoro w tom ſamém čaſe Miloſlawa ſyna přineſla. Do kořene wyhoſtila ſe záſſť a zloba z duſſe geho, a w radoſti ſwé ſamého rytjře za kmotra proſiti ſi umjnil, aby ſe na ſwětě ſe wſſjm porownal, gež mu kdy gaſnau oblohu zkalilo.

Rytjř wyſlyſſel prosbu geho; newěděl, kdo geg byl požádal. Nepoznalť, gehož byl neſſťaſtného učinil; nepoznalť Miloſlawu, ona nepoznala ſwůdce ſwého; ale když ſe byli wſſickni hoſté rozeſſli, gež byl otec ſſťaſtný ke dni radoſtnému ſezwal, Božech k rytjři z upřjmného srdce promluwil:

„Toho gſme ſe před patnácti lety nenadáli, pane rytjři, že my dwa při tak nábožném obřadě přátelſky poſpolu ſtáti budeme, gá wáš wěrný poddaný, wy můg dobrotiwý pán."

Rytjř s obdiwenjm poſlauchal.

„Nepamatugete ſe giž na Božecha?" ptá ſe Božech ſám dále, a w tom ſe rytjři w paměti zabřeſklo. Ale zábřeſk tento přiſſel bleſkem, genž udeřiw w zagizwenau ránu, nowau a zmoženau boleſtj gi rozgitřil.

„Gakže? Tys to, odwážliwý neſſlechetnjku?!" zwolal rytjř, a na krok ucauwna ſtolu ſe chytil, aby nohy pod njm neklesly. Tak njm byla Božechowa ſlowa zatřáſla. A wſſak i w Božechu podiwná změna ſe děla. Zkřiknutj rytjřowo zeſnulau w něm zlobu budilo. — „Neylj̈te ſe w osobě" řekl důrazně; „neſlowu neſſlechetnjkem —"

„Znám tě — znám tě!" řičel rytjř, „a w pozwánj twém celé twé ſmeyſſlenj poznáwám. Smjch ſi tropiti chceš z pána ſwého — ? Ale tenkráte gſi mě nezaſtihl na loži!"

A s těmi ſlowy hnal ſe ke dweřjm. Kwapně mu ſkočil Božech do ceſty.

„Takto z domu mého neodcházegte, rytjři!" zwolal. „Geť u mne práwo, požadowati od wás patnácte ztracených let a náhradu za wſſecky boleſti: ale gá ruku ſmjřenliwau podáwám tomu, genž mi uſſkodil, i k poſluſſnoſti zawazugi ſe rozkazům geho —"

„Kdo tě žádá o poſluſſnoſt, kde ti mohu weleti?" přetrhl mu rytjř dalſſj řeč. „Čili mě opět přinutit hodláš, abych na miloſtiwého hral neplatnau přjſahau? Uſtup — a treſtu ſwého očekáwey!"

Přitom z pochwy meč wytrhl. Tu mě gedowatým oſtnem wzteklost popudila." —

„Tebe, muži nábožný?" podiwil ſe Adam Ploſkowſký, genž byl s roſtaucj zwědawoſtj na powjdánj pozor dáwal, a nynj ze ſwého ſedadla ſe wzchopil.

Hoſt pauſtewnjk ſe ulekl; rozhorlen žiwým wyprawowánjm nebyl doſti pozorně tagemſtwj ſwého páſl.

„Ano, mne!" — odwece pauſtewnjk po malé přeſtáwce, když opět předeſſlé mjrnoſti nabyl, a mladého Ploſkowce za ruku pogaw, k uſednutj a dalſſjmu poſlechnutj geg pobjdnul. „Gá gſem Božech neſſťaſtný, gemuž při kolébce nebylo zpjwáno, tráwiti žiwot w puſtinách. Ale diwné gſau dle ſaudu božjho ceſty lidſké."

[Pokračowánj.]

Znělka.

A giž wěřjm hwězdárskému zdánj,
Že zem naše padši we zmatek,
Giného ge swěta zůstatek,
Genž se w giné točil nebes báni.

Geště w njzkém přjroda ge stánj
Zemská, wšeho genom počátek;
Krása, dobro — w ceně pozlátek,
Wšecko tady w diwém geště wlánj.

We wlasti mé ale city swaté,
Krása, dobro, dušj prostota,
Wšecko wřelým gesti srdcem spiaté.

Takť giž w onom swětě wládly umy,
Prostost, krása, božská dobrota,
Gichž gá tuto smutné widjm rumy.

Slaw. Tomjček.

Spiſowatel w auzkoſtech.

Gaké počaſj bylo, newjm; ſwjtilo-li ſlunce čili měſjc, také newjm; to gediné wjm, že gſme ſſli — gá totiž a moge hůl — kam ale! opět newjm. A když člowěk nic newj, těžko prý geſt, něco powjdati a geſſtě tjže něco pſáti. Předce wſſak powjm, co ſe mi na mogj nepowědomé procházce s družkau mogj, zardělau holj, přihodilo, a gak mne w neywětſſjch auzkoſtech moge ſpolečnice, newěrná hůl, opuſtila; což owſſem tomu přičjtám, že pohlawj ženſkého geſt.

Šli gſme tedy, ſedli gſme, kam a kde, newjm doſawáde ani gá, ani moge hůl. Na to gſme opět wſtali, a opět gſme ſſli, až gſme ſe doſtali — kam? Newjm opět.

Zpočátku gsem myslil, že gsme do kawirny k orlu zablaudili; žádný wšak se neukazowal, žádný se zeptat nepřišel, chceme-li — gá totiž a moge hůl — kávu píti, čili nic, a to snad nepochybně z té getnoduché příčiny, poněwadž tam ani žiwé duše, krom mne a mé hole, nebylo. Pokog byl tmawý, a zdál se býti prostranný. Buď si co buď! pomyslím sám u sebe a se swau holí w kautečku se usadím.

Najednau se wšak po stěnách zablesklo, pokog se mocně oswětlil, a gá k nemalému podiwení spatřím, že buďto w něgakém pohanském chrámu, aneb někde pod zemí w paláci některé kauzelnice — slawné památky — sedím. K prwnějšímu se to wšak wíce podobalo, neboť giem u prostřed sochu, pohanské bohyni zjewně se podobagící, spozorowal, a pole zwědawě, pole bázliwě gsem čekal, brzo-li se kdo objewí.

Dlauho giem wšak čekati nemusel; w několika otewřených ze wšech stran zahalené postawy se blížily, okolo naděšené sochy se w kole sestawugíce. Gá, ačkoli na duchy a strašidla newěřím, předce giem cítil, že mi srdce gaksi auzkostně pod žebrami tlauklo.

Za malau chwíli stál u sochy celý zástup zahalených postaw, a gešté dosawáde giem od nich ani lidského slowa neslyšel, aniž spozorowal, zdali to postawy mužského čili ženského pohlawí giau. Ale, ai! w temnu tom giem dlauho nezůstal, a dříwe, nežli giem si dewětkrát potichaunku hezky ztěžka oddechnul, došla mi k uchu následugící, welmi wážnými slowy pronešená rozmluwa:

„Gest weškerý přístup do swatyně zamezen?"

„Weškerý!"

„Není mezi námi nikdo z pohlawí mužského?"

„Daufáme, že není."

„Běda mu, gestli se který mezi nás byl wkradl!"

„Běda! běda!"

„Nuže tedy, okažme se swětlu!"

Po těch slowech spadalo z nich zahalení, a u sochy stálo množstwí roztomilých děwčat, z kterýchžto proměny bych si byl ostatně příliš mnoho nedělal, kdyby mi gen to prokleté „běda! běda!" w uších nebylo gešté znělo. Každý giný na místě mém byl by snad také tolik strachu pocítil gako gá. Weškerý přístup byl zamezen, proto také weškerý wýstup; s Waňkem giem se tedy poradit nemohl. Mužského tam netrpěly; „běda mu," wolaly, „gestli se který mezi nás wkradl!" — a gá, ač auzkostí skoro bez sebe, předce tolik přítomnosti ducha giem podržel, že giem wěděl, že k mužskému pohlawí náležím. Co giem ale měl počíti? — Auzkostně giem se k slaupu přitiskl, a gešté auzkostněgi giem byl k sobě přimknul.

„Okrase swěta! má-li která z wás něco na srdci, uwed' to směle na gazyk, aby to wešlo w pozorné uši naše." Tak mluwila opět hlasem gemnowažným [illegible], a sotwa že poslední slowo dořekla, ozwal se giž mezi zástupem poněkud hněwem naplněný hlas w slowech následugících.

„Potupa — weřegná potupa zneuctěna gest pohlawí naše. —"

„Ha!" zwolal weškerý zástup.

„A protož pomstu! pomstu! pomstu!"

Hlas o potupě weřegného [illegible] byl mi gaksi powědomý, a proto giem na [illegible] tolik auzkosti do sebe setřásl, že giem poněkud hlawy napozdwihnul a zwědawě mezi zástupem po rozhorlené zakenníci očima [illegible]. A hle, tu se zástupem ke soše protlačuge [illegible], [illegible] rudých lícek, zardělých líci a giskřících se zraků.

„Toť ge Marinka!" zwolám radostně w duchu, a w srdci se mi city ozwaly, gako když čmelák we wzdálené cizině nahodau krajana potká. Že ale radost, gak w knize zkušenosti často čítáme, gednau nohau do žiwota a druhau opět giž do hrobu wkročuge, není diwu, že i k mé radosti tato wlastnost se přimíchala. Radost moge totiž gen tak dlauho trwala, dokud [illegible] Marinka na zwýšené místo u sochy newstaupila.

„Potupa, weřegná potupa!" zwolala opět a mrštnau prawicí kus papíru rozwinula. Ten papír byl sotwa na radost mau; widěl giem na něm totiž wěneček a we wěnečku slowo „KWĚTY", a gakési předtuchiwé tušení mi wšecky žíly protřáslo.

„Gaká potupa?" ptalo se mnoho hlasů, a řečnice počala chwějiwými slowy takto:

„Slyšte diwky, okrase swěta, lahodo žiwota, slyšte, gak nás pero zneuctilo, wedené rukau mužskau, slyšte a zahořte pomstau!"

Pak obrátila list a na třetí stránce počala čísti: „Rozmluwa, aneb: Slyšte hlas wolagícího pod pantoflem, abyste i wy pod něg nepřišli."

Mně přešel sluch i zrak. — „O, ukrutný osude!" mumlal giem w duchu tak potichaunku, že giem se ani sám neslyšel, „a ukrutná také ty nadobo, wy gste mi pěkně poswítily! Neměli gste na tom dosti, že gste mne na místo zawedly, kde mužskému o žiwot gde? musíte gste mne také před saudce, pomstě do náruči, wehnati?"

Možno, že giem gešté něco wíce mumlal, gonau auzkostí giem si to ale nepamatowal. Marinka četla,

a mně bylo, gakoby mi ortel smrti čtla. J giž gsem w aumyslu měl, zausati sobě, ale ani to možno nebylo; neměl gsem při sobě než hůl, a tau gsem se ani probodnauti, ani zastřeliti, ba ani oběsiti nemohl.

Po přečtenj strhnul se takowý powyk, gakoby několik set Turků autokem na pewnost hnalo. Gá zawřel oči, abych aspoň widěti nemusel, až se na mne poženau. Na ſſtěstj mne ale nezpozorowaly, a mjsto na mne, počaly na nessťastnau domluwu autokem hnáti.

„My hadi?“ zwolala rozhorleně řečnice, „hadi, co rolnjk z autrpnosti zwedá? To ge utrhánj — to ge lež — to ge —“

„Ano, lež!“ ozwal se hlas giný, „můžeme to grammatikalně i historicky dokázati. Mužſſtj gsau hadi, mužſſtj, nikoli my. Had k pohlawj mužskému náležj, a proto se řjká ten, a nikoli ta had. Běžme nazpět po historii, běžme po nj až do ráge k Adamowi a Ewě, zepteyme se podwedené Ewy, byl-li had, onen půwodce wſſeho zlého, mužský aneb ženská; a ona odpowj nám: „Mužský! neboť byl ďábel a ne ďáblice.“ Ďábel podwedl prwnj ženskau, muži podwáděgj ženy, muži gsau tedy ďáblowé, muži gsau hadi.“

„Ano, muži — muži gsau hadi!“ opakowal hlučně zástup, a gá se tužegi tlačil ke slaupu.

„Před ženskými neklekeyte, prawj?“ mluwila opět řečnice. „Gaká to newzdělanost! Každý rozumný, každý wzdělaný člowěk ctj, co krásného gest, i kořj se tomu; proč by se tedy žiwé kráse, ozdobě swěta, kořiti nemělo? Toliko člowěk surowý —“

„Ano surowost, w té až pod uſſi wězj,“ přewzala gi giná dalſſj řeč; „protož také na holenj wausů nařjká, proto surowý wěk blahými časy nazýwá. A gaká to, medle, chlauba? Wausy! Gakžpakby se aſi medwěd chlubiti musel, kdyby si tolik na swé huňaté srsti zakládal! Tenkráte, dokud holenj wausů w obyčegi nebylo, arci žena s gakausi báznj před mužem stála, poněwadž před polowičnjm medwědem stála. Medwědi gsau mužſſtj, třeba se i holili; oholený medwěd předce gen medwědem zůstane.“

„Medwědi gsau, medwědi!“ zaplesal zástup.

„A gaké to řeči o pantofli?“ horlila modrooká krásotinka; „pantofel že tlačj? Arci, a wſſak gen pantofel z boty udělaný; tenť gest owſſem twrdý a hrubý. My wſſak nikdy pantofle ze starých bot si dělat nedáme; naſſe pantoflíčky gsau hebaunké, gemné, a pohodlno ba i blaze pod nimi. A co se oněch heysků a onoho doktorowánj t. g. newěrnosti dotýče, o! nechte na hlawě, pánowé, známe wás, známe waſſi wěrnau lásku; hahaha, muž a wěrnost! Srdce waſſe gest nádoba newěry; lest klam wám srſſj ze zraků. Kdo medle býwá přjčinau, že někdy žena z prawé cesty zablaudj? Wy, wy swodnj mužowé! wy nás uwrhugete w propasti, a když gsme tam klesli, tu lagete a chcete nás kárati. O hadi, medwědi pokolenj! Dobře prawj Welena (w Klicperowě Kytce), že žádný z wás ani té neynehodněgſſj ženy hoden nenj.“

„Nenj, nenj!“ ozwal se opět hlas giný. „Ať nás nazýwagj „částečkau těla mužského, nepatrnau žebrau,“ to práwě naſſe chlauba, důkaz naſſj wzneſſenosti nad pohlawjm mužským. Z hljny a bláta stwořen byl muž, a co w této mjchanici ryzjho bylo, to twůrce wyňal a z toho ženu udělal, tak že tělo mužské pauhau hljnau a pauhým blátem zůstalo. Protoť se řjká, že žena zlatý zaubek má, což tolik gest, gakoby se řeklo: Žena ge ze zlata, muž ge z hljny a bláta. — Nikdy, sestry, nezapomjneyte, že k okrase stwořeny gste, že půwodem swým wzneſſeny gste nad pohlawj mužské. Přjroda nám dala gemné srdce; to nás owſſem někdy zawede, že se z autrpnosti přjliš k pohlawj mužskému snižugeme. Ale střežme se nesmyslné lásky! Muži gsau hadi; sotwa že gi z lásky k srdci přiwineme, giž wypauſſtěgj ged! Pokolenj mužské nezná lásku, nezná cenu ženy, a gen když nadſſen duchem nadpozemským muž ku hwězdám se powznese, pozná co gsme, i hlásá to swětu. Protož také zpjwá Kollár:

Co gsau Tempe, wzaw gim Nymfek zgewy,
Bez pastýřek co gsau Arkady,
Co gsau ráge, w kterých nenj Ewy?

My tedy, my gsme okrasau swěta; bez nás bylo by pusto, my gsme žiwot a krása, my gsme pramen wſſj radosti a blaženosti pokolenj mužského, nás magi ctjti, nám se kořiti. Žádné utiskowánj od nich netrpme, a tupiti se nedeyme!“

„Nedeyme! a pomsta půwodci potupy této!“

„Ano, pomstjme se, sestry, pomsta bude hrůzná, ukážeme swětu, gak — ha!“

„Ha! ha!“ ozwalo se ze wſſech stran a wſſecky se po slaupu obracely, za njmžto gsem gá skrčen w smrtelných auzkostech seděl. Mně totiž samau auzkostj hůl upadla a klepnutjm djwky zděsila.

„Zrada! — mužský — běda mu — zmužile — zrada!“ wolalo hned několik hlasů, a celý zástup se giž k slaupu hnal. Že má hodinka wyprſſela, wěděl gsem; nicméně předce gsem si předewzal, až do posledni chwjle se brániti, a honem gsem tedy po holi sahal. Hůl byla wſſak ta tam, w neywětſſj auzkosti mě opu-

sila. Co počíti bez zbraně? I chtěl gsem se na autěk dáti, ale ani z místa gsem nemohl.

„Tu ge — on sám, náš lupič, pomsta! pomsta!" tak wolaly opět, wolaly mne gménem, a giž i gako wosy na mne se sypaly, giž se mne i dotýkaly. Wtom — gsem se probudil. U lůžka stál bedník, poslaný od protaktora, a zubil se. Ochotnu wstaw, počal gsem s njm na lačný žaludek následugjcj rozmluwu.

„Ah, gste wy to?" — „Ano, ano."

„Gdete pro rukopis?" — „Ano, ano."

„A giž tak časně?" — „Ano, ano."

„Račte chwjli počkati, anebo —" — „Ano, ano."

„Anebo gsem pozděgi přigďte." — „Ano, ano."

„Hned se do psanj dám." — „Ano, ano."

Po této welmi zagjmawé rozmluwě gsem sednul ke stolku a psal gsem. — Nešťastná „domluwa," gakých auzkostj mi způsobila! Nenj wšak diwu, domluwa ge též pohlawj ženského, a — ticho wšak, aby se mi gen newygewil.

W. Filipek.

Turecko

před oprawami nynégšjho wládaře.

Sotwa člowěk na mysli uwážiti dowede a předstawiti si může, gak rychlých pokroků rozličné oprawy od oněch časů w Turecku došly, co se byl nynégšj panownjk pewnau a odhodlanau wůlj o wznik, oswětu a blahost národu swého zasadil. Budeli aučinnost geho gen geště několik let moci wytrwati, weškerá země i lid giné twářnosti nabude, a gediný dégepis bude pak wěkům pozdněgšjm o slědných obyčegých a zakořeněných nepravostech wypravowati, gakých tento knjže čas po čase wyplemeniti se odwážil.

Podiwné tyto proměny newztahugj se toliko na rozličné ratolesti politického řjzenj, alebrž i w mrawy a způsoby, ba i w národnj šat zasahugj, a to sice s prospěchem, gelikož dosawadnj, od wšech giných wzdělaných národů ewropských pastrná krege rozdjlnost nemalau překážkau byla, že se Turecko giž dřjwe znowu nezkřjsilo, gakž se byl o to giž Selim III. bezaěně pokaušel, strýc geho ale, Mahmud, odhodlaně zasadil.

Neywětšjch překážek zůstalo při wěcech, geněto w něgakém spogenj s náboženstwjm se nacházely; a wšak sultán i nad těmi těžkostmi zwjtěziti si umjnil, ničjm se nedáwage odstrašiti.

Prwnj ranau rozdrtil sjlu šawlj — Janičarů; druhau ranau pak i stranu opozičnj w stegnau wábu uwedl, prawnjků a cjrkewnjch služebnjků swobody ulišnuw.

Tjch o blemena, gimiž [illegible] se [illegible], [illegible] gsau [illegible], w [illegible]. Ani w [illegible] ge [illegible] bez [illegible] a [illegible] tureckých [illegible] nesli.

[illegible] se s [illegible] Janičarowé [illegible] w [illegible] i [illegible]. S [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] s [illegible] nikdy [illegible] ssých bitwách nezmizely.

[illegible] na [illegible] se [illegible], aby s [illegible] [illegible] Janičarů [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] se konaly. —

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a gak [illegible] [illegible] [illegible], aby utiskowánj geho nigaké [illegible] barwy nabude.

[illegible] — gak wůbec powjdeme — [illegible] do [illegible] slawnosti „pod plenau" [illegible] [illegible]. W Cařihradě se k tým dnům [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] na [illegible] a k [illegible] [illegible]. Ani [illegible], ani [illegible] [illegible] se [illegible]; i [illegible] se za [illegible], a [illegible] [illegible] pánem [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] se o [illegible] a [illegible] [illegible], [illegible] wůbec o [illegible] w [illegible] [illegible], k [illegible] geg připogiti wšecko se [illegible].

I [illegible] gednau [illegible] — [illegible] — z tohoto [illegible] zákonu [illegible] a [illegible] způsobem zisku nabýti.

Byl [illegible] na několik dnj před swátky „pod plenau" u [illegible] Cařihradu [illegible] [illegible] [illegible] uwážlaw, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nebo ssjwenj na swé [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], bez [illegible] i [illegible] [illegible].

[illegible] i hned [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] se, že mu k 50,000 piastrů pomůže, [illegible] se s [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Turek [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] se [illegible]. — [illegible] tu [illegible], že se [illegible] Turků w podobných přjpadnostech [illegible], [illegible] se [illegible] tjle, kterýž k wesstu přislušeti musegj.

„[illegible]" [illegible] [illegible] w swém krámě tak [illegible], aby gi každý hned spozorowal. I budau se tě w tu chwjli ptáti na cenu. Ty odpowjš [illegible]: 50,000 piastrů. Budauť se domnjwati, že se přeslechli: ty ale s tau samau lhostegnostj odpowjš opět: 50,000 piastrů. I začnau se ti posmjwati, mnozj že ti také pošetilců nadagj;

ty ale si z toho nic nedělej. Wzřoť uwidjš, an ti desetkrát i dwadcetkrát wětssj sumu podáwati budau, nežli zač kwětina wlastně stogj; ty pak dáš se do smjchu a kupce odegjti necháš. Druhého dne opět ginj přigdau, aby si rostlinu prohljdli; ty wssak nesmjš dowoliti, aby se gj kdo dotknul. I budau gi chtjt kaupiti. Tu řekneš: Rád gi prodám; wjte, zač? — Nu? — Za 50,000 piastrů — na těch ani neymenssjho neslewjm. — Ti lidé začnau se na to náramně chechtati, a nebudau wěřiti, žebys mluwil prawdu. Spatřjš, an se k odchodu chystagj, přitom ti wssak giž sumu peněz podáwati budau, nad kterau bys ustrnul, kdybys na to giž připrawen nebyl. Třetjho dne bude gim rostlina nadewssecko we swětě potřebna; i budau napořád přicházeti a odcházeti, a podánj swé každau hodinau zwětssowati. K wečeru budau se kupugjcj gesstě wjce namáhati, cena okamžitě poroste; ty pak musjš přitom studené krwe zůstati, radost swau ukrýti a wssecek se přemáhati. Neymenssj znamjnko, žebysi snad se poddal, nazmar by twůg zámysl uwedlo. Na čtwrt hodiny před západem slunce budau se kupci napesled o tebe pokaussjeti, neustále přidáwagjce, až i twé požadowánj wyplnj. A wssak prosjm tě, okaž se pak tichým, odhodlaným a lhostegným; sstěstj nemůže tě minauti, a na druhý den co přátelé o znamenitau sumu se rozděljme, o kterauzto gsi semnau se umluwil."

„Gak se Bohu ljbj!" odpowěděl Turek, i připrawowal se, gakžby ulohu swau neylépe wywedl.

I zběhlo se wssecko, gakž byl o tom Israelita powěděl. Nebylť giž daleko do rozhodugjcjho okamžiku, a počet za kwětinu podáwaný giž 49,500 piastrů obnássel. Kupec, gjmžto radost giž řjkage zmjtala, dosti rázných slow giž ani nalezti nemoha, gimižby tak wábiwau kaupi odmrsstil, na důkaz neodwolatelné wůle swé rostliny se chopil a zwolal: „Ani piastru wám neslewjm!" A wssak přitom i sstopku kwětiny přelomil, a tjm i úplnau dokonalost porussil.

„Nessťastnjče!" ozwali se tu neypřednějssj rabbinowé, genžto sami w této znamenité záležitosti wygednáwali — „nessťastnjče! zrostlina twá nynj pro nás ani za půl piastru ceny nemá!" A po těch slowech rychle odessli, zahradnjka w hrozném leknutj zůstawiwsse. —

Až potud owssem z přjhody této nic giného widěti nenj, než sprawedliwý trest za nenasytnau chtiwost po penězjch; leč ona i pamětihodný důkaz utiskowánj podáwá, gakého před časy Mahmudowy wlády ginowěrci w Turecku trpěti museli.

Uřednjci weřegného řjzenj totiž dostawili se ku konci swátků gakož obyčegně u Židů, kdyžto se gesstě wssecko na mjstě swém nacházelo, aby daň z wsselikeré potrawy, z kwětin a giných okras wybrali. Co se patřilo, zaplatilo se, a uspokogeni odessli aurednjci; ale tu se gim powěst o dni předesslém donesla. I wrátili se tedy, řkauce k shromážděným Židům: Gakže, bjdnjci, wy gste cjsařskému pokladu část platů swých odciziti chtěli, hřessjce přitom proti swým neyswětěgssjm powinnostem? Zákon wáš welel wám skwostnau rostlinu kaupiti, a bez průtahu měli gste gi zaplatit, gak se žádalo. Skaupost wasse winna gest, že ruka zahradnjkowa krásnau kwětinu zkazila. Wjš Bůh potrestá wás za winu wassi, ale sultán nemůže nj ugmu trpěti."

A přitom žádali určitau daň z oněch nezaplacených 50,000 piastrů.

To wssak gesstě nepostačilo; ale neywyšssj sudj w Cařihradě, u něhož rabbinowé stjžnost wedli, synagogu odsaudil, že gesstě pokutu platit musela, protože se byla opowážila, poklad cjsařský o přjgem připrawiti, kterýž mu wlastně prý giž určen byl.

[1268.] Na den 27. řjgna posledný německý cjsař z rodu Hohenstauffského, Konradin Swábský, a geho spolubogownjk, Bedřich Badenský, w Neapoli na weřegném náměstj byli stati. Oba knjžata obgjmali se gesstě na poprawissti, a umřeli s hrdinskau myslj. Zeman, gménem Frangipan, který ge oba na autěku na swém statku lapil, wydal ge gich pronásledownjkowi Karlu z Anjou. — Geden z Fragipanůw náležel také k oněm spiklým, kteřj se proti cjsaři Leopoldowi I. zbauřili, a byl pak k smrti odsauzen. Otec prosil o žiwot swého syna, dokládage, že to poslednj potomek swého rodu: „Newydal i twůg praděd, odpowěděl saudce, poslednjho potomka mocného cjsařského domu do rukau katowých?" Tak se ukázala historie po 4 stoletjch co mstitelkyně dáwných neprawostj.

[1439.] Albrecht, cjsař německý, král uherský a český, umřel w kwětu mužského wěku na cestě, po uherské zemi konané, w Langendorfu na auplawici, nestřjdmým požjwánjm melonů powstalau, a byl w králowském Bělohradě pohřben. Nepanowal ani celé dwě léta; geho syn Ladislaw Posthumus čtyry měsjce po geho smrti na swět přissel.

[1787.] Byl počátek učiněn s poznamenáwánjm gmen ulic a prostranin pražských. Bylo to užitečné ustanowenj cjsaře Josefa II. k uwarowánj mnohých meylek zwlásstě ze strany cizincůw. Ale gména naywjce podlé pozděgi powstalých německých náwzwů zčesstěná, způsobila zpočátku gakýsi zmatek, než gim lid poznenáhla přiwyknul.

[1798.] W Nizozemjch wypuklo wssobecné zbauřenj proti Francauzům. 80,000 obywatelů přepadlo w neywětssjm rozhorlenj swé potlačitely, a nutilo ge, se swými poklady utéci se na pewnost Valenciennes.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 44 | 3r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Illowé ulici, čjslo 940, a k dostanj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikladá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přijjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

3ho listopadu] [1836.

. . . Slowo s slowem braťj,
Ducha s duchem, srdce s srdcem pogit pořj;
Tak dogdeme cjle.

Tomáš Host

Hesperidky.

(Pokračowánj.)

Z tmawé noci wywinul se planaucj [illegible] co oblažený ženich z náručj newěsty, a tak přjwětiwě, tak [illegible] do oken komnaty mé zjral, gakby mne k obecnému plesu procitnulého přirozenstwa wyzwati chtěl. Mne wšak nedogjmaly růžowé záře ani ohniwé paprsky wzhledů geho. Komuž w srdce bolest drápy swé zatne, a kohož mysl truchlými obrazy naplněna gest: tomu gen gakoby temným záwogem zjrati lze w gasnost pozemšťau, a cokoliw tam spatřj, wše w po[illegible]obném se mu zdá obywati smutku. Takž gsem i gá nespatřil usmjwagjcj se twář ranního slunce, nýbrž gen rosnj kapky, gimiž pokryta byla krajina, co slzami rozplakaného nebe. Černá mračna na obzoru upautala pozornost mau, a hodina po hodině ubjhala mi w auzkostliwém očekáwánj saudruha mého bezegmenného.

Blížilo se poledne, on gesstě nepřicházel. Widěnj nočnj we mně nepokog budilo. Bylť gsem přeswědčen, že pauhau hřjčkau obrazotwornosti mé nebyl; oboť tak zřetelně, tak gistě bych na ulici byl sniti nemohl. Čili mne byl w čas půlnočnj člowěk něgaký oklamal? Pochybugi. Proč mne tak newyslowitelná hrůza a auzkost pogala? Proč gsem ani gediného audu těla zmocniti se nemohl, a proč oči mé gakoby kauzlem připautané zjrati museli na postawu bjlau, předemnau se kmitagjcj? — Ona byl kwapně zmizel, a nemohl gsem se upamatowati, gak gsem se domů nawrátil. — To wjm [illegible] zdánj nebylo: to nebyl pauhý, prázdný sen! Byltě to hrůzný obraz, tagemstwj mně zgewugjcj, gehož wyplněnj auzkostliwě očekáwám.

Takowými se zanássege myšlenkami, čekal gsem se dwanácté hodiny polednj, nelčli wšak saudruha swého. I wyšel gsem, abych geg wyhledal: ale trudliwá se gjž po městě roznášela pověst, že za Prahau, u zdi gedné zahrady, [illegible], k městu [illegible], mladého umjragjcjho důstogníka nalezli. Tak prý w saubogi: žádný wšak newěděl, s kým se byl potýkal. — Zhrozil gsem se zpráwy té, předwjdage gá, že to žádný giný nenj než pán z Waldenowa. — I w prawdě tomu tak bylo! —

Uplynul prwnj a druhý den. Gá uzawřen w komnatě swé na swětlo newystaupil. Smutný a chmurný gewil se den třetj. Slunce za oblaky se krylo a twáři swau zemi neukázalo. Wjtr městem diwoce burácel, a lkanj geho mne zbudilo z trudného sněnj. Obrazy krwawé a hrůzné mihaly se mi před zrakoma. I widěl gsem geucha [illegible]; z prsau se mu walila krew, mraucj oko gesstě gednau na mne se upřelo, a mrtwá ústa mi šeptala:

wrahu! J widěl gſem djwku zaufanliwau, opuſſtěnau od celého ſwěta, opowrženau ode wſſech lidj; a bledé ljce gegj umjraly, oči ſe kalily, a poſlednj ſlowo gegj doſáhlo ucho mé: wrahu! —

Noci, hrůzná noci, kwapně ſe wywiň z kragů zámorſkých a ukryg mne we tmawý pláſſť ſwůg, abych zemi nezočil, gež mne nehodného noſj, a nespatřil gasnau oblohu nebeſkau; nehodenť gſem pohledu božſkého! —

Slyš, — duté zwonů zwuky ſe ozýwagj měſtem, a wjtr bauřiwý zanáſſj ge do wſſech kragin ſwěta, aby gich zničugicj tóny mě až w krag země pronáſledowaly, a truchliwý hlas gegich wěčně zaznjwal w uchu mém: wrahu! wrahu! — Ty zwony geg k hrobu doprowázegj! Z daleka ſlyſſjm bubny a ſmutnau hudbu. To geſt pohřeb Waldenowůw! — Držte mne, ſtrážnj duchowé mogi, abych z hrobu newyhrabal newinného ginocha, a ſám co winný hřjſſnjk ſe neuložil w rakew geho! — Ach, giž geſt pozdě! Milowalť gſem, daufage, že mě láſka zwelebj; ona wſſak ſtala ſe mau winau. Ano, pochowámť gi, nawždy pochowám gegj truchliwau památku. Nebudu déle zpomjnati na minulost, a budaucnoſti ſe oddám; činem wynahradjm ſwětu, co gſem mu odňal winau ukrutnau! —

Tu pod oknem mým opět zawzněla hudba. Ta zněla gemu, on wſſak gi nezaſlechnul wjce. — J wzchopil gſem ſe a kráčel také za rakwj. Pohřeb důſtognjkůw byl ſkwoſtný a hlučný. Wogſko geg zdobilo a na ſta lidu ſſlo w průwodu. — Bauře nepřeſtáwala, i krůpěge deſſtnj počjnaly zem ochlazowati. Lidé ſe rozbjhali, a ti genom pozůſtali, gež tam powinnoſt zdržowala. Gá doprowázel rakew až na hřbitow. — —

Den zacházel, bauře nebyla geſſtě ulewila. Gá doſawad na hrobě ginochowu prodléwal; dáwno giž byla noc s wichrem a bleſkem mě obeſtřela, deſſtěm ſkrz a ſkrz promoklý, předce gſem do měſta ſe newracel. Domnjwal gſem ſe, že ſe mi ſnad geſſtě gednau wygewj, gako w noci před ſmrtj geho; nebo, že ſe mi on byl zgewil w onom ſtjnu, déle gſem nepochybowal. Let myſſlének a citů mých nezaſtáwil ſe u přjtomnoſti. Do minulých wěků, do wěčných, idealnjch řjſſj tratil ſe, opauſſtěge pewnau zemi a oprawdiwoſt bezpečnau.

Blýžila ſe půl noc. Bleſk a wichr ſe poněkud utiſſil; bylať ale takowá temnoſt nad hroby, gako dole w tmawé gegich ſkrýſſi.

Ze ſněnj mého blizký ſſumot mne probudil. Nikoho zrakem poſtihnauti nemoha, zaſlechl gſem kroky, an ſe blýžily ke mně. Byly to ſlabé lehké kroky. Zlehka gſem poněkud od hrobu uſtaupil. Blýže a blýže kdoſi přicházel; zdála ſe to býti oſoba ženſká. Zaſlechl gſem hlaſité wzdechy, a po chwjli žaloſtné lkánj kraginau ſe wznáſſelo. J zachwěl gſem ſe na celém těle — byltě to hlas Emmy mé! —

Tiſſe, tiſſe wěgte, wy wětrowé zpurnj, abych zaſlechl co ſſeptagj milowaná uſta gegj, a wy ſlzy djwčj, u hrobu wyplakané, ſkwěte ſe plamenem žhaucjm w těmnotách nočnjch, abych kauzedlnau wřeloſt waſſi sſáti mohl do ſebe, a poſilnil ochlazené ſrdce ohněm bezkonečné láſky!

„Na wěky giž dřjmáš, obraze tauhy a láſky mé? — Spjš we ſpánku nezruſſitelném, ty, genžto gſi přjſahau láſku zradil a mne zhanobil? Snjš-li milenče, genž gſi zničil oddané tobě ſrdce, a opanowaw ſmyſly mé, lichocenjm ge omámil? — Zchladléſtiť ſrdce twé, — ani pro mne a pro giného giž netluče! Wždyť mně bylo to ſrdce oſudem ſauzeno, a když pro mne doſſlo, i pro ſwět dogiti muſelo! Oněměla uſta twá, přeſtawſſi wolati gméno Emmy twé! Tak ſe pomſtil oſud, — ne wſſak na tobě; na mně, na mně, tworu odwážliwém, an gſem ſe oſmělila milowati tebe, zapomjnagjc na Boha, na ſmrt i na ſebe! Ach, wždyť gſi ty genom byl gedinkau myſſlénkau mogj, a s tebau zemřelo wſſe myſſlenj moge!"

Oněměla ženſſtina, a ſlabý hláſek zawinutého noworozence ozwal ſe w rukau gegjch. —

„O neplač, djtě moge" — wece Emma dále — „ſměg ſe, weſelo budiž ſemnau, že tobě přáno nawſſtjwiti aſpoň otcůw hrob. K žiwému byſſi tak blýzko přiblýžiti ſe bylo neſmělo! O wyſtup luno, mdlé ſlunce nočnj, abych ſpatřila milence, aby djtě uzřelo twář otce ſwého! —"

J počala nynj rukama zem wyhrabáwati. Gá wſſak zmužiw ſe, přikročil k nj i probudil gſem djwku ze ſſjleného počjnánj gegjho. —

* * *

Byl ť gſem u nj! Opět gſem zočil milowanau kleſlau Emmu. Geſtiť wſſak mrtwa i pro mne i pro ſwět. Žádné uſmánj nepohráwá gegimi uſty, žádná zář ſe netřpyti w očjch, gindy tak miloſtných. Gakkoliw gſem gi potěſſiti ſe wynaſnažil, wſſecka péče byla marna. W ſaumraku wečernjm, kdyžto gſem

gi w mutném zpomínání uwedl w blahé minulosti do-
by; tu mi tiskla okolo krku, nazýwala mne bratrem swým, a swěřila mi newypsalitelnau bídu swau. Takowé důwěry gsem se nenadál. — Obegmul gsem díwku, a šeptau gi nazýwage, w myšlenkách gsem líbal milenku swau!

[Pokračowání.]

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowání.]

„Neywětšj částku žiwota mého už gsi wyslechl, pane!" gal se pak Wogech paustewnjk dále wyprawowati; „ale neyzagjmawěgšj djl teprwa powjdati musjm. — Křik můg s rytjřem lid z mlecnice i zbrognoše přilákal, s nimiž byl wyšňuh kmete na strunu přigel. Gá se byl w hněwu rozwzteklením širokino zbořil — wěčný můg nepřjtel s obnaženým mečem předemnau stál: tak nás čeleď nalezla; na wzruchagjcj hlomoz i šestinedělka w odlehlegšj komnatě z lože se wyzbowila a k nám wkročila. Ubledla, w bjlem rauše stála mezi dwěmi na prahu. Nezjzenost moge při gegjm pohledu neywyšsj do šupně dostaupila.

„Tam pohledni, nešlechetnjče!" wal gsem gakoby na smyslech pomaten; „tam poklekni, a z hřjchu swého se wyznej!"

Z dobřeť gsem pozorowal, že gjm swědomj při patřenj Miloslawy trhlo; ale což měl pan na swědomj dbáti? —

„Ha, gesti tady pomocnice neprawosti twogi?" křikl rytjř. „Neuběhne mi tenkrát z planých, kam gij před lety s hanbau swogi patřila."

Tak wolal rytjř, ale k slowům dalšjm wzteklost moge ho nepřipustila. Lekutim byla mi manželka w mdloby upadla; gá pak šjřečinu pozdwihnuw, po slawě nešťastného hanebu ka gsem se rozehnal. Ale čeleď moge mi w náruč se uwrhla, nežtoli dalšjmu zamezje, a mezi tjm, co nešlechetnjk paniký upráwnal, gá rušiw ostrau sekeru, k Miloslawě gsem se obrátil.

Tehdegšj staw duše mé a ženy mogi nadarmo bych w slowech wyobraziti se wynaínagowal. Té hrůzne směsice baurliwých citů až dosawade wědom si negsem; nowými gešti bolest a strach, aneb hněw a můtydost dušj mau bůře zmjtaly. Na wěc nepohrňj mačlé gsem se přichystati, a mage churawau manželku těšiti, wlastnj hoře ukrýwati gsem musel. —

K wečeru oznámil mi čeledin, že se zbrogenšj rytjřowi k mlýnu blíží. Gá kázal zawříti, a meha se na domácj lid spolehnauti, s kterýmž srdcem pacholky gsem oklamal. S krágan spatřil gsem mezi nimi bitice, nelaueigde střelnau. Hlawau tesil, w níž odwrátil měl Wlastawu; i obhlédnul gsem se, piwot a štětel otwázati, gen abych sebe a ženu před hanbau zachowal. Nadarmo hlasité zbrogenšj na pewné dwe-ře; oknem wolal gsem gim, aby se wrátili, nepřicházegjli w přátelském aumyslu. Gedni klnuli, druzj posměšně smáli — ale nálit wedrati se pod střechu mau chtěli nemohli, wrhauce okolo mne ohwázanau lelebku. I obešli, na druhý den wěží hlau mi wyhrožugjce. Ga hlawau chwjli hýbal gsem se za nimi, uzpokogiw, galeby zlamenciý stoge na wěži. Wyšel se gelno outch ohamjenj lupt nemohaucj, gež dlauhla se zmocnj, když u wiru bauřliwých citů z gednoho w druhý upadá. Hlasité plakati — a brzy lkáti, brzy zemi a nebe zlořečiti zalal gsem — semeno strašliwá zanjanimoců se mé chopila. Sotwa w okamžik, genu na planých, bitě opuštěné — wšecky tři brzy w rakwi, brzy na popraweišti gsem widěl, a gina pomoc mogna se mi nezdála, než rychlé pochauti.

Wšak štál zarazen, čeleď stregjwala; gá samoten byl okolo šestinedělky, a šeřmy angšťagjem, w kazni o swé blahé mezitegšj, k autělu gsem gi pobjgel, zapomjnage na čeládku geji a autlé dítě. Ale ona gale tichý, powolný beránek polekala se zásadní mé, a nejautějšj lewicj w pokoge zapomněla nemowowolnatko zawěsila se na šiwau prawau. A tak w noci tmawé, promáčen studeným wětrem, domow pobranbé gsem opustil.

Miloslawa mi umřela. —"

Nemohli dále paustewnjk wyprawowati. Toneprw za tento powjdanj přemohla gey žalost bez wšj bolesti, bez wšech trpkých aumyslů, gakowé w trudu i smjchu geho chowagjcj wyslala, a ponenáhlu, za dlauhý čas, cjtil srdce swé otwjrati se citu čisté lidskému.

„Ubohý mužj! mnoho gsi wytrpěl," pokřiwowal geg mladý Tuřenský. „neyt gsi odhodjcj w ošamocenělém žiwotě nalezl!"

„Mnoho, mnoho gsem wytrpěl!" opětowal stařec dutým zwukem, hlawau zwolna kýwage a cit pewně k pohlaze upoutal. — „S hlasem sebe Miloslawa stesla — poslednj doba byla k zlaušenau autělu wynalezla; pod tmawým gedlim, na studeném mechu nýbrž andy prázdnau; nadarmo wolám mege, pláč můg, bezwěmj dítěte — neotewjrá oči wjce, a gá w zauřaném wedle nj klečjm na zemi.

Prwnj pobleſky wycházegjcjho ſlunce k žiwotu mě probudily; ale žiwot ten obnowenau hrůzau mě uwjtal. Geſſtě gednau wſſechen ſtrach, zuřenj a hoře noci předeſſlé gſem pocjtil. Tiſjckráte opětowal gſem gméno Miloſlawino; twáře, ruce ljbal — ale oči gegich bleſk na wěky wyhaſl, twáře a ruce zledowatěly. Těmato rukama, těmito nehty gſem gi hrob wyhrabal. Gediný Bůh widěl ſlze mé a ſlyſſel přjſahu mau. —

Djtě ſwé odewzdal gſem w kragi wzdáleném ſedlce autrpné k oſſetřowánj, rád gj obětowaw, co gſem byl z gměnj na penězjch uchránil. Sám gſem k nejſproſtſſjm ſlužbám uteci ſe muſel. Že gſem pod břemenem těžkým neklesl, gediná myſſlénka — naděge w pomſtu mě ſjlila. Dlauho trwalo, nežli gſem ſe rozhodnul, gak ſe pomſtiti. W chatrných hadrách, wyſekáwánjm pařezů ſe objrage, napadl gſem původce neſſtěſtj ſwého o ſamotě na houbě; a předce nezabil gſem geg. Muſelť gſem giné pomſty ſe dočkati. Gemu gen gako zlý duch gſem ſe obgewil. Wěděl gſem dobře, že pokogné chwjle wjce mjti nebude.

Takto rok dlauhý uplynul. Choť rytjřowa w druhých ſſeſtinedělých ſe ſwětem ſe rozlaučila; i noworozená dcera matku nepřečkala. Rytjře rozkaz králowſký na čas k wálečnému tahu powolal; pěſtowánj ſyna ſwého, gediné, autlé ratoleſti, chůwě ſtaroſtliwé ſwěřil. Tak ſe přjhodná doba k početj mé pomſty přibljžila.

Odhodlaně překwapil gſem chůwu na procházce ſ djtětem. J welel gſem gj bez průtahu nemluwně mezi wyſokau tráwu odložiti, a djtě moge wzjti na loket a ſ njm ſe w rytjrſké ſjdlo wrátiti. Leknutj a ſtrach zadrhly ženě bázliwé řeč; nežli z překwapenj ſwého zpamatowati ſe mohla, djtě cizj giž w náručj držela, a wýhrůžka moge, že nemluwněti panſkému ubljžjm, ſlowo-li ſe o ſkutku tom proneſe, gakož i bázeň před náramným hněwem pánowým, kdyby o ſtraſſliwém oſudu ſyna ſwého zwěděl: to wſſe i na okamžik i na čaſy budaucj ženě uſta pewně zawázalo. Swau krew byl gſem umjnil powýſſiti na lože rytjrſké; krew rytjřowu chtěl gſem proljti; ale pomſty ďábel mi ſtraſſliwěgſſj wnukl myſſlénku. Surowě, pod ſtřechau neychatrněgſſj nechal gſem hocha zrůſti, a nabaziw ſe newljdného ſwěta, ſ njm pak na odlehlau pauſſť gſem ſe uchýlil."

„A newyzradil ſe čin twůg?" zwolal mladý Adam zwědawě.

„Patnácte let chowal gſem mladjka co nerozumné zwjře, bez lidſkého ſpolku, toliko na puſtinách ſ medwědy a liſſkami ſe potkáwal, a rozum geho zůſtal nezdělanau půdau, bez wſſelikého užitečného ſemenj. Syn můg ale zrůſtal we ſſkolách rytjrſkých; domnělý otec geho, ſtarý rytjř, w hrob ſe uložil, a ſamowládce geſt nynj djtě moge ſtatkůw onoho, genž pronáſledownjkem byl otce a matky geho."

„A wj-liž ſyn twůg, že nepocházj z lože bohatýrſkého?" tázal ſe opět Ploſkowſký.

„Geſſtě newj. Ale brzo k němu promluwjm. Hle, ſynu! otec twůg přicházj k tobě, genž dlauhá léta, celý twůg kráſný wěk té blaženoſti ſe odřekl, aby tě powýſſena ſpatřil w domě muže, kterýž geg, i matku i tebe we prach zaſſlápnauti chtěl."

„A co myſljš, pro Bůh! že ti ſyn odpowj, muži diwoký?"

„Co že mi odpowj?" zkřikl pauſtewnjk, rychle ſe wzchopiw. „Což by mi mohl odpowědjti, když o žiwotě rodičů ſwých uſlyſſj, když ſe na tuto wyzáblau twář, na tóto pod břemenem nedoſtatků ſhrbené, ſkřiwené tělo podjwá, a welikoſt oběti otcowſké na myſli rozwážj? Což by mi mohl odpowědjti, kdybych geg do bljzkého boru dowedl, kamž gſem za ta dlauhá léta putowáwal, a rozhrnuw huſté křowj, na hrobec ubohé matky mu okázal? A což by mi mohl odpowědjti, kdybych mu na tom mjſtě poſwátném ſlowo za ſlowem onu přjſahu opětowal, gižto gſem ſe k pomſtě wěčně trwagjcj zawázal? — Co byſt mi, mladý pane, mohl odpowědjti?!"

„Gá?!" poděſil ſe Adam, a ſ hrůzau od ſtarce odſkočil, kterýž gakoby tau poſlednj otázkau nad žiwobytjm a ſmrt byl rozhodnauti chtěl, k mladjku ſ planaucjm okem a důrazným hlaſem přikročil.

„Ans ty!" zwolal ſtraſſliwý hoſt. „Rytjř Ploſkowſký pánem byl mlynáře Božecha; rytjř Ploſkowſký zkazil moge a Miloſlawino nebe na zemi; geg a rod geho zaſtihla pomſta má, geg gſem z lože ſmrtelného w zauſalſtwj wyhnal do náručj ſmrti — a tys gediné djtě moge, tys krew má! —"

A třeſaucj-ſe ramena proſtřel proti ginochu ſtařec, gehož hlas w děcké ſſtkánj ſe byl proměnil, a po gehož wyzáblých ljcjch podiwné ſlzy kanuly: ale mladjk, gakoby před ſſeredným, hrůzoplným přjzrakem, ſ pronikawým zkřiknutjm odwrátil ſe od něho, a twáře oběma rukama ſi zahalil.

„Synu!" zwolal ſtařec, plný tauhy, by ſe mu djtě w náruč uwrhlo. Ale taužil nadarmo!

„Hade w rauſſe poſwátném! Lſtiwý lháři, ſtarý podwodnjče!" oſopil ſe náhle Ploſkowſký, a ſ hněwiwě

jiskřenými zraky, zapálenými twářemi proti Wojtěchowi pokročil. Domníwáš-li se, že mě co chlapce nastrojenau pohádkau postrašiš? domníwáš-li se, abych dwadcetiletau milost a péči otcowskau, ježto mě od wěku, co gsem myslit a cjtiti počal, na hradě tomto prowázela, za pauhau páru, za prázný sen powažowal? Nemělbych dozawáde wěděti, nebylbych měl zlu-lu, gak srdce wděčného syna na srdci dobrotiwého otce tluče? — a wšecka moge přichylnost, moge wděčnost a láska bylaby mě k muži nehodnému pautala? Tys podwodník — anebo Bůh sám klamné hlasy w prsa naše uložil! tys lstiwý lhář, anebo nebe samo s neywětěgšjm na zemi citem hřjčku prowodilo. Slowa twá gsau smyšlená, buď z spozdilosti buď z nešlechetnosti!"

I ztrnul panstewník na celém těle, a třesa se, aby nepadl pod tíží neočekáwaných slow, sedadla se uchopiti musel. Zraky geho, klage w slaup obrácené, s hrůzau upjraly se na ginocha.

„Proč se třeseš, wetchá nádobo?" mluwil rytjř dále, starce za rameno se uchopiw. „Džjwá se w towé swědomj? Litugeš skutků swých, gežto gsi w zámyslu podwodnickém na hrad můg učinil? Mluw, kdo gsi — kdo tě nastrogil?"

„Zpátky, nedotýkey se mě, chlapče!" zaščel nenadále stařec, a gako diwý od mladjka uskočil; „neburcug mě ze sna, gimžto gsem se po dlauhá léta mezi hořkostj a bjdau ssljwal! Nemluw, nehleď na mne, dokud se nepřeswědčjm, že gsem neprawě widěl a neprawě slyšel, co se mi w osobě twogi zgewilo, a co ze rtů twých wyplaulo; ginak bych sice ošarlau lebku roztřjsknauti musel o stěny hradu tohoto, abych se k ginému žiwotu probudil, než w gakém gsem dwadcet roků s marnými sny se potýkal. Synu, - synu! Krew moge pramen gest žiwota twého! Tyto oči plakaly nad tebau nowo-rozeným slze radosti, a tyto oči zaljwaly tě w oné strašliwé noci slzami žalosti. Tato hlawa, toto srdce odřekly se potěšenj otcowských, aby tě, co sprawedliwj mstitelowé nešťastné matky, blahu w lůno usjdlily, a tato kolena, audy otce twého, nynj se před tebau sklánějí — —"

„Psem tě z hradu wyštwati dám," obořil se rytjř rozlícený, „gediné-li slowo ještě o swém otcowstwj z ust wypustjš! A gediné swému šatu, kterýž gsem wždycky w uctiwosti mjwal, máš co děkowati, že tě pacholky swými z bran hradu tohoto wymrskati nedám! Na památku otce swého, gehož gsem co muže nábožného, poctiwého a lidumilého ctil a milowal, se ti zaklínám, že zprzňowánj gména geho déle trpěti nebudu! Wzchop se, a pryč se odebeř!"

„Prokope, můg Prokope!" wolal stařec pronikawě a na kolenau za ginochem po zemi se plazil.

Ale on gez odkopl a z komnaty odcházel, aby na zbrojnoše zkiknul.

Gako had zkrčil se stařec bolestj, a gako blesk se pak wzchopiw, gednau rukau za hlawu se uchopil, druhau si ránu držel, a za chwili gako diwý, na smyslech pomatený před sebe pohljžel. Pak se w náramný, diwoký smjch rozpustil. Twáře geho podiwně se zpřjš-čily a usta se mu zpěnila.

„Tohoto dne — takowého přiwjtánj gsem se nenadál!" řekl. „Ďáble, tys mistrně s dušj mau zahrawal! — Ale ještě žiw ge Wojtěch, ještě žiwa pomsta!!"

A náhodau, gako slepý, tekl z komnaty malými dwjřkami, genž tagným průchodem wedly do kaple, a z kaple otewřené na nádwořj se dostaw, z hradu zmizel, co byl zatjm Adam do ložnice s dcerkau se nawrátil, aby podwečného w raušje nábožnictwím zabawil.

[Pokračowánj.]

Kwjtky cizokragné,

na půdu českau přenessené J. Rozsypalem.

Wečer o půl noci před nowým rokem, když člowěk geden, [illegible] kmet, stoge u okna, upjral [illegible] zrak [illegible] wzhůru do nepohnutelného [illegible] wěčně kwetaucjch nebes — a opět pohledl celý zamyšlen dolů na [illegible], sněhem se [illegible] zemi, na kteréž w tuto [illegible] dobu [illegible] nebo [illegible], genž, w tak [illegible] [illegible], s tak [illegible] [illegible] se byl [illegible], gako [illegible] tento. [illegible] geho tu před nohama geho, — [illegible] [illegible] [illegible] mladosti duše [illegible] — genom [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] druhé [illegible] [illegible] se na [illegible] [illegible] geho; a on, [illegible]! z daleké pauti žiwota, [illegible] byl [illegible] [illegible], co [illegible] sebě? Nic, než [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] duši, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], geho [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] dne w [illegible] a [illegible], [illegible] [illegible] a bez [illegible] [illegible] před [illegible] [illegible] [illegible] tábly, před onu růžowau gitřenku, před wycházegjcj [illegible] [illegible] [illegible] — tam, kde otec geho [illegible] [illegible] byl [illegible] na [illegible], w prawo ukázaw mu [illegible] [illegible], do daleké, pokligné kraginy, plné swětla, kwětj, [illegible], [illegible], zpěwů, angelů wedaucj, w lewo cestu [illegible] [illegible],

do krtkowých motanin zawádjcj, do hnusné gámy, plné tmawých, sskaredých wýparů, plné sičjcjch hadů, plné kypjcjho gedu. Ach, hadi pnuli se mu okolo prsau, a kapky gedů lpěly na ustech geho — on giž wěděl, kde byl. Gakoby smysly pominulý, w newysslowné auzkosti, lomil rukama a úpěl k nebesům: „O wratiž mi mladost mau! Otče, postaw mne gesstě gednau na ono rozcestj, a maudřegssj stránku wywoljm sobě —". Než otec geho i mladost geho giž dáwno geg byli minuli. I spatřil bludičky tam po bažinách se zmjtagjcj a na hřbitowě hasnaucj: „Hle, prawil, to gsau mé někdegssj třesstiwé doby!" Widěl hwězdu, gakoby s nebe padala, padagjc se třpytila, a mžikem se rozplynula. „To gsem gá" prawilo srdce geho, trnauc bolestj — a w tom hadj zuby ljtosti a pykánj začaly se hlaub do geho krwawých ran. Planaucj obraznost ukázala mu stádo plachých měsjčnjků, s přehroznau odwážliwostj po střechách těkagjcjch: powětrný mleyn zdwihl swé mohútné perutě k rozdrcenj, a zůstalá w prázdné kostnici hlawa wzala na se poznenáhla geho podobu. W tom s wěže zawznj hudba na uwjtánj nowého roku a s nj spogj se gakoby zpěw cjrkewnj. Gemněgssj hned citowé zaugali zbodanau mysl geho — i ohlédl se wůkol a wůkol po obzoru, a po ssjrodaleké zemi myssléнky rozeslal; tu wzpomněl na swé býwalé saudruhy, genž nynj za mnohá, mnohá giž léta rodině swé, wlasti, obci a cjrkwi učitelowé lidu, otcowé zwedených djtek, zastanci sausedů, hágitelowé prawdy a práwa, pomocnjci trpjcjch, maudřj w radě, w žiwotě bez auhony, sslechetnj w obcowánj — co hwězdy se stkwěgj.

„O gábych mohl také," zwolal w uzarděnj, „gábych mohl, towněž gako wy wssickni, tuto prwnj noworočnj noc pokogně, sladce prospati, kdybych byl — chtěl; mohlbych ssťasten býti, drazj rodičowé, kdybych wasse noworočnj přánj, wasse naučenj lépe byl uwážil, bedliwěgi wezdy byl následowal. —" Chwěl se co list na osice, wzpomjnage na swé ginošstwj, i widělo se mu, že kostliwec, wzaw na se celau geho podobu, w kostnici wstáwá, a proměněn w žiwého mládence we krásné postawě ginocha kapitolského osten wražený auzkostně dobýwá, a ssťastně geg dobyw, djwagjcjmu hořce se posmjwá. I nemohlť kmet pohledu toho snesti déle; zakryl oči oběma rukama; tisjcero slzj kanulo mu po twářjch do hlubokého sněhu. Wzdychal gesstě potichmo a plakal celý ztrápený a zkormaucený: „O wratiž se mladosti má, wratiž se ke mně smutnému!" A mladost geho — wrátila se k němu. Bylť to pauhý sen, který geg pokáral: onť pak byl gesstě ginochem: ale winy geho nebyly plachými sny.

Procitna ginoch, wzchopil se a wznesl djky k hwězdnému nebi, že časně mu dáno upustiti od cesty křiwé a kráčeti přjmo k nesmrtelnosti.

Wrchy, lesy, wody, za nimiž drahá dusse bydlj, gež která gi opatruge, okna, u kterých stáwá zamysslena, djwagj se na člowěka s podiwným kauzlem, a wisj před geho žádaucjm okem, gako tagemné záclony budaucnosti a býwalosti.

Zač krew a statek obětugeme, dražssj býti musj nad oboge. — Poctiwý občan dokazuge wjce odwahy, i wjce chrabrosti do sebe má, když běžj o cizj žiwot, gméno, statek; — o wlastnj méně ge teskliw.

Čjm autlegssj a něžněgssj kwjtko radosti, tjm čistěgssj a gemněgssj ruka budiž, která ge trhá.

[Budaucně wjce.]

Dennj kronika.

Z Prahy. Mně nebylo sice ssťěstj přálo, abych se byl očitým swědkem wssech těch radostj a radůstek stal, gakowýchž stará nasse matka, Praha wždy poctiwé paměti, u přjležitosti slawných korunowacj požila: i musjmť si žiwý ten obraz hlawnjho města nasseho za dnů tehdegssjch toliko na mysli předstawiti a gakž tak přiozdobiti. A těžko mi to při náwratu mém nebylo, an se práwě i sstudenti ze wssech končin sgjždli a po ulicjch a wssech weřegných mjstách se hemžili. Lesknauť se w ten čas gesstě dwacetnjky w kapsách, a každý si rád starau pjseň zazpjwá: Edite, bibite collegiales! — nežli mezi scamna zaleze. Nawrácenj se sstudentů z ferij měla by Praha wždy negakau, a byť i dosti skrownau slawnostj slawiti; neboť mi se wždy widj, gakoby se s nimi w rodinu milj a weselj synowé wraceli, po nichž se negaký čas celému domu stýskalo.

K ukrácenj dne, giž beztoho kratssjho, dáme se dnes bez welikých autrat a nesnázj na cestu okolo swěta — gakž p. Suhr z Hamburku wystawenj pěkných panoram swých w sále plataiském nazýwá — zjtra se podjwám na Jozefský plac, do dřewěné rotundy, kdež p. Lexa welikánské panorama Petrohradu na odiw krajanům swým postawil, a pozegtřj snad do sálu konwiktského zaběhneme, kdež p. Pawel Schwarzenberg — řečený ruský ohniwý král — kausky swé prowádj. I bylit gsme tam giž! Djlo p. Lexowo gesti pěkný wýtwor umělecké schopnosti. S wýsse 174 střewjců nad Isakským náměstjm, kdežto slaup, na památku cjsaři Alexandru před 2 léty postawený památnjk se wypjná — z wy

…ého dřewěného lessenj, genž k postawenj obromného …mátenjku wystawěti se musilo, a kamž milostj cařowau …Rezowi přjstup powolen byl, wěrný malíř slawný Des…obrad wyobrazil, tak že nám nynj ta kolem nahromas…ná, a předce tak pěkně uspořádaná směsice paláců a …ádherných stawenj, ta obloha a celé wůkolj ne malbu, …e gakoby kauzelnau ranau přičarowané, skutečné blas…nj sjdlo kisse russké před oči uwádj. Lépe a lehčegi …ssak na to se djwati než popisowati. — P. Schwarz…nberg gména obnjwého krále nenj wěru nebos…nj neboť bosýma nohama po žhawém železe choditi, …alkjcým olegem a tekutým olowem gakoby wodau …odičkau se umjwati, ano oboge polykati a k tomu gako …abký suchar rozpálený železný prut překusowati — nes…j wěc pro každého, a málo kdo z nás obyčegných netřás…se o to pokusil. Sskoda, že tagemstwj p. Schwarzens…rgowo tagemstwjm gest, a pro potomky snad se ztratj. …spoň by ge oném ustawiém pro hassenj ohně swěřiti …obl, gen že střjkačky po ohni posjlagj; w nich by dobře …slo schowáno. Také ballony, wlastnj rukau dělanými, …mj p. Sch. dobře wídonauti; za dwě minuty před očis …a diwaků každý plynem naplnj, a w Karlowých Was…ch widěl gsem až w kratinkém čase celau honbu, …né, geleny a myslliwce, samé totiž tak ustrogené ballos…y, geden po druhém k weliké radosti obecenstwa do …ewysky wypustil.

W neděli a we swátek trůwjme odpůldne w diwas…le staw., kdež nám české hry prowozugj. Ač pokud se …áe tam arci gen welmi skrowný počet scházel, neboť od …e. Wáclawa měli gsme tu skwostné, prawé letnj počasj, …to každého z bran wywábj: naděgeme se ale, že až …ím ředitelstwo nowěgssj kusy podáwati, herectwo zdas…le ge prowozowati a podzimek se nás mraziti začne, …ak se rádi, ze samé horliwosti wlastenecké, četněgi schás…ti budeme. Prázdné diwadlo gest wěru wěc mrzutá …pro direkcj, i pro herce, i pro obecenstwo. Wssude …ak zmáhá se lhostegnost. Rád bych zkusil, cobychom …i řjkali, kdybychom nagednau i těch několik her za rok …zbyli? Zdá se mi, gakoby giž prawá důwěra w dis…adlo nasse mezi námi nebyla. Leč gak newelká by i …e udánj některých sskoda stauła, kdybychom ge ztratili: …ewjm gestliby gich mnoho pro tu ztrátu předc nenaříjs…alo. Bohdeyž by se gen brzo wssem nemilým a překás…gjcým nerownostem wyhowěti mohlo! — Co nám nos…ého diwadlo nasse přinese, dosawad se gistě newj. Bes…neficianti o něco postarati se musj. Geden chystá Koyes…owu zmaudrau panj w lese — giný Němau …Porticie — třetj překládati si dáwá zjkalnjho buchu, čtwrté to a giné. O djlech půwodních se gesstě newj. —

Chuť k stawěnj napořád se tu zmáhá. Nám se kolik ocitneš, nowé nákladné domy aneb aspoň opraweny a přestawené nalezneš. Za rok, dwě léta z bywalých ostas tků [illegible] ulic [illegible], gakowé se w spogenj s loukým [illegible] málo která i w negwětssjch městech europských werowná. Podobných ozdob i místa postrannegssj, u př. plácek betlemský, na Příkopě a wegměstj gesstě letos ulici Štěpánskau, i na golauných [illegible] giž brzo dobrau ubi dádj. Gediné místa k společenským zábawám nemohau se posawad w ladu postawiti s wídeňskými anebo berlinskými, ačkoli přjčinu [illegible] w rozdjlném obywatelstwa národnjm charakteru hledati. Mnoho přjsného očekáwá se z podnikánj p. Nowotného na Žofjnském ostrůwku, kteréžto se nynj autorstwjm wyžádugjcého swěta státi má.

Zdegssj swět literárnj německý s předu i s pohodau kulhá gen za nassjm, a [illegible] se s gedným a některým artikulem w [illegible] gazna menami giau. [illegible] impressi napořád gesstě w celém mocnářstwj [illegible] wynikla; [illegible] wu hodné [illegible] (w konfresu) — a [illegible] wsselikého zbožj a [illegible] cen — pro [illegible] obchodnjky gsme widěli. Z knihkupectwj Pospjssilowský překwapj nás gesstě před nowým rokem djlo, o němž nebylo gesstě [illegible] mluweno, [illegible] gis [illegible] mnohých dobrých přátel [illegible]. Nes prozradjm ge. — U Haasů tiskne se, gak giž oznámeno, prwnj djl wýbor diwadel zahraničných, s wedenjm a náwodem p. p. W. Kliky (známého až posud [illegible]) a Punčera, wůbec gesstě [illegible] neznámého, ale [illegible] a horliwého wlastence. Wy: let by obéma w giž [illegible] nj. Wěc neinadnau k odbytu začal, a gak se u nás [illegible] o předplacenjm děge, na sobě gsem dosti mrzutý příklad shledal. Radostné se [illegible], až prwnj swé opozdile [illegible] Boie zrozdělí [illegible] djlko [illegible] oden wzdám — což se i w brzkém čase giž stane. — Z arcibiskupské impressj co newidět wyde čtwrtý swazek bibliotéky zábawného čtenj, kterýž obsahowati bude p. Pospjssilů w překlad Pichlerčiny powjdky: Kwintus Messius. Taktéž pilná djlna prý nás i brzo malau polskau grammatikau potěssj. Budeť nám welmi wjtána. P. Hanka se swau mluwnicj až dosawáde k tisku dostati se nemohl. — Přigjmá se tu předplacenj na djlo welmi wzácné — na rytinu totiž, představugjcj wesskerau rodinu domu cjsařského, od ze

snulého w Pánu Františka až k neymenssim wnaukasům, a nedokonalý otisk gako na okázku gsme giž w knihkupectwj Borrosſchowu widěli.

W časopisech nassich od něgakých **dlauhých** časů gakási nehýbawost, gakási siroká pohodlnost panuge. Podiwné člowěka, s cizjmi žurnály gen poněkud se bawjciho, dogjmá, když to z nikteréž nikde stránky domákati se nemůže, gak se asi po wlastech slowanských děge a dařj. Gakoby wssem wssudy byla usta zarostla, aneb husj brky se nepodařily. — Mluwjť se o něgakých změnách dwau časopisů. Bohdá, že wsſechněm stranám k prospěchu se stanau.

J. K. T.

Z Hradce Králowé. W auterý dne 18. řjgna, spatřili gsme wýgew na obloze weèernj, w tomto předpodzimnjm čase zagisté neobyčegný. Před dewátau hodinau totiž zgewila se nad celým městem nassjm ohniwá záře, dlauhým i sirokým pruhem od wýchodu k západu se táhnaucj. Myslilo se zpočátku, že weliký oheň na bljzku gest toho přjčinau, neboť záře ta docela podobna byla k té, genžto silným ohněm powstáwá; leč o dewáté hodině tak se zmocnila a rozssjřila, žeby celé město i s okolnjmi wesnicemi plamenem hořeti muselo, aby odtud přicházeti mohla. Nezdá se, žebychom wýgew ten **sewernj swětlosti** přičjtati mohli, gegižto odraz tolikо zimnjm časem widjwáme. Snad že to zářenj swětlost byla okresu zwjřednjho (Zodiocallicht)?

Gisté že zpytatelowé přjrody prawau wlastnost wýgewu toho prohlásj, a že zprávy o wěci nám důležité we „KWĚTECH" se dočteme.

K.

Nepodiwný ale bolestný úkaz žiwot... slowanského, zpozorowaný na cestách p... **rakauském mocnárstwj.** — Cestugeme-li z česk... Buděgowic po železné dráze, neopustj nás česstj dráha... ři, wozjči a t. d. až do Lince, ano až do Gmundu... kdež se Isselská a Hallainská sůl pro Čechy, Moraw... a t. d. nakládá. Každých 1500 sáhů stogj drahárnj do... mek hezký skrownaunký, a každau wětssj stacj nádhern... stawenj pro úřednjky, dozorce a t. d. Wssecko gen pln... Čechů hemžj.*) Za Gmundem wssecko zmizj, a gen p... památnjcjch někdegssj Slowenskosti gde se přes Solno... hrady, Hallain, Dux, Hollonjn (Golling), Hosteyn (Ga... stein) přes wysoké Tory do Korytanska. Zde až do Pa... ternionu gen německj hlasowé se ozýwagj, a na prwn... Slowany přigdeš za Paternionem, kde Slowenci (bi... windischen Leut') w potu twáři **silnice dělagj.** Ta... to gde až do Beláka, a za Belákem giž gen Slowenc... se nalezagj, a sice až do Terstu a dále. Wracjme-li s... druhau stranau, totiž wýchodnj z gihu do sewern, opě... 3—5 mil před Wjdnj u cesty množstwj weliké cihelni... widěti gest, w nichž pauze gen české ruce pracugj. W... Wjdni náramně opět gest množstwj Čechů (as 40,000... a giných Slowanů tam neustále usjdlugjcjch se; za Wj... dnj k Stůkrawě stawj se silnice nádherná, a gen čest... twáře a česká řeč z ust dělnjků se ozýwá.

Dr. A.

*) Železná dráha gen podnikánjm českých pánů powsta... la, pročež tito ze swých panstwj množstwj lidu za dráhaře a... úřednjky podražnj učinili.

[1618.] Dne 3. listopadu konec bylo obleženj Starého a Nowého města pražského od Swédůw. Skončily se pro Prahu dni auzkosti a weliké strasti, genž nicméně gj k weliké sláwě a chwále dopomohli; neboť aby se kdy tak weliké a roztáhlé město, gako Praha gest, bez wogska a dostatečné zbraně po čtyry měsjce před tak mocným, wssemi wálečnými potřebami hogně opatřeným nepřjtelem bylo ubránilo, nalezáme w historii welmi zřjdkých přjkladů. Dnes teprwa odpol. okolo nesspornj hodiny přitáhlo cjs. pomocné wogsko, to gest, gak se Zatočil z Löwenbruggu wygádřil, „když giž po kassi bylo," a položilo se u Krče. Westfálské přjměřj wssemu nepřátelstwj mezi Pražany a Swédy učinilo konec. Studenti hned toho wečera wyzwali Swédy z Malé strany k sobě na Staré město, a oni zase ge na Malau stranu, a plawjce se po řece na kocábkách a lodkách, na dalssj známost a lepssj přátelstwj piwo i wjno připjgeli, wssak předce gedni druhým neweřili, až po třetjm nebo čtwrtém dni, když giž weřegně generálowé k tabulem se zwali a hostiny na udobřenj strogili.

[1775.] Umřel we Wjdni weliký znatel mincj a starobylostj **Valentin Duval**, welmi pamětihodný člowěk, w 81. roku swého wěku. W mládj chudý pastýř, ode wssech lidj byl opusstěn, a w neynebezpečněgssj nemoci na hnogissti ležel, a předc ho Bůh a wlohy geho k pramenům wěd uwedli. Paustewnjci u sw. Anny w Lotrinkách, do gichžto služby se pozděgi dostal, překwapili ho gednau w geho chyži, an skrz bezowau raurku hwězdy pozorowal. Gednau ho na pastwě s knihau a mapau w ruce učitel lotrinských princů nassel, kterýž geho odpowědmi nemálo překwapen, swé wychowance zawolal. Na prosbu neystarssjho z nich, prince Františka, potomnjho cjsaře, dal ho wéwoda Leopold do sskol, kde sebe pak dále wzdělával; roku 1737 byl od swého dobrodince Františka, tehdáž welkowéwody toskanského, do Florencie, o 10 let pozděgi do Wjdně powolán, do stawu sslechtického powýssen, a celý dwůr i wssickni... učenj ho ctili a milowali.

[1793.] Francauzký národnj konwent za Robespierra nařjdil, aby kněžj duchownj swůg úřad složili a měssťanskau přjsahu skládali. To pohnulo mnohé z nich k wystěhowánj s... z wlasti, a kteřj zůstali, museli se ukrýwati a potagmo službu božj konati. Francauzi chtěli gakési filosofické náboženstwj uwesti, a k tomu účelu udělali z pařjžského hlawnjho kostela Notre Dame na pohanský způsob chrám **Rozumu**. Postawili sochu w podobě ženské, kteráž rozum představowati měla, na welký oltář, a ctili gi přepiatými obřady.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 45.

5to r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospíšila, w Praze, na Starém městě, w Jilowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po wrchu, k němuž se we čtwrtletnjch dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přijmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

10ho listopadu] [1836.

[illegible]

Čelak. Czechine.

Hesperidky.

[illegible]

Utěšeněgšj nám nastali dnowé. Milowali gsme se co bratr a sestra, ačkoliw tagný, wášniwý oheň hořel w srdci mém. Mezi nynějšj a minulé doby záwog mlčenliwosti rozložili gsme, a gá wšemožně se bránil w djwčjm srdci zpomněnj zbuzowati, gakowé se ukrutně dotýkalo swědomj mého. Netrwák wšak laudy mjr na moři osudném; a žiwot wezdegšj gest moře plno klamu, a člowěk lodj gest [illegible], hozenau w daleké wlny zpurné. Newidjš břehu wůkol sebe, gen daleké modré nebe a šjré zelenowlné moře se gewj hledu geho. Několik dnj pokognýh gen co uskalj mořské opuštěného plawce na okamženj w bezpečenstwj uchowáwá, slabý wšak wjr opuštěnce zpět bodj we waly zpurné, a w dálku ho zahánj. Zdali w propast tmawau čili ku břehu wzdálenému — to spočjwá w tagné moci osudu. —

Zwenku mi byl poslán obraz, onen obraz, kterýž Emma, domow swůg opustiwši, mně na památku zanechala. Smutnýť to byl obraz, wěrný wýraz zaufalého srdce. Předstawowal krajinu nočnj. Mně byla dobře powědoma. Bylať to ona zahrádka blíže domu otcowského, zahrádka Emmy mé. Poznali gsem onu besjdku, w njž měla počátek neywyšši blaho i neywětšj běda má. [illegible] obláčky po tmawém nebi. Emma [illegible] se w chwějce, a genom [illegible] wšak [illegible] gewila, — to byla ona — u nj [illegible] gen co temný stín [illegible] malířka, že to byl on — a [illegible] —

I trwal gsem na [illegible], zdali gj obtjžený obraz ukázati mám, čili nic.

[illegible], nebudu gj déle klamati. Přiznám se z winy swé i bezkonečné k nj lásky. —

* * *

Byl gsem u nj: ukázaw gj nočnj obraz, opět gsem zbudil [illegible], posud nezapomenuté, ale pouze ulegené hoře. Emma [illegible].

„To byla temná, ukrutná noc —" dj ke mně, — „wšak Erwjne, bratře, nikdy mi wjce minulost nepřipomjnej. —" W mlčenj pozůstawše, oba gsme pozorowali malbu.

„A tento stjn, to byl on? —" gal gsem se řjci po chwili.

„On? — ano on, gehož gsem milowala, genž mne oklamal; on, gehož nynj tmawý kryge na wěky hrob!" —

„A proč gsi osobu geho gen co stjn na obraz wdechnula?"

„Wždyť se mi celá minulost genom stjnem býti zdála, a on, — ach — on mně nebyl člowěkem; mně byl duchem, mocným, čaroděgným duchem, gehož wůli newyhnutelně podrobena gsem byla; kterýž mě opanowal, gakož osud člowěkem wládne, a myšlénka geho mně byla zákonem. Newjm proč tomu tak bylo; ale přeswědčena gsem, že ne geden, nýbrž trogi bych byla obětowala žiwot za wůli geho. O, gá geg nesmjrně milowala! — Temno bylo, když gsme se w zahradě sešli. Gá geg newiděla; ale žhawý dech lásky mne owjwal, a planaucj poljbenj geho omámilo mne."

Se zničeným srdcem poslauchal gsem slowa gegj. — O, proč se byl poblesk této lásky na sebe neobrátil! Mne miluge gen co bratra swého! —

„Nynj aneb nikdy," pomyslil gsem sobě, krátké přetrhnuw mlčenj.

„A wjš-li gistě, Emmo, že on to byl, genž k tobě do zahrady přišel? —"

„Gestli on to byl? —" tázala se djwka. Zdálo se, gakoby přemeyšlela. Ljce gegj blednuly. Ústa se chwěla, a gako we snu gešstě gednau se tázala, „zdali on to w prawdě byl? — Erwjne — gak? mohlby to býti kdo giný, a on, on newinným? —"

„Emmo! milowaná Emmo, — gá, gá gsem onen stjn, genž tě owjwal w oné temné, horké noci."

„Ach! —" wzkřikla děwa a we mdlobách padla co mrtwa k nohaum mým.

* * *

Gasné gitro přjwětiwě zíralo do oken mých, ze snů trudných mne zbudiwši. Rannj slunce mne občerstwilo. Sesilen a na wše, cokoliw by se státi mělo, připrawen, chopil gsem se psanj na stole předemnau ležjcjho. Od koho bylo? — to gsem posud newěděl. Od Emmy? Nikoliw. Giž několikkráte gsem u nj byl. Dwéře byly uzawřeny; pokog zdál se býti prázden. — Nápis na listu prozrazowal ruku mužskau. Osmělíw se odewřel gsem list, a pohlédna na podpis, spatřil gsem znamenj Bezegmenného.

„— — — Gezero se utišilo, gá gsem spokogen. Bezpečný gsem nalezl stan w cizině a nikdy wjce se newrátjm w krage, w kterých ty přebýwáš. Do hor a pustin lesnjch gsem se utekl, kdež garo tak chladné gest gako láska mnohých obywatelů našsí země, kam slunečnj záře ledwa se prodere a ticho pohrobnj městskými klepy se neruší. — Co myslíš, zdaliž pak gsem dobře učinil, zahladiw pána z Waldenowa? Lidé se tomu asi diwili; zdaliž pak i ty gsi se diwil? — Gá se tomu giž nediwjm, a byl-li i oprawdu newinným, — gakž mi umjrage přjsahal — předce se tomu nediwjm, že práwě ruka má určena byla k wykonánj toho tak nazwaného zločinu. Waldenow ale padl w saubogi, a saubog dle náhledů mých sprawedliwým byl saudem.

Wjšli pak, kdo on byl? Wjšli pak, že Waldow wlastnjm synem newlastnj mé matky byl? — To gest ten samý ginoch, který co djtě přjčinau byl mého z domowa odwrženj. Kdybych to byl dřjwe wěděl, tento čin by nebyl obtjžil srdce mé. Ale umjrage teprw mi zgewil některé okolnosti swé, swatoswatě přjsahage, že newinnen gest pádem oné djwky, kterýž na něho se uwaluge. „Umjragjcjmu wěř," — prawil ke mně, — „cokoliw se w ohledu Emmy o mně mluwj, gesti gen klam a lež. Ty gsi zawraždil newinného." — Co si z toho wybrati mám? Nedůwěřowati se w tebe? Nikoliw. Může býti, že i ty gsi byl oklamán, a Emma — gestiť asi neobyčegnau podwodnicj." — — —

Dále gsem čjsti nemohl. Emma podwodnicj! — Roztrhl gsem list, hrůznau uwalil gsem na sebe kletbu, a gi gestli angel pomsty do wěčného pamětnjku wepsal — bohužel! očekáwá mne osud ukrutný.

Od té doby gsem se obmezil dle možnosti. Žádný ke mně, gá k žádnému nepřicházel. Trudné zpomněnj opanowalo mysl mau. Gešstě gednau gsem sobě předewzal přiblížiti se k Emmě, ale genom listem: osobně nebylo možná. W listu tom gsem gi swěřil wše, co na srdci mi leželo, wyswětliw náhody gi posud nepowědomé.

Gsem ubezpečen, že list tento obdržela; ale odpowědi se mi nedostalo. — Odpustila mi? Anebo co žalobnice na wěčném saudu mě uwjtá? — Kdo mi dá gistotu? — Musjm se wšeho nadjti. —

Gednau zgitra dočetl gsem se w listech weřegných, že na hrobě nedáwno pochowaného důstognjka mrtwá ženština se nalezla. Podlé nj prý leželo djtě — též mrtwé. —

Nynj gsem osamotnělý. Dobrodruh Bezegmenný pro mne ztracen gest — gak se zdá — nawždy, a swět prázdný a pustý předemnau ležj, neboť nechowá srdce mne milugjcjho, ani twář, přjwětiwě na mne se usmjwagjcj.

3.

D o s l o w j.

Zhasnulý gest onen plamen,
Srdce mé ge chladné, trudné,
A w pomnjku tom se chowá
Prach mrtwé mé lásky bludné!

G. H.

Až potud wytahowaly se pomněnky zemřelého učitele mého na neposlednj žiwot geho. Negsauť wšak tyto pamětnosti gedinými pozůstatky ctihodného ginocha, nýbrž i mnohé giné rukopisy k pomněnkám swému připogil, z nichž wyswitá, že w geho tiché komnatě mnohý kwět se gešitě rozwinul z obrazotwornosti geho. — I [illegible] on slowu swému; o [illegible] gich, wlasti se oddal až do poslednj chwjle žiwota swého.

K pamětnjku geho připogeny gsau gešitě: Listy pobrodružné, pocházegjcj od přítele geho bezegmenného, kterýž, gak se zdá, gen dessky pozdegi wšak byl sepsal pomněnky swé, tyto zelené. Za těmi listy nacházj se článek pode gménem: Obrazy a snu, kterýž od něho pocházeti se zdagj, a gakož i následugjcj: Blažené ostrowy, paukými plody fantasie gsau. K záwěrku [illegible] připogil: Poslednj myšlénky zšjleného starce. Tento článek zdá se býti pozůstatkem starého učitele, přjtele [illegible], o němžto newjm, gak se do rukau mladjkowých dostal. Celé wšak toto dědictwj mege časem obecenstwu podati neopomenu.

Geg ale kryge země chladná, země temná. Z hrobu geho wyrůstagj kwěty! Ale gaké ge slzy zbudily z země, gaké srdce pod nimi hnige? — Takowýž gest sud člowěčj. Budaucj wěk neznú minulého, a toliko se plodů pozůstalých geg pošinuge. Kde wšak pomnj na moc, nižto se zbudily, kde na radosti, žely, slzy a wzdechy oněch, w nichžto se probudily myšlénky a city, hodné uhowánj pro budaucnost? Na to kdož zpomene? Wěnce z nadrobných kwětů uwadnau, a žádný nezwj o gich zahynutj! —

Na Fanisku mi ani nezpomjnegte. Nezbýwalo mi času zodpowjdati každý gegj list, a zdá se, že se na mne rozhněwala. W skutku-li tomu tak, co wědj? — Wždyť ge gich gešitě wjce na zemi, a Faniška zůstane ani prwnj ani poslednj zapomenutau milenkau.

Karel Sabinský.

Wězeň w nowé wěži.

(Pokračowánj.)

6.

Na konci wesnice [illegible], kterýž pod hradem pánů [illegible] w utěšeném audolj galo mezi stromowjm nasazena ležela, na malém pahorku osamělý domek stál, gako [illegible] nad [illegible] [illegible] chýšemi. Stěny geho [illegible] ležely. [illegible] a okrag oken [illegible]. nade dweřmi [illegible], [illegible] zrnalo se [illegible]. [illegible] w [illegible] na [illegible] se nacházelo. A na tom [illegible], [illegible]. I [illegible] že ge [illegible] w [illegible] gewila; přece wšak se i [illegible], že [illegible] nad mladým [illegible] práwa [illegible] ugjmá.

Býwal to mladík z [illegible], a pomocnjk po celém kragi [illegible] Blažeg, [illegible] byl gindy před [illegible] otce [illegible] o pomoc [illegible]. A on g. nepřestal [illegible]. Potěšil i potěšil ge na začátku [illegible] a [illegible] w lepšjch [illegible] mládence, ale [illegible] gehe [illegible] a [illegible], kteréž ani lépe [illegible] zcela nepotřela, ani lepšj [illegible] nezasmušila, s radostj o ponaučenj geho [illegible] se [illegible], a [illegible] mu z pokladu wlastnjch wědomostj a zkušenostj poskytnauti mohl, milerád učinil.

Práwě s njm opět o stwořenj swěta rozmlauwal. I powjdal mu, gak ge [illegible] a [illegible], gakž mu otec na [illegible] nadal, [illegible] swěta gest, alebrž gak gedna [illegible], na [illegible] dobrotiwá a maudrá bytnost, wečný Bůh, wšecko z ničeho [illegible], pauhau wůlj byla stwořila a [illegible]. Wyprawowal o stwořenj země a nebes, o anděljch a člowěku; ale nemile brzy zpozorowal, že se pozornost ginochowa k slowům geho neobracuge.

W hlubokém zamyšlenj sedel tu [illegible], bez přestánj hledě gen před sebe. W twáři mu krew se střjdala: oči tagným plápolem se třpytily. Neslyšel, co Blažeg powjdá.

Tento wšak se nedorážel. Wěděl on, že s mladjkem autle zacházeti musj, má-li se zlowolná myšl zgemniti, a wěděl o dobrém prospěchu, gimžby geg

k pozornosti opět přiwábil. Hausli svých se totiž uchopil, genž wedlé něho na sedátku ležely, a gemné zwuky začjnage ze strun wyluzowati, znenáhla do hry weselé se pustil. A ginoch sebau trhnul, wzhůru pohlédnul, a twáře geho w smjchu se zpřjčily; ale oko slzau se zalilo.

„Ach, proč gsi mě sem zas přičarowal," řekl, „kde se na diwého Prokopa gen wssecko usskljbá? Gát gsem se nynj do krásněgssjch luk zataulal, kdež neysspanilegssi kwětina kwetla a na mne se laskawě smála."

„Byla to snad růže, gakowé tuto pod mým oknem rostau?" ptal se mladý hudec, gen aby rozprawku na ginau wěc obrátil. „J také ty Bůh stwořil —"

„Ach, gá ti wěřjm, že ge Bůh twůg učinil nebo stwořil," wskočil mu mladjk do praudu; „gen kdyby na ně Prokop ubohý směl ruku wztáhnauti."

„Ty mě zarmucuges, a sebe nepotěssjs," domlauwal mu Blažeg. „Nemůžeš wssechněm lidem wssecho se dostati. Widjš, domek můg gest auhledný, a mnohému, gegž cesta okolo wede, se ljbj; proto ale nemůže každý přigiti a řjci: Ten domek bych rád — ten bude můg. Lidé na zemi njzko a wysoko gsau rozstaweni — geden méně má než druhý, slabssi silněgssjmu ustupuge, a z tohoto stawu swého nebezpečno gést dráti se do giných. Panna, kterauž gsi na cestě zachránil, prawjš, nazýwala se slečnau Litoměřickau; a na tu smj gen pomeyssleti, kdo s nj na gednom stupni wýsosti stogj."

„Ale co, kdybych se osmělil a odwážliwým skokem wedlé nj se postawil?" zwolal ginoch medwědobigce, a s planaucjma očima ze sedátka se wzchopil. „Ty miluges Prokopa; ty mu powjš, gak se k nj dostati, a byťby to wedlo plamenem nebo pustinau. Prokopa neopustj ani sila ani chuť."

A Blažeg, gakž i cjl tauhy ginochowy schwáliti nemohl, w duchu předce z odwážliwosti geho se radowal, ale slowy geg nepotěssil.

„Obrať očj swých k ginému kwjtku," wece wljdně; „potěš se ginými djwkami, Prokope. Dnes hragi na bohaté swatbě. Wezmu tě s sebau. Tam dost giných a roztomilých kwjtků nalezneš."

„Gá nechci žádné giné!" zwolal mladjk urputně, a newrle se utrhnul. „Gá chci mau gedinau. Ale tys nepřegicj — Prokopu zabraňuges — Prokop ge nessťastný."

A wássen diwá se ho zmocnila. Gako bez lidských smyslů, nebo nerozumné, swéhlawé děcko na zemi se uwrhna, začal plakati a trávu trhati. Autrpně nad njm Blažeg ruce sepnul.

W tom wyssla z domu Božena, Blažegowa manželka. J skwěla se žena tato práwě gako růže před oknem, o njž byl Blažeg nedáwno promluwil, a patrným řjzenjm božjm w blahý sňatek se dostawssi powěstnému hudci, sama gsauc wyhlássená zpěwačka, žiwot geho krásila we spolku s uměnjm. Bylotˇ to podiwné dwé manželů. Gich powěst zněla po celé kragině, a kde se gaká slawnost udála, gistě i oba k nj byli pozwáni.

A Blažeg poukázal nynj Boženě mladjka, nesmyslně si počjnagjcjho; žena pak autlocitná usmála se milostně, a potěssiti geg péči na sebe wzawssi, manžele do swětnice wkročiti žádala, kdež naň muž neznámý čekal, od zadu, zahrádkau do domu přisslý.

7.

Malá a njzká, gako starowěká stawenj wůbec, byla swětnice hudce Blažege, ale wesskerý nábytek lesknul se w nj tak přjgemnau čistotau, a tak pohodlně i chutě uspořádán byl, že wstupugjcjmu w tuto skrownau domácnost radostněgi srdce se pohnulo, než při wchodu do skwostně přeplněných komnat bohatýrů.

U dweřj čekal na Blažege muž, o němž byla manželka powěděla. Bylať to skrowná, letitá postawa, silně znamenaných twářj, w oděwu zámožného rolnjka. Blažeg powěsiw hausle swoge na stěnu, cizince wljdně pozdrawil a uwjtal.

„Gsi ty hudec Blažeg?" gal se ho muž neznámý tázati. „Gát dáwno té radosti přál se dočkati, abych se ti twářj we twář podjwal. Bodeyž byla sťastná hodina, w njž tebe poprwé pozdrawugi!"

„Co gesti žádost twoge, otče?" zeptal se wljdně Blažeg.

„Powěst mi twau sslechetnost wychwálila," odpowěděl cizinec, „a k nj tedy beru swé autočisstě w těžké přjhodě. — K tobě se mladjk uchýlil, cele tobě neznámý — gakž mi řečeno — a tys přátelsky se ugal nessťastného."

„Přigalť gsem ho pod střechu swau," dj Blažeg, „nemagjcjho, kam by hlawy položil; a lásku gsem ubohému darowal, z gakéž co žiw se nebyl potěssil. Bůh geg uwedl w ruce mé, aby zachráněn byl od dalssiho ukrutenstwj, genž bylo celý wěk mladosti geho zničilo."

„Nessťastné stály hwězdy při geho narozenj! Ostal se obětj trestu sprawedliwého, na smjřenj win otcowých."

„Ty geg znáš?"

„Znám. A rád bych zwěděl, co o geho duchu, [ro]zumu a srdci smeyšljš, a zda li se prozrětelného [r]ozwinutj do dospělosti geho lze nadjti?"

„Mladjk s wlohami swými gako drahý mramor, [d]osud w prachu powalený. Kdy se mi zdá, z něhož [r]uka uměla i sochu neykrásněgšj wytwořiti, gakowými [s]e prwý český národ honosil."

„Deyž Bůh, aby se té změny hoden stal!" do-[lo]žil Blažegůw neznámý host, a na to celý příběh Pro-kopowa neštěstj, nehody domnělého otce geho, a uwě-[z]enj panské w kratkých, ale gadrných slowech wy-prawěl. A zkaženost, utrpenj a pomsta mnohé z ně-[h]o; neboť byl cizinec Woyech sám, býwalý mlynář Ploskowský, Woyech panošowník, a nikoho neworpachal, [ke] gim by Blažege k saudu byl powzbudil.

„Weliké bylo mé neštěstj," dokončil pak řeč; „a wětšj byla pomsta má — neboť hřjch panský uwo-[l]il se uwal na lehčj wahu potomků, nežli duše a bídu [p]otrobenosti zrozených; ale nad hoře mé, nad wi[n]u rytjřowu, nad pomstu mogi [illegible] [d]uši, newděk wlastnj mé krwe, a tagným, nezpy-[t]atelným řjzenjm, příčem a metlau božj zdá se mi [b]ýti zatwrzelost synowská. Krew Ploskowců wyte-kla za hřjch otců, a gá na hrobě Miloslawy mé [s]e pomodljm, aby se srozegila powstaun patnáctile-[t]ého trápenj, a nezlořečila manželi, genž nynj prá-[w]a potrozenosti uwésti hodlá w starý pořádek. A [w] tom se na twau pomoc, přjteli Blažegi, spolé-[h]ám; ty pomůžeš nahraditi statky mladjku otaupe-[n]ému, w nichž se nehodný kochá dwadcet let."

Za chwilku chwjli stál ale Blažeg w myšlen-[k]ách, na slowa starcowa neodpowjdage. — Byl-li [W]oyech panský podwodnjk? — Má-li se o zastánj [p]ráwa Prokopowa pokusiti? A gakau cestau k gisté-[m]u dosaženj cjle nastaupiti? —

„Pán od wěčnosti," promluwil posléze mysli od-hodlané, „zdá se, wywolil mě, abych raušku protrhl [d]wanáctiletých win a hřjchů, aby se na gasnosti ne-[w]innost zablesknla, genžto se až podnes w temnotách [k]rýwati musela. I wěřjm, starý muži, w slowa [t]wá, a dle nich budu se řjditi. Nedey Bůh, abych [s]e klamná nalezl! —"

Oba pak tagnými slowy umluwili se, co po[č]iti, newypráwěgjce na oči ani Božené ani Prokopu.

8.

W Blažegowě swětnici seděl opět host, letitá [ž]ena, manželka hlásnjkowa na hradě paná Ploskow-ských. Wyslal to [illegible], gakoby se [illegible] w stawu [illegible] [illegible], a gakau nedbalost [illegible] a slow, ano i neobyčegnau w [illegible] wšecken [illegible] na nj patrné [illegible], že za mladých let hogně byla mezi lidem [illegible] pěstowala, než mezi gakési gi [illegible] [illegible] [illegible] laska, aneb nezaplatitelnj osudowé byli působili.

[illegible] byla w smutku, a tichý trud gegich twáři dobře se [illegible] s [illegible]; neboť pak ge-den, ani druhý nebyla wjc žjwa. Mnoho dobrého byla žena w domě [illegible] Ploskowského zku-sila, i mnohé [illegible] po smrti geho trpěti mu-sila, ačkoli se ona i za nynegšího pána mnoho dobrého nadjti mohla, neboť geho chůwau býwala.

[illegible] w [illegible] [illegible] u Blažege [illegible]. S nj se tu nalézal geden [illegible], [illegible] pohár.

„Powjdala mi panj Božena, že byste mne rád chtěl mluwiti?" děla žena. „Nějak-li wám mám ně-čjm poslaužiti?"

„Ne, wšak gste milá ochota sama, panj Alžbě-to!" odpowěděl Blažeg. „[illegible] gste li se wám to-mu k wám [illegible] nezahálj? Toť mohu na druhý čas poslati. [illegible] pane panj [illegible] mám; neboť nowý pán [illegible]; nowé si pořádá, a na nás pan Adam s [illegible] nic; rád se [illegible]. Na [illegible] mladosti swé [illegible] nezapomene."

„To máte dobře, pane Blažegi! Předobrá du-še ge náš ušlechtilý panáček."

„Jwůj obraz nezjskala panj," dodal Blažeg, oka od ženy neodwraceje, „celá geho krew. Nenj-li prawda, panj Alžběto?"

„Jwůj obraz," odpowjdala chůwa, nemohauc malému pohnutj se ubrániti, že na ni Blažeg při těch slowech tak pronikawě pohlédl. „Mohu se po-chlubiti, že gsem wšecko [illegible] obchraňowala, čehož mu k autraze na těle i na duši bylo [illegible], když mu otec, nebožtík, panj matka na wěčnost odešla."

„Za wěru tjm se můžete chlubiti; pěknau po-winnost na [illegible] swém [illegible] gste až [illegible]-wala, neboť se wám [illegible] zdařila. [illegible] do-ležitěgší wšak mezi se nás to, co wěrnosti poklá-dáš, dotýká, an se w těchto poslednjch časech po-west rozšiřuge, gakoby pan Adam nebyl krwe rytjřů Ploskowských. —"

(Pokračowánj.)

Kwjtky cizokragné,

na půdu českau přenessené J. Rozsypalem.

[Ostatek.]

Myssénky, gež den we bledau, plachau páru měnjwá, w noci na mysli nassj co žiwj plamenowé a mocná swětla stáwagj — rowněž gako slaup nebetyčný tam nad Wesuwem za dne siwý, w noci žhawý se spatřuge.

Teprw když se laučiti magj, nebo w hodinu ssťastného se shledánj, poznáwagj usslechtilé dusse, gakau hognost lásky chowá srdce gegich; genom tenkráte se osmělugj, wraucj lásce zagjkawým slowjčkem a slzjcjm okem přispěti. Tak socha Memnonowa zawzněla slawně a wážně, i zachwěla sebau gen dwakráte co den: ráno, když welebné slunce wycházelo, a pod wečer, an za hory zapadalo; we dne wssak toliko se hrálá paprsky geho.

Radost sama w sobě bývá owssem nestálá a krátká; dlauhá wssak naděge, kteráž gi předcházj, a delssj gesstě památka, genž po nj zůstáwá, hogně gi wynahradj: hle tak při točně sewernj za gara obraz slunce dáwno giž nad obzorem, než slunce samo wzegde w celé swé sláwě nad zkřehlým zeměsynem, a na podzim obraz geho dlauho gesstě potěssuge oko i srdce, když zlatý Chasoň giž daleko a na dlauhý čas nelitostně swau twář odwrátil.

Konánj lidské zde pod sluncem podobá se snaženj dělnjků na welikém stawenj, kteřj časně ráno, pozdě wečer, pilnýma rukama djla hledj, gehož powssechný obgem a wsseliký obsah pauze ten gediný zná, kterýž celek a rozwrhy té nesmjrné budowy duchem swým zamyslil a přjhodný podjl u wywedenj každému zwlásstě, dle maudré swé rady wykázal a uložil, tomu wětssj, menssj onomu. Každému se dostal gistý počet pracj a mjra podnikánj, slussná darům ducha a sjle těla. Určený i meze, kterýchby nepřestupowal, a zákony, gimižby každé swé hnutj řjdil, a poměry, aby cizjch práw w uctiwosti měl; a směr, we kterémby k prospěchu dalekosáhlého celku čeliti mohl. Kdo swůg úkol buď zanedbá, buď gjm pohrdne, toho stawitel zawrhne. Kdo wssak wěrně pracowati bude w okresu swém, toho stawitel zamiluge, a dělnjk takowý gest weselé mysli, a blahá naděge ho sjlj, ač newj, které mjsto zaugjmati bude w celku welikánském djlko geho. Nikdo snad, ačkoli spolu počal pracowati na stawbě té, dokončenj gegjho neuzřj, a málo kdo gsau s to, gegj sláwu tussiti, a s potěssenjm předzwjdati, gak překrásně gednau tento nádherný dóm we swé důkladnosti, mnohotwárnosti, ozdobě, spanilosti s wysoka bude se hrdě na zem djwati. Oč se koli pilné ruce druhdy pokusily, wssecko se s celkem tak spogj, gakoby celá ta budowa slawná byla z gedného kusu. Také i leccos, oč se mnohý wěrný dělnjk tělem i dussj zasazowal, w celku sauměrném takořka zmizj, že ani památky po geho práci nespatřj oko žádaucj — a přede ani žádný neřjká: „Co prospěge mé mnoholeté přičiněnj!! Proč mám lopotowati od noci do noci, aby mistr dossel oslawy? Kdo pomnj na mne, kdo mne pochwálj, kdo po tisjciletj podiwj se úkolu mému tak zdařilému, když celek gemu zawjtá, geg obraduge?" — Obraťme rozgjmánj toto na důstogné stawenj wlastenstwa, národnosti a literatury nassj československé, kteréž prst swrchowané bytosti wede, ku kteréž nás na poljch a po náměstjch giž dáwno, nastogtel zahálegjcj zgednal, aby žádný nepochybowal o zdaru a prospěchu, gegž posauditi a přehlédnauti nenj dáno člowěku krátkowěkému; nýbrž aby každý konal a přičinil se dle wědomj, darů sjly a swědomj, mage za to, že, byťby i dle domněnj swého ničehož nedowedl, giž úmysl a chtěnj chwalně za skutek se počte, a že, co prawo, dobro a swato gest, dlauho může tlačeno, nikdy wssak potlačeno předsudky a swéwolnostj časů a lidj býti nemůže. Gakau asi mzdu zaslaužj, kdo djlo swé leniwě a ledabylo odbýwá, nad zbytečnostj wlastenského namáhánj, nad zpozdilostj welkodussných, wěrných a zbožných synů wlasti neklidně dowáděge? — „Swým k ohyzdě, giným k posměchu národům, chlub cizjm se rodem, nezdařilý plode; wssak hrdá tě neuzná za swé plémě ani macocha." Takowau na hnusné odrozence matka kletbu wypustila. Gména zaslaužilých o národ a wlast žjti budau u wděčného potomstwa, a zásluhy sebe drobněgssj, wznessenj, usslechtilj skutkowé, wýbornj ducha plodowé, rowně gako duch sám nesmrtedlnj gsau, a byťby i žádný na ně a na půwody gich wjce nepamatowal — předce gich požehnánj trwá, a wlasti, králi, swětu w čest a prospěch slaužj na wěky.

Dětstwj a kmetstwj zdá se mi býti rowné ctihodnosti: ono, že práwě z rukau božjch pocházj, toto že se k Bohu wracj.

Neřjkey o ničem, že gsi to ztratil: rci raděgi, že gsi ge odwedl. Umřel-li ti syn twůg, rci že gsi ho wrátil. Statek-li ti wzat: i teně gsi wrátil. Kdo ho wzal, wsse gedno: ač ge si třeba zlosyn. Gaké máš práwo, tázati se, kým wlastnjk půgčku sobě opláci? Dokud gi tobě k po-

lekl, ušlechtilému nebo pokrytství popřiwá, ušlechtilý a tělo se zase co mocným cítí, gako porostlý wrchowá si hostince, genž mu na cesto pauti noclehem se propůgčuge.

Ay pauyáčko outlinké! gak se autlně k té chýši rozhlédá wenku, gak se k ní wrawně tiskne! Tak si tak přerewně wrnow wrah ren lapali. Mění to můj tiwé, gehož gen sestra twoge, owšem sestra starší. — Ale dobře ldá· až matka, až sestra; ona kwete a mládne tu také, gak swůg žiwot pokládá, genž se gi už w auzkosti kwět roywinul, cení mne tague, že tauha, ušlechtilé tyto, lidem kwět dosáhl — neprawdu gen nad šlechetnost! — — Gen geden, ten krátký wiedě ti miš, a po nem pamět, hauštině nás rané leto! Dotkni gež neoblaiště tiha žiwota; gako, nepowrtnegší pokal! Wrchu časem — gakož se neci liwí — a gara surowa wichřice zawitelníce se nížká, uwadla, kdekrásná weselí se — ale wezi, kwět gi rozwinuly co lehle swé po zemi hrawé rozprášen. Ubohé paupě, nedočkaj spatří swé sestry. Ano se z litinské srdce, pokud gen zwláště kwět, da zády přikrwaji twůg kwěten a w zapletí lopad twůg.

České diwadlo w Praze.

Dne 23ho ledna bylo w diwadle plněgi nežli neli předešlau, a prowozowalo se: Wéwodůw rozmar, weselohra we 4 gednáních dle Töpfera od J. Procházky. O zdařilosti této weselohry giž w těchto listech hned po prwním prowozowání (o sw. Janě) pozdwihnuto bylo, gakož i o panu Bráwowi, že wéwodu welmi zdařile představowal. Při prwním prowozowání bylo nelibo slyšeti, když se u dwora pruského krále Friedricha »Cžjkane« ctj dokladali a na mnoha místech slowa »Čechy« a »Čechy« se užíwalo. Dnes gime wšak pozorowali, že p. Procházka neimysl tomuto se whnul, a wůbec práci swau pilně gešté gednau prohlédl a tím způsobem gi na bok zdařilým překladům postawil. — Hráno bylo pilně a zdařile, tak že říci můžeme: »Dnešní hra ze wšech posawadních byla nezdařilegší.« Pan Brawa (wéwoda) byl opět potleskem uwítán a po gednání hlučně wywolán. Pan Grainger (baron Obratnowský) roztomile hrál, a na některých místech — u př. kde ženichy za dcery swé powažuje a pak se gim směge — publikum hlučně rozesmál. Zdálo se nám wšak předce, gakoby práwě tam i někdy gindy — a to sice aumyslem — z wedlšího komiky do role byl wpadal, což owšem netroufáme obwiňowati měli se z toho samo přewíce, onen nelibozwuk nic. gen že to umělecký zdokonalení pana G. wíce nežli mnoho na sebe bere, wšak mu i netřeba. Ideální pana G. mnoho hlučnými i zasloužené pochwaly se dostalo — Pan Schmidler (major Lipowský) nebyl dnes gako w dobrém rozmaru, byl poněkud roztržitý i předčíle si až o mnohem zdařileg zosnowal. Ano wšak nemyslíme, žeby se byl nelíbil, geho hlas gest zwonivý, příjemný, hra nepřehnaná, gen si měl rozhodně poněkud w celku tak zdařile, tak charaktera přiměřená působnosti, gako na mnohých místech byl učinil. — Pan Kelibrand (šewc Dreudorfer) hrál pilně, až také celou wygral. — Panna Manetínská (Juliana) byla pana žiwoť a rozmaru, gen škoda že gi gednau předce dostala o lehkém gawořem zpěwu lal! — Panna Forchheimowá (paní Boladná) komickau stránku osoby též dobře, žiwě a rozmarně nakreslila, bylot gen co litowati, že osoba gegí wlastně nebyla, gakož wůbec škoda pro hru i obecenstwo, že gi wůbec tak zřídka na diwadle widíwáme, ona: by a pod w žádné weselohře chybět neměla. Co pak o její mile, geny a gindy gime ge přenošeny. — Panna Fischerowá (paní Ošetřil) nebyla dosti w této poloze, nedená si posílala. — Pan Hametner (dráteník) hrál pilně. — Pan Kynel (zahradník) byl podobně obecen, gako pokladnu; chtěl snad, aby však nadrobil, co na zpráwu bez chyb bylo? — A wšak na barona Jolliho byl bych málem zapomněl! Co ale o nem říci! publikum zdálo se wšemi radost progewowati, an z gewiště odcházel. Na osoby gakož gest tento francauzký chevalier gako, at p. Kraus wíce nepomeswili. — Na konci byli wšichni wywoláni.

W neděli na to, dne 30ho, oznamowalo náměstí: Hrůzná noc w zámku Dalnzzi, truchlohra, zčeštěná od J. N. Štěpánka, a spolu také, že pan Kebe ponewrem na diwadle wystaupí a o přízniwé obecenstwo žádá. Co návěští oznamowalo, stalo se; obcowání bylo welmi potřebí. Nadšelený pan Kebe (rytíř Merida) byl we scenách swých z truchlohry dobře weselohru a sice: »Hrůzné odpolednе w českém diwadle« udělal.

L. J. P.

Denní kronika.

Nowiny Státní pruské berlínské od 26. ledna 1836 zprawugí nás z Warsawy, že tam dne 18. ledna w 7½ hod. wečír swětlo sewerní (Nordlicht) se

lo k widěnj, a též nowiny wjdeňſké od 27. t. m. oznamugj, že w Buděgowicjch a na Morawě téhož dne w $9\frac{1}{4}$ hod. weliká zář ſe ſpatřowala. Tato zář neobyčegná widjna byla též w král. wěn. měſtě Poličce blíž Litomyſſle, gakž p. H—wk—ý zprawen byl, a ſnad i na giných mjſtech w Čechách.

M—l.

(Z dopiſu přátelſkého z Brandeyſa nad Labem od 27. řjgna 1836.)

Drahý bratře!

Láſkau gſa k přjrodopiſu puzen dáwám Wám tuto, gak ſe domnjwám, radoſtnau zpráwu, znage Waſſi horliwoſt wlaſteneckau. Co tady popiſugi, widěl gſem, měřil gſem a též o tom rozpráwky wyſlechl gſem ſám. — Přiſſed w měſjci září do Koſtomlat, Liſkého panſtwj, ſpatřil gſem u p. Bürgermeiſtra, tamněgſſjho purkrabjho djl nohy, gak ſe zdá, přednj lewého boku gakéhoſi welikána. Diwil gſem ſe tomu nálezu w kragině naſſj polabſké. A wſſak budete ſe ptáti po okolnoſtech toho nálezu, a tedy wězte: Téhož měſjce září, wrſſe ſwé wyhledáwage, wytáhl rybář blíže ſtowěkého Milowaru z hlubokého Labe koſt newjdané welikoſti. Byloť to nedaleko břehu přjkrého na tom mjſtě, kde geſſtě před několika lety djl dubowiny ſtáwal, dorážliwým rozwodněného Labe autokům wzdorugjcj a půdu kořeny ſwými přidržugjcj. Tato koſt obſahuge 4 ſtřewjce rak. mjry w délce, 1 ſtřewjc a 4 palce obgjmá w neytenſſjm délky ſtředu, na tenſſjm pak konci tu, kde trepologablkowé koleno geſt, měřj $8\frac{1}{2}$ palce w tlauſſtce. Ačkoliw na gedné ſtraně obau konců na 6—7 palců w délce, $3\frac{1}{2}$ w hlaubce u ſſirſſjho konce, a $5\frac{1}{2}$ palce u užſſjho wyhnilá geſt, předce w neymenſſj dutoſti ſwé aſi 3 palce w průměru zaugjmagjc, dlauhé holince aneb traubě ſe podobá. Po několika dnech wyſchla; wážjť $25\frac{1}{2}$ libry. Rád bych ſe dozwěděl, z kterého žiwočicha tato koſt, z kterého wěku, gak ſem přiſſlo do Čech to zwjře aneb odkud geho této nohy čáſt? *)

Budaucně wjce o tom naſtjnj.

Wáš přjtel

J. K. Rachljk,

kněz řádu pob. ſſkol, učitel 4té třjdy

Dozwjdáme ſe, že k uwarowánj wſſech ſmutněg ſſjch následků, při wznikagjcj na mnohých mjſtech nemo ci, letos na wenku, o ferijch, tak zhuſta čeſké hry ſ neprowozowaly, gakož gindy podnikánjm pánů ſtudent ſe ſtáwalo. Naděgeme ſe wſſak, že co w ten čas n oběti chudým oſadnjkům gazyku mateřſkému a chuti ná rodnj ubylo, přiſſtj léto nahradj.

Dne 16ho září prowozowala ſe w T** horliwým ochotnjky Klicperowa truchlohra »Libuſſin ſaud.« — Pomoz, co pomoz — na wenku muſjme ſe lecgak pro tlauci — knjže Trojan uſpokogil ſe doſti chatrným letnj pláſſtjkem mody nyněgſſj; ale co nám do pláſſtjku, ge když hra ſe zaljbj!

H.

*) Nálezek tento ſnadno může náležeti k zbytkům žiwo čichů předpotopnjch, a tudy by dalſſjho popiſu, ſkaumánj a wy obrazenj, gežto p. zaſjlatel buď pro p. p. Dr. J. Sw. Pre ſla, Amerlinga, aneb pro čeſké muſeum zhotowj, k proſpěch hiſtorie přjrodopiſné hoden byl. Srow. Pogednánj čeſkého mu ſeum, w Praze 1823—1836, pak B. G. Cuviera Rozpraw o přewratech kůry zemnj, a proměnách w žiwočiſtwu od J Sw. Preſla, w Praze 1834, ſtr. 17, 205—210; — Pala ckého: Geſchichte von Böhmen, 1836, ſtr. 17, na kteréž pa Zippe dj: „Der Bienenſee hatte ſich gröſtentheils entleert. — Die noch menſchenleere Einöde wurde von den Rieſenthiere der Vorwelt, dem Mammuth, dem Elephanten, dem Rhinoce ros beweidet, deren Uiberreſte als Beweiſe ihres ehemalige Daſeins wir hie und da zerſtreut in den letzten Gebilden de Erdoberfläche vorfinden; aber auch ſchon mehrere der jet lebenden Thiergeſchlechter mochten vorhanden ſeyn, unter wel chen wir beſonders das Pferd bemerken.“

Michl.

[922.] Na den 10. liſtopadu tělo ſw. Lidmily, kněžny čeſké, kázal wéwoda Wáclaw ſwatý, gegj wnuk, přeneſti z Tetjna, kde byla zawražděna, na hrad pražſký k ſwatému Gjřj, kdež až poſud we zwláſſtnj kapli pod ſtarobylým, w gotickém způſobu pracowaným náhrobkem odpočjwá.

[1759.] Narodil ſe Friedrich Schiller, weliký Němcůw báſnjk.

[1797.] Buonaparte, tehdáž prwnj francauſký konſul, zřjdil w Italii cisalpinſkau republiku, k njž celá Lombardie, čáſt benátſkých kragin, Modena, Breſcia, Ferrara Romagna přiwtěleny byly.

[1806.] Byl otewřen od čeſkých ſtawůw zřjzený poly technický úſtaw w Praze. Tento úſtaw, prwnj toho dru hu negen w rakauſkém mocnárſtwj, nýbrž i w celé ſtřednj wýchodnj Ewropě, powſtal z býwalé ſtawowſké inžinyrſké ſſkoly kteráž aſi u proſtřed 17. ſtoletj giž byla zřjzena. Tenkráte ſtarſſj čáſtka nyněgſſjho technického ſtawenj na ſtarém měſtě býwalý jeſuitſký ſeminář u ſw. Wáclawa, pozděgi filoſofick fakulta, tomu úſtawu byla poſtaupena.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 46. 3ti r. běh.

Časopis tento wy-
chází u Jana Host.
Pospjšila, w Praze, na
...rcem městě, w li-
...né ulici, čjslo 916,
...k dostati gest w
...řhkladu wyda-
...telowu každý čtwr-
...k po archu; k ně-
...mužto se wc čtrnácti
...ech wezdy gestě
...larchowá přjloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných kněhkupců
rakauského mocnar-
stwj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. na stř.
se přigjmá. I po c. k.
poštau. autadech, a
sice za půlletnj před-
platku 2 zl. 12 kr. na
stř., týdennjk tento se
rozesjlá.

...árodnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

17ho listopadu] [1836.

Wěčnosti obleclý byt,
Wyhasla chuť honů, cjtěho zwuku hlas,
To gestiž zemřelých kránný dětinský hlas.

K. H. Mácha.

Pomněnka na hrobě Karla Hynka Máchy.

...ad žiwotem se truchná rozprostřela noc,
...haslo slunce, zchladlá zářj čaromoc;
...edinká z oblohy gen hwězda zjrala,
...dla zak by w temnotě pusté umjrala.
...ak bljzkau nebi, zemi wšak tak wzdálenau,
...osamotnělau se wěčnosti praudjcj
...smutné pauti swé, nad spustlau kraginau,
... spatřil *ginoch*, w dálku negistau blaudjcj.

...a hwězda gediná wšjm swětem byla mu,
...dinau myšlénkau, *widinau* mladých snů;
...ř gegj swětlem geg i plamenem blažila,
...echladlé žiwotem mu srdce owlažila.
...šak mdlela wjc a wjc — i giskry hynuly,
...artelným rauchem gi chmury obwinuly,
... wýše dalcké, s obzoru nebeského
... bezdna klesnula *widina* — hwězda geho!

... padagjcj zřel, nadarmo wzhůru bled
...sjlal; prázdný byl a tmawý nad njm swět! —
... mořem daleko zahynul hwězdy kmit,
...za nj daleko wlál wěčné tauhy cit.
... smutný zpěwu hlas, zaufanliwé wolánj,
... slzy ginošské, strun žalostné stonánj,
... stesk zádumčiwý, gi prudký ducha let,
... plamen, swětlo gegj wjc nezwolá zpět!

Kde wšak *widiny* žit s zemi se splynula,
Čarowná růže z hrobu se wywinula.
Bylať to růže *lásky* — wonný dech z nj wál;
Gj ztrátu ginoch swau, gj tauhu žalowal,
A růže — kwět pozemský — s pláčem slzela,
Nebeské geho tauze přec nerozuměla!
I gakož ona hwězda, gen gi zočil, spadla,
Tak růže, ledwa se gj dotknul — giž uwadla!

Giž sklesla byla hwězda, — zwadlý růže kwět;
Bez *lásky*, — *widiny*, naň zjral tmawý swět.
Kdo zná ginocké wjry? — zaslechl geho žal? —
Do bezkonečné dálky harfy zwuk zawál.
W zaumračné ozwěně *nám* smutek geho zněl,
Cit geho hluboký w zpěwu se nocj chwěl,
A geho tauženj se wzdálnau wlastj neslo,
Až zpěwem labutjm i srdce geho sklesla!

Giž dozněl posleduj *zbortěné harfy tón*;
Co anděl smrti bledý, mrtew gest i *on*,
Gehožto srdce žel tak hluboký cjtilo,
Gehožto pěnj *nám* i srdce rozujtilo.
Giž oči neslzj, na wěky zbledlo ljce,
Nebolj srdce, — usta nestýskagj wjc. —
Swau *hwězdu*, *růži* swau tam *shledá* opět nagde,
A wlasti? — ach, swé *wlasti* nikdy on nenagde! —

K. Sabinský.

Milanetta.

Gá a dwa mogi přátelé, wyprawuge gistý cestowatel, uzawřeli gsme po pyreneyských horách cestowati, abychom se obyčegného, skoro gednotwárného zaměstnáwánj sprostili, a na několik dnj romantického žiwota horanů zcela w přirozenosti užili. Když gsme do Luchonu přissli, ponawrhl geden mých spoludruhů, žeby nesskodilo onu powěstnau cestu z Francauz do Katalonie a nazpět po Arragonii Pikadskau a Wenaskau branau konati, k čemuž pauze gednoho dne potřebj gest. Ponawrženj geho přigalo se, a druhého dne ráno gsme giž w pět hodin na konjch seděli. Esteujo, náš průwodčj, wyssnořen modrau westau a čerweným opaskem, na hlawě mage ssiroký klobauk a w ruce železem kowanau hůl, pohánĕl konjka swého dlauhým stromořadjm z Luchonu; my pak geli za njm. S wrchu geli gsme na wrch, až gsme konečně i meznjk spatřili, a průwodčj náš, práwě když kůň přednjma nohama we Španěljch a zadnjma we Francauzjch stál, nám oznámil, to že gest brána Pikadská, porte de Picade. W skutku zde také gindy weliká kamenná brána stáwala, gakožto meznjk nadřečených zemj. Odtud gsme museli pěssky. Bylik gsme na auzké skalnj stezce; w prawo strměly francauské, w lewo sspanělské skály. Pod námi byly oblaky tak shromaděny, že gsme na francauské straně ničeho rozeznati nemohli; we Španěljch wssak gsme čerwenau, hrbolitau půdu zpozorowali, na njžto se žhawj slunečnj pobleskowé odráželi a nás upalowali. Hodnau chwjli gsme ssli, mlčjce, s bolestným w srdci pocitem. Tento nesmjrný, wysmahlý, pustý auwal, rozpukané, swislé, nawěžené skály, hluboké, padagjcjmi potoky wymleté sluge a prauhy, wssecka ta zpausta nám co nahý přjrody mrtwol se gewila. — Gaký to hrůzoplný pohled! S welkým namáhánjm, geden druhého se drže, odwalowali gsme pod nohama se nám chwěgjcj kusy skály a pausstěli ge dolů. Nenj možná popsati hlomoz, kterýž nynj mrtwé předessle ticho pobauřil; zdálo se, gakoby tu ozwěny poprwé byly procitly; rachocenj hromů nenj tak silné, ani tak strassliwé. —

Po úzaunké pěssince kráčeli gsme dále, a brzy měli gsme před sebau sněžky wrchu, Maladetta nazwaného. — Maladetta gest geden neywyšsjch wrchů horstwa pyreneyského; wěčný snjh přikrýwá geho nesmjrně roztáhlau powrchnost; podobá se, gakoby pewně k obloze byl připnut. Bylo práwě poledne, a slunečnj pobleskowé mocně na lesknawý snjh doráželi, a kolem wrchu mjhaly se co neyžiwěgi duhowé barwy; co žiw nebyl gsem gesstě krásněgssjho podjwánj spatřil.

Z Arragonie do Francauz museli gsme přes Wenaský wrch. Nassi obratnj, takowému putowáni gi nawyklj konjci dosti mrsstně s námi se hnali nahoru. Gesstě gednau po sněžce wrchu Maladetta se ohlédnuwsse pěssky gsme se ku bráně Wenaské pustili, aby si kon oddechli. Brána tato gest auzký průchod pod wyso ko strmjcj skalau, na njžto wysoký, železný křjž stogi. We mně wznikla žádost, dostati se k tomu křjži, a pro to gsem také, na domlauwánj swých spoludruhů ne dbage, na skálu se drápati začal. Welmi pracně gsem skoro giž až nahoru se dostal; tu se mi wssak ohromný kus skály pod nohama odtrhnul a do brány s swalil. Na sstěstj gsem se křjže zachytil a auzkostn po saudruzjch hleděl, kteřj wssak w zápětj předce gess odskočili. Sotwa že gsem ale z nich zraky spusti spatřil gsem na francauské straně u brány lhostegn seděti muže, a giž gsem i také co neyhlasitěgi wykři knul, abych geg o hrozjcjm mu nebezpečj zprawil, ne bok se onen ohromný kámen zrowna k němu s wrch dolů walil. Až když gsem několikráte byl giž wola pozdwihnul teprw ke mně zraků swých, obrátil ge wss opět lhostegně na waljcj se kámen, a zůstal nep hnutelně seděti. Mrsstně a hřmotně se kámen t bljzko okolo něho walil, že i poněkud oděw geho z sáhnul, on wssak ani dost málo se neuhnul. Gá auzkostj sotwa udržel křjže; celau minutu gsem strad skoro umjral, že budu půwodem smrti onoho člowěk

Kwapně, gakž mi gen možno bylo, sestaupil gs dolů a na káránj spoludruhů swých ani neodpowjd ge, pospjchal gsem k onomu podiwnému muži, gehož o dosawáde gesstě ani nebyli zpozorowali.

„Proč gste neuskočil, když gsem na wás wolal promluwil gsem naň. „Tjm způsobem gste rozdr býti mohl! — — Což pak gste hluchý a slepý?“

Při těchto slowech onen muž s gakausi hořkostj autrpnostj zraky na mne upřel, z čehož gsem pozn mohl, že dobře widěl, i mně dobře rozuměl. M sklopil ale opět oči, gakoby si mne ani wssimnauti n chtěl. Gá wssak očj z něho nespustil. Zdál se b giž welmi letitý, byl wssak předce silný a mohutn hlawa geho byla krásná a wznessená, twář slunc osmahlá, oko žiwé, wausy dlauhé a bjlé. Oděn gako arragonský skoták. Saudruhowé mogi přistau ke mně, a gegich podiwenj nebylo menssi než moge.

„Ten muž gest Španěl, a ssilenec," řekl nám prů-
wodčj náš stranau.

Geden mých saudruhů se upamatowal, že ho giž
aké widjwal.

„Bydlj tamto pod wrchem, w tom domečku za ho-
lincem," mluwil průwodčj dále, „a tajtedy, když po-
časnost přjliš nepřjgemna nenj, chodjwá sem nahoru,
sedne si na tuto mjsto, djwá se na braunu, žádného si
newssjmá a k wečeru se zas do swého domečku wracj."

„Gest ženatý?"

„Nenj; žiw gest o samotě, se žádným neobcuwj,
nikomu negde, kromě k panu sudjmu; w celé zemi snad
ni žádný newj, gak se gmenuge."

„Gak dlauho pak giž w tom domku bydlj?"

„To sám ani newjm; co se pamatugi, wždycky
sem ho tady widjwal."

Zpráwa tato gesstě wjce zwědawost našši po-
zbudila, a proto gsme také opět k muži přistaupili
několik otázek mu předložili, z nichž on ale ani na
edinkau neodpowěděl. Předce wšak gsme před njm
ati zůstali, až i konečně on sám bez přánj mluwiti
očal.

„Welké chuti tedy máte, žiwot můg seznati?" řekl.

„Máme; ostýcháme se wšak, wás o to požádati."

„Nemýljm-li se," řekl opět, na gednoho mých
audruhů hledě, „gste wy adwokát, muž práwa. Kaž-
doročně wás tady w čas kaupelj widjwám a tu wše-
gaké nowiny slýchawám, ačkoli gsem o samotě ži-
. Gméno wašše znám. Wjm, že gste před nedá-
ným časem nágemnjka hostince před saudem w Tou-
nou zastáwal a swobody mu wydobyl."

„To gsem učinil," odpowěděl saudruh.

„Onen muž mi často nápomocen býwal při pra-
ch, gežto gsem sám w sstářj wěkem giž zastati ne-
ohl, a často mi o wás wyprawowáwal. Wy gste
odný muž, newinného gste před otroctwjm zachránil,
za to gste ani haléře nežádal. Gste snad geden člo-
ěk, k němuž důwěru mám a s njmžto tak dlauho
zprawjm."

„Z toho se welice těššjm. — Nebylo by wám tedy
ho, w krátkosti běh žiwota swého nám powěditi?"

On wšak hned neodpowjdal, upřel na saudruha
ého zraky, gakoby mu do dusse nahlédnauti chtěl, a
nečně řekl: „Wám žádost tuto wyplnjm; i wašši
átelé mohau poslauchati."

Na pokynutj naššě průwodčj se odstranil, a ga-
ž prawý horal lehnuw si na slunce, brzy usnul.

My se wšak do stinné skalnj gestiny usadili, a starec
počal wyprawowati.

„Gsem Španěl, gediný syn a dědic Dona Z......,
španělského granda prwnj třjdy. Wychowán gsem byl,
gak tomu stawu přjslussj. W pět a dwacátém ro-
ku swého wěku gsem giž ani otce ani matky neměl.
Ale Španělsko gest chudé, že dědic po smrti otce swé-
ho na [illegible] statcých [illegible] a [illegible] celý
rok we smutku trwá. Otec, [illegible] mi w národu
slawný, gsem [illegible] a chtěge wládu [illegible] sma-
tau powinnost [illegible], do Aragonie gsem se odebral,
kdežto gsem u paty wrchu Maladetty zámek měl. [illegible]
[illegible] gste tam snad gesstě spatřili, gelikož gste, gak
mnozj giný, [illegible] okolo wrchu [illegible].

Bylo to roku 1779. Španělsko bylo klidné a
mírné. [illegible] a [illegible] wšak [illegible]
mne w [illegible]; [illegible] wládla [illegible], [illegible], a
[illegible] wšemi. Gá byl bohatý, a mnoho gsem u na
swém [illegible] a na [illegible] a [illegible] [illegible]
zakládal. Můg nejwětšj [illegible] měl wjzku nad
mými [illegible], [illegible] se [illegible] se [illegible], [illegible]
s geho [illegible]. Před [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] oznamowala, že gedno mám, w celém [illegible]
k smrti odsuzowati. Tento trest [illegible] pohranjčnjkům
(pašer. Schmuggler) určen, a když můg [illegible] [illegible]
takowéto lidi odsuzowal, což mne wšjdy w srdci
zabolelo, a proto gsem [illegible] trest [illegible].

Za onoho času bylo wjce [illegible] [illegible],
a wláda mne požádala, [illegible]. Gá [illegible] [illegible]
[illegible] swých poddaných, [illegible] gsem ge we [illegible]
rozsstawěti a opatrně na [illegible]. [illegible] tato
stráž a často [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
odwažiwě [illegible], tak že [illegible], [illegible] se, [illegible]
nau [illegible] [illegible]. Nebylo [illegible] [illegible]
bylo gednoho dne padesát [illegible] přepadeno a [illegible]
wšjch padesát od [illegible] [illegible] [illegible]. To mne
rozmrzelo, a gá přikázal, že [illegible] od [illegible] [illegible]
nikdy giž zawjrowati [illegible] a že hned
prwnjho pohranjčnjka, gehož se naši zmocnj, na ssibe-
nici powěšiti dám.

Po několika dnech přissel sudj a předložil mi
ortel, abych geg podepsal. Gá se zarazil, a srdce
mé bylo welmi pohnuto. Několik k [illegible] [illegible]
nepatrných [illegible] mělo by člowěku to [illegible] —
žiwot geho zničiti? — Chtěl gsem [illegible] [illegible] [illegible]
gsem wšak a [illegible] gsem o to [illegible], [illegible] i on
hned pewným hlasem [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

prwnj řádce gſem mu kázal přeſtati; gednalok ſe tu o žiwot dwadcjtiletého děwčete.

„Na tu ſe přiſnoſt zákonů uwrhnauti nemá," zwolal gſem, „nýbrž na ony laupežnické zloſyny, co krále okrádagj a mé poddané o žiwot připrawugj. Děwče, dwadcet let ſtaré —"

„Neymiloſtiwěgſſj pane," řekl ſudj, „Milanetta geſt dcera náčelnjka podlaudnjků. Každodenně, pozornoſt ſtráže omámjc, chodjwá ze Španěl do Francauz, a donáſſj obogjm rotám obchodu gegich přjzniwé zprávy. Djwka geſt winna, gá gi odſaudil, wy ortel podepſati muſjte. Sljbil gſte to wſſem ſwým poddaným, ſljbil gſte to králi. Slowo ſſpanělſkého granda (hraběte) geſti ſwaté, neymiloſtiwěgſſj pane! Podepiſſte."

„Nepodepjſſi! — Dwadcjtileté djwce ſmrt? — K tomu bych ſrdce neměl!"

„Gá ale měl, gi odſauditi."

„Čjm ſe oſprawedlňowala?"

„Ničjm."

„Přiznala ſe?"

„Nepřiznala."

„Wyplněnj ortele budiž tedy odloženo. Přiweďte mi ſem Milanettu; podjwám ſe, wyſlechnu gi a budu wěděti, co konati."

Sudj upoſlechnul a w několika okamženjch ſtála giž Milanetta předemnau.

O kýžbyſte byli tu djwku widěli, ſkwěgjcj-ſe w bleſku mladoſti, kráſy a půwabnoſti! kýžbyſte byli ten planaucj zrak, to wyſoké, poněkud ſluncem opálené čelo, ty černé dlauhé wlaſy, tu wzneſſenoſt poſtawy w každém pohnutj widěli! — Gako gá byſte ſe byli podiwili, gako gá byſte ſe bezděky byli k nj uctiwě měli, gako gá byſte gi byli milowali. — Gá byl 25 roků ſtár a nebyl gſem poznal ženy, leda w záwratu ſmyſlnoſti. Srdce mé, láſkau geſſtě nezaſwěceno, hlawa má, wedrem ſlunce naſſeho rozplameněna, urodily w ſobě prudkau, neobyčegnau náklonnoſt, kteráž i tak náhle wypukla, že ſe po celý můg žiwot záhubně rozlila a geg zničila.

Hůře než Milanetta gſem ſe tráſl, mage djwku wyſlechati. O ſamotě s nj zůſtaw, počal gſem, pohnutj w ſobě wſſemožně uduſiti hledě, takto mluwiti:

„Znáš-li treſt, gegžto neywyšſſj ſudj nad tebau wyřknul?"

„Znám, neymiloſtiwěgſſj pane — ſmrt!" odpowěděla ona neohroženě.

„Nežli wyřknutý tento treſt potwrdjm, chtěl gſem tě widěti a tebe ſe zeptati, newjšli ničeho, cobys k ſwému oſprawedlněnj přednesla?"

„Ničeho."

„Objráš ſe tedy podlaudnictwjm?"

„Neobjrám."

„Proč gſi tedy ſkoro každé noci do Francauz chodila? co tě k tomu lákalo?"

„Nepowjm to."

„Pomni, že upřjmné wyznánj gediný proſtředek k zachráněnj twého žiwota geſt."

„Wjm to; a wſſak přede ničeho nepowjm. Wám, neymiloſtiwěgſſj pane, a ſudjmu odpowjdati budu, že ſe podlaudnictwjm neobjrám. Zdali každé noci do Francauz chodjm čili nechodjm, na to neodpowjdám. Ortel můg geſt wyřknut, ať ſe tedy wykoná; k ſmrti gſem připrawena. To gſau poſlednj ſlowa má."

A od té chwjle nedbala giž ani na domluwy, ani na weyhrůžky, ani na proſby. Twrdoſſigné zachowáwala mlčenj. Po tři dny nawſſtěwowal gſem Milanettu, a po tři dny hleděl gſem z nj tagenſtwj wypátrati, a moge za to gi ſwěřiti; ale co ſkrýwala, pochowáno leželo w hlubokoſti duſſe, a ſnadno ſe domyſſlila, co gſem gá wyřknauti ſe nedůwěřowal.

We chladném wězenj ſkleſl gſem, pán gegi a ſaudce nad žiwobytjm, k gegjm nohaum i wyznal, co giž byla z celého mého chowánj dřjwe poznala. Ale w žaláři tomto měla zmužiloſti, že mau láſkau opowrhla a zachowánj ſebe za cenu nepřigala, kterauž gſem gi podáwal. Onať napořád tichau, mjrnau a wážnau zůſtáwala, kdežto mě weſſkerá muka opowržené láſky, weſſkeré zaufalſtwj opowrženého ſrdce trýznily. Proſby moge a wztekу, žaloby a wyznáwánj láſky odrážely ſe od ſtěn žalářnjch; a rád bych byl Milanettu zachowal i uſmrtil. Poprwé gſem milowal, a žena, gjžto gſem láſku, ſſtěſtj a uctu w oběť přináſſel, ſtudeně odpowjdala: „Gá wás nemilugi, giného giž milugi . . .!" Ach toto wyznánj, gakž i palčiwě duſſi mau proniklo, na okamžik mě w boleſtech mých a w zaufalſtwj potěſſilo. Ale užjragjcj žárliwoſt mjwá nenáwiſt a pomſtu we ſpolku — pomſta pak — ach, tať býwá ſlaſtj člowěka horaucjch wáſſnj, genž ulewy nenalezagj! I zaſmál gſem ſe gako zſſilený — byloť to uſmánj zatracenců! . . Milanetta mi porozuměla. Ztrnula i proſila o žiwot miláčkůw. W leknutj zapomněla, že mi geſſtě gméno geho nebyla ſwěřila. Hlaſem ſtraſſliwým tázal gſem ſe gi na ſo-

ka; ale tuž opět wšechen mir se k nj nawrátil a kle-čeně odpowěděla: „Gméno geho nikdy se nedozwjte!"

Ale w tom se hřmotně na dwéře zaklauple; lidé mezi se po mně sháněli. Zgjmaný Francauz byl při-šel do zámku, a na rychlo se mnau mluwiti žádal. Trapný nepokog w srdci co možná ukrýwage, wyšel gsem z wězenj.

W sale na mne s netrpěliwostj mladý muž če-kal, chtěge se mnau bez swědků mluwiti.

„Gsem Mechtic N . . . . řekl, a gako wy, pane hrabě, držitel neodlehlého zámku na hranicjch we Francausku, i gsem gako wy saudcem nad poddanými."

I bylo mi w skutku gméno Mechticowo powědo-mo — nebo gsem mu předtjm stran gistoty po hra-nicjch často byl dopisowal.

„Naležitě ale naše i waše zákony přjsnost po-žadugj," prawil dále, „newinných předce trestati ne-smjme, nechtěgjcjch nám dáti zprávu o swém chowánj."

„Co tjm hodláte?"

„Račte poslyšeti. — Wašjm pohraničným dozorcům dostala se djwka do rukau, gménem Milanetta."

„Wjže pane, wy byste mi mohl zprawy dáti — ?"

„Za tau gedinau záležitostj přicházjm. Dnes rá-no teprwa gsem se dozwěděl, že zabawena, ba i od-sauzena gest, a že se zpečuge, přjčinu swého častého přecházenj do Francauzska udati. Gá teliko o nj wjm — a swěřjm wám gi, pane hrabě — wám gedinému, spoléhage se na waši čest a uznalost."

„Mluwte, pane!"

„Milanetta gest moge milenka."

„Waše milenka? Wy gegj milenec? Wy — wy?"

„Zdá se wám to podiwné, že gsem tak spanilé děwče, dceru poddanskowu, w zámku swém raděgi neukryl, a w zimě pak do Pařjže s sebau newzal, kdež bych gi byl za milenku swau bez ostýchánj prohlásiti mohl? Ale Milanetta nenj wěru gedna oněch, gichžto ženská důstognost snadným wjtězstwjm se přemůže."

„Ano — znám gi!"

„O pane hrabě! weškerý poklad lásky a cnosti w srdci gegjm neznáte. Ale z tohoto mého kroku a-spoň gegj cenu poznejte, nebot pro nehodnau bych se o to nebyl pokusil. Prosjm, udělte milost nešťastné!"

Ale slowa Mechticowa o lásce Milanetty duši mau přeplnily wztekem a zaufalstwjm. Žádost po krwi a mstě zuřila we mně, a newěda co počjnám, zazwonil gsem a poručil, aby djwku z wězenj při-wedli.

„Mne tu spatřiti nesmj!" zwolal Mechtic. „Abych gi wyswobodil, gest gedina snaha má. Ale zwěděla-li gi, že gi wyswoboditi chci, bylaby tento, co k wděč-nosti gi pozawazowati, a gá giného na nj nežádám, než lásku."

W tom na předsjnj kroky se ozwaly, a Mechtic rychle se ukryl, kterýž se skrýti mohl. Gá mu do wedlegšj komnaty sem ukázal, a pečliwě kterýž gi za sebau zawřel. Milanetta do sálu wstaupila. Za dobrau chwj-li nebylo mi možno slowa promluwiti, tak se mne by-la wztekliwost zmocnila; wzezřenj moge musilo býti strašliwé, nebot Milanetta s hrůzau se odwrátila ode mne. Nato zwolal gsem hlasem hřmowým: „Znám gii twého milence! Znám geg — gehož gsi wjce ctila nežli mne. Wědětiž, aby ti mluwiti na mně wyprosil — pan Mechtic N . . — ten zrádce, gegž udáwá, že newinna, a za milenku swau tě prohla-šuge, a to mně, genžto wztekem a láskau umjrám."

„Galže?!" zwolala djwka bez sebe — „Mechtic ge tady? we waši moci! O milost, milost gemu, pane hrabě — gá sama pomstu waši ponesu: — mne usmrťte!"

„Ano, tebe, zlolejená! — Nezwyšněl jsem, abych tě usmrtil, abych tě gemu wydal; gá tě ale katu odewzdám, a ten tě na šibenici popraví. Milácek twůg ale ať se na to djwá."

A dwéře chechtot zawzněl se rtů mých. Nájem otewřel tu Mechtic dwéře — na něgž gsem w wzteku zcela zapomněl. Ani slowa mu bylo netřeba. Mila-netta při pohledu geho zaúpěním wykřikla — gá pak gi šlehal plamennýma očima.

Tu mě Mechtic k sobě přiwábil a tiše řekl: „Pa-ne, nazýwáte se sice šlechticem, ale řeči wedete poda šlechtického nehodné. Wězte, Milanetta nezemře, ane-bo djwčete mne w saubogi musjte zawraždit!"

„Galže? Chtěl byste se w saubog pustiti?"

„Pustjm se. Wjm sice, že saubogník we Fran-causku gako we Španělsku smrtelným trestem se trestá, že erb geho rozbitj, nábytek spálj, že se mu hlawa utne, když odpůrce swého zabige; wjmte, že kraj můg gako waš urozenau přjsnostj trestati bude: ale wždyť gá waš nenáwidjm, gakž wy mne gen nenáwiděti můžete, a abych srdce waše mečem probodl, na wšecku hanu a hanbu se odwážjm."

„Budiž tomu; dobře gste nenáwisti mé srozuměl."

„Zjtra wás budu tedy, gak se rozbřeskne, i se swěd-kem očekáwati u brány Wenaiské."

„Gá se před určitau hodinau dostawjm."

„Dobře. A nyni Milanettu na swobodu propusťte."

„Propustiti?"

„Hrabě, to gesti prwni wýminka naffeho sauboge."

„Staň se! Propustjm gi!"

A w okamžiku podepsal gsem list, gjmž gi udělena swoboda; Milanetta wffak milostj tau pohrdla.

„K čemu této milosti?" prawila. „Co gste učinil, že gste mi propuffténj wymohl? A co musjm nynj gá činiti? — Až dosawáde gsem neodpowjdala saudcům swým; mohu-liž ale totéž otci činiti? A bude-li se mě na přjčinu mých nočnjch potulek tázati, co mu odpowjm? — Prawdu se dozwěděti musj, a pak mě zabige!"

„Tebe zabjti?"

„Ano, on mě zabige, ačkoliw wám gen podlaudnjkem, pauhým zbugnjkem býti se zdá; leč tentýž muž hrdégffj a otřegffj gest na čest dcery swé, neili snad wefferá fflechta francauská i ffpanělská. On mě zabige — to wjm; gá pak zemru radégi rukau katowau."

Šlechticowi konečně se podařilo, že gi upokogil; i wzdálil se s milenkau swau, poffeptaw mi geffté: „Zitra!" — A na druhý den, před wýchodem slunce, seděl gsem giž na skalině, gjž tuto widjte. I fflechtic neprodléwal a swědka si přiwedl. Gá na celý ten obyčeg byl zapomněl. Tu gsme několik kroků před sebau gezdce zahljdli; gá naň zawolal.

„Gste, pane, fflechtic?"

„Tak dobře, gako sám král."

„Znáte mě?"

„Gste hrabě F..."

„Chci tuto na saubog; nemohlbyste mi státi za swědka?"

„I pěstogjm!"

A skočiw s koně, kordy naffe přeměřil, i wffe ostatnj urownal, gako muž w podobných wěcech zběhlý. Giž i začal bog, an tu náhle francauské a ffpanělské stráže přiskočily, násilně nás od sebe odtrhly, přikazugice, abychom sauboge nechali, ginák sice že nás zabawj. Na odmluwu nesměli gsme pomysliti. Strážjm králowským nedalo se poraučeti; Milanetta pak gim byla dala zpráwu, aby saubog zamezili. I widěl gsem wztek w očjch fflechtice, on pomsty žádost w zraku mém. Tu mi peklo myfflénku wffjpilo, i zwolal gsem:

„Pane, před očima wffech těchto můžeme se porownati, aniž nám budau směti překážku dělati. Tento křjž s podobau Spasitele stogj práwě na hranici mezi Francauskem a Španělskem. Wy, rozený Francauz, přegdete do Španěl; gá, co Španěl, na půdu francauskau se uberu, a tak se mohau setkati kordy naffe, aniž nohy naffe pomezj se dotknau. Ani ke předu nepokročjme, ani do zadu neustaupjme; tjm spiffe geden z nás padne, a Španělowi, genž se byl s Francauzem, nohau stoge na francauské zemi, potýkal, a Francauzowi, genž byl se Španělem, na zemi ffpanělské stoge, bogowal, kordy nepřelomj; neboť král francauský nemá moc nademnau, rowněž gako král ffpanělský wás trestati nemůže, i budeť se práwo národnj ffetřiti, a nikdo nezabawj nás!"

A skokem octnul gsem se na zemi francauské; fflechtic, ke wffemu powolný, překročil do Španěl, a oba zkřikli gsme na stráže: „Zpátky, marechausée francauská, nenjť wám práwa, ruku wztáhnauti na fflechtice ffpanělského! — Zpátky, poswátná hermandado ffpanělská — neboť nesmjte ruku wztáhnauti na fflechtice francauského!"

S podiwenjm a na rozpacjch odstaupily stráže, i rozstauply se gako my na pomezj dwau zemj u znamenj hraničnjho, a na skály se podepjragjce, mlčky sauboji se djwaly, kterýž byl práwě začal.

Zdeť to bylo, kde gsme gakoby o neywětffj blaho zápasili — zde w úžině Wenaské, kde gsme se gen s tjžj pohybowali.

Po druhém bodu mrtew skleſl mi fflechtic k nohaum. Chtěl gsem se wzdáliti, ale swědek můg mě silnau rukau uchytiw zwolal: „Zadržte, gediný krok na poprawiffté, k hanebné smrti wás dowede!"

W tom okamženj wffak wrhnula se ženffina na mrtwol, a w zffjleném zaufalstwj w žiwot geg powoláwala.... Bylať to Milanetta! Swědek můg zuby zaskřjpal při tomto pohledu, přiskočil k nj a mocně gi od těla mrtwého odtrhnul, gež w náručj drželа. Djwka strafflivě zkřikla, a na zemi se wrhnauc rukama lomila.

„Smilowánj, otče, smilowánj!" křičela.

„Nepočestná!" zwolal otec temným hlasem — „nepočestná! Umři s njm!" — a gediným bodnutjm swé dýky mrtwau gi srazil k zemi; pak mrtwolu pozdwihnul a ke mne gi hodiw, promluwil hlasem straffliwým: „Kdož w nepočestnosti zemře, nesmj hrobu nagiti we wlasti. Země ffpanělská wywrhuge mrtwolu Milanetty, genž se byla zaprodala francauskému fflechtici."

Tu obklopila pohlaunika stráž; on pak zahodiw dýku, sám ruce proti nim wztáhl.

„Swažte mě!“ řekl — „gsemť wůdce pohlaunjkůw, i můžete mě nynj obwěsiti, že gsem se pohlaunictwjm obíral, nikoli že gsem dceru zawraždil. Stawěl sady pohlaunjk mimo zákonů, i musel wyplniti práwo swé...“

Když nato starky konfiskowali, znal můg Mlochický roztlučen byl, zamek pohořen, a za hlawu mau cena prohlášena. Gediný krwawý mstitel mně zbyl — a témuž gsem hrob wykopal nedaleko hostince. Padesát let wedu osamotnělý a truchlý žiwot w zakaupené chyši, a prací rukau swých se žiwugi. Každého dne pak, když pohody mám, k bráně Wlašské přicházjm, a tady sedám, hledě na místo, kde gsem Mladnice R... zabil a kde Milanetta wlastnjm otcem skonala; i hledjm na zemi Františkau, býwalau wlast swau, genž mě byla prokleta, za zrádce newděčného prohlášena, a na nižto gsem nikdy wíce newstaupil. Bůh mě prodlaužením wěku a trápenj mého těžce potrestal — gsemť osmdesátiletý, ale srdce mé gest mladé i schopné wšelikého upamatowánj... a nynj sami posuďte, měl-li gsem se skálaně uhnauti, genž mě zdrtiti mohla. Mrtew déle bych se netrápil. —“

Ticho a pohnutj panowalo mezi námi, když byl stařec wyprawowánj swé dokončil. On pak po chwilce s přjtelem mým stranau ostaupil, a dlauho s njm howoril za příčinau swé poslednj wůle. — Potom gsme se do Luchonu wrátili.

* * *

Nedáwno přjtel můg dopis obdržel se zpráwau o úmrtj starce nešťastného. Až se w kraginy giżné nawrátj, poslednj wůli zemřelého wyplnj. Zachowáwá wšak stran té wěci tuhé mlčenj.

Dennj kronika.

[Z Prahy.] Přátelům literatury českoslowanské ouzkau zpráwu bolestnau podati musíme. — Dne 5. listopadu 1836, w šest a dwadcátém roce wěku swého, zesnul po dwaudennj nemoci p. Karel Hynek Mácha. Pochowán leží w Litoměřicjch, kamž se byl po skončeném studium práw z Prahy odebral. Rodiče, newěsta, přátelé a wlastenci w smutku pro ginocha nadegného pohřjženi gsau. — Pracemi swými, zde onde w Čechoslawu, zwláště pak we »Kwětech« roztraušenými a posléze wydánjm »Mágea« skwěle swé nadánj básnjcké progewil, a úmrtjm geho pěkná literatura naše gedem rowi, gakauž gi tak snadno giný ze spisowatelůw našich nenabude. Cokoliw se i básnjřstwu ducha geho za wadu namítalo — časem brzo by se wyrownalo a wyhladilo, až by se gen byl w Páně zemřit z dozrawánj nebo swěta mladistwých tak w žiwotě skutečném obeznal. Ugal giného nic neztráwá, nežli — dle zásluženého giž rozowdat wěrných přátel — w takowém rozpěkat, gaž koš i wšechny tam tom roztraušené plody sebrati, srownati a dopiniti, a tak gmeno geho po wšech končinách w plémě Čechoslowanůw onu památku zůstawiti, kterauž by si byl wšestranným tažením a pracemi swými časem sám wěčnau wydobyl. Dobrý gen brzo k wydánj se připrawiti mohlo! My o wěci té zpráwau a wšechnim zagisté wítanau zpráwu podáme, genž wíme, že mnoho wčasného po něm zůstalo, a péro geho že si giž bogatých cenzůw získalo.

W neděli dne 20. listopadu prowozowati se bude we stawow. diwadle poprwé přeložená Raupachowa powěst a smíšené drama národnj: »Mlynář a dcera geho.« Wlastence naše české na to představenj zwláště pozorny činjme.

Za branau známého hlawního města bydlel zámožný pán, genž dle domácího zwyku každý den do města do diwadla chodil. Gednau po diwadle tma, musel geg služebník se swjcnau doprowázeti. Starý wšak tento a na úřad swůg giž obwyklý sluha mu zemřel, a pán giného do služby wzíti musel. Nowý ale tento nowáček, před pánem gda, poprwé za tmawé noci swítil, často se zastawowal, a na pánowu domluwu odpowěděl, že se napřed giti bogj. Dobrosrdečný pán welel mu tedy, aby za nim šel, ale w několika okamženjch bogácný sluha opět gi pozadu sám zůstáwal a z místa nemohl. — »Ale pro Bůh, člowěče!« řekl pán, »gak pak se domů dostaneš, nechceš-li giti ani zpředu ani pozadu?« — »Ach, milostiwý pane,« odpowěděl tento, »wšak ono to půgde; pusťte mě gen do prostředka.«

Gistý francauzský matematik wypočítal, že wšeckna pokolenj lidská, kdyby se ze wšech končin na gedno místo sešla, co takř prostranstwj zagme, co gediné město Paříž obnáší.

Roku 1836 napočítalo se w Paříži 62 579 chudých, kteřjž dwanáctý djl celého obywatelstwa, a předce gest w tomto počtu gen ti obsaženi gsau, genž auřadowě pomoc požíwagj. Nezaopatřenj tuláci ani se nepočjtali.

Petrohrad z leſſenj Alexandrowa ſlaupu.

Okružný obraz pana Lery na kapucinſkém place.

Kdo chce widěti neykráſněgſſj měſto mezi měſty, půgde na kapucinſký plac a giſtě ceſty té litowat nebude, neb i ti, kteřj Petrowo měſto na welebné Něwě ſkutečně widěli, ugiſſťugj, že nic wěrněgi předſtaweného geſſtě neſpatřili nad to. Byl gſem i gá tam s přjtelem ſwým, který ſkoro každoročně po obchodě ſwém toto welikánſké měſto nawſſtěwuge. Když ſe nám na weyſtupku oči porozhljdly, i wzdálenoſt obzoru na několiko mil porozſſjřila, napřáhl přjtel můg ruku a s radoſtnau horliwoſtj prawil: Widjte tam na prawém břehu řeky pewnoſt? — w gegjm proſtranném okrſſku ſtogj koſtel ſw. Petra a Pawla, gehož wyſoká, zlatá wěžnj ſſpice hrdě nad hradbau ſtrmj. Tam ty zelené ſtřechy, to geſt mincowna, kteráž také w pewnoſti ſtogj. Tam ty welebné ſtromy dále na prawo a nazad obzoru zrcadlj ſwé wrſſky w malé Něwě. Gak wám to neſčjſlné množſtwj ſkwěgjcjch ſe wěžj popſati mám, gimiž ſe zde powětřj pyſſnj? Tam na Waſilioſtrowě widjte ten krow koſtelnj? ten koſtel gſem widěl zakládati, dohotowowati a ſwětiti, a wſſe w kratičkém čaſe, we dwau letech; ſtřjbrná ſocha ozdobuge wrch geho. Zde blјže geſt kupecký dům nebo birža ſe ſwými ſwjtilnami (majáky); neſmjrné průčelj dwanácti kollegij, kde gindy miniſterſtwa umjſtěna byla ſe ſwými kancelářj; meytnice, akademie wěd, akademie kráſných uměnj, a gako záwora tohoto ohromného obrazu hornokadetſká ſſkola, která na konci tohoto řekau olemowaného oblauku ſtogj. Na lewém břehu ſe ukazuge kráſná železná mřjže letnjho ſadu, při kterémž michalowſký palác wyniká. Zde přes Marſowo pole widěti zprwu pro welikého knjžete a geho ſličnau choti wyſtawený palác, a pak zamodralý krow katolického koſtela a hlawnj chrám Matky Božj Kazanſké. Obrátiwſſe ſe ke břehu Něwy, widjme táhnauti ſe řadu paláců tworjcjch nadbřežnu (Quai) paláců; neydřjw dům ně[kdegſſjho] admirála Ryby, pak mramorowý palác, dům hraběte Lity, knjžete Gagarina, blјže francauſkého wy[ſ]lance, eremitáže a před námi zimnjho paláce; w le[wo] ohromnau ſtawbu admirálſtwa ſe dwěma pawiliony, žulnými ſtupni a s pozlacenau wěžnj ſſpicj, kterauž zla[]tá loď ozdobuge; dále izácký moſt, ſenatorſký palác, a na konci anglickau nadbřežnu. Widjte tam ty loďky we ſtjnu ſtromů z obau ſtran letnjho ſadu? — ty gdau na průliwech Něwy, totiž Fontánce a Mojce, gežto mimo jekateřinſký proliw neykráſněgſſj djly měſta od wýchodnj ſtrany té západnj owlažugj, a běžjce čtyry werſty, opět s řekau ſe ſpogugj, tam kde ſe do finſkého záliwu uſtj. Obraťme ſe nynj k ſtraně naproti ležjcj, tu widjme w prawo gagarinſké předměſtj, zbrognický koſtel, wěže ſtarého kláſſtera Smoling, uſtaw pro ſlečny a zelený krow taurického paláce; a na naprotiležjcjm břehu wogenſkau nemocnici, kliniku, několik koſtelůw a neyzáz[]kolj weſnice Ohkty. K tomuto množſtwj ſpanilých ſtawenj přičtěm nynj neſmjrná taženj w mnohé praudy rozdělené řeky, leſy ſtežnj, gežto ſe na mnohých mjſtech pozdwihugj, před moſty ležjcj lodě, gichž průchod ráno we dwě hodiny počjná, těch tiſjcero loděk a bárek, které ſe w každém směru křižugj, kráſné pěſſnjky neb chodnjky, z rozličných barew kamenj parketowanau dlažbu, z dubowých ſſpaljkůw, ſmolau zachytowaných, woznj ceſty, mramorowá zábradlj a žulowau obkladku břehůw řek a průliwů, a giſtě nemožnoſt připuſtjme, aby ſe bohatégſſj, rozmanitégſſj a ſpanilegſſj diwadlo gednjm pohlédnutjm kde ſpatřiti mohlo!

W. H.

[1322.] Na den 17. liſtopadu čeſký král Jan Lucenburſký držel po bitwě u Mühldorfu, kterauž co ſpogenec Ludwjka Bawořſkého proti rakauſkému Friedrichowi byl wyhrál, hlučný wjtězoſlawný wgezd do Prahy, kdež ho wſſecko welikau radoſtj mezi zwoněnjm wſſech zwonů wjtalo. Cjſař Ludwjk za odměnu weliké ſlužby, u Mühldorfu mu prokázané, drahný počet Čechů na rytjrſtwj paſowal, gichžto gména Hágek w dlauhém regſtřjku zaznamenáwá. Od Čechů zagatj, mezi nimiž i ſám wéwoda Friedrich Rakauſký ſe nacházel, byli na to do bezpečných wězenj uwrhnuti. Friedrich pozděgi přičiněnjm krále uherſkého wyſwobozen, muſel 9000 hřiwen ſtřjbra ſložiti a wſſecky na ugmu Čech wyhotowené liſtiny wydati aneb zničiti.

[1796.] Umřela Kateřina II., ſlawná carowna ruſká. Gi náſledowal welkoknjže Pawel I. na trůnu.

[1812.] Kutuſow, onen ſtraſſliwý pronáſledowník francauſkého, pod Napoleonem do Rus wedeného wogſka, kteréž w těchto dnech giž wſſecky muka náhle powſtáwagjcj, hrozné zimy, hladu a nedoſtatku wſſeho druhu bylo trpělo, porazil hlawnj armádu u Kraſné. Dewět tiſjc Francauzů ſlaboſtj a hladem ſkljčených wzdalo ſe Ruſům ſe 134 důſtogniky a 2 generály. Neſmjrný počet zabitých a náſledkem této bitwy na autěku zemřelých nedal ſe ani wyſkaumati; byla to bjda, gižto podobnau co doſawád známo w hiſtorii darmo hledáme. —

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 47mé. | 3ti r. běh.

Časopis tento wy-
zj u Jana Host.
pjšila, w Praze, na
rem městě, w li-
é ulici, čjslo 916,
dostanj gest w
nakladu wyda-
lowu každý čtwr-
po archu, k ně-
to se we čtrnácti
ch wždy gestě
rchowá přjloha
přikládá.

Předplacenj u wy-
dawatele i u wšech
řádných knihkupců
rakauského monar-
chnj na celý rok za 3
zl. 12 kr., na půl léta
za 1 zl. 36 kr. stř.
se přijjmá. I po c. k.
poštow. auřadech, a
sice za půlletnj před-
platku 2 zl. 12 kr. na
stř., tjdennjk tento se
zasylá.

irodnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

4ho listopadu] | [1836.

O wlasti má, ty krásná země,
Ty rági w swětě gediný,
Gen pro tě bige srdce we mně
A pro twůg národ milený.
W. J. Pícek.

P r a w á l á s k a.

(Z německého J. A. Zimmermanna.)

Mládče, pryč mi s milkowánjm,
Zhosť choré se lásky běd!
Wiz, zda tjmto marným zdánjm
Zčerwenal gsi, neb gsi zbled.
Angelé gsau — Wjly žádné,
Žádné modly, Bůh geden;
Angelé pros ctnostmi wnadné,
Modly k hanbě muži gen.

Gme-li wšak tě lásky swaté
Plápol, gak wěž hromu blesk,
Diw-li pudu w duši zňaté
Gal tě, gako hauře třesk:
Nuž, buď rowen Aetny řjši,
Gjž útroba plamenná,
Genž ze tauhy ohňůw k wýši
K nebi plápol swůg wrhá.

Ge-li cnostná gak swětice,
Ge-li gako gih wřelá,
A, gak slunce zem, měsjce,
Tě otáčj do kola:
Nuž ať tuh to w kostech cjtj,
Duši twau ať pogme ples,
Zapuď smutek, přestaň nýti,
Wraucně ljbey, twá-tě, wěz.

Než kdy trápj tě rozpaky,
Kdy ni horko ani mráz,
Gsau-li kljčky, uzel gaký,
Smjch-li hned a pláč tu zas:
Hřjchem-li to páchne wšecko,
Auzkost-li a strach tě gal,
Bez gména-li gest to děcko,
Styď se sebe sám, gdi dál!

Daufey a gdi w giné kraze,
Tam kdes čnj twař Alpy twé,
Tam kdes wětřjk ljbý wlage,
Genž k twé lásce láskau wře:
Ničemnjk-tě, genž rty mdlými
W ohni wášně pize hned;
Wšak mu z lauže barewnými
Blesky w zrak zakmitne ged.

půlletj.

Domácj rozepře.*)

Weſelohra w 1 gednánj.

Oſoby:

Manžel.

Panj.

Sauſed.

1. Wýſtup.

Panj ſamotná

(na ſtole má záwog a kragky, kteréž prohljžj.)

Welmi kráſné! — Diamant ge plný bleſků,
Sluſſněg ale zdobj kragky, proſté leſku;
Diamanty zdaleka giž wolag' řkaucj:
Diwte ſe, a hleďte na nás hwězdy ſkwaucj!
Kragky pokuſj ſe z ticha o ceny,
Býwagjk dle záſluhy gen placeny. —
Ty gſau arci drahé — těžká trochu zkauſſka —
Muſjm ge wſſak mjti — ach, to bude rauſſka!
Zegtra ge náš ſwátek — pozweme ſi hoſti
Na ſwačinu, zahragem ſi w ſpolečnoſti
Na dámu — a wſſecky oči po nás gdau,
Diwj ſe, a záwiſtj diw neſlepnau!

2. Wýſtup.

Manžel. Panj.

Manžel. Dobré gitro, ženuſſko! máš čaſu doſt?
Panj. Milý manžel wždy ge neymilegſſj hoſt.
Manž. Děkugi; to blaho trochu zřjdka býwá,
Že nás panj za rok geſſtě ráda mjwá.
Ty wſſak, wjm, že ze ſrdce gen mluwjwáš,
Protož w ſrdci mém ty ſamé hlaſy máš.
Panj. Tiſſe, tiſſe! wždyť ſe do uſt lidſkých dáme,
Že ſi geſſtě ſlowa z medu powjdáme.
Manž. A co wjc? Gáť růžemi ti ſkráſjm wěk,
Bych i byl giž bělowlaſý dědeček.

*) Wečery giž opět dlauhé máme, ſpolečenſká wyraženj naſtáwagj — a po domácku diwadlo ſe hráwá čaſtěgi než kdy gindy. Za tau přjčinau — gakož i za wſſemi ginými, gežto mě k wydánj prwnějſſjch hřjček w čaſopiſu tomto byly kdy pohnuly — geſſtě gednu malau weſelohru podáwám. Geť owſſem ſtará, ale dobrá, aniž kdy aučele ſwého chybj. — Oſtatně ſe mi laſkawě promine, že gſem ſe při zběžném překladu Kotzebue do ſlowa nedržel; neboť ſe mi wětſſj potřeba wýborné hřjčky, než wýborného maličkoſti překladu býti widěla. Bodeyž gen mnoho laſkawých kraganů při prowozenj obweſelila

J. K. Týl.

Panj. Babička ſe bude ráda trochu pýřit,
W kole s dědečkem ſe gako páwek ſſjřit.
Manž. K čemu wſſak ta ſlowa? Chwála Bohu
Mladj do žiwota geſſtě máme chuť;
Nynj teprwa nám radoſti kwět pučj,
A ſtaw manželſký nás dobrým čaſům učj.
Práwě gſem to ſepſal, co gſme do roku
Spotřebowali, a hle, my z auroků
Snadno žiwot powedem, ba letos
Uſchránili gſme giž bez weliké tjže.
Panj. Prawda; čtyry ſta.
Manž. I totě k milowánj!
Widjš, ty nám wybyly; s tau ſumau nynj
Počjt můžem, co ſe ljbj.
Panj. Co ſe ljbj.
Manž. A že nebe djtky geſſtě neposjlá,
Žádný nám to za zlé newyložj,
Když gi neſkrygeme gako ſwaté zbožj.
Panj. To bych řekla také.
Manž. Honem teda djme,
Co ſi za těch pár ſet způſobjme.
Panj. Gá gſem to giž rozpočtla, že nic než nul
Nezbyde.
Manž. A tak! — A mne ſes nepta
Panj. Wjm, že když ſe o mé potěſſenj hrá,
Dobrý mužjček ſe nikdy nezdrahá.
Manž. Prawda; ſrdce mé wſſak také něco chtěl
Smjmež wěděť, gakau žádoſt twoge mělo?
Panj. Podjwey ſe na ty kráſné kragky — hleď!
Manž. Ano, hezké gſau —
Panj. — a genom za tři ſ
Manž. K čemu pawučiny — diamanty máš!
Panj. Že mi ſtále na ty ſſkwáry zpomjnáš!
Manž. Škwáry!?
Panj. Staré zbytky po nebožce tetě.
Manž. Zpropadená marnoſt! Co ten hadr změže
Panj. Šperkowat ſe hodlám pro milého muže.
Manž. Tak nás w Praze ſſálj gako w Lewoči,
Mužům z toho nepřigde nic na oči;
Těm prý ſe gen wnadně po domácku ſſatj,
Ač ta wnada někdy na čiſtotě tratj.
Panj. Tuſſjm, že ſe mne to netýká?
Manž. O ne!
Co mi napadlo, gſem leda prohodil.
Panj. Pečliwě ſe ſtrogjm, genom tobě ke cti.
Manž. Diamanty tedy nos — a kragků necti!

anj. Nadewá — ač není k swětu potřebná,
I ta kurcewá — co není wěčná.
Sama wrchního — ač pataucj ni wláčne —
Wšecky magj kraglů nazbyt, gá gen žádné!

anj. Nešťastj!

Panj. To ne! wšak wše ge mrzutá,
Že, co mjti muže, člowěk tratit má.

anj. Na můg djl gsi tedy genom liesku dala?

anj. Tewol, zlatanjšku — tu gsem giž odložila
Na swačinu.

Manj. Tak?

Panj. Tu kuchtjk dostane.

anj. Na swačinu?

Panj. Wému swátku na oslawu
Učiniš snad něco pro chot podle stawu?
Gednau za rok nadegde k temu den,
A tuž muž střjbro ze swé schránky wen;
Celý čas gest nadobjtko uchowáno,
Wamel ge, by swětu bylo ukázáno.

anj. Mně gsau gako smrt ty waše krasy;
Samé poklony a šepot, šumot, hlasy —
Sedne se a zrawé plným hrdlem polyka,
Až gi naplněný žiwot přetyká;
Za tři hodiny se strawj w petu wjce,
Než by na tři tegdny postačilo pjce.
Coż i z toho, že mi žiwot nabjhá,
Neb že tucet hostů padne mrtwicj?
Panj domácj wšem laže kopat hroby,
Gen když řeknau: Ach, to byly zlaté doby!
A když posléze giž bidne nakrmené,
Složen ubrausek a gestě odstrčené,
A giž k zawěrku se w kawě kaupáme:
Gestě mučednjci pokog nemame.
Přiblíží se pán, a karty praesentuge
Na zážiwu malý whistek sporaduge.
Opět sedjme — o pjetná zdwořilost!
Promrháme penez, zkusjme gen zlost —
A den ugde — hanba! — gako čerwům w sýru.
Domácj — ta má radosti plnau mjru;
Hosté domů klopýtagjc wědau křik:
Heisa! to byl den —! ten kwas ge bozský zwyk!

anj. My gsme wšechen rozum sami nenagali;
Zač, nej za gjdle, by lidé uctu dali?
Tak to bylo, co Bůh řekl: Swěte, gez!
Ty to, Pobiwjne, bez odmluwy snes.
Wáženi se widj hosti maudřj páni,
Když gsau časem u wznešených k stolu zwáni.

Manj. Maudřj bázni také. Pošetilcem slug,
Kdo swé statky rozhazuge gako knjž.

Panj. Bjda! Tedy ani kraglý, ani pitie? —
K čemu pak as pána srdce ponaklonilo?

Manj. Kéž bych kaupil překrásného konjka —
S pěknau hřjwau — šestiletého dlarjka!
Čtyry léta stará — gako snjh ge bělna,
Nožky gako laň, a tělo gako strůna;
Ni šteka, w bedrach samá sjla, samý duch,
Plná ohniwosti — gwjte gako bůh!

Panj. Nu, a co s tjm bohem pannowi se ráčj?

Manj. Gezditi na nim!

Panj. Hledme, pak se chytře ztrácj!
Když se panj trochu šatů zachtěla,
Hned se na marnost a pýchu naříká;
A když pán swůg koníček za koníka měnj,
Ach, to ani marnost, ani pýcha nenj.

Manj. Panj, račte wěděti, že kůň gest žiwá,
Genom platnau pjči o swé zdrawj má.
Hypochondrie — ta prawá skrutnice,
Před časem giž mnohým zhotowala smrti;
Kdyby ale wogáci byli pěšj,
Lépe by se nebylo snad potěšilo.

Panj. Waše maudrost, wjm, kam se zdá,
Hezky se nj maudrá marnost skrýwá.
Powězte wšak, ať tu na ni pozwážjme,
Potom snad i od was čistau prawdu zwjme.
Krásné slušj, wjte, když se panáček
Wenku na konjku tak procházj;
A když holky z oken hlawy wysunugj,
Na pěgnách po něm krky natahugj.
On pak w letu pyšně kolem sebe hledj,
A wše wolá: Hle, ten gako panna sedj!
Wědte panj, to ge pýcha — to ge zdrawj?
Koně honjme, až z nebo čáry krew;
Panj zatjm doma čjtey mrawnau knjhu,
Netřebaj gi penjz — netřeba gi kraglů!

Manj. To ge hořkost, panj —

Panj. Tak gste mně wy mět?

Manj. Waše slowa —

Panj. Gako waše, pane — gek!

Manj. Učiti by se měla manželowe přánj.

Panj. Manželčina žádost nenj k utišánj.

Manj. Gá tu summu ušetřil — to nenj chlauba!
Gá ge, panj, ušetřil — ty čtyry sta.
Celý rok gsem šampaňského nepil,

Na kapauny ze Štýrska se nedjwal,
Ani bažant nebyl na mém skromném stole,
Želwy, newjm, gsauli s chlupy nebo holé.

Panj. A což gá nic? Káwu gsem si odwykla,
Gitro při poljwce ztráwit nawykla;
Klobauk sotwa třikrát za rok nowý měla,
W gednom ssatě bez proměny dwakrát gela
Na bál: zda-li může panj stawu mého
Wětšsj důkaz dáti ducha ssetrného?

Manž. K čemu tolik wřesku? Gá gsem člowěk dobrý,
Snesu, co se bez auhonu snesti dá;
Tenkrát se wssak — račme wěděti — nehnu z mjsta —
Kde ge k stolku kljček — deyte mi ho panj —

Panj. Kljček?

Manž. Ano; nebo! — to wám zrowna djm —
O třech sljbil gsem, že koně zaplatjm.

Panj. To mi ljto, že swé slowo nesplnjte:
O třech kragky wypláceť mě uwidjte.

Manž. Kragky nekaupjte.

Panj. Koně také ne!

Manž. Gá geg musjm mjti.

Panj. Ty gsau smluwené.

Manž. Kljček sem!

Panj. Gá newjm, kde mi zůstal ležet.

Manž. Panj!

Panj. Prosjm, nechte hněwu mimo běžet.
Beránek gsem —

Manž. Dokud muž ge otrokem —

Panj. Swéhlawá wssak —

Manž. Gako beran —

Panj. Ano, gsem!

Manž. (wrhwe sebau na sesli w prawo)
To ge hrůza! Skrownau wěc mi nepřiřknauti!

Panj. (wrhne sebau na sesli w lewo)
To ge hrůza! Skrownau prosbu zawrhnauti!

Manž. Cjtjm, že se srdce zelem obracj.

Panj. Cjtjm, že se krásný sen můg přewracj.

Manž. O lásce mi zwatlala —

Panj. On láskau hořel —

Manž. Zaklinala se —

Panj. On mluwil o nebi —

Manž. Přjsahu smet wjtr —

Panj. Wssak mě oklamal.

Manž. Pro kragečky —

Panj. Za konjka by mě dal! —
W slzách bych se utopila —

Manž. A gá w zluči!

Panj. Tak gsau mužowé —

Manž. Ba, tak nás ženy mučj

Panj. Powolný až milo každý před swatbau —

Manž. Přichylná ge každá, dokud newěstau —

Panj. Sotwa ale ljbánečky uplynuly —

Manž. Sotwa že gsme w zmatku „ano" wypustili —

Panj. Počne posměch, odpor, wáda, samá tjž. —

Manž. Máme doma s neymilegšsj wěčný kržj.

Panj. Kopu let by žena rozmeysslet se měla,
Nežby s mužem podwodnjkem k sňatku gela.

Manž. Maudrý muž byl, co zde prwnj držel řeč:
Chraň se žen, kdo nechce dostat z hněwu křeč!

3. Wýstup.

Sauseb. Předesslj.

Sauseb. Služba, pane kmotře! — Služba, krásná panj!
Tu mi přjtel z wenku poslal mladau lani,
A že wjm; že zegtra máte hostinku,
Po sausedsku přinášsjm tu pečinku. —
Co wssak widjm? — Cihle; to gsau diwné wěci
Tady w kautku muž — tam žena — o wy reci
Odwráceni? Tuhle smutek — tamto zlost?
He, he! Ztrhla se snad malá mrzutost?
Tak gest, kdo se s pauty manželskými wláčj,
Usne na růžjch, zbudj se na bodláčj;
Swět mi newěřj, ač tropjm denně křik.
Gá gsem starý mládenec, buď Bohu djk!

Panj. (polo na hlas)
Pane kmotře! na slowo!

Saus. Gen poraučegte!

Panj. Gá bych si giž zaufala.

Saus. To nedělegte!

Panj. O kde wezmu slow! Ach, pomyslete gen —

Saus. Co pak, co?

Panj. Můg muž —

Saus. Pan manžel? Wen s tjm, wen!

Panj. Trochu peněz gsem si w roce uložila —

Saus. To ge hezky.

Panj. Na sspendljky uschránila —

Saus. Slussná wěc —

Panj. A ty mi chce ten tyran wzjt!

Saus. Toť hrůza!

Panj. Wzjt, a za koně ge dát!

Saus. Člowěk by se zbláznil!

Panj. Mám být ſpokogena?

Sauſ. Chraň Bůh!

Panj. Muſjm být předce ſluſſně oſſacena! —

Manž. Pane kmotře — proſjm, pogďte na ſlowjčko.

Sauſ. Tu gſem!

Manž. Hleďte gak mě hněw a žaloſt ožjrá.

Sauſ. Ai, ai, proč pak?

Manž. Něco gſem ſi uſchráuil —

Sauſ. Maudře, maudře!

Manž. Teď gſem koně kaupit mjnil —

Sauſ. Dobře, učiňte tak.

Manž. Genom k uſſetřenj
Zdrawj ſwého — a ne pauze k wyraženj.

Sauſ. Pracowitým také pohowa ſe přege.

Manž. Pomyſlete ale, gak ſe mi tu děge!
Ona nechce!

Sauſ. Nechce?

Manž. Že prý ſe gj hodj
Kragky!

Sauſ. Hanba!

Manž. Ai prý manžel pěſſky chodj.

Sauſ. Hrůza.

Manž. Gá ſe nepoddám!

Sauſ. I dobře tak.

Manž. Metlu nepolibjm!

Sauſ. Wytkete gj zrak!

Panj. Pane kmotře —!

Sauſ. Račte!

Panj. Powažte mau muku!
Ani k té mé proſbě nepodá mi ruku,
Abych známé na hoſtinu pozwala.

Sauſ. Tok by ſkála nad wámi ſe pukala!

Panj. Sám to wjte, že ſi lidu newſſjmáme,
Geſt-li čaſem u hoſtiny nebýwáme.

Sauſ. Wjm to, wjm!

Panj. A kdo ſe giným nagjſt nedá,
Buď i maudrý, darmo dobrých přátel hledá.

Sauſ. Prawda!

Panj. Bohužel, že tak to ſwět chce mjt;
S wlky ale muſj člowěk —

Sauſ. Genom wýt!

Manž. Pane kmotře!

Sauſ. Co ſe ljbj?

Manž. K tomu wſſemu
Strogiti chce hody.

Sauſ. Hody?

Manž. Proti mému
Zeſſlimenj!

Sauſ. Wida!

Manž. Gá gj wyſwětlugi,
Že ſe maudřj tjm gen oblžugi.

Sauſ. Maudře!

Manž. A že naſycený poſſetilec
K ſauſedu pak běžj — nažj eli da ſſtilec.

Sauſ. Žiwá prawda!

Panj. Pane kmotře!

Sauſ. Co ſe ráčj?

Panj. Když muj manželka ſwau pohrdj až k pláči;
Kdo má začjt prwnj krok k ſmjřenj?

Sauſ. On — on arci!

Manž. Pane kmotře!

Sauſ. Giž tu gſem.

Manž. Rozhodněte.

Sauſ. W čem pak?

Manž. Když mi žena duſſi
Hněwem zbauřj; komu odproſiti ſluſſj?

Sauſ. Ženě arci. (ſtranau) —
Tottě ſwanda k popukánj!

Panj. Pane!

Sauſ. Račte!

Manž. Pane!

Sauſ. Tok ge k přetrhánj!
Gakž pak, panjčko, by nynj panna byla,
A wy s námi na chwjlku ſe rozlaučila?
Gá mu zatjm kapitolu přečjtám —
A tu twrdau palici mu omyglám.

Panj. Půgdu.

Sauſ. Gděte.

Panj. Naděge mám ale málo;
Muže napravit by mnoho práce ſtálo. (odegde)

(Pokračowánj.)

Čerwený nos.

(Anglická nowelletka.)

Dryden prawj: „Duſſe geſt modrý plamének, w nás wcházegjcj a opět z nás wycházegjcj." — Gá ſe s njm úplně ſrownáwám. Myſſlenka ta ge pak tjm geſſtě kráſněgſſj, že do nj dwogj ſmyſl wkládati a také wýtah na láſku gj

připogiti můžeme. Či-li geſt láſka něco giného, než modrý plamýnek, genž ſe nám wedral do ſrdce?

W dlauhé a ſſiroké wyſwětlowánj a přjliſſné rozbjránj citů ſe nepuſtjme; byloťby nepochybně wſſecko učené pátránj druhu toho marné; neboť žiwotopiſcowé, kritikowé, matematikowé, země ſkaumatelé, děgepiſcowé, přjrodozpytatelé a gakž ſe wſſickni učenj hlaubálkowé gmenugj, ačkoli gſau zwykli, událoſti a wěci na neymenſſj čáſtečky rozbjrati a po tagnoſtech w nich ſkrytých pátrati: předce ſe také wolně pod břemeno láſky ſkrčugj, neptagice ſe, zdali ſe to s gegich wěhlaſnoſtj ſrownáwá, čili nic. Mocnář, k nohaum milenky ſwé ſe wrhna, nepomyſlj, žeby tjm klečenjm majeſtát ſwůg ponjžil, aniž mu napadne rozumowati, proč aſi wlaſtně ſwau welikoſt tak hluboko ſkloňuge. Miniſtr, genž, opuſtiw dwůr, na wenkow, do chrámu neljčené přjrody poſpjchá, by wzdychánj ſwé před ſwětem ukryl, ani ſlowem onu newiditelnau mocnoſt k ſaudu a zodpowjdánj ſe nepohánj, kteráž ge přjčinau, že po cti bažjcj záměry ſwé zanedbáwá. —

Marie Hağrawowá byla dcera kenſugtenſkého paſtora u Londýna. Zaubky měla co neyběleġſſj perle, a rtjčky co neykráſněgſſj maliny. Dech gegj byl lahodněgſſj, nežli zápach neywonněgſſjch kwětin. Gegj ſſige, ach ta roztomilá ſſige! gakoby wěčný ſnjh na nj ſpočjwal. A což ty černé očinky! — s neygaſněgſſjmi hwězdami o záwod ſe třpytili. Tjlko bylo něžné, nožka k ljbánj a w každém pohnutj gegjm obgjmala ſe wnada s miloſtnoſtj. Duch gegj byl wzdělaný a plný žiwoſti. Negen gegj chůze, gegj byſtré ſſťaſtné nápady, ale i gegj rozumný poſudek, gegj zanjmawá ſkromnoſt a wynikagjcj dobrotiwoſt podiwenj ſobě zjſkaly. Slowem — Marie přewyſſowala wſſecky Žofičky, Klariſky, Emilie, Betinky a t. d. a t. d. —

Ale můg Bože, což wedle pod nebem beze ſſkwrny geſt? Dokonaloſt geť pauhé gméno. — U proſtřed Marinčina miloſtného oblјčege wypjnal ſe nos, gegž tam byla nepochybně něgaká zlá kauzelnice naſadila. — Pro pána Boha, to byl nos! — „Nós wſſech noſů" — řekl bych, tjm wſſak předce geſſtě prawdu nedoſáhnul. A co ſe barwy týče, ai ty milé nebe! i ten neywětſſj pigák by ſměle řjci mohl, že běleġſſj nos má než Marinka.

Marinka wſſak nenáležela k oněm pýchau nadutým ženſſtinám, kteréž gen w kráſe ſwé ſe zhljžegj, wad ſwých ani za mák ſi newſſjmagjce. Těleſných i duſſewnjch wlaſtnoſtj měla ſice w hognoſti, na nichžby ſe pýcha wſſjm práwem byla poſtawiti mohla; ona wſſak byla w tomto způſobu wjce mudrcem nežli ženſſtinau. Onať ſama ſebe znala a wěděla také, že i lidé gi znagj; wěděla ť dobře, že tluſtý, čerwený nos má — a byla plna pokory. Ach, proč twůrce raděgi wſſecky kráſotinky čerweným noſem neobdařil!

Wſſemi nadřečenými, welmi zagjmawými wlaſtnoſtmi ozbrogena, s boleſtj giž na poſlednj ſtupeň oſmnáctého roku wſtupowala, a geſſtě ſe doſawade nikdo neukazowal, genžby gi byl ku wkročenj do ſtawu manželſkého ruku podal. Čaſem ſe gj owſſem milownjk na chwjlku wyſkytnul, gak mile ſe ale Karolinka, mladſſj ſeſtra gegj, ukázala, byla giž opět opuſſtěna, a zaſe napotom w ſamotě o čerweném noſeyčku přemeyſſleti mohla.

Kdyby byla s rozumem a powážením daufati mohla, že ſnad ſlzy plamen toho neſſťaſtného noſu uhaſj a okolek geho zmenſſj, zagiſté by wſſecky ſlzy až do dna byla wylila. K takowé poſſetiloſti byla wſſak přjliš rozumná, a žádných zázraků k wykaupenj ſwému neočekáwala; mezi neſčjſlnými léky ale, o nichž kdy wyprawowati ſlýchala, ani gedinkého nebylo, genžby měděné noſy byl oſtřjbřil.

Giž zprwu gſme podotkli, že Marie ſeſtru, a ſice mladſſj, gménem Karolinku, měla. — Gednalo-li ſe kdy o prowdánj dcery w rodině, měla Marie owſſem dle přirozeného práwa wždycky přednoſt. Co wſſak na plat? Ženich přiſſel, ne ale pro nj. Marie tomu nezbraňowala, welkomyſlně upuſtila od přirozeného práwa, a Karolinka ſe wdala. „Nebude-li nos můg nynj déle nepřemožitelnau překážkau" pomyſlila ſi uſſlechtilá djwka, „otewřeť ſe mi ceſta do ſtawu manželſkého beze wſſj překážky. Seſtra ge wdaná; nebudeť mi tedy ſſtěſtj déle obwracowati."

A giž druhého dne byl pan Konway, wýborný kněhwedaucj, do domu uweden a předſtawen. Pan Konway byl hezký, welký, mladý muž w ſwětle zeleném fraku se ſtřjbrnými knoſljky. Marie, ſotwa gen čáſtečku tohoto ſwodného, naděgněbarewného oděwu zahljdnuwſſi, giž uměle bělaunkým ſſátečkem onu čáſtečku oblјčege ſwého zakryla, gižto pogmenowati ani nepotřebugeme. Odpuſťme gj wſſak tuto uperpawoſt, neboť wěru ſtegné zmužiloſti k tomu potřebj, za ſwětlého dne čerwený nos ukázati, nebo pěkný řecký noſýček pod ſſkraboſſkau ſkrýwati.

Konway byl giž pauhým pohlednutjm na ſpanilau Marii náramně překwapen a nemohl ſe kráſe gegj doſt wynadiwiti. Mužům geſt giž gakſi přirozeno, že ſe w okamženj zamilugj, a opět w okamženj milowati přeſtanau. A kdož ſe wedle přirozenoſti protiwiti může? — Krátká rozmluwa s miloſtnau tauto djwkau panu kněhwedaucjmu celau hlawu zmotala.

Onať byla při wſſem citu něžného a žiwého; gegj duch byl wzdělaný a ohniwý; obrazotwornoſt čiſtá a ſpanilá; dřjwe pochwalně nezatleſkala, dokawád gi to rozumné přeſwědčenj nepřikázalo; za pauhé lichotjcj zdwořiloſti nikdy neděkowala; i ſtranila ſe wſſech poklon a wſſeho pochlebowánj, mjſto co by po nich byla měla bažiti. O! to bylo děwče

— Pecuna wſech wěcý pánem! Pěkná bohyně, a což říká Konway, že w Marii [illegible] nesyt. [illegible], pokud gesstě konečně [illegible]?

Nemohu si pomoci, musým — we wssj [illegible] wssak — pogistiti, že člowěk fantastické, nepochopitelné twor gest. Gest totiž ten swobodný, anebo aspoň snad lépe po [illegible] se wzdělil — [illegible] gest gebo sestra. Anebo, abych i něco giž starého — totiž starý přísloví do toho pro wětssj neb menssj srozumitelnost zapletl — člowěk gest tam wždy tam plátno, gako malowané na [illegible].

Pan Konway neopominul [illegible] pana pastora častěgi nawsstěwowati, ačkoli wlastně pan pastor i o časau swogi [illegible] a ulenosti [illegible] geho nawsstěwowánj býti nemohl. Marije [illegible] oblibeg pak [illegible] a klepánj w geho, bezeho bosti snadně [illegible] welmi rozumnciti. Pan [illegible] byl, abychom [illegible] nepokolkowali, zcela přemožen, to gest: [illegible] mladý plamýnek w nem rozhoral. Wěčná wnada, [illegible] rozprawce, gegi nenucené, usslechtilé [illegible] nad ním, a on sám dobrowolně uznal, že přemožen gest, a pokládal si to za weliké sstěstj. —

Nemoha déle sebou obdržeti, měl prawě giž w aumyslu, k nohaum se gi wrhnauti a wssecky swé w sobě dautnagjcj žádosti w srozumitelných slowech gi přednésti. Gednau ráno bylo wssak wssecko zničeno. Marie mu byla ohromenjm hlaupau, sprostau, protiwnau — opona se wyhenula — očj geho zastjdily nessťastný nos.

Konway zbrednul, kausal si do rtů a poklonil se chwatně.

Marie tuto náhlé a patrné proměnění, gežto w citech geglho lúcebo milanka powstalo, welmi zřetelně pozorowala, gakož i přjčinu změny této welmi dobře naběhla. A kdož mohl byl wlastně půwodcem této lačné přjčiny? kdož giný, než ona sama, čili snad — gestliby chom z pauhé zwědawosti winu z ubohé Marie poněkud umýti chtěli — ten prostuklý sstáteček, že z polibowánj hodného wesselku odpadnul. Toť bylo wěru welmi nemaudré, ba gesstě wjc nessťastné odpadnutj! Marie nenj také giž déle nepochybowala, že gi ten zpropadený nos w blažených naděgjch nawždy překážeti bude, a při tom, ačkoli dosti silného ducha, stjm se předce uhrániti nemohla; ne sice proto, žeby snad w srdci tomuto gemně citliwému mladjku s bělawými wlasy přjliš nakloněna byla; mohli se ale předce konečně tak dobře gako giný za manžela hoditi. A gakž urážliwý byl také při tom wssem geho nábliwý obchod? — až k zaufánj! Co wssak na plat! co se gednau stalo, odwolati se wjce nemohlo. — Ten nessťastný nos! — giné pomoci stero giž nebylo, nežli — dobrowolně stawu manželského se odřjci a gako geptisska wěčnému panenstwj se zaswětiti. Gaký to wssak osud? Horliwá protestantka, dcera anglikánského duchowního, měla se na žiwot [illegible] oddati! —

Konway nebyl ostatně muž pomyslný a knihowní [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] od [illegible] na [illegible], [illegible] od [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] — ne, panno Marinko, [illegible] budu, [illegible] — [illegible] takowý nos nechci."

(Dokončenj.)

Dennj kronika.

W kanceláři wogenského ministerstwa w Paříži, stawil muž gménem „[illegible]", který dwě dřjwe wogákem, 15 ran obdržel. Gednau, giž co wozem, se 43 ranami na bogisstě ležeti zůstal, a pauhau náhodau gest zachowán.

Gistý Haroset w Rheimsu při poslednjm wystawowánj umělecých wýrobků wystawil tkaniwo ze sskla na oděw přiwedl, čemuž se owssem i sami fabrikanti nemálo diwili, rozličné wzorky giž wynalezage, čeho se od wssecho nynj z skla takowých dosáhagi.

Z Lionu se oznamuge, že mladý malíř Stalars w starých rukopisech tagemstwj nalezl, gak se před wěky na sskle malowáwalo. — Co podobného giž od několika let w Bawořjch dělagi, známo gest.

W Konstantinopoli tu ty časy penjze byly raženy s podobiznau Mahmuda i budau se co newidět u weѕkegnost dáwati.

W Londýně hodlagj na památku Shakspearowi sochu obromnau postawiti, a sice osmdesáte střewjců wysokau. Postament 60 střew. zweyssj obsahowati bude. Král sám giž prý 60 liber ssterlinků při subskripcj podal.

Před wyzdwiženjm Luxorského obelisku, gežto se předesslého měsjce wedenjm inžinýra Lobasa sstastně powedlo, Angličan gakýs o 25,000 franků se založil, že s tjm welikánem nic neswedau. Prohralk owssem; ale wýhru darowali dělnjkům, gežto při wyzdwihowánj pomáhali gsau.

Článek geden z censurnjch zákonů w Čjně: »A kdo sspatné nebo zlé spisy na swětlo wydáwá, genžto čtenáře k zahálce nebo neprawostem zawáděgj, gakoby lidi byl k zrádě a odbugstwj zalákal, smrtj trestán bud!« — Zkrátka a welmi srozumitelně.

W ř́jgnu letossnjho roku, u přjtomnosti krále a princů Neapolitánských opět znamenité wěci — a sice 64 střjbrných nádob — w Pompeji se nalezly.

Gakých dryáčnických náwěsstj člowěk w Londýně napadá, známo gest; neypodiwněgi a neykřiklawěgi wssak přitom gakýsi Warren, fabrikant mazadla na boty, si počjná. Onehdy wydal takowéto oznámenj: »Z Londýna odplaul koráb do Indie, ale na cestě geg bauře tak silná přepadla, že byl ztroskotán, a sotwa deset anglických plawců žiwota uchránilo, gež wlny k břehům Malabayským donesli. Ale gakž wůbec powědomo, gsau tamněgssj obywatelé lidogedi, a ti sotwa cizince spatřiwsse, moci ge přepadli, swázali a giž i k oltáři wlekli, aby ge bohu swému, Mumhajumbo, za oběť podali, a pak pogedli. Ale kdož popjsse radostné ustrnutj zděssených plawců, an tu náhle kněžj, s nožemi giž w ruce, k nohaum se gim wrhagj a ge ljbagj? — Spatřilit totiž diwochowé podobu milého boha, an se na lesknaucjch botech Angličanů zrcadlila, i neduwěřowali sobě, ruce wztáhnauti na muže, na nichžto se samo božstwo zgewilo. Alebrž oni i hned ubohé plawce wljdně wyčastowali, k přjstawu ge doprowodili, odkudž tito sstastně zase do wlasti se dostali. — A gakáž byla přjčina gich žiwota zachowánj a sstastného se nawrácenj? — Nic, nežli že měly boty wýborným mazadlem mazané, gakowéž gediné se prodáwá u Warrena, w Londýně.«

W Americe nacházj se — w státech sewernjch — památnj rukopis tak řečeného »Pentateucha« gehož listy dwa střewjce ssjřky, a ssedesáte délky obnássegj. Gsaut toho dwa swazky. Náležełt dřjwe židowské rodině, kteráž geg za časů francauské wálky ale zadlužila, a nemohssi geg napotom wyplatiti, s bolestj prodala. — Z Nizozemě pak se dostal s Angličanem gakýmsi, milownjkem starožitnostj, do Ameriky. Listy rukopisu toho gsau z kůžj, a protož i snad gesstě z wěku dřewněgssjho, nežli se na pergameně psáti začalo.

We staw. diwadle w Praze. W neděli dne 27. listopadu we prospěch panny Manetinské prowozowati se bude: Wáclaw, a opět Wáclaw, a gesstě geden Wáclaw, aneb: který gest ten prawý Wáclaw? Frasska we 3 gednánjch dle Römera přeložená od Stěpánka. — Pozděgi se dáwati bude, gak dosl ýcháme, we prospěch p. Střjbrného Deinhardsteinůw Jan Sachs, přeloženjm J. K. Týla.

[1757.] Na den 24. listopadu Rakussané dobyli w sedmileté wálce města Wratislawi we Slezku. Bylo to totiž po bitwě Kolinské, když Bedřich II. pruský král se swým wogskem do Sas se byl odebral, aby tam s francauskau a německo-řjšskau armádau se setkal, kteráž ho ze zadu do tjsně uwésti chtěla. Tak opět wálo praporce nasse na hradbách hlawnjho města slezského, nám tehdáž nedlauho odňatého; ale potěssenj to bylo gen krátké; Bedřich porazil francauské a řjšské wogsko u Rosbachu, 4. prosince zwjtězil nad Rakussany u Leuthnu, a 20. prosince wydobyl si opět Wratislawu, kdež i 18,000 cjsařských zagal.

[1805.] Přissel ruský welkoknjže Konstantin s ruskými gardami a ostatnjm pomocným wogskem do Olomauce. Měl přiděleny dwa generály, Michelsona a Burhöwdena, a geho wogsko sestáwalo z 90 eskadron gjzdy, nazwjce Kozáků a Kalmuků, a 15 témů pěssjho lidu. W Olomauci práwě se byli dwa cjsařowé Frantissek a Alexander sessli, Francausowé ale se zmocnili Brna, a 2. prosince wyhráli znamenitau bitwu u Slawkowa.

[1830.] Belgický národnj kongres w Brusech wypowěděl rodinu Nasawo-Oranskau nawždy s trůnu belgického.

Z.

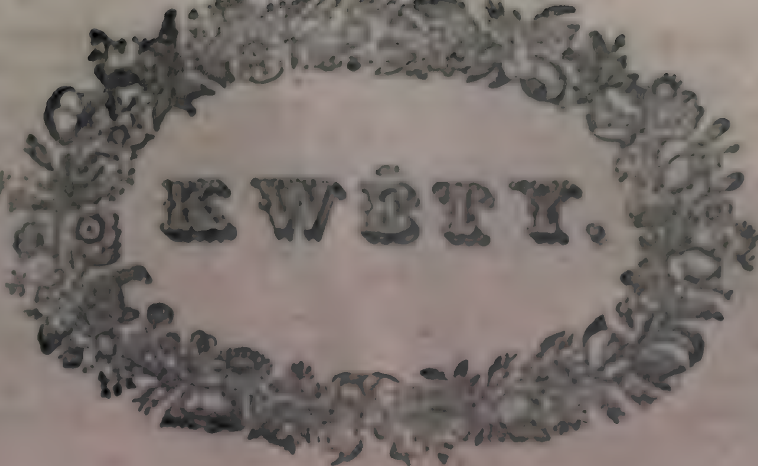
Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 48.

3ᵗⁱ r. běh.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w lipowé ulici, čjslo 948, a k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němuž se we čtrnácti dnech wždy gešště půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

1ʰᵒ prosince] Sem wonné kwjtj na nůnce, Památku ctjme wlastence! [1836.

Na smrt Karla Hynka Máchy.

— Zhynul !! — zhynul !!! —
Dalekoť geho sen, umrlý geho stjn. *Máj.*

ˇedy předce prawdiwá ta smutná zpráwa —
Ĺácha zemřel! — — Ach, gak bjdný tento swět!
\ prwnjm pramenu giž hyne skwělá sláwa,
.edwa zrodilý, giž opadáwá kwět!

ʼsude! ach proč gsi wytrh' wlasti z kljnu
ıeylepšjho syna — silnau podporu?!
'roč gsi swrh' — což nenj geště dosti stjnů —
(wězdu neygasněgšj nám tu z obzoru?! *)

'ohlať swjtit, kde gen slabá záře swjtá!
akž moh' oswěcowat temno wůkol nás!!
ch, tak bugné paupě, anož neyprw zkwjtá,
rasnau chtě být růžj, zkazj krutý mráz!

roč že smrt si práwě toho wywolila?
do chce kwjtko, neykrasšj si wyhledá;
ıdcež geho gemné, duše čistá byla,
uch, gakýž se žádným ranám nepoddá.

ež ni duše citliwá, ni gemné zwuky
ıry geho pro hrubý swět nebyly —
ebe znalo geho cenu — geho muky,
wše strasti, genž mu srdce tjžily.

obrá smrt porozuměwši geho citu
ıedla geg, kam duše geho taužila:
o blahého tam w edenských kragech bytu,
tak bolest, giž tu trpěl, skončila!

Widěli gste někde na rowině státi
O samotě břjzu s hlawau skloněnau,
Když gj wětwemi dinoký wjtr klátj,
Wěge smutnau w sněžném rauše kraginau?

Aneb někde křjžek na hřbitowě pustém,
Pod njmž lebka ležj — mrak se otwjrá,
Slunéčko se chladně zasměge, a w hustém,
Šedém mraku opět mizj — umjrá?

Tak byl Mácha, sám tady stál w pustém swětě,
Mnohá bauře sjlu geho zhanšela;
On hledal smrt w každé kráse, w každém kwětě —
Widina se truchlá nad njm snášela.

Budilo§ wše žal w něm, nikdež těchy
Nenašel, nesdjlel s žádným swau bolest,
Nikdo neslyšel poslednj geho wzdechy; —
A wšak bol gen krátký, blaho wěčné gest.

Teď widjš widinu w skutečnosti gasné,
Tam giž nebudj nic wjce bolest twau. —
Tam wše wolno — tam wše dobré, prawé, krásné
W sauzwuku milostném rágskau gesti hrau.

Tam teď nagdeš ducha sobě přjbuzného!
Wšak i my chcem' s tebau cjtit, s tebau snjt!
Mámeť zpěwy, wěrný obraz ducha twého,
W těch ty budeš wěčně mezi námi žjt! —

F. L. Rieger.

---

*) Ginoch, mezi Čechy wýborný.

Starý hauſliſta.

(Z čaſopiſu: „Gazette musicale.“)

1.

W Pařjži byl žiw ſtařec, gehož tam wſſickni lidé znali. Wlaſy geho nebyly bjlé, nýbrž požlautlé, žluté a zelenawé, gakoby wodnjho bůžka. Běhávalť po ulicjch s oſſumělými hauſlemi, na nichž gediná ſtruna zwučela; po té ſtruně pak otrhaným ſſmytcem ſſkrábáwal, ani prſtem nepohna. Gediný zwuk bylo z nj napořád ſlyſſeti — ſtraſſliwý zwuk; on pak s wyſokým čelem a pyſſným pohledem dral ſe pánowitě záſtupem. Někdy ſkákal, někdy běhal, anebo ſe točil w podiwném nadſſenj, a zwuk hlaſu geho mjſil ſe s wrzánjm na hauſle. Wůbec mu ſtarý hauſliſta řjkali. Bylť to ubohý ſſjlenec.

Gednoho dne zběhly ſe za njm děti... ten wěk býwá čaſto bez autrpnoſti. I ſſkubaly geg za kabát, za wetchý, roztrhaný kabát; i tahaly geg za wlaſy, za ty dlauhé, zažlautlé a zelenawé wlaſy. Stařec utjkal pak napořád i hral na hauſle, ſkákage, toče ſe, zpjwage, a na žádného nedbage.

Děti napořád za njm běžely.

I ſtrčily geg; hauſle mu z rukau wypadly a na dlažbě ſe roztlaukly. Starý ſſjlenec nad nimi ſe zaſtawil, na minutu ſi ruce založil, dwě ſlze wypuſtil a mrtew na zemi ſe ſkácel.

Gá práwě na prahu ſtál, když upadl. Skočil gſem k němu, a zdwihna geg do krámu ſwého gſem neſſťaſtnjka odwlekl. I ſwlekl gſem geg a poſlal pro lékaře; ten mu chtěl žilau puſtiti, ale krew ſe neukázala; nebyloť pomoci. — Wložiliť ho pak do wozu, a do bljzké kaple odwezli.

Pohřjžen gſa geſſtě w myſſlénkách o tomto diwném wýgewu, nagednau u nohau ſwých hedbáwný ſáček s černau páſkau uwidjm. I zdwihnu geg, otewru a prohljžjm. Shledal gſem tam ſtočené wlaſy, prſten a ſložený papjr. To wſſe tam giž dáwno ležeti muſelo. Prſten byl rezawý, a papjr mjſty tak propocen, že pjſmo na něm ſotwa k poznánj bylo. Po dlauhém namáhánj toto gſem přečetl:

2.

1. července 1803.

... Hauſle magj duſſi; onyť gſau gako wládakem mezi oſtatnjmi náſtrogi. Když hauſle hragj — lidſkým hlaſem zpjwagi; a zwuk gegich roſte, zmáhá ſe i menſſj ſe a ubýwá, wſſe neſkončenau mjrau; neboť hlas gegich ze ſrdce pocházi, gako hlas člowěka.

I podoba gegich geſt auhledná, gako podoba labutě. Třeſaucj ſe wzduch proniká gim ňádra i krk, a laſkawě ſe wine pod prſty umělcowými. — Ach, moge hauſle, gá wás wraucně wzýwám!

Kteráž ge ta země w Ewropě, kdež pod nebem kráſným i kráſná láſka neylépe ſe dařjwá? — Italie! — Conelli, Tartini, Pugnani, Viotti, ti božſſtj umělci, gſau gména wlaſká. Panowánj hauſlj ſkončj ſe s panowánjm láſky.

O přeſtaňtež tedy, hauſle moge, panowati!

3.

5. červene 1803.

... Narodil gſem ſe dne 12. liſtopadu 1775. Gſem oſm a dwadcet roků ſtár. Giž tolik? Ba, Bože! owſſem! — Otec můg kupčil, obchod weda s kořenjm; gá pak s bratrem chodil do ſſkoly k býwalým mnichům w ulici du Bac. I pamatugiť ſe geſſtě na chrám oněch nábožných, a gak tam warhany hrály, když tito w bjlém ſwém rauſſe zpěwy konali. Z zwuk oněch warhan i zpěwů mě pokaždé diwným ohněm naplnil; někdy gſem i plakal a gako we ſnách domů ſe nawrátil.

Bratru mému o podobném zanjcenj ani ſe nezdálo. Rozkoš geho byla, když tolary cinkati ſlyſſel. I kradl doma w krámě rozinky, fjky a cukrowj; ſpolužákům pak to prodáwal, gakoby ſám byl wſſecko pokaupil. Tak ſi brzy pokládek uſchránil.

Gednoho dne táhl při pěkném powětřj wogenſký pluk okolo nás. Bubny hrčely, plukownjk gen krokem na welikém koni gel, ručnice a bodáky ſe leſkly. Nagednau začala hudba znjti k pochodu. Hlawa mi hořela. Běžel gſem za hudbau; při fletnách a klarinetech radoſtj gſem ſe ſmál, při tureckém bubnu hopkowal, a při zněnj trub hrděgi gſem čelo wypnul, gako ſtarý wogák na kolem gdaucj ſe ohljžege.

I ſſel gſem za plukem až ke kaſárnám. Plukownjk ſi mě byl powſſimnul. Pokynul na mne, nechal mě zwatlati, a dětinſké moge zanjcenj geg welmi obweſelilo. Druhého dne wſtaupil do krámu k otci mému.

— „Z toho chlapce muſj býti hudebnjk; nechte mne o to ſe poſtarati. Gaviniés geg wycwičj. . . .

4.

9. čerwence 1[illegible].

Za dwa dny na to nechodil gsem giž k mnichům do ulice du Bac, a neposlauchal déle kostelnj zpěwů. Před očima mi ležel swazeček not; gá se ge čjsti učil.

Radost byla owšem, když gsem prsty na hausle klásti začjnal, ale byly i muky pro mne; wšecky žjly se mi napnuly; struny do masa se wřezaly. [illegible] můg teny wywedl, že gsem při každém [illegible] ostřečil. Genialnj musj člowěk býti, má-li se státi dobrým hudebnjkem; ale udatenstwj musj mjti, chce-li býti dobrým hauslistau.

Celé dny gsem studiemi trávil.

Posleze mě Gavinies w kwartetu hráti nechal. Nikdy nezapomenu, co gsem toho dne pocjtil. Gá hrál prim, učitel můg secund, Geminiani na bratsch a Levasseur na basu. Ani Rousseau nemohl té blaženosti pocjtit gako gá, když poprwé geho „Devin du Village" prowozowali, a on kolem sebe neyspanilegšj ženské, nebo hlasy angelů, šeptati slyšel: To ge krásné, to ge okauzlugjcj, ani zwuku nenj, aby srdce nepronikl. — A byloť mi přitom chwjlkami, že gsem w hranj přestati chtěl, gen abych sladkau harmonii prowázegjcjch mé nástrogů byl zaslechl, gež podemnau gako zwučné gezero se wlnila, unášegjc mě na swé [illegible].

Plukownjk byl owšem také w koncertu. I byl radostj bez sebe a swým malým Gaviniésem mě nazýwal. Ustanowil, abych se harmonii wyučil, Tarsinimu a Rameauowi mě do rukau dal.

5.

8. čerwence.

1790 byl gsem hauslistau králowské hudebnj akademie, o njžto Jean Jacques w slownjku swém dosti uctiwě podotknul: „O tomto powěšeném ústawu nemohu se ginak zmjniti, nežli že mezi wšemi Akademiemi našeho králowstwj, ba celého swěta, neywjce hluku dělá."

Otec mi umřel. Bratr se ugal obchodu. Plukownjk stal se ochrancem našj celé rodiny. Králowský znak leskl se na našich náwěštjch; z bratra mého stal se znamenitý kupec. I docházel gsem k němu [illegible]dy, nikdy gsem tam ale potěšenj nenabyl. Ničeho gsem w něm nenacházel, než pauhau počétnj mašinu. [illegible]dný paprslek, žádnau giskru — ničeho pod lewau žebrau. Nawlas uměl powěděti, gak se pepř a skořice w Bordeaux nebo Kalkutě prodáwá; nikdy se ale po slunci a po hwězdách nezajmal. Stanul-li gsem na prahu domu geho, bylo mi wždy, gakobych z teplého wýsluní do ledowé kaupele upadal. Přátelskými slowy gsem geg nepotkal, a když gsem o swých kauzelných snech mluwiti začal, ptal se mě, mnoho-li gsem za ten wydělal.

Zatjm ale staly se weliké wěci we Francausku; na Bastillu wšickni se obořili, ale w Pantheonu stály se schopnosti a duch naděgj. [illegible], gaky to neobyčegný úkaz na obličege wšech umělců swětlem zaplál. Hudba zaléwala se opět co bohyně starých wěků ctěná; wstaupila i na zemi — a ze země nebeské hlasy powstaly. [illegible] wjru w lůno swé, i kybala gimi a učila ge nedbati na utrpenj a na smrt.

I pochopil gsem nynj weliké poklady Orféa, Amfiona a Tyrtea. Nebyloť gig uměnj pauhau zábawau zahalečů; alebrž, gako w dáwnowěkosti, gako we středním wěku, w podobě božské wyslance, i doba, se mi zgewila.

(Pokračowánj budaucně.)

Domácj rozepře.

(Veselohra.)

4. Wýstup.

Manžel. Saused.

Manž. Odcházj — a slowa nerce, necitelná!
Saus. (Stranau) Čtwero [illegible] moge [illegible]
[illegible] — da Bůh, i po páté to [illegible]. —
[illegible]! ach, gak mi ztrapeného wás ge
[illegible]! — Gde-li pak ten [illegible], co býwal
[illegible] [illegible] swětlů [illegible]? a co wyjmal
[illegible] [illegible] krajetinek w [illegible]?
Manž. Wšecko na čas!
Saus. Arci; nowé starosti —
Manželstwj — to bedrau wyšj zajmawage —
Manž. Možná.
Saus. Srdce trápj, pokud [illegible]!
Chce-li s přátely muž na lew. hodowat;
Strach má, nebude-li žena hubowat.
Do diwadla bez panjčky ani krok.
Ta i na cestách s njm gezdj celý rok;
Má-li něco kaupit, sáček wytahuge,
Žena hned i to i ono potřebuge.
A což když se na děwčátko podjwá?

Žárliwostj drahá panj omdljwá! —
Mnohý za žiwa giž wěčné muky snášj,
Krwj by se radšj zapsal satanášj.

Manž. Manžel arci pozbude swé swobody,
Zato ale mjwá giné wýhody.
Krásný, wěru, žiwot gest, když w každé době
Twora upřjmného wedlé sebe máme,
Kterýž s námi gednu — mysl geden cit
Hotow ge wždy z pauhé lásky progewit,
K němuž w plesu — w žalosti se přitulįme,
O radost i bolest se s njm rozdělįme.
Onak myslj, cjtj, žige gako gá: —
A mně rozkoš každého dne zdwogená!

Sauſ. Arci, arci — kdyby tomu takto bylo,
Také mně by se to břjmě zaljbilo;
To wšak trwá, dokud wášeň plamená,
Dokud muž, co žena ráčj, znamená,
Wšude přiswědčj a pěkně zamkne usta;
Ai, tu arci kwete radost w domě zhusta.
Běda wšak, když gen se w něčem protiwj,
Běda! — tehdáž teprw o swém blahu zwj.
Z čista gasna počne křik a hašteřenj —
Zdaliž toho důkaz w domě wašem nenj?
Kdo se nad wás wedle wrauceněg přičiňowal,
Celý rok swé žince žiwot oslazowal?

Manž. Žádný; prawda gest!

Sauſ. A předc! — tu widjte,
Sotwa že tu prwnj žádost gewjte —
Plamen na střeše —

Manž. Ba plamen!

Sauſ. Běduge a kwjlj —

Manž. Bez přjčiny!

Sauſ. Do wády se dá tau chwjlj —

Manž. Pro nic za nic!

Sauſ. Tak wás léta sužuge.
Žena „achich," muž si „auwey" stěžuge,
Dům ge pustý gako pro umrlce lože,
Při stole gen klapau widličky a nože;
A když spat gdau — dobrau noc si nedagj,
Záda k sobě lehnau — hezky na kragi. —
Zato mně wšak žiwot gako růže zkwjtá;
Sotwa přes práh kročjm — giž mě pudljk wjtá,
Poskakuge, třebas do tance se dá,
Mrská ocáskem a šťěkmo powjdá;
Kocaur honem se zahřáté sesle skočj,
Zamňaukne a lichotně se ke mně točj.
Nemusjm se křiku ani wády bát,
Žádnýž nepřicházj zwědawě se ptát:
Kde gsem byl a kde ty drahé kasy krátil?
Proč gsem se tak dlauho domů nenawrátil?
Gest-li gsem snad o skleničku wjce pil?
Nebo třeba trochu peněz we hře zbyl?
Ani muk! — Gdu, pobudu si do sytosti,
Shromáždjm a rozhazugi do libosti,
Metla manželská mě nikdy nelekå,
Pudljk nehrozj — a kocaur nesekå.

Manž. Dobře máte! Lépe swobodnému slaužj
Swět; a kdyby nebyl swazek, co mě aužj,
Znowu bych se neopautal, na mau čest!
Pauto swjrá —

Sauſ. Pryč s njm!

Manž. Také těžko gest!

Sauſ. Proč pak? Pomoc má by k posluze wám byla,
Giž i panj o tom slowo prohodila.

Manž. Ge-li možná? Moge?

Sauſ. Že prý sňatku wazba
Nenj wěčná —

Manž. Oprawdu-li?

Sauſ. Wypřáhnauti
Prý se člowěk může z břemena —

Manž. To řekla?

Sauſ. Wšak prý šťastně brána wede z toho pekla,
Kudyž panj snadno může uprchnaut —

Manž. Uprchnaut?

Sauſ. Když ginák s wazbau nelze hnaut.

Manž. W skutku? Nuže, když tak — třeba w roz-horlenj —
Mluwila — i mogi lásky hodna nenj.

Sauſ. Dobře!

Manž. Za hřjčku se ženě nepoddám!

Sauſ. Gešťě ljp!

Manž. Nadš gešťě dnes se rozwest dám!

Sauſ. Neylépe!

Manž. Mé srdce náhle ledowatj!

Sauſ. Nenj diwu!

Manž. Semnauk gednagj co kati!

Sauſ. Nelidsky!

Manž. Má láska tedy břemeno?

Sauſ. Welmi těžké.

Manž. Co pak gešťě řečeno?

Sauſ. Oba prý gste gešťě mladj — w krátkém čase
Giné zaopatřenj se nagde zase.

Manž. Skutečně? Giž také na to pomyslila?
Na cestě gi stát by nezdwořilost byla.
Dotjrawost nebýwala chyba moge,
Snad i mně se zdařj, nalezt šťěstj swoge.

Sauf. Radost, pane, z wassj statné mysli mám,
Protož o wás, gako o swé blaho, dbám;
Před panj wšak zatjm raděe gdi stranau,
W hněwu gste — a tu se marné křiky stanau.
Manž. Tobě mate.
Sauf. Gá s nj zatjm promluwjm.
Manž. Gá že sotwa, kde mi hlawa stogj, wjm! —
(odegde)

5. Wýstup.

Sauseb.

Takž se to! — S nj to půgde bez těžkosti.
Na swětě giž wěru nic wjc nenj k zlosti,
Než když manželé w blahu zwatlagj —
Až i často náček wedau potagj.
Zdaž to k smjchu, a nám k hrozné hanbě nenj,
Nám wšem — panickému totiž pokolenj!?
Nakobychom my se pradrem planžili,
Jim wšak se blahem k nebi blížili!
A wšech kozlů, tak nás hrubě potupit,
Odřjci nám wšechen antlý. pěkný cit!
Zato tady panáčkowi zatopjme.
Oběma tu cestu k rági zamezjme! —

6. Wýstup.

Panj. Sauseb.

Panj. Samoten? — Gak gest? — a gak to wypadlo?
Sauf. Ach, pan manžel — ten ge prawé kowadlo.
Panj. Nepoddal se?
Sauf. J chraň pán Bůh! zprotiwá se;
Když mu člowěk domlauwá, tu ostřžbá se.
Panj. Wěru-li?
Sauf. A sičj, prská — gako drak.
Panj. Ať gen sičj, — udělám to také tak.
Sauf. Dobře!
Panj. Když mě dráždj, — ač gsem gindy
mjrná —
Sauf. Pánbůh wj!
Panj. J hněwati se dowedu!
Sauf. Gakýž diw? J beránkem to posléz trhne.
Protož bych gá drahé panj radu dal, by
Potichu se rozwest dala s newděčnjkem.
Panj. Rozwest?
Sauf. Či má déle býti ukrutnjkem?
Panj. Ne — to ne! Wšak on zas přigde k rozumu.
Sauf. Dočkáte se.

Panj. Nj se zbudj láska.
Sauf. Láska?
Ta ge u něho gen z parawučiny pásta.
Manžel ze zwyku gen mjwá panj rád,
Nazýwá se medu, po němž mjwal srát.
Panj. Nikoli — ač nynj w hněwu gsem, to předce
Wjm, že gináč smýšlj; w čase poslednjm mě
Gako na začátku milowal a ctil,
Prchliwostj málokdy gen zarmautil.
Prchliwý ge — ta chyba nic bezo přestla,
A pak we mně geště wětšj láska wzešla.
Sauf. Hledme!
Panj. Ach, wy neznáte to blaho nebes,
Když dwě duše gako w gednu splýwagj;
Štěstj domácj — to prawé štěstj gest!
Sauf. To prý bůh ge nezdegšj:
Ženy saně gsau, a mužj sleprysi!
Panj. A mě newygmul?
Sauf. Wás prawě počjtá k tým
Nephorssjm.
Panj. Zda mezná? Wšakž mě předce
zwolil?
Sauf. Řekl gsem také; on wšak wzdechem zazjl hrad,
Že prý zaslepla naň tenkrát k swatbě chuj,
Wy prý tenkráte gště geště hezká byla —
Panj. Byla?
Sauf. Gež prý genom wássěň zaslepila —
Odpuste, že opáčjm to utrhánj —
Panj. Hezká tedy byla?
Sauf. Mám wšak slitowánj!
Panj. Nynčko mě giž za nic nemá?
Sauf. Geště stále
Za manželku, za obšoznau — a gak dále;
Ginač cenu magj nejau, neb si přege —
Milý Bože, co je to s tým blázncm děge! —
Panj. Co pak?
Sauf. Oba prý se nepřigjž srekogite,
Když se paute manželské giž rozdwogite.
Panj. To si přege?
Sauf. Oban prý to bude zjst.
Panj. Boje!
Sauf. Panj sausedky se přeptat mám.
Panj. K temu radil?

Sauſ. Nawzbor mému zpěkowánj;
Přetěžko mi bylo ſplnit geho přánj.
Panj. Nuže, geſtli on ſe lehko rozlaučj,
Srdce mé naň zapomenaut pcraučj.
Sauſ. Dobře!
Panj. Snad že ſchwálně paußtěl gedu ſwého,
Wěda, že gſem hrdá žebrat o mužſkého.
Sauſ. Geſſtě ljp!
Panj. Či ſnad giž ginde milkuge?
S pánem Bohem!
Sauſ. Neylépe!
Panj. Gá uſtaupjm.

7. Wýſtup.

Manžel. Předeſſlj.

Sauſ. Práwě dobře; gá giž — wěru s trpkau twářj
Myſſlenj ſwé wyřknul. (potagj)
Mluwj o žalářj —
Žeby ráda uſſla.
Manž. Wěru?
Sauſ. (blaſſtě) Panička
Žádoſt waſſi ſeznala.
Panj. Ba ſeznala!
Manž. W ſkutku tedy —
Panj. Pánu z ceſty uſtaupjme.
Manž. A ten kročeg —
Panj. K waſſi ſpáſe učinjme.
Manž. Rozweſti ſe dáme?
Panj. Gak ſe zljbilo.
Manž. Zkrátka.
Panj. Zkrátka.
Manž. Aniž ſrdce truchlilo.
Panj. Snad ſe marnoſt waſſe na tu hřjčku těſſj?
Manž. Hra ge wſſecko, čjm ſe ženy na nás wěſſj.
Panj. Kdo nás wyučuge tomu uměnj?
Manž. Ženſká láſka — pauhé z uhlj chmýřenj.
Panj. A ta mužſká? — genom na popel ge hogná.
Manž. Gediná mě milowala — moge kogná!
Sauſ. Ticho, ticho! — Chceme-li ſe rozweſt dáti,
Muſjmeť i na ſluſſnoſt a na zwyk dbáti;
Wſſecko ſe nám zwede ſluſſným způſobem.
Manž. Co ſe panj ljbj — ſpokogený gſem.
Panj. Pánu nepřekážjm.

Sauſ. Nuže, oba rcete,
Že ſe, čjm dřjw, tjm ljp, rozweſt dáti chcete:
Gá to obſtarám, zadám i k auřadu —
Nerad ſic, wſſak přátelſtwj dá náhradu.
Deyte zatjm důkaz prawdiwého přánj;
Geť communio bonorum na ſkonánj.
Protož nynj ſtrana ſtraně zpátky dey,
Co kdy doſtala; — co dala, opět měg:
Gakož wěno, dary — a co wjce máme.
Panj. Neyljp tedy ſnad, když pánu kljček dáme
K penězům, by ſobě kaupil konjka.
Manž. Také gá wám kljček dáwám k mému ſtolku,
Nepřigdete ſice s kragečkami k ſpolku,
Ale ſſperk, co kráſu waſſi wěncowal,
Wáš ge ſtatek — gá geg dobře uchowal.
(Dagj kljčky Sauſedu, kterýž ge oběma doručj)
Panj. An mi waſſe miloſt ſrdce nazpět dala,
Rady upoſlechnu, a gdu, bych ſſperk ſi wzala.
(odegde.)

[Dokončenj.]

Čerwený nos.

[Dokončenj.]

Toto pokřikowánj a mudrowánj, bez obalu řečeno, bylo kypěnj člowěka, kterýžto z mezj rozumu ſe byl wyſſinul, čili zřetelněgi: byla to řeč blázna. Muſjme tedy wſſjm práwem řjci, že geſſtě doſawáde ze ſwé ſrdečné nemoci t. g. láſky, newywáznul.

Gá neznám nic platněgſſjho, čjm by ſe zamilowaný oſprawedlnil, že ſe zamilowal, nežli že ſe zamilowánj ubrániti nelze. To geſt můg wlaſtnj nález, gegžto — bez upeypánj řečeno — za tak wýborný a prawdiwý uznáwám, žebych gég — kdyby ſe totiž w mém wlaſtnjm mozku nebyl wyljhnul — bez dlauhého rozmeyſſlenj nálezům ctihodného ſtarého wěku na bok připogil.

Newjm ani, gak ſe to událo — nepochybně ale, tuſſjm, bylo toho něgaké řjzenj přjčinau, že pan Konway chtě nechtě opět k panu Hagrowowi ſſel. Dwéře ſe mu při této přjležitoſti geſſtě mnohem wjtaněgi než gindy otewřely. Neopominulo ſe též, geg pozwati, aby čaſtěgi přiſſel, geſtli by mu to obtjžné nebylo, ba i to, aby co přjtel někdy s nimi ſtolowal, geſtli by ſe mu totiž ljbilo; a přitom wſſem to neylepſſj bylo, že pan Konway i w ſkutku přiſſel a čaſtěgi přicházel. Gakáž ho to ale kauzelná mocnoſt wábila? wždyť pak ſe podobalo, gakoby nic na ſwětě nebylo, coby geg na udici lapilo! I gemu to bylo tagemſtwjm. Náwſſtěwy ſta-

se mu, říkage, druhau přítomností. A předce byl u přje-
jemnosti Marie chladný a studený, gako kus ledu. Gaká
to změna w tom člowěku! Milowal-li co, milowal beze wssj
wýchowalosti; milowala-li Marie, postaupil přestegně a pohodlně se na kanapi natáhnul. „Můg Bože! on mne wjce nemiluge!" wzdychawala si ubohá Marie we wssj tichosti.

„Ať mne raráš na rohy nabere!" myslil sám u sebe, „gestli gen za mák tomu rozumjm, co se semnau děge. Takowý nepokog w srdci — mne se wssecko zdá, že gestě sem milowán negsem; negjm to ale, gen když w Londýně gsem. W Kensingtonu gest mi tak wolno, gakobych ani srdce neměl. Gsem-li ale w skutku zamilowán, neni to zagisté Marie, gižbych milowal. Ne snad proto, žeby rozprávka gegj méně wnady měla, než gindy, aniž proto, žeby se mi snad méně rozumnau a sſrdečnau býti zdála — nikoli! ale ta nezbwotnost toho zpropadeného čerweného nosu! — Dnš w gednom kuse do očí bige, ačkoli si do nonj welmi šťastliwě šátečkem přikrýwá. Ten powztekllý nos gest příčinau, že se, říkage, k nj úwěcně přistaupiti obáwám. Kterému muži pak by také zapadnauti mohlo, spogiti se s dýwkau, genž takowau trubicj wládá? Ne — ne! na Marii wjce nepomyslím."

A co zatjm takto welemaudře rozumowal a domů krá-
čel, nemyslil na nic ginebo než na Marii. Na ni myslil we swém pokogjku, na ni myslil při swjzkání, slowem, ří-
kage wstáwage myslil na Marii. Dokawad gesstě byl celé
wssenj swé pauze na pořádné a swědomité wedenj auřadu
swého obracel, nikdy srdce nebohého mladjka takowéto bauře
nepocjtilo.

Práwě tohoto času dostal wýnosný auřad, kdež skoro
po celý den poután byl. „To mne z mého bludu wytrhne!"
řekal, „to gest brána k blahu mému! Lépe gest, na wechol
wěžj se powznesti, nežli do propasti stawu man-
želského se wrhnauti. Toť by wěru notný blázen byl, kte-
rýby raděgi w nesmyslné, chabné manželstwj wstaupil, nežli-
by tisjc zlatých přjgmů bral! — Uzawřeno gest — uzawřeno
— pewně k auřadu se přikowám a ani nohau k panu Ha-
zarowi nehnu." A s tjmto krásným předsewzetjm w ustech
wyssel z pokogjku — to gest z auřednj swětnice, a zamjřil
k Kensingtonu.

I kráčel ke wsi, puzen gsa gakausi nepochopitelnau ná-
ruživostj; nagednau wssak státi zůstal, a pogaw se prawau
rukau za bradu, tak se zamyslil, že geg okolegdaucj za něga-
kého půwodnjho básnjka anebo za člena parlamentu mjti mu-
seli, kterýž práwě na přjhodnau řeč k budaucjmu sezenj
strudge.

„Co si mám počjti?" zamumlal do sebe. — „Wezmu-
li si tu obludnau piwoňku — ten hrůzný arcinos, co tomu
w auřadě řeknau? Co tomu Londýn řekne a co panna Pi-
nowá, panna Mcklewá a panj Knitewá? Co tomu tito
ctitelé, gakowaž gazýčkowé řeknau? Ať by ati zpropadené
uběhy nad přeswědčili, kteby mu panj Kenwayowá řekla!"

To byla ona rozkošná budaucnost, gižto p. Kenwayowa
stkwěnau obraznost před sebau widěla. Kdyby geg nebyl
prudký welec brwe hnal, zagisté by se byl obrátil a mnohowěci swé by byl stawil tjm, že swobodným zůstane. —
Wšjel mezi(?) nimi wssak zmizeti.

Kenwayowe přátelstwj k panj Hazarowé rodině den
ke dni wjce wjce a wjce se upewňowalo. On tam byl gjž,
říkage, gako doma; pracowal tam, pohowěl si a powzdechl se
tam, slowem, počjnal si tak, gakoby skutečně gjž k rodině
náležel. Při nadělené náwštěwě byl dnešnjho téhož wečer
byl gesstě mnohem rozmilegssj, než kdy gindy. Hned při
wstaupenj do domu stáhnul kabát na ocas, a když z kanape
wstal, na němž si byl až do konce přijmnul, swěsil pod so-
bau p. Hazarowu nowý klobauk w podobě nepěknaé placky.
Chtěge čag wtipněrušně připrawowati, polowici proj mu lo-
stil k ohni a konec s nowacenym čagem na stůl. A když
k stoleni přišlo, wstrčil do čjsse kostičku sám mnohé cukru.
A přitom wssem byla předce Marinino srdce plno slastj a
blaženosti. — „Mně se zdá," tak pjala si we wssj tichosti,
„že ten roztomilý člowěček gjž na můg nešťastný nos docela zapomněl."

W tom se ubohá dýwka ale welice mýlila. — Mohu
upřjmně ugistiti, že ten ke dni každý w hlawě pana kněho
wedaucjho wjce wjc a wjce kdekoli přjznaky. Druhého dne
běhal pan Kenwayo po celém Londýně, nemocen recept
k zapuzenj nepřirozeneného ssewa čili nosů hledage.

„O gaké pak nosy se tu ale gedná, můg drahocenný?"
ptal se s welkau důležitostj priwilegowaný lékař nosů; „gsau
to sſkwrny na prádle?"

„Negsau."

„Na plášti?"

„Negsau."

„Snad na oděwu wassj panj manželky?"

„Také ne. Práwě proto, že ženatý negsem, a gakési
puzenj w sobě cjtjm, abych se oženil, utjkám se k prostřed-
kům wassého uměnj. Nemáteli wodičky, kterážby
w stawu byla, čerwenemu nosu osmnáctiletého děwčete barwu
odegmauti?"

Poněwadž ale londýnsſtj umělci tohoto druhu wěžnj
lidé gsau a powatenessi málo rozuměgj; mnohému z nich na
padlo, žeby neglépe bylo, tak neobyčegného kupce do blázince
poslati. „Wy gste blázen!" od každého na swau žádost
za odpowěd dostal.

„Neodbodlanost moge mne gesstě zničj, a konečně snad
i o rozum přigdu!" zwolal, z auřadu s rukama na zádech

přeloženýma obyčegnau cestau kráčege; „ne — ne! — k-sstěstj zrozen negsem; ginák bych se na cestě k němu wedaucj nepatrným kamjnkem, o nějž zawazugi, odstrassiti nedal. Nebesstj tworowé! mjra milosti gest wrchowatá, wy gste mně gi do rukau dali, gá gi až na dno wyprázdniti mohl, a nemám ani tolik smělosti, abych se gen rtoma toho nebeského nápoge dotekl! — Proč? proto že u prostřed obličege místo nosu zardělá piwoňka sedj! — Bázliwče! myslíš-li snad, že ge nos tento sopkau — bogíš se, že hrůzu swau na tebe wychrlj?"

A po těch slowech ozbrogil se zaufanliwau zmužilostj. „Buď co buď! předsewzetj swé předce w skutek uwedu!" zwolal opět a přitom ruce do zadnjch kapes zelenawého kabátu zastrčil. „Gakž možno gesstě déle wzdorowati? — zamilowán gsem, toť gest patrno. Osud wolá, hlasu geho uposlechnauti musjm. Ano — ano — Marie bude mau chotj, ať si proto třeba celý swět na wěky wěkůw ze mne posměch udělá."

Šedá mha zdwognásobnila wssak záwog, kterýž město zakrýwal. Ubohý pan Konway byl nagednau gako bez sebe. Sotwa že z auřadu prwnj ulicj k panu Hagrawowi přessel, spatřil pod mraky Mariin nos, čerwený gako neyprudssj oheň, a k tomu tak ssiroký, gako Scipionůw sstjt. — Nesstastný milownjk! — Bylť to nesstastné slunce, s dwogj párau, totiž s párau Temže a párau kamenného uhlj zápasjcj, za kterauž to přjčinau welmi zardělé na Londýn pohljželo. — Ulekšen tjmto widěnjm obrátil Konway kroky swé nazpět. Manželské swé předsewzetj opět odložiw, nessel wjc do Kensingtonu a wrátil se raděgi do auřadu, aby wynahradil, co byl dřjwe zanedbal.

S myssliénkau člowěk tak zacházj, gako tekutá woda s kamenem — přemjtá a hladj tak dlauho, až se wssecko hranaté urowná, že w krátkém čase nic odporného, nic hranatého na sobě nemá. Tak se dělo i w srdci ubohého pana Konwaye. On tak dlauho we swé obraziwosti s Mariiným obrazem sem a tam pohybowal, až se konečně wssecko, i co neyhůře w oči wrážello, urownalo a uhladilo. Pozůstaleť mu gen gakési temné upamatowánj na nedokonalost, Mariinu krásu zohyzďugjcj. Bylo mu wssak, gakoby ani giž newěděl, w čem ona nesstastná chyba spočjwala. A poněwadž pražádné chuti neměl, na to se upamatowati, nenj diwu, že paměť geho tagemstwj toto hluboko w sobě uschowala, k čemuž i Marie wssemožně přispjwala. Pilně totiž, gakož i prozřetelně na to pozor dáwala, aby ssátek z nosu neupadnul.

Ať to giž bylo gakkoliw, pan Konway welmi zhusta do Kensingtonu docházel. Ráno tam ssel a newrátil se dřjwe, až když po wečeři bylo.

„Manžela skoro giž mám," pomyslila si Marie we wssj radostné newinnosti, „nechybj nic, než oddawky."

A blažený Konway, genžto se skoro také gegjm manželem býti domnjwal, welmi se diwil, že dosawáde ženatý nenj a že sám pokogjk urownáwati musj.

Diwj-li se ale zamilowaný, že dosawáde gesstě ženatý nenj, gest tolik, gakoby se řeklo: Swobodný geho staw blíží se giž ku konci. —

Když oddanj z kostela wystupowali, zwolal práwě u dweřj stogjcj nestaudný uličnjk: „Oh! Tak hezká panička a tak čerwený nos!" — W okamženj byl Mariin obličeg, kterážto nynj, manželským práwem pogisstěna, čerstwému powětřj neostýchawě čerwenau bránu otewřela, co neyssetrněgi w bjlý ssáteček zaobalen.

„Čerwený nos, má zlatinká?" řekl s podiwenjm pan Konway, nepokogně kolem sebe hleděž; „čerwený nos? co pak tjm ten uličnjk asi řjci chce?" —

Přeložil —j—

[1367.] Na den 1. prosince byla zaswěcena kaple sw. Wáclawa při hlawnjm chrámu sw. Wjta w Praze. Karel IV., kterýž hlawnj chrám tento přewelikým nákladem Petrem z Arrasu dle wzoru neykrásněgssjch chrámů gotických we Francii, kde tento stawitelský sloh tenkráte giž neydokonalegssjho wywinutj dossel, stawěti dal, zwlásstnj zřetel na tuto kapli měl, aby nad ostatnjmi gak bohatstwjm tak zewnitřnj skwělostj wynikala. Gest ona zagisté gedna z neydůležitěgssjch památek uměnj i historie české; wssecky bauře měsstanských wálek sstastně přečkala, aniž se gj nedotkla zůřiwost laupežiwých nepřátel, genž nassi wlast tak často nawsstěwowali.

[1421.] Žižka přissel s Tabority do Prahy. Před njm se neslo znamenj wečeře Páně, a Pražané dali wssemi zwony zwonit, wyssli mu před město wstřjc, a co neylíp geg i geho Tabority wyčastowati se přičinili. Žižka tu pobyw 8 dnj, a poradiw se s Pražany o taženj proti Sigmundowi, kterýž u Gihlawy stál a do Čech wtrhnauti hodlal, wytáhl se swými do Kutné Hory, kamž ho Pražané druhého dne následowali.

[1709.] Umřel we swém klássteře we Wjdni Augustian P. Abraham a sta. Clara, cjs. dworský kazatel, genž pro swůg bystrý wtip, zwlásstnj wýmluwnost a wsseobecnau lidumilownost tak we známost a oblíbenost přissel, že se památka geho gesstě nynj po sto letech zachowala.

[1786.] Zaweden byl ústaw hluchoněmých na Nowém městě pražském.

[1825.] Umřel ruský cjsař Alexander w Taganrogu.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 49té.

3tí r. běh.

Časopis tento wycházj u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w liliowé ulici, čjslo 245, k dostánj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedná půlarchowá přjloha přikládá.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přigjmá. I po c. k. poštownjch auřadech, s obálkau za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., týdennjk tento se rozesjlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

8ho prosince] [1836.

Kde se každý wšemu snažj,
Působit, co wšechno blažj —
To ge země — česká země! W. J. Picek.

Domácj rozepře.

[Dokončenj.]

8. Wýstup.

Manžel. Sauseď.

Manž. Zas odcházj!
Saus. Odcházj!
Manž. Mně stydne krew!
Saus. Mnoho štěstj!
Manž. Ach!
Saus. Gen zmužile gak lew!
Nynj pauze na konjka pomyslete;
Kljček máte, honem stolek otewřete!
Ženu snadně oželjte.
Manž. Tuto nikdy!
Saus. (stranau) To ge muž — po roce gestě láskau hořj!
Stupenj, mé djlo se předce nepobořj.
Manž. (stolek otewře) Tu ten mamon ležj! — Bohdaj neležel!
Což pak tohle? — Od nj zapečatý list?
Komu? — Matce. Náhoda mě dobře wedla,
S matkau gistě nelíčený howor předla;
Matince se dceruška snad swěřila,
Gakau mjrau mi kdy lásky měřila! —

(čte) Drahá matinko!

Zpráwa twoge, že se bohatý strýček z Indie nawrátil, aby swé bohatstwj lewnau zpráwil, a že tak nezanechal, wšechno že gsi zpráwa gsem — ani kdo malé mnau nehnula; nebot swého manžela neupřimně milugi, aniž bych geg za nejbohatšjho a neykrásněgšjho Indiana dala. Nenj že gest nikdy zratký — wzyn wšak, že mne předce milnge — wždyt ga také angel negsem — slowem, gestli mě strýček wyšel w ku tklu trochu rád má: at se z mého štěstj raduge — nebot gsem welmi šťastna — a s mým manželem bylo by mi blaze — třeba i w nepěchudšj chatrči! —

Saus. Tot gsau krásná slowa!
Manž. Slyšel gste ge — gak?
Saus. Slyšel.
Manž. Boże! wčera gestě psala tak!
Wčera gestě plna wřelé upřjmnosti —
Saus. A dnes —
Manž. Urhawých řečj mám giž dosti!
W nich wěgte gegj něžnau šetrnost!
Saus. Přjtelinku, to ge pro mě twrdá kost.
Manž. Smjčela mi, že se strýček bohat wrátil,
By si tu s nj žiwot w samém zlatě krátil;
Nechtěla se honositi láskau ke mně,
Nechtěla, by wzniklo podezřenj we mně,
Že snad lituge, že mogj chotj ge,

An si pro ni zaufá boháč z Indie.
To ge zena ze zlata — ge s nebes posel —
Gá pak — gá byl possetilec — hlupák — osel!
Sans. Pomalu gen! Což tak na se horljte?
Wsse má stranu dwogj, gak co stočjte.
Chytrá zinka proto honem kljček dala,
Byste nassel, co tam schwálně uschowala.
Rozplamenit chtěla starau upřjmnost;
Ženská lest to byla —
Manž. Gaká zpozdilost!
Sans. Nenj! Wěřte, co wám přjtel sauſed prawj:
Streyc ge winen, že si zinka hlawu stawj;
Myslj, nebude-li lichotit, co sskodj?
K milkowánj se mi brzo giný hodj.
Manž. Nenj prawda! — Prudkosti mé zlořečjm;
Byl gsem blázen!
Sans. Chraň Bůh!
Manž. Gak gi udobřjm?
(wrhne sebau na sesli do kauta)
Sans. (stranau)
Hlaupé djlo! — Wssecko se giž k cjli blįžj,
Tu mi blbé psanj celý záměr zkřjžj!

9. Wýstup.

Panj. Předesslj.

Panj. (s listem papjru w ruce)
Hleďte genom, pane! práwě k stolku kročjm
Manželowu pro ssperk — Bože, co tu zočjm!
Sans. Co pak?
Panj. Stogjm gako hrůzau polekaná —
Pjseň ge tam, od manžela pro mne psaná —
K zegtřegssjmu swátku! — Bože, gaký zpěw!
Plu ge wraucj lásky — we mně hořj krew.
Sans. (stranau)
To by scházelo!
Panj. Tak pjsse láska gen!
Sans. Blázni byli — slowa básnjků gsau sen!
Lhawá slowa, lichotná —
Panj. Ten cit gen ryzý!
Sans. (stranau)
Hrome! posléz gá tu stogjm blázen cizj!
Panj. Co gsem učinila! Gak to naprawjm?
On tak hodný gest — a gá ho rozzlobjm!
(wrhne sebau wlewo na sesli)
Sans. (stranau)
Bodeyž ďábel — wjm giž, gak to wypadne!
Lidé slepj gsau — zde hra má propadne.
Giž i wzdechy — a ty z hlaubky ňader chodj —
Gako opice — ty sobě neusskodj!
Pá — má cukababko — slepý králjku!
Běžte do zkázy — gá půgdu k pudljku!
(odegde)

10. Wýstup.

Manžel. Panj.

(na sebe nehledjce)

Manž. Panj — w stolku — po penězjch gsem se točil —
Tu gsem ljstek wámi započatý zočil —
Panj. Pane — w stolku wassem — ssperk gsem hledala —
Z nenadánj gsem tam pjseň shledala.
Manž. Zdá se — že gste panj matce psáti chtěla —
Panj. Zdá se — že ta pjseň pro mne býti měla.
Manž. Pěkně o sobě tu psáno nalezám!
Panj. Zdaliž pjsni lichotiwé wěřit mám?
Manž. Před hodinau gste mi tedy gesstě přála?
Panj. Láska wasse ke mně wčera gesstě plála?
Manž. To se nynj zginačilo!
Panj. Bohužel!
Manž. Žádnau lásku!
Panj. Sňatek wás giž omrzel.
Manž. Odkud náhlá změna?
Panj. Wás se musjm tázat.
Manž. Gá se newjm odpowědj proukázat.
Panj. Gá to neuhodnu.
Manž. Že gsem trochu zprudka —
Dobře wjm —
Panj. Mne trápj někdy citliwůstka —
Zapřjti se nedá —
Manž. Brzy to wssak mine,
Pak mi toho ljto — (possaupne se i se sesli)
Panj. (také se possaupne)
Můg hněw brzo hyne.
Manž. Ginákli ge tedy obaum milý swět —
Newjm wěru, proč se hnedle rozwáděť?
Panj. Také mně se zdálo trochu rychlým krokem,
K rozwodu se hnáti nepozorným skokem.
Manž. (blįžj se)
Arci; proč pak se wám tedy —
Panj. Prosjm, wám!
Manž. Prosjm, wy že chcete, řekl sauſed sám.
Panj. Naopak; mně sauſed naplnil zde ussi,
Že wám tauha po swobodě swjrá dussi.

Manž. (bližj se)
Mně nic nepřipadlo.
Panj. (bližj se) Ach, mně zcela nic.
Manž. Zdá se, že to zle pan saused obmyslel.
Panj. Ossidil nás.
Manž. (bližj se)
Co až nynj začjt máme?
Panj. (bližj se)
Gá to newjm!
Manž. Zdali se mu w posměch dáme?
Panj. Gá mu wýhru neprjegi.
Manž. Gá zcela ne!
Panj. Zlý ge člowěk!
Manž. Posstiwálek daremný!
Hnewem bychme smyčku udělat mu měli:
Potřeba gen, abychme si srozuměli. (bližj se)
Panj. (laskawě před se hledj)
Gak pak?
Manž. Na předessé dny si wzpomineyme,
Gak gsme sstastni byli, na paměti mjgme —
Panj. O tom dobře wjm!
Manž. (bližj se) A gakže mnohý dnowé
W lásce uplynuli gako kragnj snowé —
Panj. (bližj se)
Mám ge na paměti —
Manž. A gakž laskawě
Cizj chyby přiwedly se k oprawě —
Panj. Wjm to, wjm.
Manž. (až k nj přiwedne)
A kdyžby tako zpomjnkami
Srdce láskau hnuté změkly opět samy —
Nechtěly se giž i hlawa otočit —
K laskawému pohlednutj přikročit —
(oba na se po očku hledj)
Panj. A pak?
Manž. Pak by měl bůh lásky slitowánj —
W náruč by si klesli oba k milowánj!
(oba se srdečně obegmau)
Panj. Tys pozněwa můg!
Manž. Tys na wěky má!
Panj. Zapomeň!
Manž. Odpusť.
Panj. Prchni, muko zlá!
Manž. Zapomeneš, drahá?
Panj. Odpustjš mi, drahý?
Manž. Ach, tys moge duše!
Panj. Tys můg žiwot blahý!
(Pictáwka.)

Panj. Chceš-li, byš mi, drahý, zcela potěšil,
Hleď, byš penjze dle wůle použil.
Manž. Wěru! Ty sobě do rukau je slojj.
Tobě k službě gest to odhodlané zbožj.
Panj. Uchowey mě pán Bůh!
Manž. A mě docela!
Panj. Nuže, tedy bych gá takto smýšlela:
Wezmem' penjze, a dussku na památku,
Tomužem' twému druhům milugjcým k sňatku.
Manž. Nuž! — a sobě se gim do paměti wtiste:
Wšecky při manželstwu býwá někdy ale —
Kdež gest člowěk bez wady a bez poklesků?
Gen se snažegte, a nechte marných hněwů,
Shodněte se — srdečné si pomozte.
Nedbegte, by cizj oko mezi wás se plelo,
Wyberj aby do srdce láska přjmá swětla.

Starý hauslista.

[Dokončenj.]

6.

9. června.

Hudba gest ona moc kauzelná, genž budj k wesselostem wede, a nebeského k wznešenjmu pozwedá ji cítěnj. Takž se člowěka laskawým swau šťastau dotkla, i šjp mu wykaguje — takž člowěk z kola gegjho přjčinnj neuplyne, neni člowěk sám pohého a šprawného, aleboj se wěrnau rozpjna bywá, co wznessené a šlechetné gest.

A wšak hudba, o niž gá tuto rozprawjm — ta nenj ono prowozelé uměnj, genž sme zpjwá před wzácným a zahálčiwým swětem rozkrocugjc, aby ze swanjlých panjček slowa: „To ge k podiwenj!" wyplandila. Ai, nikoli! wzácné panjčky — mne se netýká, co wám wyrazenj působj!

Hudba moge nálež mnu; ona wám šjp rozkossé neposkytne, ale učinj, že se cela wasse k podlaze kostelnj sklonj, a twé wassé sercé wyprázdnj před chudinau, klečjcj w chrámě na prahu.

Gá si přegi, aby hudba gako celý swět byla, a měla hromy swé, a hučenj wod, bauři, šumjcj lesy, aby pronikla srdce člowěka, gako Bůh pohlcuge swymi wessterau přirozenost pronikl.

7.

9. června.

A to býwaly sny moge a zamestnánj má. Bratr můg také za oněch dnů wedle bauře o wěcech snjwal — ale o giných, než gá.

Gednoho dne přišel k němu plukownjk, genž nás byl oba bohatými učinil — bratra penězi, mne uměnjm. I měltě zlata, mnoho zlata, a chtěge z Francauz odegiti, žádal bratra mého, aby mu bohatstwj to uschowal. Bratr můg zlato přewážil, prohljdnul, spočjtal, uzawřel, a dobrému plukownjkowi s Bohem dal. Nato šel k auřadu a udal geg. Plukownjk dostal se pod gillotinu. Krew geho mě postřjkala, a gá proklel wrahy geho. Newěděltě gsem, že bratr mezi nimi; toho gsem se teprw pozděgi doptal.

Zlato swěřené bratr podržel. Statky plukownjkowy „nationalement" se prodaly; bratr ge kaupil řjkage za skrogek chleba. Wěděltě gak užjti, co byl ukradl. Zřetel swůg na žito a na hlad obrátil. Stal se zásobičem wogska. Nechaltě wogáky bez chleba a obuwů; republika zaplatila mu pak, gakoby oboge byl odwedl. Z dwau wěcj gednu mohl zjskati: šibenici nebo miliony. On zjskal miliony. Tak se tenkráte wedlo.

8.

10. čerwence.

Nynj gsem byl we Francii prwnjm haušlistau; hrál-li gsem w koncertě, podiwenjm wšecko trnulo.

Gednoho wečera hrál gsem koncert Viottiho. Šel gsem potom sálem, a zamnau hrnula se chwála ze wšech ust. I spatřjm náhle ženštinu, mlčky mě pozorugjcj — a to s newyslowným wýrazem nebeské gemnosti a nadšenosti. Bylať bledá, a měla welké oči; wlasy se gi kraužily, šat gegj, dle kroge řeckého, podobu gj dáwal družky Dianiny nebo kněžky Apollinowy.

Mnohoť se giž psalo proti prwnjmu dogemu. Gabriela we mně ale hned obdiwenj wzbudila, i brzo gsem ucjtil, že bych na žiwě zůstati nemohl, kdybych gi wjce newiděti neměl.

Wyptal gsem se na gméno gegj. Bylať dcera bohatého býwalého obchodnjka koňaře, odpočjwagicjho nynj po swém wýdělku. Nebylať ani chudá, ani bohatá; ale nadewše spanilá — a gá co blázen do nj zámilowán.

I setkal gsem se s nj wjcekrát we společnostech. Mluwilť gsem s nj, a wěda že na fortepiano hráwá, prosil gsem gi o dowolenj, abych gi hauslemi prowázeti směl. Ona swolila, a gá často k nj docházel. Na otci pozorowal gsem, že se z toho těšj i pyšnj; neboť se tenkráte wůbec myslilo, že ge uměnj diplom šlechtický.

A tudjž nebyl gsem haušlistau, hudebnjkem pro milenku swau a otce gegiho; bylť gsem šlechticem dle zdánj, w myšlénkách powýšeným, a pod tjmto názwem uwjtalť mě wždy s hrdostj.

9.

11. čerwence.

Byl-li gsem s Gabrielau o samotě, umlkloť fortepiano i s hauslemi; usty mluwili gsme řeč božskau; powjdagjce geden druhému o wěcech, o gakýchž láska mluwjwá. Gabriela uhodla, že gi milugi.

Toho času slawena byla ona powěstná hostina Versaillská. Wýbor pařjžských umělců byl gi tehdegšjm konsulům a ministrům republiky wystrogil. Nemohuť slawnost popisowati, při njžto se byli wšickni našši welicj měšťané shromáždili.

Gá se wrátil domů časně, a wečer mi w domě mé bohyně uplynul. Uwjtali mě gako byl Philemon cestugjcjho boha uwjtal. Popisowalť gsem hostinu. Oči gegich s uctau se po mně obracely, a zdáloť se, gakoby se byl na oděwu mém konsulů purpur otřel.

I stal gsem se mluwněgšjm a začal o swatbách — a o swém ženěnj. Otec radostj gásal. Gabriela nad mjru milostně oči sklopila. Ňádra se gi rychlegi pohybowala, a krásný gegi krk, dlauhý a skwělý, ljbě se sklonil gako labutj. Gá pak domů prsten a neykrásněgšj snědau kadeř přinesl.

10.

12. čerwence.

Několik dnj na to wystrogil ministr záhraničných záležitostj, měšťan Talleyrand, ke cti prwnjho konsula bál. I gá byl pozwán. Skwostný to byl bál. Wešškeré sály w paláci Gallifetském skwěly se swjčkami a diamanty. Našše neywzácněgšj a neyspanilegšj osoby — měšťanka Tallienka, Hamelinka, auhledný tanečnjk Trenis, božský Vestris a tisjc giných mezi nimiž i bratr můg, zářili tu gako Wjly (bůžky w paláci z „tisjce a gedné noci."

A když gsme se k stolu posaditi chtěli, podáwa dieu de la dance — Vestris gediný, gemuž se až do sawad hosté wesměs gako králi klaněli, ruku měšťance Tallienowé, chtěge gi wésti do sálu. Tu wšša přibljžil se měšťan Talleyrand, řka, že ge stůl pr umělce w giném sálu připrawen. Vestris zůstal ga

ko z kamene; a měsstance podal ruku bratr můg, gá pak ssel za Vestrisem ke stolu — oklamených.

Wečegné listy o té přjpadnosti mnoho mluwily. Z wětssjho djlu pana Talleyranda chwálily, že se byl přičinil, aby we společnostech opět gednau slussnost uwedl; ginj se mu žiwě opjraly; nadarmo tedy bylo, prawily, že gsme pro stegnost a bratrstwj krew swau wycedili.

11.

18. čerwence.

Na druhý den nawsstjwil gsem otce swé newěsty. On mě studeně přiwjtal. Pánowitý způsob měsstana Talleyranda byl se z palace až pod střechu býwalého obchodnjka donesl.

Djwka wkročila do pokoge, zarděla se, oči sklopila, byla gakás zmatená, dělala, gakoby mé zmjnce o brzké nassj swatbě nerozuměla, a s nalíčenau zdwořilostj o nepopatrněgssjch wěcech mluwila. J odessel gsem, smrt si nesa w srdci.

Psal gsem gi ljstek a připomjnal gi wssecko, co mi kdy byla sljbila a darowala; mluwil gsem o nassem lásky wyznanj, o prstenu, o wlasech, o wljdném přigetj a t. d.

Odpowědi gsem ale neobdržel.

J chtěl gsem gi nawsstjwiti; řeklo se mi ale, že doma nenj. J přissel gsem po druhé, po třetj — až gsem posléze otce nalezl.

„— Pane, řekl on, wy gste si hlawu směssnými possetilostmi přeplnil. Domnjwal gste se, že lásku nacházjte, kdež giného nic nebylo, než dětinské zaljbenj na wassj schopnosti. Dceru mau nemůžete za manželku dostati, pane! — mámť giné myssleuky stran gegjho zaopatřenj; a ona sama ...“

J nemohl gsem hněw swůg déle udržeti; wssecko gsem mu předhodil, cokoliw mi byl podlehobnjk řekl, an gsem geg z hostiny Versaillské byl nawsstjwil. Wztekal gsem se, plakal gsem — ba ani newjm, co gsem wssecko počjnal; to gediné w paměti mi zůstalo, že dwéře zamnau zawjrage řekl: „Dcera moge nenj stworena, aby se za hausljstu prowdala.“

Po dwau měsjcjch wzala si tato dcera geho člowěka za manžela, kterýž wedl obchod s punčochami.

Ale wěru, ani newjm, gestli mnau pro nedůstatek bohatstwj opowrhla; nebot mi hausle moge zagisté tolik wynássely, co obchod mého sstastněgssjho soka. Ale pan kočař byl toho dúmněnj, žeby dceru pod hodnost rodu swého prowdal, kdyby gi byl umělci za manželku dal; a takž udržel čistotu znaku swého, an štjt swé mezi punčochy a nočnj čepice položil.

Tehož měsjce slawil i bratr můg swatbu se slečnau de ***, sestřenicj nassjho dobrodince plukownjka.

12.

O zaufalosti! — Mezi dwěma bratry gednoho widjš, an otec, laskawý starec, dobrodinec swého wraždj, republiku žiwj, a přece za hodna uznan, dceru býwalého šlechtice za choť pogmauti; kterýž zatým druhý dal a nečí w dussewnjm namáhanj stawj. Dusi swau šlechetnými myšlenkami kogj, za prwnjho umělce čaju swého platj — a přece nežádným se zdá, býti sokem obyčegného kupčjka!

Uwnimj pročtau — zdawá se mi tedy, wztek se mě chápe: milugi tě, Gabrielo! ... gsem ale pauhým hausljstau. — —

13.

Takowéž byly gakoby, gež gsem w šátku nesstastného starce nalezl. J kladu ti ge před oči, laskawý čtenáři! Doplnily a wysmjwaly wěžet si k nim sám přidati, gakož i pro sebe učinil twůg ochotný ....

Ohlas zpěwů ze Slowenska.

W té tmawé dolince
Dwa kopečky stojí;
Nad jednjm gawor powjwá,
Nad druhým wrbka šumjwá
Smutně po dolince.

Na tom pod gaworem
Gsem si zpjwáwala,
Když gsem z pole do dědiny,
Dědiny, milé dědiny,
S wečerem se brala.

Zpjwáwala gsem si,
Že se smrkáwalo;
Že do času tanečného,
Kdyžto spatřjm přemilého,
Málo chybowalo.

Teď wjce nezpjwám,
Až se dřjw s njm scházjm:

Na tom druhém pod wrbečkau,
Ale běda! — w tom kopečku
Milého nacházjm.

Sela gsem fialku,
Dwě se mi ugaly,
A po čase geště gednau —
A po čase geště gednau
Wětřjčky kýwaly.

Dwa kopečky wlagj
Dolinkau tau temnau;
Ale bude, bude třetj,
Ale bude, bude třetj,
Co zroste nade mnau.

Ludewjt Štúr.

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowánj.]

Zena hlásnjkowa s podiwenjm hleděla na Blažege. — „Roztrussuge se powěst,“ gal se tento dále mluwiti — „že mladý náš rytjř ani prawý to kmen ze sstěpu rytjřůw Plostowských nenj, alebrž planá ratolest, rukau zrádnau wsstjpená —“

„To ge lež!“ zkřikla býwalá chůwa; „ge to bohaprázdná lež! Gá pana Adama od let neyautlegssjch na rukau opatrně nosila —“

„O tom gsme wssickni přeswědčeni“ — upokogowal gi powěstný hudec, „a práwě na wás, milá matko, záležeti bude, abychom utrhačům necudná usta zacpali; — ačkoli by se také při wssj opatrnosti wassj bylo státi mohlo, žebyste byla zklamána. Powjdá se, že mělo djtě nebožtjka pána welikau gahodu na lewé lopatce?“

„Spasiteli na nebesjch!“ zděsila se žena, a wyskočila ze židle. „Kdo wám o tom powěděl, pane Blažegi? Žiwá dusse o tom newj, a přes dwadcet let o tom nikdo semnau nemluwil!“

„Tedy pan Adam to přirozené znamenj w skutku má?“

„Nemá ge! Kdo wám to nalhal? Co obmeyssljte?“ — bědowala žena, kteráž tagenstwj swé po tak dlauhý čas dobře schowané mjti se domnjwagjc, nenadálým přeptáwánjm wssecka se pomátla.

Mnohými otázkami konečně pak Blažeg ženu do takowé tjsně přiwedl, že djlem z hněwu, djlem z ljtosti plakati začala, a žádné odpowědi wjce dáti nemohla.

„Tedy připausstjte, že pan Adam prawý syn nebožtjka Plostowského nenj?“

„Nepřipausstjm! — Nepřipausstjm!“

„Nuže, tedy to také tomuto swědku zapřete!“ doložil hudec, dwéře otewřel, a do komnaty wessel Bozech. Zenař geg arci giž neznala; když gi wssak na den zpomněl, kdež gi byl mladého Plostowce wynutil a djtě cizj odewzdal, když gi wsseliké okolnosti na mysl uwedl: třesaucj-se na kolena padla, a kostliwé ruce k oběma mužům napjnagjc aupěla: „Nečiňte mě nesstastnau! Zamlčte to dáwnoleté tagenstwj!“

„Gakže?“ podiwil se Blažeg. „A wy byste, matko milá, s tjm hřjchem před twář wěčného saudce wstaupiti — a newinnau krew déle w bjdě a nauzi nechati dýtěla?“

„Ale což mám činiti?“ bědowala ubohá chůwa; a Blažeg opět dwéře otewřel a ginocha Prokopa do komnaty wpustil.

„W blahý prospěch tohoto gonáka usta otewřjti!“ řekl přitom. „Pohleďněte naň, a na pamět si uweďte podobu Plostowských z mladého wěku. On gesti wám swěřené, wám odcizené djtě rytjřské!“

A stará žena ruce sepnuwssi, s uslzeným okem neodwrácené hleděla na statného medwědobigce. Obrazy z let minulých wystaupaly a mjhaly se gi w temném záswitu před seslablýma očima, a čjm déle na ginocha nenadále se wyskytlého hleděla, tjm žiwěgi zdálo se gi, že widj zesnulého Plostowského před sebau, gakž wyobrazen byl na sjni rytjřské w podobě mládenecké.

I welikau gahodu na lopatce měl ginoch z lesa: nebylot pochybnosti, žeby on prawým dědicem gména a statku pánůw Plostowských byl. I umlauwali se muži wespolek, coby počali, aby se ubohý Prokop obogiho aučasten stal, a chůwa stará ke wssemu přiswědčugic gen slzy wylewala, brzo radostné nad neočekáwaným náwratem prawého pána a umenssenjm swé winy, brzo žalostné před nastáwagjcjm saudem.

Ale ginoch medwědobigce neznal cenu, pro niž mužowé nynj w odpor se pausstěli proti držiteli hradu Plostowského, i neuměl na mysli rozwážiti prospěchy, gakéž mu neočekáwaným wstupem we staw rytjrský nastáwaly.

„Nynj budeš moci widěti slečnu Litoměřickau, a pokochati se w milosti gegi! —“ promluwil k němu hudec, gehož rád poslauchal. A slowa tato znala

w něm dautnagjcj giskru w šlehagjcj plápol, a gim uchwácen zkřikl ginoch: „Ano! Prokop chce býti pánem na rytjřském hradě, bude-li s njm djwka Litoměřická bydleti.“

8.

Pán Litoměřický saudil nad celým kragem. Král mu byl práwo dal do rukau i nad gměnjm i nad žiwotem lidu wůkolnjho.

I stáli před njm dwa muži, stařec wyzáblý a rozkwetagjcj ginoch, třetj osobu magjce po boku, letilau ženu.

„Učiňte sprawedlnost, pane!“ mluwil k němu stařec, a dle maudrosti swé winu naprawte, kterauž naprawiti nemůže, kdo gi byl spáchal. Nuţte tak nazwaného Adama rytjře Pleskowského ze statků wypowěditi a ginocha tohoto we hrad otcowský uwesti, z něhož geg byla wypudila pomsta.“

„A mimo to chci widěti i děwu twau!“ ozwal se do toho ginoch, nemoha plamen utagiti w srdci, kterýž ho palčiwě ožjral, co byl cestu do Litoměřic nastaupil.

Saudj trnul podiwenjm nad žádostmi lidj neznámých, i domnjwal se z počátku, že ge zšjlenost k němu zahnala; wyslyšew ale powjdánj bywalého mlynáře Woytěcha i poznaw starau ženu chůwu, kterauž byl častěgi na hradě zemřelého přjtele widjwal: celau wěc za umluwenau, dobře wymyšlenau bachorku hanebných podwodnjků powažowal.

„Gá wšak znám Adama Pleskowského od wěku nepautlegšjho,“ řekl s přjsným pohledem, „a ani pauhé žalobnjkůw udánj, ani přirozené znamenj na těle mladjkowu nepostačj práwa podwrátiti, z nichžto se šlechetný muž těšj od dawných let. Důkazy platné dostawte, anebo u wězenj za swé odbyugne podwodnictwj pykati budete.“.

[Pokračowánj.]

Rossini.

Ačkoli Wlachowé náramnj hudebnj enthusiastowé gsau a bez zpěwohry žiwot ani by wésti nemohli: předce k opernjm textům ze starého zákona, ze žiwota israelského, gakausi nechuť mjwagj. I byloť tedy dosti weliké odwáženjsse Rossiniho, že pro Neapoli swého »Moisé« psal. Lid shromážděný smál se giž zboru Židůw, sotwa se diwadelnj opona wytáhla. Nic wšak méně s prwnjm akkordem téhož zboru umlkal i smjch, zanjcenj posluchačů s každým taktem rostlo, až i konečně w bauřiwé plesánj, wolánj a tleskánj wypuklo. Prwnj akt se ljbil, druhý akt se ljbil — a gen třetjmu pohroma hrozila. Spisowatel textu, gakýs Leone Totola, byl se totiž nasdál, že diwadelnj mašinista Mogžjšůw přechod přes čerwené moře dobře našstroguje; ale tu wždy nad směšným pochodem Israelitůw a nemotornau dekoracj hlasitý smjch po diwadle wzniknul.

Jednoho dne ležel Rossini, gakož obyčeg mjwal, a pohowowal se gessťe lenjwě w peřinách, an geg Totola z ljbezného sna náhle wytrhnul.

»I u wšech wšudy!« zawolal naň twůrce mnohých melodij, při poledném swětle oči si protjraje. »Co pak mi neseš?«

»Pomoc — wjtězstwj!« zwolal básnjk, w ruce gešte papjr drže. »Giž to mám, brachu — giž to mám! Teď se nám dále smáti nebudau! Dojista to byla wymluwa!«

Rossini se mu z plného hrdla smál.

»Usmjweg se, přjteli!« mluwil Totola dále; »usmjweg se — a poslechni. Widjš, tuhle giem pro Mogžjše promnu napsal, budeš gi mjsto hlaupého taženj přes moře zpjwati.«

Nato začal nowau práci swau čjsti.

»I to wšecko giem za hodinu dowedl!« řekl konečně s nemalým potěšenjm.

»Za hodinu!« zasmál se Rossini. »Co ty za hodinu dokážeš, dokážu gá za čtwrt hodiny!«

A s těmi slowy s postele skočil a w županu se klawjru přisednuw, i w kratce za čtwrt hodiny arii zhotowil.

»To máš,« řekl nato, »a teď gi, komu patřj, doneš!« — a blažený básnjk k prwnjmu basistowi a řediteli orchestru s nj utjkal.

Moisé opět se prowozowal. Prwnj a druhý akt samá blaženost, samé tleskánj. Přišel třetj — zbor Israelitů se ozýwal — publikum se giž k smjchu chystalo. W tom ale Benedetti, predstawený w osobě Mogžjše, w krásném raucho swém k předu pokročil, wšecko žasne, umlká, a zpěwec začne powěčnau: »Dal tuo stellato soglio!« — W posluchačjch autj se dech, krew se gim gako zbawě žene slzami bohj — až pak posléze w blaženém wýskánj radosti swé ulewj. »Bello, bello — o che bello!« genom slyšeti — na přechod přes čerwené moře nikdo pozor nedáwá — a třetj akt ljbj se nemeně nežli prwnj a druhý.

Rossiniho powěstná arie »Di tanti palpiti« slowe w Italii aria dei rizi — arie rýžowá. We Wlašjch ge totiž obyčeg, že před gjdlem wždy trochu rýže se

požjwá, gežto se ale teprw k ohni přistawj, když se gjdla giž na stůl nositi magj. A když »labuť Pessarska« čili Rossini w Benátkách Tancreda swého skládal, gednau po celé dopolednj nadarmo se mořil — žádná myšlénka w něm wzniknauti nechtěla.

»Mám giž reyži k ohni přistawiti?« ptá se ho tu služebnjk, na znamenj, že giž poledne.

»Přistaw!« řekl Rossini, a nagednau gakoby se w něm tau prostau otázkau byl zdřjmagjcj genius probudil, ke klawjru si přisedl a než sluha reyži na stůl přinesl, hotowa byla arie, nad njžto pak Benátčané plesem diw smyslů nepozbyli, a kterauž i po nich brzo celý swět zpjwal.

Dennj kronika.

Z Nowého Města za Wjdnj nás od času k času radostné docházegj zprávy. Učitel českého gazyka na tamégšj woganské akademii, pan T. Burian, c. k. nadporučjk, u wzdálenosti zbjrá wýtečné, o wlast zásluhy, a k wděčnosti zagjmá wšecky swé blahomyslné kragany. Negen že literaturu našši třemi, gádrnau češštinau psanými spisky, wjtanau to pomůckau pro české wogjny, obdařil; on i horliwým duchem a slowem mocné působj na žáky swé. Nesnadnau mluwnici českau, gižto dle wlastnj potřeby spořádal, přednášj tak, že i Němcowé pokroků w nj činj, a co wjce, že gich činj s chutj, že se po dobrých knihách shánégj. — Dne 10. řjgna t. r. poctěna byla akademie náwštěwau našeho neygasněgšjho cjsaře a krále, genžto zkauškám přjtomen býti, a nad prospěchem mladjků w učenj se české řeči spokogenost gewiti ráčil.

Na přjchod Geho cjs. Milosti složil geden z tamégšjch žáků, pan Karel baron Villani, báseň, kteraužto k uwáženj pokroků w češštině ústawu toho tuto klademe:

Zněte struny w tichozwučném toku,
Zněte mnoho zpěwů slawných dnes —
Neyslawněgšj den gest tento w roku;
Wyslowme teď uctu, wděk a ples! —
Ó kdo Geho, Geho welké cnosti,
Otcowské kdo Geho péče zná:
Ten mu gistě wraucně a w radosti
Gméno: »drahý, dobrý otče!« dá.

Slyš, gak Tebe nahlas »Otče« zweme,
Gak Tě směle každý pozdrawj;
Wěz, že srdečně Tě milugeme,
Že tě každý zná — Twé cnosti wj! —
Tedy nám buď — buď swým dětem
Gako drahý otec pozdrawen,
A slyš slowa, která zwučj s letem
Zwuků: »Slawný gest nám tento den!!«

J. P.

Náwěštj o slaw. diwadle.

W NEDĚLI DNE 11. PROSINCE 1836

BUDE SE

WE PROSPĚCH PANNY M. FORCHHEIMOWÉ

PONEYPRW PROWOZOWATI:

SLEPÝ MLÁDENEC.

Romantická činohra we 3 odděleních od J. K. TÝLA.

I. Oddělenj: Autěk z domu otcowského.
II. Oddělenj: Pomsta a kletba.
III. Oddělenj: Wjtězstwj lásky.

Negen že panna Forchheimowa uctu swau k českému obecenstwu pěkně na gewo dala, postarawši se o nowý a půwodnj dramatický plod k beneficj swé, alebrž i pro mnoholeté zásluhy gegj o české diwadlo wůbec nadjti se lze, že gi milownjci her našich a přjznivci wšeho wlastenského hognau náwštěwau poctj a potěšj — k čemuž ge i tjmto co neyuctiwěgi zweme.

[1437.] Na den 8. prosince umřel w Znogmě Sigmund, cjsař německý, král uherský a český. Byl 69 let stár, a panowal co král uherský 51, co cjsař německý 24, a co král český 17 let. Hned po geho smrti zanesl geho kancljř Šlik, genž mu byl w českých záležitostech důležitau službu konáwal, dle starého zwyku cjsarskau i obě králowské pečeti do znogmského hlawnjho chrámu, kdež ge u přjtomnosti rakauského wéwody Albrechta, nástupce trůnu, a baworského wéwody Krištofa, zlatnjk zlomiti musel. Tělo mrtwého cjsaře zawezeno bylo do Welkého Waradina w Uhřjch, kdež do hrobky uherských králů přišlo. Sigmund nepanowal šťastně nad českými zeměmi, co nepřjtel Husitůw i slowanské řeči a národnosti šestnácte let brannau rukau, ač bez aučinku toto swé králowstwj dobýwal, a přigda konečně k pokognému panowánj, něco přes rok nato zemřel.

[1804.] Byl Frantíšek co býwalý cjsař německý toho gména druhý, w Praze za dědičného rakauského cjsaře toho gména prwnjho, wyhlášen. Dálo se to při zwuku trub a bubnů na rozličných náměstjch a ulicech pražských, mezi ranami ze sto děl, na hradbách rozpostawených.

[1820.] Záwěrek kongressu Opawského. Wyslanci spogených mocnostj rozeslali odtamtud cirkulárnj listinu.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Cjslo 50té.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w Ilinowé ulici, čjslo 916, a k dostanj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gedna půlarchowá přjloha přikládá.

3ᵗ r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., týdennjk tento se rozesýlá.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

15ʰᵒ prosince]

— — České panny!
Gestli máme Bohem daný
Proč bychom gim nemilowali? — Mlada Wrelowec

[1836.

Hlas z pod Slowanských Tater ke korunowánj

G. C. K. M. Ferdinanda I., za krále českého toho gména V.

1.

Hoi, kde gsi byl, můg sokole bjlý?
Kde gsi hugal křjdlem bleskoletým?
Zdaž proletěls walnotoký Dunag,
Cožé slyšet z Milošowa sjdla?
Neb gsi ljtal po nad Moskwu, matku,
Poklonil se Iwanu welkému?
Či gsi ljtal nad rowinau Polska,
A pozdrawil moge bratry milé?
A či byl gsi u hrdinských Čechů?
Dey mi zpráwu o hrdinském Česku!
Sniž se, sniž se, sedni na okénko,
Pohowoř mi, můg sokole bjlý!

Zatřepetá křjdly swými sokol,
A giž sedj na okénku njzkém,
Gá mu hladjm bjlau peruš geho,
A on gme se takto howořiti:
„Pozdrawenj ode bratrů Srbů,
Pozdrawenj ode bratrů Rusů,
Pozdrawenj ode synů Polska;
Ale pozdrawenj neywřelegšj
Gestli tobě ode bratrů Čechů!
Znáš ty Wjdeň, wždy weselé město?
A znáš cestu z Wjdně přes Morawu,
Přes Morawu, přemilau Wlasť?

2.

To ne cesta dlážděná kamenjm,
Neb to cesta kwjtjm posypaná;
To ne stromy wedle cesty stogj,
Ale řady stogj mužů wěrných;
Lesj kotar slawau ozařený,
A w kotáru Ferdinand a Anna.

Znáš-li, pane, Prahu mnohowěžnau?
Znáš-li Hradčany w nj staroslawné?
Tož slawa, radost a modlitba!
Ode stropů po kamennau dlažbu
Wisj wěnce, korauhwe, čalauny,
Luny lesk pomjzj, den ge w noci.
Hoi, tam přes most, on mnohopamětný,
Kůň na koně, muž na muže w daně,
Střjbra, zlata a drahokamenj

II. půlletj.

Těžko mostu nad Wltawau nesti.
Most se třese a Wltawa kypj.—
Nad oblaky: Hurrá, hurrá, hurrá!

Zwony zwonj na Karlowě hradě,
Děla hřmj nade Českem celým,
U oltáře klečj lidu pastýř,
Modlitba wstupuge k Hospodinu,
A král wstane wè koruně české.

Hoi, ty perlo moge, wlasti česká,
Krásně swjtj slunce nad oblaky,
Než krásněgi koruna twá swjtj,
Swjtj láskau Ferdinanda krále;
Nuž Bůh žiwiž krále Ferdinanda!

Než, sokole bjlý, oko moge,
Rci mi gméno, rci statného Čecha,
Genž zaljbil se ti nade wšemi?

„Totě Chotek! Bůh ho dlauho žiwiž,
Wěrný Čechie syn, Čechů sláwa,
On ku králi řekl Ferdinandu:
Králi Čechů, welké ge twé gméno,
Slowo české k tobě mluwjm směle,
Gakowým se modljm za tě k Bohu;
„Králi Čechů, welké ge twé gméno,
A gen wěrnost Čechů gest mu rowna.
Bůh tě žiwiž dlauho pánem našjm,
Že nám chránjš řeč a mraw a práwo;
Wždy ty nám chraň řeč a mraw a práwo,
Bůh tě žiwiž dlauho pánem našjm!"

Sokole můg bjlý, oko moge,
Wrať se, wrať w Hradřany staroslawné,
Wzdey ty úctu Chotkowi statnému,
Úctu wraucj z podslowenských Tater,
Že promluwil k Králi dobré Slowo.

Karel Kuzmány.

Wečer Swatomikulášſký.

(Prawda i bág.)

Gaká-to ſwětla mjhagj ſe w mlhách wečernjch? Zažlautlá gegich záře padá kolem na ſměſici podiwných ſtwůr, gakoby oſwěcowala podzemnj ſkrypſſe dibljků a ſkalnjch kowářjků!

Ai, podiwné mámenj! — Řady pěkných bud ſtogj na ſtaroměſtſkém náměſtj — řady bud, naplněných dětſkými hračkami, wyřezáwanými a wycpáwanými pannami, olowěnými wogáky, malým domácjm nádobjčkem, plechowými ſſawlemi, ſtrakatými obrazy k wyſtrogenj brzkého Betlema, a giným rozmanitým zbožjm — blahoſtj pacholjků a děwčátek. Mlhawý wečer byl zadýchal ulice pražſké, a když kramáři w baudách ſwých, podiwně wyſſperkowaných, lampy rozſwjtili, poſkytowaly ty oſwjcené ſchránky ſtrakatých hraček zagjmawého pohledu we tmách wečernjch.

Před každau ſtál záſtup kupugjcjch, i pauze djwagjcjch-ſe, ptánj, wolánj a odpowjdánj mjſilo ſe we hřmot mimogedaucjch kočárů — a celau délkau welkého náměſtj hemžilo ſe množſtwj domů ſpěchagjcjch dělnjků, ſſwadlen a čepčářek, s kaupj ſe wracugjcjch panj a děweček a za powolánjm ſwým do kafjren ſe ubjragjcjch ſſtudentů.

Bylo to wečer před ſw. Mikoláſſem.

Gá ſe byl u rohu ſtaroměſtſké radnice poſtawil, djwage ſe tomu peřeſtému ſemotam ſe pohybowánj. Ale na tiſjc lidu běželo okolo mne, aniž gſem koho zaſtawiti mohl: Stůg, přjteli, a semnau ſe djwey!

Geť to mizerně-weſelé — bjdně-pěkné žiwobytj, když takto člowěk o ſamotě ſtáwá! Gá pak ſtál ſám, a widěl gſem gich na ſta, genž k weſelé domácnoſti ſpěchali. A tu gſem w duchu zapoletěl k dobám minulým, kdežto gſem nebýwal ſamoten o ſw. Mikuláſſi, alebrž radowal ſe z matčiných ſlow, ſlibugjcjch mně překráſné dary, a otce poſlauchal, napomjnagjcjho mě, gakžbych ſe chowati měl, až ten weliký, fauſatý muž s wyſokau čepicj přigde.

A w uſſjch mi poznowu zwoneček zaznjwá, gakož gſem geg tenkráte na předſjni zwučeti ſlýchával, a widjm ſe geſſtě, gak gſem na kolena padl, an ſe na to dwéře otewřely, a weliká poſtawa w bjlém rauſſe — ach gaké to byly ſtrachy, že gſem naſſe proſtěradlo nepoznal! — s dlauhými lněnými wauſy do ſwětnice wkročila. Ach, a gak gſem tenkráte pěkně „Otčenáſſek" i „Zdráwas Králowno" uměl odřjkáwati! — a po ſlabykáři gezdil gſem rafičkau, až milo bylo ſe djwati. Na Mikoláſſe ſamého nedůwěřowal gſem ſe hrubě pohleděti, neboť weliká, poſtřjbřená metla w ruce geho, ač mi nehrozil, mě w náramné uctě držela; ale po očku za Mikoláſſe nahljžeti, ani ta

nádramná ucta mi nezbraňowala. Nebeí tam stál spanilý angel — neměl gsem času, poznati w něm sausedowic Marinku — a w rukau držel weliké cynowé mjsy, na mjsách pak gablka, ořechy, perník, cukrowj a obrázky — až se srdce smálo!

Ach — bylit to wěkowité dnowé radosti, když nás na wenku Mikuláš nawštjwil, z Prahy se nawracege — gak mi otec zkazowal; a wěru rozkoše bych snad gen tenkráte okusil, kdyby sama Praha gednau byla celem gela — gakž mě matka wždy tegi mluwala. A zpomjnánjm na ony dny tak sladkobolná tauha w srdci mém wznikla, žebych se byl s chutj lecgakés mimogdaucj matky ubytil, gen abych gešté gednau těch dětinských radostj z Mikulášského naděleni okusil.

Začalo wšak prjšeti — a gá, nechtěl li gsem, abych nasiřz přemohl, a ona sladkobolná tauha w srdci mém uhasla, s rohem staroměstské radnice rychle se rozlauciti musel. Spěchal gsem domů. I měl gsem tam také naděleni; ale — pomilug nás Pane! — gakého? — Stolek, plný polo- nebo nepotřebných rukopisů, přeházených papjrů, i pěkně složených čistých archů, taužebně dosawad čekagjcjch na propuknutj některé poetické žjly, aneb na ohlas prosaického zanjcenj. A mezi tauto míchanicj papjrowau wykaukaly powěstné wěnečky „Kwětů" gakoby wypjchané oči nuzných žebráků, žalugjcjch a aupjcjch: „Smiluj se nad námi!"

Gá pak mám od gakžiwa srdce měkké, i wěděl gsem, že mi zegtra milý můg sazeč bezky čajně upomjnku o rukopis pošle: a protož gsem se smilowal!

I chtěl gsem scénu ze žiwota domácjho wyobraziti — k té gsem byl wlastnjm pomněnjm na domow neywřelegi roznjcen. I chtěl gsem otce wyobraziti uprostřed milých djtek, an se byly za dary Mikulášské wděčně okolo něho shromáždily, a on gedno po druhém ljbage, s blahostnau w oku slzau ge napomjná: „Djtky, buďte gen poslušni! Megte se rádi wespolek — i wšelikau nenáwist wypuďte ze srdce swého." I chtěl gsem pak nalíčiti otce, upřjmného, wěrného Čecha, přemjtagjcjho na mysli, k gakému konci děti swé přiwede, a twiby byla přjtulnost k sprawedliwému wládaři, láska k wlasti, oddanost w služby národa, a zlatý prospěch kraganů themau býwala, na niž se neykrásněgšj wariace wywesti daly — kdyby mě nebylo spanj přemohlo. I byltě gsem w duchu giž u neykrásněgšjho začátku; podoby powitáwagjcjho obrazu gakoby angelské hlawinky okolo Rafaelowy Madonny wznášely se předemnau; a wšak tu gsem s hlawau na dlani podepřenau w mrákowitau řjši snůw upadl.

A tu se mi zdálo, widěti sebe samého gakoby redaktora nigakého časopisu. Ale postawa mage byla gako dětská, ačkoli wůle byla mužná — a celé počjnánj bylo gako dětinské — to gest: při mladých létech, w letech wšeobecné mladosti, pro mladý wěk. I byloť též gako před mladým rokem — to gest na den sw. Mikuláše, a gá se taužebně po naděleni ohljžel. Tu se mi nad mjru podiwné diwadlo zgewilo!

Ohlédl gsem se opět před bankami — ale gakže naplněnými? Ne giného gsem w nich neshledal, než rukopisy, a opět rukopisy — pausmo nepomjgegjcj oči redaktorowých. W gedné ležely hromady samých powjdek — z časů dáwných i nynějšjch — obrazy to hrdinských dob Otakarowých, zlatých Karlowých i smutných walek domácjch, a opět nesčislné rozsmutagjcjch dnů wěku dewatenáctého, s gich tauhami, žádostmi a žalostmi — a gá se giž při pauhém na ně pohledu rozkošj smál i sauctné slzy wyléwal. Gindy rozwětwená wětwička menšjch pogednáwala časopisecky, básně a wětlo na swětské pořádnosti, zrcadla lidského snaženj a blesky ducha dáwnýmche; onde opět táhla se řada podiwných dennjch událostj, tragických a komických twárnostj, i bylo giných k wěcem: nebo i w hlubinu země widěti, a okolo toho wšeho winuly se lákawě wěnce neykrásněgšjch bágj, ljbě i čpawě zapáchagjcjch kytiček.

Duše má zaplesala při tom widěnj.

„Ach, nynj gen sáhnauti w ty bohaté poklady," zwolal gsem w duchu taužebně — „a plnau rukau ge rozsjwati národům!"

W tom bylo gakoby zwonečkem zazwonilo, a před očima zgewila se mi postawa welewážná, wzhledná, welebná, w rauchu šerého mlagjcjm, s twáři mužnau ale otcowsky se usmjwagjcj. A w ruce držela šlehagjcj-se metlu, okolo nj otočena byla páska s nápisem „kritika," a wšak mi stařec nehrozil.

I byla mi powědoma twář starcowa, gako zpamatowánj z dáwných let, a čjm déle gsem na nj hleděl, tjm žiwěgi gsem poznáwal, že gsem se giž od let pacholetských s nj potkáwal. I očekáwal gsem, co dobrého mi as přinesla.

„Diwjš se, panáčku, diwjš — co ti nejz?" gala se ctihodná postawa konečně mluwiti. „Cjtj se ti gižký samym taužením, a ruce natahugj se k braní. Leč k gakému prospěchu ti dary mé poslauží, kdybych ti gakých naděliti chtěl?"

„Tyč dnes welmi milostiwého pozwánj, pane Mikuláši," odpowěděl gsem na to, wšemožně si smi-

losti dodáwage — a mysle, skoč giž oko nebo zub — „ty welmi laskawé žerty semnau prowádjš! Čili gsi zapomněl, gakými těžkostmi skljčen gsem, w gakých nesnázech wězjm, a w gaké zodpowjdánj se paussitjm, když se rukopisů nedostáwá? — A tamto gich takowé pěkné hromady ležj!"

„Dřjwe se podjwáme, zdalis gich zaslaužil!"

„A proč bych medle nezasloužil? — Cokoliw darů mi dosawad poskytnuto, gá ničeho skaupě pro sebe nepodržel, gá sebe samotného tjm nepotěssil, alebrž k užitku weřegnému obrátil. Wiz tyto mé haldy papjrů, a powaž, mnoho-li potu wyteklo, mnoho-li mozolů naskočilo, než powstaly. A měl-li gsem gesstě wjce dělati, na mau wjru, pane Mikolássi, wěř, gako chwosstisstě kauzelnického učednjka, o němž nebožtjk Göthe zpjwal, bych se byl na dwa i na tři djly roztjti, a každým djlem až do unawenj pracowati musel."

„Ai, ai, panáčku! Tyť si mnoho na swé pilnosti zakládáš!"

„Pranic, Mikolášská milosti! — Poznalť gsem ale, kam gsi slowy „gest-li gich zasláužjm" — namjřil; a w té wěci mohu se statečně brániti."

„Nežalugeť swět na wáhawost aneb neaučinnost twogi, gako spisse na rozkauskowanost pracj twých, a gakausi neslaučenost — neřku-li disharmonii — časopisu twého; a geť mi se strachem, žebys i s těmito nowými dary rowně tak naložil, kdybych ge swěřil w ruce twé."

„Widěti gest, pane, žes od gakžiwa gen Mikolássem býwal, a nikdy českým redaktorem. Rozkauskowanost a neslaučenost — gaká to slowa! Mělbys týdně arch wydáwati, a páuowé, genžto se psáti naučili, na tebe gen by pokřikowali: Piš, piš! — aniž by sami péra se chápali, a ty bys i dnes wěc dobrau rozepsal, ale zitra nenadálými přjhodami zadržán — a kdož wj, co člowěka gedným dnem potkati může? — péro na čas opět odložiti musel: ty bys brzo za redaktorstwj se poděkowal, mage k saudu pohnán býti, žes we dwau neb třech arssjch powjdku přetrhl — leda bys pauhé překlady robiti chtěl, w čemž by ti owssem tak snadno žádná přjhoda překážku činiti nemohla. Gá wssak dle plánu swého na pauhé překlady myslili nemohl — a kdybych si byl sám pracj půwodnjch do zálohy a zásoby nadělati mohl —"

„Mlč!" rozhorlil se stařec a ruku s metlau pozdwihnul. — „Hle, gak mu huba gede po redaktorsku! Tak posselité snássenliwosti od obecenstwa gen opět possetilec nadjti se smj! Čtenář, který penez wydáwá, i časopis pořádnk dostáwati chce."

I osmělil gsem se, podotknauti, že celý ten penjz, který se za časopisy nasse platj, ani za řeč nestogj, žeby se člowěk giným gazykům gen w posměch dal, chtěge o penjzkowém platu za nasse žurnaly mluwiti, a že my gen z lásky k wěcem národnjm grosse za dukáty přigjmáme: a wssak řekl gsem to wssecko předc gen potichu, neboť mě byla gakási aužkost před welikau metlau pronikla.

Ale gakkoliw gsem i tisse slowa ta z ust wypustil, předce as neljbezně w ussjch welebné postawy zawzněla; neboť taž postawa welebuá ruku pozdwihla — a mně na záda padla metla „kritika."

Geť to wěc podiwná s tau „Mikolášskau metlau!" — Ne žebych bolest na těle byl pocjtil, ale strachem — že snad žádaných darů nedostanu — tak gsem zkrotnul, že gsem uznal poklesků swých, i začal welmi upěnliwě za odpusstěnj prositi. Co gsem důwodného, co nedůwodného přednesl — kdož by to w strachu byl mohl pamatowati? Wjm wssak, že gsem se wznessené postawě i k nohaum uwrhnauti chtěl; ale, ai! tuť ona sama, metlu odhodiwssi, mne giž giž klekagjcjho w náruč pochytila a gako upřjmného, ochotného syna k srdci přitulila. W tom obegmutj wssak poznáwal gsem z nenadánj, že se mi postawa pod rukama w mlhu a dým rozptyluge, a mjsto gedné twáři djwalo se gich nynj sta i tisjce na mne — a to wesměs laskawě se usmjwagjcjch; při bystřegssjm pohlednutj poznal gsem pak w nich — české publikum!

I chtěl gsem radostj zawýsknauti, a wssj mocj tomuž drahému publikum k srdci se přitisknauti — ale silným pohnutjm wgel gsem hlawau do swjčky, a leknutjm se žena po hořjcjch wlasech, že sna gsem se probudil.

Popálen — anebo gak někdy řjkáme: „spálen" — chtěl gsem i hned nowau silau o potřebné rukopisy péči wésti, i umjnil gsem si, wssech nedokončených rukopisů gako žhawého uhlj se warowati, domnjwage se, dosawad rozepsalý, že se gesstě we snách nacházjm: tu wssak oko mé na papjr padlo, kdež gsem giž před wečerem byl gakési pjsemné wyznánj učinil, a okamžikem bylo po péči! I přečetl gsem si těch několik řádků gesstě gednau, a zhluboka si oddechna, těžkých starostj gsem z ramenau setřásl.

Komu by na tom záleželo, poznati řádky, genž mi tak náhle skálu ze srdce swalily, laskawě na po-

slední stránku dnessního archu pohledni; gák gim tam skromného mjstečka wykázal.

A komuž by dále na tom záleželo, zwěděti o „Kwětech," gak se s nimi od nowého roku powede: tomu budiž wědomo, že — pauz péčj, pauz horliwostj, pauz neunawenostj pan wydawatel o gich budaucj rozkwětanj se postará, galež gá giem již by po Mikulášském widěnj umjnil. Pán Bůh ze wssech stran swé požehnánj uděliž! —

A wssak podiwewme se! — Zwečera byl gsem si na samotu stěžkal, a srdce po upřjmné společnosti tauzilo: nynj pak bige dwanáctá — kolem wssecko pochowáno w půlnočnjm tichu, gá pak dosawad se bawjm w neykrasněgssj společnosti — s nassjm obecenstwem, a hodiny mi uprchly w labodných snech. Nu, giž tedy wssechněm „dobrau noc!"

J. K. Tyl.

Wězeň w nowé wěži.

(Pokračowánj.)

„Wězenj?" — zkřiknul ginoch medwědobigce. „To gest ta tmawá, smutná sskrýš, gak mi přjtel Blažeg wyprawowal, kde na studené zemi hadi a žáby okolo těla člowěkůw se otáčegj? Gá nechci do wězenj! Gá se patnácte let z wězenj djwal na rozkwětagjcj garo — i nebudu déle po radostech geho kwjleti! Gdi ty do wězenj sám!"

Pán Litoměřický w hněwu se zmjhagjcjm hleděl na ginocha, an tu s twáři uzardělau, hlasem naposled hlasitěgssjm zwučjcjm, w slowech k němu rozpráwěl, gakéž nebyl zwyklý slysseti. I zawolal hřmotně a náhle na čeleď, a w okamžiku blizcj zbrogenjssi do sjně wstaupili.

„Chopte se těchto lidů," welel gim, „a do wěže ge uwrhněte!"

Čeleď gak hauf sstwaných, poslussných psů na přjtomné žalobnjky se rozehnala.

„Weliký duch wás uchowey!" zahřjmal Prokop, a tak odhodlaně proti záwnu tomu se postawil, že wssickni wesměs na krok ucauwli. Bylóť poprwé, co se na ginocha, w pussťinách wyrostlého, lidský autok učinil; genu ale bylo, gakoby dosawad po lesjch se nacházel, kdež toliko autokům ljtých sselem byl uwykl a wždy wjtězně z boge odessel. Ale strach nim nezatřásl gako před hromadau hladowých wlků, alebrž krwechtiwost geg rozpálila, gako před stádem lissek a gezewců.

„Weliký duch wás uchowey!" zahřjmal a s pěstěma zaťatoma proti čeledi se postawil, nedbage, že gi wele po boku wisely.

„Chopte se gich!" zadupal pán; a čeleď znowa se na přjtomné hrnula.

„Pogdi, pogdi!" křičel ginoch, a prawě gakoby se s lesnjmi šelmami zwjřaty do boge pauštěl, mezi dotjragjcj zástup se uwrhnul. Silnýma rukama dwa zbrogence za prsa uchwatil a tak prudce gimi na zemi udeřil, že s hlawau rozdrtjšťenau ležeti zůstali, a praud čerwené krwe z obražených prsau gim hnet z nosu a úst se wywalil.

Ostatnj gako poplassená zwěř odskočili. Bylať hrůza na ginocha medwědobigce nynj se djwati.

„Utjkáte-li wen?" — zwolal pyšně. „Mám-li wás pjcmi dát pesstwati?"

W rukau čeledi hned se meče blýštaly.

„Chraňte se Prokopa!" křičel ginoch zkormaucený a w lesnj swé wzteklosti proti nim se wyrazil.

„Smilug se, pane!" wolal starý Wogtěch, a stará služebná z hradu Litoměřického na kolena se wrhnauc, s rukama sepnutýma hlasitě naříkati začala.

„Zmocněte se oltoupených zlowolnjků," welel zase pán, „a byť i mrtwi w ruce wasse padli!"

A po těch slowech s wzteklým pokřikem wssickni se na ginocha hnali. Ale on, dobrau z přirozené swé neohroženosti, dřjwe že bywal meč w rukau swých nebyl geště poznal, sám swůg krátký meč z pochwy wytrhna, a tlustau medwědinau, genž se mu přes bedra wisela, po lewici ponekud se zakrýwage, s krátkau ocelj swau, skokem hladowého wlka, zprwu do prwnjch čeledi se wrhnul, a prwnj ranau zpět gednoho proboděl. Několik ran padlo w hunatau geho zbraň, kteráž ginochu za sstjt slaužila, ale meč geho letwa z prsau mezi prwnjho až po gilec zakrwácený wytažen, giž opět ginému do žeber zagel.

Z powyku ten pak nastal, a zmatenice děsiwá zmocnila se Litoměřických. Žalostně odwažnosti nebyla se čeleď podobna gessti kedala; i rozprchla se opět po sjni, gakoby gi duch strasslivý pronesl hnal, ano; kde z nj Wogtěch si wyjmauc, kterýž we zmatku tom, dwéře za sebau zawřena, z dwéřj wyhlédal.

„Duch wás uchwatj!" křičel ginoch s hořjcjma zrakoma u prwnjch sjně dweřj: čeleď klela, rauhagj autrpj; a pán Litoměřický w smrtelném strachu stál, newěda, co o wěci mysliti: an se tu náhle u postrannj komnaty dweře otewřely, a hlukem přiwáběná do nich slečna domácj wstaupila.

„Ha, tu tě mám!" zagásal Prokop, a rychle k djwce přikročiw, mocně gi lewicj owinul — gakož byl widěl hudce Blažege manželku zpěwačku obgjmati. Ale tjm owinutjm — gediným dotknutjm-se panny milostné — zmizela, gakoby ranau kauzelnau, wšecka diwost z mysli a srdce ginocha; a když mu se djwka ušlechtilá s obdiwenjm z náručj winula, přjsným pohledem geg káragic: on gakoby na paušti byl hlas welikého ducha zaslechl, gimž geg patnácte let otec Božech mámil, krotký, ano třesaucj-se k nohaum djwčjm se ponjžil, zbraň swau upustiw.

Ale pád gegi na kamennau podlahu byl heslem pro některé zbrognoše, kteřj na silného ginocha padše, žiwého geg nynj swázali, delšj a trpčj pomstě geg uschowáwagjce, nežli by byla kwapným zawražděnjm býwala.

„Neynjže s njm do wěže!" kázal pán, a ginoch, toliko w pohledu na spanilau djwku smysly mage ztopené, nechal se odwáděti s rukama swázanýma.

9.

W pěkné swé komnatě seděla Libina, slečna Litoměřická, a welmi uměle rytjřskau pásku wyšjwala. A wšak zamyslila se tak hluboce mezi tauto krásnau pracj, že ruka s gehlau tiše ležeti zůstala, a panně, ani se nehýbagjcj, ani oka z wyšjwánj nespauštěgjcj, posléze dwě welké slzy ukáply, tak že gimi dwau drahých perel na skwostné pásce přibylo.

W tom se polehku na dwéře zaklepalo, a do komnaty s uctiwau poklonau wešel hudec Blažeg. Milada, ačkoli w prwnjm okamženj nelibě wytržená, předce hned twáře přjwětiwě powygasnila, přjchozjho poznawši.

„Co mi nesete?" ptala se, a gakoby stranau co hledati měla, šátkem si oči utřela.

„Swé ponjžené služby, ušlechtilá slečno!" odpowěděl hudec, pozorným okem djwku stjhage. „J přál bych si, aby mě byla dobrá hodina přiwedla. —"

„Máte negakau žádost —?"

„Mladý náš pán ušlechtilé slečně uctu swau wzkazuge —"

„Děkugi wám!" dala mu djwka rychle za odpowěd, z njž patrno bylo, gak málo gi na wzkázanj mladého Ploskowského záležj.

„Od negakých krátkých časů zasmušilost se ho chápe," mluwil Blažeg dále, „a lidé, genž o rozličných wěcech wědomost magj, wyprawugj, že mu teskno býwá mezi zděmi domácjmi, gakoby geg zlé wědomj z nich honilo."

„Slyšel gste také o té báchorce? Nemohuť sice ucho swé nakloniti k prosbám, gakowými mě mladý Ploskowský k zisku milostnému stjhá; leč autrpnost mi předce duši gjmá, pomyslim-li na mrzutau péči geho, gakáž geg powstalau powěstj snad znepokoguge."

„Budeť léta prošlá za pěkný sen muset powažowati, k geho-li škodě saud rozhodne."

„Saud? — Otec můg gen o trestu rozpráwj. K saudu nedostáwá se důkazů, a sami žalobnjci w strachu prchli, ginocha gediného w sjtěch nechawše."

„A nemá-liž tu ginoch žádných orodownjků?"

„O má, zagisté!" — odpowěděla djwka poněkud rozpačitě, zarděnj ubrániti se nemohauc. „Otec můg nebude s njm bez sprawedlnosti nakládati."

„Onť snad ale i do wás, milostiwá slečno, platné přjmluwy se naděge. Obraz wáš, zdálo se, byl weliké pohnutj w celé bytosti geho způsobil; a ge-li w skutku z lože bohatýrského, statný i spanilý by to byl ženich po boku ušlechtilé newěsty."

„Wy gste dnes mysli welmi weselé! — A wšak gá newjm o možnosti, žeby bohatýrský rod swůg dokázal."

„Ale co kdyby mohl dokázati —? Nechtěla byste mu, slečno milostiwá, pomocnau rukau přispěti?"

„Gá nesmjm wůli otcowě se protiwiti — byť by i srdce rádo pomohlo."

J poznáwalť hudec opatrný, že u Libiny cjle swého nedospěge, a protož w ginau stranu léčky swé nastrogil.

Pod komnatau slečny Litoměřické nacházela se swětnice starého hradnjho. Blažeg, wšude host wjtaný, hodlal u něho přes noc pobýti. Omluwilť náwštěwu swau opozděnjm-se w Litoměřicjch; ale u starého Mareše ani toho potřebj nebylo: onť wezdy rád hosta weselého častowal. A čjše po čjši plnila se na stole; howor pigákůw až do půlnoci se prodlaužil. Smysly dobrosrdečného starce počaly se másti — oči mlhau se zatahowaly, gazyk po dětinsku žwatlal — i žwatlal o wěcech, genž byly na hradě skoro tagnostmi.

„A kdež pak to diwoké lesnj zwjře chowáte," zeptal se host, „genž tuty dny tak wztekle mezi waším lidem řádilo — gakž o tom powěst powjdá?"

„Ach, ta šelma ge hluboko schowána, a tak brzy na swětlo newyleze, leda by gi pán katům dal, aby

gi na dobro zkrotili!" odpowjdal hradnj těžkým ga-zykem. „Ge to silná kleč, kam gime gi zawřeli."

„Musjm se přiznati, žebych toho člowěka rád uwiděl, genž se o tak weliká wěc pokusil."

„I ge pekelný kral w lidské podobě! Aj nazeg-tří, milý Blažegi — dnes ge giž pozdě — ale zegtra ti ho ukážu. Wjmě tu klíče od kleče."

A na to začal obšjrnými slowy popisowati, kte-rá chodba, které dwéře a které schody k té silné kle-ci wedau; Blažeg pak pilně pozor dáwage i po klí-čjch se ohljžel, až i starci zwětralému gazyk pomalu ztuhnul, oči se mu zawjraly, hlawa mu klesla a rty gesstě několik nesrozumitelných zwuků wydawše, spá-njm sklíčené se zawřely. —

Tak howorno nebylo se wšak této noci pod swětnicj hradnjho wedle. Tam, w smawé, skalnaté hlaubce nacházelo se wězenj, a na wlhkém kamenj le-žel w něm okowy stjžený Prokop, ginoch na pusti-nách wyrostlý.

(Pokračowánj.)

České diwadlo w Praze.

Dne 8ho prosince: Srnec, neb newinnj win-njci. Weselohra we 3 gednánjch dle A. z Kotzebue zčeštěná od Hýbla.

Diwadlo bylo skoro prázdné a to z dwogj přjči-ny. Předně, poněwadž zimnj tento den také w rau-cho garnj se byl oblékl a čerstwý wzduch Pražanů pod šjré nebe wywábil, a za druhé — což nepochybně i hlawnj přjčinau bylo — poněwadž weselohra poněkud od českých panenských mrawů se uchylá, i gi častěgi — tušjm třikrát w českém diwadle stawowském a gednau na Malé straně w Kajetánském diwadle prowozena by-la. Nebylo snad prawě možno giný kus wywoliti! Přigdeť owšem na to, gak se wolj, a zdali wolenj po-dlé wůle wolitelowé — to gest, zdali při wolenj na wybranau gest. Mohloby se owšem přitom mnoho namjtati, ba i zamjtati, a wšak — — k čemu powyku dělati? Tiše, pánowé!

Hráno bylo dosti pečliwě, genom se měli pan Střjbrný (Mechtic Křiwecký) a panna Stroblo-wa (hraběnka Milowská) lépe o paměť spřáteliti, a oba nenuceněgi a přirozeněgi si počjnati. Pan Gra-binger (nágemnjk Siedlwec), pan Skalný (hrabě Milowský) — ač w úloze ne přjliš wděčné — panna Forchheimowa (nágemnice) a panna Manetin-ská (Mechtička Zradowitowá) i panna Fischerowa (gegj komorná) úlohy swé zdařile prowedli, albychom poslednj gmenowané herečce gestě wětšj žiwosti byli přáli. Ostatně — hoj! — weselohra dosti skrowné obe-censtwo hezky obweselila.

L. J. P.

Dennj kronika.

W Římě podiwný proces powstáwá, genž pozor-nost wšeobecnau na sebe obracj. — Od roku 1807 žiw tam byl tichý gakýsi nalezenec Filip Montoni, kterýž newěda pranic o swých rodičjch, žiwot swůj w za-hrádce a polnj práci trawil. Tu zemřel poslednj wéwoda Sforza Cesarini, a, gak wšj gedau přjhodau, w Monto-nim wšichni wšimkli i uznawali to, že ge synem wé-wody Františka Sforzy.

S tauto záležitostj swěřil se Montoni konečně adwo-katowi Marinimu, že ale penjz nebylo, zůstal při swé [illegible]. Marini wšak zatjm, aneb z autrpnosti nad sirotkem mladistwým, aneb aby se právnickau schopnostj zaskwěl, rozsjlal a polehal pjsemnosti a dů-kazy zganěl, a dostaw potom i penežitau podporu, pro-ces proti rodině Torlonia začal, kteráž po smrti wéwo-dowě statky weliké byla zdědila.

Poj tento na pospjch trwal čtyry léta, až konečně 1833 Marini zwjtězil, a rodina Torloniaská wšechno dědictwj Montoninowi postaupiti musila. I wšak penaz dále bohatstwj nowopečeného wéwody takowau pýchau nadmulo, že bywalý tulák nelidských přátel a přizniw-ců swých ani wšjmati si nechtěl, a mladého zaklada-tele wšj swé blaženosti, dobrodince Mariniho nepatrným penězem odbywal. Nalezl tento proti němu se žalobau, nowau při proti mladému wéwodowi zawedl, gegjžto konec nynj s dychtiwostj wšeobecnau se očekáwá.

W Londýně zemřel nedáwno fabrikant mazadla na boty, gménem Day, a zůstawil manželce swé 12,000 tol. ročnjch přjgmů, dceři swé též způsobem 15,000 tol. Wšechno ostatnj zdědili špitálowé a ústawy, a to čjtá summau 2,812,500 tolarů. — Mnohoby to as mazadla urobiti musil, že takowé bohatstwj nahospodařil!

Francauzský minister weřegných škol, Guizot, ob-mýšlj na wenku w gednotliwých obcjch biblioteky užitečných knih založiti, k čemuž asi 1,700,000 franků potřebj bude.

[Z Hradce Králowé dne 5. prosince 1836.] Ač nelze pochybowati, že podiwuhodná nestálost letossnjho počasj po celé Čechii panuge, předce uznati se musj, že náš Hradec nad giná mjsta a města mokrotau stjhán, an kolkolem dwěma znamenitými řekami obgat gest. Giž po mnoho dnj gak Labe tak Orlice wjce méně rozwodněna gest, tak že pewnostenské kotliny kolem pewnosti z wětssiho djlu naplněny gsau a nás uwnitř i powrch znepokogugj. — W neděli dne 4. prosince po celý den prsselo, k 11té hodině w noci se wygasnilo a bylo hwězdno; po 11té počalo se blýskat wjc a wjce, až konečně blesk geden za druhým se hnal, a po 12té hodině bylo zhluboka bauř slysseti podobnau w dálce gedaucjmu wozu. W málo minutách shluklo se nad Hradcem hřměnj strassné, a hroznégssj gesstě bylo w mračna pohleděnj; w tom se strhl náramný wjtr, a désst s kraupama padal o záwod. To wsse we spolku trwalo as přes hodinu. W Hradci neuhodilo nikde, a krom potlučenj oken semotam nestalo se nesstěstj žádné. Ale dle zpráw z Náchodska w tu samu dobu hrom we třech wesnicjch udeřil a zapálil. Podobně o gedné hodině w noci udeřil prý hrom do gedle w Rychnowě.

Že w prosinci takowá bauře přissla, nenj tak diwno, gako to: že po tolika desstjch a u stále wlhkém powětřj se udala. J. H. P.

I wůkol Prahy w tu samu noc stegnj žiwlowé buráceli.

W Hronowě, w zahrádce wel. p. Ludwjka, gesstě o wssech swatých některé giřinky (georginy) krásně kwetly, což znatelé této kwětiny za neobyčegný úkaz uwažugj.

[37 po Kristu.] Na den 15. prosince narodil se řjmský cjsař Nero. Mjrný a maudrý, dokud rady Burrhowy a Senekowy ssetřil, zdiwočil w podlých společnostech, w nichžto geg chlipnost přiwábila, i stal se ohawau člowěčenstwa. Geho ljtá ukrutnost přewýssena gen nestydatostj geho; wlastnj matku, bratra, učitele swého Seneku a wsse, co gesstě počestného bylo, dal zawraždditi, Řjm pro podjwánj zapáliti, a když ssestidennjm plamenem celé téměř město popelem lehlo, křesťany, gakoby oni půwodce toho byli, po celé řjssi nowě wymensslenými mukami stjhati. Na tisjce gich ssellmám předháženo, mnoho we zwjřecj kůže zassjwáno a psy roztrháno, mnoho we smolných oděwjch w zahradách Neronowých co pochodně zapáleno, při nichž Nero reydjrské hry prowozowal. Wssého studu prázen táhl co hudec Italij a Řeckem, zpjwage a hrage w záwod se sprostými herci na diwadlech obecnjch, při nichžto w Řjmě wssecka sslechta pod ztracenjm hrdla přjtomna býti musela. A to wsse trpěl podlý senát a zkažený lid, až konečně ssedý Galba s odbogným wogskem hispanským proti němu wystaupil, a plukowé germanssti se zprotiwili. Tu teprw od stráže opusstěn, senátem swržen, hrdla odsauzen a na autěku od gednoho z průwodčjch swých zahlazen gest. S Neronem wyhynul rod Césarůw.

[1230.] Umřel Přemysl Otokar I., král český, panownjk dobrý, gehožto úmrtj celé Čechy welmi zarmautilo. Uwedl posloupnost na trůnu dle práwa prworozenstwj, a zůstawil panownjkům českým na wssecky časy hodnost králowskau.

[1794.] Jan B. Carnier, geden z neywětssjch krwožjžnjkůw w prwnj francauzské rewolucj w Pařjži, skončil swůg zlopowěstný žiwot na gillotině, kteráž džjwe ukrutnosti geho ani zadost nečinila, neboť wymyslil sám hrůzný strog k utopenj lidů. Ubohé oběti swázány w gednu tlupu do loděk byly wházeny, kdež se dno we wodě nagednau otewřelo, tak že wssecky okamžikem utonauti museli. W lomech Gisanských dáwal denně 500 i wjce nesstastnjků postřjleti.

Z.

NÁWĚSTJ.

Od početj časopisu tohoto (r. 1833) uwykli gsau si někteřj přátelé mogi na dopisech i ginde „redaktorem Kwětů" mě nazýwati. Gestli gsem se po ten čas oprawdu redakcj zabýwal, čili nic, to w těchto řádkách obgasňowati mjsta nenj; o to wšak bljzké i wzdálené kragany uctiwě žádám, aby mě od nowého roku 1837 nikdež redaktorem negmenowali, gelikož úplné wedenj „Kwětů" gediné sám p. wydawatel si obstaráwati bude. Gá stran redakcj týchž Kwětů za nic odpowjdati nebudu, a žádných článkůw časopisu tomu nepřiwtěljm bez podpisu swého, gakož se až posud někdy stáwalo. *Jos. Kaj. Týl.*

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 51.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w liliowé ulici, čjslo 946, a k dostánj gest w kněhoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

3ý r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných kněhkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl 36 kr. na stř. se přigjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatné 2 zl. 12 kr. na stř., týdennjk tento se rozesjlá.

KWĚTY.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

22ho prosince] [1836.

W Čechách — to gá gsem doma gsem —
..... Zde mág wděčlíwého být rosum.
F. Kamenický.

Wězeň w nowé wěži.

[Pokračowánj.]

W tuhé necitelnosti ležel ginoch, duše geho zhrocena byla hněwem a bolestj, a smyslowé geho rozdjwnutj létali w dalekostech, po djwčjm obraze tauž(j)ce. Náhle pak opět wyskočil ginoch, a zatmal hněwem i trhal wazby — a opět s hlasitým pláčem gako bez wlády hodil sebau o kamennau podlahu.

Takto ležel za mnoho hodin w tmawém wězenj. Poslěze chřestot klíčů a wrzanj zámku geg z omámenosti probudj. I pozdwihne hlawu, a při čerwenawém swětle nočnj lampy uwidj stogjcjho mezi dweřmi hudce Blažege. I zkřikl radostj, a gakoby ukazu náhlému ani newěřil, na krok ucauwnul. Ale Blažeg naň promluwil — powyku dělati mu zakázal a pauta mu sgmuw, wlekl geg za sebau z chladného klenutj.

„Uwidjm spanilau djwku?" tázal se ginoch, co se s njm děge, dobře posawad nepochopugjcj.

„Uwidjš" — těšil geg hudec. „Gakés dennici na paušti neykrásněgi zářiti widjwal, ugměge se na tebe twář djwčj."

A těše geg takto, potichu se s njm kradl chodbami hradu Litoměřického.

10.

U prostřed rozličných, starowěkých [illegible], na pusté [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], w [illegible] [illegible], wětrem a [illegible] [illegible] wywali [illegible] [illegible] ze [illegible] [illegible]. [illegible] nj neukrýwali se pod [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] kolem [illegible], [illegible] a [illegible] [illegible], ležela i [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] we wšech strašlich a mnohých nepřirozených ohnjch.

U prostřed nich widěti bylo starého Wojecha.

„A proč bychom [illegible], gako [illegible] [illegible]?" ozwal se we sboru tom hlas [illegible]. „A chce-li on [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible], až nám [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]. I co ge do toho holobradka! Na [illegible] [illegible] se [illegible] a [illegible] na [illegible] [illegible] — i wem si zlý duch Adama Plesewského!"

„[illegible] mu tím [illegible] něco [illegible] zarážel, ale [illegible] a na nás [illegible] se [illegible]!" zahučel hlas giný. „Má lebka mi tak dobře poraučeti [illegible] gako giného — [illegible] mám také, a sáhneli kdo na mne, dowedu ho ubiti."

„Nu, hlawnj lebka a hlawnj galčiš [illegible] býti wšude, Waclawe!" ozwal se třetj hlas mjrněgšj.

„Tu nám ale o to běžj, abychom z dwogjho zlého wybrali sſ menſſj. A ge=li wychowanec tohoto muže w ſkutku wětew ſſtěpu Ploſkowſkého, genž ſe nám neljbiti začjná —"

„Jwan i Wáſſa mě zná —" ſkočil mu nynj do řeči ſtarý Božech, ukázaw přitom na dwa letité muže w kole ſedjcj. „Tjk ſe zagiſté na nehody někdegſſjho mlynáře pamatugj, a gá ſe na blaženoſt duſſe ſwé zaklegi, nenjli doſti, abyſte dle ſlow mých w patrné důkazy o rodu mého wychowance wěřili."

„Nenatrháme=li ſi kopřiw mjſto mechu do poſtelj, když twému gonáku k Ploſkowſkému hradu a ſtatku pomůžeme," učinil opět uhljř námitku, „za utlačeného rád ruku k rwačce pozdwihnu — ale owſſemkže ſe naděgi, že pak utlačený opět na mne pěſtě nezatne."

„Onk wás gako bratry, gako ratoljſtky gednoho ſtromu chowati bude!" zkřikl Božech. „Srdce geho geſt měký woſk a gemná břjza, i nechá ſe z něho utwořiti, co člowěku rozumnému napadne. A wſſak netoliko že doſazenjm prawého pána w ſtatek a moc přjſluſſnau ſobě ſami hogné blaženoſti připrawjte: wyk i ſwětu důkaz dáte, že ſe weřegnému pořádku podrobugete a ſwému panſtwu práwa hágite; a takž budau o wás po čeſkých wlaſtech gakož o lidu neywěrněgſſjm geſſtě po mnoha letech mluwiti!"

„Můžeš ſe nám zakljti, že odchowanec twůg prawý ſyn nebožtjka Ploſkowſkého geſt?" zwolalo teď několik hlaſů, a celý zbor ſe wzchopil.

„Gá ſe zaklegi!"

„Nuž, tedy mu krucifix přineſte!" ozwaly ſe opět hlaſy, a uhljř geden bral ſe w neybližſſj chyſſj.

„Starého čerta ptám ſe gá, geli ten kluk z plemene Ploſkowſkého, nebo nenj!" mumlal mezi zuby; „gen když ſe lépe nagjm a napigi. Šelma gako ſſelma, kdo mi na krku ſedj."

Předce wſſak tentýž uhljř brzo dřewěný gakýſi křjž přineſl, genžto ſnad giž od mnoha let gako w zapomenutj na chatrné ſtěně wiſel, nežli ſe k tak důležitému wýgewu hodil, gakýž nynj naſtáwal.

Wſſickni přjtomnj w tom zboru podiwném hlawy obnažili, aneb kde čepice nebylo, ruce ſepiali. Starý Božech ſtál pak u proſtřed s hlawau odkrytau, a křjž drže w lewici, tři prſty ruky prawé w bok Ukřjžowaného položil, a hlaſem zwučným ſkládal přjſahu:

„A oddechu ať nenalezne tělo moge do ſkonánj, anj pokoge duſſe má na wěky — ať mě zlé ſwědomj hryzem gedowatým z mjſta na mjſto poháni, a muky wěčné ať mi ſe každým krokem otwjragj, nenj=li giſté a neklamné udánj moge, že wychowanec můg, Prokop, ſyn geſt w Pánu zeſnulého rytjře Ploſkowſkého. Bůh mě widěl, i ſlyſſj mě nynj, a k dobrému konci mi pomůže!"

„Zdráw budiž prawý pán Ploſkowſký!" zawzněło nynj z uſt wſſech přjtomných, a na hlaſité to zwolánj ozwal ſe hluk náhle na paſeku ſe derauciho záſtupu zbrogného.

„Zdráw budiž pán Ploſkowſký!" zněło i heſlo geho, a Božech mu hbitě wſtřjc poſpjchal.

Ze záſtupu tři oſoby wyſtaupili, hudec Blažeg, ginoch medwědobigce a rytjř w úplném brněnj — poſtawa ſice newelká, ale ſložitá, ſilných audů a hrozného wzezřenj.

„Ai, pan Chlumſký! — zdráw buď udatný!" zkřikli uhljři, genž znali ſſlechtu z celého wůkolj — a pan Chlumſký s uſmánjm welké ſwé bjlé zuby wycenil.

Známk byl wůbec i s čeledj ſwau. Powěſt o něm roznáſſela ſe od čaſů dáwných, že panſtwu nepřege, a nemage než malý ale ſilný hrad, laupežně z bohatſtwj cizjho ubjrá, zato wſſak chudině wždy k ſlužbám ochotně ſe propůgčuge, i co může z kořiſti ſwé poſkytuge. U něho byli nynj záſtupci práwa Prokopowa podpory hledali, i ſſťaſtně gi naleznuwſſe, se zborem geho k činu ſpěchali.

„A takž widjte, milj!" gal ſe nynj Božech k záſtupu uhljřůw i ſhluklé luzy mluwiti — „a takž widjte, že i ſſlechtický meč přirozeného práwa ſe ugjmá, gakowéž popřjti ſe nechce pánu waſſemu, kteréhož wám tuto wzácný a powěſtný hudec přiwádj. Podjweyte ſe naň!" mluwil dále. „Neſlibuge=li twář geho miloſt a tělo celé udatnoſt, aby ſobě ſwěřených uhágil? J zdráw buď pán můg, pan Ploſkowſký!"

A weſſkerý záſtup zawýſkal po ſtarci, neunawně o pomſtě ſwé pracugicjm, a zbrogný záſtup Chlumſkého zbranj zařinkal.

Ginoch medwědobigce ſtál při tomto wýgewu gako u pauhém widěnj; w twáři gewilo ſe mu ſkrowné uſmjwánj, a wſſak co ſe wůkol wlaſtně dělo, cele pochopiti nemohl. Bylit geg w ſluſſný rytjrſký ſſat oblekli, gimžto ſpanilá ſtatnoſt audůw geho tjm patrně prohljdala; na bedrách mu wſſak předce weliká medwědj ſrſt wiſela, což nemálo k wýrazu geho mužné ſily proſpělo.

Zbor uhljřůw i ſlaučené s njm hluzy s oblibenjm na ginocha patřil.

„Zdráw buď — !“ Ečil geden mezi nimi z plného hrdla wykřiknauti; a wšak žádný gesstě newěděl, gak pána nowého pogmenowati.

„Adamem Plesskowským geg nepogmenugme, otcem ho na léta uplaulá připomenauti nemusíli,“ řekl Wojech.

„A Prokopem giž geg na žiwu nepogmenowal,“ doložil hudec; „gakýmž tedy názwem lidu geg prohlásiti?“

„Ai, k čemu se o pasdé gméno hádati budeme?“ ozwal se hlas mezi lidem. „Z boru ge wychowán, k swým neftýwe do boru pochází — nám geg dal bor, a proto ž nám i slug Dalibor!“

A pronesená slowa zaznila se zástupem, i zwolala ústa wssech: „Zdráw buď Dalibor Plesskowský!“

11.

Hodinu půlnoční oznamowal hlásník na hradě, kdež dwiawáte žezni swé měl gnech, řečený Adam Plesskowský. Ale zwuky zeho i hlas pouzewoho zwíwu stássy se přetrženau noční tichostí, a srdce hlásujlowe rytem zukale. Machelena družka geho, wěrná žena, pracowala k smrti.

Nezdržew se ani chwíli wenku na baště, w ssrosewný swůg příbytek hned se tesknawý muž opět nawrátil, kdež se byla umírající práwě wyzpowídala. — U lože gegího, na malém, bíle prostřeném stolku hořely dwě woskowé swíce z hradní kaple, a mezi těmi lesknul se mosazný kříž s obrazem umučeného Spasitele. Wedle něho ležela schránka se swatým olegem a modlitební kniha domácího kněze a zpowědníka, starce welebného, sedícího wedlé postele.

I držel pauštěr duchowní ruce sepiaté a modlil se nad ženau slábnaucí, i těšil gi slowy nábožnými, a hlas geho zněl po tiché swětnici gako zawáté zwuky s wýsostí nebeských. Twáře ženy wygasňowaly se — mír wěčný na nich se rozkládal.

Zato ale nepokog děsiwý — brzy gako dech gizliwých pecí, brzy gako ssiření ledowých mrazů — třetj osobau lomcowal, gežto neustegnými kroky po komnatě přebíhala. — Byl to mladý Adam. Na twáři mu brzo smrtelný pot wywěsstowal, w srdci mu brzo krew klekotem wřela. Hněw, žalost, naděge a zaufalost gim potřásaly. Náhle se u lože giž giž hasnaucí ženy zastawil. Oči geho gako šípy gi probodaly, a rtoma třesaucíma-se zwolal:

„Mluw prawdu, proklatá lepkyňko, anebo tě i s hanebnau lží do pekla srazím — mluw prawdu — a wyznew, že gsem prawý Plesskowský!“

A žena z mrákot smrtelných, giž gako sauhrem wěčným zastřena, wybrala se k odpowědi: — „Přísahám se před Bohem wěčným, že gsi Plesskowský!“ a brzo na to sklesla nazpět na podussku, a sen wěčný gi oči zastřel.

S tichým zaklínáním wyskočil gnech z komnaty i zastawil se w bezmoci wzteku, gakoby se hrozil mezi dawnau zpurností geg hrdých předků, a wzhlédl se gako we mrákotách na lože. I křičel tak, že tu wssecko zachwělo se, až geg trápil pomsty z hrdých rtů z lůže wypudil. Wyskočil a letěl k oknu.

Slowa wzteku z hradních wěží ber se wymlauwala. Celá wzdálená skála hořela gako we dle od wěčného požáru. Adam z okna pohlížel na oblaky, které w rudém sauwalu wedle lesa mizely bezmocí.

Na baště zazněla trauba, hlásný zhosa wylétowal se po hradě — do lesa! Adamowi wylekanému zbrojnoš přiběhl:

„Pane! ssiwý wrátitel hradu se zmocnil!“

„To peklo s tebau i s wrátitelem!“ zaskřípěl gnech, gemuž se zdálo, že se z toho giž giž wyhánět gi a poraužka mel mu ze hasl zawoláním mezi lelek swau.

Za rannich temnosti byl se starý Wojech s mnoha lidu obrácením až k hradní bráně po zdi přihnal, a zwolaw na strážného hlasem hromowým, aby otwíral hrad z hustých lesů plamenujícího wchodu, wyrazil byl do hradu. Tam ale i hned se pozwednula, nežli se pomohl k hradní obranu hrdinau zbraní, saudruhy zatím wedla ochrana tato do hradu wyssedší.

Ale zděšení a pomatení letěli. Adamowi zdálo se, gakoby celé skály hradu strašně padaly, a takž sama zmocnění-se hradu nepřítelem nastala. Tam Adam, prchaje mezi ni, darmo k odporu nabízel — bylo gakoby ge sám strach boiem přepadl. A na baště zazněla trauba pořád ohlassugíc, až pak i tam leknutím umlkla, an na nádwoří rel přicházegících zástupů Chlumských a hegtmané gich rohy zamezily.

„Wzdey se!“ zwolal naproti hlas na gnecha Adama, a tento při domogu zděssen pohánau pozná, gemužto se byla otcem geho gmenowala.

„Wraž se w temnosti, gežto tě zrádně wyplily!“ zařičel gnech a šel po ni mečem. Ale oceli geho zalala se w tiché wedle lesa, a s mečem, při raných čerwánkách gako blesk se wyskakugícím, stál před nim nowý hradu pán.

„Duch tě zchwátj — wzdey ſe!" wolal na něho, mužně ſe wztyčiw ſilnau poſtawau. „Gá pán tobě káži — zahoď meč!"

Ale Adam na krok uſkočiw, meč opět pozdwihnul, a w hněwu zaufanliwém očima giſkře, ſe rtoma modragicjma wygektal: „Tys tedy náſtrog chytrého podwodu?" — a k nowým ranám na ginocha ſe rozehnal. J bylo podiwno bogi naſtalému ſe djwati. Mladjk w uměnj rytjrſkém wycwičený mečem welmi těſně na odpůrce dotjral; ten wſſak, po ranách byſtře pozor dáwage, gako mrſſtná leſnj ſſelma, ranám pořád ſkočmo ſe uhýbal, brzo ſtranau, brzo z předu i pozadu na ſtatného ſſermjře texage, až i meč mu w ledwj zarazil.

Ani hlaſu newypuſtiw, ſkleſl býwalý Adam Ploſkowſký. Praud kráſné mladé krwe wywalil ſe mu na oděw, a ginoch na puſtinách wychowaný, gakoby doſawad s leſnjm medwědem byl zápaſil, w běſnoſti ſwé uwrhl ſe na tělo, a oděw na něm roztrhna, hltawými uſty chtěl pjti z krwe potoku.

Ale w tom geg mocnau ranau ruka mužſká odhodila, a s pronikawým křikem wrhnul ſe na ſtydnaucj tělo ginochowo ſſediwý Bozech. Byloť to poſlednj propuknutj láſky otcowſké, uſtupugicj před pomſtau. Leſnj wychowanec ale s diwokým, neſrozumitelným pokřiknutjm wyſkočiw, i opět po meči ſwém ſe rozehnaw, nynj, celý ſe třeſa w náramné wzteklosti, očima gako zničugicjmi bleſky po otci býwalém ſtřjlel.

Po náhradj zněla břinčenj mečů, zwuky trub a wolánj: „Zdráw buď Dalibor, pán Ploſkowſký!" — a wálečným hlukem tjmto krew ginocha neważaného geſſtě wjce ſe bauřila, až i opět po krwi tauže, s mečem padnauti chtěl na ſamého ſtarce, genž ho byl od wřelého, čerweného prameue odtrhnul.

Ale w tom náhle na bljzku zwuky zawzněly — gemné, ljbezné, žalugicj i chlácholjcj zwuky, a ginoch rozdiwočený ſe zarazil, meč mu z ruky wypadnul, celá geho bytoſt nenadále w ſladkau boleſt ſe proměnila — i byloť ſe naň djwati gako na zkrotlého beránka.

Zwuky umlkly, a ginoch gako ze ſna kauzelného hlawu pozdwihna, hudce Blažege ſpatřil wedlé ſebe ſtogicjho, a s okem zaroſeným na prſa mu ſkleſl.

„Zdráw buď Dalibor, pán Ploſkowſký!" zwolal záſtup po náhradj, i wedl ginocha do hradu. Wzeſſlé ſlunce djwalo pak ſe přes hradby na ſtarce Bozecha, an ſamogediný pod ſſirým nebem ſeděl, mrtwého ſyna křečowitě w náručj ſwjrage.

12.

Weliká hodownj ſjň na hradě Ploſkowſkém wykráſſlena byla newjdaným způſobem. Wěnce ſtrakatého kwjtj wiſely po ſlaupjch, čalauny wály po ſtěnách, a nazad powýſſené ſtálo ſedadlo s pěknými nebeſy. A ſjň byla plna lidu, ſwátečně wyſtrogených rolnjků, ſtarſſjch z každé gednotliwé obce, i zbrognoſſů a panoſſů w leſknaucjch ſe krunýřjch. Na ſedadle pak widěti bylo ginocha ſilné poſtawy, we ſkwoſtném oděwu rytjrſkém; wedle něho ſtál, z gedné ſtrany rytjř pohledu zmužilého, powěſtný Chlumſký, w úplném brněnj; z druhé ſtrany pak welebný kmet, domácj kněz a zpowědnjk. Wedle nich byl ſe rozhláſſený hudec Blažeg a ſtarý Bozech poſtawil, kterýžto poſlednj ſamogediný w celém ſhromážděnj zaſmuſſile k zemi hleděl.

Rytjř Chlumſký prohlaſſowal ſhromážděné obci ginocha na puſtinách wyroſtlého za budaucjho pána, w krátkých ſlowech o podiwných přjhodách geho powěděw. Starý Bozech muſel ſlowa geho doſwědčiti, ſložiw opět přjſahu w ruce duchownjho paſtýře, a tentýž welebný otec pak ſám prohláſil, co byla nebožka chůwa w poſlednj hodince býwalému pánu dědičnému zgiſtila.

„A tak ſe tedy radugte," doložil poſléze geſſtě rytjř Chlumſký k lidu přjtomnému, „že wám nebe prawého pána zachowalo, a podſtrčenau ratoleſt z rodu Ploſkowſkého zlomilo. Gakaukoli dobrau naděgi kdo z wás kdy w pána ſwého ſkládal, w tohoto mládence důwěrně ſložte. Geho ſrdce geſti kyprá půda, kdežto ſjmě wſſeho ſpaſitelného uzrage a blahodárně pak okolo wás wſſech ſe owine. Důwěřugte w něg tedy, a milugte Dalibora Ploſkowſkého, gakož pána nowého — onť wám dnes weliké weſelj uſtrogj, kdež budete moci několik čjſſj na zdrawj geho wyprázdniti!"

Slowa powěſtného rytjře, pohled na ſtatečného nowého pána, i přjtomnoſt welebného zpowědnjka, genž w celém wůkolj za prawého ſlužebnjka Božjho rozhláſſen byl — zláſſtě ale ſnad poſlednj ſlib wſſechněm přjtomným krew tak rozehřálo a uſta rozwázalo, že ſe gednohlaſné: „Zdráw buď Dalibor Ploſkowſký, miloſtiwý pán náš!" — po welké ſjni ozwalo.

A rytjř Chlumſký kázal nato ginochu, gako bez citu a pomyſſlenj wůkol ſebe hledjcjmu, pokleknauti — meč ſwůg obnažil, a po krátké modlitbě welebného

knjže třikráte geg ocelj na bedra udeřiw řekl: „We gménu božjm, we gménu králowu, we gménu rytjřstwa — powstaň, meč opásey a nos geg, gakž tomu káže rytjřské powinnost!"

„A nynj: Zdráw buď Dalibor, pán Pleskowský!" zwolal dále, k zástupu diwákůw se obrátiw.

„Zdráw buď Dalibor, pán Pleskowský!" opětowali rolnjci, a geden po druhém drali se pak k ginochu, aby mu ruce polibili, aneb se aspoň šatů geho dotkli.

Ginoch newěděl, co se s njm nagednau děge — co mužům geg obklopugjcjm napadá, i byl by se snad rozlobil, kdyby hudec Blažeg byl nebyl zástupu rozrynul, aby se gjž odebral, a weselj se nynj oddal; načež i weskerý zástup gako praud úzkým průlivem dotlačugjcjch se wln ze dwerj se hrnul, na prostranné přehradj spěchage, kdežto se ples chystal.

I bylo brzo hlučno na tom pěkném prostranstwj. Pod košatau gjwau bylo se čtwero hudebnjků posadilo, weselau a skočnau gako do honu prowozugjcjch, a okolo nich, w dosti hodném kole, otáčely se brzo wystrogené djwky z wesnic blizkých i dalekých, genž byly přissly schwálně ku plesu, i podjwat se na nowého pána. S njmi točili se wssak také statnj genáci, a radost byla djwati se na ty mrsstné audy, na to gak čamrda točenj-se rozweselených děwčat, a na to hoplowánj wepskagjcjch mladjků.

Opodál na půdě trawnaté seděli a leželi hosté starssj, radostným okem pohljžegjce kolem na plné nádoby, z nichžto se gjm do hliněných i dřewěných džbánů nalewalo. A dobrý žitný chléb i šauste čerstwé zwěřiny gjm k lepssjmu prolewánj hrdla slaužily.

A celý hrad ozýwal se podiwným ssumotem, howorem, křikem a hudebnjmi zwuky; co wssak se k úplné směsici zwukůw gesstě nedostáwalo, klučkowé dowádiwj, po nahradj a mezi kupami stogjcjch i ležjcjch se honjce, křikotem swým doplňowali.

Nagednau pak zmnožilo se wolánj a wýskánj, hra tanečnj umlkla — a wssak naústroge zněly gako w diwém plesu, w zwucjch nesrozumitelných. Hradu pán přicházel mezi bodugjcj lid, a děwčata wypjnala se, gedno přes druhé, na prstech, aby spanilého ginocha dobře si prohlédla, nebo byla každá matce neb babičce staré slibila, že gi pana Dalibora dobře popjsse.

Sám ginoch s podiwenjm a radostnau zwědawostj na djwky pohljžel; tolik wábných postaw nebyl gesstě spatřil nagednau, a oko geho newědělo, kam se dřjwe obrátiti, a kde lpjti zůstat na těch tancem rozehřátých i před wjtězným pánem se zardjwagjcjch twářjch. Temná rauška, gežto až posud wssecky gednánj na hradě mu gako zastjrala, nynj náhle se protrhla, a, gako z mlhy slunce, swět djwky dalekosáhlé naň zaswitla. I rád by byl opět na swau pussinu se nawrátil, kdyby gako mladý rolnjk byl mohl djwku w tanci obgjmauti. Trhalo to gjm — krew geho wřela, an hudba opět skočnau zahrála a mladý lid gako kaužlem w rozkošném wjru před njm se otáčel. Nutkalo geg to mocně, aby se též mezi tanečnjky přimjsil, ale Blažeg ho wěrnau rukau zadržel.

„Tyd tomu se wražil," šeptala mu geho, „a w rozmluwě by si dal se lidu, genž tě nynj ctj."

„Na wraždu!" zasténal ginoch s hořem hlubokým. „Gen co mečmi rowjm se w krwawých půtkách točiti, a radostj wasich otčjm se wnitrem, ačkoli srdce po nich prahne, gako krásný rytjř prahnauti gjm utjwal po letnjm desti. O běda, kde Drolera tak zlagil!"

I wzmáhal strašliwé přjpady mezi zuby, a hudec poslinky z hudebnjho trolla geg otwedl. Myslili, že o samotě srdce geho nepogemalgj zwolna.

A wssak nebylo tam gednoho samoty; i starý Wogech byl bez kteréhož trolla — sám a sám klečel w hradnj kapli u oltáře, na nějž byli položili tělo zemřelého pána Pleskowského. I klečel tuto a kochu se modlil. Zatjm gednohe djtěte wyprawowánj lidu i letem pomyslil geho, a nynj teprw gako na gednom swětě se wida o samotě, wssecku mnau na sebe wzkládal — i modlil se welmi žalostně.

W tom přiwedl Blažeg Dalibora do kaple, rozmluwě s Bohem geg nechať dopřege. Nic wjce ginochowa byla gako pobaudčena plamenem gegjmž; nepowěrnějsjm dotknutjm se zmizela. A twář geho tmawým plamenem zahořela, když tu starého swého wnuka z paujsté uwiděl.

„Tichni, prázni — aneb tě duch zachwátj!" křikl, nejmage důwěrnost mysla pozwolného, a gako běsný wrhnul se po starci. Ten uskočil na druhau stranu za oltář. Bylo gakoby očekáwal, že zabitý syn k pomoci mu přispěge.

„Trpjwali — mučili Drolera — w temnau wazbu zawjrali — a medwěda, kterýž slimu z nebe dělati — umět gjž!" — zwolal se ginoch nedbage na domlauwánj Blažege, a wytrhna meč, rownjm krokem chtěl se na starce wrhnauti. Nic w cestě mu stáwati mohl, by rownau Adama, a ty se zprwu, gak se ginoch nadálý zdwihal, s radostem dutým na kamennau podlahu zwrátil.

Se strasslišiwým křikem utjkal starec Wogech z kaple.

13.

Slawibor Litoměřický pln trudných myſſlének přecházel po ſwé komnatě. Okřjdlená powěſt byla mu k uſſjm nowinu o dobytj hradu Ploſkowſkého donesla; i měl nynj, co králem uſtanowený ſudj kragſký, wěc wyſſetřowati — a duſſe geho bála ſe nowého krweprolitj; neboť až doſawad byl ſe w hodnoſti ſwé bez obnaženého meče udržel. Přjſným byl — ale krew lidſkau nade wſſecky ſtatky zemſké cenil.

„A wſſak nynj muſi krew téci!" promluwil ſám k ſobě s hlubokým powzdechem. „Sjtě podwodnjků tak gſau huſtě ſpleteny, že gim nelze bez pohromy wywáznauti — a duchowé mých pobitých zbrognoſſů mi ſſeptagj: S diwým naſſjm wrahem nenj žádného ſmjřenj!"

I pohleděl nato oknem na welké náhradj, kdežto ſe záſtupy geho i oděnci ſauſednjch rytjřů w ſſiky ſtawěli. S nimi ſtrogil ſe Slawibor na hrad Ploſkowſký. W tom ale hláſnjk přjchod hoſtů oznámil, a po malé chwjli wſtaupili do komnaty k pánu Litoměřickému rytjř Chlumſký, kněz Ploſkowſký a hudec Blažeg.

„Co hledáte w Litoměřicjch?" přiwjtal ge Slawibor, rozpáliw ſe při gegich pohledu.

„Mluwme pokogně a rozumně, pane Slawibore," odwece zwučným hlaſem Chlumſký, neoſtýchawě až k ſamému pánu domácjmu přikročiw. „Zdař Bůh, přjteli Litoměřický!"

„Ruka waſſe krwj páchne, rytjři Chlumſký! Neſmjmť gi k přátelſkému uwjtánj přigmauti."

„Hahaha! Neſmočil-li gſte, pane, gak žiw pěſtě w giné krwi, než gako gá při poſlednj přjhodě, na mau wjru! ani gediného gelena nemuſel gſte nikdy zaſtřeliti. Ale gak widjm, gſte giž dobře zprawen o přjhodách na Ploſkowicjch, a nám to ſlow uſſetřj."

„W to, pane Chlumſký, nedaufeyte! Nynj ſlowa teprw naſtanau — geſſto gſte přenáhleně dřjwe w čin ſe puſtili, nežli gſte mluwili."

„A gá wám prawjm, že nebyl přenáhlený čin náš, pane Slawibore!" ozwal ſe Chlumſký hlaſitě. „Metla Páně nikdy přenáhleně nepadá. Podſtrčenec na Ploſkowicjch doſti dlauho kochal ſe we ſtatku rytjřſkém —"

„Netupte mi památku zemřelých — an gſte wražedlnicky žiwota newinného ſſetřiti neuměli."

„I tedy ať do toho božj bleſk! A wy, pane ſudj nad kragem Litoměřickým, doſawad ſe domnjwáte, že byl Adam prawá wětew domu panſkého?"

„Mám chytře naſtrogenému podwodu wěřiti?"

„Wěřte mým ſſedinám, wzácný pane!" gal ſe nynj duchownj paſtýř mluwiti. „Nebožka chůwa ſwátoſt oltářnj na wyznánj ſwé přigala, že byl ſyn w pánu zeſnulého ſtarého Ploſkowſkého djtě cizj a gi ſamau w neypautlegſſjm ſtářj podſtrčen."

[Dokončenj.]

Obrazy z dwau ſtoletj.

1736.

Pan Zázworka potřebowal nowý kabát. Hřebjčkowý frak, s dlauhými ſſoſy a welkými ocelowými knoflíky byl giž ſedm let, den gak den, oblj́kal — wygjmage ſwátků a nedělj, kdež modrawý kaput noſjwal.

Otjránjm tolika ročnjch čáſtek ſukno owſſem na mnohých mjſtech tak ſe ztenčilo, že negen ſnadno bylo nitě geho ſpočjſti, alebrž i báti ſe bylo, aby ſe lokte neprokluboly, cožby owſſem wáženému kramáři nebylo hezky ſluſſelo.

I nawſſtjwil tedy pan Zázworka ſauſeda Gehličku, poctiwého kregčjho, aby ſe s njm w potřebě ſwé poradil. Onť nebyl chudý ani ſkaupý, a rád widěl, když ſe na čiſtý ſſat geho ukazowalo; a protož i k neyznáměgſſjmu miſtru we měſtě autočiſſtě wzal.

1836.

Prawnuk páně Zázworkůw, mladý ſſwihák, zpomněl ſi, že potřebuge kožich na zimu.

Měltě ſice giž pěkný pláſſť i zimnj dlauhý kabát — ačkoliw obogj doſawad geſſtě nezaplatil — ale gakž by mohl ſſwihák bez kožichu obſtáti? — a protož aby co možno neyproſpěſſněgi průmyſl ſaukennjků podporowal, důſtognoſti ſſwihácké nic nezadal a w žiwot ſwůg ljbeznau rozmanitoſt uwedl: k powěſtnému panu Náprſtku ſe utekl, gemuž předewſſemi ginými ſaudruhy cechu kregčowſkého „maître de tailleur" řjkali. O tomť wěděl, že mu z trapných rozpačitoſtj pomůže; neboť kdokoliw ſe prawidlům tyrana, „bon ton" nazwaného, kdy podrobiti chtěl, k panu Náprſtkowi autočiſſtě bral, aby geg w ſluſſné poſtawě panownjku tomu před oči poſtawil.

Pan Náprſtek bydlj na hlawnjm náměſtj, w domě welikém, a celé prwnj, prawě panſké poſchodj zaugjmá.

Mistr Gebulka bydlel w bezkém domečku při zemi, a gak se do swětnice wstaupilo, wědělo se giž, gaké řemeslo se tu prowozuge. U gednoho okna stál kusatý stolek, kdež učedlník starý kabát páral, a wedle něho s towaryšem gedným rukáwy k pěknému swětlezelenému fraku došíwali. Dále, u druhého okna, seděla panna Lidušla, gediná dcera mistrowa, a že giž we kuchyni po giťře wšecko usrownáno bylo, obšíwala nowý čepec [illegible], a sice tak auhledně, že se w celém městě žádná gedna bylu témuž newyrownala, neboť panna Lidušla na nic giného nemyslila, než na práci swau — a gen chwilkami weselým okem na hezkého towaryše hodila, genž se na ni we wší počtiwosti usmíwal.

Mistr Gebulka seděl pak u welké dubowé tabule, drže w rukau ze starých nowě přešiwané šatečky pro chudého kluka, w kamrku giž na ně čekagícího; i tyto se po dweřích do kuchyně wedaucích, až by gimi paní Dorotka, pečliwá manželka, wyšla, rozpálenau cihličkau z co hnusitě přimáčkuge.

Od stěny k stěně přičkau byl prowaz, na němž hotowé i rozdělané kusy rozličného oděwu wisely, na stěně mezi okny widěti bylo tři domácí papírowé [illegible], a nechť oko na zpráwný náhled nebo obowateľo patřilo, wšude poctiwý měšťan a zámožný kregčí wykukowal.

„Pochwálen buď Ježíš Kristus!" ozwal se nenj hlas mezi dweřmi, a do swětnice wešel pan Zázworka.

„Až na wěky Amen!" dalo mu nato šestero úst odpowěď, a mistr Gebulka podaw paní Dorotce horkau cihličku, aby zatím sama šatečky přežehla, hosta zdwořile uwítal. Také panna Lidušla wstala a s poklonau panu Zázworkowi židli podala.

„Přicházím s prosbau, milý sausede!" promluwil host — „abyste mi poradil. Kabát mi dochází — musíme na nowý pomysliti. Co myslíte, gaké barwy sukno?"

A mistr mu upřímně začal barwu swětlezelenau a fialowau wychwalowati, gakož toho času neyoblíbeněgší a neytrwanliwěgší, i slíbil mu, že u mistra Winky sukno dobře smluwí, powěděl kde neypěkněgší knoflíky a pewnau podšíwku kaupí — slowem ugistil geg, že mu kabátek zhotowí, že se naň srdce zasměge.

A pan Zázworka se giž nyní utěšeně usmíwal.

W gednom ohlížení se líbo geho nechtělo, w druhém byl [illegible] mladý do swého wydělaného [illegible].

W prwním pokogíku seděl auředník a písařowé [illegible], pěti konců, mezi korrespondencí. W druhém pokogi nalézal se sklad sukna, stuhy a kartauny, nad nimiž starší towaryš lokcem a nůžkami wládnu wedle, a mladší pak do sleního a swětlého pokoge patřili, kteří u slušných wšelikých obchodních [illegible] až čtyři towaryši se [illegible], mladší se s parukau a manžetami, že [illegible] ge na ulici, [illegible] na dwořích a blíže w rukau, poslal, nikdy w [illegible] nepogal.

W třetím [illegible] blíž za [illegible] při psacím stole. [illegible] malá [illegible], až [illegible] zapálená lampa, na [illegible] [illegible]. Náwrat se [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] žurnálů. [illegible] [illegible] swau [illegible] u fortepiana, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible], an se zatím [illegible] mladý pán s weselým pohledem na [illegible] [illegible].

W tom [illegible] domácí paní do [illegible]. [illegible] se [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] od fortepiana, [illegible] [illegible] s [illegible] k ní [illegible]; [illegible]: „Co nám nésete, mama?"

„[illegible] mi [illegible] [illegible]!" [illegible] dáma w [illegible] se k [illegible] [illegible]. „[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible]! ([illegible] [illegible] [illegible]) —"

A w tomto tomu [illegible] mladý Zázworka [illegible] [illegible]!

W[illegible] do pokoge k [illegible].

„Serviteur!" [illegible] s panem [illegible] [illegible]!"

„[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] snad i bez [illegible] [illegible] [illegible]. — Pane Dawernoy!" [illegible] nato [illegible], a z druhého pokoge [illegible] muž w [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] cem [illegible] na [illegible].

„Ah — bon jour, bon jour!" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; „gen [illegible], gen [illegible]! — Comment vous portez vous?"

„Ah, miserable, mon ami!" [illegible] [illegible] [illegible]. „[illegible] [illegible] si gemu ten malheur, [illegible] mi [illegible], pane Dawernoy! A [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible]. Pozegtří musím míti [illegible] na sobě!"

Starší towaryš, [illegible] pak geg w domě p. [illegible] [illegible] [illegible] „pan weksler" se zasmál.

„Vous etez mûg [illegible], pane Zázworko! A [illegible] [illegible] nás [illegible] gemem [illegible]. [illegible] [illegible]? — Pozegtří? Gaké barwy? Čím [illegible]?" A [illegible] i

„Ale k neděli ho dostanu?" tázal se. „Mámeť w zahrádce u třech bubjnků weyročnj schůzku — budeť tam i mnohá panička a hezká panenka" — mluwil usmjwawě dále — „rád bych měl na sobě něco čistého."

„Do neděle?" opáčil mistr Gehlička a na mysli něco přemjtage, za uchem se sskrábal. „Dnes máme pondělj" — potom se na dceru a manželku podjwal. „Co pak myslite — může to býti do neděle? Wáclaw má gesstě co na spodkách a na westě pro pana radnjho co pjchati."

„Inu, musjme se přičiniti," usmála se panj Dorotka, „abychom wzácnému panu sausedu potěssenj učinili."

„Nu, máte geg tedy ráno o dewjti dostat;" řekl Gehlička ruku mu na pogisstěnau podáwage; nato i hned z pewného papjru nowau mjru si ustřihnul, a pak gi část po části okolo pana Zázworky wlastnj rukau otočiw, tagná znamjnka na nj uměle wystřjhal. Pak se wzácnému hostu zdwořile poděkowaw, ssel s njm co neylaciněgi dobrého sukna nakaupit.

Dwa dni nato pomáhaly poctiwému mistru dcerusska i manželka hezky dlauho do noci, a w neděli skwěl se pan Zázworka k welikému potěssenj swému w nowém fialowém kabátě.

hned několik baljků sukna rozewřel. Bylo to zbožj neybražssj. To wssak nebylo panu Zázworkowi nepřjležito; mělť zato pozegtřj kožich, a měl ho k tomu wssemu — na dluh.

Mjru pan Duvernoy sswihák brátí nemusel; gediný pohled postačil k uměleckému wykreslenj wssech částek oděwu.

W tom zarachotil kočár před domem. Mladý pán z okna se podjwal.

„Krásné ryzky, goddam!" zwolal u wytrženj, kukátko na oči nasadiw. „Knjžecj wůz!"

A w okamženj wstaupil magetnjk geho do dweřj. Byl to mužjček w modrém fraku se zlatými knofljky; za njm wessel hossjk, po anglicku wystrogený jokey, pod paži nesa hromadu papjrů. — Byltě to pan Náprstek a neystarssj geho učednjk.

Šwiháka Zázworku sotwa že lehkým pokynutjm hlawy pozdrawil. Hned se k swému auctownjmu obrátil.

„Nemáte tu tisjc zlatých po ruce? Widěli, že gsem dnes dobrého rozmaru — musel gsem wzjti pět akcij — a Bůh milý wj, co z toho gesstě wypadne. Apropos, Duvernoy! Tuhle nese Jack několik žurnálů. Podjweyte se na ně — ge tam cosi o rukáwech beze sswů. Adieu! tomu pánowi dobře poslužte."

A po těch slowech opět z pokoge zmizel. Mladý pan Zázworka pak w skutku třetj den nato w nowém kožichu ulice probjhal.

[1799.] Na den 22. prosince w Pařjži ohlassowala se nowá francauzská republikánská austawa (konstituce). Celá zemská wláda, gakož i wssecky wrchnostenské úřady zřjzeny byly dle wzoru staré republiky řjmské. Podlé toho ustanowil se senát, quästorowé, tribunowé, präfekti a konsulowé. Buonaparte obdržel hodnost wrchnjho konsula, gemuž dwa ginj konsulowé přidáni byli. Nic wssak méně wládl on neywyššj mocj, gelikož ostatnj hodnosti proti geho gen gako stjnowé obrazy byly.

[1806.] Bitwa u Pultusku mezi Francauzy a Rusy. Když Napoleon celau pruskau-řjssi byl zničil a sobě podmanil, wytáhl z Poznani proti Rusům, genž se co spogenci Prusůw na něho byli wystrogili. U Pultusku obě wogska se setkala. Rusowé přitáhli we třech oddělenjch po 75,000 mužů silných, a gegich ze 150,000 mužů sestáwagjcj záložnj wogsko stálo w Litwě. Bitwa tato byla znamenitá, ale nic nerozhodla. Napoleon gesstě dobyl Warssawy, čjmž wogenské taženj toho roku dokončil. Z.

P. P. ODBJRATELŮM KWĚTŮ

známo činjme, že časopis náš nepřetrženě i w přjštjm roce 1837 o stegných dobách, gako posawad, wycházeti bude. Zewrubněgšj zpráwy o geho obsahu, o honoráru, gakož i o zewnitřnjm rauše dočjsti se lze w obšjrném náwěštj, čjslu tomuto připogeném. Tuto budiž toliko podotknuto, že k usnadněnj odbjránj opět

čtwrtletnj předplacenj po 48 kr. střjbra

přigjmati se bude.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.

Čjslo 52hé.

Časopis tento wychází u Jana Host. Pospjšila, w Praze, na Starém městě, w liliowé ulici, čjslo 943, a k dostanj gest w knihoskladu wydawatelowu každý čtwrtek po archu, k němužto se we čtrnácti dnech wždy gestě půlarchowá přjloha přikládá.

3ti r. běh.

Předplacenj u wydawatele i u wšech řádných knihkupců rakauského mocnářstwj na celý rok za 3 zl. 12 kr., na půl léta za 1 zl. 36 kr. we stř. se přijjmá. I po c. k. poštow. auřadech, a sice za půlletnj předplatku 2 zl. 12 kr. we stř., wydáwagj se tento rozesjla.

Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky.

29ho prosince] S Bohem buď — a pamatug! [1836.

Wězeň w nowé wěži.

[Dokončenj.]

„A co nynj w Litoměřicjch pohledáwáte?" zeptal se konečně Slawibor, nemoha déle důkazům o prawdiwosti nowého Plešowského wjru nedáwati. „Gá wás před saud králowské milosti odkáži!"

„W našj wěci králowská milost ani nezlepšj ani nezhoršj," zajmal se Chlumský z plného hrdla. „Dalibor sedj gjž w hradě i w srdci swého lidu. Ale twoge otcowská milost, pane Litoměřický, nynj w potřebách našich wyhowj. Dalibor widěl dceru wašj, pane Slawibore — a djwka se mu zaljbila, i myslj, žeby s nj bylo wesele žiwu býti, a protož gi od wás našjmi usty za manželku žádá."

Rytjř Litoměřický při těchto slowech hněwem zahořel, a twáře geho temně se rozpálily. I bylo na něm widěti, že w hořkau odpowěd chce wypuknauti, ale gakoby wjce na důstognost sudjho zřetel bral než na otce, posléze w lehký úsměch se rozpustil.

„Smělost wašj daleko sáhá, pane Chlumský!" řekl. „Ale mylte se, toholi gste domněnj, že hrdě zhanobowánj rodu swého tau mjrnostj snášeti budu, gakož gsem až posud lže wašj o nowém panu Plešowském poslauchal. Za tyto králi budete auèty skládati — za ono bych gá wás musel trestati."

„Pane Litoměřický!" — rozkřikl se Chlumský a ruka geho silně se w rukowěti meče zatjala; ale w tom hubec Mladek, aby dalšjmu wypuknutj předešel, rychle řeč přegal a promluwil k Slawiborowi, že tiše žádá sama šlechtična Libina w srdci něgakau náklonnost k panu Daliborowi chowá, a žeby otci dobrotiwému slušelo, dceřino blaho w sňatku s gjnochem šlechetným upewniti.

„Libna se nemj nazwati dcerau Slawibora Litoměřického," zwolal tu sudj králowský. „Přegete-li odsauzenj w myšlenkách u té lásky šťastné ženy? — A ty, smělý hubkaři, lépe bys byl mlčel a o blaho wlastnj se postaral, kdybys mi na oči byl nepřišel. Wjš li, že tě zabawjm, nežli král nad nynějšjm držitelem statku Plešowského rozhodne? Gdi mu dwéře z wězenj meho otewřel."

Nadarmo se wzpjral tomu i Chlumský i kněz Plešowský protiwil. Hněwem se byl sudj králowský roznjtil, a posléze i rytjře Lawrencinského uwězniti chtěl, ačkoli ten k němu gako prawem posla byl přišel; ale Chlumský se mu prawdiwým listem králowským prokázal.

„Platj na tři měsjce!" chechtal se, až mu slze z očj kapaly. „Pogedu do Řjma, abych poslánj zbawil za slabosti, k gakýmžto mé zlaženy směl zawedl."

A Slawibor nemohl naň ruku wztáhnauti.

Ale Chlumský se mu opět z plného hrdla smál, když byl s duchownjm panošem z hradu Litoměřického

wygel, i smál se, když k ginochu na Ploskowicjch horaucně čekagicjmu weššel, a odpowěd Slawiborowu mu powěděl, i smál se, když manželce hudcowě o zagetj Blažegowu zwěstowal. Smálť se, ale smjch geho byl gen powrchnj raucho, pod njmž se i hněwy i chytré geho zámysly skrýwaly.

„Libinu musjm k srdci přiwinauti," zaklјnal se ginoch diwý, „gakož giný okolo mne djwku swau obgjmá — anebo nesmj žádný radowati se z lásky, dokud gá w marném tauženj umjrám!"

„Wraťte mi manžela!" upěla zpěwačka, manželka Blažegowa — „onť pro wáš na sebe i na mne zapomněl; wy geg nynj w paměti mějte!"

A Chlumský smál se opět; a wšak on tu nynj samoten stál, genž mohl nezkušenému ginochu i lkagicj ženě radau a pomocj přispěti, a oba museli i slowa i smjch geho poslauchati. Mluwil k nim — a oči geho wysokými okny se zaljbenjm po nedalekých dworcjch se točily, z nichž po budaucj léta hodlal bráti užitky.

14.

Bylať weyročnj slawnost w Litoměřicjch. W nedělnjch šatech brali se měšťané hognym počtem do chrámu Páně. Dnes ge tam i pobožnost i zwědawost wábila. Mělať tam dnes panj Božena, rozhlášená zpěwačka, zpjwati, a rytjř Slawibor byl k této slawnosti i manžela gegjho mezi hudce postawil, ačkoli geg až dosawad we wazbě držel.

Chrám byl přeplněn, neboť se i množstwj rolnjků bylo k pobožnosti sešlo, a ti dosti diwným způsobem nepřetrženau řadau táhli se ode dweřj až k pěkným stolicjm u welkého oltáře, kdež rodina Slawiborowa seděla.

Nábožný zpěw wznášel se k nebesům, a hudba zněla rozkošná. Weškeré shromážděnj s dušj roztauženau trwalo w modlitbách. Kněz welebný, sedmdesátiletý stařec, podáwal nynj křjž k ljbánj, a neywznešegšj osoby z bljzkých sedadel šli kolem něho s hlubokými poklonami. I šla také slečna Libina za otcem a bratrem k ljbánj; ale když se k sedadlu opět wracela, náhle gi silné mužské páže chopily, a pogednau s nj mezi řadau rolnjků se octnuwše — draly se s drahau kořistj ke dweřjm.

Náramný powstal powyk. Slawibor na služby božj zapomena strašliwě zkřiknul a gako rozkacený lew řjtil se za smělým lupičem; a wšak rolnjci, gako wlny před mužem děwu unášegicjm snadno se rozstupugice, gako stitina a pewná skála cestu zamezowali otci stjhagicjmu. I padl strach na celé shromážděnj — zpěw se přetrhl a hudba umlkla — ženské začaly křičeti — nastala tlačenice a strkánj, a žádný wlastně neწěděl, co se bylo stalo. Zmužilegšj geden na druhého hleděli, slyšjce mezi tau směsicj podiwných hlasů řwánj Slawiborowo: „Dcera má — djtě moge!"

Ale gakž se i wšecko mocj ke dweřjm hrnulo, předce nikdo ze swatyně dostati se nemohl. U wchodu byla se tlupa rolnjků nahrnula, našchwál deraucjm se z chrámu cestu zamezugicj. Gediného ginocha, genž děwu w silných rukau unášel, a rytjře, gako k obraně za njm se hrnaucjho, byli pustili — ti pak na koně bljzko stogicj se wymrštiwše, obklopeni gezdeckau čeledj, prázdným skoro městem ugjžděli z bránу. — Djwka we mdlobách ležela w ginochowě náručj.

Ale mezi tjm, co strašliwý zmatek dole w chrámě panowal, i nahoře, na choru, diwná scena se začala.

Polekánj hrnuli se hudci a zpěwáci k zábradlj kolem wysoké kruchty, aby pohleděli, co se w dole děge: zpěwačka Božena gediná nespěchala tam zwědawě, alebrž manžela uchopjc táhla geg ke dweřjm.

„Co gest? co počjnáš?" tázal se překwapený Blažeg.

„W dole gsau přátelé naši," odpowěděla rychle s twářj wjtěznau zpěwačka — „Dalibor si newěstu unáší, a tobě we zmatku tom wolně bude prchnauti, gak gsme wespolek umluwili."

„Zaslepená!" zhrozil se hudec, od ženy se odtrhna. „A toho kroku zlolagicjho že použigi, se domnjwáš? Gá toliko ginocha potlačeného se ugal; s neuctěnjm chrámu — se hřjchem we spolku nestogjm! Newina moge sama před swětem se omege."

A nešťastná, zklamaná manželka nadarmo mluwila slowa lásky, nadarmo slzela, nadarmo rukama lomila; zbožný Blažeg nechtěl spasenj swého z tak bohaprázdného pramene nabýti.

15.

W diwokém zanjcenj smyslů potácel se ginoch Dalibor po komnatě na Ploskowicjch — neboť byl co žiw poprwé wjna okusil. Ubledlá, trnaucj ukrýwala se před njm w kautě Libina s očima pláčem zardělýma. Ale zdiwočilý gi předce postihnul a na wzdor zaufanliwému zdráhánj-se djwku násilně k prsaum přiwinul. Byltě to zápas podiwný.

W tom zazněla trauba na baště. Zwuk gegj byl kwarny, pronikawý a neuwčasnau zahauti ukrutně obywatelům zwěstowal. Dalibor setřel šátkau nepatrně, toliko rozpálených twáří a srdce swých očí pozdwihl. Tu náhle Chlumský wrazil do dweří.

„Hola, nechť nyní delobíce, bodni!" zwolal, „a nastřij pazaury. Cekelowé se stahují! Litoměřičtí přichazí a s nim zástupowé geho; gde ti pro twau newěstu."

„Ai ge duch zchwátí!" rozlítil se ginoch wzněm a milostí wraucí.

„Pogď — pogď!" zwolal na to, Chlumského děwě za sebau wleka — „pogď, ať ge rozpiągme, zalež gsem zwěř plašil po lesích."

Před hradem ozwala se trauba. Hlasatel sudího Slawibora přišel s wyzwáním, i žádal we gménu králowstwí milostí wydání dcery Libiny, postaupení hradu, složení zbraně a wzdání-se na milost kralewnu.

„Slyšíš-li pak?" chechtal se hřmotně Chlumský.

„Nic — nic!" gektal pan Plesowský hlasateli za odpowěd. „Žádnau Libinu — žádný hrad — Dalibor chce se z obau těšiti — Překop byl dosti dlauho w pustinách!"

„Zabte ge!" wolal dále na swau a Chlumského čeleď — „zabte ge, a Dalibor na wás nezapomene, gakž na wás nezapomněl, když gste tak šťastnými rolníky w Litoměřickém chrámě byli. Zabte ge!"

A wyslanec wrátil se k plukům Litoměřickým. W čele gegich stál rytíř Slawibor, a twář geho podobala se těžkému letnímu mračnu, z gehož lůna blesk a hrom gen gen se wypuknauti a wůkolí porubiti má. Stáli gako wtělená přísnost, a mlčky odpowěd z hradu Plesowského poslauchal.

„Rozuměl gsi?" začal pak po chwíli k osobě za ním stogící, a oči geho zahořely pomstau giž giž wypukagící.

„Rozuměl," odpowěděla osoba hlasem temným. „Učiň gen autok na hradby, uzawíragící w sobě hřích: gá se tagným průchodem do hradu wkradu s několika silnými. Napráwím, co gsem w šlewé mlžádosti zlého prowinil, tím aspoň, že dalšímu zlému zamezím."

Bylať pak osoba, genž tu mluwila, starý, zklamaný w naděgi swé Wogech; a stoge nad zříceninau žiwota wlastního, i giného chtěl we prach srownati.

Nastal autok na hradby Plesowské. Wšichni strážowé mělí — lomoz dául celau krajinu. Gako wzteklí drali se zástupy na hradby, a zauřaliwě odpírali zástupy na hradbách. Slawibor a syn gako diwem wšude byli přítomni, ale i Chlumský a Dalibor po celu wšechudem lítali.

Ale síla dobýwagících byla wětší nežli wzdoragících, a mnozstwí obléhalo pewné hradby ze wšech stran.

„Libinu na oštěp, leč twých šmahau," zkřikl tu Chlumský na Slawibora, „gestli w okamžení neodtrhneš od hradu!"

„Ha, ty zrádce, wlku hladowý!" zařwal za ním gauch, wětšího pohlédnuw nejprw nad šelmau Litoměřickau, a wypadne rotu w plném běhu přímo pasu úderem, náramnau silau, takže před hradby gest wyhodil, že sám z rohu toho nalezl, gímž byl hrozil Libině.

Wzniklo i u wnitř mezi lidmi bogowníci blízce zbyraní se ozwalo! A Slawibora zahlédla dcera Chlumského, i chtěla z nás na dřewem gindy powaliti; ale prudký útok ze zbraní Slawiborowých gím prorazil. Wykřikna i za bok se popadna, klesl Dalibor.

W tom i powol zdálil ze wnitř hradu se derancích wítězů čeleď laupežnau podělil.

16.

W staroslawné Praze byl weliký shluk lidu. Powěst roznesla se po ulicích, že znamenité zagetí, wrahy, podwodníky — nebezpečné lidáma pomocník — přiwezau, a gím gako newau wěž zawříti, gež byla za pewné wězení wedle hradu králowského, nad zlatým příkopem, nedáwno dostawěna. Zwědawost lidská tím wíce pak zrůstala, an zlopowěst, gak se pramení, aneb aspoň gím načátýk z toho pak šlo pocházel.

Zástup ozbrogených dawno očekáwaný přiwázel. Byli to tři mužowé. Wázali, i ležíme bedlíwě i těžkými škrabkami zemdleného, zbitého, a na těžké rány postonáwagícího, poznat mu w letech neyskwělegších. Gehož oči zalné slzem pohlížely gako swětlowé newinnosti. Za nimi wlekl se starec s hlawau swěšenau, twáří zamyšlenau, s očima napřed k zemi obrácenýma. Byl to Dalibor, Blažeg a Wogech, gež gudí Litoměřický k saudu krajowskému přiwezl.

On sám gel se synem za oddílem, a na twáři geho patrné byly bole otcowa nad zlořečenau, nedáwno pochowanau dcerau.

Weliký daw byl celem toho průwodu, a šeré oči upíraly se s ginými a ginými poutem na wozy

silnými okowy ztížené; ale gedna osoba, ženština s twáří sesinalau, neywěrněgi držela se wedlé oděnců. Oči gegi od gednoho mezi zagatými ani se na okamžik neodwrátily — giného nic newiděla, giného nic neslyšela, nežli powěstného hudce, a řinkot geho řetězů. Byla to zpěwačka Božena.

A silné zámky a tlusté záwory zarachotily nato brzy za muži gatými, odlaučiwsse ge od zraků zwědawých i saucitných diwáků. Tesklíwá temnost obestřela ubohé, a samota obklopila ge.

Bolestně bylo na ginocha, nedáwno gesstě po lesnjch hustinách bugně rostaucjho, se djwati, an tu nynj na kamenném sedadle, w silném klenutj, seděl, w mysslénkách napořád tak potopen, že ani na hlad ani na bolest nepomeysslel. Celá bytost geho byla zwrácena. Byltě slyssel, že Libině we hrob ustlali, a tauha geho nynj gen po studeném tom wěčném loži mjřila. Nemluwil a nestýskal si — nemyslil posléze, ale co bezžiwotná, masitá socha trávil hodiny.

Přissel den králowského saudu. Lid se byl opět četným počtem na welikém dwoře hradu králowského shromáždil, čekagjcj až kdy gaté před saudce powedau. Ale mnohý mezi tjm četným zástupem nenadál se wýstupu, gakýž se tu před diwáky obgewil. Neboť z dawu neytěsněgssjho prodrala se náhle žena s křikem hlasitým — raucho na nj diwě wlálo, an po dlažbě nohama bosýma k oděncům běžela, wedaucjm z wězenj Blažege. Nedbalať na rány mužů necitelných, ani na hrubé přezdjwky, ale gako blesk muže drahého obgala, a s usedagjcjm pláčem i pomateným smjchem obgjmala tělo geho i ljbala twáře geho, a slzami smáčela okowy. Také manžel gi wraucně obegmul, a s poljbenjm wěčné lásky drželi se tak pewně w náruči, gako by obor celého swěta spočjwal na ramenách gegich, a oni se nesměli pustiti, aby se na ně tentýž obor nezbořil.

Hlasitě plakal s nimi zástup diwáků.

„Nechte ge!“ wolaly ženské na zbrognoše, ale ti posledně ranami ženu zpěwačku od manžela odtrhli a dále s wězněm kráčeli.

„Bůh tě ochraň!“ wolal na ni gesstě Blažeg; ale ona giž slow geho neslyssela. Gakoby gi od kořene žiwota byli odtrhli, s pronikawým zkřiknutjm nazpět se potácela, we mdlobách klesala, až i na twrdé kamenj upadla — a nikdy wjce newstala.

Zástup gi obklopil, ale dusse gegi byla giž wyletěla ze slabé schránky tělesné a wznássela se okolo drahého muže, an se nj autrpné ruce objraly. Mnohý pamatowal se nynj, že tu samu ženu giž u příchodu zagatých i po několik dnj nato semotam po městě gako žebrotau zpjwati widěl, a králowský strážnjk nad wězněmi ugisťowal, že denně přicházela, přinássegic hudebnjku potrawu, i kytky a penjze.

Tissegi to wypadalo tu dobu na saudnj sjni. Ginoch, gatý pán Ploskowský, stál před králowskými saudcemi — stál, ale na otázky neodpowjdal. A sudj nemohli naň zanewřjti — patrnať byla tělesná slabost geho, a co byli o přjhodách geho zwěděli, předce tolik důwěry a saucitu w nich zbudilo, žeby raděgi prostředků gemných se byli uchopili nežli přjsných, aby geg k řeči přiwedli.

Práwnj sluhowé odwedli geg do wedlegssj komnaty, a wysléchánj hudce Blažege začalo. J wyswitala ze slow geho neyčistěgssj láska lidská, gakowaž geg byla popudila přispěti nessťastnému odchowanci na paussti. J poznáwaliť sudj prawdu slow geho a radostni ukázali se, an slibowal, ginochu gazyk rozwázati.

Mlče stál opět Dalibor na saudnj sjni. Nedbalť na domluwy mužů negen sprawedliwých, ale i srdečných; mysl geho tonula w bezednu černé zasmussilosti. Posléze umlkly otázky saudců a ticho nastalo po prostranné kobce. Ale w tom náhle, gakoby sseptawé hlasy wětrných duchů, gako slowa wěčné milosti, důwěry a utěchy, na bljzku hudebnj zwukowé zawzněli. A ginoch sebau trhnul; byloť, gakoby nowá, ožiwugjcj gistra byla w prsa geho padla. Po twářjch geho gako po kragině podzimnj gasný paprslek usměchu přeletěl — i dal se do pláče. W tom geg laskawé mužské páže obgaly — na srdci Blažegowu spočjwal, a praud řečj, dlauho zatagených, rostaucj silau z ust se mu wyhrnul.

J bylť starý Božech předwolán. Udánj swoge měl nynj před ginochem opětowati.

„Dlauhá léta na paussti gsem trávil,“ začal stařec wyprawowati, „a paměť moge nedlela wjce u hlučného swěta kolotánj, alebrž ducha swého pauze k modlitbám gsem obracel, abych dussi před wjrem hřjchůw uchránil. Tu přistaupil swůdce pekelný w postawě neznámého ginocha w tichau skreyssi mau, i omámil paměť a ducha mého, že gsem uwěřil upěnliwým slowům geho, gimiž mě prosil, abych mu k statkům Ploskowským pomohl. Zlatými sliby dussi mau zaslepil podwodnjk — newinná krew tekla pro něho a wina padla na dussi mau. A wssak nechci s nj giti ze swěta. Odřjkám se ho — neznám geg —“

A wssak dále mluwiti nemohl. Neboť ginoch, genž byl pod očima geho wyrostl, [illegible] geho [illegible], a gako zwjře nerozumné w prachu se před njm plazil — Prolew medwědobijce, slyše nowau haněbnau lež starcowu, diwé [illegible] w [illegible] upadl. Zařwal gako sselma [illegible] a skokem náhlým k starci přiskočiw, tak náramnau silau za chřtán a za krk ho popadl a welké auzky mu zmáčknul, že se w [illegible] pomalé zawřely a zhasly, nerozumné [illegible], bez sebe na podlahu skácel, a krew mu nosem i ausami wyběhla, když byli prawni sluhowé ginocha od něho odtrhli.

17.

W nowé wěži nad zeleným přjkopem sedjl ginoch na [illegible] wyrostlý, na [illegible] [illegible] pak [illegible] powyssený — později Dalibor nazwaný. Sedjl we wěži, a lid gi po něm Daliborkau pogmenowal.

[illegible] uzdálo se [illegible] ginocha, gako na smyslech pomateného, po krwi taužjcjho, držeti w temné wazbě. Statky Plesskowické k důchodům kralowským připadly.

W nízké, newelké klenbě, z njž bylo okrauhlým oknem w zelenau haussti stromů po zeleném přjkopu widěti, ubíhali gednotwárnj dnowé Daliborowi. Gediný společník geho byly hausle, památka po upřjmném Blažegi. Wrtkým byly mu sice na začátku nástrogem, ale w rukau geho delšjm časem učily se mluwiti a zpjwati — a ty wlíwaly útěchu w pustotu dnůw uwězněného. I lid s podiwenjm naslauchawal pod wěžj podiwným zwukům hausljm, gakýchž do té doby nebýwalo po wssj wlasti slysseti.

Zbojný Blažeg ale bolesti swoge zanesl w dalekau cizinu. Mysl geho utissila se — neboť zbojnost umělcowa wsselikau bolest wezdegssj přemáhá.

J. K. Tyl.

S Bohem!

„Laučenj — laučenj —"

začjná welmi melancholicky nasse stará pjseň národnj, a druhý werš gi hned nato welmi trefné odpowjdá:

„Gakž gest to smutná wěc!" —

Stará pjseň — stará prawda! I gesti laučenj w prawdě welmi smutná wěc.

K potwrzenj teto staré zásady netřeba mi důkazů zdaleka shaněti; ležjť tak blízko u každého z mých neylaskawěgssjch [illegible], že každému gen w srdci a w paměti [illegible] [illegible], aby se o prawdě onau přjsloweau wyřknutých slow přeswědčil.

Ach, gaký byl [illegible] [illegible] mladého studentjka, an se poprwé z [illegible] [illegible], dům a otcj [illegible], když mu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], — gak se [illegible] [illegible], když potom později s [illegible] se laučil, a [illegible], [illegible] i [illegible] zůstawiti a w dálku se brati musel, když [illegible] [illegible] twář [illegible] a [illegible] [illegible]?

A gaký [illegible] [illegible], když mu otec [illegible] i na [illegible] [illegible], aby [illegible] co [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] se mohl, genž ho za [illegible] do cizjch krajin wedla?

A ginoch milugjcj — djwka milená — obědwě [illegible]! [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] prozjmal! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] se [illegible], a w [illegible] [illegible] [illegible] přjkořem [illegible] [illegible], [illegible], an se laučiti musjte. Wraťte se [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] gij gako [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gako [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] se [illegible]. A [illegible], [illegible] [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible] a s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]! [illegible] milenci! — Těžké laučenj!

A [illegible] [illegible], an [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] ruku podáwá! — [illegible] [illegible], ale [illegible] geho [illegible], a ruka geho se třese. Rozlaučiti se má s [illegible]!

Laučenj ge smutná wěc! — Ale smutná wěc gest potřebná wěc; smutek gest [illegible] [illegible] [illegible] swěta. „Odpočiwat ale zdrawé" — řjká se, i [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] národnj nad toto wyřknutj. Smutek gest [illegible], [illegible] [illegible], gjmž se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; smutek ge [illegible], genž [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]; smutek ge [illegible] [illegible], gjmž se [illegible] a přemáhá, co w žiwot [illegible] [illegible] od [illegible] ruky wetkáno.

Bez laučenj byl by žiwot gako [illegible]. I [illegible] se [illegible] den, gako [illegible], [illegible] [illegible], gako [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] — byl by to žiwot smutný. Ale laučenjm [illegible] we dny člowěka [illegible]: den se [illegible] s nocj, za [illegible] [illegible] hwězdy se [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Z laučenj [illegible] poznánj wssého, co žiwot [illegible]; laučenj nás učj [illegible] [illegible] prawé ceny [illegible] [illegible] swěta.

Bez laučenj by ani mladý student, ani [illegible], ani ginoch s djwkau milugjcj, ani [illegible] [illegible] tak

úplně cenu wěcj ſeznali, od nichžto ſe s krwácegjcjm ſrdcem odtrhli.

A laučenj geſt gen trpká ſſkořepina, owinutá okolo gádra blahoſti plného, z něhož ta neykráſněgſſj kwětina wyrůſtá, nazwaná „ſhledánj!"

Co geſti wſſecka hořkoſt a tjže poſlednjho „s Bohem buď!" proti prwnjmu „wjtám tě!" Wſſechny ſtraſti dnů uplynulých w mlhu ſe rozptylugj prwnjm okamžikem — prwnjm poljbenjm a obegmutjm radoſtného ſhledánj.

A laučenj nenj bez ſhledánj; z wěčného kruhu ſwěta nic newypadne, aby zahynulo na prázdno. Laučenj a ſhledánj gſau ty dwě oſy weliké, okolo nichž ſe wſſelikého tworſtwa obor otáčj; laučenjm a ſhledánjm ſwět ſe od wěčnoſti udržuge we ſwých základech.

A wſſak laučenj geſt předce ſmutná wěc! Ačkoli gſem ſobě ſám i potřebnau i proſpěſſnau ſtránku laučenj wyljčil: poznáwám předce prawdu ſtaré pjſně, a chuť mi k dalſſjmu dokazowánj docházj. Muſjmť ſe totiž také laučiti — laučiti se čtyrmi lety, s Kwěty a čtenářſtwem, a ſrdce moge nemá zmužiloſti, aby ſe zaradowalo nad možným ſhledánjm.

Wy léta uplynulá, wy Kwěty — ty drahé čtenářſtwo! — wy gſte mě začátečnjka widěli, an gſem ſlabý na weřegnau, ſkluzkau, nebezpečnau dráhu wſtaupil; wy gſte můg neunawený zápas widěli — boj s dobau a potřebau; i tauženj a ſnahu mau gſte widěli, gakowéž nás wſſecky k gednomu cjli wodj, k národnj oſwětě: i kráčel gſem bez přetwářky před wámi, a ſrdce moge otewřeno bylo před očima weřegně, a ſny moge obletowaly ge, kýwagjce na mimogdaucj, řkauce: „Wižte upřjmného Čecha!" I kleſal gſem, i wzchopil gſem ſe opět — a napořád před wámi; bez wás bylo mi ſwětlo tmau, ſladkoſt hořkoſtj a žiwot nežiwotem.

A wy gſte na mne bez přetrže okem pozorliwým hleděli, i pleſali i ſmutnili gſte ſemnau, pochwalně tleſkali gſte při ſlowu-zdařilém, i kárawě hrozili při kroku klopýtagjcjm. Wy gſte byli ſluncem, dle něhož ſe řjdily dennj hodiny moge, byli gſte metau, k njž mjřila ceſta má.

A nynj ſe mám s wámi laučiti? — Ach, laučenj ge ſmutná wěc!

Smutná, a wſſak býwá i potřebná. Pomyſljm ſi, že ge laučenj moge také potřebné. W dálce nynj teprwa bez předſudků, bez předpogatoſti, budeme na ſebe wzágemně zpomjnati, pohljžeti, wady ſwé (totiž moge) prominowati — a na ſhledánj ſe těſſiti.

Délka čaſu nám wſſem, zchladlým poněkud, oči protře, a pak poznáme, gaké ceny gſme geden druhému býwali. W pomněnj budau duſſe naſſe napořád ſpolu obcowati, ſpolu ſe těſſiti — nám wlaſtně žádné laučenj nehrozj. A hle! — takť ſe znenáhla laučenj nebogjm; laučenj nenj ſmutná wěc.

Z láſky děgj ſe wěci nemožné; z láſky mohu také prawdu ſtaré pjſni upřjti a zwrátiti — a láſka moge k wám geſt weliká.

Měgte ſe dobře, léta uplaulá! S Bohem, milé Kwěty — pamatug na mne, laſkawý čtenáři! Laučjm ſe, ale neſmutnjm. Z wás prwnjch wzegde geſſtě mnohé ſjmě i pěkné owoce přineſe — wy drahé ſkwjti ſe budete opět w garu přjſſtjm ſilau mladnaucj — a ty můg drahý poſlednj — ty zagiſté ruku wztáhneš upřjmnau, kdekoli ti w ceſtu krocjm k ſlužbám hotowý.

W té naděgi a důwěře ſe s wámi laučjm — nedeyž dobrý Bůh, aby mě tak ſpanilé hwězdy zklamaly.

J. K. Tyl.

[1596.] Na den 29. proſince ůmřel. Františſek Drake, muž o celau Ewropu téměř welice zaſlaužilý. Byl rodem Angličan a znamenitý pláwec, a přiwezl r. 1585 poneyprw z Ameriky zemčata (ginak brambory, ſſwábky, kartofle) do Ewropy, které nynj w mnohých kraginách téměř gedinau wýžiwu chudſſjmu obywatelſtwu podáwagj.

[1631.] Bernard Wýmarſký, znamenitý ſſwedſký wůdce wogenſký, obſadil na ſwém wogenſkém taženj do Rénofalce w třidcetileté wálce město Mannheim nad Rénem.

[1830.] Slawilo gymnaſium na Malé ſtraně w Praze dwůſtoletau památku ſwého založenj. Slawný Albrecht z Waldſſteina, wéwoda Frýdlandſký, kterýž Jeſuity na Malau ſtranu byl uwedl, též toho naučného ůſtawu tjm geſt půwodcem.

[1835.] Ztratila literatura wlaſtenſká gednoho ze ſwých neyhorliwěgſſjch a neyzaſlaužilegſſjch pěſtitelů, poctiwého Norberta Waňka, ſkriptora u c. k. knihowny pražſké a přjſežného českého translatora. Čiſtý byl geho úmyſl, nehlučné, ale blahodatné geho účinkowánj, wděčná památka geho potrwá dlauho w ſrdcjch kraganů wěrných.

Z.

Tiskem a wedenjm Jana H. Pospjšila.